FR XVIII/5

FR XVIII/5 A

DE MUNERE JUDICIS ORPHANORUM INDEX GENERALIS,

AC LOCUPLETISSIMUS EARUM, QUÆ IN TOTO OPERE DE Munere Judicis Orphanorum, per Senatorem nunquam satis laudandum in utroque Senatu gravaminum expeditorem,

Nobilem, Doctissimumque

DIDACŨ GUERREIRO CAMACHO DE ABOYM

Compositus continentur; Ab eodem Dignissimo Authore Elaboratus.

Opera tamen, atque quasi toto Labore

D. EMANUELIS ALVARES SOLANI

A' Vale, in hac Ulysiponensi Curia integerrimi Advocati Compactus,

QUI SECUNDUS AUTHOR DICI POTEST,

SEU CLAVIS TOTIUS

DE OMNI GENERE INVENTARIORUM; DE OMNIBUS OBLIGATIONIBUS, ET ONERIBUS, QUIBUS Subduntur hæredes, & alii quocunque nomine, ac titulo successores, facientes, vel non facientes inventarium; de omni genere divisionum bonorum inter quascunque personas, eas sibi fieri jure petentes; & de bonis, juribusque ad partitiones pertinentibus, vel non pertinentibus; de datione, & obligatione tutorum, atque curatorum, quovis titulo datorum, deque eorum authoritate, & potestate; de omni genere rationum, ac de omnibus ad eas reddendas obligatis; & quibus, ac quomodo eæ sint reddendæ; ac demum de omni processu tum civili, tum criminali, qui coram Orphanorum Judice incipi, ac finiri debet.

CUM INDICULO VERBORUM,

Sub quibus prædictæ materiæ dispositæ habentur, ad maximum Judicum, Advocatorum, Cæterorumque juris Professorum commodum, ac utilitatem.

DEINDE

ACCEDIT ALLEGATIO EJUSDEM SECUNDI AUTHORIS tum Indicem, tum jura Concilii, & Habitatorum Oppidi de Barbacena in causa vertente Suscitantis.

IN LUCEM PRODITUS AB

ANTONIO DE SOUSA SYLVA.

ULYSIPONE OCCIDENTALI:

Ex OFFICINA ANTONII DE SOUSA SYLVA, Anno Domini M.DCC.XXXVI.

Cum facultate Superiorum, & Privilegio Regio.

INDEX

INDEX

VERBORÙ OMNIUM, SUB QUIBUS COLLOCANTUR MATERIÆ Totius Operis, DE MUNERE JUDICIS ORPHANORUM.

A

A Bſens. pag. 1
A Abſolutio. pag. 2
Abuſus. ibid.
Acceptans. ibid.
Acceptilatio. ibid.
Acceſſorium. pag. 3
Accuſatio. ibid.
Acquiſitio, Acquirere, Aquiſita. ibid.
Quò ad Adminiſtratorem. ibid.
Quò ad Aſcendentes. ibid.
Quó ad Caſalis Caput, Viduam, & Uxorem. ibid.
Quó ad Commodatarium. ibid.
Quò ad Depoſitarium. ibid.
Quò ad Fideicommiſſarium. ibid.
Quò ad Filium. ibid.
Quó ad Negotiorum geſtor. ibid.
Quò ad Prælatum. ibid.
Quó ad Procuratorem. ibid.
Quò ad Sequeſtrarium. ibid.
Quó ad Socium. ibid.
Quò ad Theſaurarium publicum. p. 4
Quò ad Tutorem, & Curatorem. ibid.
Actio, Agere. ibid.
Actio Communi dividundo. pag. 5
Actio Depoſiti. ibid.
Actio ex Dilicto. pag. 6
Actio Directa, vel utilis. ibid.
Actio de Dolo. ibid.
Actio in Factum. ibid.
Actio Familiæ erciſcundæ. ibid.
Actio Famoſa. ibid.
Actio petitionis Hæreditatis. ibid.
Actio expilatæ Hæreditatis. ibid.
Actio Hypothecaria. ibid.
Actio Inſtitoria, ſeu exercitoria. ibid.
Actio Negotiorum geſtorum. ibid.
Actio Perſonalis. ibid.
Actio Pænalis. ibid.
Actio de Rationibus diſtrahendis. ibid.
Actio Revocatoria. pag. 7
Actio Rei perſecutoria. ibid.
Actio Rerum amotarum. ibid.
Actio Sonegatorum, ſeu pro celacio in Inventario. ibid.
Actio Tutelæ, protutelæ, &c. ibid.
Defenciones in hac Actione tutelæ. p. 8
Actio contraria tutelæ, vel curæ, ſeu protutelæ. pag. 9
Actor. pag. 10
Actus, Acta. ibid.
Adjudicatio. ibid.
Aditio hæreditais, repudiare, & Abſtinere. ibid.
Adminiſtrator, Adminiſtratio. pag. 13
Adminiſtrator concurſus creditorũ. p. 16
Ad Scribens. pag. 17
Advocatus. ibid.
Adulator, ſeu Delator vulgo Mexiriqueiro. ibid.
Adulterium. ibid.
Æmulatio. pag. 18
Æqualitas in Æqualitas. ibid.
Æquiparata. ibid.
Æquitas. ibid.
Æſtimatio, Æſtimatores. Agrimenſores, Calculatores, Partitores. ibid.
Ætas; & Ejus venia. pag. 20
Affectata, ſeu Procurata. pag. 21
Affirmans. ibid.
Agnati, & Cognati. ibid.

¶ Ag-

Agricula. ibid.
Agrimenſores. pag. 22
Aleator ſeu Luſor, & Ludus. ibid.
Alienatio. ibid.
Alimenta pag. 26
Allegatio, Articuli. pag. 30
Alternativa, ſeu Alternatio. pag. 31
Ambitio, Ambientes, Avari, Cupidi. ibid.
Amicitia, Amicus, Amor. ibid.
Amiſſio inſtrumenti. ibid.
Animus, Anima. ibid.
Annona. ibid.
Annotatio bonorum. ibid.
Antecedens, & Conſequens. pag. 32
Antidata. ibid.
Antiqua ibid.
Appellatio. ibid.
Appoſtata. pag. 35
Aqua. ibid.
Arbiter, Arbitrator, Arbitrium, Arbitramentum. ibid.
Arbor. pag. 36
Arca. ibid.
Argumentum. pag. 37
Arrhæ. ibid.
Ars. pag. 39
Artificium. ibid.
Aſcendens. pag. 40
Aſſertio. ibid.
Aſſignatio decem dierum. ibid.
Aſtutia. ibid.
Attentatum. ibid.
Augmentum, ſeu Accreſcens, & Deterioratio. pag. 41
Authoritas. pag. 42
Avus, Avia, ſeu Aſcendentes. pag. 45

B

Baptiſmus. pag. 45
Banitus. ibid.
Bellum. ibid.
Beneficium, Beneficiati. pag. 46
Beneficium ne egeat. ibid.
Bona. ibid.
Bonus, Bonum, Juſtum. pag. 49
Brevitas. ibid.

C

Calculator. pag. 49
Calumnia. ibid.
Cambium. ibid.
Capella. ibid.
Capitis deminutio. ibid.
Capitulum. ibid.
Capſerius. ibid.
Captivus. ibid.
Civitas. pag. 50
Caput Caſalis. ibid.
Carcer. pag. 51
Caſtrum. pag. 53
Caſus. ibid.
Caupo, mulio. pag. 54
Cauſa, & Continentia. ibid.
Cauſa pia. ibid
Cautio. pag. 55
Cæcus. ibid.
Cenſus. ibid.
Certus, in Certus. pag. 59
Ceſſio Actionis. ibid.
Ceſſio Bonorum. pag. 60
Citatio. pag. 61
Civitas. pag. 63
Clauſula. pag. 64
Clericus, Eccleſiaſticus. pag. 65
Coadjutor. ibid.
Codicillus. ibid.
Codicillaris. pag. 67
Cohæres. pag. 68
Collateralis. ibid.
Collatio. ibid.
Collegium. pag. 71
Colonus. ibid.
Commiſſarius, Complementarius, Conreſponſalis. ibid.
Commiſſum. ibid.
Commodatum. ibid.
Commodum. pag. 72
Communicatio, Communio. ibid.
Communicatio quo ad Debita ante matrimonium. pag. 74
Quò ad Debita, Damna, & Expenſas matrimonio conſtante. pag. 75
Communicatio quoad matrimonium ſecundum jus commune contractum. p. 76
Compenſatio. pag. 78
Compromiſſum. pag. 81
Conceſſum. ibid.
Concubina. ibid.
Concurſus Creditorum. ibid.
Condemnatio, Condemnator, Condemnatus. ibid.
Conditio. ibid.
Confeſſio, Aſſertio. pag. 84
Comfirmans, Confirmatio, Confirmatum. p. 86

Con-

Confiſcatio, Confiſcatus. ibid.
Comfraternitas, Collegimu. pag. 87
Connexa. pag. 88
Conſanguinitas, Conſanguinei, ſeu Conjuncti ibid.
Conſcientia. ibid.
Conſenſus. ibid.
Conſervator. ibid.
Conſignatio, Conſignatarius. ibid.
Conſilium. pag. 89
Conſuetudo. ibid.
Conteſtatio. ibid.
Continentia. ibid.
Contractus. ibid.
Contrahere prohibiti, ſequētes ſunt. p. 90
Contraria. pag. 91
Contraveniens, Contraventio. ibid.
Contumax. ibid.
Converſatio. ibid.
Copia. ibid.
Copula. ibid.
Corona. ibid.
Corpus. pag. 93
Correus. ibid.
Creditor. ibid.
Crimen. pag. 96
Culpa. ibid.
Curator, Procurator, & Cura pag. 99
Qui Curatores dare poſſunt. ibid.
A quo judice dandi. ibid.
Qui patere poſſint Curatores, & teneantur, ſequentes ſunt. ibid.
Qui Curatores eſſe poſſint? ibid.
Qui Curatores eſſe non poſſunt. p. 100
Quibus, & quando Curator dandus, vel non. ibid.
Curator, Bonorum. pag. 101
Curator ad litem. pag. 102
Curator quo ad formam. ibid.
Curator quo ad ſatiſdationem. ibid.
Quo ad Excuſationem. ibid.
Curator quid ante adminiſtrationem facere teneatur. ibid.
Curator quo ad poteſtatem, & authoritatem. pag. 103
Curator quo ad obligationes. pag. 104
Curator quo ad Convenientiam, & differentiam cum Tutore. pag. 105
Procurator, ſeu quaſi Curator. ibid.
Curatus. pag. 106
Cuſtos. ibid.

D

DAmnum, Commodum, ſeu Lucrum. pag. 106
Debitor, Debita. pag. 108
Decimæ. pag. 109
Declaratio. pag. 111
Decoctio, Decoctores, & Falliti. ibid.
Decretum. ibid.
Decurio. pag. 112
Defenſio. ibid.
Deficile. ibid.
Definitio, Definitum. ibid.
Delegatio. ibid.
Delictum. ibid.
Deligentia. ibid.
Demoniacus. ibid.
Denuntiatio. ibid.
Deportatus. ibid.
Depoſitum, Depoſitarius. ibid.
Deſcriptio. pag. 114
Deterioratio. ibid.
Dictio. ibid.
Dies. ibid.
Dignitas, Dignus. pag. 115
Dilatio. ibid.
Diſcordia, Seditio. ibid.
Diſpenſatio. ibid.
Diſpoſitio, Diſpoſitum. ibid.
Diſtributio. ibid.
Diverſitas, Diverſa. ibid.
Dives, Divitiæ, Paupertas, Pauper. ibid.
Diviſio, ſeu Partitio. pag. 116
Divortium. pag. 123
Doctor. ibid.
Dolus. pag. 124
Domicilium. pag. 126
Dominium, Dominus. ibid.
Donatio, Donator Donatarius. pag. 127
Donatio cauſa mortis. pag. 128
Donatio remuneratoria. ibid.
Donatio mutua, ſeu reciproca. pag. 129
Donatio ante nuptias, ſeu propter. ibid.
Donator. ibid.
Donatarius. ibid.
Dos. pag. 133
Qui dotare, & quibus teneantur. ibid.
Dos æſtimata. pag. 135
Dos quo ad pacta. ibid.
Dos quo ad augmentum, & periculum tum ante matrimonium, quā poſt. ibid.
Dos quo ad Privilegia. pag. 136
Quo ad Privilegium ante matrimonium.

um. ibid.
Privilegia Dotis matrimonio constante. pag. 137
Quò ad repetitionem Dotis matrimonio constante. pag. 138
Privilegia Dotis, Soluto matrimonio. pag. 139
Dos quo ad lucrum. pag. 141
Dubium. ibid.
Duplum, seu Triplum. ibid.

E

EBrius. pag. 141
Ecclesia. ibid.
Edictum. pag. 142
Edictio seu Exhibitio. ibid.
Edificare. pag. 143
Educatio. ibid.
Electio. pag. 144
Emancipatio, ibid.
Emphyteusis. pag. 145
Emptio, Venditio. pag. 147
Entitas. pag. 151
Episcopus. ibid.
Epistola. pag. 153
Equites. ibid.
Eremita. ibid.
Error. ibid.
Evictio. pag. 154
Exactor. ibid.
Exceptio. ibid.
Acceptilationis Exceptio. pag. 155
Attentati Exceptio. ibid.
Cedendarum Exceptio. ibid.
Compensationis Exceptio. pag. 156
Divisionis Exceptio. ibid.
Dominii Exceptio. ibid.
Erroris Exceptio. ibid.
Excutionis Exceptio. ibid.
Expensarum Exceptio. ibid.
Fori Exceptio. ibid.
Illigitimitatis Exceptio. ibid.
Illiquidi Exceptio. pag. 157
Implementi Exceptio. ibid.
Inopiæ Exceptio. ibid.
Inventarii Exceptio. ibid.
Juramenti Exceptio. ibid.
Litis pendentis Exceptio. ibid.
Lœsionis Exceptio. ibid.
Meliorationis Exceptio. ibid.
Naufragii Exceptio. ibid.
Non numeratæ pecuniæ Exceptio. ibid.
Notavationis Exceptio. ibid.
Ordinis Exceptio. pag. 158
Pacti Exceptio. pag. 159
Præscriptionis, Exceptio. ibid.
Rationis Exceptio. ibid.
Recusationis Exceptio. ibid.
Reijudicatæ Exceptio ibid.
Rei non traditæ Exceptio. ibid.
Restitutionis Exceptio. ibid.
Solutionis Exceptio. ibid.
Spolii Exceptio. ibid.
Transactionis Exceptio. ibid.
Veteris materiæ Exceptio. ibid.
Exclusio, Inclusio. ibid.
Excommunicatio, Excõmunicatus. ibid.
Excusatio. pag. 160
Causæ Excusantes, vel non? ibid.
Excussio. pag. 162
Executor, & Executio, & via Executiva. ibid.
Exercitor. pag. 164
Exhæredatio, Præteritio. ibid.
Exhibitio. pag. 166
Exitus. ibid.
Expensæ. ibid.
Expositusi. pag. 169
Expressum. ibid.
Extentio. ibid.
Extrema. ibid.
Exul. ibid.

F

FAcere, Fieri, Factum. pag. 169
Factor. pag. 170
Falsitas. ibid.
Fama. ibid.
Fames. ibid.
Familiaris. ibid.
Famulus, Familiaris. ibid.
Fatuus. pag. 171
Favor. ibid.
Feriæ. ibid.
Feudum. ibid.
Fictio. ibid.
Fidalgus. ibid.
Fideicommissum, Fideicommisarius. ibid.
Fideijussor. pag. 172
Fides. pag. 174
Filiatio. ibid.
Filius. pag. 175
Filius Legitimus, & Naturalis. ibid.
Filius Naturalis. pag. 176

Filius Legitimatus per ſubſequens matrimonium. pag. 177
Filius Legitimatus per Principis Reſcriptum. pag. 178
Filius Spurius. pag. 179
Filius Expoſitus. pag. 180
Filius Adoptivus, & Arrogatus. pag. 181
Filius Spiritualis. ibid.
Generale. ibid.
Filius Adminiſtrans bona parentũ. p. 182
Filius Familias. ibid.
Finis. pag. 183
Fiſcus. ibid.
Fœtus. pag. 187
Forma. ibid.
Fortuna. ibid.
Forum, ſeu Forus. ibid.
Frater. pag. 190
Frater. ibid.
Fratres ex uno tantum Latere conjuncti. pag. 191
Frater quo ad querelam teſtamenti fratris. pag. 192
Cæteri collaterales. pag. 193
Fraus. pag. 194
Fructus. ibid.
Fuga. pag. 197
Funus. ibid.
Furioſus, Furor. pag. 198
Furtum. pag. 199

G

Gabella. pag. 200
Genus. ibid.
Gradus ibid.
Gravatus. ibid.
Grex. ibid.
Gubernium, Gubernare. ibid.

H

Habilitatio. pag. 200
Habitatio, Habitans. pag. 201
Hæreditas. ibid.
Hæreditas Jacens. ibid.
Hæreditas non adita. ibid.
Hæres. ibid.
Quò ad inſtitutionem. ibid.
Inſtitutus in re certa. pag. 203
Hæres inſtitutus ſub condicione ibid.
Hæres, Pendente Termino ad deliberandum, vel Inventarium conficiendum. ibid.
Hæres inventarium non conficiens. p. 204
Hæres Beneficiatus. pag. 205
Hæres quando inventarii beneficio carere, vel non dubitatur? pag. 206
Quó ad agendum, & conveniendũ. ibid.
Hæres Venditor Hæreditates, & ejus Emptor. pag. 207
Hæres contraveniens. pag. 208
Hæres gravatus. ibid.
Hæres quo ad rationes. pag. 209
De Hærede Generalia. pag. 210
Hæreticus. ibid.
Hypotheca, & Pignus. pag. 211
Hiſtoria. pag. 213
Homagium. ibid.
Homicidium. ibid.
Homo Humana Natura. ibid.
Honor, Virtus. ibid.
Horreum. ibid.
Hoſpitale. ibid.

I

Jactare. pag 214
Identitas. ibid.
Idoneus. ibid.
Ignorantia. ibid.
Immunitas. ibid.
Implementum. ibid.
Impoſſibile. ibid.
Incendium. ibid.
Incertitudo. ibid.
Incidens. pag. 215
Incompatibilitas. ibid.
Incorporatio. ibid.
Indignus, Incapax. ibid.
Individuum. pag. 217
Induciæ. ibid.
Induſtria. ibid.
Infamia, Infamis. ibid.
Infans. ibid.
Infirmitas. pag. 219
Ingenia. ibid.
Ingratitudo. ibid.
Inimicitia, Inimicus. ibid.
Injuria. ibid.
Innocens, Innoccentia. ibid.
Inſinuatio. ibid.
Inſtantia. ibid.
Inſtitor, Complementarius, Conreſponſalis Factor. ibid.
Inſtrumentum. pag. 220
Intenſio. pag. 221
Interdictum. ibid.

Interdictum salvianum. pag. 222
Interesse. ibid.
Interpellatio. pag. 225
Intestatus. ibid.
Introitus, & exitus. ibid.
Inventa. ibid.
Inventarium Generale. ibid.
Inventarium quo ad Judicem, & Scribam. ibid.
Qui inventarium facere teneantur; & intra quod tempus. pag. 227
Inventarium, in quibus casibus non faciendum: ibid.
Quó ad solemnitates. ibid.
Inventarium quo ad ejus Effectus. pag. 229
Inventarium unius quo ad alios. pag. 232
Invidia. ibid.
Ira. ibid.
Judæus, sive Christianus novus. ibid.
Judex. ibid.
Judex delegatus. pag. 235
Judex Ecclesiasticus. ibid.
Judex Orphanorum. ibid.
Judicium. pag. 236
Juramentum. pag. 237
Juramentum decisorium. ibid.
Juramentum in litem. pag. 238
Jurisdictio. pag. 241
Jus, Jura. pag. 242
Jus deliberandi. pag. 244
Jus patronatus. ibid.
Jura. ibid.
Justitia. ibid.

L

Labor. pag. 244
Lac. ibid.
Lœsio. ibid.
Lascivia. pag. 246
Laudatus. ibid.
Laudemium. ibid.
Laus. ibid.
Legatum, Legatarius. ibid.
Legata pia. pag. 249
Legatarius. pag. 250
Legitima. ibid.
Legitimatio. pag. 253
Lex. pag 254
Lex Extravagans. pag. 255
Libellus. ibid.
Liberalitas. ibid.
Liberatio. ibid.
Liberi. pag. 257
Libertas. ibid.
Liber. ibid.
Licitatio. pag. 259
Limitata. pag. 260
Lingua. ibid.
Linea. ibid.
Liquidatio. ibid.
Lis, & Instantia. ibid.
Literæ. pag. 261
Locatio, & Conductio. ibid.
Locatio quo ad remissionẽ pẽsionis. p. 264
Locatio operarum. pag. 265
Loquela. pag. 266
Lucrum. ibid.
Ludum. ibid.
Lunaticus. ibid.
Luxuria. ibid.

M

Beatissima Virgo Maria. pag. 266
Magistratus. ibid.
Maioratus. ibid.
Malitia Malus. pag. 270
Mandatum. ibid.
Mansuetudo. ibid.
Manutentio. ibid.
Maritus. pag. 271
Masculus. pag. 275
Mater. ibid.
Matrimonium. pag. 276
Medicus. pag. 278
Melioramenta. ibid.
Memoria, Oblivio. pag. 279
Mendacium, Mendax. ibid.
Mensura. ibid.
Mentecaptus. ibid.
Mercator, Mercatura. ibid.
Meretrix. pag 280
Metus. ibid.
Miles. ibid.
Minima, Parum, Nihil. pag. 281
Minor. ibid.
Minor Curatorem habens. ibid.
Minor Curatore carens. pag. 283
Minor uxoratus, vel Ætatis veniam habens. ibid.
Minor quatenus ex facto Curatoris obligetur, & agere possint? ibid.
Miserabilis. pag. 285
Missa. ibid.
Modus. ibid.
Molendinum. ibid.

Mo-

Monachus. ibid.
Monaſterium. pag. 286
Moneta. ibid.
Monetarius. ibid.
Moniales. ibid.
Mora. ibid.
Morbus, Morboſi, ſeu Infirmi. pag. 287
Mors. ibid.
Mos. ibid.
Mulier. pag. 288
Mulio. ibid.
Munus Municipes. ibid.
Mutus. pag. 289
Mutuum. ibid.

N

NAtio. pag. 289
Natura. ibid.
Naturalis. ibid.
Nauta, Navis, magiſter Naulum, &c. ibid.
Negativa, Negatio. pag. 292
Negligencia. ibid.
Negotiorum geſtor, Negotium. pag. 293
Nepos. pag 294
Nequitia. ibid.
Nobilis, Nobilitas. ibid.
Notarius. pag. 295
Notorium. ibid.
Novatio, Delegatio. ibid.
Noverca. pag. 296
Novitas. ibid.
Novitius. ibid.
Nullitas. ibid.
Nuntiatio. pag. 298
Nuptiæ. ibid.

O

OBedientia, Obedire. pag. 298
Obeligatio. ibid.
Oblivio. ibid.
Obſcura. ibid.
Obſervantia. pag. 299
Odium, Ira. ibid.
Offerendi Jus. ibid
Officium Judicis. ibid.
Officia, Officialis. ibid.
Omnis. pag. 300
Onus Onerare. ibid.
Operæ. ibid.
Opinio. ibid.
Ordinationes. *Ex lib. I. III. IV. V.* p. 301
Ordo. ibid.
Orphanus. ibid.
Orphanotrophus. ibid.

P

PActum. pag. 301
Pacta nuptialia. pag. 303
Papa. pag. 307
Par, Impar. ibid.
Parochus. ibid.
Parracida. ibid.
Partitor, & Partitio. ibid.
Partus. ibid.
Paſcua. ibid.
Paſtor. ibid.
Pater & Mater. ibid.
Patientia. pag. 312
Patria poteſtas. ibid.
Patrimonium. ibid.
Patronus, Patronatus. ibid.
Patronus. pag. 313
Partuus. ibid.
Pauper, Paupertas. ibid.
Pax. ibid.
Pædagogus, Præceptor. ibid.
Pœna. ibid.
Pœnitens. pag. 314
Peculium. ibid.
Pecunia. pag. 315
Penſio. ibid.
Perfectum. pag. 316
Periculum. ibid.
Peritus, Peritia. pag. 317
Perjurium. ibid.
Permiſſum. ibid.
Permutatio. ibid.
Perſona. ibid.
Perſuaſor. ibid.
Peſtis. ibid.
Pignus. pag. 318
Plus. ibid.
Poſitio. ibid.
Poſſeſſio, Poſſeſſor. ibid.
Poſtliminium. pag. 319
Poſthumus. ibid.
Portio. pag. 320
Potus. ibid.
Praxis, Practica, theoriga. ibid.
Præcarium. ibid.
Præferentia. ibid.
Præjudicium. pag. 322
Prælatus. ibid.
Prælegatum. ibid.
Præponens. ibid.
Præſcriptio. pag. 323
Præſentatio. pag. 325

Præſumptio. pag. 326
Præteritio. ibid.
Preces. ibid.
Pretium, & valor. ibid.
Primus Pilus. pag. 327
Princeps. ibid.
Prioritas. ibid.
Privatio. ibid.
Privilegium. ibid.
Privilegium avocandi ad curiam, ſeu electionis, & fori variationis pag. 328
Probatio. pag. 332
Procurator. pag. 333
Prodigus. pag. 336
Prohibitio. ibid.
Promiſſio, Promittens. pag. 337
Promiſſio. ibid.
Propheta. ibid.
Prorogatio. ibid.
Proteſtatio. ibid.
Provincia. ibid.
Proviſor. ibid.
Pubilcatio. pag. 338
Puer· ibid.
Pupillus. ibid.

Q

Qualitas. pag. 340
Quærella. pag. 341
Quæſtor. ibid.
Quantitas. ibid.
Quarta falcidia, ſeu Trebellianica. ibid.
Quietatio. ibid.
Quota. ibid.

R

Ratificatio, & Ratihabitio. pag. 341
Ratio. pag. 342
Receptor. pag. 346
Reclamatio. ibid.
Recognitio. ibid.
Reconventio. ibid.
Recurſus. pag. 347
Rucuſatio. ibid.
Redditus. ibid.
Referens Relatum. ibid.
Regnum. ibid.
Regula. ibid.
Relatio. pag. 348
Relegatus, Interdictus. ibid.
Remedium. ibid.
Remiſſio. ibid.
Renovatio. pag. 349
Renuntiatio. ibid.
Repetitio. pag. 151
Replica. ibid.
Repræſentatio. ibid.
Reſiduum. pag. 352
Reſiſtentia. ibid.
Reſpublica. ibid.
Res. ibid.
Reſtitutio. ibid.
Reſuſcitatus. pag. 359
Retentio. pag. 360
Retractus. ibid.
Reviſio. ibid.
Reus. ibid.
Rex, Regina. pag. 361
Ruſticus. iibd.

S

Sacramentum. pag. 361
Salarium. ibid.
Satiſdatio. pag. 363
Scholaſticus. pag. 364
Sciencia. ibid.
Scriptura. ibid.
Seminarium. pag. 365
ſecretum. ibid.
Senator. ibid.
Senex, Senectus. ibid.
Sententia pag. 366
Separata. pag. 367
Sepultura. ibid.
Sequentia. ibid.
Sequeſtrum, Sequeſtrarius. ibid.
Sermo. pag. 368
Servitus. ibid.
Servus. ibid.
Societas, & Socii. ibid.
Solemnitas. pag. 373
Solutio. ibid.
Spado. pag. 376
Specialia. ibid.
Spes. ibid.
Spolium. ibid.
Sportulæ. ibid.
Statutum. ibid.
Sterilitas. pag. 377
Stipulatio. ibid.
Stuprum. ibid.
Stylus, & Uſus· ibid.
Subhaſtatio. ibid.
Subrogatus. pag. 378
Subſcriptio. ibid.
Subſtitutio Subſtitutum. ibid.
Subſtitutio vulgaris. ibid.

Subſtitutio Pupillaris. pag. 380
Subſtitutio Exemplaris. pag. 382
Subſtitutio, Fideicommiſſaria. pag. 383
Subſtitutio Reciproca, ſeu Brevilo-
qua. pag. 386
Subſtitutio Conpendioſa. ibid.
Subſtitutio, ſeu Subſtitutus Militaris. ibid.
Succeſſio, Succeſſor. ibid.
Suffragia. pag. 388
Sicitas. ibid.
Summa. ibid.
Superior. ibid.
Suppoſitio. ibid.
Surdus, & Mutus. ibid.
Sylva, Cædua. ibid.
Syndicus. ibid.

T

TAbellio. pag. 389
Tacens, Taciturnitas. ibid.
Tempus. ibid.
Terminus. ibid.
Tertia Bonorum. ibid.
Tertius. pag. 390
Teſtamentarius. ibid.
Teſtamentum. pag. 393
Teſtamentum Privilegiatum, Ratione lo-
ci, & Temporis. pag. 398
Teſtamentum ad Pia. pag. 399
Teſtamentum inter Liberos. pag. 400
Teſtamentum Militis. pag. 401
Teſtator. ibid.
Teſtis. ibid.
Theſaurarios, & Exactor. pag. 402
Theſaurus. pag. 403
Traditio. ibid.
Tranſactio. ibid.
Tranſmiſſio pag. 405
Tributa, & Collecta. pag. 408
Turpitudo. ibid.
Tvtela. ibid.
Tutela Teſtamentaria. pag. 409
Tutela Legitima agnatorum, & cognato-
rum. ibid.
Tutela Patronorum Legitima. ibid.
Legitima Parentum Tutela. ibid.
Tutela Fiduciaria. ibid.
Tutela Dativa. ibid.
Tutor Teſtamentarius. ibid.
Tutor Dativus. pag. 410
Tutor ante Adminiſtrationem. ibid.
Tutor quo ad Inventarivm. ibid.
Tutor quo ad Obligationem, & Poteſ-
tatem. pag. 411

V

VAlor. pag. 414
Venatio. ibid.
Venter. ibid.
Verba. pag. 415
Veritas, Verum, Fictio. ibid.
Veroſimile, & Inveroſimile. ibid.
Veſtis. ibid.
Via. ibid.
Via executiva. ibid.
Vicarius. pag. 416
Vicinus. ibid.
Vidua. ibid.
Vinculum. ibid.
Vendicta. ibid.
Virgo. ibid.
Virtus. ibid.
Vita. ibid.
Vitricus, & Noverca. ibid.
Unio. pag. 417
Univerſitas. ibid.
Unus, Una, Unum. ibid.
Vocatus, Vocatio. ibid.
Voluntas. ibid.
Votum. pag. 418
Uſusfructuarius, Uſusfructus. ibid.
Uſura. pag. 420
Utilitas, Utile. pag. 421
Vulgus, Multitudo. ibid.
Uxor, Uxoratus. ibid.

FIM.

PRIVILEGIO REAL.

DOM Joaõ por graça de Deos Rey de Portugal. e dos Algarves, dàquem, e dàlem mar, em Africa Senhor de Guinè, &c. Faço saber, que Antonio de Souſa da Sylva, Mercador de Livros neſta Corte, me repreſentou por ſua Petiçaõ, que elle eſtava imprimindo toda a Obra, que havia conpoſto o *Deſembargador Diogo Guerreiro Camacho de Aboym*, que conſtavaõ de *cinco Tomos de Munere Judicis Orphanorum*, hum de *Recuſationibus*, outro de *Privilegis*, outro *Eſcola Politica Chriſtãa*, e *Juridica*, e o ultimo *Deciſones*, e *Queſtoens Forenſes*, com ſeu *Index Geral* da obra dos Orfaõs em que tinha feito graviſſima deſpeza; e porque os originaes eſtiveraõ em mãos alheas, temia ſe lhe hajaõ tirado copia dos ditos originaes; me pedia lhe fizeſſe merce conceder privilegio para que nenhum Impreſſor, Livreiro, ou outra qualquer peſſoa por tempo de dez annos podeſſe imprimir, vender, nem mandar vir de fóra do Reyno os ditos livros ſem licença do ſupplicante. E viſto o que allegou, informaçaõ que ſe houve pelo Corregedor do Civel das Cidades Luiz Borges de Carvalho, e repoſta do Procurador de minha Coroa a que ſe deu viſta. e naõ teve duvida. Hey por bem de conceder ao ſupplicante o privilegio de que faz menção por tempo de dez annos, para que durante elles nenhum Impreſſor, Livreiro, ou outra qualquer peſſoa poſſa imprimir, vender, nem mandar vir de fòra do Reyno os livros referidos ſem licença po Supplicante ſob pena de perder todos os volumes, que lhe forem achados para o meſmo Supplicante, e de pagar cincoenta cruzados, ametade para o accuſador, e a outra para minha Camara Real. E eſta Proviſaõ ſe cumprirá como nella ſe contèm, e valerà, poſto que ſeu effeito haja de durar mais de hum anno. ſem embargo da Ord. dol. 2. tit. 40. em contrario. E pagou de novos direitos quinhentos, e quarenta reis, que ſe carregaraõ ao Theſoureiro delles a folhas trezentas e ſeſſenta e quatro do liv. 19. de ſua receita, e ſe regiſtou o conhecimento em fòrma no liv. 17. do Regiſto geral a folhas cento e ſeis verſ. ElRey noſſo Senhor o mandou por ſeu expecial mandado pelos DD. Antonio Teixeira Alves, e Belchior do Rego de Andrade, ambos do ſeu Conſelho, e ſeus Deſembargadores do Paço. Joſeph da Maya e faria o fez em Lisboa Occidental a ſete de Março de mil ſete centos e trinta e tres annos. De feitio deſta duzentos reis. Gonçalo Franciſco da Coſta de Soto-mayor a fiz eſcrever.

Belchior do Rego de Andrade. *Antonio Teixeira Alves.*

POr reſoluçaõ de Sua Mag. 13. de Fevereiro de 1733. em Conſulta do Deſembargo do Paço; e em obſervancia da Ley de 24. de Julho de 1713.

Joſeph Vaz de Carvalho.

P. quinhentos e quarenta reis e aos Officiaes trezentos e quatorze reis Lisboa Occidental 12. de Março de 1733.

Dom Miguel Maldonado.

Regiſtada na chancellaria mòr da Corte, e Reyno no liv. de Officios, e merces a fol. 47. Lisboa Occidental 12. Março de 1733.

Innocencio Ignacio de Moura.

DE MUNERE JUDICIS ORPHANORUM INDEX GENERALIS,

Ac locupletiſſimus earum, quæ in toto opere de Munere Judicis Orphanorum, per Senatorem nunquam ſatis laudandum, in utroque Senatu gravaminum expeditorem.

Nobilem, Doctiſſimumque
DIDACUM GUERREIRO CAMACHO DE ABOYM
Compoſitus, continentur. Ab eodem Digniſſimo Authore Elaboratus.
Opera tamen, atque quaſi toto Labore.
D. EMMANUELIS ALVARES SOLANI A' VALLE.
In hac Ulyſiponenſi Curia integerrimi Advocati Compactus.

In quo Litera *R.* Rubricam, *T.* Tractatum, *L.* Librum, *C.* Capitulum, *N.* Numerum Significant.

A

ABSENS.

ABſens quis dicatur? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 6. Abſens dicitur, qui animo præſens non eſt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 6.

Abſens reipublicæ cauſa dicitur, qui cauſa civitatis, municipii, aut oppidi abeſt, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 136.

Abſens reipublicæ cauſa, an à tutela ſe excuſare poſſit, vel non? *Latè t.* 3. *d. l.* 2. *c.* 2. *à n.* 126. *& ſeqq.* & Vid. *Excuſatio.*

An accuſari de ſuſpecto poſſit ex geſtis ante abſentiam? *t.* 3. *l.* 8. *c.* 2. *n.* 22.

Abſens reipublicæ cauſa, adverſus conditionem comorandi in certo loco reſtituitur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 115.

Adverſus abſentem reipubicæ cauſa, an valeat ſententia? Et adverſus eam admittatur, ſi per procuratorem defenſus fuit? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 67. & 68. & Vid. *Sententia.*

Canonicus abſens pro defenſione ſui beneficij fructus, & diſtributiones quotidianas non amittit, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 52.

Adverſus minorem abſentem proceditur in forma *Ordinat. l.* 5. *t.* 126. & ſine curatore, nec proceſſus nec ſententia annullatur, ſed minor auditur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 120. & 121. & *d. l.* 5. *c.* 11. *n.* 181.

Abſentibus, quibus reſtitutio competit, quadrienium ad eam petendam quando currat? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 49. & 50. ubi de eorum hæredibus, & *d. l. c.* 11. *n.* 153. & Vid. *Reſtitutio.*

Abſentes a Regno quando in capaces ſucceſſionis fiant? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 123. & Vid. *Indignus.*

In bonis abſentis judex ſe intromittere nequit, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 58. Quod ibi limitatur favore dotis; & Vid. *Dos*, quoad conſtitutionem.

Judex Orphanorum juriſdictionem habet circa abſentes in loco incerto, & ob abſentiam curatores habentes, *t.* 5. *l. unic. c.* 1. *n.* 6. & Vid. verbum *Inventarium*, & verbum *Judex Orphanorum*, & alia loca, ad quæ quæſtiones pertinent.

Abſentium defectum judex ſupplet, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 15.

Abſentibus privilegium conceſſum privilegio ratione ætatis conceſſo, non præfertur, t. 3. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 173. & Vid. *Privilegium.*

Abſentium bona quando ab eius hæredibus dividi poſſint, & qui ad ea admittantur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 90. *Cum ſeqq.* & *t.* 4. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 20. 41. & 49. & *t.* 3. *l.* 8. *n.* 36. *Cum ſeqq.* & Vid. *Diviſio.* Ubi de morte abſentis probanda, vel præſumenda, de quo Vid. verbũ, *Mors.*

Possessore maioratus absente per 20. annos immediatus successor admittendus est, *t. 3. l. 8. c. 8. n. 37.*
Absens an emancipari possit ? *t. 3. l. 2. c. 6. n. 24.*
Absens tutor dativus dari potest, *t. 3. l. 3. c. 4. n. 2.*
An absenti curator, seu tutor dari possit, & qualis esse debet ? *t. 4. l. 1. c. 2. à n. 78. Cum seqq.* & *t. 3. l. 3. c. 3. n. 88. 151. 154. 155.* ubi de vagabundo, & *c. 6. n. 5.* & *l. 8. d. t. 3. c. 8. à n. 35.* & Vid. *Tutor*, & *Curator.*
Qui præferendi in cura bonorum absentium, *t. 3. l. 4. c. 8. à n. 10.* & Vid. in dictis locis.
Cura bonorum absentium non jure hæreditario, sed curatorio defertur, *t. 3. l. 8. c. 8. n. 40.* Quãdo citandus, & quomodo? Vid. *Citatio.*

ABSOLUTIO.

Semel absolutus amplius molestandus non est, *t. 3. l. 3. c. 17. n. 11.* Vid. *Accusatio, Comdemnatio, & Sententia.*

ABUSUS.

Nullo tempore legem facit, nec vincit. *R. 2. n. 45.*
Imo abusus relegandus quacunque venustitate non obstante, ibid. *n. 46.* Vid. *Consuetudo.*

ACCEPTANS.

Acceptans beneficium pensione gravatum quasi contrahere videtur, & ad omnera in beneficio posita obligatur, *t. 3. l. 5. c. 16. n. 49.* & Vid. *Obligatio.*

ACCEPTILATIO.

Acceptilatio est liberatio permutuam interrogationem, qua utriusque contingit ab eodem nexu absolutio, seu dessolutio, *t. 2. l. 8. c. 8. n. 1.* Unde dirivetur ? Ibid. *n. 2.*
Duplex est, alia simplex, alia cum stipulatione Aquiliana comixta, & quæ istæ sint ? *t. 4. l. 3. c. 8. n. 1. 2. & seqq.*
Quæ verba ad istam acceptilationem Aquilianam sufficiant, *d. t. 4. l. 3. c. 8. n. 4.* & qua lingoa fieri possit, *t. 2. l. 8. c. 8. n. 8.*
Sicut per solutionem quis liberatur, ita per acceptilationem, *d. t. 2. l. 8. c. 8. n. 3.*
Effectus veræ solutionis operatur, ibid. *n. 4.*
Executionem sententiæ impedit, probata, ibid. *d. n. 4.*
Tum obligatio ex contractibus verbis consistentibus orta, tum obligatio, quæ, re, literis, vel consensu contrahitur, in acceptilationem deduci possunt, dummodo obligationes, re, literis, consensu consistentes instipulationem deducantur, *t. 2. l. 8. c. 8. n. 5.* & *t. 4. d. l. 3. c. 8. n. 5.*
Acceptilatio etiam hodie utilis sit, licèt non necessaria, *t. 2. l. 8. c. 8. n. 6.*
Imo Acceptilatio inutilis in pactum resolvitur per regulam, si non valet ut ago, valeat ut valere potest, *t. 4. l. 3. c. 8. n. 9.*
Sed clausula omni meliori modo adjecta, mediante stipulatione Aquiliana liberatio facta cẽsetur, ibid. *n. 10.*
Acceptilatio à quo jure introducta ? *t. 2. l. 8. c. 8. n. 8. & 9.*
Tutor, curator, socius, seu quicunque alius administrator per acceptilationem liberatur, *t. 4. l. 3. c. 8. n. 5.*
Omne debitum, licèt in facto consistens, ex quacunque actione, tum civili, tum criminali per acceptilationem liberatur, *t. 2. l. 8. c. 8. n. 13. & n. 12.*
Acceptialatio pro parte debiti fieri potest, quãdo etiam solutio pro parte fieri valet, ibid. *n. 10.*
Obligationes plures in unam acceptilationem deduci possunt, ibid. *n. 11.*
Obligationes etiam reales, ibid. *n. 14.* & *t. 4. l. 3. c. 8. n. 6.*
Et actiones, vel persecutiones extraordinariæ *t. 2. l. 8. c. 8. n. 15.*
Adversus acceptilationem Aquilianam exceptio non muneratæ pecuniæ, non datur, *t. 4. l. 3. c. 8. n. 7.*
Renuntiatio facta per Aquilianam stipulationem, omnem spem renuntiandi aufert, *t. 4. l. 3. c. 8. n. 8.*
Per acceptilationem quando fideijussor liberetur, & quomodo, *t. 2. l. 8. c. 8. n. 16. & 17. & 18.* & *t. 4. l. 3. c. 8. n. 10.*
Sed si fideijussor per acceptilationem liberetur, an & debitor principalis, liberatus sit ? *d. t. 2. l. 8. c. 8. n. 17.* & *t. 4. l. 3. c. 8. n. 15.*
An per acceptilationem fideijussori secundo factam, primus fideijussor liberetur ? Ibid. n. 20.
Acceptilatio facta ab uno ex sociis, communem debitorem liberat, *t. 4. l. 3. c. 8. n. 12.*
Acceptilatio facta uni correo debendi, an alterum liberet, *t. 4. l. 3. c. 8. n. 16.*
Curator, filius, pater, servus, & similes personæ alieno nomine, nec rogare, nec acceptum facere possunt, nisi novata priore obligatione, & in personam rogantis transfusa, vel nisi speciale mandatum, vel generale cum libera habeat, *t. 4. l. 3. c. 8. n. 17.*
Ea, de quibus cogitatum non fuit, in acceptilationem non veniunt, ibid. *n. 18.*
Nec ignorata, seu incognita, ibid. *n. 20.*
Generalis tamen quæ comprehendere possit, & per quæ verba, ibid. *n. 21. & seqq.*
Acceptilatio, dolo interveniente ex læsione enormissima resultante, non prodest, ibid. *n. 23.* Licèt cum maiore celebretur, ibid. *n. 24.*
Et multo fortius cum pupillo, vel minore, in quorum contractibus Aquiliana stipulatio nihil operatur. Ibid. *n. 25.* & *t. 2. l. 8. c. 8. n. 19.* & Vid. *Liberatio & Minor.*
Acceptilatio facta vi, vel metu, nihil operatur, *t. 2. l. 8. c. 8. n. 19.*
Ita ànimo fraudandi creditores facta, ibid.
Vel facta conditione pendente. Ibid.

ACCESSORIUM.

Acceſſorium, corrupto principali, corruit, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 36.

Acceſſorium principalis naturam ſequitur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 33. *n.* 2.

Niſi naturam principalis induat. Ibid. *n.* 3.

Ita quando de contractu prohibito certorum favore agitur; ibid. *n.* 4.

ACCUSATIO.

Criminalis ceſſat, ubi per actionem civilem conſultum eſt, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 18.

Infans in judicio accuſare nequit, ſed pro eo tutor, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 19. Et Vid. *Judicium.*

Qui accuſare tutorem de ſuſpecto poſſint? Vid. *Suſpectus.*

Si tutor ad accuſandum non compareat curator ad litem datus accuſare poteſt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 25. *n.* 22.

Tutor per procuratorem accuſare nequit. Ibid. *n.* 23.

De adulterio matris, à quo accuſandum. Vid. *Adulterium.* Vid. *Infans, Minor, Pupillus, & Suſpectus.*

ACQUISITIO, ACQUIRERE, Aquiſita.

Ex pluribus cauſis una res nobis deberi poteſt, quando vero acquiri? *t.* 4. *l.* 3. *c.* 9. *n.* 20.

Quò ad Adminiſtratorem.

De acquiſitis ab adminiſtratore concurſus. Vid. *Adminiſtrator.*

Quò ad Aſcendentes.

Aſcendens per lineam maternam ſtipulari, & obligationem quærere ſuo deſcendenti nequit, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 82. Vid. *Pater, Obligatio, & Stipulatio.*

Et quid favore dotis, Vid. *Dos.*

Quò ad Caſalis Caput, Viduam, & Uxorem.

De acquiſitis, ſive ex bonis, ſive ex contractibus defuncti, caſalis caput rationem reddere tenetur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 40. Et Vid. *Caput Caſalis*, & *Frater.*

Vidua poſt mortem viri ante diviſiones acquirens ex pecunia caſalis acquiſiviſſe præſumitur. Ibid. *n.* 42.

Ita acquiſita a vidua intra annum luctus, niſi hanc præſumptionem contrarijs diluat probans ſe eſſe induſtrioſam, vel aliunde habere pecunias. Ibid. *n.* 43.

Sed poſt annum luctus ex propria pecunia acquiſiviſſe præſumitur, niſi bona filiorum adminiſtret. Ibid. *n.* 44. Quòd ibid. moderatur.

Vidua diſtulens acquiſitionem in ſecundi matrimonij tempus, quando ex bonis primi mariti acquiſiviſſe cenſeatur? Ibid. *n.* 45.

Sed hæredes primi mariti, ex cujus pecunia acquiſitio præſumitur, ad pretium tantum, & non ad res acquiſitas vindicandas, agere poſſunt, ibid. *n.* 46.

Uxores pecunia mariti, acquire præſumitur. Ibid. *n.* 42.

Quò ad Commodatarium.

De acquiſitis acommodatarium. Vid. *Commodatum.*

Quò ad Depoſitarium.

De acquiſitis à depoſitario. Vid. *Depoſitum.*

Quò ad Fideicommiſſarium.

De acquiſitis à fideicommiſſario. Vid. *Fideicommiſſum.*

Quò ad Filium.

Acquiſita à filio familias, vel emancipato ex bonis patris, vel matris, ipſis parentibus acquirit, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 10. & 11. Ubi etiam de filio patris, vel matris curatore, & infra in verbo. *Quò ad Tutorem.*

Sed acquiſita à filio emancipato nomine proprio pecunia paterna, vel materna filio acquiritur, ſi parentum curator non ſit, ibid. *n.* 12. & 13.

Filius tamen familias etiam ex pecunia paterna nomine proprio acquirens, patri acquirit, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 12. *à n.* 172. Ubi latè, & *d. t.* 4. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 14. Et Vid. *Collatio, & Filius.*

Et maximè procedunt proxima ſi acquiſita per filium in communi, patre vivente, poſita fuerint, *d. t.* 4. & *l.* & *c. n.* 15.

Niſi filius a patre non aletur, vel pro dimidia proteſtatus ſit, quia tunc dimidium habet, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 172. & *t.* 4. *d. l.* & *c. n.* 16. & Vid. *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 97.

Vel quando pater filio pecuniam in ſolutionem legitimæ dediſſet, ut ſibi acquireret, & filius eam ſuo periculo adminiſtraviſſet, vel potius ex ſua induſtria, quam ex pecunia acquireret, *t.* 2. *d. c.* 12. *l.* 2. *à n.* 174. & *d. t.* 4. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 17.

Si filius ex re ſibi a patre ad alimenta aſſignata parce vivendo, aliquid acquiſivit, ſibi acquiquirit, ibid. *d. t.* 4. *n.* 20.

Ita acquirens ex mercatura, quo ad proprietatem, uſusfructus vero patri acquiritur. Ibid. *n.* 20. Vid. *Filius.*

Quò ad Negotiorum geſtor.

De acquiſitis a negotiorum geſtore. Vid. *Negotiorum geſtor.*

Quò ad Prælatum.

Prælatus alicui morienti perſuadere nequit, ut ſibi relinquat, quod eccleſiæ relinquere volebat, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 5.

Quò ad Procuratorem.

De acquiſitis à procuratore, Vid. *Procurator.*

A procuratore Civitatis, Vid. *Civitas*, & *t.* 4. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 17. & 18.

Quò ad Sequeſtrarium.

Vide. *Sequeſtrum.*

Quò ad Socium.

Vide. *Societas.*

Quò ad Thesaurarium publicum.

Vide. *Thesaurarius.*

Quó ad Tutorem, & Curatorem.

Curatores, & tutores obligationem acquirendi pupillis, & minoribus habent, alias ad interesse tenentur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 30. *n.* 1. *t.* 4. *l.* 4. *c.* 9. *n.* 41. Ubi de quasi tutore, vel quasi curatore.

Tutor, vel curator aliquid acquirens, vel possidens, quod ad ipsum ratione administrationis pertineat, pro pupillis, vel adultis acquirere, vel possidere censetur, ibid. *n.* 2.

Per actum fictum precarij, vel constituti acquirere pupillo, seu adulto censetur, ibid. *n.* 3.

Tutor, vel curator à testatore constitutus procurare nequit, ut sibi relinquat, quod pupillo, seu adulto relinquere volebat. Ibid. *n.* 4.

Nisi blando sermone id faciat. Ibid. *n.* 12. De quo Vid. *Indignus.*

Acquisita per tutorem, vel curatorem ex pecunia pupilli, seu minoris, ijs acquiruntur. Ibid. *n.* 6.

Nec in tali casu usuras pecuniæ prestando liberatur, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 1.

Nisi tutor justa de causa venditis omnibus mercibus pupilli, & sibi redemptis, negotium suo nomine exercuit, ibid. *n.* 2.

Et in electione pupilli est pecuniam, vel rem emptam revindicare *t.* 4. *l.* 3. *d. c.* 1. *n.* 3. & 5.

Nisi tutor, vel curator cum pecunia communi negotiatus sit, vel communi negotiatione sibi redempta, ibid. *n.* 6. & tunc compendium commune irit, ibid. *n.* 12.

Sed tutor non socius cum pupillo, ejus pecunia negotium faciens ad usuras tantum tenetur, ibid. *n.* 7. & 8. & *n.* 9. & Vid. *Interesse.*

Tutor vero ex præcepto patris societatem cum pupillo continuans, sive nomine proprio tantum, sive etiam nomine pupilli negotia gerat, ad compendium tenetur. Ibid. *n.* 7. & 10. & 11.

De eo, quod non acquisierunt tutores, vel curatores dolo, culpa lata, vel levi tenentur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 32.

Tutor, & curator in dubio utilitatem minorum suis anteponere debent, quod limita quãdo constat, quod si illorum commodum faciant, suum amittere necesse habeant, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 30. *n.* 8. & 9.

In dubio tutor, vel curator ex suis pecunijs acquirere præsumitur, ibid. *n.* 10.

Tutor, & curator pupillo, seu minori stipulare possunt, non solum durante, sed etiam finita tutela, ibid. *n.* 13.

Ita tutoris filius, ibid. *n.* 14.

Et ipse pupillus tutori, ibid. *n.* 15.

Et sibi ipsi pupillus sine tutore, adultus sine curatore, ibid. *n.* 15. & 16.

Tutor tamen pro pupillo negotiare non tenetur, nisi pater mandaverit, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 11. & 12.

Acquisita ex pecunia hæreditatis nomine hæreditario, vel proprio, hæreditatis fiunt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 30. *n.* 11.

Acquisita quando comunicentur, vel non, inter conjuges. Vid. *Communio.*

Quando ad divisionem pertineant. Vid. *Divisio.*

Vide. *Verba, Emptio, Pecunia, & Tutor, Obligatio, & Stipulatio.*

ACTIO, AGERE.

Actiones, & jura in causam executionis capta, quanto tempore proclamari debent, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 11. *n.* 84. & Vid. *Sub. Hastatio.*

Apellatione mobilium, vel immobilium non veniunt, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 52.

Quomodo æstimari debent. Vid. *Æstimatio.*

Actio decem dierum quando ex Chyrografo scripto tantum competat? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 5. *à n.* 37. & Vid. *Executiva via*, sub litera, *E.*

Actio quomodo inter hæredes dividatur, & per quas actiones in Solidum, vel pro parte convenire, vel conveniri possint? Vid. *Hæres*, Quo ad agendum.

Actio confunditur si creditor hæres debitoris existat, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 4. & Vid. *Hæres*, *& Inventarium.*

Actionis verbo exceptio continetur, *d. c.* 10. *n.* 4.

Actio activé, & passive in eodem subjecto concurere non potest, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 25. & *l.* 6. *t.* 3. *c.* 8. *n.* 14.

Nemo contra se ipsum agere potest; nec à se ipso exigere, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 2.

In quibus actionibus juramentum in litem locũ habeat, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 1. *à n.* 117. & Vid. *Juramentum.*

Actio tantum ex contractu, vel quasi, civiliter oritur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 15.

Actio quando solventi pro alio competat. Vid. *Solutio.*

Administratione concessa, etiam exercitium actionum concessum intelligitur, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 5. 6. 7. & 37.

Quas actiones curator bonis datus exercere possit? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 15. & Vid. *Curator*, *& Lis*, ubi quas movere teneatur, & tutor.

Si duobus simul tutela, vel cura gerenda commissa est, unus ex illis agere potest, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 3. & *d. l. c.* 21. *n.* 10.

Unus ex tutoribus, vel curatoribus, alijs negligentibus causam defendere potest, quia qui libet in solidum officium habet. Ibid. *n.* 5. & 6. *d. c.* 5.

Sed si omnes agere velerit, vel convenire omnes admittendi sunt, in eodem tamen libello, ibid. *n.* 14. & 15.

Si pupillus conveniatur omnes tutores defensionem suscipere possunt, ibid. *n.* 16.

Sed

Sed si tutor nomine pupilli conveniatur, illo invito alij defensionem suscipere non possunt, ibid. *n.* 17.
Assistere tamen possunt, nisi administratio à lege, judice, vel testatore divisa sit, ibid. *n.* 18.
Si tutores in defensione discordes sint, Judex unum elligere debet, ibid. *n.* 19.
Quando autem tutela, vel cura, per plures tutores divisa est, quilibet in sua provincia agere vel conveniri potest, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 21. *n.* 1. 2. & 3. Ubi exemplum affertur.
Et si unus in provincia alterius agat, a debitore convento exceptione submoveri potest, ibid. *n.* 4.
Sed exceptione non opposita, processus valet, & tenet, ibid. *n.* 5. & 6. Ubi ratio traditur.
Si vero tutor, vel curator, aut debitor unius provinciæ conviantur, compensationem ex debito alterius provinciæ opponere possunt, ibid. *n.* 7. & 8. Cum divisio tutelæ diversum patrimonium non facit, ibid. *n.* 9.
An omnibus tutoribus, vel curatoribus lis denuncianda sit, ibid. *n.* 11. *& seqq.*
An omnes citandi, ibid. *n.* 12. *& seqq.* Ubi quid Judex facere debet, & Vid. *Citatio.*
Actio ab hæredibus, & contra hæredes incipere potest, non solum petitione, sed etiam substantia, & obligationis initio post obligati mortem dilato, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 4. *n.* 65.
Minores an, cura durante, alienationem revocare possint? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 46. & 47. & Vid. *Alienatio.*
Licèt nemo ex alterius facto obligetur, nec ex alterius contractu alteri obligatio quæratur, attamen pupillus, seu minor, aliquando ex contractu tutoris vel curatoris actionem habent, & conveniri possunt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 15. *n.* 1. 2. & 3. Cum tutor, & curator ligitimè administratores sint, ibid. *n.* 4.
Pupillus, vel minor agere possunt ex locatione de prædio suo à tutore, vel curatore facta, ibid. *n.* 5. & 6.
Et quando debitor pupilli, seu adulti tutori cõstitutum fecerit, quo casu actio utilis competit, ibid. *n.* 7.
Ita quando tutor, vel curator rem cum pecunia pupilli, seu adulti emerit, ibid. *n.* 8. & Vid. *Acquisita*, & *Emptio.*
Et quando pecuniam minoris, vel pupilli crediderint, ibid. *n.* 9.
Ita quando in rebus pupillaribus, aut minoris utiliter contraxerint, ibid. *n.* 10.
Et quando tutor egerit nomine pupilli, & victoriam reportaverit, quo casu pupillus ex judicio aget, ibid. *n.* 11.
Pupillus, seu minor ex pecunia tutori, vel curatori nomine pupilli credita, & utiliter versa conveniri valet, ibid. *n.* 12. & 13.
Ita, si tutor nomine pupilli caveret, ibid. *n.* 14.
Et generaliter tenetur, si tutor, vel curator pupilli, seu minoris negotia bona fide gesserint, ibid. *n.* 15.
Et quando mandato tutoris, vel curatoris negotia pupilli, seu minoris gesta sunt, quo casu contraria dabitur actio negotiorum gestorum, ibid. *n.* 16.
Ita quando tutor nomine pupilli litem, & actionem intenderit, & postea condemnatus existat, ibid. *n.* 17. *& seqq.* & Vid. *Executio.*
Ex facto tamen falsi tutoris, vel illegitimè constituti pupillus non tenetur, ibid. *n.* 31.
Et quando teneatur ex dolo tutoris, vel curatoris, Vid. *Dolus.*
In quibus casibus pupillus, seu adultus conveniri possunt, durante tutela, seu cura, actio adversus tutores, & curatores dirigitur, ea tamen finita, adversus minores dirigitur.
Actio nova instituenda non est ubi de injusta retentione constat, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 40.
Quando actiones separatæ dantur, contenta in una, in alia non includuntur, ibid. *n.* 33.
Agere ex pluribus actionibus quis non prohibetur, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 9. *n.* 40.
Pluribus actionibus ex una causa, & eodem jure ad idem competentibus, una intentata altera extinguitur, ibid. *n.* 42. & *t.* 4. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 19.
Sed si pluribus causis idem debeatur, pro singulis obligationibus, singulæ actiones moveri possunt, ibid. *n.* 44. *d. c.* 9.
Si plures actiones civiles concurrant, quarum potestas impar est, una electa, altera non tollitur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 21.
Actiones cognatæ unum judicium constituunt, unaque sententia terminari debent, aliàs periculum datur, & appellari potest, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 1. *n.* 39. *& seqq.*
Quas actiones administrator concursus movere possit? Vid. *Administrator.*
Per quas actiones communio evitetur, & de differentia inter tales actiones? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 8. *& seqq.* & infra notanda sunt.
Actio à minore an alienari possit? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 26. & Vid. *Alienatio.*

ACTIO COMMUNI DIVIDUNDO.

Actio communi dividundo bonæ fidei est, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 21. *n.* 13. & 14.
Viro, & uxori competit, & non actio pro socio, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 1. & 2. & *n.* 135.
Sed ei, qui negatur socius, non competit, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 20. *n.* 13.

ACTIO DEPOSITI.

Domino rei depositæ tres actiones competunt, actio depositi, condictio furtiva ad sortem, & actio furtiva ad duplum, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 11. *n.* 10.
Quod procedit etiam contra Regios Thesaurarios, ibid.

Quæ

Quas actiones depositarius horrei publici movere potest, Vid. *Horreum*, & Vid. *Depositum*.

ACTIO EX DILICTO.

Actiones ex delicto natæ, tutela durante, non exercentur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 16.

ACTIO DIRECTA, VEL UTILIS.

Directa actio, quæ sit? *t.* 4. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 14.

Quos effectus producat? Ibid. *n.* 4.

Utilis actio quæ? Ibid. *d. n.* 14.

Quando tutori, vel curatori competat infrà utilis actio, an à directa differat in effectu, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 18.

ACTIO DE DOLO.

Competit toties quoties dolo alicujus, in alterius perniciem, aliquid factum est, nec aliqua actio competit, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 10. & Vid. *Dolus*.

ACTIO IN FACTUM.

Adversus administratorem competit, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 87.

Quando detur, quibus, & adversus quos, an ad hæredes transeat, vel non, & quando cesset, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 6. *Cum seqq.* & *n.* 21. *& seqq.* Ubi de falso tutore, vel curatore.

ACTIO FAMILIÆ ERCISCUNDÆ.

Quare ita vocetur? Quid per eam in judicium veniat, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 13. *& seqq.*

Bonæ fidei est, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 54. & *d. t.* & *l. c.* 21. *n.* 13. & 14.

Judicium universale est omnia bona defuncti comprehendens, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 20. *n.* 2. & 22. Ubi declaratur, quæ bona comprehendat, & *n.* 3. & 4.

Actio famil. erciscundæ quando competat, quibus, & adversus quos, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 10. *à n.* 157.

Sed non competit adversus hæredem pertendentem rem ad se alio titulo pertinere; sed an actio rei vindicationis, aut publiciana cõpetat? Disputatur, & resolvitur; *t.* 2. *l.* 8. *c.* 20. *à n.* 1. *& seqq.*

Actio famil. erciscundæ ubi intentari debet? *t.* 2. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 5. & 6.

ACTIO FAMOSA.

Contra consanguineos tutores, aut patronum non datur, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 2. *n.* 33. & *t.* 4. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 3.

ACTIO PETITIONIS HÆREDITATIS.

Quando competat, vel non, quibus, & adversus quos, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 143.

Quas actiones curator hæreditatis jacentis movere possit? Vid. *Hæreditas Jacens*.

ACTIO EXPILATÆ HÆREDITATIS.

Expilatæ hæreditatis crimen est, & species furti est, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 16. *n.* 2. & 3. & 4. Ubi de ejus pœna.

Actio subsidiaria est, ibid. *n.* 2. & 6.

Cohæredi contra cohæredẽ non datur, ibid. *n.* 1.

Nec contra uxorem, ibid. *n.* 5.

ACTIO HYPOTHECARIA.

Etiam pro rebus dotalibus æstimatis cum præferentia creditoribus, etiam anterioribus cõpetit, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 4. Ubi etiam actio rei vindicationis conceditur, & Vid. *Dos Soluto Matrimonio*.

Actio Hypothecaria individua est, in quemlibet possessorem in solidum competit, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 37. & 39.

In actione hujusmodi excussio necessaria est, ibid. *d. n.* 39. & Vid. *Excussio*.

Quanto tempore præscribatur, Vid. *Præscriptio*.

ACTIO INSTITORIA, SEU Exercitoria.

De iis actionibus, Vid. *Institor*.

Quæ actiones pro legitima competant, & adversus quos? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 10. *Per tot.*

De actionibus locati, & quibus conductor ex pelli possit? Vid. *Locatio*.

ACTIO NEGOTIORUM GESTORUM.

Quando competat? Vid. *Negotiorum gestor*.

ACTIO PERSONALIS.

Personam, & non rem sequitur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 6.

In eum, cum quo nullum negotium actum fuit, non datur, ibid. *n.* 12.

Nec contra singularem successorem, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 8.

Nisi in subsidium, ibid. *n.* 104.

Actio ad petendam rationem, personalis est, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 83.

Actio personalis 30. annis præscribitur, ibid. de quo, Vid. *Præscriptio*.

ACTIO PÆNALIS.

Ad hæredes non transit, nisi lite cum delinquente contestata, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 133. & 134.

Sed actio rei per se curatoria etiam ex delicto descendens hæredi actoris competit, & quando adversus hæredes, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 3. 68. & 69. & Vid. *Infra*.

ACTIO DE RATIONIBUS Distrahendis.

Actio de rationibus distrahendis personalis, civilis, & mixta dicitur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 1.

Ex obligatione tutelæ, seu curæ descendit, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 1. & 2.

Datur ea de causa, quia tutores res pupilli interceperint seu surripuissent, *t.* 4. *d. l.* 4. *c.* 6. *n.* 6.

Sive cũ dolo, vel sine illo surripuerint, ibid. *n.* 8.

Differentiæ inter hanc actionem, & tutelæ notatur, ibid. *n.* 7. & *n.* 10. & 32. *Cum seqq.*

Pupillo, seu adulto, & eorum hæredibus competit, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 1. & 2. 3. & *l.* 4. *d. c.* 6. *n.* 2.

Et omni, cujus bona administrata fuere, *d. c.* 2. *n.* 4

Contra quemlibet tutorem, qui ex bonis pupilli aliqui subtulit, & contra omnes tutores, sive testamentarios, legitimos, vel dativos, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 2. *& seqq.*

Et contra curatorem actio utilis de distrahendis datur, ibid. *n.* 5.

An hæc actio infamet? Ibid. *n.* 8.

An, & quando contra tutorum, vel curatorum hære-

hæredes detur ? *t.* 4. *l.* 1. *t.* 2. *n.* 68. & 69. & *l.* 4. *d. c.* 6. *n.* 30. & 31. & *n.* 34.
Per hanc actionem duplum ablati consequitur, in quo res continetur, & quare, cum diversum sit in actione furti, ibid. *n.* 9. *& seqq.* & Vid. *Duplum.*
Sed quod interest non duplicatur, sed tantum verum pretium, ibid. *n.* 13. & 14.
Actio hæc quando competat, & quo tempore exerceri possit, ibid. *n.* 15. & 16. & 32. *Cum seqq.*
Usque ad 30. annos durat, quia civilis, & non prætoria est, ibid. *n.* 17.
An cum alijs actionibus simul intentari, comulari, vel concurrere possit? Latè declaratur, ibid. *n.* 18. *& seqq.*
Quando per eam actio tutelæ perimatur, ibid. *n.* 20.
Quando cum ea actio furti detur, & perimatur, vel non, ibid. *n.* 22.
Et quando cum conditione furtiva, ibid. *n.* 23. & 24.
Quid quando plures rem pupilli, seu adulti animo furandi interceperint, & actio furti contra unum intentata fuerit, & duplum obtentum, ibid. *n.* 25.
Et quid si tutorem uti furem non conveniatur, sed per actionem de rationibus distrahendis? Ibid. *n.* 26.
Cum dolus, vel animus fraudandi probari non potest, hac actione agi, utilius erit, ibid. *n.* 27.
Tutor, aut curator conventi hac actione beneficio divisionis, cedendarum, & utilium non gaudent, ibid. *n.* 28.
Nec remisio, aut liberatio illis prodest, ibid. *d. n.* 28.
Qui pro rationibus reddendis agere possunt? Vid. *Ratio.*
Qui in actione pro reddendis rationibus principaliter veniat, & quid in consequentiam? *t.* 4. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 8.

ACTIO REVOCATORIA.

Pro soluto posterioribus creditoribus, quando anterioribus cõpetat, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 112. & 113.

ACTIO REI PERSECUTORIA.

Actio rei vindicationis hæredibus furiosis, seu dementis competit ad vendicandum fundum ab ejus curatore distractum, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 27. ubi declaratur.
Actiones rei persecutoriæ etiam ex delicto hæredi actoris competunt, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 3.
Active, & passivè in hæredes transeunt, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 4. *n.* 4.
Sed cum privilegio personali cæteris creditoribus non transeunt; ibid. *n.* 5.
In realibus tamen tacita Hypotheca active, & passivè transit, ibid. *n.* 6.

ACTIO RERUM AMOTARUM.

iam contra sponsam conceditur, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 26.

ACTIO SONEGATORUM, SEU Pro celatio in Inventario.

Sine certitudine inventarij inepte datur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 163.
Ad duplum contra hæredes occultantis non transit, sed tantum ad persecutionem rei, ibid. *n.* 132.
Adversus tertium possessorem non datur, ibid. *n.* 162.
Ante partitiones coram judice illarum movenda est, ibid. *n.* 168.
Senator tamen declinare potest; ibid. *n.* 169.
Post vero partitiones ante judicem occultantis, ibid. *n.* 169.
Vid. *Pœna.*

ACTIO TUTELÆ, PRO TUTELÆ, &c.

Actio tutelæ quæ sit, ejus definitio, nomina, an personalis; an civilis, an bonæ fidei sit? *t.* 4. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 1. *& seqq.*
Ex quasi contractu oritur, ibid. *n.* 4.
Generalis est ob administratam tutelam, vel negletam, *t.* 4. *l.* 4 *c.* 6. *n.* 7.
Ex quibus causis competat? *t.* 4. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 1. *Cum seqq.*
Quibus competat? *d. l.* 2. *c.* 3. *per tot.*
Adversus quos competat, *d. l.* 2. *c.* 3. *per tot.*
An adversus filios familias, & eorum patres? & an in solidum, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 10. & *l.* 3. *c.* 2. *n.* 9. *& seqq.*
An adversus Fiscum, ad quem bona tutoris pervenerunt? *d. l.* 2. *c.* 3. *n.* 14. & 15.
An adversus dominum de peculio pro gestis à servo? Ibid. *n.* 17.
An adversus tutorum heredes? Ibid. *n.* 18. & *d. t. l.* 4. *c.* 6. *n.* 34. & *d. t.* & *l.* 4. *c.* 7. *à n.* 1. *cum seqq.* ubi *latè.*
An adversus omnes tutores in solidum? *t.* 4. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 1. 16. & 17. & Vid. *Correus.*
Quæ actio adversus tutorem vel curatorem ventris competat? *t.* 4. *l.* 3. *c.* 4. *per tot.* & Vid. *Venter.*
Actio tutelæ competit adversus mandatarium, si fortè ipse contutor esset cum tutore mandante, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 24.
Adultus adversus alios agere potest, & contra curatores, qui ex negligentia ad se tutelam non transtulerunt, actionem retinere, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 9. *n.* 36.
Actio tutelæ quando nascatur, & exerceri possit? *t.* 4. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 32.
Ita actio tutelæ utilis, cura durante, *d. t.* & *l. c.* 11. *n.* 29.
Sed nisi finita tutela intentari nequit, *d. t. l.* 2. *c.* 5. *n.* 1.
Licèt tutor relegatus sit, & in ejus locum alter subrogatus, ibid. *n.* 4.
Nec curator compelli potest ad rationes reddẽdas, nisi post 25. annum complectum, ibid. *n.* 3.

Sed

Sed gerens pro tutore, vel pro curatore ſtatim conveniri poſſunt, ibid. *n.* 7.
Ita furioſi curator, peractionem negotiorum geſtorum, ibid. *n.* 6. & *d. t.* & *l. c.* 11. *n.* 29.
Tutor duorum fratrum, uno ad pubertatem proveniente, ab iſto conveniri poteſt; ibid. *n.* 8. *d. c.* 5. *l.* 2.
Ita quando pupillus ſucceſſit altero, cujus tutelam idem tutor gerebat, ibid. *n.* 9.
Tutor honorarius ab aliis adminiſtrantibus rationem exigere poteſt; ibid. *n.* 10.
Tutela tam lata ad alium, primus tutor conveniri poteſt; ibid. *n.* 12. & 13. ubi datur exemplum.
Ita tutor, qui eſſe deſinit per abſentiam Reipublicæ cauſa, ibid. *n.* 14. & *n.* 18. *& ſeqq.* Ubi quis actionem exercebit?
Et qui eſſe deſinit per abſentem revertentem, & tutelam iterum recipientem, ibid. *n.* 15.
Ita tutor ad tempus, vel ſub conditione, hac exiſtente, vel tempore adveniente, ibid. *n.* 16.
Similiter tutor in poteſtate hoſtium perveniens; ibid. *n.* 17.
Actio tamen venuſtior tutela, hac durante, etiam intentari poteſt; ibid. *n.* 20.
Remotus à tutela, tamquam ſuſpectus, etiam conveniri poteſt, ibid. *n.* 21.
Ita quando curator ſuſpecto adjunctus eſſet, ibid. *n.* 22.
Alij caſus, in quibus tutor, durante tutela, conveniri poſſunt, proſequuntur, ibid. *à n.* 23. & Vid. *d. t.* 4. *l.* 1. *c.* 6. *per tot.* & Vid. verbum *Ratio.*
Actione injuriarum, damni; & furti, tutor etiam tutela durante, conveniri poteſt; ibid. *n.* 23. & Vid. *Furtum.*
Actio tutelæ apud quem judicem moveri poſſit? Vid. *Forum.*
De actione directa, tutelæ, vel utili, remiſſive, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 9. 10. & 17.
In actione tutelæ omnium rerum geſtarum, vel non geſtarum per tutorem, veniunt; *t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *per tot.* & Vid. *Ratio.*
Ut rationes reddantur per hanc actionem peti poteſt, ibid. *d. c.* 8. *n.* 1. & *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 2.
Et res ſuas à tutore adultus petere poteſt, & reliquarum, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 1.
Et res commodatas, vel depoſitas à patre ſuo penes tutorem, vel curatorem, ibid. *n.* 16.
Et omnia ad pupillum ſpectantia veniunt, ibid. *n.* 17. & *d. c.* 9. aliqua requeſita ad hanc actionem notantur.
Exhibitio inventarij bonorum, & librorum venit, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *per tot.* & Vid. *Exhibitio*, *& Liber.*
Quando acquiſita veniant? Vid. *Acquiſita.*
Quando caſus fortuitus? Vid. *Caſus.*
Quando culpa? Vid. *Culpa*, ubi exempla præſtantur, & Vid. *t.* 4. *l.* 2. *c.* 2. *per tot.*
Quando damnum, aut intereſſe, ſeu uſuras? Vid. *Damnum*, *Intereſſe*, *& uſura.*
Et quando dolus? Vid. *Dolus.*
Quid in hac actione loco fructuum veniat? Vid. *Fructus.*
Si tutor cum ſua authoritate non intervenit; cum ad id obligatus eſſet, actione tutelæ tenetur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 3.
Actio tutelæ judices non excuſat abinquirendo de ſuſpectis tutoribus, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 24.
Actio tutelæ ceſſat pro eo, quod pupillus per actionem de diſtrahendis rationibus conſecutus fuit, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 20.
Sed per actionem furti non ceſſat, ibid. *n.* 35.
Si, finita tutela, dies pecuniæ creditæ nondum venit, in actione tutelæ non comprehenditur, ſi tutori imputari nequit, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 5.
Actio tutelæ an infamet? *t.* 4. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 3.
Quo tempore hæc actio præſcribatur? Vid. *Præſcriptio.*

DEFENSIONES IN HAC ACTIONE Tutelæ.

Tutor quando per acceptilationem ſe defendere poſſit? Vid. *Acceptilatio.*
Et quando per exceptionem cadendarum? Vid. *Exceptio Cedendarum.*
Quando per exceptionem diviſionis? Vid. *Exceptio Diviſionis.*
Quando per exceptionem juris jurandi? Vid. *Juramentum.*
Quando per remiſſionem, ſeu liberationem? Vid. *Liberatio.*
Quando per novationem, ſeu delegationem? Vid. *Novatio.*
Quando per exceptionem ordinis? Vid. *Exceptio Ordinis.*
Quando petere poſſit? Ut prius, factores inſtitores, vel ſimiles conveniantur? Vid. *Proponens.*
Quando per exceptionem rei judicatæ? Vid. *Exceptio rei judicatæ.*
Quando per ſolutionem? Vid. *Solutio.*
Quando per tranſactionem? Vid. *Tranſactio.*
Tutor ſolvens, & ceſſionem congruo tempore non petens, habet actionem utilem adverſus alios contutores ex poteſtate legis, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 1.
In qua actione, cuncta, quæ de ceſſione praticantur, procedunt; ibid. *n.* 2.
Sed ceſſio actionum utilior eſt, quam actio utilis, ibid. *n.* 3. & quare ibi *n.* 4. *& ſeqq.*
Contra utiles actiones multæ exceptiones, obſtant, quæ directis non opponuntur, ibid. *n.* 6.
Utilis actio hypotheca, & prærogativa prælationis caret, ibid. *n.* 5.
Si ceſſis actionibus, tutor alios contutores liberatos inveniat à pupillo, adverſus hunc, recurſum habet, ibid. *n.* 6. & 7.

Quod

Quod ſecus erit ſi tantum per utilem actionem agat ; ibid. *n.* 8.
Licet quis beneficium cedendarum renuntiaſſet, ſolutionem retardare non poterit, poſt tamen ſolutionem , ut utiles actiones cedantur petere valet , ibid. *n.* 13.
Utiles actiones tunc competunt , quando directa deficiunt , ibid. *n.* 14.
Utilis actio quando tutoribus , & curatoribus , denegatur ? Ibid. *à n.* 9.
Actio protutelæ perſonalis , prætoria , & bonæ fidei eſt , *t.* 4. *l.* 4. *c.* 9. *n.* 3.
Datur ei , qui ſub tutela vel cura putativa fuit, ibid. *n.* 4.
Ante pubertatem competit , ibid. *n.* 28.
Ut competat , quæ requirantur ? Ibid. *n.* 39.
Contra eum,qui tamquam tutor , vel curator ſe geſſerunt, cum verè non tales eſſent,competit , ibid. *n.* 2. & 6.
Quod quatuor modis contingere pòteſt , ibid. *n.* 6. 7. & 8. ubi modi afferuntur.
Si ſervus quaſi tutor, vel curator egerit,adverſus dominum actio , protutelæ, ſeu negotiorum geſtorum , de peculio datur , ibid. *n.* 9.
Gerens ſe tanquam tutor actione protutelæ cõvenitur , & gerens tanquam curator actione negotiorum geſtorum , ibid. *n.* 2.
Mulier tanquam tutor,vel curator adminiſtrans, his actionibus tenetur , ibid. *n.* 10.
Aliquando contra verum tutorem datur, ſi geſſit , ignorans ſe eſſe tutorem , ibid. *n.* 11.
Ita ſiquis , finita tutela , geſſerit , & ibid. *n.* 12. & Vid. Infrà
Ita ſiquis à principio,cogitans non eſſe tutorem, adminiſtravit , & poſtea errore,cognito, tanquam tutor adminiſtravit , ibid. *n.* 13.
Ita adminiſtrans compulſus à judice tanquam tutor , cum non eſſet , ibid. *n.* 14.
Similiter , qui mandato tutoris ad miniſtravit ; ibid. *n.* 15.
Eodem modo, tutor inutiliter datus, ſponte adminiſtrans , ibid. *n.* 16.
Et hujuſmodi , actiones in hæredes protutoris ſeu procuratoris dantur , ibid. *n.* 17. ſed de levi culpa , non tenentur , ibid. *n.* 27.
Quæ in hac actione protutelæ veniant ? ibid. *à n.* 18. *Cum ſeqq.* ubi de geſtis,& non geſtis, de dolo , culpa , latà , & levi.
Si aliquis impuberis negotia geſſerit hac actione non tenetur , ſed negotiorum geſtorum , ibid. *n.* 40.
Ita ſiquis quaſi curator impuberis negotia geſſerit , ibid. *n.* 41.
An actione negotiorum geſtorum , an actio tutelæ competat adverſus tutorem poſt pubertatem adminiſtrantem? *t.* 4. *l.* 3. *c.* 4. *per tot.* ubi quid de jure,& quid de conſuetudine,& quid devenia?
Qua actione curatores teneantur,& ad quid cõveniri valeant ? Vid. *Curator.*

ACTIO CONTRARIA TUTELÆ , VEL Curæ , ſeu Protutelæ.

Hæc actio quæ ſit ? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 1. *n.* 1.
Quare , & à quo jure introducta ? ibid. *n.* 2.
Bonæ fidei eſt , ibid. *n.* 3.
Extraordinaria eſt,non pænalis , ſed rei perſecutoria , ibid. *n.* 7.
Quomodo defini atur , ibid. *n.* 8.
Tutori bene gerenti contra adultum datur,ibid. *n.* 4.
Et curatori , ſive minoris , ſivè prodigi , & ſimilium , ibid. *n.* 5.
Licèt pupillus , vel adultus directam non moveat , ibid. *n.* 27.
Et fortius , quando pupillus actionem de rationibus diſtrahendis intentaverit , ibid. *n.* 28.
Vel tutor , ſeu curator,ut ſuſpecti remoti ſint , ibid. *n.* 29.
Agenti protutore , vel procuratore contraria actio protutelæ competit , *t.* 4. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 42. & *d. l.* 5. *c.* 1. *n.* 37. ubi alii enumerantur , quibus actio contraria datur.
Hæredibus competit,& in hæredes datur actio contraria tutelæ, *d. t.* 4. & *d. l.* 5. *c.* 1. *n.* 6. & *n.* 37.
Et fideijuſſoribus datur , ibid. *n.* 37.
Poſt tutelam finitam tutori , ibid. *n.* 9.
Curatori verò, & ejus hæredibus,tum ante,tum poſt curam finitam , ibid. *n.* 11.
Quid in curatore ad litem , ibid. *n.* 12.
Hæc actio procedit , ex eo quod tutor, aut curator aliquid in rem pupilli ſeu minoris expendit , ibid. *n.* 13. vel ante tutelam , ſeu curam,vel poſt , ibid. *n.* 16.
Licèt ſine decreto,dummodo utiliter expendiſſet ; ibid. *n.* 14.
Ita ſi debitum pupilli,ſeu minoris legaliter ſolverit , ibid. *n.* 15.
Competit etiam , ut bona ſua libentur , ſi pro pupillo , ſeu adulto obligavit , ibid. *n.* 17.
Vel ad ſalarium certum tutori,vel curatori cõſtitutum , ibid. *n.* 18.
Vel ad exactionem debiti ſui obtutelam,ſeu curam dilati , ibid. *n.* 19.
Quæ , propter tutelam , ſeu curam abſunt , in hac actione veniunt , ibid. *n.* 30.
Et quæ tutor , ſeu curator negotiis pupilli,ſeu adulti impeditus lucrari non potuit,ibid. *n.* 31
Et ad uſuras pecuniarum,quæ de ſuo expendit, ibid. *n.* 32. ubi hoc limitatur,& declaratur , & *n.* 33.
Per hanc actionem obligati ad rationes petere poſſunt , ut ſibi rationes ſummantur ; ibid. *n.* 34. & *d. l.* 5. *c.* 8. *n.* 3. & Vid. *Ratio.*
Et quare , & qua via ? Ibid. *n.* 35. & 36.
In hac tamen actione non venit illud,quod pupillus ex alia cauſa debet,ibid. *n.* 20.

Nec expensæ mala fide factæ ; ibid. *n.* 21.
Nec plus æquo expensum , ibid. *n.* 22.
Neque , quod non expediebat , ibid. 23.
Nec indebite solutum , ibid. *n.* 24.
Nec expensæ in se ipsos factæ, ibid. *n.* 25.
Nec ad repetendum quod pro contutore , vel concuratore solvit , ibid. *n.* 26.
Vide *Acquisita* , *Bona* , *& Jura.*

ACTOR.

Ille dicitur , qui priùs ad judicium provocat, *t.* 5. *l. unic. c.* 20. *n.* 8.
Actoris vices sustinet rationes præstans, quó ad expensas probandas , *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 88. & Vid. *Expensæ.*
Antequam reus respondeat actori , exceptiones illegitimitatis personæ opponere debet , *d. t.* 5. *c.* 20. *n.* 9.
Actor etiam adversus reum illegitimitatis exceptiones opponere debet , ibid. *n.* 11. & Vid. *Exceptio.*
Vid. *Reus , & Forum.*

ACTUS , ACTA.

Actus scientia sufficit , ubi pro forma præsentia non requiritur , *t.* 1. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 17.
Actus sine substantia subsistere nequit, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 32.
In dubio pro validitate actus judicandum est , *t.* 1. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 38.
Concurrentibus duabus conjecturis, una pro validitate , altera pro nullitate actus , illa prævalet , *t.* 1. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 53.
Quando lex actum non annullat , sed pœnam apponit , actus sustinetur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 13.
Actus quando clandestinè facti dicantur ? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 49.
Omnis actus dolo factus nullus est , ibid. *n.* 52.
Actum non facere , vel illegitimè , aut in sufficienter facere , paria sunt , *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 90.
Semper pro facto habetur in præjudicium impedientis , vel causam dantis, ne fiat, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 23.
Jam inchoati rem novam non faciunt , *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 78.
Ultra intentionem agentis non extenditur actus, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 84. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 11.
Factus ad unum finem , contrarium operari non debet , *t.* 3. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 16.
Factus à tutore , vel curatore quando nomine proprio, vel tutorio , aut curatorio fieri censeatur , *t.* 4. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 13. 25. *& seqq.*
Coacte factus agenti non præjudicat , *t.* 3. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 16.
Actus , qui fieri , accusatione pendente, potest, etiam , pendente appellatione , fieri valet, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 54.
Actus mandanti , ordinanti , & non gerenti, aut exequenti , tribuitur , *t.* 1. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 46. & *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 55.
Quilibet actus , quibus expensis, seu à quo fieri debeat ? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 13. *Per tot.* & Vid. *Expensæ.*
Actus cum minore , ipsomet volente, ipso jure valet , *t.* 3. *l.* 7. *c.* 18. *n.* 10.
Ita factus cum iis, quibus administratio bonorum interdicta est , ibid. *n.* 11.
Sed factus cum intellectus carente , ipso jure nullus est , ibid. *n.* 12.
Regula , quòd actus ipso jure nullus , per ratificationem subsequentem non valeat pro ut ex tunc, sed pro ut ex nunc, explicatur, ibid. *n.* 18. *Cum seqq.* & Vid. *Nullitas.*
Acta judicialia extra judicialiter facta , solùm per instrumentum probari possunt , *t.* 4. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 33.

ADJUDICATIO.

Est modus acquirendi dominium, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 3
Tanquam quævis alia alienatio propter rei judicatæ authoritatem valet , ibid.
Ex adjudicatione in judicio divisionis dominium transfertur , ibid. *n.* 1.
Absque traditione, vel apprehensione, tam corporalium , quam in corporalium , ibid. *n.* 5.
Cùm possit , quid legis potestas , ibid. *n.* 6.
Et quando per eam dominium non acquiratur, acquiritur tamen usucapiendi conditionem , ibid. *n.* 7.
Adjudicatio in divisionibus ad judicem spectat , *t.* 2. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 14.
Alia de adjudicatione , Vid. sub , verb. *Stimatores , Divisio , Dominium, & Officium judicis.*

ADITIO HÆREDITAIS , REPUDIARE, & Abstinere.

Aditio quid facti est , & non præsumitur , nisi probetur , *t.* 1. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 31.
De jure civili de substantia est, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 51.
Eam probare debet asserens factam fuisse, ibid. *n.* 32.
Licèt opulenta hæreditas esset , ibid. *n.* 34.
Vel contra filium agatur , ibid. *n.* 35.
Ad quod conjecturæ , vel præsumptiones non sufficiunt , ibid. *n.* 33.
Nec probationes æquivocæ , ibid. *n.* 36.
Nec , probare hæreditatem delatam fuisse, sufficit , ibid. *n.* 37.
Nec , hæredem institutum fuisse , ibid. *n.* 38.
Nec , filium suum inventarium confeciisse, ibid. *n.* 41.
Ex eo solum , quod conditio existat, hæreditas adita non censetur , quod declaratur , ibid. *n.* 52. & 53.
Hæditas adita probatur , ex eo , quod quis se hæredem nominet , ibid. *n.* 51.
Animo , verbis, vel facto hæreditas aditur, ibid. *n.* 7.
Quando animo ? ibid. *n.* 7.
Et quando verbis ? Ibid. *n.* 8.

Quan-

Quando facto ? Ibid. *n.* 9.
Et per quæ facta ? Ibid. *n.* 10. usque ad 11.17.
Filius pacem cum homicida patris faciendo adire non censetur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 25. *n.* 19.
Per confectionem inventarii hæreditas adita non censetur, ibid. *n.* 30. *d.c.* 8. & 39. & *l.* 3. *c.* 4. *n.* 9. *d. t.* 1.
Nisi tanquam hæres inventarium faciat, patiaturque, ut inventario, à notorio tanquam hæres denominetur, *d.t.* 1. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 49. & 50.
Per epistolam hæreditas adi, vel recusari potest, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 47.
Ut hæreditas validè adita cẽseatur decem requisita, tanquam necessaria, referuntur, *d.t.* 1. *l.* 2. *c.* 8. *à n.* 18. usque ad 28.
Hæres purus, mortuo testatore, statim hæreditatem adire potest, ibid. *n.* 2.
Modalis verò non, nisi prius impleto modo, cautione ve præstita de eo implendo, ibid. *n.* 5. & 6.
Conditionalis non, nisi conditione adveniente, ibid. *n.* 3.
Quid si hæres sub conditione institutus, declarare nolit, an velit, vel non adire ? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 3.
Hæres in diem, vel post, quando adire possit ? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 4.
Hæres institutus post usufructuarii mortem, ante hanc adire nequit, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 4.
Hæres gravatus, an à fideicommissario cogi possit, ut hæreditatem adeat. *t.* 1. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 30. *Cum seqq.* & *t.* 2. *l.* 5. *c.* 13. *à n.* 22.
Quid quando repudiatio dolo substituti facta fuit, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 74. & Vid. *Substitutio fideicommissaria.*
De forma aditionis inventarium introductum non est, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 16.
Sed extraneus se offerens hæreditatem adire non auditur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 181.
Hæredi permittitur hæreditatem sine inventario adire, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 26.
Aditio cum inventario abstentionis loco habetur, ibid. *n.* 22.
Neque hæres hæreditatem adeat, cum inventario testator jubere potest, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 5. *à n.* 25.
Ad quod non solùm expressa voluntas, sed etiam tacita sufficit, ibid. *n.* 31.
Errans adire non censetur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 111.
Donatarius causa mortis an adire possit ? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 27. *& seqq.* ubi de hærede gravato, filio familias, Furioso, Infante, Prælato, Pupillo, & Servo.
Hereditate delata filiofamilias, an renuente eo, pater adire possit ? & ècontra ? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 68. *Cum seqq.* & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 31. *n.* 8. Vid. *Pater*, & *Filius.*
Furiosi curator an hæreditatem furiosi nomine adire possit ? & qui effectus hujus aditionis sint, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 31. *n.* 13. & *n.* 19. & *n.* 22. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 36. ubi de repudiatione, mutis, & surdis.
Hæres institutus in testamento patris, posthumo præterito, an adire statim possit ? *t.* 4. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 28.
Et si cum posthumo instituatur solum pro interim quartam partem petere potest, cùm tres edendi præsumantur, ibid. *n.* 29.
Posthumo nato, & testamentum rupto tutores ad adeundum dandi sunt, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 10.
Hæreditate delata infanti 5. annis minore, ab ejus tutore adiri potest, *d.t.* 3. *l.* 6. *c.* 31. *n.* 4.
Quid si moriatur antequam fati possit ? Ibid. *n.* 18.
Si Infanti maiori, vel adulto, ab his adire debet cum suo tutore, vel curatore, ibid. *n.* 5. ubi quod sine tutore, vel curatore adire non possunt.
Sed tutore absente Judex supplere potest, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 13. & 14.
Si tutore, vel curatore carent, tunc dandi sunt, vel Judex supplere debet, ibid. *d. l.* 6. *c.* 31. *n.* 6. & *d. t.* 3. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 12. & 27 & *d. t. l.* 6. *c.* 6. *à n.* 14. ubi de bonorum possessione, de fideicommisso, & alia inpuncto traduntur, & *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 27. & *n.* 34. & 41. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 21. & *d. l.* 6. *c.* 6. *à n.* 14.
Curator bona hæreditatis possidens adire non censetur, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 60.
Quæ autem tutor, vel curator advertere debeãt, antequam adeant, aliàs ad damnum, & interesse, tenentur, & traduntur, *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 31. *n.* 1. *& seqq.* & *d. l. c.* 6. *à n.* 14.
Hæreditate delata minoribus, seu pupillis, ex fideicommisso, tutores, & curatores hæredem gravatum, ut adeat, cogere debent, aliàs ad damnum tenentur, ibid. *n.* 9.
Favore minoris hæreditas statim adita censetur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 26.
Minor curatore carens adire, & repudiare potest, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 15. Secus si curatorem habeat, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 19.
Infans, Minor, & Pupillus an adversus aditionẽ, vel ejus ommissionem restituantur ? Vid. *Restitutio.*
Sed sine curatore pupillus adiens nihil agit, ne restitutione opus est, licèt hæreditas opulenta sit, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 7. *n.* 12. & 13.
Monasterium an adire possit hæreditatem repudiatam à monacho, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 68.
An Dominus repudiatam a servo, ibid. *d. n.* 68.
Hereditas adita patrimonium defuncti non est, sed hæredis, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 27. & 28.
Et patrimonium hæredis, & defuncti confunditur, & unum fit, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 10. *n.* 10.
Creditores tamen aliquando separationem petere possunt, de quo Vid. *Creditor.*

Tempus adeundi hæreditatem de jure communi 30. annorum est, quod Judex moderare potest ad effectum ut hæreditati jacenti curator detur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 9. & 10. & *t.* 2. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 24. 60. & 62. & Vid. *Terminus.*

Jus adeundi per quodnam tempus duret? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 60.

Adita, vel repudiata hæreditatis parte, an tota adita censeatur, vel repudiata, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 37. *& seqq.*

An legata pia debeantur, hæreditate non adita, Vid. *Legatum*, & *Libertas.*

Legata tamen non debentur, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 8.

Et datio tutelæ corruit, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 33. & *d. t. l.* 3. *c.* 3. *n.* 7. & 8.

Sed quód ab uno ex hæredibus adeatur, sufficit, *d. t.* 3. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 34.

Repudiatio, & aditio pari passu ambulant, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 38.

Quibus verbis hæreditas renuntietur? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 18.

Per verba negativa repudiata non censetur, ibid. *n.* 51. *& seqq.*

Et quibus factis? Ibid. *n.* 19. & 10. *Cum seqq.*

Sed apud nos terminus necessarius est, per quē hæreditas expresè repudietur, ibid. *n.* 25.

Qui adire potest etiam repudiare valet, & e cōtrario, ibid. *n.* 26.

Hæres extraneus hæreditatē repudianam splius recuperare nequit, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 16.

Sive in judicio, sive extra coram testibus, signis, vel factis renuntiet, ibid. *n.* 17. *& seqq.* ubi declaratur.

Hæreditas differenda repudiari nequit, *t.* 2. *d. c.* 12. *n.* 48.

Adita absque auxilio restitutionis repudiari nequit, ibid. *n.* 49. & 50.

Iustitutus in rebus certis, vel in quotis bonorum rem sibi assignatam, & portionem hæreditatis repudiare potest, ibid. *n.* 57.

Ita hæres hæreditatem repudiare potest, & legatum acceptare, ibid. *n.* 58.

Ita in melioratione, & maioratu procedit, ibid. *n.* 59.

Quando ex pluribus legatis unum acceptari, alterum repudiari possit? Ibid. *à n.* 60.

An hæres hæredis partem repudiare, & partem acceptare possit? ibid. *n.* 60.

Substitutus pupilariter an hæreditatem patris adire possit, & filii repudiare? Ibid. *n.* 63.

Quid in portione accrescente? Ibid. *n.* 64.

Quid si hæres substitutum habeat? Ibid. *n.* 65.

Quid si in testamento clausula codicilaris adsit, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 19. *n.* 38.

Maritus an sine uxoris consensu hæreditatem repudiare possit? ibid. *n.* 67. & *t.* 2. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 65. & *l.* 7. *c.* 8. *à n.* 82. ubi de uxore.

Tutor legatum, vel bonorum possessionem pupillis delatam, nec ipsi pupilli repudiare possunt, sine solemnitatibus ad alienationem necessariis, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 10.

Tutor per se solùm repudiare, vel adire nequit, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 12. *n.* 5.

Imó decreto opus est, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 34. & *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 31. *n.* 7.

Tutor pupillum abstinens ab hæreditate paterna, quæ utilis pupillo erat à creditoribus paternis actione negotiorum gestorum conveniri potest, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 24.

Et Vid. verbum *Actio*, *Damnum*, *& Interesse.*

Hæreditas repudiata quibus pertineat, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 75.

Repudians hæreditatem, ad ejus onera non tenetur, neque cedere iis bonis, quæ alio titulo percepit, quod limitatur in favorem fidei, & ecclesiæ, ibid. *n.* 44. & 45.

Repudiare in fraudem fisci delinquens potest, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 72.

Qui potest succedere ex testamento repudians simpliciter utranque successionem repudiare censetur, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 43.

Filius an possit repudiare ex testamento, & ab intestato acceptare *n.* 76.

Filius quando, & intra quod tempus repudiationem, vel abstentionem revocare possit? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 12. *à n.* 1. & *l.* 3. *c.* 1. *n.* 71. & *l.* 4. *c.* 8. *n.* 49.

Sed parentes ad hæreditatē descendentiū semel repudiatam non admittuntur, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 71.

Filius quando per repudiationem, aut abstentionem substituto vulgari locum faciat? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 10. *à n.* 5. & Vid. *Substitutio Vulgaris.*

An intra trienium abstentionem revocari possit, & substitutum excludere? ibid. *n.* 5. 29. & 30.

Filius hæreditatē paternā, sine præjudicio legitimæ, revori nequit, licèt substitutus in ea parte præpter legitimā adsit, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 41. & 42.

Sed filius repudiare, vel abstinere potest impunè, & manere cum bonis aparente donatis, vel in vita dotatis, & tertiam apud nos, & tertium, & quintum apud Castellanos, ibid *n.* 46. & 47. ubi declaratur.

Filius in nostro Regno institutus à patre cum aliis fratribus in legitima, & tertia milioratus, legitimam repudiare potest, & tertiam acceptare, ibid. *n.* 55. & 56.

Filius institutus in legitima, & eam rogatus restituere, si repudiat ad acceptandum cogi potest, ad restituendam, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 1. *n.* 48.

Filius suus beneficio prætoris ab hæreditate paterna abstinens intra trienium, quanvis maior, abstentionem revocare potest, & divisionem petere; sed non ita filius emancipatus, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 6. Vid. *Filius*, & *Substitutus.*

Beneficium abstentionis suitatem non tollit, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 50.

Non est credendum, testatorem filio abstinendi

di licentiam dediſſe, ne legata pereant, & ejus judicium ſubvertatur, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 68.
An jus accreſcendi competens hæredi, filio ſuo dato revocationem abſtentionis impediat, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 14.
Filius in præjudicio uſusfructus patris maternæ hæreditati renuntiare nequit, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 45.
Vid. *Tranſmiſſio*, ubi multa de abſtenſione, & Vid. *Filius*, & Vid. *Collaterales*.

ADMINISTRATOR, ADMINISTratio.

Adminiſtrationis nomen integram, & plenam adminiſtrationem maioribus conceſſam, ex ſui natura ſignificat, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 9.
Adminiſtratio rarò conceditur, niſi maioribus, aut ætatis veniam habentibus, ibid. *n.* 8.
Conceſſa intelligitur, cui exercitium actionum conceditur, ibid. *n.* 5. 6. & 7.
Adminiſtratio nec ab homine, nec a lege conceſſa videtur, in re communi, niſi in quantum bona fide utitur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 6. & *d. t. l.* 6. *c.* 5. *n.* 90.
Adminiſtratio perſonaliſſima eſt, unde alij commiſſa, non periculo domini, ſed committentis periculo, committitur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 32.
Ad hæredes non tranſit, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 12. *& ſeqq.*
Adjuncto curatore, adulto bonorum adminiſtrationem adempta cenſetur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 3.
Quam adminiſtrationem curator bonorum habeat? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 12. & quid agere poſſit? Vid. *Curator*.
Adminiſtratio circa bona dotalia regulariter marito pertinet, ſed ex pacto dotali mulieri cõpeti poteſt, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 9. *à n.* 1. & Vid. *Maritus*.
Adminiſtratione aliena fugiendum eſt, & quare? *t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 1.
Adminiſtratio probari debet, ut adminiſtrator ad reddendas rationes compellatur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 98. & 99. ubi quomodo probetur?
Adminiſtrationes confundi non debent, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 21.
Adminiſtratores tenentur bona ſuæ adminiſtrationis, tanquam propria adminiſtrare, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 47.
Adminiſtrator quantumvis adminiſtrationem cum plena, & libera habeat, illos actus efficere nequit, in quibus ſpeciale mandatum requiritur, ibid. *n.* 67.
Quomodo illa generalitas mandati intelligatur, & reſtringatur? Ibid. *n.* 69.
In quibus caſibus, ſeu caſibus ſpeciale mandatum requiratur? Ibid. *n.* 70. & Vid. *Mandatum*, & *Procurator*.
Adminiſtrator, quæ accidere ſolent, prævenire debet, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 14.
Adminiſtrator, ſicut procurator, & mandatarius, ſui regiminis, ſeu mandati fines egredi non poſſunt, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 96.
Sua regimina ſervare tenentur, ibid. *n.* 4. & 94.
Aliàs removendus eſt, ibid. *n.* 97.
Et in dolo eſt, ſicut ſi præceptũ ſeperioris tranſgrediatur, crimenque præjurii incurrit non ſervando regimen, quod ſervare juravit, ibid. *n.* 6. & 7.
Adminiſtrator, non ſolum ad damnum in rebus acquiſitis datum tenetur, ſed etiam in rationabiliter acquirendis, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 63.
Adminiſtrator negligens reus pecati mortalis eſt; ibid. *n.* 64.
Negligentia in adminiſtratoribus non præſumitur, ſed ab allegante probando, ibid. *n.* 65. & 66.
Propter negligentiam removentur, ibid. *n.* 48.
Omnia damna ex ſua negligentia data reſarcire tenentur, ibid. *n.* 52.
De dolo, lata culpa, & levi tenentur, ibid. *n.* 44.
Aliquando de leviſſima, ibid. *n.* 45. & 46.
Vid. *Culpa*.
Nomina debitorum non exigens debito tempore cum intereſſe tenetur, ſi debitor efficaciter non ſolvendo fiat, & quando ad hoc teneatur, ibid. *n.* 53. & *t.* 4. *l.* 6. *c.* 12. *n.* 21.
Vid. verbum *Lis*.
Adminiſtrator quando urbanice debitorem ad monere poſſit, ut non teneatur ſi debitor interim non ſolvendo factus ſit? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 1. *à n.* 11.
Adminiſtrator conſentiens alienationi ſua jura non ammittit, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 17.
Adminiſtrator quilibet donare nequit, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 14. *n.* 24.
Adminiſtrator quando ex bonis adminiſtratis acquiſiviſſe præſumatur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 176. *Cum ſeqq.*
Vid. *Acquiſita*.
An præſentare ad officium, & beneficia poſſint? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 17. *n.* 3. Vid. *Præſentatio*, & Vid. *Tutor*.
Adminiſtrator pecuniam ad certum uſum in regimine, vel mandato deſtinatam, ad aliud aplicans contractare videtur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 16.
Et nullo dato regimine, vel mandato prohibẽte, ad diverſum uſum aplicans adminiſtrator, injuſte facit, ibid. *n.* 38.
Crimen furti comittit, ibid. *n.* 19.
Vid. *Furtum*. & *Peculatus*, ibid. *n.* 23.
Ex carcere ſolvere tenetur quidquid in alios uſus conſumpſit, ibid. *n.* 18.
Quando carcerari poſſit? Vid. *Carcer*.
Retinens pecunias domini in proprios uſus in dolo vero eſt, actione furti tenetur, & adverſum eum in litem juratur, ibid. *n.* 27. quod declaratur, *n.* 28. & *t.* 4. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 34. *Cum ſeqq.* ubi agitur de adminiſtratore poſt redditas rationes, pecunias retinens, ubi etiam quod criminaliter punitur.

Administratores dolosi ultra pœnas corporales ad restituendam pecuniam injuste receptam, etiam non data mora tenentur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 30.

Administratores publici de dolo convicti quomodo puniendi ? ibid. *n.* 29.

Publicas pecunias in proprios usus convertentes de vero dolo tenentur,& in exilium mittuntur, ibid. *n.* 26.

Administrator Reipublicæ pecuniam ad emptionem frumenti, nec tangere, nec minuere, nec in alios usus convertere potest,ibid. *n.* 40.

Nec frumentum in publicis horreis reconditum in propios usus convertere, ne alijs in mutuum dare, ibid. *n.* 42.

De tritico corrupto,ex negligentia non visitandi horrea tenetur, ibid. *n.* 59.

Cum horrea publica visitare teneantur, & triticum vetus prius, quam novum vendere, ibid. *n.* 60.

Et triticum superabundans inter cives dividere, ut tantundem de novo reddant,ibid.*n.*61.

Ad quod clerici compelli possunt, ibid. *n.* 62. Vid. *Horreum.*

Administratores solvere tenentur creditoribus juxta tenorem mandati, severto eo, in suo loco, *n.* 92.

Et post tempus solutionis conveniri a creditoribus possunt apud judices ordinarios, licèt Thesaurarii sint, aut Quæstores Regii Patrimonii, ibid. *n.* 93.

Debitum verum ante diem cessum solvere non possunt, ibid *n.* 94. ubi declaratur.

Administratores de bonis suis non censentur debitum solvere ei, cujus bona administrat, sed de bonis illius, & animo repetendi, *t.*2. *l.* 7.*c.*1. *n.* 11. & Vid. *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 104.

Quid in dote, Vid. *Dos.*

Quando liberetur administrator ex solutione facta non vero creditori, judicis jussu, *t.*1.*l.*4. *c.* 10. *n.* 100. *Cum seqq.* Vid. *Solutio*,ubi alias quæstiones circa solutiones faciendas, vel non,ab administratoribus,invenies.

Quando sibi authoritate propria satisfacere possit, *t.*4.*l.*1.*c.*110.& Vid. *Solutio*, ubi quando satisficisse præsumatur.

Administrator potius præsumitur administrasse suo nomine quando actus principaliter non pertinet ad administrationem, *t.* 2. *l.*6.*c.* 10. *n.* 34. & 35.

Quilibet Administrator dum rationes non reddit,de suo credito satisfactus præsumitur,*t.*4. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 19.

Se obligans uti administrator, seu ratione ministerii, aut officii quid declare debeat, ut ipsemet non obligetur, *t.* 1. *l.* 3. *c.*11.*n.*79.

Aliqua de administratoribus remissivè traduntur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 92. quæ in suis locis invenies.

Administratori officium suum damnosum esse non debet, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 13. *n.* 7.

Administratores plures inter se dividentes administrationem,quando unus pro alio teneatur,*t.*1.*l.*4.*c.*10.*n.*78. *Cum seqq.* Vid. *Correus.*

Ex pluribus constitutis an quilibet in solidum, an omnes administrare teneantur ? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 120.

An in solidum etiam pro rationibus reddendis conveniri possint, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 38. *n.* 31.

Quando ad usuras teneatur, ibid. *n.* 24. & 25. Et Vid. *Usura*, & *Interesse*, & *Damnum.*

Dispositа circa tutores, & jura de iis loquentia de administratoribus intelliguntur, etiam, si ratio diversa non detur,de administratoribusque, ad tutores argumentum valet,& e contra,*t.*1.*l.*4.*c.*10.*n.*58.&*t.*4.*l.*7.*c.*1.*n.*24.& 25.

Ita scripta de institoribus ad alios administratores trahuntur, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 12. *n.* 50.

De Hypotheca in bonis administratoribus, Vid. *Hypotheca.*

Quando adversus administratores in litem juratur, Vid. *Juramentum.*

Cum administratoribus minime rigide agendum est, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 127. Et Vid. *Ratio.*

Administrare non tenetur quilibet administrator,si alimenta petita à judice taxata non fuerint, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 2. *n.* 19.

Quando adversus administratorem executivè agi potest? Vid. *Executio.*

Quando arrestari vel sequestrari ? Vid. *Sequestrum.*

Quando Salarium petere possit ? Vid.*Salarium.*

Quando citum ante rationes,tum postea manutentio competat ? Vid. *Manutentio.* Et quando retentio ? Vid. *Retentio.*

De administratoribus, sine mandato, Vid. *Negotiorum gestor.*

De Administratore bonorum Civitatis, Vid.*Civitas.*

Admistratori dicto, quando credatur ? *t.* 4.*l.*2. *c.* 8. *n.* 17.

Sed neganti penes se habere bona, vel pecunias, non facile credendum est, *t.*4. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 15.

Omnis administrator inventarium debito tempore facere tenetur, *t.* 1.*l.*4.*c.*5.*n.*35.& *l.*4. *d.t.c.*10.*n.*1.& 97.&*t.*3.*l.*3.*c.*10.*n.*1.Vid. *Inventarium.*

Et in eo omnia bona scribere, aliàs si non scribat,& in proprios usus convertat in dolo est, & criminaliter punitur, ibid. *d. c.* 5. *n.* 31.

Administratores ad rationes obligati librum introitus, & exitus alium,habere debent, *t.*4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 111. & *l.*6. *c.* 12. *n.* 6. & *l.*7. *c.* 1. *n.*

1. *n.* 29. & 30. & Vid. *Liber*, ubi quando libris eorum credatur.
Administratores quocunque nomine dicti invētarium, & liberationes ostendere tenentur, quoties liberatio dolosa, aut de dolo suspecta fuerit, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 20.
Quando, & quibus adere teneantur? Vid. *Editio.*
Omnis administrator suæ administrationis rationem reddere tenetur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 2. & 99. *t.* 3. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 1. & *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 4. & 5. & *c.* 3. *n.* 7. & *t.* 4. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 6.
Sive necessarius, sive voluntarius sit, sive ab homine, lege, vel à judice constitutus sit, ibid. *d. t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 60.
Licet de facto, & sine juris ordine administrasset, ibid. *n.* 58.
Etiam si in usu rationum redditio non sit, ibid. *n.* 55.
Et licèt administrator dicat de suo impendisse, & domini pecuniam non attigisse, ibid. *n.* 66.
Aquò nec voluntate, aut dispositionis testatoris liberari non potest, ibid. *n.* 65. Sed Vid. *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 107. & 108. ubi quando liberam facultatem disponendi de fructibus concessit.
Et appellatione non obstante compellitur, ibid. *n.* 67.
An ullo pacto à rationibus reddendis liberari possit? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 56. & *l.* 3. *c.* 5. *n.* 17. & Vid. *Remissio.*
Et non solum de bonis, sed etiam de eorum fructibus tenentur rationem reddere, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 30.
Et Vid. *Fructus.*
Et qua æstimatione, Vid. *Æstimatio.*
Sed administrator rei, quæ nec fructus, nec redditus, nec expensas habet rationem reddere non tenetur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 83.
Nec in aliis casibus, de quibus, ibid. *à n.* 84. qui aliis in locis notantur.
Ut ad rationes compellatur, administratio probari debet, & quomodo? Ibid. *n.* 99.
Administrator impeditus ex facto sui adversarii rationes reddere non tenetur, *l.* 1. *c.* 5. *t.* 4. *n.* 22. *Cum seqq.* ubi exempla referuntur.
Rationum redditis quomodo remissa probetur, remissive, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 107.
Administrans absque deputatione, aut sine obligatione administrandi, quando rationes reddere non teneatur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 25.
Sequentes administratores, vel reddere rationes tenentur, vel dubitatur an teneantur.
Ascendens quilibet, de quo, *in t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 8. & Vid. *Ascendens, & Avus.*
Capitulum, ibid. *n.* 35. & Vid. *Cupitulum.*
Casalis caput, ibid. *n.* 18. & Vid. *Caput casalis.*
Coadjutor, ibid. *n.* 44. & Vid. *Coadjutor.*
Confraternitas, ibid. *n.* 50. & Vid. *Confraternitas.*
Conresponsalis, ibid. *n.* 31. & Vid. *Institor.*
Creditor, ibid. *n.* 46. & Vid. *Creditor.*
Curator, ibid. *n.* 58. & Vid. *Curator.*
Curatus, ibid. *n.* 42. & Vid. *Curatus.*
Decurio, ibid. *n.* 38. & Vid. *Decurio.*
Executor sententiarum, ibid. *n.* 24. & Vid. *Executor.*
Episcopus, ibid. *n.* 50. & Vid. *Episcopus.*
Fideicommissarius, Vid. *Fideicommissum.*
Fideijussor, *à n.* 85. ibid. Vid. *Fideijussor.*
Filius, ibid. *n.* 9. 10. & 100. & Vid. *Filius.*
Frater, ibid. *n.* 1. 11. & Vid. *Frater.*
Gabellarius, ibid. *n.* 53.
Hæres administratoris, *à n.* 5. ibid. *n.* 19. & *seqq.* Vid. *Fideicommissum, & Hæres.*
Hospitalarius, ibid. *n.* 32. & Vid. *Hospitale.*
Institor, ibid. *n.* 31. & Vid. *Institor.*
Judices, & Magistratus, ibid. *n.* 55. & 63. & Vid. *Judex.*
Maritus, ibid. *n.* 15. & 16. & Vid. *Maritus.*
Mater, ibid. *n.* 6. & *seqq.* & Vid. *Mater.*
Mercator, ibid. *n.* 53. & Vid. *Mercator.*
Minor, ibid. *n.* 52. & 64. & Vid. *Minor.*
Negotiorum gestor, ibid. *n.* 26. & 27. & Vid. *Negotiorum gestor.*
Parochus, ibid. *n.* 37. & Vid. *Parochus.*
Pater, ibid. *n.* 5. & Vid. *Pater.*
Patruus, ibid. *n.* 13. & 14. & Vid. *Patruus.*
Pedagôgus seu Præceptor, ibid. *n.* 33. & Vid. *Præceptor.*
Prælatus, ibid. *n.* 36. & Vid. *Prælatus.*
Procurator, ibid. 28. & Vid. *Procurator.*
Provisor, ibid. *n.* 45. & Vid. *Provisor.*
Receptor, ibid. *n.* 45. & Vid. *Receptor.*
Sequestrarius, ibid. *n.* 41. & Vid. *Sequestrarius.*
Servus, ibid. *n.* 29. & Vid. *Servus.*
Socius, ibid. *n.* 25. & Vid. *Socius.*
Syndicus, ibid. *n.* 51. & Vid. *Syndicus.*
Testamentarius, *n.* 23. ibid. & Vid. *Testamentarius.*
Thesaurarius, ibid. *n.* 39. & 40. & Vid. *Thesaurarius.*
Tutor quando, Vid. *Tutor.*
Vicarius, ibid. *n.* 37. & 47. & Vid. *Vicarius.*
Usufructuarius, ibid. *n.* 49. & 88. & Vid. *Ususfructus.*
Uxor, ibid. *n.* 17. & Vid. *Uxor.*
Vid. *Ratio.*
Cujus expensis administrator rationes reddere debet, Vid. *Expensæ* ubi invenies quas expēsas bonificandas administratoribus.
De quibus in rationibus onerandus sit? Remissive, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *à n.* 65.
An de institoribus, & factoribus teneatur? Vid. *Proponens.*
Administrator quæ bona novo administratori tradere teneatur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 16.
Administrator frumentum, vinum, oleum, & similia ad mensurationem recipiens, sub traxisse

xisse præsumitur, si in fine officia omnia illa non deprehenduntur, ibid. *n.* 30.
An ex calculo unius libri condemnari possit, absque eo, quod alii non calculentur? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *à n.* 110.
Administrator quilibet bona restituens ei, cujus administrationem habet, ad aliud non tenetur, nec ad favorem tertii, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 4. *n.* 15. ubi declaratur.
In rationibus non tenetur de iis, quæ ad manus suas non pervenerunt, si absque ejus culpa non venere, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 2. & 26. & *c.* 10. *n.* 23.
In pecunia debitor non dicitur, ante rationes redditas, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 112.
Imò ejus contumacia cessante pro certa summa adversus eum agi nequit, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 12.
Nec tenetur nisi rationibus dispunctis, & soluto, sibi debito apparente, ibid. *n.* 48.
De ejus confessione circa debitū, Vid. *Confessio.*
Dum ad rationes reddendas interpelitur in nullam pœnam incidit, ibid. *n.* 22.
Paratus rationes reddere à fraude immunis est, ibid. *n.* 11.
Imò rationes offerens si ei antea aliquid petebatur, liberatur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 49.
Administrator quando acceptilatione liberetur? Vid. *Acceptilatio.*
Quando exceptione cedendarum? Vid. *Exceptio Cedendarum.*
Quando compensationis? Vid. *Compensatio.*
Quando divisionis? Vid. *Exceptio Divisionis.*
Quando ordinis? Vid. *Exceptio Ordinis.*
Et quando transactionis? Vid. *Transactio.*
Condemnatio administratores ad quid extendatur? Vid. *Liquidatio, & Sententia.*
Administrator plurium administrationum an, & quando separatim, vel conjunctim rationes de unaquaque reddere teneatur? *t.* 4. *l.* 4. *c.* 1. *à n.* 16. *Cum seqq.* & *l.* 6. *c.* 2. *à n.* 109. & utrobique invenies quando decantur plures ad-administrationes conjunctim, vel separatim concessæ.
Administrator Capellæ seu Hospitalis, à quó Judice removendus est, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 38. *& seqq.* ubi generaliter de omnibus administratoribus, & *d. l.* 8. *c.* 1. *n.* 63. & 64. ubi etiam de potestate judicis circa dandam formam administratoribus.

ADMINISTRATOR CONCURSUS Creditorum.

Verus depositarius, & sequester est, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 1.
Electus à maiore creditorum parte esse debet, ibid. *n.* 2.
Unus ex creditoribus esse potest, ibid. *d. n.* 2.
Data discordia Judex elligere debet, *n.* 3. ibid.
Ubi tamen est generalis depositarii electio cessat, ibid. *n.* 4.
Vel quando Rex in mutuum pecuniam petit, ibid.
Administrator iste antequam administret fidei-jussorem præstare debet, ibid. *n.* 7.
Rationes reddere tenetur, sicut quilibet alius administrator, ibid. *n.* 5.
De omnibus bonis sequestratis, eorumque fructibus, de litibus tangentibus exactionem bonorum, nominibusque non exactis, ibid. *n.* 8.
De nominibus tamen non exactis quando teneatur, vel non? Ibid. *n.* 36.
Ejus officium est bona concursus conservare, fructus colligere, redditus, & credita exigere, lites prosequi, procuratorem, & advocatum ad eas cum sallario nominare, ibid. *d. n.* 8.
Sed actiones tangentes proprietatem movere nequit, nisi tempore peritura essent, ibid. *n.* 44.
Non faciens quod facere debet, tenetur; ibid. *n.* 9. & 10. Vid. *Dolus, & Culpa.*
Susceptam administrationem demittere nequit, nisi justa superveniente causa, ibid. *n.* 11.
Eo invito removeri nequit, ibid. *n.* 12.
Ad accipiendum cogi potest, nulla data legitima excusationis causa, ibid. *n.* 13.
Etiam de institoribus à se præpositis rationem reddere tenetur, ibid. *n.* 14. ubi quando illis sallarium solvere teneatur.
Administratione finita, ejus dominum, aut creditores concursus cogere potest, ut rationes recipiant, ibid. *n.* 15.
Asserens penes se non habere pecunias non creditur, nisi rationes offerat, ibid. *n.* 16. & Vid. *Expensa*, ubi quæ ei bonificandæ sint?
Quomodo se gerere debeat in solvendo creditoribus, ibid. *n.* 17. 21.
Si inordinate creditoribus solvat posterioribus, anteriores adversus hos, vel adversus eum agere possunt, ibid. *n.* 31.
Ante rationes redditas de suo solvisse non præsumitur, nec hoc prætextu aliquid pertendere potest, ibid. *n.* 30.
Dum rationes non reddit de suo credito satisfactus præsumitur, ibid. *n.* 18.
Vid. *Solutio.*
Quando ei periculum mutationis monet cedat? ibid. *n.* 29. & Vid. *Moneta, & Periculum, & Deterioratio, & Augmentum*, ubi periculum circa alia notatur.
Administratores solent constanter solutiones retardare, & ad quid? ibid. *n.* 25.
In loco administrationis per se, vel per alium assistere debet, ibid. *n.* 24.
Et ibi ratio tantum reddi debet, nisi alibi conveniri patiatur, ibid. *n.* 23. & Vid. *Forum.*
Citatis creditoribus ratio reddenda, ibid. *n.* 26.
Si reddere subterfugiat in dolo, fraude, & collusione esse præsumitur, & in carceratur licèt

nobilis

nobilis sit, ibid. *n.* 27. & Vid. *Carcer.*
Via executiva celerrimaque coactione cogitur, ibid. *n.* 28. & in verbo *Executio*, Vid. *Executiva.*
Reddita ratione præfertur creditoribus in eo, quod creditor ratione administrationis apparet, ibid. *n.* 32. & *t.* 4. *l.* 5. *c.* 7. *à n.* 16. & Vid. *Præferentiæ.*
Bona ejus hypothecata manent, ibid. *n.* 33. *d. c.* 10. & Vid. *Hypotheca.*
De bonis, quæ ad manus suas non pervenere non tenetur, ibid. *n.* 34.
Et tunc nec inventarium, nec libros conficere tenetur, ibid. 34. & 35. & Vid. *Inventarium, & Liber.*
Nec de peremptis sine ejus culpa, ibid. *n.* 40.
Nec de juribus ad proprietatem pertinentibus, ibid. *n.* 41.
Nec de acquisitis nomine proprio, cum pecunia concursus, ibid. *n.* 45.
Sed solum ad pecuniam, damnum emergens, & ad lucrum cessans post moram in solvendo, ibid. *n.* 46. & Vid. *Acquisita.*
Quibusmodis a reddendis rationibus liberetur? Remissive, ibid. *n.* 47.
Suis expensis rationes reddere non tenetur, ibid. *n.* 48. & Vid. *Expensæ.*
Quando ei sallarium debeatur? Ibid. *n.* 49. & Vid. *Sallarium.*
Ratione reddita cum solutione reliquorum ad amplius non tenetur, ibid. *n.* 50.
Sed omnia bona restituere tenetur, licèt creditor appareat, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 7. *à n.* 16.
Administrator concursus qualem potestatem habeat, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *à n.* 62.
Sed in eum nullum jus in proprietate, nec possessione transit, *d. t.* 4. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 42.
Tanquam curatori bonorum, sola eorum custodia commissa est, ibid. *n.* 34. & *seqq.*
Ad officia, vel beneficia præsentare nequit, ibid. *n.* 37. 38. & 39. & Vid. *Presentatio.*
Vid. *Curator*, sub vers. *Curator Bonorum.*
Creditores in concursu quomodo graduandi, Vid. *Concursus, & Præferentia.*

AD SCRIBENS.

Ad scribens sibi aliquid in testamento alterius nihil agit, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 14. *Cum seqq.* ubi quando dicatur, vel non, sibi ad scribere per se, vel per alios.
Nemo in testamento se tutorem scribere potest, & sub qua pœna, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 26.
Vid. *Indignus, & Tutor, & Testamentum.*

ADVOCATUS.

Infamis an advocatus esse possit? Et an pro pupillo? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 102. & 103.
Pupillus advocare nequit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 6.
Nemo invitus advocare cogitur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 36. & 37.
In causis tamen piis, popularibus, & fiscalibus, cogitur, ibid. *n.* 59.
Advocatus cum suo cliente contrahere nequit, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 163. *Cum seqq.* & *l.* 6. *c.* 10. *n.* 19. & Vid. *Contractus.*
An hæres institui? ibid. *d. c.* 6. & Vid. *Testamentum.*
Quid in medico, Vid. *Medicus.*
Advocati in litium certamine activi esse volunt *t.* 3. *l.* 6. *c.* 20. *n.* 4.
Consolationis non passionis socii esse volunt, ibid. *n.* 6. ubi de Judicibus, & Scribis.
De iis, qui patrocinium, & linguam venalem habent, parum confidendum, ibid. *n.* 15.
Vid. *Mandatum, & Procurator.*

ADULATOR, SEU DELATOR VULGO Mexiriqueiro.

Adulatores detestantur, & ab eis fugiendum est, *R.* 2. *n.* 237. & 238.
Similiter delatores, qui tanquam participes fugiendi, eisque authoritas tribuenda non est; *R.* 2. *à n.* 239.

ADULTERIUM.

Minor ob thorum violatum, sine curatore in judicio esse potest, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 73.
Tutor tamen matrem sui pupilli de adulterio, etiam ad lucrandum dotem, nec de stupro post viduitatem commisso ad lucrandum legatum à marito relictum, accusare potest, sed reservandum est ipsi pupillo, adulto facto, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 25. *n.* 24. & 25.
Sponsa de præsenti cum alio rem habens, adulterium committit, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 25.
Non valet pactum, quod maritus ob futurum adulterium uxorem non accuset, & quare? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 4. *n.* 100. & 101.
Ob adulterium in odium committentis comunicatio inter conjuges cessat, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 149
Ita in adulterio spirituali, ibid. *à n.* 150.
Divortio ob adulterium mulieris in judicio Ecclesiastico judicatum, maritus divisionem, & bona tota petere potest, ut sibi tradantur, quia mulier per adulterium dotem, & cætera bona perdit, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 50. & 51.
Licèt filii ex tali matrimonio existant, vel ex primo matrimonio, quibus omnibus maritus dotem post ejus mortem reservare tenetur, ibid *n.* 53. & 54.
Ita etiam procedit in matrimonio putativo, ibid. *n.* 52. & 67.
Donatio propter nuptias, seu lucrum dotis ex pacto proveniens ob adulterium amittitur, ibid. *n.* 55.
Et bona paraphernalia uxoris, ibid. *n.* 56.
Prædicta tamen locum non habent, quãdo uxor vim passa sit, cum resistere non possit, si gravi periculo vitæ, aut infamiæ, ibid. *n.* 57.
Nec quando ambo conjuges adulterium commiserint, ibid. *n.* 58.
Vel quando maritus, uxorem adulterare patitur, ibid. *n.* 59.

Vel si post adulterium uxor reconciala est marito sponte,& certiorato de adulterio,ibid.60.
Nec quando uxor ignoráter cum alio viro rẽ habuerit credens se à marito cognosci,ibid.61.
Vel quando innocens post divortium adulteriũ commiserit, quia tunc matrimonium redintegratur, ibid.*n.* 62. non solúm per officium judicis,sed etiam per actionem uxori competentem, ibid. *n.* 63. ubi ratio traditur.
Nec quando putans maritum absentem esse mortuum,cum alio matrimonium contrahit,ibid. *n.* 61.
Quid si mulier ob sævitias mariti adulterium, committat, vel ob famem, ibid.*n.* 64.& 65.
Per adulterium dos data ab extraneo, cum stipulatione, ut soluto,sine liberis,sibi restituatur, à marito non lucratur, ibid. *n.* 105.
ta in præjudicium patris mulieris, qui filiam dotavit, ibid. *n.* 106. & 107. ubi ampliatur.
Nec ob osculum luxuriosum, vel amplexum in honestum dos amittitur, ibid. *d. n.* 108. ubi contrarium.
Si Maritus concubinam habeat;uxor separationem petere potest,ibid.*n.*109.& ibid. *à n.*66.
An ob adulterium mulier privilegium capitis casalis amittat? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 12. *n.* 44.
Adulterium quando divortium causet, Vid. *Divortium, Dos, & Matrimonium.*

ÆMULATIO.

In dubio non præsumitur,sed ab allegante probanda, *t.*1.*l.*2.*c.*3.*n.*29.*& t.*4.*l.*2.*c.*10. *n.* 71.
Conjecturis, & præsumptionibus probatur, *t.*1. *d. l.* 2. *c.* 3. *n.* 29.

ÆQUALITAS, INÆQUALITAS.

Æqualitas in indivisibili non consistit, sed latitudinem habet juxta prudentis arbitrium, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 33.
Æqualitas est una ex conditionibus in societate servanda, ibid. *à n.* 32. & Vid. *Societas.*
Inter hæredes servanda erit, ad quod partitio introducta, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 21.*n.*5. *&* 6. & Vid. *Divisio.*
Æqualitas amoris in patre erga filios consideratur, ibid. *n.* 8. & Vid. *Amor.*
Inæqualitas, legis inimica est, ibid. *n.* 8.
Vid. *Æstimatio, & Pretium.*

ÆQUIPARATA.

Dispositum in uno ex æquiparatis, in alio dispositum censetur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 12.
Lex nova circa unum ex æquiparatis in lege veteri disponens,ad alterum extenditur,ibid. *n.* 42. & Vid. *Lex.*
Ab æquiparatis argumentum non valet, nisi in æquiparato detur similitudo, & non detur diversa ratio, vel juris communis correctio, ibid. *n.* 35.

ÆQUITAS.

Æquitas sequenda est, dummodo jus non tollatur,*t.*1.*l.*2.*c.*2.*n.*14.
Ad æquitatem recurrendum, jure scripto deficiente, ibid. *n.* 19.
Æquitatis interpretatio ex præsumpta mente legislatoris arripienda est, ibid. *n.* 13.
Æquitas scripta rigori scripto præferenda est, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 24.
Æquitati tamen non scriptæ rigor scriptus præfertur, *t.* 1. *l.* 1. *c.*6.*n.*10.*& c.*8.*n.* 11.*& l.* 3. *c.* 5. *n.* 25. *& l.* 4. *c.* 9. *n.* 74.
Si rigor, & æquitas simul scripta sunt, æquitas rigori præfertur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 9. *n.* 73.
Æquitas non scripta ut cerebrina attendenda non est, & iniquitas dicitur,*t.*1.*l.*4.*c.*8.*n.*144.

ÆSTIMATIO, ÆSTIMATORES. Agrimensores, Calculatores, & Partitores.

Æstimatio bonorum præsentiam judicis non requirit, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 16.
Facta intra latitudinem pretii supremi, medii, vel infimilegitima dicitur, nec de ea partes conquæri valent, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 11. *n.* 21.
Justa præsentem rerum statum,locorum consuetudinem, & temporum penuriam, vel ubertatem facienda est, ibid. *n.* 43.
Æstimatione facta à defuncto iterum facienda non est, ibid. *n.* 76.
Æstimatio rerum testibus probari potest, *t.*1.*l.* 2. *c.* 2. *n.* 24.
Æstimatio ad hoc ut certa facienda sit,per mensuras terræ facienda erit, *t.* 1. *l.* 2.*c.*3.*n.*24.
Æstimatio quando emptionem faciat, vel non, præcipue in dote, ad hoc ut restituenda, in specie, vel pretio sit? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 9.*à n.*41. *& d. l. c.* 16. *à n.* 19. *Cum seqq.*
Æstimatio momentanea ex brevi tempore non consideratur,sed communis,*t.*4.*l.*2.*c.*10.*n.*19.
Quomodo solvenda æstimatio erit ab occisore patris pupilli,seu eum vulnerante?Ibid.*n.*30.
Æstimatio ovium, seu caprarum venditarum à tutore, vel alio administratore, de quo tẽpore facienda? Ibid. *n.* 47.
Creditor tenetur recipere æstimationem frumenti, vini, & olei debiti, si ejusdem bonitatis non inveniatur, in ea Provincia, ubi tradita fuere, vel quando ita reperitur longe,ut sine magno dispendio portari nequeat, ibid. *n.* 52.
Quid in condemnato ad restitutionem tritici,vini, aut olei, bonitate non expressa? ibid. *n.* 53.*& l.* 8. *c.* 9. *n.* 26.
De æstimatione quantiplurimi tenetur administrator condemnatus ad restirutionem tritici, vini, & olei, mora data, ibid.*d.c.* 10.*n.* 57. *& seqq.* & Vid. *Fructus.*
Tutores,administratores cæteri,& curatores fructus debitos solvere tenentur, juxta valorem fori publici, & non extra,quod in rebus comestilibus regulare est,ibid.*n.* 94. ubi *n.* 95. quomodo de hoc pretio articulari debet.

Nec

Nec æstimatio fructuum augetur, si extra forum loci plus vendi possunt, ibid. *n.* 96.
Emens frumentum ad prætium, quo in mense maii vendatur, ad summam immoderatam ob supervenientem punuriam, seu caresiam non tenetur, ibid. *n.* 98.
Reo ad fructus condemnato in genere, victor æstimationem recipere non tenetur, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 33.
Si tutor, vel curator bona pupilli tradant per juramentum in litem affectionis prævia judicis taxatione, æstimatio quanti plurimi probatur, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 25.
Quando de æstimatione quanti plurimi teneantur tutores, pro fructibus non vendendis, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 39. & 40. & Vid. *Fructus.*
Gravati in æstimatione, tria in jure remedia habent, scilicèt, appellatio, de quo, Vid. *Appellatio*, & judicis officium implorationem, de quo Vid. *Officium Judicis, & Licitationem*, de quo, Vid. *Licitatio*, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 1.
Hæredibus pari numero contendentibus rem plus justo esse æstimatam, & esse justo, hi, & non illi præferuntur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 21.
Sed contendentes esse justo æstimatam in sortè suam acceptare possunt, ibid. *n.* 22.
Inpugnantibus æstimationem onus probandi incumbit, ibid. *n.* 23.
Hæredi contendenti pro æstimatione plus creditur, quam creditoribus contrarium asserentibus, ibid. *n.* 27.
Testes de æstimatione quomodo deponere debent? Vid. *Pretium*, & *Testis.*
Quando, & quibus æstimatio præjudicium afferre possit? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 11. *n.* 80. & 81.
Æstimatores sub juramento æstimationes facere debent, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 18. & *c.* 11. *n.* 8.
Licét à parte electi sint, ibid. *d. c.* 8. *n.* 20.
Nisi ex publico deputati sint, & juramentum in principio recipiant, ibid. *n.* 21. & 23. & *d. c.* 11. *n.* 8.
Vel quando extra judicialiter à partibus, eliguntur, & eis juramentum remittitur, ibid. *d. c.* 8. *n.* 22.
Per æstimatores peritos, omnia bona in inventario scripta, æstimanda sunt, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 11. *n.* 1. *Cum seqq.*
Eligendi à partibus hi æstimatores sunt, vel à publico deputandi ab officialibus opidorum, & iis deficientibus, à judice, ibid. *n.* 7. & 11. & 14.
Et omnes ad acceptandum cogi possunt, ibid. *n.* 8. 12. & 13.
An recusari possint, à quibus, & ex quibus causis? Ibid. *n.* 9. 10. & 15.
Æstimatores vices suas alteri committere non possunt, ibid. *n.* 77.
De mandato judicis, vel partium consensu suas relationes declarare possunt, & aliter nequeunt, ibid. *n.* 49.
Æstimatores per terminum, seu territorium ad æstimandas res in inventario scribendas ire non possunt, sed ibi alii eligendi sunt, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *n.* 198.
Quid prius hi æstimatores considerare debent? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 11. *n.* 16.
Si mayus, vel minus pretium rebus dederint, estimatio nulla erit, ibid. *n.* 18.
Quale pretium sequi debeant? Ibid. *n.* 23.
Quot pretia rerum considerare possunt, Vid. *Prætium.*
Æstimatores, omnes res æstimandas videre debent, ibid. 24.
Singula per se, & non conjunctim æstimare debent, aliàs nulla est æstimatio, ibid. *n.* 24. *Cum seqq.*
Si aliquarum rerum pretium ignorent, per alios æstimari debent, quod exemplificatur in auro, & argento, quæ per contrastes æstimantur, ibid. *n.* 25. & 85.
Pretium ex affectione particulari regulare non debent, sed ex communi æstimatione, ibid. *n.* 27.
Nec ex præterita emptione, sed ex præsenti æstimatione, ibid. *n.* 28. & 29.
Nec ex subhastatione, ibid. *n.* 30. & 31.
Nec immobilia intra trienium bis æstimare debent, ibid. *n.* 41.
Qualitatem rerum, & fructus attendere debent, ibid. *n.* 43.
Cum immobilia tantum valeant, quantum eorum fructus per 20. annos, expensis deductis, & quomodo fructus regulare debent? ibid. *n.* 44.
Ita onera, circunstantias, loca, & vicinos attendere debent, ibid. *n.* 50. *Cum seqq.* & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 40.
Res ab hæreditate abstractas, ab hærede æstimare debent, secundum tempus mortis defuncti, licèt ejus licentia abstractio fieret, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 86. licèt etiam à defuncto aliud prætium in licentia taxatum esset.
Officia in dotem data quomodo æstimare debeant? ibid. *n.* 128.
Omnia bona filiis dotata æstimare debent, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 11. *n.* 62.
Et juxta quodnam tempus, bona dotata æstimare debent, ibid. *n.* 63. *Cum seqq.* ubi per casus resolvitur.
Et dos restituenda uxori quomodo æstimanda, ibid. *n.* 71. *Cum seqq.*
Jura, & actiones quomodo æstimare debeant? ibid. *n.* 83.
Quando de legitima relicta filio agitur, ejus bona secundum tempus mortis æstimanda sunt, ibid. *n.* 58.
Sed cum agitur de divisione inter hæredes, æs-

timatio facienda ſecundum diviſionis tempus, ibid. *n.* 59.
Æſtimatoribus de æſtimatione rei deponentibus,& tempus non declarantibus,tempus æſtimationis intelligitur, ibid. *n.* 48.
Agrimenſores cum judice agros videre, & mẽſurare poſſunt, ibid.*n.* 79. ubi alia circa agrimenſores.
Calculatores, quomodo, & quando eliguntur, de eorum poteſtate, & juriſdictione, remiſſivè, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 41, *&* 58.
Ad calculandas rationes eligendi ſunt,ſi de publico electi non ſunt, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 9. *n.* 1.
Sed tantum dandi ſunt, ſi partes petant, aliàs non, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 6.
Niſi Judex eos neceſſarios eſſe putet,ibid. *n.* 7.
In eligendis calculatoribus, ſeu arbitratoribus ſtatuti forma ſervanda eſt, aliàs actus nullus eſt, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 9. *n.* 2.
Si ſtatutum duos eligere jubet, unum eligere non ſufficit, ibid. *n.* 3.
Statuto deficiente juxta conſuetudinem eligendi ſunt, aliter nulliter proceditur, ibid.*n.*4.
Calculatores ſuam depoſitionem jurare debent, ibid. *n.* 27.
Aliquando ſine juramento probant, ibid. *n.*28. ubi exempla.
Si de publico deputati non ſint, & juramentum non habeant, jurare tenetur, & ita tertius à judice, vel a partibus electus, ibid. *n.* 25. *&* 26.
Quando recuſari poſſint? Ibid. *n.*27.Remiſſivè
Calculatores cauſæ cognitionem non habent, ſed tantum poteſtatem calculandi,& diſpungendi rationes, ibid. *n.* 29.
Nihil judicare poſſunt, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 8.
Socii tamen judices, & ejus conſiliarii appellantur ad ratiocinia dirigenda, ibid. *n.* 9.
Factum intrincatum in rationibus ad calculatores remittitur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 27. *&* 28.
Quid in rationibus examinare debeant? Ibid. *n.* 29. *Cum ſeqq.*
An ratio ſine libris dari poſſit, notare debent, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 86.
Poteſtas calculatorum ad conexa, & individua data cenſetur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 44.
Judicatum excedere nequeunt, aliter nulliter agunt, ibid. *n.* 27. *&* 28.
Ita ſi decretum judicis in calculando exceſſerint, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 5. *n.*11. *&* *d.t.l.*5.*c.*9.*n.*34.
Ita ſi commiſſione excedant, *t.*4. *l.* 5.*c.*9.*n.* 30. ubi quòd excedunt, ſi tutores, vel curatores in uſuris pecuniæ pupillaris condemnaverint, aut in damnis.
Super juris dubiis vota proferre non poſſunt; niſi juris arbitri tanquã nominati ſint,ibid.*n.* 31.
De praxi,tertium,nominandi in caſu diſcordiæ? ibid. *n.* 32.
Apud nos ſolum cum lœſione in ſexta parte ad arbitrium boni viri reducitur, *t.* 4. *l.* 8. *c.*6. *n.* 31. & de calculo, Vid. *Ratio.*
Judex arbitramentum, ſeu laudum confirmare non tenetur, ſed deminuere, vel augere poteſt, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 8. *n.* 34.
A calculi ſententia an appellari poſſit? Vid. *Appellatio.*
Ultra primos, ac ſecundos calculatores,an tertii nominandi ſint? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 9. *n.* 33.
Cætera quæ hic deficiunt de calculatoribus, Vid. *Arbitratores, Peritus, & Ratio,* ne in repetendo tempus conteratur.
Partitores qui ſint in quo ab æſtimatoribus, ab arbitratoribus,& ab arbitris differant? *t.*2.*l.*3. *c.* 10. *n.* 2. *Cum ſeqq.*
Eorum vota ſententia non ſunt,nec ullam vim, ante judicis confirmationem,habent,ibid.*n.*7.
Ab eis appellatio denegatur, antequam Judex confirmet, ibid. *n.* 8.
Quid ſi partes illis poteſtatem dederint, ut tanquam arbitri per arbitratores procedant?Ibid. *n.* 9.
Partes pro arbitrio ſuo partitores componere non poſſunt, ibid. *n.* 6.
Partitorum officium, ibid. *n.* 10. 11. 26. *&* 27.
Quæ facere nequeant? Ibid. *n.* 14. *Cum ſeqq.*
Si de publico electi non ſint, a partibus eligendi veniunt, ibid. *n.* 12.
Qui partitores eſſe poſſint? Ibid. *n.* 13.
Judices non ſunt, ibid. *n.* 18.
Adjudicationem facere non debent,ſed Judex, ibid. *n.* 14. *Cum ſeqq.*
Nec condemnationes quo ad præſtationes perſonales, ibid. *n.* 19. *Cum ſeqq.*
Nec cohæredem condemnare, ex eo quod ſolus fructus ex re hæreditaria perceperit,eam vi,dolo, aut culpa corruperit, vel conſumpſerit, ibid. *n.* 23.

ÆTAS; ET EJUS VENIA.

Ætas eſt quædam menſuratio temporis à nativitate decurrens, uſque ad obitum, *t.* 3.*l.*5. *c.* 5. *n.* 1.
In ſextam ſpeciem dividitur, prima infantia ab ortu uſque ad7.annos completos;ibid.*n.*2.
Secunda infantiæ proxima eſt, ibid. *d.n.*
Tertia a doleſcentia, pubertas vocata,incipiens ab anno 14. in maſculis, & in fæminis ab anno 12. uſque ad 20. annos durans, ibidem.
Quarta,juventus vocata, ab 25. anno incipiens uſque ad 50. annum, ibidem.
Quinta,Senectus dicta,ab 50.anno uſque ad70. ibidem.
Sexta, decrepita denominata, ab anno 70. uſque ad 100. ibid.
Uſque ad 100. annos homo vivere præſumitur, ibid. *n.* 30. & Vid. *Homo.*
De ætatibus hominis,& de iis,quæ fieri poſſunt, vel

vel non, in earũ diſcurſu? Remiſſivè, ibid. *n.* 4.
Minor ætas ab hora nativitatis currere incipit, & ſic computatur de momento ad momentũ, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 90.
In computanda ætate minori, ubi de hora non conſtat, exitus totius diei naturalis attendendus eſt, ubi de die non conſtat, exitus totius menſis attendendus, ſi nec de menſe, totius anni exitus, ibid. *n.* 92.
Prædicta tamen intellige in odioſis minoribus, ſecus in favorabilibus, in quibus a die conceptionis computatio fit, ibid. *d. n.* 92.
Pupillaris, ſeu puerilis ætas quibus periculis ob noxia ſit? *t.* 3. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 3.
Ætas ex libro Baptiſmi probatur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 24.
Et per inventarium, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 15. *n.* 70.
Ætas 30. annorum perfectiſſima eſt, *R.* 3. *n.* 23.
Eadem ad Epiſcopatum requiritur, *R.* 3. *n.* 24.
Et ad judicis Orphanorum munus exercendum, *d. R. n.* 28.
Ætas quæ ad obtinenda beneficia ad adoptandum, arrogandum, ad judicem, ad Epiſcopatum, ad ordines Eccleſiaſticos, ad ingreſſum, & profeſſionem in Religione, & quomodo probetur? Remiſſivè, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 18. *à n.* 6. *Cum ſeqq.*
Ætas non attenditur, niſi in ſexu, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 49.
Ubi de legitima ætate menſio facta eſt, illa 25. complecta intelligitur, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 144.
Ante 25. annum virilis animi vigor non completur, ibid. *n.* 146.
Per veniam ætatis minor à curatore liberatur, nec ei de novo dari poteſt, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 128. & 129.
Quo ad omnes, actus mayor habetur ætatis veniam habens, ibid. *n.* 130.
A die veniæ inpetratæ quadrienium currit, ibid. *n.* 131. & *d. t. l.* 5. *c* 9. *n.* 7. & Vid. *Terminus.*
Veniam ætatis ſolus Princeps concedere poteſt, ibid. *n.* 132.
Sed venia judici intimanda eſt, à maſculis per ſe, à fœminis per procuratorem, ibid. 133. & 134.
Ad eam impetrandam maſculi 20. annos habere debent, fœminæ vero 18. ibid. *n.* 135. & *l.* 5. *c.* 9. *n.* 8.
Anteà impetrari nequit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 62.
Veniam impetrantes, ſine curatore in judicio eſſe poſſunt, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 13. 34. & *n.* 38. & *d. t. l.* 5. *c.* 9. *n.* 5.
Et ubicunque contrahere poteſt, abſque ſpe reſtitutionis, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 9. *n.* 5.
Mobilia alienare poteſt, ibid. *n.* 6.
Immobilia tamen alienare nequit, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 136. & *d. t.* & *l. c.* 4. *n.* 15. & 38. & *l.* 7. *c.* 2. *n.* 29.
Nec Hypothecare, aut pignori dare, ibid. *n.* 133. *d. c.* 4.
Etiam ſi venia ampliſſima conceſſa ſit, ibid. *n.* 138
Aliter etiam alienans cum decreto, reſtituitur, ibid. *n.* 139. & 140. ubi intelligitur, & *n.* 141.
Sed quando reſtituatur? Vid. *Reſtitutio.*
Venia ætatis ad ſubeunda munera publica non prodeſt, ibid. *n.* 142. & quare? 144.
Sed ad hoc ſpecialis requiritur, ibid. *n.* 143.
Nec ad conſequenda, quæ ex diſpoſitione hominis debentur cum ad legitimam pervenerit ætatem, ibid. *n.* 145.
Venia in bonum publicum an introducta ſit? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 14. & *ſeqq.*
Princeps per veniam ætatis, minorem, mayorem eficit, ibid. *n.* 22.
Vid. *Minor, Reſtitutio, & Terminus, & Alienatio,*

AFFECTATA, SEU PROCURATA.

Affectata, ſeu procurata regulariter non proſunt, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 18.
Vide *Ambitio.*

AFFIRMANS.

Conſulens, exhortans, laudans, quando teneantur, Vid. *Conſilium, & Fideijuſſor.*

AGNATI, ET COGNATI.

Agnati, & cognati qui ſint? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 4. *n.* 2.
Fœminæ per conjunctionem virilem conjunctæ, agnatæ ſunt, ibid. *n.* 3.
Hodie differentia inter agnatos, & cognatos ſublata eſt, *d. t. & l. c.* 3. *n.* 26. *c.* 4. *n.* 5. & *c.* 8. *n.* 2. *Cum ſeqq.* ubi declaratur; & quid in bonis aludialibus, quid in feudis, & quid in maioratibus?
Agnatio, & cognatio per capitis deminutionem tollitur, *t.* 3. *l.* 2. *d. c.* 4. *n.* 6. *Cum ſeqq.* de quo Vid. *Capitis diminutio.*
De legitima agnatorum, & cognatorum tutela. Vid. *Tutela.*
Agnati, & cognati tutores, & curatores petere poſſunt, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 6.
Et quando remotiores, ibid. *n.* 25. & 26.
Et qua pena non petentes tutores puniantur, *l.* 3. *c.* 8. *Per tot.* ubi latè, & Vid. *Tutor.*
Agnati, & cognati quando ad educationem agnatorum, ſeu cognatorum præferantur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 3. *à n.* 75.
In mayoratibus, emphyteuſis, cæteriſque bonis, quæ jure ſanguinis deferuntur, proximior in ſucceſſione cæteros excludit, ſive agnatus, ſive cognatus ſit, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 9.
Agnatus tutor, à tutela remotus an infamia notetur? *t.* 3. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 20.
Cætera de agnatis, & cognatis Vid. ſubverbo, *Frater.*

AGRICULA.

Agriculæ, & ejus filii an nobiles ſint, an nobilitatem conſervent, vel acquirant? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 3. *n.* 71. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 12. *à n.* 21. ubi an eorum filii ad ſallarium ponendi ſint?
Filii agricularum ad agriculturam magis apti ſunt, *t.* 3. *d. l.* 5. *c.* 12. *n.* 20.

Favor publicus in agricultura versatur, ibid. *n.* 20.
Minor agricula, an, & ejus curator sine decreto alienare possint, pro emendis ad laborandum bobus? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 85.
Privilegium trahendi ad curiam minoribus, & aliis concessum, an adversus agriculas locum habeat? *t.* 3. *l. unic. c.* 5. *n.* 31. ubi quod non adversus agricolas non sagaces.
Filii naturales agricularum, an parentibus succedant? Vid. *Filius naturalis.*

AGRIMENSORES.

Vid. *Æstimatio.*

ALEATOR SEU LUSOR, ET LUDUS.

Aleatores, seu lusores, tutores testamentarii esse non possunt, quanvis testator conditiones non ignorasset, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 39.
Assiduo Lusori curator dandus, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 76. & Vid. *Curator.*
Adversus alienationes factas à patre ob ludum an filius agere possit? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 14. *Cum seqq.* & Vid. *Alienatio, & Legitima.*
Quando ludus licitus, vel illicitus dicatur? *t.* 2. *d. l.* 2. *c.* 10. *n.* 14. *Cum seqq. & t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 77. *&* 78. ubi damna ludi traduntur, versus transcribuntur, & DD. de ludo agentes referuntur.
Aleator pubicus curatorem habens, nec contrahere, nec in judicio esse potest, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 25.
Adultus ex ludo non tenetur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 24.

ALIENATIO.

Facultas alienandi favorabilis est, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 32.
An concessa censeatur, cui administratio conceditur? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 37.
Alienare videtur rem præscribi patiens, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 87.
Alienationis prohibitio duplex est, alia simplex, alia contemplativa, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 40.
Alienationis prohibitio pertestatorem imposita potentior est, quàm per legem, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 31.
Alienationis prohibitio in jure odiosa est, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 32.
Alienationem testator prohibere potest, *t.* 2. *l.* 1. *n.* 26. *Cum seqq.*
Alienatione prohibita, permutationis prohibitio venit, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 10.
Et divisio venit, & alia, quæ subverbo *Maritus*, invenies, ibid. *n.* 11. *&* 12.
Prohibitio alienandi quando maioratum inducat? Vid. *Mayoratus.*
Alienationes necessarias prohibitio non comprehendit, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 95. *Cum seqq.* ubi quæ justæ causæ sint, & Vid. Infrà.
Multa de alienatione prohibita, Vid. sub verbo *Divisio, Fideicommissum, Mayoratus, & Substitutio Fideicommissaria.*
Facultatem alienandi habens ex jure speciali, & privilegiato, alienare dolose, & per delictum nequit, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 29.
Alienandi facultatem habens, si tempore, quo morti proximus est, alienet, in fraudem alienasse præsumitur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 7.
Alienationes esse in fraudem creditorum factas quomodo probetur? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 8.
Reus criminis repetundarum, post delictum cõmissum alienare nequit, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 110.
Fiscus quando alienationes in sui fraudem revocare possit? Vid. *Fiscus.*
Si alienans dominus non est, fraus utriusque contrahentis necessarius non est, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 9. *n.* 95.
Aliquando tamen fraus ementis requiritur in alienationibus, ibid. *n.* 109.
Alienationes factæ post delictum, in quo pœna, ipso jure non imponitur, confiscationis, nullæ non sunt, ibid. *n.* 110.
Licèt postea sententia declaratoria sequatur, ibid. *n.* 111.
Vel quando lis tempore alienationis contestata esset, ibid. 112.
Vel in contumaciam rei penderet, ibid. *n.* 113.
Vel post sententiã, à qua appellatum, ibid. *n.* 114.
Et non solum alienationes oneros æ; sed gratuitæ, ibid. *n.* 115.
Administrator, quæ servando servari nequeunt, & animalia superflua alienare debet, aliàs ad eorum periculum tenetur, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 15. *n.* 30.
Alienatio rei communis, invito socio, seu condomino fieri nequit, nisi empta sit ut vendatur, vel nisi pro parte sua alienet, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 41.
Fiscus tamen socius, etiam socio invito alienare potest, ibid. *n.* 42.
Bona obligati ad alimenta, ut hæc præstentur an vendenda sint? Vid. *Alimenta.*
Bona ecclesiæ alienare non possunt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 2. quod favore ecclesiæ introductum, fuit, ibid. *d. n.* 2.
Ita res dotales ob favorem mulieris, & Reipublicæ, ibid. *d. n.* 2.
Episcopus sine capitulo, & solemnitatibus hæreditatem repudiare nequit, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 34.
Bona fideicommissi causæ piæ restituenda, ad quid alienare possint? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 9. *n.* 63. & Vid. *Fideicommissaria Substitutio.*
Bona per pupillum alienata, quando substitutus pupillaris revocare possit? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 8. *&* 9. Vid. *Substitutio Pupillaris.*
Pactum de non alienandum à donante, vel dotante, quando valeat? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 4. *à n.* 7. & Vid. *Pactum.*
Maritus, fructus etiam invita uxore alienare potest, maximè pro alienatione necessaria, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 19.

Conjux

Conjux an lucra, & acquisita matrimonio constante, an renuntiare possit? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 18. & 19. & Vid. *Renuntiatio.*

Uxor constante matrimonio, vel eo soluto, an bona paraphernalia à marito alienata, à quolibet tertio possessore revocare possit? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 10.

Vide *Maritus.*

Filius an in præjudicium, alienare possit? Vid. *Filius.*

Mulier quinquegenaria nubens, quando descendētes habet, nec ad favorē piæ causæ alienare potest, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 105. & Vid. *Mulier.*

Bona publica usu, & proprietate, & quæ sunt in privato, & proprio patrimonio universitatis sine Principis licentia, & aliis solemnitatibus alienari non possunt, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 8.

In alienatione bonorum confraternitatum an solemnitates necessariæ sint? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 40. & 44. & Vid. *Confraternitas.*

Casalis caput quando alienare possit? Vid. *Caput Casalis.*

Tutor licèt bona hypothecata habeat, in bonis suis alienare ea non prohibetur, transeunt tamen onere suo, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 27. *n.* 48. & 49.

Alienatio bonorum censui subjectorum, an denunciando domino census sit, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *à n.* 87. ubi aliæ quæstiones circa alienationem census, seu rei ei obligata.

Bona minorum, nec per ipsos, nec per tutores, aut curatores, sive mobilia, quæ servando servari possunt, vel immobilia, quocunque titulo alienari possunt, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 96. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 1. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 50. & *n.* 101. & *l.* 6. *c.* 14. *n.* 4.

Licèt minor curatorem non habeat, ibid. *n.* 47. *d. c.* 2. & Vid. *Minor.*

Et ita bona eorum, qui sub tutela, vel cura sunt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 3.

Et bona dementium, furiosorum, & similium, ibid. *n.* 46.

Licèt minores conjugati sint, ibid. *n.* 29. & *l.* 5. *t.* 3. *c.* 9. *à n.* 15.

Vel veniam ætatis habeant ante 25. annum, ibid. *d. n.* 29. *d. c.* 2. & *t.* 3. *l.* 4. *c.* 4. *Per tot.* & *l.* 5. *c.* 9. *à n.* 15. *t.* 3. Vid. *Ætas, & Minor.*

Et licèt fundus sterilis sit, v. g. saxosus vel postilens, ibid. *n.* 38. *d. c.* 2.

Adultus curatorem habens nec castrensi, vel quasi, per contractum, similem ve actus alienare potest, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 11.

Nec communia prædia vendere possunt, ibid. *n.* 39. *d. c.* 2.

Nec alienum fundū bona fide emptū, ibid. *n.* 40.

Nec fundum pupillo pignoratum, vel in quo jus domicilii impetravit, vel cujus possessionem missus fuit, ibid. *n.* 41.

Nec bona mobilia, quæ servando servari possunt, ibid. *n.* 44. & 45. ubi enumerantur, quæ bona hæ sint? Et *n.* 95. *Cum seqq.*

Alienata immobilia, vel mobilia, quæ servando servari possunt, minor cum fructibus vendicat, nisi emptor bonæ fidei fuerit, ibid. *n.* 55. ubi quod prius adversus tutorem agere non est necesse.

Et quando minor ad pretium cum usuris emptori restituendum teneatur? Ibid. *n.* 56. & 57. & *n.* 90. *Cum seqq.* & Vid. *Usura.*

Quando adversus alienationem minor restitutione indigeat, vel non? Ibid. *n.* 58. & 59. & 63. & Vid. *Restitutio.*

Nec prædia pecunia minoris empta vendere possunt, ibid. *n.* 48.

Alienatio etiam utilissima minori prohibita est, sine solemnitatibus, & judicis decreto, ibid. *n.* 53.

Et immobiliū etiam ad alimenta, ibid. *n.* 60. & 61.

Ut alienatio bonorum minorum, & similium valida sit, juxta causa, authoritas tutoris, vel curatoris, judicis decretum, & subhastatio requiritur, ibid. *n.* 62. & 51. & *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 96. Vid. Infrà.

Nunquā subhastatio habita fide depretio alienari possunt, aliàs ad damna, & interesse judicis etiam tenentur, ibid. *n.* 49. & 50. *d. c.* 2. & Vid. Infrà, & Vid. *Subhastatio.*

Subhastatio in quo loco facienda ad hujusmodi alienationis, ibid. *n.* 52.

Non solum alienatio proprie sumpta prohibita prædictis censetur, sed etiam latè sumpta, ut donatio propter nuptias, datio in solutum, manumissio servi, vel actus, quo usus rei aufertur, v. g. pignoratio ususfructus, legati repudiatio, juris alicujus, vel cautionis remissio, vel cujuscunque servitutis constitutio, ibid. *n.* 41.

Unde actiones cedere, vel remitere nequeunt, ibid. *n.* 26. & 27.

Nec ad alienandum minor se obligare nequit, ibid. *d. n.* 27.

Nec sine decreto arrhas promittere, ibid. *n.* 32. & *t.* 2. *l.* 7. *c.* 7. *n.* 91. *Cum seqq.* & Vid. *Arrhæ.*

Nec censum super rebus minoris imponere, nec debitum alienare, ibid. *n.* 9. & 10. *d. c.* 2.

Nec per compromissum alienare possunt, ibid. *n.* 8.

Nec per divisionem, nisi minori expediat, ibid. *n.* 17. *Cum seqq.* ubi declaratur, & *n.* 79.

Nec donando alienare possunt, ibid. *n.* 7.

Quid in donatione ante dotal, ibid. 126. & Vid. *Donatio.*

Nec donationem resolvere possunt, ibid. *n.* 27.

Nec dotem constituere, ipsis minoribus sine decreto, ibid. *n.* 33. & Vid. *Dos.*

Nec emphyteusim vendere possunt, ibid. *n.* 20.

Nec per fideijussionem alienare possunt, ibid. *n.* 36.

Nec

Nec fructus fundi perpetuo alienare, ibid. *n.* 30.
Nec hæreditatem adire, vel repudiare ſine decreto, ibid. *n.* 34.
Nec hypothecare bona poſſunt, etiam quæ emunt, licèt pretium non ſolvant, ibid. *n.* 12. & 13. Vid. Infrà, & *Hypotheca.*
Jura etiam, vulgo dinheiro a razaõ de juro, alienare poſſunt; nec cedendo, delegando, nec renuntiando, ibid. *d. c.* 2. *n.* 21. *Cum ſeqq.*
Nec bona immobilia ad longum tempus locare, ibid. *n.* 31. & *d. t. l.* 7. *c.* 10. *n.* 160. ubi quod ultra trienium locare non poſſunt; & Vid. *Locatio.*
Nec maioratum conſtituere, ibid. *n.* 28. *d. c.* 2.
Nec molendinum, quod inter res immobiles comparatur, alienare poſſunt, ibid. *n.* 25.
Obligationem etiam alienare non poſſunt, ibid. *n.* 42.
Nec pactum de retrovendendum immobilem, niſi in continenti, facere poſſunt, ibid. *n.* 27. & *l.* 7. *c.* 8. *n.* 16. *d. t.* 3.
Pater curator filii a mancipati, vel legitimus adminiſtrator, an alienare poſſit? Ibid. *n.* 14. & 15. *d. c.* 2. & Vid. *Pater.*
An filius alienationes à patre factas revocare poſſit, Vid. *Filius*, & *Legitima.*
An alienata ob ludum, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 14. *Cum ſeqq.*
Minorum bona, & ſimilium nec etiam pro evidenti utilitate permutari poſſunt, ibid. *n.* 6. *d. c.* 2.
Nec eorum pecunia diſtrahi, quando inter res immobiles comparatur, ibid. *n.* 54.
Nec etiam poſſeſſionem nudam alienare poſſunt, ibid. *n.* 42.
Nec officium renuntiare, ibid. *n.* 35.
Nec ſervitutem imponere, vel remittere, ibid. *n.* 11.
Nec in ſolutum res immobiles dare, *n.* 16.
Nec tranſigere, ibid. *n.* 4.
Et quid in tranſactione ejus, qui alterius fideicommittitur? Ibid. *n.* 125.
Niſi rem minoris meliorem faciat, remanendo cum re, ibid. *n.* 5. de quo Vid. *Tranſactio.*
Vectigalia etiam prædia alienare nequit, ibid. *n.* 20.
Nec uſumfructum, vel ejus proprietatem, ibid. *n.* 37.
Si minor actione tutelæ, vel alia æſtimationem prædii conſuetus ſit, prædium reivindicare nequit, ibid. *n.* 121.
Cura durante, an minor alienationes revocare poſſit, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 46. & 47.
Quaſi tutor, vel quaſi curator nullo modo alienare poteſt, aliàs pupillus vindicari poteſt, niſi res uſucapta ſit, *t.* 4. *l.* 4. *l.* 4. *c.* 9. *à n.* 34. *Cum ſeqq.*
Prohibitio alienationis rerum pupilli, ſeu minoris ad alienationes ex communi juris neceſſitate deſcendentes, non pertinet, *t.* 3. *d. l.* 7. *c.* 2. *n.* 64.
Unde alienari, vel obligari poſſunt, in ſequentibus caſibus. Scilicet, quando tutor, vel curator judicium ſuſcipiens, rem minoris pro cautione judicatam ſolvit, ſine decreto obligare poteſt, ibid. *d. n.* 64.
Creditor rem pupilli aparente ejus pignori acceptam vendere non prohibetur, ibid. *n.* 65. vel quando pupillus ipſe dedit ex judicis decreto, ibid. *n.* 66.
Et per ſententiam rem pupillarem in judicio petitam judicantem adverſario, ibid. *n.* 67.
Vel quando alienationem teſtator permiſerit, ibid. *n.* 68. ubi declaratur, & *n.* 69.
Ita in caſibus, quando quis invictus rem propriam vendere cogitur, ibid. *n.* 69. in fine
Et quãdo teſtator antea vendidiſſet, vel alio cõtractu, vel teſtamento certo pretio alienaſſet tutor rem tradere poteſt, ibid. *n.* 70.
Vel legaſſet, ibid. *n.* 128.
Vel ex neceſſitate precedentis contractus, v. g. quando pater retrovendere tenebatur, ibid. *n.* 71.
Et quando tutor cum pacto de retrovendendo emit, quia ſine decreto revendere poteſt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 8. *n.* 15.
Ita quando minor cum juramento alienaſſet, ibid. *n.* 72. *d. c.* 2.
Ita ex contractu cum Principe, vel in ejus præſentia facto, ibid. *n.* 73.
Et quando minor religionẽ ingreditur, ibid. 74.
Ita hypotheca tacita à lege inducta valet, ut in rebus illatis in domum conductam, ibid. *n.* 75. vel quando jam legitimè hypothecata erant ibid. *n.* 78. ubi declaratur.
Minor per ultimam voluntatem alienare poteſt, ibid. *n.* 76.
Et mayor 18. ann. curatorem habens, vel non, bona immobilia pro redimendis ſe, patre, vel conſanguineo à carcere, vel captivitate alienare poteſt, ibid. *n.* 77.
Res ſemel legitimè alienata, vel obligata ſine ſolemnitatibus, iterum alienari, vel obligari, ſolemnitatibus neglectis, poteſt, ibid. *n.* 80.
Ita minor tanquam hæres obligari poteſt, ibid. *n.* 81.
Ex cauſa damni infecti, vel legatorum ſervandorum cauſa, vel ſimili, quis in poſſeſſionem rerum pupillarium mitti poteſt, ibid. *n.* 82.
Ita quando bona virtute legis alienationi ob noxia ſunt, ut in retractu, ibid. *n.* 83.
Vel quando adeſt conſuetudo ſecũdum aliquos, ibid. *n.* 84. ubi contrarium.
Ita minor agricula pro bobus emendis, ibid. *n.* 85. ubi contrarium.
Res legata à teſtatore, ſi ejus erat, ſine decreto

to reſtitui poteſt, ſecus ſi minoris erat, ibid. *n.* 86.
Si tutor rem petat ab aliquo, qui per ſententiam ad litis æſtimationem ſolvendam condemnatus eſt, æſtimationem accipere poteſt, ibid. *n.* 87.
Si tutor indebite alienet, an de evictione teneatur? ibid. *n.* 88. & Vid. *Evictio.*
Si venditio ex cauſa debiti fiſcalis fiat, rem ab emptore non vendicatur, ibid. *n.* 89.
Et ſumptus meliorationis minor reſtituere debet, ibid. *n.* 92. & Vid. *Melioramenie.*
Bona tamen tempore peritura, & quæ ſervando ſervari nequeunt tutor, vel curator, etiam bonis dato ſine judicis decreto, authoritate tamen alienari poſſunt, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 13. *& d. l.* 7. *c.* 2. *n.* 93. *Cum ſeqq.* ubi quæ hæ ſint declarantur, *& d. t. l.* 7. *c.* 10. *n.* 161.
Sed apud nos etiam res, quæ ſervando ſervari non poſſunt in foro publico, & ſubhaſta vendenda ſunt, ibid. *n.* 122. *d. c.* 2.
Quid ſi teſtator, paterque pupilli alienationes tales admiſerit, ibid. *n.* 123.
Alienatio, ut puella monialis fiat, vel adultus monachus, permiſſa eſt, ibid. *n.* 124. & 125.
Minor quando maior factus alienationes ratificare poſſit, vel cenſeatur, ibid. *à n.* 99. & Vid. *Ratihabitio, & Reclamatio.*
De minore ad alienandum diſpenſato, ibid. *n.* 128. *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 38.
Alienationes prohitæ, factæ aliquãdo in ſuſpenſo ſunt, & quis earum nullitatem allegare poſſit? Vid. *Nullitas.*
Alienatio bona eorum ſub cura, vel tutela exiſtentium, ſine requiſitis neceſſariis, vel uno ex eis nulla eſt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 3.
Juſta cauſa primum requiſitum eſt, ibid. *n.* 20. ubi æs alienum numeratur tanquam juſta cauſa, & aliæ multæ.
Fames conjunctarum perſonarum, an ſuficiat? ibid. *n.* 21.
Judicis decretum ſecundum requiſitum eſt, ibid. *n.* 4.
Quod definitur, ibid. *n.* 24.
A' judice competente dandum, ibid. *n.* 4.
Judex Eccleſiaſticus minori clerico ad id competens eſt, ibid. *d. n.* 4.
Judex domicilii minoris competens eſt, ibid. *n.* 24. & 25.
Judex territorii, in quo bona alienanda ſita ſunt, competens eſt, ibid. *n.* 4.
Quod declaratur, *n.* 25. & 26.
Si in diverſo Regno ſita ſit, ab utroque judice dandum, ibid. *d. n.* 4.
Judex ad decretum decernendum examinare debet, an æs alienum ita urgeat, ut alienatio in tempus differri nequeat, ibid. *n.* 5.
Æs alienum quando urgere dicatur? Ibid. *n.* 6.
An minor pecuniam habeat, vel nomina debitorum, vel fructus, vel alia bona mobilia, ex quibus debitum ſolvatur, examinare Judex debet, ibid. *n.* 7.
Et an tutius, & utilius ſit præpignorari, quam vendere, examinare debet, ibid. *n.* 8. & 9.
Rem minus utilem prius vendi jubere debet, ibid. *n.* 10.
Et quæ ſufficiat, ne pro parvo debito res magna vendatur, ibid. *n.* 11.
Non cum tutoribus, aut curatoribus ſolum, ſed cum aliis ibi aſſertis, de iis ſe Judex informare debet, ibid. *n.* 12. viſo inventario, & rationibus, ibid.
De omnibus prædictis judicialiter, & non extra judicialiter Judex ſe informare debet probationes recipiendo, ac pro tribunali ſedendo, ibid. *n.* 13. & 14.
Si cauſa alienationis non diſcutietur, aut probetur ante decretum, alienatio nulla eſt, ibid. *n.* 15.
Unde venditio, delato tantúm ad magiſtratum libello, fieri nequit, ibid. *n.* 16. & quare, *n.* 17.
Nec Notarii aſſertio ſufficit, ibid. *n.* 18. & 19.
Nec Judicis, aut tutoris aſſertio, ibid. *n.* 20.
Donationes tamen nec cum decreto Judex permittere poteſt, ibid. *n.* 22.
Alienatio cum decreto facta nullo ære alieno urgente, vel alia cauſa juſta allegata, & probata, nulla eſt, ibid. *n.* 23.
Ubi judicis decretum reperitur, omnes ſolemnitates adhibitæ præſumuntur, ibid. *n.* 27. quod limitatur, & declaratur, ibid. *n.* 28. *Cum ſeqq.* & Vid. *Solemnitas.*
Decretum ad unum actum, an ad alios extendatur? Ibid. *n.* 36. *Cum ſeqq.* & Vid. *Decretum.*
Authoritas tutoris tertium requiſitum eſt, aliàs alienatio nulla, etiam cum decreto facta, ibid. *n.* 39.
Si plures tutores, vel curatores ſint, omnium authoritas intervenire ſecurius eſt, ibid. *n.* 40.
Subhaſtatio ultimum requiſitum eſt, quæ non præſumitur ſi una partium intervenire negat, ibid. *n.* 41. & 42.
Antequam ad ſubhaſtionem deveniatur, ut juſto pretio licitentur, priús æſtimari res per peritos convenit, ibid. *n.* 43.
An habita fide de pretio ſubhaſtatio fieri poſſit? ibid. *n.* 46.
Alienatio à judice facta ordine juris non ſervato non tenet, quia tunc factum judicis factum patris non reputatur, ibid. *n.* 44. & 45.
An adverſus alienationes ligitimè factas minor reſtituatur? Ibid. *n.* 47. & Vid. *Reſtitutio.*
Alienatio bonorum minorum cum quibus pactis à tutoribus, aut curatoribus fieri poteſt? Vid. *Pactum.*
Si minor communi opinione, & errore æſtima-

tus mayor rem immobilem vendat, vel pignoret, alienatio, & pignoratio tenet, si cum eo contrahens communi errore deceptus, eum esse maiorem, credat, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 119.

ALIMENTA.

Alimentorum appellatione quæ veniant? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 92. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 15. *à n.* 8. usque ad *n.* 15. ubi latè.

An expensæ causa studii factæ, ut collationi locus non sit, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 121. & 122. & Vid. *Collatio.*

Legatum alimentorum reiterabile non est, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 72. & *t.* 2. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 84. ubi etiam quod multiplicari non potest.

Legata, alimenta à duobus sub condictionibus incompatibilibus ab uno tantum peti possunt, ibid. *d. c.* 7. *n.* 88.

Legatum alimentorum taxative relictum censetur, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 85.

Jus accrescendi, an in alimentorum legato locũ habeat? Vid. *Jus accrescendi.*

Legatum alimentorum etiam in capacibus debetur, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 119. & 120.

Alimenta usque ad pubertatem relicta, usque ad 18. annos debentur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 2.

Alimenta relicta quando pia dicantur? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 116.

Jus alendi descendentes à jure naturali provenit, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 79.

Non ita jus alendi parentes, ibid. *n.* 80.

Juri alimentorum renuntiatum non censetur, nec per approbationem testamenti, nec per renuntiationem generalem, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 38.

Alimentorum onus quando reale, vel personale sit? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 47. 50. & *seqq.*

Salva rerum substantia, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 15. *n.* 31. & 26.

Alimenta secundum quantitatem patrimonii debentis ea præstantur, ibid. *d. c.* 7. *n.* 74.

Et prius de alimentis, ea debenti providetur, ibid. *d. c.* 7. *n.* 75.

Pater ad filium alendum stabilia, vel proprietates vendere non cogitur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 38. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 15. *n.* 28. & 29.

Ita nec filius ut patrem alat, *d. c.* 15. *n.* 30.

Ita nec maritus ut uxorem alat, ibid. *n.* 31. ubi quid si fames adsit?

Bona fideicommissi, an alienari possint pro alendis, & dotandis descendentibus institutoris? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 48.

Et an maioratus bona? Ibid. *n.* 58.

Alimenta quomodo arbitranda sint filio, qui consumptis bonis à patre datis ad eum revertit? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 202.

Pater, an in testamento suo alimenta liberis statuere possit, & quando ejus arbitrium sequendum sit? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 15. *n.* 2.

Deficiente patris arbitrio, tutor taxare potest, ibid. *n.* 3. sed caveat, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 17. *n.* 84.

Sed securius erit, quod à judice arbitrentur, de cujus decreto contra tutorem non disceptatur, ibid. *d. n.* 3. *d. c.* 15.

Et arbitrium judicis tutor excedere nequit, ibid. *n.* 4. ubi quid si postea augeantur, vel deminuantur facultates, & quid si Judex modum excedit, quod tutor facere debeat?

Si tutor adire judicem neglexit, tunc ipse suo periculo alimenta decernere censetur, ibid. *n.* 5.

Quo casu in rationibus tutor solum recuperabit alimenta, quæ vir bonus arbitrabitur, ibid. *d. n.* 5.

Judex quomodo, & quibus consideratis alimẽta pupillis, seu minoribus taxare debeat? ibid. *n.* 6. & 7. & *d. t. l.* 5. *c.* 17. *n.* 85. & *seqq.*

Alimentis excessivè taxatis, an aliquo remedio reduci possint? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 46.

Tutor pupillum, seu adultum, matrem eorum, & avos aliundè alimenta non habentes, ex bonis pupilli, seu adulti alere tenetur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 15. *n.* 16.

Ita fratres, & sorores pauperes ipsius pupilli, seu adulti, ibid. *n.* 17. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 14. *à n.* 33.

Sive consanguinei, sive uterini sint, ibid. *n.* 18. & 19. *d. c.* 15.

Sive nuptæ sint, vel non, dummodo aliundè non habeant, ibid. *n.* 20.

Sive juste à patre, vel a matre exhæredati sint, vel non, ibid. *n.* 21. & *t.* 2. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 79. & 80. & Vid. Infrà.

Sive frater aut soror bona pro alimentis a patre, vel ab alio assignata ex insania, livitate male consumpsit, *t.* 3. *d. l.* 5. *c.* 15. *n.* 22.

Ita fratres, & sorores pupilli, tum naturales, tum spurios, sive consanguineos, sive uterinos tutor alere tenetur, ibid. *n.* 23. & 24.

Ita filios, & filias fratris, seu sororis pupilli aliundè non habentes, maximè si patruus, avunculus, amita, vel avuncula maioratum possideat, ibid. *n.* 25. & *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *à n.* 47. & Vid. Infrà.

Qualis ordo à judice, tutore, & curatore servandus sit, quando redditus bonorum pupilli, seu adulti non sufficiunt ad alendos omnes, quos de jure ipse pupillus, vel adultus alere tenebatur? Latè per conclusiones daclaratur, *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 15. *à n.* 32. usque ad *n.* 39.

Obligatio alendi supra dictos à pupillo, seu adulto intra vires reddituum ipsorum patrimonii continetur, & ad ea præstanda bona pupilli tutores, seu curatores alienare non possunt, ibid. *n.* 26.

Nisi alioquin pupillus, seu adultus fame periisset, quo casu proprietas vendi potest, cum judicis decreto, ibid. *n.* 27. contrarium, *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 61.

Ut tamen aliantur cæteri, quos pupilli, & adulti alere

alere tenentur . proprietates non alienantur , ibid. *n.* 28. *& seqq. d. c.* 15.
Tutor donec rationes reddat , & bona restituat, alimenta pupillo præstare debet, licèt minor litem super administratione , & restitutione bonorum moveat , *t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 10.
Denegare , an possit alimenta , minori nolenti rationes recipere ? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 5.
Tutore alimenta denegante, Judex adire debet, ut tutorem cogat ad alimenta sine mora præstanda, lite super statu pupilli, seu adulti, aut super bonis eorũ non obstante, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 15. *n.* 40.
Tutore malitiosè absente , pupillus in possessionem bonorum illius mittendus venit , ibid. *n.* 41. *& t.* 3. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 23.
Et tutore in absentia preseverante , removendus ipse est , ibid. *d. n.* 41. *d. c.* 15.
Et absente voluntarie sine malitia , vel removetur , vel curator adjungitur , ibid. *d. n.* 41.
Necessarie absente , curator adjungendus, ibid. *d. n.* 41.
Tutore , seu curatore negante se penes non habere unde alimenta pupillo ministret , si falso dicant a tutela removentur, vel a cura , & extra ordinem arbitrio judicis , & ad usuras gravissimas condemnantur, ibid. *d. n.* 41. vers. tutore , *& d. t. l.* 8. *c.* 5. *n.* 24.
Si verò verum dicant, de suo alimenta præstare non tenentur , imò si expenderint, repetent, ibid. *n.* 42. *d. c.* 15.
Si pupillus , seu adultus in servitio tutoris , vel curatoris sint, alimenta à tutore , vel curatore præstita, pro rata servitiorum computanda sunt , ibid. *n.* 43.
Quomodo Judex servitia arbitrare debeat , *t.* 3. *l.* 5. *c.* 16. *n.* 26.
Si pupillus non habeat , vel adultus unde se alant, tutor, vel curator illos, vel illas, qui de jure alere tenentur, pupillos cogere debent, ut alimenta præstent , ibid. *n.* 44. *&* 45. *d. c.* 15. ubi eo ordine compellendi sunt, quo ipsis præstanda essent, de quò, *in d. c.* 15. *à n.* 32.
Ita si pupillus , vel adultus sufficientia non habeant , ibid. *n.* 46.
Quid si pupillus , seu adultus prædium magni valoris habeat , & modici redditus , ibid. *n.* 46. *&* 47. *&* 54.
Pupillus, & adultus, viventes in domo tutoris , vel curatoris , ab his alitus præsumitur, ibid. *n.* 52.
Ita si extra domum vivant, si propter imbecilitatem habilis ad alendum non sit, ibid. *d. n.* 52.
Tutor , vel curator pupillo , vel adulto ignobili, & rustico, alimenta delicata præstare non debet , sed grossa, e crassa, ibid. *n.* 56. ubi quæ grossa sint declarantur.
Et si delicata præstet de suo solvent , & mortaliter pecant , ibid. *n.* 56.
Nobili verò, & diviti delicata præstanda erunt, ibid. *d. n.* 56. ubi quæ hæc sint ?
Familiæ pupilli , seu adulti, vinum vetus præstare non debent , quando novum absque salutis dispendio ministrare possint , ibid. *n.* 57.
Vinum autem pupillo seu adulto præstare non debent , aliàs de suo solvent , nisi justa causa adsit , cum puer vino nutritus nunquam ad bonum finem pervenit , ibid. *n.* 58. *&* 59.
Pupilli, & minores unde se alere non habentes, nec alios , à quo petant , ad serviendum ponendi sunt , ibid. *n.* 60. de quo Vid. *Locatio Operarum.*
Alimenta à casalis capite pro se , & aliis , dum partitiones non fiunt , errogata, unde solvẽda sint ? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 19. *&* 20. *& t.* 3. *l.* 5. *c.* 16. *n.* 51. *Cum seqq.* & Vid. *Caput Casalis.*
Creditores , pauperem debitorem carcerantes alere tenentur , *t.* 4. *l.* 2. *c.* 4. *n.* 16. *& l.* 8. *c.* 13. *n.* 10. aliàs eum demittere debent, ibid.
Ita alere tenentur debitorem , judicio cessionis bonorum pendente , *t.* 1. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 43.
Pupillus tamen , vel minor debitorem suum ratione administrationis carceratum alere non tenentur , *t.* 4. *l.* 2. *c.* 4. *n.* 16.
Decoctoribus etiam pendente concursus alimẽta deneganda non sunt , *t.* 1. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 119.
Debitori bonis cedere non valenti alimenta à creditore non debentur , *t.* 1. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 44. *& t.* 4. *l.* 2. *c.* 4. *n.* 17.
Si carceratus a S. Misericordia abundanter alatur , alimenta a creditore non debentur, ibid. *d. c.* 4. *n.* 19.
Ita quando creditor æque pauper est, ibid. *n.* 20.
Debitoribus concursum formantibus , & maioratum possidentibus, an alimenta congrua assignari debeant , *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 99. *&* 100.
Onus alendi , an transeat ad donatarium , ad quem bona traseunt , & an donatorem, & filios ejus alere teneatur ? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 122. & Vid. *Donatio.*
Onus alendi, an ad fiscum transeat, & an ex bonis confiscatis filii alendi sint , *t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 31. *& t.* 2. *l.* 2. *c.* 4. *n.* 18. usq. ad *n.* 34.
Alimenta fiscus uxori præstare tenetur, dum dotem ei non restituit , *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 119.
Fiscus quos alere teneatur , Vid. *Fiscus.*
Filius , seu descendens dives, ascendentes pauperes alere tenetur , *t.* 2. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 141. *& l.* 3. *c.* 1. *à n.* 80. *& t.* 3. *l.* 5. *c.* 15. *n.* 16.
Filia uxorata , an teneatur , aut possit ex bonis communibus parentes inopes alere ? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 99. *Cum seqq.* & Vid. *Communio.*
Habens patrem , & filium simul divites, patrem prius convenire debet , ad alimenta præstanda , *t.* 2. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 81. & quare ? Ibid. *n.* 79. *&* 80.
Filii etiam naturales , & spurii utriusque sexus parentes alere tenentur , *t.* 2. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 141.

Frater, fratres, & ſorores pauperes alere tenetur, *t. 3. l. 5. c. 15. n. 17. & c. 16. n. 38.*
Frater fratri etiam in foro conſcientiæ alimenta, ad quæ ipſe vivens tenebatur, relinquere debet, *t. 2. l. 4. c. 4. n. 31. & 32.*
Frater poſſidens maioratum fratres, & ſorores deſcendentes a primo inſtitutore, licèt divites, alere tenetur, *t. 1. l. 4. c. 7. n. 56.*
Frater poſſidens maioratum à tranſverſali inſtitutum fratres, & ſorores alere tenetur, non obligatione reali, ſed quia dives, ibid. *d. c. 7. n. 59.*
Frater fratrem, ſeu ſororem religioſos alere tenetur, ſi religio non fuerit, ibid. *n. 60.*
Frater maioratus poſſeſſor fratres, & ſorores alere non tenetur, quando matrem, aut avum divitem habent, quod declaratur, ibid. *n. 69. & 70.*
An unus, idemque frater à pluribus poſſeſſoribus plurimorum maioratuum alimenta petere poſſit, ibid. *n. 71. & 73.*
Alimenta prius petenda à poſſidentibus maioratum ex parte patris, quam ex parte matris, ibid. *n. 77.*
Maioratus poſſeſſor ab aſcendente inſtituti etiã filios fratrum alere tenetur, ibid. *n. 78. & 79.* ubi contrarium ſentientes.
Maioratus ſucceſſor uxorem anteceſſoris pauperem alere tenetur, ibid. *n. 82.*
Et omnes deſcendentes inſtitutoris obligatione reali alere tenetur, licèt nec concepti, nec nati vivo inſtitutore fuiſſent; & licèt inſtitor ab hoc onere liberaſſet, ibid. *n. 53. 54. & 55.*
Et illum qui maioratum renuntiavit, ibid. *n. 83.*
Ita ſucceſſor feudi tenetur, ibid. *n. 84.*
Ita futurum ſucceſſorem alere tenetur maioratus poſſeſſor, ibid. *n. 85.*
An futurus ſucceſſor duorum maioratuum à poſſeſſoribus utriuſque alimenta petere poſſit? Ibid. *à n. 86.* ad contraria reſpondendo.
Maioratus ſucceſſor, excluſum à maioratu ob furorem, vel alium defectum alere tenetur, ibid. *n. 90.*
Ita fœminam excluſam a maioratu alere tenetur, ibid. *n. 91.*
Frater ſororem exhæredatam a patre, poſt ejus mortem, alere, & dotare tenetur, *t. 2. l. 2. c. 1. n. 81.*
Patruus maioratum avitum non poſſidens filios fratrum alere non tenetur, ibid. *n. 80. d. c. 7. l. 4. t. 1.*
Ita filius fratris patruum alere non tenetur, ibid. *n. 81.*
Patruus quando ſobrinos alere teneatur? *t. 3. l. 5. c. 16. n. 39.* ubi an repetere poſſunt.
Quo ad collateralis argumentum de ſucceſſione, ad alimenta valet, ibid. *n. 87. d. c. 7.*
Jure ſanguinis alendus non eſt, qui egenus non eſt, *t. 3. l. 5. c. 15. n. 47.*
Habens magnum prædium, ſed modici reditus, an id vendere teneatur, ut alimenta ei non debeantur, ibid. *d. n. 47. & 54.*
Pater in vita filium alimentare tenetur, licèt filius uxorem divitem habeat, *t. 2. l. 2. c. 5. n. 79. & 80.*
Filiam etiam, licèt maritum divitem habeat, alere tenetur pater, *t. 1. l. 3. c. 12. n. 36.*
Filiæ etiam ſpuriæ, & illegitimæ, ibid. *n. 38. Cum ſeqq.* ubi etiam quod tenetur avus, hæres patris, & avi paterni, & materni, licèt teſtator expreſſe prohibuiſſet, & bona fideicommiſſo, vel primogenituræ ſuppoſita fuerint, & licèt filia matrem, & fratres divites habeat.
Sed in proximo caſu alimenta ſecundum indigentiam, & non ſecundum divitias paternas præſtanda ſunt, ibid. *n. 41.*
Et prius ab hæredibus paternis, quam maternis peti debent, ibid. *n. 44.*
Filiis naturalibus pater nobilis relinquere tenetur, unde illi ſe alant, *t. 2. l. 1. c. 3. n. 31.*
Ita naturalibus, & ſpuriis legitimatis, *t. 2. l. 1. c. 5. n. 109.*
Spuriis etiam non legitimatis alimenta debentur attento jure canonico, in toto Orbe, ſervãdo non de jure civili, *t. 2. l. 2. c. 6. n. 130. Cum ſeqq.*
Ita filiis ſacrilegis, nefariis, incæſtuoſis, manſeribus, nothis, & quibuſcunque, quocunque nomine dictis, ibid. *n. 133.*
Qui omnes non ſolum à patre, ſed ab ejus hæredibus alendi ſunt, ibid. *n. 135.*
Et non ſolum ipſi filii, ſed etiam eorum deſcendentes, ibid. *n. 136.*
Clericus etiam ex redditibus beneficiorum hujuſmodi filios alere tenetur, ibid. *n. 137.*
Et ita Religioſi, licet Prælatus licentiam deneget, ibid. *n. 139. & 140.*
Alimenta hujuſmodi filiis, quatenus filii, præſtanda ſunt, ibid. *n. 147.*
An taxanda ſint ſecundum indigentiam naturæ, an ſecundum qualitatem ſtatus, & perſonæ ſpurii? Ibid. *à n. 148.*
Filii, uxor, & liberi, ſervi, & ancillæ in conceſſione alimentorum conſideranda ſunt, ibid. *n. 150. & 151.*
Quantitas horum alimentorum judicis arbitrio relinquitur, ibid. *n. 152.*
Pater aliquid ultra alimenta ſpuriis ſi illigare, vel donare nequit, etiam de legitimorum cõſenſu, ibid. *n. 153.*
Si ultra alimenta pater aliquid ſpurio dotavit, an ipſe, vel ejus hæres, etiam matrimonio conſtante repetere poſſit? Ibid. *n. 155. & 159.*
Alimenta, & legata filiis ſpuriis relicta, ad hæredes non tranſeunt, ibid. *n. 156.*
Mater etiam in ſubſidium hujuſmodi filios alere tenetur, ibid. *n. 142.*
Vid, Infrà.

Quid

Quid si,spurii ex sua arte,vel operibus, aut aliunde commode vivere possint ? Ibid. *n.* 146.
Expositi ubi, & à quibus alendi sunt ? Cum distinctione plurium casuum resolvitur ; *t.* 2. *l.* 1. *c.* 7. *n.* 15. *Cum seqq.*
Usque ad septenium alendi sunt, nisi languidi, & infirmi sint, ut laborare non possint, ibid. *n.* 27. *Cum seqq.*
Alere hujusmodi expositos ad Charitatem, & pietatem pertinet, & quid ad hoc Judex facere potest, ibid. *à n.* 30. *Cum seqq.*
Alimenta hujusmodi expositis præstita,an pater, vel mater refundere teneatur? Per casus distinctos resolvitur, ibid. *n.* 40. *Cum seqq.*ubi etiam de patre filios legitimos exponente, & quid respectu religiosi, matris, fratris, & consanguinei, quod satis daclaratur, *&* *t.* 2. *l.* 3. *c.* 1. *à n.* 92.
Mater quando alere teneatur ? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 6. *à n.* 242. *&* *c.* 7. *à n.* 69. *&* *t.* 3. *l.* 5. *c.* 2. *à n.* 25. *&* *c.* 16. *n.* 35.
Filius adoptivus, vel arrogatus an à patre adoptante vel arrogante alendus sit ? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 46.
Quid in filiis spiritualibus, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 9. *à n.* 12.
Filiis exhæredatis alimenta debentur, & quæ, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 79. *&* 80.
Pater non potest, alimenta filiis primi matrimonii, ex bonis secundi dare, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 43.
Filiæ sociorum bonorum omnium de communi alendæ sunt, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 18.
Alimenta expensa in alendis filiis, sive communibus, sive non,unde deducenda sint ? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 5. *à n.* 10. ubi etiam de filiis sociorum, & Vid. *Communio, & Societas.*
Debita pro alendis filiis, & uxore, an ab iis solvenda sint ? ibid. *n.* 39. & Vid. *Communio.*
Filio seu filiæ valentibus ex se, vel ex suo alimentari,alimenta parentes non debentur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 15.
Avus paternus quando alere teneatur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 16. *n.* 34.
Avi materni quando alere tenentur? Ibid. *n.* 36. *&* 37.
Alimenta in domo gravati præstanda sunt, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 81. *&* 82. *&* *t.* 3. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 29.
Ita filius in domo patris alimenta recipere tenetur, *t.* 2. *d. l.* 2. *c.* 5. *n.* 81. *&* 82.
Sed data sævitia,nec filius, in domo patris,nec uxor in domo mariti alimenta recipere tenẽtur, *t.* 3. *d. l.* 5. *c.* 3. *n.* 51.
Causæ multæ,ob quas alimenta in domo ea debentis alimentandus recipere non teneatur, referuntur, ibid. *n.* 109. ubi de sævitia ; *n.* 110. ubi de lite,& inimicitia ; *n.* 111. ubi de rixa ; *n.* 112. ubi de odio superveniente ; *n.* 113. ubi de periculo pecandi ; *n.* 114. ubi de casu furtuito ; *n.* 115. aliæ remissivè.
Alendi onus ad quos possessores transeat ? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 32.
Ad succedentes titulo oneroso non transit, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 136.
Hæres regulariter alimenta, ad quæ defunctus tenebatur, præstare tenetur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 25.
Sed ultra vires hæreditatis non tenetur ad alimenta non taxata, licèt inventarium non cõficiat, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 107.
An solvenda sint ab hæredibus pro portionibus hæreditariis disputatur, & per casus resolvitur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 31. *Cum seqq.*
Onus alendi quando dividendum, vel non ? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 45.
Judex ex officio unum ex hæredibus compellere potest, ad totum onus alendi subeundum cæteris pro rata contribuentibus, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 59.
Bona, unde alimenta præstentur Judex assignare poterit, sive alimenta ex contractu, sive ex testamento,sive officio judicis debeantur, ibid. *n.* 59. *&* 60. *&* *l.* 4. *c.* 7. *n.* 57. *d. t.* 1.
Hæres clerici, ejus sobolem etiam spuriam alere tenetur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 46.
Venditor hæreditatis, & non emptor, ad alimenta, quæ uti hæres tenebatur, tenetur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 11.
Alimenta durante primo anno luctus, & dote in mobilibus, & pecunia consistente,hæredes viri viduæ præstare tenẽtur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 68.
An,& quando viduæ diviti præstanda sint?Ibid. *n.* 69. *&* *seqq.*
Alimenta intra annum luctus debita, si intra illum non petantur,eo elapso peti nequeunt, ibid. *n.* 72.
Et non debentur si intra annum nubat,ibid. *n.* 73
Nec debentur, si statim dos restituatur, licèt in pecunia, & mobilibus consistat, ibid. *n.* 74.
Uxore à marito, sine ejus culpa, descedente, si dos magna sit, vir ei fructus pro congruis alimentis sufficientes subministrare tenetur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 11. *n.* 3.
Alimenta uxori relicta, secundum patrimonii redditus, non autem secundum proprietatem præstanda sunt, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 38.
Religio monachos alere tenetur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 67.
Alimenta,an suspendantur, termino conficiendi inventarium, vel deliberandi pendente ? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 71. *&* *seqq.*
Alimenta matri in possessionem nomine ventris missæ præstita, non repetuntur, nisi per caluniam in possessionem mittatur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 37. Vid. Infrà.
Alimenta denegans necare videtur, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 12.

Quibus administratoribus alimenta expensa, & quibus personis, in rationibus bonificandæ sint, vel non? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 73. & Vid. *Expensæ.*

Pro alimentis an hypotheca competat? Vid. *Hypotheca.*

Alimenta fuisse præstita pro tempore præterito quomodo probentur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 15. *n.* 53.

An a sententia alimentorum in causa prolata appellatio, in utroque effectu detur? Vid. *Appelatio.*

Adultus sine curatore, an ad petenda alimenta in judicio esse possit? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 36.

Super alimentis quando transactio fieri valeat, vel non? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *à n.* 50. *Cum seqq.*

Alimenta si ei præstantur, circa quem datur affectio charitatis, aut conjunctio sanguinis, repeti non possunt, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 16. *n.* 1. ubi ratio asignatur.

Si vero conjunctio sanguinis, vel charitatis affectio deficit, repetitioni locus est, ibid. *n.* 1. & 2. ubi ratio traditur.

Ascendens alimenta descendenti præstans, vel è contra repetere non potest, ibid. *n.* 3.

Ita, consanguineus consanguineo præstans, ibid. *d. n.* 3. ubi de fratre, sorore, & patruo.

Quid si repetere potestati essent? ibid. *n.* 4.

Quid si aliti ad pinguiorem fortunam pervenirint? ibid. *n.* 5.

Alimenta vero præstita, pupillo, seu adulto absque obligatione justitiæ repeti possunt, ibid. *n.* 6. ubi quod sufficit, ut repetantur, si magnæ, & non modicæ sint.

Si mater post mortem patris filium divitem alat expensas magnas repetere potest, licèt non protestata, ibid. *n.* 7. ubi contrarium.

Idem quod mater dicitur, de avo, & avia dicendum, ibid. *n.* 8.

Mater impensam pro filio de suo factam à patre, avo paterno, & aliis repetit, ibid. *n.* 9.

Si pater, mater, filius, frater, patruus, bona filii administret, patris, matris, sororis, aut sobrini repetere possunt, cum data animo cõpensandi alimenta censeantur, ibid. *n.* 10.

Ita administrator, vel negotiorũ gestor, ibid. *n.* 11

Ita tutor, & curator bona administrantes licèt conjuncti sint, ibid. *n.* 12.

Ita quando mater, frater, & similes debitores sunt alimentati, ibid. *n.* 13.

Cum datum a debitore in dubio in causam debiti datum censetur, ibid. *d. n.* 13.

Ita præstans alimenta obligatione juris non adstrictus protestans, ibid. *n.* 14. etiam si modicæ expensæ sint.

Ita quando in libro, animo repetendi, scripta sunt, ibid. *n.* 15. ubi alia de libro hoc.

Ita quando filius, patri, matri, avo, aviæ, vel alio descendenti diviti, alimenta præstat, ibid *n.* 16.

Et quando vitricus privigno, seu privignæ præstat, ibid. *n.* 17. ubi declaratur, & *n.* 27. & *n.* 28. & 29. & *n.* 40. ubi de noverca.

Ita præstans alimenta, putans falso se patrem esse, ibid. *n.* 18. ubi contrarium.

Ita extraneus præstans alimenta, credens, se teneri, ibid. *n.* 19.

Hoc jus repetendi alimenta ad hæredes transit, ibid. *n.* 20.

Alimenta præstita animo non repetendi, tum in foro interno, tum externo, non repetuntur, ibid. *n.* 22.

Quid in dubio, an animo repetendi, vel non facta fuissent, ibid. *n.* 23. ubi an alimenta præstans jurare teneatur de animo?

Pro excessivis alimentis, licèt alimentatus dives sit, repetitio cessat, ibid. *n.* 24. & *n.* 43. *Cum seqq.* ubi bene declaratur.

Si alimentus alimentanti aliqua servitia faciat, compensatio datur, ibid. *n.* 25. & 26. ubi quomodo Judex servitia arbitrare debeat?

Si consanguineus, vel extraneus pupillum seu adultum recepit in domum suam, quando ipsi in domo tutoris, vel curatoris, aut altera domo alimenta habebant, repetere non tenentur, licèt postea dicat animo repetendi expendisse, ibid. *n.* 30. & *n.* 42. remissivè.

Ita quando pupillus, vel adultus pauperes sunt ita, quod unde se alant, non habeant, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 7. *n.* 52. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 16. *n.* 31.

Alimenta præstita ab eo, qui alere tenebatur, repeti non possunt, ibid. *l.* 5. *c.* 16. *n.* 32.

Multi, qui tanquã obligati alimẽta præstare, præstita repetere non possunt, referuntur, ibid. *n.* 33. *Cum seqq.* ubi de patre, avo, matre, & fratre.

Quid in matre tutelam suscipiente cum conditione alendi, & supplendi, ibid. *n.* 47. & *seqq.*

Quid in matre post mortem viri expendente, dum in capite casalis existit, ibid. *n.* 51. ubi etiam de fratre manens, in capite casalis.

Alimenta præstita ab eo, quem alii in obligatione alendi antecellerent quando repeti possint, vel non? ibid. *n.* 41. & 42.

Alimenta quomodo liquidando? Vid. *Liquidatio.*

ALLEGATIO, ARTICULI.

Allegationes novas quando appellans in instantia superiore facere possit, quomodo, & coram quibus judicibus? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 2. *n.* 9. & *t.* 5. *l. unic. c.* 20. *n.* 38.

In causis ordinariis contrarietas, replicatio, & treplicatio datur, *t.* 5. *l. unic. d. c.* 20. *n.* 21.

In summariis, & in impedimentis oppositis in Chancellaria, vel in executione replica, nec treplica, datur, ibid. *n.* 22.

Ita in liquidationis causa replica, nec treplica datur, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 12.

Articuli in liquidatione sententiæ juxta ejus tenorem formandi sunt, ibid. *n.* 16. & 19.

Ad quòd actorem copia danda, tum actori, tum reo est, ibid. *n.* 10. ubi quod actor ad formandos articulos cogi nequit.
Articuli mentionem facientes de contractu, qui sine scriptura publica probari nequit, delentur, si scriptura non adsit, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 59.
Articuli formati contra propriam confessionem, hujus errore non allegato, non admittuntur, ibid. *n.* 55.
Ita quando continent materiam non relevantẽ, ibid. *n.* 53.
Ita articuli materiæ veteris, ibid. *n.* 56. & *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *à n.* 22.
Nisi novis circunstantiis vestiantur, *d. t.* 4. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 57.
Articuli, licèt jam allegati, admittuntur, si super eis testes recepti non fuere, ibid. *n.* 58. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *à n.* 71. & *à n.* 149.
De articulis super proprietate? Remissivè, *d. t.* 4. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 60.
De articulis materiam futuri eventus continentibus, ibid. *d. n.* 60.
Articuli adversus testes ante publicatas attestationes offerendi sunt, *t.* 5. *l. unic. c.* 20. *n.* 30.
Minor læsus secũda impedimenta in Chancellaria oponere potest, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 99. licèt prima virtute restitutionis addiderat, ibid. *n.* 148.
Minor assistens in Chancellaria exceptiones infrigentes sententiam allegare potest, licèt pars principalis opponere non possit, ibid. *n.* 100.
Vid. *Libellus*, & Vid. *Lis*.

ALTERNATIVA, SEU ALTERNATIO.

De natura alternationis est, ut in quolibet ex termorum verificetur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 86.
Quid in dote? Vid. *Dos*.
In alternativa summarum minor in obligatione esse censetur, ibid. *n.* 113. & quid in dote? Vid. *Dos*.
Disjunctiva posita inter personas honoratas, quibus de jure Digestorum quæri poterat, stipulationem in totum inutilem reddit, ibid. *n.* 84. & Vid. *Dos*, cujus favore stipulatio utilis est, ibid. *n.* 85.
Alternative condemnatus intra terminum à judice assignandum eligere debet, aliàs creditor eliget, & condemnatus moram purgare nequit, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 110. & 111.

AMBITIO, AMBIENTES, Avari, Cupidi.

Ambitio omnium virtutum præmia possidet, *R.* 1. *n.* 42.
Ambientium distinctio optima traditur, ibid. *n.* 38. & 39.
Ambite dignitates, & munera prohibitum est, ibid. *n.* 40.
Ambitio tutelarum carpitur lacrimosè, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 15. *n.* 22.
Contra ambientes tutelam jura præsumuntur, & quare? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 40. *Cum seqq.* & *t.* 3. *l.* 8. *c.* 1. *à n.* 20. & Vid. *Suspecti*.
Finis ambientium tutelas describitur, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 38. & 39.
Contra cupidos, & avaros nemo tutus est, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 45.
Ob divitiarũ cupiditatẽ omnes ancilãtur, & propter id ferè omnes infideles fiunt, ibid. *n.* 80.
Avaro cũrator dandus est, quia dat non danda, & non, retinet, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 26.
Avarus administrare prohibitus privilegium avocandi causas, *t.* 5. *l. unic. c.* 3. *n.* 22.

AMICITIA, AMICUS, AMOR.

Amicitia idem operatur, quod sanguinis proximitas, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 64.
Amicitia sæpe facit intelligere esse probabile, quod irrationabile est, *R.* 3. *n.* 101.
Amicitia, an administrationi civitatis conveniat, ut rectè gubernetur, *R.* 2. *n.* 178. & 179.
Amicos esse judicum omnes se fingunt, venientes expectante, præsentibus servientes, & abeuntes deserentes, *R.* 2. *n.* 171. & 172.
Judex, ut talis, amicos non habet, ibid. *n.* 178.
Amor cæcus est, ut cæcus ministrat, omnia vincit, & justitiam debellat, *R.* 2. *n.* 180.
Amor species furoris est, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 17.
Amor à deliberatione privat, modum habere nescit, furiosum amantem reddit, *R.* 2. *n.* 177.
Amor magis descendit, quàm ascendit, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 32.
Ubi nexus sanguinis conjunctior versatur, ibi mayor dilectio ellaqueatur, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 8.
Amor æqualis in patre erga filios consideratur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 21. *n.* 8. & Vid. *Mater*.
Amanti aliquando curator dandus erit, & quando? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *à n.* 22.
Amans nimis furioso, mentecapto, & prodigo comparatur, ibid. *n.* 23.
Amans nimis, a delicto magna ex parte excusatur, ibid. *n.* 23.
Amore captus, an privilegium a vocandi habeat, *t.* 5. *l. unic. c.* 3. *n.* 26.

AMISSIO INSTRUMENTI.

Vid. *Instrumentum*.

ANIMUS, ANIMA.

Animum vincens iracundiam cohibet, victoriam temperat, Deo assimilatur, *R.* 2. *n.* 203. & 204.
Anima magis conjuncta, quàm omnibus consanguineis, est, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 68.
An pro anima intestati de ducendum aliquid in divisione sit, & à quo judice? Vid. *Divisio*, & *Corona*.
Anima omnibus rebus longe pretiosior dicitur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 18. *n.* 9.

ANNONA.

Annonæ curator dandus est, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 112.

ANNOTATIO BONORUM.

Ab inventario differt, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 21.

In

In criminalibus tantum locum habet, ibid. *n.* 22.
Contra contumaces in usu non est, sed tantum bonorum discriptio, ibid. *n.* 53.
Forma procedendi per annotationem bonorum traditur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 124.

ANTECEDENS, ET CONSEQUENS.

Destructo antecedenti, consequens necessario corruit, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 37.
Cosequente posito, antecedens necessario supponitur, ibid. *n.* 37.

ANTIDATA.

In concursu duarum a pocharum antidatæ exceptio non attenditur, sed solum quando apocha contra instrumentum publicum deducitur, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 15. *n.* 55.
Ad impediendam paratam executionem cambiorum non attenditur, ibid. *n.* 56.
Adversus quietantias, & alias scripturas liberatorias non attenditur, ibid. *n.* 57.
Neque adversus privatam scripturam in publico instrumento insertam, ibid. *n.* 58.
Scriptura privata de antidata argui nequit ab eo, qui alteram magis de antidata suspectam habet, ibid. *n.* 62.
Antidatæ suspicio per conjecturas, & alias probationes excludi potest, ibid. *n.* 59.
Et ex verosimilitudinibus antidatæ præsumptio excluditur, ibid. *n.* 60.
Et per testes, & quales? Ibid. *n.* 61.

ANTIQUA.

In actu autiquo, seu contractu solemnitates præsumuntur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 13. *n.* 2. & 5.
In antiquis citatio interveniisse præsumitur, maximè, observantia interveniente, ibid. *n.* 10. & *seqq.*
Et Vid. *Factum & Solemnitas.*

APPELLATIO.

Appellatio quid sit? Diffinitur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 3.
Appellatio à jure naturali provenit, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 27.
Appellatio species defensionis est, quæ datur oppressis a quocunque judice, omnibus permissa, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 32.
Præsidium innocentiæ est ad subveniendum oppressis, & ad corrigendam judicis iniquitatem, ibid. *n.* 29.
A nemine impediri valet, & nemini deneganda est, ibid. *n.* 31. & *t.* 2. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 29.
Excomunicato, vel diabolo deneganda non est, ibid. *n.* 29. *d. t.* 1. *l.* 1. *c.* 1.
Arreptio itineris, seu missio Nuntii ad Papam vim appellationis habet, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 14. *n.* 19.
Appellatio non denegata, vel a lege simpliciter concessa utrunque effectum habet, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 2. *n.* 3. & 13.
Indubio in utroque effectu recipitur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 32. & *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 139.
Post appellationem interpositam judicis partes nullæ sunt, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 33.
Appellatione pendente, nihil est innovandum, ibid. *n.* 41. & *t.* 5. *l. unic. c.* 20. *n.* 44. & Vid. *Attentatum.*
Appellatione pendente, fieri potest illud, quod in meliorem causæ expeditionem fuerit, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 41.
A judice faciente, quod præsciscé facere debet, appellatio non recipitur, ibid. *n.* 35.
A judice literas requisitorias exequente, appellatio mandatur, ibid. *n.* 36. & Vid. Infrà.
Nec a decretis executivis, ibid. *n.* 37.
A lege appellatio non datur, ibid. *n.* 45.
Nec ab actu gesto secundum legem, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 8. & 13.
Nec a sententia lata pro observantia, & jurium conformitate, ibid. *n.* 7.
Nec à decreto utili, ibid. *n.* 6.
Appellatio, seu gravamen circa depositum nauli, nec in devolutivo ad superiores admittitur, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 44.
Quando unus actus venit in executionem alterius, si a primo appellatio non admittitur, nec etiam secundo, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 47.
Ubi Judex liberum arbitrium a lege, vel ab homine habet, an appellari possit? Disputatur, & resolvitur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 3. *à n.* 96. *Cum seqq.*
A judice aliquid faciente ad meliorem animi instructionem, puta testes ex officio recipiendo, ocularem rei, seu loci inspectionem faciendo, appellare non licèt, ibid. *n.* 100.
Judex in causis summariis incidentibus appellationibus defferre non tenetur, imo ad ulteriora procedere potest, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 28.
Plures casus, in quibus appellatio, vel in totum non admittitur, vel tantum in devolutivo admittitur, referuntur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 15. *à n.* 49.
Contumax ob jussum judicis appallere nequit, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 58.
An, & quando contumax appellare possit? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 41. 42. *Cum seqq.* & *t.* 4. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 10. *Cum seqq.*
An ab eo, cujus conscientiæ aliquid commissum fuit, appellari possit, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 25.
Lœsus ex futuro eventu, an appellari possit? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 13.
Appellatio, an a decreto conficiendi inventarium detur in utroque effectu recipienda? Disputatur, & resolvitur, cum distinctione, & subdistinctione; *t.* 1. *l.* 1. *c.* 1. *à n.* 26. *Cum seqq.* & *d. t. l.* 4. *c.* 14. *n.* 93.
Ab arbitrâtoribus, seu æstimatoribus, partitoribus, vel calculatoribus appellatio admittitur, quando illis potestas simpliciter data fuit, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 4. & 5.
Quid quando eis data fuit facultas ampliſſima arbitrandi quocunque modo voluerint, cum renuntiatione expressa Lœsionis etiam enor-

enormissimæ, adhibito quoque juramento; disputatur, & affirmative resolvitur; ibid. *n.* 8. *Cum seqq.*

Appellatio a partitoribus non admittitur, nisi postquam Judex eos confirmaverit, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 8.

Appellatio, an ab arbitrio boni viri detur, quando ejus conscientiæ aliquid commissum fuit? Subdistinctione resolvitur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 47. & 48.

A concordia, quam tertius arbitrator facit cum uno ex discordantibus, appellatio, an admittatur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 32.

A pronuntiatione Judicis, à quo petita est reductio laudi, an appellari possit, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 44. & Vid. Infrà.

Ab arbitris appellari potest, licèt partes apposita pœna, & appellatione remota, compromisissent, ibid. *n.* 7.

A declaratione, & æstimatione peritorum, authore Judice, & comprobante, in liquidatione, appellatio suspensiva non datur, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 95.

A sententia divisionum appellatio suspensiva non admittitur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 17. & *t.* 4. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 2.

Si tamen tertius appellat, non malitiosè appellatio suspendit, ibid. *n.* 18. *d. c.* 1.

Ita quando provocans ad divisiones appellat, suspendit, ibid. *n.* 19. *Cum seqq.* ubi declaratur.

Quid quando divisionis charta illiquida est, ibid. *n.* 22. *Cum seqq.*

Quid quando creditor, cessionem cohæredis habet, & vult exequi debitum suum, & cohæres exceptionem opponit? Ibid. *n.* 25.

Quando appellatio a decreto conficiendi divisiones interponitur, appellatio in utroque effectu datur, nisi partitiones ex officio Judex faciat, ibid. *n.* 26.

Ita quando cohæres, seu consocius appellat, eo fundamento, quod in divisione partita fuere bona contra protestationem suam antea factam, ibid. *n.* 27. & *d. t. l.* 8. *c.* 20. *n.* 14. & 15. ubi declaratur.

A partitionibus non legitime factis cohæredes, seu consocii appellare possunt, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 29.

Quanvis partes futuræ appellationi, ante sententiam renuntiaverint, ibid. *n.* 30.

A quocunque Judice partitiones faciente, sive ordinario, sive delegato appellari potest, ibid. *n.* 31.

Appellatio interposita a Judice, cui Princeps faciendum inventarium, & partitiones commisit, quæ aliàs ad Judicem Orphanorum, seu ordinarium pertinebant, ad illum superiorem pertinet, ad quem pertineret, si Judex Orphanorum, vel ordinarius inventarium, vel partitiones feciſſet, ibid. *n.* 33.

Ita gravamina, ibid. *n.* 34.

Et multo fortius si Princeps inventarium, & partitiones committeret illi Judici, ad quem aliàs spectabant, ibid. *n.* 35.

Appellatio, seu gravamen ad ipsum Principem delegantem pertinet, ibid. *n* 37.

Appellari potest a partitionibus ab eo, qui divisionis chartam subtraxit, ibid. *n.* 38.

Et appellari potest, licèt Princeps partitiones committat appellatione remota, ibid. *n.* 39.

Clausula, *Appellatione remota*, de frivola, & non de legitima intelligitur, ibid. *n.* 40.

Intra decem dies a partitionibus, sicut ab aliis sententiis appellari debet, ibid. *n.* 50. & 52. ubi de impedimentum habente ad appellandum, an protestari teneatur?

Appellans actus contrarios, & incompatibiles cum appellatione, appellationem prosequi non admittitur, ibid. *n.* 53.

A mero executore chartam divisionis exequente appellari nequit, ibid. *n.* 54.

Nisi executor modum excedat, ibid. *n.* 55. & Vid. Infra.

Vel quando aliquid dolo facit, ibid. *d. n.* 55.

Vel quando excomunicatio executori opponitur, ibid. *n.* 56.

Vel quando super eo, de quo agitur novatio facta est, ibid. *n.* 57.

Vel quando ante tempus exequatur, ibid. *n.* 58.

Ita quando sententiam male interpetravit, ibid. *n.* 59.

Ita quando cuilibet Judici partes assumit, ibid. *n.* 60.

Vel quando exceptionem peremptoriam non admittitur, ibid. *n.* 61.

Ita quando executionem facit, in maiori quantitate, in alia re in sententia non contenta, vel sine citatione, quando hæc requiritur, ibid. *n.* 62.

A sententia confirmâte divisiones extrajudicialiter factas, appellatio, an in utroque effectu detur? Affirmativè resolvitur, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 2. & 3. & 9.

Sed si coram Judice acquieverint, & rationes approbaverint, appellatio in suspensivo non admittitur, ibid. *n.* 5.

Ita non admittitur in suspensivo, si divisiones extrajudicialiter factæ in favorem piarum causarum tendant, ibid. *n.* 10.

Similiter quo ad parcellas, in quibus pars assenserit, ibid. *n.* 11.

A decreto, quo tutela decernitur appellari nequit, sed excusatio alleganda erit, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 17. *n.* 1.

Tutor tamen datus per contumaciam appellare potest, & ejus appellatio, in utroque effectu recipitur, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 15.

Ita a ſententia lata ſuper excuſationibus appellatio in utroque effectu datur, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 17. *n.* 2.

A decreto, quo educatio minorum, vel alicui commendatur, vel ab aliquo removetur, an appellatio in utroque effectu detur? Diſputatur, & reſolvitur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 3. *à n.* 96. *Cum ſeqq.*

Tutor de ſuſpecto poſtulatus ſtatim removetur, appellatione non obſtante, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 3. & Vid. *Suſpectus.*

Tutor, & curator appellare, & appellationem proſequi tenetur, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 67. *& l.* 6. *c.* 20. *n.* 30. *& t.* 5. *l. unic. c.* 18. *n.* 1.

Sive ſententia interlocutoria ſit, vel definitiva, *d. t.* 5. *l. unic. c.* 20. *n.* 37.

Et ſi non appellent ad damna tenentur, *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 20. *n.* 30.

Dummodo bonam cauſam foveant, ibid. *n.* 31.

Ita appellationi renuntiare non poſſunt tutores, & curatores, ibid. *n.* 32.

Si tutor, vel curator ad interponendam authoritatem contractui inutili, vel præjudiciali obligentur, appellare valent, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 9. *n.* 11.

Ita quando contractus indifferens eſt, ibid. *n.* 12.

Debitor compulſus a Judice ut minori ſolvat, appellare debet, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 22. *n.* 64.

A denegatione reſtitutionis appellatio datur, ad quam reſtituitur minor, ob omiſſam appellationem, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 150. *&* 151.

A decreto, ſeu ſententia ad reddendas rationes condemnante, appellatio in ſuſpenſivo non admittitur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 38. *& t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 67. *& c.* 3. *n.* 1. *Cum ſeqq.*

Si tamen de adminiſtratione non conſta, aut adminiſtrare non debuiſſet, appellatio in utroque effectu recipitur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 3. *n.* 11.

Ita quando condemnatus ad reddendas rationes non tenebatur, aut ante tempus compellatur, ibid. *n.* 12.

Adminiſtrator, ſive procurator bonorum concilii, vel oppidi, appellatione non obſtante, rationes reddere debent, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 6.

A ſententia rationes confirmante, an appellari in utroque effectu poſſit? Diſputatur, & reſolvitur, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 2. *à n.* 1. ubi *n.* 8. quod appellatio in ſuſpenſivo locum non habet, quando calculatores conformes fuere; ſecus ſi diſcordes, & Vid. *d. t.* 4. *c.* 8. *n.* 12.

Debitores tamen fiſci poſt rationes redditas, & in reliquatum condemnati, appellationem in ſuſpenſivo non habent, ibid. *n.* 5. *d. c.* 2.

Ita reliquati in rationibus univerſitatis, ibid. *n.* 6. *&* 7. ubi contrarium.

Appellatione non recepta, à Judice Eccleſiaſtico in caſu reſiduorum, in ſuſpenſivo, recurſus non datur, ibid. *n.* 10.

A Proviſore reſiduorum in rationibus appellatio ſuſpenſiva per ſex menſes datur, ibid. *à n.* 11.

A ſententia rationes extrajudiciales confirmante, in utroque effectu appellatio datur, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 2. *Cum ſeqq.*

Sed ſi coram Judice partes acquieverint, & rationes approbaverit, appellatio effectum ſuſpenſivum non habet, ibid. *n.* 5.

Quid ſi rationes ad favorem piarum cauſarum tendant, ibid. *n.* 10.

Et quid quo ad parcellas, in quibus partes aſſenſerint, ibid. *n.* 11.

Quid ſi partes rationes negant, ibid. *n.* 13. *&* 14.

A liquidatione per arbitros de conſenſu partium facta ad Judicem arbitramentum fieri jubentem appellari poteſt, vel ejus officium implorare, *t.* 4. *l.* 8. *n.* 30.

Et ſi Judex arbitramentum confirmet nulla amplius appellatio datur, vel cognitio, niſi læſio in ſexta parte detur, ibid. *n.* 31.

Et quid, ſi plures Judices arbitramentum fieri jubentes ſint? Ibid. *n.* 32.

Quid, ſi conformes ſint, & ſuperiores habeant? Ibid. *n.* 33.

Appellatio a ſententia liquidationis non ſuſpēdit, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 24. *& t.* 4. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 97.

Appellatio a ſententia liquidationis pertinet ad Judicem, qui ultimo loco ſententiam liquidandam confirmavit, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 9. *d. n.* 97. ubi datur exemplum.

Si liquidam appellat, in utroque effectu appellatio recipitur, ibid. *n.* 98.

Ita quando Judex modum excedit, ibid. *n.* 99.

Et Judex liquidationis, ſeu executor modum excedit, quando abſque citatione procedit, ibid. *n.* 100.

Et quando exceptiones admiſſibiles rejicit, vel inadmiſſibiles recepit, ibid. *n.* 101.

Et quando perſonas non nominatas expreſſē, vel virtualiter exequitur, ibid. *n.* 102.

Ita quando, facta condemnatione de una re, de alia, ſeu in aliam executio, ſeu liquidatio fiat, ibid. 103.

Vel quando ante tempus executionē facit, ibid. *n.* 104.

Vel quando ex tempus, ibid. *n.* 104.

Similiter, quando reo condemnato ad reſtituendos fructus, vel eorum pretium reſpectu valoris certi anni, aut menſis, Judex cum reſpectu ad diverſum annum, aut menſem liquidationem facit, ibid. *n.* 106.

Ita quando in ſequeſtro fructuum maioratus, non ſolum fructus adie decreti, & futuros ſequeſtrat, ſed etiam à die mortis poſſeſſoris ſequeſtrat, ibid. *n.* 107.

Ita quando ſententiam malè interpetravit, ibid. *n.* 108.

Similiter ordinem sententiæ executionis, aut liquidationis, præposteravit, ibid. *n.* 109.
Vel quando, reo condemnato alternative, electionem aufert, ibid. *n.* 110.
Quando vero ad interesse decursi post sententiam procedit, non excedit, ibid. *n.* 107. in fine.
Adnegatione, vel delatione juramenti, an appellari liceat, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 114. *Cum seqq.*
Appellatio in causa per juramentum decisa quando locum habeat? *t.* 4. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 18. *Cum seqq.*
Condemnatus ex sua confessione in suspensivo appellare nequit, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 6.
Nisi confessio per procuratorem generalem, sine mandato ad confitendum, facta sit, ibid. *n.* 7.
A sententia ad dotis favorem data, an appellare possit, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 139. *Cum seqq.* & Vid. *Dos.*
In causis piis appellatio suspensivo non datur, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 2. *n.* 12.
In causa alimentorum appellatio suspensiva non datur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *n.* 47. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 15. *n.* 48.
Nisi dives sit alimentandus, ibid. *d. c.* 25. *n.* 50. *Cum seqq.* ubi alias videbis.
In causis salarii appellatio in suspensivo non datur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *n.* 45. & 46.
Licèt officialis dives sit, ibid. *n.* 50. *Cum seqq.* & *n.* 49. exemplum datur.
Si sententia salarii notorie injusta sit, appellatio utrumque effectum habet, ibid. *n.* 191.
Appellatio a decreto faciendi depositum non datur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 19.
Ita sententia lata adversus depositarium, ut rationes reddat, ibid. *n.* 18.
Appellatio à condemnatione expensarũ utrumque effectum habet, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 13. *n.* 26.
Si procurator verus contumax sit, dominus vero diligens, & ignorans appellare potest, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 9.
Licèt quis ab aliquo actu appellare non possit, à rejectione exceptionum impedientium, ne ad illum actum veniatur, appellari potest, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 23.
A judice, qui mutuas petitiones in una sententia non judicat, appellatio datur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 1. 40. *Cum seqq.*
Appellatio a sententia lata super exceptionibus tertii, ad quos judices pertineat? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 12. *n.* 4.
Quos effectus habeat, ibid. *n.* 35.
Quid in appellatione tertii sui præjudicii ratione, ibid. *n.* 36.
Appellatio ab uno ex pluribus tutoribus, curatoribus, vel administratoribus an cæteris prosit? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 3. *n.* 14. & *l.* 8. *c.* 3. *n.* 20.
Appellatio interposita ab uno ex cohæredibus, vel procuratoribus, simul condemnatus, an aliis prosit, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 3. *n.* 15. *Cum seqq.*

APPOSTATA.

Appostatæ testamentum post quinquenium de in officioso redargui nequit, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 188.

AQUA.

Nactâ in fundo alicujus, hujus est, & in fructu ejus dicitur, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 67.
Aquam ex fundo alieno nemo deducere, aut extrahere potest, ibid. *n.* 68.
Aqua postquam fundum, ubi nascitur, egreditur, illius est, qui ibi prædia possidet, ibid. *n.* 69.
Dominus vero fundi, in quo nascitur a qua, eam divertere potest, & dominus prædii inferioris impedire nequit, licèt aquam per mille annos possedisset, ibid. *d. n.* 69.
Nisi jure servitutis fluat, aut per æmulationem divertatur, quod non præsumitur, ibid. *n.* 70.
Aqua communis per horas dividi potest, quod multum conveniens erit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 52. & 53.
Aquis etiam curatores dantur, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 114.

ARBITER, ARBITRATOR, Arbitrium, Arbitramentum.

Arbiter minor pubes, etiam curatore carens, esse non potest, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 65.
Arbitris discordantibus, quorum judicium sequendum sit? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 4. *Cum seqq.*
Tertius arbiter in recusationibus ab ipsismet arbitris discordantibus elegendus est, ibid. *n.* 38.
Arbitri sententia servanda est, dum non appareat, per quod ad arbitrium boni viri reducenda sit, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 22.
Arbitrorum judicis arbitramentum executioni non mandatur, nisi ab eo appellatum sit, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 5. & 6. ubi, quod ante sententiam nullam vim habet.
Arbiter, an, & quale salarium habere possit, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *a n.* 210. & Vid. *Salarium.*
Nec etiam coram arbitris minor sine curatore active, aut passive stare potest, cum arbitria adinstar judiciorum sint, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 38.
Arbitratores judices non sunt, neque eorum laudasentiæ dicuntur, neque executioni mandantur, nisi decreto judicis interveniente, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 7. *Cum seqq.* ubi alia, in quibus differant, invenies.
Ad arbitratores peritos, aut calculatores factum intricatum remitti debet, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 27.
Judicatum excedere non possunt, aliàs nulliter agunt, ibid. & *n.* 28.
Potestas arbitratorum circa principale, ad connexa, & individua extenditur, ibid. *n.* 44.
Arbitratores ad liquidationem, quando summendi? Vid. *Liquidatio.*
Arbitrator imperitus, & peritus ex omnibus causis, ex quibus testes reppelli potest, recusari valet, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 14.

Arbitratores discordantes circa valorem rei, tertium eligere non possunt, ibid. *n.* 11.
Sed a partibus tertium eligendum est, ibid. *n.* 12.
In judicio divisorio à judice in contumaciam partium eligendus tertius erit, ibid. *n.* 13.
An tertius iste a cæteris dissentire possit? Disputatur, ibid. *n.* 15. & *n.* 30. negative resolvitur.
Tertius arbitrator non adjungitur, ut votum proferat, sed ut dicat quale votum ex discordantibus magis rationi accedat, ibid. *n.* 33.
Sententia tamen asserens tertium discordiare posse limitatur, ibid. *n.* 36.
Si tertius attento jure communi etiam dissentiret, ut poterat, quale votum à judice sequetur? Resolvitur, ibid. *n.* 33.
Arbitratores si inter se pares existant discordes, nulli creditur, ibid. *n.* 10.
Arbitrium judicis a jure regulatum, & non liberum esse debet, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 103. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 5.
Arbitrium boni viri non ex proprio capite, & authoritate regulatur, sed ex equitate, & ratione, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 21.
Quoties aliquid arbitrio judicis relinquitur, de justo arbitrio legibus regulato, & ratione, & de eo, quod dicitur boni viri intelligitur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 6.
In arbitrariis Judex non sindicatur, ibid. *n.* 98. *Cum seqq.* ubi alia.
An appellari possit? Vid. sup. *Appellatio.*
Quod arbitramentum seu laudum ad arbitrium boni viri non reducatur, renuntiari nequit, nec cum juramento remitti, à quo absolutio necessaria non est, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 13. 14. & 16.
Arbitramentum, seu laudum factum, non servata forma compromissi, nullum est, ibid. *n.* 34.
Coram quo judice de nullitate arbitramenti agendum erit, & coram quo reductio arbitramenti ad arbitrium boni viri petenda sit? Ibid. *n.* 33. *Cum seqq.*
Intra quod tempus reductio peti possit? Ibid. *n.* 37. *Cum seqq.*
Ad reductionem quid allegandum, & quid Judex facere debeat? Ibid. *n.* 43. & 45.
Hac reductione pendente, an executio laudi retardari debeat, ibid. *n.* 43.
Pro laudi rectitudine, & justitia præsumitur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 4.
Vid. *Æstimatio, &c.*
Et Vid. *Peritus.*

ARBOR.

Vid. *Fructus.*

ARCA.

Arca ex bonis orphanorum emenda est, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 2.
Arca ista tres claves habere debet, apud depositarium unam, aliam apud judicem, & apud scribam alteram, ibid. *n.* 8.
Clavium traditio quos effectus producat, tum in possessorio, tum in petitorio, ibid. *n.* 9.
Ad custodiam arcæ illius depositarius à Prætore Provinciæ cum decurionibus in Camera eligendus est, ibid. *n.* 4.
Ex commorantibus in ipso opido, vel prope eligendus est, ibid. *n.* 50.
Eletus ad acceptandum cogendus est, ibid. *n.* 5. privilegio non sufragante, nisi speciale sit, sed depositarii arcæ inviti fieri nequeunt illi, qui ad tutelam cogi non possunt, ibid. *n.* 30.
Judices, Decuriones, nec Ædiles esse possunt, & alii, de quibus, ibid. 31.
Depositarius iste electus per carcerationem acceptare obligatur, appellatione non obstante, & pro acceptationem excusationes proponere debet, securius tamen erit cum protestatione acceptare, ibid. *n.* 43. & Vid. *Excusatio.*
Nominantes, ac eligentes depositarios minus idoneos de suo solvere tenentur damna minoribus, ad quod bona eligentium hypothecata sunt, ibid. *n.* 6. & 7.
In arca illa pecunia orphanorum mittenda est, & inde ad emenda predia, & similia deducenda est, ibid. *n.* 1.
Argentum, aureum, & similia in arca ponenda sunt, ibid. *n.* 15.
Et etiam pecunia a tutore, vel curatore debita, ibid. *n.* 18.
Duo libri in arca costidiendi sunt, unus recepta continens, alius vero expensas, & exitus, ibid. *n.* 11.
Hujusmodi libri clare, è distinctè à notorio scribendi, aliàs puniri debet, & adversus eum in litem juratur, ibid. *n.* 12.
Et si libri confusé, & inordinate facti sint, nihil probant, ibid. *n.* 13.
Provisor provinciæ arcam visitare debet in correctione, & an omnia in ea deposita reperiantur, examinare, ibid. *n.* 17.
De hujusmodi arca, & Thesauri fisci, ejus visitatione, clavibus, & aliis remissivè, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 11. *n.* 55.
Arcari, & clavarii pecuniis, & rebus, in arca contentis ad alium finem præter destinatum uti non possunt, aliàs puniuntur, ibid. *n.* 10. *d. l.* 7. *c.* 6. *t.* 3.
Arca aperiri nequit, nisi illis tribus claves tenentibus, assistentibus, vel pro eis aliis substitutis, ibid. *n.* 14.
De omnibus in arca existentibus, seu missis depositarius rationem reddere tenetur, ibid. *n.* 16.
De pecuniis, quarum receptionem non subscripsit, non tenetur, ibid. *n.* 32.

De dolo ſolum,& lata culpa tenetur,ibid.*n.*33.
Si de facto depoſitarius furtive, judice, vel ſcriba concurrente, vel non,arcam aperiat, pecuniiſque utatur,ultra pœnam criminalem ad uſuras non tenetur, ibid. *n.* 44.
Sed tantum adverſus hujuſmodi datur actio depoſiti in ſimplum, ibid. *n.* 45.
Et actio furti ad duplum, ibid. *n.* 46. & 47. & Vid. *Uſura.*
Commodum, vel incommodum ratione mutationis monetæ proveniens, in pecuniis in arca depoſitis ad orphanos, minoreſque pertinet, ibid. *n.* 49.

ARGUMENTUM.

Ad abſurdum vitandum validum eſt, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 3. *n.*23.
A comuniter accidentibus regulariter concludit, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 98.
De contractibus ad judicia valet, *t.* 3. *l.* 4.*c.*4. *n.* 35.
De contractibus ad ultimas voluntates validum eſt, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 44. & *l.* 4. *c.* 2. *n.* 16.
De fiſco ad dotem, & è contra valet, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 152.
Et a libertate ad cauſam piam, & è contra, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 120.
Et à legis diſpoſitione ad diſpoſitionem teſtatores, & è contra, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 5. *n.*15. & *t.*1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 120.
Argumentum à ſimili validum in jure eſt, *t.*1. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 17.
De ſtatuto ad teſtamentum argumentum, & è contra valet, *t.* 1. *l.*4. *c.* 6. *n.* 241. & *t.* 3. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 11.
De tutoribus ad adminiſtratores, & è contra, ubi ratio diverſa non datur,argumentum valet, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 24. & 25.

ARRHÆ.

Arrhæ in locum donationis propter nuptias, vel ante nuptias per conſuetudinem totius Hiſpaniæ ſucceſſere, *t.* 2. *l.* 7. *c.*7. *n.* 5. & *n.* 21.
Arrhæ propter quas cauſas debentur, ibid. *n.* 78. *Cum ſeqq.*
Arrharum promiſſio, & ſuper eas pactum ſervandum eſt inter futuros conjuges, ibid. *n.* 6. & 7.
Mulier pro arrhis tacitam hypothecam habet, licèt jus prælationis non habeat, ibid. *n.* 8. & Vid. *Præferentia.*
Arrharum promiſſio per ſupervenientiam filiorum non revocatur, ibid. *n.* 9. *Cum ſeqq.*
Arrhæ,matrimonio ſoluto,tanquam æs alienum ex acervo bonorum deducendæ ſunt, & ex mediate lucrorum mariti, *t.*2.*l.* 7. *d. c.* 7. *n.* 16. *Cum ſeqq.* ad contraria reſpondetur.
Arrharum promiſſio fieri poteſt uſque ad tertiam partis dotis mulieris, licèt tota bona ſua maritus abſorbeat, ibid. *n.* 17. *Cum ſeqq.* & *n.* 95. *Cum ſeqq.* ubi, quid in Caſtella, & quod debita in computatione actendi debeant.
Si maritus tempore contractus neceſſarios hæredes habeat,ſolum tertiam bonorum ſuorum pro arrhis promittere poteſt, ibid. *n.* 14. & 18. & *n.* 99.
Arrhæ a viro promiſſæ ſecundam uxorem ducenti ex tertia ſolvendæ ſunt, *t.* 1. *l.*4.*c.*13. *n.* 44. & *t.* 2. *l.* 2. *c.*10.*n.*4.ubi,quid in Regno Caſtellæ.
Arrhæ debitæ cum legato uxori à marito relicto non compenſantur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 7. *n.* 28.
Arrhæ debentur, dote non ſoluta,quando maritus in mora recipiendi fuit, vel de dote fidem habuit, ibid. *n.* 29.
Et quando maritus dotis promiſſor liberavit, arrhæ debentur, ibid. *n.* 30.
Arrhæ promiſſæ, conſtante matrimonio, aliquando debentur, cauſa nobilitatis, virginitatis, & adoleſcentiæ, à ruſtico, ignobili, vel ſene, ibid. *n.* 31. & 83. & 84.
Arrharum promiſſio, etiam viduis fieri valet, ibid. *n.* 32.
Arrharum bona alienari non poſſunt, etiam uxore conſentiente, imo alienatio eſt nulla, & actio rei vindicationis competit uxori, ſi morte mariti bona alia,ex quibus ſatisfaciat, non remanent, ibid. *n.* 33.
Mulier etiam viro arrhas promitere poteſt,ibid. *n.* 34.
Licèt bona dotalia in nominibus debitorum conſiſtat, arrhæ debentur, ibid. *n.* 35.
Arrhæ in pignus futuri matrimonii uxori debentur,ſi culpa viri matrimonium non ſequatur, ibid.*n.*36. & 37.ubi declaratur non procedere quando citra culpam ab ſponſalibus reſilivit.
Recedens ab ſponſalibus legitimè celebratis arrhas duplicatas reddit, ſi minor 25. annos non fuerit, ibid. *n.* 38. & 39. ubi quod de jure canonico, nihil eſt incontrarium.
Ita quando tempore contractus juſta excuſationis cauſa aderat,& creditor notiam haberet, & tamen ſimpliciter contraxit, ibid. *n.* 40.
Sed non procedit, in arrhis tantum promiſſis, quia traditio requiritur, ibid. *n.* 41. & 42.
Vel quando tradens arrhas impedimentum ignorans ſponſalia contraxit, ſecus ſi ſciebat, ibid. *n.* 43. & Vid. Infra.
Si ſponſus ſponſæ donavit mancipia matris ſponſæ, de ipſius matris aſſenſu, nureci mãcipia acquiruntur, & ad hæredes ejus pertinent, ibid. *n.* 44.
Ut dominium arrharum ad uxorem tranſeat, etiam conſtante matrimonio, pactum valet, ibid. *n.* 45.
Ut tota donatio propter nuptias, ſeu totæ arrhæ uxoris

uxoris sint; licèt tota dos soluta non sit; pascisci potest, ibid. *n.* 46. & 47. *& seqq.* ubi declaratur.

Executionem in bonis arrharum, sicut in bonis dotalibus, uxor impedire potest, ibid. *n.* 50.

Arrhæ absque pacto, & promissione non debentur, ibid. *n.* 51.

Arrhæ, seu sponsalitium ex se certum non est, sed pro ut in pactis continetur, nec ex legis condictione exigitur, sed ex contractu actione, ibid. *n.* 52. & 54.

Arrhæ datæ, vel promissæ in præmium virginitatis, corruptæ non debentur, nec in conscientia retinere eas potest, dummodo ita expresse, & præcise in premium virginitatis dentur, ibid. *n.* 54. & 55.

Copula, vel osculo non secuto, arrhæ non debentur, ibid. *n.* 56. *& seqq.* ubi declaratur, & an traductio requiratur.

Sponsalitia largitas, an inter de præsenti sponsos dari possit, matrimonio non consumato, ibid. *n.* 58.

Matrimonio non soluto arrhæ non debentur, cum hæc conditio, *si matrimonium sequatur*, tacitè intelligatur, quod secus de jure antiquo erat, ibid. *n.* 59. *Cum seqq.* ubi declaratur, quando matrimonio non secuto arrhæ debeantur.

Sponsa osculata ab sponso, pro osculi præmio res donatas ab sponso pro dimidio retinet, ibid. *n.* 64.

Cum per osculum sponsa aliquid amittit, ibid. *n.* 71.

Sed sponsus ob osculum nihil acquirit, ibid. *n.* 70.

Ut sponsa osculo acquirat, osculum post sponsalia esse debet, secus si antea, ibid. *n.* 65.

Nec per amplexus absque osculo aliquid sponsa acquirit, ibid. *n.* 66.

Nec per osculum, quando sponsalia conditionalia sunt, ante adventum conditionis datum, ibid. *d. n.* 66.

Si ultra osculum post sponsalia copula subsequatur, sponsa integram dotem lucratur, ibid. *n.* 67.

Si donatio propter nuptias remuneratoria sit, etiam matrimonio non secuto, sponsa eam lucrabitur, ibid. *n.* 68.

Si sponsalia invalida sint, sponsus indistinctè ab sponsa repetere potest donatum, licèt osculum, vel copula interveniret, ibid. *n.* 69.

Si mulier viro non supervivat arrhæ non debentur, cum hæc conditio tacitè insit, ibid. *n.* 72.

Quid si pactum adsit, ut ad hæredes transirent, ibid. *n.* 73.

In matrimonio putativo arrhæ non debentur, ibid. *n.* 77. *Cum seqq.*

Arrharum donatio, vel promissio nec fieri, nec augeri, matrimonio constante, poterit, ibid. *n.* 82.

Sed in casu, de quo, ibi *n.* 31. & 83. debentur.

Promissæ tamen, vel donatæ, si maritus non revocavit, ejus morte confirmantur, ibid. *n.* 84.

Nulla dote constituta, nullæ arrhæ debentur etiam promissæ, ibid. *n.* 85. quod limitatur in casibus, de quibus, ibid. *n.* 29. 30. 35. 46. & 47.

Ita quando extraneus dotat, ibid. *n.* 86.

Si tota dos soluta non fuerit, arrhæ totæ non debentur; nisi extraneus dotans fuerit, vel maritus ante tempus solutionis dotis decedat, ibid. *n.* 87. & 88. quid si juramentum interveniat, ibid. *n.* 100.

Arrhæ non debentur, si solutio dotis non probatur alias, quam per confessionem in testamento factam, nisi in vim legati, ibid. *n.* 89.

Arrhæ promissæ à filio famil. absque patris cõsensu non debentur, ibid. *n.* 90.

Ita promissæ à minoribus de immobilibus, seu mobilibus, quæ servando servari possunt, sine judicis decreto, ibid. *n.* 91. *Cum seqq.* ubi de restitutione minoris adversus arrharum promissionem.

Ita quando minor sine curatoris authoritate, de bonis, quæ servari non possunt arrhas constituit, ibid. *n.* 92.

Mulier, an per secundas nuptias arrhas amittat, vel ob fornicationem intra annum luctus? Ibid. *n.* 94.

An mulier transiens ad secundas nuptias, arrhas filiis primi matrimonii reservare teneatur? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 8. *n.* 21.

Arrhæ servandæ sunt filiis illius matrimonii, in tantum quod conjuges non possint, de illis extra illos disponere, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 7. *n.* 12. & 13.

Pactum de lucrando sponsalitio appositum ad favorem mulieris in capitulis matrimonialibus intelligitur, si ad secundas nuptias non transeat, vel filios non habeat, etiam si diceretur, quod mulier sponsalitium haberet, quanvis ad secundas nuptias transiret, ibid. *n.* 48. & 49.

Si sponsalitium in favorem filiorum stipulatum sit, eis debetur, quanvis mater ipsorum marito præcedat, ibid. *n.* 74. *& seqq.*

Matrimonio constante adversus arrhas nulla præscriptio currit, eo tamen soluto cursum facit, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 26.

Arrharum promissio, vel pactum reciprocum de certa portione hæreditatis, cum societate legali inter conjuges incompatibilis non est, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 33. Vid. *Divisio.*

Tutores, & curatores sine decreto judicis arrhas promittere non possunt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 32.

De arrhis prosecuratione emptionis, Vid. *Emptio*

ARS.

Artes bonorum fontes dicuntur, aliæ liberales quæ nobiles appellantur, aliæ non liberales, quæ machanicæ, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 13. *n.* 3.

Artes alias à principio neceſſitas, alias voluptas conſtituit, ibid. *d. n.* 3.

Ars adverſus vim fortunæ facta eſt, ibid. *n.* 2.

Omnibus hominibus ars poſſeſſio pretioſior eſt, ac magis utilis, ibid. *n.* 1.

Ars portus infortunii, & fidelis comes hominibus eſt, ibid. *d. n.* 1.

Ars ad totius reipubicæ utilitatem eſt, ibid. *n.* 4. & Vid. *Artificium.*

Qui, & quales artium profeſſores excuſentur a tutela, & aliis muneribus referuntur, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *à n.* 88. & Vid. *Excuſatio*, ubi ad extenſum narrantur, & Verb. *Doctor.*

De honeſtis artibus, ſcientiis humanibus, & leberalibus diſciplinis, quibus orphani nobiles incumbituri ſunt, Vid. *Scientia*; & Vid. *Artificium.*

Ars negotiandi magis ex ipſo rerum uſu, quam ex ocioſo ſtudio comparatur, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 149.

ARTIFICIUM.

Orphani filii officialium machanicorum ad diſcendum ſuorum patrum officium magiſtris tradendi ſunt, vel ad alia officia, ad quæ orphani magis habiles, aut inclinati ſunt, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 4. & 5. ubi ratio traditur.

Tutor, & curator inclinationes minorum ex loquella, & operibus examinare debent, & tunc ad illa officia ponere eos, ad quæ magis inclinati minores, fuerint, ibid. *n.* 6. *Cum ſeqq.*

Si inclinatio minorum non apareat, tunc ad officium paternum ponendi erunt, ibid. *n.* 8. & *n.* 9. ubi ratio traditur.

Licèt orphani nullum officium diſcere recuſet, tutor, curator, Judexque eos ad diſcendum compellere, ac obligare poteſt, ibid. *n.* 10. *Cum ſeqq.* ubi rationes traduntur.

Licèt orphani filii officialium machanicorum divites ſint, ad officium ponendi ſunt, & quare? Ibid. *n.* 14.

Si plures orphani unius parentis ſint, & unus ad artes liberales ſe applicare vult, ei denegandum non eſt, ſed non omnes ponendi ſunt ad artes liberales, ibid. *n.* 15. & 16.

Orphani nobiliores ad artes nobiles diſcendas ponendi, quia reipublicæ intereſt, ut nobiliores artes à nobilioribus exerceantur, ibid. *n.* 16. & 17. & *R.* 1. *p. à n.* 45. & Vid. *Nobilis.*

Inter tutorem, curatorem, & magiſtrum, cui traditur minor ad diſcendum, publica ſcriptura conficienda, ad quid, & qua forma? Ibid. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 17.

Impubes vi contractus magiſtro ſe traddere debet, ad diſcendum officium, & ſerviendum in omnibus operibus, quas ei, vel ſimili magiſtro cæteri condiſcentes præſtare ſolent, ibid. *n.* 18.

Quid ſi orphanus aufugiat, ibid. *d. n.* 18. & *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 52. & 53.

Magiſter quando minorem fugientem recipere cogatur, vel non, ibid. *d. n.* 18.

An ſalarium, vel damnum aut lucrum ceſſans in caſu fugæ magiſter petere poſſit, ibid. *d. n.* 18. & *à n.* 25.

Et quid ſi de licentia, vel culpa magiſtri fugiat, ibid. *n.* 18. ubi etiam de culpa tertii.

Orphanus magiſtro ſalarium conventum, vel nonconventum, & taxatum ſecundum conſuetudinem ſolvere tenetur, cum de conſuetudine noſtri Regni, & Caſtellæ ſalarium magiſtro, & non diſcipulo, ſolvatur, ibid. *n.* 19.

Orphanus patientiam magiſtris præſtare tenetur, ut per eos puniri valeant, bene ad diſcendum, ibid. *n.* 19.

Magiſtris conceſſum eſt flagelis, & fuſtibus caſtigare diſcipulos, graviterque eos pulſare dummodo atrociter, & excedendo morem non faciant, ibid. *d. n.* 20.

Salarium, & damnum magiſtris ex bonis puberis, ſeu impuberis diſcentibus ſolvendum eſt, ad quod tutor ex bonis ſuis non tenetur, ibid. *n.* 21.

Ita pater tradens filium magiſtro ad docendum officium bona filii, & hunc obligare poteſt, ibid. *n.* 22.

Si magiſter ex contractu alere vel veſtire orphanum diſcipulum non obligetur, tutor, & curator ex bonis ipſius diſcipuli alere, & veſtire debent, ibid. *n.* 23.

Si tutor, vel vitricus ipſimet magiſtri ſint, & orphanum diſcant, omnia prædicta locum habent, eorum reſpectu, ibid. *n.* 24.

Magiſter ex parte ſua contractum in ſcriptura adimplere debet, diſcipulum docendo, & in ſervitiis aliis non conſuetis occupare, nec eũ ſine cauſa, à domo ſua, & doctrina ejiciendo, aliàs ad ſalarium, & damna tenetur, ibid. *n.* 25.

Orphanum diſcipulum magiſter bene tractare debet, & non graviter punire, aliàs ad damna & ſalarium tenetur, ibid. *n.* 26. ubi quòd diſcipulus aufugere poſſit.

Magiſter orphanum ad docendum aſſumere nequit in loco, ubi tutor, vel curator adſit, ſine ejus interventu, & Judicis authoritate; ſecus ſi in loco, tutor, vel curator deficiat, ibid. *n.* 27.

Conſuetudo, ut orphani ad diſcendum, vel officium continuandum, ſi terminum de hoc faciant, reprobatur, ibid. *n.* 28. & *ſeqq.* ubi ratio affertur.

Fideijuſſor diſcentium artificium ad quid teneatur? Ibid. *n.* 31.

Orphanæ ad quæ edocendæ sint ? Ibid. *n.* 32.
Judex ad omnia damna tenetur, si ad ponendos orphanos ad artificia negligens fuerit, per juramentum liquidanda, ibid. *n.* 32. & 33. *Cum seqq.* ubi admonetur.
Vid. *Ars*, & *Loquatio* in vers. operarum.

ASCENDENS.

Vid. *Avus.*

ASSERTIO.

Asserens de prætio de futuro non obligatur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 53.
Vid. *Confessio.*

ASSIGNATIO DECEM DIERUM.

Vid. verbum *Executio* in vers. *Via Executiva.*

ASTUTIA.

In jure damnatur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 280.

ATTENTATUM.

Quid sit, & ejus definitio traditur ? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 14. *n.* 1.
Omnia, appellatione pendente, facta tanquam attentata revocanda sunt, ibid. *n.* 2.
Ita facta, termino ad appellandum pendente, licèt postea non appelletur, ibid. *n.* 3.
Ita licèt appellatio prosecuta non sit, ibid. *n.* 4.
Vel quando appellationi renuntiatum sit, ibid. *n.* 5.
Et quanvis contra petentem attentorum, revocationem, appellatione pendente, jus commune esset, ibid. *n.* 6.
Appellatione pendente, vel in criminali causa, attentatum factum dicitur, ibid. *n.* 7.
Licèt appellatio a Judice admissa non sit, ibid. *n.* 8.
Ita quando à sententia nulla, vel actu nullo appelatur, ibid. *n.* 9.
Factum ad tollenda scandala, appellatione pendente, attentatum dicitur, ibid. *n.* 10. & Vid. *n.* 68.
Excomunicatio etiam post appellationem interpositam, attentatum est, ibid. *n.* 11. quod intellige, *n.* 46. *& seqq.*
Ita factum, appellatione pendente, ab actu jurisdictionis voluntariæ, ibid. *n.* 12.
Ita a sententia duelli, ibid. *n.* 13.
Similiter, appellatione pendente, ab uno ex pluribus condemnatis interposita, ibid. *n.* 14.
Simili modo respectu illius, qui appellationi ab altero interpositæ adhæsit, ibid. *n.* 15.
Ita pendente interposita à tertio, pro suo interesse, ibid. *n.* 17.
Similiter, appellatione interposita coram honestis viris pendente, ibid. *n.* 18.
Vel appellatione præsumpta pendente, & quæ hæc sit ? Ibid. *n.* 19.
Ita quando appellatio est generalis contra incertam personam, ibid. *n.* 21.
Dum disputatur, an appellatio admittenda sit, factum attentatum dicitur, ibid. *n.* 22. & 23.
Et quid quando appellatio frivola est; utroque jure attento ? Ibid. *n.* 24. & 26.
Attentatum etiam ad petitionem excomunicati revocatur, ibid. *n.* 16.
Et ipso jure attentatum nullum est, ibid. *n.* 20.
A Judice nulliter procedente, an per viam gravaminis recursum melius sit ? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 44. *n.* 13.
Facta tamen aliquando, appellatione pendente, attentata non sunt in multis casibus, pro ut appellatione pendente à sententia interlocutoria vim definitivæ non habente, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 14. *n.* 27.
Ita gesta in causa diversa, ibid. *n.* 28.
Ita appellatione extrajudiciali pendente, ibid. *n.* 29.
Similiter ea, quæ ad meliorem exitum appellationis fiunt, ibid. *n.* 30.
Et ea, quæ in processu non sunt, nec ad processum pertinent, ibid. *n.* 31.
Ita facta, appellatione pendente, à sententia attentata revocante, ibid. *n.* 32,
Vel appellatione pendente in causa, appellatione remota, commissa, ibid. *n.* 33.
Ita in factis notoriis, ibid. *n.* 34.
Vel appellatione pendente a sententia judicis, cujus conscientia, vel ex forma commissionis, vel ex juris dispositione, gravata fuit, ibid. *n.* 35.
Vel appellatione pendente a taxatione expensarum, quia factum etiam in hoc casu attentatum non est, ibid. *n.* 36.
Ita in actu sequestrationis ibid. *n.* 37.
Ita quando Judex præfigit diversos terminos ad arripiendum iter, vel præsentandum se superiori, ibid. *n.* 38.
Vel quando terminum præfigit ad prosequendam appellationem, vel ad certificandum de persecutione, ibid. *n.* 39.
Acta, quæ causa pendente fieri possunt, ita, appellatione pendent, pro ut est appellantem ad cavendum compelere, ibid. *n.* 40.
Ad favorem appellantis Judex innovare potest, & excommunicatum post appellationem absolvere, ibid. *n.* 41.
Quid quando appellatus aliquid in præjudicium appellantis tentasset, pro ut in sua possessione turbando, ibid. *n.* 42.
Appellatione pendente interposita à mandato de residendo in benificio vicarius per episcopum deputari potest, quod attentatum non est, ibid. *n.* 43.
Ita, appellatione pendente, à sententia administratorem loci pii condemnante ad rationes reddendas, ibid. *n.* 44.
Vel pendente à sententia officialem in sindicatu condemnante, ibid. *n.* 45.
Vel a sententia excommunicationis jam lata, ibid. *n.* 46. Abso-

Absolutio ab excommunicatione attentatum non est, ibid. *n.* 48.
Ita privatio fructuum, appellatione pendente, contra excommunicatum, ibid. *n.* 47.
Ita præstatio alimentorum uxori facienda, quæ sententiam in favorem matrimonii obtinuit, appellatam à viro, ibid. *n.* 49.
Similiter, appellatione pendente, a sententia in judicio possessorio, ibid. *n.* 50.
Ita actus factus per continuationis modum, ibid. *d. n.* 51. *& t.* 3. *l.* 6. *c.* 43. *n.* 71. ubi, quod lite pendente tutor possessionem bonorum pupillorum continuare debet.
Vel quando innovatio per legem permittitur, *t.* 2. *d. l.* 8. *c.* 14. *n.* 52.
Vel quando appellatio pendet à Judice, à quo appellari non potest, ibid. *n.* 53.
Ita quando sumus in appellatione à remissione causæ facta per Judicem ad quem Judicem, à quo fuerat a gravamine appellatum, quia hac appellatione pendente potest Judex a quo, cui causa remissa fuit, procedere, & valide sententiam proferre, ibid. *n.* 54.
Ita quando Papa, vel Princeps mandasset, appellatione pendente, aliqua in re ad possessionem integrari, ibid. *n.* 55.
Si contra appellantem suspicio fugæ, vel dilapidationis bonorum supervenerit, innovatio attentatum non erit, ibid. *n.* 56.
Quid, appellatione pendente, a sententia lata in personali Judicio, puta exempto, ibid. *n.* 57.
Appellans à sententia de crimine condemnante, si fideijussores præstare nequit, detineri valet, absque attentati vitio, *d. t.* 2. *l.* 8. *c.* 14. *n.* 58.
Appellatione pendente, ab hærede delegato convicto, non obstante, cautio ab eo præstanda erit, ibid. *n.* 59.
Pendente super validitate matrimonii, absque labe attentati partes, ne ad secundum matrimonium accedant, Judex inhiberi potest, ibid. *n.* 60.
Factum a Judice appellationem ignorante attentatum non est, ibid. *n.* 61.
Ita appellatione pendente à patrono, ut alium præsentetur non impeditur, ibid. *n.* 62.
Appellatione pendente Judex à quo senes, & valetudinarios ad perpetuam rei memoriam examinare potest, ibid. *n.* 63.
Quid, appellatione pendente, à sententia arbitri, vel arbitratoris, ibid. *n.* 64.
In actibus executivis, appellatione non obstante, attentatum non datur, ibid. *n.* 65.
Ita appellatione impugnata, ibid. *n.* 66.
Ita quando attentato, & ejus privilegio renuntiatum sit, vel de consensu partium attentatum sit, ibid. *n.* 67.
Ita quando revocatio attentatorum scandalum pareret, pro ut in exhumanatione corporis, ibid. *n.* 68.
Quando in mora periculum datur, attentatum non fit, ibid. *n.* 69.
Ita, appellatione pendente, post tres conformes sententias, ibid. 70.
Ita quando statutum, seu consuetudo adsit, ut appellatione non obstante, sententia executioni mandetur, ibid. *n.* 71.
Appellatione à institutione de aliquo in beneficio non obstante, possessio apræhendi potest, absque labi attentati, ibid. *n.* 72.
Ita appellatione ab intruso interposita pendente, ibid. *n.* 73.
Si actus fuit à Principe confirmatus, tanquam attentatus, non revocatur, ibid. *n.* 74.
In his casibus, in quibus appellatio prohibetur, attentatum non fit, ibid. *n.* 75.
Ita quando post decem dies interponitur, vel a vero contumace, vel amero executore, vel quando causa jurisdictionem, vulgo alçadam, non excedit, ibid. *n.* 76.
Ita quando appellatio nulla, vel invalida est, ibid. *n.* 77.
Si appellatio effectum suspensivum non habet, attentatum non datur, si habet, datur, & sub hac distinctione resolvitur, quæstio, an cohæres, seu consocius adversus divisiones de attentatis excipere possit? Ibid. *n.* 78.
De attentatis, recusatione pendente, Vid. *Recusatio.*
Vid. *Appellatio.*

AUGMENTUM, SEU ACCRESCENS, & Deterioratio.

Augmentum, vel deterioratio rei ad dominum pertinet, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 13. *n.* 26.
Etiam rei in solutum datæ, ibid. *n.* 27.
Et rei donatæ, seu dotatæ, vel in legitimam filio, vel filiæ datæ, ibid. *n.* 28. 29. & 34. *Cum seqq.*
Augmentum rei legatæ quando hæres solvere, vel non, teneatur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 156. *& seqq.* & Vid. *Fructus.*
Factum lucrativum ab uno ex hæredibus ad omnes pertinet, non ita deterioratio, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 11. *n.* 61. *& t.* 2. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 23.
Augmentum per aluvionem in fructu est, & in rationibus venit, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 72.
Augmentum aucti valoris depositi pertinet, ad quem periculum attinet, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 45.
Accrescens qualitatem ejus, cui accrescit, recipit, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 142.
Augmentum feudi, seu emphyteusis ad quem pertineat, & an inter conjuges communicetur nubentes secundum jus commune? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 8. *n.* 60. *&* 61. & Vid. *Communicatio.*
Res domino suo perit, eaque perempta debitor liberatur, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 145. *&* 146.
Re perempta extra tempus conficiendi inventarium periculo non conficientis perit, licet

eodem modo periretur, ſi inventarium confectum eſſet, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 20. *&* 21.
Dote æſtimata data periculum ad maritum ſpectat, ſi non æſtimata omne augmentum, & periculum ad mulierem attinet, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 7. *&* *n.* 40. *&* 41. *&* *ſeqq.* ubi declaratur, & multi caſus notantur, *&* *d. t.* *&* *l. c.* 16. *n.* 17. *&* 24.
Cum damnum ſentiens commodum ſentire debeat, ibid. *n.* 8. *&* *n.* 33. *d. c.* 9.
Quid in grege in dotem data? Ibid. *n.* 9. *Cum ſeqq.* ubi late.
Et quid quando de mariti culpa non conſtat, ibid. *n.* 14. *&* 15.
Ancilæ periculum in dotem datæ, quando ad maritum, & quando ad uxorem pertineat? Ibid. *n.* 16. *Cum ſeqq.* ubi de partu ancilarum.
Et quid quando uxor marito centum oves paſſendas, & cuſtodiendas tradit, ei tantum aliquam partem fructuum promittens? Ibid. *n.* 21. *&* 22.
Maritus per pactum, etiam ad caſuale in animalibus contingens periculum, ſe obligare poteſt, ibid. *n.* 23. *&* 25.
Hujuſmodi tamen pactum non valet, ſi alterum adſit, de communicandis fœtibus ſingulis annis, ibid. *n.* 26. *&* *ſeqq.* ubi declaratur.
Pecunia in dotem marito data, an ſalva, & nullo periculo ſuppoſita, an per pactum inter maritum, & uxorem fieri poſſit? Ibid. *n.* 32. *Cum ſeqq.*
Quid in theſauro? Ibid. *n.* 35. *&* *ſeqq.*
Periculum rerum dotalium conſiſtentium inpõdere, numero, & menſura ad maritum ſemper ſpectat; ſive æſtimatæ, vel non æſtimatæ dentur, ibid. *n.* 50. *&* 51. *&* *d. l.* *&* *t. c.* 16. *n.* 24.
Ad augmentum inducta deminutionem operari non debent, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 4.
Vid. *Dos*; *Pactum*, *&* *Periculum*.

AUTHORITAS.

Authoritas gubernationis anima eſt, *R.* 2. *n.* 173.
Cum nimia familiaritate incompatibilis eſt, ibid.
Authoritatem ſuam Judex illæſam ſervare tenetur, *R.* 2. *n.* 174.
Authoritas authoritate debelitatur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 41.
Authoritatem in rem ſuam nemo accommodare poteſt, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 32.
Authoritate propria conſequi non eſt concedendum, quod Judicis authoritate conſequi poteſt, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 12. *n.* 21.
Authoritate propria mulier dotens, res dotales & proprias mariti pro conſervatione dotis, paraphernalia, arras, & medietatem lucri capere poteſt, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 118. *&* *t.* 2. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 13. & Vid. verbum *Dos* verſ. *Soluto matrimonio*.
Authoritas tutoris, & curatoris quæ ſit? traditur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 1.
Ne imbecilitas decipiatur introducta fuit, ibid. *n.* 2.
Tutor, & curator in rem ſuam talem authoritatem præſtare non poſſunt, ibid. *n.* 30. cum ita ſibi jus dicerent.
Licèt pupillus, vel minor hæres inſtitutus, hæreditatem reſtituere tutori, vel curatori gravatus eſſet, ibid. *n.* 4.
Ita in donatione ſibi a pupillo, vel minore facta authoritatem præſtare non poſſunt, ibid. *n.* 5.
Similiter donatione, vel ceſſione filio, filiæ, & conſanguineis tutoris, vel curatoris facta, ibid. *n.* 6. *&* 7.
Ita in ceſſione à minore, vel pupillo facta tutori, vel curatori, ibid. *n.* 6.
Licèt hujuſmodi, & alii contractus in præſentia amicorum, & conſanguineorum minoris, vel pupilli facti eſſet, niſi Judex ex magna cauſa contractum approbaverit, ibid. *n.* 8.
Alio tamen tutore, vel curatore, authore tutor, vel curator rem pupilli emere poteſt, ibid. *n.* 9. vel quando re vendita cum omnibus ſolemnitatibus, emptor pretium non ſolvit, tutorem retinet, & pretium de ſuo in utilitatem pupilli ſeu minoris convertit, ibid. *n.* 11.
Ita quando tutor prius emit a patre pupilli, ſeu curator a patre minoris, quibus in caſibus aliis authoritas neceſſaria non eſt, ibid. *n.* 10.
Nec quando tutores, & curatores ſibi ipſis ſatisfaciunt, de pecunia ad emptionem prædiorum non deſtinata, vel depretio rerum, quæ ſervari non poſſunt, ibid. *n.* 12.
Ita quando ex contractu commodum pupillo, ſeu minori reſultaret, ibid. *n.* 14.
Similiter in ſubſtitutione pupillari, ibid. *n.* 15.
Et quando teſtatoris præceptum inſequitur, bona fide, ibid. *n.* 16.
Ita quando tutor, vel curator ſe debitorem pupillo, ſeu minori faciunt, puta accipiendo bona fide, & palam mutuò pecuniam, ibid. *n.* 17.
Vel quando cum pupillo, vel minore, bona fide, & palam contraxit, ibid. *n.* 18.
Ita ſi contractus ſolùm in conſequentiam tutoris, vel curatoris intereſſe reſpiciat, authoritatem ſuam præſtare poſſunt, ibid. *n.* 19.
Pupillus, vel minor maiores facti hujuſmodi contractus, in quibus tutor authoritatẽ præſtare non poterat, approbare poſſunt, ibid. *n.* 13.
Solum tutores, & curatores adminiſtrare valentes authoritatem præſtare poſſunt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 1.
Authoritas adminiſtrationis pars eſt, ibid. *n.* 2.
Tutor honorarius authoritatem præſtare nequit, ibid. *n.* 3.
Nec a cura remotus, ibid. *n.* 4.

Nec inventarium non faciens, ibid. *n.* 5.
Nec non ſatisdans, ibid. *n.* 6.
Nec ſe gerens pro tutore, cum tutor non ſit, *n.* 7. & *d. l. c.* 5. *n.* 13. ubi de aliis.
Licèt authoritas putativi tutoris contrahenti obeſſe non debeat, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 2.
Tutor inutiliter datus authoritatem præſtare nequit, *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 8.
Similiter tutor falſus, ibid. *n.* 9.
Ita qui aliarum rerum, vel partium tutor, aut curator eſt, ibid. *n.* 10.
Tutoris, aut curatoris authoritatem Judex ſupplere nequit, ibid. *n.* 12.
Sed abſente tutore, Judex ſuplet, ut pupillus hæreditatem adeat, ibid. *n.* 13. & 15.
Ita quando pupillus tutorē non habet, ibid. *n.* 14.
Vel quando tutor authoritatem præſtare recuſet, ibid. *n.* 16.
Vel quando tutor mutus eſt, ibid. *n.* 17. vel ſurdus, ibid. *n.* 18.
Cæcus tamen tutor authoritatem præſtare poteſt, ibid. *n.* 19.
Curator datus impuberi authoritatem præſtare non poteſt ad ea, quæ juris ſolemnitatem deſiderant, tutore authore, pro ut eſt hæreditatis aditio, & nuptiæ contrahendæ, ibid. *n.* 20. & 21.
Si plures tutores, aut curatores conſtituti ſint, unius authoritas ſufficit, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 5. *à n.* 1. *Cum ſeqq.* ubi ratio traditur.
Securius eſt, ut omnium authoritas in alienatione interveniat, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 40.
Si tamen tale agatur, per quod tutela diſolvatur, puta ſi pupillus in arrogationem ſe dare vult, omnium authoritas deſideratur, ibid. *n.* 7. *d. c.* 5.
Ita quando præſens fuerit unus ex pluribus tutoribus, aut curatoribus, & fieri aliquid prohibeat, ibid. *n.* 8. & 9.
Si minor tutorem, & curatorem ad bona emenda habeat, amborum authoritas neceſſaria eſt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 32.
Ita quando dati ſunt, ut neuter ſine altero gerat, ibid. *n.* 10. *d. c.* 5.
Si tutela, vel cura per diverſas regiones diviſa ſit, unuſquiſque ſolum in ſua regione authoritatem præſtare poteſt, ibid. *n.* 11. & 12. ubi ratio traditur.
Sed ſi omnes agere, vel convenire velint admitti debent, uno tamen eodemque libello, ibid. *n.* 14. *Cum ſeqq.*
Et quid ſi omnes defenſionem ſuſcipere velint? Ibid. *n.* 17. *Cum ſeqq.* & Vid. *Tutor.*
Tutoris authoritas ad bona extra territorium etiam extenditur, & ad omne patrimonium pupilli conſtitutus cenſetur, niſi curatorem pro eis conſtitui fecerit, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 37. *n.* 4. & 5.
Ut pupillus, ſeu minor meliorem conditionem faciant, tutoris authoritate neceſſaria non eſt, ſecus quando deteriorem facit, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 6. *n.* 1. & 2. & 40. & *d. l.* 6. *c.* 3. *n.* 21.
Unde authoritas requeritur in alienationibus, & manumiſſionibus, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 69. & *d. t. l.* 6. *c.* 6. *n.* 3.
In aliis pecunias credendo, vel debitori debitas ſolvendo, ibid. *n.* 4. *d. c.* 6.
In commodato, aliàs non obligatur minor, ibid. *n.* 5.
In novi operis nuntiatione, ibid. *n.* 6.
In ſolutione, & reſtitutione, ibid. *n.* 8. & 9. ubi quod repetitio datur.
Nec in mora conſtituitur, ibid. *n.* 10.
Ita ſine tutore authore navem exercere nequit, ibid. *n.* 11.
Nec vendendo emptori fidem ſervare tenetur, ibid. *n.* 12. licèt rem recuperans pretium lucrari non debeat, ibid. *n.* 12. & 13.
In aditione hæreditatis, petitionis bonorum poſſeſſione, & in ſuſcipienda ex fideicommiſſo hæreditate, vel repudiatione hæreditatis, ibid. *n.* 14. *Cum ſeqq.*
In omnibus contractibus, in quibus obligatio datur authoritas tutoris, vel curatoris neceſſaria eſt, ibid. *n.* 18. & *ſeqq.*
Ita in omnibus promiſſionibus, ibid. *n.* 21.
Ita in fideijuſſionibus, ibid. *n.* 22.
Et in contractibus inter pupillum, & tutorem, vel inter minorem, & curatorem, ibid. *n.* 23.
In mutuo etiam tutor authoritatem dare poteſt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 10.
Quid in contractibus, vel diſtractibus, qui moræ donationes ſunt? Ibid. *n.* 24. *d. c.* 6.
Pupillus ſine tutore, vel minor ſine curatore in judicio ſtare nequit, nec ſe defendere, aut accuſare, ibid. *n.* 25.
Ita debitorem ſuum ſine tutore delegare non poſſunt, ibid. *n.* 26.
Nec acceptilationes, aut cæteras liberationes facere, ibid. *n.* 27. & 28. ubi, quod nec de authoritate Judicis, & decreto facere poſſit tutor hujuſmodi liberationes, & remiſſiones.
Ita in contrahenda ſocietate tutoris authoritas neceſſaria eſt, ibid. *n.* 29. & 30. ubi etiam de tacita.
Niſi poſtea minor ratificaverit, ibid. *n.* 31.
Vel de mandato patris iniret, ibid. *n.* 32.
Vel quando majores facti, adhuc ſimul vixerunt per plures annos, ibid. *n.* 33.
Vel quando patre mortuo, eiſdem inſtrumentis utuntur, ibid. *n.* 34.
Vel quando tutores, & curatores ſciunt, & tacent, ibid. *n.* 35.
Vel quando pupillus eſt hæres, qui inchoata per defunctum explicari debet, ibid. *n.* 36. & Vid. *Societas.*
Ut pupillus ſibi aliquid dari ſtipuletur authoritas

ritas tutoris, vel curatoris neceſſaria non eſt, ibid. *n.* 37.
Ita in donatione pupillo facta, ibid. *n.* 38.
Ita in pactis liberatoriis, ibid. *n.* 39.
An in beneficio acceptando? Ibid. *n.* 41. *& ſeqq.* ubi quæ beneficia minor obtinere poſſit?
Si minor ad judicia vocatus non compareat, curatoris authoritas neceſſaria non eſt, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 149.
Authoritas tutoris ad quid pro infante requiratur? Vid. *Infans.*
Ad quid pro pupillo? Vid. *Pupillus.*
Quæ authoritas neceſſaria ſit in contractu matrimonii inito cum pupillo, pupilla vè, Vid. *Dos, & Matrimonium.*
Et quid in ſponſalibus? Vid. *Sponſalia.*
Curator ſine authoritate adultum ſuum convenire nequit, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 35.
Authoritas tutoris, ſeu curatoris in ipſo actu, & negotio interponenda eſt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 1. & quare? *n.* 2. *& d. t. & l. c.* 8. *n.* 19.
Per epiſtolam, vel nuntium interponi nequit, cum præſentia tutorum dolum excludat, & paria ſunt authoritatem non interponi, vel rite non interponi, ibid. *n.* 3. *&* 4. *d. c.* 3.
Non ſufficit, ut tutor, vel curator præſens ſit, ſi non exaudiat, qui longe eſt, vel ſomno impeditus, ibid. *n.* 5. *&* 6.
Authoritas per verba interponi debet, quia taciturnitas præſens non ſufficit, ibid. *n.* 7. & Vid Infra.
Authoritas ex intervallo ſuperveniens non ſufficit, ibid. *n.* 8.
Sed interpoſita in continenti, antequam alius actus intercedat, ſufficiens eſt, ibid. *n.* 9.
Si de commodo pupilli, ſeu minoris agatur, ſufficit ut poſtea interveniat, ibid. *n.* 11. ne in ejus odium favor retorqueatur.
Actus tamen poſtea ab utraque parte confirmari poteſt, ibid. *n.* 12.
Nutu, vel ſignis aliquando authoritas interponi debet, veluti quando tutor, vel curator loqui non poſſunt, ibid. *n.* 13.
Vel in actibus tacitis, ibid. *n.* 14.
In continuanda ſocietate, ibid. *n.* 15.
Ita quando pupillus, ſeu minor cum tutore, vel curatore in poſſeſſionē hæreditariam ingreſſus eſt, ibid. *n.* 16.
Vel quando ultra preſentiam aliquid ante actū intervenit, quod authoritati ſtipulatur, puta conſilium, ibid. *n.* 17.
Ita in actibus judicialibus, in quibus præſentia, abſque contradictione ſufficit, ibid. *n.* 18. *&* 19. ubi ratio.
Ita quando poſt actum factum conſentire debentis intervenit, cum ſcientia, & patientia per tempus diurnum, ibid. *n.* 20.
Ut authoritas ritè præſtetur multa neceſſaria ſunt, & ſequentia requiruntur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 1.
Ut authoritatem præſtans ſciat quod agit, ibid. *n.* 2.
Ut expreſſe ſine vi, aut metu conſentiat, ibid. *n.* 3.
Verba ſolemnia, non ſtipulatio, requeritur, ibid. *n.* 4.
Ut pure, & non ſub conditione detur, ibid. *n.* 5.
Ut inſtrumentum contractus tutor ſubſcribat, neceſſarium non eſt, ibid. *n.* 6.
Nec ut contrahens cum pupillo authoritatem & approbationem, exaudiat, ibid. *n.* 7.
Recte contractus geritur, ſi ſcriptis authoritas approbetur, ibid. *n.* 7.
Ita ſi pupillo abſenti aliquid per epiſtolam vendam, ſi pupillus authoritate tutoris conſentiat, ſufficit, ibid. *n.* 8.
Ut pupillus loquatur non eſt neceſſarium, ibid. *n.* 9.
In duobus actibus una authoritas ſufficere poteſt; una voce, una oratione, unaque verborum formula duobus pupillis ſimul, & ſemel authoritas præſtari poteſt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 11.
Quid ſi tutor plures pupillos diverſorum patrimoniorum habeat, & unus adverſus alterum agere velit, an duobus authoritatem præſtare poſſit? Ibid. *n.* 12. *Cum ſeqq.*
Tutor ut authoritatem præſtet bene informatus eſſe debet, & non ignarus, aliàs invalidè præſtat, ibid. *n.* 18.
Tutor ut authoritatem præſtet, cogi poteſt. *t.* 3. *l.* 6. *c.* 9. *n.* 1.
Judex tamen defectum tutoris, pupillo eum non habente, ſupplere poteſt, ibid. *n.* 2.
Quod locum habet, quando ſolus tutor cum pupillo ſufficit, ſecus ſi Judicis decretum requiratur, niſi tutor in remotis degeret; vel res tempore peritura eſſet, ibid. *n.* 3. *&* 4.
Si tutor injuſte authoriſare recuſet, Judex ſupplebit, etiam quando actus Judicis decretum requirit, ibid. *n.* 5.
Juſtum, vel injuſtum denegandi authoritatem, Judicis arbitrio relinquitur, ibid. *n.* 6.
Curator etiam authoritatem præſtare tenetur, & idem de eo, quod de tutore, dicendum eſt, ibid. *n.* 7. *& d. t.* 3. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 8.
In judiciis tutor, vel curator authoritatem præſtare cogitur, ibid. *d. c.* 9. *n.* 7.
Si contractus ipſi tutori, vel curatori, aut Judici præjudicialis ſit, authoritatem præſtare non cogitur, ibid. *n.* 8.
Si utilis minori eſt, & tutor, vel curator juſtam recuſandi cauſam non habeant, cogitur authoritatem præſtare, vel Judex ſuplet, aut adjunctum curatorem præſtat, ibid. *n.* 9.
Si actus, vel contractus minori præjudicialis eſt.
Tutor, vel curator authoritatem præſtare cogendi

gendi non ſunt, aliàs appellare poſſunt, ibid. *n.* 10. & 11.
Si contractus indifferens eſt, etiam cogendi non ſunt, & quare? Ibid. *n.* 12. *Cum ſeqq.*
Contractus celebrati cum authoritate tutorum, vel curatorum valent, & obſervandi ſunt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 1.
Niſi ſimulati, aut fraudulenti, ſeu doloſi fuerint, ibid. *n.* 2.
Tutor perperam authoritatem ſuam interponens, vel contra pupilli commodum tenetur, minorque extra damnum erit, ibid. *n.* 6. & 7. & Vid. *Tutor.*
Alienatio etiam cum decreto, ſi tutoris, vel curatoris authoritas deficiat nulla eſt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 39.
Tutor authoritatem præſtans de re pupilli ſolum intelligitur, & ſibi nullum præjudicium parit, ibid. *n.* 10. & quare, ibid. *n.* 11. & 12.
Tutor, ſeu curator authoritatem præſtans ad additionem hæreditatis teſtamentum poſtea impugnare poſſunt, ibid. *n.* 13.
Et ſi nomine pupilli impugnet, poterit legatum ſibi relictum, poſtea petere, ibid. *n.* 14.
Tutor alienationi conſentiens jura ſua non amittit, ibid. *n.* 17.
Authoritas tutoris, vel curatoris, niſi probetur, non præſumitur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 13. *n.* 1.
Niſi contractus, vel actus antique ſint, ibid. *n.* 2. & 5. & *d. l.* 6. *t.* 3. *c.* 30. *n.* 20. & Vid. *Obſervantia, & Solemnitas.*
De authoritate tutoris in locandis operibus orphanorum, Vid. *Artificium, Locatio, in Verſicul. operarum, & ſcientia.*

AVUS, AVIA, SEU ASCENDENTES.

Sub nomine parentum, tum avia, tum proavia veniunt, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 68.
Avia plus, quàm mater ne potes diligit, ibid. *n.* 66.
Avus, avia, an nepotibus in teſtamento tutorem dare poſſint? Vid. *Tutor*, in verſiculo, *Teſtamentarius.*
Avia, ſeu proavia, licèt creditius, tutrices dativæ dari poſſunt, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 51. & 52. & *d. l. c.* 5. *n.* 23. ubi etiam de avis.
Avia tutrix valeanum renuntiare debet, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 15.
Et ſecundis nuptiis renuntiare, & ſatisdationem offerre, ibid. *n.* 16.
Ita omnibus tutoribus dativis, & legitimis præfertur, ibid. *n.* 18.
Avia tamen matri non præfertur, ſicut non proavia, aviæ, ibid. *n.* 26.
Sed avia invita tutelam ſubire non cogitur, ibid. *n.* 32.
Avia judæa tutrix eſſe nequit, ibid. *n.* 33.
Avia de conſuetudine Regni in Senatu Palatino tutelam filiorum petunt, ibid. *n.* 39. & 40. ubi, quod eſt contra legem Regni hujuſmodi conſuetudo, & contra jus commune.
Avia tutelam ſubire nequit, niſi ſervatis omnibus ſtatuti ſolemnitatibus, ibid. *n.* 44.
Avia per ſecundas nuptias, vel adulterium tutelam amittit; & an per ſponſalia, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 6. *Per tot.* ubi de aliis.
Avia tutorem non petens, qua pœna puniatur? Latè, *t.* 3. *c.* 8. *Per tot.*
Avus, & Avia, & Cæteri aſcendentes, quando in educatione deſcendentium præferantur? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 64. & Vid. *Educatio.*
Avus, & avia quando ad alimenta teneantur, vel quando eis præſtanda ſint? Vid. *Alimenta.*
Aſcendentes tam maſculi; quam fœminæ bona deſcendentium quocunque modo, & titulo adminiſtrantes rationem reddere tenentur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 8. & Vid. *Ratio.*
Cætera Vid. ſub verbo *Pater, & Mater.*

B

BAPTISMUS.

NEmo ſe ipſum baptiſare poteſt, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 27.

BANITUS.

Banito an curator dandus? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 89.
Cætera de banito, Vid. *Indignus.*

BELLUM.

Filius primogenitus in bello mortuus per gloriam vivere intelligitur, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 105.
Mortuus in bello per gloriam vivere intelligitur, tum quo ad bona Regiæ Coronæ, quæ per mortem aſcendentium ad deſcendentes, quam in iiſdem bonis quæ per mortem collateralium ad collaterales pertinent, ibid. *n.* 106.
In bello mori dicitur, tum ille, qui in pugna, ſeu conflicto belli geſti authoritate publica vel in acie, vel captivitate mortuus eſt, tum ille, qui ex vulnere in acie, ſeu conflicto, recepto poſtea moritur, ibid. *n.* 107. & 108.
Ita ille, qui in naufragio mortuus eſt, ibid. *n.* 109.
Mortuus tamen in itinere ad bellum, vel in regreſſu belli, aut ex vulneribus utroque itinere receptis, in bello mori non dicitur, ibid. *n.* 110.
Mortui in bello, ſeu naufragio ſolum per gloriam vivere dicuntur, quó ad bona Regiæ Coronæ, majoratus, Capellaniarum, & fideicommiſſorum perpetuorum, non verò quo ad bona hæreditaria, legata, & fideicommiſſa remporalia, ibid. *n.* 111.
Ex duobus ſimul mortuis in bello, ſeu naufragio quis prius mortuus præſumatur, & à quo hoc probandum ſit, quomodoque gradus cõputandi ſint? *t.* 2. *l.* 4. *c.* 7. *à n.* 62. & Vid. *Gradus, & Mors.*

Quo

Quo ad repræsentationem Vid. *Repræsentatio.*

BENEFICIUM, BENEFICIATI.

Beneficium parum aut nihil prodens flocci prodest, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 41.

Beneficii pinguis cum tenui permutatio ab ægroto facta non tenet, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 11.

Beneficii collatio ab ordinario facta cum horæ mentione collationi à Papa facta sine hora eadem die, præfertur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 162. *& t.* 2. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 54. & Vid. *Ecclesia.*

Filius illegitimus in beneficio patris absque dispensatione succedere nequit, secus tamen pater in beneficio filii, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 94. *&* 95. & Vid. *Filius.*

Fructus beneficii Ecclesiastici à patre administrati, & ad filium spectantes, an tanquam debitum in divisione restituendi sint? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 225. *Cum seqq.*

In quibus beneficiis Ecclesiasticis minor provideri possit, Vid. *Minor, & Pupillus.*

Beneficiati an testari possint de redditibus sui beneficii? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 57. & Vid. *Clericus, Episcopus, & Testamentum.*

De beneficio legis Vid. *Lex.*

Vid. *Officium, & Privilegium.*

BENEFICIUM NE EGEAT.

An agriculæ beneficium, ut non teneantur, ultra quam facere possunt, habeant? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 90.

An omnes ascendentes? Ibid. *n.* 78.

An clericus? Ibid. *n.* 89.

An colonus partiarius, ibid. *n.* 77.

Doctores an legentes in studii, vel advocationem exercẽtes, licèt mercaturam etiam exerceant, & an eorum filii? Ibid. *n.* 74.

Donator an à donatore conventus? Ibid. *n.* 86.

Dotans extraneus quando? Ibid. *n.* 87. *&* 88.

An fratres? ibid. *n.* 79. *&* 80.

An maritus, licèt culpa ejus separatio fiat? Ibid. *n.* 81. *&* 82

An milites? Ibid. *n.* 75.

An nobiles? Ibid. *n.* 91. *&* 92.

An patronus, & ejus liberi? Ibid. *n.* 83.

An maioratus possessor? Ibid. *n.* 93.

An socer à genero, vel nuro conventus, & è contra? ibid. *n.* 84. *&* 85.

An socius omnium bonorum? Ibid. *n.* 76. *& t.* 4. *l.* 8. *c.* 4. *à n.* 28. ubi satis declaratur, & limitatur, & Vid. *Socius.*

Qui hujusmodi privilegium habent, cessionem bonorum facere nequeunt, ibid. *n.* 73. *d. c.* 11.

An renuntiari possit hoc privilegium? Ibid. *n.* 6. & Vid. *Renuntiatio.*

Vid. *Carcer.*

BONA.

Bona alia profectitia, alia adventitia, alia castrensia, seu quasi castrensia sunt, & quæ sint? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 1. *Cum seqq.*

Aliqui eorum effectus traduntur, sub verbo *Collatio.*

Bona quæ mobilia, quæ immobilia dicantur? Remissive; *t.* 3. *l.* 7. *c.* 17. *n.* 24.

Annui redditus inter immobilia numerantur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 20. *&* 21. *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 17. *n.* 23.

Et actio ad immobilia, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 22. *& d. c.* 17. *n.* 23. ubi de renuntiationibus ad hæreditates, & similia, fructibus pendentibus, & navi, melioramentisque.

Pecunia, census redemibilis, & navis quando inter immobilia comemoretur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 23. *Cum seqq.*

Bona quæ servando servari nequeunt illæ sunt, quæ ultra trienium absque deterioratione non durant, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 49. *& seqq.* ubi de vestibus, & animalibus superfluis, *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 160. *&* 161. ubi remissive.

Bona, quæ servando servari possunt, sunt mobilia prætiosa, scilicet, vasa aurea, argentea, vestis pretiosæ, grex avium, & similium, & apium alveriarem, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 95. *& seqq.*

Bona secundus sanguis hominis dicuntur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 10.

Bona non dicuntur, nisi alieno ære deducto, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 154. *& t.* 2. *l.* 6. *c.* 6. *n.* 16.

Bona omnia accodialia libera, propria, & non aliena præsumuntur, & non maioratus, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 2. *& t.* 4. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 26. *Cum seqq.* ubi, an vidua casalis caput pro ocuperandis bonis à marito possessis, bona esse libera probare teneatur?

Dicens bona restitutioni subjecta esse, maioratus, coronæ, seu feudo probare tenetur, *t.* 2. *l.* 2. *d. c.* 9. *n.* 8. *& seqq.*

Licèt inter fines, vel juxta agros maioratus sint, ibid. *n.* 12.

In dubio potius maioratus, quam Coronæ præsumuntur, ibid. *n.* 13.

Et potius censuaria, quàm emphyteutica præsumuntur, ibid. *n.* 14.

Bona tanquam patrimonialia possessa libera reputantur quando tempus immemoriale transactum fuerit, licèt contrarium per instrumentum apparuerit, & Regiæ Coronæ fuissent, ibid. *n.* 15. *&* 16.

Bona inter confines agrorum, quos vulgo vocamus, *Reguengos*, quando libera præsumantur, vel oneri subjecta, ibid. *n.* 39.

Bona dotantis esse præsumuntur, contrarium dicens probare tenetur, *t.* 2. *d. l.* 2. *c.* 9. *n.* 7.

Prædicta procedunt in bonis primæ, secundæ, & tertiæ speciei, ibid. *n.* 17. *&* 19.

Bona non esse libera, sed vinculata quando præsumantur? Per 43. casus refertur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 92.

Bona ut vinculata judicentur sufficit, quòd in præce-

præcedentibus inventariis, ſcripta, vel diviſa non reperiantur, aut cum tali qualitate ſcripta inveniantur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 32. *&* 33.

Bona omnia tum immobilia, tum mobilia cum ſuis demonſtrationibus, deſcriptionibus, ac finibus, jura, actiones, credita, debita, commoda, & incommoda; res alienæ, depoſitæ, vel commodatæ, & ibi repertæ in inventario ſcribendæ ſunt, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 1. *&c.* 10. *n.* 6.

Ita omnia prædicta in deſcriptione bonorum ſcribenda, quia in hoc deſcriptio ab inventario non differt, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 14. *&* 15.

Circa ſcribenda bona inventario elegans juris diſpoſitio, *L.* 6. *cod. de bonis præſcriptor*, refertur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 2. *&* 3.

Debita etiam activa ſcribenda ſunt in inventario, & quando, quomodo, à quo, & ad quid? Ibid. *n.* 7. 8. 9. 10. 11. *&* 12.

Debita etiam, ſeu quælibet res litigioſa, ibid. *n.* 13. ſed cum qualitate litigii, & quando dividenda? Ibid. *n.* 66. *Cum ſeqq.*

Et debita, quæ filius ſuo parenti debet, ibid. *d. n.*

Debita etiam à defuncto, ut creditoribus ſolvãtur, & quando? Ibid. *n.* 19. *Cum ſeqq.* & Vid. *Debita.*

Bona etiam, quæ in ſequeſtro ſunt, ibid. *n.* 13.

Res etiam alienæ inventæ in poteſtate defuncti tempore ejus mortis, vel uti commodatæ, depoſitæ, &c. niſi domini, vel poſſeſſores inſtent, ibid. *n.* 14. *&* *t.* 2. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 41. ubi, quod non dividendæ ſint.

Quando, & quomodo, qua via vè, hujuſmodi bona aliena domino reſtituendæ ſint? Ibid. *n.* 15. 16. 17. *&* 18. *d. c.* 10.

Actiones de præterito, & de præſenti, & etiam de futuro ſcribendæ, ibid. *d. c.* 10. *t.* 1. *l.* 1. *n.* 53. *&* 57.

Et actio ad ſervitia Principi facta, ibid. *n.* 81. *&* 126.

Actiones tamen de futuro conditionales ex teſtamento non ſunt ſcribenda, & quare? Ibid. *n.* 57. *&* 58. & Vid. *Diviſio.*

Quæ confiſcato pertinent, ex conditione de præterito, vel de præſenti, in inventario ſcribenda, ibid. *n.* 55.

Et quæ in extraneum conferri poſſunt, ibid. *n.* 46.

Bona etiam maioratus ſcribi debent, ibid. *n.* 60.

Et debita poſſeſſoris maioratus ipſi maioratui, ibid. *n.* 65.

Fructus maioratus, & commendæ, ibid. *n.* 79. ubi de melioramentis, & Vid. *Fructus.*

Hæreditates defuncto delatæ, ſi tranſmiſſibiles fuerint ſcribendæ, ibid. *n.* 69.

In inventario hæretici hæreditas delata poſt crimen commiſſum delata, vel delata, ſed non adita ſcribenda quando ſit, vel non? Ibid. *n.* 70. *&* 71. *&* *t.* 2. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 46. *&* 47. ubi optime.

Uſusfructus, uſus, & habitationes ad minores pertinentes etiam ſcribendæ, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 73.

Et quando ad viſionem pertineant? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 44. & Vid. *Diviſio.*

Etiam in inventario hæretici uſusfructus ex perſona ſua, ſcribendus eſt, *t.* 1. *l.* 1. *d. c.* 10. *n.* 73. *Cum ſeqq.* ubi, quòd ſecus ſi uſusfructus ex perſona filii competat.

Bona etiam donata inter vivos defuncto, vel minoribus, ibid. *n.* 78.

Redditus officii jam evicti ſcribendi, ibid. *n.* 80.

Bona etiam apud Indos ſcribenda ſunt, ibid. *n.* 83.

Et cætera bona extra domicilium defuncti poſita, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 3. *n.* 2. *&* 39. *Cum ſeqq.* ubi, quomodo ſcribenda?

Omnia bona aducta & lucrata à marito in regionibus, ultramarinis, vel aliis non ſolum ante, ſed poſt mortem uxoris, licèt ex officio ſibi conceſſo acquirat, ſcribenda ſunt, *t.* 1. *l.* 1. *d. c.* 10. *n.* 83.

Idem in inventario fiſci ſervandum, ibid. *n.* 84. ubi declaratur.

Veſtes pretioſæ jocalia, & lubrigæ &c. ab ſponſis ſponſæ traditæ ſcribenda ſunt, ibid. *n.* 94.

Niſi animo donandi ſponſæ datæ ſint, ibid. *n.* 97.

Et ſi de donatione conſtet, inter res parvi, vel magni valoris non diſtinguitur, ibid. *n.* 98.

Quid in inventario fiſci circa hujuſmodi veſtes, ibid. *n.* 96. *&* 99.

Sed matrimonio contracto juſta conſuetudinem hujus Regni omnia ſine diſtinctione ſcribenda ſunt, ibid. *n.* 100.

Quid in terminis juris communis in hoc puncto judicandum ſit, quando de animo ſponſi non conſtat, ibid. *n.* 101. uſque ad 105. ubi de veſtibus pretioſis, & ornamentis ad uſum datis, & quando ad uſum donata præſumantur?

Quid in annulo nuptiali, ibid. *n.* 106.

Quid in adamis, gemmis, & aliis jocalibus pretioſis? Ibid. *n.* 107. *&* 108.

Quid in lectulo quotidiano, & ejus ornamentis? Ibid. *n.* 109. 113. *&* 116.

Quid attento jure noſtro, ibid. *n.* 112.

Quid in bonis dotalibus, paraphernalibus, accodialibuſque uxoris? Ibid. *n.* 117. *&* 120. ubi etiam quod in inventario fiſci ſcribenda quo ad reſtitutionem, & Vid. Infra.

Servi, & mancipia ſcribenda ſunt, ibid. *n.* 122.

Ita in inventario fiſci, ibid. *n.* 123.

Et omnia, quæ ad partitionem pertinent, ibid. *n.* 142.

Omnes fructus, & acceſſiones præceptæ ex hæreditate defuncti; etiam in inventario fiſci, ibid. *n.* 124. *&* 125.

An fructus, & acceſſiones, & deteriorationes, ſi factæ ſint in re hæreditaria ab aliquo hæredum

redum post mortem defuncti assumpta, ibid. n. 85.
Libri etiam, & scripturæ, quæ simul apud inventariantem manere debent, scribendi sunt, ibid. n. 127.
Hæres, an teneatur, scribere rem, quam habet, tanquam vocatus in contractus, negativè, ibid. n. 129.
Jus restitutionis de futuro non scribitur, ibid. n. 82.
Jus patronatus, vel pensio ecclesiastica ad minores spectans, an scribendi? Ibid. n. 59. & Vid. *Patronus.*
Quid faciendum quando aliqui ex hæredibus rem esse hæreditatis contendunt, alii vero negant, alii rem esse liberam, alii maioratui subjectam? Per casus resolvitur, ibid. *d. l.* 1. *t.* 1. *c.* 10. *n.* 8. 5. & 7. *Cum seqq. & t.* 2. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 40. ubi de bonis possessis tanquam maioratus.
De bonis stabilibus inventarium non fit, sed tantum descriptio simplex, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 29.
Asserenti omnia bona in inventario non esse scripta onus probandi incumbit, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 11. 45. & 46.
Quod per præsumptiones, & conjecturas probari potest, ibid. *n.* 12.
Bona stabilia dolo omissa non præsumuntur, ibid. *n.* 30. & 31. ubi de bonis notis creditoribus, legatariis, & similibus, quæ facile detegi possunt.
Ita bona parvi momenti dolo occultari non præsumuntur, ibid. *n.* 33.
De pœna, occultantis bona, Vid. *Pœna.*
Bona penes maritum, aut uxorem inventa quando casalis censeantur? Ibid. *n.* 47. & 48.
Bona in inventario scripta, an defuncti, aut cujus esse censeantur? Vid. *Inventarium.*
Scripta à tutore in inventario de bonis pupilli præsumuntur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 12.
Bona in inventario scripta æstimanda sunt, nulla consuetudine obstante; & quare? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 11. *n.* 1. *Cum seqq.*
Bona, antequam dividantur, separanda sunt ad solutionem creditorum, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 16. *n.* 71. & Vid. *Creditor, Debita, & Solutio.*
Maior pars bonorum, ad se minorem trahit, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 6.
Quæ bona in confiscationem veniant, Vid. *Confiscatio.*
Quæ bona in fideicommisso universali ad restitutionem veniant? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 148. *Cum seqq.* & Vid. *Substitutio fideicommissaria.*
An veniat legitima, Vid. *Legitima.*
An veniant donata morte confirmata? Ibid. *n.* 153.
An maioratus feudum, & emphyteusis? Ibid. *n.* 154.
An jus patronatus libertorum, & ecclesiastici? *n.* 158. & an in substitutione militari? *t.* 2. *l.* 5. 6. 16. *n.* 9. *& seqq.*
An partus ancilarum? Ibid. *n.* 179. *d. c.* 13.
Jus sepulcrorum, & legitima, an in substitutione militari veniant? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 16. *n.* 9. *Cum seqq.*
Quando fructus veniant? Vid. *Fructus.*
Bona paraphernalia uxoris ea sunt, quæ uxor tempore matrimonii contractus habet, & viro in dotem afferre noluit, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 1. & 2. ubi, quod paraphernalia etiam dicuntur, quæcunque mulier extra dotem habet, & *d. t.* & *l. c.* 16. *n.* 23.
In duas species bona paraphernalia dividuntur, prima concessa marito in administrationem, pro quibus maritus sine uxoris mandato agere potest, nec cautione derato opus, est, ibid. *n.* 3. *d. c.* 13.
Secunda species est quando uxor bona paraphernalia in dominio suo, & administratione retinet, & a dote separata sunt, pro quibus maritus absque mandato uxoris agere non admittitur; ibid. *n.* 4. *& seqq.* & Vid. *Maritus.*
Et quæ inter paraphernalia computentur? Remissive, ibid. *n.* 35.
Bona paraphernalia, quibus in devisione adjudicentur? Vid. *Divisio.*
Si mulier bonorum extra dotem instrumenta viro tradiderit donare non præsumitur, sed custodiam, & administrationem committere, ibid. *n.* 8. & 9.
Ita si eadem bona simpliciter marito tradit, ibid. *d. n.* 9. ubi, quod hujusmodi administratio revocabiliter translata fuisset, & ad libitum tacitè, vel expresse à muliere revocanda.
Hujusmodi bona à muliere etiam constante matrimonio revocari possunt, a quolibet tertio possessore, licèt maritus dives sit, & ad inopiam non vergat, ibid. *n.* 10.
Dominium bonorum paraphernalium nunquam in maritum transfertur, ibid. *n.* 11.
Sed apud uxorem semper remanet, ibid. *n.* 12. & 13.
De bonis paraphernalibus maritus disponere nequit, ibid. *n.* 11.
Si de hujusmodi bonis maritus tacitè, vel expresse administrationem habeat, in bonis ejus hypothecam mulier habet, sed non cum prælatione, ibid. *n.* 14. & 15.
Hujusmodi bona, soluto matrimonio, uxor, vel ejus hæres recuperat, ibid. *n.* 16.
Et quando hujusmodi bonorum fructus recuperet? Vid. *Fructus.*
In quibus autem casibus hujusmodi bona uxor non recuperet? Ibid. *à n.* 25. & Vid. *Divisio* & Vid. *Maritus, & Ratio.*
An uxori debeatur interesse ratione retardatæ solutionis bonorum paraphernalium? Ibid. *n.* 36. *Cum seqq.* & Vid. *Usura.*

Bona scripta in inventario an consumpta præsumantur, & quando, & quomodo consumptio probetur, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 16. *n.* 10. *Cum seqq.*
Bona hæredis, & testatoris quando inter se separari possint, ad creditorum instantiam, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 10. *a n.* 14. & Vid. *Creditor.*
De bonis Civitatis, Vid. *Civitas.*
Quorum bonis curator detur; *t.* 3. *l.* 4. *c.* 6. *Per tot.* & Vid. *Curator.*
Et an bonis vacantibus? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 97.
Bonorum vacantium gestio ad procuratorem Cæsaris spectat, ibid. *n.* 126.
Quæ bona in restitutione reliquorum seu residui veniant? Vid. *Ratio.*

BONUS, BONUM, JUSTUM.

Virum bonum nihil lædit, nisi turpitudo, *R.* 2. *n.* 262.
Bonis, & non malis placendum est, *R.* 2. *n.* 261.
Bonis nocet malis parcens, ibid. *n.* 194.
Contra viro justos pecatores sunt, ibid. *n.* 248.
Ad Summi boni finem omne factum, omne vè dictum prospicere debet, ibid. *n.* 61.
Præfectum non est, quod ex omnibus suis partibus non constat, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 9. *n.* 108.
Melius est nomem bonum quam divitiæ multæ, *R.* 2. *n.* 257.
Bonum commune, bono minus communi præfertur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 155.
Laudari bonum est, sed esse laudibilem melius, & quare? *t.* 3. *l.* 8. *c.* 10. *n.* 14.
Omne bonum discursum descendit a patre luminum, ibid. *n.* 19. *Cum seqq.* ubi, alia similia invenies, & Vid. *Malitia.*

BREVITAS.

Brevitas quæ sit? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 150.
In relationibus brevitas commendatur, ibid. *n.* 149.

C

CALCULATOR.

De calculatore generali status, seu Principis, ejus dignitate, & officio? Remissivè, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 47. *& seqq.*
Vid. *Æstimatio.*

CALUMNIA.

Indubio non præsumitur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 37.
De juramento calumniæ, Vid. *Juramentum.*

CAMBIUM.

Debitor per literarum cambii acceptationem non liberatur, nisi solutio sequatur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 7. *n.* 23.
Acceptans literas cambii transeunti solvere nequit, ibid. *d. n.* 23.
Literas cambii accipiens si intra certum terminum protestationes non faciat, aliasque deligentias adhibeat, periculum in se suscipit, ibid. *n.* 25.
Post acceptationem contra cedentem redire nequit, nisi postquam acceptantem literas bona fide convenisset, ibid. *n.* 26. *Cum seqq.*
Vid. Mutuum, ubi invenies, quando tutor pecunias ad cambium dare, vel accipere possit?

CAPELLA.

Infans ad Cappellam nominare nequit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 28.
Pupillus tamen nominare potest, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 45.
Infans cappellaniæ laicalis capax est, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 32.
Ita pupillus, *t.* 3. *l.* 5. *d. c.* 6. *n.* 29.
Cæteræ quæstiones circa capellas videnda sub. verb. *Frater, Maioratus, Repræsentatio, & Vinculum.*

CAPITIS DEMINUTIO.

Maxima capitis diminutio quæ sit? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 04. *n.* 7.
Per eam tum agnatio, tum cognatio tollitur, ibid. *n.* 6.
Media capitis deminutio quæ sit? Ibid. *n.* 9.
Quæ idem, quod maxima operatur, per eamque patria potestas sublatur, & tutela amittitur, ibid. *n.* 8. & 10.
Minima quæ sit, ibid. *n.* 12.
Minima nec agnationem nec cognationem tollit, ibid. *n.* 11.
Nec a suscepta, vel accipienda tutela liberat, ibid. *d. n.* 2.
Maximam, vel mediam patientes à tutela cujuscunque generis removentur, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 29.

CAPITULUM.

Sede Episcopali vacante custodiam bonorum Ecclesiæ habet, & administrationem eorum ut Episcopus, & jurisdictionem quasi Episcopalem, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 34.
Et de hujusmodi administratione Episcopo rationem reddere debet, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 109. & *c.* 2. *n.* 35. ubi, de administrantibus negotia Episcopatus, sede vacante, &c.
De institore capitulorum, vulgo Prebendeiro, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 59.

CAPSERIUS.

Capserius negotio propositus, nisi personis à se cognitis solvere nequit, vel aliorum testimonio mediante, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 77.
Vid. *Institor, & Proponens.*

CAPTIVUS.

Captivus pro mortuo habetur, & captivitantis servus fit, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 85. quod inter Christianos non servatur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 111.
Captivus ab hostibus, & ejus servus institui potest, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 87. ubi, de patrono captivo, & *d. c.* 3. *n.* 111.
Captivus a captivitate liberatus jure postlimnii omnia recuperat, *d. c.* 5. *n.* 86.
Captivus ab hostibus inter Christianos etiam testamentum facere potest, *t.* 2. *l.* 2. *d. c.* 3. *n.* 111.

Captivi ab hostibus pendente captivitate successionis incapaces sunt, *t. 2. l. 2. d. c. 3. n.* 110. & 111. ubi intelligitur.

An bonis captivorum ab hostibus curator dandus, *t. 3. l. 4. c. 3. n.* 89. & *c. 6. n.* 4.

CIVITAS.

De cæteris, Vid. *Curator, Divisio, Exhæredatio, Fiscus, Indignus, & Testamentum.*

CAPUT CASALIS.

Conjux superstes in capite, & possessione casalis manet, ut ab ejus manu hæredes mariti, bona divisa recepiant, *t. 2. l. 6. c.* 12. *n.* 8. & 9. & 10. per rationes, de quibus, ibid. *à n.* 1.

Quod etiam locum habet, si maritus superstes sit, ibid. *n.* 10.

Pactum, ne uxor post mortem viri in possessione, & capite casalis maneat, in matrimonio per chartam medietatis contracto non valet, ibid. *n.* 11.

Etiam in matrimonio putativo uxor in capite casalis manet, ibid. *n.* 12. & 13. ubi quare?

Uxor manens in capite casalis debita exigere, & fructus recipere potest, ibid. *n.* 14.

Etiam per assignationem decem dierum, *t. 4. l. 5. c.* 10. *n.* 47.

Vid. *Executio*, in vers. *Via Executiva.*

A creditoribus etiam conveneri valet, sed factis divisionibus non in solidum, sed pro sua parte, *t. 4. l. 5. c.* 10. *n.* 37. & *t. 2. d. l. 6. c.* 12. *n.* 15.

Beneficium capitis casalis ob non confectum inventarium non amittitur, *t. 1. l. 1. c. 9.* in fine, & *t. 2. d. l. 6. c.* 12. *n.* 16.

Nec per secundas nuptias, ibid. *d. c.* 12. *n.* 17 & 18. ubi ratio.

Si fuerit spoliata ab hæredibus, vel legatariis, vel alio quocunque remedium retinendæ, seu recuperandæ, ei competit, ibid. *n.* 19.

An teneatur probare bona libera esse, vel sibi solum præsumptio sufficiat, late, *t. 4. l. 5. c.* 10. *à n.* 23. *Cum seqq.*

Nec hæredes, aut legatarii ante restitutionem audiendi non sunt, ibid. *n.* 20. & 21. *d. c.* 12. ubi quare?

Etiam in bonis de consensu domini obligata marito, vel uxori, hoc beneficium capitis casalis competit, quo usque dibitum solvatur, ibid. *n.* 22.

Et etiam in bonis alienis melioramentorum ratione, à quibus spoliata, spolium competit, ibid. *n.* 23.

Ita licèt uxor, vel maritus, in domo patris, vel matris alatur, dummodo ibi cohabitet, quò ad bona tradita tantum, ibid. *n.* 24. & 25.

Si unus ex conjugibus superstes non remanet, tunc filius, vel filia in possessione bonorum manens, caput casalis erit, ut ab eo alteri bona divisa accipiant, antequam possessionem bonorum ingredere nequeunt, ibid. *n.* 26. & 27. *Cum seqq.* ubi hoc ampliatur, & optime declaratur, & quis præferri debeat.

Hujusmodique filio, aut filiæ in possessione bonorum manentibus si spolientur, interdictum competit, ibid. *n.* 32. *Cum seqq.* ubi, ratio.

Quorum bonorum possessio, marito mortuo, in uxorem transferatur? *t. 4. l. 5. c.* 10. *n.* 42. & 30.

Matrimonio tamen contractu secundum jus cõmune, sine bonorum comunicatione, cessat hoc privilegium, & solum competit in bonis virtute contractus communicandis, ibid. *n.* 35. & 36. *d. c.* 12.

Nisi pactum adsit ut uxor ratione arrharum in capite casalis maneat, ibid. *n.* 37.

Uxor tamen bona mariti retineri potest donec sibi dos restituatur, ibid. *n.* 38. & Vid. *Dos.*

Matrimonio copula non consumato, beneficium capitis casalis non datur, ibid. *n.* 39. & 40. ubi contrarium reprobatum.

Ita quando uxor tempore mariti mortis cum eo non cohabitat, vel è contra, ibid. *n.* 42.

Nisi uxor mariti culpa separata sit, ibid. *n.* 43. & *t. 2. l. 4. c.* 13. *n.* 44. *Cum seqq.*

Uxor de adulterio accusata matrimonium negans in capite casalis non remanet, ibid. *n.* 44.

In bonis feudalibus, emphyteusis, & maioratus, beneficium cessat, ibid. *n.* 45.

Nisi per emptionem, aut per mutationem acquisita fuerint, quo casu spoliatæ interdictum competit, ibid. *n.* 46.

Vel nisi conjux superstes secunda, vel tertia vita in emphyteusi sit, ibid. *n.* 47. & 48. ubi contrarium reprobatur.

Vel quando conjux superstes possessionem bonorum maioratus, Regiæ Coronæ, emphyteusis aut feudalium præoccupavit, quo casu absque citatione spoliari nequit, nec bona hujusmodi sequestrari, ibid. *n.* 49. nisi detur notorius, aut apertus proprietatis defectus, ibid. *n.* 50.

Ita quando emphyteusis concessa fuerit marito, & uxori, & uno ex liberis, matrimonio constante, uxor in possessione manebit, ibid. *n.* 51.

Si caput casalis malitiosè partitiones differt, bona in sequestro ponenda sunt, ibid. *n.* 52. *Cum seqq.* & Vid. *Sequestrum.*

Caput tamen casalis alienationem, sive voluntariam necessariam facere nequit, ibid. *n.* 61. & *t. 4. l. 5. c.* 10. *n.* 5. ubi contrarium intelligitur.

Ubi communicatio bonorum inter conjuges non datur, beneficio casalis capitis locus non est, ibid. *n.* 40. *d. c.* 12.

Remanens in capite casalis rationem reddere debet, *t. 4. l. 1. c. 2. n.* 18.

Tum cohæredibus, tum legatariis, tum creditoribus, *t. 4. l. 5. c.* 10. *n.* 1.

Licèt

Licèt minor sit caput casalis, de quo sermo fit, ibid. *n.* 1.
Ad quod inventarium cum solemnitatibus exhiberi debet, aliàs juramentum in litem præstatur, ibid. *n.* 2. & 3.
Deficiente inventario per alias probationes an suppleri possit, ibid. *n.* 4.
Bona omnia immobilia hæreditatis casalis caput exhibere tenetur, ibid. *n.* 5.
Et omnia mobilia, vel eorum prætium, si servando servari non possunt, vel à capite casalis distrata, alias juramento in litem locus est, ibid. *n.* 6.
Fructuum quoque rationem reddere debet, ibid. *n.* 7. *Cum seqq.*
Legataris de corporibus legatis, & de eorum fructibus rationem reddere debet, ibid. *n.* 12.
Et creditoribus de omnibus bonis, & fructibus, ibid. *n.* 13. & 14. ubi, alia loca referuntur.
De bonis peremptis post moram in restituendo committam onerandus est, & de fructibus, ibid. *n.* 15.
Omnes expensæ factæ à casalis capite in commodum cohæredum legatariorum, & creditorum ei bonificandæ sunt, *t.* 4. *l.* 5. *d. c.* 10. *n.* 16.
Et solutiones creditoribus hæreditariis factæ, ibid. *n.* 17.
Et de bonis, & fructibus absque culpa sua peremptis, non est onerandus, ibid. *n.* 18.
Caput casalis habitans domum communem, an de redditibus onerandus sit? Ibid. *n.* 21.
Bonum erat ut rationes hujusmodi ante divisiones redderentur, ibid. *n.* 22.
Caput casalis ad acceptanda bona separata ad instantiam creditorum, nec alius cohæres cogi nequit ea æstimatione, qua æstimata fuere, ibid. *n.* 38. & Vid. *Creditor.*
Sed separatis de consensu creditorum, & cohæredum, ut in subhasta vendantur, cohæres petere nequit, nisi facto termino ad solvendum de suo, quod deficeret, ibid. *n.* 39.
Caput casalis quando de acquisitis rationem reddere teneatur, & onerandus sit? Ibid. *n.* 40. *Cum seqq.* ubi latè, quando acquirere præsumatur, vel non ex bonis casalis, Vid. *Acquisitio.*
Casalis caput an, & quando ex onerandus sit de alimentis sibi, & suis, aliisque præstitis, dum partiones non fierent? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 16. *n.* 51. *& seqq. & t.* 4. *l.* 5. *c.* 10. *à n.* 19.
Vid. *Spolium*, & Vid. *Frater, & Sequestrum.*

CARCER.

Carcer sepultura vivorum, bonorum consumptio, inimicorum consolatio, & amicorum experientia est, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 25.
Alia carceris incommoda referuntur, ibid. *n.* 24
Pactum de debitore certo in tempore non solvente, propria authoritate carcerando non valet, ibid. *n.* 63.
Sed valet ut jussu Judicis carceretur, quanvis bona habeat, ibid. *n.* 116.
Pactum vero de non carcerando validum est, ibid. *n.* 64.
Administrator an carcerari possit, donec cautionem de judicato solvendo in judicio redditionis rationis præstet? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 115.
Et an, ante rationes præstitas, & qua cautione relaxetur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 43. *& l.* 5. *c.* 6. *n.* 33. *t.* 4. *& d. t.* 4. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 34. *&* 35. ubi etiam de administratore fiscalium.
Quid si in fuga, vel suspectus sit? Ibid. *n.* 37. *d. c.* 6. *& d. t.* 1. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 23. *&* 35.
Administratores, quando bona administrationis non exhibent, carcerari possunt, ibid. *n.* 72. *d. c.* 6. *l.* 5. *t.* 4.
Administrator concursus creditorum bona non restituens carcerari potest, ibid. *n.* 60. & Vid. Infra.
Ita administrator colusione, dolo, vel fraude rationes reddere subterfugiens, ibid. *n.* 53.
Administrator quicunque non solvens id in quo reliquatus fuit intra 24. horas post citatum carcerari potest, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 4. *n.* 1.
Et fortius Administrator fiscalium nullo privilegio obstante, ibid. *n.* 4. & 5. ubi, quando debitor fisci audiendus sit, de quo Vid. *Copia.*
Administrator etiam nobilis pro reliquato carcerandus est, in loco tamen, seu carcere honestiori, ibid. *n.* 6. & 34. *& t.* 1. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 98.
Ita administrator depositi panis nobilitate non obstante, *d. t.* 4. *l.* 8. *c.* 4. *n.* 7.
Et administrator concursus, ibid. *n.* 9.
Et bonorum civitatis, vel opidorum administratori, ibid. *n.* 10.
Et cæteri administratores sive voluntarii, sive necessarii a jure, vel ab homine dati, quocũque nomine dicti, ibid. *n.* 11.
Licèt administrator notorie dives sit, aut solvendo, & pignora tradat, fideijussores præstet, & quare? Ibid. *n.* 13.
Administrator condemnatus ad rem certam tradendam intra decem dies assignandos, nec exequitur. nec incarceratur, ibid. *n.* 36.
Sed condemnatus ad reddendas rationes, si non obediat incarceratur, licèt clericus sit, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 51.
Carceratus pro uno debito, vel delicto, an, & quando pro alio recomendari possit? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 9. *n.* 41. *& d. t. l.* 1. *c.* 8. *n.* 42.
Incarcerato injuste damna, & expensæ debentur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 36.
Nec fideijussio data ad carcerationem injustam evitandam, tenet, ibid. *n.* 35.
Quando nulliter captus relaxari debet? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 9. *n.* 42.

Creditores debitorem fugientem propria authoritate capere possunt, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 28.
Judici tamen, vel publico carceri in 24. horas tradere debet, sub pœnis, de quibus, ibid. *n.* 35. & 36.
Creditor, antequam ei mandatum de Capiendo decernatur debitorem esse de fuga suspectum, & non esse solvendo per se jurare debet coram Judice, ad quod per procuratorem etiam cum libera non admittitur, nisi speciale mandatum habeat, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 26. & 27.
Debitore carcerato, creditor intra triduum, eum esse suspectum probare debet, ibid. *n.* 28.
Ex quibus suspectum esse probetur, ibid. *n.* 29.
Deinde bonis immobilibus, vel stabilibus carere probare etiam tenetur, ibid. *n.* 30.
Bona in alieno territorio, vel in periculoso loco, vel sterilia aut inutilia habet non sufficit, ibid. *n.* 31. & 32.
Ulterium creditum liquidum creditor probare tenetur, ibid. *n.* 33. ubi, quod aliàs injusta captura est.
Quid si debitum in parte verum, & in parte falsum sit? ibid. *n.* 34. & 35. ubi, an per carcerationem debitum, liquidari possit.
Prædicta tamen requisita intra triduum probanda sunt, ibid. *n.* 28.
Quod triduum prorogari nequit, nisi ex magna & justissima causa, quod exemplificatur, ibid. *n.* 36.
Quibus probatis debitor relaxari nequit, nisi pignoribus præstitis, vel fideijussoribus datis, ibid. *n.* 36. *Cum seqq.* ubi, quæ cautio sufficiat, & ad quid danda sit.
Probatio requisitorum plene, & per legitimas probationes fieri debet, ibid. *n.* 41.
Quid si creditor in probandis requisitis deficiat, & quibus pœnis subjiciatur? ibid. *n.* 40.
Curator quando carcerari possit, Vid. Infra hoc §.
Debitor in diem, ante diem carcerari potest, si interim suspectus fiat, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 10.
Debitor fugitivus, vel suspectus capi potest, licèt intra tempora ad conficiendum inventarium sit, ibid. *n.* 11.
Debitor tamen conditionalis carcerari nequit, *t.* 4. *l.* 1. *d. c.* 6. *n.* 12.
Debitor obligatus ad rationes reddendas capi potest, si suspectus de fuga fuerit, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 23. & 35.
Debitor de fuga suspectus tum propria, tum judicis authoritate in quocunque loco capi potest, ibid. *n.* 24.
Tum in proprio, tum in alieno territorio, ibid. *n.* 25.
Mandatum assecurationis coram uno Judice obtineri potest, licèt coram alio causa pendeat, ibid. *d. n.* 25.
Debitor fiscalis, licèt dives, & fideijussorem habens, carcerandus est, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 68.
Sive debitum ex delicto, seu quasi, vel ex contractu, seu quasi procedat, ibid. *n.* 69.
Et licèt nobilis sit, ibid. *n.* 96. Vid. Infra.
Quid si senex sit? Ibid. *n.* 97.
Debitor regulariter præstans fideijussorem idoneum non carceratur, imo relaxandus, ibid. *n.* 49.
Debitor Ecclesiæ carcerandus non est, ibid. *n.* 71.
Si debitor contractus tempore falitus erat, carcerari nequit, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 37.
Depositarius bona non restituens carcerari debet, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 58. & 59. & *t.* 4. *l.* 8. *c.* 4. *n.* 8. & 9. ubi, quod nulla nobilitas obstat, & Vid. *Depositarius.*
Dominus vassalum fugientem propria authoritate capere potest, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 33.
Fideijussor curatoris absentis, etiam si depositarius sit, non carceratur donec rationes cum curatore finiantur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 113.
Contra fures, & prædones ad carcerationem proceditur, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 4. *n.* 12.
Frater, germanus, vel consanguineus etiam carcerari nequit pro reliquato in rationibus, nisi de dolosa administratione convictus fuerit, ibid. *n.* 22.
Vel si dolose etiam solvere recusat, ibid. *n.* 23.
Hereticum fugientem quilibet capere potest, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 34.
Hæres cum inventario non carceratur, nisi etiam pro sua mala administratione condemnetur, ibid. *n.* 18. *d. c.* 4.
Vel inventarium non conficiat, ibid. *n.* 20.
Hæres etiam rationes fiscales reddens tradendo bona defuncti non incarceratur, nisi inventarium non conficiat, ibid. *n.* 19. & 20.
Mater tutrix, vel avia, vel quilibet ascendens pro debito tutelæ non carcerantur, ibid. *n.* 15.
Licèt mater, vel avia omni legum auxilio renuntiassent, ibid. *n.* 16.
Nisi inhonestè vivant, ibid. *n.* 17.
Maritus, & omnes beneficium ne egeant habentes etiam pro debito rationum carcerari nequeunt, ibid. *n.* 33.
Mercator licèt immobilia non possideat, an carcerari possit, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 54.
Militem fugientem quilibet capere potest, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 34.
Minor pro debito, an carcerari possit, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 17. & 18. & *l.* 5. *c.* 7. *n.* 15.
Mulierem fugientem maritus capere potest, ibid. *n.* 32. *d. c.* 12.
Mulier quando carcerari possit, vel non? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 8. & 10. & *t.* 4. *l.* 8. *c.* 4. *n.* 2.
An pro debito tutelæ, *d. c.* 4. *n.* 3.
An privilegio ne incarceretur renuntiari possit, ibid. *d. c.* 11. *n.* 8. & 10.
Nobilis, an pro debito, & quando carcerari possit,

ſit, & quomodo, *d. t. 1. l. 4. c. 11. n. 94. Cum ſeqq. & t. 4. l. 8. d. c. 4. n. 7. 14. & 34.* ubi debito ex delicto, vel quaſi deſcendente, *& t. 4. l. 1. c. 8. n. 39.*

Nobilis carceratus pro pœna pecuniaria non ſolvendus, pœna corporali pletendus eſt, *t. 1. l. 4. d. c. 11. n. 104.* & Vid. *Condemnatio.*

Nobilis propter non exhibitum teſtamentum carcerari poteſt, *t. 2. l. 5. c. 20. n. 67.* Vid. *Editio.*

Sequeſtrarius bona non reſtituens carcerari poteſt, *t. 4. l. 5. c. 6. n. 58. & 54. & d. t. l. 8. c. 4. n. 9.* nulla nobilitate obſtante, & ſequeſtrum.

Actio pro ſocio ad carcerationem, nec ad ſequeſtrum extenditur, *t. 4. l. 5. c. 6. n. 39.*

Socius etiam reliquatus carcerari nequit, *t. 4. l. 8. c. 4. n. 24. & 33.*

Niſi juramento ſe reliqua reſtituere adſtringeret, ibid. *n. 25.*

Vel quando ſocius reliqua petens aliunde, unde ſe alat, non habeat, ibid. *n. 26.*

Vel quando ex dolo reſiduum ſolvere recuſat, ibid. *n. 27.*

Quid in ſocio particulari? Ibid. *n. 77. Cum ſeqq.* ubi, an beneficium ne egeat, habeat; & an renuntiare poſſit.

Socius tamen ex dolo condemnatus carcerari poteſt, ibid. *n. 31.*

Nec etiam de ſuſpectis ſocii accuſari poſſunt, dolo ſecluſo, niſi tantum, ut judicio ſiſtant, ibid. *n. 32.* & Vid. *Socius.*

Dum ſententia in rationibus prolata per Chancelariam non tranſit ad carcerationem non proceditur, niſi data ſuſpictio fugæ, vel ſimus in fiſcali ratiocinio, vel piæ cauſæ, *t. 4. l. 5. c. 6. n. 76. & t. 4. l. 8. c. 4. n. 35.*

Tutor, curator ve, nullo nobilitatis privilegio non obſtante, bona pupilli, ſeu minoris in ſuos uſus convertens, donec ſolvant, & damna, intereſſe, & uſurarum uſuras, carceratur, *t. 1. l. 4. c. 1. n. 31. Cum ſeqq.*

Ita bona non reſtituens, *t. 4. l. 5. c. 6. n. 59.*

Tutores, & curatores quando ante rationes redditas carcerari poſſint, & qua cautione relaxandi, *t. 4. l. 1. c. 8. n. 43. & l. 5. d. t. c. 6. n. 33. & 39.* ubi ſi ſuſpecti de fuga ſint.

Data licencia capiendi tutorem ad tempus, eo tranſacto, reformatione non indiget, *c. 4. l. 3. c. 6. n. 47.*

Tutor, qui ſatiſdationem præſtare recuſat, incarceratur, *t. 3. l. 2. c. 9. n. 36.*

Tutor, vel curator pro debito pupilli, vel minori carcerari nequit, niſi bona exhibere recuſet, *t. 4. l. 8. c. 12. n. 19.*

Tutor, vel curator non ſolvens illud, in quo reliquatus fuit poſt citatum intra 24. horas, carcerari poteſt, *t. 4. l. 8. c. 4. n. 1. & ſeqq.*

Nec cedendo bonis liberantur, ibid. *n. 40.*

Quando tutela, ſeu cura de uno in alium tranſit, anteceſſor reliquatus intra novem dies a die rationis finitæ non carceratur, ibid. *n. 39.*

Cum in carcerato tranſigi nequit, *t. 3. l. 7. c. 15. n. 40.*

CASTRUM.

Commune Caſtrum, ſeu fortalitium ab uno cõdomino cuſtodiri poteſt, altero abſente, *t. 3. l. 5. c. 4. n. 33.*

CASUS.

Caſus furtuitus quid ſit, *t. 4. l. 2. c. 12. n. 48.*

Caſus furtuiti qui ſint, ibid. *à n. 49. & t. 3. l. 7. c. 11. à n. 92.*

Paupertas etiam inter caſus furtuitos numeratur, *t. 3. l. 3. c. 10. n. 21.*

Frutum domeſticum caſus furtuitus eſt, *t. 4. l. 2. d. c. 12. n. 49.* & quid tutor, vel curator cum allegans probare debeant, *t. 4. l. 4. c. 13. n. 46. & ſeqq.*

Caſus furtuitus non præſumitur, niſi probetur, ibid. *n. 51. d. c. 12.*

Regulariter adminiſtrator, curator, tutor de caſibus furtuitis non tenentur, ibid. *n. 84. & d. t. l. 4. c. 11. n. 34.*

Sed hujuſmodi caſum furtuitum allegantes illum probare debent, ibid. *n. 50. d. c. 12.*

Amiſſam rem fuiſſe, & caſum furtuito eveniſſe probare debent, ibid. *n. 52.*

Et quando agitur de caſu furtuito, qui regulariter abſque culpa evenire non ſolet, ut furtum, incendium, mors non naturalis animalium, fuga ſervorum, & alii, qui cuſtodiri debuerunt, probare debent, quod abſque culpa eveniſſe eorum, ibid. *n. 53. & d. t. l. 4. c. 13. n. 46. Cum ſeqq.*

Sed quo ad vim hoſtium, aquarum impetum, & mortem naturalem, & ſimiles, qui abſque culpa evenire ſolent, caſum eveniſſe ſolum probare ſufficit, ibid. *d. n. 53. d. c. 12. & t. 4. l. 4. c. 13. n. 50.* ubi, quod culpam allegans probare tenetur.

Naufragium intra annum probari debet, ſecus in aliis, ibid. *n. 54. d. c. 12.*

Qui ſi ſimus in caſu, qui cum culpa, vel ſine illa contingere poteſt? *t. 4. l. 4. c. 13. n. 51 Cum ſeqq.*

Probatio in caſibus facilis probationis per evidentiam loci, ſeu per teſtes, abſque etiam citatione, fieri debet, ibid. *n. 55. d. c. 12.*

Socius ut rem miſſionem probet, prius conſtare debet penes ſe rem fuiſſe, ibid. *d. n. 55.*

Et rem in rerum natura fuiſſe, ibid. *d. n. 50.* ubi quando negatio ſocii ſufficiat, declaratur.

In caſibus difficilis probationis per conjecturas caſus probatur, ibid. *n. 56.*

Ita in hoc caſu, hoc probato, & rem in loco ſtare juramentum ſufficit, ibid. *d. n.*

Tutor probans rem minoris in navi esse, quæ naufragium passa, vel in loco, in quo incendium fuit, aut maris, vel fluminis inundatio, cum juramento creditur, ibid. *d.n.* 56.

Quando culpa dolosa casum furtuitum præcedit tutor, & curator etiam de casibus furtuitis tenetur, ibid. *n.* 59. *Cum seqq.* ubi, quando culpa ad casum ordinata dicatur? Et Vid. *Culpa.*

Ita si dolus, vel culpa lata præcedat, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 30. ubi etiam de omni administratore, & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 36. *n.* 9.

Si tutor, vel curator merces in horreo retinuerit, cum eas vendere debeat, si in eis furtum, vel incendium contingat, non liberantur, ibid. *n.* 49. *d. c.* 13.

Ita quando animalia, servos, vel ancillas minoris, seu pupilli debito tempore non vendiderint, vel aurea, aut argentea in arca orphanorum non miserint, ibid. *n.* 54.

Pastores, & similes ad custodiam obligati, sive ratione officii publici, sive privati quomodo casum furtuitum probare debeant? Ibid. *n.* 51. *Cum seqq.*

De casibus furtuitis quando conductor teneatur sub verbo, *Locatio*, invenies, ubi plura de furtuito casu.

Casus fortuitus circa rem censui subjectam adquem pertineat, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 80. *Cum seqq.* & Vid. *Census.*

Casus furtuitus in locatione operarum, an locatorem, vel conductorem excuset, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 64.

Debitor mittens rem debitam, vel solutionem, quæ furtuito perit, quando liberetur? Vid. *Solutio.*

Commodatarius quando de furtuito teneatur? Vid. *Commodatum.*

Quando depositarius, Vid. *Depositum.*

De casibus in navi, Vid. *Nauta.*

Negotiorum gestor quando teneatur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 3. *à n.* 40. & Vid. *Negotiorum gestor.*

Quid in socio, Vid. *Socius, seu Societas.*

Casus omissus in dispositione juris communis manet, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 11. *n.* 71. & *l.* 4. *c.* 6. *n.* 101. & *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 99.

Casus omissus in nova dispositione secundum jus antiquum manere intelligitur, ibid. *n.* 106. *d. c.* 6.

Quid favore dotis, Vid. *Dos.*

CAUPO, MULIO.

Adversus cauponem, & mulionem, quibus traditis obsignatis arcis, fradelis, vasiliis, eas resignatas restituentes juramentum in litem defertur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 78. ubi, de officio hospitatoris, remissivè.

Cauponi tamen, seu mulioni, vel eorum mulieri aut famulo res traditæ esse debent, quia si hostio hospitii tantum, vel supra dorsum equi, vel in ejus cubiculo clavibus illius traditis positæ sunt, caupo, ve mulio non tenetur, ibid. *n.* 79.

Alii casus, in quibus juramento locus non sit adversus supra ditos? Ibid. *n.* 80. & 81. ubi, quod semper ad restitutionem rerum ablatarum tenentur facta probatione de illarum valore juxta modum commune.

Et Vid. *Juramentum*, & *Nauta.*

CAUSA, ET CONTINENTIA.

Causa naturalis accidentalem vincit, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 207.

Causa cessante, effectus quoque cessant, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 9. *n.* 106.

Cæusæ cognitio tanquam comitis requirit judicium, veritatem, & justitiam, quod in judice suspecto deficit, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 15. *n.* 5.

Quando aliquid datur ob causam ex parte dantes, re integra, pænitentiæ locus est, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 94.

Quid in dote? Vid. *Dos.*

Causa falsa in contractibus repetionem dat, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 19. *n.* 6.

Causa falsa approbationem, & sententiam Principis vitiat, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 5. & 6.

Duæ causæ lucrativæ in eodem subjecto concurrere non possunt, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 76.

Continentia causæ dividi non debet, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 45. & Vid. *Appellatio.*

Etiam quando uterque Judex commodè suam jurisdictionem exercere possit, ibid. *n.* 46.

Exceptio ne continentia causæ dividatur unioni, vel accumulationi actorum locum facit, ibid. *n.* 88. & 89. & Vid. *Exceptio.*

Judex alicujus causæ, Judex illius dependentiarum remanet, ibid. *n.* 80. *Cum seqq.* & Vid. *Jurisdictio.*

CAUSA PIA.

Disposita in jure ad favorem conjunctorum ad favorem piæ causæ disposita judicantur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 67.

Bona ad pias causas relicta omnibus privilegiis fruuntur, quibus minorum bona gaudent, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 156.

Multa de causis piis, & quæ piæ dicantur, Vid. sub verbo *Hæres*, *Legatum*, *Substitutio*, *Testamentum.*

Causa pia pupillariter substituta, an matrem à legitima excludat? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 38. & Vid. *Substitutio* sub vers. *Pupillaris.*

Si causa pia substituta sit fideicommissaria, an bona fideicommissi alienari possint ad dotis favorem? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 108. & Vid. *Substitutio*; sub vers. *Fideicommissaria.*

Substitutio compendiosa à pagano facta verbis obliquis, an pupillarem contineat, si pia causa substituta sit? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 15. *n.* 51. & 52.

Legata

Legata pia defalcanda sunt pro deducendis expensis funeris, quando bona tertiæ ad id non sufficiunt, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 6. *n.* 90.

Vid. *Codicillus, & Legatum.*

Quando ad favorem piæ causæ cautio præstanda, Vid. *Cautio.*

CAUTIO.

Possidens immobilia idonea ad debitum solvendum cautionem præstare non tenetur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 14.

Cautionem præstare obligatus ad officium exercendum, eam non præstans, suspenditur, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 58.

Cautio reddenda ab incarcerato ob fugæ suspitionem fideijussoria, aut pignoratitia esse debet, non solum de judicio sisti, sed etiam de judicato solvendo, & juratoria non sufficit, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 36. *Cum seqq.*

Cautio ad securitatem bonorum absentis, quæ esse debeat, & in quo loco danda, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 80. *Cum seqq.*

Curator quando cautionem præstare debeat, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 12. & 13. & Vid. *Satisdatio.*

An curator, vel tutor teneatur cautionem præstare cum pro minoribus, & pupillis in judicio agunt? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 20. *n.* 48. & 49. & *l.* 7. *c.* 2. *n.* 64. *d. t.* & *t.* 5. *l. unic. c.* 15. *à n.* 1.

Cautio quando præstanda à venditore pro evictione eminente in re vendita, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 11. *à n.* 29. & Vid. *Emptio.*

Hæres gravatus de restituendo causæ piæ cautionem præstare tenetur, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 63.

Fideicommissarius pro restituendis pecuniis, & mobilibus, quando cautionem præstare teneatur? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 8. *n.* 7.

Cautio de bene utendo arbitio boni viri à testatore usufructuario, an remitti possit? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 22.

Pater ususfructuarius in bonis filiorum cavere non tenetur, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 46. & Vid. *Ususfructus.*

Cautionem pro damno infecto à condomino præstitam pro parte alterius condomini præstans repetit, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 14.

Cautionem quando pro dote mulier petere possit? *t.* 2 *l.* 6. *c.* 8. *n.* 102. & latè *d. t. l.* 7. *c.* 1. *à n.* 60. *Cum seqq.* & Vid. *Dos.*

Marito exigenti dotem à tertio promissore non obstat exceptio, quod ad inopiam vergat, si cautionem offerat, vel petat, ut apud tertium idoneum deponatur, ibid. *n.* 103. *d. c.* 8.

Maritus, cui bona paraphernalia tradita fuere; agens sine cautione de rapto admittitur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 3. & Vid. *Bona.*

Cautio mutiana præstanda venit ad consequendum legatum profanum sub conditione negativa personali relictum, quod favore piæ causæ fallit, quia ei cautio necessaria non est, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 9. *n.* 75. & 76.

Cautio juratoria, an pro removendo sequestro sufficiat, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 9. *n.* 34.

CÆCUS.

Cæcus rei suæ familiari præesse potest, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 120. ubi datur exemplum.

Contrahere cæcus potest, ibid. *d. n.* 120.

Arbiter, vel Arbitrator esse potest, ibid. *d. n.*

Et magistratum gerere, ibid. *d. n.*

Testis esse potest, ibid. *d. n.*

Et in feudo succedere, ibid.

Et ad dignitatem doctoratus admitti, ibid.

Cæco privilegium avocandi causas ad curiam competit, ibid. *d. n.* ubi, quando in judicio esse possit? Remissivè.

Cæco tamen curator dãdus non est, ibid. *d. n.* 120.

Cæcus à muneribus omnibus personalibus, quæ corpore explicantur, excusatur, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 8.

Et quid a muneribus realibus? Ibid.

Cæcus à tutela legitima, vel dativa excusatur, ibid. *n.* 9.

Nec dativus tutor dari potest, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 44.

Adveniente cæcitate tutelam susceptam demittere potest, ibid. *d. t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 10.

Judex cæcus factus recusari potest, ibid. *d. n.* 10.

Parum tamen videns, vel oculo tantum uno carente nec à tutela, vel aliis muneribus, excusatur, ibid. *n.* 11. Vid. *Excusatio.*

CENSUS.

Census definitio traditur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 20.

Alius reservativus est, & qualis sit? Ibid. *n.* 21.

Alius consignativus, & qualis? Ibid. *n.* 22.

Census consignativus in realem, personalem, & mixtum dividitur, & quales hæ species sint? Ibid. *n.* 23. & 24.

In fructuarium, & in pecuniarium etiam dividitur, ibid. *n.* 24. ubi declaratur.

Et in certum, & in incertum, ibid. *n.* 25. ubi explicatur.

Et in perpetuum, & in temporarium, ibid. *n.* 26. ubi declaratur.

Ad censum legitimè constituendum multa requisita per *Extravagantem Pii V.* necessaria sunt, ibid. *n.* 27.

Census super re immobili, vel pro tali habita fructifera, certa, & certis finibus designata, constitui debet, ibid. *n.* 28.

Quod quidem requesitum de forma est, & alterari nequit, ibid. *n.* 47.

Tutor, vel curator censum pupillo, vel minori emere nequit super re aliena impositum, ibid. *n.* 29.

Census super re aliena constitui nequit nisi de consensu domini, ibid. *n.* 30.

Dominus ita consentiens imponentem censum cogere potest post tempus illud transactum, intra quod debitor redimere se obligavit, ibid. *d. n.* 30.

Tutor,

Tutor, vel curator censum pupillo, vel minori emere non possunt, impositum super re fideicommisso, vel alio juri resolubili affecta, nisi in quantum jus apud imponentem decret, si alienatio expresse prohibita non fuerit, ibid. *n.* 31. & 32. ubi quod censum sic imponens jus amitit.

In bonis maioratus tutor censum impositum emere non potest, ibid. *n.* 33. ubi quando in maioratui constitui potest.

De censu redempto, vel constituto a possessore maioratus, Vid. verb. *Mayoratus, & Successor.*

Super bonis dotalibus non æstimatis maritus censum constitui nequit, ibid. *n.* 34.

Neque etiam in aliis bonis, in nostro Regno, absque uxoris consensu, ibid. *n.* 34.

Tutor, vel curator censum impositum super bonis dotalibus, non æstimatis, nec super aliis absque consensu uxoris emere non possunt, ibid. *d. n.* 34.

Emphyteuta super bonis emphyteusis censum absque domini consensu constui non potest, si expresse prohibitio alienandi adsit, secus si non adsit, ibid. *n.* 35. ubi de libellario, & feudatario.

Tutor, vel curator censum super bonis emphyteuticis impositum absque consensu domini emere non possunt, ibid. *d. t. 3. l. 7. c. 9. n.* 34.

Super fructibus beneficii etiam in vita sua beneficiatus censum constituere nequit, ibid. *n.* 36.

Nec tutor, aut curator eum emere, ibid. *d. n.* 36.

Nec super bonis Ecclesiasticis, nisi accedentibus omnibus solemnitatibus ad alienandum necessariis, ibid. *n.* 37.

Censum super publicis officiis, vita officialis durante, etiam jure nostro attento, tutor, vel curator emere possunt, ibid. *n.* 38.

Et super usufructu, vita usufructuarii durante, ibid. *n.* 39.

Et super re, cujus ususfructus ad alium pertinet, ibid. *d. n.* 39.

Et super re, quam quis habet ex pacto, de retro, pro tempore, quo apud venditorem census remanserit, ibid. *n.* 40.

Et non solum super una, sed super pluribus rebus impositis, ibid. *d. n.* 40.

Et super una certa, & determinata re, cum generalitate omnium bonorum constituentis, ibid. *n.* 41.

Census super rebus arbitrio emptoris eligendis imponi potest, ibid. *n.* 41.

Et super censu redimibili, ibid. *n.* 42.

Super persona census, an imponi possit, & tutor, vel curator, ita impositum emere? Ibid. *n.* 43. & 44.

Tutor, vel curator super se fructifera, quæ est fructus producens, censum impositum emere debet, ibid. *n.* 45.

De forma census est, ut pecunia qua emitur, coram testibus, & notario numerata sit, non sufficiens quòd antea tradita sit, ibid. *n.* 46. & 47. & 48. ubi, quod tutor emere censum non possit nisi pecunia numerata.

Sed secluso dolo, contrarium in nostro Regno servatur, ibid. *n.* 49. & 56. ubi, quod tutor censum emere possit, si venditor pretium recepisse confiteatur.

Census ex causa donationis constitui potest, ibid. *d. n.* 49.

Et ex causa dotis constituendæ, vel restituendæ, ibid. *n.* 50.

Et pro pretio census merces, & frumentum ad seminandum, vel partim pecunia, partim merces dari possunt, ibid. *n.* 51.

Ita ex pretio rei immobilis venditæ census constitui potest, ibid. *n.* 52.

Ita ex pecunia antea debita censum constitui valet, ibid. *n.* 53.

Cum debitum ex una causa in alium converti possit, ibid. *d. n.* 53.

Census cedula bancharia, an constitui possit, & quomodo? Ibid. *n.* 54. & 55.

Sed pecunia credita census constitui nequit, nec tutor ita censum emere debet, nisi ut census a die solutæ pecuniæ currat, vel nisi census ematur credito in favorem venditoris, ibid. *d. n.* 55. ubi exemplum datur.

An numeratio pecuniæ momentanea sufficiat in constituendo censu, ut *Extravaganti Pii V.* satisfiat, sub distinctione resolvitur? Ibid. *n.* 57.

Attenta *Extravagant. Pii V.* census absque scriptura publica constitui nequit, nec aliter tutor emere eum; sed contrarium apud nos, & ubi *Extravagans* recepta non est, servatur, ibid. *n.* 58.

Licèt apud nos scriptura opus sit ad probationē tantum, si census summam legis excedat, ibid. *n.* 59.

Igitur census realis excedens quantitatem sexaginta milium regalium per testes probari nequit, exceptis personis à lege exceptuatis, ibid. *n.* 60. quod cum, *n.* 59. in fine intelligendam, summam, 4000. puto.

Census personalis, qualis apud nos est pecunia ad interesse data, vulgo *A razaõ de juro*, usque ad quantitatem sexaginta milliam, regalium per testes aut Chirografum probari potest, ibid. *d. n.* 60.

Census justo pretio emi debet, & ita à tutore, aliàs census non solum injustus, sed usurarius est, ibid. *n.* 61.

Quale autem pretium justum sit? Circa id multæ opiniones referuntur, ibid. *à n.* 61. *Cum seqq.* ubi quale apud nos, legem *Extravagātem Serenissimo Regis Petri II.* referendo pretiaque juxta eam exponendo miro, ac pre-

ceptibili

ceptibili modo, & quæſtiones ſuper legem novam exponendo.
Cenſus certarum menſurarum tritici, vini, olei, & ſimilium ſuper re fructifera emi poteſt, ibid. *n.* 66.
Tutor, vel curator prætium cenſus ſemel conſtitutum augere, vel deminuere non poteſt, ibid. *n.* 74. & 136. *Cum ſeqq.* declaratur, & Vid. Infrà.
Cenſus ſemel conſtitutus ſi iterum ematur, vel vendatur an minori, vel maiori prætio emi, vel vendi poſſit? Et an ſecundus emptor minori emens pretium integrum in prima venditione conſtitutum pertendere in redemptione cenſus poſſit? Ibid. *n.* 74. 75. & 76.
Secundum, *Extravagantem Piam* ſolutiones cenſuum anticipatè in pactum deduci nequeunt, ibid. *n.* 77.
Et ita tutores, vel curatores cenſum emere non poſſunt, aliter omne damnum ex ſuis bonis compenſare tenentur ibid. *n.* 78. & 79.
Debitor tamen cenſus anticipatè ſolvere poſſit, ſi emptor voluerit, qui anticipatè accipere non cogitur, ibid. *n.* 79.
Caſus furtuitus circa rem occurrens ad eum pertinere debent, ad quem de jure actinent, nec contrarium in pactum deduci poteſt, juxta *Extravagantem*, ibid. *n.* 80.
Nec tutor, aut curator cenſum emere poſſunt, cum pacto directè, vel indirecte obligantem ad caſus furtuitos illum, qui de jure non tenebatur, ibid. *n.* 81.
Cum pacto tamen, ut venditor cenſus ad caſus furtuitos ratione fructuum teneatur, tutor, vel curator cenſum emere poteſt, ibid. *n.* 82.
Fidejuſſores, & pignora quando in emptione cenſus, & ad quid accedere poſſit? Ibid. *n.* 83. & 84. ubi, quòd obligatoria conventio quo ad venditorem actionis hypothecaria prohibita non eſt.
Facultas, alienandi rem cenſui ſubjectam reſtringi nequit, nec laudemium exigi caſu, quo vendatur, paciſci nequit, ibid. *n.* 85.
Nec cum his pactionibus tutor cenſum emere poteſt, ibid. *d. n.* 85.
Tutor tamen pactum opponere poteſt, ut res non vendatur, abſque denuntiatione, ut præferri valeat, ibid. *n.* 86.
Sed re abſque denunciatione vendita, ipſam retrahi nequit, ibid. *n.* 87.
Quæ quidem denunciatio cum conditionibus ab alio oblatis fieri debet, & per menſem eſpectandus dominus, ibid. *n.* 89. *Cum ſeqq.* ubi an conſanguineo præferatur?
Cenſus conſtitui nequit cum pacto quod in caſu moræ debitor ad aliquod intereſſe teneatur, & expenſæ juramento liquidentur, ſalaria ſolvantur, aut commiſſi pœna, vel aliquid aliud, ibid. *n.* 92.
Nec tutor, vel curator cenſum emere poteſt cum pacto ut ſi debitor non ſolvat per annum, vel bienium bona cenſuaria capere poſſit, ibid. *n.* 93.
Nec cum pacto, ut ſors repetatur, ſi debitor per bienium ceſſaverit, ibid. *n.* 94.
Nec cum pacto, ut expenſæ in ſcriptura cenſus conficienda, vel in adſportandis annuis penſionibus ad domum emptoris ad venditorem pertineant, ibid. *n.* 95.
Nec cum pacto ut ſors repeti poſſit, poſt aliquod tempus tranſactum, debitore invito, ibid. *n.* 96.
Nec cum pacto, ut cenſuarius paſſivus in pœnam dilatæ ſolutionis aliquid ultra penſionē ſolvat, ibid. *n.* 97.
Emi tamen cenſus poteſt cum pacto de intereſſe damni emergentis, vel de refectione lucri ceſſantis, ibid. *n.* 98.
Ex cenſibus decurſis cenſus augeri nequit, ibid. *n.* 99.
Sed cum ipſis jam ſolutis novum cenſum conſtituere poſſunt, ibid. *n.* 100.
In emendo cenſu onera ei, ad quem de jure non ſpectam, adjici nequeunt, ibid. *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 101.
Tutores, & curatores cenſum emere non poſſunt cum pacto, ut debitor ad domum emptoris penſiones deferat, niſi penſio in pecunia ſit, & partes ejuſdem fori, ibid. *n.* 95. & 102.
Nec cum pacto ut emptorem hoſpitarent, equum, & ſimilia accommodent, ibid. *n.* 103.
Nec cum pacto, ut venditor ad onera a Rege impoſita ratione ejuſdem contractus, teneatur, ibid. *n.* 104.
Pactum tamen, ut venditor cenſus teneatur ad onera ratione fructus ex fundo, valet, ibid. *n.* 105.
Re, ſuper qua cenſus impoſitus, perempta, vel in totum, vel in parte, cenſus vel omnino extinguitur, vel minuitur, ibid. *n.* 106.
Igitur cum pacto incontrarium tutor, vel curator cenſum emere non debent, ibid. *n.* 107.
Licèt res poſtea reficiatur, aut reſtauretur, ibid. *n.* 108.
Nec cum pacto, ut re perempta pro parte, cenſus pro parte non pereat, niſi pars remanens fructus ad totam penſionem ſufficientes reddat, ibid. *n.* 109.
Si res cenſita per aliquos annos fructus non ferat, in totum, vel in parte cenſus non extinguitur, niſi ſterilitas perpetua ſit, ibid. *n.* 110.
Si tamen res culpa venditoris perimat, cenſus, non extinguitur, ibid. *n.* 108.
Cenſus redemi poteſt, quocunque temporis lapſu non obſtante, ibid. *n.* 111.
Tutor, vel curator cenſum, cum pacto, ut poſt 30. annos non redimatur, emere non debent ibid.

ibid. *n.* 112. ubi judicatum refert, quod ultra 120. annos redimi poſſit.

An cum pacto quod per partes redimi non poſſit? Ibid. *n.* 113.

Cenſus redimibilis quando redimi poſſit, invito cenſuiſta, rebus in ſolutum datis ab hærede beneficiato, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 116. *Cum ſeqq.*

In redemptione cenſus pecunia numerata opus non eſt, ſed in mercibus, vel aliis ſpeciebus fieri poteſt, creditore volente, *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 114. *Cum ſeqq.*

Nec pactum valet, ut in eiſdem pecuniæ ſpeciebus cenſus redimatur, ibid. *n.* 116.

Debitor cenſus liberatur per accolationem, ſeu ceſſionem de alio, qui ſolvere cenſum debeat de conſenſu creditoris, ibid. *n.* 117.

Cenſus debitor eum redimere volens ante bimeſtre creditori id denunciari debet, qua denunciatione facta, debitor ad redimendum intra annum cogi poteſt; ibid. *n.* 118. & 126. ubi, quid ſi tranſacto anno iterum debitor redimere voluerit.

Quid ſi redemptio facta non fuerit, an cenſus duret? Ibid. *d. n.* 118. & 126. ubi quod neceſſaria eſt, nova denuntiatio ſi debitor cenſus iterum redimere deſideret.

Quæ quidem denũtiatio a Judice debitoris cenſus fori facienda eſt, quia debitor tanquam reus ad judicium accedit, ibid. *n.* 119.

Creditor cenſus, vel ejus procuratori ad omnia mandatum habenti denunciatio fieri debet, ibid. *n.* 120.

Quid ſi minor fuerit furioſus, vel ſimilis? ibid. *d. n.* 120. *Cum ſeqq.*

Si cenſus unus proprietarius, alter uſusfructuarius fuerit, illi denunciandum eſt, ibid. *n.* 122.

Quid ſi cenſus creditor contumax fuerit inobediendo denunciationi? Ibid. *n.* 123. ubi traditur quomodo cenſus in tali eventu extingatur.

Bimeſtre in tali denuntiatione quomodo currat, & quomodo computetur? Ibid. *n.* 124.

Per bimeſtre hoc cenſus durat, ibid. *n.* 125.

Et unus ex hæredibus debitoris cenſus, hunc totum, vel pro parte redimere poſſit, & rem ab obligatione cenſus pro parte ſua liberare, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 91. & 92.

Dominus cenſus ad recipiendam ſortem principalem cogi nequit, niſi ſimul cum decurſis offeratur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 115.

Pactum de exigenda ſorte, nec de redimendo intra certum tempus apponi nequit, *t.* 3. *l.* 7. *d. c.* 9. *n.* 127.

Quinque tamen caſus ſunt, in quibus debitor, cenſus ad redimendum cogi poteſt, & numerantur, ibid. *n.* 128.

Si in contractu cenſus requiſita pro forma deficiant, fæneratitius eſt, ibid. 129. ubi, tantum de eo requiſita pro forma numerantur, repetuntur.

Cæteris tamen requiſitis deficientibus, cenſus non corruit, nec vitiatur, ibid. *n.* 130.

Pretium cenſus fæneratitii cui applicandum veniat? Ibid. *n.* 131.

Cenſus conſtituti ante *Piam Extravagantem*, vel ubi recepta non eſt, irriti judicari non debent, ex eo quod ſolemnitates extravagantis appoſitæ non fuere, ibid. *n.* 132. & *n.* 141. ubi, quod hi cenſus ad votum religioſorum bonorum regulandi ſint.

Neque ii qui poſt eam conſtituti ſunt per teſtamentum, donationem, aſſignationem dotis, vel Judicis ſententiam, aut alio ſimili titulo, ibid. *n.* 133. & 134.

Cenſus quando alienatur quid ſervarendum petat? Ibid. *n.* 135. juncto *n.* 74. *Cum ſeqq.*

Cenſus pretium licèt augeri, vel deminui non poſſit, poterit caſu, quo cenſus litibus variis obnoxius, vel deficilis exactionis ſit, vel quando cenſus in valore creveret, vel diminuerit, ibid. *n.* 136. & *ſeqq.*

Cenſus debitor minori pretio redimere, in vito creditore, nequit, niſi à principio pactum ita fuiſſet, quod pactum ceſſat, ſi culpa venditoris cenſus diminuerit, ibid. *n.* 139. & 140.

Cenſus perpetui, & irredimibiles, an hodie conſtitui valeant, & quò pretio, & an tutores ita emere poſſint? Ibid. *n.* 142. *Cum ſeqq.* ubi affirmativè.

De cambio, ibid. remiſſive, *n.* 145. & *ſeqq.*

Cenſus quo tempore præſcribantur? Ibid. *n.* 144. & Vid. *Præſcriptio.*

Debitores cenſus privilegium miſerabilium perſonarum habent, in cauſibus cenſuum ibid. *n.* 146. ubi legem *Extravagantem* ita diſponentem refertur, circa quod quæſtiones multæ agitantur, & reſolvuntur.

Dominus cenſus pro eo agere adverſus poſſeſſores rei cenſitæ poteſt, & adverſus unum ex pluribus, ſive res vendatur de ejus conſenſu, vel non, abſque eo quod prius agere adverſus debitorem principalem cogatur, *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 88.

An poſſeſſor rei unius hypothecata pro cenſu, ſeu annua præſtatione conveniri poſſit, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 42.

An poſſeſſor conveniri poſſit pro re à ſe poſſeſſa data generali hypotheca omnium bonorum, ibid. *n.* 43.

An fiſcus vendens, pro præteritis penſionibus conveniri poſſit? Ibid. *n.* 44.

An uſusfructuarius, ſeu hæres ad cenſus teneatur? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 55. *Cum ſeqq.*

In poteſtate domini cenſus eſt, vel contra hæredem, vel contra uſumfructuarium agere, ibid. *n.* 59.

Census etiam redimibilis inter immobilia numeratur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 23. *Cum seqq.* ubi de pecunia.
Nullitas census ad retardandam ejus manutentionem, vel restitutionem, non attenditur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 44. *n.* 45.
Minor se obligans censui, pecunia non recepta, & propter reverentiam patrui, in cujus domo erat, & absque Judice, & sui curatoris authoritate, de nullitate dicere potest, & adversus obligationem etiam juratam in integrum restitui, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 45. *n.* 19.
Sine decreto tutor, vel curator censum imponere non possunt, ibid. *n.* 20. *& d. t. l.* 7. *c.* 2. *n.* 9.
Nisi minor factus maior censum solvat, ibid. *n.* 21. *d. c.* 45.
Minor curatorem non habens censum validè imponere potest, sed per in integrum restitutionem census rescinditur, licet Judicis licentia imponatur, ibid. *n.* 22. *&* 23.
Census licèt à minore utiliter imponatur, Judicis decretum necessarium est, ibid. *n.* 24. *Cum seqq.* ubi, quando utiliter imponitur, notatur.
Si minor factus maior per quinquenium censum solvat, ratificatio census inducitur, ibid. *n.* 26.
Tutor, vel curator censum minori debitum alienare non possunt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 10.
Si tutor censum à se debitum pecunia pupillari redemerit, minor annuum redditum redemptum petere, potest, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 7. *n.* 11. & Vid. *Emptio.*
In censibus prætextu sterilitatis, vel alterius damni fructuum remissio non datur, nec propter pestem, vel bellum, nec tutor, aut curator remissionem hanc facere possunt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 11. *n.* 61.

CERTUS, INCERTUS.

Certus certiorari non debet, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 17. *n.* 10.
Certus censetur, qui saltem in genere cogitavit, ibid. *n.* 11.
Juramentum pro certioratione habetur, ibid. *n.* 9.
Incertus tutor dari nequit, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 23. & Vid. *Tutor.*
Incertitudo ex conjecturis evitari valet, ibid. *n.* 25.
Unusquisque posteritati suæ certo judicio cavere debet, ibid. *n.* 24.
Vid. *Ignorantia, & Scientia.*

CESSIO ACTIONIS.

Cessio jurium, & actionum per Epistolam fieri potest, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 41.
Sine cessione nemo debita exigere potest, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 115.
Sed favore dotis falit, ibid. *n.* 116.
Cessio quo ad utiles actiones piæ causæ necessaria non est, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 9. *n.* 72.
Si cessione jura, & actiones intra socios omnium bonorum, an communicentur? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 39.
An necessaria sit cessio pro debito activo, diviso, & radicato in persona unius ex cohæredibus, vel consociis, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 13. *n.* 45. *Cum seqq.* ubi, an cohæres solvere in pecunia teneatur antequam à debitore exigat, & quibus expensis exigi debeat?
An sine cessione creditor adversus emptorem hæreditatis agere possit? Vid. *Hæreditas*, in vers. vendita.
Cessionarius omnibus juribus, & actionibus cedenti competentibus utitur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 17. *& l.* 4. *c.* 8. *n.* 75.
Et in omne jus etiam executivum succedit, nisi personæ cedentis cohæreat, ibid. *n.* 19. *&* 20. *d. c.* 7. *& t.* 5. *l. unic. c.* 6. *n.* 49. ubi de cessionario personæ miserabilis.
Cessionarius cum cedente una persona reputatur, & tanquam creditor principalis habetur, *t.* 1. *d. l.* 3. *c.* 7. *n.* 18. *&* 21.
Cessio in actione directa hypothecam, & prælationis prorogativam habet; quod in actione negotiorum gestorum locum non habet, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 4. *&* 5.
Hæres solvens ex propria pecunia creditoribus primò venientibus, an solutionem opponere possit secundò venientibus, sine cessione, vel cum illa; *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 79.
Cessio ex intervallo quis à se ipso accipere non potest, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 19.
Cessio facta a mercatore proximo decoctioni nulla est, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 7. *n.* 34.
Procurator actiones mandati cedere debet, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 70. & Vid. *Procurator.*
An consignato nomine, vel cesso debitor liberetur, & quando? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 7. *n.* 21. 22. *& seqq.*
Quid si consignatarius, vel cessionarius negligens fuerit? Ibid. *n.* 24. *Cum seqq.*
Et an in tali casu interpellatio requiratur accedente? Ibid. *n.* 33.
Exceptione cedendarum actionum creditor correum liberans, repellitur pro ea parte, qua correus tenebatur, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 5.
Exceptio cedendarum quibus personis, & adversus quos quando competat? Vid. verbum. *Exceptio*, ubi an ex intervallo fieri possit?
Cessionarius an cedentem in reconventione defendere teneatur? *t.* 4. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 45.
Tutor, aut curator an cessiones contra pupillum an accipere possit, & ei sufragetur, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 23. *& d. t. l.* 8. *c.* 7. *n.* 13. *& t.* 3. *l.* 6. *c.* 14. *n.* 24. *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 29.
Quid in aliis debitoribus? Vid. *Compensatio.*
Cessio actionis tutori utilior est, quam utilis à lege concessa, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 3.

Si obtenta ceſſione à pupillo contra alios tutores, vel curatores, inveniatur aliquem liberatum regreſſus contra cedentem datur, quem de ſtelionatu ceſſionarius accuſare poteſt, quod ſecus eſt, ſi adverſus contutorem liberatum utili actione agatur, ibid. *n.* 7. & 8.

Privilegium ceſſionis, & utilis actionis quando ceſſet? Ibid. *n.* 9. *Cum ſeqq.*

Ceſſio non circa ſervitium pupilli, etiam poſt finitum officium Judex, nec Scriba à tertio acceptare poſſunt, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 28.

Nec tutor, aut curator ceſſionem à pupillo, ſeu minori acceptare poteſt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 6. & *d. t. l.* 7. *c.* 5. *n.* 29.

Pupillus pro parte actionem in contutorem cedere non tenetur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 38. *n.* 14.

Tutor pro collega exactus petere poteſt, ut pupillus ſibi actiones tutelæ, quas habet contra contutorem, cedat, ibid. *n.* 19. & 24.

Licèt tutor conventus negligens fuerit inpetendo ceſſionem actionum, niſi propter ſuum, & commune dolum condemnatus ſit, ibid. *n.* 20.

De ceſſione actionum, & utilium, remiſſive, ibid. *n.* 29. & 30.

Tutor, vel curator nec per ceſſionem jura, vulgo, *dinheiro à juro*, alienare poſſunt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 22.

CESSIO BONORUM.

Ad auxilium ceſſionis bonorum debitores confugiunt ad evitandos carceres, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 1.

Ceſſio, vocatis creditoribus, vel maiori parte illorum, fieri debet, aliter non valet, ibid. *n.* 45.

Debitorque inventarium legitimè, & coram Judice competente facere debet, ibid. *n.* 2. & 3.

Quid, ſi creditor minor ſit? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 84.

Cedenti veſtes, & inſtrumenta ſuæ artis, relinquenda ſunt, *t.* 1. *l.* 4. *d. c.* 11. *n.* 33.

An domus ad habitandum ei relinquenda ſit? Ibid. *n.* 37. & 38.

Cedens bonis, bona per teſtatorem alienari prohibita retinere poterit, uſufructum, feudum, & emphyteuſim Eccleſiaſticam, ibid. *n.* 126.

Debitor debita agnoſcere debet, cum negans cedere nequit, ibid. *n.* 46. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 18. *n.* 34.

Debitum quomodo agnoſcere debet, Vid. *Debitor.*

Quid ſi à principio debitor negat, & poſtea poſt ſententiam confeſſus, vel in gradu appellationis? Ibid. *n.* 51. *d. c.* 11. *Cum ſeqq.*

Ceſſio bonorum in noſtro Regno ignominiam non infert, ibid. *n.* 31.

Facta legitima ceſſione debitor in carcere non detinetur, ibid. *n.* 32.

Ceſſio bonorum primo, & ſecundo fieri poteſt, ibid. *n.* 42.

Debitor per ceſſionem à debito non liberatur, ibid. *n.* 35.

Ceſſio quó ad conditionalem creditorem an proſit? Ibid. *n.* 129.

Quare bonorum ceſſio introducta fuit, ibid. *n.* 120.

Ceſſio in debito ex delicto, vel quaſi locum non habet, ibid. *n.* 100. & 102.

Si pœna ex contractu, vel quaſi proveniat ceſſio locum habet, niſi fiſcus creditor ſit, ibid. *n.* 114. & 115.

Agriculæ an bonis cedere poſſint, ibid. *d. l.* 4. *t.* 1. *c.* 11. *n.* 90.

Adiens hæreditatem cum inventario cede etiam poteſt, ibid. *n.* 20. *Cum ſeqq.*

An adiens ſine inventario abſque animo fraudandi, vel cum illo? Ibid. *n.* 23. *Cum ſeqq.*

Debitor bona occultans cedere non poteſt, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 25. & *d. t. l.* 4. *c.* 11. *n.* 55. ubi etiam de occultante creditores.

Debitor affirmans tempore contractus ſe eſſe ſolvendum, cum pauper eſſet, cedere nequit, ibid. *n.* 56.

Is tamen non ſolvendo cedere poteſt, ſi ejus conditionem creditor non ignorabat, ibid. *n.* 57.

Debitor contrahens ceſſionis ſpe cedere nequit, ibid. *n.* 58.

Debitor in fraudem creditorum diſipans cedere non poteſt, ibid. *n.* 59.

Nec debitor, qui pactum de non incarcerando fecit, ibid. *n.* 63.

Nec obligatus ad factum, vel onus perſonale, ibid. *n.* 65. & 66.

Nec debitor fiſcalis, ibid. *n.* 67. *Cum ſeqq.*

Neque debitor Eccleſiæ, ibid. *n.* 71.

Neque habentes beneficium ne conveniantur, niſi inquantum facere poſſint, ibid. *n.* 73.

Neque, qui pro debito civili incarcerari non poſſunt, ibid. *n.* 74.

Decoctores an cedere poſſint? Ibid. *n.* 118. & *n.* 121. & Vid. *Decoctio.*

An debitor tempore contractus pactum faciens, ut pro debito non ſoluto, tempore debito, juſſu Judicis carceretur? Ibid. *n.* 116. & 117.

Debitor ad ſatisfaciendum creditoribus habens, cedere nequit, ibid. *n.* 124.

Debitor ceſſionem revocans, ejus beneficio non gaudet, ibid. *n.* 132.

Lata culpa ſufficit, ut beneficio ceſſionis locus non ſit, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 7. & *d. t. l.* 4. *c.* 11. *n.* 122.

An dolus, vel culpa lata contra unum creditorem, ſufficiat quo ad alios ut ceſſio denegetur, ibid. *n.* 123.

Eccleſia, & quæcunque alia univerſitas, quando bonis cedere poſſit? Ibid. *n.* 72.

An deportatus reſtitutus cedere poſſit? Ibid. *n.* 128.

Fidejussor de reo præsentando bonis cedere potest, ibid. *n.* 110.
An fidejussori cessio prosit ? Ibid. *n.* 130.
An emphyteuta cedere possit ? Ibid. *n.* 126.
Filiusfamilias bonis cedere potest, ibid. *n.* 13.
Sed non potest in præjudicium patris peculium profecticium cedere, ibid. *n.* 14.
Nisi debita contracta in utilitatem patris versa fuerint, ibid. *n.* 15.
Quid, si filiusfamilias de consensu patris contraxerit ? Ibid. *n.* 16. & 17.
Is cui omnus publicum imponitur, vel collecta, an cedere possit ? Ibid. *n.* 127.
Milites cedere non possunt, ibid. *n.* 75.
An minor, & quibus solemnitatibus cedere possit ? Ibid. *n.* 10. *Cum seqq.*
An mulier ? Ibid. *n.* 7. *Cum seqq.*
An perjurus ? *n.* 125.
An prædones, & fures ? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 4. *n.* 12. ubi negative.
Nec tutor, vel curator cedere potest, ibid. *n.* 40.
Debitor pupilli, seu minoris, ratione administrationis, tanquam tutor, vel curator, bonis cedere nequit, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 4. *n.* 18.
Usurarius an cedere possit? *t.* 1. *l.* 4. *d. c.* 11. *n.* 29.
An excomunicatus ? *n.* 30.
An expoliator ? Ibid. *n.* 28.
Cessio an habeat locum respectu creditoris æque pauperis ? Ibid. *n.* 18.
Durante Judicio cessionis, creditores cedentem alere tenentur, ibid. *n.* 43. & Vid. *Alimenta.*
Debitor cedere nequit, quando dilationem quinquenalem, quam acceptare tenetur, ei creditores offerunt, qua etiam finita, cessioni locus non est, ibid. *n.* 60. *Cum seqq.*
Cedens bonis, ex postea acquisitis, non tantum ad se alendum, sed etiam ad totam suam familiam deducere potest, ibid. *n.* 36.
Quis in hujusmodi bonis postea acquisitis præferatur ? Vid. *Præferentia.*
An beneficium cessionis renuntiari possit, ibid. *n.* 4. & 5. & Vid. *Renuntiatio.*

CITATIO.

Citatio in jus provocatio est à jure naturali dependens, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 7. *n.* 1.
Citatio à monitione, in quo differat, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 14.
Ab statuto, lege, seu Principe tolli nequit, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 9. *n.* 5. & *d. t.* 4. *l.* 1. *c.* 7. *n.* 1.
Data tamen justa causa Princeps absque citatione jubere potest, ut contra absentem in auditum tum in civilibus, tum in criminalibus procedatur, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 9. *n.* 41.
Sed justa causa indubio non præsumitur, & quare ? Ibid. *n.* 42. *Cum seqq.*
Citatio cum die, & hora facienda est, aliàs nulla, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 2.
Sine die sustinetur, si inventarium coram Judice fiat, ibid. *n.* 10.
Cum quibus declarationibus citatio fieri debet, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 9. *n.* 13. *Cum seqq.*
Sed comparente citato in Judicio, non interest, qua forma citatio facta sit, ibid. *n.* 38.
Et quid si ejus procurator compareat ? Ibid. *n.* 39. & 40.
Citatio ad validitatem cujuscunque actus regulariter necessaria est, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 30.
Cujuscunque Judicii civilis, aut criminalis, ordinarii, aut summarii citatio lapis angularis, basis, fundamentum, ac principium citatio est, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 9. *n.* 1. & *t.* 5. *l. unic. c.* 20. *n.* 14. & 15. ubi de forma citationis, remissive.
Sine citatione nulla causæ cognitio esse potest, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 8.
Etiam extrajudicialis, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 54.
Citatione deficiente legitimatio Judicii excluditur, *t.* 2. *l.* 3. *d. c.* 9. *n.* 2.
Et processus, & sententiæ nullius effectus sunt, ibid. *n.* 3.
Citatione deficiente jus naturale lœditur, & quare ? Ibid. *n.* 4.
Absque citatione nullum judicium datur, nec condemnatio cadere potest, quicunque Judex, vel causa sit, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 7. *n.* 2.
Exceptio defectus citationis etiam post sententiam admittitur, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 9. *n.* 6.
Quæ exceptio non tollitur, licèt aliæ exceptiones excludantur, ibid. *n.* 7.
Nullitas citationis sine fumento justitiæ non admittitur, & quare ? Ibid. *n.* 67. *Cum seqq.*
Si communitas, vel Collegium, seu civitas citandi sunt, quomodo citatio facienda ? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 3. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 58.
An nuntio asserenti, an parti citationem neganti credatur ? & alia in puncto disputantur, & resolvuntur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 51. *Cum seqq.*
Citatio de jure communi ad conficiendum inventarium in persona creditorum, & legatariorum necessaria erat, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 1. & *l.* 4. *c.* 1. *n.* 135. & 136.
Si erant certi singuli citandi, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 3.
Si absentes in locis incertis per proclamata, & edicta citandi erant, ibid. *n.* 4.
Aut amici, vel domestici cituri debebant, aut alii tres testes adhibendi erant, ibid. *n.* 4.
Et unica citatio sufficiebat, & ita citati inventarium contradicere non poterant, ibid. *n.* 5. & 8.
Et quo ad non citatos inventarium non valebat, ibid. *n.* 9. ubi quod erat nullum secundum aliquos.
Ex praxi tamen hujus Regni citatio creditorum, & legatariorum ad confectionem inventarii necessaria non est, ibid. *n.* 25.
Ita in Regno Castellæ, ibid. *n.* 26.
Contra quam praxim Author per rationes insurgit, ibid. *n.* 28. *Cum seqq.*

Si

Si clerici, vel Eccleſiaſtici ad inventarium citari neceſſe ſit, per Judicem ſecularem citatio decerni poteſt, ibid. *n.* 12.

Cum citatio in præſenti arctoria non ſit, ſed incitatoria, ibid. *n.* 15. & 16.

Ita etiam creditores ad bona æſtimanda citari debebant, ibid. *n.* 21.

Sed ob defectum citationis unius creditoris nec inventarium, nec æſtimatio annullatur, ibid. *n.* 22. & *c.* 9. *n.* 62.

Citatio tamen ad bona æſtimanda non requiritur, ſi partes ipſæ peritis facultatem æſtimandi dederint, ibid. *d. t.* 1. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 23.

Vel quando ipſi periti in negotio extrajudiciali concorditer à partibus electi fuerint, ibid. *n.* 24.

Fideicommiſſarii, & legatarii an ad inventarium citandi ſint? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 80. 60. & 61.

An ad deviſionem, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 9. *n.* 36.

In inventario tutoris, an citatio creditorum, hæredum, & ſimilium requiratur? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 135.

Ad judicium diviſionis citandi ſunt omnes, cohæredes, & ita in diviſio conſocii, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 9. *n.* 8. & *l.* 6. *c.* 13. *n.* 3.

Quæ deficiente cohæres cæteris diviſionem dare non tenetur, ibid. *d. c.* 9. *n.* 9.

Et non ſolum præſentes, ſed abſentes citandi ſunt, per literas præcatorias, ibid. *n.* 10. & 11.

Quas literas præcatorias Judex requiſitus adimplere tenetur, ibid. *n.* 12.

Quid ſi ignoratur locus ubi abſentes ſunt? Ibid. *n.* 19. ubi etiam de loco non tuto, & *n.* 45. & 46.

Quid quando aliquis ex cohæredibus vel ignoratur, vel mortuus reputatur, ibid. *n.* 47.

Non ſolum vir, ſed etiam uxor ad diviſionem citandi ſunt, ibid. *n.* 24.

Minores impuberes ad diviſionem citandi ſunt in perſona tutorum, & curatorum, ibid. *n.* 25.

Puberes autem maiores 14. vel 12. ann. licèt patrem habentes citandi in propria perſona ſunt, ibid. *n.* 26. & 27.

Citatio ad diviſiones admodum requiritur, licèt per Principem diviſiones fiant, vel fieri jubeantur ſimpliciter, & deplano ſecundum alicujus conſcientiam, ibid. *n.* 30. *Cum ſeqq.*

Et licèt citandus in Judicio diviſionis nullum damnum patiatur, ibid. *n.* 34.

Sed non citantur quibus ſecundario negotium pertinet, ut legatarii, & ſubſtituti fideicommiſſarii, ibid. *n.* 35. & 36.

Cohæredes comparentes in Judicio diviſionis per ſe, vel per procuratorem citari non debent, ibid. *n.* 37.

Alii caſus, in quibus citatio ad diviſiones non requiritur, traduntur, ibid. *n.* 58. & 59. ubi de cauſa modica, & *n.* 60. & 61. *Cum ſeqq.* & Vid. Infra.

Si de facto diviſio ſine citatione fiat, an omnino nulla ſit? Ibid. *n.* 48. *Cum ſeqq.* ubi de actionibus abſenti poſtea venienti competentibus, & an adverſus tertium poſſeſſorem agere poſſit, vel adverſus bonæ fidei venditorem, & quod cohæres, cujus portio perempta fuit abſenti reſarcire non tenetur.

Cohæredes non ſolum ad diviſionem citandi, ſed etiam ad declarandum, an hæredes eſſe velint, brevi termino illis ad liberandum aſſinato, ibid. *n.* 28. & 29.

Qui citandi ſint, & quomodo, ut hæreditati jacenti curator detur? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 2. *Cum ſeqq.*

Decoctores latitantes præconis voce citandi ſunt, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 38.

Creditores ad formandum concurſum citandi ſunt, ibid. *n.* 41.

Citatio, ut juramentum in litem deferatur, requiritur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 56.

Ad abſolvitionem juramenti citatio non requiritur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 56.

Citatus ad animam uſque ad primam audientiam ſpectandus eſt, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 73.

Citatio partis requiritur, quando per peritos expenſarum probatio fit, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 97.

Minor pubes ſolus, & non ejus curator citandus regulariter eſt, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 49. & 50. Sed Vid. *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *à n.* 94. *Cum ſeqq.* ubi, quod adultus ad deponendum citatus pro confeſſo haberi poſſit, ſi authoritas tutoris interveniat.

Infans tamen citari nequit, ibid. *n.* 51. *d. c.* 7.

Procurator quando citari poſſit? Vid. *Procurator.*

Tutores, & curatores cæterique adminiſtratores ad reddendas rationes prius citandi ſunt, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 7. *n.* 3.

Quod falit, ibid. *n.* 4.

Et abſque citatione ratio ab adminiſtratoribus reipublicæ ex libris ſumitur, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 97. & Vid. *Exceptio.*

Et condemnatus ad rationes reddendas iterum citandus eſt, ut intra 24. vel 3. dies rationes reddat, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 50.

Ut executive adverſus tutores, & curatores libros exhibere, vel rationes reddere recuſantes procedatur, citatio requiritur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 48.

Furioſus fatuus, & ſimiles in perſona ſuorum curatorum citantur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 31. & 32.

Quando plures tutores, vel curatores ſunt, an omnes citandi ſint? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 21. *n.* 12. *Cum ſeqq.*

In antiquis citatio interveniſſe præſumitur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 13. *n.* 10.

Ad intereſſendum calculo, quando rationator a Judice electus fuerit partes citandæ ſunt, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 53.

Cum cognitio etiam extrajudicialis ſine partium

tium præsentia haberi nequit, ibid. *n.* 54.
In arbitrariis Judex ex officio gerens, partes citare necesse non habent, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 101.
Casus multi, in quibus citatio, non requiritur, tum remissive, tum ad extensum, narrantur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 7. *n.* 7. *Cum seqq.* ubi legitote, & invenietis.
Citatio an in liquidatione requiratur? Vid. *Liquidatio.*
De materia citationis, remissive, *t.* 5. *l. unic. c.* 8.

CIVITAS.

Civitatis bona vacantia ob deficientiam hæredum cum prælatione fisco pertendere non possunt, nisi superiorem non recognoscant, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 19. & 20. & Vid. *Fiscus.*
Civitates hostium, judæorum communitas, vel aliorum infidelium successionis incapaces sunt, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 133. Vid. *Indignus*, & Vid. *Testamentum.*
Rebus civitatis curator dandus est, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 108.
Et ejus operibus, ibid. *n.* 109.
Et municipiis, ibid. *n.* 110.
Et rivis, ibid. *n.* 111.
Et annonæ, ibid. *n.* 112.
Bona civitatis alia sunt propria ipsius, vel oppidi, quæ usui publici destinata non sunt; alia, quæ consilii, & communi usui destinata sunt, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 1. & 2. ubi exempla aliqua referuntur.
Bona universitatis an alienari possint, & quibus solemnitatibus? Ibid. *n.* 8.
Bona civitatis à quibus administrari debent, declaratur, ibid. *n.* 3.
Administrator bonorum civitatis, vel oppidi libros introitus, & exitus habere debet, ibid. *n.* 29. *Cum seqq.*
Et omnes pecunias receptas in eo libro scribere debet, aliàs uti in dolo repertus criminaliter puniri debet, ibid. *n.* 33.
Et adversus eum in litem juratur, ibid. *n.* 37.
Libros, in quibus redditus, & fructus percepti ex bonis administratis non confuse, sed sigillatim descripti sint, habere, & exhibere tenentur, ibid. *n.* 49.
Aliàs in litem juratur, ibid. *n.* 50.
In libris hujusmodi cui, & à quo, ex qua causa, & qua die nominatim receptum, & expensum scribi debet, per rationes, de quibus, ibid. *n.* 51.
Hujusmodi libris in totum non creditur, ibid. *n.* 40. Vid. *Liber.*
Administratores civitatis an, & quando fidejussores præstare teneantur? Ibid. *n.* 92. *Cum seqq.* ubi, ad quid fidejussor teneatur?
Administratores bonorum civitatis, vel oppidi singulis annis rationes præstare tenentur iis, de quibus, ibid. *n.* 4. & *d. t.* 4. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 23. & 24.
Nulla consuetudine, aut appellatione non obstantibus, ibid. *n.* 5. & 6. *d. c.* 1. *l.* 7. *t.* 4.
Et à quolibet de populo rationes peti possunt, ibid. *n.* 7.
Decuriones intra duo menses post munus susceptum rationes petere debent à Thesaurario, seu procuratore consilii anni antecedentis, & ab antecessoribus, & debitum exigere, aliàs totidem captivis solvere tenentur, ibid. *n.* 98.
Aliquando ratio ante annum finitum peti potest, cum datur, fugæ suspicio, decoctio, vel dilapidatio, ibid. *n.* 19. & 20.
Et quoties Princeps voluerit, ibid. *n.* 21.
Administrator hujus in rationibus de bonis universitatis publici usu, & proprietate oneratur, ibid. *n.* 8.
Et de debitis exigendis non solum suo tempore, sed etiam de tempore suorum antecessorum, & de debitis ab eisdem antecessoribus, ibid. *n.* 9.
Ita de debitis non exactis, quæ exigi poterant, tenetur, ibid. *n.* 10.
Nec administrator desonerari valet ex, eo quod debitor effectus est non solvendo dum urbana contentio pendebat, ibid. *n.* 11. *Cum seqq.* ubi, quando urbana contentioni uti debet, & administratores liberet?
Deinde onerantur de omnibus explicitis, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. & Vid. *Depositum, & Thesaurarius.*
De bonis emptis cum pecunia civitatis ad certum usum destinata etiam si nomine proprio emat, in quo casu in electione civitatis est, vel rem petere cum fructibus, vel pecuniam cum usuris, quod secus erit, si pecunia ad certos usus destinata non erat, ibid. *n.* 17. & 18.
De damno passo, vel lucro amisso ex culpa administratoris in rationibus idem oneratur, ibid. *n.* 23. ubi exempla remissive referuntur.
Solutiones factæ ab admnistratoribus creditoribus civitatis, vel oppidi, & aliæ expensæ factæ sine Judicis, & decurionum inscriptis mandato in calculo recipiendæ quando sint? Ibid. *n.* 26. *Cum seqq.* ubi de modicis expensis.
Expensæ omnes jussu Judicis, & decurionum in utilitatem communem omnium civium, & vicinorum recipiendæ in rationibus erunt, ibid. *n.* 52.
Ita expensum de eorum mandato pro rerum acquisitione, conservatione, & administratione, ibid. *n.* 53.
Et in fabricatione, constructione, & reparatione domus consilii civitatis, vel oppidi, ibid. *n.* 54. ubi, quod opera facienda est certo pretio taxato in publica subhastatione.
Ex expensum in reparatione carceris, ibid. *n.* 55.
Et pro reparanda domo maceli, seu pro piscibus vendendis, & similium, ibid. *n.* 56.
Ita salarium magistris artium liberalium, medicis

dicis, pharmacopolis, & similibus solutum, ibid. *n.* 57. *Cum seqq.* ubi declaratur, quando ad hoc provisio Principis necessaria sit?

Et expensum pro advocatis, seu procuratoribus civitatis, vel oppidi, ibid. *n.* 60.

Et solutum ei, qui ad frumentum emendum, oleum, aut vinum ad annonam publicam electus est, ibid. *n.* 61.

Ita expensum in adventu Regis, ibid. *n.* 62.

Et expensum in emptionem vestium, quæ decurionibus dantur in honorem Principis, & necessariam ob viam Regi faciendam, ibid. *n.* 63.

Et expensum in ludis publicis non prohibitis pro celebranda nativitate Principis, vel simili, ibid. *n.* 64. & 65. ubi declaratur.

Ita expensum in lite facienda, vel defendenda, quæ reipublicæ interest, ibid. *n.* 66. & 67. ubi, quod deficientibus bonis communibus, collecta imponi possit.

Ita expensum pro remunerando servitio reipublicæ facto, ibid. *n.* 68.

Ita salarium solutum visitatore medicorum, & pharmacopolarum, ibid *n.* 69.

Expensum pro alendis carceratis, aliàs fame pereuntibus, ibid. *n.* 70.

Et aliquando expensum pro elargiendis eliemosinis aliquibus monasteriis, & hospitalibus, ibid. *n.* 71.

Dummodo fiant de bonis propriis ipsius consilii non de communibus, ibid. *n.* 72.

Apud nos prædicatoribus, provisoribus, auditoribus, & judicibus, vel officialibus aliquid dari nequit, sine regio diplomate, ex bonis consilii, nulla consuetudine obstante, ibid. *n.* 72. & 73.

Expensum etiam pro gratificandis nuntiis bona nuntiantibus, in rationibus, recipiendum est, ibid. *n.* 74.

Ita pro luminaribus publicis in domo consilii exponendis, ibid. *n.* 75.

Et pro reficienda ecclesia, dato regio diplomate, ibid. *n.* 76. & 77.

Et pro educandis expositis, ibid. *n.* 78.

Et pro alendo decurione in paupertatem lapso, ex bonis tamen, de quibus, ibid. *n.* 79. ubi, quid si regium deploma interveniat?

Ita expensum in publicis processionibus, ibid. *n.* 80.

Sed expensum pro solvendis custodibus messium, aut vinearum, in calculo non recipitur, ibid. *n.* 81.

Nec expensum pro tangendis campanibus ad fuganda nubilia, vel pro capiendis malefactoribus, vel fugandis piratis, ibid. *n.* 82.

Nisi prædictæ expensæ ex bonis patrimonialibus civitatis, vel oppidi, jussu rectorum illius fiant, ibid. *n.* 83.

Expensum pro acquisitione, & defensione bonorum civitatis, vel oppidi, vel pro honore defendendo, acquirendo, vel ut à contributionibus liberetur, vel datum duci ne milites, ibi hospitari faciat in calculo recipiendum est, ibid. *n.* 84.

Ita promissum à decurionibus ementibus, vel conducentibus bona consilii; & vestes datæ pro luctu in morte Regis, seu Reginæ, ibid. *n.* 85. ubi, quando ad hoc Diploma regium necessarium sit? Et ibi de morte, *Serenissimi Regis Petri II.* mentio fit.

Expensum pro salariis officialibus ab antiquo constitutis, recipitur, ibid. *n.* 86.

Ita expensum viatoribus pro servitio Regis, & in aliis rebus, quæ de consuetudine inveterata solvuntur, ita in hospitiis ministrorum, ibid. *n.* 87. & 88. ubi de aliis modo remissivo.

Omnes expensæ prædictæ, & similes per actuarios consilii propria manu exarari debent, ibid. *n.* 89.

Expensas glosatas procurator consilii á decurionibus recuperari debent, ibid. *n.* 90.

Si per plures annos ratiocinium consiliorum dispunctum non fuit, de quolibet anno usque ad 30. ratio summenda erit, ibid. *n.* 9.

Sed provisor eas sumens, vel recidens unicum tantum salarium habere debet, ibid. *n.* 100. & Vid. *Salarium.*

Expensæ in sumendis, & reddendis hujusmodi rationibus, à quibus solvendæ sint? Ibid. *n.* 22. & Vid. *Expensa.*

Si rationibus dispunctis, camera debitrix existat, actione contraria solvere tenetur, ibid. *n.* 99.

Hujusmodi administrator pro redditas rationes pecunias penes se retinens, & in usum proprium convertens criminaliter puniri potest, ibid. *d. l.* 7. *c.* 1. *t.* 4. *n.* 34. & *d. t. l.* 6. *c.* 11. *à n.* 32.

Cum dolosus, & in dolo vero constituatur quāvis in omittendo confisat, & prædo dicatur, ibid. *d. c.* 7. *n.* 35. *Cum seqq.*

Quando furtum sic retinendo committere dicatur, & administrationis velamen furtum temperet? Ibid. *n.* 42. *Cum seqq.* & Vid. *Furtum.*

Et quibus pœnis puniatur, & quando ad interesse teneatur? Ibid. *n.* 46. *Cum seqq.*

De institore civitatis, *vulgo*, Prebendeiro, adquid teneatur? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 59.

CLAUSULA.

Clausulæ de stylo notariorum appositæ sine consensu partium nihil operantur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 18.

Clansulæ apponi solitæ in contractu divisionis in triplici differentia sunt, quæ sint? Et earum exempla? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 29. *Cum seqq.* & Vid. *Læsio.*

Clauſulæ, *Conſtituti*, effectus recenſentur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 29.
Ejuſdem clauſulæ limitationes, ibid. *n.* 30.
De clauſula codicillari, & ejus effectibus, Vid. *Codicillus.*
Per clauſalam, *peto jus, & Juſtitiam miniſtrari*, reſtitutio in integrum petita non cenſetur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 142.
Sed per clauſulam ſalutarem, *peto jus, & Juſtitiam miniſtrari omni meliori juris modo*, petita cenſetur, ibid. *n.* 143.
Clauſula, *valeat ut Sani hominis voluntas*, idem eſt ut valeat pro ut valêre poteſt, & per fideicommiſſum valet inſtitutio, quæ jure directo valêre non poterat, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 20. *n.* 53. & 54.
Per hanc clauſulam hæredes ab inteſtato gravãtur, ibid. *n.* 55.
Clauſula, *nullius roboris, vel momenti*, decretum irritans non important, nec etiam clauſula *decreti irritantis*, contractum nullum ipſo jure conſtituit, niſi ille ad cujus commodum appoſitum eſt, velit; *t.* 3. *l.* 7. *c.* 18. *n.* 24. & Vid. *Nullitas.*

CLERICUS, ECCLESIASTICUS.

Clericatus auget potius Charitatem erga proximum, & ſignanter erga Conſanguineos, quam minuit, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 43.
Clericus quando ſorores dotare teneatur? Vid. *Dos in verſ. quò ad conſtitutionem, ſeu ante matrimonium.*
Clerico, quis ſuccedat ejus hæredibus deficienbus; Vid. *Eccleſia, & Fiſcus.*
An teſtari de redditibus ſuis beneficiis poſſit? Vid. *Epiſcopus.*
Clerici in minoribus quando privilegio clericali gaudeant, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 65. & 66.
Clericus non ominus a juriſdictione ſeculari exemptus eſt, quam Epiſcopus, ibid. *n.* 22.
Clericus citatione enunciativa à Judice laico citari poteſt, ibid. *n.* 48. & Vid. *Citatio, & Inventarium verſ. quo ad Judicem.*
Ad inventarium per Judicem ſecularem clericus citari poteſt, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 12.
Quando Eccleſiaſtici coram Judice ſeculari reſpondere teneantur? Ibid. *n.* 13. & *d. t. l.* 4. *c.* 14. *n.* 55. & 56.
Clericus comparens coram Judice ſeculari regulariter, ejus ſententiæ ſtare tenetur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 16.
Clericus inventarium non conficiens ultra vires tenetur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 41.
Et contra eum in litem juratur, ſi adverſus alios juramento locus foret, niſi intuitu eccleſiæ inſtituatur, ibid. *n.* 42.
Et beneficium, *Cap. Oduardus, de Solutionibus*, amittit inventarium non conficiens, ibid. *n.* 43. & 44.
Clericus à Judice ſeculari cogi poteſt, ut ex horreo publico frumentum ſuperabundante accipiat, ad tantundem de novo frumento reſtituendum, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 62.
Clerico minori a quo Judice curator dandus ſit? Vid. *Curator, & Tutor.*
Clerici tutores dativi, & teſtamentarii eſſe nequeunt, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 156 & 157. & *d. t. l.* 3. *c.* 4. *n.* 44. ubi de Epiſcopo.
A tutela legitima excuſantur, niſi miſerabilium perſonarum ſit, ibid.
Clericus excuſans ſe a tutela legitima ſucceſſione non privatur, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 18.
An legatum amittat tutelam non acceptans? *t.* 3. *l.* 3. *c.* 15. *n.* 26. & Vid. *Excuſatio.*
Clericus tutor laici an ad forum ſeculare trahi poſſit? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 19.
Clericus coram Judice ſeculari, a quo ſequeſtrum accepit, rationem reddere debet, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 9. *n.* 22. & Vid. *Forum.*

COADJUCTOR.

Rationes reddere coadjuctor tenetur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 44.

CODICILLUS.

Quid ſit? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 17. *n.* 1.
An per epiſtolam celebrari poſſit? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 49.
Jure codicillorum nemo directè in Judicio diviſionis includendus, vel excludendus eſt, ibid. *n.* 2. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 17.
Hæreditas in codicillo neque dari directè, neque adimi poteſt, ibid. *n.* 3. & Vid. verb. *Hæres quo ad inſtitutionem.*
Nec inſtituto purè in teſtamento adjici poteſt cõditio in codicillis, & quare? Ibid. *n.* 4. 5. & 6.
Ita nec conditio inſtitutioni appoſita adimi poteſt in codicillis, & quare? Ibid. *n.* 7. *Cum ſeqq.*
Nec pater liberis ſuis directè hæreditatem relinquere poteſt, ibid. *n.* 10.
Pia cauſa an in codicillis inſtitui poſſit? Ibid. *n.* 11.
Detractio Quartæ Trebelianicæ an prohiberi poſſit? Ibid. *n.* 12. & 13.
Hæredem inſtitutum eſſe indignum in codicillis declarari nequit, ibid. *n.* 14. & in hoc caſu hæreditas an pertineat ad fiſcum, an ad hæredes ab inteſtato, vel alios? Ibid. *n.* 15. & 16.
Libertas nec dari, nec adimi poteſt in codicillis, niſi teſtamento confirmentur, ibid. *n.* 17.
Ita nec tutores, aut curatores, ibid. *n.* 18.
Ita nec ſubſtitutiones directæ, ibid. *n.* 19.
Ita nec hæreditas confirmari, ibid. *n.* 20.
Ita nec inſtitutio in re certa quanvis inſtitutus ſit extraneus, & ei datus eſſet cohæres univerſalis, ibid. *n.* 21. & 22.
Sed in hoc caſu valet tanquam legatum, ibid. *n.* 23.
Ita nec maioratus, ibid. *n.* 24.
Teſtamentum revocari nequit, & quid ſi dicat

ſe velle mori ab inteſtato, & ſcriptum hæredem nolle eſſe hæredem ? Ibid. *n.* 25. *&* 26.

Miles tamen in codicillis hæreditatem directò dare, & adimere poteſt, ibid. *n.* 27.

An legata in codicillis dari poſſit, & adimi directè, ibid. *n.* 28.

Clauſula derrogatoria poſita in teſtamento poſterioris teſtamenti an opponi, vel derrogari poſſit in codicillis ? Ibid. *n.* 29. *&* 30.

Declaratio circa exhæredationem, vel inſtitutionem, vel alia in teſtamento, poni poteſt in condicillis, ibid. *n.* 31.

Quid quando teſtator facit codicillum cum omnibus ſolemnitatibus ad teſtamentum requiſitis, an tunc valeant inſtitutiones,& alia,quæ in codicillis facere non poſſunt, & an teſtamentum, aut codicillus ſit ? Latè declaratur per caſus, ibid. *à n.* 31.

Modo tamen indirectò hæreditas dari, & adimi poteſt in codicillis, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 18. *n.* 1. *Cum ſeqq.*

Ideo inſtitutio hæredis in codicillis non eſt inutilis, ſed obliquatur, & valet tanquam fideicommiſſum, inſtitutuſque tanquam fideicommiſſarius in Judicio diviſionis includendus venit, ibid. *n.* 4. *Cum ſeqq.*

Unde ſiquis poſt teſtamentum legitimè confectum codicillos faciat, quibus inſtituat alium hæredem, huic inſtitutus in teſtamento hæreditatem reſtituere debet, ibid. *n.* 7.

Ita tenentur hæredes ab inteſtato, ſi teſtamento non facto hæredem in codicillis inſtituat, ibid. *n.* 8.

Codicillus tum ab eo, qui teſtamentum fecit, vel facturus, tum ab eo, qui non fecit, nec facturus, fieri poteſt, ibid. *n.* 9.

Hæreditas inutiliter in teſtamento data, vel ob defectum ſolemnitatis,vel agnatione poſthumi, tanquam fideicommiſſum debetur, ſi tale teſtamentum codicillis confirmetur, ibid. *n.* 10. *Cum ſeqq.*

Subſtitutio directa, etiam ſi ſit pupillaris,in codicillis facta in fideicommiſſariam convertitur, ibid. *n.* 13.

Codicilli facti ad inteſtato an nativitate filii in eis præteriti rumpatur, & in quibus caſibus? Ibid. *n.* 14. *Cum ſeqq.*

Omnis, qui teſtamentum facere poteſt, codicillos etiam valet, ita qui teſtari nequit, neque etiam codicillari, ibid. *n.* 33.

Ita prohibitus teſtari de jure communi, vel municipali codicillari nequit, ibid. *n.* 34.

Pubes negleto curatore codicillum facere poteſt, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 64.

Facultas à Summo Pontifice, Monacho, vel Epiſcopo ad teſtandum conceſſa ad codicillos extenditur, ibid. *n.* 35. *d. c.* 18. *l.* 5. *t.* 2.

Quot teſtes, & quales requirantur,an rogati eſſe debeant in codicillis?Utroque jure attento, ibid. *n.* 36. *Cum ſeqq.* ubi alia inpuncto.

Cæcus utroque jure attento quomodo teſtari,& codicillari debet, ibid. *n.* 44. *Cum ſeqq.*

In codicillis rure, vel mari, vel tempore aggraſſantis peſtis, vel tempore mortis,quot,& quales teſtes requirantur,utroque jure attento ? Ibid. *n.* 47. *Cum ſeqq.*

Quotieſcunque quis poteſt cum paucioribus teſtibus,quam quinque teſtari, ita etiam cum eodem numero codicillari poteſt, ibid. *n.* 51.

Codicillus inter liberos cum duobus teſtibus valet, ibid. *n.* 52.

Ita ad piam cauſam, imò etiam cum ſola ſcriptura, abſque ullis teſtibus, ibid. *n.* 52.

Quanvis teſtamentum non conſumatum quo ad voluntatem nihil valeat, contrarium tamen eſt in codicillis, ibid. *n.* 53. & Vid.Infra.

Codicillus nutu fieri poteſt, ſi codicillator mutus non eſt, ibid. *n.* 54.

Legata etiam, & fideicommiſſa nutu fieri poſſunt, ibid. *n.* 55.

Surdus, cæcus, hæres ab inteſtato, & ſcriptus in teſtamento, in codicillis poſt teſtamentum factis, quando teſtes eſſe poſſint ? Ibid. *n.* 56.

Non intereſt ut iidem teſtes toto codicillo interſint, ſed ſatis eſt ut coram aliis inchoetur, & coram aliis finiatur, ibid. *n.* 57.

Si conſtet quòd teſtator non codicillari,ſed teſtari voluiſſet,tunc non valet codicillus, ibid. *n.* 58.

Teſtator nuda voluntate, verbo,vel ſcripto coram duobus teſtibus codicillum revocare poteſt, ibid. *n.* 59. *&* 60.

Si adſunt condicilli contrarii, priores infirmantur, ibid. *n.* 61.

Indubio codicilli non judicantur contrarii, imò quantum poſſibile fuerit, concordari debent, igitur relegata uni in primo codicillo, & alteri in ſecundo, uterque tanquam re conjuncti admittuntur, niſi contrarium probetur, ibid. *n.* 62. *Cum ſeqq.*

Si duo reperiantur codicilli eodem die confecti, quis præſumatur prior ? Ibid. *n.* 65. *&* 66. ubi datur exemplum.

Maioratus an inſtitui poſſit in codicillis ? ibid. *n.* 67. *Cum ſeqq.*

Codicillus teſtamentum dicitur, & ejus appellatione venit, ibid. *n.* 69.

Clauſula codicillaris ejuſdem eſt naturæ, quam codicillus, ibid. *n.* 72.

Quibus modis codicilli fieri poſſunt, ibid. *n.* 73.

Codicilli quando infirmentur, teſtamento infirmato, per caſus, & concluſiones reſolvitur, ibid. *n.* 73. *Cum ſeqq. & n.* 97. *Cum ſeqq.* ubi etiam de ſublimitationibus ; & circa legata, & fideicommiſſa.

Et quando ob capitis diminutionem ? Ibid. *n.*

79. *Cum seqq.* ubi de deportatione, arrogatione, & an reconvalescat de jure prætorio, si codicillator tempore mortis in pristinum statum restitutus sit?

Quid si hæres sub modo institutus hæreditate privatur post illam additam ob modum non impletum; an tunc codicilli infirmentur? Ibid. *n.* 82. *Cum seqq.*

Et quid quando hæreditas non additur ex testamento? Ibid. *n.* 87. *&* 88.

Et quid quando codicillis factis ab intestato, hæredes ab intestato addire recusant? Ibid. *n.* 89. *&* 90.

Et quid si in prædicta hypothesi proximiores in gradu addire recusant, & locum eorum remotiores succedunt? ibid. *n.* 91.

Et quid quando qui testamentum fecit fideicõmittit in codicillis, aut in aliqua clausula testamenti, dicendo: *Quisquis mihi hæres erit, præstet, &c.* an solum intelligatur gravare hæredes scriptos in testamento, an etiam hæredes venientes ab intestato ut fideicommissum debeatur? Ibid. *n.* 92.

An codicilli pereant, si hæres scriptus in testamento adiens hæreditatem in integrum adversus additionem restituatur? Ibid. *n.* 93. *&* 94.

Et quid quando codicilli facti ab eo, qui etiam testamentum fecit, pereant, si filius ejus jure suitatis, non autem mixtionis hæres extitit, postea vero ab hæreditate abstinuit prætoris beneficio usus? Ibid. *n.* 95. *&* 96. ubi, quid in legato libertatis, fideicommisso universali, & legato piæ causæ relicto, quæ per existentiam sui hæredis confirmantur.

CODICILLARIS.

Clausula codicillaris quæ sit? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 19. *n.* 1.

Ejus natura testamentum in codicillum convertitur, & hæres tanquam fideicommissarius in judicio divisionis admittitur, omnia legata, & fideicommissa sustinentur, ibid. *n.* 2. *Cum seqq.*

Hæc clausula ad conservandas ultimas voluntates inventa fuit, ibid. *n.* 4.

Clausula hæc expræsè apponi potest, & quibus verbis ita dicatur? Ibid. *n.* 6. *Cum seqq. &* *n.* 20.

Indubio apposita, & non de consuetudine Notariorum, censetur, ibid. *n.* 9.

Ita licèt non reperiatur scripta, ubi communiter apponi censuevit, ibid. *n.* 10.

Intelligitur apposita ex præsumpta testatoris voluntate quo ad solemnitatem, non quoad substantiam in testamẽto inter liberos, ibid. *n.* 11. *&* 12. ubi secus quando filio legitima titulo institutionis non est relicta.

In testamento militis appositа censetur, ibid. *n.* 13.

Ita in testamento ad pia, ibid. *n.* 14.

Et quando ad favorem libertatis. ibid. *n.* 15. *&* 16.

Et quando ad favorem eorum, quos ardenter, ac summoperè testator deligebat, ibid. *n.* 17. *Cum seqq.*

Appositа etiam censetur in testamento, in quo testator, vel hæres juraverint, aut promiserint, se dispositа in testamento impleturos, ibid. *n.* 21.

Quid quando ex verbis testamenti apparet testatorem voluisse hæredes venientes ab intestato gravare, ut restituant? Ibid. *n.* 22. *Cum seqq.* ubi etiam quando gravare censeatur hæredes in primo testamento institutos, ut restituant instituto in secundo; *&* *n.* 26. *&* 27.

Hæc clausula sub intellecta non solum pro tẽpore præsenti, sed etiam pro futuro regulariter intelligitur? ibid. *n.* 25.

Clausula codicillaris adhibita in testamento patris tabulas pupillares sustinet, ut jure fideicommissi valeant, si directò valere nequeunt, ibid. *n.* 28.

An hujusmodi clausula sustineat testamentum, in quo filius jam natus præteritur, vel injustè exhæredatur, ut jure fideicommissi valeat? Ibid. *n.* 29. *&* 30.

An efficiat, ut filius, qui per quærellam inofficiosi testamenti annullavit testamentum, restituere hæreditatem hæredi scripto, salva legitima, teneatur, ibid. *n.* 31.

An substineat testamentum fratris ruptum per quærellam alterius fratris? Ibid. *n.* 32.

An substineat legata, & fideicommissa, quando hæres institutus moritur, vivente testatore, vel non addita hæreditate? Ibid. *n.* 33.

An per eam censeantur gravati hæredes ab intestato restituere hæreditatem ex fideicommisso substituto, quando hæres substitutus testatori præmoritur? Ibid. *n.* 34.

An sustineat testamentum, in quo spurius incapax instituitur, ad hoc, ut hæres ab intestato teneatur restituere, ut possit nubere, & honestè vivere? Ibid. *n.* 35.

An substineat testamentum filiifamilias, ut tanquam donatio causa mortis valeat? *d. n.* 35.

Appositа in testamento matris an substitutionem directam convertat in fideicommissariam? Ibid. *n.* 36.

An impediat gravatum quartam Trebelianicam detrahere? Ibid. *n.* 37.

Ejus virtute institutus hæreditatem repudiare potest, & legata ex eodem testamento capere, ibid. *n.* 38.

Operatur, ut quod ex testamento invalido non debetur, abintestato debeatur? Ibid. *n.* 39.

Solemnitatis defectum, & non voluntatis supplet, ibid. *n.* 39.

Ejus virtute testamentum per nutum factum jure codicilli valet, ibid *n.* 40.

Ita si testamentum jure institutionis factum sit, ibid. *n.* 40.

Ita ſubſtitutiones directæ in fideicommiſſariam convertuntur, ibid. *n.* 41.
Sed contra voluntatem teſtatoris clauſula codicillaris nihil operatur, ut quando teſtamentum ob defectum voluntatis non valet, ibid. *d. t. 2. l. 5. c. 19. n. 42. & n. 55. Cum ſeqq.* ubi contrarium.
Nec ejus virtute legitima filiorum, ut alteri reſtituatur, gravari poteſt, ibid. *n.* 43.
Per hanc clauſulam hæredi ſcripto emiſſionem non datur, nec hæredi ab inteſtato retardatur, ibid. *n.* 44.
Clauſula hæc poſita in teſtamēto invalido revocatorio primi validi nihil operatur, ibid. *n.* 45.
Ita quando teſtamentum, ut tale valere poteſt, ibid. *n.* 46.
Nec teſtamentum valere facit quò ad pœnam appoſitam hæredi, ſi contra veniat, ibid. *n.* 47.
Ita nihil valet quando teſtamentum nec ſolemnitates habet, ut tanquam codicillus valere poſſit, ibid. *n.* 48.
Ita quando illud faciens facultatem teſtandi non haberet, niſi mortis tempore ad teſtandum habilis ſit, ibid. *n.* 49.
Ita quando concipitur de præſenti, ſi nativitate poſthumi in teſtamento præteriti teſtamentum rumpitur, ibid. *n.* 50.
An clauſula codicillaris de futuro appoſita operetur, quando teſtamentum nativitate poſthumi præteriti ruptum eſt, de quo teſtator non cogitabat? Ibid. *n.* 51. & 52.
Si poſt nativitatem poſthumi præteriti, de quo teſtator ſpecialiter non cogitaverat, teſtator diutius vivens teſtamentum non mutavit, cum mutare potuiſſet, tale teſtamentum jure codicillorum valet, ibid. *n.* 53.
Clauſula codicillaris remedium *Leg. fin. de revocand. donationib.* non tollit, ibid. *n.* 54.
Clauſula codicillaris an operetur quando teſtamentum agnatione ſui hæredis rumpitur, ibid. *n.* 57.
Et an ut ſubſtitutio vulgaris, in fideicommiſſariam convertatur? Ibid. *n.* 58. & 59. *Cum ſeqq.* ubi per caſus latè declaratur.
Inſtitutus in re certa an per clauſulam codicillarem totam hæreditatem ex fideicommiſſo capere poſſit, quando alius, inſtitutus non invenitur? Ibid. *n.* 65.
Codicillaris clauſula, ad hoc, ut primum teſtamentum per ſecundum non revocetur, nec ut ſubſtitutio reciproca fideicommiſſariam non contineat, nihil operatur, ibid. *n.* 66.
Nec operatur quando quis matrem in re certa, præteritis filiis, inſtituit, ibid. *n.* 67.
Nec quando in fine teſtamenti apponitur, ſed tantum quando in diſpoſitione ponitur, ibid.

COHÆRES.

Ante diviſiones cohæres tutor, nec curator eſſe poteſt, *t. 3. l. 3. c. 4. n. 61.*
Cætera de cohærede invenies ſub verb. *Hæres.*

COLLATERALIS.

Vid. *Frater, & Agnati.*

COLLATIO.

Quid ſit, & quare, & à quò jure introducta? *t. 2. l. 2. c. 11. n. 1. Cum ſeqq.*
Solum inter deſcendentes locum habet, ibid. *n.* 12. & *d. t. l. 3. c. 1. n. 75.*
Et in caſibus à jure expreſſis, ibid. *d. l. 2. c. 11. n.* 13.
Filius ſive ſuus, ſive emancipatus, nulla ſexus differentia habita, conferre tenetur, ibid. *n.* 14. *Cum ſeqq.*
An filius adoptatus? Ibid. *n.* 19. & 20.
An legitimatus? Utroque jure attento, ibid. *n.* 21. & 22.
Legitimatus per ſubſequens matrimonium conferre tenetur, ibid. *n.* 23.
Ita filius naturalis plebei, quando ſucceſſibilis eſt, ibid. *n.* 25.
Ita excluſus, vel excluſa per ſtatutum, ſi a parentibus inſtituti fuerint, ibid. *n.* 24.
Filii etiam inæqualiter inſtituti, & diverſo jure ſuccedentes, ibid. *n.* 36. & 37.
Inter aſcendentes collationi locus non eſt, ibid. *n.* 26. & 27. ubi ad contraria reſpondetur.
Collatio locum habet, licèt, patrem donare voluiſſe, conſtet, ibid. *n.* 31.
Sed non inter conſanguineos, collaterales, & aſcendentes, ibid. *n.* 33. *Cum ſeqq.*
Inter filios ſpurios etiam legitimatos collatio non eſt, ibid. *n.* 38.
Nec quando frater titulo particulari ſuccedit; puta legati, aut fideicommiſſi, ibid. *n.* 39.
Nepotes dotem, aut donationem patri ſuo datam conferre tenentur, quando cum patruis avis ſuccedunt, ibid. *n.* 40. & 41.
Si nepotes unà cum patre ſuo vivo ab avis inſtituantur, ut extranei conferre non tenentur, ibid. *n.* 42.
An nepotes dotes, & donationes datas ſibi ab ipſis avis conferre teneantur? Sub diſtinctione reſolvitur, ibid. *n.* 43. & *ſeqq.*
An filius, cujus comtemplatione dos nepti data eſt, eam in legitima imputare teneatur, quando patri donanti ſuccedit; & quid ſi adhuc dos a nepte poſſideatur? ibid. *n.* 49. *Cum ſeqq.*
Et quid de jure noſtro in prædicta quæſtione? Ibid. *n.* 57. *Cum ſeqq.*
Quo jure attento, quando conſtiterit dotem, vel donationem factam nepotibus, horum contemplatione, pater eam conferre non tenetur, ibid. *n.* 61.
In dubio filii contemplatione facta cenſetur, niſi eum odio habuerit avus dotans, vel in teſtamento dotem non eſſe conferendam declaraverit, vel filius dives fuerit, ibid. *n.* 62.
Quando, ſeu donatio nepotibus facta remuneratoria

toria fuerit, collatio ceſſat, ibid. *n.* 63.
Ita quando parens vita functus, illo tempore dos, ſeu donatio facta à nepotibus conſumpta invenitur, abſtinentibus ab hæreditate patris, & ad ſucceſſionem avi poſt mortem patris, cum patruis, & avunculis convocantibus ibid. *n.* 65.
Ita quando nepos cum patruis, avunculis, amitis, & materteris avo ſuccedit; ibid. *n.* 66.
Filio à patre in legitima inſtituto, nepotibus ex eodem filio in cæteris bonis inſtitutis, inter nepotes, & patrem collatio non habet locum, in donatis ab ipſo avo, ibid. *n.* 67. & 68.
Dos data à patruo, vel avunculo ſobrinæ quando conferenda ſit, vel non, dum agitur de dividendis bonis paternis? Declaratur, ibid. *n.* 69. *Cum ſeqq.* & *c.* 12. *d. l. n.* 105.
Et quando donatio, ſeu dos facta ab extraneo? Ibid. *n.* 77. & 78.
Collatio an habeat locum quãvis filii ſuccedunt patri, ex diviſione ab ipſo patre facta inter eos? Sub diſtinctione reſolvitur, ibid. *n.* 79. & 80.
Attento jure noſtro Regio regula affirmativa conſtituenda eſt, quòd omnia bona a parentibus profecta conferantur, niſi ſpecialiter exceptum reperiatur, cujus contrarium erat jure communi attento, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 7. & 8.
Unde conferuntur dotata ab extraneis, vel conſanguineis contemplatione parentum, ibid. *n.* 9. *Cum ſeqq.* ubi contrarium conciliatur.
Ita donationes ſimplices filiis in poteſtate exiſtentibus factæ, licèt juramento, morte, vel emancipatione confirmatæ, & eorum fructus, ibid. *n.* 12. & 13.
Contrarium, ibid. *n.* 14. quod ibid. limitatur, *n.* 15. *Cum ſeqq.*
Donatio etiam, ſeu patrimonium ad ſuſcipiendos ordines confertur, quanvis alii contrarium dixiſſent, ibid. *n.* 18. *Cum ſeqq.* & quomodo, ibid. *n.* 144. *Cum ſeqq.* ubi quid ſi excedat?
Ita expenſum pro ingreſſu Monaſterii, licèt Monaſterium exceſſum retribuere non teneatur, ibid. *n.* 21. & 22.
Similiter donationes ob cauſam matrimonii, & propter nuptias, & quocunque modo factæ, & quando eorum fructus? Ibid. *n.* 23. *Cum ſeqq.*
Similiter dotata à ſocero nurui, vel ab amicis, aut conſanguineis, conſtando prius, quod amicus aliter donaturus non eſſet, niſi immediate perſonam patris contemplaret, ibid. *n.* 28. & 29. ubi de veſtimentis, cæteriſque ornamentis, de quibus etiam, *n.* 31. ſive inter nobiles, vel ignobiles agatur, ibid. *n.* 32.
Ita bona, quæ parentes filiis donant, ut ampliores dotes inveniant, ibid. *n.* 30.
Ita etiam quando dos data fuit tempore, quo tantum una filia, vel filius exiſtebat, quia per poſtea natos revocatur, etiam reſpectu tertii, & quinti, ibid. *n.* 33. & 34.
Similiter ſolutum à patre pro filii condemnatione, niſi ſponte, & pietatis intuitu ſolutum ſit; ibid. *n.* 35. & 37. & *verſ. n.* 155. & 156.
Ita malè conſumptum à filio, vel occulte acceptum de bonis patris, ibid. *n.* 36.
Similiter officium, ſeu munus militiæ vendibile à patre emptum, ibid. *n.* 38.
Ita officia publica empta quo ad prætium, ibid. *n.* 39. *Cum ſeqq.* ubi quid de officio conceſſo ob patris ſervitia, & *n.* 158. *Cum ſeqq.* ubi ſimiliter expenſæ ad conſequendum beneficium Eccleſiaſticum, vel in adpiſcenda gratia Summi Pontificis, per quam ſucceſſor maioratus ad certam partem fructuum beneficiarios eligere poſſit, ibid. *n.* 43. & 44.
Similiter pretium, quo feudum emptum fuit, ibid. *n.* 45.
Ita nomina debitorum, ibid. *n.* 46.
Filius abſtinens ab hæreditate, etiam invitus cõferre cogitur exceſſum, ibid. *n.* 48.
Et quando conferenda ſit, vel non, donata à parentibus ob remunerationem ſervitiorum? Ibid. *n.* 49. *Cum ſeqq.* & Vid. *n.* 192. *Cum ſeqq.*
Emphyteuſis de pacto, & providentia accepta pro ſe, & filiis ſuis, & invita per parentem tranſlata quo ad æſtimationem confertur, licèt pater in ultima vita ſit, aut in manibus domini directi renunciaverit, ut eam ipſi filio renovaret, ibid. *n.* 53. *Cum ſeqq.*
Hujuſmodique emphyteuſis empta, vel alio titulo oneroſo acquiſita conferenda eſt, filius tamen optionem habet conferendi prætium emptionis, vel æſtimationem, eo tempore, quo ei delata fuit, ibid. *n.* 56. *Cum ſeqq.*
Licèt etiam empta fuiſſet in ultima vita, & renovata ſibi eſſet, ibid. *n.* 59.
Ita quando emptor emphyteuſis moritur, adhuc vivente venditore, renovatione non facta, ibid. *n.* 61.
Et licèt pater in manus domini renuntiaſſet, ut filio concederet, ibid. *n.* 62.
Renovationis jus an, & quando ſit conferendum, quomodoque? Ibid. *n.* 62. & 63.
Qui quando emphyteuſis in vita patris ad filium non ſit tranſlata, ſed tantum in teſtamento relicta? Sub diſtinctione reſolvitur, *n.* 64. *Cum ſeqq.* & *n.* 161. *Cum ſeqq.* ubi de emphyteuſi ſemel collata.
Meliorationes factæ in emphyteuſi, & maioratu conferri debent, & quomodo? Ibid. *n.* 67. & 68. quid ſi modicæ, vel virtute pacti facta? Ibid. *n.* 165.
Emphyteuſis perpetua etiam conferenda eſt, ibid. *n.* 69.
An, & quando fructus remiſſi, vel donati ex rebus,

rebus, in quibus proprietas ad filium pertinet, ibid. *n.* 70. *Cum seqq.* ubi de fructibus maioratus à patre renunciatis, & *n.* 166. & 167. & 168. & *d. t. l.* 6. *c.* 9. *n.* 16.

Acquisita pæcunia parentis, labore, & industria filii conferenda sunt, dummodo filius in domo patris aletur, ibid. *n.* 73. pro cujus declaratione, ibid. *n.* 172. *Cum seqq.* & 182. *Cum seqq.*

Et quando expensum in re filii, & in lite, vel transactione pro consequenda emphyteusi? Ibid. *n.* 74. & 75. *d. t.* 2. *l.* 2. *c.* 12.

Ita datum pro transactione, ibid. *n.* 76.

Et quando legatum relictum à patre? Ibid. *n.* 77.

Quando fructus, & usuræ dotis, quantæ, & à quo tempore conferendæ? Ibid. *n.* 78. *Cum seqq.*

Adventitia bona non conferuntur, ibid. *n.* 86.

Nec castrensia, ibid. *n.* 87.

Nec acquisitum intuitu militiæ, sivè in castris, sive extra, nec data proficiscenti ad bellum, ibid. *n.* 89.

Ita acquisita, & comparata ex rebus donatis ad militiam, ibid. *n.* 90.

Donata á patre filio è milicia reverso conferuntur, ibid. *n.* 91.

Quasi castrensia non conferuntur, ibid. *n.* 92.

Et ita acquisita per advocatum, ibid. *n.* 93.

Vel per medicum, ibid. *n.* 94.

Vel per docentes gramaticam, ibid. *n.* 95.

Vel per Tabelionem, ibid. *n.* 96.

Vel per procuratorem, ibid. *n.* 97. & 98. ubi restringitur.

Vel per clericum, 99. & 100. & 101. & 102. ubi etiam non solum ad acquisita clericatus intuitu, sed ad acquisita aliundè extenditur

Adjutoria dotium data ab illis, qui non sunt ascendentes, etiam in contemplationem parentum non conferuntur, ibid. *n.* 103.

Nisi donatores conferenda esse expræsserint, ibid. *n.* 104.

Quid in officiis concessis à Camera alicujus civitatis, seu villæ filiabus officialium præmortuorum? Ibid. *n.* 106.

Donationes factæ à filiis, & consumptæ in Palatio non conferuntur, nisi quód exinde reductum fuerit, ibid. *n.* 107. & 108.

Donationes modicæ non conferuntur, nisi magnus fiat acervus, ibid. *n.* 109.

Ita expensum pro filio in studio, libris, aut in quacunque arte mechanica discenda, quod ampliatur, ibid. *n.* 110. usque ad 131. & Vid. *n.* 205.

Et sublimitatur, ibid. *à n.* 132. usque ad *n.* 141.

Quando filius hujusmodi expensas confert deducenda sunt alimenta, quæ in domo patris recepturus erat, ibid. *n.* 120. & 127.

Et an libri solum extantes conferendi sint? Ibid. *n.* 139.

An ipsi libri, vel eorum æstimatio conferri debeat? Ibid. *n.* 140.

An pecunia ad libros emendos? Ibid. *n.* 205.

Expensum tamen in studio à matre, & ascendentibus maternis conferendum est, ibid. *n.* 141.

Donatum à patre, ut filius Eques fiat alicujus trium militarium Ordinum, aut cujuscunque Ordinis non confertur, ibid. *n.* 142.

Similiter expensum pro aliqua sacra visitatione, *vulgo romaria*, ibid. *n.* 143.

Sumptus in prandiis, & cænis in die nuptiarum, vel primæ Missæ, aut propinæ in die professionis non conferuntur, ibid. *n.* 147.

Nec vestes quotidianæ, ibid. *n.* 148.

Neque enim annui redditus, *vulgo*, *juros*, *ou Tenças* à Rege concesci in perpetuum, vel ad vitam, cum quasi castrensia censeantur, ibid. *n.* 149. *Cum seqq.*

Et quando alia bona à Rege, seu Regina donata? Ibid. *n.* 152. *Cum seqq.* & 196.

Solutum pro filio redimendo à captivitate non confertur, ibid. *n.* 155.

Expensum pro consequenda dignitate in fructifera filio non confertur, ibid. *n.* 157.

Acquisita ex labore, & industria filiorum non conferuntur, quando ex re patris non acquirit, ibid. *n.* 169.

Neque acquisita ex famulatu, licét in his pater usumfructum habeat, ibid. *n.* 170. & 171.

Similiter non confertur mercedis dimidia filio servienti patri, & novercæ, vel merces ei debita, quando matri, & vitrico simul servit, ibid. *n.* 180. & 181.

Filius non tenetur lucrum acquisitum ex dote uxoris cæteris fratribus communicare, & multo fortius in nostro Regno, ibid. *n.* 189. & 190.

Filius non tenetur conferre ea, quæ ex bonis patris post ejus mortem lucratus est, ibid. *n.* 191.

Fructus percepti ex Comittatu, vel Ducatu conferendi non sunt, ibid. *n.* 197.

Datum filiæ ob vim ei illatam, vel filio ob injuriam passam non confertur, ibid. *n.* 198. & 199.

Filius, neque filia conferre tenentur legitimam, seu dotem deperditam absque eorum culpa, secus si cum illa, ibid. *n.* 400. & 201. & *c.* 13. *d. l.* 2. & *d. t.* 2. *n.* 40. quid si post mortem patris periere, *d. c.* 13. *n.* 32.

Et quid si filius, aut filia divites sint, ibid. *n.* 203. *d. t.* 2. *l.* 2. *c.* 12.

Annui redditus vulgo *Tenças*, extra dotem dati non conferuntur, ibid. *n.* 204.

Donationes factæ filiis validæ, vel morte confirmatæ quando conferuntur, unde deducendæ sint? Ibid. *n.* 206.

Jus collationis ad hæredes transit? Ibid. *n.* 207.

Pater,

Pater, vel mater collationem prohibere nequit, pro qua conclusione multi casus distinguuntur, ibid. *n.* 208. *Cum seqq.* ubi de filio instituto in minus, quam legitima, vel simpliciter, aut exhæredato, cum expressione causæ postea non probatæ, vel instituto in dote, vel donatione sibi facta, aut universaliter instituto, sed gravato; vel quando pater rem donatam assumit in tertiam.

Ad collationem compellitur quis venire vel per condemnationem ad interesse, si interpellatus cum aliquo spatio non conferat, ibid. *n.* 216.

Vel per denegationem actionum hæreditariarum, ibid. *n.* 217.

Multæ aliæ expensæ factæ cum filiis sub sacris paternis constitutis, quæ non conferuntur, ibid. *n.* 218. *Cum seqq.*

Profusa à filio ludendo, aut meretricando quando ei imputanda sunt? Cum distinctione resolvitur, ibid. *n.* 223. & 224.

Quibus modis conferatur? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 13. *n.* 1. *Cum seqq.*

Ad æqualitatem servandam sufficit quod pretium rei conferatur, ibid. *n.* 6. & 7.

Rem conferre nemo tenetur, sed ad interesse tantum, ibid. *n.* 9. & 10. sed contrarium, & verius, ibid. *n.* 11. *Cum seqq.* ubi ad contraria respondetur.

Res collata hæreditaria fit, ibid. *n.* 13. & *n.* 18. & *t.* 1. *l.* 2. *c.* 3.

Re tamen consumpta per æstimationem collatio admittitur, ibid. *n.* 15. & 19. *d. t.* 2. *l.* 2. *c.* 13.

Ita dos data filiæ matrimonio cõstante, cum tunc maritus possideat, ibid. *n.* 20.

Alii casus, in quibus collatio per æstimationem fit, ibid. *n.* 21. *Cum seqq.*

Qualis valor rei in dotem datæ, vel donatæ, an tempore donationis, seu dotis, an vero collationis? Ibid. *n.* 24. *Cum seqq.*

Quid in augmento extrinseco? Ibid. *n.* 36. *Cum seqq.*

Quid quando res datur æstimata? Ibid. *n.* 39. *Cum seqq.*

Collatio qua actione petenda sit? Ibid. *n.* 44.

An, & quando dos tota, vel pro dimidio conferenda sit morte utriusque parentis? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 14. *n.* 30. *Cum seqq.*

Nepotes ex propria persona avo succedentes conferre non tenentur dotem matri datam, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 23.

Acquisita ex pupillari, aut alia substitutione filius conferre non tenetur, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 75. & 76.

Collationi an sit locus quo ad fructus maioratus traditi in vita patris, seu matris, filio propter nuptias, vel filiæ ob dotem? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 9. *n.* 16.

Data sponsæ a parentibus sponsi, iste conferre aliis fratribus tenetur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 16. *n.* 27.

Filius administrans bona patris, aut matris an conferre teneatur quod ex bonis in se alendo, & similibus consumpsit, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 5. & 6.

Et quid in expensis vitiose factis? Ibid. *n.* 7. & 8.

Frater consumpta cum bona fide an conferre teneatur, ibid. *n.* 9.

Si bona immobilia dotata meliorata sint, dotatus electionem habet illa conferendi sicut existunt, vel eorum pretium tempore, in quo illi dotata fuere, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 11. *n.* 63. & 67. ubi licèt æstimata data essent.

Quid si illa deteriorata existunt, ibid. *n.* 65.

Bona mobilia existentia, sive æstimata, sive non, data essent, semper ad collationem trahenda sunt, ibid. *n.* 66.

Quid quando dos in pecunia constituta fuit, & pro solutione illius res æstimatæ traditæ, ibid. *n.* 68.

Minor non restituitur ad hoc, ut bona, quæ tempore mortis testatoris habuit, conferre non teneatur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 199.

Alimenta præstita post mortem patris à capita casalis dum est in possessione casalis, an imputanda in legitima recipientium sint, in favorem eorum alimenta non recipientium? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 16. *n.* 51. & 52. & *t.* 4. *l.* 5. *c.* 10. *à n.* 10.

COLLEGIUM.

An institui possit? Vid. *Testamentum, & Confraternitas.*

COLONUS.

Colonus impediri potest ne frumentum extrahat, nec fructus colligat, dum tutor locator vigessimam partem non extrahit, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 51. & Vid. *Locatio.*

COMMISSARIUS, COMPLEMENTArius, conresponsalis.

Vid. *Institor.*

COMMISSUM.

Judex secularis bona, quæ Ecclesiasticus contra bannum divertit, aprehendere potest, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 9. *n.* 129.

Emitens in regnum merces natura sua licitas, & permissas simul cum prohibitis, aprehensus omnia amittit, ibid. *n.* 130.

Secus si cum prohibitis simul non aprehendatur, ibid. *n.* 131.

Quando pedagium, vel prætorii solutio fraudatur etiam per dolum merces non amittuntur, sed jura duplicantur, ibid. *n.* 133.

Omissio registri ipso jure amissionem inducit, ibid. *n.* 132.

Quando per commissum ipso jure dominium fisco acquiratur? Ibid. *n.* 134.

Vid. *Emphyteusis.*

COMMODATUM.

Commodatum quid sit? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 1.

Commodatarius,& ejus hæredes de re commodata rationem reddere debent, ibid. *n.* 2.
Et de acceſſionibus, & fructibus rei commodatæ, ibid. *n.* 4.
Et mora interveniente de damno emergenti, & de lucro ceſſanti tenetur, ibid. *n.* 5.
Si dolo, vel culpa lata non reſtituat commodatam rem juramentum in litem contra commodatarium defertur, ibid. *n.* 6.
Quo loco, & tempore reſtituere teneatur? Ibid. *n.* 3.
Commodatarius adverſus reſtitutionem rei commodatæ compentationem allegare nequit, ibid. *n.* 7.
De intereſſe, & deterioratione rei commodatæ ex dolo lata, levi, vel leviſſima culpa ſecuta, tenetur, ibid. *n.* 8. & *n.* 9. ubi etiam reſpectu acceſſorii.
Secus tamen ſi re uſus ſit in eo,uſu,ad quem cõmodata fuit, ibid. *n.* 9.
Ante finitum tempus expreſſum vel tacitum, ad quod res commodata fuit, reſtituere non tenetur, ibid. *n.* 10.
Et quid ſi abſque præfinitione temporis commodata ſit? Ibid. *d. n.* 10. & *ſeqq.*
Ante complectum uſum, ad quem res commodatur, reſtitutioni locus non eſt, ibid. *n.* 12.
Re, caſu furtuito, perempta, reſtituere non tenetur, ibid. *n.* 13.
Niſi culpa caſum præceſſerit, ibid. *n.* 14.
Vel mora in reſtituendo interveniat,vel res æſtimata data, vel pactum de caſu furtuito adeſſet, ibid. *n.* 15.
De culpa leviſſima non tenetur commodatarius, ſi etiam in gratiam commodantis res commodata fuerit, ibid. *n.* 16.
Quando in commodum tantum commodantis, pro ut quando ſponſus ſponſæ ornatus mayoris cauſa commodat, vel quando quis libros commodat,ut in ſua cauſa conſuleret,de culpa etiam levi non tenetur, ibid. *n.* 17
Commodatarius ſi rem per nuntium fidelem commodatori remiſit, liberatur, ibid. *n.* 18.
Si commodatarius ratione commodati damnum patiatur, niſi eo refuſo, reſtituere non tenetur, ibid. *n.* 19.
Expenſas neceſſarias,exceſſivaſque recuperare poteſt, ut curatio, & refectio rei commodatæ, ibid. *n.* 20.
Cibaria tamen, nec ſolea ferrea equorum reſtituenda commodatario ſunt, ibid. *n.* 21.
Furioſus,minor, pupillus quatenus de commodato teneantur? Ibid. *n.* 22. & 23.
Commodatarius lucrum proventum ex propria induſtria ratione rei commodatæ, reſtituere non tenetur, veluti ex pecunia, ibid. *n.* 24. & 25.
Prædicta in præcario procedunt, ibid. *n.* 21. &
Vid. *Precarium.*
Vid. *Tutor.*

COMMODUM.

Vid. *Damnum, & Unus.*

COMMUNICATIO, COMMUNIO.

Communicatio bonorum inter conjuges melior via eſt, ut pax inter eos conſervetur, per rationes, de quibus,*t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 10. *Cum ſeqq.*
Conſuetudo communicandi bona inter conjuges, & jus noſtro Regium id diſponens laudatur, & defenditur,ibid. *à n.* 1. & *n.* 14. & 15.
Jus tamen noſtrum non impedit, ut apud nos matrimonium in forma juris communis celebretur, ibid. *n.* 16. & 17.
Matrimonio contrato in noſtro Regno abſque pacto omnia bona communicantur, & eo diſſoluto æqualiter dividuntur, ibid. *n.* 18.
Etiam in matrimonio putativo communicatio datur, data bona fide,quo ad acquiſita, ibid. *n.* 19. & 20.
Donationes,hæreditates, & legata etiam communicantur, ibid. *n.* 21. quod limitatur, ibid. *n.* 159. & 171.
Niſi contraria conditione data, vel relicta ſint, ibid. *n.* 159. & *ſeqq.*
Sed inter conjuges celebrantes in forma juris communis donationes, hæreditates, & legata non communicantur, ibid. *n.* 22.
Donationes tum remuneratoriæ, tum ſimplices communicantur, ſed non matrimonio ſecundum jus commune contractas,ibid. *n.* 23. & 24.
Licèt conjux animo non communicandi acquirat communicatio datur, ibid. *n.* 25. & 26.
Acquiſita ex induſtria hominis, opere, artificio, vel contemplatione ſocietatis etiam inter conjuges in forma juris communis, communicantur, ibid. *n.* 27. & *n.* 145. & 146.
Quid ſi acquiſita cum periculo, altero invito, lucrata ſint? Ibid. *n.* 172.
Acquiſita etiam ex adulterio uxoris, vel aliter turpiter acquiſita, ſi licite retineantur, ſecus ea, quæ nec licite retinentur,ibid. *n.* 28. *Cum ſeqq.* ubi de furto, & uſura, & aliis turpiter acquiſitis, & *n.* 106. *Cum ſeqq.* ubi quando conjux ad reſtitutionem teneatur.
Licèt conjux reſpectu alterius nulla, aut pauca bona habuerit, communicatio datur, & quare? Ibid. *n.* 32. *Cum ſeqq.*
Tum quò ad dominium, tum ad poſſeſſionem, tum ad periculum,tum ad commodum communicatio eſt, ibid. *n.* 36. & 37. ubi de ſocietate omnium bonorum.
Actiones, & jura etiam ſine ceſſione communicantur, quòd ſecus eſt in ſocietate omnium bonorum, ibid. *n.* 38. & 39.
Et fructus bonorum vinculatorum, ſcilicet, maioratus, Cappellæ, Regiæ Coronæ,& frudalium, ibid. *n.* 40. & 41.
Et fructus commendæ Ordinum, ibid. *n.* 42. & 43.

43.ubi, quod in hoc convenit cum ſocietate omnium bonorum, & cum matrimonio contracto attento jure communi, & Caſtellæ.
Et fructus hominis, ſervorum, arborum, domorum, animalium, & ſimilium, ibid. *n.* 183. & alii fructus narrati, *t.2.l.7.c.16.à n.* 120.
Sive matrimonium ſit primum, ſive ſecundum, & tertium communicatio datur, ibid. *n.*44. *d. t.2.l.6.c.1.*
Et licèt unus conjux hæreticus ſit, ibid. *n.*45.
Et licèt unus minor ſit, abſque decreti neceſſitate, ibid. *n.* 46. *&* 47.
Melioramenta facta in bonis maioratus, & rebus indiviſibilibus, vel incommunicalibus, etiam communicantur, ibid. *n.*48. *&* 49. ubi, ad ſocietatem, & matrimonium in forma juris communi extenditur.
Ita bona caſtrenſia in bello acquiſita, ibid. *n.*50. *&* 51.
Similiter quaſi caſtrenſia, ibid. *n.*52. *& ſeqq.*
Inventa etiam inter conjuges communicantur, ibid. *n.* 54.
Etiam ea, quæ aliquando ab uno ex conjugibus acquiri non poſſunt, ut hæreditas relicta marito a patre uxoris ſpuriæ, ibid. *n.* 55.
Legatum à marito uxori in teſtamento alterius ſcriptum, ipſi quoque marito acquiritur, ibid. *n.*56.
Acquiſita occaſione injuriæ ſibi, vel eorum filiis illatæ, & quæcunque per filios ac ſervos comparata communicantur, ibid. *n.* 57.
Donata etiam à Principe, ſecus in matrimonio per dotem, & arrhas, ibid. *n.*58. *&* 59.
Ita uſus, & habitatio, & commoditas, ibid. *n.* 60. *& ſeqq.* juncto *n.*145. *Cum ſeqq.*
Futura etiam tempore contracti matrimonii cõmunicantur, ibid. *n.*63. *Cum ſeqq.* ubi quid in ſociis.
Lucrum dotis proveniens marito per mortem uxoris etiam communicatur, ibid. *n.*70.
Privilegium an, & quando communicetur? Ibid. *n.* 71. *Cum ſeqq.* ubi latè, & Vid. *Privilegium.*
An dignitas? Ibid. *n.* 82.
An nobilitas? Ibid. *n.* 83.
Reſtitutio etiam in integrum communicatur, ita reſtitutio ex clauſula generali, & quid in ſocio, ibid. *n.* 86.
Dos promiſſa certo die ſolvenda, puta ad quinquenium, licèt uxor ante adventum diei mortua ſit, communicatur, ibid. *n.* 87. *&* 88. ubi ratio traditur, *& d. t.* 2. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 34.
Licèt matrimonium per momentum duret, communicatio datur, ibid. *d.t.2.l.6 c.1.n.89. &* 90. ubi de muliere ægrotante in lecto nuptias contrahente.
Omnia bona, quæ excogitari poſſunt communicantur, & quare? Ibid. *n.* 91. *&* 92. ubi quod hæc legalis ſocietas per regulas ſocietatis omnium bonorum regulanda ſit.
Et ſuper lucrata poſt mortem conjuges pendentia ex negotio antea geſto, eoque tempore cæpto, quo matrimonium durabat, ibid. *n.*93. *&* 167. ubi de ſalario commiſſionum.
Limationem invenies, ibid *n.*162. *&* 163. *&* 167. & quid in Regno Caſtellæ, communicantur, ibid. *n.*93.
Ita acquiſita ex artificio proprio, officio, vel labore, ignorata conjugis morte, ibid. *n.*94. *&* 168. & quare *n.* 95.
Quid in acquiſitis ex fructibus hæreditatis, aut ex pecunia, ibid. *n.* 164. *&* 165.
Contracto matrimonio in forma juris communis acquiſita quando communicentur, vel non, inter conjuges, *t.2.l.7.c.16.à n.* 50. *Cum ſeqq.* ubi latè, & Vid. *Diviſio*, & infra latè invenies.
Quid ſi matrimonium contrahatur cum extero in regno cum animo non revertendi ad patriam? Ibid. *n.* 96.
Et quid quando cum animo revertendi? Ibid. *à n.*155. ubi de Luſitano extra regnum matrimonium contrahente.
Uxor ignorans, & cohabitans cum marito impedimentum ſciente, lucra, conſtante matrimonio, habita conſequitur, & ad fiſcum non pertinent, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 46.
Interim quod bona non dividuntur, lucra, damna ſubvenientia communicantur, etiam datis minoribus, & quomodo, *t.2.l.6.c.*10. *n.*55. *&* 56. *& d.l.c.*11. *n.*28. *&* 29. *& d.t.l.6.c.*1. *n.* 164.
Matrimonio contracto de conſuetudine noſtri Regni non ſolùm bona ſita in domicilio viri, & uxoris communicantur, ſed etiam ſita extra domicilium, aut Regnum, ſive mobilia, ſive immobilia ſint, *t.2.l.7.c.*15 *n.* 4. *&* 5.
Item communicatio datur, quanvis pater, mater aut alius mulierem dotet, ſi ſimpliciter dotet, abſque declaratione quod dos ſecundum jus commune reguletur, ibid. *n.* 19.
Data tamen prædicta declaratione tantum circa dotem procedit, in cæteris tamen bonis communicatio datur, ibid. *n.* 23. *&* *n.* 171. *à d.t.2.l.6.c.*1. ubi de donatione cum pacto, ut liberis non ſtantibus, ad dotantem revertatur.
Datur etiam quando dotantes in caſu non exiſtentiæ filiorum ex illo matrimonio ſibi dotem reſtitui ſtipulati ſint, ſi exiſtant tempore mortis filii, quo caſu dos pura manet, ibid. *n.* 22. *d. t.* 2. *l.* 7. *c.* 15.
Si matrimonium contrahatur ſecũdum jus commune caſu quo filii non extent, etiam ſi extent matrimonium eodem modo contractum cenſetur, & communicatio non datur, ibid. *n.* 27. *&* 28.
Contrarium, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 10.
Jus patronatus an inter conjuges cõmunicetur, *t.3.l.6.c.*17. *n.*8.

Abſque copula carnali inter conjuges communicatio non datur, *t.2.l.6. c. 1.n. 97. & d. l. c. 11. n. 14.*

An vox, fama, & cohabitatio conjugatorum ſufficiat? Ibid. *d. l. 6. c. 1. n. 98.*

Et an copula per vim habita intra tempus ingrediendi religionem? Ibid. *d. n. 98.*

An copula antecedens, & fornicaria, aut violenta? Ibid. *n. 99.*

Quid quando per unum ex conjugibus ſteterit, ut copula non ſequatur? Ibid. *n.102.&113.*

Copula quomodo probetur, *t. 2. l. 2. c. 11. & d. l. 6. c. 1. n. 101.*& Vid. *Copula.*

Adminiſtratio tamen non communicatur, ſed admaritum ſpectat,niſi aliter pactum ſit, ibid. *n.104.& 105.& t.2.l.6 c.5.n.66.& ſeqq.*

Quid in matrimonio contracto cum muliere quinquagenaria? Latè per ampliationes, & limitationes, ibid. *d. c. 1. n. 110. Cum ſeqq.* ubi etiam de viro quinquagenario.

Quid ſi unus ex conjugibus ſervus ſit? Et quid domini reſpectu? Ibid. *n. 132.&133.&134.*

Relictum filiis alicujus ſervi,vel ejus uxori non communicatur, & quare? *t.2.l.5.c.6.n.29.& l. 6. c. 10.*

Actio pro ſocio inter conjuges non datur, ſed communi dividundo, cum noſtra legalis ſocietas vera ſocietas non ſit,ibid.*n.135.&136. d. l. 6. c. 1.*

Quid quando unus ex conjugibus in teſtamento alteri relinquit omnia bona, cum quibus ſuperſtes ad caſale venit? Ibid. *n. 137.*

Inter ſponſos, communicatio non datur, ibid. *n.138.*

Nec per matrimonium ratum, ibid. *n. 139.*

Quid in matrimonio Judicio Eccleſiaſtico ſeparato? Ibid. *n. 140. & 141.*

Mayoratus, bona Coronæ, feudum, emphyteuſis non comunicantur, ibid. *n. 142.*

Niſi emphyteuſis perpetua, aut empta ſit, quia tunc per æſtimationem dividuntur, ibid. *n. 143 & 144.* & Vid. *Emphyteuſis.*

Matrimonio contracto ſecundum jus conſuetudinarium,an ad matrimonium dotis,& arrharum conjuges tranſire poſſint?Ibid.*n.147.Cum ſeqq.*

Adulterio facto an communicatio ceſſet? Ibid. *n. 149.*

Et quid adulterio ſperituali facto, ibid.*n. 150. Cum ſeqq.*& Vid. *Fiſcus.*

Contracto inceſtuoſè matrimonio communicatio ceſſat, & bona publicantur, niſi ignorantia adſit, ibid. *n. 169. & 170.*

Spes aliquid acquirendi an inter conjuges communicanda, & quando, optime declaratur, ibid. *n. 173. Cum ſeqq.*

Quando pacta incompatibilia cum communicatione bonorum adſunt, communicatio ceſſat, *t. 2. l. 7. c. 15. n. 31.*

Communicatio inter conjuges quando, matrimonio conſtante, ceſſet? Vid. *Societas.*

Communicatio conjugalis, conſtante matrimonio,an renuntiari poſſit? *t. 2. l. 6. c. 8. n.20.*

Pactum reciprocum decreta protione hæreditatis cum noſtra ſocietate legali incompatibilis non eſt, *t. 2. l. 7. c. 15. n. 33.*

Judex,Curator,& Tutor collocandis minoribus advertere debent, an utilius ſit matrimonium contrahere ſecundum jus noſtrum, vel commune, *t. 3. l. 5. c. 17. n. 79.*

Sicut maritus in partem ſuam imputare tenetur notabiliter in ludendo, & meretricando impenſum, anita non teneatur communicare notabiliter acquiſitum? *t. 2. l. 6. c. 5. n. 58. Cum ſeqq.*

COMMUNICATIO QUO AD DEBITA

Ante matrimonium.

Debita ante matrimonium contracta non communicantur, nec executio fieri poteſt in bonis alterius, ſed tantum in bonis debitoris, vel acquiſitis matrimonio conſtante, *t.2.l. 6. c. 4. n. 1. & 2.* ubi,quod bona communicantur ſub conditione, *niſi creditores inſtent.*

Quocunque modo matrimonium contractum ſit? Ibid. *n. 3.*

Si mulier debitrix ſit etiam in dote executio facienda venit, licèt alii contrarium, ibid. *n. 3. & d. l. c. 8. n. 28.*

Et etiam pro uſuris, niſi alia bona adſint, quo caſu executio in dote non fit, ibid. *d. c.4.n. 5. Cum ſeqq.*

Debita etiam ratione delicti non communicantur, licèt pactum communicandi debita adeſſet, quod ad delicti debita non extenditur, ibid. *n. 8. & 9.*

Imo debita ratione delictorum ante matrimonium commiſſorum ſoluta, eo conſtante, in partem delinquentis imputantur, ibid. *n.10.*

Dos, ſeu donatio propter nuptias promiſſa ab uno ex conjugibus filiis prioris matrimonii ex bonis promittentis ſolvi debet, & in eis executio facienda, ibid. *n. 11.*

Executio pro debitis uxoris ante matrimonium contractis fit in dote, & non in lucratis, & acquiſitis, & quare? Ibid.*n. 12. &13.*ubi de fructibus.

Pro debitis tamen mariti in fructibus etiam ex bonis uxoris executio fit, ſoluto tamen matrimonio in partem viri imputantur, ibid. *n. 18. Cum ſeqq.*

Licèt maritus unde ſolvat, non habeat, ex bonis uxoris, ea invita, ſolvere nequit, ibid. *n. 14.*

Si tamen expreſſe ante matrimonium pacti ſint, ut debita etiam antea contracta communicentur, tunc tenentur, & indiſtinte in omnibus bonis executio fieri poteſt,ibid.*n.16.&17.*

An etiam, matrimonio constante hujusmodi pactum fieri possit, *t. 2. l. 6. c. 8. n. 21. & 22.*
Quid in matrimonio contracto attento jure communi, Vid. Infra.
Si marito debita solvente, ex quibus bonis non constet, ex acquisitis matrimonio constante solvisse præsumitur, quod imputandum ei in divisione erit, *t. 2. l. 6. d. c. 4. n. 21. & 42. Cum seqq.*
Aliqua tamen debita sunt, quorum utilitas ad futurum matrimonium incidit, pro quibus uterque conjux tenetur, & qualia hæc sint, late declaratur, ibid. *n. 23. Cum seqq.*
Quid in legitima debita filiis prioris matrimonii, ad secundum collata? Latè, ibid. *n. 29. Cum seqq.* ubi an hujusmodi legitimæ communicentur.
Quid quando vir, aut uxor debitum in judicio divisionis supperfit, pendente jam super eo lite? Ibid. *n. 34.*
Ex quibus bonis solvenda sint debita ante matrimonium contracta, & post mortem unius petita ante divisiones, vel postea? Latè per casus declaratur, ibid. *à n. 35. Cum seqq.*
Debita in alendis filiis prioris matrimonii non communicantur, *t. 2. l. 6. c. 5. n. 12. & 13.*
Ita facta pro discendis filiis prioris matrimonii, ibid. *n. 17.*
Ita expensum in nuptiis, ibid. *n. 33.*

Quò ad Debita, Damna, & Expensas matrimonio constante.

Debita, damna, & expensæ causa legalis societatis provenientia inter conjuges communicantur, *t. 2. l. 6. c. 5. n. 3.*
Et communi acervo imputantur, & ex eo in divisione extrahuntur, ibid. *& d. t. 2. l. 7. c. 16. n. 71.* & Vid. *Divisio.*
Licèt communionis causæ non proveniant, dummodo dolus, aut culpa absit, *d. t. 2. l. 6. c. 5. n. 4.*
Et licèt pactum in contrarium adsit, quia non valet, ibid. *n. 6. Cum seqq.*
Ita expensæ factæ in alendis filiis sive communibus, sive non, ibid. *n. 10. & 11.*
Sed quó ad filios non communes contrarium, & verius, ibid. *n. 12. & 13.*
Expensæ factæ pro docendis filiis communibus in studio, vel in aliis artibus, ibid. *n. 14. Cum seqq.* ubi secus de filiis prioris matrimonii.
Et quando expensæ pro doctorandis filiis, vel ad aliam dignitatem evehendis factæ? Ibid. *n. 18. Cum seqq.*
Et quid de expenso in consequenda marito dignitate, vel nobilitate? ibid. *n. 24. & 25.* ubi quod uxori decus est, ut maritus in dignitate, & honore reluceat.
Et quando expensum pro romariis, & divotionis causa? Ibid. *n. 26. Cum seqq.*
Et quando expensæ in nuptiis tam filii, quam filiæ factæ? Ibid. *n. 32. Cum seqq.* ubi quid in Regno Castellæ.
Damna, quæ unus ex conjugibus societati intendens recepit ut furtum, spolium, naufragium communicantur, ibid. *n. 34.*
Expensæ etiam pro conservandis, & asportandis mercibus ex communi acervo deducendæ, ibid. *n. 35.*
Ita expensus pro redimendo conjuge ab hostibus, ibid. *n. 36. & 37.*
Pœna etiam, qua injustè à Judice unus conjux condemnatus fuit, ex communi deducenda, ibid. *n. 45.*
Si servi, vel animalia moriantur, vel aliquo damnum dederint periculo utriusque conjugis erit, ibid. *n. 48. & 49.*
Ita impensum à marito in donationibus remuneratoriis, vel eleemosinis, ibid. *n. 50. & seqq.*
Et quando expensum à marito in ludendo, & meritricando? Ibid. *n. 54. & seqq.*
Impensum occasione magistratus communicatur, ibid. *n. 61.*
Sed non condemnatio ob culpam viri justè facta, ibid. *n. 62.*
Similiter condemnatio propter malam administrationem cujuscunque officii, ibid. *n. 63.*
Vel ratione delicti, seu quasi, ibid. *n. 79. Cum seqq.* ubi plura exempla, & rationes.
Damna tamen provenientia ex culpa levi, levissima, vel casu furtuito communicantur, ibid. *n. 64. & 65.*
Debita etiam, & expensæ à marito in vita facta, contradicente uxore, in illis casibus, in quibus de jure ad contrahendum, & expendendum uxoris consensus non requiritur, dummodo dolus, & culpa lata absit, ibid. *n. 66. & seqq.* ubi quare? Et aliqua, quæ maritus facere possit, invita uxore, afferuntur, & Vid. *Maritus.*
Debita etiam, & expensæ facta ratione infirmitatis, ibid. *n. 76. & 77.* præterquam facta in infirmitate morbi Gallici, ibid. *n. 88.*
Debita tamen, & expensæ in conviviis superfluæ, aut in rebus non necessariis non communicantur, ibid. *n. 89. & seqq.*
Expensæ à muliere factæ à matrimonio constante, in decoctione, vel amotione bonorum, quando ei imputandæ, & adversus eam in litem juretur; ibid. *n. 93. & seqq.*
Uxor licèt, constante matrimonio, etiam ex acquisitis alere parentes, fratres, aut similes teneatur, tamen eo soluto, in suam partem imputantur, quocunque modo matrimonio contractum sit, & ita similiter quando maritus suos alat, ibid. *n. 98. Cum seqq.*
Dotes, & donationes propter nuptis factæ ab uno ex conjugibus, sine consensu alterius, sive filiis communibus, sive prioris matrimo-

nii, in partem dotantis imputantur, quocunque modo matrimonium contractum sit, ibid. *n.* 103. ubi quid in Regno Castellæ.

Damna ex dolo provenientia vel in committendo, vel in omittendo non communicantur, ibid. *n.* 104. *Cum seqq.* ubi de conjuge ponente pecuniam casalis extra usum in capitulis matrimonialibus destinatum, aut non ponendo, cum possit.

Alia limitatio circa dotes, & donationes propter nuptias factas filiis communibus adsit, ibid. *n.* 109. & 110. in qua puto errorem præli interveniisse, aliqua verba non transcribendo.

Damna provenientia ex culpa lata non communicantur, ibid. *n.* 113. *Cum seqq.* ubi exempla culpæ referuntur, quæ sub verbo *Culpa* ad extensum scribuntur, ubi Vid.

Alimenta præstita post mortem patris à matre filiis ejusdem matrimonii an imputanda sint in legitimam recipientium? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 16. *à n.* 51. & *t.* 4. *l.* 5. *c.* 10. *à n.* 10.

Quid in expensis funerum servandum? Vid. *Funus*, ubi etiam de infirmitate.

COMMUNICATIO QUO AD MATRIMONIUM secundum jus commune contractum.

Futuri acquestus inter virum, & uxorem justa pacta nuptialia, dum legibus non prohibentur, communicantur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 8. *n.* 2. & *seqq.*

Licèt unus ex conjugibus minus, quàm alter, vel nulla bona attulerit, communicatio juxta pacta acquisitorum non cessat, ibid. *n.* 13.

Ita, licèt matrimonium putativum sit, à principio bona fide contractum, ibid. *n.* 14. & *seqq.*

Ita, licèt matrimonium Clandestinum sit, ibid. *n.* 18.

Et soluto matrimonio dividuntur, licèt superstes ad secundas nuptias transeat, nec filiis prioris matrimonii reservare tenetur; ibid. *n.* 19. *Cum seqq.*

Quæ cum titulo oneroso, matrimonio constante, acquiruntur, pacto communicandi, communicantur, puta exemptione, venditione, locatione, industria, opera, & artificio conjugum, ibid. *n.* 23.

Licèt unusquisque nomine proprio emat, ibid. *n.* 24. & 30.

Quid si maritus, constante matrimonio, solvit pretium rei emptæ, ante illud? Ibid. *n.* 27. & 28.

Et quando emit ex lucro societatis, ibid. *n.* 28.

Et quid, si reluctante uxore, emat? Ibid. *n.* 31.

Fructus etiam bonorum castrensium, vel quasi, frudorum emphyteusis communicantur, licèt ipsa bona non communicentur, ibid. *n.* 22. & 35. ubi de fructibus rerum indivisibilium.

Ita fructus usque ad tempus soluti matrimonii præcepti, ibid. *n.* 32.

Ita aparentes in agris, & quando? Ibid. *n.* 33. & *seqq.*

Ita fætus gregis, ibid. *n.* 36.

Licèt solum concepti, & non nati, ibid. *n.* 38.

Lanæ ovium, & coria pecudum mortuorum, ibid. *n.* 39.

Quæ pacta valida sint inter virum, & uxorem respectu gregis ovium, & similium? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 21. & *seqq* & *n.* 30. *Cum seqq.* & Vid. *Pactum.*

Partus tamen ancilarum non communicantur, & quare, ibid. *n.* 40.

Fructus etiam bonorum, quibus usumfructum, constante matrimonio, accrescit, cõmunicantur, sed non ipsa bona, ibid. *n.* 41. & *t.* 2. *l.* 7. *c.* 16. *n.* 28.

Et quando officia communicentur? Ibid. *n.* 42.

Et quando donationes à Principe? Ibid. *n.* 43.

An privelegia? Ibid. *n.* 46.

An acquestus ante divisionem, uxore mortua? Ibid. *n.* 45.

An requiratur copula ad hanc communionem? Ibid. *n.* 44.

De hujusmodi acquisitis uxor libere testare potest, ibid. *n.* 50.

Judex soluto matrimonio in dividendis hujusmodi acquisita pacta nuptialia servare debet, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 16. *n.* 59.

Fructus maioratus, imphyteusis, & similium, matrimonio constante renuntiati, in partem renuntiantis imputantur, ibid *n.* 60.

Expensæ etiam communicantur, sed quo ad mulierem intra vires acquestuum solum communicantur, *t.* 2. *d. l.* 7. *c.* 8. *n.* 47. & *seqq.* ubi quare, & Vid. Infra.

Unde ex lucratis hujus in divisione expensæ deducendæ sint, & quales, *t.* 2. *d. l.* 7. *c.* 16. *n.* 61. *Cum seqq.* & *n.* 105. & 106. ubi de debitis, & Vid. *Divisio.*

Donata uxori, seu marito contrahentibus, secundum jus commune, quando comunicentur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 16. *n.* 25. *Cum seqq.* & *d. t. l.* 6. *c.* 1. *à n.* 145. & *t.* 2. *l.* 7. *c.* 8. *à n.* 79. & Vid. Infra.

An mulier teneatur solvere debita contracta à marito, matrimonio constante, ad illam alendam, & familiam? Et an filii? Latè *t.* 2. *l.* 6. *c.* 5. *à n.* 39.

Donationes remuneratorias, & eleemosinas moderatas de acquisitis maritus facere potest, & si excedat ei imputantur, ibid. *n.* 52.

Expensæ infirmitatis a quo solvendæ? Ibid. *n.* 112. & Vid. *Funus.*

Matrimonio tamen contracto absque pacto circa futuros acquestus, an hi communicentur? Disputatur, *t.* 2. *l.* 7. *d. c.* 8. *à n.* 3. & *seqq.* disces.

Sublato pacto, circa acquestus uxori nihil communicatur de bonis, constante matrimonio, acquisitis a viro, nisi mulier probet sua propria,

pria, vel pecunia communi comparata esse, ibid. *n.* 51.
Contrarium, *n.* 52.
Sed data consuetudine, quæ apud nos non viget, communicatio datur, ibid. *n.* 53. & 54.
Unusquisque sibi acquirit, maritus tamen suo acquirere præsumitur, mulier vero, non, igitur probare ex suo acquisisse tenetur, ibid. *n.* 55. & *seqq.*
Dato etiam pacto communicandi acquestus bona usucapi incepta, & matrimonio constante, usucapione perfecta, non communicantur, ibid. *n.* 59.
Similiter si aliquid feudo, aut emphyteusi antea habitis matrimonio constante accedat, nisi prætio accedat, ibid. *n.* 60. & 61.
Similiter prædium cum alio permutatum, quo casu solum fructus communicatur, ibid. *n.* 62.
Ita ususfructus consolidatus, ibid. *n.* 63.
Nisi pretium interveniat, ibid. *n.* 64.
Ita fundus ratione sanguinis retractus fuit, licèt fundi pretium communicetur, ibid. *n.* 65.
Similiter officium Decurionatus, Tabellionis, Procuratoris, aut similis, constante matrimonio acquisitum, pretium tamen, quo emitur communicatur, ædstante dicto pacto, ibid. *n.* 66. & 67.
Et stante dicto pacto, an jus patronatus? Ibid. *n.* 68.
Etiam pacto adstante, lucra ab altero acquisita, altero banito, vel servo pœnæ effecto, vel propter hæresim in monasterio recluso, non communicantur, ibid. *n.* 69.
Et an acquisita ante matrimonium, medio tempore, quo mulier concubina erat, pacto stante, ibid. *n.* 70. & 71.
An acquisita tempore, quo simultanea cohabitatio non erat, pacto stante, ibid. *n.* 72. & 73.
Conjuge ob hæresim incarceratus, acquisita ab altero non communicantur, nec fisco aliquid pertinet, etiam dato pacto, ibid. *n.* 74.
Ita si uxor, vel maritus ad triremes ducatur, ibid. 75.
Ita acquisita ab uxore ob sævitiam viri separata, vel á marito ob malos mores uxoris separato, ibid. *n.* 75. & 76.
Etiam stante pacto mulier ante finitam locationem victigalium, commendæ, & similium, petere nequit, & quare, ibid. *n.* 77. & 78.
Hæreditas legata, & donationes non communicantur, etiam pacto circa futuros acquestus stante, nisi hæreditas, legatum seu donatio contemplatione societatis, ex causa proxima, & non remota proveniat, ibid. *n.* 79. & 80.
Et licèt pactum circa lucrandas hæreditates, adsit, quia de hæreditatibus ab intestato delatis intelligitur, nisi expresse pactum sit, ibid. *n.* 81. & *d. t. l.* 6. *c.* 1. *à n.* 22.
An hujusmodi hæreditatibus, quando communicabiles sunt, maritus, aut uxor in præjudicium communicationis repudiare possit, sine consensu alterius? Ibid. *n.* 82. & 83.
Donatio remuneratoria quatenus excedit merita, etiam stante pacto circa acquestus, non communicatur, ibid. *n.* 84.
Et quando ipsa donatio remmuneratoria? Ibid. *n.* 104.
Et quid de donatis viro ab amicis, cognatis, vel à Rege? Ibid. *n.* 102. & 103.
Donatio tamen, aut legatum factum contemplatione matrimonii, & societatis communicatur, pacto stante, ibid. *n.* 85.
Quando autem dicatur legatum, relictaque hæreditas, vel donatio facta contemplatione, societatis conjugales, vel non? Late per casus declaratur, ibid. *à n.* 87.
Quid quando lucris futuris renuntiatum fuerit? Ibid. *n.* 95. ubi quando hujusmodi renuntiatio valet, & Vid. *Renuntiatio.*
Quid circa turpiter acquisita? Ibid. *n.* 98. & *l.* 6. *c.* 1. *à n.* 28. & *à n.* 106.
Secluso pacto acquisita a viro, vel uxore ob scientiam artem, industriam, & stipendia, & salaria non communicantur, ibid. *n.* 100. & 101. *d. c.* 16. *t.* 2. *l.* 7.
Quando acquestus communicantur, damna primo compensantur, nisi culpa, vel dolus adsit, ibid. *à n.* 107. *Cum seqq.* ubi exempla aliqua referuntur.
Amissum in ludo non communicatur, nec cum lucro compensatur, ibid. *n.* 110. & 111.
Damnum ob gabellam à viro non solutam marito imputatur, ibid. *n.* 114.
Licét acquestus communicentur, solus vir sine fraude de iis lucris libere disponere potest, etiam in damnum uxoris, ibid. *n.* 115. *Cum seqq.* ubi an maritus teneatur uxori restituere quod male consumptit ludendo, & meretricando.
Et quæ fructus communicantur pacto stante? narrantur, ibid. *n.* 120.
Alia suple, *ex t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. *Per tot.* quæ jam sumata sunt.
Matrimonio contracto attento jure communi, absque pacto mulier totam dotem auferre potest, etiam filiis stantibus, sive ita pascisca tur, sive non, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 6. & 7. & Vid. *Pactum.*
Vid. *Divisio, Dos, Maritus, Matrimonium, Pactum, Societas, Uxor.*
Commune non est proprium, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 62.
Naturaliter negligitur, & a condominis corrumpi patitur, ibid. *n.* 63. & *t.* 2. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 5. *Cum seqq.* ubi alia contra commune.
Communio discordias, lites, & scandala parit, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 3. & 4. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 61.

Nemo

Nemo in communione ſiſtere tenetur, licèt tempus immemoriale tranſierit, quod tempus diviſionem non impedit, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 4. & 21. & 42. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 60.

Perpetua communio a lege prohibetur, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 22.

An valeat pactum, conventio, vel præceptum teſtatoris, ut quis in communione, vel ſocietate exiſtat? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 4. & 21. *Cum ſeqq.*

Nemo in cõmunione, vel ſocietate manere cogitur, ibid. *n.* 4. & 21.

Ut commune dividatur, quibus actionibus agi poteſt? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 49. & Vid. *Diviſio.*

Communio ſine ſocietate eſſe poteſt, ibid. *n.* 15.

Et quare? Ibid. *n.* 16.

Effectus communionis ſequentes ſunt, ſcilicet. quod poſſeſſio pluribus acquirenda, uno contradicente, non quæritur, ibid. *n.* 17.

In cauſa communi confeſſio unius alteri non nocet, ibid. *n.* 18.

In re communi nemo jus ædificandi habet, nec ædificatum deſtruere, ibid. *n.* 18. & 23.

Forma rei communis nec in melius reformari poteſt, ibid. *n.* 20.

Nec in re communi ſervitus imponi, ibid. *n.* 21.

Condomino mutare locum exequendæ juriſdictionis in re communi non licèt, ibid. *n.* 22.

Nec ſera ab uno in re communi appenſa ab altero removeri, ibid. *n.* 23.

In communi territorio unus ſine altero juriſdictionem exercere nequit, ibid. *n.* 24.

Nec inquilinum ab uno expellere ob ſupervenientem neceſſitatem, ibid. *n.* 25.

In molendino communi abſque ulla detractione mollere poteſt, ibid. *n.* 26.

Emptis rebus nomine communi, ut communi periculo iterum vendantur à ſocio impediri, nequit, ibid. *n.* 27.

Re communi ad uſum deſtinatum uti poteſt altero invito, vel prohibenti, ibid. *n.* 28.

Commune negotium geri ab uno poteſt, licèt alterius non interſit, ibid. *n.* 29.

In re communi quod mihi prodeſt, & condomino non nocet, eo invito facere poſſum, ibid. *n.* 30.

Res communis ab uno ex condominis creditori in pignus tradi nequit, ibid. *n.* 31.

Nec hypothecari, niſi pro parte hypothecantis, ibid. *n.* 32.

Habens caſtrum, vel fortalitium commune, aut rem, in totum, altero abſente, cuſtodire poteſt, ibid. *n.* 33.

Condominus utens animalibus, vel alia re communi ad uſum deſtinatum, conſorti de periculo non obligatur, ibid. *n.* 34.

Condominus ſilvæ cæduæ eam cædere prohibens præfertur, ibid. *n.* 35.

Condominus ſpoliatus ſolus rem recuperare poteſt, ibid. *n.* 36.

Condominus fundi pro cultura inſtans præfertur, ibid. *n.* 37. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 4.

Concedens jus paſcendi in proprio fundo pecora propria, ibi paſcere non prohibetur, ibid. *n.* 38.

Et ſi paſcua non ſufficiant dominus præfertur, ibid. *n.* 39.

In re communi conditio prohibentis melior eſt, ibid. *n.* 40.

Alienatio in re communi non prohibetur, niſi pro parte, vel quando res ad vendendum empta fuit, ibid. *n.* 41.

Vel niſi ſocius fiſcus ſit, ibid. *n.* 42.

Condominus, & ſocius in venditione, eodem pretio præfertur, ibid. *n.* 43.

Condominus, invito ſocio, locare non poteſt rem, niſi locari ſolita ſit, ibid. *n.* 44.

Et condominus eodem pretio præfertur, ibid. *n.* 45.

Habitans domum communem quando ad penſionem, ſeu mercedem teneatur, vel non? Ibid. *n.* 46.

Socius pro ſua parte impenſum per 4. menſes non ſolvens ſuam partem amittet, ibid. *n.* 47.

Condominus de ſua parte ſolum diſponere poteſt, ibid. *n.* 48.

Per media à jure competentia diviſione petere poteſt, ibid. *n.* 49.

Quomodo deviſio fiet? Vid. *Diviſio.*

Servitus communis aquarum per horas dividi debet, quod conveniens erit, ibid. *n.* 52. & 53.

Jus paſcendi etiam dividi poteſt, ibid. *n.* 54. & Vid. *Paſcoa.*

Et quæcunque ſervitus, ibid. *n.* 59.

Et Vid. *Servitus.*

Cohæres partem nominis ſibi pertinentem exigens altero cohæredi communicare non tenetur, licèt debitor factus non ſolvendo ſit, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 93.

COMPENSATIO.

Compenſatio quid ſit, ejus definitio? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 1.

Exceptio hæc executionem Chartæ diviſionum impedit, ibid. *n.* 2.

In continenti probata executionem cujuſcunque ſententiæ impedit, ibid. *n.* 3.

Compenſatio ſolutio eſt, & vim ſolutionis habet, ibid. *n.* 6. & 7. & *n.* 25.

Compenſare idem eſt, ac ſolvere, ibid. *n.* 8.

Species ſolutionis eſt, ibid. *n.* 9.

Compenſatio nunquam prohibita judicatur per ſtatutum exceptiones prohibente; *t.* 4. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 2. & *d. t. l.* 7. *c.* 5. *n.* 81.

Compenſatio an ipſo jure fiat, vel opponi neceſſe ſit? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 13. *Cum ſeqq.* & *t.* 4. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 15.

An ipſo jure uſuras, pœnam, commiſſum, aut intereſſe impediat? ibid. *n.* 12. & *n.* 15. *d. t.* 2. *l.* 8. *c.* 7.

Et

Et quid in negligentia, culpa, aut dolo? Ibid. *n.* 16.
Et quando negligentia tutoris, vel curatoris, cum eorum deligentia compenſetur, vel non? *t.* 4. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 93. ubi negativè.
Quid in negotiorum geſtorum? Ibid. *n.* 94. ubi affirmativè.
Quid in ſocio reſpectu ejus negligentia, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 39. *Cum ſeqq.*
Quando de liberatione pignoris agitur compenſatio ipſo jure inducitur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 17.
Compenſatio tam in perſonalibus, quam in realibus actionibus locum habet, maximè voluntaria, ibid. *n.* 10.
Compenſatio voluntaria inducitur ex taciturnitate actoris in Judicio, ibid. *n.* 10.
Debitum ex teſtamento compenſari poteſt, ibid. *n.* 11.
Debitum uxuras vincente cum debito ſine uſuris ipſo jure compenſatur, ibid. *n.* 12.
Æſtimatio fructuum a legatario quantitatis debita compenſari cum legato poteſt, ibid. *n.* 18.
Compenſatio contra petentem legatum opponi poteſt, ibid. *n.* 19.
Legatum creditori factum a debitore animo compenſandi cenſetur, ibid. *n.* 20.
Quod in legato famulo relictum? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *à n.* 119. *Cum ſeqq.*
Legatum à marito uxori relictum cum dote non compenſatur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 16. *n.* 30.
Nec cum arrhis compenſatur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 7. *n.* 28.
Quod à teſtatore compenſatum eſt repeti nequit, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 5. & Vid. *Legatum.*
In repetitione dotis, quando compenſatio locum habeat, vel non? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 15. 29. *& ſeqq.* ubi multa in puncto, *& d. t. l.* 8. *c.* 7. *n.* 26. Vid. *Dos.*
Etiam contra fiſcum opponi poteſt, ibid. *d. l.* 8. *c.* 7. *n.* 27. *& ſeqq.* ubi declaratur.
Sed non in vectigalibus debitis frumenti, olei, pecuniæ publicæ, tributi, alimentorum, operarum, mercede, & fideicommiſſis civitati debitis, ibid. *n.* 28.
Nec in debito pro muris, pontibus, galleis, armis, victualibus exercitui Regis, vel communis, nec in debito cenſus Regis, vel communis, ſeu pedagii, ibid. *n.* 29.
Nec in debitis ad reparationem, aut conſtitutionem murorum, pontium, fontium, & ſimilium, vel ad munitiones, victualium, ſtipendia militum, & res alias belicas, vel in tributum quodcunque, ibid. *n.* 30. *& ſeqq.*
Fiſco vendenti rem ſuam compenſatio ab emptore opponi nequit, ibid. *n.* 32.
Adverſus venditorem pretium rei venditæ petentem compenſatio oponi poteſt, ibid. *n.* 32.
Compenſatio pro debito nauli depoſitum impedit, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 81.
Executionem ſententiæ rationes confirmantis impedit, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 1.
Compenſatio habet locum tum adverſus dominum adminiſtrationis, eum adverſus ejus ceſſionarium, ibid. *n.* 6.
Ita adverſus quemcunque ceſſionarium, ibid. *d. n.* 6.
Niſi exceptio compenſationis debitori ceſſo competeret poſt ceſſionem factam, ibid. *n.* 7.
Vel niſi tempore ceſſionis debitor præſens ceſſionario ſolvere promiſſet, ibid. *n.* 8.
Vel niſi cedenti ſolvere non poſſit, ibid. *n.* 51. *&* 52.
Compenſatio de una ſtatione ſeu adminiſtratione ad aliam in privatis opponi quando poſſit, vel non, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 37. *& d. t. l.* 6. *c.* 2. *n.* 111. *Cum ſeqq. & d. t. l.* 8. *d. c.* 7. *n.* 10. *&* 11. *& n.* 19. *Cum ſeqq.* ubi latè.
Unus ex pluribus tutoribus diverſæ adminiſtrationis in diverſis locis compenſationem unius ex dictis tutoribus, pro debito alterius oponere poteſt; ibid. *d. t.* 4. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 11. *& n.* 20. *Cum ſeqq.* ubi declaratur, *& à n.* 35. *& n.* 59.
Reliquatus in adminiſtratione non ſolum de debito ſibi à domino, ſed de debito ab eodem alteri, a quo reliquatus ceſſionem habet compenſationem objicere poteſt, ibid. *n.* 12. *& ſeqq.* ubi declaratur.
Tutor, aut Curator, an, & quando adverſus minorem, & pupillum ceſſionem reportare poſſint, ut compenſationem objiciat, ibid. *n.* 13. *Cum ſeqq.* & Vid. *Ceſſio.*
Domino adminiſtrationis agenti pro eo, in quo adminiſtrator fuit reliquatus, iſte compenſationem cum ſe ipſo oponere poteſt, niſi fiat, & opponatur in præjudicium anteriorum creditorum, ibid. *n.* 16. *&* 17.
Tempore litis conteſtatæ, poſtea, & poſt rem judicatam, & omni tempore opponi poteſt compenſatio, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 24.
Tum ante, tum poſt ſolutionem cæptam, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 9. ubi de ſolutione cæpta, vel cedenti, vel ceſſionario.
Ut compenſationi locus ſit debitum liquidum, vel liquidabile ſtatim eſſe debet, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 21. *& n.* 40. *& t.* 4. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 81. *& t.* 4. *l.* 8. *n.* 53.
Apud nos liquidatur infra 9. dies, apud Caſtellanos, intra decem, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 23. *& t.* 4. *l.* 8. *c.* 8. *n.* 18.
Et intra triduum, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 49.
Si debitor debitum creditoris per confeſſionem liquidet, tunc creditor ſpectare debet, quod debitor compenſationem probet, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 53.
Debitum altiorem indaginem requirentem ad compenſandum non admittitur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 33. *&* 34.
Nebitum liquidum quibus modis dicatur? Ibid. *n.* 35. & Vid. *Liquidatio.*

Quan-

Quando debitum liquidum dicatur arbitrio Judicis relinquitur, ibid. *n.* 36.
Debitum controversum compensationem non admittit, licèt pro eo cautio peti possit, ibid. *n.* 37.
Compensatio inter easdem personas, & non inter diversas locum habet, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 20. & *n.* 28. ubi de personis duas representantibus.
Si tutor, curator, vel administrator, aut socius pro debito proprio agant, adversus eos ex debito ratione officii, vel administrationis, aut societatis compensatio non admittitur, ibid. *n.* 21.
Socius debens societati, de debito sibi ab uno ex sociis compensationem opponere nequit, ibid. *n.* 22.
Neque de eo, quod sibi ex alia, & diversa societate, inter diversas personas debetur, ibid. *n.* 23.
Administrator concursus creditori exigenti debitum suum, de eo quod sibi ipse creditor debet compensationem oponere nequit, ibid. *n.* 24.
Socius administrator societatis conventus a creditore societatis, de eo quod ipse creditor debet nos ratione societatis, nec è contra cõpensationem opponere nequit, ibid. *d. t.* 4. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 25.
Debitor conventus nomine proprio, de eo, quod sibi nomine hæredatio debetur, compensationem allegare nequit, ibid. *n.* 26, & 27, ubi de adita cum beneficio inventarii.
Quod sibi debet creditor administrationis cum ejus debito compensare nequit, ibid. *n.* 30.
Si autem duæ personæ interpetrativè pro una reputetur, compensatio locum habet, ibid. *n.* 31. ubi de cessionario.
Ubi usus fuerit dominus administrationis, & unus administrator, vel plures, potest administrator compensationem opponere de eo, quod sibi dominus ex alia causa debet, ibid. *n.* 34.
Quid quando una statio est decocta, & adsunt creditores? Ibid. *n.* 37. & 38.
Compensatio de uno corpore ad aliud non admittitur, nisi de illo corpore, solutis creditoribus, aliquid supersit, ibid. *n.* 39. & 40.
In pacto in principio administrationis compensatio excluſa fuit, opponi nequit, ibid. *n.* 45.
Ita quando juratum fuerit restituere omne, in quo reliquatus fuerit, ibid. *n.* 46.
Nisi debitum compensandum, ante juramentum contractum fuisset, ibid. *n.* 47.
Damnum ex negligentia administratoris cum lucro non compensatur, ibid. *n.* 48. ratio datur.
Administrator annonæ frumentariæ reliquatus compensationem opponere nequit, ibid. *n.* 49.
Neque depositarius, vel administrator depositi, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 38. & *t.* 4. *d. l.* 8. *c.* 7. *n.* 50.
Ita in depositi confessato, *d. t.* 2. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 40.
Licèt depositum quantitatis sit, ibid. *n.* 41.
Et licèt debitum ex alia causa in depositum convertatur, ibid. *n.* 42.
Casus in quibus depositum compensationem admittat? Ibid. *à n.* 43.
Quid in depositario horrei publici, aut curator frumentariæ, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 12. *n.* 14.
Administrator rei commodatæ, aut locatæ compensationem allegare nequit, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 50. & *t.* 2. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 59. & *t.* 4. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 7.
Conductor per viam compensationis in executione intra triduum probans remissionem opponere potest, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 11. *n.* 35. & Vid. *Locatio.*
Adversus mulierem dotem repetentem compẽsatio objici nequit, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 50. & *t.* 2. *l.* 7. *c.* 3. *à n.* 29.
Debitum juratum compensationem non admittit, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 39.
Sententia liquida, cum alia, licèt aliena, dummodo cessa, compensari potest, ibid. *n.* 49.
Sed debitum frumenti cum alio compensari nequit, ibid. *n.* 50.
Neque debitum alimentorum, ibid.
Neque pensionum, quod clericus sibi pro alimentis reservavit, ibid.
Neque debitum salarii, ibid. & *d. t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *n.* 108.
Servitia minorum, vel aliorum, an cum alimentis compensentur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 16. *n.* 25. & *t.* 2. *l.* 2. *c.* 12. *à n.* 180.
Neque debitum decimarum, etiam futurarum, *t.* 2. *d. l.* 8. *c.* 7. *n.* 50.
Nec debitum stipendii, seu alimentorum Scholasticorum, ibid. *d. n.* 50.
Alimenta præstita an, & quando animo compensandi cum alio debito judicentur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 16. *à n.* 13. juncto, *n.* 1. & 2.
Invadentes, & occupantes possessiones alienas compensationem allegare nequeunt, ibid. *n.* 51. *d. t.* 2. *l.* 8. *c.* 7.
Nisi ex simili, aut furto compensationem allegent, ibid. *n.* 52.
De specie ad quantitatem, & è contra compensatio non datur, & quando, & quomodo dari possit; ibid. *n.* 53. & *seqq.* & *t.* 2. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 64.
De genere ad genus quando detur, vel non? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 55. & 56.
De fructibus ad fructus quando detur? Ibid. *n.* 56.
Et quando de fructibus ad sortem à creditore bona debitoris ex causa pignoris, vel hypothecæ, vel consignationis possidente, Vid. *Creditor.*
Quod solvi nequit, compensari non potest, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 57.

Neque

Neque quod debetur ſub onere ſtandæ ſatiſdationis, ibid. *n.* 58.
Neque de eo quod tutor pupillo debet, cum eo, quod ſibi a pupillo debetur, & è contra, ibid. *d. n.* 58.
De rebus, quæ numero, & menſura, ſeu pondere conſtant, quando compenſatio admittatur, ibid. *n.* 56.
Res in inventario deſcriptas, præter pecuniam, tutor, & quicunque adminiſtrator reſtituere debet abſque compenſationis beneficio, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 26. *Cum ſeqq.* ubi declaratur.
Animus donandi compenſationem, & repetitionem excludit, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 56.
Dos promiſſa, vel data a patre, vel ab alio aſcendente, vitrico, aut extraneo, quando animo compenſandi cenſeatur? Vid. *Dos.*
Vid. *Exceptio, & Melioramenta.*
Opponens compenſationem debitum confiteri videtur, & quare, & quia in hora exceptione ſolutionis differat, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 62. *& ſeqq.*

COMPROMISSUM.

Compromiſſum per epiſtolam fieri poteſt; *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 44.
Neceſſariè compromittere dicitur, ſi ad id per ſtatutum cogi poterat, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 17. *n.* 22.
Compromiſſi inſtrumentum recipiens illud approbare judicatur, niſi alia daretur ratio, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 45. *&* 46.
Compromitti, vel tranſigi nequit poſt juramentum delatum, niſi cum clauſula juramentum fieret, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 48.
Infans compromittere nequit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 20. ubi ad quid ejus fideijuſſor teneatur.
Pupillus, & minor, nec per compromiſſum alienare poſſunt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 8.
Curator an compromittere, vel authoriſare poſſit? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 51. 52. *&* 73.
Inter plures tutelam, vel curam pertendentes compromiſſum fieri nequit, ſuper tamen educationem poſſit, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 25. *& ſeqq.*
An pater in filiorum cauſa? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 85.

CONCESSUM.

Permiſſorum natura eſt, ut pro permiſſo habeatur, quod expreſſe non prohibetur, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 4.
Aliquo conceſſo, omne illud ſine quo expediri conceſſum nequit, pro conceſſo habetur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 64.
Conceſſum ad tempus, poſt illud prohibitum cenſetur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 13. *n.* 14.
Quod alicui non nonet, & alteri prodeſt falice conceditur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 29.
Quod una via denegatur, alia concedi nequit, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 45.
Vid. *Prohibitio, & utilitas.*

CONCUBINA.

An inſtitui poſſit? Vid. *Hæres, & Teſtamentum.*

CONCURSUS CREDITORUM.

Vid. *Præferentia.*

CONDEMNATIO, CONDEMNATOR, Condemnatus.

Condemnatio ipſo jure per legem verbis de futuro utentem non inducitur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9 *n.* 142.
Nemo licite condemnat, in quo ipſe publice peccat, *r.* 2. *n.* 138.
Pecator peccatorem condemnans ſe ipſum judicat, ibid. *d. n.* 138.
Nemo condemnare poteſt, niſi qui à jure poteſtatem condemnandi habet, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 22.
Ex jure dubio nemo condēnandus venit, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 101. *&* 102. ubi quando jus dubium ſit.
Nec quando variæ opiniones Doctorum adſunt, ibid. *n.* 103.
Nec quando agitur de intellectu legis varios intellectus patientis, ibid. *n.* 104.
Nec quando pro utraque parte rationes adducuntur, ibid. *n.* 105.
Comdemnatus an bonis cedere poſſit? Vid. *Ceſſio.*
Condemnatus ſi non habet in bonis ut pœnam ſolvat, in pœnam corporalem commutatio fit, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 101. *&* 102.
Licèt nobilis ſit, ibid. *n.* 104.
Quid in advocato fiſci? Ibid. *n.* 106.
Quid in condemnato in Syndicatu, ibid. *n.* 105.
Quid in muliere, ibid. *n.* 106.
Communicatio prædicta in victa parte fieri poteſt, ibid. *n.* ibid. *n.* 103.
Pœna corporalis ſubroganda qualis eſſe debet? Ibid. *n.* 107. *&* 108.
Eam ſolvens in corpore liberatur à pecuniaria, ibid. *n.* 109.
Si condemnatus unde ſolvat habeat, ad ſolvendum in corpore non admittitur, ibid. *n.* 111.
Condemnati, utroque jure attento, an ſervi pœnæ fiant, teſtari, vel inſtitui poſſint? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 3. *à n.* 98. & Vid. *Indignus.*
Condemnati, relegati, & interdicti bona, & civitatem retinent, niſi ſpecialiter ea adimantur, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 5 *n.* 38.
Contra condemnatum ad carceres, vel ad triremes privilegium avocandi ad curiam competit, *t.* 5. *l. unic. c.* 5. *n.* 38. *&* 39.
Vid. *Pœna.*

CONDITIO.

De definione, & diviſione conditionum, remiſſive, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 2.
Conditionis ea eſt natura, ut ante ejus implementum nihil operetur, ibid. 6.
Conditione pendente hæreditas non defertur, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 104.
Conditionalis contractus, conditione exiſtente, eandem vim, & effectum conſequitur, quem habuiſſet, ſi à principio purus eſſet, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 4. *n.* 66.
Conditiones an adjici, vel adimi in codicillis poſſit? Vid. *Codicillus.*

Conditio alia expræſſa, alia tacita eſt, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 27.
Conditio tacita duplex eſt, ibid. *n.* 28.
Una, ſcilicet, quæ tacitè ineſt ex natura rei vel ejus diſpoſitione, quæ quidem conditio legatum, aut fideicommiſſum non alterat, niſi exprimatur, alio modo, quam tacitè inerat, de quibus datur exemplum, ibid. *n.* 29. *Cum ſeqq.*
Altera, ſcilicet, conditio tacita eſt, quæ tacite ex teſtamento, ſeu teſtatoris diſpoſitione, ibid. *n.* 35. ubi exempla invenies.
In donationibus factis inter ſponſos, conditio, *Si matrimonium ſequatur*, de jure novo, non de antiquo, intelligitur, *t.* 2. *l.* 7. *n.* 60. *Cum ſeqq.*
In donatione arrharum conditio, *Si mulier ſupervivat*, intelligitur, ibid. *n.* 72.
Conditio voluntaria quæ ſit? *t.* 2. *l.* 4, *c.* 10. *n.* 27. ubi remiſſivè.
Sub conditione ſi hæres voluerit inſtitui poteſt, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 21.
Conditio concepta expreſſe in caſu, quo inſtitutus hæres eſſe nolit, an caſum, in qno eſſe non poſſit, comprehendat? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 40. *Cum ſeqq.* & Vid. *Subſtitutio* in verſ. *Vulgaris.*
Hæres inſtitui poteſt, ac legatum relinqui, ſi Petrus capitolium aſcendat, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 22.
Et an ſub conditione captandæ hæreditatis hæredis? Ibid. *n.* 23. & 24.
Conditio caſualis, mixta, & poteſtativa, quæ ſint? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 106.
Conditio caſualis, ex quacunque cauſa deficiens diſpoſitum vitiat, ibid. *n.* 144.
Niſi facto ejus cujus interſit eam non impleri, deficiat, vel quando ſervus pure à domino inſtitutus eſt, libertate ſub conditione relicta, ibid. *n.* 145.
Vel quando teſtator relicturus eſſet etiam conditione dificiente, ibid. *n.* 146.
Conditio mixta pro impleta non habetur, etiam ſi deficiat ſine culpa gravati, quod exemplificatur, & limitatur, ibid. *n.* 114. 115. & 116. ubi de favore alimentorum; *n.* 117. de favore dotis puellæ relictæ; *n.* 118. de favore libertatis; *n.* 119. de favore cauſarum piarum; *n.* 121. reſpectu conditionis viduæ pro pluribus appoſitæ; *n.* 122. quid in maioratibus, *n.* 124. quando deficit facto ejus, in cujus perſona implenda erat.
De gravato juſte impedito ab aliquo tertio ne conditionem impleat? Ibid. *n.* 132.
De gravato injuſte? Ibid. *n.* 135.
Impediens injuſtè, ne conditioni pareatur, de intereſſe tenetur, ibid. *n.* 134.
Si hujuſmodi impediens ſolvendo non ſit, conditio pro impleta habetur, ibid. *n.* 135.
Si conditio a duobus pendens principaliter onerato appoſita, non fuit, ſed alteri, à quo ſimul pendent, tunc pro impleta habetur, ſi peralterum deficiat, ibid. *n.* 136.
Pro impleta etiam habetur, quando per eum, non ſtat, qui debiturus erat, ſi impleta eſſet, ibid. *n.* 137.
Et quando deficit exactu voluntario, & non neceſſario ipſius teſtatoris, ibid. *n.* 138.
Ita quando implementum deficit jure, propter factum teſtatoris, ibid. *n.* 139.
Ita pro impleta habetur, quando implenda erat per ipſum teſtatorem, & non implevit, v.g. quando teſtator aliquid relinquid à ſe ipſo in teſtamento, vel codicillo declarandum, quod poſtea non declaravit, quod explicatur, ibid. *n.* 140. *Cum ſeqq.*
Conditio poteſtativa pro impleta habetur, ſi gravatus abſque culpa ſua eam implere impediatur, ibid. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 107.
Niſi gravatus in mora eſſet, ibid. *n.* 108.
Quando ad hoc in mora eſſe dicatur? Ibid. *n.* 109. ubi de interpellatione, remiſive.
Conditio dandi, quæ poteſtativa eſt, quando pro impleta habearur? Ibid. *n.* 110. *Cum ſeqq.*
Conditio pro impleta non habetur, ſimens diſponentis ita fuerit, ut re ipſa impleatur, ibid. *n.* 113.
Vel ſi gravatus, conditione non impleta, deficiat, vel ſervus pœnæ fiat? Ibid. *n.* 113.
Conditio alternativa in ultimis voluntatibus diſpoſitionem conditionalem facit, ibid. *n.* 100. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 10. & ibid. *n.* 102. ubi declaratur.
Secus in contractibus, ibid. *n.* 101.
Conditio impoſſibilis quando diſpoſitionem vitiet? Ibid. *n.* 95. & *ſeqq.*
Conditio impoſſibilis in ultimis voluntatibus appoſita, pro non ſcripta judicatur, ibid. *n.* 89.
Sive de jure ſive de facto, ſive de præſenti, ſive de præterito ſit, ibid. *n.* 90. & 91. & *t.* 1. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 2. *Cum ſeqq.*
Si autem caſualis, aut poteſtativa ſit inſtitutio tenet, ibid. *d. c.* 8. *d. n.* 2. ubi aliqua de conditionibus invenies.
Conditiones turpes, & libertatem infringentes in ultimis voluntatibus rejiciuntur, *t.* 1. *l.* 3. *d. c.* 10. *n.* 103.
Conditiones æſtimationem, & opinionem lædentes, tanquam impoſſibiles rejiciuntur, ibid. *n.* 78.
Conditio neceſſaria, licèt de futuro concipiatur, ultimam voluntatem non ſuſpendit, *t.* 1. *l.* 3. *d. c.* 10. *n.* 92.
Conditio, quæ in jure pro impleta habetur, nihil officit, ibid. *n.* 105.
Conditio de præſenti, vel de præterito diſpoſitionem conditionalem non facit, ibid. *n.* 99.
Nec conditiones ſunt, *t.* 1, *l.* 1. *c.* 10. *n.* 54.

Dies incertus quando conditionem importet, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 57.
De instituto à die, vel ad diem, intra, vel post certum tempus? Vid. *Dies.*
Contractus conditionalis non dicitur, quando conditio causam finalem non importat, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 36. ubi de die certo, vel incerto in contractibus.
Conditio negativa perseverantiam requirit, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 54.
Conditionalia quando transmittantur? Vid. *Transmissio.*
An institutio, seu legatum in alterius arbitrium regulatum fieri possit, & quid si fideicommissarius non arbitretur, *t.* 1. *d. l.* 3. *c.* 10. *n.* 19. & 20.
Conditio non nubendi rejicitur, & institutio, seu legatum valet, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 26.
Ita à donatione causa mortis rejicitur, ibid. *n.* 28.
Et non tantum in primis, sed etiam in secundis nuptiis rejicitur, ibid. *n.* 30.
Unde legatum 100. Virgini, & 200. si non nupserit, licèt nubat, 200. debentur, ibid. *n.* 32.
Conditio prohibens nuptias etiam indirecte rejicitur, ibid. *n.* 32. ubi exemplum.
Et licèt sub ea gravatus alteri restituere sit, ibid. *n.* 33. & 34.
Tempus adjectum in dilationem matrimonii quando rejiciatur? Ibid. *n.* 35. 48. & 49.
Conditio avertens à filiis procreandis turpis reputatur, & prorsus rejicitur, ibid. *n.* 36. & 37.
Conditio non nubendi etiam ad favorem mulieris corruptæ rejicitur, ibid. *n.* 38.
Conditio de nubendo de consensu, seu arbitratu alterius non valet, sed in hoc casu relictum, ante nuptias, consequi nequit, ibid. *n.* 39. & 40.
Conditio tamen de non nubendo, nisi de consensu patris valet, ibid. *n.* 40.
Paterque apponere potest, ut filia non nubat, nisi de alterius consensu, ibid. *n.* 42.
Quid in conditione de non nubendo, nisi de consilio alterius, ibid. *n.* 43.
In viduis, sive fœminis, sive maribus conditio non nubendi, sive à marito, sive à quocunque apposita valet, ibid. *n.* 44. & 45.
Ita apposita impotentibus valet, ibid. *n.* 46.
Non tamen valet apposita sterilibus, ibid. *d. n.* 46.
Favore piæ causæ conditio non nubendi valet, ibid. *n.* 47.
Ita de non nubendo in certo loco, valet, ibid. *n.* 50.
Quid in conditione non nubendi cum certa persona vel certo genere personarum? Ibid. *n.* 51. *Cum seqq.*
Quid in conditione non nubendi cum ignobili, vel maculato? Ibid. *n.* 55. *Cum seqq.* ubi quæ nobilitas ad hoc requiratur, & quam deligentiam oneratus præstare debeat, multaque alia in hoc puncto.
Conditio nubendi cum certa persona, vel cum certo genere personarum valet, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 61.
Qua conditione quis matrimonium contrahere non cogitur, sed solum invitatur, ibid. *n.* 64.
Et quando hujusmodi conditione gravatus parere dicatur, aut relicto privetur, & alia in puncto, ibid. *à n.* 64. *usq. ad n.* 71. *& n. n.* 128. ubi etiam de filia consensu patris alio nubente, & ducente eo adhuc testatore vivo.
Conditio nubendi consanguineo extra primum, & secundum gradum valet, ibid. *n.* 72. & 73. ubi quomodo huic conditioni parere dicatur.
Conditio nubendi cum persona indigna non valet, nec apposita fœminæ extra patriam nubendi, cum tunc commode nubere non dicatur, ibid. *n.* 74. & 75.
Nubendi cum gibboso non valet, nec cum gibosa, ibid. *n.* 76.
Nec cum eo, vel ea, cum quo secundum mores patriæ commodè, & honestè mulier nubere non potest, ibid. *n.* 77.
Gravatus sub conditione ducendi aliquam, ipsa renuente, legatum, seu quodcunque relictum non amittit, ibid. *n.* 125.
Gravatus aliquam ducere, si ea nubere nolit, & postea vidua effecta ipsa nubere velit, non tenetur, ibid. *n.* 127.
Ita gravatus sub conditione aliquam ducendi, quando conditionem impleat; vel non, & an teneatur requirere unam, vel plures ex filiabus Petri quando gravatur unam ex illis ducere; & quid quando aliquam ex certa familia ducere gravatur, ibid. *à n.* 128.
Quid in dote cum pacto commorandi in certo loco? Vid. *Dos.*
Legatum, vel hæreditas relicta sub conditione non ingrediendi religionem, & sub conditione nubendi, non debetur, si oneratus religionem ingrediatur, nisi conditionem in odium religionis appositam aperte constiterit, ibid. *n.* 83. 84. & 85.
Legatum, seu hæreditas relicta pro puellis indefinite matrimonio collocandis, religionem ingredientibus non debetur, ibid. *n.* 86.
Legatum pro puellis maritandis commutatione cum alio opere pio non patitur, nisi Romanus Pontifex id deplenitudine potestatis faciat, ibid. *n.* 87. ubi de hujusmodi legato, remissive.
Conditio religionem ingrediendi valet, quæ per ingressum verificatur, licèt professio non sequatur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 79. & 90.
Conditio, ut in maioratu monachus, vel sacerdos non succedat, valet, ibid. *n.* 81.
Conditio, *Si sine liberis*, filio gravato de restituendo tertio fratribus apposita censetur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 15. & 16. & *l.* 3. *c.* 1. *n.* 72. & 73. ubi quid in patre.

Conditio, *Si sine liberis*, an intelligatur, quando pia causa substituta est? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 9. *n.* 40. & 41.
An, & quando filias excludat? Ibid. *n.* 42. & 43.
Hujusmodi conditio quando verificetur? Ibid. *n.* 47. & 48.
An in substitutione vulgari intelligatur? Ibid. *nt* 117. *Cum seqq.*
Et quid in substitutione fideicommissaria? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 200. & *seqq.* ubi latè quando hæc conditio deficiat, & verificetur.
Quid filii, & qui loco filiorum sub ea comprehendatur? Ibid.
Quid in substitutione militari? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 16. *n.* 18. *Cum seqq.*
Conditio, *Si sine liberis*, in maioratibus, feudis, & fideicommissis perpetuis, resolutiva non est, sed tantùm suspensiva, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 216. & Vid. *Substitutio, fideicommissaria.*
In conditionibus privatio non inducitur, nisi expressa sit, sed limitatur, ne successor maioratus crimen, aut delictum confiscationis dignum comittat? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 7. *n.* 46.
Conditio ad perpetuitatem necessaria semper apposita, & repetita censetur, ibid. *n.* 45.
Conditio, *si filios habuerit*, vel, *si filios susceperit*, quando verificetur, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 9. *n.* 47. & 48.
Contractus conditionalis impræfectus non dicitur, nec ab eo partes pendente conditione recedere non licèt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 18. *n.* 15.
Conditio in persona hæredis impleri nequit, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 97.
Tutor testamentarius sub conditione dari potest, legitimus vero, aut dativus non, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 22. & *l.* 3. *c.* 4. *n.* 67.
Sub tamen conditione tacita, quæ à jure inest dari possunt, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 69.
Ut sub conditione, si satisfecerit, ibid. *n.* 70.
Pupillus per se conditionem implere potest, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 37. & *l.* 6. *c.* 32. *n.* 2.
Nisi implementum conditionis alienationem contineat, quo casu authoritas tutoris, & judicis decretum requiritur, ibid. *d. c.* 32. *n.* 2. ubi contrarium per Authorem, ubi quod minor restituitur, de quo Vid. *Restitutio.*
Tutores, & Curatores conditiones, & modos appositos in hæreditatibus, legatis, contractibus, & similibus, minorum, vel per se, vel per minores adimplere curare debent, aliàs ad interesse tenentur, ibid. *d. c.* 32. *n.* 1.
Non oneratur tamen tutor, aut curator ob non implementum, quando de conditione vel modo certiorati non sunt, & quare? Ibid. *n.* 4. *Cum seqq.* ubi quid adversus tutorem, & curatorem probandum in puncto.
Pupillus succedens in maioratu habendi onus aggregandi partem tertiæ obligatur, ita ut ex bonis ejus deducatur, licèt intra pubertatem moriatur, ibid. *n.* 7.
Alteri per alterum iniqua conditio inferri nequit, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 2. *n.* 4.
Vid. *Hæreditas, Legatum, Maioratus, Pupillus, Restitutio.*
Conductio, Conductor; Vid. *Locatio.*

CONFESSIO, ASSERTIO.

Confessio omnium probationum mater, & Regina est, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 3.
Scripturæ defectum, & omnem probationem superat, ibid. *n.* 4.
Testibus, & instrumentis præfertur, ibid. *n.* 5.
Maiorem certitudinem affert, quam probatio per testes, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 68.
Per eam ratio legis cessat, ibid. *n.* 69.
Confessio judicialis probationum Regina dicitur, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 9.
Confessio in articulis facta judicialis est, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 6.
Confiteri an videatur compensationem, aut solutionem opponens? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 61. & *seqq.*
Confessio extrajudicialis in judicialem transformata uti publicum instrumentum executionem habet, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 8.
Confessio extra judicialis, præsente parte, facta duobusque testibus de loco, & tempore contestibus probata, probat, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 7.
Parte tamen absente, facta tantum semiplene probat, ibid. *n.* 9.
Confessio geminata per testes singulares probata semiplene probant, ibid. *n.* 10.
Confessio solutionis ad liberandum, etiam absente parte, valet, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 30.
Confessio fiducialis ad concordiam facta non probat, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 11.
Confessio relativa secundum relatum attenditur, ibid. *n.* 45.
Confessio scienter facta donationes inducit, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 9.
Confessio alterius tertio non præjudicat, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 26. *n.* 6.
Contra propriam confessionem nemo venire potest, ibid. *n.* 3.
Confitenti de proprio commodo agenti non creditur, nisi vera similitudo concurrat, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 43. & 44.
Confessio contra sententiam in rem judicatam transactam admittitur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 68.
Confessio certi debiti ab administratore facta, cum promissione solvendi, ei non præjudicat, ante rationes redditas, *t.* 4. *l.* 5. *c. c.* 6. *n.* 27. ubi de socio.
Talis confessio quales qualitates adhibitas habeat? Ibid. *n.* 28.
Et quid quando promissio solvendi cum juramento facta fuit? Ibid. *n.* 29.
Confessio accepti administratoris, ei non præjudicat quatenus expensum non videatur. *t.* 4. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 9.

Confessio secundi administratoris antecedentem quietantis a reddenda ratione eum non liberat, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 58.
Confessio simplex administratoris fidem de recepto non facit in præjudicium domini, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 24. cum de numeratione constare debet, ibid. *n.* 25.
Confessio de depósito recepto tertio non nocet, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 30. *& seqq.*
Confessio hæretici etiam jurata fisco non nocet, nisi de numeratione constet, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 9. *n.* 101.
Mariti confessio de dote recepta regulariter credenda non est, nisi verosimilis sit, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 43. *&* 44.
In testamento facta de dote recepta non probat, ut arrhæ debeantur, sed in vim legati sustinentur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 7. *n.* 89.
Mariti confessio in publico instrumento facta circa administrationem bonorum extra dotalia, de consensu ipsius uxoris contra confitentem, & ejus hæredes probat, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 4.
Maritus in præjudicium uxoris, absque ejus consensu confiteri nequit, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 16.
Matris tutricis confessio in judicio facta filiis nocet, sicut confessio aliorum tutorum, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 20.
Confessio tamen matris extrajudicialis non nocet, nisi adminiculata sit, ibid. *n.* 21. ubi quid in confessione extrajudiciali inter filios facta.
Confessio matris tutricis respectu amasii facta, filiis non nocet, ibid. *n.* 22.
Confessio mercatorum, in eorum libris, contra eosdem probat, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 28.
Secus autem contra tertium, ibid. *d. n.* 28. & Vid. *Liber.*
Confessio minoris, vel ejus, qui contrahere prohibitus est non probat, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 8. *& t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 19. *& n.* 42. *& d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 41. & Vid. Infra, ubi de tutore sermo fuerit, sub hoc verbo.
Confessio etiam jurata patris, vel matris filiis non obest, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 26.
Nec confessio patris vel matris in testamento facta de debito ad favorem filii, debitum probat, ibid. *n.* 27.
Confessio facta in testamento, vel articulo mortis, quoad præjudicium legitimæ filiorum nihil concludit, quanvis testator dicat eam ad exonerationem conscientiæ facere, ibid. *n.* 31. *& d. t. l.* 4. *c.* 9. *n.* 100.
Confessio tamen jurata facta in articulo mortis valet, etiam in præjudicium filiorum, non creditorum, ibid. *n.* 38. *d. t.* 1. *l.* 1. *c.* 10.
Et quid de confessione male ablatorum? Ibid. *n.* 39.
Confessio facta in testamento, à notario nomine absentis accepta, valet, ibid. *n.* 41.
Valet etiam in testamento facta quando verosimilis est, ibid. *n.* 42.
Confessio facta in testamento extra præjudicium legitimarum tanquam legatum valet, ibid. *n.* 50.
Confessio facta in testamento vim probatoriam, & inductivam non habet, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 315.
Quid in extremis ad exonerationem conscientiæ facta sit? Ibid. *d. n.* 315.
Confessio de recepto à patre legitimo administratore non nocet, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 26. *n.* 7.
Confessio in actibus suspectis, & prohibitis nihil prodest, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 9. *n.* 99.
Confessio in testamẽto facta, hoc revocato, revocata censetur, nisi jurata sit, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 53.
Ex confessione in testamento facta confitens invita conveniri nequit, nisi jurata, aut per vim contractus facta sit, ibid. *n.* 51.
Confessio in testamento ad alium finem facta quid probet, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 11.
Multa de confessione in testamento facta? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 40 ubi remissive.
Possessoris majoratus confessio successori non nocet, ibid. *n.* 25.
Procuratoris cum libera confessio facta circa ea, quæ non probantur a domino, etiam errore non docto, revocari potest, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 7.
Si tamen ad confitendum mandatum habeat, tunc solum docto errore, revocari potest, ibid. *n.* 8.
Confessio simples tutoris, aut curatoris de recepto fidem non facit, in præjudicium pupilli, minoris, aut hæredis; nisi de numeratione constet, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 24. *& t.* 3. *l.* 6. *c.* 26. *n. & d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 45. *n.* 13. *&* 15. ubi de mutuo, cambio, & Vid. *Mutuum.*
Ita tutoris, vel curatoris confessio in omni actu voluntario, juramento non obstante, *d. c.* 26. *n.* 2. *&* 5.
Nisi confessio ad liberandum facta sit, & in facto proprio tutoris consistat, etiam si in judicio facta sit sponte, non jussu judicis, ibid. *d. c.* 26. *n.* 2. *&* 3.
Confessio de recepto pretio census an sufficiat? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 56. *&* 57.
Confessio secundi tutoris antecedentem quietans, seu liberans, eum a reddenda ratione non liberat, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 58.
Mutuum recepisse nomine minoris, vel pupilli confiteri nequeunt, nisi in utilitatem conversum fuisse, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 14. *n.* 22. *& c.* 45. *n.* 13.
Casus 15. in quibus confessio tutoris, vel curatoris minori, vel pupillo præjudicare possit, & quatenus? Inveniuntur scripti, *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 26. *à n.* 10.
Adversus hujusmodi confessiones minor restitui potest, *t.* 3. *d. l.* 6. *& c.* 26. *n.* 8.
Confessio quando nomine minoris à curatore acceptari potest, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 23.

Mi-

Minoris confessio in judicio facta sine tutore non valet, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 39.
Nisi jurata sit, vel judicium criminale, vel civile sit, ibid. *n.* 4. & 41.
Ita neque negatio minoris valet, absque curatore, ibid. *n.* 42.
In examine, & interrogatoriis minori faciendis curatoris autoritas intervenire necesse non est, sed tantum in juramento, ibid. *n.* 43.
Pupillus doli capax, vel minor sine curatore, aut tutore positionibus respondere nequit, ubi an instrui possit, à tutore, vel curatore, ibid. *n.* 44. & 45. ubi etiam de negatione, Vid. *Minor.*
Assertio inventariantis circa debita sibi, & non aliis hæredibus præjudicat, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 23. & 30.
Judicis assertioni, se injustam sententiam tulisse non creditur, ibid. *n.* 36.
Judex blanditiis, & industriis uti nequit, ad hoc ut reus delictum confiteatur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 24.
De mulieris stupratæ, seu puellæ, remissive, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 29.
Assertio moribundi sive in testamento, sive in articulo mortis tertio non præjudicat, ibid. *n.* 32. & 33. & *t.* 2. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 50. & 51. ubi maximè inimicicia data.
Assertio moribundi onerati in articulo mortis facta, sive ad culpam, sive ad defensam, quam probationem faciat, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 29. & 33.
Notario asserenti se testamentum falsum fabricasse, licèt in articulo mortis non creditur, ibid. *n.* 34.
Notario asserenti aliquid ad suum commodum, vel defensionē non creditur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 54.
Notario bonæ opinionis asserenti de commissione judicis creditur, ibid. *n.* 59.
Quid si Judex neget, ibid. *n.* 61.
Assertio scribæ rerum fiscalium asserentis debita esse soluta nihil probat, nisi libris comprobetur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 28.
Officialibus impertinentibus ad suum officium, quando de magno præjudicio non agitur, creditur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 57.
An credantur circa delationem armorum ineunte noctu, post campanæ sonum? ibid. *n.* 58.
Assertioni Prælati in articulo mortis asserentis omnia recepisse à maiordomo, seu æconomo, & illi dantis quietationem generalem in præjudicium successoris non creditur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 37. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 26. *n.* 4.
Assertioni testatoris in testamento factæ asserenti aliqua bona esse sua, non creditur, ibid. *d. c.* 10. *n.* 29.
Testi asserenti falsum testimonium dedisse, etiam in articulo mortis, non creditur, ibid. *n.* 35.
Secretario status de commissione Principis sibi facta creditur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 60.

CONFIRMANS, CONFIRMATIO, Confirmatum.

Si confirmatum vitio laborat, sententia confirmatoria etiam vitiatur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 31.
Tutor in testamento à matre datus cum inquisitione confirmandus est, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 2. & quare *n. seqq.*
Ita cum inquisitione, & satisdatione confirmandus est tutor datus à patrono, & patruo ei, quem non instituerunt, ibid. 10. & 11.
Tutor datus a patre filio naturali, quem non instituit, cum inquisitione confirmandus est, ibid. *n.* 12. & *d. t. l.* 8. *c.* 6. *n.* 62.
Et quando instituit, quo ad cætera bona confirmatione indiget, ibid. *n.* 13. & *seqq. d. c.* 8. ubi quo ad relicta sine inquisitione, & satisdatione confirmatur, ubi quid respectu donatorum in vita.
Tutor à patre datus quocunque modo confirmādus est, ibid. *n.* 17.
Quid respectu tutoris in testamento inter liberos dati? Ibid. *n.* 18.
Tutores per epistolam, aut testamentum imperfectum dati a judice confirmari debent, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 32. & *c.* 6. *n.* 31. & 32. ubi etiam de curatore.
Siquis in testamento se tutorem adscribat, à judice confirmari debet, & quando? *t.* 3. *l.* 1. *c.* 5. *à n.* 26.
Fidalgus tutor à judice confirmari non debet, ibid. *n.* 32.
Quid quando ab hæreditate se abstineat pupillus? *t.* 3. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 49.
Curator in testamento à patre datus à judice confirmari debet, quod apud nos cessat; *t.* 3. *l.* 1. *c.* 3. *n.* 7. & *n.* 28. & *d. t. l.* 4. *c.* 1. *n.* 10. & *c.* 8. *n.* 2. & 3. *d. l.* 4.
Curator à matre datus confirmatione indiget, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 2. & 3.
Judex ante confirmationem quid facere debet? *t.* 3. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 6. *Cum seqq.* & *n.* 11.
Tutor, qui de jure dari non poterat, à judice confirmari nequit, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 19.
Nec quando comperta habet adversus tutorem, quæ defunctus ignorabat, ibid. *n.* 21.
Nec quando tutoris cōditio mutata est, ibid. *n.* 23.
Nec quando cognoverit patrem minus per penso judicio tutorem dedisse, ibid. *n.* 24.
Nec quando testator voluntatem mutaverit, ibid. *n.* 26.
Nec quando conditionem mutavit, ibid. *n.* 27.
Tutor cōfirmatus legitimo præfertur, ibid. *n.* 32.
Alii effectus confirmationis, Vid. ibid. *à n.* 28. & *Per tot.*
Vid. *Satisdatio, & Tutor.*

CONFISCATIO, CONFISCATUS.

Sententia declaratoria confiscationem non facit, sed jam inductam declarat, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 9. *n.* 80.

Circa

Circa confiſcationem factam per Sanctam Inquiſitionem jus Cononicum ſervandum eſt, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 159.

In hujuſmodi confiſcatione Princeps ſecularis ſine conſenſu Pontificis paſciſci nequit cum hæreticis publicæ utilitatis prætextu, ibid. *n.* 160.

Bona adventitia filii confiſcati, eorum commoditates, & uſusfructus an in confiſcationem veniant? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 76. *Cum ſeqq.*

Bona exiſtentia in diverſis regnis an veniant? Ibid. *n.* 83. & 84.

Bona acquiſita poſt crimen commiſſum, ſed ante ſententiam an veniant? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 4. *n.* 41. & 42.

Simplex confiſcatio bonorum ad bona futura non extenditur, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 3. 57.

An per confiſcationem ſocietas ſolvatur? Vid. *Societas.*

Confiſcatio quando noceat, vel non aſcendentibus quo ad alimenta, dotis, & ſucceſſionem? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 4. *Per tot.* ubi multa alia de confiſcatione, & Vid. *Fiſcus, & Indignus.*

Quando condemnatus vitam, ſtatum, aut libertatem non amittit, ſed pœna confiſcationis de jure communi imponitur, bona deſcendentibus in infinitum applicantur, & illis deficientibus fiſco, ibid. *d. c.* 4. *n.* 68.

Bona dotalia, alludialia, paraphernalia uxoris confiſcati an in confiſcationem veniant? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 117. *Cum ſeqq. & n.* 120. *& t.* 2. *l.* 6. *c.* 7. *n.* 7. *& n.* 9. *& n.* 19. *Cum ſeqq.* ubi de dote confeſſata.

Quid circa fructus eorum bonorum? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 120. *Cum ſeqq. & l.* 6. *t.* 2. *c.* 7. *n.* 8.

An medietas lucrorum, conſtante matrimonio, acquiſitorum? Ibid. *d. l.* 6. *c.* 7. *n.* 7. *& n.* 11. *& t.* 1. *l.* 1. *c.* 10 *n.* 125. ubi de acquiſitis ratione cõfiſcati, vel ejus bonorum, & de acquiſitis poſt reconciliationem.

An donatio propter nuptias? Ibid. *n.* 10. *& n.* 13. *d. c.* 7.

An arrhæ? Ibid. *n* 12.

An donata à marito? Ibid. *n.* 13. *Cum ſeqq.*

An donata à Conſanguineis mariti, vel uxoris, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 100. *Cum ſeqq. & t.* 2. *d. c.* 7. *n.* 13.

An medietas bonorum ſecundum conſuetudinem Regni? *t.* 2. *d. l.* 6. *c.* 7. *n.* 25. 36. *&* 37. *& d. t. l.* 6. *c.* 5. *n.* 83.

An maritus impedire poſſit confiſcationem dotis ob delictum uxoris? Ibid. *n.* 27. *Cum ſeqq.*

Et an Lucrum dotis? Ibid. *n.* 32.

An pater vel alius extraneus dotans repetere poſſint dotem, & quando? Ibid. *n.* 33. *&* 34. ubi quid de fructibus in hoc caſu.

Confiſcatis bonis unius conjugis, an maioratus, & ejus fructus confiſcentur? Ibid. *n.* 39. *& ſeqq. & t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 61. *& ſeqq.*

Veſtes prætioſæ, & viles uxoris, quando maritus confiſcatur, quando confiſcentur? Ibid. *n.* 94. *& ſeqq.*

Mulier quando confiſcationem impedire poſſit, diviſionem petere, & bona retinere, & impedire ne devaſtentur, dum ei dos ſoluta non fuerit, *t.* 1. *d. l.* 1. *c.* 10. *n.* 118. *& t.* 2. *l.* 6. *c.* 7. *n.* 9. 21. *& 22. & n.* 25. 36. *& 37. & d. t.* 2. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 81. *& 82. & n.* 84. & Vid. *Diviſio.*

Bona emphyteutica aut fideicommiſſaria vel alia reſtitutioni ſubjecta quando confiſcari poſſint, vel non? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 54.

Quando fructus commendæ, vel penſiones Eccleſiaſticæ decurſæ? Ibid. *n.* 79. *& n.* 59.

Quando uſusfructus, uſus, & habitationes? Ibid. *n.* 73.

Quando hæreditates delatæ hæretico, ante, vel poſt crimen commiſſum, aditæ, vel non? Ibid. *n.* 70. *& 71.*

Qnando jus patronatus, vel penſio eccleſiaſtica? Ibid. *n.* 59.

Quando ſervi, & mancipia, ibid. *n.* 122. ubi de manumiſſis poſt crimen commiſſum, *& d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 52.

Quando peculia, & eorum fructus, Vid. *Peculium, & Uſusfructus.*

Confiſcatio an comprehendat legitimas parentum adhuc viventium? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 16. *Cum ſeqq.*

Domus minoris non confiſcatur propter monetam falſam, ibi fabricatam, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 69.

Confiſcatus poſt reconciliationem ſibi acquirit, & ex acquiſitis creditoribus anterioribus an teneatur? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 125. *& l.* 4. *c.* 9. *à n.* 39.

Vid. *Fratres.*

COMFRATERNITAS, COLLEGIMU.

Confraternitatibus pauperum nemo inſervire cupit, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 39.

Confraternitati an curator dandus? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 116.

An beneficio reſtitutionis gaudeat? Vid. *Reſtitutio.*

An viſitari poſſit ab Epiſcopo? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 42.

Confraternitas quando pauperibus, & expoſitis eleemoſinas errogare teneatur? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 7. *n.* 32. *&* 33.

Confraternitas quando inſtitui poſſit? Vid. *Hæres*, verſ. *quo ad inſtitutionem.*

Confraternitati relictum quando pium dicatur, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 9. *n.* 125. *&* 126. ubi de relicto Epiſcopis, & Parochis.

Confraternitas an ex debito ab adminiſtratoribus contracto obligetur? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 95.

Bona confraternitatum ſine authoritate ordinarii erectarũ, ſine ſolemnitatibus alienari poſſunt, ſecus ſi cum illa erectæ fuerint, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 40. *&* 45.

Confraternitatibus an manutentio detur probata administratione, possessione ve Sachristiæ, & aliarum rerum ad ecclesiam spectantium ? Ibid. *n.* 43.

Confraternitas secularis de una ecclesia ad aliam mutari potest, authoritate confratrum, eamque renuntiare possunt, ibid. *n.* 46.

Confraternitates rationes etiam de eleemosinis redditibus, & bonis rationes reddere debent, licèt per 30. annos, & plus in possessione sint, ipsimeipsis reddendi, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 50. & *l.* 2. *c.* 9. *n.* 27. & *l.* 1. *c.* 4. *n.* 47. & 48. & *l.* 8. *c.* 13. *n.* 36. *Cum seqq.* ubi de residuo.

Coram quo judice rationes reddere debent? Vid. *Forum.*

Confraternitas Misericordiæ, aut Regium Hospitale ad rationes non tenetur, nisi Rex jubeat; *t.* 4. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 28.

Licèt testamenti executrix sit, neque in id nullus magistratus ecclesiasticus, aut secularis se intromittere potest, alias recursus ad Coronam competit, nec testator contrarium disponere potest, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 10. *à n.* 22. ubi de Hospitali, & aliis locis de protectione Regia.

Confraternitas Misericordiæ ultra receptum amplius expendere non potest, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 11. *n.* 43.

Confraternitas ad curiam trahi ab orphano, & similibus nequit, *t.* 5. *l. unic. c.* 5. *n.* 48. & 49. & *seqq.* ubi de aliis locis piis.

Collegium una persona imaginaria est, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 17.

An institui possit ? Vid. *Hæres*, vers. *quo ad institutionem.* vers. *causa Pia.*

CONNEXA.

Causa connexa quænam dicatur ? Remissivè, *t.* 5. *l. unic. c.* 4. *n.* 18.

Connexa pro uno reputantur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 51.

Ex connexitatis natura in judicium venit, quod alias non veniret, ibid. *n.* 43.

Acceptum, & expensum annexa, & connexa sunt, ibid. *n.* 37. & 42. & *d. t. l.* 2. *c.* 9. *n.* 9. & 11. ubi ejus effectus.

Debitum ex eadem administratione, & negotio procedens connexum est, *t.* 4. *l.* 1. *d. c.* 5. *n.* 53. & Vid. *Divisio, & introitus.*

In connexis, & cæptis tutela non finitur, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 10.

Super connexis privilegium orphanorum, & judicem jurisdictio comprehensionem habet, *t.* 5. *l. unic. c.* 4. *n.* 17.

CONSANGUINITAS, CONSANGUINEI, Seu conjuncti.

Quando conjunctus pro conjuncto sine mandato agere possit cum cautione de rato ? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 81. & 95.

An sine mandato pro conjuncto restitutionem in integrum petere possint ? Ibid. *n.* 95. ubi affirmativè.

Consanguinitas per epistolam non probatur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 54.

Et Vid. *Gradus*, ubi cætera invenies.

CONSCIENTIA.

Quid sit, in quas species dividatur, *r.* 3. *n.* 57. & 58.

Regula esse debet totius nostræ operationis, *r.* 3. *n.* 56.

Operatio omnis contra conscientiam rectam peccaminosa est, *r.* 3. *n.* 59.

Conscientia alia est erronea invencibilis, alia vencibilis, & quæ sint ? *r.* 3. *n.* 62.

Operatio cum conscientia erronea invencibili non est peccaminosa, secus cum vencibili, seu dubia conscientia, *r.* 3. *n.* 61. 62. & 63.

Quæ sit conscientia dubia ? *r.* 3. *n.* 63.

Quid cum conscientia probabili, seu opinativa, & quæ illa sit ? *r.* 3. *n.* 66.

Partis oppositæ formido non sufficit, ut conscientiæ, & oppinioni noceat, *r.* 3. *n.* 120.

Infero conscientiæ non est locus præsumptionibus, *R.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 6.

CONSENSUS.

Sine consensu nulla dispositio stare potest, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 113.

Ignorantis nullus consensus est, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 19.

Consensus per epistolam præstari potest, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 52.

Tacitus consensus ad emptionem rei propriæ non sufficit, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 2. *n.* 19.

Quando patris consensus requiritur an præcedere, vel subsequi possit ? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 10. Remissivè.

Tutor, seu quilibet administrator alienationi consentiens, sibi in juribus suis non præjudicat, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 17.

Vid. *Maritus.*

CONSERVATOR.

Contra conservatorem secularium puellarum orphanus privilegium avocandi ad curiam non habet, *t.* 5. *l. unic. c.* 5. *n.* 47.

CONSIGNATIO, CONSIGNATARIUS.

Consignatio quibusmodis fieri possit ? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 7. *n.* 1. *Cum seqq.* & *n.* 17.

Quando per eam dominium transferatur, vel non pignus, vel hypotheca contrahatur ? Ibid. *d. n.* 1. *Cum seqq.*

Quando consignatarius tanquam tertius executionem impedire valeat ? Ibid. sub *n.* 2. & *n.* 31. & 34.

Quando fructus suos faciat absque onere rationis reddendæ, vel non ? Ibid. *n.* 5. *Cum seqq.*

Facta consignatione nec creditor, aut debitor pœnitere possunt, ibid. *n.* 7.

Quando creditor consignatarius adversus consignantem recursum habeat ? Ibid. *n.* 8. & *seqq.* & *n.* 21. *Cum seqq.*

Consignatarius de culpa lata, levi, & dolo tenetur, ibid. *n.* 11. & *seqq.* ubi quod de fructibus

bus percipiendis tenetur, & de omnibus, de quibus tutor, & *n.* 17. *Cum seqq.*
Dum ratio consignationis dispungitur, consignatarius manutenendus est, ibid. *n.* 18.
Facta consignatione, & accepta creditor mandatum revocare nequit, nec creditorem perturbare, sicut non potest quilibet alius, imò datur manutentio, ibid. *n.* 7. & 14. *Cum seqq. & n.* 32.
Debitor tamen offerens debitum una cum usuris, si forte debentur consignationem extinguere potest, ibid. *n.* 16.
Assignatio bonorũ facta à debitore creditori suo, nullo titulo expresso, an datio in solutum, pignus, aut consignatio sit? Ibid. *n.* 19. & 20.
Consignato debitor nomine, vel cessio, an debitor cedens liberetur, vel non, ibid. *n.* 21. *Cum seqq.* ubi per casus resolvitur, ubi an requiratur excussio, vel interpellatio.

CONSILIUM.

In rebus agendis summè est neeessarium, *r.* 2. *n.* 119.
Agens cum consilio nunquam pœnitere potest, *r.* 2. 120.
Consilium laudatur à gravissimis DD. *r.* 2. *n.* 224.
Quando dicatur peritiores cõsulere non potuisse? Vid. *Periti.*
Super certo, & indubitato consilium necessarium non est, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 139.
Consilium mulieris fragile est, & hac ratione multis periculis expositum, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 32.
Sine periti consilio res male agitur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 20. *n.* 53. ubi datur exemplum.
Consilii non fraudulenti nulla obligatio est, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 5.
Persuasor aliquem falso esse tutorem, vel curatorem, an teneatur contrahenti, cum prædicto tutore? *r.* 4. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 29.

CONSUETUDO.

Omni lege valentior est, *r.* 2. *n.* 38.
Contra cõmunem consuetudinem facta graviora videntur, *r.* 2. *n.* 39.
Excusat judicem, secundum eam contra legem judicantem, *r.* 2. *n.* 43.
Dummodo sit justa, & rationabilis, & errorem non contineat, *r.* 2. *n.* 44.
Consuetudini utilitas justa præferenda, *r.* 2. *n.* 48.
Consuetudo antiqua præcipitanter non avellenda, *r.* 2. *n.* 51.
Sed consulto Principe postea gradatim deportanda, *r.* 2. *n.* 52.
Legem vincere non valet, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 7. *n.* 15.
Et quando possit? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 2. *n.* 29. & 30.
Ad eam non est recurrendum, nisi lege deficiente, ibid. *n.* 14. *d. c.* 7.
Apud nos servanda priùs est, quam jus commune ibid. *d. n.*
Sequenda est in varietate opinionum, ibid. *n.* 12.
Ab opinione in aliquo loco per consuetudinem recepta Judex recedere nequit, ibid. *n.* 12.
Quatenus differt ab stilo? Ibid. *n.* 21.
Quæ ad consuetudinem inducendam requirantur? Vid. verb. *Stilus.*
Consuetudo qua probatione indigeat, à quo probanda, & per quæ requisita probetur, & alia? Ibid. *n.* 30. & 31.
Consuetudo ab allegante est probanda, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 92.
Mala consuetudo non liberat administratorem, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 10.
Quando à perjurio excuset? Ibid. *n.* 8. & 9.
Deficiente lege consuetudo conspicienda est? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *n.* 59.
Quando excuset à dolo pœnæ, & crimine? Ibid. *à n.* 109. & *seqq.*
Consuetudo circa salarium, Vid. *Salarium.*
Consuetudo officialem excusat dum consuetum adimplet, quo casu nulla culpa ei argui potest, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 84.
Consuetudo contra jus divinum, naturæ, & gentium interduci nequit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 2. *n.* 19.
Consuetudine infans ligatur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 44.
Nec infans contra consuetudinem Regni restituitur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 250.
Consuetudo non cogendi desientes aliquod officium mechanicum ad illud continuandum, quando terminus de eo fit, an validum sit? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 28.
Ex consuetudine habitus, & natura efficitur, ibid. *n.* 9.
Vid. *Mos.*

CONTESTATIO.

Litis contestatio quid sit? *t.* 5. *l. unic. c.* 20. *n.* 23.
An de substantia judiciorum sit, quomodo facienda, quid in causis summariis, quid in criminalibus? Remissivè, ibid. *n.* 24.
Vid. *Lis.*

CONTINENTIA.

Vid. *Causa, & Exceptio.*

CONTRACTUS.

Contractus à principio voluntatis est, postea necessitatis, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 92. & *c.* 7. *n.* 8. *d. l.* 4.
Contrahens cum alio ejus conditionem ignorare non debet, alias sibi imputet, quod etiam circa res procedit, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 9. *à n.* 23. & *t.* 3. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 51. & *t.* 4. *l.* 8. *c.* 17. *n.* 32.
Contrahens cum socio contra formam capitulorum, licèt ignoranter societatem obligatam non habet, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 78.
Contractus ex conventione legem accipiunt, *t.* 4. *l.* 6 *c.* 8. *n.* 5.
In contractibus præcipua contrahentium intentio inspicitur, & ab ea contractus denominatur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 28.
Illud naturale est contractui, quod lex, seu consuetudo illi actui tribuit, si partes non contra dixerint, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 20.

In dubio unuſquiſque contrahere cenſetur, ſecundum leges conſuetudines regionis, ſeu regni, quo contrahitur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 2.
Ita contrahens in locatione,& conductione operarum,ſe cum conſuetudine conformare cenſetur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 60.
Contractus de perſona ad perſonam an extendatur? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 114.
Conventio cum uno facta alteri nec nocet, nec prodeſt, ibid. *n.* 115.
Contractus bona futura non comprehendit, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 56.
Una quantitas in contractu multoties repetita, ſemel tantum debetur, ibid. *n.* 130.
In obſcuris contractibus, vel mandatis, quod minimum eſt, ſequitur, ibid. *n.* 138.
In contractibus ſola concluſio attenditur, non meri tractatus, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 12. *n.* 34.
Contractus dum perfectus non eſt pœnitentiæ locus eſt, licet non dicatur quod aliter non valeat, ibid. *n.* 38. & 39.
Ita quando conventum fuit ut ſine ſcriptura non valeat, vel quando ſcriptura de eſſentia contractus eſt, ibid. *n.* 39.
Contractus in teſtamento fieri poſſunt, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 119.
Et tunc cum duobus teſtibus probari ſufficit, ibid. *n.* 120.
An annullato teſtamento contractus corruat? Ibid. *n.* 123.
Contractus in noſtro Regno cum juramento firmati prohibiti,& puniti ſunt, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 14. *n.* 22.
Contractus licèt nulliter facti aliquando tenent, & quis eorum nullitatem allegare poſſint? Vid. *Nullitas.*
Contractus an fuiſſet factus nomine proprio, vel alieno ex libris, epiſtolis, & aliis conjecturis reſultantibus ex circunſtantiis facti dignoſcitur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 70. & Vid. *Actus.*
Facta à tutore, curatore, ſeu quovis alio adminiſtratore, in dubio nomine proprio facta præſumuntur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 68.
Maximè ſi cum valde amico contraxit, vel ſi voluit ſibi præcavere de ratificaticatione domini, vel conſociis, ibid. *n.* 69.
Quid in ſocio? Vid. *Societas.*
Contrahens cum procuratore deverſione pecuniæ in cauſam mandato expreſſam ſolicitus eſſe non debet, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 55.
Contrahens cum falſſo tutore quibus remediis ſuccurratur? *t.* 4. *l.* 4. *c.* 10. *Per tot.* & Vid. *Actio*, verſ. *in factum.*

CONTRAHERE PROHIBITI, Sequentes ſunt.

Advocatus cum clientulo, inter quos ſocietas renovata non cenſetur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 19.
Amore captus, dummodo tempore amoris contrahat, ibid. *n.* 10. & 11. & Vid. *Amor.*
Carcerati, ibid. *n.* 20. & Vid. *Carcer*, & *Societas.*
Chriſtiani cum hæreticis, ſarracenis, & aliis inimicis Chriſtiani nominis, nec ſocietas renovata cenſetur, ibid. *n.* 16.
Curator, tutor cum pupillis, & minoribus, inter quos ſocietas renovata non cenſetur, ibid. *n.* 17. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 14. *n.* 36. & 40. *Cum ſeqq.* & Vid. *Authoritas*, *Curator*, & *Tutor.*
Filius familias, adhoc, ut pater obligatus exiſtat, ibid *n.* 22. *d. c.* 10.
Furioſi, amentes, fatui, lunatici, ſtulti, frenetici, prodigi, & ſimiles, ibid. *n.* 10. quod, *n.* 11. declaratur, & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *Per tot.* & Vid. *Furioſus*, & *Prodigus.*
Judices, ſeu officiales temporales cum ſubditis, inter quos ſocietas novata non cenſetur, ibid. *d. t.* 2. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 21.
Inter maritum, & uxorem omnes contractus, præter donationem, ſecluſo fraude, ſubſiſtunt, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 14. *n.* 35.
Quid in luſore? Vid. *Aleator.*
Medicus cum infirmo, durante infirmitate, contrahere nequit, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 18.
Minor, impubes, pupillus, ibid. *n.* 6. 7. 8. & 9. ubi declaratur, & Vid. *Infans*, & *Minor*, ubi de adulto curatorem habente, vel non, & de minore uxurato, vel ætatis veniam habente.
Contrahens cum minore, ſine tutore an agere poſſit, ut minor declaret an contractui ſtare velit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6 *n.* 7.
Minor,& alii in quibus contractibus reſtituatur? Vid. *Reſtitutio.*
Quid in contractu dotis? Vid. *Dos.*
Monachus etiam contrahere nequit, nec cum eo ſocietas renovata cenſetur, *t.* 2. *d. l.* 6. *c.* 10. *n.* 15.
Ita Moniales, ibid. *n.* 6.
Quando, & quomodo in religionem ingreſſurus? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 17. *Per tot.*
Mulieres uxuratæ quoque, ibid. *n.* 6. & *n.* 23. *d. c.* 10. cum qua ſocietas renovata non cenſetur, ut ibidem, & *d. t.* 2. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 57. & *d. t. l.* 7. *c.* 9. *n.* 3. ubi an pactum in capitulis matrimonialibus, ut mulier ſine viri licentia contrahere poſſit, valeat? Et Vid. *Pactum.*
Si mulier alicui officio, ſeu negotio poſita ſit, ſine conſenſu viri contrahere poteſt, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 120.
Ita quando uxori,& marito contractus utilis ſit, ibid. *n.* 121.
Ita quando mulier communi opinione vidua reputabatur, ibid. *n.* 122.
Mulier etiam eligere, vel nominare emphyteuſim, vel maioratum poteſt abſque viri conſenſu, dummodo pro tempore vitæ ſuæ uxor uſumfructum reſervet, ibid. *n.* 123.
Vid. *Maritus*, & *Mulier*, ubi de muliere luxurioſa.

Mutus, & surdus quando contrahere possint, vel non? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 12. & 13. & Vid. *Surdus.*

Servus contrahere nequit, ibid. *n.* 6. *n.* 14. & Vid. *Libertas.*

Contractus quilibet inter pupillum, & tutorem, curatorem, & puberem injustus, & illicitus præsumitur, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 9.

CONTRARIA.

Contrariorum eadem est disciplina quando eadem ratio invenitur, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 39. & *t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 7. & *t.* 4. *l.* 5. *c.* 1. *n.* 10.

Contrariorum uno posito, alterum removetur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 112.

CONTRAVENIENS, CONTRAVENTIO.

Qua pœna puniatur contraveniens conditioni, & modo testatoris, & quando locum habeat? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 159. 160. usque ad 165. ubi quando vocatis, in casu contraventionis locus sit?

Hæres contraveniens voluntati defuncti, à relicto ante sententiam privari non potest, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 10.

Excluso possessore maioratus ob contraventionem, an ejus filius excluſus sit? Ibid. *n.* 71. & *t.* 2. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 103.

Contraveniens, pœnam aliquam, aut interesse promissum de non contraveniendo divisioni non incurrit, si ad sit error, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 19. *n.* 7.

CONTUMAX.

Contumax quis, sit, verus, vel fictus? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 50. & *t.* 4. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 7.

Contumax rebelis dicitur, *t.* 4. *d. l.* 1. *c.* 8. *n.* 7.

Contumax ipso jure fit, etiam judice non mandante, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 20. *n.* 25.

Contumax ex malitia sua, & debito commodum reportare nequit, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 46.

Contumax in dolo esse censetur, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 18. ubi datur exemplum.

Contumaci audientia denegatur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 8. ubi quod nemo pro eo loquitur.

Monitum judicis in vera contumacia constituit, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 57.

Citatus in animam usque ad primam audienciam spectandus est, *t.* 4 *l.* 3. *c.* 10. *n.* 73.

In omnibus actibus ad sententiam, appellatione, vel supplicatione non obstante, contra contumacem proceditur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 3. & *seqq.*

Licèt sententia in rem judicatam adhuc non transeat, ibid. *n.* 4.

Et quid si antequam sententia per chancellariam transeat, compareat contumax, vel antequam parti tradita sit? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 46.

Contumax an appellare possit, & an in utroque effectu appellatio recipienda sit? *t.* 2. *d. l.* 8. *c.* 1. *n.* 49. & *t.* 4. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 9. *Cum seqq.* & Vid. *Appellatio.*

Contumax de nullitate dicere nequit, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 6.

Quomodo adversus contumaces ad rationes procedatur? Vid. *Ratio.*

Judex an contumacem absolvere possit? Ibid. *n.* 15.

Minor quando citatus contumax fiat? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *à n.* 14.

Condemnatus ob curatoris contumaciam quomodo liberetur? Ibid. *n.* 22.

CONVERSATIO.

Ex conversatione bonum, malumque recipimus, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 19.

COPIA.

Copia processus divisionum an à judice concedenda sit partibus, priusquam rationes confirmet, & an in ipso originali? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 33. & *c.* 22. *Per tot.* ubi quid ad impediendas divisiones?

Copia rationum, prius quam hæ confirmentur, partibus danda est, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 61.

An originaliter, vel per copiam? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 22. *Per tot.*

Ad errores allegandos actorum copia dari debet, etiam in executione, ad quod allegatio sufficit, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 16. & 31.

Copia quando debitori fisci danda sit, ut audiatur? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 4. *n.* 5.

Copia ad articulos in liquidatione formandos quando danda sit? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 10.

Publicatis attestationibus, actorum copia partibus ad allegandum danda est, *t.* 5. *l. unic. c.* 20. *n.* 32.

COPULA.

Copula cum pupilla sub quibus pœnis tutoribus, & curatoribus interdicatur? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 14. *n.* 35.

Vid. *Caput Casalis, & Communicatio.*

CORONA.

Ad Regiam Coronam quando bona maioratus spectant, ob vocatorum deficientiam? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 48. *Cum seqq.* & *d. t.* 2. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 24. *Cum seqq.* quis sit maioratus temporalis vel perpetuus, & Vid. Infra.

In bonis Regiæ Coronæ potest Rex gratificare, & declarare quis dicatur primogenitus, quando duo uno impetu, & egressu nascuntur, ibid. *n.* 86. *d. c.* 6.

Bona Regiæ Coronæ an feudalia sint, vel non? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 7. *n.* 2.

Sed hujusmodi bona, nec feudalia dividi possunt, ibid. *n.* 3.

Bonorum Regiæ Coronæ successio per regulas successionis feudorum regulatur, ubi lex mentalis deficit, ibid. *n.* 4.

Licèt Rex concedat facultatem dividendi, non dividuntur, ibid. *n.* 5.

Quid si solita sint dividi inter hæredes plusquam per 40. annos? Ibid. *n.* 6.

Diviſione facta ab alia quacunque Regia facultate ſucceſſor rem ſic diviſam reivendicare poteſt, ibid. *n.* 7.

Jus reverſionis ad coronam per facultatem ad vendendum, vel dividendum non amittitur, ibid. *n.* 8.

Licèt hujuſmodi bona cum facultate teſtandi conceſſa ſint, etiam dividi non poſſunt, ſed uni tantum relinquere valent, ibid. *n.* 9.

An in tali caſu pater filio juniori relinquere poſſit, ? Ibid. *n.* 10.

Et facta prima nominatione per viam dotis, ſecundam facere poſſit, ſi nominatus prædecedat ? Ibid. *n.* 11. *&* 12.

In hujuſmodi bonis, & feudi non jure hæreditario, & ſanguinis ſucceditur, non ab ultimo ſucceſſore, ſed ab alio capiuntur, ibid. *n.* 13. *&* 14.

Semper indiviſa manent apud eum, adquem de jure pertinent, ubi *n.* 16.

Licèt in benemeriti vita, vel poſt mortem patris conceſſa ſint, ibid. *n.* 17. *&* 18. *&* 19. ubi explicatur, & inteligitur.

Etiam conceſſa, cum ampliſſimis clauſulis indiviſibilia remanent, & legi mentali ſubjecta, ibid. *n.* 20.

Ita quando ultimo poſſeſſori in remunerationem ſervitiorum conceſſa fuere ad filiam dotandam, lege mentali non obſtante, ibid. *n.* 21.

Quid in patronatu Regiæ Coronæ ? Vid. verb. *Patronus, Patronatus.*

Bona Regiæ Coronæ conceſſa cum libera facultate nominandi, nominanda ſunt, ſervata forma tradita in lege mentali, ideoque pater nominare non poteſt filium juniorem, primogenito relicto, ibid. *n.* 24.

Nec filiam, relicto filio, licèt facultatem habeat nominandi filium, aut filiam, quod procedit etiam in feudis, & maioratibus conceſſis cum facultate nominandi, quæ quidem quæſtio per caſus diſtinctos declaratur, ibid. *n.* 25. *Cum ſeqq.* ubi limitationes, & ampliationes dantur circa ſimiles facultates nominandi.

Sed bona patrjmonialia ipſius Principis vulgo, *Regnengos*, dividi poſſunt, ibid. *n.* 80.

Quid in augmentis per alluvionem, vel alia cauſa factis in bonis Regiæ Coronæ ? Ibid. *n.* 81.

Vid. verb. *Melioramenta.*

Quid in annonis, ſeu panibus civilibus perpetuo, vel invitis conceſſis ? Ibid. *n.* 82. *&* 83.

Quid in bonis Regiæ Coronæ in perpetuum conceſſis pro ſe, ſuiſque hæredibus, & ſucceſſoribus ? Ibid. *n.* 84.

Quid in annonis, & redditibus, *de jure herdade* conceſſis ? Ibid. *n.* 85.

Quid in bonis à Regina donatis ? Ibid. *n.* 86.

Quid in conceſſis ante legem mentalem ? Ibid. *n.* 87.

Quid in bonis confiſcatis, & ante incorporationem donatis ? ibid. *n.* 88. *&* 89.

Quid in mobilibus, & in pæcunia à Rege data ? ibid. *n.* 90.

Quid in donatis ex Regio patrimonio ? Ibid. *n.* 91. *&* 92. ubi remiſſivè quæ ſint bona patrimonialia, & quæ ſint Regiæ Coranæ.

In bonis Coronæ nominationis quomodo ſuccedatur, *l.* 2. *t.* 2. *c.* 8. *n.* 74.

Pater an, & quando in feudis, & bonis Coronæ ſucedere, poſſit ? *l.* 3. *t.* 2. *c.* 1. *Cum ſeqq. n.* 58. *& ſeqq.* Vid. verb. *Pater.*

In bonis Regiæ Coronæ fratres, cæterique collaterales non ſuccedunt, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 62.

Idem in cappellis incorporatis in Corona, ſed licentia Regis ad favorem alterius renuntiari poſſunt, qua non indiget quo ad fructus in vita renuntiantis, ibid. *n.* 63. ubi Author exemplum ex ſuo domo affert.

In bonis Regiæ Coronæ quando repreſentatio detur, vel non ? Vid. verb. *Repræſentatio.*

Fœminæ non admittuntur ad ſucceſſionem bonorum Regiæ Coronæ, etiam in defectum maſculorum, neque maſculi ex fœminis deſcendentes, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 128. *&* 129.

Ad excludendam Coronam à maioratibus, & fideicomiſſis gradus, & conſanguinitas quomodo probandi ? *t.* 2. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 11. *Cum ſeqq. & d. l. c.* 14. *n.* 68.

An bona maioratus libera maneant apud ultimũ deſcendentem, vel ad fiſcum pertineant, quando quis maioratum inſtituit cum prohibitione alienationis, & onus impoſitione in perpetuum, & vocavit ad ſucceſſionem ſimpliciter deſcendentes ſuos ? Latè diſputatur, & reſolvitur, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 26. *Cum ſeqq.* ubi, quod maioratus hic temporalis eſt.

Corona non ſuccedit in maioratibus temporalibus, ſed libera manent apud ultimum poſſeſſorem, ibid. *n.* 25. 44. *&* 45. 69. *&* 70.

Coronamque excludunt conſanguinei etiam ultra decimum gradum, ibid. *n.* 63.

Et deſcendentes ex illegitimis, ibid. *n.* 64.

Naturales, ſpurii, & incapaces, legitimis deficiẽtibus quod declaratur, ibid. *n.* 65. *Cum ſeqq.*

Si poſt denuntionem factam Coronæ, ſucceſſor etiam malæ fidei, per quadrienium poſſideat, tutus eſt præſcriptione, niſi denunciator cum poſſeſſore prævaricatus fuiſſet, ibid. *n.* 71. *&* 72.

Et ſi ante denuntiationem per viginti annos poſſideat, etiam cum mala fide contra fiſcum præſcribit, ſed non contra fiſcum Sanctæ Inquiſitionis, ibid. *n.* 73. *&* 74.

Hoſpitalia, confraternitates Eccleſiaſtica bona immobilia ſibi provenientia ex teſtamento

intra annum vendere tenentur, alias ad Coronam pertinent, *t. 2. l. 5. c. 6. n. 9. & 33. Cum seqq.*
Ita maioratus sub eadem pœna institui nequit ad favorem Ecclesiæ, monasterii, aut Religionis, nec quod vadat de clerico in clericum, ibid. *n.* 34. & 35.
Exteri institui non possunt, in bonis Regiæ Coronæ, ibid. *n.* 37.
Bona Regiæ Coronæ de licencia Regis obligata pro assecuratione dotis, vel restitutione, etiam pro usuris obligata manent, *t. 2. l. 7. c. 2. n.* 117. & Vid. verb. *Dos.*
Ad Coronam recursus competit, si Judex Ecclesiasticus se intromittit in deducendo aliquid pro anima defuncti intestati, *t. 2. l. 2. c.* 14. *n.* 50. & 51. & *t. 2. l. 6. c. 6. à n.* 82. & Vid. *Anima, Divisio, & Recursus.*

CORPUS.

Appellatione corporis, omnis res corporalis, quæ tangi possit, venit, *t. 4. l. 3. c. 9. n.* 4.
Corpus unum ab alio non participat, *t. 4. l. 6. c. 2. n.* 114. Vid. *Creditor.*

CORREUS.

Correus credendi quando juramentum debitori communi diferre possit, & aliis correis præjudicet? Vid. *Juramentum.*
Quando juramentum unius correorum debendi aliis prosit, vel non? Vid. *Juramentum.*
Liberatio uni correorum facta quando alteri prosit, vel non? *t. 4. l. 3. c. 6 n. 5. & n. 6. & d. l. c. 8. à n.* 12. ubi de aquiliana stipulatione, & Vid. *Acceptilatio, & Solutio.*
An in potestate creditoris sit unum ex correis liberare? *t. 4. l. 3. c. 7. n.* 7.
Pactum, seu transactio quando facta uni correo alteri prosit, vel non? Ibid. *n.* 3. 9. 17. & 18.
Et quando solutio facta ab uno correo? Vid. *Solutio.*
Et quando novatio? Vid. *Novatio.*
Correus quando exceptionem divisionis habeat? Vid *Exceptio*, in vers. *Divisionis.*
Et quando exceptionem cedendarum? Vid. *Exceptio*, in vers. *Cedendarum.*
Administratores correi tum publici, tum privati in solidum tenentur, & pro reddendis rationibus conveniri possunt, *t. 3. l. 6. c.* 38. *n.* 31. ubi quod civitatis administratores pro correis habentur.
Nec unus sine altero rationem reddere admittitur, ibid. *n.* 32. & *seqq.*
Plures negotiorum gestores in solidum non tenentur, sed quilibet pro parte, quam administravit, *t. 4. l. 6. c. 3. n.* 99.
De duobus depositariis correi? Vid. *Depositum.*
De pluribus exercitoribus proponentibus? Vid. *Nauta.*
De pluribus sociis in solidum administrantibus? Vid. *Societas, Socius.*
Thesaurarii correi? Vid. *Thesaurarius.*
Pluribus tutoribus, vel curatoribus constitutis, & administrantibus, quando eorum unus aut singuli in solidum de periculo, & damno teneantur? *t. 3. l. 6. c.* 38. *à n.* 1. & ferè *Per tot.* ubi ampliationes, & limitationes invenies, & Vid. *Periculum.*
Actio tutelæ in solidum contra unum ex pluribus tutoribus competit, & coram uno judice licèt diversi fori sint, *t. 4. l. 3. c. 2. n. 1. & 2.*
Si cum uno actum sit cæteri non liberantur, ibid. *n.* 3.
Ita si conventus absolutus sit per dolum, vel quia nulliter actum, ibid. *n.* 4.
Vel cum altero tutorum transactum, licèt cum dolo inita transactio sit, quæ alteri non prodest, ibid. *n.* 5.
Nisi vero actum transactum, totumque solutum sit, quia tunc alter liberatur, ibid *n.* 6.
Ita quando pubes factus alterum ex tutoribus authoritate curatoris liberavit, ibid. *n.* 7. & *t. 3. l. 6. c.* 39. *n.* 11. ubi de damno, & periculo, & *n.* 9. ubi quando tutor damnum dans tempore officii depositi solvendo erat, & postea non solvendo fit.
Si tutela à testatore, vel lege, aut judice divisa est, unus pro alio non tenetur, *t. 4. d. l. 3. c. 2. n.* 8.
De tutoribus simpliciter in una sententia? *t. 3. l. 6. c.* 38. *n.* 22. & *t. 4. d. l. 3. c. 2. n.* 17.
Quando in solidum, vel pro parte teneantur? *t. 3. l. 6. d. c.* 38. & 39.
Plures tutores, vel curatores in solidum, an unus tantum transigere possit? *t. 3. l. 7. c.* 15. *n.* 19.
Si testator duos conjunctim gerere debere jusserit, gesta ab uno sine altero nulla sunt, *t. 3. l. 6. c.* 41. *n.* 4. & Vid. *Authoritas, & Tutor.*
Tutoribus conventis, an tutores liberentur, & è contra? *t. 4. l. 3. c. 9. n.* 37. & 38. ubi etiam de magistratu.
Plures falsi tutores insolidum tenentur, uno tamen solvente alii liberãtur, *t. 4. l. 4. c.* 10. *n.* 11.

CREDITOR.

Quando maior pars creditorum inventarium remittere possit? Vid. *Inventarium.*
Sed remissio inventarii à testatore facta creditoribus non nocet, *t. 3. l. 4. c. 9. n.* 42. & *t. 1. l. 1. c. 5. n.* 19.
Maior pars creditorũ debitum remittere potest, & quinquenalem dilationem concedere, & alia remissive, *t. 1. l. 1. c. 5. n.* 34. & 35. & *d. t. l. 2. c.* 12. *n.* 61. & 62.
Creditores confiscatorum ex parte Sancti Officii intra quod tempus credita sua petere debeant, & quando excusentur? *t. 1. l. 1. c. 6. n.* 17.
Jus creditorum ex mutatione personæ deterius fieri nequit, *t. 1. l. 2. c. 9. n.* 79. & *t. 4. l. 8. c.* 10. *n.* 31. & Vid. *Hæres, & Solutio.*

Inter

Inter debitorem, & creditorem distinctio esse debet, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 4.
Creditores in divisionibus an petere possint, ut bona separentur, & extrahere sententias ut exequantur bona separata, qua facta, an hæredes liberentur, vel non? Et pro quibus debitis separatio fieri debeat, & aliæ similes quæstiones? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 13. *à n.* 4. *& t.* 4. *l.* 5. *c.* 10. *à n.* 34. & Vid. *Debitum, & Divisio.*
Creditores quando adversus hæredes insolidum, vel pro parte agere possint Vid. *Hæres*, vers. *Quo ad agendum.*
Creditores securius agunt adversus hæredem citato etiam usufructuario universali, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 101.
Creditores petere possunt separationem bonorum defuncti à bonis ejus hæredis, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 10. *n.* 15. *& 16.*
Qua separatione facta primo solvendum creditoribus omnibus hæreditariis est, si petierint, ibid. *n.* 17.
Nec creditores hæredis concurrunt, imo posponuntur licèt creditores hæreditarii posteriores, & Chirographarii sint, & hæredis sint hypothecarii, & priviligiati, ibid. *n.* 10. *& 19.*
Separatio locum habet licèt hæres fideijussor debitoris defuncti sit, ibid. *n.* 20.
Separatio peculii castrensis a creditore militi mutuante peti potest, ibid. *n.* 21.
Separatio quoque locum habet quando administrator, vel socius firmat concursus inter suos creditores, quia à suis bona administrationis separantur, ibid. *n.* 22.
Non solum ante aditionem hæreditatis, sed etiam postea peti potest, ibid. *n.* 24.
Dumodo intra quinquenium petatur a die aditæ hæreditatis, ibid. *n.* 26.
Ex justissima tamen causa veniam impetrare possunt ob non petitam separationem, ibid. *n.* 34.
Si creditores cum hærede novandi animo stipulati sunt, aut usuras, fideijussores, aut pignora ab eo accipiant, jam separationem petere non possunt, ibid. *n.* 27.
Ita si bonafide hæres interea hæreditatem vendat, ibid. *n.* 28.
Ita si hypothecæ subjecta bona sint, quo casu potior est qui separationem petit, ibid. *n.* 29.
Ita quâdo separatio impossibilis fuerit, ibid. *n.* 30.
Creditoribus hæredis separationem petere non possunt, & quare? Ibid. *n.* 31.
Nisi hæres necessarius sit, ibid. *n.* 32.
Ita quando successor sui liberti patronus est, qui separationem bonorum liberti ab aliis petere potest, ibid. *n.* 33.
Creditores unius patrimonii, seu negotiationis, alterius creditores esse non possunt, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 36. *& d. t. l.* 8. *c.* 10. *n.* 23. *& d. t. l.* 8. *c.* 7. *n.* 19. *& n.* 20. ubi quod nec per viam compensationis, de quo Vid. *Compensatio.*
Creditores unius stationis cum creditoribus alterius confundi non debent, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 38.
Nec de bonis alterius stationis participare possunt, nisi prius satisfactis illius creditoribus, ibid. *n.* 40.
Ita creditores cambii alteris creditoribus extra cambium præferuntur, ibid. *n.* 42.
Creditores unius societatis bona alterius obligata non habent, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 37.
Et quando solum usque ad capitale sociorum obligatos habeant? Ibid. *n.* 38.
Creditores societatis creditoribus socii, licèt hypothecarii præferuntur, etiam si ante societatem debitum contraxerint, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 44.
Creditores socii cum creditoribus societatis, in bonis ad eam pertinentibus, non concurrunt, ibid. *n.* 43.
Creditor an impediatur exigere debitum certum, & liquidum ratione pendente administrationis, & sic debito illiquido in parte? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 117. ubi an compensatio intret?
Creditor dicens sibi deberi centum, cum ducenta debeantur, quando sibi præjudicet? *t.* 4. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 15.
Consentiens debitori dicenti, ecce centum, quæ tibi debeo, & recipiens sibi non præjudicat, ibid. *n.* 16.
Creditor quando solutionem pro parte accipere teneatur? Vid. *Solutio.*
Creditores antiqui longo tempore tacentes satisfacti censentur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 22. & Vid. *Solutio.*
Creditor quando adversus debitores sui debitoris, agere possit? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 119. *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 7. *n.* 21.
Vidua manens in capite casalis licèt ad debita ante matrimonium contracta non teneatur, tenetur tamen ad usuras, matrimonio constante, currentes, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 48. Vid. *Debitum, & Communicatio.*
Creditores viri defuncti obligari possunt ab uxore ut ei luant pignus, alias distrahendum veniat, vel ipsimet uxori in solutum dandum, & ita hæredes mariti obligari possunt, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 4. *n.* 10.
In fraudem creditorum sponsus sponsæ jocalia magni valoris donare non potest, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 111. & Vid. *Donatio, & Dos, & Præferentia.*
Creditores legatariis, & fideicommissariis præferuntur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 30. Vid. *Præferentia.*
An creditor pupilli, ejus tutor dativus esse possit, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 45. *Cum seqq.* ubi latè declaratur.
Creditores ut adversus pupillum suum debitorem agant tutorem petere debent, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 9.
Et quando curatores petere debeant dandos debitoris sui bonis, ad hoc ut agere possint, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 6. *Per tot.*

Dicto creditoris ſtandi circa damna, & expenſas paſciſci nequit à tutoribus, vel curatoribus, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 14. *n.* 11.
Creditor rem pupilli à parente ejus pignori acceptam vendere non prohibetur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 65.
Ita quando ipſe pupillus rem pignori dedit ex judicis decreto, ibid. *n.* 66. & Vid. *Alienatio*
Minor, Eccleſia, ſeu miles poſſunt ante ſententiam, ſeu executionem convenire debitorem ſui debitoris, ſi ex pecunia ſua debitum deſcendat, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 7. *n.* 21.
Creditor an teneatur colonis ſtare, & an rem pignori datam locare teneatur? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 140. *Cum ſeqq.* & *t.* 4. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 30. & *d. t. l.* 6. *c.* 6. *n.* 19. & 20. & Vid. *Locatio.*
Creditor bona ſui debitoris ex cauſa judicati pignoris, vel hypothecæ poſſidens rationem reddere tenetur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 46. 47. & 48. & *d. t. l.* 6. *c.* 5. *n.* 1. & *c.* 6. *n.* 2.
In qua ratione veniunt pignora tum conventionalia, tum judicialia, & fructus eorum, ibid. *d. c.* 5. *n.* 10. & 11. & *c.* 6. *n.* 4.
Qui fructus ſortem extingunt, & ſi debitum uſuras vincit, prius ex fructibus deducuntur, ibid. *n.* 12. & 13. *d. c.* 5. & *c.* 6. *n.* 5. & 9. & 10.
An uſura fructus excedere poſſint? Ibid. *n.* 14. *d. c.* 5.
An compenſatio fructuum ipſo jure fiat? Ibid. *n.* 15.
Nec valet pactum de fructibus non imputandis, ibid. *n.* 16.
Licèt Dominus directus ſit, ibid. *n.* 17. & *t.* 2. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 9.
Computatio ſingulis annis fieri poteſt, ibid. *n.* 18. & 19. *d. c.* 5. & *d. t.* & *l. c.* 6. *n.* 18.
Prædicta locum habent licèt creditor per pignus prætorium in poſſeſſionem mittatur, ibid. *n.* 20. & 21. *d. c.* 5.
Ita in miſſo ex cauſa contumaciæ debitoris, ibid. *n.* 22.
Et in miſſo, ut adveniente die, vel conditione ſibi ſolvatur, ibid. *n.* 23.
Et in legatario ob contumaciam hæredis nolentis cavere, ibid. *n.* 24.
Et in miſſo in poſſeſſionem vicini nolentis de damno infecto cavere, ibid. *n.* 25.
De qua culpa creditores prædicti teneantur, ibid. *n.* 26. & Vid. *Culpa.*
Quid ſi res abſque culpa, vel dolo perierit? Ibid. *n.* 28.
Et quid ſi cum culpa? *d. t.* 4. *l.* 6. *c.* 6. *n.* 21.
Expenſæ prius à fructibus deducendæ ſunt, ibid. *d. c.* 5. *n.* 29. & 30. ubi ſi excedent.
Quid ſi res pro tanto pignorata eſt, ut luitionis ſpes non ſit? Ibid. *n.* 31.
Quid quando debitor certum tempus ad redimendum habet? Ibid. *n.* 32.
Quid quando fructus ex melioramentis percipiuntur, vel magnos ſumptus requirerent? Ibid. *n.* 33.
Quid in uxore, filia, vel nepte immiſſis in poſſeſſione ex primo decreto cauſa legatorum ſervandorum? Ibid. *n.* 34.
Quid in impubere immiſſo ex carboniano edicto? Ibid. *n.* 35.
Quid in muliere prægnante ventris nomine in poſſeſſione immiſſa ibid. *n.* 36.
Immiſſus ex primo decreto de fructibus præcipiendis non tenetur, niſi dolo, vel lata culpa intervenerit, ibid. *n.* 37.
Quod ſecus eſt in creditore conventionaliter immiſſo, qui tenetur locare, ibid. *n.* 38. & 39.
Immiſſus in poſſeſſionem ex ſecundo decreto, nec de pignore, nec de fructibus rationem reddere tenetur, ibid. *n.* 40. ubi quare?
Niſi Judex de facto proceſſerit? Ibid. *n.* 41. ubi quod apud nos nec primum, nec ſecundum decretum datur.
Creditor virtute contractus pignus vendens de fructibus poſt legitimam venditionem non tenetur, ibid. *n.* 42.
Si ultra quantitatem debitam vendiderit cum uſuris poſt moram ratione damni emergentis, vel lucri ceſſantis reſtituere tenetur, ibid. *d. n.* 42.
Creditor ex cauſa dotis jure pignoris detinens ad fructus non tenetur, ibid. *n.* 43. & *t.* 2. *l.* 7. *c.* 2. à *n.* 7. & Vid. *Dos.*
Pignore ſubhaſtato debitor lucra offerendo emptori, vel creditori non auditur, ibid. *d. c.* 5. *n.* 44. & *ſeqq.* ubi de æquitate temperatur ante traditionem; & Vid. *Subhaſtatio.*
An, & quando creditor cui pignus in ſolutum condicionaliter datum fuit ad fructus teneatur? Per caſus reſolviiur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 6. à *n.* 11.
An creditor habitans domum pignoratam penſionem in ſortem imputare poſſit? Ibid. *n.* 15. ubi cum diſtinctione reſolvitur.
An creditor fructus pignotis, vel hydothecæ reſervare teneatur in tempus, quo magis valeant? Ibid. *n.* 16.
Creditor pignus, vel hypothecam poſſidens, an librum conficere teneatur? Ibid. *n.* 17.
An, & quando creditor conſignationis jure bona occupans ad rationes teneatur? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 7. *Per tot.* ubi quæſtiones ad materiam in puncto invenies, & Vid. *Conſignatio*, & *Ceſſio.*
Creditor hypothecam poſſidens manutenendus eſt donec ſatisfactus fuerit, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 6. *n.* 6.
Ita exiſtens in poſſeſſione pignorum conventionalium, ibid. *n.* 7.
Ita creditor conſignationem poſſidens, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 7. *n.* 15. *Cum ſeqq.* ubi quod dum ratio diſputatur manutendus eſt.
An poſſit tanquam tertius executionem impedire?

dire ? Ibid. *n.* 31. *Cum seqq.* & Vid. *Tertius.*

CRIMEN.

Crimina maiora videntur quando delinquens maior est, *t.* 2. *n.* 139. 140. & 141.

Omnia crimina non sunt prosequenda, sed aliqua dissimulanda, *t.* 2. *n.* 193.

In dubio non præsumitur crimen, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 49.

Delicta exclusiva in dubio sumenda, ibid. *n.* 77.

Delinquens non potest bona sua occultare, & aliis custodienda tradere in fraudem fisci; imò post sententiam restituere tenetur, vel saltem executioni non resistere, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 28. 29. & 30.

Delictum comissionis acriùs punitur, quam amissionis, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 131. & *l.* 4. *c.* 7. *n.* 137. & 138.

Reus divinæ Magestatis, seu humanæ ubi primum delictum comisit, dominium suorum bonorum ipso jure amittit, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 51.

Post illud comissum nec alienare, nec libertatem dare potest, ibid. *n.* 52.

An ipsi, & eorum filii incapaces succession is sint? Vid. *Indignus.*

Nec agere valet remediis possessoriis, ibid. *n.* 53.

Contrarium faciens peccat, ibid. *n.* 54.

Delictum postea contractum creditoribus anterioribus nocere non potest, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 9. *n.* 34.

Punitio delinquentis non spectat ad creditores, ibid. *n.* 36.

Vid. *Delictum.*

CULPA.

Culpa lata quæ sit ? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 25. & *t.* 4. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 13.

Lata culpa est juris dispositionem ignorare, ibid. *d. c.* 9. *n.* 24.

In culpa lata est non præveniens, quod prævenire poterat, aut non cogitans quod facile cogitare poterat, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 91.

Culpa lata dolo comparatur, & aliquando dolus dicitur, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 15.

Exempla culpæ latæ sequentes sunt, rem pupilli in publico tempore nocturno relinquere, *t.* 4. *l.* 2. *d. c.* 12. *n.* 14.

Ignorare quod loco, & ædicto publico præscriptum est, ibid. *d. n.* 14.

Ignorare quidquid, quod cæteri homines sciunt, ibid. *d. n.* 14.

Damnum datum cum commissione, vel omissione precedenti ex culpa lata per juramentum in litem probatur, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 17. & *t.* 1. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 25. & *n.* 115. & VN. *Juramentum.*

Ob culpam latam omittens bona in inventario scribere in pœnam duplici non incidet, nec falcidiam amittit, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 24.

Culpa, quæ delictum sapit, minimè præsumitur *t.* 1. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 90.

Imo, ut excludatur, alia conjectura, & interpetratio summenda est, ibid. *n.* 91.

Culpæ reus est, qui malorum hominum operatutitur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 86.

Culpa nocentis innocenti nocere nequit, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 81.

Ignorans, nec negligere, nec delinquere, nec culpam, aut dolum committere dicitur, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 8.

Nemo ex culpa sua commodum sentire debet, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 18. *n.* 28.

Administrator semper præsumitur bono animo, ac bona fide administrasse, & erga eum in dubio culpa non præsumitur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 8. *n.* 112. *Cum seqq.*

In dubio pro culpa judicandam non est, sed jus reservandum, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 33. & *t.* 4. *l.* 8. *c.* 15. *n.* 33.

Maximè si in non faciendo consistat, ibid. *d. c.* 15. *n.* 34.

Si pro culpa præsumptio pendeat contra administratorem, onerandus iste erit, salvo ei defensionis jure, ibid. *n.* 34. *d. c.* 1. ubi *n.* 35. exemplum datur, quando res locandas subhasta suo tempore non ponat, si pæcuniam apud se ultra sex menses retineat, fructus suo tempore non vendat, ædificia ruentia non reficiat, pupillum non instruat, & aliæ, de quibus infra.

Et quid quando datur indifferentia ad culpam, & ad non culpam. ibid. *n.* 44.

Administrator si ex ignorantia pæcuniam in eam rem, in quam errogare tenebatur, non errogavit, sed in utilitatem ejusdem administrationis expenderit, non tenetur, nec in culpa est, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 9. ubi idem de curatore, & tutore.

Nisi dolo, culpa lata, aut levi ita operetur, ibid. *n.* 10.

In quo actu de sua natura dolus continetur, administrator in culpa esse dicitur, ibid. *n.* 11. alia exempla videbis infra.

Culpa lævis, quæ sit ? *t.* 4. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 18. ubi exempla tum remissivè, tum per extensum invenies, & infra.

Culpa leviissima quæ sit, & ejus exempla ? *t.* 4. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 38. & *seqq.* & Vid. Infra.

De culpa leviissima tutor, vel curator, administrator, & socius non tenetur, ibid. *d. n.* 38. & 57.

Administrator quilibet, curator, tutor, de dolo culpa lata, & levi tenentur, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 1. 13. 15. & *n.* 18. & *d. t. l.* 4. *c.* 7. *n.* 25. & *d. t.* 4. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 22. & *d. t. l.* 3. *c.* 4. *n.* 9. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 43. & *c.* 36. *n.* 1. & *t.* 4. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 1.

Ita socius tenetur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 25. & *t.* 2. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 65. ubi de sociis omnium bonorum.

Culpam latam, levemque maritus præstat in rebus dotalibus, quam culpam mulier renuntiare

re nequit, & quare? *t. 2. l. 7. c. 5. à n. 61. Cum ſeqq.* ubi declaratur.
Pro tutores, pro curatores de dolo, culpa lata, & levi tenentur, *t. 4. l. 4. c. 9. n. 24.*
Curator bonis datur de dolo tantum, vel culpa lata tenetur, *t. 4. l. 4. c. 11. n. 13.*
Cohæres, vel frater communia bona, vel hæreditaria adminiſtrans de dolo, & culpa lata tantum tenetur, ſi jure fraternitatis, vel condominii adminiſtrat, ſecus ſi ut tutor, aut curator, *t. 4. l. 4. c. 9. n. 25. & 26.*
Exempla culpæ in adminiſtratore, curatore, vel tutore, ſeu quolibet alio, ſequentia ſunt, & caſus, in quibus culpa dari, vel non dari poſſit.
Culpa datur in illo actu, quo de ſua natura dolus continetur, *t. 4. l. 2. c. 2. n. 11.*
Et quando per loca periculoſa famulus mittitur, Ibid. *n. 12.*
Suſcipiendo iter, vel navigationem in tempore in tempeſtivo, ibid. *n. 13.*
Qui ſemitam conſuetam non caleat, ibid. *n. 14.*
Qui mari merces commiſit, cum terram advehere poſſit, niſi à ſolito, vel conſueto excuſetur, ibid. *n. 15.*
Qui per montes itinera facit cum per planitia re poterat, ibid. *n. 16.*
Vel per loca non tuta, cum per tuta ire potuiſſet, ibid. *n. 17.*
Quando merces non aſſecuravit, & potuiſſet, ibid. *n. 18.*
Animal plus juſto onerans, vel nimium itinere fatigans, vel illud denocte paſcuis committens, niſi conſuetudo excuſaret, ibid. *n. 18.*
Non cogitans, vel providens caſum, qui facile evenire poterat, ibid. *n. 19.*
Oſtium de nocte relinquens apertum, ibid. *n. 20.*
Merces illicitas cum licitis miſcens, ibid. *n. 21.*
Navem ſine gubernatore mittens, ibid. *n. 22.*
Tributa non ſolvens, ibid. *n. 23.*
Non faciens quod alii vel faciunt, vel facere conſueverunt, ibid. *n. 24.*
Qui meſſes tempeſtive demetti non curavit, ibid. *n. 25.*
Frumenta tempeſtive vendere non curans, ibid. *n. 26.*
Vinum ſuo tempore implere negligens, ibid. *n. 27.*
Quando præmonitus de periculo vitando non paruit, ibid. *n. 28.*
Non faciens in re aliena, quod in ſua fecit, vel facere conſuevit, ibid. *n. 29.*
Inſolita negotia aggrediens, ibid. *n. 30.*
Famulum deterioris vitæ eligens, ibid. *n. 31.*
Opus conducens, & vitioſum faciens, ibid. *n. 32.*
Non faciens quod facere poterat, & tenebatur, ibid. *n. 33.*
Alium mittens cum perſonaliter ire debebat, ibid. *n. 34.*
Alia exempla culpæ invenies, *t. 1. l. 4. c. 10. Per tot. & t. 2. l. 6. c. 5. à n. 113. uſq. ad 230. & t. 3. l. 6. c. 35. à n. 1.* uſque ad finem, & Vid. *Damnum.*
Et alia exempla, *t. 4. l. 2. c. 12. à n. 19.* uſque ad finem, quos hic non refero, ne novum tractatum faciam.
Alia etiam invenies, *d. t. 4. l. 4. c. 13. Per tot.*
Omittens facienda, vel non facienda faciens, in culpa, & dolo dicitur, *t. 4. l. 6. c. 9. n. 13. & c. 10. n. 10.*
Non faciens quod opportunis remediis facere poterat in culpa dicitur, *t. 4. l. 6. c. 8. n. 88.*
Ita non adhibens deligentiam, quam in rebus ſuis, cæteri homines ſuæ profeſſionis adhire ſolent, ibid. *n. 89.*
Non adhibens deligentiam, quam ſuis rebus adhibere ſolet, de levi culpa tenetur, ibid. *n. 90.*
Tutores, curatores quam deligentiam præſtare teneantur, & an maiorem, quam in rebus ſuis? *t. 4. l. 4. c. 13. n. 8. Cum ſeqq. & n. 15.*
Quando ad amiſſa inſtrumenta teneantur? Ibid. *n. 38.*
Culpa eſt conſilium negligere, vel quærere advocatos ſine practica, qui effectualiter Doctores non dicuntur, & ob id curator, tutor, & Prælatus ad damna tenetur, *t. 3. l. 6. c. 20. n. 57.*
Caſus, in quibus tutor, curator, vel alius de culpa levi non tenetur, ſequentes ſunt.
In emendis prædiis, de quo non tenentur, niſi de culpa lata, *t. 3. l. 6. c. 36. n. 2. & l. 7. c. 9. n. 10.*
In exigendis creditis pupilli, ſeu minoris, ibid. *n. 3. d. c. 36.*
Alius caſus refertur, ibid. *n. 5.* quod ſequendus non erit, cum in contrarium adſit locus Authoris, *t. 1. l. 4. c. 10. n. 45.* adquem ſe remittit.
Quando in teſtamento liberatio tutoribus remiſſa fuit de levi non tenentur, ibid. *n. 6. & t. 4. l. 6. c. 5. n. 42.*
Ita quando conveniuntur ratione pæcuniæ amiſſæ, & non quæſitæ, *d. t. 3. l. 6. c. 36. n. 7.*
Ita quando ante adminiſtrationem decretam non geſſiſſent, ibid. *n. 8.*
Perſuadens teſtantem ut ſibi relinquat, quod minoribus relinquere volebat ſolum de dolo, culpa lata tenetur, ibid. *n. 10. & t. 4. l. 4. c. 13. n. 28.*
Quid quando promiſerint bonum computum, & bonam rationem reddere? Ibid. *n. 11. d. c. 36. & d. c. 13. n. 31.* ubi *à n. 60.* multi ex dictis caſibus, repetuntur, & declarantur.
Alios caſus in quibus tutor, curator aliuſque adminiſtrator, à culpa, vel dolo excuſari poſſunt, invenies, *t. 4. l. 4. c. 13. à n. 60. uſq. ad finem, & n. 45. & d. t. l. 8. c. 15. n. 27. Cum ſeqq.*

Curator, vel tutor pæcuniam puero cuſtodiendam tradens excuſatur, ſi ita more regionis receptum ſit, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 15. *n.* 35.

Caſus, in quibus de culpa leviſſima tenentur tutores, & curatores, ſequentes ſunt, quando ſcilicet tutelam, vel curam ambierunt, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 45. *&* *t.* 4. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 59. *&* *t.* 3. *l.* 6. *c.* 36. *n.* 5.

Vel quando tutelæ ſe obtulerint, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 57.

Ita quando culpa caſum præceſſit, ibid. *n.* 58.

Ita quando bonam rationem dare promiſerint, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 36. *n.* 11. *&* *t.* 4. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 31.

Caſus in quibus culpa leviſſima non attenditur, Vid. *t.* 4. *l.* 2. *c.* 12. *à n.* 38.

Quæ requirantur, ut curator de neglectis teneatur, declaratur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 33.

Culpa, qua forma, & quomodo probanda, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 22. *&* 23. *&* *n.* 62. *&* *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *à n.* 65.

Culpam objiciens probare debet, & ea ceſſante negotium expediri poſſit, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 17.

Ad probationem culpæ allegari debet, & probari certa, & determinata culpa in ſpecie, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 24.

Teſtes de culpa deponentes de culpa in ſpecie, & in individuo, rationem dicti ſui dantes, etiam non interrogati, eſſe debent, ibid. *n.* 25.

Requiritur etiam quod culpa ad caſum ordinata ſit, ibid. *n.* 26.

Ad caſum ordinata dicitur quando principaliter caſum reſpicit; quando proxima caſui eſt, ſecus ſi remota, vel quando facile provideri poterat ex tali culpa caſum eventurum, vel quando caſum præcedit, & niſi præceſſiſſet, caſus non eveniſſet, ibid. *d.* *n.* 26.

In culpa ad caſum ordinata Judex eſt, qui debito tempore in exigendis rationibus negligens fuerit, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 17.

Ex cedula, ſeu reviſione rationis culpa adminiſtrationis facilius detegitur, ibid. *n.* 18.

Commiſſa culpa in faciendo per eum, qui operam rei illicitæ dat, non attenditur an culpa ad caſum ordinata ſit, vel non, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 29.

Et ſemper tenetur licèt caſus, & damna præter ejus intentionem obveniant, ibid. *n.* 30.

Ita ille, qui libidinis cauſa fores fregit, ibid.

Aliquando etiam non dans operam rei licitæ ad damna contingentia præter ejus intentionem tenetur ex culpa caſum præcedenti, v.g. quando aliquid facit contra voluntatem domini, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 32.

Ita mittens merces in alia navi contra præceptum, vel non portans merces per viam conjunctam, ſed per aliam, ibid. *n.* 33.

Ita conductor ignem contra pactum habens, ibid. *n.* 34.

Vel fœnum habeat contra pactum, ibid. *d.* *n.* 34.

Ita ſi nauta merces in diverſam navem, ab ea de qua conventum erat, tranſtulit, vel navem oneravit alio loco, quam convento, ibid. *n.* 35.

Non ſolum fornaci ignem ſubjiciens, ſed etiam ille, qui negligenter cuſtudivit, tenetur, ſi villa exuſta ſit ibid. *n.* 37.

Ubi caſus ob venit, culpa præcedente, ob eam ita contigiſſe præſumitur, ut contrarium culpatus probare teneatur, ibid. *d.* *n.* 37.

Ubi duplex culpa concurrit ad proximiorem attenditur, niſi quælibet culpa conſideranda eſſet, ibid. *n.* 36.

Quando caſus abſque culpa accidere non ſolet adminiſtrator, tutor, curator, abſque eorum culpa caſum accidiſſe probare tenentur, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 50. *Cum ſeqq.* ubi exempla afferuntur, *&* *t.* 4. *l.* 4. *c.* 13. *à n.* 47.

De obligatis ad cuſtodiam quando teneantur de culpa, & quando hæc probanda, vel non? *t.* 4. *l.* 4. *c.* 13. *à n.* 47.

Quando quis tenetur ad factum certum, limitato tempore, & loco, eo ipſo, quod non facit culpa probata dicitur impedimento non oſtenſo, ibid. *n.* 63. *&* 64. *d.* *c.* 12. ubi de adminiſtratore, tutore, & curatore.

Ita obligatus facere, & non faciens, data occaſione opportuna faciendi, niſi contrarium probet, ibid. *n.* 65.

Ita quando pæcunia parata erat, & idonei, quibus mutuari poſſet, adeſſent, ibid. *n.* 66.

Ita pæcunia parata, & prædia utilia emenda erant, ibid. *n.* 67.

Ita negligentia in non agendo probata dicitur, quando alteri facile committere poterat, ibid. *n.* 68.

Ita culpa probata dicitur quando tutor, vel curator non exegit debitorum nomina à ſe contracta, ibid. *n.* 69. *&* 70. ubi quod pupillus ea agnoſcere non tenetur, & in tali caſu de culpa levi tenentur.

Ita quando tutor exigere differt, & decoctio ſecuta fuit, ibid. *n.* 71.

Ita quando adminiſtrator, tutor, curator bona ſua prudenter colocavit, & nomina ſua diligenter exegit, & non ita bona adminiſtrationis, ibid. *n.* 72.

Alii caſus, in quibus culpa probata dicitur, ibid. *n.* 73. Remiſſivè.

Et quoties quis potuit facere, & obligatus non fecit, ibid. *n.* 74.

Quid in tutore noxiæ cauſa dato, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 37.

Ex quo tempore teneantur tutores, curatores de dolo, culpa, & negligentia? *t.* 4. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 2.

Quid in inutiliter dato in gerenti admiuiſtrationi? Ibid. *n.* 5.

Quid

Quid in creato per ſententiam, appellatione pendente, ibid. *n.* 6.
Vid. *Damnum, Dolus, Intereſſe, Ratio, & Uſura.*
De culpa commodatarii, Vid. *Commodatum.*
Creditores culpa poſſidentis bona debitoris jure pignoris, hypothecæ vel conſignationis, Vid. *Creditor.*
Depoſitarii, Vid. *Depoſitum.*
Depoſitarii horrei publici, Vid. *Horreum.*
Executoris teſtamenti, Vid. *Teſtamentarius.*
Fratris tutoris, curatoris, vel adminiſtratoris, Vid. *Frater.*
Fideicommiſſarii culpa, Vid. *Fideicommiſſum.*
Hæres quam culpam præſtare teneatur in rationibus reddendis de tempore ſui anteceſſoris? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 71. *& d. t. l.* 4. *c.* 7. *n.* 25. *Cum ſeqq.* ubi latè, *& t.* 3. *l.* 6. *c.* 36. *n.* 4. *& t.* 4. *l.* 4. *c.* 9. *n.* 27. in quibus locis, de hærede tutoris, curatoris, pro tutoris, pro curatoris, & ſimilium.
Inſtitorum de culpa quãdo proponens teneatur? Vid. *Proponens, & Inſtitor.*
Locatoris, ſeu conductoris culpa, Vid. *Locatio.*
Mulieris bona ex cauſa dotis retinens, Vid. *Mulier, & Uxor.*
Nautarum, Domini, & Magiſtri navis, Vid. *Nauta.*
Negotiorum geſtorum, Vid. *Negotiorum geſtor.*
Procuratoris culpa, Vid. *Procurator.*
Sequeſtrarii culpa, Vid. *Sequeſtrum.*
Socii, Vid. *Societas.*
Theſaurarii publici, Vid. *Theſaurarius.*
Uſusfructuarii, Vid. *Uſusfructus, Uſusfructuarius.*

CURATOR, PROCUTOR, ET CURA.

Curator quid ſit? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 1.
Attento jure civili, curatores alii ſunt legitimi, qui ſecundum tabularum duodecim legem illi ſunt qui proximis agnatis, furioſis, ac prodigis dantur, ibid. *n.* 3.
Alii dativi ſunt, qui morbo perpetuo, vel aliquo vitio laborantibus, ut mutus, ſurdus, & ſimiles, ibid. *d. n.* 3. aſſertis.
Sed hodie, attento eodem jure, curatores dativi tantum ſunt, ibid. *n.* 4.
Attento jure noſtro regio, curatores alii dativi, alii legitimi, alii teſtamentarii ſunt; & qui hi ſint? Ibid. *n.* 5. *Cum ſeqq.*

Qui curatores dare poſſunt.

Pater filiis, & filiabus curatorem in teſtamento dare poteſt, abſque ula confirmatione, vel ſatisdatione apud nos, licèt ſecus de jure civili, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 3. *n.* 6. & 7. *& c.* 4. *n.* 28. *& l.* 4. *c.* 1. *n.* 10. *& d. l.* 4. *c.* 2. *à n.* 5. *& d. l. c.* 8. *n.* 1. & 2. in quibus locis idem invenies de filiis furioſis, & ſimili morbo laborantibus, *& d. t. l.* 5. *c.* 10. *n.* 56.
A matre, avo, vel avia teſtamento curatores dari poſſunt, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 5.
Filius patri ſuo, vel alio aſcendenti furioſo, vel ſimili in teſtamento curatorem dare nequit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 56.
Extraneus ei, quem inſtituit, curatorem dare nequit, *t.* 3. *l.* 5. *d. c.* 10. *n.* 57.
Pater curatorem relinquens putans tutorem, quid agat? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 29.

A quo judice dandi.

Curator à competenti judice dandus eſt, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 152.
Curator ab eiſdem judicibus dandus eſt, a quibus tutor datur, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 1. *& ſeqq.* & Vid. *d. t. l.* 3. *c.* 2. *Per tot.* ubi à quo judice tutores dentur.
Vel minor 25. annis ſit ibid. *n.* 2. *d. c.* 7.
Vel illi ſint, qui per ſe bona adminiſtrare non poſſit, ibid. *n.* 3.
Curator ad litem à judice, qui liti præeſt, licèt ſecularis, & minor clericus ſit, vel è contra, dari debet, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 28. *& 29. & t.* 3. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 24. *& d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 55. *& d. t. l.* 4. *c.* 1. *n.* 24.
Curator generalis clerico à judice ſeculari non datur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 30.
Judex domicilii dat curatorem bonorum, ubicunque bona ſint, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 8. *& d. t. l.* 3. *c.* 2. *n.* 24.
A quo judice curator abſentis, Vid. Infra *Curator Abſentis.*

Qui petere poſſint curatores, & teneantur, ſequentes ſunt.

Agnati, cognati, & conſanguinei, negligenti matre, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 1. 6. *& 25.*
Et quando ex iis remotiores teneantur? Ibid. *d. n.* 25. *& 26.* ubi remotiores excuſantur.
Cæteros Vid. in verbo *Tutor*, cum de jure noſtro Regio æque curator, atque tutor petendus ſit, ibid. *n.* 29.
Licèt jure civili regulariter curatorem petere nemo tenebatur, niſi furioſo, vel minori litiganti dandus eſſet, ibid. *d. n.* 29.
Quibus pœnis ſubjiciatur non petens curatores, aut tutores, Vid. *Pœna, & t.* 3. *l.* 3. *c.* 8. *Per tot.*

Qui curatores eſſe poſſint?

Agnati, & cognati, & ex iis proximiores poſt aſcendentes, & deſcendentes, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 9.
Avus, avia, Proavus, proavia poſt matrem, ſervata gradus, & ſexus prærogativa, cum priores in gradu ſucceſſionis ſunt, ibid. *n.* 5.
Filius patri ſuo furioſo, vel ſimili morbo laboranti, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 11. *& d. t. l.* 4. *c.* 8. *n.* 6. ubi an invitus dari poſſit?
Filius etiam matri furioſæ, vel ſimili morbo laboranti dari curator debet, *d. t.* 3. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 7.
Mater curatrix eſſe debet, & omnibus præferri debet, ibid. *n.* 5. & 8. ubi de filio furioſo, & quod mater compelli nequit, *& n.* 11. ubi de filio abſenti.

Sponſus ſponſæ curator dari poteſt, licèt datus tutor excuſetur, *t.3.l.2.c. 2. n. 165.& 166.*
Venientes abinteſtato abſenti, de cujus morte dubitatur, curatores conſtitui debent, etiam nemine petente, prout etiam bonis, ibid. *n.10. & ſeqq. d. c. 8.*
Vid. Infra verſ. *Curator Abſentis.*
Curatores eſſe poſſunt qui tutores poſſunt eſſe; ibid. *n. 12.* & Vid. *Tutor.*
Curator quis ad judicia conſtitui poteſt, contrahere etiam poteſt, & ad futuras etiam lites dari poteſt, *t. 3. l. 4. c. 10. n. 31.*
Qui prius ad curam admittendi ſint? *t. 3. l. 4. c. 8. n. 4. Cum ſeqq. & à n. 12.*

Qui curatores eſſe non poſſunt.

An clericus? vid. *Clericus.*
Cohæres ante diviſionem curator eſſe nequit, *t. 3. l. 3. c. 4. n. 61.*
An creditor? Vid. *Creditor.*
An debitor? Vid. *Debitor.*
Excommunicatus eſſe nequit, *t.3.l.3.c.4.n.65.*
Nec infamis, ibid. *n. 66.*
An fidalgus nobilis, Vid. *Nobilitas, Nobilis.*
Pater ſuſpectus exiſtens alius curator dandus, *t. 3. l. 2. c. 1. n. 86.* & Vid. Infra.
Nec potentiores. ibid. *n. 62. d. t. 3. l. 3. c. 4.*
Nec à parentibus prohibitus, ibid. *n. 32.*
Imò datus contra voluntatem matris removetur, ſed infamia non notatur, ibid. *n. 33.*
Nec ſocius commune patrimonium cum pupillo habens curator eſſe poteſt, ibid. *n. 60.*
An ad curatorem quis invictus cogi poſſit? *t.1. l. 4. c. 6. n. 56. & t. 3. l. 4. c. 1. Per tot. & t. 4. l. 4. c. 11. n. 7. & 8.*
Vid. *Tutor.*

Quibus, & quando curator dandus, vel non?

Abſentium bonis an, & quando? Vid. infra verſ. *Curator abſentis.*
Quid ſi pars abſenti contingens pereat? Ibid. *d. c. 9. 23.*
Adulto agere volenti datur, *t. 3.l.4.c.3. n. 102.* & Vid. Infra in verſ. *Curator ad Litem.*
Aleatori aſſiduo datur, ibid. *n.76.* & Vid. *Aleator.*
Annonæ datur, ibid. *n. 112.*
A quis, ibid. *n. 114.*
Banito datur, ibid. *n. 89.*
Bonis vacantibus quando detur? Ibid. *d. l. 4. t. 3. c. 3. n.97.* & Vid. Infra in verſ. *Curator bonorum*, & Vid. *Bona.*
Captivo datur, ibid. *n. 89.*
Cauſis piis, & vitandæ peſtis cauſa ibid. *n.115. & 116.*
Cœco non datur, ibid. *n. 120.*
Collectarum, & tributorum cauſis, ibid. *n.113.*
Ebrio quando detur? Ibid. *n. 121. Cum ſeqq.*
Eccleſiæ vacanti datur, ibid. *n. 83.*
Epiſcopis quando, & aliis gubernatoribus? Ibid. *n. 86.*
Debitori egregio bona diſtrahenti, ibid. *n. 8.*
Furioſo curator datur, ſi antea tutorem non habebat, ibid. *n.7.& 32. & t.3.l.5.c.10.n. 22. & t. 1. l. 4. c. 5. n. 36. & r. 3. n. 12.*
Si furioſus filiusfamilias ſit, ejus pater legitimus curator eſt, ibid. *n. 24. d. c. 3. l. 4.t.3.*
Si pater familias ſit, ejus pater curator datur, ibid. *n. 25.*
Si uxuratus ſit, ejus uxor honeſta ſi velit patri præfertur in cura, ibid. *n. 28.*
Furioſæ uxoris maritus curator de jure communi eſſe non poterat, ſecus de jure, & conſuetudine noſtro, ibid. *n. 29. & 30.*
Vid. *Furioſus.*
Hæreditati jacenti curator datur, *t. 3. l. 4.c.3. n. 82.* & Vid. infra in verſ. *Curator bonorum, & Hæreditas jacens.*
Marito uxoris amore laqueato curator datur, *t. 3. l. 5. c. 10. n. 22.*
Mentecapto, Muto, Surdo, fatuo, pharnetico, prodigo, dementi, & ſimilibus à Judice Orphanorum curator datur, *t.3.l.4.c.3.n.35.36. 37.43. Cum ſeqq. & 61. & d. t.l.5.c.10. n. 44. & r.3.n.12.& t. 1.l.4.c.5.n.36.& t.2.l.3.c.11. n. 6. Cum ſeqq.*
Muto tantum curator non datur, ibid. *d. c. 3. n. 45.*
Ita quando ex accidenti mutus, vel ſurdus eſt, literarum tamen periti, ibid. *n. 47.* & Vid. *Surdus.*
Vid. *Prodigus.*
Furioſo & ſimilibus ante inquiſitionem non datur curator, *t. 3. l. 4. c. 3.n.117.118.& 119.* ubi quæ, & quomodo inquiſitio ſufficiat?
Minoribus 25.ann. curator datur, *t.3.l.4.c.1.n. 4. & 5. & d. l. c. 3. à n. 1. & d. t. l. 5.c.9.n. 1.& t.3.l.4.c.2.à n. 5.& d.l.c.8.à n. 2.& c.7. n. 3.* ubi quæſtiones de hoc invenies.
An, & quando minor per matrimonium à curatore liberetur? *t. 3. l. 4. c. 4. n. 54. & l. 5. d. t. c. 9. n. 2. & n. 4.*
Minori inquiſito curator datur, *t. 3. l. 4. c. 3. n. 93.*
Filiofamilias minori quando, ibid. *n. 98. 99. 100. 101. 102.& d.t.l.2.c.1.n.68. & 86. & d. t. l. 3. c.3.n.43.& t.1.l.4.c.5.n.31.& t.2.l.3. c. 11.n. 1.& 3. 9.10.& 14.& l.6.t.2.c.13.n.3.*
Minori etiam doctori curator datur, *t. 3. l. 4. c. 3. n. 105.*
Minori tutorem habenti curator non datur, ibid. *n. 125. & t. 2. l. 3. c. 11. n. 11. Cum ſeqq.*
Nec habenti, curatorem, ibid. *n. 150. d. t. 3. l. 4. c. 3.* contrarium, *t. 3. l. 4. c. 1. n. 14.*
Quid in minore uxurato? Ibid. *n. 127. d. c. 3.*
Quid in minore veniam ætatis impetrante? Ibid. *n. 128.*
Durante curatore ad litem ad eandem alius non datur, ibid. *n. 153.*

Mu-

Mulieri luxurioſe viventi curator datur, ſed non ita viro, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 79. & 80. ubi quid de nupta.
Municipiis curator datur, ibid. *n.* 110.
Operibus civitatis curator datur, ibid. *n.* 109.
Principi quando? Vid. *Rex.*
Pupillo forenſi, & non ſubdito, ibid. *n.* 91.
Et rebus civitatis, ibid. *n.* 108.
Seni deliro curator datur, ibid. *n.* 85.
Servo de ſtatu ſuo litiganti, ibid. *n.* 95.
Ventri curator datur, ibid. *t.* 3. *l.* 4. *d. c.* 3. *n.* 81. & Vid. *Venter.*
Et viis, ibid. *n.* 111.
Curator in diſtractu ſocietatis requiritur, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 91.
Cognitatione pendente ſuper poſtulatione de ſuſpecto curator dandus eſt, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 4.
Hæreditate pendente curator datur, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 48.
Omnibus qui bona ſua regere non poſſunt curator datur, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 5. & quare? *n.* 6.
Loco curatoris infirmi curator datur, ibid. *n.* 92.
Lite vertente inter pupillum, & tutorem curator datur, ibid. *n.* 96. & *t.* 1. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 27.
Curator non ſolum univerſalibus rebus, ſed etiam particularibus datur, ibid. *n.* 104. *d. t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. & *d. l.* 4. *c.* 1. *n.* 11.
Quibus etiam de jure communi invictis curator detur? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 6. *Cum ſeqq.*
Tutore ad tempus excuſato, curator, & non alius tutor dandus eſt, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 36.
Ad adeundam hæreditatem curator dari poteſt, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 12.
De cura, & curatore Regis, Vid. *Rex.*

CURATOR, BONORUM.

An abſenti, Vid. ſupra.
Curator bonorum jacenti hæreditati datur, vel ad creditorum inſtantiam, vel ex officio judicis, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 1. & 2. & Vid. *Hæreditas jacens.*
An præſentare poſſit? Vid. *Præſentatio.*
Ita quando hæres ſub conditione inſtitutus declarare non vult an implere velit, ibid. *n.* 3. *d. c.* 6.
Ita quando hæres poſt mortem uſusfructuarii inſtitutus fuerit, qui ante addire non poteſt, ibid. *n.* 4.
Ita quando quis ab hoſtibus captus eſt, ibid. *d. n.* 4.
Si ad immiſſionem ex ſecundo decreto de veniendum ſit, debitore abſente, curator bonis datur, ibid. *n.* 5.
Ita debitore bonis cedente, curator datur, ibid. *n.* 6. 7. 8. & 9. ubi an de conſenſu creditorum, vel à judice, & quo dandus, & quis curator eſſe poſſit, & quot, & an ad id cogi poſſit, & alia, ibid. *n.* 18. *Cum ſeqq.*
Si pater bona filii familias minoris adminiſtrare non vult curator bonis datur, ibid. *n.* 10. Vid. ſup. & verb. *Filiusfamilias.*

CURATOR ABSENTIS.

Abſentium bonis, an, & quando curator detur, & quibus requiſitis præcedere debeant, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 88. ubi de vagabundo, & *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 161. & 162. & *t.* 4. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 2. *Cum ſeqq.* & *d. t. l.* 1. *c.* 2. *n.* 79.
In diviſionibus pro cohærede abſente datur, ſi procurator ejus non adſit, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 9. *n.* 20. *Cum ſeqq.* ubi an poſtea reverſo partitiones impugnare poſſit, & *d. l. c.* 11. *n.* 5.
Quid ſi pars abſenti contingens pereat, an cæteri cohæredes ad aliquid teneantur? *t.* 2. *d. l.* 3. *c.* 9. *n.* 23.
Abſenti parum diſtanti curator non datur, *t.* 3. *l.* 4. *d. c.* 3. *n.* 151. & 154.
Nec quando de proximo reverſurus eſt, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 4.
Nec quando procuratorem reliquit, ibid. *d. n.* 4. & *n.* 8.
Ad inſtantiam conjunctorum abſentis ab inteſtato ſucceſſurorum, vel à judice ex officio dari debet, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 162. & *t.* 4. *d. l.* 4. *c.* 12. *n.* 5. & 6.
Qui prius ad curam abſentium admittendi, & præferendi ſint, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 10. & *t.* 4. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 9. *Cum ſeqq.* ubi an cura hæc legitima, vel dativa ſit? & *d. t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 79.
Quo jure cura abſentium deferatur, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 8. *n.* 40.
Adminiſtratio in bonis abſentium ad inſtar ſucceſſionis difertur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 34.
Curator abſentis inventarium conficere tenetur, & ſatiſdare, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 15. Vid. *Inventarium*, & *Satiſdatio.*
An cautionem præſtare debeat, & qualem? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 79. & Vid. *Cautio.*
Quas actiones movere poſſit? Ibid. *n.* 17. 18. & 19. *d. c.* 12.
Curator abſentis an poſſeſſionem capere poſſit, & creditoribus ſolvere? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 54. 55. & 71. & Vid. *Solutio.*
Curator abſentis quando finiatur, multaque ſuper bonis abſentis, & ejus cura, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 8. *à n.* 35. ubi etiam de ſucceſſine, & Vid. *Abſens.*
An, & quando rationes præſtare teneatur? *t.* 4. *l.* 4. *d. c.* 12. *n.* 20. & 41. & 49. & *d. t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 78. & 101. Vid. *Abſens, Diviſio, & Ratio.*
An creditoribus ſatisfacere teneatur, & poſſit? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 71. & Vid. *Solutio.*
Aliis, de quibus remiſſive, curator datur, ibid. *n.* 17.
Officium curatoris bonorum quale ſit? Ibid. *n.* 11.
Qualem adminiſtrationem habeat? Ibid. *n.* 12.
Quo tempore peritura ſit? Ibid. *n.* 13.
An alienare poſſit? Ibid. *d. n.* 13.

An ſolvere poſſit ? Ibid. *n.* 14.
An agere, vel excipere poſſit ? Ibid. *n.* 15.
Ab eo geſta rata habentur, Ibid. *n.* 16.
An inventarium conficere teneantur ? Ibid. *n.* 22. & Vid. *Inventarium.*
Curator bonis datur quando hæres beneficiatus contra bona agit, aliter proceſſus nullus eſt, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 23. & 24.
Bonis decoctorum dandus eſt, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 39.
Curator bonis datus ad inſtar hæredis habetur, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 65.
Vid. *Adminiſtrator.*

CURATOR AD LITEM.

Minori invito ad litem curator datur, & quare ? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 1. *Cum ſeqq. & d. l. c.* 3. *n.* 9. *& d. l. c.* 10. *n.* 34.
Vel lis ſit cum tutore, vel cum alio, ibid. *d. c.* 5. *n.* 4. *&* 5. *& t.* 1. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 27. *& t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 96. *& t.* 2. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 4. *& d. t.* 3. *l.* 3. *c.* 7. 16.
Curator vel datur ad omnes cauſas, vel ad unam, & quando hoc ſit ? *d. t.* 3. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 7. *&* 8.
Curator ſimpliciter ad omnes cauſas, etiam extra provinciam conſtitutas agere poteſt, ibid. *n.* 10. *d. c.* 5. *& t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 82.
Si minor curatorem non petat, quid faciendum ? Ibid. *n.* 11. *d. c.* 5.
Curator ad litem quando ſcripturas authoriſare poſſit, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 74.
Curator an actorem ad litem conſtituere poſſit, & quid hujuſmodi actor facere valeat ? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 83.
Quibus curator litis detur narrantur, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 12. *& d. l. c.* 10. *n.* 6. *& ſeqq. & d. t. l.* 5. *c.* 7. *n.* 54. *&* 55. ubi à quo judice, & in quibus cauſis vel non, & quod ex officio dari debet, & alia in puncto aliaque loca citando, *& d. t.* 3. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 15. *&* 16.
Maritus uxori ejus curator datur, & ſine mandato pro ea agere poteſt, ibid. *n.* 13. *d. c.* 5.
Sede vacante defenſor Eccleſiæ datur, cum quo lites agitari debent, ibid. *n.* 17.
Filiofamilias datur in diviſione inter ipſum, & patrem, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 31. ſecus ſi pater in diviſione pars non ſit, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 9. *&* 10.
Sed ſemper dandus curator literatus in diviſionibus, ibid. *d. c.* 11. *n.* 14. *Cum ſeqq.*
Tutor, & curator dandus eſt non ſolum in cauſis ordinariis, ſed etiam in ſummariis, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 2.
Abſque curatore minor in judicio nec activè, nec paſſivè auditur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 19.
Vel judicium criminale ſit, vel civile, ibid. *n.* 27.
Licèt prudens, & induſtrioſus ſit, vel liberos habeat, ibid. *n.* 20. *&* 22.
Secus ſi minor doctor ſit ibid. *n.* 21.
Si adultus confeſſionem facturus ſit, vel torquendus curator ei datur, ibid. *n.* 28. ubi quid talis curator facere debeat.
Invicti etiam curatores ad lites accipiunt minores, vel actores, vel rei ſint, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 15. *&* 16. *& l.* 5. *c.* 7. *n.* 54. *&* 55.
Curator litis accuſare poteſt, ſi tutor ad accuſandum non compareat, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 25. *n.* 22.
Durante curatore ad litem dato alius ad eandem litem dari nequit, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 153.
Curator minori datur, quando rationes dantur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 8.
Et ad actionem tutelæ exercendam, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 19.
Curator ad litem adminiſtrationem bonorum non habet, nec inventarium facere tenetur, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 90. *& d. l. c.* 5. *n.* 15. *& t.* 4. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 17. & Vid. *Inventarium.*
Quam cautionem præſtare debeat ? *t.* 3. *d. l.* 4. *c.* 5. *n.* 16.
Ob legitimas cauſas ſe excuſare poteſt, ibid. *n.* 14. Vid. *Excuſatio.*
Curator ad litem, finita ea, curator eſſe deſinit, ibid. *n.* 6.
Curator litis, ſtatim, hac finita, ſumptus petere poteſt, & adverſus tutores agere, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 1. *n.* 12.
Vid. *Expenſæ.*
Curator ad litem datus omnia in judicio agere poteſt, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 92.
Curator litis periculo adminiſtrationis non ſubjicitur, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 39. *n.* 2.
De curatore ventris, Vid. *Venter.*

CURATOR QUO AD FORMAM.

An in die feriato dari poſſit ? Vid. *Feriæ.*
Curator per epiſtolam, aut teſtamentum imperfectum non datur, ſed datus à judice confirmandus eſt, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 31. *&* 32. & Vid. *Tutor.*
Inquiſitone præcedente, furioſo curator dandus eſt, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 20. & Vid. ſupra.

CURATOR QUO AD SATISDATIONEM.

Vid. *Satiſdatio.*

Quo ad Excuſationem.

Curator ſe falſis excuſationibus excuſans adquid teneatur ? *t.* 3. *l.* 3. *c.* 14. *Per tot.*
An legatum amittat, & quando, ſe excuſans à cura, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 15. *Per tot.*
Cui aplicetur ? Ibid. *n.* 9.
Quando contemplatione curæ relictum dicatur, & quid in dubio ? Ibid. *n.* 10. *Cum ſeqq.* ubi limitationes invenies, & Vid. *Indignus.*
Quid ſi clericus fuerit ? Vid. *Clericus*, Vid. *Excuſatio.*

CURATOR QUID ANTE ADMINISTRATIONEM facere teneatur ?

Curator ante adminiſtrationem quicunque ſit decretum à judice petere tenetur, alias ad damnum, & intereſſe tenetur, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 9. *àn.* 1. *uſq. ad* 6.
Teſtator tamen curatori jubere poteſt, ut pro-

pria

pria authoritate bona apprehendat, ibid. *n.* 3.
Quod decretum curator petere debet quoties se curatorem esse cognoverit, alias de damno, & interesse tenetur, ibid. *n.* 6. *Cum seqq.* ubi *n.* 11. quod juratur in litem circa damna, & interesse, & Vid. *Juramentum.*
Prædicta in patre procedunt, ibid. *n.* 9.
Judex curatorem ad acceptandum cogere potest, alias in Syndicatu tenetur, ibid. *n.* 10.
Et quibus remediis? Ibid. *n.* 15.
Si sine decreto gerat ad damna, & interesse per juramentum in litem tenetur, ibid. *n.* 12.
Et successione ab intestato minorum privatur, ibid. *n.* 13.
Feudo tamen, aut emphyteusi ex pacto, & providentia non privatur, ibid. *n.* 14.
Et omnia gesta ante decretum nulla sunt, ibid. *n.* 19.
Si curator longo, vel longissimo tempore administravit, decretum præsumitur, & alio opus non est, nisi in commodo minoris ageretur, vel altera pars solemnitatem interveniisse negaret, ibid. *n.* 25. *& seqq.*
In rebus tempore perituris decretum sperari non debet, ibid. *n.* 28.
Vel si de commodo minoris ageretur, ibid. *n.* 29.
Vel quando curator coactus fecit, ibid. *n.* 30.
Deinde curator inventarium ante administrationem facere debet, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 1. *Per tot. & d. l. c.* 5. *n.* 18. *&* 34. *& d. t.* 3. *l.* 4. *c.* 9. *n.* 31. *& seqq.* ubi limitationes, & ampliationes invenies, *& t.* 1. *d. l.* 4. *c.* 5. *n.* 19. *&* 20. & Vid. *Inventarium.*
Quid in curatore bonorum, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 22. & Vid. sup. in vers. *Curator bonorum.*
Ante inventarium curator administrare nequit, alias in præjudicium agentis nulliter agitur, *t.* 3. *l.* 4. *d. c.* 9. *n.* 35. *Cum seqq.* ubi temperatur, & alia circa hoc notantur.
Ante administrationem curator jurare se bona benè, & fideliter administraturum esse, debet, ibid. *n.* 43. *Cum seqq.* ubi quæstiones in puncto invenies, & Vid. *Juramentum.*
Quando gesta ante juramentum nulla sint? Ibid. *n.* 52. *&* 53.
Curator promittere debet se non relicturum in defensos minores tam in judicio, quàm extra, ibid. *n.* 55. ubi latè invenies quid circa hanc promissionem desiderari possit, & Vid. *Lis*

CURATOR QUO AD POTESTATEM, & authoritatem.

Curator minoris, confessionem, donationem, & liberationem in favorem illius factas acceptare potest, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 23. *&* 24.
Curator quando procuratorem constituere possit, ibid. *n.* 27. *&* *n.* 70. & Vid. *Procurator.*
Curator officium procuratoris ultra tempus curæ exercere potest, ibid. *n.* 45.
An præsentare possit? Vid. *Præsentatio.*
Curator sine adulto quando contrahere possit? Ibid. *n.* 36. *&* 37.
Ventris curator quid facere possit? Vid. *Venter.*
Curator bona administrat, conservat, & fructus colligit, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 50.
Compromissum quando curator facere, & authorisare possit? Ibid. *n.* 51. 52. *&* 73. & Vid. *Compromissum.*
Quando pro pupillo pacem facere possit? Ibid. *n.* 56. & Vid. *Venia.*
Bona minoris quando hypothecari possunt, & quando curatorum bona hypothecata sint? Vid. *Hypotheca.*
Quando adire hæreditatem? Vid. *Aditio.*
Possidens curator hæreditatis bona non ex eo adire censetur, *t.* 3. *l.* 4. *d. c.* 10. *n.* 60.
Quando nomina debitorum exigere possit, & teneatur? Ibid. *n.* 61. *Cum seqq.* & Vid. *Lis.*
An tempus debitoribus prorogare? Ibid. *n.* 81.
Quando de calunia jurare possit? Ibid. *n.* 64.
Et quando alia juramenta? *t.* 5. *l. unic. c.* 13. *& c.* 14. ubi alia loca, & Vid. *Juramentum.*
An in judicio pro minore testis esse possit? *t.* 5. *l. unic. c.* 16.
Quando appellare, & appellationem sequi teneatur? Ibid. *n.* 67. *&* 83. *d. c.* 10. *& t.* 5. *l. unic. c.* 18. ubi alia loca, & Vid. *Appellatio.*
Quando sententias impedire possit, & teneatur? *t.* 5. *l. unic. c.* 13. & Vid. *Exceptio.*
Curator an solus in judicio stare possit? Ibid. *n.* 68. *d. c.* 10.
Vid. *Judicium, & Minor.*
Liquidationem sententiæ quando facere possit? Ibid. *n.* 75. & Vid. *Liquidatio.*
An matrimonium cum adulta contrahere possit? Ibid. *n.* 72. & Vid. *Matrimonium.*
Ut pecunia deponatur petere potest, sed non eam recipere, ibid. *n.* 79. *&* 80. & Vid. *Depositum.*
Curator bonis cedenti datus quid facere possit? Ibid. *n.* 84. Vid. *Administrator Concursus.*
Curator pro colligendis fructibus domum conducere potest, ibid. *n.* 85.
Curator datus ad omne patrimonium ad quid datus censeatur? Ibid. *n.* 86.
Curator an transigere possit? Ibid. *n.* 88. & Vid. *Transactio.*
An præscriptiones interrũpere possit? Ibid. *n.* 90.
Curator an legitimationem impetrare possit? Ibid. *n.* 94.
Curator excomunicatus cum pupillo an communicare possit, & è contra? Ibid. *n.* 95. *&* 96. & Vid. *Excomunicatio.*
An viam decem dierum intentare possit pro instrumentis factis, durante tutela, vel finita, vel factis ante furorem? Ibid. *n.* 98. *&* 99.
An, & quando restitutionem in integrum petere

re poſſit ? *t. 5. l. unic. c.* 17. ubi alia loca, & Vid. *Reſtitutio.*

Curator furioſi, & ſimilium quid facere poſſit ? *t. 3. d. l. 4. & c.* 10. *n.* 87. 99. *& d. t. l. 5. c.* 10. *Per tot.* ubi lege, ne opus monſtruoſum fiat.

Curator quid cum minore facere poſſit ? Lege, *t. 3. l. 5. c.* 8. *Per tot.* & Vid. *Minor.*

Curator an vota, aut juramenta minorum irritare poſſit ? Vid. *Juramentum.*

Quando creditoribus ſolvere teneatnr, & ſibi ipſi ? Vid. *Solutio.*

Curator non admittitur in litibus minorum, quando illos tangit commodum, vel in commodum, quia in rem ſuam nemo authoritatem accomodare poteſt, *t. 2. l. 3. c.* 11. *n.* 4.

Si plures curatores ſint, an unus, vel omnes convenire vel conveniri poſſint ? *t. 3. l. 6. c.* 21. *Per tot. & t. 4. l. 4. c.* 11. *n.* 3. & Vid. *Actio.*

Curator, alio contradicente, contrahere nequit, *t. 4. l. 7. c. 6. n.* 43.

Curatores qualem poteſtatem habeant ? *t. 4. l. 5. c. 6. n.* 62. *& ſeqq.* ubi *n.* 61. adminiſtratori concurſus aſſimilatur.

Quid curator poſſit circa alienationes bonorum ? Vid. *Alienatio.*

Curator ſuo nomine adminiſtraſſe præſumitur, quando actus principaliter ad curam non pertinet, *t. 2. l. 6. c.* 10. *n.* 34. *&* 35. & Vid. *Actus.*

Cura or minori mortuo ſepulturam eligere nequit, *t. 3. l. 6. c.* 16. *n.* 8. & Vid. *Sepultura.*

Maior poteſtas in curatore infantis eſt, quam in curatore furioſi, *t. 3. l. 6. c.* 31. *n.* 20.

Curator datus ad certa bona alia adminiſtrare nequit, *t. 3. l. 6. c.* 37. *n.* 10.

Curator quando ſolus citari poſſit, vel non ? *t. 5. l. unic. c.* 9. & Vid. *Citatio.*

Quid curator facere debeat antequam agat, vel conveniatur ? *t. 5. l. unic. c.* 12. ubi alia loca referuntus Vid. *Authoritas, & Tutor.*

CURATOR QUO AD OBLIGATIONES.

De obligatione curatoris minores alendi ? Vid. *Alimenta.*

De obligatione erudiendi orphanos nobiles in humanis ſcientiis, liberalibus diſciplinis, & honeſtis artibus ? Vid. *Scientia.*

De obligatione ponendi orphanos ad officia ? Vid. *Artificium.*

De obligatione colocandi minores in matrimonio, & dotandi ? Vid. *Dos, & Matrimonium.*

De obligatione movendi lites ? Vid. *Lis.*

Quando carcerari poſſit ? Vid. *Carcer.*

Quando executive conveniri vel convenire poſſit ? Vid. *Executio*, in verſ. *Via Executiva.*

Quando arreſtari poſſit ? Vid. *Sequeſtrum.*

Curator, finito officio, non tenetur, *t. 4. l. 7. c. 9. n.* 11. & Vid. Infra in verſ. *Quo ad actiones.*

CURATOR QUO AD ACTIONES.

Actio utilis curationis cauſa, vel utilis negotiorum geſtorum minori, vel ei, qui ſub cura fuit competit, *t. 4. l. 4. c.* 11. *n.* 1.

Vel actio utilis tutelæ ſecundum alios, ibid. *n.* 2.

Hæ actiones dantur ex omnibus cauſis, ex quibus contra tutores actio tutelæ datur, ibid. *n.* 16.

Omnibus, qui ſub cura fuere, & eorum hæredibus dantur, ibid. *n.* 15.

Actiones hu uſmodi utiles, in quibus cõveniant, & differant cum directis, & quid in eiſdem actionibus, veniat ? Ibid. *n.* 18. *Cum ſeqq.* & Vid. *Actio.*

Per has actiones etiam ratio petitur, ibid. *n.* 26. *& d. t. l. 5. c.* 8. *n.* 4. *& ſeqq.*

Vid. *Ratio.*

Actio utilis tutelæ contra curatorem, niſi finita cura, uon competit, ibid. *n.* 28. *d. c.* 11.

Niſi curator furioſi ſit, ibid. *n.* 29.

Actio vero negotiorum geſtorum, etiam cura durante, datur, ibid. *d. n.* 28.

Hujuſmodi actiones uſque ad 30. annos durant, ibid. *n.* 30. & Vid. *l. 2. c. 6. Per tot. d. t.* 4.

Contra curatores, & eorum hæredes dantur, ibid. *d. t. 4. l. 4. c.* 11. *n.* 1. 2. 3. *&* 15.

Plures curatores in ſolidum tenentur, ſed uno convento, alii conveniri nequeunt, ibid. *n.* 3.

An beneficium diviſionis habeant ? Vid. *Exceptio* in verſ. *Deviſionis.*

Quid ſi nihil geſſiſſet ? Ibid. *n.* 4. *& ſeqq.*

Quid ſi invictus datus eſſet ? Ibid. *d. n.* 4. *Cum ſeqq.*

Quid ſi per diverſas regiones ſinguli conſtituti fuerint ? Ibid. *n.* 5.

Quid ſi nnus geſſerit, alius vero non ? Ibid. *n.* 6.

Quid ſi ex pluribus in una regione datis alter non geſſerit ? Ibid. *n.* 7. *&* 8.

Quid in curatore, qui aliquem ad agendum, vel defendendum mittit, abſque cautione de rato, neque de judicato ſolvendo ? Ibid. *n.* 9.

Adverſus quos curatores hæ actiones competant ? Ibid. *n.* 10.

Quid in curatore inutiliter dato non gerente ? Ibid. *n.* 32.

Quæ requirantur ut curator de neglectis teneatur ? Ibid. *n.* 33.

An de caſu furtuito teneatur ? Vid. *Caſus.*

Curator, cui aliquid petitur, rationes offerens, liberatur, *t. 4. l. 1. c.* 8. *n.* 49.

Curatoribus quando actio contraria competat ? *t. 4. l. 5. c.* 1. *n.* 12. *& c.* 8. *n.* 4. *Cum ſeqq.* & Vid. *Actio.*

Sed ſine authoritate adverſus adultum ſuum agere nequit, *t. 4. l. 4. c.* 11. *n.* 35.

Curator, quas expenſas repetere poſſit ? Vid. *Expenſæ.*

Quando vigeſſimam fructuum pertendere poſſit ? Vid. *Decima.*

Quando ſalarium ? Vid. *Salarium.*

Curatori quando manutentio competat ? Vid. *Manutentio.*

Quando

Quando retentio ? Vid. *Retentio.*
Quando de culpa, vel dolo teneantur curatores? Vid. *Culpa, & Dolus.*
Quando de damno, intereſſe, vel uſuris ? Vid. *Damnum, Intereſſe, & Uſura.*
Quando adverſus eos juramentum in litem locum habeat ? Vid. *Juramentum.*
Quando tanquam ſuſpecti removeri poſſint ? Vid. *Suſpectus.*
Quibus defenſionibus uti poſſint ? *t.* 4. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 36. & Vid. *Actio* in verſ. *Tutelæ.*
Et tandem Vid. *Quo ad omnia hic deſideranda : Tutor.*
Cum curatores per omnia adſtringuntur ſicut tutores, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 17.
Dicta de tutoribus contra curatores procedunt, *t.* 4. *d. l.* 4. *c.* 11. *n.* 31. & *t.* 3. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 30. & 31. ubi declaratur.
Dicta de curatoribus minorum de curatore abſentis, hæreditatis, ventris, ſeu cujuſlibet alius adminiſtrationis intelligenda ſunt, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 8. & *d. t. l.* 1. *c.* 2. *Per tot.*

CURATOR QUO AD CONVENIENTIAM, & differentiam cum tutore.

Curatores, & tutores inter ſe non differunt, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 2. & *t.* 4. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 8.
Differunt tamen quia tutor impuberibus, curator vero puberibus datur, *t.* 3. *d. l.* 4. *c.* 1. *n.* 2.
Tutor perſonæ primario, ſecundario bonis datur, curator vero è contra, ibid. *n.* 3.
Tutor invictis datus, curator vero non, niſi in noſtro regno, ibid. *n.* 4. & 5.
Tutor teſtamento dari poteſt, curator vero non, quod apud nos falit, ibid. *n.* 9. & 10. & Vid. ſupra in verſ. *Qui curatores dare poſſunt.*
Tutor univerſo patrimonio datur, curator certæ rei, vel cauſæ, vel ſingulis rebus, ibid. *n.* 11.
Tutor ob ætatem datur, curator ob alias cauſas etiam, ibid. *n.* 13.
Tutorem habenti tutor dari nequit, ſed curatorem habenti curator datur, ibid. *n.* 14. & *l.* 3. *c.* 3. *n.* 20. *d. t.* 3.
Tutor, finita tutela, convenitur, curator etiam ea durante, *t.* 3. *l.* 4. *d. c.* 1. *n.* 15. & Vid. ſup. verſ. *Quo ad actiones.*
Mater tutorem, non petens punitur, non, è contra curatorem non petens, ibid. *n.* 16. & Vid. ſup. in verſ. *Qui curatores petere poſſunt.*
Tutoris origo *ex leg. duodecim Tabularum*, curatoris ex conſtitutionibus Principum venit, ibid. *n.* 17.
Tutor ſemper inventarium facere debet, curator vero aliquando non, ibid. *n.* 18. Vid. *Inventarium.*
Tutor ſemper rationem reddere debet, curator non ſemper, ibid. *n.* 19. & Vid. *Ratio.*
Tutores plures dati, licèt non attingant, tenentur, non ita curatores, ibid. *n.* 20.
Tutor majorem poteſtatem, quam curator habet, ibid. *n.* 21.
Tutor non petenti datur, ſecus curator, ibid. *n.* 22.
Minor tamen per ſe, vel per procuratorem ſpecialem curatorem petere poteſt, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 97.
Curator ad litem revocari quandoque poteſt, tutor vero non, ibid. *n.* 23. *d. c.* 1. *t.* 3. *l.* 4.
Tutor à judice domicilii, originis, vel bonorum tantum dari poteſt, curator litis à judice cauſæ, ibid. *n.* 24. & Vid. ſupra in verſ. *A quo judice, &c.*
Curator ventri datur, non tutor, ibid. *n.* 25. ubi declaratur, & Vid. *Venter.*
Curator ea, quæ juris ſolemnitatem requirunt, non explicat, neque quæ juris ſunt; ſed facti tantum, ſecus tutor, ibid. *n.* 26.
Tutoris authoritas pupillo in aditione hæreditatis neceſſaria eſt, ſecus in adulto quo ad curatorem eſt, ibid. *n.* 27.
An appellatione tutoris curator veniat, vel è contra, & quid apud nos ? Ibid. *n.* 28. & 29.
Statutum de tutoribus, & legitimis adminiſtratoribus infantis, & pupilli loquens an in curatore procedat ? Ibid. *n.* 30. & 31.
Tutor, & curator diverſa nomina habent, & ſic diverſa ſubſtantia denotatur, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 32.

PRO CURATOR, SEU QUASI CURATOR.

Pro curator, ſeu quaſi curator dicitur iile qui cum curator non eſſet, negotia pupilli geſſit, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 9. *n.* 1. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 23.
Quaſi curator quatuor modis contingere poteſt, & qui hi ſint ? Ibid. *n.* 6. *d. c.* 9.
Quaſi curator melioris conditionis, quam verus curator, eſſe non poteſt, ibid. *n.* 8.
Quid ſi ſervus quaſi curator eſſet ? Ibid. *n.* 9.
Quid ſi mulier ? Ibid. *n.* 10.
Quaſi curator inventarium conficere, & rationes reddere tenetur, & omnia, ad quæ curator verus tenetur, ibid. *n.* 30. & 31. ubi de acquirendo minori.
Quaſi curator agens in quacunque parte judicii exceptione repelli poteſt, ibid. *n.* 33.
Nullo modo alienare poteſt ? Ibid. *n.* 34.
Quid ſi alienet ? Ibid. *n.* 35. & 36. & Vid. *Alienatio.*
Legatum relictum curatori, quaſi curatori non debetur, ibid. *n.* 37. & Vid. *Legatum.*
Contractus à quaſi curatore ipſo jure nulli ſunt, ibid. *n.* 38. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 24.
De ſolutione facta putativo curatori, ibid. *n.* 43. *d. c.* 9. & Vid. *Solutio.*
Qua actione teneatur curator putativus, & quæ ei competat ? Vid. *Actio* in verſ. *Defenſiones in hac actione tutelæ.*
Quibus remediis ſuccuratur contrahentibus cum falſis

falsis curatoribus ? *t.* 4. *l.* 4. *c.* 10. *Per tot.* & Vid. *Restitutio, & Actio.*
Cura quid sit ? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 2.
Cura alia legitima alia dativa, sed hodie tantum dativa, secus apud nos quia datur cura dativa, legitima, & testamentaria, ibid. *n.* 3. 4. & 7.
Cura non minus, quam tutela, onus est, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 55.
Dispositum in tutela, in cura regulariter locum habet, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 18.
Effectus curæ, lege, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *Per tot.*
Cura eisdem modis, quibus tutela finitur, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 8. *n.* 8. & Vid. *Tutela.*
Ultra quos modos finitur in sequentibus.
Impleta ætate 25. annorum, ibid. *n.* 2.
An per matrimonium, & quando ? Ibid. *n.* 3. & *n.* 31. & 32. & *l.* 2. *c.* 2. *à n.* 50. & *l.* 4. *c.* 3. *n.* 126. & *c.* 4. *n.* 54. & *Per tot.* & *l.* 5. *c.* 17. & *d. l. c.* 9. *Per tot.*
Ætatis venia à principe inpetrata, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 126. *Cum seqq.* & *c.* 4. *à n.* 34. & *l.* 8. *c.* 8. *n.* 4.
Negotio finito, propter quod curator datus fuit, ibid. *d. c.* 8. *n.* 5.
Furore cessante, cura ob id data cessat, ibid. *n.* 6. & *d. t. l.* 4. *c.* 3. *n.* 31.
Et ipso jure cessat, ibid. *d. c.* 8. *n.* 7.
Quid si furor superveniat ? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 12. *à n.* 86. & *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 31. & *d. t. l.* 8. *c.* 8. *n.* 8.
Cura prodigi, eo ad bonos mores redacto, cessat, *t.* 3. *l.* 8. *d. c.* 8. *n.* 9. & 10. ubi quæstiones in puncto.
Quid in ebrio, & amatore ? Ibid. *n.* 11. & *d. t. l.* 4. *c.* 3.
Cura ventris quando cesset ? Ibid. *d. c.* 8. *n.* 12. & 13.
Quid in curatore coadjuctor ? Ibid. *d. c.* 8. *n.* 14.
Morte adulti cura finitur ? Ibid. *n.* 16.
Ita curatoris morte ? Ibid. *d. n.* 16.
Et quando curator datus ob absentiam, vel suspicionem ? Ibid. *n.* 17. & *d. t.* 3. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 38.
Quando capitis diminutione ? *t.* 3. *l.* 8. *d. c.* 8. *n.* 18.
Causa cessante, ob quam curator datus, ibid. *n.* 19.
Filiofamilias datus ad adeundam hæreditatem, quia pater noluit, ea adita, finitur, ita curator datus ob patris deportationem, hoc reverso, & re intregato, vel captivitate patris extincta, ibid. *n.* 20. & 21.
Per remotionem ob suspicionem, ibid. *n.* 22.
Per revocationem curatoris ad litem dati ante contestationem, sicut procurator, ibid. *n.* 23.
Alios modos, quibus cura finitur, lege, ibid. *d. c.* 8. *à n.* 24. *usq. in finem.*
Vid. *Tutela.*

CURATUS.

In Synodo de animabus parochianorum, & de eorum cura Episcopo rationem præstare tenetur ; de temporalibus tamen, aut profanis non tenetur ; *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 42.
Vid. *Parochus.*

CUSTOS.

Custos castri tenetur de damno dato ab inimico Domini, ab ipso custode introducto, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 28.
Custos bonorum an præsentare possit ? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 17. *n.* 3. & Vid *Præsentatio.*
Caprarius condemnatus ad restitutionem ovium an in executione de earum morte opponere possit ? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 38. & Vid. *Pastor.*
Custos, seu ad custodiam obligatus quando de culpa teneatur ? Vid. *Culpa.*
Et quando de casu furtuito ? Vid. *Casus furtuitus.*

D

DAMNUM, COMMODUM, SEU Lucrum.

Damnum, & commodum cujusque rei, hujus dominum sequitur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 11. *n.* 60.
Commoda sequntur quem incommoda, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 25.
Damnum pati dicitur quando lucro jam quæsito, & incorporato renuntiatur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 142.
Damnum pati melius est, quam aliquid indebite accipere, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *n.* 22.
Damnum pati aliud est, aliud lucrum amitti, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 57.
Ad damnum præpter intentionem datum, & absque mortali culpa quis non tenetur, *r.* 2. *n.* 62.
Non datur damnum restituendum in foro animæ, ubi peccatum non datur, *r.* 2. *n.* 63.
Damnum petere nequit, causam damni dans, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 97.
De interesse damni emergentis, & quando ad id, in damno esse quis dicatur ? Vid. *Interesse.*
Damnum emergens, seu lucrum cessans, quomodo probari debet ? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 78.
Et Vid. *Interesse.*
Damnum in omnibus obligationibus, in quibus ultra moram interpellatio datur, reficiendum est, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 64. & Vid. *Interesse.*
Unica interpellatio sufficit judicialis, vel extra judicialis, ibid. *n.* 65. & 66.
Damnum in pactum deduci potest à principio, ibid. *n.* 71.
Damni illatio per juramentum non probatur, sed tantum damni quantitas, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 46. & *t.* 3. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 22. & Vid. *Juramentum.*
Ex causa damni infecti in possessionem rerum pupillarium quis mitti potest, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 82.
Ex causa damni infecti, domus ruinosæ missio infructu est, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 65.
Agens de damno vitando agenti de lucro captando præfertur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 114.
Damna, & interesse injuste carcerato debentur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 36.
Damna passa ab uno ex conjugibus, latronum, naufra-

naufragii, ſeu ſpolii cauſa, quando ad merces emendas perfectus fuit, communioni imputantur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 34.
Ita donatio remuneratoria, licèt matrimonium ſecundum jus commune celebretur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 24.
Commodatarius quando de damno teneatur? Vid. *Commodatum.*
Cuſtos caſtri tenetur de damno dato ab inimico Domini, ab ipſo cuſtode introducto, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 28.
Si creditor damnum eminens debitori denuntiet, & contingat, debitor reficere tenetur, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 75.
Depoſitarius quando teneatur de damno? Vid. *Depoſitum.*
Hæredi damnum poſt mortem defuncti eveniens pertinet, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 27.
Judex propter negligentiam, retardatamque juſtitiam peccaminoſam ad reſtitutionem tenetur, *r.* 2. *n.* 67.
Maximè in cauſis orphanorum, viduarum, & miſerabilium, ibid. *n.* 68.
Judex differens curatorem dare ad damna tenetur, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 19.
Nauta, ſeu magiſter navis quando ad damna teneatur? Vid. *Nauta.*
Negotiorum geſtor quando de damno teneatur? Vid. *Negotiorum Geſtor.*
Nominantes ac eligentes depoſitarium arcæ minorum minus idoneum ad damna tenentur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 6.
Quando Procurator? Vid. *Civitas, & Procurator.*
Quando Socius? Vid. *Societas.*
Quando Theſaurarius? Vid. *Horreum, & theſaurarius.*
Tutoris, ſeu curatoris damno cedit quidquid minori contingit, ſi tutorem non petierit, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 20.
Tutor, vel curator falſis excuſationibus à tutela, vel cura excuſans de damno tenentur, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 14. *Per tot.* ubi latè.
Tutor, ſeu curator appellans à ſententia lata ſuper excuſationibus & ſuccumbens ad damna, & intereſſe tenetur, ſecus ſi vincat, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 17. *n.* 5. & 8.
Tutor, ſeu curator ad damnum tum in amittendo, tum in non acquirendo tenetur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 21.
Si debitores minorum in jus non vocaverint de damno tenentur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 35. & *n.* 2. & 3. & Vid. *Lis.*
Ita quando nomina debitorum non exegerint, ibid. *d. c.* 35. *n.* 4.
Quando pupillum, ſeu minorem indefenſum relinquunt, aut judicium non ſuſcipiunt, ibid. *n.* 5. & 32. vel per actorem, qui male egit, ſuſceperint, ibid. *n.* 23.
Quando creditoribus pupilli, ſeu adulti non ſolvunt, ibid. *n.* 6.
Quando de bonis pupilli, vel adulti donationem faciunt, ibid. *n.* 7. & 33.
Quando poſt ſex menſes à ſuſcepta adminiſtratione fœnori pecunias non collocant, ibid. *n.* 8. & ſi non emant, vel vendant, quando tenentur? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 5. & 6.
Quando pecunias in emptionem prædiorum non convertunt, ibid. *n.* 9. *d. c.* 35.
Vel male comparaverint, ibid. *n.* 22. & *c.* 3. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 36. & 20. & Vid. *Emptio.*
Quando pecunias in proprios uſus convertunt, ibid. *n.* 10. *d. c.* 35. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 23. Vid. *Pecunia.*
Quando alimenta non præſtant, ibid. *n.* 11. *d. c.* 35. Vid. *Alimenta.*
Quando ædificia non reficiunt, ibid. *n.* 12. & 49.
Quando hæreditatem damnoſam adierint, vel lucroſam repudiaverint, ibid. *n.* 13. & Vid. *Aditio.*
Quando hæredem gravatum pupillo reſtituere non cogunt, ibid. *n.* 14.
Quando conditionem utilem pupillo, ſeu minori non adimplent, ibid. *n.* 15.
Quando ob non ſolutum canonem in commiſſum cadere faciunt, ibid. *n.* 16. & *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 22. *n.* 7.
Quando ſcienter indebitum ſolverint, ibid. *n.* 17. *d. c.* 35. & Vid. *Solutio.*
Ita quando vendere non curant ea, quæ ſervando ſervari non poſſunt, ibid. *n.* 18. *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 35. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 6.
Quando actionem frivolam inſtituunt, & ſuccumbunt, ibid. *n.* 19. *d. c.* 35.
Quando non appellant, vel ſolemnia appellationis, non adimplent, ibid. *n.* 20.
Quando pæcunias minus idoneo crediderint, ibid. *n.* 21.
Quando male contraxerint, ibid. *n.* 22.
De damno etiam dato in ſalute, corpore, vel moribus pupilli, vel minoris tenentur, ibid. *n.* 24.
Ita quando fructus congruo tempore non vendunt, ibid. *n.* 25. & Vid. *Emptio.*
Ita non petentes reſtitutionem adverſus moram in ſolvendo commiſſam, ibid. *n.* 26.
Vel quando à creditoribus interpellati non ſolvunt, ibid. *n.* 27.
Quando contra pupillum, vel minorem præſcribi paſſi ſunt, ibid. *n.* 28.
Quando vitam pupilli, ſeu minoris à criminibus non ſervaverint, ibid. *n.* 29.
Ita non agentes nomine pupilli, quando opus fuerit, ibid. *n.* 30.
Si contutorem ſuſpectum non poſtulaverint, ibid. *n.* 31.
Si ſumptus fecerint, ubi non debuiſſent, ibid. *n.* 34.

Si res pupilli, seu adulti aliis obligatas non distraxerint, & redemerint, quando ita expedierit, si contra se non præstiterunt, quod contra alios præstare debuissent, ibid. *n.* 35. *Cum seqq.*

Si pupillum, vel adultum liberaliter instruere non curaverint, ibid. *n.* 36.

Si quid contra pupilli, seu adulti utilitatem egerint, ibid. *n.* 37.

Si oblata occasione non acquisierint, ibid. *d. n.* 37.

Si contra præceptum patris aliquid fecerint, ibid. *n.* 38.

Vel contra formam testamenti alienantes, ibid. *n.* 39. & 40. & Vid. *Alienatio.*

Vel non congruenter in matrimonium minorem collocaverint, ibid. *n.* 41. & Vid. *Matrimonium*, & *Sponsalia.*

Si bona immobilia, vel similia sine decreto alienaverint, ibid. *n.* 42. & Vid. *Alienatio.*

Si bona minorum debito tempore non locaverint, ibid. *n.* 43. & Vid. *Locatio.*

Si aliquid tutoribus prohibitum curator fecerit, ibid. *n.* 44.

Si bonis alterius provinciæ curatorem dari non curaverint, ibid. *n.* 45. & *t.* 4. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 33.

Ita si alius tutor ad id datus sit, quia tanquam conjunctus tenetur, ibid. *d. c.* 13. *n.* 34.

Ita celeriter negotia non expedientes, vel diligentibus personis non committentes, *t.* 3. *l.* 6. *d. c.* 35. *n.* 46.

Ita si domum non fulsit, vineas non coluit, ibid. *n.* 48.

Tutor, seu curator morosus in erigendo maioratu pupillo ad fructus tenetur, ibid. *n.* 51.

Tutor, seu curator Sylvam, vineam, Olivetum, seu hortum devastans, vel similia faciendo ad damnum tenetur, ibid. *n.* 52.

Ad curatorem periculum administrationis spectat, licèt non administret, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 13.

Si tutor, vel curator pecunias in arcam non mittant, de damno, & interesse tenentur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 18.

Ita si moratus est pecunias collocare, ibid. *n.* 19. & 27.

Et si damna reficere nequit extra ordinem coercetur, ibid. *n.* 20.

Ad damna, & interesse tenetur pro neglectis exigere si liquidæ erant, ibid. *n.* 22.

Vel si pecunias legatas non exegerit, ibid. *n.* 27.

Si prædia minus idonea per sordes, vel per gratiam emat ad damna, & interesse tenetur, ibid. *n.* 24.

Ita si à suspecto emat, ibid. *n.* 25. & Vid. *Emptio.*

Vel si negotia insolita aggressus fuerit, ibid. *n.* 29

Ad usuras pupillares hodie tutor non tenetur, sed tantum ad damnum emergens, ibid. *n.* 40.

An insolidum, vel pro parte de damno teneantur tutores, vel curatores, si plures sint? Vid. *Correus.*

Tutor, vel curator non ad omne damnum tenetur, sed tantum ad illud ex culpa, dolo, vel negligentia sua datum, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 35. *n.* 1.

De dato leviissima culpa non tenentur, ibid. & Vid. *Culpa.*

Ita de damno casu furtuito dato non tenetur, ibid. & Vid. *Casus furtuitus.*

Alios casus, in quibus tutor, vel curator de damno tenetur, Vid. *Culpa*, *Interesse*, *Moneta*, *Pecunia*, *Periculum*, & *Tutor.*

De commodo, vel incommodo mutationis monetæ, Vid. *Moneta.*

Lucrum legale perdit qui contra leges contrahit, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 38.

Quando aliquis à lucro removetur comtemplatione alterius huic applicari debet, quod ex dispositione hominis falit, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 26. & 27.

Quando in lucro jus accrescendi detur? Vid. *Jus accrescendi.*

Quando de eo transmittatur? Vid. *Transactio.*

DEBITOR, DEBITA.

Debitor sibi ipsi nemo esse potest, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 20. *n.* 28. in fine.

Debitores benigne, & salva honestate conveniri oportet, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 41.

An, & quando prius urbanicè admonendi, ut solvant, quam judicialiter conveniantur? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 1. *à n.* 11.

Debitor pupilli, aut minoris, an, & quando eorum tutor, vel curator esse possit? *t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *à n.* 45.

Debitor concursum formans omnem administrationem à se abdicat, nec amplius alienare, aut super bonis disponere, aut contrahere potest, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 20.

Debitor cedens bonis, seu decoctus, an creditoribus suis acquirere teneatur? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 139. *Cum seqq.*

Et quid favore fisci? Vid. *Fiscus.*

Quando bonis cedere possit? Vid. *Cessio bonorum.*

Quando ei alimenta debeantur? Vid. *Alimenta.*

Quando beneficio ne egeat, gaudeat? Vid. *Beneficium ne egeat*, & *Exceptio.*

Quando carcerari possint? Vid. *Carcer.*

Debitor occultans bona, ne à creditoribus capiantur, incarcerandus est, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 116.

Debitor fugitivus ubique conveniri potest, etiam coram judice competenti, licèt persona exempta sit, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 30. & 31.

Copia actorum quando debitori fisci, ut audiatur, danda sit? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 4. *n.* 5. & Vid. *Copia.*

Debitor negotiationis exigi nequit, nisi post hinc, & inde rationes excutiantur, dansque pecuniam ad negotiandum non recte petit ipsam, sed rationes sibi reddi, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 46.

De

De debitore ad menſuram ? Vid. *Menſura.*
De debitore tritici, vini, olei, ad quam æſtimationem teneatur ? Vid. *Æſtimatio.*
Quando in mora conſtituatur ? Vid. *Mora.*
Quando de damno teneatur ? Vid. *Damnum. Intereſſe, & Uſura.*
Debitor colonis à creditore poſitis ſtare tenetur, quando rem pignoratam luit, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 139.
Curator ventri datur etiam quando egregii debitoris bona diſtrahuntur, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 84.
Debitor ſpeciei, hac perempta, liberatur, ſi moroſus non ſit, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 22. *&* 23.
Debitum ex una cauſa in aliam converti poteſt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 53.
Debita unius corporis, ab alio diverſa ſunt, ſicut, & credita, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 114.
Debitum quomodo agnoſcatur ? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 47.
Per dationem fideijuſſoris debitum non agnoſcitur, ibid. *n.* 43.
Per confeſſionem, vel per patientiam condemnationis debitum agnoſcitur, ibid. *n.* 50.
Debita tertiam ſpeciem bonorum conſtituunt, & bonorum appellatione veniunt, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 47.
Debita activa quomodo inter hæredes dividenda ? Vid. *Diviſio.*
Æs alienum ex communi acervo deducendum eſt, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 6. *n.* 15. *&* *l.* 7. *c.* 16. *à n.* 71. ubi alia in puncto Vid.
Et ante legitimas, dotes, falſidiam, Trebelianicam, legata, cæteraque à teſtatore relicta ſolvenda ſunt, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 11. *&* 12.
Ut debita in inventario ſolvi jubeantur liquida juſtificata per inſtrumenta, & Chyrographa eſſe debent, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 22. *&* *t.* 2. *l.* 6. *c.* 13. *à n.* 4. *uſq. ad* 16. ubi multa in puncto requiſita notantur, *&* *d. t.* 2. *l.* 7. *c.* 16. *à n.* 71. *&* *t.* 4. *l.* 5. *c.* 10. *à n.* 34.
Debitum contractum conſtante matrimonio, vel illius occaſione, de bonis communibus ſolvendum eſt, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 14. *n.* 32. Vid. *Communicatio.*
An conſtante matrimonio valeat pactum, ut mulier debita contracta ante, vel poſt matrimonium, teneatur ? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 21. *&* 22.
Mulier de contractis ſuo nomine, & filiorum, quando teneatur ? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 43. Vid. *Filius.*
Vidua manens in capite caſalis licèt ad debita ante matrimonium contracta non teneatur, ad uſuras tamen, matrimonio conſtante, currentes tenetur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 48.
Vid. *Communicatio, & Diviſio.*
An tanquam debitum in inventario reſtituendi ſint fructus beneficii Eccleſiaſtici ad filium ſpectantes, & à patre adminiſtrati ? Diſputatur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 225. *Cum ſeqq.*
An teſtator unum ex cohæredibus gravare poſſit, ut totum debitum ſolvat, quin creditor volendo contra omnes cohæredes agat ? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 3. *&* *ſeqq.* *&* *t.* 2. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 17.
Quid favore dotis ? Vid. *Dos*, in verſ. *Soluto matrimonio.*
Facta adjudicatione bonorum creditoribus in inventario, an ſententia extrahi poſſit, & cohæredes liberentur, & alia in puncto ? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 10. *à n.* 34.
Ante additam hæreditatem, & inventarium confectum credita exigi nequeunt, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 2. *Per tot.* *&* *t.* 2. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 106.
Æs alienum debitorem, & non fundum ſequitur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 9. *n.* 13. *&* *l.* 4. *c.* 8. *n.* 7.
Is ſolum, qui perſonam defuncti repræſentat debita ſolvere tenetur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 13.
Donatarius quando teneatur ? Vid. *Donatio.*
Epiſcopus, ſeu ſucceſſor in beneficio quando ſolvere teneatur debita ſui anteceſſoris ? Vid. *Epiſcopus, & Succeſſor.*
Fiſcus quando ? Vid. *Fiſcus.*
Hæres gravatus quando ? Vid. *Hæres gravatus, & Fideicommiſſum.*
Succeſſor maioratus quando ? Vid. *Succeſſor.*
Uſusfructuarius quando ? Vid. *Uſusfructus.*
Nepotes avo ſuccedentes ex perſona propria ad debita patris non tenentur, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 24.
De debitis non exactis quando tutor teneatur ? Vid. *Damnum, Lis, & Ratio* Vid. *Creditor,* Vid. *Æſtimatio, & Decoctio.*

DECIMÆ.

In Italia tutor nobilis fructus immobilium rerum pupilli ſibi acquirit, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 87.
In Anglia fructus bonorum minorum ſunt in dominio Regis, qui alicui ſuo Aulico tutelam dat ad libitum, ut tutor fructus lucretur, ibid. *n.* 88.
In Hiſpania tutor dicimam fructuum bonorum pupilli habet, ibid. *n.* 89. *&* *d. t. l.* 5. *c.* 5. *n.* 1.
Quid in dictis, & aliis Provinciis ? Ibid. *c.* 5. *n.* 104.
Apud nos luſitanos tutor fructuum vigeſſimam habet, ibid. *n.* 90. *d. c.* 10. *&* *d. t. l.* 5. *c.* 5. *n.* 1. *&* 2.
Quæ quidem decima matri, vel aviæ tutricibus debetur, ibid. *d. t.* 4. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 3. ubi de vigeſſima apud Hiſpanos.
Et patri curatori bonorum filii, quando uſumfructum non habet; & ita vigeſſima apud Hiſpanos, quod intelligitur, ibid. *n.* 4.
Et tutori, ſeu curatori, qui culpa pupilli, ſeu minoris non adminiſtravit, ibid. *n.* 5. ubi de vigeſſima.
Sive tutor, vel curator teſtamentarius, aut dativus aut legitimus ſit, ibid. *n.* 7.
Ita filio matris, vel patris curatori, ibid. *n.* 8.
Ita fratri tutori, vel curatori fratris, vel ſororis, ibid. *n.* 9.

Decima,

Decima, vel vigesſima debetur, licèt fructus pro pupillo, seu minori alendo non sufficiant, ibid. *n.* 10.

Vel licèt tutor, seu curator legatum sibi relictum à testatoribus acceptaverit, vel repudiaverit, nisi ex voluntate aperta, vel conjecturata mente defuncti colligatur legatum in salarium tutelæ, seu curæ relictum esse, ibid. *n.* 11.

Decima debetur etiam respectu fructuum, quos factores expensis pupilli, seu minoris administravit, si bona difusa sunt, & ampla ut à tutore per se solum administrari non poterant, vel quando factores solvit, ibid. *n.* 12. *Cum seqq. & l.* 6. *d. t.* 4. *c.* 10. *n.* 14. & utrobique alia in puncto invenies.

De quibus fructibus debeatur? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 5. *à n.* 37. *Cum seqq.* ubi quæstiones in facto, & puncto, & Vid. Infra.

Aliquando tutori honorario, & notitiæ causa dato decima, vel vigesſima debetur, & quando? *d. t.* 4. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 17.

Et quando subrogato loco tutoris impediti? Ibid. *n.* 18.

Et quando tutori, seu curatori remoto? Ibid. *n.* 19.

Et quando etiam respectu fructuum posit tutelam seu curam finitam? Ibid. *n.* 20. *&* 21.

Curatori absentis etiam debetur, ibid. *n.* 21. in fine, *& n.* 26. ubi de executoribus testamenti, & depositariis.

Et dato prodigæ mulieri, ibid. *n.* 22.

Et mulieri luxuriosæ viventi dato, ibid. *n.* 23.

Et quando tutori, seu curatori infirmo etiam pro tempore infirmitatis? Ibid. *n.* 24.

Et quando debeatur de bonis administratis extra regnum? Ibid. *n.* 25.

Decima sicut tutoribus, ita curatoribus debetur, ibid. *n.* 27.

Et quando curatori furiosi, & similium? Ibid. *n.* 28. 31. *& seqq.* ubi de curatore ventris, captivi.

A quo tempore, & usque ad quod debeatur? Ibid. *n.* 30.

Et quando tutori, seu curatori adjuncto, ibid. *n.* 32. *&* 33. ubi de coadjutore Episcopi, Ducis, & Regis, *& n.* 61. ubi de aliquibus magnatibus, *& n.* 78. *Cum seqq.*

Licèt in instrumento acceptationis tutelæ, seu curæ dicatur, quod, iis finitis, omnia bona cum fructibus, & omnibus redditibus, decima debetur; nisi pensatè, & animo remittendi appositа sit, ibid. *n.* 34. ubi de vigesſima, *& n.* 96. *Cum seqq.*

Decima, seu vigesſima debetur etiam ultra salarium debitum tutori, seu curatori ratione alicujus officii, puta, advocati, medici, vel similis, in quibus pupillo, seu minori servit, ibid. *n.* 35.

Quid si tutor, vel curator partim benè, partim male administravit? Ibid. *n.* 36. *& n.* 66. *&* 67. *&* 68. *& d. t.* 4. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 32.

Pro decima, seu vigesſima tutor colonum inhibere potest, ne a prædio fructus colligat, eo inscio, *d. t.* 4. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 51.

An tutore moriente ante finem anni jus petendi decimam, vel vigesſimam transmittat, ibid. *n.* 53.

An retentione uti possit? Ibid. *n.* 54.

An onera patrimonii prius deducenda sint, ut decima, vel vigesſima debeatur? Ibid. *n.* 55. 85. *&* 86. ubi de expensis.

An debeatur tutoribus putativis? Ibid. *n.* 56. 57. *&* 58.

An tutoribus invalide datis? Ibid. *n.* 59.

An ignorantibus se esse datos? Ibid. *n.* 60.

An non gerentibus, vel pro parte gerentibus? Ibid. *n.* 62. *& n.* 64. ubi de non gerentibus furtuito casu.

An absentibus reipublicæ causa? Ibid. *n.* 63.

Quid si à judice administratio uni ex pluribus tutoribus, vel curatoribus commissa sit? Ibid. *n.* 65. & Vid. *n.* 74.

An remotis ob suspicionem doli debeatur? Ibid. *n.* 69. *&* 70.

An non conficientibus inventarium? Ibid. *n.* 71.

An negantibus se esse tutores, vel alimenta denegantibus? Ibid. *n.* 72.

An damnatis ratione doli, vel negligentiæ? Ibid. *n.* 73.

Si plures, tutores, vel curatores sint, una decima, vel vigesſima solum debetur, ibid. *n.* 74.

An curatoribus ad lites debeatur? Ibid. *n.* 75.

An curatoribus bonis datis? Ibid. *n.* 76. *&* 95.

Ultra decimam, vel vigesſimam amplius tutoribus, vel curatoribus non debetur, ibid. *n.* 78. *Cum seqq.*

Usque ad quam quantitatem decima debeatur? Ibid. *n.* 102.

An curatori certæ rei dato? Ibid. *n.* 95.

An executoribus ultimarum voluntatum debeatur? Ibid. *n.* 98. *&* 99. & Vid. *Salarium.*

An depositario decima, vel vigesſima debeatur? Ibid. *n.* 100. *&* 101. & Vid. *Salarium.*

Ex thesauro invento in fundo pupilli decima, vel vigesſima non debetur, licèt tutori inventori dimidium debeatur, ibid. *n.* 82. *&* 83.

Et quando ex exemplis protocollorum? Ibid. *n.* 84.

An ex donationibus, ibid. *n.* 87. *&* 88. *&* 91.

An ex fructibus juris patronatus, & alimentis debitis patrono egeno, an ex colationibus, præsentationibus? Ibid. *n.* 89.

An ex partu ancilarum? Ibid. *n.* 90.

An ex illicite quæsitis? Ibid. *n.* 92.

Quid in fructibus minori, & alteri copullative, aut alternative in solidum debitis? Ibid. *n.* 94.

An

An ex mercedibus operarum debeatur ? Ibid. *n.* 103.
An tutori, vel curatori petenti decimam, vel vigeſſimam exceptio non redditæ rationis, obſtet ? Ibid. *à n.* 105.
Uſque ad quodnam tempus decima, vel vigeſſima, peti poſſit ? Ibid. *n.* 111.
An in caſibus, in quibus decima, vel vigeſſima non debetur, ſalarium debeatur ? Vid. *Salarium.*
Conductor decimas non ſolvens ſterilitatem cauſat, & an remiſſione penſionis potiri debeat ? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 11. *n.* 62.

DECLARATIO.

Nihil de novo inducit, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 77.

DECOCTIO, DECOCTORES, & Falliti.

Decoctio quid ſit ? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 2.
Decoctio crimen eſt, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 90.
Decoctio non conſideratur in eo, qui ſumam conſiderabilem ſuis creditoribus ſolvit, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 63.
Decoctio eminens ſeu latens indiciis, conjecturis, & ex liberis ejuſdem debitoris probatur, ibid. *d. n.* 63.
Decoctio effectuata fuga cum libris, & ſententia judicis probatur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *d. n.* 63.
Decoctus, ſeu decoctor dicitur, quoties ejus facultates perpenſæ pro integra ſolutione debiti alieni non ſufficiunt, ibid. *d. n.* 63.
Decoctorum tria genera ſunt, & quæ ? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 3. 6. *&* 9.
Ex quibus decoctor præſumatur ? Ibid. *n.* 25.
Qui cum pæcuniis, bonis, & rebus alienis de induſtria aufugiunt, & ſe decoxiſſe fingunt, & ſimilia faciunt, ut publici latrones reputantur, ibid. *n.* 9. *&* 10.
Quæ, ut puniantur, requirantur ? Ibid. *n.* 22.
Immunitate Eccleſiæ non gaudent, ibid. *n.* 11.
Nobilitatem amittunt, & infames fiunt, ibid. *n.* 12.
Dignitates obtinere uequeunt, ibid. *n.* 13.
Beneficio indulti generalis non gaudent, ibid. *n.* 14.
Neque dilatione quinquenali, ibid. *n.* 15.
Mercaturam amplius exercere non poſſunt, ibid. *n.* 16.
Ut bona indicent torquentur, ibid. *n.* 17.
Pacta, & conventiones cum iſtis falitis ſuper pecunia oblata non valent, ibid. *n.* 18.
Hoſpitari nequeunt, ibid. *n.* 21.
Neque ope, aut conſilio adjuvandi, ibid. *n.* 21. ubi pœna indicatur.
Executio corporalis adverſus eos facienda, licèt habere ſecretum Principi communicandum dicant, ibid. *n.* 19.
Decoctores, & faliti à communiter accidentibus deceptores, & fraudatores ſunt, & conſequentia valet, decoctor, falitus; ergo fraudator, ibid. *n.* 25.
Faciles ad mentiendum, illudendum, & fraudandum ſunt, ibid. *d. n.* 25.
An aſſerentibus, ſe vitio fortunæ decoxiſſe, credatur ? Ibid. *d. n.* 25.
Decoctorem fugientem, vel fugæ proximum creditores capere per ſe ipſos poſſunt, etiam in diebus feriatis, ibid. *n.* 28. & Vid. *Carcer.*
Habentes decoctorum bona quocunque titulo, ea judici manifeſtare debent intra 15. dies, ſub pœnis, de quibus, ibid. *n.* 20.
Qui vitio fortunæ, & ictibus ejus ad paupertatem redacti ſunt, miſeratione, & gratia digni fiunt, criminaliter puniri nequeunt, bonis cedere poſſunt, niſi judicium cum creditoribus ſubire recuſent, ibid. *n.* 4. *&* 5.
Qui partim vitio furtunæ, partim ſuo vitio, & culpa miſeratione aliis digniores ſunt, & ad quid anque pro modo culpæ puniendi ſint ? Ibid. *n.* 6. *&* 7. *&* 23.
Decoctores, qui mercatores non ſunt, quomodo puniendi ? Ibid. *n.* 24.
Tutor, vel curator cum decocto tranjigere nequit, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 41.
Ubi primum judici conſtiterit mercatorem eſſe decoctum Judex inventarium facere tenetur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 1.
Quid ſi creditores decocti minores ſint ? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 86. *& ſeqq.*
Judex competens ad puniendum decoctores eſt Judex loci delicti, & fraudis adhibitæ, qui decoctorem degentem in alio territorio per literas requiſitorias citari, & carcerari facere poteſt, & à judice originis, vel domicilii repetere, *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 26.
Niſi debitor decoctor fiſcalis debitor ſit, quo caſu adjudicem fiſcalem cognitio pertinet, ibid. *n.* 27.
Vid *Ceſſio bonorum*, Vid. *Citatio, curator, & Præferentia.*

DECRETUM.

Decretum quid ſit, & ejus definitio ? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 24.
In alienationibus bonorum minorum neceſſarium eſt, ibid. *d. n.* 24. *Cum ſeqq. & d. l. c.* 2. *n.* 62. 72. *&* 73. *& à n.* 123. ubi limitationes, & Vid. *Alienatio.*
Quando utiliter alienatur opus non eſt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 45. *à n.* 24.
A quo judice interponendum eſt ? Ibid. *n.* 25. *&* 26. *d. l.* 7. *c.* 3.
An omnibus ſolemnitatibus emanatum præſumatur ? Ibid. *n.* 27. *Cum ſeqq.* & Vid. *Solemnitas.*
An decretum ex antiquitate temporis præſumatur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 13. *n.* 3.
Decretum in nihilo extendi poteſt, & conceſſum ad unum actum ad alium extendi nequit, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 36. *Cum ſeqq.* ubi exempla.

Licèt

Licèt actus conceſſus plus ſit, quia in hoc caſu, regula, cui plus, &c. ceſſat, ibid. *n.* 38.
Sine decreto minor procuratorem, ſeu authorem conſtituere, nequit, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 19. *n.* 7.
Decretum in remiſſione debiti nihil operatur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 24. *n.* 6.
Ad pacem faciendam non requiritur? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 25. *n.* 3.
An in tranſactione? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *à n.* 6.
Sine decreto tutor, vel curator cenſum imponere nequeunt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 45. *n.* 20. & Vid. *Cenſus.*
Effectus decreti irritantis, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 42. *n.* 93.
Vid. *Alienatio, Cenſus, Curator, Solemnitas, Tutor.*

DECURIO.

Pupillus decurio eſſe nequit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 79.
Decuriones intra duos menſes poſt munus ſuſceptum theſaurario, ſeu procuratori conſilii rationes anni antecedentis petere debent, & ab anteceſſoribus debitum exigere, alias totidem captivis ſolvere tenentur, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 98.
Decuriones, conſules, & rectores civitatum, & opidorum rationes reddere tenentur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 38.
Quas expenſas facere poſſint? Vid. *Civitas.*
An decurio à tutela excuſetur? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 111.
Dativus tutor dari poteſt, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 23.

DEFENSIO.

Vid. *Citatio.*

DEFICILE.

Deficiliora ſunt uberiori calamo pertractanda, *t.* 1. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 1.

DEFINITIO, DEFINITUM.

Definitio cui non competit, neque etiam definitum, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 9.

DELEGATIO.

Delegatio juriſdictionis, Vid. *Judex Delegatus.*
Delegatio, ſeu novatio, Vid. *Novatio, & Exceptio* in verſ. *novationis.*

DELICTUM.

Infans, in quo delinquere poſſit? Vid. *Infans.*
Et in quo minor, ſeu pubes? Vid. *Minor.*
Et quando pupillus? Vid. *Pupillus* ubi de pœnis.
Cætera, Vid. *Crimen.*

DELIGENTIA.

Nemo ad maiorem deligentiam in rebus alienis tenetur, quam in propriis habere ſolet, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 15.
Deligentia quæ præſtanda eſt à curatore, vel tutore? Vid. *Culpa*, & Vid. *Adminiſtrator.*

DEMONIACUS.

Privilegio avocandi cauſas ad curiam gaudet, *t.* 5. *l. unic. c.* 3. *n.* 27. ubi de eo remiſſive.

DENUNTIATIO.

Volens cenſum redimere an domino cenſus denuntiare teneatur, intra quodnam tempus, an procuratori ſufficiat, quid ſi minor, aut furioſus, aut ſimilis ſit, vel contumax, & alia circa punctum? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *à n.* 118. & Vid. *Cenſus.*
Denuntiatio an propter ſterilitatem locatori facienda ſit? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 11. *à n.* 47. ubi alia in puncto, & Vid. *Locatio.*
Denuntiatio ad lites an omnibus tutoribus fieri debeat? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 21. *n.* 11.

DEPORTATUS.

Vid. *Indignus.*

DEPOSITUM, DEPOSITARIUS.

Depoſitum qualis contractus ſit? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 2.
Depoſitum ſimplex quale ſit? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 81.
Regulare depoſitum, & irregulare quale ſit? *t.* 4. *d. l.* 6. *c.* 8. *n.* 28. ubi quod dicta de uno, de alio dicta inteliguntur.
Depoſitum per epiſtolam celebrari poteſt, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 40.
Depoſitum integrum eſſe debet, ut deponenti ſuffragetur, *t.* 4. *l.* 6. *d. c.* 8. *n.* 26.
Debitum ex una cauſa in depoſitum converti poteſt, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 42.
Depoſitum confeſſatum quoad depoſitarium omnia privilegia habet, ſecus tertii reſpectu, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 4. & *t.* 4. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 30.
Curator, ut pecunia deponatur, petere poteſt, non tamen eam recipere, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 79. & 80.
Deponere, conſignare, vel oblare ſolvere non eſt, neque ab uſuris liberat, niſi debitor judicis authoritate creditori interpellet, & pecuniam debitam deponat, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 22. *n.* 23.
Depoſito faciendo, vel non in materia nauli? Vid. *Nauta.*
Depoſitarius rei depoſitæ actione depoſiti rationem reddere tenetur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 81. & *d. t. l.* 6. *c.* 8. *n.* 2. & *d. t. l.* 1. *c.* 2. *n.* 41.
Vid. *Conſignatio.*
Res depoſita in ſpecie reddenda eſt, niſi pecunia ſit, & conventum ut tantundem redderetur, *t.* 4. *l.* 6. *d. c.* 8. *n.* 3. 4. & 5.
Si data contumacia, dolo, aut culpa lata depoſitarii res perierit, pretium per juramentum in litem deponentis reſtituitur, ibid. *n.* 6. & *t.* 1. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 88. & Vid. *Juramentum.*
Si res ejus naturæ ſit, quod temporis ſucceſſu non conſumatur, reſtituitur ſecundum tempus reſtitutionis, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 84.
Fructus etiam rei depoſitæ in rationem veniunt, ut fœtus animalium, lana, lac, caſium, mercedes ſervorum, partus ancilarum, & naula navium, & omnes acceſſiones, & ſimilium, *t.* 4. *l.* 5. *d. c.* 8. *n.* 81. & *d. l. c.* 5. *à n.* 92. & *d. t. l.* 6. *c.* 8. *n.* 7. & 8. & *n.* 33. & *n.* 44. ubi de augmento pecuniæ.
Et Vid. *Fructus.*

Et

Et quando extare fructus præſumantur? Et quid ſi authoritate judicis vendantur? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *à n.* 82. *& d. t.* 4. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 16.
Depoſitarius re depoſita uti nequit, alias furtum comittit, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 9. *& à n.* 22. *& à* 97. ubi alia loca.
Et quando ut poſſit, vel non? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *à n.* 32.
Si de re depoſita utatur, de lucro ex uſu rationem reddere tenetur, *t.* 4. *l.* 6. *d. c.* 8. *n.* 15. contrarium, *à n.* 97. ubi alia in puncto.
Quid in pecunia publica? Vid. *Pecunia.*
Quando rem non tradens carcerari poſſit? *t.* 4. *l.* 6. *d. c.* 8. *à n.* 10. *& à n.* 22. *& t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 58. ubi de depoſito voluntario, Vid. *Carcer.*
Ut actio depoſiti, & ejus reſtitutio locum habeat depoſitario traditio neceſſaria non eſt, & ejus confeſſio ſufficit, *t.* 4. *l.* 6. *d. c.* 8. *n.* 12. *&* 29. *&* 30. ubi intelligitur ubi etiam de carceratione in hoc caſu.
Depoſitarius moroſus in reddendo depoſito de intereſſe lucri ceſſantis, & damni emergentis tenetur, & ad id juramentum in litem datur, ibid. *n.* 13. *&* 14. *& à n.* 57. *& n.* 92.
Vid. *Damnum, Intereſſe, & Juramentum.*
Quando de intereſſe teneatur? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 95. & Vid. *Intereſſe.*
Appellatio à faciendo, vel reſtituendo depoſito ſuſpenſivum effectum non habet, *t.* 4. *l.* 6. *d. c.* 8. *n.* 18. *&* 19. & Vid. *Appellatio.*
Nec compenſatione uti poteſt, ibid. *n.* 17. *& d. t.* 1. 2. *c.* 9. *n.* 20. & Vid. *Compenſatio.*
Licèt depoſitum confeſſatum ſit, quod quo ad depoſitarium eadem privilegia habet, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 40.
Neque exceptione non numeratæ pecuniæ, nec quinquenalis dilationis, nec reconventione, ante reſtitutionem aceditur, ibid. *d. c.* 8. *n.* 20. *& d. t.* 4. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 20.
Nec cum alia exceptione altiorem indaginem requirente, ibid. *d. c.* 8. *n.* 20. ubi etiam de doli exceptione.
An exceptione dominii? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 33.
An exceptione, quod depoſitum de conſenſu creditoris venditum fuit? Ibid. *n.* 112.
An tertius reſtitutionem impedire poſſit? *t.* 4. *l.* 6. *d. c.* 8. *n.* 21. ubi negative, Vid. *Tertius.*
Depoſitarius depoſitum negans dupli pœna punitur, ibid. *à n.* 22.
Negans reſtituere furtum committit, ibid. *n.* 33. & Vid. *Furtum.*
Coram quo judice depoſitarius rationem reddere tenetur? Ibid. *n.* 24. ubi de clerico, & Vid. *Forum.*
De integro depoſito rationem depoſitarius reddere tenetur, alias nihil agit, ibid. *n.* 25. *&* 26.
Si duo vel plures depoſitarii ſint inſolidum quiſque tenetur, nec unius electione, ſed ſolutione alter liberatur, *t.* 4. *d. l.* 6. *c.* 8. *n.* 27. Vid. *Correus.*
Periculum pæcuniæ depoſitæ ex voluntate litigantis victoris eſt, ibid. *n.* 30. *&* 44.
Et ita mutationis monetæ, ibid. *n.* 31.
Et quando de mutatione monetæ teneatur vel non? Ibid. *à n.* 86. & Vid. *Moneta.*
Sed in depoſito confeſſato non procedit, ibid. *n.* 32.
Nec in depoſito neceſſario, ibid. *n.* 45. & Vid. Infra.
Vid. *Periculum.*
Depoſitarius de commiſſis, aut omiſſis culpa lata, vel dolo in re depoſita tenetur, ibid. *n.* 34.
Depoſitarius offerens ſe depoſito, vel in mora reſtituendi conſtituto, vel aliquid pro cuſtodia accipiens de culpa leviſſima tenetur, ibid. *n.* 35.
Ita quando ad culpam leviſſimam obligatur, ibid. *d. n.* 35. *& n.* 60. ubi de culpa levi, & deligentiam non adhibente.
Et Vid. *Culpa.*
Ita quando depoſiti dominium in depoſitarium tranſit, quod in depoſito irregulari eyenit, ibid. *n.* 35.
Pecuniæ numeratæ quando dominium in depoſitarium transferatur? Ibid. *n.* 46. *& ſeqq. & à n.* 86.
In depoſito regulari dominium non transfertur, ibid. *à n.* 86.
Depoſitarius quo tempore depoſitum reddi debeat, quando ad id citatione, vel judicis mandato opus ſit? Ibid. *n.* 36. 37. *&* 38.
Et intra quod tempus? Ibid. *n.* 42.
Quo in loco depoſitarius tradere debeat? Ibid. *n.* 43.
Depoſitarius pecuniæ ſubſignatæ non ſolum de ſpecie ſed de ejus augmento rationem reddere tenetur, quia augmentum ejus, cujus periculum, eſt, ibid. *n.* 44. *&* 45.
Depoſitarius pecuniæ numeratæ non liberatur, licèt abſque ejus culpa perimatur, cum dominium ejus in eum tranferatur, quod multifariè limitatur, ibid. *à n.* 46. *Cum ſeqq. & t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 35.
Vid. *Dominium.*
Hæres depoſitarii eodem modo de depoſito rationem reddere tenetur, ſi plures ſint pro parte, in qua hæredes ſunt, & quid ſi res diviſionem non recipiat? Ibid. *n.* 39. *&* 40.
Sed executive non proceditur adverſus hæredes, ibid. *n.* 41. *& t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 16.
Vid. *Executio* in verſ. *Via executiva.*
In depoſito regulari per peremptionem rei depoſitæ ſine dolo, aut culpa lata depoſitarius liberatur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 57.
Niſi moroſus ſit, ibid. *d. n.* 57.
Nec probando, quod res depoſita eodemmodo peritura, liberatur, ibid. *n.* 58.
Nec per caſum furtuitum, ibid. *n.* 59.

Nec quando mercedem accipit, culpa levi data, vel deligentia non adhibita, ibid. *n.* 60.
Vel quando ad casum ordinata in culpa fuit, ibid. *n.* 61. & 62.
Alii casus, in quibus depositarius in culpa esse dicitur, ibid. *à n.* 86. & Vid. *Culpa.*
Vel quando depositi confessati depositarius est, vel generis, ibid. *n.* 62.
Depositarius judicialis judicis mãdato restituens depositum quando liberetur, vel non? Ibid. *à n.* 63. ubi alia inpuncto.
Et quando per traditionem virtute judicis mandato liberetur, vel non? Ibid. *à n.* 67.
Vid. *Solutio.*
Depositarius conventionalis quando mandato deponentis tradens liberetur? Ibid. *n.* 78.
Depositarius quando de mandato judicis, vel deponentis dubitat id spernere potest, ibid. *n.* 79. & *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *à n.* 100.
Ita quando de persona suppositа dubitat, ibid. *d. t.* 4. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 80. & 81. ubi quomodo suppositio probetur.
Depositarius deversione curare non tenetur, sed solum de pecunia solvenda juxta formam præscriptam in mandato judiciali, vel extra judiciali, ibid. *n.* 82.
Depositarius Monacho deponenti restituere potest, licèt monasterii pecunia sit, ibid. *n.* 83.
Depositarius faciens ea, quæ anteceſſores sui fecerunt, ad amplius non tenetur, ibid. *n.* 84.
Depositarius cistæ signatæ, eodemmodo eam tradens liberatur, quia de inclusis ita tradens non tenetur, ibid. *n.* 85.
Si creditor injuste recipere recuset ejus periculo depositum cedit, ibid. *n.* 94.
Facto legitimo depositо per debitorem creditor ad recipiendum nullum tempus præfixum habet, ibid. *n.* 95.
Depositarius quando exceptione præscriptionis uti possit? ibid. *à n.* 104.
Vid. *Præscriptio.*
Quando exceptione expensarum? Ibid. *à n.* 100. & *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 84. & Vid. *Expensæ.*
Depositarius an ad usuras teneatur? Ibid. *à n.* 114.
Et Vid. *Usura.*
Fidejussor depositarii quando teneatur? Ibid. *n.* 113.
Contra depositarium executive, & sumarie agendum est, & quando, vel non, ibid. *n.* 41. & *seqq.* & *n.* 111. & *t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 56.
Quando teneatur de dolo, & exempla doli? Vid. *Dolus.*
Depositarius quando salarium, vel vigessimam habere possit? Vid. *Decima*, & *Salarium.*
Depositarius bonorum an præsentare possit? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 17. *n.* 3. & Vid. *Præsentatio.*
De depositario arcæ orphanorum, Vid. *Arca.*
De depositario bonorum civitatis, Vid. *Civitas.*
Depositario Horrei publici, Vid. *Horreum.*
Vid. *Executor*, *Pecunia publica*, *Sequestrum*, & *Thesaurarius.*

DESCRIPTIO.

Quid sit, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 20.
Ab inventario differt, tum in solemnitatibus, tum in nomine, licèt in fine conveniat, ibid. *n.* 14. *usq. ad* 17.
De uno ad alterum argumentatur, ibid. *n.* 42.
Descriptio non est prohibita, licèt sequestratio prohibeatur, ibid. *n.* 51.
Neque denegatur, inventario denegato, ibid. *n.* 52.
Nemini præjudicium parit, ibid. *n.* 50.
Quos effectus operetur, & ad quid? Ibid. *n.* 56.
Appellatione pendente, fieri potest, ibid. *n.* 55. & 40.
Descriptio fieri debet ab usufructuario, vel maioratus successore, licèt testator inventarium remittat, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 23. & 24.
Stante periculo dilapidationis, conjux superstes ad instantiam creditorum descriptionem facere tenetur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 136.
Vid. *Inventarium*, & *Sequestrum.*

DETERIORATIO.

Vid. *Augmentum*, & *Periculum.*

DICTIO.

Dictio taxativa pacta personalia efficit, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 132.
Quando efficiat, ut dispositio, seu contractus ad hæredes non transeat? Ibid. *n.* 129. 139. *Cum seqq.*
Dictio, *omnimodo*, omnem causam comprehendit, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 10.
Dictio *integrum* nullam diminutionem admittit, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 71.
Vid. *Verba.*

DIES.

Dies incertus pro conditione habetur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 150.
Institutus ex die, vel ad diem certum, detracta mensione diei purè manet institutus, licèt cohæredem habeat, & ut talis tenetur efficere inventarium, & debita hæreditaria solvere, ibid. *n.* 147. & 162.
Miles ex die, vel usque ad diem certum hæredem instituere potest, ibid. *n.* 149.
Et Vid. *Substitutio*, in vers. *Militaris.*
Institutus ex die, quo Titius moriatur, conditionaliter dicitur institutus, ibid. *n.* 151.
Similiter institutus cum ad certam pervenerit ætatem, ibid. *n.* 153.
Institutus ex die, quo ipse morietur, pure institutus dicitur, ibid. *n.* 152.
Dies, seu tempus à legatis, & fideicomissis non rejicitur, ibid. *n.* 154.
Dies adjectus executioni, & non dispositioni illam conditionalem non reddit, ibid. *n.* 156.

Hæres inſtitui poteſt ex die, vel ad diem, ſi alius ſubſtituatur hæres, ibid. *n.* 158.
Et hic ſubſtitutus non propriè dicitur hæres, ſed fideicommiſſarius, ibid. *n.* 159.
Hæres inſtitutus uſque ad certum tempus taxativè, eo lapſo, venientibus ab inteſtato reſtituere tenetur, ibid. *n.* 160.
Similiter inſtitutus donec ipſe inſtitutus vixerit, ibid. *n.* 161.
Quid quando aliquis extraneum inſtituit, donec ipſe vixerit, & poſt ejus mortem filium ſubſtituat? Ibid. *n.* 163. & 164.
Si gravatus in religione profiteatur an ſtatim debeatur fideicomiſſum? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 15. *n.* 66. & 67. Vid. *Monaſterium.*
Dies quando numerandi ſint, & quomodo in materia ſalarii? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *à n.* 70. & Vid. *Salarium.*
Vid. *Conditio, Tempus, Terminus, Tranſmiſſio.*

DIGNITAS, DIGNUS.

Magis dignus, minus dignum ad ſe trahit, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 42.
Vid. *Officium.*

DILATIO.

Dilatio, quæ in ſummariis cauſis aſſignari debeat? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 9. *à n.* 48.
Vid. *Liquidatio.*

DISCORDIA, SEDITIO.

Diſcordia inter cives reipublicæ venenum eſt, *r.* 2. *n.* 281.
Ad regna ſubjicienda nullo potiori exercitu uti poteſt, quam diſcordia, ibid. *n.* 280.
Diſcordia, & ſeditio inſidiantibus omnia opportuna faciunt, ibid. *n.* 278.
Et ibidem utrobique concordia recomendatur.

DISPENSATIO.

Diſpenſationis natura eſt, ut in dubio tertio non præjudicet, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 36.
Diſpenſatio tanquam odioſa potius reſtringitur, quam extenditur, ibid. *n.* 37. 38. & 54.
Tutores, curatores, etiam ſi Principes ſint, contra jus diſpenſare non poſſunt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 14. *n.* 31.

DISPOSITIO, DISPOSITUM.

In diſpoſitionibus ſemper conditio diſponentis inſpicitur, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 3. *n.* 41.
Omnis diſpoſitio in certitudine vitiatur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 17.
Quid in dote? Vid. *Dos quo ad conſtitutionem.*
Notabilia in diſpoſitione generali non veniunt, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 12. *n.* 11.
In generali diſpoſitione lucrativa ſolum jus cõcedentis venit, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 20. *n.* 26.
Diſpoſitio juris communis correctoria, ultra caſum in ea contentum non extenditur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 105.
Limitata limitatum producit effectum, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 21.
Vid. *Homo, & Lex.*

DISTRIBUTIO.

Diſtributio eſt ſervanda in notarios ejuſdem judicii, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 40.
Æqualitatẽ in officialibus lex requirit, ibid. *n.* 41
Juſſu judicis ſine diſtributione notarius ſcribere poteſt, dummodo intra triduum ad diſtributionem accedat, ibid. *n.* 42.
Judex tamen non poteſt notario, cui velit, cauſam committere, nec ab alio mutare, niſi juſta cauſa interveniente, ibid. *n.* 49. & 50.
An credatur notario aſſerenti cauſam ſibi à judice commiſſam fuiſſe? Ibid. *n.* 51.
Judex delegatus, vel ſubrogatus quando ad libitum notarium nominare poſſint? Ibid. *n.* 62. 63. 65. & 66.
Acta ſine diſtributione ſcripta nulla non ſunt; *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *à n.* 177.
An in tali caſu ſalarium debeatur? Ibid.
Sine diſtributione ſcribere ſpecies furti eſt, ibid. *d. n.* 177.
An appellatio interpoſita à ſententia ſuper rationibus prolata pertineat ad judices primam ſententiam rationes reddi jubentes proferentes? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 51. ubi negative.
Ita appellatio interpoſita à diviſionibus, quæ ad judices eas jubentes fieri non pertinet, ſed de novo deſtribuitur, ibid. *d. n.* 51.
Vid. *Judex.*

DIVERSITAS, DIVERSA.

Diverſitas corporum diverſitatem animorum regit, quod ex depravata hominum intentione procedit, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 2. & 3.
Diverſitas notanda eſt in ſucceſſione, *Qui hæres eſt*; & in ſucceſſione, *ut hæres*, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 158. ubi exempla dantur.
Diverſum eſt damnum pati, & lucrum amitti, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 57.
Debita, & credita unius corporis, ab alio diverſa ſunt, & differunt, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 114.
Quorum effectum? Vid. *Corpus, & Creditor.*
Negotiationes diverſæ diverſitatem perſonarum arguunt, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 7. *à n.* 33.

DIVES, DIVITIÆ, PAUPERTAS, Pauper.

Dives quis ſit? Remiſſive, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 48
Divites eloquentes ſunt, *r.* 1. *n.* 67.
Maiori cum aplauſu audiuntur, licèt ignorantes, quam pauperes ſcientifici, ibid. *d. n.* 67.
Divites ſapiens reputatur, pauper ſtultus, *r.* 1. *n.* 68. & 69.
Divites rerũ experientia inſtructi melius, quam pauperes ſunt, *r.* 1. *n.* 67.
Divites potius, quam pauperes ad munera publica vocandi, ibid. *n.* 63.
Conſulentes bene rebus ſuis, etiam publicis proſpecturi ſunt, ibid. *d. n.*
Divites ingenium, & animum non mutant, ſed tantum locum, ibid. *n.* 64.

Qui opibus plus valent, authoritate plus possunt, ibid. *n.* 65.
Homo sua industria, & labore in dies dives efficitur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 44.
Administrator, & tutor an ex bonis administrationis divites præsumantur? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 1. *à n.* 41. *& d. t. l.* 4. *c.* 3. *n.* 43.
Divites pauperibus subvenire tenentur; & aliquando eleemosinam facere tenentur, licèt clerici sint, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 68. *& t.* 2. *l.* 1. *c.* 7. *n.* 34. *& 35.*
Divites in bonis in religione non deserviunt, sed in virtute divites, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 17. *n.* 14.
Dives an fideijussorem præstare excusetur? Vid. *Fideijussor, & Satisdatio.*
Divitiæ in dubio non præsumuntur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 88.
Divitiæ obsidis, & pignoris loco apud rem publicam in patriam amoris sunt, *r.* 1. *n.* 63.
Divitiæ multum ad potentiam conducunt, ibid. *n.* 65.
Ad rempublicam bene gerendam requiruntur, ut homines à muneribus se abstineant, & ne egestas à justitia declinet, ibid. *n.* 71. *&* 72.
Divitiæ male partæ in bonis non numerantur, ibid. *n.* 76.
Nihil absurdius, ac pernicioius est, quam quæstu dignitatem, & ordinem pretiis metiri, ibid. *n.* 75.
Nihil tam sanctum, nec tam munitum, quod pecunia expugnari non possit, *r.* 2. *n.* 206.
Inhumanum est divitias invidiæ exponere, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 14.
Paupertas onus miserum, & grave est, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 143.
Paupertas inter casus furtuitos connumeratur, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 21.
Paupertas per se turpis non est, *r.* 1. *n.* 73.
Paupertas honesta improbis, opibus potior est, ibid. *n.* 74.
Paupertas nobilem, aut ignobilem non reddit, sed status, conditio, & utilitas, *r.* 1. *n.* 80.
Paupertas homines rediculos facit, ibid. *n.* 70.
Paupertatem detegere inhumanum est, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 14.
Paupertas quomodo probetur? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 87. *& t.* 5. *l. unic. c.* 5. *n.* 38.
Paupertas ab eo probanda, qui in ea se fundat, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 146.
Paupertas in dubio non præsumitur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 88.
An à muneribus, & tutela excuset? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *à n.* 142. Vid. *Excusatio, & Munus.*
Qualis paupertas sufficiat, judicis arbitrio relinquitur, ibid. *n.* 145.
Pauperes, & egeni, qui sint? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *à n.* 142. *& t.* 5. *l. unic. c.* 5. *n.* 37.
Pauperum appellatione qui veniant? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *à n.* 223. *usq. ad n.* 232. ubi de monasterio, *& n.* 233. ubi de fabrica Ecclesiæ.
Pauperum sapientia contenta est, & eorum verba non audita sunt, *r.* 1. *n.* 70.
Pauper stultus reputatur, ibid. *n.* 68. *& 69.*
Pauper dativus tutor esse potest, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 7. *& 8.*
Privilegia minoribus concessa pauperibus competunt, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 19.
Adversus pauperes privilegium avocandi non competit, *t.* 5. *l. unic. c.* 5. *n.* 36.
An privilegium a vocandi habeant? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 146.

DIVISIO, SEU PARTITIO.

Divisio, seu partitio quomodo definiatur? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 2.
Divisio species alienationis est, & alienationi æquiparatur, de unaque ad alteram argumentatur, ibid. *n.* 27. *&* 28. *& t.* 2. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 3.
Divisio alienatio legalis est, ibid. *n.* 39. *d. c.* 1.
Emptionis vim habet, ibid. *n.* 29.
Emptionique affimilatur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 21. *n.* 15.
Ut propria quis cognoscat divisio fieri debet, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 62.
Aliæ rationes, ob quas divisio introducta fuit, referuntur, ibid. *à n.* 16. *& t.* 2. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 3. *Cum seqq.*
Divisio fieri an possit, quando testator eam prohibet? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 5. *& t.* 2. *l.* 1. *c.* 1. *à n.* 22. *& n.* 31.
Si a testatore valide prohibeatur, fieri debet, si cohæres inimicus fiat, rixæ, vel discordiæ oriantur, *t.* 2. *d. l.* 1. *c.* 1. *n.* 41.
Divisio in legitima prohiberi nequit, ibid. *n.* 39.
Ex prohibitione alienandi inter hæredes prohibita non censetur, ibid. *n.* 36.
Alienatione prohibita quando divisio prohibita censeatur? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 60.
Quid quando prohibitio personalis est? Ibid. *à n.* 61.
Divisio per conventionem, seu pactum de standō semper in communione non impeditur, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 21.
Ascendentes an, & quando bonorum descendentium divisionem petere possint? *t.* 2. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 2. 3. *&* 4. *&* Vid. *Pater.*
Curator, vel tutor curare debent, ut res communes pupillorum dividantur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 10. *&* 11.
Quocunque modo pupillus, seu minor in communionem incidat, ibid. *n.* 11. *Cum seqq.*
Minor ad divisionem provocare nequit, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 39. *& t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 72.
Contrarium, ibid. *d. c.* 8. *n.* 71.
Pro concordia, Vid. *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *à n.* 17.
An causa divisionis alienare possit, & quando maior ad divisionem provocat, ibid. *à n.* 17. *& n.* 79.

Filii legitimi, & naturales quando divisionem petere possint ? *t.2.l.1.c.2.Per tot.* & Vid. *Filius* in vers. *legitimi.*
Filii naturales quando ? *t. 2. l. 1. c. 3.Per tot.*& Vid. *Filius* in vers. *Naturales.*
Filii legitimati per subsequens matrimonium ? *d. l. 2. c. 4. Per tot.* & Vid. *Filius*,in vers. *legitimati.*
Et quando per rescriptum Principis ? *d. l. c. 5. Per tot.* & Vid. *Filius* in vers. *legitimati per rescriptum.*
Et quando spurii ? *d. l. c. 6. Per tot.* & Vid. *Filius* in vers. *Spurii.*
Quando expositi ? *d. l. 2. c. 7. Per tot.* & Vid. *Filius* in vers. *Expositi.*
Quando adoptivi, seu adrogati ? *d. t. 2. l. 1. c. 8. Per tot.* & Vid. *Filius* in vers. *Adoptivi.*
Quando filii spirituales ? *d. l. c. 9. Per tot.* & Vid. *Filius* in vers. *Spirituales.*
Quando cæteri descendentes ? Vid. *Filius.*
Quando fratres ex utroque latere divisionem petere possint ? *t. 2. l. 4. c. 1. Per tot.*
Et quando ex uno latere tantum ? *d. l. c. 2. & c. 3. Per tot.* & Vid. *Frater.*
Deficientibus filiis divisio inter nepotes facienda est, sive soli, sive cum patruis, avunculis, & materteris in stirpes, & non in capita, *t. 2. l. 2. c. 14. à n. 37.*
De muliere petente divisionem quoties adversus maritum delegatio criminalis conceditur, coram quo judice petenda sit ? *t. 2. l. 3. c. 4. n. 28.*
Et quando matrimonium judicio ecclesiæ quo ad thorum separatum est ? Ibid. *n. 29. & 30.*
Quando matrimonio constante ab uno ex conjugibus ob crimen, vel quid aliud peti possit ? Vid. *Maritus.*
Et Vid. *Divortium.*
Quatuor modis in jure quis ab intestator decedere dicitur, qui explicantur, *t.2.l.3.c. 5. à n. 5. Per tot.* & sub verbo, *Testamentum* invenies ; & totidem modis divisio peti potest, ibid. *d. c. 5. à n. 5.*
Quando ratione legitimæ divisio peti possit ? *t. 2. l. 5. c. 1. 3. & 4.* & Vid. *Legitima.*
Et quando ratione tertiæ ? *t. 2. d. l. c. 2.Per tot.* & Vid. *Tertia.*
Quando ratione testamenti ? *d. t.& l.c.5.6.&7. 8. & 9.* & Vid. *Testamentum.*
Quando jure substitutionis ? *d. t. 2. l. 5. c. 10. Cum seqq.* & Vid. *Substitutio.*
Quando jure repræsentationis, & aliis juribus? Generaliter Vid. *t. 2. l. 4.* per ejus capita, & quærite in suis locis.
Per quas actiones divisio peti possit ? *t. 2. l. 1. c. 1. n. 8. 9. 10. & seqq. & t. 3. l.5.c.4.n.49.* & Vid. *Actio.*
Socius de divisione agere intendens per remedia a jure introducta facere debet, *t. 3. l. 5. c. 4. n. 94.* & Vid. *Societas.*
Intra quod tempus divisio peti possit? *t.2.l.1. c. 1. n. 42. Cum seqq.* & Vid. *Præscriptio.*
Divisio de hæreditate viventis non valet quanvis in tempus mortis diferatur, *t. 2. l.1.c.11. n. 28. & 29.*
Neque etiam super dote ; ibid. *n. 30.*
Super tamen hæreditate incertarum personarum valet, ibid. *n. 63.*
Nec divisio in vita parentum à filiis peti nequit, *t. 2. l. 2. c. 5. à n. 1.*
Quid si pater bona dissipet ? Ibid. *& à n. 5.*
Pater tamen in vita divisionem facere potest inter filios, horum accedente consensu, *t. 2. l. 1. c. 1. n. 56. & d. t. l. 2. c. 5. n.43.&49.* ubi etiam de legitima assignanda.
Quæ quidem divisio valida est, *t. 2. l. 1. c.11. n. 115.*
An pater hujusmodi divisionem,& legitimæ assignationem revocare possit, vel non ? Ibid. *à n. 116. Cum seqq.& d.t.2.l.2.d.c. 5. à n. 42.*
Mater tamen, & testator divisionem inter filios, & hæredes facere potest, *t. 1. l. 1. c. 56.*
Et quando non substineatur hujusmodi divisio? Ibid. *n. 57.*
Pater tamen nec etiam ad favorem fisci legitimam filio confiscato solvere tenetur, licèt crimen læsæ Magestatis Divinæ, vel humanæ sit,*t.2.l. 2. c.5.à n.16.* ubi alias ampliationes, & limitationes in hoc puncto traduntur.
Et quid si parentes monachi fiant an in vita, & statim divisioni locus sit ? Ibid. *n. 6. 7.& 13. 46. & 47.* ubi de parentibus ante ingressum non disponentibus.
Quid quando filius monachus fit an patri legitima debeatur ? Ibid. *n. 8.*
Quid si pater deportatur,aut filius judicis Christianus efficitur an divisioni locus sit?Ibid.*n.50*
Pater ante professionem disponens, & bona sua inter filios dividens, professione secuta, aliter disponere, seu dividere nequit, quando testamentum antea factum firmum manet, ibid. *n. 45.*
Filio captivo an pater statim legitimam pertendere possit ? Ibid. *n. 85.*
Si legitima in vita patris filio, vel alia res detur, ejus periculum seu deterioratio adquem pertineat ? *t. 2. l. 2. c. 13. n. 40.*
Vid. *Indignus, Legitima, Maioratus, Pater.*
Ubi jure sanguinis, & non hæreditario succeditur,divisioni locus non est,*t.2.l.2.c.7.n.15.*
Divisio hæreditatis fieri nequit, nisi inter illos, qui cohæredes existunt, *t. 2. l. 8.c.13.n. 33.*
Divisio quando impediatur, vel non quia cohæres negat qualitatem hæredis ? *t. 2. l. 2. c. 10. à n. 158.* Vid. *Inventarium.*
Legitimam hæreditatem petens necesse non habet

habet probare aliquem inteſtatum deceſſiſſe, ſed tantum ſe eſſe proximiorem, & à lege vocatum, *t. 2. l. 3. c. 5. n. 3. & 4.* & Vid. *Teſtamentum.*

Quando ob renuntiationem filii, & cæteri hæredes in diviſionibus includantur? *t. 2. l. 1. c. 10.* & Vid. *Renuntiatio.*

Quando ob pactum de ſuccedendo? Ibid. *c. 11.* & Vid. *Pactum.*

Quando ob abſtentionem? Ibid. *c. 12.* & Vid. *Aditio, & Renuntiatio.*

Quando ob exhæredationem? *t. 2. l. 2. c. 1.* & Vid. *Exhæredatio.*

Quando ob indignitatem, & incapacitatem tum hæredis, tum teſtatoris? Ibid. *c. 2. 3. & 4.* & Vid. *Indignus.*

Abſente ſexagenario, aut ſeptuagentario, filii, vel alii hæredes diviſionem bonorum hujuſmodi abſentis petere poſſunt; *t. 2. l. 2. c. 5. n. 90. Cum ſeqq.* ubi quantum homo vivere præſumatur?

Abſens cum teſtamento decenio mortuus præſumitur, & ejus teſtamentum aperitur, ſcriptique hæredes diviſionem petere poſſunt, ibid. *n. 93.*

Poſt abſentiam ejus, qui jam ſenex erat, vel periculoſa infirmitate laborans, vel debilis naturæ, & navigationem ſuſcepit, vel ad belum profectus, tranſacto quinquenio, nulibique ejus notitia reperta, diviſio peti poteſt, ibid. *n. 94.*

Et generaliter quando bona abſentis dividi debeant, vel non? *t. 3. l. 8. c. 8. à n. 35. & t. 4. l. 4. c. 12. n. 20. 41. & 49.* Vid. *Abſens, & Curator*, in verſ. *Curator abſentis.*

Judicium diviſionis ſummariſſimum eſt, *t. 2. l. 8. c. 2. n. 27.*

An unicum ſufficiat quando agitur de pluribus hæreditatibus dividendis inter eoſdem hæredes, *t. 2. l. 2. c. 4. n. 17.*

Pro diviſione ubi agi debeat? *t. 2. l. 3. c. 4. n. 1. & 2. n. 3.* ubi coram judice hæredum; *n. 4.* ubi bona hæreditaria ſunt, *n. 5. & 6.* ubi de actione familiæ erciſcundæ, & in quo loco intentari poſſit; *n. 15.* quando bona dividenda in diverſis territoriis ſunt; *n. 23.* quando hæredes alii clerici, alii laici ſunt; *n. 24. & 25.* quando unus hæredum judicem privatum habet; *n. 26. & 27.* quando ad favorem fiſci inventarium faciendum ſit; *n. 28.* de muliere petente diviſionem quoties adverſus maritum delegatio, vulgo alçada, conceditur; *n. 29. & 30.* quando matrimonium judicio Eccleſiæ quo adthorum ſeparatum eſt.

Ad judicem inventarii diviſiones pertinent, *t. 1. l. 4. c. 14. n. 158.*

Vid. *Forum, Judex, Juriſdictio.*

Coronæ bona quando, & quomodo ad diviſionem pertineant?

Vid. *Corona.*

Credita activa? *t. 2. l. 2. c. 14. n. 41. Cum ſeqq. & d. t. l. 6. c. 13. à n. 45.*

Paſſiva, *d. c. 13. à n. 47.* & Vid. *Creditor, & Debitor, & Inventarium.*

Donata, vel dotata, inter vivos reſervata traditione in tempus mortis per modum dilationis dividi debent, *t. 2. l. 2. c. 8. n. 34.*

Emphyteuſis quando, & quomodo? Vid. *Emphyteuſis.*

Feudum quomodo, & quando? Vid. *Feudum.*

Fideicommiſſi bona? Vid. *Fideicommiſſum.*

Fructus quando, & quales? Vid. *Fructus.*

An in diviſione reſtituendi ſint fructus beneficii ad filium ſpectantes, & à patre in vita ſuæ adminiſtrati? Latè diſputatur, *t. 2. l. 2. c. 12. à n. 225.*

Juriſdictio quando, & quomodo? Vid. *Juriſdictio.*

Jus Patronatus quando? Vid. *Patronus.*

Jura futura, & conditionalia quando, & quomodo, *t. 2. l. 2. c. 9. n. 19. & d. t. l. 6. c. 13. n. 21.*

Jura perſonalia, & ad hæredes non tranſmiſibilia dividi non poſſunt, ibid. *n. 42. & ſeqq. d. l. 2. c. 9.*

Jura incorporalia quomodo? *t. 2. l. 6. c. 13. n. 21.* Et Vid. *Jus.*

Maioratus bona? Vid. *Maioratus.*

Servitus communis aquæ per horas dividi poteſt, *t. 3. l. 5. c. 4. n. 52.*

Et Servitus, ſeu jus paſcendi, ibid. *n. 54.*

Ita data communione alicujus uſus, vel ſervitutis diviſio fieri poteſt, ibid. *n. 59.*

Servitus an, & quomodo dividenda, & an conſtituenda, & alia ſcitu digna circa ſervitutes? *t. 2. l. 3. c. 6. n. 26. Cum ſeqq.* & Vid. *Servitus.*

Quid in uſu, & habitatione, & ſimilibus? Ibid. *n. 29. & 30.* & Vid. Infra.

Bona etiam extra regnum, ſeu apud hoſtes exiſtentes dividenda ſunt, *t. 2. l. 2. c. 9. n. 18.*

Sine inventario diviſio fieri nequit, neque rationes diſtrahi, *t. 1. l. 1. c. 1. n. 11.*

Diviſio an ſine citatione fieri poſſit, *t. 1. l. 1. c. 6. n. 7. & t. 2. l. 3. c. 9. à n. 48. & t. 2. l. 2. c. 14. n. 5. & t. 3. l. 5. c. 4. n. 57.*

Ad diviſionem non proceditur antequam bona æſtimata non ſint, *t. 1. l. 1. c. 10. n. 5.*

Aliquando tamen res non æſtimantur, ſed in communione remanent, *t. 2. l. 6. c. 13. n. 32.* ubi exemplum.

Diviſio ex bono, & æquo fieri debet, *t. 2. l. 8. c. 4. n. 17.*

In diviſionibus bona fides exuberare debet, ibid. *n. 18.*

Summaque æqualitas intervenire, ibid. *n. 32. & d. l. 8. c. 5. n. 2. & d. t. l. 2. c. 14. n. 5. & ſeqq.*

Æqualitas non ſolum quo ad numerum, ſed etiam quo ad valorem, æſtimationem, & bonitatem rerum diviſarum ſervanda eſt, *t. 2. l. 2. c. 14.*

c. 14. *à n.* 23. ubi exempla afferuntur, & judices monentur.
Vid. *Æqualitas.*
Diviſio ſemper de mandato judicis, & cum citatione partis fieri debet, *t.* 3. *l.* 5. *c.*4. *n.*57. ubi quomodo facienda univerſitati, & ſimilibus, de quo Vid. *Citatio.*
Judex igitur citatis cohæredibus, tutoribus,ſeu curatoribus minoribus datis, deductiſque debitis liquidis, & indubiis bona teſtatorum inter liberos æqualiter dividere debet, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 14. *n.* 5.
Inter filios,& deſcendentes diviſio fit nulla facta differentia ſexus, agnationis, an ſui juris, vel ſub poteſtate ſint ? Ibid. *n.* 40.
Et quando agitur de ſucceſſione ejuſdem patris, vel matris, non attenditur an filii ſint utroque latere conjuncti, vel non,ſed æqualiter diviſio fit, ibid. *n.* 54.
Ita æqualiter dividuntur bona filii ex ſecundo matrimonio præmortui, inter filios primi etiam, ſi pater,vel mater illa bona acquirens tertias nuptias non contraxit, ibid.*à n.*55.de quo Vid. *Frater, Mater, Pater, & Pœna.*
Judex æqualitate ſervata inter filios in diviſionibus officium paternum exercere debet voluntatem etiam defuncti non ſolemnem ſequendo, alias pecabit, & ad reſtitutionem tenetur, ibid. *à n.* 6.
Legitimam filiis una cum fructibus in bonis paternis, ſeu maternis à die mortis parentis Judex aſſignare debet, ibid. *n.* 10. & 11.
Adjudicatio nanque, & partitiones realiter fieri judici pertinet,abſque eo quod alteri committere poſſit, alias ad damna tenetur,& quare ? *t.* 2.*l.*3.*c.*10.*à n.*14.*& d.t.l.*8.*c.*25.*à n.*189.
Et Vid. *Officium judicis.*
An filius unam rem ſingularem pro legitima eligere poſſit, vel rem alteri relictam ? *t.* 2. *d. l.* 2. *c.* 14. *n.* 29.
An minor partem, quam velit eligere poſſit ? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 71.
An diviſio per maiorem natu, minore eligente, an per ſortem, an per arbitrium judicis facienda ſit ? *t.* 2. *d. l.* 2. *c.*14.*n.*1. *Cum ſeqq.*
Pater, aut mater an aſſignare poſſint unam rem pro legitima, Vid. *Pater.*
Judex tamen legitimam filiis in pluribus rebus aſſignare non debet,ſed in una ſi poſſibile fuerit, licèt ſolutio arbitrio judicis relinquatur, & quare ? *d. t.* 2. *l.* 2. *c.* 14. *à n.* 12. & *l.* 3. *c.* 6. *n.* 9. *d. t.* & *d. t. l.* 6. *c.* 13. *n.* 26.
Cum diviſio certa per arbitros fieri debeat, hi eligendi ſunt ut diſcriminent an expediat legitimam in una re, an in pluribus aſſignare, *t.* 1. *l.* 2. *c.*3.*n.*25.*&*26.*&t.*2.*l.*2.*d.c.*14.*n.* 18.
Res inanimatæ, & corporeæ à judice æqualiter dividendæ ſunt, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 6. *n.*7.*&* 8.
Portio cujuſcunque hæredis ex ſubſtantia hæreditatis debetur, ibid. *& n.* 37. *&* 42.
In pecunia legitimam aſſignare nequit, *d.c.* 14. *n.* 26. ubi quid in patre ? Et Vid. *Pater.*
Nemo rei ſuæ æſtimationem accipere cogitur, *t.*2.*l.*6.*c.*13.*n.* 41. *&* 36. ubi limitatur.
Neque in uſufructu, nec in proprietate nuda, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 10. *&* 11.
Judex quid facere debet ſi jam alius cohæres in re dividenda partem habet, & quando omnes habent, unus plus habet ? *t.* 2. *l.* 2. *d.c.* 14. *à n.* 21. *& d. t. l.* 6. *c.* 13. *n.* 31.
Et quid quando res dividenda finitima eſt cum aliis rebus cohæredis, ibid. *d. c.* 14. *n.*22.*& d. t.* 2. *l.* 6. *c.* 13. *n.* 27.
Res commodam diviſionem non patiens dividi nequit, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 25. *&* 26. *& d.t. l.* 6. *c.* 13. *à n.* 35. ubi qnando res commodam diviſionem pati non dicatur.
Si pro dividenda vendatur, cohæres extraneo præfertur, *t.*2.*l.*6.*c.*8.*n.*32.& Vid. *Licitatio.*
Ita in diviſione bonorum anniverſario ſubjectorum, ibid. *n.* 33.
Omnis res materialiter dividi poteſt, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 3.
Aliæ tamen naturaliter in dividuæ ſunt, ut homo æquus, & cætera animantia, ibid. *n.* 14.
In dividuorum natura ſubtiliſſima eſt, *t.*2.*d.l.*3. *c.* 6. *n.* 1. *&* 2.
In dividuatas à natura, à lege, vel à partium voluntate provenit, ibid. *n.* 5.
Res ita in dividuas Judex per partes dividi nequit ſed uni tantum ad judicare alterum alteri condemnando, ibid. *n.* 6.
Servus, equus, cæteraque animantia à natura individua hæredi plus licitanti adjudicari debent, ibid. *n.* 12.
Domus, molendinum,& ſimilia diviſionem non patientia, quando, & quomodo dividenda, an per æſtimationem, an per ſciſionem, an per venditionem, an per locationem, & an ſocius æſtimationem offerre poſſit, & præferatur in locatione, vel venditione ? Ibid. *à n.* 13. *& à n.* 19. *& d. t.* 2. *l.* 2. *c.* 8. *n.*32.*& t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *à n.* 50.
Quid in rebus à jure, vel ab homine alienare prohibitis ? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 33. *& d. t. & l.* 3. *d. c.* 6. *à n.* 31. ubi de commitatu.
Ducatu, emphyteuſi, feudo antiquo, vel noviter acquiſito, fideicommiſſis, maioratu, Marchionatu, primogenitura, & ſimilibus de quibus in ſuis locis.
Quando res dividi nequit,& partes contendunt ſibi aſſignari an licitatio aperienda ſit ? *t.*2.*l.* 2. *c.* 14. *n.* 19. *&* 20. & Vid. *Licitatio.*
Negatio unius ex cohæredibus circa rem ſufficit, ut diviſio impediatur,*t.*2.*l.*8.*c.*20.*n.* 10. Vid.*Inventarium*, ubi latè.

In

In diviſionibus Judex ad præſtationes perſonales condemnare poteſt, *t. 2. l. 3. c. 10. n. 19. Cum ſeqq.*

Servitutemque conſtituere, *t. 2. l. 3. c. 6. à n. 26.* & Vid. *Servitus.*

Et hæredem condemnare ex eo quod ſolus fructus ex re hæreditaria percepit, eam ve dolo, aut culpa corruperit, vel non conſumpſerit, *t. 2. l. 3. c. 10. à n. 23.*

An Judex in diviſione bonorum defuncti abinteſtato aliquid, & quantum, data, conſuetudine, vel non deducere poſſit pro ſuffragiis faciendis pro anima defuncti? *t. 2. l. 2. c. 14. à n. 49. & d. t. l. 6. c. 6. à n. 82.* ubi alia in puncto, & Vid. *Funus, & Suffragium.*

Antequam Judex ad diviſionem procedat, quid conciderare debeat circa teſtamentum defuncti? Ad amuſſim referuntur, *t. 2. l. 5. c. 7. à n. 1. & d. t. l. 6. c. 13. à n. 1.*

Diviſio facienda ſecundum diſpoſitionem teſtatoris, & ad id hæres teſtamentum habens, ut ex hibeat, cogi poteſt, *t. 2. l. 5. c. 20. n. 61. & ſeqq.*

Hæreditas in quas partes à jure dividatur, & à teſtatore dividi poſſit, & hæres inſtitui? *t. 2. l. 5. d. c. 20. à n. 1.*

Inter hæredes ſine partibus inſtitutos hæreditas æquis, & virilibus portionibus diſtribuitur, ibid. *n. 5.* & quare, ibid. *n. 6.*

Licèt inſtituti inter ſe gradu differentes ſint; quod de hæredibus extraneis intelligitur, ibid. *n. 7.*

Ita quando eſſent conſanguinei, ibid. *n. 8.*

Ita quando quis fratrem, & filium, aut fratrem, & alterius fratris liberos, ibid. *n. 9. & 10.*

Quando cadit affectio circa inſtitutos hæredes ſimul, & non ordine ſucceſſivo vocati videntur, ibid. *n. 10.* ubi *à n. 11. uſq. ad 22.* duodecim caſus afferuntur pro indagando quando ſimul, vel ordine ſucceſſivo hæredes inſtituti cenſentur, & Vid. *Fratres.*

Iuſtituto patruo, & patrueli ſimul, & non ordine ſucceſſivo ſuccedunt, & diviſio viriliter fit, ibid. *n. 23.*

Ita quando plures non nominatim, ſed collective, & ejuſdem gradus inſtituit, puta, *Inſtituo filios, vel fratres*, ibid. *n. 24.*

Ita in ſubſtitutione facta expreſſis propriis nominibus ſubſtitutorum, ibid. *n. 25.*

Ita legata, & fideicommiſſa dividuntur, ibid. *n. 26.*

Sed non ita quando ex verbis teſtatoris alius colligitur, puta quando ait, *Inſtituo Titium, & ejus filium, & hæredem*, ibid. *n. 27.*

Nec quando teſtator plures hæredes inſtituit unum ſimpliciter, vel proprio nomine per ſe, alios vero collectivo modo, vel ſub colletione plurium perſonarum, quo caſu ſimpliciter inſtitutus dimidiam partem habet, alteri vero dimidiam alteram, ibid. *n. 28.* ubi exempla.

Sed ſecus erit ſi teſtator aliquam dictionem adjiciat, per quam æqualiter eos inſtituere videatur, puta, *Primus, & fratris mei filii hæredes æque ſunto*, ibid. *n. 29.*

Vel apponens aliquod verbum diſtributivum, puta, *Titius ſit mihi hæres, & quiſquis, vel quilibet ex filiis fratris mei*; vel alicujus tertii, ibid. *n. 30.*

Vel quando inſtituti adhuc naſcituri ſunt, quo caſu omnes ad partes viriles admittuntur, ibid. *n. 31.*

Si inter inſtitutos ordo neceſſitatis inſtituendi cadat, ordine ſucceſſivo vocati cenſentur, & diviſio fit, ibid. *n. 32.* ubi *n. 33.* hoc declaratur.

Si inſtituti per alternativam vocantur, ordine ſucceſſivo ſuccedunt, ibid. *n. 34.*

Ita quando plures inſtituti, unus nomine proprio, & deſcendentes ab eo per dictionem plurium graduum collectivam, puta, inſtituo Titium, & ejus liberos, vel poſteros, ibid. *n. 35.*

Ita quando quis inſtituit familiam, agnatos, liberos, & deſcendentes, ibid. *n. 36.*

Ubi hæredes partibus adſcriptis inſtituti fuerint ſecundum portiones adſcriptas diviſio fieri, debet, *d. t. 2. l. 5. c. 20. n. 37.*

Et ſi teſtator de aliqua parte hæreditatis non diſponat, ſecundum portiones adſcriptas dividenda erit pars vacans, ibid. *n. 38. & 39.* ubi *à n. 40. uſq. ad 45.* exempla varia afferuntur.

Eodem modo, ſi teſtator aliquam partem excedat, decreſcere debet ſecundum partium adſcriptionem, ibid. *à n. 46. uſq. ad 49.* ubi exempla.

Si dubium ſit, & non appareat ex qua parte hæredes inſtituti ſint, diviſio ſecundum veroſimilem mentem teſtatoris, & ſecundum legum diſpoſitionem fieri debet, *d. t. 2. l. 5. c. 20. n. 50.*

Inſtitutis ita *Titius ex parte prima, Seyus ex parte 2. Mævius, ex parte 3. Sulpitius ex parte 4.* æqualiter hæredes ſunt, & diviſio fit, ibid. *n. 51.*

Quando teſtator ait, *Titius ex parte dimidia hæres eſto, Seyus ex parte dimidia hæres eſto, ex qua parte Seyum inſtitui, ex eadem parte ſempronium hæres eſto*; Seyus, & ſempronius ex dimidia hæredes erunt, & ita diviſio fit, ibid. *n. 53.*

Quando ait, *Titius mihi hæres eſto, quanta ex parte codicillis eum ſcriptum habeo, vel, quanta ex parte priori teſtamento eum hæredem ſcriptum habeo*, & in teſtamento ſeu codicillo non inveniatur, excluſus manet, ibid. *n. 54.*

Si autem ait, *ex qua parte codicillis Titium hæredem ſcripſero, hæres eſto*; erit hæres quaſi ſine parte inſtitutus, ſi ibidem non inveniatur, ibid. *n. 55.*

Si

Si quidam ex certis partibus inſtituuntur, quidam ſine partibus, hic inſtituti cenſentur in partibus, quæ ex aſſe deſunt, ut perficiatur, & ſi nihil deeſt in alterum aſſim vocati intelliguntur, ibid. *n.* 56.

Quocunque in loco, ſeu parte teſtamenti inſtitutus ſine parte inveniatur, ibid. *n.* 57.

Si teſtator plures inſtituit ex certis partibus plus quam duodecim aſſem excedendo, deinde aliquem ſine parte ſcripſit hæredem, hic habebit, quod dipondio deeſt, id eſt in ſecundo aſſe, ibid. *n.* 58.

Si expleto aſſe ita ait, Titius ex reliqua parte hæres eſto, ſi nihil relictum ſit, ex nulla parte inſtitutus eſt, ibid. *n.* 59. & 60.

Si teſtator ait *ſi filius mihi natus fuerit, ex beſſe mihi hæres eſto, ſi vero filia mihi nata fuerit extriente hæres eſto; ex reliqua parte uxor hæres eſto*; ſi filius, & filia nati ſint diviſio quomodo facienda? *t.* 2. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 8.

In diviſione bonorum conjugis defuncti, inter ejus hæredes, & conjugem ſuperſtitem ſecundum jus regium, quæ Judex prius advertere debeat? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 13. *à n.* 1.

Et ibidem *à n.* 4. & *à n.* 45. agit de bonis ſeparandis pro ſolvendis debitis, matrimonio conſtante, contractis, de quo Vid. *Debitor, Debitum, & Creditor, & Communicatio.*

Facta bonorum communicabilium medietate, Judex ad adjudicationem procedit ſervando æqualitatem, & æquitatem, tum in quantitate, tum in qualitate, ita ut conjux ſuperſtes omnium bonorum tam primæ, quam ſecundæ, & tertiæ ſpeciei medietatem habeat, ibid. *n.* 17.

Et ibidem, *à n.* 18. quid circa emphyteuſes obſervari debeat? Declaratur, de quo, Vid. *Emphyteuſis.*

Et *n.* 21. quid circa bona feudalia, & jura incorporalia, & Vid. *Feudum, & Jus.*

Quid in ſervitutibus? Ibid. *à n.* 22. & Vid. *Servitus.*

Partes non ſegregatim, ſed unite, continuate, & congrue aſſignandæ ſunt, ibid. *n.* 26.

In aſſignanda parte congruitas loci attendi debet, & aſſignari fundum debet habenti alterum fundum vicinum, ibid. *n.* 27. & 28. & Vid. ſupra.

Et attendi debet pars conjugis, ex qua bona pervenere; ut eidem adjudicetur, ibid. *à n.* 52.

Separatim ſcilicèt in una parte, & non perſaltus ſingulos agros dividendo, nec per ſulcos, ibid. *à n.* 29.

Si conjux maiorem partem habeat in re communi, in ea præferendus eſt, ibid. *n.* 31.

Aliquando res in communi retinenda erit, ibid. *n.* 32. ubi exemplum inveſtibulo.

Utilitas, & commoditas omnium hæredum attendi debet, ibid. *n.* 33. & 34. & 44.

Quomodo res diviſionem non patientes dividi debeant? ibid. *à n.* 35. & Vid. ſupra.

Res quomodo æſtimanda? ibid. *n.* 42.

Quando licitatione uti poſſit? Ibid. *n.* 41. & 43.

In diviſione Judex cum concordantia partium ſe conformare debet, ibid. *n.* 44.

Et pacta ſuper diviſione à cohæredibus inita obſervare, ibid. *n.* 51.

Quid circa actiones, obligationes, & debita activa, & paſſiva? Ibid. *à n.* 45. ubi an opus ceſſione ſit?

In diviſione ſubſtantia rei conrumpi non debet, ibid. *n.* 50.

Res empta ante diviſionem à conjuge ſupreſtite cum pecunia hæreditaria quomodo dividenda? Ibid. *n.* 55. & 56. & 57. ubi quando, & quibus electio competat circa rem, vel fructus, Vid. *Acquiſita.*

Si poſſeſſor moroſus ſit in conficiendis partitionibus intereſſe reſarcire tenetur arbitrio boni viri æſtimandum, ibid. *n.* 58.

Vid. *Frater, & Societas.*

Donatio facta conjugi morte confirmata, aut validè, quomodo in diviſione ſeparanda? Per 6. concluſiones reſolvitur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 14. *à n.* 80. & Vid. *Donatio.*

An indiviſione alimenta præſtita à capite caſalis, dum partitiones non fiunt, in partem ea recipientium imputanda ſint? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 16. *à n.* 51. & *t.* 4. *l.* 5. *c.* 10. *à n.* 10. & Vid. *Caput Caſalis, & Expenſæ.*

Si diviſio facienda ſit inter conjugem ſuperſtitem ſecundum jus commune matrimonium contrahentem pacta nuptialia omnino ſervanda ſunt ad quod inſtrumentum dotale exhiberi debet, & quid ſi non appareat? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 16. *à n.* 1. & Vid. *Dos.*

Quid ſi inſtrumentum eſſe deperditum allegetur? Ibid. *à n.* 6. & Vid. *Amiſſio, & Inſtrumentum.*

Capitale dotis prius cum prælatione creditoris deducendum eſt, ibid. *à n.* 13. ubi quid tanquam dos deducendum? Et Vid. *Dos.*

Quando ipſæmet res, aut earum æſtimatio reddi debet? Ibid. *à n.* 17.

Quando arrhæ, vel ſponſalitia largitas, ibid. *à n.* 21.

Et unde deducendæ? Ibid. *n.* 73.

Et Vid. *Arrhæ.*

Quando bona paraphernalia uxoris, & eorum fructus? Ibid. *à n.* 23. ubi quando æſtimata, vel non dantur, & conſumpta ſunt, & *n.* 36. *t.* 2. *l.* 7. *c.* 13. *à n.* 7. *uſq. ad finem*, & Vid. *Augmentum, Æſtimatio, & Bona.*

Quando ad uxorem pertineat donatum à conſanguinibus ſponſæ? Ibid. *à n.* 25. *d. c.* 16. ubi de donatis etiam à conſanguineis viri, & Vid. *Comunicatio, & Donatio.*

Quid de uſufructu ſuperveniente, utile dominium,

nium, & de bonis, quorum præſcriptio ante matrimonium cæpit, & impleta eo conſtante fuit? Ibid. *n.* 28.
De legato uxori à viro relicto? Ibid. *n.* 29. & 30. ubi quod non compenſatur, de quo Vid. *Compenſatio.*
De acquiſitis, conſtante matrimonio? Ibid. *n.* 31. & *d. t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. & *l.* 7. *c.* 8. & Vid. *Communicatio.*
Quid ſi de ſolutione, & traditione dotis, & cæterorum non conſtat, & datur confeſſio mariti, ſed hæredes refragantur? Ibid. *à n.* 32. *d. c.* 16. & Vid. *Confeſſio, & Dos.*
Quid ſi petitio dotis primæ uxoris concurrat? Ibid. *à n.* 34. & Vid. *Præferentia.*
Quid ſi non appareat quæ bona mulier ſecum attulit, ibid. *n.* 37.
Quid ſi filii primi matrimonii non probaverint, quæ bona dotalia, & ſimilia mater ſua tulit ad matrimonium; ibid. *n.* 38.
De donationibus à marito uxori factis? Ibid. *n.* 39.
Et unde deducendæ? Ibid. *n.* 74.
Et Vid. *Donatio.*
Si dos in pecunia conſtituta fuit, in qua moneta ſolvenda eſt? Ibid. *à n.* 40. & Vid. *Solutio.*
Separato uxoris capitali, mariti capitale ſeparandum eſt, & quale ſit? Ibid. *d. t.* 2. *l.* 7. *c.* 16. *à n.* 43.
Quæ ad capitale mariti pertinent, referuntur, ibid. *à n.* 44. ubi *n.* 46. de lucro dotis, & alia de quibus latè agitur in locis ibi remiſſis, & in hoc indice in ſuis locis invenies, & Vid. *Communicatio.*
Deinde circa acquiſita pacta nuptialia iterum examinanda ſunt, & ſervanda, ibid. *n.* 49. & 59. & Vid. *Pactum.*
Si nihil in pactum deductum ſit quidquid abutroque conjuge acquiſitum fuerit acquirenti ad judicari debet, quia non communicatur, ibid. *n.* 50. & 51.
Et ſi mulier acquirat, ex propria pecunia, & induſtria ipſius erit, & non mariti, ibid. *n.* 52.
Quid ſi pecunia viri acquirat? Ibid. *n.* 58.
Ita acquiſita ex bonis paraphernalibus, ibid. *n.* 53.
Vel ex reſiduo ſumptuum domus, ad quos ei à marito traditum fuit, ibid. *n.* 54.
Ita acquiſitum ex aliqua arte, ſeu negotio à muliere exercito, ibid. *à n.* 55. ubi artes enumerantur.
In quo caſu ſubtracti temporis ratio, quo mulier viro operari debet, haberi debet, ibid. *n.* 57. Vid. *Acquiſita.*
Fructus maioratus, & ſimilium an ad futuros acquæſtus pertineant? Ibid. *à n.* 60. & Vid. *Fructus.*
Quæ expenſæ prius ex acquiſitis deducendæ ſint? Ibid. *à n.* 61. & *ſeqq.* & Vid. *Expenſæ, & Funus.*
Et quæ debita? Ibid. *n.* 71. & *t.* 2. *l.* 6. *c.* 4. *à n.* 42. ubi de debito ſoluto matrimonio conſtante, & Vid. *Communicatio.*
Et quæ debita deducenda ex alterutra parte acquiſitorum? Ibid. *n.* 72. *d. t.* 2. *l.* 7. *c.* 16.
Et quæ debita ex à cervo capitalis, vel acquæſtuum ex parte mulieris? Ibid. *à n.* 75. & Vid. *Expenſæ, & Funus.*
In hac diviſione cohærentia rerum etiam attendi debet, ibid. *n.* 89.
Antequam Judex partitiones factas confimet, ejus copiam partibus indulgere debet, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 33.
Diviſio quando impugnari poſſit? Vid. *Exceptio, & Executio.*
Quando exceptione erroris? Vid. *Error.*
Quando exceptione præſcriptionis? Vid. *Præſcriptio.*
Hæres patiens fieri diviſiones abinteſtato, & poſtea ſciens ſe ex teſtamento eſſe hæredem contra diviſiones ex jure proprio audiendus eſt, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 2. *n.* 35. & Vid. *Tertius.*
Si de facto ſine citatione partitiones fiant an anulandæ veniant omnino? *t.* 2. *l.* 3. *c.* 9. *n.* 48. *Cum ſeqq.* ubi an hæræs abſens adverſus tertium rei hæreditariæ poſſeſſorem, vel adverſus bonæ fideivenditorem agere poſſit; & quod cohæres, cujus portio perempta fuit abſenti reſarcire non tenetur.
Quod diviſiones erroribus factas non annullentur, nec de novo fiant, ſed corrigantur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 17. *n.* 1.
Niſi errores graves, & læſiones interveniant, quæ nullo modo corrigi poſſint? Ibid. *n.* 2.
Quid ſi durante lite ſuper partitionibus res adjudicata ſine culpa perierit, cujus damno ſit? Ibid. *n.* 3. & 4. & Vid. *Periculum.*
Quid ſi res alienata ſit, an pretium conferre ſufficiat? Ibid. *n.* 4.
Et quid reſpectu fructuum? Ibid. *n.* 5.
Coram quo judice errores emendandi ſint, vel diviſio noviter facienda? Si apud ordinarium facta ſint, & poſtea orphani, vel minores exiſtunt, *t.* 2. *d. l.* 8. *c.* 17. *à n.* 6.
Diviſiones invalidas obſervantia confirmat, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 32.
Diviſio nulliter facta per minorem de novo facta cenſetur, quando poſt ætatem maiorem longo tempore bona poſſidendo taeuit, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 18.
Niſi intra quadrienium ſit, & reſtitntonem petat, ibid. *n.* 19.
Diviſio extrajudicialiter fiere poteſt, & poſtea judicis ſententia confirmari, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 1.
Si partes diviſiones eſſe factas confitẽtur, ſed bene factas negãt, Judex terminum aſſignare debet ad dicendum contra diviſiones, ibid. *n.* 8.
Diviſiones extrajudiciales ſolum per inſtrumentum probantur, *t.* 5. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 33.

Et

Et quando teſtibus probari poſſit, licèt ſummam legis excedant? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 15.
Diviſionibus probatis eas impugnans audiendus non eſt, niſi exceptionibus, quibus impugnari poſſint, ibid. *n.* 17.
Diviſio quando facta præſumatur? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 1. *à n.* 47.
Per obſervantiam eſſe factas probatur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 33.
Præſumptio diviſionis ceſſat ob inæqualitatem, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 1. *à n.* 51.
Et quando cohæres, vel ſocius minores ſunt, ibid. *à n.* 53.
Præſumptio factæ diviſionis per probationes incontrarium factas, alias conjecturas; & probationes tollitur, ibid. *n.* 58. *&* 59.

DIVORTIUM.

Ad divortium, nec ad viſiones, conjux venire nequit ob in carcerationem alterius, in carceribus Sancti Officii, dum hæreticus non declaratur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 7. *n.* 38.
Sed obdelictum hæreſis, vel apoſtaſiæ, vel ob adulterium carnale ad divortium perpetuum agere poteſt, & propria authoritate divertere, ita ut non teneatur amplius, nec bona, nec corpus communicare, ibid. *n.* 50. *&* 51. *& d. l. c.* 8. *n.* 81. *&* 82.
Quid quando conjux in hæreſim incidens reconciliatus eſt, & reviviſcit? Ibid. *d. c.* 7. *n.* 52.
Quid quando unus ex conjugibus hæreticis in fidem noſtram reducitur? *t.* 2. *l.* 6. *d. c.* 8. *n.* 83.
Quando ob nullitatem matrimonii divortium, & diviſionem petere poſſit? Ibid. *à n.* 44.
Quando ob machinandam conjugis mortem? Ibid. *à n.* 40.
Quando ob crimen? Ibid. *à n.* 47. *&* 84. *&* 85.
Quando ob adulterium carnale? Ibid. *à n.* 50. *& d. t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 149. *Cum ſeqq.* ubi latè, & Vid. *Adulterium.*
Quando obſodomiticum vitium? *t.* 2. *d. l.* 6. *c.* 8. *n.* 68. *&* 69.
Quando obſævitias? Ibid. *à n.* 70. ubi quæſtiones in puncto.
Quando ob perigrinationem? Ibid. *à n.* 72.
Quando ob capitis diminutionem? Ibid. *à n.* 79.
Quando ob captivitatem? Ibid. *n.* 86.
Quando ob concubinatum? Ibid. *n.* 109.
Matrimonium an, & quando, divortio facto, duret? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 7. *&* 8.
Et quid per ingreſſum religionis? Ibid. *à n.* 16.
Vid. *Matrimonium.*

DOCTOR.

Unius Doctoris opinio cõmunem opinionem non facit, niſi contradictore careat, vel probata ſit ita juribus apertis, & rationibus, ut aliorum improbabilem reddat, *r.* 3. *n.* 80. *&* 81.
Qui contradictore caret ſequendus eſt, *r.* 3. *n.* 83.
Loquentes ſine fundamento nec faciunt opinionem, nec allegari poſſunt, *r.* 3. *n.* 84.
Ita etiam perfunctoriè, ſeu per tranſenam loquentes, *r.* 3. *n.* 77.
Et conſulentes contra tractantes ex profeſſo de materia, *r.* 3. *n.* 78. *&* *t.* 2. *l.* 6. *c.* 6. *n.* 37.
Ita etiam fundantes in rationibus generalibus contra in ſpecialibus nitentes, *r.* 3. *n.* 79.
Vid. verbum *Opinio.*
Doctoribus de conſuetudine ſuæ curiæ, & Regni atteſtantibus credendum eſt, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 7. *n.* 19.
Non ſi deponant de alterius regni conſuetudine, ibid. *n.* 20.
Doctores antiqui præſtantiores ſunt modernis, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 1. 2. *n.* 56.
Practicis plus creditur, quam non practicis, ibid. *n.* 58.
Doctoribus modernis atteſtantibus de communi opinione magis creditur, quam antiquis, & quare? Ibid. *n.* 69. *&* 70.
In diſputationibus magis creditur Divo Auguſtino; in hyſtoriis, & tranſlationibus Divo Hyeronimo; in Moralibus Divo Gregorio, ibid. *n.* 53.
Doctoribus diſtinguentibus magis creditur cum diſtinguens proximus veritati ſit, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 47. *&* 48. *&* *t.* 3. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 104. ubi de limitantib.
Doctores non diſputantes communem opinionem non faciunt, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 2.
Doctori nihil alleganti non eſt credendum, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 20.
Doctoribus diſputantibus, & non reſolventibus magis creditur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 6. *n.* 2.
Doctores intelligendi ſunt ſecundum eos, quos citant, ibid. *n.* 47.
Doctor ſeu advocatus minor an reſtituatur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 12. *n.* 38.
Cõſulentibus, & allegantibus authoritas tribuenda non eſt; *t.* 2. *l.* 6. *c.* 12. *n.* 48.
Profeſſores liberalium artium à tutela legitima excuſi ſunt, de jure comuni, ſed de jure noſtro non omnes, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 88.
Ita Magiſtri in publica accademia publico ſtipendio à Rege conducti, & legentes, quĩ ab omnibus muneribus publicis, & privatis perſonalibus excuſantur, ibid. *n.* 89. ubi numerantur Theologiam, jus cannonicum, legalem philoſophiam, medicinam Philoſophiam, Gramaticam, & rethoricam docentes.
Ita Doctores facti in ſtudio generali tum theologi, tum Canoniſtæ, legiſtæ, medici, & magiſtri artium, ibid. *n.* 90. *& ſeqq.* ubi de eorum privilegiis remiſſivè, & quod nec volentes ad tutelam admittuntur.
Quid in doctoribus bulatis ex privilegio factis? Ibid. *n.* 93.
Quid in ſcholaſticis? Ibid. *n.* 94. *&* 95.

Sed non excuſantur profeſſores extra numerum, neque illi, qui non exercent, nec exercentes extra patriam, niſi excelentes ſint, ibid. *n.* 96.

Neque qui pueros primis literis imbuunt, quorum opera vilis exiſtimatur, ibid. *n.* 97.

Nec profeſſores Arithmetizæ, Geometriæ, Matheſis Muſæ, Poeticæ, ibid. *n.* 98.

Doctor ante 17. annum nemo fieri poteſt, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 59.

Doctori minori an curator in judicio dandus? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 21. ubi negative, ſed affirmative, *d. t. l.* 4. *c.* 3. *n.* 105. & 106. ubi ait imperitiſſimos juris peritos ſolitos eſſe rerum ſuarum.

De doctoribus ſcribentibus laudes referuntur, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 10. *à n.* 16. ubi de eorum premio Vid. *Opinio.*

DOLUS.

Dolus eſt omnis calliditas, ſeu fallacia, machinatio ad circunveniendum, fallendum, decipiendum alterum adhibita, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 3.

Dolus verus eſt, quando fit aliquid ex prepoſito, ut aliter intelligi nequit, & de genere prohibitionis eſt, ut quando indicia manifeſta ſunt fraudem concludunt, & ſine animo decipiendi non eſt, quod punitur, licèt ſpeciale nomen delicti non ſonet, ibid. *n.* 7. & *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 16. & 18. & 20. ubi tamquam exempla doli veri referuntur furtum, injuria, adulterium, homicidium.

Dolus verus culpa latiſſima vocatur, ibid. *d. c.* 9. *n.* 20.

Dolo culpa lata comparatur, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 100.

Dolus præſumptus qualis ſit? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 17. & 19. & *t.* 4. *d. l.* 2. *c.* 12. *n.* 8. ubi utrobique exempla referuntur.

Dolus præſumptus culpa latior vocatur, *d. l.* 1. *c.* 9. *n.* 20.

Dolus in re ipſa eſt, quando aliter res ſe habere nequit, ut in lœſione ænormiſſima, in qua ſemper dolus ex perpoſito probatur, & eo æquiparatur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 16. & *t.* 4. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 9.

Quando dolus in re ineſt nulla probatione indiget, *t.* 1. *l.* 2. *d. c.* 1. *n.* 16.

Dolus tum in ommittendo, tum in committendo conſiſtit, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 4. ubi de tutore omittente facere, quod facere tenebatur.

In dolo eſt non faciens quod facere tenetur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 5. & *d. t. l.* 4. *c.* 10. *n.* 47.

Et ille, qui ſcienter facit, quod ſibi vel ab homine, vel à jure prohibitum eſt, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 5. & 6.

Dolus præſumptionibus, & conjecturis probatur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 13.

Doli præſumptio ſeu non bonæ fidei eſt, contra non facientem inventarium, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 14.

Dolus in ſolutione confeſſata, quando quantitas magna eſt præſumitur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 10.

Dolus ex inuſitatis cautelis præſumitur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 46.

Et ex actu clandeſtino, ibid. *n.* 48. & 49.

Tutor, & curator rationes ſuas cum pupillorum, ſeu minorum miſcens in dolo præſumitur, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 56.

Et quando conſtat, quod tutor, vel curator pecunias pupilli, ſeu minoris in utilitatem ſuam convertit, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 31. ubi etiam de fraude.

Ita quando teſtatorem volentem aliquid pupillo minori ve relinquere inducunt ad ſibi relinquendum, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 28.

Dolus præſumitur, & verus intacente ad ſuum commodum, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 4.

In civilibus ſuſpicio doli proveritate habetur, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 10.

Dolus probatus ex conjecturis contrariis doli excluſivis eliditur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 76.

Proteſtatio dolum excludit, ibid. *n.* 63.

In dubio culpa potius, quam dolus præſumitur, ibid. *n.* 26.

Dolus in hærede, tutore, & adminiſtratore bonæ qualitatis non præſumitur, ibid. *n.* 27.

In actu palam geſto non præſumitur, ibid. *n.* 32.

In minore non præſumitur, ſed fragilitas, & ſimplicitas, ibid. *n.* 42.

Nec in modicis, ſecus in re magni valoris, ibid. *n.* 34. & 38.

Dolus futurus præſumi non debet, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 18.

Fraus, & mala fides ob omiſſam ſolemnitatem, & exiguitatem pretii arguitur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 17. *n.* 21.

Paratus reddere rationes à fraude immunis præſumitur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 11.

Dolus volenti non infertur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 9. & 10.

Nec ſcienti, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 18. *n.* 33.

Dolus negotium inficit, ſicut venenum compoſitum, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 25.

Dolus neminem patrocinare debet, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 48. & *t.* 5. *l. unic. c.* 5. *n.* 10.

Dolus privilegium avocandi ceſſare facit, *d. c.* 5. *n.* 11.

Nec ex eo nemo lucrum, aut commodum reportare debet, ibid. *n.* 48. & *t.* 3. *l.* 3. *c.* 14. *n.* 4.

Omnis actus dolo factus nullus eſt, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 52.

Ita renuntiationes, & remiſſiones, ibid. *à n.* 45.

Ita tranſactio, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 11.

Licèt per aquilianam ſtipulationem facta ſit, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 24.

Tutor, vel curator ob dolum ſuſpectus, & à tutela remotus famoſus, & infamis fit, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 16.

Dolus infamat, & omnia judicia dolum vindicantia, ibid. *n.* 17.

Omnis dolo condemnatus infamia notatur, ibid. *n.* 18.
Patronus vero, vel consanguineus infamia non notantur, ibid. *n.* 19.
Nec quando Judex in suo decreto causam remotionis non exprimit, ibid. *n.* 20.
Nisi ex dolo postulatus fuerit, ibid. *n.* 20.
Ille, cui curator adjungitur infamis, non fit, ibid. *n.* 21.
Dolus in quacunque libera, & lata potestate tum legis, tum hominis dolus futurus, etiam indirectus semper exceptus censetur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 22. & 24.
Dolus futurus nunquam renuntiatus censetur, perquæcunque verba, ne occasio delinquendi detur, ibid. *n.* 26. & *t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 99. & 103. & *t.* 4. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 6.
Dolus, aut culpa lata à testatore remitti nequit, nec censetur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 6. & *t.* 4. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 6.
Imò dolus futurus remissus à testatore, sive verus sive præsumptus à tutore præstatur, *t.* 4. *d. l.* 2. *c.* 12. *n.* 5.
In qualibet liberali dispositione exceptus intelligitur, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 20.
Dolus præteritus remitti potest, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 103.
Dolus cum causa permanente per liberationem purgari nequit, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 26.
Dolus commissus per liberationem remissus non censetur, maximè ei, cui aliquid commodi ex dolo accedit, nisi expresse de dolo mētio fiat, ibid. *n.* 25.
Et licet tutoribus, & curatoribus liberatio à redendis rationibus relinquatur, nihil ominus de dolo tenetur, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 98. & 99.
Et solum negligentia, remissa censetur, nisi talis sit, quæ dolo comparetur, ibid. *n.* 100. & 101.
Dolus non compræhenditur in legato de omni eo, in quo tutor in rationibus condemnatus fuerit, ibid. *n.* 102.
Si minor maior factus cum tutore, vel curatore transigat, ei actionem remittendo, dolum etiam in male gerendo commissum remisisse censetur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 28. & 29. ubi declaratur.
Vid. *Liberatio*, & *Remissio.*
Administrator omnis de dolo, culpa lata, levi, & aliquando de leviſſima tenetur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 2. & *d. l. c.* 7. *n.* 25. Vid. *Administrator*, & *Concursus.*
Commodatarius quando? Vid. *Commodatum.*
Creditor bona debitoris possidens ratione consignationis, hypothecæ, vel pignoris quando? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 5. *à n.* 26. & *d. l.* & *t. c.* 7. *à n.* 11. & Vid. *Creditor.*
Curator de dolo, culpa lata, levi, & aliquando de leviſſima tenetur, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 43. & *t.* 4. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 1. & *d. l. c.* 7. *n.* 25.
Depositarius quando? Vid. *Depositum*, *Horreum*, *Sequestrum*, & *Thesaurarius.*
Fideicommissarius quando, & ususfructuarius? Vid. *Fideicommissum*, & *Ususfructus.*
Frater quando? Vid. *Frater.*
Institor quando, & quis pro eo? Vid. *Institor*, & *Proponens.*
Locator, & conductor quando? Vid. *Locatio.*
Maritus in bonis dotalibus dolum præstat, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 61. & Vid. *Dos*, & *Maritus.*
Damna, quæ conjux ex dolo communioni dedit, soluto matrimonio, non communicantur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 104.
Uxor bona ex causa dotis retinens, quando de dolo teneatur? Vid. *Uxor.*
Minor, Infans, pupillus quando de dolo teneantur? Vid. *Infans*, *Minor*, & *Pupillus.*
Et quando ex dolo tutoris teneantur, vel non? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 15. *à n.* 20. & *d. t.* & *l. c.* 37. *n.* 14. ubi quod solum tenetur quatenus ditior factus est, & Vid. *Indictis locis.*
Nauta, seu navium magistri, seu navis dominus, & similes, Vid. *Nauta.*
Negotiorum gestor quando de dolo teneatur? Vid. *Negotiorum gestor.*
Procurator quando? Vid. *Procurator.*
Procurator consilii, Vid. *Civitas.*
Proponens quando? Vid. *Institor*, & *Proponens.*
Socius de dolo tenetur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 25. & *t.* 4. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 11. & Vid. *Societas.*
Successor, seu hæres defuncti non tenentur de culpa levi, seu leviſſima, sed tantum de dolo, & culpa lata, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 25. & 26.
Si tamen lis inchoata, & contesta sit indistinctè tenetur, ibid. *n.* 27.
Vel si ex damno pupilli, vel adulti administrator, vel ejus hæres lucrum caperet, ibid. *n.* 28.
Aut si tutor gratiosè aliquid præstitit in præjudicium minoris, ibid. *n.* 28.
Hæres etiam tenetur si inchoata per defunctum non explicet, vel si neglexerit monere magistratum, ut alius tutor, vel curator, in loco defuncti constituatur, ibid. *n.* 29.
Testamentarius quando de dolo teneatur? Vid. *Testamentarius.*
Tutor de dolo, culpa lata, levi, & aliquando de leviſſima tenetur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 1.
Quidquid dolo tutoris, vel abest commodi, vel adest damni, actione tutelæ in rationem venit, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 1.
Probato quod tutor dolo vero, vel præsumpto aliquid fecit non faciendum, vel omisit non omittendum, damnum, seu lucrum cessans per juramentum in litem probatum solvere tenetur, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 11.
Et Vid. *Actio*, *Ratio*, & *Tutor.*

Doli replicatio quando actori competat, ipsi actori opposita rei judicatæ exceptione? *t.* 4. *l.* 3. *c.* 9. *n.* 24. & Vid. *Exceptio.*

Doli replicatio in æquitate fundatur, ibid. *n.* 25.

Actio de dolo cohæredi scienti periculum evictionis adesse non succurritur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 18. *n.* 32.

Vid. *Actio, Crimen, Culpa, Damnum, Fraus, Interesse, Juramentum.*

DOMICILIUM.

Forum domicilii non mutatur per senatorum dignitatem, & quando mutetur? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 3. *n.* 4. & 5.

Domicilium non constituunt exercentes jurisdictionem in locis ubi exercent, ibid. *n.* 6.

Nec Scholastici in loco ubi studeant, ibid. *n.* 7. & 10. & *t.* 3. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 19.

Milites etiam in loco militiæ domicilium non acquirunt, nisi ibi animo perpetuo manendi sint, ibid. *n.* 18. *d. t.* 1. *l.* 1. *c.* 3. & *t.* 3. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 19.

Causa mercaturæ, vel alicujus negotiationis, alterius vè temporalis exercitii domicilium non contrahitur, ibid. *n.* 18. & 19. *d. t.* 1. *l.* 1. *c.* 3. & *d. c.* 2. *n.* 19.

Sub uno Principe potest quis duo domicilia habere, ibid. *n.* 24. *d. c.* 3.

Beneficiatus in loco beneficii forum sortitur, ibid. *n.* 15. *d. c.* 3.

Et si in diversis diœcesibus plura beneficia habeat in omnibus domicilium contrahit, data electione actori ad eum conveniendum, ibid. *n.* 16. & 17. *d. c.* 3.

Uxor domicilium viri sortitur, forum originis perdens, ibid. *n.* 20. *d. c.* 3.

Pupillus ubi maiorem partem bonorum suorum habet, ibidem domicilium habere censetur, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 9.

Famulus, vel institor mercatoris, & alii quicunque animum permanendi non habentes domicilium contrahere non dicuntur, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 19.

Mutans domicilium à loco originis, ejus privilegia amittit, & de consuetudine ibi jam forum sortire non dicitur, nisi ibi reperiatur, ibid. *n.* 22.

Vid. *Forum, & Privilegium.*

DOMINIUM, DOMINUS.

Dominium rerum in suspenso esse non possunt, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 37.

Dominium in emptorem non transfertur, quando venditor id reservat, donec pretium solvatur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 79.

Dominium mercium in emptorem committentem transfertur, eo ipso quod ballæ signantur, cum ejus marco, vel signo, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 12. *n.* 29.

Dominium rei in solutum datæ in recipientem transit, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 13. *n.* 27.

Per additionem hæreditatis, & possessionem ademptam dominium transfertur, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 34.

Dominium quando per depositum amittatur, & in depositarium transeat? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 118. & Vid. *Depositum.*

Dominium fundi etiam inæstimati in dotem, vel in donationem propter nuptias dati in filium, seu filiam transit, sed semper subconditione collationis faciendæ tempore mortis, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 13. *n.* 25. & 43.

Idem quando res in partem legitimæ datur, ibid. *n.* 28.

Dominium rerum dotalium ad uxorem pertinet, & maritus administrator tantum dicitur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 16. *n.* 18. Vid. *Administrator, & Maritus.*

Et quale maritus habere dicatur? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 38. & 39.

Si res tamen in dotem æstimata data est dominium ad maritum pertinet, ibid. *n.* 19. *d. c.* 16.

Dominium an ad uxorem transferatur ob inopiam mariti? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 11. *n.* 47.

Dominium rerum paraphernalium an ad maritum transferatur? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 13. *à n.* 9.

Dominium quando ad creditorem transferatur? Vid. *Creditor, & Colligo, ex t.* 4. *l.* 6. *c.* 6. *à n.* 11.

Dominium solo titulo, sine tanslatione, seu traditione non transfertur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 93. & 94. & *d. l. c.* 3. *n.* 3. & *d. l. c.* 5. *n.* 22. & *c.* 14. *d. l. n.* 57.

Quæ traditio necessaria est, & quæ loco traditionis sint? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 14. *n.* 57. *Cum seqq.* & Vid. *Donatio* in vers. *Qui donare possunt* §. *Maritus.*

Favore tamen dotis dominium sine traditione transfertur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 93. & 94.

Ita in donatione, vel venditione à Principe facta, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 113.

Et ita ille, cui prius donata, vel vendita res fuit, præfertur, licèt res secundo tradita fuisset, ibid. *n.* 112.

Favore Ecclesiæ ad ipsam dominium hæreditatis ipso jure transfertur, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 33.

Adjudicatio est modus dominii acquirendi, & per eam dominium ipso jure acquiritur in divisionibus, tum in judicio familiæ erciscundæ, tum communi dividundo, & finium regundorum; *t.* 2. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 2. & 3. & 4.

Nec apprehensione, vel traditione opus est, sive res corporalis, sive incorporalis sit, ibid. *n.* 5.

Imò statim dominus fit ille, cui res adjudicata fuit, & si res aliena erat, eam usucapere potest, ibid. *n.* 7. ubi etiam, quod dominium acquirit cum adversariis suis.

Dominium legatorum statim legis potestate à defuncto in legatarium transit, antequam possessio apprehendatur, ibid. *n.* 6.

Dominium an ex divisione erronea, vel alio contractu transferatur? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 19. *n.* 21. & 22.

Dominium tertii quomodo probetur? Remissivè, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 2. *n.* 49.

Dominium navis condominus amittit, si ad expensas, & usuras in navi irrogatas requisitus intra 4. menses non concurrat; *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 34.

Dominus olim, & hodie præsumitur, & in filios, & hæredes dominium continuare, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 6.

Unusquisque rei suæ dominus, verus arbiter, & moderator est, ut de illa ad libitum disponere possit, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 2.

Condominus quid in re communi facere possit? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *à n.* 17. & Vid. *Communicatio, & Societas.*

Quod in potestate, seu dominio nostro habemus in casum conferre non debemus, hoc est, non debemus fortunæ committere, quod statim in dominio, seu potestate nostra habemus, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 20.

Contra dominum servi noxalis actio datur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 10.

Dominus actione protutelæ, seu negotiorum gestorum tenetur, si ejus servus quasi tutor, vel curator egeret, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 9. *n.* 9.

Dominus pro servo intra vires peculii, vel versionis, in ejus utilitatem tenetur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 58. *& à n.* 78. ubi declaratur an, & quando, in solidum teneatur? Et Vid. *Negotiorum gestor.*

Sed dominus à servo negotiorum gestore, ut rationes accipiat, compelli nequit, ibid. *n.* 86.

Vid. *Dos, Hæreditas, Maritus, & Subhastatio.*

DONATIO, DONATOR, Donatarius.

Donatio quid sit? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 14. *n.* 1.

Quæ inter vivos sit, ibid. *n.* 2. *&* 3.

Donatio quadrupliciter fit, simpliciter, absolute, conditionaliter, modaliter, vel remunerationis causa, ibid. *n.* 3.

Donatio inter vivos est, quæ titulo puræ, & perfectæ donationis fit, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 114.

Donatio inter vivos est etiam, quæ ab ægrotofit, absque mortis mentione, quæ per convalescentiam infirmi non revocatur, ibid. *n.* 115. *&* 116.

Donatio inter vivos, quanvis in ægritudine facta, suam naturam non amittit; *t.* 1. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 16.

Et illa, cui pactum de non revocando accedit, ibid. *n.* 113. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 8.

Et in qua ususfructus reservatur, ibid. *n.* 112.

Et illa, in qua mentio mortis fit in vim dilationis, & non dispositionis, ibid. *n.* 111.

Imò donatio inter vivos facta, reservata traditione in tempus mortis, in vim dilationis, non evanescit, donatario prius decedente, quam donatore, quæ donatio pura dicitur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 34. *&* 55. ubi quod dividi potest.

Donatio quæ inter vivos manet, licèt in ea mentio mortis fiat, per regulas donationis inter vivos regulanda est, ibid. *n.* 117. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 8.

Donatio an in alienum arbitrium conferri possit? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 29.

Donatio inter vivos per epistolam fieri potest, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 41.

Donatio absenti facta, notario stipulante, an teneat? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 25. *Cum seqq.*

Ut donatio acceptata censeatur, an scientia sufficiat, & quæ? Ibid. *n.* 27. *&* 30. ubi ex quibus scientia probetur.

In donationibus præ causæ factis acceptatio non requiritur, *t.* 1. *l.* 3. *d. c.* 7. *n.* 29.

Curator minoris, donationem, liberationem, & confessionem factam in favorem ejus acceptare potest, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 23.

Donatio omnium bonorum in valida est, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 105.

An dotis favore valeat? ibid. *n.* 106. *&* *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 21.

Donare videtur, qui nullo jure cogente donat, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 76.

Donare consanguineo magis quis movetur, quam extraneo, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 64.

Donatio in dubio non præsumitur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 27.

Et potius error, quam donatio præsumitur, ibid. *n.* 95.

Ad donationem excludendam omnis interpetratio facienda, & omnis alia conjectura sumenda est, ibid. *n.* 98.

Ubi alia præsumptio capi potest donatio non præsumitur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 16. *n.* 2.

Et quid respectu conjunctorum? Ibid. *n.* 10.

Et conjectura donationis excluditur, ubi alia capi potest, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 22.

Donatio de alimentis non præsumitur, causa necessaria præcedente, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 2. *n.* 7. *&* *t.* 3. *l.* 5. *c.* 16. *Per tot.* Vid. *Alimenta.*

Vestes, & similia, ut ornata filiis ad nuptias, data aparentibus non censentur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 95.

Quid quando ab sponso sponsæ dantur? Ibid. *à n.* 97. *usq. ad* 111. *&* *t.* 2. *l.* 7. *c.* 16. *à n.* 25. *&* *c.* 14. *d. l.* 7. *n.* 31.

Quid si à consanguineis mariti, vel uxoris, *t.* 1. *l.* 1. *d. c.* 10. *n.* 10. *&* *d. c.* 16. *n.* 25. *&* 26.

Quid circa lectulum, & ejus ornamenta? *t.* 1. *l.* 1. *d. c.* 10. *n.* 109.

Quid in annulo nuptiali, & similibus in amoris pignora datis, ibid. *à n.* 106.

An in prædictis bonis uxori donatis creditores præferantur? Ibid. *n.* 111. *Cum seqq.*

Licèt uxor marito bona paraphernalia, vel eorum instrumenta tradat donatio non præsumitur, sed tantum mandatum de administrando, quod ad libitum ab uxore revocari potest, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 8. *&* 9.

Donatio in fraudem legis facta, ipso jure, nulla est, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 24.
Fraus in donatione non præsumitur, sed per conjecturas probatur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 36. 37. & 38.
Fraus præsumitur in donatione omnium bonorum, vel maioris partis illorum, quod habet locum in alienatione facta ex titulo lucrativo, & etiam ex oneroso, ibid. *n.* 39. & 40.
Et etiam in donatione ex titulo dotis, ibid. *n.* 41.
Fraus etiam præsumitur idonatione facta de melioribus bonis, & ita in venditione, ibid. *n.* 43.
Et quando donans, seu venditor post alienationem in possessione bonorum manet, quo casu potius simulato quam dolus præsumitur, *n.* 55. & 56.
Quando donatione facta, donator fructus percipit, fraus præsumitur, & simulatio, ubi materia de fraude suspecta est, ibid. *n.* 58. & 59.
Ex donatione, seu alienatione facta conjunctæ personæ fraus præsumitur, si alia fraudis suspicio concurrat, ibid. *n.* 62. & 63.
Ex donatione, seu venditione occulte, & clam facta quando fraus præsumatur? Ibid. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 65. & 66.
Et quando ex donatione facta cum reservatione ususfructus? Ibid. *n.* 68.
Et quando post donationem donator delictum commisit, ex quo confiscandus veniat? Ibid. *n.* 69.
Donatio pura, quanvis jurata, vel Ecclesiæ, vel alii piæ causæ facta, per supervenientiam filiorum revocatur; *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 123. 124. & 125. & *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 130.
Et quanvis facta cum *Legis si unquam*, renuntiatione, ibid. *n.* 126. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 8.
Ita donatio facta de emphyteusi nominatione, ibid. *n.* 127.
Ita donatio facta ab habente filios, vel ab eo, qui juste de illis cogitare potuisset, ibid. *n.* 128.
Per filios etiam legitimatos per subsequens matrimonium donatio revocatur, ibid. *n.* 130. & Vid. *Filius* in vers. *legitimati per subsequens, &c.*
Et per naturales plebeorum, ibid. *n.* 135.
Sed non per legitimatos rescripto Principis, ibid. *n.* 132.
Donatio in tali casu non pro parte, sed in totum revocatur, ibid. *n.* 129.
Donatio semel revocata, iterum non revivisit, quanvis filii, vivo donatore, moriantur, ibid. *n.* 133.
Donationes, quæ fiunt in contractu matrimonii, ob supervenientiam liberorum non revocantur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 4. *n.* 31. & 32. & *d. l. c.* 7. *n.* 11. *Cum seqq.*
Sed ab extraneo facta ob causam matrimonii per supervenientiam liberorum in totum revocatur, *t.* 1. *l.* 4. *d. c.* 8. *n.* 100.
De donatione ob causam? Vid. Infra.
Donatio quando in officiosa dicatur, & querellæ de in officioso subjiciatur? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 20. 21. 29. & 31. & Vid. *Legitima, & Querella.*
Donatio ecclesiæ facta pro anima an revocari possit? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 9. *n.* 83.
Donatio regulariter ob ingratitudinem revocatur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 138.
Sed non donatio causa matrimonii, saltem eo constante, ibid. *d. n.* 138.
Donatio quando conferenda, vel non? Vid. *Collatio*, ubi invenies quando donatio ab avo facta comtemplatione, vel filii, vel nepotis sit.
Donata ab Imperatore, an inter conjuges cõmunicentur? Vid. communicatio, ubi de aliis donationibus.
Expensæ factæ à marito in donationibus remuneratoriis, vel eleemosinis de communi solvendæ sunt, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 8. *n.* 79.
Donatio de tertia quando valida sit, vel non, & facta per viam dotis, vel per aliam, quo tempore tertia consideranda sit? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 2. *à n.* 10. & Vid. *Tertia.*
Vid. *Dos.*

DONATIO CAUSA MORTIS.

Donatio causa mortis quæ sit? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 14. *n.* 3.
Donatio causa mortis naturam contractus habet, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 6.
Donatio causa mortis etiam universalis tenet, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 110.
Donatio causa mortis quinque testes requirit, ibid. *n.* 108.
Quando revocata censeatur? Ibid. *n.* 109.
An donatio causa mortis inter conjuges communicetur? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 8. *n.* 79.
Donatio causa mortis per deportationem, vel pœnam gravem donantis expirat, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 14. *n.* 74. ubi favore conjugum limitatur.

DONATIO REMUNERATORIA.

Donatio remuneratoria non est propria donatio, sed quodammodo debitum, & compensatio, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 76. & *t.* 2. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 64. & *d. t.* 2. *l.* 2. *c.* 14. *n.* 71. *Cum seqq.*
Donatio remuneratoria ob in gratitudinem non revocatur, *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 77.
Insinuatione non indiget intra valorem meritorum, ibid. *n.* 78.
Nec per supervenientiam liberorum revocatur, ibid. *n.* 79.
Nec per remedium læsionis, ibid. *n.* 80.
In eo, quod merita excedit donatio pura, & simplex est, ibid. *n.* 87. & Vid. Infra *Cum de donatario sermo fuerit.*
An donatio remuneratoriæ inter conjuges cõmunicetur? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 8. *n.* 79.
Donatio remuneratoria fieri potest ab eo, qui alias donare prohibitus est, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 95. ubi de minore, & *n.* 96. ubi de Prælato de rebus Ecclesiæ donante.

Quod intelligitur quando merita æqualia sunt rei donatæ, ibid. *n.* 95. & lege, ibid. *à n.* 76. & Vid. Infra, & sub vers. *Qui donare possunt?*
Quando Princeps donat, meritorum probatione opus non est, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 14. *n.* 32.
Donatio ob causam an revocari possit? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 98. & *n.* 134.

DONATIO MUTUA, SEU Reciproca.

Donatio mutua, seu reciproca qualis sit? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 14. *n.* 72. & 73.
Insinuatione non indiget, ibid. *d. n.* 72. & 73.
Nec per nativitatem filiorum revocatur. ibid. *n.* 73. & 85.

DONATIO ANTE NUPTIAS, Seu propter.

Donatio ante nuptias, seu propter nuptias in usu non est, & de consuetudine non fit, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 79. & *d. t. l.* 7. *c.* 7. *n.* 1. & 3.
Nec pater hodie pro filio donationem talem constituere tenetur, ibid. *n.* 2. *d. c.* 7.
Sed donationi propter nuptias donatio conventionalis succedit, ibid. *n.* 4.
Quæ donatio succedanea arrhæ dicitur, ibid. *n.* 5. de qua Vid. *Arrhæ.*
Donatio fructuum maioratus facta filiæ propter nuptias morte donantis extinguitur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 9. *n.* 15.
Ita donatio facta de usufructu, ibid. *n.* 17.

DONATOR.

Donator post donationem factam conditionem, modum, vel gravamen apponere nequit, & inutiliter apponit, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 4. *n.* 77.
Donator post factam promissionem de donando in instrumento, postea donationis onus adjungi nequit, ibid. *n.* 78.
Nec post perfectam donationem, eam expresse, vel tacite revocare potest, *n.* 80.
Nec nova pacta, aut conditiones adjicere, ibid. *n.* 79.
Nec etiam in testamento, nisi donatarium hæredem instituat, & hæreditatem adeat, ibid. *n.* 83.
Donationem tamen dubiam declarare potest, etiam ex intervalo, quia declarans nihil de novo dat, vel inducit, ibid. *n.* 84. & 85.
Unde declarare potest, quod disponens, de masculis disposuisse censetur, ibid. *n.* 86.
Ita revocare, vel onus apponere potest quando facultatem ad id reservavit, ibid. *n.* 87. & 88.
Ita quando dos inofficiosa est, ibid. *n.* 89.
Donator donans cum facultate testandi quomodo sibi videbitur, de qua parte testari potest? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 57.
Donator possessionem retinens, & venditor quando de simulactione opponere possit? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 61. ubi de venditore.
Donator an beneficium, ne conveniatur ultra quam facere potest, renuntiare possit? Vid. *Renuntiatio*, & Vid. *Beneficium.*
Donator descendens ascendentibus donans animo servandæ æqualitatis ratione legitimæ donare non censetur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 29.

DONATARIUS.

Donatarius particularis, aut universalis quales sint? Per casus resolvitur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *à n.* 16.
Donatarius particularis donatorem non repræsentat, nec in eum actiones activæ, vel passivæ transeunt, ibid. *n.* 13.
Cum donatio particularis non intelligatur, deducto ære alieno, facta, ibid. *n.* 14.
Donatarius ob causam, vel modum an ad debita donatoris teneatur? Ibid. *n.* 97. & 99.
Donatarius ad debita donantis tenetur, quando sic se obligavit, ibid. *n.* 5. & *n.* 137.
An in tali casu creditores adversus donatarium agere possint? Ibid. *n.* 72. 73. & 74.
Et quid circa debita post donationem contracta, licèt res tradita non sit? Ibid. *à n.* 22.
Donatarius, cui donatio facta fuit dolose in fraudem creditorum, iis debita solvere tenetur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 31.
Et maxime debita ante donationem contracta, ibid. *n.* 32.
Licèt donatarius fraudis conscius non fuisset, ibid. *n.* 33.
Multo magis fraudis particeps, ibid. *n.* 147.
Si fraudis conscius fuit tenetur etiam, licèt res donata tempore litis contestatæ jam non existat, vel ex ea locupletior factus non esset, ibid. *n.* 34.
Donatio quando fraudulenter facta dicatur? Vid. supra.
Sed adversus donatarium in tali casu, non agitur, nisi donatore excusso, ibid. *n.* 35.
Et non via executiva, sed ordinaria, ibid. *n.* 70.
Donatarius, & non hæres ad census ratione rei donatæ tenetur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 90.
Et ad onera inhærentia ipsis rebus donatis donatarius tenetur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 163.
Donatarius tenetur, & à creditoribus conveniri potest, quando bona donata pro debitis hypothecata sunt, ibid. *n.* 148.
Excusso prius donare, & ejus hæredibus, ibid. *n.* 150.
Donatarius Principis onus æris alieni subit, ibid. *n.* 140.
In omnibus casibus in quibus donatarius particularis ad debita tenetur, intra vires tantum donationis obligatur, ibid. *n.* 138. & 139.
Donatarius omnium bonorum inventarium cõficere non tenetur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 1. 2. & 3.
Donatarius talis pro hærede non habetur, ibid. *n.* 9. 10. & 11.

Sive inventarium conficiat, sive non, actione personali solvere debita donatoris non tenetur, ibid. *n.* 6.
Et multo minus ad debita post donationem contracta, ibid. *à n.* 22. *Cum seqq.* ubi quid si res donata adhuc tradita non sit.
Ex quid in donatione fraudulenter facta? Ibid. *à n.* 31. & Vid. supra.
Donatarius omnium bonorum in subsidium, quando donator, vel ejus hæres non solvendo sunt, ad debita tenetur, ibid. *n.* 103.
Et etiam ad debita post donationem contracta ex causa necessaria, ibid. *n.* 105.
Donatarius omnium bonorum, donatore sine hærede mortuo, naturam hæredis induit, ibid. *n.* 105.
Donatarius omnium bonorum ad debita donatoris tenetur, si donatarium sibi hæredem relinquit, pro ea parte, quam donator sibi reservavit, ibid. *n.* 101. & 102.
Donatarius universalis causa mortis, ad debita donatoris tenetur, sive jam contracta sint, sive post, ibid. *n.* 107.
Donatarius omnium bonorum per remunerationē ad debita donatoris non tenetur, ibid. *n.* 76.
Nec in subsidium, ibid. *n.* 81.
Quid si merita actionem civilem non producant? Ibid. *n.* 82. 83. & 84.
Et quid si merita de futuro sint? Ibid. *n.* 85.
Sed pro eo, quod donatio merita excedit in subsidium tenetur, ibid. *n.* 86.
Ita quando æquivalentia meritorum non probantur, ibid. *n.* 88.
Si donatio fiat à persona, quæ libere donare potest, meritorum probatio non requiritur, dummodo merita in specie, & non in genere referantur, ibid. *n.* 89. & 90.
Et si à persona prohibita donatio fiat, merita in specie concludenter probanda sunt, ibid. *n.* 91.
An per juramentum donatoris probari sufficiat? Ibid. *n.* 92.
Quomodo probari debeant? Ibid. *n.* 94.
Merita, quæ æquivalentia sint, judicis arbitrio relinquitur, ibid. *n.* 93.
An donatorem alere teneatur? Ibid. *n.* 131.
Donatarius omnium bonorum, vel maioris partis donatorem, & ejus filios, quanvis spurios, vel ante, vel post donationem susceptos alere tenetur, *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 118. 120. & 121.
Quid quando duo donatarii sunt? Ibid. *n.* 119.
Donatarius omnium bonorum an filias donatoris dotare teneatur? Ibid. *n.* 166,
An donatorem sepelire? Ibid. *n.* 167.
Omnibus in casibus, in quibus donatarius ad debita tenetur, intra vires donationis obligatur tantum, ibid. *n.* 138. & 139.
Et prius donator, & ejus hæres excutiendus est, ibid. *à n.* 141.
Et donator adversus donatarium agere potest, ut suis anterioribus creditoribus solvat, si ad id donatarius obligatus est, ib d. *n.* 145.
Donatarius hæreditatis inventarium facere tenetur, alias insolidum ultra vires ad debita tenetur, *t.* 1. *l.* 4. *d. c.* 8. *n.* 4. & *d. t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 28. & 29.
Et tanquam hæres tenetur, ibid. *n.* 146.

Qui donare possunt, vel non?

Administrator quilibet ab homine, vel à lege donare nequit, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 14. *n.* 24. & *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 69. & *t.* 2. *l.* 6. *c.* 2. *à n.* 58.
Filiusfamilias de consensu patris causa mortis donare potest, qui consensus requiritur, etiam quando pater usumfructum non habet, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 61. & 62.
Vid. *Filiusfamilias.*
Maritus, nec uxor inter se sibi donare possunt, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 14. *n.* 1. & 2.
Et quare? Ibid. *à n.* 3. ubi tres rationes dantur.
Licèt matrimonium adhuc copula consumatum non sit, ibid. *n.* 11.
Et licèt Judex donationem confirmet, ibid. *n.* 12.
Nec etiam donatio valet inter eos, qui conjuges contingunt per patriam potestatem, ibid. *n.* 13.
Etiam inter putativos conjuges donatio non tenet, ibid. *n.* 14.
Nec etiam donatio fructuum tenet, quatenus recipiens locupletior efficitur, ibid. *n.* 15.
Nisi fructus ex prædio percipiendos donet, ibid. *n.* 16.
Licèt conjuges judei sint, donare non possunt, quia inter eos verum matrimonium est, quanvis non ratum, ibid. *n.* 17.
Nec conjuges diu seorsim habitantes donare possunt, ibid. *n.* 18.
Quid si donatio cum juramento facta sit? Ibid. *à n.* 19. ubi quod tale juramentum contra bonos mores est, & non obligat.
Si vir passus sit se ab uxore condemnari vel eam absolvat, falsa exceptione oppositā, cum uxor tenetur viro in aliqua quantitate, hoc donatio est, & licèt sententia valeat, vir pecuniam condicere potest, ibid. *n.* 24.
Donatio, seu remissio debiti non valet, nisi de dote promissa facta sit, ibid. *n.* 40. & 41.
Imperator tamen, Rex, & eorum uxores inter se donare possunt, ibid. *d. t.* 2. *l.* 7. *c.* 14. *n.* 25.
Ita Duces, & Marchiones sui juris, & habentes quæ ad supremos Principes spectant, ibid. *n.* 26.
Valet tamen donatio quando alicujus debiti remuneratoria est, vel si reciproca, & mutua sit, vel si vir senex, & ignobilis uxori nobili donet, ibid. *n.* 27. & *t.* 2. *l.* 2. *c.* 14. *n.* 72. & 73.
Ita quando uxor marito causa adipiscendæ dignitatis donat, ibid. *n.* 28. *d. l.* 7. *t.* 2. *c.* 14.

Et

Et quando maritus uxori donat ad reficiendas domos dotales incēdio consumptas, ibid. *n.* 29.
Vel donans quid annuum vel menstruum ad eam cum suis sustentādam ad vires dotis, ibid. *n.* 30.
Vel donans vestes quotidianas, & jocalia, ibid. *n.* 31. *& t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *à n.* 97.
Quid quando conjuges in contractu matrimonii expresse potestatem sibi donandi reservarunt? Ibid. *d. t.* 2. *l.* 7. *c.* 14. *n.* 32.
De re modica, quæ usu consumitur, donatio valet, ibid. *n.* 33.
Ita quando causa manumissionis donatio fit? Ibid. *n.* 34.
Omnes tamen cotractus præpter donationem inter conjuges consistunt, ibid. *n.* 35. & Vid. *Contractus.*
Favore religionis donatio valet inter conjuges, ibid. *n.* 36.
Ita donatio de re aliena facta conjugi de consensu veri domini, ibid. *n.* 37.
Ita donatio ab uxore facta marito, ea mente, ut in dotem filiæ convertatur, ibid. *n.* 38.
Donatio, seu nominatio de emphyteusi inter conjuges valet, ibid. *n.* 39.
Ita donatio, seu remissio de dote promissa vel parte ejus à marito uxori facta, ibid. *n.* 40. *&* 41.
Ita remissio ad usuras dotis, ibid. *n.* 44.
Vel quando donationem à marito sibi factam, sed non acceptam uxor renuntiat, ibid. *n.* 47.
Donatio causa mortis, vel in tempus finiti matrimonii collata valet, ibid. *n.* 42.
Donatio facta causa exilii, vel deportationis inter conjuges, valet, ibid. *n.* 43.
Si conjux donans pauperior non fiat, quanvis alter ditior fiat donatio valet, ibid. *n.* 45.
Ita valet quando donatarius non fit ditior, licèt donans pauperior reddatur, ibid. *n.* 46.
Ita donatio usus servorum, animalium, vel vestium, vel habitationis domus alterius conjugis, ibid. *n.* 48. *&* 49.
Ita quando maritus pro uxore vectigal, vel vecturas ministris solvat, ibid. *n.* 49.
Vel quando de præsenti solvit, quod uxori in diem debet, ibid. *n.* 50.
Donatio inter conjuges omnino nulla non est, sed revocabilis, & morte confirmatur, ibid. *n.* 51.
Ut donatio confirmetur indiget, quod post donationem filii non superveniant, sive ante, sive post matrimonium donatio facta sit, ibid. *n.* 52.
Et ut donans usque ad mortem perseveret, quia si expresse, vel tacitè donationem revocaverit, ibid. *n.* 53.
Conjux rem donatam alteri extraneo donando, vel alio titulo alienando donationem revocare censetur, ibid. *n.* 54.
Ita si dederit filiæ pro dote in solutum, ibid. *n.* 55.
Ita per divortium non sponte, nec mutuo consensu facto, ibid. *n.* 56.
Deinde donatio, ut confimetur traditio à donante donatario fieri debet, vel vera, vel ficta, ibid. *n.* 57. *&* 58.
Pro traditione clausula constituti, vel precarii sufficit, ibid. *n.* 59. *&* 60. ubi intelligitur quando constituens tempore illius clausulæ possidet.
Quod aliquid traditionis loco interveniat, sufficit, ut si maritus animo donandi, quod in dubio præsumitur, confessus est, se maiorem dotem recepisse quam vere recepit, ibid. *n.* 61. *&* 62.
Vel si donans usumfructum retineat, vel quando animo donandi debitum remittit, ibid. *n.* 63. *&* 65.
Vel si instrumenta donatario tradat, vel si vir rem sibi debitam per se, vel per alium in uxorem transferri faciat, & illic describit in libro rationum, ubi debita describuntur, ibid. *n.* 64.
Ita patiens, ut uxor possideat rem, quam ei commodaverit, vel ex alia causa dederit, ibid. *n.* 66.
Traditio sufficit in quocunque tempore ante mortem donantis facta, ibid. *n.* 68.
Sed si vir domum donet, vel res aliquas in domo existentes, uxor habitando cum marito donatio ejus morte non confirmatur, quia nulla traditio facta intelligitur, cum jure familiaritatis possidere dicatur, ibid. *n.* 67.
Ut donatio confirmari possit insinuatione indiget, alias solum intra legis quantitatem valet, ibid. *n.* 69. *& t.* 2. *l.* 2. *c.* 14. *n.* 86.
Donatorque ante donatarium conjugem præmori debet, ibid. *n.* 70. *d. t.* 2. *l.* 7. *c.* 14.
Quid si ambo in eodem naufragio, incendio, aut alio eventu decedant? Ibid. *n.* 71. ubi quando uterque donator, & donatarius erat.
Morte civili, ex qua libertas amittitur, donatio confirmatur, ibid. *n.* 72. *&* 75. ubi explicatur.
Marito deportato, vel in metallum damnato, donatio confirmatur, ibid. *n.* 73.
Donatio cum traditione facta à viro uxori, si sine suspicione pœnæ facta fuit, valida est, & ad uxorem pertinet, & non ad fiscum, ibid. *à n.* 74. & Vid. *Confiscatio.*
An maritus dum vivit naturaliter eam donationem revocare possit, & adquem in casu revocationis pertineat? Ibid. *n.* 75. *&* 76.
Si conjux religionem ingrediatur, & ibi profiteatur, donatio an confirmetur, & quando, & an conjux post professionem revocare possit? Ibid. *à n.* 77.
Donationes factæ inter virum, & uxorem quomodo in divisionibus separanda sint, latè traditur per casus, *t.* 2. *l.* 7. *d. c.* 14. *à n.* 80. *usq. ad finem*, & Vid. *Divisio.*
Donatio morte confirmata an in restitutione fideicommissi

deicommissi universalis veniat ? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 153.
Minor etiam cum judicis decreto donare nequit, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 12.
An sibi dotem constituere possit ? Ibid. *à n.* 13. & Vid. *Dos.*
Minor pro dote personæ extraneæ tradere etiam cum decreto nequit, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 14. *n.* 11.
Nec pauperi pro dote aliquid dare, nisi ad id pupillus teneretur, ibid. *n.* 12. ubi quod decreto opus sit si immobilia pupillæ pro dote tradat.
Nec etiam pro dote pauperis conjunctæ, ibid. *n.* 9.
Nec etiam ex causa nuptiarum sine decreto donare potest, ibid. *n.* 13. & Vid. *Matrimonium.*
Nec munera sponsæ, vel exponso mittere, ibid. *n.* 14. ubi idem de tutore, & curatore.
An minor remunerationis causa donare possit, & decreto opus sit ? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 95. & *t.* 3. *l.* 7. *d. c.* 14. *n.* 22. & 23. ubi quando statum eos maiores facit, & ad alios contractus habilitat, & *d. c.* 14. 30. & 31. ubi alia in puncto.
Minor, vel pupillus etiam tutore, vel curatore authore vel inter vivos, vel causa mortis donate non possunt, *t.* 3. *l.* 7. *d. c.* 14. *n.* 25. & 26. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 52. ubi *n.* 90. cautela datur, ut donare possit, & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 6. & Vid. *Pupillus, & Minor.*
Minor curatore carens causa mortis donare potest, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 11.
Minor nec tutori, vel ejus filio, aut consanguineo etiam cum juramento donare potest, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 14. *n.* 20. & *d. t.* & *l. c.* 5. *n.* 6.
In minore muliere donante sine justa causa læsio præsumitur, ibid. *n.* 21. *d. c.* 14. *t.* 3. *l.* 7.
Minor de bonis castrensibus, seu quasi donare potest, ibid. *n.* 44.
Ita de bonis quæ servando servari non possunt, ibid. *n.* 45.
Et de illis, quæ tutores, vel curatores donare permiserint, ibid. *n.* 46. ubi quantum permissum esse debet.
Minor cum juramento donare potest, ibid. *n.* 47.
Tutores, & curatores de bonis pupilli, seu minoris donare non possunt, nec cum judicis decreto, & si donent de suo restituere tenentur, *t.* 3. *l.* 7. *d. c.* 14. *n.* 4. 5. & 6. & *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 14. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 7. & *d. l. c.* 3. *n.* 22. & *d. t. l.* 8. *c.* 9. *n.* 17.
Nec consanguineo tutoris, sive curatoris, pupilli, seu minores donare possunt, ibid. *n.* 5. *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 14.
Nec monasterio, aut piæ causæ, ibid. *n.* 8.
Nec pro redemptione ab hostibus conjuncti pupilli, ibid. *n.* 9.
Nec ei, à quo res donata pervenerat, ibid. *n.* 10.
Nec sorori, aut matri pupilli, ibid. *n.* 15. ubi declaratur.
Tutor matri pupilli subrogatus eidem matri redditionem rationum remittere nequit, ibid. *n.* 16. & 17.
Donatio per pupillum facta matri, & tutrici, illa authorisante nulla est, licèt juraverit de non revocando, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 46.
Tutor etiam nec debitum, nec exceptionem remittere nequit, *t.* 3. *d. l.* 7. *c.* 14. *à n.* 17. & Vid. *Renuntiatio.*
Tutor, & curator Principis, & illustrium personarum donare possunt, ibid. *à n.* 27. ubi quæ in puncto, & *t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 18.
Tutor, & curator ex causa rationabili, puta alimentorum fratribus pupilli donare potest; ibid. *n.* 33. & 34. *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 14. & Vid. *Alimenta.*
Ita quando pupillo, seu adulto donare expediret, sed cum judicis decreto, puta pro pace habenda, & donatio honeste facta secundum qualitatem personæ, & ita facta magistris, vel decurioni, qui pro re publica laboravit, & facultatibus lapsus est, vel pro honore familiæ, vel scribæ, aut advocato, ibid. *à n.* 35. ubi alia in puncto, & alia exempla.
De juris remissione ? Ibid. *n.* 40.
De donatione propter nuptias, ibid. *n.* 43.
De donatione reciproca, ibid. *n.* 49.
Pater legitimus administrator filii nobilis donare potest, ibid. *n.* 48.
Minor etiam quando valide, & cum decreto donat, restituitur, sive donatio remuneratoria sit, sive propter nuptias, vel sponsalitia largitas, ibid. *n.* 50. & 51. & Vid. *Restitutio.*
Tutor, vel curator an donationem ante duralem facere possit ? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 126.
Inter patrem, & filium donatio non tenet, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 128.
Propter periculum amoris parentes filiis donare prohibentur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 32.
Prælatus an de bonis Ecclesiæ causa remunerationis donare possit ? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 96.
Et Vid. *Episcopus.*
Procurator quando donare possit, vel non ? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 12. & 13.
Sponsus, vel sponsa de præsenti inter se donationes facere non possunt, secus si de futuro sint, qui hodie apud nos post Concil. Tridentin. sunt, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 14. *à n.* 6. & *t.* 2. *l.* 2. *c.* 14. *à n.* 69.
Sed donationes, quarum effectus in tempus mortis conferatur, facere non possunt, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 14. *n.* 70.
An de futura hæreditate pascici possint ? Ibid. *à n.* 74.
Si sponsus, & sponsa æque nobiles, dum velint matrimonium de præsenti contrahere, & antequam consensus nuptias faceret, sponsus donavit sponsæ bona sua, si sine liberis decesserit,

ſerit, ſponſa vero? In quocunque eventu marito, quandiu vivat, uſumfructum omnium bonorum donaverit; an validè donent? Diſputatur, & reſolvitur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 14. *à n.* 69. *uſq. ad* 90.

Uſurarius neque etiam ex cauſa mortis donare poteſt, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 113.

Donatio quando conferenda? Vid. *Collatio.*

DOS.

Dos quid, ſit, & ejus definitio? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 2. & 3.

Dos ante matrimonium non eſt, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 20.

Dos conſtituitur, ut ex fructibus ejus vir onera matrimonii ſubſtineat, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 12. *n.* 1.

Ubi onera matrimonii ſunt, ibi dos eſſe debet, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 7.

Dos, cujus reſpectu titulus oneroſus, vel lucrativus dicatur? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 23. & *d. l. c.* 14. *n.* 80.

Dos filiabus debita debitum contractum, matrimonio conſtante, dicitur, *t.* 2. *l.* 2. *n.* 14. *n.* 33.

Sed reſpectu ſecundi matrimonii dos debita filiabus primi, vel donatio propter nuptias, dibitum ante matrimonium contractum dicitur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 44.

Si fœminæ per ſtatutum, maſculis ſtantibus, à ſucceſſione excludantur, maiori cum ratione, dotandæ ſunt, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 36.

Dotis cauſa legatum, ſeu inſtitutio, quando pium vel non dicatur? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 9. *à n.* 115.

Dos quando, & quomodo conferenda? Vid. *Collatio.*

Vid. *Donatio.*

Qui dotare, & quibus teneantur.

Dotare tenetur, qui alere debet, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 17.

Adminiſtrator bonorum filii, aut filiæ quando animum donandi dotans habeat? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 3. *à n.* 45.

Et quando de ſuo dotare cenſeatur vel non? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 17. *à n.* 63. & 83.

Avus quando dotare teneatur? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 34. & *d. t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 37. & 38. & *d. t.* 2. *l.* 2. *c.* 11. *à n.* 43.

Donatarius quand filias donatoris dotare teneatur? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 166. & Vid. *Donatio.*

Filius matrem inopem ad ſecundum matrimonium contrahendum dotare non tenetur, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 90.

Fiſcus an ex bonis confiscatis dotes filiabus aſſignare teneatur, & debita pro dotibus contracta ſolvere? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 9. *à n.* 60. & *t.* 2. *l.* 2. *c.* 4. *à n.* 22. & *n.* 30. & *n.* 35. & *t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 31. & Vid. *Fiſcus.*

Frater clericus ſororem pauperem an dotare teneatur? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 40. & *d. t. l.* 4. *c.* 7. *n.* 102.

Frater poſſeſſor maioratus, ex fructibus ipſius dotes præſtare, & ſolvere ſororibus ab inſtitutore deſcendentibus tenetur, *t.* 1. *l.* 4. *d. c.* 7. *n.* 101. & *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *à n.* 42. ubi *à n.* 39. de quocunque fratere invenies circa hoc quæſtiones.

Frater an ſororem uterinam dotare teneatur, vel non? *d. t.* 1. *l.* 4. *d. c.* 7. *n.* 103. & 104.

Frater minor ſororem dotando an adverſus dotem reſtituatur? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 39. & *d. t. l.* 4. *c.* 7. *n.* 105.

Si ſoror primam dotem amiſit, & ad ſecundas nuptias convolare vult, an frater dotare iterum teneatur? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 108. & 109.

Animus donandi, repetendi, vel compenſandi an, & quando in fratre dotante præſumatur? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 3. *à n.* 45. & *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *à n.* 51. ubi de aliis perſonis, puta extraneus, & dominus ancillam dotans.

Frater ſororem in vita patris dotando, pater de in rem verſo tenetur, *t.* 2. *l.* 7. *d. c.* 1. *n.* 54.

Hæres patris, vel avi, qui viventes filiabus, vel neptis dotes non aſſignarunt, an ſolvere teneatur? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 33. & *d. t. l.* 3. *c.* 12. *à n.* 34. & *t.* 2. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 54.

Hæres, ſeu ſucceſſor maioratus amitas, & avunculas dotare non tenetur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 110.

Hæres matris quando dotare teneatur? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 37.

Mater quando filias dotare teneatur, vel non? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 37. & *t.* 2. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 41. & 42. ubi de donatione propter nuptias, & *à n.* 18. & *à n.* 33. & *à n.* 45. *d. c.* 3. & *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 35. & 36.

Mater infidelis an filiæ orthodoxæ dotem dare teneatur, vel præſtare? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 50. ubi de donatione propter nuptias, & de alimentis.

Animus donandi, compenſandi, & repetendi quando in matre, vel vitrico dotante præſumatur? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 3. *à n.* 54. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 17. *à n.* 63.

Mater quando dotare tenetur ſi maritus conſentum irrationibiliter deneget, judicem adire debet, ut licentiam conſequatur? Ibid. *n.* 31. *d. c.* 3.

Minor ſe, ſine curatore, & judicis decreto, dotare nequit, nec bona immobilia in dotem dare, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 11. ubi quod matrimonium contrahere poteſt, & *t.* 2. *l.* 7. *c.* 10. *à n.* 13.

Et quando poſſit? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 17. *à n.* 73. ubi de quibus bonis.

Et an ad id bona alienari, vel hypothocari, ibid. *à n.* 75. ubi etiam de curatore non habente.

Judex, curator, & tutor puberes ſub ſua poteſtate conſtitutos dotare tenentur, attenta qualitate, conditione, & facultatibus minorum, & parentum illorum, *t.* 3. *l.* 5. *d. c.* 17. *n.* 61. & 62.

& 62. ubi etiam quod loci consuetudo attendenda est.

Totum tamen patrimonium in dotem dare non debent, ibid. *d. n. 62.*

Si tutor, vel curator, tutela durante, minorem simpliciter de bonis ejus dotet in quantitate certa, maiore tamen quam vires patrimonii pupillæ, an dos in excessu vitietur, vel ab illis dotantibus per bona sua debeatur? Ibid. *à n. 63.*

Quid si tutor, vel curator ascendens sit? Ibid. *n. 63. & seqq. & t. 2. l. 6. c. 3. à n. 72.*

Tutor, seu curator absque judicis decreto dotem pupillæ in immobilibus æstimatis sine judicis decreto constituere non possunt, & sic mulier, soluto matrimonio, ea repetere potest, vel ratificare, ibid. *n. 65. & 66. & t. 3. l. 7. c. 2. n. 33.*

Hujusmodi tamen bona inæstimata in dotem dare possunt, *t. 3. d. l. 5. c. 17. n. 65. & 66.*

Tutor, vel curator dotans bona immobilia absque judicis decreto lucrum dotis non debetur, licèt per statutum deberetur, ibid. *n. 67.*

Multi tamen sunt casus, in quibus tria proxima cessant, qui casus ibi declarantur, *à n. 68.*

Tutor, vel curator in puncto mortis dotem constituere possunt, *t. 3. l. 6. c. 22. n. 11.*

Minor dotem recipiens an obligetur ad restitutionem, & ejus bona hypothecata sint? *t. 3. l. 5. d. c. 17. n. 78.*

Quid supra prædictis in nostro Regno? Ibid. *n. 79.*

Sicut ad carnale, ita ad matrimonium spirituale tutor, & curator dotem constituere tenentur, ibid. *n. 80.*

Quid si minores non habeant, unde se dotare possint? ibid. *n. 81.*

Minor etiam aliquando dotare alios tenetur, *t. 3. l. 5. c. 17. n. 82. & seqq. & t. 3. l. 7. c. 14. à n. 9.* ubi in puncto.

Multa circa dotem invenies, ibi quærendo.

Mater tutris sibi dotem constituere nequit, *t. 3. l. 6. c. 22. n. 43.*

An dotare possit minor? Vid. *Minor*, & Infra in vers. *Dotis privilegia ante matrimonium.*

Patri onus dotandi filias competit, *t. 1. l. 2. c. 9. n. 34. & d. t. 2. l. 6. c. 3. n. 3. & 5.* ubi quod socium non respicit.

Filiam legitimam dotare tenetur, licèt ipsa dives sit? *t. 1. l. 3. c. 12. n. 33. & t. 2. l. 2. c. 5. n. 52. & t. 1. l. 2. c. 9. n. 35. & d. t. 2. l. 7. c. 1. n. 15. & 16.*

Ad filiam dotandam conjugio maturam officio judicis compelli pater potest, vel legitimam assignare, *t. 2. l. 2. d. c. 5. n. 51. Cum seqq.* ubi *n. 52.* de dote promissa; *n. 55.* de filia emancipata, *n. 56.* de filia jam nupta; *n. 58.* de filia nupta absque patris consensu etiam viro indigo; *n. 60.* & filia ingrata, & exhæredata; *n. 59.* de donatione propter nuptias à patre filio facienda.

Filia maior 25. annis compellere patrem potest ad eam dotandam usque ad legitimam, etiam si filia ex matre, vel aliunde propria bona haberet, *t. 2. l. 6. c. 3. n. 38.*

Si filia semel dotata dotem amiserit, an pater eam iterum dotare teneatur? *t. 2. l. 2. c. 5. n. 58. & d. t. 2. l. 2. c. 12. n. 200. Cum seqq. & t. 1. l. 2. c. 9. n. 38. & l. 4. c. 7. n. 106. & 107. & t. 2. l. 3. c. 1. n. 91.*

Pater infidelis filiæ orthodoxæ, vel filio dotem, & donationem propter nuptias præstare tenetur, & alimenta, *t. 2. l. 2. c. 5. n. 50.*

Pater an, & quando ex propriis bonis, vel ex bonis filiæ dotare præsumatur, & teneatur, & quando eodem modo donationes propter nuptias facere teneatur? *t. 2. l. 2. c. 5. n. 53. & à 64. & d. t. 2. l. 6. c. 3. à n. 39.* & utrobique invenies quid in matre, & vitrico, & aliis ascendentibus; *& t. 2. l. 7. c. 1. n. 11. & t. 3. l. 5. c. 17. à n. 63.*

Quando pater filiam naturalem, spuriam, divitem nubentem sine ejus consensu dotare teneatur? *t. 1. l. 2. c. 9. n. 35. & t. 1. l. 3. c. 12. n. 38. usq. ad n. 43.* ubi de avo, & hæredibus, & de aliis, *& t. 2. l. 1. c. 6. n. 143. Cum seqq.* ubi de patre clerico an ex redditibus beneficii dotare filiam spuriam possit, *& t. 2. l. 2. c. 5. n. 61. 62. & 63.*

Quomodo dos filiæ spuriæ, & illegitimæ taxanda sit? Ibid. *d. t. 1. l. 3. c. 12. n. 41.*

Qui prius ad hujusmodi dotem constituendam conveniendi sint? Ibid. *n. 45.*

Dos constituenda filiæ spuriæ alimenta excedere nequit, *t. 2. l. 1. c. 6. n. 154.*

Et si excedat an excessum dotans, vel ejus hæres repetere, etiam constante matrimonio, possit? Ibid. *n. 155. & 159.*

An hujusmodi dos ad hæredes dotatæ transmittatur, vel ad patrem dotantem, vel ejus hæredem revertatur? Ibid. *n. 157.*

An quo ad proprietatem, an quo ad usumfructum hujusmodi dos data censeatur? Ibid. *n. 158.*

An in nostro Regno ab utroque conjuge, vel parente dos debeatur filiis communibus? *t. 2. l. 6. c. 3. à n. 18.* ubi etiam de donationibus propter nuptias, *& d. t. 2. l. 6. c. 5. n. 109.*

An uterque conjux absque consensu alterius tum ex bonis mobilibus, tum ex immobilibus dotem, vel donationem propter nuptias filiis communibus facere possit? Ibid. *d. c. 3. l. 6. t. 2. à n. 21. Cum seqq. & 37.* ubi resolvitur etiam unde deducendæ sint post conjugum mortem? *& à n. 40. Cum seqq.*

Vid. *Communicatio.*

Dotes à patre factæ filiabus primi matrimonii de communi acervo deducendæ non sunt, patre

patre ipso ad secundas nuptias convolante, sed de bonis patris, & ejus portione solvendæ sunt, *t. 2. d. l. 6. c. 3. n. 28.*
Et quare? Ibid. *n. 44.*
Pater filiam ex primo matrimonio habitâ ex lucris secundi dotare non potest, *t. 1. l. 4. c. 13. n. 42.*
Si pater necesse habeat filias tam primi, quam secundi matrimonii dotare, & mulier consensum irrationabiliter deneget, Judex licentiam indulgere potest; ibid. *n. 29. & 30. d. t. 2. l. 6. c. 3.* ubi, quid Judex facere debeat, declaratur; & Vid. *Alienatio.*
Ad possessorem bonorum, quando onus dotandi transeat? *t. 1. l. 3. c. 12. n. 32.*
Alii, qui dotare tenentur, remissive, *t. 3. l. 5. c. 17. n. 81.*

DOS ÆSTIMATA.

Dos æstimata data naturam venditionis induit, & maritus locare potest, locatione mulieris ante matrimonium non obstante, *t. 3. l. 7. c. 10. n. 133. & 134.*
Quando emptionem faciat? Vid. *Æstimatio, & t. 2. l. 7. c. 16. n. 19. & d. t. & l. c. 9. n. 43. Cum seqq.*
Bona æstimata quando in dotem dentur? *t. 1. l. 3. c. 12. n. 127.*
Rei dotalis æstimatæ commodum, vel periculum ad maritum pertinet, ibid. *n. 129. & seqq.* ubi declaratur, Vid. vers. *Dos quoad augmentum, & Periculum.*
Et ita partus ancilarum æstimatarum, ibid. *n. 135.*
Dos æstimata an à marito alienari possit? *t. 2. l. 2. c. 13. à n. 41. & t. 2. l. 6. c. 2. à n. 31. & à n. 88.*
Quatenus hæc alienatio valeat? *t. 2. l. 7. c. 3. à n. 7. & d. t. & l. c. 9. n. 42.*
Quomodo conferenda? Vid. *Collatio.*
Dos æstimata an à tutore, vel curatore in bonis immobilibus absque judicis decreto dari possit? *t. 3. l. 5. c. 17. à n. 65.*
Quando actio, & quæ pro reivendicanda bona in dotem æstimata data uxori competat? *t. 2. l. 7. c. 3. n. 4. 5. 6. & seqq. & t. 3. l. 5. c. 17. n. 65. & 66.*
Intra quod tempus bona immobilia æstimata in dotem data restituenda sint? *t. 1. l. 3. c. 12. à n. 94.* ubi quæ in puncto, *& n. 127. & t. 2. l. 7. c. 16. n. 19.*
Dotem æstimatam maritus restituere non tenetur, sed ejus æstimationem, *t. 2. l. 7. c. 9. n. 37.* ubi *à n. 46.* declaratur.

DOS QUO AD PACTA.

Dos regulari secundum statuta, & leges donantis debet, *t. 2. l. 7. c. 15. n. 19.*
An in dote apponi possit pactum, ut vir cum uxore in certa civitate habitet? *t. 1. l. 3. c. 10. n. 104.*
Dos ex statuto loco legitimæ succedens an, & quando gravari possit, & in favorem patris dotantis stipulari? *t. 2. l. 5. c. 1. n. 24. 25. & 53.*
Dos data cum pacto, ut ad dotantem reddatur, matrimonio soluto, si filii non existant, pura remanet, si tempore mortis existant, *t. 2. l. 7. c. 15. n. 22.*
Dos constituta in forma juris communis casu, quo filii non existant, etiam existentibus filiis, dos in forma juris communis constituta manet, ibid. *n. 27. & 28.* contrarium, *d. t. 2. & l. 7. c. 5. n. 10. & 11.*
De administratione dotis, & pactis super ea, Vid. *Administrator, & Maritus.*
De pactis aliis circa dotem, ejus lucrum, & donationem propter nuptias, & de omnibus pactis inter conjuges? Vid. *Arrha, & Pactum.*

DOS QUO AD AUGMENTUM, & periculum tum ante matrimonium, quam post.

Dos cum fructibus ante matrimonium perceptis augetur, *t. 2. l. 7. c. 10. n. 1. & 2. & à n. 19.*
Quiquidem fructus una cum dote, matrimonio soluto, restituuntur, ibid. *n. 2.*
Eadem actione de dote postea separatim peti possunt, si in restitutione dotis eorum partes non meminerint, ibid. *n. 3.*
Licèt dos à marito uxori prælegata sit, fructus percepti ante nuptias legato cedunt, ibid. *n. 4.*
Dos etiam augetur cum fructibus fundi ante nuptias nomine dotis traditi, ibid. *n. 5.*
Et cum donato, vel legato ante nuptias servo ante nuptias in dotem dato, ibid. *d. n. 5.*
Si tamen tempore perceptionis fructus sponsus jam onera matrimonii subsineat, fructus ipsi marito pertinent, ibid. *n. 6. & 7. & n. 9.* ubi quod fructus pro rata oneris lucrantur, *& n. 17. & 18.*
Vel nisi inter maritum, & uxorem futuros aliquid circa fructus ante matrimonium perceptos conventum fuerit, ibid. *n. 8.* ubi quod quando sponsus aliter uxorem ducturus non sit, nisi fructus dotis lucretur, tunc dotem non augent.
Donatio de hujusmodi fructibus extraditione per sponsam sponso facta inducitur, ibid. *n. 10.*
Quid si sponsa minor sit an donare possit? Ibid. *à n. 11.* ubi late, & Vid. *Donatio.*
Fundus etam dotalis ex alluvione augetur, ibid. *n. 20.*
Cætera de fructibus dotis, Vid. *Fructus.*
Partus ancilarum æstimatarum ad maritum pertinent, *t. 1. l. 3. c. 12. n. 135.*
Res dotalis inæstimata in servitio mariti patiens, seu periens, ob id res suas conservantis ejus periculo perit, *t. 1. l. 3. c. 12. n. 134.*
Servorum periculum, & aliorum bonorum quando marito pertineat? Ibid. *n. 132. & 136. & t. 2. l. 7. c. 9. n. 50.* ubi de rebus numero, pondere,

dere, & menſura conſiſtentibus, *& l. 7. t. 2. c. 16. à n. 16.*

De augmento dotis, & ejus periculo, & de pactis ſuper eiſdem? Vid. *Augmentum*, *& Periculum*, Vid. *Moneta.*

DOS QUO AD PRIVILEGIA.

Dos privilegium non habet, niſi in caſibus à jure expreſſis, *t. 1. l. 2. c. 12. n. 15. & t. 2. l. 7. c. 1. n. 136.*

Si dos privilegiata non inveniatur regulis ſtandum eſt, *t. 1. l. 2. c. 9. n. 79. & t. 2. l. 7. d. c. 1. n. 137.*

Et privilegio deficiente, in diſpoſitione generali dos comprænditur, ibid. *n. 98.*

Dotium tamen cauſa ſemper, & ubique præcipua eſt, cum reipublicæ intereſt mulieribus propter ſobolem procreandam, & alias rationes conſervari, *t. 2. l. 7. c. 1. n. 4.*

Dos contra juris regulas multa privilegia habet tum ante matrimonium, quam eo conſtante, vel ſoluto, ibid. *n. 5. & 6.*

Favor dotis favori mulierum prævalet, ibid. *n. 127.*

Quo ad Privilegium ante matrimonium.

Licèt nemo nudo pacto efficaciter obligetur, tamen favore dotis à quacunque perſona conſtitui ipſa dos poteſt, & actio ad agendum competit, tacitaque ſtipulatio intelligitur, *t. 2. l. 7. d. c. 1. n. 7. 8. & 9. & 10.* ubi etiam favore mariti ſtipulatio intelligitur.

Pater adminiſtrator bonorum filiæ dotans eam ex bonis illius dotare cenſetur, licèt adminiſtrator de bonis ſuis dare non cenſeatur, ſed animo repetendi, ibid. *n. 12.* & Vid. ſupra, *& Adminiſtrator.*

Filia contra patrem ratione dotis agere poteſt, licèt inter patrem, & filium nulla lis eſſe poteſt, ibid. *n. 13. & 14.* & Vid. *Lis.*

Licèt alimenta filio diviti non debeantur, filiæ tamen diviti dos debetur, ibid. *n. 15. & 16.* & Vid, *Alimenta*, & Vid. ſupra.

Favore dotis incertitudo non vitiat, ibid. *d. t. 2. l. 7. c. 1. à n. 19.* ubi quomodo incertitudo definienda ſit; & de legato dotis incerto, remiſſive.

Licèt promiſſio in meram promittentis voluntatem non valeat, favore tamen dotis valet, & ſecundum viri arbitrium regulanda eſt, ibid. *à n. 21.* ubi *n. 27.* declaratur.

Ita quantitas in arbitrium alterius collata, qui declarare non vult, ibid. *à n. 23.* ubi *n. 25. & 26.* declaratur, quod in augmento dotis non procedat.

Licèt mulier fideijubens vallecano juvetur, dotis favore non juvatur, tum fideijubendo in conſtitutione, tum in dotis reſtitutione, ibid. *à n. 28. & à n. 117.*

Favore dotis bona fideicommiſſo ſubjecta alienari poſſunt, limitata ſic in contrarium regula, ibid. *n. 31. & 32. & t. 2. l. 5. c. 13. à n. 99.* ubi latè, & Vid. *Subſtitutio*, In verſ. *Fideicomiſſaria.*

Licet pater in vita filio legitimam aſſignare nec rem certam pro alimentis tradere, cogatur dotis favore in rebus certis dotem filiæ conſtituere tenetur, & donationem propter nuptias filio facere, *t. 2. l. 7. d. c. 1. n. 33. & 34.*

Ita dotis favore mater cogitur dotare filias, ſi aliunde non habeant, ibid. *n. 35. & 36.* & Vid. ſupra.

Et quando avus? Ibid. *n. 37. & 38.*

Et quando frater? Ibid. *d. n. 39.* ubi latè, & quæſtiones in puncto.

Et quando dotis favore animus donandi in fratre præſumatur? Ibid. *d. n. 51. & t. 2. l. 6. c. 3. à n. 45.* & Vid. ſup.

Statutum generale an dotem, & quando comprædendat? Ibid. *d. c. 1. l. 7. n. 120. Cum ſeqq.*

Statuto valido ſtante fœminas excludente ob maſculos ſtantes, fœminæ à dotibus excluſæ non cenſentur, ibid. *n. 54. & 55. d. t. 2. l. 7. c. 1.*

Licèt ex officio Judex ſupplere non poſſit, favore dotis patrem ex officio compellere poteſt ad filiam congruenter dotandam, etiam filia non petente, ibid. *n. 56. & 57.*

Judex etiam ſine curatore ex bonis patris abſentis dotem conſtituere poteſt, ibid. *n. 58. & 59.*

Licèt in omni obligatione fideijuſſor accedere poſſit, favore tamen dotis non datur, nec datus obligatur, & quando hoc locum habeat, vel non latè declaratur, *d. t. 2. l. 7. c. 1. à n. 60. uſq. ad 76.* incluſive ubi etiam de ſatiſdatione; *& t. 2. l. 6. c. 8. n. 102.* & Vid. *Fideijuſſor.*

Licèt pater pro filio obligari non teneatur, favore tamen dotis obligari ſe cogitur, & quando? Ibid. *à n. 77.*

Aſcendens per lineam maternam ſtipulari, & obligationem quærere deſcendenti non poteſt, ſed dotis favore hoc limitatur, ibid. *n. 82. & 83.*

Licèt disjuntiva poſita inter perſonas honoratas, quibus de jure digeſtorum quæri poterat, ſtipulatio tota ipſo jure nulla ſit, favore dotis utilis eſt, ibid. *n. 84. & 85.*

Alternatio etiam favore dotis naturam perdit, ibid. *n. 86. & 87.*

Et maior ſumma debetur, ibid. *n. 113. & 114.*

Solutum in debitum favore dotis aliquando repeti nequit, ibid. *à n. 88.* ubi declaratur.

Mandatum etiam favore dotis morte mandantis non ſolvitur, limitata ſic regula in contrarium, ibid. *à n. 91.* ubi etiam de cauſa pia.

Quando favore dotis bona minoris dotem promittentis, vel recipientis vendi poſſint, aut hypo-

hypothecata maneant ? Ibid. *à n.* 96. ubi *n.* 98. de donatione propter nuptias, & Vid. ſupra.

Licèt caſus omiſſus in juris communis diſpoſitione maneat, favore dotis fallit quando in caſu omiſſo aliquis effectus favorabilis ipſi mulieri, & doti, ultra jus commune reſultare poteſt; ibid. *n.* 99. & 100.

Licèt promiſſio, vel legatum in dubio de minimo intelligatur, favore dotis hæc regula limitatur, ibid. *n.* 101. & 102.

Licèt per clauſula deminutiva in codicillis legata omnia in teſtamento relicta diminuta cenſeantur, legatum dotis non minuitur, ibid. *n.* 103. & 104.

Et ita alimentorum legatum, ibid. *n.* 104.

An dos de omnibus bonis facta valida ſit, ibid. *n.* 105. & 106. & *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 21.

Licèt in obſcuris partium juribus reo favendum ſit, hoc favore dotis limitatur, cum ei ſemper favendum ſit, ibid. *n.* 107. & 108. *d. t.* 2. *l.* 7. *c.* 1.

Licèt donatio exceſſiva inſinuatione indigeat, dos tamen ſine inſinuatione valet, ibid. *n.* 109. & 110.

Legatum dotis ex certo tempore puellæ pauperi relictum ante tempus peti poteſt, limitata regula in contrarium ibid. *n.* 111. & 112.

Dato nomine in dotem actio utilis quæritur abſque ceſſione, licèt ſine ceſſione nemo agere poteſt, ibid. *n.* 115. & 116.

An, & quando uxor abſque conſenſu viri pro dote obligari poſſit, & quando conveniri, ibid. *à n.* 117.

Pro dote quilibet ſe obligari poteſt, ibid. *n.* 121. & *ſeqq.*

Ord. lib. 4. tit. 48. dotis favore limitatur, ibid. *à n.* 125.

Favore dotis donatio inter patrem, & filium valet, limitata regula, ibid. *n.* 128. & 129.

Dos favore filiorum ſupervenientium non revocatur, niſi in quantum legitimas lædit, ibid. *n.* 130. & 131.

Verba enuntiativa etiam de præterito favore dotis ad obligationem inducendam probant, limitata ſit regula in contrarium, ibid. *n.* 132. & 133.

Licèt promiſſio non ſit idem, id eſt, promiſſio de vendendo emptio non ſit, & ſimilia, favore dotis hoc fallit, ibid. *n.* 134. & 135.

Dos ſaltem, matrimonio conſtante, ob ingratitudinem non revocatur, ibid. *n.* 138.

Appellatio à ſententia in favorem dotis lata in devolutivo tantum recipitur, ibid. *à n.* 139. & Vid. *Appellatio.*

Dos per epiſtolam celebrari poteſt, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 53. & Vid. Infra.

An inſtrumentum dotis illiquidum executionem habeat Vid. *Executio*, in verſ. *Via Executiva*, & *Liquidatio.*

An data in dotem emphyteuſi laudemium debeatur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 137. & 138.

Dos promiſſa, executione ipſius in tempus mortis dilata per modum dilationis, pura dicitur, & non evaneſcit mortuo prius donatario, matrimonioque copula conſumato; & ad diviſionem pertinet, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 34. 35. & 37. & *d. t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 87. ubi quod communicatur.

An ſocius filias, vel filios ex bonis communibus dotare poſſit ? Latè diſputatur, & reſolvitur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 3. *à n.* 1. *Cum ſeqq.*

Animus donandi an, & quando præſumatur in extraneo dotante; & quando animus repetendi, vel compenſandi, ibid. *à n.* 45. ubi latè, & quid in domino dotante ancillam, & in aliis.

Licèt in obligationibus factis intereſſe præſtando promiſſor liberetur, tamen promittens aliquid facere tanquam dos præciſſæ facere compellitur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 62. & 63.

Ad dotem probandam quæ probationes ſufficiant ? Lat, ibid. *à n.* 67. *uſq. ad n.* 92.

Quando ſcriptura publica opus ſit ? Ibid. *à n.* 86. & *d. t.* & *l. c.* 16. *à n.* 3. ubi an teſtes ſufficiant?

Promittens dotem ſolvere beneficio, ut non teneatur, ultra quam facere poſſit, renuntiare non cenſetur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 22.

Adultus nec etiam favore dotis per contractum dotem promittere poteſt, niſi ex cauſa neceſſaria, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 17.

Licèt curatore careat, vel cum illo promittat, ibid. *n.* 31.

Aliæ quæſtiones de minore dotante, Vid. *ex t.* 3. *l.* 7. *c.* 14. *à n.* 9.

Privilegia Dotis matrimonio conſtante.

Dos matrimonio conſtante multa privilegia habet, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 1.

Dotis bona etiam de conſenſu viri, & mulieris alienari nequeunt, ibid. *n.* 2. & 3. & *d. t.* 2. *l.* 6. *c.* 2. *a n.* 31. & *à n.* 88. ubi qnæſtiones inpuncto invenies, & quando alienari poſſit, & *t.* 2. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 29. & Vid. *Maritus.*

Quid in dote æſtimata ? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 13. *n.* 41. & 42. & Vid. Infra.

Neque etiam in bonis dotis executio fieri poteſt pro debitis contractis matrimonio conſtante, ibid. *d. t.* 2. *l.* 7. *c.* 2. *à n.* 100. ubi quid debito cibi, & veſtitium, & pro dotanda filia, vel filio contracto ?

Pro debito ante matrimonium contracto ab uxore executio fieri poteſt, in bonis dotalibus, ſi matrimonium ſecundum jus Regium contractum ſit, aut per arrhas, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 3. & 7. ubi declaratur.

Ita pro uſuris decurſis, ibid. *n.* 5.

Vid. *Debitor*, & *Executio.*

Doctis uſusfructus datæ filio familias, ad patrem non ſpectat, limitata regula, in con-

trarium, & multo fortius apud nos, *t. 2. l. 7. d. c. 2. à n.* 4.
Fructus rei datæ in pignus dotis in sortem principalem non imputantur, sed marito pertinent, & quando hoc locum habeat, vel non latè declaratur, *t. 2. d. l. 2. c. 2. à n. 7. usq. ad n.* 34. ubi *à n.* 25. quid soluto matrimonio, *à n.* 28. quando maritus onera matrimonii non sustinet, &c.
Usuræ dotis promissæ debẽtur, licèt per viam regulæ prohibitæ sint, ibid. *n.* 35. & 36. & *n.* 115.
Dos, & interesse unum consideratur, ibid. *n.* 118.
Usuræ dotis post moram non debentur ut tales, sed tanquam alimenta, & quando tanquam legitimæ? *t. 1. l. 3. c. 12. à n.* 55.
Absque ulla interpellatione debentur à die celebrati matrimonii, ibid. *n.* 37. *d. t. 2. l. 7. c. 2.*
Et quantitas recepta ad solutionem usurarum prius soluta censetur, ibid. *à n.* 38.
Si dos sine protestatione recipiatur, an usuræ remissæ censeantur? Ibid. *à n.* 41.
An, & quando remissæ dotis usuræ censeantur, vel non? Ibid. latè *à n.* 46.
Dotis usuræ sortem principalem excedere possunt, limitata sic regula in contrarium, ibid. *n.* 43. & 44.
Quid quando maritus soceri, vel alterius dotem promittentis debitor est, an compensatio fiat usurarum, vel debeatur? Ibid. *d. t. 2. l. 7. c. 2. n.* 57. & *seqq.*
Hæc res promissoris dotis ad usuras, & fructus dotales non tenetur, dum de debito non certioratus, & in mora restituendi sit, *t. 1. l. 3. c. 12. n.* 47.
Qualis interpellatio in hoc requiratur? Ibid. *n.* 48. & 49.
Quid si hæres minor sit? Ibid. *n.* 53.
An fideijussor simpliciter datus ad usuras dotis teneatur? *t. 2. l. 7. d. c. 2. à n.* 114.
Bona coronæ, seu maioratus pro assecuratione dotis, vel restitutione obligata, etiam ad usuras obligata censentur, ibid. *n.* 117. & 121.
Ita fideicommissi bona, ibid. *n.* 120.
Hypotheca pro dote competens, etiam ad usuras extenditur, ibid. *n.* 119.
Dos etiam, matrimonio constante, fieri valet, *t. 2. l. 7. d. c. 2. n.* 60. & 61.
An mulier dotem promitens, & non tradens carcerari possit? Ibid. *n.* 64. & 65.
Maritus tacitam hypothecam contra promittentem habet? Ibid. *n.* 66. & Vid. *Hypotheca.*
Et etiam pro evictione habet, ibid. *d. n.* 66.
Dominium rei propter nuptias donatæ in mulierem absque translatione transfertur, *t. 2. d. l. 7. c. 2. n.* 93. & 94.
Fundum emptum ex pecunia dotali quando dotale fiat? Ibid. *à n.* 95.
Legatus dotis pro filia aliis legatis præfertur, & tanquam æs alienum contra alios legatarios detrahitur, ibid. *n.* 104.
Ex legato dotis falcidia non detrahitur, ibid. *n.* 105.
An inventarium confectum vir dotem petere potest, ibid. *à n.* 106.
Dos soluta filiofamilias jussu patris contemplatione utriusque soluta censetur, & uterque in solidum tenetur, ibid. *n.* 108.
Ita uterque in solidum tenetur si pater, & filius in eodem instrumento se dotem hubuisse confitentur, ibid. *n.* 109.
Marito dotem petenti an exceptio inopi obstet? *t. 2. l. 6. c. 8. n.* 103.

Quo ad repetitionem dotis matrimonio constante.

Dos à marito, vel ab alio, matrimonio constante per mulierem peti, ut ei restituatur, non potest, *t. 2. l. 6. c. 8. n. 26. & t. 2. l. 7. c. 2. n.* 110. & *t. 2. d. l. 7. c. 3. n.* 21. ubi quod si restituatur dominium non transferatur, nec maritus liberetur.
Dos soluta pro aliqua muliere repeti nequit matrimonio constante, etiam errore interveniente, licèt contra mulierem, dote non soluta, exceptio doli competat, ibid. *n.* 27. *d. c.* 8.
Nec executio pro debito mulieris fieri potest, matrimonio constante, ibid. *n.* 28. ubi contrarium verius, & *d. t. 2. l. 6. c. 4. à n.* 3. & Vid. *Executio.*
Et quando ob separationem matrimonii dos peti possit, vel non, *d. t. 2. l. 6. c. 8. à n.* 52. & *à n.* 104. & Vid. *Divortium & Divisio.*
Quando ob captivitatem mariti dos peti possit? Ibid. *à n.* 86.
Quando ob inopiam mariti? Ibid. *à n.* 88.
Quæ bona ob inopiam mariti restituantur? Ibid. *n.* 89. & *t. 2. l. 7. c. 2. à n.* 110. ubi quæ inopia sufficiat?
Quid si maritus postea dives efficiatur? Ibid. *n.* 90. *d. t. 2. l. 6. c. 8.*
Quid si cautio offerat? Ibid. *n.* 92.
An in hac restitutione ratio, ne maritus egeat, habeatur? Ibid. *n.* 90.
An contra socerum dotem recipientem, mulier in hoc casu agere possit? Ibid. *n.* 93.
Si maritus, & socer correi sint, an inopia unius sufficiat? Ibid. *n.* 94. & 95.
An adversus extraneos possessores agere possit? ibid. *n.* 100.
An maritus vagabundus in hoc casu inops dicatur? Ibid. *n.* 97. & 98.
An etiam pluribus fideijussionibus implicatus inops dicatur? Ibid. *n.* 96.
An meritricando, seu ludendo? Ibid. *n.* 99.
An male utendo? Ibid. *n.* 101.
An si sine culpa pauperior fiat? Ibid. *n.* 102.
Sed dotis restitutio ob inopiam mariti restricta est, ut mulier se, virum, & familiam sustentare possit, *t. 2. l. 7. c. 11. n.* 12.

An hæc reſtitutio quo ad fructus creditoribus noceat ? Ibid. *à n.* 47. ubi alia in puncto.
Maritus dotem promiſſam à tertio petens per exceptionem inopiæ non repellitur, ſi cautionem offerat, vel ut deponatur, inſtet, *t.* 2. *l.* 6. *d. c.* 8. *n.* 103.
Si dos ab uſurario detur in uſurarum fraudem, an repiti, matrimonio conſtante poſſit, ibid. *d. c.* 8. *n.* 104.
Confiſcatis bonis mariti uxor ſeparationem, & dotem repetere poteſt, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 7. *n.* 9.
Dos, & arrhæ in caſu confiſcationis uxori reſtituendæ ſunt, ibid. *n.* 12.
Nec matrimonio conſtante confiſcatur in præjudicium mariti, ibid. *n.* 27. & Vid. *Confiſcatio.*
Uſusfructus datus in dotem dantis morte finitur, & ita donatio propter nuptias, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 9. *n.* 17.
Dotem promiſſam ad favorem mulieris quocunque tempore maritus remittere poteſt, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 14. *n.* 40. & 41.

Privilegia dotis, Soluto matrimonio.

Dos etiam, ſoluto matrimonio privilegia habet, cum mulieribus dotes conſervari reipublicæ intereſt, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 1. & 2.
Dotis favore, matrimonio ſoluto, illico dominium abſque ulla apprehenſione ad mulierem tranſit, ibid. *n.* 3.
Et ita adverſus tertios poſſeſſores contra quos cum præferentia creditoribus agere poteſt, ibid. *n.* 6.
Pro bonis etiam in dotem æſtimatis datis, actio rei vindicationis, & hypothecaria competit, cum creditoribus præferentia, nulla præſcriptione currente, dum agere non volebat, ibid. *n.* 4. & 5. & 6.
Ita licèt mulier alienationi rerum æſtimatarum conſenſiſſet, marito tamen non ſolvendo exiſtente, ibid. *n.* 7. & 8.
Et licèt bona data eſſent, ea æſtimatione, quæ emptionem facit; ibid. *n.* 9. & 10.
Unde pro is bonis æſtimatis in dotem datis utilis reivindicatio competit, ibid. *n.* 11. & 12. ubi quod emptor prætium offerendo liberatur.
Marito tamen ſolvendo exiſtente, vel unde ſolvere poſſit habente, adverſus tertios etiam titulo lucrativo poſſidētes actio ceſſat, ibid. *n.* 28
Pro rebus tamen non æſtimatis actio directa reivindicationis habet, ibid. *d. n.* 11. & 12.
Et etiam pro æſtimatis ſi à tutore, vel curatore data abſque Judicis decreto ſint, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 17. *n.* 65. & 66.
Dum dos mulieri non reſtituitur bona mariti propria authotitate capere poteſt, abſque pœna, *t.* 2. *l.* 7. *d. c.* 3. *n.* 13. ubi quod mulieri exceptio domini repelli nequit ab hujuſmodi bonorum ingreſſu.
In dotis repetitione mulier non ſolum creditoribus perſonalibus, ſed etiam hypothecariis, præfertur, ibid. *n.* 14.
Si tamen dotis reſtitutio primæ mulieris cum ſecundæ dote concurrat, huic illa primo præfertur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 16. *n.* 34. Vid. *Diviſio, & Præferentia.*
Mulieri dotem repetenti compenſationis exceptio non obſtat, ibid. *n.* 15. *d. l.* 7. *c.* 3. *t.* 2. & *n.* 29. *Cum ſeqq.* ubi quando compenſatio opponi poteſt; & Vid. *Compenſatio.*
Neque obſtat exceptio remiſſionis generalis de omnibus legatis à viro factis, tanquam ſibi ſolutis, ut legatum dotis prælegatæ petat, ibid. *n.* 16.
Neque exceptio quod teſtator unum ex cohæredibus gravare non poſſit ut dotem totam ſolvat, quia dotis favore facit, ibid. *n.* 17. & 18.
An mulieri dotem, & ejus fructus deducenti exceptio obſtet, quod à marito hæres inſtituta fuit cum onere reſtituendi alteri, inventarium non conficiente ? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 1. 6. 11. 12. & 13. & *t.* 2. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 151. & 152. ubi de dote prælegata, & de fideicommiſſo univerſali.
Nec exceptione, quod dos, matrimonio conſtante reſtituta fuit, ibid. *n.* 21. *d. t.* 2. *l.* 7. *c.* 3.
Nec cum tali traditione maritus liberatur, vel ejus hæres, niſi probetur, quod dos in utilitatem uxoris converſa fuit, vel urgente neceſſitate, vel pietate, ibid. *n.* 21. 22. 23. & 24. ubi exempla.
Nec exceptio non reddi rationis, dotis reſtitutio impeditur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 45. & *d. t. l.* 5. *c.* 6. *n.* 40. & 41. ubi contraria conciliantur.
Dos à patruo nepti data, ab ea peti non poteſt, matrimonio ſoluto, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 75.
Quando adverſus dotis reſtitutionem retentio competat, vel non ? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 3. *à n.* 33. ubi latè caſus narrantur.
An pro tutela hypothecata dos matrix tutricis ſit ? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 27. *n.* 28.
An exceptio adminiſtrationis tutelæ dotis reſtitutionem impediat ? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 102. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 27. *n.* 10. & 35. & 36.
Bona mariti pro dote hypothecata ſunt, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 8.
Et quid quando recipiens dotem minor erat ? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 17. *à n.* 78.
Hujuſmodi hypotheca à tempore dotis promiſſionis, & non ſolutionis competit, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 19. & Vid. *Hypotheca.*
Uxor adverſus hæredes mariti bona retinere poſſit, donec dos reſtituatur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 65. & *t.* 2. *l.* 6. *c.* 12. *n.* 38. & *t.* 4. *l.* 7. *c.* 4. *n.* 2. & *n.* 8. ubi ratio aſſignatur cur mulier, vivente marito, pro aſſecuratione dotis ultra menſuram bona mariti retinere nequit, & pro reſtitutione ultra menſuram poteſt.

An in tali casu hujusmodi fructus suos faciat, vel in sortem recipere teneatur ? Ibid. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 65. & *t.* 4. *l.* 7. *c.* 4. *n.* 2. & *t.* 2. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 20. & Vid. *Retentio, & Manutentio.*

Dos quando, & intra quod tempus, soluto matrimonio, ab hæredibus viri restituenda sit ? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 94. ubi quid in matrimonio nulliter contracto; & an hæredes satisdare debeant, & quid si non possint, & quid si bona immobilia æstimata data essent ?

Hujusmodi tempus etiam hæredibus divitibus, & nullum damnum in restituendo habentibus competit, nisi maritus dotem uxori prælegaverit, ibid. *n.* 95. & *n.* 96.

Annus ad restituendam dotem consistentem in pecunia, vel mobilibus in favorem hæredis, qui renuntiare potest, introductus fuit, ibid. *n.* 75.

Ut dos in pecunia, & in mobilibus consistens restituatur, uxor probare debet, quod hujusmodi dos à marito recepta fuit, ibid. *n.* 79.

Si de receptione non constet, hæres mariti actiones contra promissorem dotis cedendo liberatur, ibid. *n.* 98.

Nisi vir fuisset quietantiam promissori de dotis receptione, ibid. *n.* 99.

Maritus, & ejus hæres dotem promissam remittens illam uxori præstare tenetur, ibid. *n.* 111.

Receptio dotis per instrumenta, & testes probatur, ibid. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 100.

Conjecturis, & præsumptionibus.

Non tamen per confessionem à marito probatur dotis receptio, nec etiam adversus mariti hæredes, ibid. *n.* 113. & 114. & *t.* 2. *l.* 7. *c.* 16. *n.* 32.

Licèt in instrumento, uxore absente, facta fit, ibid. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 115.

Vel in testamento fiat, ibid. *n.* 116.

Nec ex tali confessione mulier prælationem habet, ibid. *n.* 117.

Licèt confessio de dote recepta verosimilior sit, quam confessio de augmento dotis, ibid. *n.* 122.

Multi sunt tamen casus, in quibus confessio de dote recepta præjudicans filiis, hæredibus, & creditoribus receptionem probat, qui casus narrantur, ibid. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *à n.* 118.

In hujusmodi tam casibus filii, & creditores contrarium probare possunt, & data probataque ignorantia adversus lapsum præponendæ quærelæ dotis non numeratæ restituendi sunt, ibid. *n.* 124. & 125.

An ad solvendam dotem confessatam bona fideicommissi, aut alienari prohibita vendi possint ? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 132.

Marito in exigendo dotem negligente, hæres illius restituere tenentur, ibid. *n.* 102. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. & *t.* 2. *l.* 7. *c.* 16. *n.* 16.

Hæc tamen negligentia non præsumitur, sed probanda est, ibid. *n.* 103. *d. c.* 12.

Et quid quando dotis promissor pater, vel mater auavus, uxoris est, vel alii, quibus reverentia debetur ? Ibid. *n.* 106. & 107. *Cum seqq.* ubi quæstiones in puncto scilicèt de hæredibus parentum, vel similium, vel ejus qui data re tenebatur, vel extranei.

Quando maritus, & ejus hæres cedendo actiones pro dote liberentur ? Ibid. *n.* 105.

Hæres mariti dotem, vel ejus partem consistentem in nominibus debitorum, etiam non ex actam restituere tenetur, si exigere potuisset, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 112.

Hæres mariti an res dotales in specie restituere teneatur, vel illarum æstimationem restituere sufficiat ? Ibid. *n.* 126.

Quid si bona æstimata in dotem dentur ? Ibid. *n.* 127. & *t.* 2. *l.* 7. *c.* 16. *n.* 19. & Vid. Infra, *& Æstimatio.*

Quid si bona mobilia, seu immobilia in solutionem dentur ? Ibid. *n.* 128. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 12.

Quid in bonis mensura, numero, vel pondere consistentibus ? Ibid. *n.* 132. & *t.* 2. *l.* 7. *c.* 16. *à n.* 16. & *d. t.* 2. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 50.

Dos in pecunia constituta, in qua pecunia solvenda ? *t.* 2. *l.* 7. *d. c.* 16. *à n.* 40.

Quando rerum dotalium pretium restituendum est, restitutio facienda est secundum valorem, quem pecunia tempore cuntractus habebat, ibid. *n.* 133. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 12.

Bona dotalia censentur omnia, quæ mulier secum attulit quando per dotem nupsit, & quid si quanta sint non appareant ? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 16. *à n.* 36. & Vid. *Divisio.*

Vid. *Dos quo ad augmentum.*

An hæres mariti usura dotis, vel alimenta uxore post annum luctus restituere teneantur, si ipsa, unde se alat, habeat, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 58. & 59.

Et quid quando inter hæredes viri, & viduam pactum sit de solvendis huic usuris, donec dos restituatur ? Ibid. *à n.* 60.

An testator in suo testamento cavere possit, ut aliquid annuatim uxori solvatur, donec ei dos non restituitur ? Ibid. *n.* 63. & 64.

Et quid quando uxor aliqua bona mariti possidet, & eorum fructus percepit ? Ibid. *n.* 65.

Quid si instrumento dotali caveatur, ut aliquid annuum uxor recipiat alimentorum nomine, dum dos non restituitur ? Ibid. *n.* 66.

Dotis usuræ debentur si consuetudine, vel statuto habeatur, quod hæres post annum luctus in mora constitutus vidua usuras solvat, ibid. *n.* 76.

A quo consuetudo hæc probanda sit ? Ibid. *à n.* 80.

Ita quando vidua damnum emergens, vel lucrum cessans passa est, usuræ debentur, ibid. *n.* 77.

Ita quando vidua inops est, & pro consequenda

da dote in Judicio agit ; quæ conjunctim requiruntur, ibid. *n.* 80. & 81. & *seqq.* ubi quomodo, & quo inopia probetur.
Anno luctus durante usuræ cessant respectu dotis in rebus mobilibus, & pecunia consistentis, ibid. *n.* 67.
Sed alimenta in hoc casu præstanda sunt, ibid. *n.* 68. & Vid. *Alimenta.*
Vestes lugubres an, & quando, & quales hæres mariti intra annum luctus, vel post uxori ministrare teneatur, dum ei dos non restituitur ? Ibid. *à n.* 89.
An cum iis vestibus legatum immobilium à marito relictum compensandum, sit? Ibid. *à n.* 93.
Intra quod tempus mulier ad dotem petendam agere debeat, & quandiu præscribatur ? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 25.
Et Vid. *Præscriptio.*
Privilegium dotis an amittatur, si post divortium dos in stipulationẽ deducatur? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 10.
Dos, & donatio propter nuptias an, & quando per adulterium amittatur ? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 8. *à n.* 52. & *à n.* 104.
Dos secundæ uxoris unde deducenda sit ? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 32.
Mulier dotem repetentem in judicio sine curatore stare potest, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 48.

DOS QUO AD LUCRUM.

Pactum de lucranda dote in jure validum est, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 11. *n.* 74.
Hujusmodi lucrum maritus ex titulo lucrativo consequitur, ibid. *n.* 75.
Unde si summam excedat, insinuatio requiritur, ibid. *n.* 76.
Et illud maritus in præjudicium creditorum renuntiare potest, ibid. *n.* 78.
Et patri mariti quo ad usumfructum duntaxat quæritur, ibid. *n.* 79.
Et cum legato ab uxore marito relicto non confunditur, nisi ita expresse relictũ sit, ibid. *n.* 80.
Lucrum dotis an inter conjuges comunicetur ? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 70. & 171. & Vid. *Communicatio, & Maritus.*
Maritus dotem restituere promittens, an lucro sibi ab statuto concesso renuntiare censeatur, & quando ? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 19. & 74.
Lucrum dotis cessat licèt ab statuto debeatur, si tutor, vel curator bona immobilia absque Judicis decreto dotet, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 17. *n.* 67. & Vid. Ibidem.
Dotis lucrum, & donationes propter nuptias, utrique in quantitate, qualitate, & pactis æquales esse debent, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 6. *à n.* 35.
Vid. *Arrha, & Pactum.*

DUBIUM.

Vid. *Obscura.*

DUPLUM, SEU TRIPLUM.

Duplum in actione furti totum pœna est, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 11. & 12.
Secus tamen est in actione de rationibus distrahendis in qua verum pretium rei, non quod interest, duplicatur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 6. *d. n.* 11. & 12.
Duplum quando in actione, de rationibus distrahendis veniat, Vid. *Actio.*
Thesaurarii, vel susceptores publici aliquando in pœnam tripli condemnantur, & quomodo computanda ? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 11. *n.* 32. & *seqq.* & Vid. *Thesaurarius.*
Scriba horrei publici quando ad duplum teneatur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 12. *n.* 8. 9. & 13.

E

EBRIUS.

QUis dicatur ? Remissivè, *t.* 5. *l. unic. c.* 3. *n.* 36.
Damna ex ebrietate resultantia referuntur, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 123.
Doctores de ebriis agentes ? Ibid. *n.* 124.
Ebrio curator non datur, ibid. *n.* 121.
Nisi frequenter inebriari soleat, ibid. *n.* 122.
Ebrius perpetua ebrietate laborans contrahere nequit nec in Judicio stare, testamentum facere, nec matrimonium celebrare ad similitudinem furiosi, & mentecapti, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 10. & 11.
Ebrius pro delicto puniri nequit, quando à tertio sine culpa inebriatur, ibid. *n.* 12.
Curator ebrii perpetua ebrietate laborante ea omnia facere potest, quæ curator furiosi valet, ibid. *sub n.* 12.
Ebrius tamen perpetua ebrietate non laborans, licèt curatorem habeat, omnes actus gerere potest, quos minor curatorem habens efficere potest, ibid. *n.* 34.
Cum ebrio transigi nequit, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 44.
Ebrius privilegium avocandi, ut persona miserabilis habet, *t.* 5. *unic. c.* 3. *n.* 36.

ECCLESIA.

Ecclesia sita in duorum Episcopatuum confinio ab utroque Episcopo visitari potest, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 3. *n.* 38.
Delictum Prælati in damnum Ecclesiæ redundare nequit, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 86.
Ecclesia conditioni non parens, bona sibi cum illa donata amittit, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 132.
Quando facto suorum administratorum gravetur ? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 90. & 91.
Ecclesia viduata pastore etiam dicitur quando inutilem habet, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 261.
Ecclesiæ, sede vacante, defensor datur, ut cum eo lites agitentur, aliàs lata sententia non valet, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 17.
Ecclesia hæres clerici an substitutum excludat? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 9. *n.* 56. & 57.
Ecclesia hæres an ultra vires hæreditatis teneatur, si inventarium non conficiat ; vel alia pia causa ? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 35.

An falcidiam amittat ? Ibid. *n.* 39. & 40.
Eccleſia, & non Fiſcus Epiſcopo, deficientibus hæredibus, etiam quo ad patrimonialia ſuccedit, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 53.
Ita in clerico, ibid. *n.* 54.
Epiſcopus ad teſtandum facultatem habens à SS. P. codicilare etiam poteſt, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 18. *n.* 35.
Eccleſia ante ſententiam debitorem ſui debitoris convenire poteſt, ſi ex pecunia ſua debitum deſcendat, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 7. *n.* 21.
Inſtitor Epiſcopi, vulgo *Prebendeiro* ad quid teneatur ? *t.* 4. *l.* 7, *c.* 9. *n.* 59.
Eccleſia electionem habet, invito altero contrahente, contractum nullum revocare, vel approbare, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 18. *n.* 16. & 17.
Eccleſia contra aliam Eccleſiam privilegio non utitur, nec una alteri vendere tenetur, *t.* 5. *l. unic. c.* 5. *n.* 18.
Adverſus Eccleſiam minor, ſeu pupillus, vel ſimilis privilegio avocandi non utitur, ibid. *n.* 43.
Vid. *Clericus, & Epiſcopus.*

EDICTUM.

Edictum, quod quiſque juris quomodo, & quando procedat ? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 36. & 33.
De edicto Divi Adriani, Vid. *Remedium.*

EDICTIO SEU EXHIBITIO.

Editio librorum actori regulariter non conceditur ad fundandam ſuam intentionem, ſed ſolum ad coadjuvandam, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 16.
Ne de domo rei arma contra eum ſumantur, ibid. *n.* 17.
Nec conceditur, quando aliunde veritas haberi poteſt, ibid. *n.* 18.
Quæ probari debent ut librorum exhibitio locum habeat ? Ibid. *n.* 14. 15. 19. & *ſeqq.* ubi quando reus juramento excuſetur ?
Tutor per actionem tutelæ inventarium, & reportorium exhibere tenetur, aliàs contra eum in litem juratur, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 2. & *ſeqq.*
Et libros admniſtrationis tutelæ, ibid. *n.* 4. & 57. *Cum ſeqq.* ubi de curatore.
Ex quibus cauſis tutor, vel curator abhac exhibitione excuſari nequit, vel poſſit, ibid. *à n.* 30. & *à n.* 35. juncto, *n.* 40. & *à n.* 57. & *n.* 73. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 28. & 29.
Quid ſi plures tutores, vel curatores ſint ? Ibid. *n.* 58. *d. t.* 4. *l.* 2. *c.* 8.
Liber etiam calculatoribus tradendus eſt, ibid. *n.* 60.
Ita inventaria, & non ſolum libri magiſtrales, ſed etiam libros protocolorum, vulgo *borradores*, ſeu *jornali*, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 13. & 14.
Hæres etiam tutoris, vel curatoris exhibere tenetur, & an ei credatur ad ſe librum non perveniſſe, ibid. *n.* 33. *d. t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. & 72. & *d. t. l.* 1. *c.* 2. *à n.* 72.
Apud nos tutor, vel curator libros conficere, nec edere tenentur, ibid. *n.* 74. *d. t.* 4. *l.* 2. *c.* 8.
Tutor, & curator an inſtrumenta ſolutionum, & contractuum edere teneatur ? *t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 63.
Libri Monaſterii, Prælatorum, capitulorum, vel aliorum dominiorum, ſyndici, & plurium aliarum perſonarum, omnibus intereſſe habentibus, edendi ſunt, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 10.
Non ſemel, ſed toties, quoties ex cauſa opus fuerit, ibid. *n.* 11.
Quam editionem etiam hæredes facere tenẽtur, licèt officium, cujus cauſa libri ſcripti ſunt, non exerceant, & libros penes ſe extare negent, niſi apud alios ſtare probaverint, ibid. *n.* 12. & 13.
Exercentes publicam artem, ſeu officium, licet authoritate privata, puta mercatores, campſores, bancharii libros exhibere tenentur, ibid. *n.* 14. & 29.
Nec excuſantur dicentes in libris negotia propria, & aliena ad negotium non pertinentia ſcripta eſſe, quæpandi non debent, ibid. *n.* 30.
Sed tunc extractio pro exhibitione ſufficit, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *à n.* 9. & *ſeqq.*
Ita tenentur omnes adminiſtratores, qui ad rationes obligati libros conficere tenentur, ibid. *n.* 31. *d. t.* 4. *l.* 2. *c.* 8.
Et non excuſatur, licèt ei à domino promiſſum ſit, ejus ſimplici dicto fidẽ præſtare, ibid. *n.* 32.
Nec allegans libros perdiſſe, ibid. *n.* 33.
Vel eos non habere, vel jam fuiſſe editos, ibid. *d. n.* 33. & *à n.* 57.
Ita hæredes eorum exhibere tenentur, ibid. *n.* 33. & *n.* 72. ubi an eis credatur dicentibus ad manus ſuas librum non perveniſſe, & *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *à n.* 72. & *d. t. l.* 6. *c.* 4. *à n.* 4.
Ex quibus tamen cauſis ab editione prædicti excuſari poſſunt, ibid. *à n.* 35. & *à n.* 57. & 73. *d. t.* 4. *l.* 2. *c.* 8.
Liber privatus intereſſe habentibus an, & quando exhibendus, ibid. *n.* 48.
Socius, & alii ſimiles librum rationis edere tenentur ei, cujus negotia geſſerunt, aliàs contra eum juratur, & ad intereſſe, tenentur, ibid. *à n.* 57. *Cum ſeqq* ubi quomodo, quibus, quando, qua forma, exhibendum, quibus rationibus non excuſetur, & de ſocio non adminiſtranti, & *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 4. & *n.* 22.
Quid ſi plures ſocii ſint ? Ibid. *n.* 58. *d. t.* 4. *l.* 2. *c.* 8.
Hæredes etiam ſocii, & hæres hæredum exhibere tenentur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 5.
Quid ſi plures hæredes ſint ? Ibid. *d. n.* 6.
Socius non ſolum proprios, ſed etiam libros ſui adminiſtratoris inſtitoris exhibere tenetur, adminiſtratori percipere poteſt, ut exhibiat, aliàs ad intereſſe tenetur, ibid. *n.* 7. & 8.
Libri ſociales inter ſocios communes, ipſis ſociis exhibendi ſunt, & ſocius exhibere recuſans

ſans mali juris præſumptionem contra ſe habet, & ad intereſſe juramento liquidandum tenetur, ibid. *à n.* 21.

Niſi facto tertii deficile non removendo impediatur, ibid. *n.* 22. *&* 23.

Theſaurarius publicus, vel ſimilis quando edere libros, & qua forma confectos exhibere teneantur, & ſub quibus pœnis? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 11. *à n.* 30.

Regulariter pupillo, ejus favore à reo inſtrumenta edenda ſunt, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 59.

Capſarius, Inſtitor, vel factor, vulgo, *caxeiros* quando libros adminiſtrationis ſuæ conficere, vel non, teneantur, ibid. *à n.* 75. *&* *d. t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 78. ubi quod ad damna, & intereſſe teneatur.

Poſſeſſor poſſeſſionis ſuæ titulum nec Eccleſiaſticis, nec orphanis, nec Principi oſtendere tenetur, & quando hoc fallat, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 10. *à n.* 147. *&* *t.* 3. *l.* 6. *c.* 43. *n.* 7. *&* *c.* 44. *n.* 11.

Inferior contra ſuperiorem nullo tempore præſcribere poteſt, ut poſſeſſionis ſuæ titulum non oſtendat, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 43. *n.* 62.

An inſtrumentum dotis, & teſtamentum ad diviſiones exhibendum ſit? Vid. *Diviſio.*

Quomodo procedatur contra exhibere debentes, ut exhibeant, vel ſi non exhibeant? *t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 34. 64. *&* 65. *&* *d. t. l.* 8. *c.* 1. *à n.* 46. ubi de iis, adverſus quos in tali caſu juramentum in litem non defertur.

Minor licèt inſtrumentum exhibere debens non exhibeat, à cauſa non cadit, ſed ſuccurritur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 60. *Cum ſeqq.*

Ad detegendam propriam turpitudinem nemo libros exhibere tenetur, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 48.

Vid. *Inſtrumentum, Juramentum, Liber, Societas, & Tutor.*

EDIFICARE.

Nemo in re communi edificare poteſt, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 19.

EDUCATIO.

Unde dicatur, quomodo accipietur? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 1. *n.* 2.

Educatio pars tutelæ eſt, & de tutela ad educationem argumentum valet, ibid. *n.* 3.

Educatio adoleſcentium totius reipublicæ fundamentum eſt, ibid. *n.* 4.

Educatio mores facit, ibid. *d. n.* 4.

Ingenia miteſcit, ibid. *n.* 6.

Parentes filios educare debent, quod eorum prima cura eſt, ibid. *n.* 7. *&* 8. *&* 16.

Ita tutor, curator, & Judex, ibid. *n.* 1. 10. 11. *&* *ſeqq.* ubi rationes dantur, & ſatisfactiones admonentur.

Educatio per regulas tutelæ non defertur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 79. *&* 83.

Licèt conceſſa tutela educatio conceſſa intelligitur cum præferentia aliis, ibid. *n.* 94. *&* 95.

Tutores imprimis educare debent pupillos in fide, & in orationibus neceſſariis, & quæ iſtæ ſint? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 2. *Cum ſeqq.*

Mater per ſe ipſam de jure naturæ, & pietatis officio infantem per trienium lactare tenetur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 2. *n.* 1. ubi alias rationes traduntur, & ſequentes ſunt.

Infanſos exoſſe, & caro excarne matris eſt, ibid. *d. n.* 1.

Lactis mutatio periculoſa eſt, ibid. *n.* 2.

Ejus ſuctus nec ſanitati, nec incremento conducit, ibid. *d. n.* 2.

Ex lacte boni mores, & mali hauriuntur, ibid. *d. n.* 2.

Aliæ rationes hujus lactationis aſſignantur, ibid. *n.* 20. *&* *ſeqq.*

Reginæ multæ proprio lacte filios lactarunt, quod legibus inſtitutis maiorum, & exemplis divinis comprobatur, ibid. *n.* 3.

Matres, quæ ſine juſta cauſa filios non lactant, mortaliter peccant, ibid. *n.* 4.

Sive mater vilis, ſive nobilis, ſive Regina ſit, ibid. *n.* 5. ubi rationibus, & exemplis divinis comprobatur.

Nec conſuetudo excuſari poteſt, & quare? Ibid. *n.* 67. quod temperatur, ibid. *n.* 17. 18. *&* 19.

Mater non ſolum legitimos, ſed etiam naturales, & ſpurios filios lactare tenetur, ibid. *n.* 8.

Niſi ſine infamia lactare non poſſit, ibid. *n.* 15.

Etiam, invito patre, mater per trienium filium lactare poteſt, ibid. *n.* 9.

Licèt divortium fiat, ibid. *n.* 11.

Divortio facto maſculi apud patrem, filiæ apud matrem manere debent, ibid. *n.* 10.

Ob infirmitatem mater ab lactatione excuſatur, ibid. *n.* 12.

Ita quando lacte, vel ſufficiente caret, ibid. *n.* 13.

Vel quando per divortium, vel per mortem mariti mater in Monaſterium ingreditur, vel ſtatim ingreſſura eſt, ibid. *n.* 14.

Quãdo mater pauper lactare teneatur? Ibid. *n.* 16.

Mater an, & quando ultra lac ad alimenta neceſſaria teneatur? Ibid. *à n.* 23.

Si mater lactare non poſſit, quæ nutrices quærendæ ſint? Ibid. *n.* 22.

Educatio pupillorum, pupillarum vè tota ab arbitrio Judicis pendet, illo commendata adſcripta, & repoſita eſt. *t.* 3. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 1. *&* *ſeqq.* ubi ſatis de arbitrio regulando in materia invenies, *&* *n.* 72. *&* *ſeqq.* *&* *à n.* 105. *&* *ferè Per tot. cap.*

Judex in hac educatione prius voluntatem patris ſequi debet, ibid. *n.* 2. 3. 4. *&* 7. *&* 8. *&* *ſeqq.*

Et quando à voluntate patris recedere poſſit, vel debeat? Ibid. *à n.* 11.

An apud ſubſtitutos hæredes educari debeant? Ibid. *n.* 12. 13. *&* *ſeqq.* *&* *à n.* 78.

An apud eos, penes quos pudicitia inſidietur? Ibid *n.* 17. 18. *&* 19.

An

An penes debitorem, aut creditorem? Ibid. *n.* 20.
An apud matrem? Ibid. *n.* 22. & *n.* 54. & *seqq.* ubi invenies ex quibus causis removeri debeat.
Quid si debitix, aut creditrix mater sit? Ibid. *n.* 23.
An præferenda fratri pupilli, ibid. *n.* 24. 26. 27. & 28. & 70. & *seqq.*
An avo paterno mater in educatione præferenda? Ibid. 25.
Quid si mater secundo nubat? Ibid. *à n.* 32. & *t.* 3. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 13. & *seqq.* & utrobique multas quæstiones inpuncto invenies.
An Princeps matres inpuncto dispensare possit? Ibid. *n.* 53.
In educatione, suspicione remota, illa præfertur, qui suis expensis pupilum educari offert, ibid. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 36.
Apud vitricum pupillus educari nequit? Ibid. *n.* 43.
Pater an, & quando ab educandis filiis removeatur? Ibid. *n.* 46. *Cum seqq.* ubi exempla.
An filiæ impuberes ex illegitimo coitu natæ apud matrem educari debeant? Ibid. *à n.* 59.
Educatio quando avis committenda? Ibid. *n.* 64. *Cum seqq.* ubi de avis, & proavis, & eorum præferentia.
Quando penes fratrem, aut avunculum pupillus educari debeat? Ibid. *n.* 70. & *seqq.*
Quando apud agnatos, seu cognatos? Ibid. *n.* 75.
An in materia voluntas educandi exploranda sit? Ibid. *n.* 77.
An apud extraneos educari possint, & ad id à Judice extranei cogendi sint? Ibid. *à n.* 85.
Legatarius, vel hæres educationem à testatore relictam non acceptantes an indigni fiant, & legatum amittant? Ibid. *à n.* 88.
An, & quando penes Monasterium pupilla educari debeat? Ibid. *à n.* 91.
Ubi esse debet, dies lis super educatione pendet.
Quæ Judex scrutari debet se jam educatio commissa sit? Ibid. *à n.* 94.
Ex quibus causis educatio removenda est? Ibid. *à n.* 108. *usq. ad finem.*
A sententia decernente educationem, vel eam removente appellatio in quo effectu recipiatur? Ibid. *à n.* 96. *Cum seqq.* ubi multa de appellatione invenies scitu digna.
Pendente appellatione apud quem minor educandus erit? Ibid. *n.* 107.
Sponsa apud quos esse, & educari debeat? Latè, ibid. *à n.* 81.
An super educatione pupilli transactio fieri possit? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 27.

ELECTIO.

Electorum obligatio quæ sit in eligendis ad munera publica, & ad quid teneantur? *t.* 1. *à n.* 187. *usq. ad n.* 192. & *c.* 3. *n.* 27.
Qui ad munera publica eligendi sint? Vid. *Dives*, *Magistratus*, *Munera*, & *Nobilis*.
Eligere viam, per quam ejus dispositio curruat, nemo censetur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 38.
Ex electione jus electis acquiritur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 248.
Nemo se ipsum eligere potest, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 28.
Nec se Syndicum facere, ibid. *n.* 29.
Nec instituere, aut presentare, ibid. *n.* 30.
Nec se tutor dari, ibid. *n.* 25.
Nec alia se respicientia facere, ibid. *n.* 31.
In divisione minor partem, quam velit eligere potest, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 71.
Gravatus unum eligere, an plures possit? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 15. & 17.
Quid in gravato eligere unum ex certis? Ibid. *n.* 16.
Gravato unum ex certis, quos testator disignavit, non eligente, omnes superstites concurrunt, ibid. *n.* 18.
Quod in alternativis electio debitoris sit, tantum in contractibus procedit, & non in legatis, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 127. & 128.
Reo condemnato alternative, Judex terminum assignare debet, ut eligat, aliàs creditor eliget, quo peracto, debitor moram purgare nequit, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 110. & 111.
Maritus an successorem maioratus, aut emphyteusis absque consensu uxoris eligere possit? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 123.
Si in contractu matrimonii conventum sit, ut filius primogenitus, vel alius magis idoneus, quem pater elegerit, in aliquo castro succedat, & nulla electione facta, pater decedat, primogenitus totum castrum habebit, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 36.
De electione fori, Vid. *Forum*, & *Privilegium*.
De electione facienda à testamentario circa multos casus, Vid. *Testamentarius*.
Vid. *Præsentatio*.

EMANCIPATIO.

Emancipationis præcipuus effectus qualis sit? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 16.
Quæ solemnitas olim, & hodie necessaria sit? Ibid. *n.* 11. & 12.
A quo die emancipatio locum habeat? Ibid. *n.* 13.
Per procuratorem fieri nequit, ibid. *n.* 14.
Filius clericus coram quo Judice emancipari possit? Ibid. *n.* 15.
Emancipatio jura sanguinis, nec naturale tollere nequit, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 87.
Nec jus suitatis hodie, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 7. *n.* 4.
Emancipatio facta tempore infirmitatis fraudulenta præsumitur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 10.
Quando fraudulenta præsumatur? Remissivè, *t.* 3. *l.* 2. *d. c.* 6. *n.* 25.
Nemo pro parte emancipari potest, nec usufructu retento, ibid. *n.* 22.
Filius emancipationem accceptare non cogitur, ibid. *n.* 2.

Sed

Sed ex cauſis, quibus exhæredari poteſt, emancipari cogitur, ibid. *n.* 3.
Ita pater filium emancipare non cogitur, ibid. *n.* 4.
Nec etiam reſcripto Principis, ibid. *n.* 5.
In aliquibus tamen caſibus pater filium emancipare cogitur, qui recenſentur, ibid. *à n.* 6. *Cum ſeqq.* & remiſſive, *d. t.* 3. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 49.
Filius emancipatus invitus ad patriam poteſtatem reddit, ibid. *d. t.* 3. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 17.
Nec emancipationi renuntiare poteſt, ibid. *n.* 19.
Sed propter ingratitudinem ad patriam poteſtatem revertitur, ibid. *n.* 21.
Filia exiens per matrimonium à patria poteſtate, vidua facta ad eam non reddit, ibid. *n.* 20.
Infans an emancipari poſſit? Ibid. *n.* 23. & *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 40.
Pater filii emancipati tutor remanet, & tanquam tutor tenetur, ſicut quilibet tutor extraneus, *t.* 3. *l.* 2. *d. c.* 6. *n.* 1. & *n.* 26.
Pater emancipans filium dimidiam uſusfructus bonorum filii tempore emancipationis retinet, ibid. *n.* 18.
Cura per emancipationem finitur, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 8. *n.* 34.
Vid. *Filius*, verſ. *Emancipati, & Patria Poteſtas.*

EMPHYTEUSIS.

Emphyteuſis definitio traditur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 12. *n.* 3.
Contractui locationis affinis eſt, & latomodo ſub nomine locationis venit, ibid. *n.* 1.
Non facile unus ab altero diſtinguitur, ibid. *n.* 2.
Emphyteuſis per epiſtolam celebrari poteſt, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 45.
Minor, pupillus an emphyteuſim accipere poſſint, & quibus ſolemnitatibus, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 12. *n.* 14. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 59.
An emphyteuſim dare? *t.* 3. *l.* 5. *d. c.* 8. *n.* 26.
An renuntiare? Ibid. *n.* 12. *d. c.* 12. *l.* 7. *t.* 3.
An licentiam emptori concedere? Ibid. *n.* 13. & *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *à n.* 8. & *l.* 7. *c.* 1. *t.* 3. *n.* 20. ubi an emphyteuſim alienare poſſit? Vid. *Minor.*
Emphyteuſis aut Eccleſiaſtica, aut ſecularis eſt, quæ inter ſe differunt, & quæ ſint? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 8. *à n.* 1.
Eccleſiaſtica emphyteuſis per diſpoſitiones jures canonici regulatur quo ad dominium directum, quo ad utile per diſpoſitiones juris civilis, ibid. *n.* 5. & 6.
Utile dominium emphyteuſis quid laicale eſt, & profanum, ſuper quod Princeps diſponere poteſt, ibid. *n.* 71.
Emphyteuſis Eccleſiaſtica inter conjuges non communicatur, niſi empta ſit? Ibid. *n.* 7.
An, & quando perpetua, vel de pacto, & providentia emphyteuſis Eccleſiaſtica ſit? Ibid. *à n.* 8. *Cum ſeqq.*
Emphyteuſis Eccleſiaſtica pro ſe, & hæredibus ſimpliciter ſumpta ad hæredes extraneos non tranſit, ibid. *n.* 11.
Secus ſi conceſſa pro quibuſcunque hæredibus ſit, vel quando bona eſſe Eccleſiæ non conſtat, ibid. *n.* 12.
Eccleſiaſtica emphyteuſis individua eſt, ibid. *n.* 13. ubi *n.* 14. *Cum ſeqq.* ampliatur.
An in emphyteuſi Eccleſiaſtica naturalis filius ſuccedat? Ibid. *n.* 83. ubi etiam de legitimato
Emphyteuſis individua eſt, licèt ſecularis ſit, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 87. & *t.* 2. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 13.
Licèt perpetua ſit, quæ patrimonialis, aludialis, & hæreditaria dicitur, *d. t.* 2. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 14. & 15.
Quando perpetua ſit? Ibid. *à n.* 8.
Emphyteuſis perpetua inter conjuges communicatur, ibid. *n.* 16.
Quomodo inter eos dividenda? Ibid. *n.* 38.
Hæreditatem, & tertiam auget, ibid. *n.* 18.
Si de ea non diſponatur etiam ad hæredes extraneos pertinet, ibid. *n.* 19.
In petitionem hæreditatis, & judicium familiæ, erſciſcundæ venit, ibid. *n.* 21. & 22.
In ea locum habet repræſentatio, ibid. *n.* 20.
Executio pro debitis, ſicut in bonis aludialibus ſit, ibid. *n.* 17.
filius exhæredatus, vel hæreditatem repudians hujuſmodi emphyteuſim retineri nequit, ibid. *n.* 23.
Nec ab hærede in creditorum præjudicium, ibid. *n.* 24.
Sub fideicommiſſo venit, ibid. *n.* 25.
Et quando generaliter emphyteuſis in fideicommiſſum univerſale veniat? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 16. *n.* 154.
Cenſum realem, & uſumfructum ultra vitam in ea imponi poteſt, *d. t.* 2. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 26. & 27.
In ea pater filiis præjudicare poteſt dummodo ligitimas non ledat, ibid. *n.* 26.
Ob delictum emphyteuta confiſcatur, ibid. *n.* 29.
Sed per partes non dividitur, ſed per æſtimationem, & quare? Ibid. *n.* 30. & 31. Vid. Infra.
Nec maioratus vinculo ſubjici poteſt, vel ſecularis, vel Eccleſiaſtica ſit, ibid. *n.* 34.
Hæres tamen gravari poteſt ut emphyteuſim perpetuam vendat ad conſtitutionem maioratus, ibid. *n.* 35.
An pater in teſtamento jubere poſſit, ut certo filio incapitetur, ibid. *n.* 36.
Pluribus hæredibus æqualiter inſtitutis, ſed in inæqualibus hæreditatis protionibus, unuſquiſque, eandem portionem habebit in emphyteuſis æſtimatione, quam in hæreditate habet, incapitata illi maiorem portionem habenti, ibid. *n.* 37.
Emphyteuſis incapitanda eſt illi, qui maiorem partem in ea habet, ibid. *n.* 38.
Attento jure communi emphyteuſis perpetua per regiones dividi poterat, ibid. *n.* 114.

Ita etiam de consensu domini, ibid. *n.* 115.

Emphyteusis consensu domini divisa pro pluribus reputatur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 51.

Divisio per æstimationem consensum domini non requirit, quia alienatio necessaria est, & pendente litigio fieri potest, *t.* 2. *l.* 2. *d. c.* 8. *n.* 118. *Cum seqq.*

Sed in divisione voluntariè facta, & inæqualiter consensus domini requiritur, ibid. *à n.* 121.

Si res emphyteutica uni assignetur, cum clausula *Accedente domini consensu, & non aliter*, caducitas evitatur, ibid *n.* 123.

Emphyteusis duobus copulativè concessa quando, & quomodo dividatur, & an consensus domini requiratur? Ibid. *n.* 124. & 125.

Quid quando de consuetudine dividi possit, ut in regione Iteramnensi, quæ consuetudo abrogata fuit per *Extravagant?* Ibid. *n.* 126. & 127.

Emphyteusis quando de pacto, & providentia sit, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 8. *à n.* 8.

Ad succedendum in emphyteusi de pacto, & providentia qualitas hæredis non requiritur, cum jure sanguinis deferatur, nec divisionem patiatur, ibid. *n.* 40.

In ea pater filiis vocatis præjudicare, etiam de consensu domini, non potest, ibid. *n.* 41.

Nec in manibus domini in filiorum præjudicium renuntiare, ibid. *n.* 42.

Nec uni filiorum in aliorum præjudicium prælegare, etiam domini accedente consensu, ibid. *n.* 43.

Nec pro solvendis debitis vendere, ibid. *n.* 44.

Et si de facto vendatur tantum in vita alienantis durabit, ibid. *n.* 45. & 46.

Et filius ad reivindicandam actionem habet, ibid. *n.* 51.

Nec Judicis authoritate vendi potest, licèt, pro descendentibus determinatis accepta non sit, sed in genere, ibid. *n.* 47.

Pater in hujusmodi emphyteusi gravare nequit filium, ibid. *n.* 48.

Nec per viam transactionis præjudicare, ibid. *n.* 50.

Nec ad fiscum transit, ibid. *n.* 49.

Multi casus, in quibus dubitatur an pater filiis in hujusmodi emphyteusi præjudicare possit, vel non, vel de licentia domini, vel Regis, & quid quando filius cum inventario, vel sine illo hæres patris fuerit, ibid. *à n.* 52.

Quando emphyteusis de pacto, & providentia, vel familiaris inter filios per æstimationem dividatur? Ibid. *à n.* 60.

Emphyteusis mixta illa est, quæ pro se, & ejus hæredibus habentibus certam qualitatem conceditur, quæ individua est, & per æstimationem dividitur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 62.

Emphyteusis pro se, & pro hæredibus simpliciter concessa ad extraneos transit, legari, vel donari, etiam domino irrequisito potest, ibid. *n.* 63.

Accepta pro se, & filiis, & hæredibus, vel Ecclesiastica, vel secularis ad filios non hæredes pertinere nequit, ibid. *n.* 64.

Nec ad exhæredatos, vel hæreditatem repudiantes, ibid. *n.* 65.

Emphyteusis concessa pro se, & hæredibus suis, vel legitimis ejus hæredibus tantum transit ad eos, qui ex sanguine recipientis fuerint, ibid. *n.* 66. & 67.

Emphyteusis nominationis quæ sit? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 68.

Divisionem non patitur, sed in ea in solidum succedit hæres institutus ab habente potestatem nominandi, ibid. *n.* 69.

Pluribus hæredibus institutis extraneis, inter illos per æstimationem dividitur, aut inter 6. menses venditur, aliàs ad dominum devolvitur, ibid. *n.* 70.

Emphyteuta ab intestato decedente absque ascendentibus, vel descendentibus ad dominum devolvitur, nisi etiam hæreditaria sit? Ibid. *n.* 71. & 72.

An hæres ex testamento, vel ab intestato succedat? Ibid. *n.* 76. & 77.

Inter descendentes quis succedat, & an locus repræsentationi sit? Ibid. *n.* 78. *Cum seqq.*

Quid si filius hæreditatem repudiet? Ibid. *n.* 28.

Quando ascendentes succedant? Ibid. *n.* 81. & *d. t.* 2. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 62.

An naturalis descendens ascendentes excludat? Ibid. *d. n.* 81. *d. t.* 2. *l.* 2. *c.* 8.

An naturales succedant in emphyteusi pro se, & filiis concessa? Ibid. *n.* 82.

An, & quando filius legitimatus? Ibid. *n.* 83.

Quid si emphyteusis Ecclesiastica sit, ibid. *n.* 83. & *seqq.*

Emphyteusis nominationis an, & quando inter conjuges communicetur? Per casus resolvitur, *d. t.* 2. *l.* 2. *c.* 8. *à n.* 85.

In vita emphyteutæ in emphyteusi nominationis executio fieri potest, secus post mortem, licèt in vita executio jam cæpta esset, ibid. *n.* 97.

Nominatus ad hujusmodi emphyteusim gravari nequit, & quando possit? Ibid. *n.* 98. & 99.

Pluribus vocatis ad emphyteusim simul non succedunt, sed primo vocatus, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 6. *à n.* 7.

Data facultate nominandi filium, aut filiam, filio relicto, an filiam nominare possit? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 7. *n.* 41.

Pater an filium ex secundo matrimonio nominare possit, relicto filio primi, ad emphyteusim acceptam pro se, & uxore atque uno filio utriusque primi conjugis? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 91. 92. & 93.

Filii primi matrimonii an præferantur filiis ſecundi in emphyteuſi ? *t.* 2. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 41.
Maritus abſque conſenſu uxoris an ad emphyteuſim nominare poſſit ? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 123. Vid. *Maritus.*
Mulier quinquagenaria filios habens an ſecundum maritum nominare poſſit, ſi tempore nominationis liberos non habeat ? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 119. *&* *n.* 129.
Infans, pupillus, vel minor, vel eorum tutor, aut curator, an, & quando ad emphyteuſim nominare poſſint ? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 28. *&* *d.* *l.* *c.* 6. *n.* 45. *&* *d.* *c.* 6. *n.* 52. *&* *d.* *t.* *l.* 7. *c.* 12. *n.* 16. *&* *d.* *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 12.
Nominatio in teſtamento nullo ratione præteritionis, vel exhæredationis an valida ſit? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 28.
Nominatio facta ex nunc pro ut ex tunc ad favorem filii primogeniti in emphyteuſi, ſeu maioratui electivo conventa in capitulis matrimonialibus an valida ſit ? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 5. *à* *n.* 29. ubi multa circa nominationem invenies.
Emphyteutæ quando penſionis remiſſio fieri debet ? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 11. *n.* 7.
Ad ſolutionem penſionis emphyteuſis quilibet poſſeſſor in ſolidum tenetur, & quilibet hæres, licèt inventarium conficiant, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 46. *&* 47.
An ex defectu ſolutionis unius alter in comiſſum cadat ? Ibid. *à* *n.* 48.
In emphyteuſi Eccleſiaſtica per bienium, in ſeculari per trienium emphyteuta expectandus eſt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 83.
An factum tutoris, vel curatoris in emphyteuſi minori præjudicet ? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 12. *n.* 5.
In caſu penſionis non ſolutæ, & alienationis minor reſtituitur, ibid. *n.* 11.
Emphyteutã emphyteuſim deteriorans an expelli poſſit, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 7. *n.* 29. *&* *t.* 3. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 111.
Dominus emphyteuſis alienationi ejus præſens, & tacens an conſentire videatur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 2. *n.* 38.
An unus ex dominis directis abſque aliorum ceſſione rem totam retrahere poſſit, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 87.
Curator, Eccleſia, ejus Prælatus, tutor, & minor an comiſſum remittere poſſint, & an reſtituantur ? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 12. *n.* 6. 7. 8. *&* *ſeqq.* *&* *d.* *t.* 3. *l.* 6. *c.* 14. *n.* 45. *&* *d.* *l.* *c.* 18. *à* *n.* 21.
An maritus ſine uxoris conſenſu ? Ibid. *n.* 7. *d.* *t.* 3. *l.* 7. *c.* 12.
Pater an pupillariter pro filio nominare poſſit, & quo uſque nominatio duret, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 18. *à* *n.* 21.
Minor, ſeu tutor canonem ab emphyteuta recipiens an commiſſum remittere cenſeatur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 23. *n.* 23.
Tutor, & curator, vel minor quando, & ſuper quibus circa emphyteuſim tranſactiones facere poſſint ? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *à* *n.* 74. Vid. *Tranſactio.*
Jus petendi renovationem perſonale eſt, ita jus feudale, & primogeneti retractus, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 79.
An renuntiari, vel cedi ad favorem alterius, in præjudium proximorum poſſit ? Ibid. *à* *n.* 77. *Cum* *ſeqq.*
Jus renovationis non dividitur, ſed aliquando per æſtimationem dividendum venit, *t.* 2. *l.* 2. *n.* 100. *&* *à* *n.* 190. ubi ad contraria reſpondetur.
Renovatio à domino directo negari nequit, ibid. *n.* 101. *&* *t.* 3. *l.* 6. *c.* 44. *n.* 31.
Licèt clauſula, quod finitis liberis ad dominum revertatur, non obſtante, ibid. *n.* 102. *d.* *t.* 2. *l.* 2. *c.* 8.
Nec prætextu damnificationis, imo cum diminutione penſionis renovari debet, ibid. *n.* 104.
Quando neceſſitatis prætextu? Ibid. *n.* 105. *&* 106.
Gratificationi locus non eſt, ſed nominato, & illo deficiente, filio ſeniori renovari debet, ibid. *n.* 107.
In renovatione dominus clauſulas antiquas mutari nequit, ibid. *n.* 103.
Renovatio intra quod tempus petenda eſt? Ibid. *n.* 108. *&* *t.* 3. *l.* 7. *c.* 16. *n.* 23.
Si minor non petat an reſtituatur ? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 12. *n.* 10. *&* 11.
Emphyteuſis renovata eadem cenſetur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 60.
Dominus, emphyteuſi finita, an ejus poſſeſſionem propria authoritate capere poſſit ? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 44. *n.* 30. *&* 51. *&* *à* *n.* 104. *Cum* *ſeqq.* ubi an ſpolium committat ?
An in renovanda emphyteuſi à minore ſubhaſtatio requiratur, *t.* 3. *l.* 7, *c.* 17. *n.* 26. ubi quid in dandis ejus bonis in emphyteuſim.
Ex ſolutione facta ab emphyteuta, ſeu feudatario contra dominum poſſeſſio non acquiritur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 41. *n.* 33.
Emphyteuta Eccleſiæ an de nullitate ex defectu conſenſus Appoſtolici opponere poſſit ? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 18. *n.* 9.
Emphyteuta, & dominus quando ratione emphyteuſis poſſidere dicantur, & fori electionem habeant ? *t.* 5. *l.* *unic.* *c.* 2. *n.* 20.
Dominus emphyteuſis quando executionem ſententiæ in bonis emphyteuſis impediri poſſit, vel è contra ? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 12. *n.* 15. *&* 16. & Vid. *Tertius.*
Quando pactum de lucranda emphyteuſi in dotem data, ſoluto matrimonio per mortem uxoris ſine filiis, valeat ? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 39. *&* 40.
Vid. *Diviſio, Fructus, & Mayoratus.*

EMPTIO, VENDITIO.

Emptio, & venditio quid ſit ? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 2.

Emptio contractus frequentior, & utilior cæteris est, ibid. *n.* 1.
Bonæ fidei est, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 12. *n.* 31.
Omnes in emendo, & vendendo contendere sciunt, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 56.
An emptio, an locatio fructuum contracta sit? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 11. *à n.* 12. & Vid. *Locatio.*
Emptio, & venditio inter absentes per procuratores fieri valet, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 10.
Quod mandatum sufficiens sit? Ibid. *n.* 11.
Emptio, & venditio per epistolam celebrari potest, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 38.
Quando scriptura indigeat? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 12. *n.* 40.
Nemo emere, vel vendere cogitur; ibid. *n.* 15. 16. *&* 17. *d. l.* 7. *c.* 1. *t.* 1. ubi de limitationibus generaliter.
Quis sit Judex competens ad cognoscendum an res pro constructione Ecclesiæ vendenda sit? Ibid. *n.* 17.
Emens servum ad rationes obligatum, domino vendenti ante rationes redditas, revendere tenetur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 29.
Socius, & condominus an in emptione rei communis pro eodem pretio præferanrur? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 43. & Vid. *Divisio.*
Emere, vel vendere possunt, qui prohibiti non inveniuntur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 1.
Curator tamen, vel tutor bona eorum, quos sub sua cura habent emere non possunt, ibid. *n.* 2. & quare, *n.* 3.
Ita furiosi, & similium curator, ibid. *n.* 4.
Ita filii, & consanguinei tutorum, & curatorum, ibid. *n.* 5.
Nec titulo permutationis aut donationis acquirere possunt, ibid. *n.* 6.
Nec etiam per interpositam personam, ibid. *n.* 7.
Nec subhasta emere possunt, ibid. *à n.* 8.
Nec de authoritate alterius tutoris, ibid. *n.* 12. ubi ad alios casus extenditur.
Aliter ementes pœna novenii puniuntur, ibid. *n.* 13.
An finita tutela, vel cura emere possint? *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 14. *&* 15.
Judices etiam, & scribæ emere non possunt, nec sub sua potestate accipere, vel habere sub pœna novenii, & amissionis officii, ibid. *n.* 16.
Omnes administratores, officiales reipublicæ, æconomi Ecclesiæ bona suæ administrationis emere non possunt, ibid. *n.* 17.
Nec nomine procuratorio emere valent supradicti, ibid. *n.* 18.
Tutor tamen, vel curator emere potest quando minor ditissimus est, & res empta modicæ quantitatis, ibid. *n.* 19.
Ita quando minor juraverit validam habere venditionem, ibid. *n.* 20.
Et quando ex præcepto testatores emerit, ibid. *n.* 21.
Ita tutor possessionem rei ipsi à patre pupilli donatæ, seu venditæ, aut alio titulo pertinentis, capere potest, ibid. *n.* 22.
Ita tutor, vel curator in re subhastanda licitari potest, ibid. *n.* 23.
Avus paternus, maternus, avia, mater, tutrices emere possunt; ibid. *n.* 24.
Ita quando minor religiosus professus factus fuerit, ibid. *n.* 25.
An statuto sanguinis retrahere possint tutores, & curatores? Ibid. *n.* 26. *&* 27.
An tutor credita contra pupillum acquirere possit, ibid. *n.* 29. & Vid. *Cessio.*
Tutor, vel curator an ex successione tam ex testamento, quam abintestato acquirere possit? Ibid. *n.* 33. *Cum seqq.*
Tutor rusticus cinens à pœna novenii excusatur, ibid. *à n.* 30. ubi quare, & Vid. *Restitutio.*
Maritus an commoditatem fructus dotis aliis vẽdere possit? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 11. *à n.* 29.
An res æstimatæ in dotem datæ vendi possint, & ad quid emptor teneatur? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 7. *&* 8. & Vid. *Dos.*
Emens ab eo, qui crimen læsæ Magistatis Divinæ, vel Humanæ commisit, quid probare debeat, ut pretium recuperet? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 54.
Infans vendens dominium retinet, & periculum rei emptæ ad emptorem pertinet, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 75.
Restitutio in integrum an vendi possit? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 164. *&* 248.
Tutores emere, & vendere possunt nomine pupilli, seu minoris, & aliquando tenentur *t.* 3. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 3. *&* 4. *&* *n.* 16. *&* *d. t. l.* 7. *c.* 9. *n.* 1.
Vel ad aliud honestum lucrum pecunias collocare debet, *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 2.
Aliàs ad damna tenentur si non emant emenda, vel vendenda non vendant, ibid. *n.* 5. *d. c.* 1. *&* *d. c.* 9. *n.* 3. ubi quod ad usuras tenetur, *&* *t.* 3. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 26.
An cum authoritate Judicis emere debeant, & quid si sine illa emant, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 15. *à n.* 24.
Intra quod tempus emere, debeant? *t.* 3. *l.* 7. *d. c.* 9. *n.* 4.
Quid apud nos respectu obligationis tutoris in emendo? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 15. *à n.* 23.
Emere, vel vendere debent iis, qui emere, vel vendere possunt, aliàs ad damna tenetur, ibid. *n.* 6. *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 1.
Mater etiam tutrix pecunias pupilli in emptionem convertere debet, aliàs de interesse tenetur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 46.
Scriptura conficere debent quando aliter emptio non tenet, aliàs ad damna tenentur, ibid. *n.* 7. *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 1.
Arrhas pro securatione contractus dare, vel accipere possunt, & si sua culpa eas amittant, eorum damno cedit, ibid. *n.* 8. *&* 9.

Emere, vel vendere ſolum poſſunt res, quæ vendi, vel emi non prohibentur, aliàs ad damna tenentur, ibid *n.* 12.
Obligatio emendi tutorum intelligitur data occaſione emendi, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 5.
Et quid contra tutorem in hoc caſu probari debet, ibid. *n.* 14. *&* 15. *&t.* 4. *l.* 8. *c.* 15. *à n.* 16.
Et quando res emenda ſecura eſt, aliàs ad damna tenentur, ibid. *n.* 6. *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 9.
Tutor, & curator poteſtatem vendentis rem, & titullos rerum emendarum examinare tenentur, ibid. *n.* 8. *&* 9.
A ſuſpecto emere non debet, aliàs ad damna, & intereſſe tenetur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 25.
Si tutor prædia minus idonea comparaſſet levi culpa excuſatur, ibid. *n.* 10. *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 9.
Sed ſi perſordes, aut gratiam emat, ad damna, & intereſſe tenetur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 24.
Vineas, vel alias res, quæ magna indigent cultura, & expenſa emere non poſſunt exiſtentibus frumentariis rebus, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 28.
Nec edes emere debent, exiſtentibus prædiis furmentariis, & quare? Ibid. *n.* 30.
Nec res quæ uſu conſumuntur, niſi neceſſariæ ſint, ibid. *n.* 31.
Nec quæ litigioſæ ſunt, vel vicinum rixoſum habentia, vel ſitæ apud flumen vel longinquæ nec communia vel oneribus obnoxia, puta emphyteuſis ibid. *n.* 33.
Nec à venditore ære alieno gravato, vel paupere emere debent, ibid. *n.* 34.
Bona alterius minoris, aut Eccleſiæ, maioratus, coronæ, fideicommiſſi, vel alio modo alienari prohibitæ emere non debent, ibid. *n.* 35.
Nec molendinum, ibid. *n.* 39.
Nec res malos vicinos habentes, ibid. *n.* 40.
Si plures tutores ſint an unius authoritas in emẽdo ſufficiat? Ibid. *n.* 32.
Quibus pactis tutor, vel curator res minorum vendere, vel emere debeat? Vid. *Pactum.*
An pro ſecuritate emptiones, & venditionis bona minorum hypothecare poſſint? Vid. *Hypotheca.*
An minor pretium cum uſuris reſtituere teneatur emptori. cui res aliena ſine ſolemnitatibus? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *à n.* 56. *&* *à n.* 89. ubi etiam de melioramentis.
Quando de evictione teneantur, Vid. *Evictio.*
Si minor in emptione lœdatur reſtituitur recuperans pretium cum uſuris, reddita re cum fructibus, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 6. *&* 192. *&* *n.* 189. ubi de lœſo in venditione.
Fructus pupillorum quo in loco, quo tempore à tutore, vel curatore vendendi ſint, & an ad tempus cariſtiæ ſervandi? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 36. *&* *t.* 4. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 40.
Emptor inveniri non dicitur, quando juſtum rei pretium non offert, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 105.
Emptor rei hæreditatis quando inveniri dicatur? Ibid. *n.* 103.
Emptio ut perficiatur traditio non requiritur, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 55. *Cum ſeqq.*
Venditio facta ſub conditione faciendi inſtrumentum, vel fideijuſſorem præſtandi, dum inſtrumentum non fit, vel fideijuſſor datur perfecta non eſt, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 12. *n.* 36. *Cum ſeqq.*
Venditio dum perfecta non eſt pœnitentiæ locus erit, ibid. *n.* 38.
Venditione perfecta, etiam ante traditionem pœnitere non licèt, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 49.
Quid in neceſſaria? Vid. *Subhaſtatio.*
Emptio quando ad commodum, & periculum perfecta dicatur? *t.* 2. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 52. *&* *t.* 3. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 13.
Quid in emptione conditionali? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 12. *n.* 24.
Quid in emptione ad menſuram, numerum, & pondus? *t.* 4. *d. l.* 7. *c.* 12. *n.* 25.
Quid in emptione facta per ſpecimem, vulgo, *amoſtra?* Ibid. *d. n.* 25.
Quid in mercibus de uno loco ad alterum tranſmiſſis ibid. *n.* 27. 28. *&* 29.
Quid quando infans vendit? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 75. Vid. *Periculum.*
Emptor pretium non ſolvens dominium non acquirit, *t.* 7. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 63. *&* *t.* 3. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 14. ubi de emptione à tutore facta.
Alias venditor rem una cum fructibus rei vindicare poteſt, *t.* 2. *l.* 3. *d. c.* 7. *n.* 61. *&* 62. *&* *t.* 4. *l.* 7. *c.* 11. *n.* 1.
Vel pretium cum uſuris, *d. c.* 7. *n.* 64. *&* *d. t.* 2. *l.* 8. *c.* 21. *n.* 4.
Quomodo uſuræ in hoc caſu taxandæ ſint? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 11. *n.* 26. 27. *&* 28.
Prædicta procedunt nulla mora ex parte emptoris data, *t.* 4. *l.* 7. *d. c.* 11. *n.* 2.
Hujuſmodi fructus à principio taxari poſſunt, dummodo verum valorem non excedant, quod excedere non præſumitur, ibid. *n.* 3.
Et quando excedere poſſint? Ibid. *n.* 15.
Dato etiam empedimento, & præviſo, ad hoc ut emptor pretium ſolvere non poſſit, adhuc fructus ſuos non facit, ibid. *n.* 4. *&* 5. ubi de ſequeſtro facto à Judice etiam nulla colluſione data.
Niſi emptor pretium deponat, ibid. *n.* 6.
Et quid quando conventum fuit, ut pretium apud emptorem in depoſito ſit? Ibid. *n.* 7.
Ut emptor fructus reſtituat ſola occaſio eos percipiendi ſufficit, ibid. *n.* 8.
Licèt pretium incertum ſit, & per tertium declarandum, ibid. *n.* 9.
Et licèt res cum pacto de retro vendita ſit, ibid. *n.* 10.
Et licèt emptor ex pretio nihil recepturus eſſet, ibid. *n.* 11.

Et licèt in pactum deductum non sit,ibid.*n.* 12.
Si emptor partem pretii non solvat,pro hac restituere tenetur , ibid. *n.* 13.
Licèt hæc pars non soluta per tertium declaranda sit , ibid. *n.* 14.
Licèt dominium in emptorem translatum non sit adhuc de fructibus tenetur , ibid. *n.* 16.
Et licèt emptor exceptionem rei non liberæ traditæ , & de molestiis deceat , ibid. *n.*18.*& à n.* 29.
Et licèt molestias inferens sententiam reportasset , ibid. *n.* 19.
Et licèt conventum sit , ut donec de evictione caveatur , emptor pretium retineat , ibid. *d. n.* 19.
Similiter de fructibus tenetur quando res traditur cum promissione de vendendo,ibid.*n.*20.
Ita fructus negotiationis debentur,quando merces tabernæ venduntur , & pretium non solvitur , ibid. *n.* 21. & quare , *n.* 22.
Emens rem nomine alterius cum propria pecunia pretium etiam cum usuris solvere tenetur, & huic ille cujus nomine res empta fuit, ibid. *n.* 23. *&* 24.
Dum tamen venditor fructus percepit emptor ad prætium cum usuris non tenetur,ibid.*n.*25.
Quid quando in limine contractus evictio imminet , an teneatur solvere pretium donec cautio redatur,& hæc cautio quomodo præstanda , & ad quid, & quatenus emptor teneatur de fructibus , & an deponendo prætium excusetur ? Ibid. *à n.* 29.
Et quid si venditor ideneus est , ibid. *n.* 35.
Quid quando molestiarum eventus dubius est ? Ibid. *n.* 36.
Quid quando emptor molestias affectaverit?Ibid. *n.* 37. ibid. *n.* 38.
Emptor quando ad rescisionem contractus agere , propter molestias possit ? Ibid. *n.* 39.
An ad fructus aut usuras teneatur , si res sterilis sit ? Ibid. *n.* 17. *& à n.* 42.
Et quando venditor absque juxta causa pretium recipere recusat ? Ibid. *n.* 41.
Quid quando habita de pretio fides fuit , ibid. *n.* 4. *& t.* 2. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 65.
Et quando dilatio data ad solvendum pactum fit , ut intra certum tempus pretium non solvatur , & interim usuræ solvantur ? Ibid. *n.* 43. *d. c.* 11. *t.* 4. *l.* 7.
Quid quando res empta tradita non est, vel non perfectè tradita , ibid. *n.* 44.
Emptor quando exceptione rei non traditæ se defendere possit ? Ibid. *à n.* 45. & Vid. *Exceptio.*
Venditor de re vendita , & ejus fructibus pendentibus tempore venditionis , & quales fructus sint ? *t.* 2. *l.* 3. *c.* 7. *à n.* 55. *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 1. *à n.* 18. *& t.* 4. *l.* 7. *c.* 12. *à n.* 1.
Quid in emptione conditionali ? *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 18. *& t.* 4. *l.* 7. *c.* 12. *n.* 23. *&* 24.
Nec venditor expensas circa fructus factas deducere potest,nisi venditio necessaria ex pacto sit , *t.* 4. *l.* 7. *d. c.* 12. *n.* 4. *&* 5.
An etiam de fructibus maturis , & de proximo colligendis , & quando ? Ibid. *n.* 6.
Quid si emptor pretium non solvit ? Ibid. *n.* 7.
An fructus postea nati veniant ? Ibid. *n.* 8.
Quando ad fructus , quos emptor percipere potuisset , teneatur ? Ibid. *n.* 9. *&* 10.
An mora necessaria sit ? Ibid. *n.* 11.
Data mora an interesse alterius teneatur ? Ibid. *n.* 13.
Quid si emptor rem emptori offerat? Ibid.*n.*12. *&* 22. ubi quando clausula constituti , vel similis appositа fuerit ?
An fructus uberimos restituere teneatur ? Ibid. *n.* 14.
Quando civiles , & pensiones , & quid si illos anticipatè ante venditionem receperat? Ibid. *à n.* 15.
An teneatur etiam restituere fructus collonicos id est , quando prædium venditum pro partè certa fructuum colligendorum locatum erat ? Ibid. *n.* 18.
Quid si emptio perfecta non sit , sed pretium solutum ? Ibid. *n.* 19. *Cum seqq. & à n.* 31.
Quid in emptione ad mensuram , numerum, & pondus , vel per specimem , vulgo, *amostra*? Ibid. *n.* 25.
Quid si res vendita sine culpa, & mora perierit? Ibid. *n.* 26. *&* 27.
Quid in mercis de uno loco ad alium transmissis ad emptorem ? Ibid. *n.* 27.*&*28.*Cum seqq.*
Quid quando scriptura opus est ? Ibid. *n.* 40.
In emptione pertinentia, cohærentia rei,& spectantia veniunt , *t.* 3. *l.* 7. *d. c.* 1. *n.* 18.
Vinea vendita dolia , & torcularia quando veniant ? Ibid. *n.* 29.
Domo vendita quando granaria , horrea , viridiaria , & hortus veniant ? Ibid. *n.* 30.
Vendens rem , in qua aliquod jus habet , istud vendere censetur , *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 165.
Frater sciens,& tacens fratrem rem communem vendere , an sibi præjudicet , *t.* 2. *l.* 8. *c.* 2. *n.* 10. *&* 17. *Cum seqq.*
Vendens rem communem,si condominus ratam habeat , de pretio tenetur , *t.* 4. *l.*6. *c.*3. *n.*15.
Siquis sciens , vel ignorans rem sibi sub conditione relictam emat , sibi non præjudicat,purificata conditione , *t.* 2. *l.* 8. *c.* 18. *n.* 40. *&* 41. ubi exemplum datur.
Qui fidem de pretio habere possunt?Remissivè, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 14.
Habita fide de pretio in dubio non præsumitur , quia inverosimilis est , *t.* 2. *l.* 3. *c.* 7.*n.* 65. *&* 66.

Inſtitor,& magiſter navis an habita fide de pretio vendere poſſit ? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 19.
Procurator, ſocius ad vendendum conſtitutus fidem de pretio habere non poſſunt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 38. *& t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 20.
Ita hæres gravatus vendere nequit habita fide, ibid. *d. n.* 38. *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 1.
Fides de prætio in venditionibus rerum fiſcaliũ haberi nequit, aliàs dominium non transfertur, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 67. *&* 68.
Tutor fidem de pretio habere nequit in venditione rei minorum, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 14. *& n.* 37. *& d. l.* 7. *c.* 2. *n.* 49.
Et ita vendentes, vel conſentientes de dolo tenentur, ibid. *n.* 38. *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 1.
Nec dominium in tali caſu transfertur,ibid.*n.*38.
Emens pecunia aliena ſibi acquirit, & non domino pecuniæ, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 4. *&* 5. *& d. t. l.* 6. *c.* 2. *n.* 90. ubi quod fructus acquirit, & de procuratore agitur, *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 7. *n.* 6.
Licèt ex pecunia depoſita emptio fiat, *t.* 4. *d. l.* 6. *c.* 2. *n.* 91.
Et etiam in dubio, niſi procuratorio, vel domini nomine emat, ibid. *n.* 92. *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 7. *n.* 8. *&* 26.
Et licèt res ematur à fratre, vel ſocio cum pecunia communi, *t.* 3. *l.* 7. *d. c.* 7. *n.* 7.
Socius emens nomine proprio ſibi acquirit,*t.*2. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 24.
Procurator ſpecialiter ad emendum conſtitutus emens non ſibi, ſed domino acquirit, licèt proprio nomine emat, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 98.
Procurator civitatis emens proprio nomine cum civitatis pecunia ad certos uſus deſtinata,non ſibi acquirit, quod eſt in voluntate civitatis, ſecus ſi emat ex pecunia ad certos uſus non deſtinata, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 17. *&* 18.
Emens ex pecunia aliena Eccleſiæ,militis, mulieris, & minoris ſibi non acquirit, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 3. *&* 5. *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 7. *n.* 1.2.4.5.*& t.* 3. *l.* 6. *c.* 15. *n.* 8.
Ita furioſi pecunia emptus ejus fit, ibid. *d. c.*7. *n.* 9.
Et aliorum ſub cura exiſtentium, ibid. *n.* 9.
Et eſt in electione minoris rem, vel pecuniam petere, ibid. *d. n.* 3. *d. t.* 4. *l.* 3. *c.* 1.*& t.* 3. *l.* 7. *c.* 7. *n.*16.ubi quid ſi plures poſſeſſiones emptæ ſint, an varie eligere poſſit ?
Quid ſi propriis pecuniis tutor nomine pupilli, vel minoris emat ? *t.* 3. *l.* 7. *d. c.* 7. *n.* 10.
Quid ſi tutor cenſum ſuum cum pecunia minoris redemit ? Ibid. *n.* 11.
Quid ſi tutor emat cum pretio alicujus rei minoris emat ? Ibid. *n.* 13.
Vel cum pecuniis ſuper lucratis à tutore, ibid. *n.* 14.
Quid ſi res frudalis emat ? Ibid. *n.* 15.
In dubio pecunia tutoris an præſumatur ? Ibid. *n.* 19. *&* 20.
Quid ſi extraneus pecunia pupilli, ſeu minoris emat ? Ibid. *n.* 17. *&* 18.
Privilegium eligendi rem, vel pecuniam ad hæredes an tranſeat ? Ibid. *n.* 12.
Emptum ex pecunia dotali an mulieris fiat ? Ibid. *n.* 3.
Vid. *Acquiſita, Procurator.*
Empta res propria pecunia nomine alterius,hujus fit, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 7. *n.* 26.
Sed tenetur pretium cum uſuris ementi ſolvere, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 11. *n.* 24.
Emptor an teneatur ſtare colono, Vid. *Locatio.*
Promiſſio de vendendo, contractus non eſt, ſed contractus tractatus, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 12. *n.* 19.
Promiſſio hujuſmodi contractus ſtricti juris eſt, ibid. *n.* 31.
Unde tradita re,& pretio ſub promiſſione de vendendo, emptio perfecta non dicitur, ibid.*d. n.* 19.
Sed tantum animum contractum perficiendi habere cenſetur, ibid. *n.* 20.
Interim pretium pro mutuo habetur, ibid.*n.*21.
Exponens ſubhaſta rem vendendam pœnitere poteſt, & ultimo licitatori non tradere,ibid. *n.* 21.
Imo talis ſubhaſtatio non obligat,niſi poſt ſcripturam factam, ibid. *n.* 36.
Ex promiſſione de vendendo nullum jus reale acquiritur, ſed ſolum actio in perſonam promiſſoris ad id quod intereſt, ibid.*n.*31.*&* 32.
Ex ea gabella non debetur, ibid. *n.* 33.
Vid. *Locatio, Minor, Promiſſio, & Tutor.*

ENTITAS.

Entitas nec admittenda, nec amplianda eſt, *t.*2. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 13.
Vid. *Identitas.*

EPISCOPUS.

Epiſcopus, & omnes Eccleſiaſtici à juriſdictione ſeculari omnino exempti ſunt,ſed aliquando Epiſcopi coram Judice ſeculari conveniuntur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 2. *&* 5.
Epiſcopus ſive ſecularis,ſive regularis in ingreſſu Epiſcopatus inventarium de bonis ſuis, cum quibus ingreditur facere debet, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 1.
Coram quo Judice non inventarium faciendum ſit ? Ibid. *n.* 58.
Epiſcopi ita inventarium facientes non ſolum de patrimonialibus, ſed etiam de illorum intuitu acquiſitis teſtari poſſunt, ibid. *n.* 37.
Et ex bonis Eccleſiæ non acquiſiviſſe præſumitur, ibid. *n.* 41.
Et ſi Eccleſia contrarium dicat, illud probare debet, ibid. *n.* 42. *&* 43.
Et poteſt etiam de bonis intuitu Eccleſiæ acquiſitis teſtari in illa quantitate, quam ipſe in alendis

alendis pauperibus ex patrimonialibus expendit, ſecus ſi inventarium non conficeret, ibid. *n.* 45. & 46.

Et ex illo, quod ex ſua induſtria, & labore in utilitatem ſuæ Eccleſiæ impendit, ultra id, quod facere tenebatur, dummodo in teſtamento declaret; quod exemplis illuſtratur, ibid. *n.* 47. & 48.

Ita inventario confecto bona ab Epiſcopo ex bonis patrimonialibus empta patrimonialia fiunt, ibid. *n.* 49.

An Eccleſia, ſeu hæres in tali caſu probare teneatur, ex quibus illa bona empta fuiſſe? Ibid. *d. n.* 49.

Ita facto inventario, mortuo Epiſcopo ſine teſtamento, acquiſita extra quantitatem inventarii an ad hæredem pertineant? Et quid hic probare teneatur? Ibid. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 50. & *ſeqq.*

Epiſcopo ſine hærede defuncto, quis ſuccedat? Vid. *Eccleſia.*

De bonis patrimonialibus, & acquiſitis intuitu perſonæ ſuæ Epiſcopus teſtari poteſt, ibid. *n.* 2.

Si Epiſcopi inventarium in ingreſſu non conficiant, an teſtari poſſit, an bona intuitu Eccleſiæ acquiſita præſumantur, & an juramento in litem locus ſit? Ibid. *à n.* 26. *uſq. ad* 34.

Epiſcopi titulares inventarium conficere non tenentur, cum libere etiam de bonis intuitu talium Epiſcopatum acquiſitis teſtari poſſint, niſi regulares ſint, qui ex alio capite teſtari non poſſunt, ibid. *n.* 35. & 36.

Epiſcopi ultramarini decimas non habentes teſtari poſſunt, ſi ſeculares ſint, & inventario non indigent, ibid. *n.* 60.

Epiſcopus redditus epiſcopatus in pios uſus elargiri tenetur, quod facere præſumitur, *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 38. & 39.

Deſumere tamen ex redditibus beneficii poteſt habita ratione imminētis dignitatis, ibid. *n.* 53.

Et quid facere poſſit de donatis, & relictis à conſanguineis, vel amicis, ibid. *n.* 55. & 56.

Epiſcopus tum ſecularis, tum regularis invita ſua non ſolum modice, ſed etiam immodice inter vivos donare poſſunt, niſi fraudis conjecturæ concurrant? Ibid. *n.* 17.

Licèt ad profana ſit? Ibid. *d. n.* 17.

Niſi donatio in vita Epiſcopi nec tradita, nec acceptata fuiſſet, ibid. *n.* 18.

Donatio facta ab Epiſcopo ægroto de re modica ad pias cauſas valet, ibid. *n.* 19.

Ita remuneratorie, & quando? Ibid. *n.* 20.

Donatio ab Epiſcopo ægroto facta per viam regulæ invalida eſt, ibid. *n.* 5.

Et per quos dies ſupervivere debeat? *n.* 12. & 14.

Quid quando Epiſcopus donans aſſerit poſſe de redditibus Eccleſiæ donare, quia tantundem in opera pia expendit, vel ſibi ſubtraxit vivendo parce? Ibid. *n.* 13.

Epiſcopus in vita ſua ex redditibus Epiſcopatus debita ante Epiſcopatum contracta ſolvere poteſt, ibid. *n.* 40.

Epiſcopi ſpolia, ſeu bona intuitu Eccleſiæ acquiſita, adquem pertineant, jure, vel conſuetudine attento? Ibid. *à n.* 21. *uſq. ad* 25. ubi etiam de Epiſcopo regulari.

Epiſcopus tum regularis, tum ſecularis licentiam habere poteſt à S. Pontif. ferendi ſecum omnia bona intuitu Eccleſiæ acquiſita de una ad aliam Eccleſiam, & de iis libere teſtandi, quo caſu etiam ad profana teſtari poteſt, ibid. *n.* 33. & 34.

Et facultas Epiſcopo conceſſa ad teſtandum, ad codicillandum extenditur, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 18. *n.* 35.

Epiſcopus regulariter de bonis intuitu Eccleſiæ acquiſitis teſtari nequit, *t.* 1. *l.* 4. *d. c.* 4. *n.* 2.

Quid in aliis beneficiatis? Ibid. *n.* 57.

Epiſcopo mortuo, inventarium apud nos à quo Judice fiat? *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 1. 4. 6. & 8. & *d. t. l.* 4. *c.* 14. *n.* 19. & 20. & 40. ubi ratio traditur, & Vid. *Inventarium*, in verſ. *quo ad Judicem.*

Judex inventarii Epiſcopi Regi relationem perſenatum Palatinum facere tenetur, *t.* 1. *l.* 4. *d. c.* 4. *n.* 9. & 11.

Et virtute relationis ei diploma expeditur ad vēdenda bona corruptibilia, & ad ſalaria ſolvenda à defuncto Epiſcopo debita, ſine quo diplomate utrumque Judex facere nequit, ibid. *d. n.* 9. & 11.

Diplomate non obſtante, quæ ſervari poſſunt ſervando, vendi non debent, ibid. *n.* 10.

Judex ille ſolum de cauſis cognoſcere poteſt, quæ vivo Epiſcopo ad ſecularem Judicem ſpectarent, ibid. *n.* 42.

Sed in debitis ſolvendis ratione Eccleſiæ contractis Judex ſe intromittere nequit, ibid. *n.* 43.

Epiſcopi hæres an pro damnis ab Epiſcopo Eccleſiæ datis conveneri poſſit? Ibid *n.* 43.

Epiſcopatus redditus an inter renuntiantē Epiſcopum, & ejus ſucceſſorem dividantur? ibid. *n.* 59.

Succeſſor Epiſcopi an ad debita ſui antecceſſoris teneatur? Vid. *Succeſſor.*

Epiſcopus ſine capitulo, & ſolemnitatibus hæreditatem repudiare nequit, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 34.

Epiſcopus an poſſit tutor teſtamentarius, vel dativus eſſe? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 156. & 157. & *d. t. l.* 3. *c.* 4. *n.* 44. & Vid. *Clericus.*

Epiſcopus an ob negligentiam privari poſſit? Vid. *Negligentia.*

Epiſcopus alternativam petens ſupplicam ſubſcribere debet, & ſi non poterit alius ejus nomine, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 4. *n.* 10.

Epiſ-

Episcopus bona pauperibus relicta administrans rationes reddere debet, *t.* 4. *l.* 1. *c.*2. *n.*50.
Episcopus, nec Papa dispensare solet, ut obligatus ad rationes reddendas ad ordines sacras admittatur, nec ad beneficium consequendum aut religionem ingrediendum, *t.* 4. *l.* 1. *c.*8. *n.*20.
Coadjutoria Episcopo data, ob senectutem ejus, vel infirmitatem, eo mortuo, non cessat, *t.* 3. *l.*8. *c.* 8. *n.* 15.

EPISTOLA.

Vid. *Scriptura.*

EQUITES.

Equites trium ordinum an à tutela excusentur? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 28.
Vid. *Fidalgus, Filius, Miles, Monachus, seu Monasterium, & Testamentum.*

EREMITA.

Eremitæ quodnam nomen sit? Remissive, *t.* 5. *l. unic. c.* 5. *n.* 59.
An contra Eremitas pupillo privilegium avocandi causam competat? Negativè, ibid. *n.* 58. Vid. *Monachus.*

ERROR.

Error alius mathematicus est, & qualis sit? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 5. *n.*6.20. & 21. & *t.*3. *l.*8. *c.*9. *n.*79.
Alius juridicus est, & qualis? Ibid. *n.* 7. *d. c.*5. & *d. c.* 9. *n.* 79.
Error consensum excludit, *t.* 1. *l.*2. *c.*11. *n.*112. & *l.* 3. *c.* 11. *n.* 83. & *t.* 2. *l.* 8. *c.* 19. *n.* 21. & *t.* 4. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 25. ubi quod nulla limitatio in hoc datur, & quare, *n.* 26.
Errantis voluntas nulla est, nec in genere, *t.*2. *l.* 8. *d. c.* 19. *n.* 20.
Errore facta non nocent, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 11. *n.*84.
Errore factum perinde est, ac si factum non fuisset, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 114.
Error quando institutionem hæredis vitiet? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 6. *à n.* 119.
Et Vid. *Hæres*, vers. *quo ad Institutionem.*
Translatio dominii per errorem facta, an eum transferat, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 19. *à n.* 21.
Divisio erronea, pacto non obstante de evictione, seu juramento, & promissione de non contraveniendo, errore cognito retractari potest, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 19. *n.* 1. & 2. & 15. ubi exemplum de fractibus devidentes hæreditatem, putans unum esse hæredem, cum non esset.
Et *n.* 3. de tradente rem, quam non putabat fideicommisso subjectam esse.
Ita divisio facta ex falsa causa? Ibid. *n.* 5. & 6.
Ita quando bona frudalia pro accodialibus ad divisionem dantur, ibid. *n.* 7.
Ita divisio facta cum eo, qui hæres non erat, ibid. *n.* 8.
Licèt juramentum interveniat, ibid. *n.* 10.
Et licèt pactum de nunquam aliquid petendo, nec quærendo super bonis renuntiatis, factum sit, ibid. *n.* 9.
Et licèt ex causa divisio sustineri possit, ibid. *n.* 12.
Ita quando conditioni indebiti renuntiatum est, ibid. *n.* 13.
Et licèt renuntiatum sit exceptionibus, doli mali, vel conditioni sine causa, ibid. *n.* 14.
Erroris exceptio adversus sententiam calculum rationis approbantem tum in Chancelaria, tum in executione opponi potest, *t.* 4. *l.*8. *c.* 5. *n.* 4. & 15.
Calculi error præjudicari veritati non potest, ibid. *n.* 5.
Error sive mathematicus, sive juridicus sit modo prædicto allegari potest, ibid. *à n.* 6.
Ita quando calculatores inparcellis in jure consistentibus se intromittunt, ibid. *n.* 8.
Vel quando calculatio contra juris dispositionem facta est, quia pro non facta judicatur, ibid. *n.* 9.
Ita quando calculatoris apponenda omiserint, & non calculanda calculaverint, ibid. *n.*10.
Vel decretum Judicis excedunt, ibid. *n.* 11.
Errore allegato rationes semel datæ revidendæ sunt, ibid. *n.* 12. & 13.
Error calculi etiam ex proprio facto allegari potest, ibid. *n.* 14.
Error calculi quandam speciem falsitatis habet, ibid. *n.* 16.
Error calculi etiam in appellationis instantia allegari potest, licèt de non veniendo contra calculum juramentum adesset, ibid. *n.* 17.
Error calculum, & computationem ipso jure annullat, ibid. *n.* 18.
Intra 30. annos allegari potest, quo elapso præscribitur, ibid. *n.* 19.
Administrator, vel dominus errorem calculi allegare possunt, ibid. *n.* 22.
Errore calculi interveniente omnia pacta, quitationes, & conventiones eodem errore confecta judicantur, ibid. *d. n.* 22.
Error calculi operatur, ut maior restituatur, ibid. *n.* 24.
Ut error allegetur copia actorum ad allegandum, & probandum denegari nequit, *t.* 4. *d. l.* 8. *c.* 5. *n.* 23.
Sed in continenti probari debet, ut executio suspendatur, ibid. *n.* 31. & 32.
Error tamen ab allegante probandus est, ibid. *à n.* 27. & *t.* 3. *l.* 8. *c.*9. *n.* 78.
Error non præsumitur, sed ab allegante probandus, *d. c.* 9. *n.* 77.
In specie, & non in genere, *n.*30. ibid. *d. t.* 4. *l.* 8. *c.* 5. & *à. t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 78.
An calculum negans ad errorem probandum admittatur? Ibid. *n.* 33. *d. t.* 4. *l.* 8. *c.* 5.
An sententia lata super errore iterum admittatur erroris allegatio? Ibid. *à n.* 34. ubi multa de errore magno, vel parvo, & *à n.*51. & 52.

An dato juramento assertorio ? Ibid. *à n.* 41.
Quid quando geminata confessio, etiam enuntiativa datur ? Ibid. *n.* 42.
Et quando dolo secluso error juramento renuntiatus esset ? Ibid. *n.* 43. *&* 44.
Et quid quando à partibus, vel Judice terminus ad allegandum errorem datur, eo elapso? Ibid. *n.* 45.
Quid quando calculatio per gratiam à parte facta est ? Ibid. *n.* 46. *&* 47. ubi de personis, qui hanc gratiam facere possunt.
Quid quando pars errori non resistit, an Judex corrigere possit ? Ibid. 48.
Error cui non resistitur approbatur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 2.
An verbis generalibus renuntiantes errori, eum allegare possint, *t.* 4. *d. l.* 8. *c.* 5. *n.* 49.
An adversus socium administrantem? Ibid. *n.* 50.
Quid quando error etiam probatus non relevat? Ibid. *à n.* 53.
Et quando error per scripturas justificari potest? Ibid. *n.* 54.
Et quando contra propriam confessionem allegetur ? Ibid. *n.* 55. *& seqq.* ubi alii casus de errore non relevante numerantur.
Et Vid. *Allegatio.*
Allegatio erroris calculi an admittenda, vel non, quando partes post calculatas rationes ad pacta, stipulationem, aut transactionem devenerunt, latè cum ampliationibus, & limitationibus traditur, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 6. *Per tot.*
Et Vid. *Transactio.*
De errore interveniente in stipulatione aquiliana, Vid. *Acceptilatio.*
Errantibus officialibus an salarium debeatur ? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *à n.* 181. *& seqq.* & Vid. *Salarium.*
Ante rationes redditas partitas erroneas librorum quilibet administrator emendare potest, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 23.
Error juris non excusat, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 87.
Nisi constet, quod juris peritos consuluisse, ibid. *d. n.*
Error juris dubii à culpa excusat, & præsumitur, ibid. *n.* 92.
Error juris excusat quando de jure quæsito tollendo agitur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 19. *n.* 4. *& n.* 6.
Ita quando de lucro captando agitur, in casibus, quibus maioribus errantibus in jure circa lucrum subvenitur, ibid. *n.* 11.
Vid. *Fides.*

EVICTIO.

Quid sit ? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 18. *n.* 1.
Evictionis promissio, rebus sic stantibus, intellegi debet, ibid. *n.* 21.
Qui ex facto, vel culpa sua evictionem causaverit, de illa agere nequit, ibid. *n.* 35. *& t.* 4. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 98.
Et evictio locum habeat, illi, à quibus, res venit ante publicata atestationes vocandi sunt, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 18. *n.* 43. *&* 46.
Licèt aperte de justitia evincentis constet, ibid. *n.* 44.
Et licèt illius, qui vendit, ignoretur successoris nomen, ibid. *n.* 48.
Et licèt Judex in sententia jus reservet, evictio cessat, ibid. *n.* 47.
Minori an sine curatore denuntianda lis sit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 27.
Minor, seu fiscus an sine denuntiatione de evictione agere possint ? Ibid. *n.* 49. *d. c.* 18. *& t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 68.
Quid quando juramentum de defendenda lite, & causa adsit ? Ibid. *d. c.* 18. *t.* 2. *l.* 8. *c.* 50.
Et quando per pactum remissa denuntiatio fuisset ? Ibid. *n.* 51.
Evictione secuta bonorum hæreditatis an adhuc hæres ad solutionem debitorum defuncti teneatur ? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 32.
Evictio quando locum habeat adversus cohæredes post devisiones, quia res adjudicata, evicta est, vel quia res legata, vel fideicomissi evicta fuit ? Latè, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 18. *Per tot.* ubi ad saturitatem invenies.
Evictio inter cohæredes cessat, si conveniant, ut unusquisque eventum suæ portionis suscipiat, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 14. *n.* 47.
Ita quando divisio facta fuerit à testatore, ibid. *n.* 48.
Et Vid. *d. c.* 18. *t.* 2. *l.* 8. *Per tot.*
Divisio cohæredi non debetur ex institutione à testatore facta, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 20. *n.* 28.
Hæres quando de evictione tenetur, ad quid teneatur ? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 19. *n.* 27. & Vid. *Usura.*
Venditor evictione secuta ad usuras pretii restituendi an teneatur ? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 21. *n.* 15.
Fiscus rem vendens an de evictione teneatur ? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 9. *n.* 71.
An executor testamenti, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 154.
Tutor, seu curator vendens bona minorum an de evictione, & quando teneatur ? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 1. *à n.* 21. *& d. l. c.* 2. *n.* 88.
An pro evictione bona minorum hypothecare possint ? Ibid. supradictis locis, *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 12.

EXACTOR.

Vid. *Depositum*, *& Thesaurarius.*

EXCEPTIO.

Cui datur actio, multo fortius exceptio, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 15.
Exceptio ex eadem obligatione proveniens agentem repellit, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 18.
Exceptio, *tua non interest*, ab excipiendo, & probando repellit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 62. quod favore minoris fallit.
Ad excipiendum cessio non requiritur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 13. *n.* 4.

Omnis

Omnis ſententia cum exceptionibus, vel in Chancellaria, vel in executione impediri poteſt, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 1.
Quæ in executione opponi non poſſunt, nec etiam in Chancelaria, & è contra, ibid. *n.* 2.
Sed diverſi effectus reſultant? Ibid. *n.* 3. & Vid. *Allegatio, & Executio.*
Exceptio in ſententia reſervata executionem impedit, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 8. *n.* 8.
Exceptio altiorem indaginem requirens executionem non impedit, nec ullum Judicium executivum, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 2. *n.* 25. *& d. l. & t. c.* 3. *n.* 54. *& d. t. & l. c.* 4. *n.* 35. *& 36.*
Nemo pluribus exceptionibus defendi prohibetur, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 14.
In generali exceptionum excluſione non veniunt, quæ in continenti probari poſſunt, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 41.
Licèt ſtatutum exceptiones excludat, non comprehendit exceptionem compenſationis, nullitatis ex defectu citationis, nullitatis, retentionis, innocentiæ, competentis de jure naturæ, implementi, falſitatis, ſimulationis, notoriam, deſcendens ex eadem fonte, ex eadem cauſa, ex eodem inſtrumento, inepti libelli, reſtitutionis in integrum, ex facto adverſarii cauſatam, & plures alias, de quibus remiſſivè, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 7. *à n.* 2.
Tutor pænalem exceptionem opponens ille, & non minor punietur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 14. *n.* 9.
Tutor exceptionem peremptoriam remittere nequit, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 14. *n.* 19.
Tutor quando ſententias impedire teneatur? *t.* 5. *l. unic. c.* 18. *Per tot.*
Et quando executionem? Ibid. *c.* 19. *Per tot.*
Exceptiones dilatoriæ quando opponi poſſint. *d. t.* 5. *c.* 20. *n.* 7. *&* 18.
Quando peremptoriæ? Ibid. *n.* 19.
Quando adverſus teſtes? Ibid. *n.* 30.

ACCEPTILATIONIS EXCEPTIO.

Vid. *Acceptilatio.*

ATTENTATI EXCEPTIO.

An exceptione attentati executio Chartæ diviſionis ſuſpendatur? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 14. *n.* 78.
Et Vid. *Attentatum.*

CEDENDARUM EXCEPTIO.

Curator pro concuratore ſuo, vel tutor pro contutore ſuo ſolvens beneficium actionum ceſſionis habet, adverſus pupillum, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 38. *n.* 29. *& t.* 4. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 1.
Sive curatores, vel tutores ſolvendo, vel non ſolvendo ſint, ibid. *n.* 3. *& n.* 10.
Et interim pupillus removetur, ſicut quando unum ex tutoribus per pactum, legatum, vel tranſactionem liberaſſet, ibid. *n.* 5. *& n.* 19. ubi de pupillo, qui cedere non poteſt.
Nec hæc exceptio in generali renuntiatione omnium beneficiorum, legumque auxilii incluſa cenſetur, ibid. *n.* 7.
Niſi facta ſit in ſpecie, ibid. *n.* 8.
Vel quando beneficium novarum conſtitutionum renuntiatum ſit, ibid. *n.* 9.
Hæc exceptio juramēto non tollitur, ibid. *n.* 14.
Nec ſolutione facta dummodo in continenti ceſſio fiat, ibid. *n.* 15.
Ex intervalo hæc ceſſio fieri nequit, niſi ex pacto præcedenti, ibid. *n.* 16. ſed Vid. *à n.* 46. *Cum ſeqq. d. t.* 4. *l.* 4. *c.* 4.
Actio, quæ cedenda venit, actio tutuelæ eſt, ibid. *n.* 17. ubi contrarium.
Cum omnibus privilegiis cedenda eſt, ibid. *à n. n.* 21. ubi quæ privilegia veniant?
Quouſque exceptio hæc opponi poſſit? Ibid. *n.* 12
Qua actione peti, & qua exceptione conſervari hæc exceptio poſſit? Ibid. *n.* 18.
Tutor, vel curator ex dolo communi conventus exceptione cedendarum non gaudet, & quare? Ibid. *d. t.* 4. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 32.
Ita quando tutelam non adminiſtraverint, ibid. *n.* 33.
Et adverſus magiſtratum ceſſionem petere non poſſunt, ibid. *n.* 34.
Ceſſio tantum pro parte, quæ correo eam petenti non attinebat, fieri poteſt, ibid. *n.* 35.
Ita etiam pro partibus virilibus à cæteris correis pertendere poſſit, niſi beneficium diviſionis renuntiatum ſit, vel unus ex illis ſolvendo non exiſtat, ibid. *n.* 36. *&* 37.
Tutor conventus ex proprio dolo, vel cauſa propria hoc beneficio non gaudet, ibid. *n.* 38.
Ita quando animo donandi dederit, ibid. *n.* 42.
Ita quando tutori pupillus ſuccederit, ibid. *n.* 44.
Nec quando tutor, vel curator per actionem de diſtrahendis rationibus convenitur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 28.
Curator bonis datus an hoc beneficio gaudeat? *t.* 4. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 13. *&* 14.
Fideijuſſori ſolventi etiam actiones cedendæ ſunt, *t.* 4. *l.* 4, *c.* 4. *n.* 2.
Sive ſolvendo ſit confideijuſſor, vel non, ibid. *n.* 4. *&* 11.
Aliter creditor repellitur, ſicut quando confideijurem per legatum, pactum, vel tranſactionem liberaſſet, vel ex culpa ſua creditor ceſſionem facere non poſſit, ibid. *n.* 6. *&* 20.
Quo tempore hæc exceptio opponi poſſit, peti, & fieri valeat, & qua actione petatur, vel exceptione conſervetur? Ibid. *n.* 13. 15. 16. *& à n.* 46. *& n.* 40.
Quæ actiones cedendæ, & an cum hypotheca? Ibid. *n.* 27. *Cum ſeqq. & n.* 41.
Pro qua parte hæc ceſſio reportari poſſit, & pro qua parte adverſus alios confideijuſſores experiri? Ibid. *n.* 35. *Cum ſeqq.*
Fideijuſſor ex dolo proprio, vel communi, vel propria cauſa conventus ceſſionem petere nequit, ibid. *n.* 38.

Ita quilibet correus, ibid. *d. n.* 38.
Quibuſcunque correis beneficium cedendarum competit, ibid. *n.* 31.
Hæres, qui ex præcepto teſtatoris pro aliquo fideijuſſit, ceſſionis beneficio non gaudet, ibid. *n.* 39.
Ita qui animo donandi fideijuſſit, ibid. *n.* 43.
Creditore fideijuſſori ſuccedente ceſſionem facere non tenetur, ibid. *n.* 44.
Vid. *Actio*, in verſ. *Utilis, & Ceſſio, & Fideijuſſor.*

COMPENSATIONIS EXCEPTIO.

Licèt ſtatutum exceptiones excludat, compenſationis exceptio excluſa non cenſetur, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 7. *à n.* 2.
Vid. *Compenſatio.*

DIVISIONIS EXCEPTIO.

Exceptio diviſionis omnibus tutoribus gerentibus competit, ut obligatio inter omnes, quî ſolvendo ſunt dividatur, licèt ordinis beneficio locus non ſit, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 1. *& t.* 3. *l.* 6. *c.* 38. *n.* 28.
Licèt ex communi dolo conveniantur, ſive in omittendo, ſive in committendo dolus conſiſtat, ibid. *n.* 5. *d. c.* 3.
Niſi ex proprio dolo conveniantur, ibid. *n.* 6. *& n.* 25.
Licèt adminiſtratio diviſa ſit, competit, ibid. *n.* 7. quod *à n.* 23. declaratur.
Sive teſtamentarii, legitimi, aut dativi ſint, ibid. *n.* 13.
Sive omnes geſſerint, ſive de aliorum mandato, ibid. *n.* 14. *& n.* 15. ubi licèt connexa non ſint, uſque ad ſententiam exceptio hæc opponi poteſt, ibid. *n.* 3. *& n.* 36. *&* 37. ubi quod peti neceſſe ſit.
Et officio Judicis nobili implorato, antequam creditor agat, ibid. *n.* 4. *& n.* 8.
Niſi ſatiſdatio à contutore offeratur, ibid. *n.* 9.
Si beneficio novarum conſtitutionum renuntiatum ſit ſpecialiter, & non generaliter locus exceptioni non eſt, ibid. *n.* 21. *&* 22.
Qui curator, vel tutor ſe eſſe negant an habeant hoc beneficium? Ibid. *n.* 26. *&* 27.
Quid quando juramentum adhibitum fuerit? ibid. *n.* 28.
Et quid quando unus ex tutoribus, vel curatoribus efficaciter obligatus ſit, alter vero non? Ibid. *n.* 29.
An fideijuſſoribus tutorum competat? Ibid. *n.* 31. *&* 32.
Ut hoc beneficio locus ſit, ſolvendo omnes eſſe debent, & quo tempore? Ibid. *n.* 12. *&* 38. *&* 39. *& ſeqq.* ubi quid ſi culpa pupilli alter non ſolvendo factus ſit, *& t.* 3. *l.* 6. *c.* 38. *à n.* 22.
Hoc beneficium de jure Regio non ceſſat, ibid. *n.* 43.
Falſi tutores hoc beneficium non habent, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 12.
An curator bonis datus? *t.* 4. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 13. *&* 14.
Quid quando datur contumacia in adminiſtrando? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 38. *à n.* 11.
Diviſionis exceptio an inter plures Judices in ſolidum obligati ad damna competat? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 29.
Pluribus fideijuſſoribus exiſtentibus hoc beneficium datur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 2.
Quid de jure Regio? Ibid. *n.* 42.
Si confideijuſſor tempore ſolvendi ſolvendo erat, ibid. *n.* 12. *& à n.* 38.
An fideijuſſores tutorum? Ibid. *n.* 31. *&* 32.
An inter plures adminiſtratores civitatis? Ibid. *n.* 10.
An inter correos? Ibid. *n.* 11.
An inter mandatores, ſponſores, & pecuniæ conſtitutæ reos, ibid. *n.* 16.
An inter plures fideijuſſores unius fideijuſſoris? Ibid. *n.* 17.
An inter fideijuſſores, quorum unus, pure, alter ſub conditione obligatus erat, ibid. *n.* 18. *&* 19.
An inter eos, inter quos conventum, quod ſinguli in ſolidum teneantur? Ibid. *n.* 20.
Quid quando unus efficaciter obligatus erat, alter non? Ibid. *n.* 29.
Quid quando fideijuſſores plures à diverſis reis, vel debitoribus dati ſunt? Ibid. *n.* 33.
Quid quando fideijuſſor alium fideijuſſorem pro ſe præſtat? Ibid. *n.* 34.
Quid ſi plures ad factum ſe obligaverint? Ibid. *n.* 35.
Quid inter mercatores fideijubentes, ibid. *n.* 44.

DOMINII EXCEPTIO.

Exceptione dominii an tutor, vel ejus hæres executionem, & reſtitutionem bonorum ſuæ adminiſtrationis impedire veleant? Vid. *Tutor.*
Vid. *Tertius.*

ERRORIS EXCEPTIO.

Sententiæ executionem ſuſpendit in continenti probatus, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 3. *à n.* 19. ubi quando de eo conſtare dicatur.
Vid. *Error.*

EXCUTIONIS EXCEPTIO.

Vid. *Excuſſio, & Fideijuſſor.*

EXPENSARUM EXCEPTIO.

Vid. *Expenſæ.*

FORI EXCEPTIO.

Ante litis conteſtationem opponenda eſt, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 21. *Cum ſeqq. & t.* 5. *l. unic. c.* 4. *n.* 8.
Vid. *Forus, & Privilegium, & Tertius.*

ILLIGITIMITATIS EXCEPTIO.

Pro tutor, ſeu procurator exceptio illigitimitatis in quacunque Judicii parte repelli poſſunt, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 9. *n.* 33.
Vid. *Habilitatio.*
Exceptio illigitimitatis quando opponi poſſit? *t.* 5. *l. unic. c.* 20. *n.* 9. & Vid. *n.* 11.

ILLIQUIDI EXCEPTIO.

Quibus exceptionibus reus in liquidatione se defendere possit ? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 34. *& seqq.*

Vid. *Liquidatio.*

IMPLEMENTI EXCEPTIO.

Dum aliquid implendum supereſt, nihil impletum dicitur, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 31.

Exceptione implementi oppoſita proceſſus ad ulteriora non progreditur, dum agens licèt minor de implemento non docet, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 20.

Exceptio implementi executionem etiam regalem, & clauſulam depoſitariam impedit, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 84.

Licèt ſtatum omnes exceptiones excludat, exceptio hæc excluſa non cenſetur, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 7. *à n.* 2.

Multa de hac exceptione invenies, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 13. *à n.* 41. ubi Vid.

INOPIÆ EXCEPTIO.

Marito dotem à tertio exigenti an exceptio inopiæ ceſſet ? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 103.

Et Vid. *Dos.*

INVENTARII EXCEPTIO.

Exceptio termini ad inventarium conficiendum, vel ad deliberandum dilatoria eſt, & ante litis conteſtationem opponi debet, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 40. *&* 41.

Exceptio inventarii cum ſententia compatitur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 18.

Quando hujuſmodi exceptio poſt ſententiam opponi nequit, ibid. *n.* 21. *&* 22.

Exceptio inventarii fideijuſſori non prodeſt, licèt hæres ſit, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 17. *&* 70.

Nec correo prodeſt, ibid. *n.* 74.

Vid. *Inventarium, & Hæres* in verſ. *Beneficiatus.*

JURAMENTI EXCEPTIO.

Vid. *Juramentum.*

LITIS PENDENTIS EXCEPTIO.

Contrahens cum magiſtro navis, & adverſus eum agens ad dominum reddire poteſt, abſque eo quod litis pendentia obſtet, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 15.

Ita creditor reſpectu fideijuſſoris, niſi malitioſe faciat, ibid. *n.* 16.

Vel niſi alterius rogitu alterum experiatur, ibid. *n.* 17.

Litis pendentiam citatio inducit, *t.* 5. *l. unic. c.* 4. *n.* 30.

Vid. *Lis, & Privilegium, & Forum, & Tertius.*

LOESIONIS EXCEPTIO.

Vid. *Læſio.*

MELIORATIONIS EXCEPTIO.

Vid. *Melioramenta, Manutentio, & Retentio.*

NAUFRAGII EXCEPTIO.

Exceptionem naufragii Judex ſupplere debet, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 68.

Et Vid. *Nauta.*

NON NUMERATÆ PECUNIÆ Exceptio.

Non numeratæ pecuniæ exceptio adverſus aquilianam ſtipulationem, id eſt acceptilationem locum non habet, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 7.

Vid. Infra in verſ. *Rei non traditæ.*

NOTAVATIONIS EXCEPTIO.

Vid. *Novatio.*

Nullitatis Exceptio, ſeu Iniquitatis Et Injuſtitiæ, & aliarum, & iſte Verſiculus quaſi generalis eſt.

Exceptio nullitatis ex ipſis actis apparens ſententiæ executionem impetit, etiam Chartæ diviſionis, & ita exceptio in continenti probata, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 1. *&* 2.

Secus ſi notoria non eſt, ibid. *à n.* 47.

Sententia ex diverſis capitibus nulla dicitur, & qualia capita ſint ? Ibid. *n.* 3.

Defectus citationis nullitas apparens eſt, & executionem ſententiæ, & Chartæ diviſionis impedit, ibid. *n.* 4. *&* 5.

Vid. *Citatio.*

Ita ſententia lata, vel diviſione facta, inter pupillum, vel minorem abſque tutoris, vel curatoris authoritate, ibid. *n.* 6.

Niſi pro pupillo, ſeu adulto lata ſit, ibid. *n.* 7.

Similis exceptio datur ſi diviſio cum filio familias abſque patris conſenſu facta ſit, ibid. *n.* 8. Declaratur, *n.* 69.

Ita lata ſententia, vel diviſio facta à Judice incompetenti, ibid. *n.* 9. *& n.* 11. *Cum ſeqq.* ubi declaratur, & Vid. *Judex, & Juriſdictio.*

Niſi de conſenſu partis approbata fuiſſet, ibid. *n.* 10. *& t.* 5. *l. unic. c.* 1. *n.* 34.

Ita ſententia lata à Judice Eccleſiaſtico, in caſibus, qui illi non pertinent, ab inimico fidei, Judeo, hæretico, muliere, ſervo pro libero non reputato, ibid. *à n.* 25. *uſq. ad n.* 31. *d. t.* 2. *l.* 8. *c.* 3. ubi declaratur quando numerati Judices eſſe poſſunt.

Ita ſententia latà, vel diviſio facta contra legem, jus ſcriptum, conſtitutionem, aut conſuetudinem legitime præſcriptam, quia nulla eſt, ibid. *n.* 32. *&* 33.

Declaratur, *n.* 53.

Ita quando lata vel facta contra aliam ſententiam, vel diviſionem, ibid. *n.* 34.

Similiter ſententia lata, vel diviſio, facta ab uno Judice, quando pluribus commiſſa fuerit, ibid. *n.* 31.

Ita lata, vel facta extra terminum à Principe datur, licèt partes conſentiant, ibid. *n.* 36. *&* 37.

Ita ſententia, vel diviſio contra mortuum, ibid. *n.* 38.

Ita quando ſententia, vel diviſio impoſſibile continet, ibid. *n.* 39.

Ita lata, vel facta die feriato ob Dei, vel ſanctorum honorem, ibid. *n.* 40.

Ita quando per alium non Judicem ſententia profertur, & ſcribitur, ibid. *à n.* 41. ubi declaratur.
Ita quando ſententia ſine ſcriptis profertur, ibid. *n.* 44. ubi declaratur.
Similiter ſententia, vel diviſio à Judice corrupto lata, ibid. *n.* 45.
Ita lata, vel facta ex falſa probatione, ibid. *n.* 46.
An ſententia nocte lata, vel diviſio facta nulla ſit? Ibid. *n.* 56.
Quid ſi per gratiam, amorem, vel odium? Ibid. *n.* 57.
Quid ſi percipitanter? Ibid. *n.* 58.
Quid ſi proceſſus, vel diviſio facta ſit cum procuratore generali cum libera? Ibid. *n.* 59.
Quid quando ſententia lata, vel diviſio facta ſub conditione de futuro? Ibid. *n.* 60. & 61.
Quid quando de juramento calumniæ juratum non fuerit? Ibid. *n.* 62.
Quid quando Judex per literas impetractas ſubreptionem, vel obreptionem datus fuit, ibid. *n.* 63. & *ſeqq.* ubi de exceptiones obreptionis, & ſubreptionis aliqua invenies.
Quid quando proceſſus ſubſtantiatus non eſt? Ibid. *n.* 66.
Quid in ſententia lata adverſus abſens reipublicæ cauſa? Ibid. *n.* 67. & 68. & Vid. *Abſens.*
Nullitas nuda allegari non ſufficit, latè, ibid. *n.* 70. & 71.
Nullitatis exceptio reſultat etiam ex ſententia notorie injuſta, & iniqua, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 4. *n.* 8.
Et ſi manifeſta, & notoria exactis apparens, ut nullam prorſus dubitationem accipiat, vel ofuſcari non poſſit ſententiæ executionem impedit, ibid. *n.* 10.
Sententia, vel diviſio exactis non juſtificata notoria, & injuſta eſt, & hac exceptione impeditur, ibid. *n.* 14.
Ita quando error apparet, Ibid. *à n.* 19.
Ita quando diviſio contra pacta facta eſt, ibid. *n.* 22.
Vel contra voluntatem defuncti facta, ibid. *n.* 23.
Vel quando ſententia errorem directe exprimit contra legem, ſed etiam adverſus reſolutionem, quæ diſputationem non habet, ibid. *n.* 24. & 25.
Vel quando diviſio facta eſt cum eo qui hæres non erat, ibid. *n.* 26. & *d. t.* 2. *l.* 8. *c.* 2. *à n.* 35.
Licèt error juris ſit juramentum, vel pœna adſit, ibid. *n.* 27. & 28. *d. t.* 2. *l.* 8. *c.* 4.
Ita ſi poſt diviſionem vitium teſtamenti emerſerit, ibid. *n.* 29.
Ita diviſio facta cum hæredibus hæredis præmortui ante teſtatorem, ibid. *n.* 30.
Ita cum hærede putativo.
Quid quando diviſio facta cum inæqualitate, & iniquitate? Ibid. *n.* 32.
Generaliter quando diviſio nulla tanquam notorie injuſta, & manifeſtè iniqua? Ibid. *n.* 33. & 34.
Vid. *Executio*, & *Nullitas.*
De exceptione in continentiæ cauſæ, *t.* 5. *l. unic. c.* 1. *n.* 22. & *ſeqq.*

ORDINIS EXCEPTIO.

Curatoribus, & tutoribus pluribus, beneficium ſeu exceptio ordinis competit non gerentibus, ut prius gerentes conveniantur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 1. & *d. t. l.* 4. *c.* 11. *n.* 6.
Tutoribus etiam honorariis competit, ibid. *n.* 3. *d. c.* 2.
Et tutori cauſa reipublicæ abſenti, ibid. *n.* 14.
Hæredibus tutorum, & curatorum, ibid. *n.* 5.
Exceptio hæc opponi poteſt, pacto tutorum non obſtante, ibid. *n.* 6.
Ita executionis exceptio, ibid. *d. n.* 6.
Et Vid. *Excuſſio.*
Et licèt tutores, vel curatores juramento ſe obligaverint, ibid. *n.* 7.
Et omnes, qui geſſerunt, prius conveniendi ſunt, ibid. *n.* 10.
Tutore gerenti mortuo, vel ei fiſco ſuccedente, hæredes, & fiſcus prius conveniendi ſunt, ibid. *n.* 11. & 12.
Hac exceptione oppoſita, proceſſus ad ulteriora nullus eſt, ibid. *n.* 13.
Sed ante litis conteſtationem opponi debet, ibid. *n.* 40.
Hæc exceptio etiam ad non geſta, geſtis connexis procedit, ibid. *n.* 15.
Et licèt non gerens ſententiam contra gerentem approbaſſet, & effectum habiturum promiſiſſet, ibid. *n.* 16.
Et licèt unius culpa ex gerentibus ſolum damnum acciderit, ibid. *n.* 17.
Permittens alium ſimpliciter adminiſtrare iſto beneficio quando privetur? Ibid. *n.* 18.
Sed quando gerentes non ſunt ſolvendo exceptio ceſſat, ibid. *n.* 19. & *à n.* 29. ubi quando non ſolvendo eſſe dicatur.
Vel quando longinque extra territorium abſentes ſunt, ibid. *n.* 20.
Vel quando adverſus eos tutus acceſſus non datur, quia potentes ſunt, vel in arcibus habitant, ibid. *n.* 21.
Vel quando omnes adminiſtrarunt, vel nullus eorum, ibid. *n.* 22.
Vel quando ſeparatim, vel conjunctim adminiſtraſſent, ibid. *n.* 25.
Vel ſi dolus adſit, ibid. *n.* 23. & 24. & *n.* 32.
Vel quando gerens mandato non gerentis adminiſtraviſſet, ibid. *n.* 26.
Ita pro negleta, quando connexa cum geſtis non ſunt, exceptio ceſſat, ibid. *n.* 28.
Ita quando huic beneficio renuntiatum fuerit, ibid. *n.* 33.
Vel quando ex propria culpa tutor convinceretur, ibid. *n.* 35.

Ita

Ita quando novatio facta fuerit, ibid. *n.* 36.
Ita quando non gerentes gerentibus succeſſerunt, ibid. *n.* 37.
Vel bona gerentium apud non gerentes ſint, ibid. *n.* 38.
Vel bona gerentium inutilia ſint, ibid. *n.* 39.
Vel quando per ſtatutum, vel conſuetudinem aliud receptum ſit, ibid. *n.* 41.
Hæc exceptio fideijuſſoribus competit, ut prius debitor conveniatur, ibid. *d. t.* 4. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 2.
Licèt juramento ſe obligaverint, ibid. *n.* 7.
Adminiſtratoribus etiam civitatis competit, ibid. *n.* 4.
Adminiſtratoribus voluntariis in ſolidum obligatis non competit, ibid. *n.* 27.
Et quid in ſociis, ibid. *n.* 42. & 43.

PACTI EXCEPTIO.

Vid. *Pactum.*

PRÆSCRIPTIONIS, EXCEPTIO.

Vid. *Præſcriptio.*

RATIONIS EXCEPTIO.

Socio rationes petenti obſtat exceptio, *Tu non reddiſti, & non impleviſti ex parte tua*, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 17. & 18.
Tutoribus, & curatoribus ſalarium petentibus exceptio non redditæ rationis obſtat, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 105.
Exceptio rationis non redditæ à fideijuſſore adminiſtratoris allegari poteſt, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 42.
Exceptio rationis oblatæ ad impediendam executionem legitima eſt, ibid. *n.* 46.
Matri tutrici dotem repetenti an obſtet? Vid. *Dos.*
Vid. *Ratio.*

RECUSATIONIS EXCEPTIO.

Vid. *Recuſatio.*

REI JUDICATÆ EXCEPTIO.

Tutor, curator, vel quilibet alius abſolutus amplius moleſtari nequit, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 73. & 44. *l.* 3. *c.* 9. *n.* 1.
Ut exceptio rei judicatæ locus ſit quæ identitates, & quomodo concurrere debent, *t.* 4. *l.* 3. *d. c.* 9. *n.* 2. *Cum ſeqq.* ubi exempla varia afferuntur, quæ ibi quærendo invenietis.
Quando res ex altera cauſa peti poſſit, & quantis modis debeatur? Ibid. *à n.* 17.
Quando replicatione doli exceptio non obſtet? Ibid. *à n.* 22.
Actio adverſus tutorem quando exceptionem pareat? Ibid. *n.* 26.
Et tandem omnes quæſtiones ſuper hac exceptione quærite, *d. t.* 4. *l.* 3. *d. c.* 9. *Per tot.*
An ex ſententia lata in mutuis petitionibus exceptionem rei judicatæ pareat? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 1. *n.* 42.

REI NON TRADITÆ EXCEPTIO.

Per exceptionem rei non traditæ emptor venditorem repellit, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 11. *n.* 44. & 45.
Ita venditor emptorem exceptione pretii non ſoluti, ibid. *n.* 52.
Sententia lata ad favorem locatoris revocatur, per exceptionem rei non traditæ, ibid. *n.* 46.
Rei non traditæ exceptio in executione opponi poteſt, ibid. *n.* 47.
Renuntiata non cenſetur per renuntiationem generalem, ibid. *n.* 50.
Sed per actum contrarium renuntiata cenſetur, ibid. *n.* 51.
Tradere obligatus ficte tradendo non liberatur, ibid. *n.* 48.
Res alteri hypothecata tradita non dicitur, ibid. *n.* 49.

RESTITUTIONIS EXCEPTIO.

Vid. *Reſtitutio.*

SOLUTIONIS EXCEPTIO.

Vid. *Solutio, & Liberatio.*

SPOLII EXCEPTIO.

Quibus exceptionibus, manutentio, ſeu reſtitutionis ſpolii impediatur, Vid. *Interdictum, Manutentio, & Spolium.*

TRANSACTIONIS EXCEPTIO.

In continenti probata executionem impedit, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 68.
Vid. *Tranſactio.*

VETERIS MATERIÆ EXCEPTIO.

Exceptio materiæ veteris, identitate rei, perſonæ, & cauſæ concurrente admitti nequit, *t.* 1. *l.* 3. 8. *n.* 23. & 24.
Quæ vetus materia ſit? Remiſſivè, ibid. *n.* 25.
Vid. *Citatio.*

EXCLUSIO, INCLUSIO.

Ad excluſionem non devenitur, non ſolum quãdo de ea aperte non conſtat, ſed etiam quando ex conjecturis, & interrogatus diſponens vero ſimiliter reſponſurus, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 54. *Cum ſeqq.*
Excluſio odioſa cenſetur, ſpecies exhæredationis eſt, & non extenditur de perſona ad perſonam, de gradu ad gradum, de linea, ad lineam, ibid. *n.* 55. *Cum ſeqq.*
Tantum valet excluſio expreſſa, quantum tacita, ibid. *n.* 69.
Excluſa una perſona, ejus omnes deſcendentes excluſi ſunt, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 61.

EXCOMMUNICATIO, EXCOMmunicatus.

Excommunicatio quid ſit? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 23. & 24. ubi an matrimonium ſeparet?
Etiam ad inſtantiam excommunicati attentatum revocatur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 14. *n.* 16.
Excommunicatus tutor dativus eſſe nequit, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 65.
In qua cenſura incurrat infans? Vid. *Infans.*
In qua minor, & pupillus, Vid. *Minor, & Pupillus*, an cum tutore excommunicato communicare poſſit? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 95.

Furioſus clerium offendens in excommunicationem, non incidit, ne irregularitatem contrahit, *t. 3. l. 5. c. 10. n. 6.*
Excommunicatus privilegio avocandi cauſas caret, dum excommunicatus eſt, *t. 5. l. unic. c. 6. n. 20.*
Vid. *Hæres, quo ad inſtitutionem, & Indignus, & Teſtamentum.*

EXCUSATIO.

Ad munus publicum ſubeundum regulariter quis compellitur cum homo non ſibi ſolus naſcatur, *t. 3. l. 1. c. 2. n. 4. & 5.*
Ad officia publica omnes coguntur, & quibus modis, *t. 3. l. 3. c. 4. n. 5.* junctis antecedentibus.
De jure communi nobiles munera realia, & perſonalia ſubire coguntur, *t. 3. l. 1. c. 2. n. 9.*
Sed officia ab ingnobilibus de cõſuetudine exercita nobiles ſubire non coguntur, ibid. *n. 14.*
Qui ſuperiora munera exercere, inferiora ſervire non adſtringuntur, ibid. *n. 15.*
Ad depoſitarium arcæ orphanorum quis eligendus ſit? Qui acceptare cogitur, *t. 3. l. 7. c. 6. n. 4. & 5.*
Qui ab hoc excuſentur? Ibid. *n. 30. & 31.*
Quomodo cogendus eſt, ibid. *n. 43.*
Ad tutelam ſubeundam quis cogitur, *t. 3. l. 2. c. 2. n. 2. & d. t. l. 3. c. 11. n. 1.*
Sive tutela teſtamentaria, legitima, aut dativa ſit, *d. t. 3. l. 1. c. 2. n. 3. & t. 3. l. 3. c. 4. n. 3.*
Immunitatem habens à publicis muneribus civilibus regulariter à tutela non excuſat, ibid. *n. 7. & d. t. l. 3. c. 11. n. 2.* ubi etiam de cura.
Excuſatio à tutela non competit, niſi in caſibus à jure expreſſis, *d. t. 3. l. 1. c. 2. n. 8. & d. c. 11. n. 4.*
Quibuſmodis cogi poſſunt, *t. 3. l. 3. c. 4. n. 4.*
A cura excuſantur, qui à tutela excuſari poſſunt, *t. 3. l. 4. c. 8. n. 12.*
Curator etiam ad lites ex cauſis juſtis ſe excuſare poteſt, *t. 3. l. 4. c. 5. n. 14.*
Curator bonis dandus ad inſtantiam creditorum, an acceptare compellatur, *t. 3. l. 4. c. 6. n. 18.*
An ab educandis pupillis excuſatio detur, legatum, & hæreditas admittatur? *t. 3. l. 5. c. 3. à n. 85.*
Abſentes reipublicæ cauſa, vel ſine illa, *t. 3. l. 2. c. 2. à n. 126. uſq. ad 136.* ubi quæſtiones invenies, *& d. t. 3. l. 3. c. 12. n. 16.* & Vid. *Abſens.*
Qui à tutela, vel cura excuſari poſſint, vel non, & quando, & à quibus tutelis? Sequentes ſunt.
Adminiſtratores bonorum regalium, ibid. *à n. 115. uſq. ad n. 119. d. c. 2.* ubi de conductores gabellarum, & reddituum regalium.
Agricola, *t. 3. l. 3. c. 11. n. 4.*
Athltæ, ibid. *n. 171. d. t. 3. l. 2. c. 2.*
Capite minuti, ibid. *n. 29.* & Vid. *Capitis deminutio.*
Clericus, ibid. *n. 156.*
Coloni, & Inquilini fiſci, ibid. *à n. 122.* ubi de agentibus res Principis, Præfecto annonæ, vigilum, menſores, frumentarii, & Primipilarii.
Cœcus, *à n. 8. uſq. ad 11.* ibid. & Vid. *Cœcus*
Cognati per agnatos, ſtatutum, vel teſtamentum à ſucceſſione excluſi, *t. 3. l. 8. c. 8. n. 10. 12. & 13.* & vice verſa.
Creditor ſeu debitor, *t. 3. l. 3. c. 4. 56.*
Doctores, & literarum profeſſores, & quales? *t. 3. l. 2. c. 2. à n. 88.* & Vid. *Ars, & Doctor.*
Familiares Sancti Officii, & ejus, Officiales, & Fiſci, ibid. *à n. 121.* ubi etiam de Judice, *& d. t. 3. l. 3. c. 11. n. 4.*
Fœmina, *d. t. 3. l. 2. c. 2. n. 20.*
Ignotus, *t. 3. l. 3. c. 11. n. 3. & d. l. c. 13. n. 2.*
Infirmi, ibid. *à n. 137. uſq. ad n. 141. d. c. 2.* Vid. *Infirmitas.*
Inimicus, ibid. *à n. 151.*
Inſidiator libertati, vel pupillum ab hæreditate abſtinens, ibid. *n. 3. & 87.*
Judices, & officiales juſtitiæ, ibid. *à n. 106. uſq. ad 114. & n. 127. 172. & 173.*
An libertus in teſtamento datus excuſari poſſit, *t. 3. l. 3. c. 11. n. 8. & c. 12. n. 18. & ſeqq.*
Miles, ibid. *à n. 99. uſq. ad 105. d. t. 3. l. 2. c. 2.*
Monachus, ibid. *n. 158.*
Monetarii, *t. 3. l. 3. c. 11. n. 5.*
Nauta, ibid. *n. 161. d. t. 3. l. 2. c. 2.*
Nobilis, ibid. *à n. 21. uſq. ad n. 28. & t. 3. l. 1. c. 2. à n. 10. & t. 3. l. 3. c. 11. n. 4.* ubi de eorum colonis.
Pauper, & qui ſatiſdare non poteſt, *t. 3. l. 2. c. 2. n. 3. & à n. 142. & d. l. c. 9. n. 57.*
Ruſticus, ibid. *d. t. 3. l. 2. c. 2. à n. 147.*
Scholaſticus, ibid. *à n. 94.*
Senatores, & coloni eorum, ibid. *à n. 106. & à n. 121. & t. 3. l. 3. c. 11. n. 4. & d. l. 3. c. 11. n. 8.*
Senex, *t. 3. d. l. 2. c. 2. à n. 12. uſq. ad 17.*
Sponſus, ibid. *n. 165. & 166.*
Surdus, ibid. *n. à n. 1.*
Vir, uxoris reſpectu, ibid. *n. 164.*
Uxor reſpectu viri, ibid. *n. 167.*

Cauſæ excuſantes, vel non?

Quinque filios habens quando excuſetur, vel non, & qui filii ad hoc numerentur? *t. 3. l. 2. c. 2. à n. 39. uſq. ad 72.*
Sed nullus numerus liberorum à muneribus, quatenus honorem important, excuſatur, ibid. *n. 71.*
Conditio diſparis inter tutorem, & pupillum an excuſet, & quando? Ibid. *à n. 168. & d. t. 3. l. 1. c. 2. n. 6.*
Tutelam jam aliquam habens? *t. 3. l. 2. c. 2. à n. 73. uſq. ad 85. & t. 4. l. 4. c. 1. n. 35.*
An ratiocinium, ſeu obligationem rationes reddendi? *d. t. 3. l. 2. c. 2. n. 86.*

Lon-

Longitudo bonorum ? Ibid. *n.* 159. & *d. t.* 3. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 8. & *d. l. c.* 11. *n.* 16.
Excuſationes illigitimæ à tutela, & cura non liberant, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 17. *n.* 7.
Excuſatio, quæ in jure expreſſa non eſt, vel expreſſis ſimilis, aut maior frivola eſt, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 13. *n.* 1.
An fideijuſſio tutoris, vel Judex tutorem dans ab alia tutela excuſentur, ibid. *n.* 4.
An rerum communio ? Ibid. *n.* 5.
An accuſans teſtamentum de falſo ? Ibid. *n.* 6.
An ætas ? Ibid. *n.* 8.
An plures excuſationes imperfectæ ? Ibid. *n.* 7.
An datus, ut pecunia excuſetur, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 162.
Privilegium conceſſum, ut quis eſſe tutor non cogatur de tutela, & cura dativa, non de ligitima intelligitur, niſi expreſſe hoc contineatur, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 6.
Excuſationem habens tutelam fratris ſubire non cogitur, ibid. *n.* 7.
Et licèt unam voluntarie acceptet, aliam tutelam acceptare non cogitur, ibid. *à n.* 9. ubi quare ?
Omnes excuſationem habentes, ea uti poſſunt, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 1.
Pater ad tutelam filii vocatus excuſatione uti nequit, & quare ? Ibid. *à n.* 2.
Qui antea ſe tutorem eſſe promiſerit, excuſari nequit, & quare ? Ibid. *à n.* 5.
Quid ſi excuſatio ſuperveniat ? Ibid. *à n.* 9.
Quid ſi tutor legatum ex teſtamento patris, in quo datus tutor acceptet ? Ibid. *à n.* 11. & *d. t. l.* 3. *c.* 15. *n.* 1. & Vid. Infra.
Quid ſi poſt tutelam ſuſceptam cauſa excuſationis ſuperveniat ? Ibid. *n.* 15.
Quid ſiquis in teſtamento manua ſua tutore ſe ſcripſerit ? Ibid. *n.* 14.
Is, qui liberis ejuſdem ordinis, vel collegii, vel corporis datus eſt, ſe excuſare nequit, ibid. *n.* 17.
Inutiliter teſtamento datus paſſus confirmari, vel ſe ingerens, quando excuſari poſſit, ibid. *n.* 21. & *n.* 23.
Quando ille, qui tutelam acceptavit? Ibid. *n.* 22.
Nemo ſua propria authoritate ſe excuſari poteſt, ſed coram Judice, & curatore ad id petito, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 13. *n.* 20.
Per procuratorem, niſi ſpecialis excuſari poteſt, ibid. *n.* 24.
Coram Judice competenti perponi debent, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 16. *n.* 4.
Et præſentibus pupillis, eorum ve propinquis, ibid. *n.* 11.
Et in ſcriptis proponenda eſt, ibid. *n.* 12.
Tutores omnes intra quinquaginta dies continuos, à die notitiæ, excuſationes allegare debent, *t.* 3. *l.* 3. *d. c.* 16. *n.* 1. & 2. & *n.* 15. 16. 21. 22. & *ſeqq.* ubi quando tempus currat ?
Quid ſi impedimentum adſit, ibid. *n.* 14. & 17. & 18. & 20. ubi de variis impedimentis.
Dies feriati numerantur, ibid. *n.* 3. ubi quod inferiis de excuſationibus cognoſci poteſt.
Intra quod tempus cauſa fineri debeat? Ibid. *à n.* 5. & 6.
Quid ſi per adverſarium ſterit ? Ibid. *n.* 7. & 8. & *ſeqq.*
Quid ſi excuſatio ſuperveniat ? Ibid. *n.* 13.
Excuſationes non probans an alias allegare poſſit ? *t.* 3. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 13.
Si omnes excuſentur temporaneus tutor dari debet, ibid. *n.* 17.
Semel abſolutus à tutela, vel cura, quando moleſtari iterum poſſit, vel non ? *t.* 3. *l.* 3. *c.* 17. *à n.* 10.
Tutor vel curator falſis excuſationibus liberatus ad omnia damna, & intereſſe tenetur, nec liberatus eſt, nec decretum eum liberans valet, imo ipſo jure nullum eſt, & munus ſuſcipere cogitur, licèt bonam fidem habeat, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 14. *à n.* 1.
Ita quando Judex eum per gratiam, vel amorem abſolverit, ibid. *n.* 8.
Vel ob ambitionem Judicis, ibid. *n.* 10.
Ita liberatus ob injuſtam cauſam, ibid. *n.* 11. & 12. ubi declaratur, & 13.
A ſententia excuſationibus deferente, vel non appellatio an detur, & in quo effectu ? *t.* 3. *l.* 3. *c.* 17. *à n.* 1. & Vid. *Appellatio.*
Tutor à tutela ſe excuſans legatum ſibi relictum amittit, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 15. *n.* 2.
Et maximè ſi in teſtamento, vel codicillis nominatus ſit ? Ibid. *n.* 3.
Ita tutor confirmatus, ibid. *n.* 4.
Quid in matre tutrice ? Ibid. *d. n.* 4.
Si tutor conjunctus cum teſtatore, ſit, vel non, ibid. *n.* 5.
Ita fideicommiſſum amittit, ibid. *n.* 6. & 7. ubi quando à tutela removetur.
Si legatum recipiat, & poſtea excuſetur, reſtituet, ibid. *n.* 8.
Ita quando in mora accipiendi tutela conſtitutus fuerit, & pupillus moriatur, ibid. *n.* 12.
Quid ſi pro parte ſe excuſet ? Ibid. *n.* 14.
Ut legatum ammittatur neceſſe eſt, quod contemplatione tutelæ relictum ſit, & quando ita dicatur, ibid. *n.* 10. 12. *Cum ſeqq.* & *n.* 19. & 20.
An pupillaris ſubſtitutio amittatur ? Ibid. *n.* 21. & 22.
An tutores dativi legatum amittant? Ibid. *n.* 17.
An excuſantes à tutela legitima ? Ibid. *n.* 18. & *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *à n.* 34. ubi etiam an ab hæreditate priventur ?
An quando ab alio tutor relinquitur ? Ibid. *n.* 23. *d. t.* 3. *l.* 3. *c.* 15.

Si à minore, vel furioso tutor datus sit ? Ibid. *n.* 24.
An legatum filio tutoris relictum amitatur? Ibid. *n.* 25.
Et quando legatum in testamento relictum fuit, & tutor in codicillis nominatus ? Ibid. *n.* 27.
Quid si tutor interpellatus non fuit ? Ibid. *n.* 28.
Quid in milite, & in clerico, ibid. *n.* 26. *&* *t.* 3. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 18.
Quid quando legatum piæ causæ relictum fuit, ibid. *d. t.* 3. *l.* 3. *c.* 15. *n.* 27.
Legatum sic amissum cui aplicetur ? Ibid. *n.* 9.
Si ex pluribus tutoribus, vel curatoribus unus solus administret, hic legatum totum capit, ibid *n.* 12.
Si cui relictum fuerit, si negotiis trium liberorum intervenerit, altero vita functo, legatum solum pro parte consequetur, ibid. *n.* 15.
Revocata tutela, an legatum revocatum censeatur ? Ibid. *n.* 16.
Tutores vetiti, & prohibiti excusatione non indigent, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 16. *n.* 19.
Ita nulla datione existente, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 12. *&* *d. l.* 3. *c.* 14. *n.* 14.
Ita inutiliter datus, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 16. *&* *d. l. c.* 8. *n.* 4. *&* 31.
Vid. *Suspectus.*

EXCUSSIO.

Excussionis exceptio de apicibus juris, & altioris indaginis, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 153.
Petitorium concernit, ibid. *n.* 155.
Promittens pro alio solvere, conveniri nequit, nisi prius excusso principali, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 9.
Beneficium excussionis renuntiari non præsumitur à promittente pro alio, ibid. *n.* 20.
Excussio an necessaria, quando de utili interdicto salviano agitur ? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *à n.* 151. *&* *à* 156.
An donatarius exequi possit, non excusso prius donatore, & ejus hæredibus ? Ibid. *n.* 35. *&* *à n.* 141.
Filius agens ad recuperanda bona à patre alienata excussione in bonis patris non indiget, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 29.
Vid. *Capitis diminutio.*
Excussio an requiratur ad hoc, ut cedens contra cedentem agat ? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 7. *à n.* 26.
An ante excussionem fideijussoris ad reum principalem deveniri posset, & quando, vel è contra ? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 6. *à n.* 15. ubi invenies quid respectu magistri navis, & domini, & Vid. *Nauta.*
Contra fideijussores tutorum, curatorum, administratorum deveniri nequit, nisi excussione prævia contra administratorem ? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 11. *n.* 10. *Cum seqq.* ubi declaratur, & Vid. *Fideijussor.*
Ut adversus tertium possessorem agatur quando excussio necessaria sit, vel non ? Latè, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 27. *à n.* 51.
Si pluribus tutoribus, vel curatoribus constitutis, unus administret, an non administrantibus exceptio excussionis competat ? *t.* 3. *l* 6. *c.* 38. *n.* 25. *&* 27. & Vid. *Exceptio* in vers. *Divisionis, & Ordinis.*

EXECUTOR, ET EXECUTIO, ET Via Executiva.

Executor Appostolicus ad instar beneficii, *Leg. final. cod. Edict. Div. Adrian.* procedit, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 71.
Executor Judex ab executione sententiæ nullæ se abstinere potest, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 4. *n.* 3.
Ita mandata Principis exequi non tenetur quando justa causa subest, ut ad Principem supplicatio fiat, ibid. *n.* 4.
Quid in sententia notorie iniqua, & injusta an exequi debeat, vel non, aut impedimenta opposita rem ittere ? Ibid. *à n.* 8.
An executor de exceptionibus tertii cognoscere possit ? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 12. *n.* 4.
An de sententiæ tangentibus exceptionibus ? Ibid. *n.* 8.
Judex executor rationes dispungere potest, cum commissa executione omnia necessaria ad eam commissa censentur, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 8. *n.* 9.
Judex executor quando in executione excedere dicatur ? Latè per casus declaratur, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 9. *à n.* 99. *usq. ad fin.*
Executor sententiarum rationes reddere tenetur, quibus, & quomodo, & coram quo ? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *Per tot. &* *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 23.
Judex territorii, ubi bona sita sunt legitime requisitus executionem facere potest, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 9.
Reipublicæ interest, ut sententiæ executioni mandentur, aliter parum prodesset sententiam habere, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 4. *n.* 1. *&* 2.
Executio moras non patitur, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 15.
Executio non plus gravat, quam ipsa lex eam fieri jubens, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 44.
Relaxata contra defunctum contra hæredes exequi potest, licèt minores hæredes sint, prius tamen habilitatis, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 41.
Contra hæredes executive proceditur si ita contra defunctum procedi poterat, ibid. *n.* 44.
Quid si hæres beneficiatus sit ? Ibid. *n.* 48.
Et quando adversus hæredes administratoris relaxetur ? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 10. *à n.* 1. *&* 11. & Vid. *Hæres.*
Sententia lata adversus procuratorem in rem propriam, adversus eum exequitur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 119.
Executio sententiæ pro futuribus pensionibus lata fieri potest, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 6.
Executio quomodo contra fideijussores administratorum pro solutione reliquorum fieri possit,

poſſit, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 11. *Per tot.* ubi de fideijuſſore judiciali.
Ex ſententia lata contra fideijuſſorem an contra principalem executio fierit poſſit? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 11. *n.* 14. & Vid. *Fideijuſſor.*
Executio ſententiæ latæ contra pupillum, vel minorem, quando adverſus eos, vel tutores, & curatores dirigatur, finita, vel durante tutela, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 15. *n.* 18. *Cum ſeqq. & d. l. c.* 20. *n.* 26. & 33.
In quibus bonis executio fieri non poſſit? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 92.
An in emphyteuſi? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 97.
An in melioramentis intrinſecis in rebus maioratus factis? *t.* 2. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 33.
An in ſalario officialium juſtitiæ? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *n.* 132.
An in fructibus dotis reſtantibus, deductis matrimonii oneribus? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 11. *n.* 14. & 15. *à n.* 43.
An in bonis arrharum? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 7. *n.* 50.
An in rebus dotalibus pro debito viri? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 100. ubi etiam de debito communi.
An pro debitis contractis ab uxore ante matrimonium? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 3. & 7.
Si mulier conventa, & condemnata fit actione perſonali, conſtante matrimonio an executio fieri poſſit in rebus dotalibus, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 28.
In uſufructu patris executio fieri poteſt, & quando ad filios alendos alia bona non ſunt? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 89. & *t.* 4. *l.* 8. *c.* 12. *n.* 10.
Diviſionis charta etiam nullis exceptionibus obſtantibus executioni mandatur, & quare? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 2. *à n.* 1. & *d. l. c.* 1. *à n.* 9. *Per tot.* ubi invenies quibus exceptionibus non impediatur, & Vid. *Exceptio, & Tertius, & alia loca competentia.*
Et Vid. *Attentatum.*
Quibus exceptionibus executio ſuſpendatur? Vid. *Exceptio, & Habilitatio.*
De executione, remiſſivè, Vid. *t.* 5. *l. unic. c.* 19. *n.* 3. & *c.* 20. *n.* 39.
Executio in realibus quomodo fieri debeat? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 4. *à n.* 36.
Executio mortis difertur donec condemnatus rationem adminiſtrationis reddat, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 59.
Via executiva regulariter locum non habet, cum ab executione incipiendum non ſit, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 1. & 2.
Ante factum calculum executioni non eſt locus, nec quilibet adminiſtrator tam tutor, quam curator, vel alius executive convenitur, ibid. *à n.* 3.
Neque Judex ad eam procedere poteſt, ibid. *n.* 6.
Nec pro capitali finita negotiatione, vel adminiſtratione, & maximè ſi paratus ſit rationem reddere, ibid. *à n.* 8. *Cum ſeqq.*
Quid ſi obligatio cameralis ſit, ibid. *n.* 13.
Et quid contra fiſci, ſeu Regis adminiſtratores, ibid. *n.* 14. & *t.* 4. *l.* 6. *c.* 11. *n.* 2. ubi de Theſaurariis publicis.
Et quid ſi dicatur quod tutor, vel alius adminiſtrator rem vel pecuniam ſibi appropiavit? Ibid. *n.* 15. *d. c.* 6. *l.* 5. *t.* 4. & *n.* 16. *Cum ſeqq.*
Et quando procedi executive poſſit, ibid. *à n.* 62. *Cum ſeqq.*
An inter ſocios via executiva detur? Ibid. *n.* 38. & *n.* 74. & *t.* 2. *l.* 6. *c.* 11. *n.* 11. & *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *à n.* 65.
An adverſus depoſitarium? *t.* 4. *d. l.* 5. *c.* 8. *n.* 58. & *d. t.* 4. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 111.
An adverſus depoſitarii hæredes? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 16. & *t.* 4. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 41.
An adverſus ſequeſtrarium? *d. t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 59.
An adverſus adminiſtratorem concurſus? *t.* 4. *d. l.* 5. *c.* 6. *n.* 60. *Cum ſeqq.* & *d. t.* 4. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 28.
An ex diviſionis charta adverſus tutorem agi executive poſſit, *t.* 4. *d. l.* 5. *c.* 6. *n.* 75.
An ex privilegio fiſci, confraternitatis Miſericordiæ, & cauſæ piæ executive procedatur? *t.* 4. *d. l.* 5. *c.* 6. *n.* 76. & Vid. *Fiſcus.*
Si judicialiter adminiſtratio ſuſcepta ſit ſumariè agi poteſt, & via executiva, ut rationes reddantur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 88.
Et nullo modo per nothefícationem, ut intra triduum, cum cominatione, quod nothefícatio per ſententiam judicanda erit, ibid. *n.* 90.
Sed ordinarie agendum eſt, ibid. *d. n.* 90.
Ratio extrajudicialis Judicis ſententia approbata executionem paratam habet, quæ ſententia quomodo proferenda? *t.* 4. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 10. *Cum ſeqq.*
Sed dum à Judice non confirmatur executionem non habet, niſi acquieverint, & coram Judice approbaverint, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 4.
Via executiva quando pro naulo competat, & contra magiſtrum navis agens in bonis proponentis executio fieri poſſit? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 96.
Confeſſio extrajudicialis in judicialem transformata, uti publicum inſtrumentum executionem paratam habet, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 8.
Si procurator executive à debitore mandantis exigat, executive etiam tenetur, & convenitur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 65.
An adverſus fideijuſſorem ſalarii orphanorum executive procedatur? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 8.
Societate renovata, inſtrumentum antiquæ renovatum non cenſetur, ut ipſius inſtrumenti vigore executio peti poſſit? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 11. *n.* 11.
Executioni an mandetur inſtrumentum dotis, quando ſunt lucra dividenda, antequam diviſionis judicium finiatur? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 16. *n.* 90.
Via executiva quouſque præſcribatur? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9.

2. *c.* 9. *n.* 49. & 52. & *t.* 2. *l.* 8. *c.* 13. *n.* 24. & 25.
Ex quibus cauſis præſcribatur? Ibid. *d. c.* 9. *n.* 50.
Quo ad cenſus futuros, & decurſos quando ejus executio præſcribatur? Ibid. *n.* 51. *d. c.* 9.
Licèt via executiva præſcribatur, debitum non præſcribitur, *d. t.* 2. *l.* 8. *c.* 13. *n.* 24. & 25.
Via executiva an, & quando contra hæredes defuncti pro exactionibus, penſionibus, & ſimilibus competat, vel non? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 42. *à n.* 27. ubi latè, & etiam de ſucceſſoribus particularibus.
Adminiſtratione probata per inſtrumentum aſſignatio decem dierum locum habet, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 88.
Aliàs ordinarie agendum eſt, ibid. *n.* 99.
Aſſignatio decem dierum quando pro rationibus petendis, & offerendis adverſus dominum competat? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 1. *n.* 36.
Et quando pro rationibus extrajudicialibus, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 13.
Vidua manens in capite caſalis aſſignationem decem dierum intentare poteſt, in omnibus illis caſibus in quibus maritus poterat, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 47.
An contra negotiorum geſtorem aſſignatio hæc competat? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 101. Remiſſivè.
An tutori, vel curatori pro inſtrumentis factis durante tutela, & quid ſi finita ſit? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 98.
An furioſi curatori pro inſtrumento ante furorem facto, ibid. *n.* 99.

EXERCITOR.

Vid. *Nauta.*

EXHÆREDATIO, PRÆTERITIO.

Quid ſit exhæredatio DD. de ea agentes? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 1. & 2.
Filii ritè, & legitimè exhæredati ex una ex quatuordecim cauſis diviſionem bonorum exhæredantis petere non poſſunt, ibid. *n.* 3. & 4.
Ob manus violentam injectionem filius exhæredari poteſt, ibid. *n.* 5.
Nomine manuum quid intelligatur? Ibid. *n.* 6.
Sed non procedit quando filius probabili ignorantia patrem percuſſerit, vel in ſui ipſius, vel alterius juſtam defenſionem id fecerit, ibid. *n.* 7. & 8.
Filius exhæredari poteſt ob gravem, & inhoneſtam injuriam parentibus illatam, ibid. *n.* 9.
An ſtatim filia injuriam gravem inferens exhæredari poſſit? Ibid. *n.* 10.
Quæ ſit injuria gravis, & contumelia adhunc effectum? Ibid. *n.* 11. & 12.
Filius parentes accuſans in cauſis criminalibus, vel in eis teſtimonium proferens, vel munus advocationis exercens exhæredari poteſt, ibid. *n.* 13. & 17.
Excuſatur tamen in crimine læſæ Magiſtatis divinæ, vel humanæ, ibid. *n.* 14. & 15.
Non excuſatur tamen accuſans de furto, vel alio damno in bonis Regis, ſeu Reipublicæ dato. ibid. *n.* 16.
Filius maleficus cum maleficiis verſatus, vel veneficus exhæredari poteſt, quod ibi declaratur, *n.* 18. *Cum ſeqq.*
Et ille, qui veneno, vel alio modo favore, conſilio, ſeu conſenſu vitæ parentum inſidiaverit, ibid. *n.* 21. *Cum ſeqq.*
Et etiam ille, qui parentem in amentiam incidentem dereliquerit, ibid. *n.* 24.
Quo in caſu illis hæreditas deferatur? Ibid. *n.* 25. *Cum ſeqq.*
Etiam hæreticus filius exhæredari poteſt, ibid. *n.* 28.
Licèt poſtea catholicus reddatur, ibid. *n.* 29.
Sed exhæredatus à patre judæo, vel alio quocunque hæretico hæreditatem conſequitur, ſi poſtea catholicus Romanus fieret, ibid. *n.* 30.
Ob copulam carnalem, amorem, & affectionem inhoneſtam cum noverca, vel concubina una, & domo retenta, vel cum marito, aut amaſio matris filii exhæredari poſſunt, ſi ignorantia non adſit, ibid. *n.* 31. *Cum ſeqq.*
Filius delator contra parentes quando exhæredari poſſit? Ibid. *n.* 35. & 36.
Filius quando exhæredari poſſit ex eo, quia fideijuſſor incarcerati parentis eſſe noluit? Ibid. *n.* 37. & 38.
Similiter quando parentes teſtari prohibuit, & quando impedire dicatur? Ibid. *n.* 39. & 40.
Filii arenarii, vel mimi facti quando exhæredari poſſint? Ibid. *n.* 41. *Cum ſeqq.*
Et quando patrem captivum non redemit, ibid. *n.* 44. *Cum ſeqq.*
Et invitis filiis bona vendi, poſſunt pro redimendo patre captivo, ibid. *n.* 45.
Bona captivi in captivitate mortui quibus deferantur? Ibid. *n.* 46. *Cum ſeqq.*
Filia nubens ante vigeſimum quintum annum complectum ſine conſenſu parentum exhæredari poteſt, ibid. *n.* 49.
Quanvis expreſſe non exhæredetur, ibid. *n.* 50.
Et quanvis parentem illam hæredem facere vellint, aliis legitimis liberis exiſtentibus, vel naturalibus plebei, vel ſucceſſibilibus matri, ibid. *n.* 51. & 52.
Et licèt filia vigeſimum quintum annum ingreſſa eſſet, ibid. *n.* 53.
Et quanvis nubat digno, ibid. *n.* 54. ubi de digniore.
Peccans etiam in ſuum corpus etiam una vice exhæredari poſſit, licèt unicus actus de jure civili non ſufficeret, ibid. *n.* 55. & 56.
Prædicta procedunt in filia emancipata, aut vidua vigeſimo quinto anno minore, ibid. *n.* 57. & 58.
Et licèt matrimonium nulliter contraxerit, ſi

per

per copulam consumatum fuerit, ibid. *n.* 59
Quid quando matrimonium fuit copula consumatum? Ibid. *n.* 61.
Luxuriose vivens, quanvis cognita non sit, quia areta erat, exhæredari potest, ibid. *n.* 60.
Licèt pœnitendo ad vitam honestam redeat, ibid. *n.* 62.
Dicta procedunt jure canonico, ibid. *n.* 63.
Dote etiam privatur hujusmodi filia, ibid. *n.* 64.
Exhæredatio filiæ nepotibus nocet, ibid. *n.* 65.
Pater plebeus filium naturalem ob prædicta exhæredare potest, ibid. *n.* 66.
Filia nubens absque consensu parentum, licèt luxuriose non vixisset, exhæredari potest, ibid. *n.* 67.
Sed nubens, & luxuriose vivens post 25. annum exhæredari nequit, nisi servo, vel viro non libero nubat, ibid. *n.* 68. & 69.
Similiter exhæredari nequit post 25. annum nubens viro indigno, vel ignominioso, nisi vir famulus fuisset ipsius filiæ, ibid. *n.* 70. & 71.
Filia cum parente ante exhæredationem conciliata non exhæredatur, ibid. *n.* 72.
Nec privatur bonis parentis præmortui, ibid. *n.* 73.
Si pater priùs tractasset filiam viro indigno tradere, exhæredare eam nequit, ibid. *n.* 74.
Ita si postea monasterium ingressa fuit, ibid. *n.* 75.
Quando mater meretrix luxuriose vivens, filiam luxuriose viventem exhæredare possit? Ibid. *n.* 76.
Filia nubens viro digniori quomodo, & in quantum exhæredari possit? Ibid. *n.* 77.
Filia impubes sine consensu parentis matrimonium contrahens per verba de præsenti exhæredari nequit, cum tale matrimonium in sponsalia resolvatur, ibid. *n.* 78.
An alimentis privetur? Vid. verb. *Alimenta.*
Filius tamen sine consensu parentis ante 25. annum nebens exhæredari nequit, nisi inhonestam uxorem duxerit, ibid. *n.* 82.
Et avi tam paterni, quam materni nepotes exhæredare possunt eisdem causis, quibus patres, vel matres possunt, ibid. *n.* 83.
Non solum ex dictis causis, sed etiam ex maioribus, vel similibus filii exhæredari possunt, ibid. *n.* 84.
An filius ingratus ob reconciliationem, exhæredationem evitet; cum distinctione casus resolvitur, ibid. *n.* 85. *Cum seqq.*
Non evitat tamen pœnitentiam agens, & se emendans, ibid. *n.* 88.
Vel in furorem, vel amentiam incidat, ibid. *n.* 89.
Et quanvis exhæredetur turpi, vel contumelioso signo, ibid. *n.* 90.
Vel per nomen, cognomen, agnomen, artificium, seu officium, dummodo de filio exhæredato constet, ibid. *n.* 91.
Ex iisdem verbis, quibus institutio tenet, etiam exhæredatio valet, ibid. *n.* 92.
Exhæredatio fieri potest per testamentum, vel scripturam publicam, ibid. *n.* 93.
An si exhæredans testamentum non faciat, vel ab alio testamentum rumpatur, filius exhæredatus abintestato succedat? Ibid. *n.* 94.
Pater an possit examinare testes ad perpetuam rei memoriam super indignitate filii? Ibid. *n.* 95.
Filius exhæredatus quando successione maioratus excludatur, & quando ab emphyteusi? Ibid. *n.* 96. *Cum seqq.*
Rex primogenitum à successione Regni, sine consensu populli exhæredare nequit, ibid. *n.* 100.
Exhæredatio non tenet, nisi nominatim fiat, ibid. *n.* 102.
Idem quando non fit purè, tam respectu filiorum in potestate, quam aliorum, & etiam respectu matris, quod declaratur, & extenditur, ibid. *n.* 103. *Cum seqq.* ubi de exhæredatione cum conditione potestativa sub intelecta, & tacita.
Exhæredatio quando dicatur facta à toto gradu, vel institutorum, vel substitutorum, declaratur per casus, & quid de jure antiquo, & quid de jure noviori? Ibid. *n.* 107. *Cum seqq.*
Si causa non exprimatur, exhæredatio de jure noviori non tenet, ibid. *n.* 113.
Idem quando à re certa tantum fit, quæ ad totum non trahitur, ibid. *n.* 114.
In codicilis fieri nequit, ibid. *n.* 115.
Nec calore iracundiæ facta valet, ibid. *n.* 116.
Hæreditate non adita exhæredatio non tenet, ibid. *n.* 118.
Idem si testamentum ex causa præteritionis, vel exhæredationis injustæ, ibid. *n.* 119.
Siquis in testamento institutus, seu exhæredatus inveniatur, institutio prævalet exhæredationi, ibid. *n.* 120.
Exhæredatio non tenet, si ejus causam in testamento expræssam hæres non probet, ibid. *n.* 121.
Sed ex multis expræssis unam probari sufficit, ibid. *n.* 122.
Locum, & tempus injuriæ, ac ingratitudinis comissæ hæres etiam probare debet, ibid. *n.* 123.
Causam ingratitudinis in testamento non expræssam, licèt re vera comissam hæres probare non potest, ibid. *n.* 124.
Infans, & posthumus exhæredari nequeunt, ibid. *n.* 125.
Ita pupillus, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 21. nbi *n.* 22. limitatur, & Vid. *Pupillus.*
Nepos ex filio exhæredato mortuo, avo vivente, succedit, patris exhæredatione non obstante, ibid. *n.* 126. *d. t.* 2. *l.* 2. *c.* 1.

Exhæredatio quo ad bona Regiæ coronæ non tenet, Ibid. *n.* 127.
Quando per ingreſſum, vel profeſſionem in Religione exhæredatio impediatur, & quid in Societate Jeſu? Ibid. *n.* 128. *Cum ſeqq.*
Mater non tenetur exprimere cauſam exhæredationis, ibid. *n.* 131.
Filius exhæredatus an teneatur ſe abſtinere à bonis patris ante ſententiam? Ibid. *n.* 132. & 133.
Exhæredatio, ſine legitima cauſa, & illius expreſſione, non tenet, quanvis filius exhæredatus quærellæ inofficioſi renunciaverit, ante hæreditatem delatam, quod ſatis declaratur, ibid. *n.* 134. *Cum ſeqq.*
Filia facta monialis, vel filius Monachus ſine conſenſu patris, exhæredari nequit, ibid. *n.* 140.
Societas, vel amicitia contracta cum inimico patris ad exhæredationem non ſufficit, ibid. *n.* 141.
Neque etiam excomunicatio ſufficit, ibid. *n.* 142.
An filius, filia, nepos, neptis exhæredari poſſint, ex eo quia matrimonium contraxerunt cum chriſtiano, ſeu chriſtiana nova diſputat fortitor Author, & affirmativè reſolvit, ad contraria reſpondens, multaque adducens adverſus Hæbreos, ibid. *n.* 143. *Cum ſeqq.*
Adverſus exhæredationem, ſeu præteritionem injuſtam intra quinquenium agi debet, niſi reſtitutionis beneficio gaudeat, ibid. *n.* 138. & 139.
Parentes injurias filiis remittere poſſunt, & eos hæredes facere, ibid. *n.* 52.
Parentes ob 7. cauſas exhæredari poſſunt, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 69.
Et quæ cauſæ ſint? Narrantur, *d. t.* 2. *l.* 3. *c.* 2. *à n.* 1. & *n.* 12.
Aſcendentes, & deſcendentes non ſolum exhæredari poſſunt, dum in crimine hæreſis exiſtunt, ſed etiam poſt reconcialiationem, & pœnitentiam, ibid. *d. c.* 3. *n.* 19.
Et etiam exhæredari poſſunt, ſi fautores, defenſores, credentes, & receptatores hæreticorum ſint, ibid. *n.* 20.
Preteritio filiorum ſivè primi, ſivè ſecundi gradus, & ulteriores, ſive aſcendentium teſtamentum nullum reddit, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 2. & 10. *Cum ſeqq.* ubi invenies ad ſaturitatem perſonas tum naturales, tum legitimas, tum ſæculares, tum Eccleſiaſticas, quibus præteritis, teſtamentum nullum ſit.
Et quid ſi pater ignoraverit, ſe filios habere, vel eos eſſe mortuos crediderit? Ibid. *n.* 22. *Cum ſeqq.*
Et an convalidetur teſtamentum ſi præteriti moriantur, vivo teſtatore? Ibid. *n.* 26. *Cum ſeqq.*
Et quid ſi aliquid eis relinquatur, non titulo legitimæ? Ibid. *n.* 30. *Cum ſeqq.*
Quid ſi ſubſtituti ſint, aut onerati per viam fideicomiſſi? Ibid. *n.* 33. *Cum ſeqq.* ubi varios caſus invenies, in quibus dubitari poterat an filii eſſent præteriti, & etiam ibi agitur de teſtamento jurato, & teſtamento, in quo Monaſterium inſtituitur, aut filius in uſufructu, vel in rebus alienis, vel in re non exiſtente, ut *n.* 45. & 46.
An teſtamentum illico ratione præteritionis, ipſo jure, nullum ſit? Ibid. *n.* 43. & 44.
Quid ſi filius in præteritione conſentiat, vel promittat, ut ſe præterito alii inſtituantur, & qualis conſenſus ad hoc ſufficiat, vel non? Per caſus diſtinctos reſolvitur, ibid. *n.* 68. *Cum ſeqq.*
Quid ſi poſthumi præteriti ſint? Ibid. *n.* 74. *Cum ſeqq.*
Caſus, in quibus præteritio teſtamentum non annullat, & in quibus præteriri poſſit? Ibid. *n.* 77. *Cum ſeqq.* ubi invenies perſonas, qui præteriri, vel præterire valeant, & per quod nam tempus, filius legitimam, ſeu bonorum poſſeſſionem contra tabulas petere debeat, & alia circa hujuſmodi quæſtiones?
Nullitas teſtamenti ratione præteritionis, & ad quid extendatur, vel non? Ibid. *n.* 98. *Cum ſeqq.*
Filius inſtitutus, verbis ignominioſis, pro præterito habetur, niſi malevolus animus deficiat, qui in dubiò non præſumitur, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 155. & 156.
Exhæredatio verbis contumelioſis fieri poteſt, ibid. *n.* 157.

EXHIBITIO.

Vid. *Editio.*

EXITUS.

Vid. *Introitus.*

EXPENSÆ.

Nemo contra ſe ipſum ſumptus miniſtrare cogitur, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 4. *n.* 13.
Expenſæ litis an adminiſtrari debeant à tutore, adulto contendenti? Ibid. *n.* 9. & *d. n.* 13.
An monacho contra abbatem ſuum conquærenti? Ibid. *n.* 10.
An à fiſco ſoqueſtrato? Ibid. *n.* 11.
An litiganti pauperi à reo divite? Ibid. *n.* 12.
Expenſæ factæ ad examinandum principalem litigantem à quo ſolvendæ ſint? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 5. & *d. t. l.* 8. *c.* 13. *n.* 17.
Expenſas ſolvere tenetur capiens utilitatem ab actu, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 20. & *d. t. l.* 8. *c.* 13. *n.* 1. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 3.
Expenſæ in redendis rationibus de bonis conſilii, à quo ſolvendæ ſint? Vid. *Civitas.*
Expenſæ in petendis tutoribus factæ ex bonis pupilli ſolvi debent, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 22.
Ita expenſæ in reddendis rationibus tutelæ, ſeu curæ, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 13. *n.* 1. & 2.
Licèt curator ſit putativus, ibid. *n.* 3.

Et ſi à tertio errogatæ ſint, ab hoc per actionem negotiorum geſtor peti poſſunt, ibid. *n.* 4.
Ita ſocius expenſis ſocietatis rationes reddere debet, ibi.
Mandatarius mandantis, ibi.
Inſtitor, vel factor proponentis, ibi.
Negotiorum geſtorum domini negotii, ibi.
Depoſitarius deponentis, ibid. *n.* 5.
Ita quilibet adminiſtrator, quocunque nomine dictus, expenſis domini adminiſtrationis rationes reddere debet, ne officium ſuum nemini damnoſum, ſit, ibid. *n.* 6. & 7.
Si Rex, Comes, vel Dux rationes pupillorum ſibi ſubjectorum proprio motu, vel ex neceſſitate officii, revidere affectaverit ſuis expenſis facere debet hujuſmodi reviſionem, ibid. *n.* 8. & 9.
Ita tutor, curator, vel alius adminiſtrator paratus reddere rationes ad locum adminiſtrationis venire ſuis expenſis non tenetur, ſed domini, ibid. *n.* 18. & *n.* 30.
Et dicta procedunt licèt tutor, curator, vel adminiſtrator in rationibus debitor exiſtat, dummodo ex dolo, culpa lata, vel levi debitor efficiatur, ibid. *n.* 19. & 28. *Cum ſeqq.*
Ita reviſio, expenſis eam petentis fieri debet, ibid. *n.* 20.
Licèt unus ex popullo ſit? Ibid. *n.* 21.
Ita expenſæ factæ in impugnandis rationibus à cauſa cadente ſolvi debent, licèt juſta cauſa litigandi adeſſet, ibid. *n.* 22. *Cum ſeqq.*
Expenſæ actuum judicialium à petentibus eos fieri debent, & ab eo ſolum notarius eas petere poteſt, ibid. *n.* 11. & *n.* 25.
Ita in literis commiſſionalibus, ibid. *n.* 12.
Ita errogatæ pro ſolemnitatibus, ibid. *n.* 13.
Ita proviſura facienda, ibid. *n.* 14.
Ita remiſſio vaſſali, ibid. *n.* 15.
Et poſitio partis, ibid. *n.* 16.
Expenſæ pro defendenda electione prælaturæ, ex bonis prælaturæ ſolvendæ ſunt, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 51.
Si obligatus reddere rationes recuſet, & ob id ſententia convictus ſit, hujus litis expenſas ſolvere tenetur, *d. t.* 4. *l.* 8. *c.* 13. *n.* 27.
Expenſæ pro libro ad ordinem reducendo ab adminiſtratore ſolvendæ ſunt, ibid. *n.* 32.
Executor teſtamenti quando pro ſalario teneatur? Ibid. *n.* 42. & Vid. *Salarium.*
Victus victori in expenſis condemnatur, licèt juſtam cauſam habeat, quidquid ſit de jure communi, *t.* 4. *l.* 8. *d. c.* 13. *n.* 23. & 24.
An condemnatus ad expenſas appellare poſſit? Ibid. *n.* 26. & Vid. *Appellatio.*
Tutor in cauſa ſuſpectionis, ſeu poſtulationis ſuccumbens expenſas ſolvit, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 2. *n.* 14. & *d. l. c.* 5. *n.* 9.
Sed victor exiſtens ab accuſante repetit, ibid. *d. c.* 5. *n.* 30.
Quæ expenſæ caſalis capiti bonificiendæ ſint? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 10. *à n.* 16.
Et Vid. *Caput caſalis.*
Expenſæ factæ ab adminiſtratore concurſus in rationibus ei reficiuntur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 48.
Et Vid. *Adminiſtrator.*
Quæ à commodatario repetantur? Vid. *Commodatum.*
Depoſitarius contraria actione depoſiti expenſas utiles, & neceſſarias repetit, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 85.
Vid. *Depoſitum.*
Quilibet adminiſtrator, tutor, vel curator expenſas quas intuitu tutelæ, curæ, ſeu adminiſtrationis fecit, petere poſſunt, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 2. *n.* 1. & *n.* 20.
Veluti expenſum pro rerum acquiſitione, conſervatione, & adminiſtratione, ibid. *d. t.* 4. *l.* 5. *c.* 2. *n.* 2. *Cum ſeqq.* ubi rationes præſtantur.
Ita expenſæ ſine decreto Judicis factæ, dummodo utiliter factæ, ibid. *n.* 6.
Ita expenſum in alimentis, licèt expendens ſit mater, frater, patruus, vel alius conjunctus, & alimenta præſtita ſint ſorori, pupilli, furioſi, & ſimilis, ibid. *n.* 7. & 8. ubi alia loca referuntur, & Vid. Infra, & *Alimenta.*
Et quando alimenta cum ipſis tutoribus, vel curatoribus conſumpta, ibid. *n.* 17. & *ſeqq.* ubi de tutore Principis, & quomodo taxanda à Judice ſint.
Ita licèt expenſum facultates excedat, dummodo aliter non impediatur, & utiliter expenſum ſit, ibid. *n.* 9. *Cum ſeqq.* ubi varia exempla expenſarum utilium numerantur.
Ita expenſas litis recuperare debent, licèt triſtis eventus adſit, ſi utiliter inſtituta, & proſecuta fuit, ibid. *n.* 13. & 14. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 15. *n.* 19. ubi quando ad litis expenſas tutor teneatur? & *t.* 5. *l. unic. c.* 15. *n.* 5. & 6. & *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 20. *n.* 34. & ferè *Per tot.*
Ita viatica pro rebus pupilli alibi gerendis, deducto eo, quod domi expenſuri erant. ibid. *d. t.* 4. *l.* 5. *c.* 2. *n.* 15.
Et quando expenſæ in equitando? Ibid. *n.* 16. ubi declaratur quando pedeſter ire tutor teneatur?
Expenſæ etiam utiles repetuntur, ibid. *n.* 21.
Expenſæ utiles, quæ ſint? Ibid. *n.* 22.
Ita expenſæ pro erudiendo pupillo, ſeu minore, ibid. *n.* 23. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 23. & *d. l. c.* 15. *n.* 14.
Ita meliorationes utiliter errogatas, licèt res melioratæ non extent, ibid. *n.* 24.
Dummodo initio ſpe boni, & probabilis finis expenſum eſſet, ibid. *n.* 25. & *n.* 38.
Sed contrarium in negotiorum geſtore, & quare? Ibid. *n.* 26. & 27.
De expenſis à negotiorum geſtore, remiſſivè, *t.* 4. *l.* 1.

4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 47. & Vid. *Negotiorum geſtor.*
Pater, tutor, ſeu curator filii, vel adminiſtrator quando expenſas repetat? Ibid. *n.* 29. & 30. *d. t.* 4. *l.* 5. *c.* 2.
Quando mater, & avia, ibid. *n.* 31. & *n.* 40. & Vid. Infra.
Expenſæ factæ pro recreationibus pupillorum quando repetendæ? Ibid. *n.* 32. *Cum ſeqq.* ubi de eleemoſinis, donationibus, liberationibus, pro dotibus pro edificiis, ſeu culturis.
Vid. *Donatio, Dos, & Tutor.*
Ita omnes expenſæ, ad quas dominus adminiſtrationis tenebatur, à tutore, vel curatore, vel adminiſtratore factæ repetuntur, ibid. *n.* 37. ubi varii tituli, ſeu obligationes faciendi expenſas numerantur.
Et ſumptus bona fide facti, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 67.
Et illud, quod ſervus pupilli percepit, vel ad eum pervenit, vel per ipſum ſtetit, quo minus perveniret, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 14.
Ita expenſæ honeſtæ, pro quibus datur actio, & multo fortius exceptio, ibid. *n.* 15.
De aliis etiam expenſis bonificiendis vel non in rationibus? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 15. *à n.* 37. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 23. & *d. l. c.* 15. *n.* 14. & 58. ubi de vino pupillo dato.
Pro expenſis tutoris, curatoris, & cæteris adminiſtratoribus retentio competit, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 2. *n.* 28. & Vid. *Manutentio, & Retentio.*
Expenſæ inutiliter factæ non repetuntur, quod arbitrio Judicis remanet, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 2. *n.* 38.
Nec culpoſe factæ, ibi.
Ne ea, quæ non fieri, utilius eſſet, ibi.
Nec modum excedentes, ibid. *n.* 39.
Expenſæ clandeſtinæ, vel ſecretæ quando repetantur, vel non? Latè declaratur, ibid. *n.* 41. & 42.
Et quando factæ poſt remotam adminiſtrationē? Ibid. *n.* 43. & 44.
Et quando factæ prohibente regimine, mandato, contractu, vel Judice? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *à n.* 16. & *d. t.* 4. *l.* 5. *c.* 2. *n.* 46. & *n.* 50.
De expenſis factis poſt denuntiationem, vel prohibitionem quando repetendæ, vel non? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 3. *à n.* 89.
Et quando expenſæ voluntariæ? *t.* 2. *l.* 3. *c.* 8. *à n.* 64. & *d. t.* 4. *l.* 5. *c.* 2. *n.* 47.
Et quando expenſæ exceſſivæ? Ibid. *n.* 48. & 49. *d. t.* 4. *l.* 5. *c.* 2.
Male gerens expenſas non repetit, niſi inutilitatem verſas eſſe probetur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 68.
Quid in expenſis, quando expendenti nulla forma expenſarum data fuit, ſed conſcientiæ adminiſtratoris comiſſa? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 41.
Et quid quando ejus arbitrio? Ibid. *n.* 42.
In minutis expenſis intricatio non nocet, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 29.
Expenſæ quæ modicæ, vel magnæ ſint arbitrio Judicis relinquitur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 94. & *t.* 4. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 28.
Hæres beneficio inventario adiens expenſas factas deducit, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 50. & 53.
Et factas pro defenſione rerum hæreditatis, ſi calūnioſe non defendat, ibid. *n.* 54. & 55. & 69.
Et factas in inſinuatione teſtamenti, inventarii confectione, collectione fructuum, & ſimilibus, cum prælatione omnibus creditoribus, ibid. *n.* 63. & 64. & 95.
Ita expenſas factas in infirmitate defuncti, funeris, & quæ hoc nomine veniant? Ibid. *n.* 56. & *ſeqq.* & *n.* 62.
Imo conſanguineus, & extraneus expendens in funere defuncti, ſeu illius infirmitate cæteris creditoribus præfertur, ibid. *n.* 60. & 61.
Funeris expenſæ de honeſtate à ſucceſſore maioratus debentur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 38.
Et Vid. *Funus.*
Si hæreditas ſolvendo eſt expenſæ prædictæ, ſine præjudicio creditorum deducuntur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 68.
Expenſas tamen immoderatas, & injuſtas hæres non deducit, ibid. *n.* 65.
Et quæ ſint injuſtæ arbitrio Judicis relinquitur, ibid. *n.* 66.
Expenſæ quando ad diviſionem pertineant, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 29. & 43. & *c.* 10. *n.* 24.
Poſſeſſor malæfidei expenſas quando repetere poſſit? *t.* 2. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 6. & *ſeqq.* & *n.* 38. ubi de ſpoliatore.
Expenſæ ſocietatem repicientes de communi fiunt, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 4.
Socius nolens pro ſua parte expenſum ſolvere intra quatuor menſium ſpatium, ſuam partem amittit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 47. & *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 34. ubi de condomino in navi errogante.
Et Vid. *Nauta.*
Socius quando repetat expenſas pro nunciomiſſo in regiones ad negotia ſocietatis? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 2. *n.* 45.
Socius ſocio non tenetur pro expenſis injuſtè, vel in prudenter factis, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 67. & *t.* 4. *l.* 5. *c.* 2. *n.* 39.
Ei Vid. *Societas.*
Pactum, ut non agatur pro expenſis neceſſariis in rebus dotalibus factis, non valet, divortio tamen facto, hoc paſcici poteſt, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 64. & 65.
Et Vid. *Pactum.*
Expenſæ factæ in bonis dotalibus primo anno, quo matrimonium contrahitur, ab uxore ex fructibus ultimi anni deduci poſſunt, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 12. *n.* 31.
Expenſæ factæ in alendis filiis, ſive communibus, ſive non, de communi à cervo bonorum deducendæ ſunt, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 10.
Ita factæ in ſtudio, gramatica, & artibus liberalibus, ibid. *n.* 14. Et

Et quando dotes, *t. 2. l. 6. c. 3. n. 28.*
Multæ aliæ expensæ deducendæ ex acquisitis, matrimonio constante? *t. 2. l. 6. c. 5. n. 10. & d. l. c. 8. n. 47.*
Et Vid. *Communicatio, & Dos.*
Quid in expensis à muliere factis. quando bona pro dote retinet, Vid. *Uxor.*
Quibus prohibitum sit expendere amplius, quam receptum? *t. 4. l. 5. c. 2. n. 12. & d. t. l. 6. c. 11. n. 42. & 43.*
Quid specialius circa expensas in fratre? Vid. *Frater.*
Quid in procuratore? Vid. *Procurator.*
Quid in sequestrario? Vid. *Sequestrum.*
Quid in thesaurariis publicis, & similibus? Vid. *Thesaurarius.*
Quid in procuratore civitatis? Vid. *Civitas.*
Quid in administratore, seu depositario horrei? Vid. *Horreum.*
Ususfructuarius ad litium expensas an teneatur? *t. 1. l. 3. c. 8. n. 97.*
Vid. *Ususfructuarius, Fideicommissarius, & Substitutio Fideicommissaria.*
Vid. *Mater, Melioramenta, Pater, Possessor.*
Expensæ factæ quando animo non repetendæ censeantur? Remissivè, *t. 4. l. 1. c. 1. n. 130.* & latè per ampliationes, & limitationes traditur, *t. 3. l. 5. c. 16. Per tot.* & Vid. *Alimenta, pag. 30.*
Magister an, & quando discipulum alere, & vestire teneatur? *t. 3. l. 5. c. 13. n. 23.*
De expensarum probatione, remissivè, *t. 4. l. 1. c. 1. n. 130.*
Extrajudiciales expensæ levioribus probationibus, & conjecturis probantur, *t. 4. l. 6. c. 8. n. 102.*
Pro minutis expensis juramento administratoris standum est, *t. 4. l. 8. c. 6. n. 29.*
Quod ad suam existentiam expensis indiget, factum sine illis non præsumitur, *t. 4. l. 8. c. 9. n. 90. Cum seqq.*
Impensa præsumitur ab eo facta, qui facere tenebatur, *t. 3. l. 5. c. 15. n. 53.*
Expensa à quo probanda, quibus modis probetur, cum distinctione casus, & personarum latè per ampliationes, & limitationes agitur, *t. 4. l. 5. c. 6. Per tot.* ubi videbitis, ne index mons fiat.
Expensæ quomodo liquidandæ? Vid. *Liquidatio.*

EXPOSITUS.

Expositus, ficut orphanus, & minor Judici orphanorum subjicitur, *t. 3. l. 5. c. 17. n. 43.* ubi quod absque ejus licentia matrimonium contrahere non potest, & Vid. *Filius* in vers. *Expositi.*

EXPRESSUM.

Quidquid est necessario ex mente inclusa verbis, verbis petentis expressum dicitur, *t. 4. l. 1. c. 5. n. 46.*
Quid in sententia pro expresso habeatur? Vid. *Liquidatio, & Sententia.*

EXTENSIO.

De re ad rem non datur, *t. 1. l. 3. c. 11. n. 114.*
In pœnalibus, neque ex maioritate rationis extensio datur, *t. 1. l. 3. c. 3. n. 37.*

EXTREMA.

Per medium inhabile extrema non conjunguntur, & ex radice infecta rami non pupulant, *t. 2. l. 1. c. 3. n. 16.*

EXUL.

Contra exules, relegatos, & deportatos minor privilegio avocandi ad curiam non gaudet, *t. 5. l. unic. c. 5. n. 40.*
Vid. *Condemnatio, Indignus, & Testamentum.*

F

FACERE, FIERI, FACTUM.

QUod paulatim fit facilius est, *r. 2. n. 53.*
Parum interest bonum agere, sine recta intentione, *r. 2. n. 55.*
Opus sine intentione bona, est corpus sine vita, *r. 2. n. 56.*
Factum sine recta intentione, licèt bonum, & coram hominibus splendidum, tamen in judicio interno obscuratur, *r. 2. n. 60.*
Factum bona intentione merita actionis illustrat, *r. 2. n. 61.*
Bonum efficitur, licèt minus bonum videatur, ibid. *d. n. 61.*
Malè facta plus nocent, quam bene dicta docent, *r. 2. n. 132.*
Temere nihil est aggrediendum, *r. 2. n. 154.*
Facienda proferens, occasionem præbet, ut designia sua exitum non habeant, *r. 2. n. 289.*
Faciens, quod præscise facere debet, coactus dicitur, *t. 1. l. 1. c. 1. n. 48. & t. 4. l. 8. n. 17.* ubi exempla.
Factum non imputatur gerenti coactè, ibid. *n. 49. d. t. 1. l. 1. c. 1.*
Factum inutiliter desideratur, quod expræsse sancitum non est, *t. 1. l. c. 4. n. 23.*
Paria sunt non fieri, vel fieri, omissa forma, & solemnitate legis, *t. 1. l. 2. c. 5. n. 17. & l. 3. c. 8. n. 83.*
Factum à consanguineo, vel conjuncto nomine alterius nullum est, nisi ratihabitio sequatur, *t. 1. l. 2. c. 12. n. 104.*
Unusquisque præsumitur facere, quæ facere tenebatur, *t. 1. l. 3. c. 12. n. 104. & l. 4. c. 3. n. 39. d. t. 1.*
Factum à Prælato tempore infirmitatis monasterio non nocet, *t. 1. l. 4. c. 3. n. 6.*
Factum, vel dictum calore iracundiæ irritum est, *t. 2. l. 2. c. 1. n. 116. & 117.*
Factum antiquum quod sit, & quomodo probandum, quibusque testibus, *t. 2. l. 4. c. 7. n. 21. Cum seqq.*

Ea, quæ ſunt facti, aliquid momenti habent, *t. 2. l. 4. c. 10. n. 53.*
Indubio quilibet potiùs ſuo nomine, quam alieno facere præſumitur, *t. 2. l. 6. c. 10. n. 33.*
Factum legitimè tractu temporis non infirmatur etiam ſi eveniat caſus à quo incipere non poſſit, *t. 2. l. 7. c. 4. n. 25. & 38.* ubi *n. 43. Cum ſeqq.* explicatur regula dictans ea, quæ rectè conſiſtunt, reſolvi, cum in eum caſum reciderint, à quo incipere non poſſunt, *& d. t. 2. l. 7. c. 7. n. 10.*
Factum Judicis, factum partis reputatur, *t. 2. l. 8. c. 1. n. 4.* & quomodo hoc intelligatur? *d. t. c. 25. l. 8. n. 169.*
Sed non quando ſine juris ſolemnitate facit, *t. 3. l. 7. c. 3. n. 44. & 45.*
Per alium faciens per ſe ipſum facere videtur, *t. 4. l. 7. c. 5. n. 7.*
Factum non dicitur dum aliquid faciendum ſupereſt, *t. 4. l. 7. c. 10. n. 23.*
Paria ſunt aliquid fieri tempore prohibito, vel in tempus prohibitum referri, *t. 4. l. 8. c. 17. n. 2.*
Vid. *Paria.*
Paria ſunt non fieri, aut non debito modo fieri, *t. 3. l. 2. c. 10. n. 11.*
Fruſtra aliqui fieri requiritur, quo facto, inde nullus effectus reſultat, *t. 3. l. 3. c. 10. n. 25.*
Factum unius alteri non nocet, *t. 3. l. 3. c. 16. n. 8.*
Quod prohibere ex officio debeo, facere non poſſunt, *t. 3. l. 8. c. 1. n. 5.*
Multa permittuntur ratione officii, quæ aliter fieri prohibentur, *t. 3. l. 4. c. 10. n. 104.*
Quod quis facere tenetur ex officio, id aliis relinquere non debet, *t. 3. l. 2. c. 10. n. 9.*
Quando facere obligatus certo tempore non fuit, in culpa dicatur? Vid. *Culpa.*
In obligationibus rem tradendi, vel aliquod factum faciendi, quis præciſè compelli non poſſit, ad intereſſe teneatur, invito creditore? *t. 2. l. 7. c. 2. n. 62.*
Obligatus facere pœnam ab ſtatuto impoſitam non incurrit, ſi requiſitus, ut facere, non fuit, *t. 3. l. 5. c. 12. n. 13.*
Ob periculum moræ multa tutoribus, & curatoribus ſine ſolemnitate, & decreto Judicis fieri poſſunt, *t. 3. l. 5. c. 17. n. 37.* ubi de collocanda puella.
Quæ neceſſitas agit, non præjudicant, *t. 3. l. 6. c. 10. n. 12. & c. 23. n. 17.*
Facta in continenti in actu eſſe cenſentur, *t. 3. l. 6. c. 3. n. 10.*
Vid. *Geſta.*

FACTOR.

Vid. *Inſtitor.*

FALSITAS.

Falſitas non minus committitur per additionem falſi, quam per ſubſtractionem veri, *t. 1. l. 2. c. 5. n. 13.*
Falſitas in dicendo, & ſcribendo falſum, & etiam in omittendo ſcribere verum, committitur, *t. 4. l. 7. c. 1. n. 39.*
Exhibitio inſtrumentorum, & librorum mancorum, & mutilatorum præſumptio falſitatis eſt, *t. 4. l. 8. c. 1. n. 53.*
Inſtrumentum, ſeu liber de falſo in parte convictus in omnibus falſus præſumitur, etiam ſi in parte verus reperiatur, ibid. *n. 52.*
Falſitas, & calumnia præſumitur adverſus eum, qui teſtibus probare vult, quod per inſtrumentum probare poteſt, *t. 1. l. 3. c. 8. n. 86.*
Utens ſcriptura falſa, ut pœna locus ſit, uſque ad ſententiam perſeverare debet, *t. 4. l. 5. c. 6. n. 25.*
Etiam in cauſa fiſci citra fraudem, & falſitatem non inſpicitur animus, & falſitas, ſed exitus duntaxat, ibid. *n. 24.*
Falſitas exceptio etiam in executione allegari poteſt; *t. 4. l. 8. c. 5. n. 16.*
Vid. *Exceptio.*

FAMA.

Ut bona ſervetur illæſa omnis deligentia facienda, & ſi hæc non proficiat contenti eſſe debemus, ſi apud Deum benè operamur, *r. 2. n. 256. & 260.*
Negligens famam crudelius reputatur, *r. 2. n. 259.*

FAMES.

Accutiſſimus gladius eſt, *t. 1. l. 1. c. 2. n. 72.*

FAMILIARIS.

Contra familiares Sancti Officii fori activo orphani non gaudent, *t. 5. l. unic. c. 6. n. 1. & 37.*
Nec contra familiares, ſeu comenſales Regi actu ſervientes, ibid. *n. 37. & 38.*
Vid. *Privilegium avocandi.*

FAMULUS, FAMILIARIS.

Famulus à fame dicitur, *t. 3. l. 5. c. 12. n. 43.*
Servire ſordidum, vileque eſt, ibid. *d. n.*
Nemo alteri ſervire cogitur, ibid. *d. n. 43. & 42.*
Pueri, puellæ ve habentes, unde ſe alant ſervire non coguntur, ſed alteri exercitio, ſeu officio tradendi ſunt, ibid. *n. 44.*
Orphani nobiles quando, & quibus ſervire debent, *t. 3. l. 5. c. 14. n. 28. & c. 15. d. l. n. 60.*
Famuli à ſervis differunt, & in quo? Ibid. *n. 46. d. t. 3. l. 5. c. 12.* ubi quando licèt famulos caſtigare, & alia in puncto?
Famuli an divertere poſſint à famulatu abſque juſta cauſa, vel cum illa, & qualis ſit? Ibid. *n. 47. & 48. & ſeqq.* ubi latè.
Quid quando ſine juſta cauſa aufugiunt, quas pœnas patiantur? Ibid. *n. 52. & ſeqq.*
An conductores eos revertentes recipere coganter? Ibid. *n. 53.*
An hujuſmodi fugientes ad intereſſe teneantur? Ibid. *à n. 54.*
Et quando dominus famulos expulſit teneatur, vel

vel non ? Ibid. *n.* 56. & 57. ubi de expellente orphanos ſervientes.
Et quid quando nec culpa domini, nec famuli operæ præſtari non poſſunt ? Puta infirmitatis cauſa, vel alia, quæ ibidem declarantur, *à n.* 58.
Salarium famulorum quanto tempore præſcribatur ? Ibid. *à n.* 67.
Vid. *Locatio* in verſ. *Operarum*, & *Salarium*, & *Præſcriptio*.

FATUUS

Privilegium avocandi ad curiam habet, *t.* 5. *l. unic. c.* 3. *n.* 34. & 35. ubi quid ſit fatuus.
Vid. *Furioſus*, & *Privilegium avocandi*.

FAVOR.

Introductum in favorem alicujus, in ejus odium non retorquetur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 37.
Ita reſpectu pupillorum, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 29.
Favor animarum publicus eſt, & ei nemo renunciare poteſt, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 112.
Favores introducti ad utilitatem minorum ad maiores non extenduntur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 20.
In favorem filiorum tempus illud attenditur, quod ipſis favorabilius eſt, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 18.
Favor liberorum maior eſt, favore libertatis, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 1. *n.* 16.
In favorem pupillorum contra jus ſumum recipiuntur, quæ aliàs vix ſubſiſterent, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 38. & *d. l. c.* 8. *n.* 25.
De favore minorum, remiſſivè, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 12. *n.* 9.
Favor Judicis, quam lex, plus valet, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 20. *c.* 13.
Favor Eccleſiæ quando dotis favore præferatur ? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 156. & *ſeqq.*
Favor reipublicæ contra aliam quando præferatur ? Ibid. *à n.* 158.
Vid. *Reſtitutio*, & *Utilitas*.

FERIÆ.

In diebus feriatis judicia exerceri non poſſunt, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 20. & *t.* 5. *l. unic. c.* 20. *n.* 42.
Die feriato tutor, aut curator dari poteſt, *t.* 3. *l.* 3. *d. c.* 4. *n.* 19. & *d. c.* 20. *n.* 43.
Sed non per viam inquiſitionis, ibid. *n.* 22. *d. c.* 4.
Actus voluntariæ juriſdictionis fieri poſſunt, ibid. *n.* 22.
Et accuſatio ſuſpecti tutoris, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 32. & *t.* 5. *l. unic. c.* 20. *n.* 43.

FEUDUM.

Feudorum quot ſint ſpecies, quomodo in eis ſuccedatur, quis præferatur, an, & quomodo dividantur eorum fructus, & melioramenta, an alienari poſſint, an in fideicomiſſo veniant, multaque alia circa hujuſmodi bona traduntur ? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 7. *à n.* 45. *uſq. ad n.* 76. & *t.* 2. *l.* 5. *c.* 16. *n.* 154. & Vid. verb. *Corona*.
Quid in feudo cum facultate nominandi filium, aut filiam, ibid. *n.* 26. *Cum ſeqq. d. t.* 2. *l.* 2. *c.* 7.
In feudo frater germanus conſanguineum non excludit, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 58.
Feuda apud nos non ſunt in uſu, ibid. *n.* 59.
Feudum per epiſtolam relinqui poteſt, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 46.
Infans nec feudum acquirere poteſt, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 52.
Minor fidilitatem facere ob feudum non tenetur, donec dolus capax fuerit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 55.
Feudum non amittit minor ex eo, quod fidelitatem non promiſit, & juravit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 73.
Nec ex eo quod homagium intra annum non fuerit, ibid. *n.* 74.
Adultus ſine curatore aliquem in feudo inveſtire nequit, niſi adhibito juramento, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 10.
Nec tutor, aut curator feuda nova, concedere non poſſunt, ſine ſolemnitatibus, & decreto, cum cognitione cauſa, aut naturam feudi mutare in præjudicium minorum, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 14. *n.* 18.
Ita vendere non poſſunt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 20.
In cauſis feudalibus minor privilegium avocandi non habet, *t.* 5. *l. unic. c.* 6. *n.* 30. ubi quid ſit feudum quaternatum.
Vaſſali feudatarii quis tutor ſit, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 5.
Dominus feudi, deficientibus agnatis, cognatos excludit, ibid. *n.* 6.
Niſi cognati in feudo ſuccedant, quo caſu ſecundum gradum prærogativam admittuntur, ibid. *n.* 7. & 8.
Ex ſolutione facta alicujus penſionis à feudatario, adverſus dominium directum poſt devolutionem non proceditur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 42. *n.* 33.
Vid. *Diviſio*, *Frater*, in verſ. *Cæteri*, & *Maioratus*.

FICTIO.

Vid. *Veritas*.

FIDALGUS.

An tutor eſſe poſſit, & quibus dari poſſit ? *t.* 3. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 31. & *l.* 2. *c.* 2. *à n.* 21. ubi aliqua de iis perſonis, quoad injurias eis factas, & alia invenies, & Vid. *Excuſatio*.
Et Vid. *Equites*, & *Nobilis*.

FIDEICOMISSUM, FIDEICOMMISARIUS.

Fideicomiſſarius hæres, etiam non confecto inventario, jus ſuum, & actiones conſervat, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 16.
Fideicomiſſum vires hæreditatis excedere non debet, & non debetur, niſi deducto ære alieno, ibid. *n.* 39.
Fideicomiſſarius hæreditatem recipiens, ſine inventario ultra vires tenetur, ſecus ſi cum inventario, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 11. & 12.
Fideicomiſſi reſtitutio ante tempus facta creditoribus non nocet, ibid. *n.* 20.
Fideicomiſſario ſatis eſt conſultum, ſi hæreditas reſtituatur talis, qualis erat tempore mortis defuncti, ibid. *n.* 25.
Quando gravatum cogere poteſt, ut adeat, Vid.

Adire, & Vid. *Substitutio fideicommissaria.*
Quando ei inventarium ab hærede gravato factum proficiat? Vid. *Inventarium*, in vers. *Unius.*
Quando in litem jurare possit? Vid. *Juramentum in litem.*
Appellatione fideicomissi tam universale, quam particulare venit, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 6.
Fideicomissa, & legata per omnia exæquata sunt, ibid. *n.* 54.
Fideicommissum universale an perdatur ob non confectum inventarium? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 14.
In restitutionem fideicomissi non venit, quod maritus uxori aliunde debet, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 7.
Fideicomissi bona indivisibilia sunt, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 2.
Alienari non possunt, ibid. *n.* 4. & *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 31. Vid. *Dos*, & *Substitutio fideicomissaria.*
Sed dato pacto an dividi possint? Ibid. *n.* 5. *d. t.* 2. *l.* 2. *c.* 6.
Si plures ad fideicomissum collectivè vocantur, quis admittatur, & divisio fiat? Ibid. *n.* 10. & 11.
Prohibitio de non alienando, seu de conservandis bonis in familia certis personis, vel gradibus facta, an ad alios extendatur, perpetua, vel temporalis sit? Ibid. *n.* 25. *Cum seqq.*
An, & quando Princeps concedere possit facultatem dividendi, vel alienandi bona fideicomissaria? Ibid. *n.* 42. *Cum seqq.*
Deficientibus vocatis, bona fideicomissi libera manent? Ibid. *n.* 47.
Fideicomissum an perpetuum, vel temporale sit? Ibid. *n.* 58. & 59.
Fideicomissum non debetur hæredi scripto, etiam clausula codicilari appositа, quando instituta persona turpi frater testamentum rumpit, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 23.
Fideicomissum familiæ relictum, extinctis vocatis, transit ad cæteros de familia, cum vocatio specifica certarum personarum, cæteros non excludat, & quomodo intelligatur? *t.* 2. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 27. 28. & 36.
Fideicomissum liberis relictum, apud ultimum ex liberis liberum manet, quia censetur relictum, sub ea tacita conditione, nempè restituendi illis, qui ex vocatis supersint, & illis deficientibus, deficit conditio, & obligatio restituendi, ibid. *n.* 33.
Fideicomissum consequitur favore causæ piæ absque verbali, vel reali restitutione, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 9. *n.* 58. & 59.
Fideicomissum ab instituto relictum, an à substituto vulgari repetitum censeatur? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 139.
Et Vid *Substitutio vulgaris*, & *Hæres Gravatus.*
Fideicomissarius an vindicare possit à tertio possessore rem acquisitam ab agravato ex permutatione cum aliqua re hæreditatis defuncti? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 170.
Et Vid. *Substitutio fideicomissaria.*
Fratres dividendo fideicomissum, an illud renunciare censeantur? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 2. *n.* 9. & *n.* 16. *Cum seqq.*
Fideicomissarius pupilaris an alienata à pupillo revindicare possit? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 8. & 9.
An pereant codicilli facti ab eo, qui testamentum fecit in fideicomisso universali, & legato piæ causæ, quæ per existentiam sui hæredis confirmantur? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 18. *n.* 95. & 96.
Si gravatus in religione profiteatur an statim fideicomissum debeatur? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 15. *n.* 66. & 67.
Vid. *Dies.*
Promissio ad obliganda bona fideicommissi pro dote ad usuras extenditur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 120.
Fideicommissum per epistolam relinqui potest, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 48.
Exemplum celebre, in quo fideicommissum validum extitit, virtute clausulæ, valeat, ut sani hominis voluntas, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 20. *n.* 53. & 54.
Fideicommissarius, de quibus rationem petere possit, vel non ab hærede gravato, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 8. *Per tot.* & Vid. *Hæres* vers. *Gravatus*, & *Ratio.*
Tutor, seu curator fideicommissum remittere nequit, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 14. *n.* 12.
Nec fideicommissum à pupillo, sibi restituere non possunt, ibid. *n.* 14.
Vid. *Substitutio fideicommissaria.*
Et Vid. *Ratio.*

FIDEIJUSSOR.

Omnes bona publica, vel privata civitatum, vel opidi recipientes, vel expendentes fideijussores pro ratione reddenda accepti, & expensi fideijussores præstare debent, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 92.
Licèt inviti, aut voluntarii officium recipiant, idonei sint, & bona sua obligent, ibid. *n.* 93.
Obligatus dare fideijussores, si dives sit, an liberetur, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 47. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 8.
Et quando pauper excusetur? Ibid. *à n.* 87.
Fideijussores pro illis administratoribus publicis, & similibus ad interesse tenentur, & non ad pœnam ob delictum, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 94.
Nec ad ea, quæ extra officium comittuntur, ibid. *n.* 95.
Omnis administrator reipublicæ fideijussores præstare tenetur, ibid. *n.* 96.
Administrator concursus fideijussorem præstare tenetur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 7.
Obligatus dare fideijussores ad officium exercendum, si eos non præstet, ab exercitio ejus excluditur, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 58.
Fideijussores magistratus, & Judices orphanorum an teneantur, & quatenus, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 54. & 55.

Fideijussores pro satisdatione tutorum qui idonei sint, & qui eos præstare teneantur? Vid. *Satisdatio.*
Si fideijussores dati decesserint, vel pauperes facti sint, iterum dandi sunt, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 23.
Locator operarum orphanorum fideijussorem præstare tenetur, qui etiam executive tenetur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 8.
Condemnatus ad reddendas rationes quando fideijussores præstare teneatur? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 22. & 23.
Exequens divisionis chartam fideijussores præstare non tenetur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 11. & 12.
Pro qualibet obligatione fideijussor accedere potest, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 60.
Quid in dote? Vid. *Dos.*
Fideijussor dotis datus ad omnia, vel simpliter, etiam pro usuris obligatus manet, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 114.
Pater pro filio tutore jubere tenetur, non tamen de dolo obligatur, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 39. & 40. & Vid. Infra.
Patientes se scribi penes acta, tanquam fideijussores obligantur, ibid. *n.* 41. & *t.* 4. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 3.
Ita affirmantes fideijussores esse idoneos, ibid. *n.* 41. *d. t.* 3. *l.* 2. *c.* 9.
Et Vid. *Assertio.*
Et affirmantes tutores esse solvendo, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 4. & *n.* 14.
Sic gerens aliquid fieri, quod fieri non debet, damnum passo, tanquam fideijussor tenetur, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 13.
Et Vid. *Judex.*
Qui aliquem tutorem nominaverit, vel postulaverit per se, vel per alium pro fideijussore habetur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 7.
Quid in matre? Ibid. *n.* 8. & 9.
Qui exhortatur officio mandatoris non fungitur, ibid. *n.* 5.
Neque ille, qui sine dolo, vel lucro suo causa aliquem laudat, ibid. *n.* 6.
Propositus fœnerandis pecuniis ineficaciter fideijubet, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 6.
Fideijussor datus à pubere, vel pubertati proximo obligatur, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 39. & *d. t. l.* 6. *c.* 11. *à n.* 3.
Datus tamen ab infante, vel infantiæ proximo non tenetur, ibid. *d. n.* 39. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 16.
Et quid quando infans compromittit, & fideijussorem præstat, ad pœnam? Ibid. *d. c.* 5. *n.* 17.
Fideijussores, & pignora an ad contractum census accedere possint? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 83. & 84.
Fideijussor familiifamilias pro mutuo non obligatur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 45. *n.* 32.
Fideijussor datus ad evitandam carcerationem injustam non tenet, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 35.
Minor in judicio pro procuratore fideijubere potest, & cavere, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 7. *n.* 23.
Tutor nomine minorum pro aliis fideijubere nequit, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 36.
Fideijussor, & ejus obligatio pro administratore plus operari nequit, quam ipsa administratio, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 44.
Fideijussor exceptionem non redditæ rationis allegare potest, ibid. *n.* 42.
Fideijussor discentium officia machanica ad quid teneatur? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 30.
Fideijussor à curatore datus quid promittere debeat? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 17.
Fideijussor curatoris absentis, etiam si depositarius sit, non carceratur, donec cum curatore rationes reddantur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 41.
Fideijussor tutoris, vel curatoris rationem reddere non tenetur, si non administravit, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 85. & *t.* 4. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 21. ubi quod post redditas rationes reliquatum solvere tenetur.
Quid si tutor captus fuerit ab hostibus? Ibid. *d. c.* 8. *n.* 36.
Si tutores, vel curatores solvendo non sint, eorum fideijussores secundo loco conveniuntur, *t.* 4. *l.* 4. *d. c.* 8. *n.* 1.
Et etiam hæredes fideijussorum, quia obligati remanent, ibid. *n.* 2.
Fideijussor an degestis per substitutos tutorum, & curatorum teneatur? Ibid. *n.* 3. & *sub n.* 27. & *d. t.* 4. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 48. ubi etiam de quolibet administratore.
Alii qui loco fideijussorum tenentur, vel teneri dubitatur? numerantur, ibid. *d. c. à n.* 4.
Pater quando, & quatenus pro filio tutore teneatur? Ibid. *à n.* 11.
Fideijussores, & ut tales reputati ex stipulato tenentur, *d. t.* 4. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 15.
Ex quibus causis conveniri possent, vel non? Ibid. *n.* 16. & 17. & *n.* 28.
An in solidum, si plures sint? Ibid. *n.* 17. & 24.
Fideijussor an teneatur de gestis post finitam tutelam? Ibid. *à n.* 18. & *d. t.* 4. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 6. & *t.* 3. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 41.
Fideijussor promittens quidquid, in quo principalis reliquatus fuerit expunctis rationibus, mortuo principali absque rationibus factis, non obligatur, *d. t.* 4. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 22.
An fideijussor exequi possit pro liquidatis cum principali, si citatus non sit? Ibid. *n.* 23.
An beneficium excussionis, & ordinis habeant? Ibid. *à n.* 26. ubi de fideijussore indemnitatis, & Vid. *Exceptio.*
An per novationem liberentur fideijussores, ibid. *n.* 25.
Vid. *Exceptio.*
Quas exceptiones fideijussor allegari possit, & per eas liberetur, *d. t.* 4. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 28. *Cum seqq.* & Vid. *Solutio.*
Fideijussor an ipso jure, vel per exceptionem liberetur,

liberetur, liberato principali per aquilianam ſtipulationem? *t.* 4. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 11.
Fideijuſſor minoris reſtitutione non gaudet, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 159.
Fideijuſſoribus, mandatoribus, & pecuniæ conſtitutæ reis exceptio juramenti competit, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 51. & Vid. *Juramentum.*
Fideijuſſor an per tranſactionem liberetur? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 66.
Fideijuſſores, quando ob negligentiam in exigendis, & conveniendis tutoribus, & curatoribus liberentur, vel non? *t.* 4. *d. l.* 4. *c.* 8. *n.* 32. ubi quando fideijuſſor agere poteſt adverſus debitorem, ut eum liberet? *& n.* 37. ubi de fideijuſſore tutoris, ſeu curatoris ex Regis proviſione.
Quid ſi fideijuſſores ſolum ad certum, & determinatum tempus fideijuſſerint? Ibid. *n.* 34. *& 35.*
Fideijuſſor ſocietatis, quando renovata ea, tenetur, & obligatio ſua renovata cenſeatur? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 11. *n.* 33.
Fideijuſſor principali debitori ſuccedens beneficio inventarii non juvatur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 70. 71. *& 74.*
Fideijuſſor, niſi prius debitore excuſſo, non tenetur, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 2.
Sententia contra tutorem, curatorem, cæteroſque adminiſtratores contra eorum fideijuſſores non exequitur, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 11. *n.* 1. *& 4.*
Niſi judicialis ſit, qui etiam pro iis, quæ obvenerunt poſt ſuſceptam tutelam, ſeu curam, exequitur, ibid. *n.* 8.
Et non tantum pro bonis, & ſortibus, ſed etiam pro damnis, fructibus, & uſuris, ibid. *n.* 9.
Excuti tamen prius principales debent, niſi fideijuſſor tanquam principalis obligaretur? Ibid. *à n.* 10.
Sed etiam in hoc caſu ſuis expenſis exequi volentes fideijuſſores, debitorem principalem, de æquitate audiuntur, ibid. *n.* 13.
Fideijuſſor contractus obligans ſe tanquam principalis, cum pacto, ut ex ſententia habita contra principalem debitorem, exequi poſſit, audiendus eſt in propriis actis, executione ſuſpenſa, ibid. *n.* 16.
Fideijuſſor judicii quis ſit? Ibid. *n.* 3.
Fideijuſſor judicialis indemnitatis dicitur, cujus obligatio conditionalis eſt, ibid. *n.* 11.
Fideijuſſor judicii exequitur per ſententiam contra principalem latam, & quando hoc locum habeat, vel non? Ibid. *à n.* 3. *& ſeqq.*
Quid quando à principio petierit, ut audiatur? Ibid. *n.* 7.
Fideijuſſor judicii nullitates fideijuſſionis allegare poteſt, ibid. *n.* 3.
Ex ſententia lata adverſus fideijuſſorem, principalis debitor exequi nequit, non formato novo proceſſu, niſi auditus, & condemnatus fuiſſet, vel fideijuſſio in judicio facta eſſet? Ibid. *n.* 14. *& n.* 15.
Fideijuſſor illius, qui obligatus fuit rationem reddere quolibet anno, non tenetur, ſi quolibet anno rationes acceptæ non ſint, ibid. *n.* 17.
Fideijuſſor ſolvens ante tempus, uſque quo non veniat debitorem principalem convenire nequit, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 40.
Fideijuſſor imperitia lapſus debitum ſolvens alterius contractus, ad quem non tenebatur, & pignora à creditore ſuſcipiens, rationem reddere tenetur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 20.
Fideijuſſores plures invicem fideijubere non cenſentur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 48.
Confideijuſſor ſolvens ſuum negotium, & non confideijuſſoris facit, ibid. *n.* 49.
Vid. *Ceſſio, & Exceptio.*
Vid. *Correus.*

FIDES.

Fides ſervanda eſt, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 6.
Fides publica violanda non eſt, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 33. *& 34.*
Per ſolam citationem nemo in mala fide conſtituitur, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 76.
Sed per litis conteſtationem ſic, ibid. *n.* 85.
Dubius non eſt in mala fide, ibid. *n.* 77.
Ita cum errore juris, quia ſalvem eſt conſtitutus in medio, inter bonam fidem, & malam, ibid. *n.* 79.
Bona fides injuſtis cauſis cauſata, & quælibet injuſta à mala fide liberat, ſicut à dolo, ibid. *n.* 80.
Sciens actionem competere ex jure delato, non tamen accepto, non eſt in mala fide, ibid. *n.* 81.
Bona fides in quocunque poſſeſſore præſumitur, dum contrarium non probatur. ibid. *n.* 82.
Bona fides, ſeu titulus præſumptus idem operatur ut bona, ac verus, ibid. *n.* 83.
Bonam fidem non inducit titulus revocatus, quo ad acquiſitionem fructuum, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 17. *n.* 18.
Contrahens contra leges bonam fidem non habe[illegible]id. *d. n.* 18.
Ex modicitate pretii dolus, & mala fides arguitur, ibid. *n.* 21.
Vid. *Præſcriptio, & Dolus.*
Fides Chriſtiana vitæ fundamentum eſt, fideique fundamentum Jeſus Chriſtus eſt, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *à n.* 3. ubi multa circa fidem Chriſtianam.

FILIATIO.

Matres certæ ſunt, patres vero incerti, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 5.
Ad probandam filiationem ex parte matris præſumptiones non ſufficiunt, ibid. *n.* 6.
Filiatio quomodo probetur, cum diſtinctione caſuum traditur, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 3. *à n.* 90. *Cum ſeqq.*

Quibus conjecturis,& requisitis probetur? Ibid. *n.* 94. *Cum seqq.*

FILIUS.

Hoc verbum subdividitur,*in Filius Legitimus,& Naturalis, Filius Naturalis,Filius Legitimatus per Subsequens Matrimonium, Filius Legitimatus per Rescriptum Principis,Filius Spurius, Filius Expositus,Filius Adoptivus,& Adrogatus, Filius Speritualis,*deinde,*Aliqua Generalia,Filius Administrans Bona Parētum,Filius familias.*

Filiorum appellatione filiæ veniunt, non ex vi verborum, sed ex mente, *t.* 3. *l.* 1. *c.*6.*n.*5.

Sed filiæ appellatione filium contineri res mali exempli est, ibid. *n.* 7.

Appellatione filiorum incapaces non veniunt, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 136.

Filiorum appellatione quando nepotis veniant? *t.* 2. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 135. *& t.* 3. *l.* 1. *c.* 6. *n.*20.

Et Vid. *Nepos.*

Filicitas non est habere filios, sed bonos habere, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 1. *à n.* 17. ubi alia notantur.

Quot filii à tutela, vel aliis muneribus publicis excusent parentes, & qui filii ad id prosint, vel non? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 39.

Et Vid. *Excusatio,*

Quibus filiis tutor dari possit, quibus datus censeatur, à quibus, & quibus verbis? Vid.*Tutor, & Tutela.*

Filius quando alere parentes debeat, Vid. *Alimenta.*

Filius ad debita non tenetur, quando mater ad contrata nomine mariti non tenebatur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 44.

Filius per confectionem inventarii hæreditatem adire non censetur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 41.

Creditores adversus filium tanquam hæredem patris agere nequeunt, nisi illum adiisse hæreditatem probent, ibid. *n.* 42.

Filius comparens in judicio, uti filius, & non ut hæres, condemnari nequit, ibid. *n.* 44.

Nisi nomine hæredis, vel agat, vel se in judicio defendat, ibid. *n.* 45.

Filius quoad sibi utilia hæres patris præsumitur, ibid. *n.* 43.

Filius quando in judicio agit, tanquam actor non tenetur probare se esse hæredem patris, & quid respectu matris? Ibid. *n.* 46. *&* 47.

Filius est probandus hæres, ut conveniri possit, quanvis hæreditas opulenta sit, sed tunc sufficiunt leviores probationes, ibid. *n.* 48.

Institutus in re certa pro sua legitima ad debita non tenetur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9.*n.*67.*&* 69. quod declaratur, ibid. *à n.* 72. *& seqq.*

Filius, non facto inventario, nequit evertere maioratum à patre factum, dicendo tertiam excessisse, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 137.

Filius immiscens se hæreditati paternæ fundum à patre alienatum recuperare non potest, si inventarium non conficiat,*t.* 1. *l.* 3. *c.* 4. *n.*8.

An in vita patris, vel post mortem, & quando pater alienare nequit, vel possit, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 1. *à n.* 21. Vid. *Inventarium.*

Si bona occultet, beneficio abstentionis privatur,sed in amissione hæreditatis non punitur. sed in duplum earum rerum, quæ amovit, ibid. *n.* 20. *&* 21. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 4.

Filius an possit bona occultare patris ad alimoniam præscisam in præjudicium creditorum? Ibid. *n.* 26. *&* 27.

Filius manet purè institutus quo ad legitimam, & conditionaliter quo ad alia bona, quando à patre substituitur, extraneo instituto donec ipse vixerit, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 163.

Filius hæres parentum, potest contravenire eorum factum in præjudiciuu filiorum dispositum, ibid. *n.* 143. *t.* 1. *l.* 3. *c.* 12.

Filii primi matrimonii possunt vindicare bona alienata à parentibus, quæ ob secundas nuptias reservare tenebantur, *t.* 1.*l.*4.*c.*13.*n.*29.

Quæ autem illa bona sint,& alia in materia Vid. verb. *Pater, & Mater.*

Legatum relictum ad favorem filii alicujus taxativè, filio primi matrimonii debetur, ibid. *n.* 52.

FILIUS LEGITIMUS, ET NATURALIS.

Filius naturalis, & legitimus quis dicatur, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 1.

Filii legitimi, & naturales primum locum obtinent in successionis linea ab intestato, nulla data differentia,inter existentes sub sacris paternis, & emancipatos, ibid. *n.* 2. *&* 3.

Filii tamen sui, & emancipati in quibus differant etiam hodie, ibid.*n.*4.5.*&* 6.Vid.*Pater.*

Et Vid. *Adire, & Transmissio.*

Filia etiam absque differentia divisionem petere potest, ibid. *n.* 7.

Filii etiam ex matrimonio putativo, verè legitimi, & naturales sunt, & quando sint?Ibid. *n.*8.*Cum seqq.*& Vid.*Pater.& t.*2.*l.*6.*c.*8.*n.*15.

Filius etiam ex matrimonio natus,bona fide parentum inito,legitimus est, & divisionem petere potest, non solum respectu parentis bonam fidem habentis, sed etiam habentis malam, ibid. *n.* 13. *d. t.* 2. *l.* 1. *c.* 2.

Filii nati ex matrimonio secundo post notitiam de morte secundi conjugis contracto, sed re vera primo conjuge vivente, legitimi sunt, & divisionem petere possunt, ibid. *n.* 15.

Similiter filius natus ex matrimonio in facie Ecclesiæ contracto, & postea pro nullo declarato, ignoratur tamen an bona, vel mala fide parentes contraxerint, ibid.*n.*16. ubi etiam quod est habilis, ad suscipiendos ordines, & ad officia sæcularia, & Ecclesiastica.

Quid quando filius est natus ex matrimonio, de quo lis, vel appellatio pendet, ibid. *n.* 17. *Cum seqq.*

Filii nati ex matrimonio putativo admittuntur etiam ad ſuccedendum in maioratibus, feudis, emphyteuſibus, & fideicomiſſis, & quid ſi adeſt clauſula, ut ſuccedant hi ſoli, qui ex legitimo, & vero matrimonio procreati fuerint? Ibid. *n.* 21. *Cum ſeqq.*

Filii nati ex matrimonio clandeſtino valido legitimi, & naturales fiunt, & legitimam petere poſſunt, ibid. *n.* 24. *Cum ſeqq.*

Filii etiam nati ex parentibus votum ſimplex caſtitatis ex mutuo conſenſu voventibus poſt matrimonium contractum legitimi ſunt, & diviſionem petere poſſunt, ibid. *n.* 27.

Similiter nati ex parentibus legitimo matrimonio inter ſe conjunctis, licèt vir ex conſenſu uxoris ſacros ordines ſuſceperit, & poſt ordines, filios habuerit, & multo fortius quando uxore invita ordinatus ſit, ibid. *n.* 28. *&* 29.

Similiter nati poſtquam pater de conſenſu uxoris, vel ea invita, aut ignorante, vel è contra aliquam Religionem profeſſus fuit, ibid. *n.* 30.

Quid quando natus fuerit à viro, & uxore, poſt quam hi mutuo conſenſu profeſſionem ſolemnem fecerunt? Ibid. *n.* 31.

Quid quando filii nati fuerint ex uxore manente in ſæculo, & viro Religioſo profeſſo de uxoris conſenſu? Ibid. *n.* 32.

Poſthumus ſi vivus naſcatur, vel abſciſo matris venter eripiatur, parentibus ſuccedit, & diviſionem petere poteſt, ibid. *n.* 33. *Cum ſeqq.*

Quid de edito ſeptimo menſe poſt mortem mariti? Ibid. *n.* 36. *&* 37.

Quid de nato in octavo menſe, illicò moriente? Ibid. *n.* 38. *&* 39.

Quid ſi per vim externam, vel ob morbum, aut debilitatem matris ab utero extrahitur? Ibid. *n.* 40.

Quid de nato in decimo menſe poſt mortem patris? Ibid. *n.* 41. Vid. *Pater.*

Quid de nato poſt decem menſes, & paucos dies? Ibid. *n.* 42. *&* 43.

Quid quando vidua ſtatim, Sepulto primo viro, nubit, & parit in 7. 8. 9. aut 10. menſe? Ibid. *n.* 44.

Filii clerici, Religioſi, Monialeſque profeſſi in Religione capaci poſſidendi bona ſaltem in communi parentibus ſuccedunt, & diviſionem petere poſſunt, cum jura ſanguinis per ingreſſum Religionis non amittantur, ibid. *n.* 45. *&* 46.

Quando poſt filios, & filias, nepotes, & cæteri deſcendentes admittantur, vel non? Ibid. *n.* 47. *Cum ſeqq.*

FILIUS NATURALIS.

Filius naturalis quis ſit, utroque jure attento? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 3. *n.* 1. 2. 3. 4. 5.

Non ſuccedunt parentibus abinteſtato, niſi in duabus unciis, deficiente prole legitima, & uxore, ibid. *n.* 6.

Ita avo, patre deficiente, ibid. *n.* 18. *&* 19.

De jure noſtro parentibus nobilibus in nihilo ſuccedunt, ibid. *n.* 7.

Naturales non veniunt appellatione filiorum ad excludendum ſubſtitutum, *n.* 8.

Nec in maioratibus ſuccedunt non habentes expræſſam, vel tacitam vocationem, ibid. *n.* 9.

Ita ſi inſtitutio maioratus non apparet, ibid. *n.* 22.

Nec quando filii, aut deſcendentes ſimpliciter vocati ſunt, ibid. *n.* 10.

Nec veniunt in diſpoſitione emphyteuſis, feudi, vel bonorum, v. g. *Regiæ Coronæ*, ibid. *n.* 11. *&* 12. Vid. Infra.

Nec de agnatione, domo, aut familiæ patruum ſunt, ibid. *n.* 13.

Pro filiis in jure non habentur, nec nomine filii honorantur, ibid. *n.* 14.

Nec etiam parentum conſanguineis abinteſtato ſuccedunt, ibid. *n.* 15.

Nec lineam conſtituunt, ibid. *n.* 17.

An nobilitate parentum gaudeant? Ibid. *n.* 20. *&* 21.

A' patre filiis legitimis, vel deſcendentibus carente inſtitui poſſunt, ibid. *n.* 23.

Et in tertia, ſi aſcendentes habeant parentes; ſi verò deſcendentes habeant in nihilo inſtitui poſſunt, ibid. *n.* 24. *&* 25.

Si deſcendentes ſint exhæredati, benè inſtitui poſſunt, ibid. *n.* 26. *&* 27.

Vel ſi legitimi conſentiant, ibid. *n.* 28.

Vel quando filii legitime incapaces ſuccedendi ſunt, ibid. *n.* 29.

An ſubſtitui poteſt filio legitimo? Ibid. *n.* 30. Vid. *Subſtitutio.*

Dicta de filio naturali reſpectu patris procedunt reſpectu avi paterni, ibid. *n.* 32. *&* 33.

Succedunt in maioratibus emphyteuſibus, feudis, & bonis Regiæ coronæ habentes expræſſam vocationem, vel tacitam ex conjecturis deductam, ibid. *n.* 34. & Vid. *Corona.*

Legitimis deficientibus in maioratibus ſuccedunt, ibid. *n.* 35.

De jure noſtro Regio filii naturales plebei unà cum legitimis ſuccedunt, ibid. *n.* 36.

Licèt pater ordines minores, & beneficium ſine dignitate haberet, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 12.

Et ſubſtitutum ſub conditione, *Si ſine liberis*, excludunt, ibid. *n.* 37. *d. t.* 2. *l.* 1. *c.* 3.

Teſtamentum de inofficioſo quærelare poſſunt, ibid. *n.* 38.

In bonis maioratus, & fideicomiſſi ab ipſo patre relictis, ibid. *n.* 39.

Similiter filius naturalis ex ancila propria, vel aliena, ibid. *n.* 42. 43. *&* 46.

Etiam avis paternis ſuccedunt, & quando non? Ibid. *n.* 47. *Cum ſeqq.*

Quid quando pater nobilis eſt, avus verò plebeus ? Ibid. *n.* 50. Vid. *Patria poteſtas.*
Filius in dubio potius naturalis, quam ſpurius præſumitur, ibid. *n.* 52.
Quid quando nepos legitimus eſt, natus ex filio naturali patrem nobilem habente, an avo ſuccedat ? Ibid. *n.* 53.
Tempore conceptionis nobilitas, vel plebeitas patris attenditur, ibid. *n.* 54.
Naturales plebeorum in emphyteuſi ſuccedunt? Ibid. *n.* 55.
Eodem modo, quo legitimi exhæredari poſſunt? Ibid. *n.* 56.
An ſuccedant omnibus iis, quibus pater ſuccedere debet ? Ibid. *n.* 57. & 58.
Filii officialis mechanici naturales ſunt, & ſucceſſibiles, licèt parentes aliunde nobilitatem haberent, ibid. *n.* 59.
Referuntur multi officiales, & laboratores, quorum filii eis naturales ſunt, & ſucceſſibiles, ibid. *à n.* 61. *Cum ſeqq.*
In dubio pater plebeus præſumitur, & ex parte ſua nobilitatem probare tenetur, ibid. *n.* 75. *Cum ſeqq.*
Vid. *Nobilitas.*
Filius natus extra noſtrum regnum naturalis patri non ſuccedit, ibid. *n.* 87.
Nec geniti ex pluribus concubinis habitis à patre, eodem tempore, ibid. *n.* 88.
Nec quando filiationem concludenter non probaverint, ibid. *n.* 89.
Et quomodo probetur ? Vid. *Filiatio.*
Quando naturales avis maternis, vel non ſuccedant ? Ibid. *n.* 114.
Filius naturalis tam ex teſtamento, quam abinteſtato unà cum legitimis, excluſis aſcendentibus, & cognatis, ſuccedit, ibid. *n.* 113.
Quid reſpectu matris illuſtris, ibid. *d. n.*
Quando filius naturalis alimenta petere poſſit ? Vid. *Alimenta.*

FILIUS LEGITIMATUS PER SUBSEQUENS MATRIMONIUM.

Habiti à ſolutis habilibus ad contrahendum matrimonium, hoc ſecuto legitimi efficiuntur, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 4. *n* 1.
Hoc modo legitimati in omnibus, & per omnia legitimi ſunt, & parentibus eodem modo, quo legitimi ſuccedunt, diviſionemque petere poſſunt, ibid. *n.* 2. 3. & 4. & *d. t.* 2. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 32.
Licèt filiis invitis, & reluctantibus matrimonium contrahatur, & quæcunque mater ſit, ibid. & *n.* 5. *d. t.* 2. *l.* 1. *c.* 4.
Etiam ſi ancila ſit, dummodo detur ſcientia ſtatus, ibid. *n.* 6. & 7.
Et licèt matrimonium clandeſtinum validè celebratum ſit, ibid. *n.* 8.
Et licèt matrimoninm non conſumetur, ibid. *n.* 9.
Vel parens, dum genuit filium, in minoribus ordinibus conſtitutus eſſet, ibid. *n.* 10.
Vel beneficium, ſine dignitate, haberet, ibid. *n.* 11.
Geniti etiam ex Religioſo, vel Religioſa intra annum probationis, per ſubſequens matrimonium legitimantur, ibid. *n.* 13.
Ita filii Equitum, ſeu comendatorum Ordinum Militarium, ibid. *n.* 14.
Quid de genitis à parentibus voto ſimplicis caſtitatis adſtrictis ? Ibid. *n.* 15. & 16.
Habilitas contrahendi matrimonium, vel tempore conceptionis, vel tempore nativitatis attenditur, ibid. *n.* 17.
Licèt parentes conveniant in contractu matrimonii, ne filius antea habitus legitimetur, legitimi efficitur, ibid. *n.* 19.
Filius naturalis efficitur legitimus per matrimonium ſubſequens, licèt aliud matrimonium inter medium fuiſſet cum alia fæmina, ibid. *n.* 21.
Sed in hoc caſu ad maioratum non præferuntur filiis primæ uxoris, *n.* 22.
Præferuntur tamen filiis natis ex eiſdem parentibus matrimonio jam conjunctis, ibid. *n.* 23.
Licèt vocati ſint filii ex legitimo, veroque matrimonio nati, ibid. *n.* 24.
Fiunt etiam legitimi licèt contrahatur cum ſecunda, pendente lite cum prima, ibid. *n.* 25.
Legitimatio hæc retrotrahitur ad tempus nativitatis, & per eam verè, & propriè legitimi fiunt, ibid. *n.* 26. & 27.
In feudis ſuccedunt, ibid. *n.* 28.
In emphyteuſi Eccleſiaſtica, ibid. *n.* 29.
In bonis Regiæ coronæ niſi matrimonium clandeſtinum fuerit, ibid. *n.* 30. & 31.
Ad retractum admittuntur, ibid. *n.* 32.
Et ad revocandam donationem inofficioſam, ibid. *n.* 33.
Jura ſuitatis conſequuntur, hæredes legitimi fiunt, teſtamentum paternum rumpunt, & contra illum ſuccedunt, ibid. *n.* 34.
Donationem revocant, quæ per nativitatem filiorum revocatur, ibid. *n.* 35.
Nobilitate parentum gaudent, ibid. *n.* 36.
Omnes deſcendentes naturales ante matrimonium geniti, licèt genitor mortuus ſit, per ſubſequens matrimonium legitimantur, ibid. *n.* 37. & 38. ubi an nepos legitimatus patruo præferatur.
Quando per matrimonium putativum legitimus efficiatur ? Ibid. *n.* 39. *Cum ſeqq.*
Hujuſmodi legitimati ad ſacros ordines promoveri, & ad Epiſcopatum elligi poſſunt, ibid. *n.* 42.
Etiam ſi matrimonium in articulo mortis contractum ſit, quo caſu ſubſtitutum excludunt, ibid. *n.* 43.

Idem si à sene, decrepito, potentia cohæundi non destituto, contractum sit, ibid. *n.* 44.
Si in fraudem substituti matrimonium in articulo mortis contractum sit, an substituto præjudicet, disputatur? Ibid. *n.* 45. ubi *n.* 46. pro negativa, *n.* 47. pro affirmativa; & tandem, *n.* 48. *Cum seqq.* sub distinctione resolvitur; & ad contraria respondetur, *n.* 60. & Vid. *n.* 70. & 71.
Spurii filii, & naturales putativi per subsequens matrimonium non legitimantur, ibid. *n.* 72. *Cum seqq.*
Neque etiam adulterini, ibid. *n.* 75.
Neque concepti ab uxore, quæ machinavit mortem uxoris, cum qua maritus primò matrimonium contraxit, vel quando machinavit mortem uxoris, ibid. *n.* 76.
Filii etiam ex sarrena, judea, vel infideli inhabilibus ad contrahendum matrimonium tempore conceptionis, vel nativitatis, non legitimantur, ibid. *n.* 77. & 78.
Nec etiam vulgo concepti, ibid. *n.* 79.
Legitimati per subsequens matrimonium cardinales eligi nequeunt, ibid. *n.* 80.
Incestuosi per subsequens matrimonium legitimantur, ibid. *n.* 81.
Verè naturalis per matrimonium invalidum subsequens non legitimatur, ibid. *n.* 82.
Naturales putativi, verè autem spurii, quando legitimentur per subsequens matrimonium? Ibid. *n.* 83.
Quid quando Papa dispensat, ut matrimonium contrahatur ob aliquod impedimentum invalidum iterum celebretur? Ibid. *n.* 84. *Cum seqq.*
Quid quando Papa dispensat in radice matrimonii? Ibid. *n.* 87. *Cum seqq.*
Et Vid. *Matrimonium.*
Legitimatus per subsequens matrimonium, & per dispensationem in ejus radice in maioratibus, & feudis, post dispensationem germanis susceptis præfertur, ibid. *n.* 97.
Quid quando dispensatio in radice matrimonii petita fuit, mortuis jam parentibus, & præjudicium tertii detur? Ibid. *n.* 100. 101. & 103.
Quando Papa censeatur in radice dispensare, & filios antea susceptos legitimare? Ibid. *n.* 104. *Cum seqq.*
An legitimetur ille, qui per subsequens matrimonium legitimatus non fuit propter dolum ejus, cujus intererat filium non esse legitimatum? Ibid. *n.* 108.

FILIUS LEGITIMATUS PER Principis Rescriptum.

Legitimatus per rescriptum Principis eum simpliciter, & absolutè naturalibus restituentis simpliciter filius legitimus tam ex testamento, quam ab intestato, & quo ad cætera commoda temporalia de inofficioso testamento quærellare potest, & prætierire nequit, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 2. & 4. jure communi attento secus verò de jure nostri Regni, in quo tantummodo succedit in quo pater illi relinquere voluerit, legitimationesque sunt tantummodo dispensationes, ibid. *n.* 3. & 5. quod limitatur, *n.* 6.
Legitimatus de jure communi stantibus etiam legitimis succedit, si Principi declaratum fuit illos habere, ibid. *n.* 7. & 8.
De jure verò nostro, stantibus legitimis, neque ex testamento, nec ab intestato succedit, ibid. *n.* 9.
Legitimi in hoc casu descendentes sunt, non verò transversales, & consanguinei, ibid. *n.* 10.
Legitimatus tamen usque ad tertiam bonorum patris ex testamento capere potest, etiam legitimis stantibus, ibid. *n.* 11. & 12.
Excluditur tamen à fideicomisso, emphyteusi ex pacto, & providentia, & à quacunque dispositione maiorum, ibid. *n.* 13.
Idem à maioratu antiquo, in quo neque transversalibus præjudicat, ibid. *n.* 14.
Idem in maioratu à patre legitimante instituto, nulla facta legitimati mensione, ibid. *n.* 15. & 16.
Idem quando institutor maioratus legitimos, & descendentes vocavit in perpetuum, & in eorum defectum proximiorem, quo casu legitimatus consanguineos, & transversales non excludit, ibid. *n.* 17.
Nisi ex certa scientia, & plenitudine potestatis à Principe legitimetur, cum clausula, ut in maioratibus succedat, ibid. *n.* 18. & 19.
Nepos etiam legitimus, & naturalis, cujus pater fuit dispensatus, avo non succedit in maioratibus, ibid. *n.* 20.
Vid. *Legitimatio.*
Clausula generalis, & solita non sufficit ad bonorum coronæ successionem, nec feudorum, & maioratuum, nisi expressè lex Mentalis revocetur, ibid. *n.* 39.
Imò etiam cum clausula speciali, filio legitimo juniori ex legitimo matrimonio subsequenti nato, adjudicari nequit in bonis Regiæ coronæ, & maioratibus, ibid. *n.* 40.
Nec filiis legitimis, ut non succedant, legitimatio, quanvis cum clausulis, & modis uberioribus in jure præjudicare potest, ibid. *n.* 42.
Concurrente filio naturali, & successibili plebei cum spurio legitimato, ille præfertur, ibid. *n.* 43.
Quid quando pater in vita filium naturalem illegitimum legitimavit, habens alium filium tanquam legitimum, quem in testamento hæredem instituit, & postea apparet eum re ipsa non esse legitimum, & virtute testamenti à Principe

Principe legitimetur, quis eorum præferatur? Ibid. *n.* 44.
Quando nepos legitimatus per reſcriptum Principis efficiatur legitimus avo, reſpectu utriuſque ſucceſſionis, tum de jure communi, tum de noſtro Regio? Ibid. *n.* 48. *Cum ſeqq.*
Legitimatus reſpectu patris an fiat legitimatus reſpectu agnatorum, & an iſtorum requiratur conſenſus, utroque jure attento? Ibid. *n.* 52. *Cum ſeqq.*
Legitimari abſque conſenſu patris non poteſt, imò etiam conſenſus filii requiritur, ibid. *n.* 56. *Cum ſeqq.*
Qualis conſenſus prædictorum ſufficiat? Ibid. *n.* 59. *Cum ſeqq.*
Et an conſenſus in prædicto caſu per ratificationem, & ratihabitionem ſuppleatur? Ibid. *n.* 62.
An legitimatus tranſeat ad poteſtatem patris, utroque jure attento? Ibid. *n.* 64. & 65.
An patri acquirat? Ibid. *n.* 66. & 67.
Gravari poteſt in legitima à patre relicta, ibid. *n.* 68.
Non numeratur inter filios, ad hoc, ut pater liberetur ab oneribus publicis de jure noſtro, ſecus de jure communi, ibid. *n.* 69. & 70.
Vocatis ex legitimo matrimonio, legitimatus non comprehenditur, nec deficere facit conditionem, *Si ſine liberis, deceſſerit*, vel, *ſi ſine filiis legitimis, & naturalibus*, ibid. *n.* 91.
Quando in feudis ſuccedere poſſint? Ibid. *n.* 98. & 9.
Et quando in fideicomiſſis, maioratibus, & bonis Regiæ coronæ? Ibid. *n.* 110.

FILIUS SPURIUS.

Filii ſpurii qui ſint, utroque jure attento, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 1. *Cum ſeqq.*
Spurius nec ex teſtamento, nec ab inteſtato diviſionem petere valet, ibid. *n.* 8.
Tum de jure civili, canonico, & divino, ibid. *n.* 9.
Nec incontrarium datur ſtatum ne fornicandi occaſio detur, ibid. *n.* 10.
Nec à patre inſtitui valet, licèt legitimis careat, ibid. *n.* 11.
Et aliter relictum legitimis liberis, & cognatis defertur, intra duos menſes petentibus, aliàs fiſcus capit, ibid. *n.* 12.
Hujuſmodique inſtitutio ipſo jure nulla eſt, ibid. *n.* 13.
Nec etiam cum bona fide relictum à patre præſcribere poteſt, ibid. *n.* 14. & 15.
Spurius non ſuccedit parentibus ex parte patris abinteſtato, ibid. *n.* 16.
Neque indirectè aliquid per interpoſitam perſonam capere poteſt à patre, & aliter fiſco fit locus, ibid. *n.* 17. & 18.
In emphyteuſi ſuccedere nequit, ibid. *n.* 19.
Licèt pater in teſtamento relinquat aliquid tanquam debitum ex contractu, etiam cum juramento ſe debitorem affirmans, non creditur, neque filius capere poteſt, ibid. *n.* 20. *Cum ſeqq.* niſi aliis conjecturis comprobetur, *n.* 26. & 27.
Tacita fides de reſtituendo ſpurio quomodo probetur remiſſivè, ibid. *n.* 23.
Spurii an aliquid ex bonis patris per contractum lucrativum, ſeu oneroſum præcipere poſſint, ibid. *n.* 28.
Neque vulgariter ſubſtitui valent, ibid. *n.* 29.
Neque etiam fideicomiſſariè, ibid. *n.* 30.
Et ſi aliter, fideicomiſſarius bonorum hæreditatis dominus fit, ibid. *n.* 31.
Fideicomiſſarius promittens reſtituere incapaci an bona retinere poſſit in conſcientia, & ad quid teneatur, ibid. *n.* 32. *Cum ſeqq.*
Spurius an etiam bona in conſcientia retinere poſſit, & qua cautela uti debet, ibid. *n.* 36. *Cum ſeqq.*
Et Vid. verb. *Fiſcus.*
Deſcendentes etiam ſpurii an avo paterno ſuccedere poſſint, & quando? Et quid de nepote inceſtuoſo? Et quid quando avus clericus eſt, ibid. *n.* 39. *Cum ſeqq.*
Clericus an poſſit inſtituere maritum filiæ ſuæ ſpuriæ, ad favoremque nepotum renunciare, ibid. *n.* 47. & 48.
Et an mulier filii ſpurii inſtitui à ſocero poſſit? Ibid. *n.* 49.
An ſocero, aut ſocrui filii ſpurii aliquid relinquere, ſeu donare poſſit? Ibid. *n.* 50.
Spurii appellatione filiorum non veniunt, ibid. *n.* 51.
Neque de familia, domo, agnatione, & linea ſunt, imò eſt ignominioſum eos habere, & è contra, ibid. *n.* 52. *Cum ſeqq.*
A' ſucceſſione maioratus excluduntur, licèt filii naturales vocentur, ibid. *n.* 56. & 57.
Nec ad ſucceſſionem prædictam, emphyteuſis, aut feudi liberæ nominationis à patre nominari poſſunt, ibid. *n.* 58.
An deſcendentes legitimi ab illegitimis filiis in fideicomiſſo, & maioratu ſuccedere poſſint? Ibid. *n.* 59. *Cum ſeqq.*
Spurii an infames ſint, & an eis nobilitas, vel delictum parentum proficiat, vel noceat, & alia ſimilia? Ibid. *n.* 62. *Cum ſeqq.*
An conſanguineis ex parte patris ſuccedant? Ibid. *n.* 68. *Cum ſeqq.*
Pater etiam filio ſpurio ſuccedere nequit, ſicut non ſuccedunt illi, quibus ſpurius non ſuccedit, ibid. *n.* 71.
An valeat donatio ſpurio facta ab Eccleſia, cui pater ſpurii donavit? Ibid. *n.* 72. & 73.
Spurius tamen ſub conditione, *Si legitimetur à Principe*, à patre inſtitui poteſt, ibid. *n.* 74. & 75.
Inſtitutio quæ facta per legitimationem ante

mortem patris obtentam validatur, ibid. *n.* 76.
An ſpurius dum illa conditio pendet, paterna bona tanquam curator adminiſtrare poſſit, ibid. *n.* 77.
Quando legitimatio retrotrahatur ad tempus teſtamenti? Ibid. *n.* 78.
Spurius pupillariter à patre inſtitui poteſt, ibid. *n.* 79.
Pater inſtitui poteſt ſocius univerſalis filii ſui ſpurii, ibid. *n.* 80. quo caſu filius ſocietatis habebat medietatem.
Pater aliquem amicum inſtituere poteſt, eique filium ſuum ſpurium comendare, qui poſtea inſtitui valet ab amico modo declarato, ibid. *n.* 81.
Executor teſtamentarius filium ſpurium teſtatoris tanquam pauperem nominare poteſt, & bona patris illi tradere poteſt, ibid. *n.* 82.
Spurii matribus ſuccedunt, etiam ſtantibus legitimis, & teſtamentum de inofficioſo quærelare poſſunt, aſcendentibus matriſque præferantur, alienataque in fraudem legitimæ revocant, ibid. *n.* 83. *Cum ſeqq.*
Matribus etiam illuſtribus ſuccedunt, ſi legitimam prolem non habeat, ibid. *n.* 88. & 89.
Conſanguineis ex patre matris ſuccedunt, ſi ſpurio mater, & conſanguinei ſuccedere poſſint, ibid. *n.* 90.
Spurii tamen ex damnato, & punibili coitu matribus etiam non ſuccedunt, ibid. *n.* 91.
Et quales ſint ſpurii ex damnato, & punibili coitu? Ibid. *n.* 22. *Cum ſeqq.*
Qui dicantur ſacrilegi? Ibid. *n.* 95. & 97.
Qui nefarii? Ibid. *n.* 96.
Qui inceſtuoſi? Ibid. *n.* 99.
An filius clerici inceſtuoſus, & inſucceſſibilis matri ſit, & quando? Ibid. *n.* 100. *Cum ſeqq.*
Filius Equitis Militenſis an matri ſucceſſibilis ſit? Ibid. *n.* 103. & 104.
Quid in filiis Equitum Ordinum Militarium matris reſpectu? Ibid. *n.* 105. *Cum ſeqq.*
Filii adulterini quotupliciter ſint, & quando matri ſuccedere poſſint, vel non? Ibid. *n.* 108. *Cum ſeqq.*
Coitus non ſolum damnatus, ſed etiam punibilis à lege eſſe debet matris reſpectu, ad hoc, ut filius matri non ſuccedat, ibid. *n.* 116.
Quando natus ex virgine, vel vidua, neque patri, vel matri ſuccedat? Ibid. *n.* 117. *Cum ſeqq.*
Spurius ex coitu damnabili, & punibili, quando non ſuccedit matri, an avis maternis ab inteſtato ſuccedere valeat, & fratribus, & conſanguineis maternis? Ibid. *n.* 122. & 123.
Filii *Manzores*, qui ſint, & an patri, vel matri ſuccedant? Ibid. *n.* 124.
Filii ignoti qui ſint, & quando utrique parentum ſuccedant? Ibid. *n.* 125. & 126.
Duo filios ſpurios habentes an poſſint fœdus inter ſe facere, ut alter alterius ſpurium inſtituat? Ibid. *n.* 127.
Princeps poteſt donare filiis ſuis ſpuriis, & filias dotare, ibid. *n.* 128.
Spuriis etiam pater aliquid relinquere poteſt, ut monaſterium ingrediantur, ibid. *n.* 129.
Quid in alimentis Vid. verb. *Alimenta*, & verb. *Dos.*
Filius ſpurius agens ad alimenta paupertatem probare non tenetur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 83.
Quando pater aliquid relinquere poſſit filio ſpurio ob benemerita? Ibid. *n.* 160. *Cum ſeqq. d. t.* 2. *l.* 1. *c.* 6.
Et quando titulo oneroſo, ibid. *n.* 162. *Cum ſeqq.*
Quid quando expræſſè ſunt vocati ad ſucceſſionem maioratus? Ibid. *n.* 165.
An appellatione, & in vocatione baſtardi veniant? Ibid. *n.* 166. & 167.
An admittantur in maioratu indefectu deſcendentium, & tranſverſalium ex præſumpta voluntate? Ibid. *n.* 168.
Ex vocatione unius filii naturalis, ſeu ſpurii alios admittere teſtator non cenſetur, ibid. *n.* 170. & 172.

FILIUS EXPOSITUS.

Expoſiti filii in quarta claſſe filiorum ſunt, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 7. *n.* 1.
In duplici differentia ſunt, ſcilicet patrem, & matrem non habentes; alii vero habentes, ſed filios indignos, ibid. *n.* 2.
Patrem, aut matrem certam non habentes, diviſionem petere non poſſunt, ibid. *n.* 3.
An ad cætera omnia admittantur, ad quæ legitimi admittuntur, ibid. *n.* 4. & 5.
Puri ſanguinis expoſiti reputantur, *n.* 6.
Ad Epiſcopatum omnes ordines, officia, beneficia, Ordines Militares ſine diſpenſatione admittuntur, ibid. *n.* 6. *Cum ſeqq.*
Quid ſi ſtatuta adſunt de puritate, & nobilitate? Ibid. *n.* 9. *Cum ſeqq.* ubi multa invenies.
Expoſiti ſunt cives illius loci, & civitatis, in qua expununtur, ibid. *n.* 13.
Et ita gaudent privilegiis conceſſis, & legato relicto naturalibus, vel civibus civitatis illius, ibid. *n.* 14.
Parentes filios exponentes graviſſimè peccant, & puniri debent, ibid. *n.* 55.
Inſucceſſibiles filiis fiunt, ibid. *n.* 56.
Patriam poteſtatem amittunt, & tandem omnibus effectibus in ſuum commodum privantur, quo autem ad onera ſuſtinentur, ibid. & *n.* 62. *Cum ſeqq.*
Temperatur, ibid. *n.* 67. & 68.
Filius expoſitus patrem occidens an crimen parricidii comittat, vel non? Ibid. *n.* 75. *Cum ſeqq.*
Si pater filium expoſitum agnoſcat, quod facere

re poteſt, filii ad ſucceſſionem admittuntur, ſi capaces ſunt juxta eorum qualitatem, ibid. *n.* 77. *Cum ſeqq.*
Expoſiti maiores facti Judici Orphanorum ſubjiciuntur, ibid. *n.* 36. Vid. *Expoſitus.*

FILIUS ADOPTIVUS, ET Arrogatus.

Qui ſint? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 1. & 2.
Quid ſit adoptio, & arrogatio? Ibid. *n.* 3. & 4.
Differentiam inter arrogationem, & adoptionem traduntur, ibid. *à n.* 5. *uſq. ad n.* 28.
Adoptiones, & arrogationes an attento jure noſtro Regio fieri poſſint? Ibid. *n.* 85. & 86.
Arrogatus ſit hæres neceſſarius patris ab inteſtato, unà cum filiis, & ex teſtamento quartam partem bonorum illius habere debent, ibid. *n.* 29.
Quod ampliatur per caſus, ibid. *uſq. ad n.* 54.
Quid jure, & ſtylo noſtri Regni? Ibid. *n.* 33. *Cum ſeqq.*
An alendus ſit à patre? Ibid. *n.* 46.
Limitatur tamen regula de ſucceſſione data circa hujuſmodi filios, *à n.* 54. *Cum ſeqq.* ubi invenies quæſtiones circa maioratus ſucceſſionem, feudi, emphyteuſis, & bonorum coronæ, & aliæ quæſtiones circa hujuſmodi filios.

FILIUS SPERITUALIS.

Qui ſint? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 1. *Cum ſeqq.*
Quæ jura habeant circa bona, & perſonas parentum ſperitualium traduntur, ibid. *n.* 4. *Cum ſeqq.* ubi omnes quæſtiones deſideratas invenies.
Filii ſperituales an ſint, qui procuratorio nomine à ſacro lavaminis fonte elevati fuere? Ibid. *n.* 18. & 19. ubi an comprehendantur in inſtitutione filiorum ſperitualium, & in legatis filiis ſperitualibus relictis?

GENERALE.

Filius poteſt hæreditati paternæ, ſeu maternæ renuntiare, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 4. & Vid. *Legitima.*
An in præjudicium uſusfructus patris? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 1. *à n.* 45.
Valetque pactum de non ſuccedendo factum cum eo, de cujus hæreditate agitur, vel eo conſentiente, ibid. *n.* 5. *d. c.* 10.
Ita ſoror poteſt facere fratri pactum de non ſuccedendo in bonis patris, hoc conſentiente, ibid. *n.* 6.
Aliqui DD. regulam negativam conſtituere, ſcilicet, quod pactum de non ſuccedendo non valet, ibid. *n.* 7.
Legitima etiam renuntiari poteſt, ibid. *n.* 8.
Et ſi poſtea hujuſmodi renuncians inſtituatur, & gravetur, reſtituere, legitimam deducere nequit, ibid. *n.* 9.
Sed renuntiatio legitimæ expreſſa, & ſpecialis requiritur, & generalis non ſufficit, niſi in caſibus, de quibus, ibid. *n.* 10. *Cum ſeqq.*
An renuntiatio jurata hæreditatis, & ſucceſſionis ad legitimam, aut ejus ſupplementum trahatur? Ibid. *n.* 15. *Cum ſeqq.* & *n.* 22. *Cum ſeqq.*
Filius paſcicens cum pater ab eo accipiens certas res, vel pæcunias, eo adjecto, quod contra illius teſtamentum non movebit quærelam, neque aliud juris remedium, mortuo patre, illud impugnare poteſt, ibid. *n.* 18.
Quid quando filius pro legitima nihil capit, & gravatur à patre, ut omnia bona reſtituat, abſque deductione legitimæ, & filius tali gravamini conſenſit cum juramento? Ibid. *n.* 19. *Cum ſeqq.*
Quando filius per approbationem teſtamenti patris cenſeatur gravamini, & detractioni legitimæ conſentire? Ibid. *n.* 23. *Cum ſeqq.*
Et quando per aditionem hæreditatis, multis caſibus diſtinctis? Ibid. *n.* 28. *Cum ſeqq.*
Repudiata hæreditate à filio an legitimam adhuc petere poſſit? Ibid. *n.* 40.
Filius paſcicendo cum alio tertio, cujus interſit, eum non ſuccedere, legitimæ renunciare poteſt, conſentiente teſtatore, & in tali conſenſu perſeverante uſque ad mortem, ibid. *n.* 41. & 42.
Facta renuntiatione validè, filius reputatur tanquam extraneus, nec contra teſtamentum patris aliquo remedio uti poteſt, pro mortuoque reputatur, ibid. *n.* 43. & 45.
Sed ſi à patre inſtituatur, jus ſuitatis ſucceſſionis, & traſmiſſionis recuperat, ibid. *n.* 44.
Nepotes ſtante renuntiatione patris, ſeu matris, an avis ſuccedere poſſit? Ibid. *n.* 46. & 47.
De renuntiante maioratum, Vid. *Maioratus.*
De Monacho revertente ad ſæculum, quando admittatur ad bona renunciata? Vid. *Monachus*
Filius, vel filia Religionem ingrediens legitimis parentum, aliiſque quibuſcunque bonis ad favorem illorum, vel aliorum renunciare poteſt, ibid. *n.* 76. & Vid. *Renuntiatio.*
Quibus modis hæc renuntiatio fiat ab ingredientibus religionem, & in quibus non habeat locum Conſil. Tridentin. ibid. *n.* 77. *Cum ſeqq.* & *t.* 4. *l.* 8. *c.* 17. *Per tot.*
An renuntiatio facta de bonis paternis, & maternis ab hujuſmodi ingrediente bona fraterna comprehendat, ibid. *n.* 85. *d. t.* 2. *l.* 1. *c.* 10.
An ex generaliſſimis verbis comprehendatur etiam voluntas renuntiandi ex cauſa de futuro ab hujuſmodi ingredientibus, ibid. *n.* 86.
Et Vid. verb. *Monachus.*
Filii quando fideicomiſſo paterno renunciare cenſeatur? Ibid. *n.* 100.
Per ingreſſum Religonis incapacis ſuccedendi, & per profeſſionem in tali Religione ſecutam renunciatio facta cenſetur, ibid. *n.* 101. & 102.
Renuntiatio filiorum, & filiarum de bonis paternis, fraternis, & maternis reſtrictè accipienda, ibid. *n.* 107. & 111. *Cum ſeqq.*

Minoribus, vel mulieribus, ſtante ænormiſſima læſione, reſtituendæ ſunt hæreditates juramento non obſtante, nec cæteris ſolemnitatibus, nec ampliſſimis, & geminatis renuntiationibus, ibid. *n.* 109.

Ingrediens Monaſterium renuntiationem faciens de bonis aſcendentium ad favorem fratrum, ſi iſti ab inteſtato deceſſerint nullo relicto deſcendente, ad ſucceſſionem admittitur, ibid. *n.* 110. *& ſeqq.*

Solum conſentiens ſe præteriri, & exhæredari, ſucceſſionem abinteſtato renuntiare non cenſetur, ibid. *n.* 114.

Renuntiatio paternæ hæreditatis per pactum de non ſuccedendo ſine patris conſenſu non valet, niſi juramentum accedat, ibid. *n.* 115.

Renuntiatio facta manibus fratris de conſenſu patris, etiam juramento ſtante non tenet, ſi pater conſenſum revocaverit, ibid. *n.* 117.

Filia renuntians bonis paternis ex novo jure ea acquirere non prohibetur, ibid. *n.* 118.

Renuntians paternæ hæreditati non excluditur ab aliis bonis, quæ ex alia cauſa obtineri poſſunt, & quæ ſit iſta? Ibid. *n.* 119.

Pactum de non ſuccedendo an convalidetur per conſenſum illius, de cujus hæreditate agitur, poſt pactum adhibitum? Ibid. *n.* 122.

Filii, agnati, & cognati pactum de ſuccedendo facientes, dividentes hæreditatem paternam, vel renuntiantes eo vivo, vel non conſentiente tanquam indigni amittunt favore fiſci, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 11. *n.* 35. *Cum ſeqq.*

Filii, ſub ſacris paternis exiſtentes de jure civili, ſive velint, ſive nolint, hæredes ſunt patris, ſui, & neceſſarii, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 1. *Cum ſeqq.*

Sed jure prætorio beneficium abſtentionis habent, per quod abſtinere poſſunt, & abſtinentes tanquam extranei reputantur, ibid. *n.* 4. 5. *& 6.*

Emancipatus abſtinens quando redire poſſit? Ibid. *n.* 7.

Et quando ſuus? Ibid. *n.* 8. *Cum ſeqq.*

Et Vid. *Subſtitutus; & jus accreſcendi*, & Vid. *Aditio.*

Filii, vel hæredes an, & quando ob incapacitatem, ſeu delictum parentum à diviſione excludantur? Vid. *Indignus.*

Filius quid habeat in bonis parentum adhuc viventium? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 4. *n.* 2.

An in vita parentum diviſionem petere poſſint? Vid. *Diviſio.*

Filius cum patre habitans, quando ex bonis patris acquirere cenſeatur, vel non, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 176. *Cum ſeqq. & t.* 4. *l.* 5. *c.* 12. *à n.* 10. & Vid. *Acquiſitio, & Collatio*, & Vid. Infra *Filius adminiſtrans.*

Filii ex quocunque conjugis ſuſcepti patrum ſuorum, ac facultates retinent, *t.* 2. *l. c.* 14. *n.* 57. *& t.* 1. *l.* 4. *c.* 13. *Per tot.*

Filius patri ſuo curator dari poteſt, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 11.

Licèt creditor, aut debitor patris ſit, ibid. *n.* 59.

Filius patri regere bona non valenti curator dandus eſt, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 6.

Ita matri furioſæ, ſeu alio ſimili morbo laboranti, ibid. *n.* 7.

FILIUS ADMINISTRANS bona parentum.

Filius adminiſtrans bona parentum, vel tanquam adminiſtrator, vel tanquam curator, aut tutor rationem reddere tenetur, licèt parentes in vita non petierint? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 9. *&* 10. *& d. t. l.* 5. *c.* 12. *n.* 1. *&* 2.

Et reddere tenetur tanquam quilibet curator, aut tutor extraneus, nulla data differentia, *d. t.* 4. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 3.

Et quando uti adminiſtrator adminiſtravit, tanquam quilibet adminiſtrator rationem reddere tenetur, ibid. *n.* 4.

Quas expenſas petere poſſit, vel non? Ibid. *à n.* 5.

De quibus acquiſitis rationem reddere debet, vel non? Ibid. *à n.* 10. *& n.* 20. *& t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 100. *& t.* 2. *l.* 2. *c.* 12. *à n.* 172.

Et Vid. *Acquiſitio, & Collatio.*

Filius ita bona adminiſtrans an ſalarium, aut decimam pertendere poſſit, vel non, & quando, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 193. *& t.* 4. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 8. *& d. l. c.* 4. *à n.* 26. *& d. l. c.* 12. *à n.* 18.

Vid. *Decima, & Salarium.*

Vid. *Frater, Mater, & Pater.*

FILIUS FAMILIAS.

Filiusfamilias quando, & pro quibus bonis in judicio ſine conſenſu patris, vel cum illo eſſe poſſit, & qui conſenſus ſufficiat, & cæteræ quæſtiones ſuper hoc, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 1. *à n.* 60. *& t.* 3. *l.* 6. *c.* 44. *n.* 16.

Filiusfamilias de conſenſu patris negotium adminiſtrans patrem obligat, & quando patris mandatum præſumatur, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 34.

Filiusfamilias quando ex mutuo obligetur, vel non? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 45. *à n.* 30. ubi de Fideijuſſore, & Vid. *Fideijuſſor, & t.* 5. *l. unic. c.* 5. *n.* 17.

Filiusfamilias navis exercitor tenetur, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 34. *&* 35.

Filiusfamilias negotium alienum adminiſtrans an teneatur? Vid. *Negotiorum geſtor.*

Cum filiofamilias an tranſigi poſſit? Remiſſivè, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 46.

Societas renovata non cenſetur cum filiofamilias ſub patria poteſtate conſtituto, ad hoc, ut ejus pater obligetur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 22.

Filiusfamilias ex delicto efficaciter obligatur, & tenetur, & ſi tanquam falſus tutor ſe gerat, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 8. *&* 9.

Vid. *Actio* in verſ. *in Factum.*

Filiusfamilias in omnibus contractibus tempore patriæ potestatis conventus, in id, quod facere potest solum tenetur, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 13.
Filiusfamilias tutor dari potest. *t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 6.
Filiusfamilias an conveniri possit actione tutelæ, & quando ejus pater, & quatenus, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 10. *Cum seqq. & d. t. l.* 3. *c.* 2. *à n.* 9.
Filiusfamilias, post emancipationem conventus pro antea gestis actione tutelæ, in id, quod facere potest tantum condemnatur, & pro gestis post emancipationem in solidum tenetur, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 12.
Filiusfamilias à patre, magistro, ad discendendum officium tradi potest, & ipse filius obligatur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 22.
Filiusfamilias, patre renuente, hæreditatem adire potest, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 31. *n.* 8. ubi etiam de patre, renuente filio.
Filiusfamilias patri suo acquirere potest, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 42. *n.* 37.
Filiofamilias minori quando pater usumfructum repudiat, aut bona, & res administrare non vult, curator datur, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 10.
Ita quando pater suspectus extitit, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 86.
Filiofamilias in divisione inter ipsum, & patrem curator datur, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 1. *&* 3. *& d. t. l.* 6. *c.* 13. *n.* 3. *& t.* 1. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 31.
Secus si pater pars non sit, ibid. *d. c.* 11. *n.* 9. *&* 10.
Filio invito semper in divisionibus curator literatus dandus est, *t.* 2. *l.* 3. *d. c.* 11. *n.* 14. *& seqq.*
Filiofamilias impuberi in judicio litiganti, curator dandus est, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 68.

FINIS.

Ubi finis habetur, de mediis non curatur, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 2. *n.* 29.

FISCUS.

Fiscus an teneatur ultra vires hæreditatis, eam adiens sine inventario, & an restituatur? Sub distinctione resolvitur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 56. *usq. ad n.* 61. Vid. Infra.
Fiscus non est privilegiatus, nisi in casibus à jure expræssis, ibid. *n.* 58. *& t.* 1. *l.* 4. *c.* 9. *n.* 32.
Fiscus potest quemlibet hæredem in solidum convenire, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 9. *&* 23.
Fiscus non tenetur solvere pæcuniam creditam hæretico, nisi creditor probet in utilitatem bonorum illius conversam fuisse, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 28. & Vid. *Emptor.*
Fiscus non tenetur ad restitutionem pretii rerum, quas quis in ejus fraudem alienavit, etiam titulo oneroso, quando ille, in quem alienata, particeps fraudis fuit, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 42.
Fiscus contra tertios possessores, non executivè, sed ordinariè procedere potest, ibid. *n.* 71.
Fiscus, vel ut hæres, vel ut successor succedit, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 9. *n.* 1.
Ut successor inventarium conficere non tenetur, nec ultra vires obligatur, ibid. *n.* 2. *&* *n.* 11.
In bonis vacantibus, ut successor succedit, ibid. *n.* 3.
Instantia non transit in fiscum, ibid. *n.* 4.
Fiscus non succedit in bonis vacantibus, dum ullus hæres existit, ibid. *n.* 5.
Similiter ut successor succedit in bonis confiscatis, vel ab indignis ablatis, ibid. *n.* 6.
Tantum succedit in bonis sitis sub dominio Principis, cujus jussu publicantur, & quid de aliis? Ibid. *n.* 7.
Inter duos fiscos non est locus juri accrescendi, ibid. *n.* 8.
Fiscus habet suos Judices particulares tum activè, tum passivè, ibid. *n.* 9. *& t.* 2. *l. c.* 4. *n.* 27.
Magis habetur pro possessore, quam pro hærede, ibid. *n.* 10. & hujus effectus, ibid. *n.* 10. *d. c.* 9.
Succedens in bonis vacantibus inventarium conficere non tenetur, licèt alii contrarium dicant, ibid. *d. n.* 10.
Nec in casibus, in quibus non succedit ut hæres, ibid. *n.* 11.
Fiscus non tenetur ad legata, ad quæ tenebatur hæres, qui hæreditatem adire noluit, ibid. *n.* 12.
Sed tenetur solvere relicta, eo in casu, quo bona vacaverint, & in eodem casu inventarium conficere tenetur, aliàs ultra vires obligatur, ibid. *n.* 14.
Succedens in bonis maioratus ille retinere non potest, sed administratorem nominare debet, cum eisdem qualitatibus in institutione requisitis, ibid. *n.* 15. *&* 16. Vid. Infra.
Multa circa successionem bonorum vacantium, & circa bona indignorum traduntur, remissivè, ibid. *n.* 18. *&* 19.
Fiscus quocunque modo succedat, semper tenetur pro mensura bonorum creditores indemnes servare, illi solvens, sine strepitu, figuraque judicii, ibid. *n.* 20. *&* 21. *& t.* 2. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 22. *&* 23.
In dubio contra fiscum pro creditoribus judicandum est, quod declaratur, ibid. *n.* 22. *&* 23. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 9.
Et non solum capitale, sed etiam usuras, ibid. *n.* 24.
An teneatur ad usuras dotis? Ibid. *n.* 25.
Tenetur solvere dotem uxori condemnati, nisi cum hæretico sciens contraxerit, quod explicatur, ibid. *n.* 26. *&* 27.
Et medietatem lucrorum, constante matrimonio, acquisitorum solvere conjugi innocenti tenetur, ibid. *n.* 28.
Et expensas funeris, & infirmitatis, ibid. *n.* 29.
Ex bonis confiscatis, & non ex confiscandis solvere tenetur, ibid. *n.* 30.
Via executiva contra fiscum proceditur, quando

do contra confiſcatum procedi ſic poterat, ibid. *n.* 31.
Non poterit tamen conveniri coram Judice confiſcati, ſed coram Judice proprio, ibid. *n.* 33. licèt cauſa jam cæpta ſit cum confiſcato, & quid ſi pendeat coram Judice Eccleſiaſtico? Ibid. *& ſeqq.*
Creditores præferuntur fiſco expendenti in cõdemnatione delinquentis, quando bona non ſufficiunt, ibid. *n.* 34. *&* 35.
Fiſcus creditorum negotium non agit, ibid. *n.* 36.
Punitio delinquentis ad creditores non ſpectat, *d. n.* 36.
Fiſcus prius creditoribus delinquentis ſatisfacere tenetur, quam fideijuſſori, ibid. *n.* 37.
Fiſcus tenetur ſatisfacere creditoribus unius territorii ex bonis ibi confiſcatis, non ex bonis alterius territorii, ibid. *n.* 45.
Fiſcus unius ſtatus non tenetur ſolvere pro fiſco alterius ſtatus, licèt ſint ſub eodem Principe, ibid. *n.* 46.
Non tenetur ſatisfacere creditoribus, quando bona confiſcata ſufficientia non ſunt, ibid. *n.* 47.
Quid ſi bona unius territorii non ſint ſufficientia pro creditoribus ejuſdem territorii? Ibid. *n.* 47. *&* 48.
Fiſcus in vita confiſcati fructus maioratus ſuos facit, niſi inſtituens fiſcum excludat, ibid. *n.* 49. *&* 50. non obſtante novo Breve *n.* 52.
Clauſula tamen excludens fiſcum à Chriſtiano novo appoſita nihil operatur, ibid. *n.* 51.
Debita etiam neceſſaria poſt delictum contracta fiſcus ſolvere tenetur, ibid. *n.* 53.
Et quæ iſta ſint, & de alienatione facta pro ſolvendis creditoribus? Ibid. *n.* 54. 55. 56. 57. 58. *&* 59.
Quid de debito contracto, vel alienatione facta pro dotandis filiabus? Ibid. *n.* 60. *&* 61.
Fiſcus non tenetur filiis hæreticorum alimenta præſtare, nec legitimam, ibid. *n.* 62. *&* 63.
An dotes receptas à filiabus poſt commiſſam à parentibus hæreſim revocare fiſcum poſſit? Ibid. *n.* 64. *&* 65. ubi traditur ratio differentiæ inter alimenta, & dotes.
Fiſcus non tenetur ſolvere uſuras, ad quas confiſcatus non tenebatur, ibid. *n.* 66.
Fiſcus retinens cum mora tenetur ad damnum emergens, & ad lucrum ceſſans, ibid. *n.* 67.
Vendens rem communem, & non ſolvens partem pretii tenetur pro rata ad intereſſe damni emergentis, & lucri ceſſantis, ibid. *n.* 68.
Fiſcus poteſt rem communem invito ſocio vendere, licèt minimam partem habeat, ibid. *d. n.* 68. *& t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 42.
Vendicans rem cum fructibus, pretium cum uſuris reſtituere tenetur, ibid. *n.* 69. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 9.
Pro evictione rei, quam vendidit, conventus, emptori ad intereſſe ex natura contractus proveniens tenetur, ibid. *n.* 71.
Emittens proclama, ut intra certum tempus creditores credita petant, non venientibus, intra illud, ſolvere non tenetur, ibid. *n.* 72.
Fiſcus non tenetur ſolvere debita contracta poſt delictum commiſſum, niſi in caſibus exceptis, ibid. *n.* 76.
Fiſcus non tenetur reſtituere pretium rerum alienatarum poſt delictum, & quando hoc locum habeat? Ibid. *n.* 81. *Cum ſeqq.*
An fiſcus habeat hypothecam in bonis delinquentis? Ibid. *n.* 82. *Cum ſeqq.*
Vid. *Hæreticus.*
Bona fides contrahentis cum delinquente, ei non prodeſt, quo ad pretium, ſed tantum quo ad fructus conſumptos, bona fide durante, ibid. *n.* 93. *&* 94.
Ut fiſcus teneatur debita ſolvere creditores probare tenentur, ea ante delictum fuiſſe contracta, ibid. *n.* 97.
Fiſcus non tenetur ſolvere dotem tantummodo confeſſatam, ibid. *n.* 98.
Nec debita contracta ante delictum, in fraudem fiſci, ibid. *n.* 106.
Nec debitum ſimulatione contractum, ibid. *n.* 116.
Revocat alienationes ſimulatione factas, ibid. *d. n.* 110.
Et Vid. *Alienatio.*
Fiſcus non tenetur alere hæreticum reconciliatum, niſi uſque ad ſententiam declaratoriam, ibid. *n.* 121.
Et quando teneatur, vel non alere familiam delinquentis? ibid. *n.* 122. *Cum ſeqq.*
Fiſcus apud nos conficit inventarium bonorum ejus, qui cum ſequeſtro à Sancto Officio carcerari jubetur, ibid. *n.* 126.
Ne bona pereant, aut celentur, ibid. *n.* 127.
Fiſcus præfertur creditoribus in bonis, quæ in commiſſum ceciderunt, & multa in hac materia commiſſi in favorem fiſci traduntur, ibid. *n.* 128. *Cum ſeqq.*
Fiſcus in concurſu, quibus præferatur? Vid. *Præferentia.*
Fiſcus agere poteſt adverſus debitores illius, qui exercuit officium exigendi vectigalia, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 95.
Et ratione ſuæ hypothecæ in contractibus poteſt agere contra debitorem ſui debitoris, ante hujus excuſſionem, quod jure noſtro locum non habet, ibid. *n.* 108. *&* 109.
Fiſcus agens non tenetur hypothecam ſuam probare, neque bona eſſe debitoris, ibid. *n.* 107.
An habeat jus offerendi? Vid. *Offerendi jus.*
Quando habeat hypothecam? Vid. *Hypotheca.*
Favore fiſci debitor, & decoctus acquirere tenetur, ibid. *n.* 141.
Quid habeat in hæreditate relicta incapaci? Vid. *Filius Spurius.*

Quid

Quid habeat in hoc casu denuncians fisco? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 38.
Fiscus capit hæreditatē à pascicentibus tanquam indignis super hæreditate viventis, vel eam dividentibus, aut renuntiantibus, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 11. *n.* 34. *Cum seqq.*
Fiscus hæreditatem capit ejus, qui à filiis, agnatis, & cognatis, vel hæredibus scriptis in infirmitate, seu dementia derelictus fuit, nisi hæredes ignorantes sint, vel 18. anno minores, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 26. *&* 27. *& d. l. c.* 2. *n.* 42. *Cum seqq.*
Hæreditas indigno à fisco aufertur? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 1.
Indignus nec à cohærede, nec à Judice à successione, & divisione, excluditur, sed à fisco tantum, ibid. *n.* 2. *&* 3.
Indignus, licèt substitutum habeat, ei à fisco hæreditas aufertur, ibid. *n.* 8.
Quid si indignus abstineat! An admittatur substitutus, vel fiscus? Ibid. *n.* 9. *&* 10.
Ab incapace tamen fiscus hæreditatem non aufert, sed priùs admittitur substitutus agnati, vel cognati, ibid. *n.* 7.
Moventi controversiam super statum testatoris fiscus hæreditatem aufert, sed à successione, & divisione indignus non excluditur, ibid. *n.* 13. *& seqq.* ubi de substituto dicente pupillum non esse filium testatoris.
Et Vid. verbum *Indignus.*
Occidenti eum, qui ab intestato successurus erat fiscus hæreditatem capit, ibid. *n.* 22.
Limitatur in occidente in suam necessariam defensionem, etiam non servato moderamine inculpatæ tutelæ, ibid. *n.* 23.
Quid in occidente eum, qui occidentem in testamento hæredem instituerat, ibid. *n.* 24. *Cum seqq.*
Quid in occidente maioratus possessorem? An successione maioratus privetur, & quando filii occidentis ab eàdem successione priventur? Ibid. *n.* 28. 29. 31. 32. *&* 33.
Quid si occisor filius sit, & habeat fratres pares in gradu? Ibid. *n.* 30. *&* 35.
Occidens, nec immediatè nec mediatè occiso succedere potest, sed fisco locus est, ibid. *n.* 36.
Quid in patre occidente uxorem, sine causa? Ibid. *n.* 37.
Quid quando substitutus institutum occidit? Ibid. *n.* 38.
Et quando gravatum occidit? Ibid. *n.* 39.
Quid quando tantum quis necis particeps fuit? Ibid. *n.* 40. *&* 41.
Legatum quando ad fiscum pertineat ob indignitatem legatarii? Ibid. *n.* 45. *Cum seqq.*
Quid quando quis agnatum occidit defuncti testatoris? Ibid. *n.* 47.
Quid quando occidit filium, patrem, aut uxorem ejus, de quibus bonis agitur? Ibid. *n.* 48.
Quid quando lex, vel statutum adsit, hujusmodi occidentes incapaces reddens? Ibid. *n.* 49.
Quid quando testator filium suum hæredem instituit, & prohibet bona alienare favore filiorum, & descendentium? Ibid. *n.* 50.
Quid quando tantum testatorem vulneravit, vel agnatum? Ibid. *n.* 51.
Quid si vulnerans filius sit? Ibid. *n.* 52.
Quid quando testatorem testari prohibuit, vel si, aliquem hæredem instituere, vel revocare testamentum jam factum impediverit? Ibid. *n.* 53. *Cum seqq.* ubi etiam quomodo quis impedire testari dicatur?
Quid quando unus ex pluribus hæredibus institutis in testamento, illud revocare impedit, an cæteris præjudicium pariat? Ibid. *n.* 63. *Cum seqq.*
Quid quando dolo malo testatorem ad testandum, vel non dotandum testatorem induxit? Ibid. *n.* 66. *&* 67.
Quid quando verbera minæ, aut dolus intervenit? Ibid. *n.* 68.
Quid quando precibus, vel blandis verbis per suasit? Ibid. *n.* 69. *&* 70.
Et quando metu, vel dolo testamentum factum fuit, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 20. *&* 69.
Quid quando cum blanditiis preces importunæ, & dolus intervenit? ibid. *n.* 71. *&* 72. *d. t.* 2. *l.* 2. *c.* 2.
Quæ requirantur, ut hæreditas ab hujusmodi prohibentibus auferatur? Ibid. *n.* 73. *Cum seqq.*
Et quando hujusmodi prohibens damnum, & quantum restituere teneatur illis, ad quos hæreditas præventura erat? Ibid. *n.* 78. 79. *&* 80. *& t.* 2. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 20. *&* 47. ubi quod contra fiscum nec in subsidium agere possint.
Quæ in hoc casu probandæ, & quomodo? Ibid. *n.* 81. *&* 82. *d. t.* 2. *l.* 2. *c.* 2.
Quid quando quis testamentum tanquam falsum accusavit? Ibid. *n.* 83.
Et quando codicillos? Ibid. *n.* 84.
Et quando testamentum, in quo ejus filius, vel servus institutus erat, vel quando dicit testimonium, fideijussor extitit, vel advocatus, vel auxilium præbuit? Ibid. *n.* 85.
Quid quando testamentum patris inofficiosum dicit? Ibid. *n.* 86.
Quid in hærede accusantis, & an indignus respectu testatoris hæredi succedere prohibeatur? Ibid. *n.* 87.
Acquisita tamen extra causam testamenti fisco non pertinent? Ibid. *n.* 88.
Quid quando testamentum ex defectu solemnitatis impugnatur? Ibid. *n.* 89.
Quid in donationibus causa mortis, & in codicillis testamento non accessoriis? Ibid. *n.* 90.
Sex casus referuntur in quibus fiscus non aufert

tanquam ab indigno, ibid. *n.* 91.

Quid quando filius emancipatus bonorum poſſeſſionem contra tabulas agnovit, ibid. *n.* 92.

Hæreditas, & omne relictum per maritum aufertur à fiſco uxori committenti adulterium, viro ignorante, vel poſt mortem ejus luxurioſè viventi, vel mala fide à marito divertente, ibid. *n.* 93.

Ita aufertur ei, qui poſt mortem teſtatoris cum ejus uxore, filia, ſorore, nuru, aut matre, coivit, vel in vita, teſtatore ignorante, ibid. *n.* 94. & 96.

Non tamen fit indignus, ſi viduam cognoſcat, poſtquam illa ſecundò nupſit, ibid. *n.* 95.

Aufertur etiam ei, qui necem defuncti non vindicavit, quod conſuetudine non ſervatur, ibid. *n.* 97. & 98.

Sed fiſcus ſubſtitutum fideicomiſſarium non excludit? Ibid. *n.* 100.

Fiſcus neminem à diviſione, & à ſucceſſione bonorum excludit, niſi in caſibus à jure expreſſis, ibid. *n.* 101.

Neque ſuccedit quando indignus privatur ad commodum alterius ex diſpoſitione teſtatoris, vel ſine illa, ibid. *n.* 102.

Neque etiam ſuccedit, quando quis ſimul indignus, & incapax eſt, ibid. *n.* 104.

Neque quando tacitè, aut expreſſè teſtator ad ſe revocaſſet, vel ſolemniter abſtuliſſet, ibid. *n.* 105.

Vel quando ſucceſſor favore alterius indignus fit, ibid. *n.* 106.

An teſtator prohibere poſſit, ne bona ad fiſcum proveniant? Ibid. *n.* 107.

Neque fiſcus aufert quando indignus per mortem, vel per lapſum temporis excluditur, ibid. *n.* 108.

Nec quando ante indignitatem hæreditas repudiatur, vel quando pendente conditione, ante aditionem, vel vivo teſtatore mortuus fuit, ſecus ſi poſt indignitatem hæreditas repudietur, ibid. *n.* 109. & 110.

Ante ſententiam indignus fiſco reſtituere non tenetur, ibid. *n.* 111.

Ultra quinquenium juri auferendi ab indigno non eſt locus, ibid. *n.* 112.

Si hæreditas relinquatur hæretico ſcienter, ad fiſcum pertinet, *t. 2. l. 2. c. 3. n.* 93. ſed Vid. *d. t. l. 3. c. 2. n.* 13. & 20.

Bona occidentis ſe ipſum quando fiſco pertineant, vel non? *t. 2. l. 2. c. 4. n. 3. Cum ſeqq.*

Quando fiſcus excludatur per aſcendentes, vel deſcendentes delinquentis? Ibid. *d. c. 4. Per tot.*

Quid in bonis acquiſitis ante conciliationem factam, ſed poſt apreſentationem? *t. 2. l. 2. c. 9. à n.* 46.

Si ad ſucceſſionem defuncti deſcendentes, aut aſcendentes in infinitum collaterales uſque ad 10. gradum incluſivè, aut conjux non ſint, fiſcus ſuccedit tanquam ad bona vacantia, *t. 2. l. 4. c.* 14. *n.* 1. & 2.

Prius tamen inquiſitio, diſquiſitio, & proclamatio publica fieri debet, & cauſa cognita per ſententiam bona vaccantia declarari debent, ibid. *n.* 3.

Quo peracto fiſcus excludit conſanguineos ultra decimum gradum, & liberos non idoneos ad ſuccedendum, vel quando hæres incapax eſt, vel quando teſtator talis eſt, ut hæredem nullum habere poſſit, ibid. *n.* 4. *Cum ſeqq.*

Ita fiſcus ſuceedit quando hæredes idonei intra gradum hæreditatem repudiant, & alii non ſunt intra gradum, ibid. *n.* 11. & 12.

Ita quando propinquior fit indignus, licèt alii remotiores intra gradum decimum digni exiſtant, ibid. *n.* 13.

Fiſcus auferre poteſt portionem filio, quem pater non exhæredavit, cum poterat, vel exhæredavit, cauſa non expreſſa, ibid. *n.* 14. & 15.

Fiſcus omnes affines à ſucceſſione excludit, ibid. *n.* 16. & 17. ubi de ſocero.

Nutritores etiam, & alios benefactores excludit, ibid. *n.* 18.

Et civitates etiam non ſunt audiendæ contra fiſcum, niſi civitates ſint, quæ fiſcum non recognoſcunt, ibid. *n.* 19. & 20.

Tutores etiam teſtamentarios fiſcus excludit, ibid. *n.* 21.

An ſuccedat in maioratibus? Vid. verb. *Corona.*

Fiſcus etiam ſuccedit in omnibus bonis, de quibus dominus non invenitur, ibid. *n.* 46.

Sed fiſcus non excludit ſocium Imperialis liberalitatis, ibid. *n.* 47.

Nec collegium licitum, ex quo defunctus fuit, ibid. *n.* 48.

Nec Magiſtratum ſuccedentem ſuis officialibus, ibid. *n.* 49.

Nec corpus Naviculariorum à ſucceſſione navicularii, nec vexillum, in qua miles militavit, ibid. *n.* 50.

Item non ſuccedit peregrino, cujus bona per manus Epiſcopi tradi debent vel hæredibus, vel in pias cauſas errogari, ibid. *n.* 51. ubi quod nec hoſpes jure officii hujuſmodi bona retinere poteſt.

Fiſcus nec conjugem excludit, vel ſuperſtites patronos, ibid. *n.* 52.

Et Vid. *Maritus.*

Fiſcus non ſuccedit Epiſcopo, nec clerico, cui ſuccedit Epiſcopus in defectum conſanguineorum, ibid. *n.* 53. 54. & 55.

Nec excludit Hoſpitale Rectori ſuccedens, ibid. *n.* 56.

Hoſpitale etiam expoſitis ſuccedit, ſecluſo fiſco, ibid. *n.* 57.

Quid in Monaſterio? Ibid. *n.* 58.

Furioſi curam ſuſcipientem ob deſertationem conſanguineorum fiſcus non excludit, ibid. *n.* 59.
Nec Eccleſiam, quæ fiſcum excludit à ſucceſſione captivi qui in captivitate occubuit, & de ejus libertate conſanguinei non curarunt, ibid. *n.* 60.
Fiſcus excluditur à conſanguineis intra decimum gradum ejus, qui profeſſus eſt in Religione incapaci, & ante ingreſſum de bonis non diſpoſuit, ſed deficientibus intra decimum gradum fiſcus ſuccedit, non expectata morte naturali profeſſi, ibid. *n.* 61.
Vid. *Corona.*
Fiſco pertinent bona Rei criminis repetundarum, licèt antequam condemnetur moriatur, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 108. *Cum ſeqq.*
Hujuſmodi Reus poſt crimen commiſſum ſervum manumittere non poteſt, ibid. *n.* 110.
Adverſus fiſcum, ad quem bona tutoris pervenerunt actio tutelæ datur, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 14. & 15.
Hæredem inſtitutum eſſe indignum in codicillis declarari nequit, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 17. *n.* 14. & in hoc caſu an hæreditas pertineat ad fiſcum, an ad hæredes ab inteſtato, vel ad alios, ibid. *n.* 15. & 16.
Uxor ignorans, & cohabitans eum marito ſciente impedimentum, lucra, conſtante matrimonio habita, conſequitur, & ad fiſcum non pertinent, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 46.
Ita matrimonio inceſtuoſo, in quo non communicantur bona fiſco applicantur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 169.
Si vir, aut uxor in hæreſim incidat, & ob id recludantur in carceribus Sancti Officii, acquiſita ab altero conjuge non communicantur, & in iis fiſcus partem non habet; *t.* 2. *l.* 7. *c.* 8. *n.* 74.
Si poſt denuntiationem factam coronæ ſucceſſor etiam malæ fidei per quadrienium poſſideat, tutus eſt præſcriptione niſi denunciator cum poſſeſſore prævaricatus fuiſſet, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 71. & 72.
Etſi ante denuntiationem per viginti annos poſſideat, etiam cum mala fide contra fiſcum præſcribit, ſed non contra fiſcum Sanctæ Inquiſitionis, ibid. *n.* 73. & 74.
Vid. *Maritus*, verſ. *Circa ſucceſſionem.*
Vid. *Tranſmiſſio.*
Copia quando debitori fiſci danda ſit, ut audiatur, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 4. *n.* 5.
Fiſcus habet privilegium, ad hoc, ut ſibi inſtrumenta edantur, ſed falit quando contra alium fiſcum agit, *t.* 5. *l. unic. c.* 5. *n.* 15.

FOETUS.

Fœtus etiam animalium in fructu ſunt, & de eis tutor rationem reddere debet, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 42.
Et etiam de fœtibus fatuum onerandus eſt, ibid. *d. n.* 42.
Si conſta de fœtibus, & poſt fœtibus ſine dubio, deductis expenſis, reſtituendi ſunt, & ſi non conſta Judicis arbitrio relinquitur, ibid. *n.* 43.
Quot fœtus ſingula capita parere præſumatur, aliquibus animalibus numeratis, traditur, ad quos fœtus adminiſtratores onerantur ſi minus peperiſſe non probant, ibid. *n.* 44.
Ad quid teneatur condemnatus ad certas oves reſtituendas, quas in adminiſtratione accepit, vel male ſubtraxit? Ibid. *n.* 45.
Et quid ſi bonæ fidei poſſeſſor ſit? Ibid. *n.* 46.
Et quid ſi tutor, vel alius adminiſtrator oves, vel capras vendat? Ibid. *n.* 47.
Et quid ſi dato grege à patre pupilli ad certam partem lucri, tutor, vel curator gregem non recuperarunt, ibid. *n.* 48.
Vid. *Fructus, Grex, & Partus.*

FORMA.

Requiſitis pro forma omiſſis, actus corruit, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 7. *n.* 3. 4. 6. & 9.
Ita forma legis non ſervata, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 10.
Forma legis per æquipollens adimpleri nequit, ibid. *n.* 11.
Forma debet modo præfixo adimpleri, individua, & certa eſt, & modum æquivalentem excludit, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 19.
Tutores, curatores formam à teſtatore traditam ſervare debent, aliàs nulliter agunt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 14. *n.* 33.

FORTUNA.

Quos beneficiis ornat, ad duriores caſus reſervat, *r.* 1. *n.* 23.
Vitria eſt; cum ſplendet, frangitur, *r.* 1. *n.* 24.
Levis eſt, citò repetens, quæ dedit, ibid. *d. n.* 24.
Breves mutatur in horas, ibid. *n.* 25.
Statim quod aliquem elevat, eum ad exitum properat, *r.* ibid. *n.* 26.
Fortuna magna, magna ſervitus eſt, ibid. *n.* 29.
Fortuna magna nihil occultum patitur, *r.* 2. *n.* 135.

FORUM, SEU FORUS.

Actor forum rei ſequitur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 55. & *t.* 4. *l.* 2. *c.* 7. *n.* 1. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 147.
Si rus plures foros habeat actoris electio eſt, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 69.
Forum ratione rei ſitæ quando competat, an pro bonis mobilibus, quæ requirantur, & coram quo Judice agendum? *t.* 2. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 7. *Cum ſeqq.* & *t.* 5. *l. unic. c.* 2. *n.* 2.
Ducens Equum meum, vel aliam rem obiter per alium locum ibi conveniri nequit; ſequeſtrum tamen fieri poteſt, ſi rem mihi eſſe ſubtractam furto aſſeveravero, ibid. *n.* 9. *d. c.* 4.
Depoſitarius forum declinare nequit, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 24.
Coram Judice ſequeſtrum fieri jubente ſequeſtrarius

trarius rationem reddere debet, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 9. *n.* 21.

Ita clericus ſequeſtrarius ſequeſtrum à manu Judicis ſecularis accipiens, coram eo rationem reddere debet, ibid. *n.* 22.

Actio tutelæ coram quo Judice intentanda ſit, tum de jure communi, tum de jure Regio, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 7. *n.* 1. *&* 4. *& t.* 4. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 18.

Quid ſi tutor clericus ſit? Ibid. *d. c.* 7. *n.* 5. & Vid. Infra.

Quid ſi plures tutores ſint, vel unius tutoris plures hæredes diverſa domicilia habentes? Ibid. *n.* 2. *& n.* 6. *Cum ſeqq. & d. t.* 4. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 2. *& t.* 4. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 18.

Et quid ſi plures tutores ſint in diverſis provinciis adminiſtrantes? Ibid. *d. c.* 7. *à n.* 6.

An in actione tutelæ intentanda contra plures tutores diverſi fori electio ad curiam competat? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 9. *&* 98.

Et quid ſi miſerabilis perſona ex adminiſtratione tutelæ conventa ſit, ibid. *n.* 97.

Tutor, ſeu curator bonorum feudalium ubi conveniendi ſint? *t.* 4. *l.* 2. *c.* 7. *n.* 11.

Tutor, curator, geſtor ſocius, ſeu quicunque alius adminiſtrator, ſive publicæ, ſive privatæ adminiſtrationis ſeu officii, aut negotii rationes reddere tenentur in loco tutelæ, curæ, geſtionis, & adminiſtrationis, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 1. *&* 33. *&* 55. *& ſeqq.* & quarè, *n.* 19. *&* 20.

Licèt ibi domicilium non habeant, & ad ibidem rationes reddendas Judex domicilii eos remittere debet, ibid. *n.* 3. *&* 4.

Nec in loco domicilii inviti conveniri poſſunt, licèt petens rationes ad eundem locum ſuis ſumptibus inſtrumenta, & libros deferat, ibid. *n.* 2.

Imo hujuſmodi adminiſtratores ſuis expenſis ad locum adminiſtrationis libros, & inſtrumenta neceſſaria ad rationes calculandas defferre debent; niſi loco congruo, & tempore jam rationes obtuliſſent domino, & hic in mora recipiendi eſſet, ibid. *n.* 5.

Ita clericus tutor, vel curator coram Judice ſeculari adminiſtrationis loci rationem reddere debet, ibid. *n.* 6. *&* 7.

Ita familiares Sanctæ Inquiſitionis, ibid. *n.* 8.

Ita monetarii, Ibid. *n.* 9.

Ita viduæ, & cæteræ perſonæ miſerabiles, ibid. *n.* 10. *&* 38. & remiſſive, *d. t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 52.

Quid ſi vidua, & ſimiles rationes potenti debentes, an declinare ad curiam poſſint, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 31. *& t.* 5. *l. unic. c.* 6. *à n.* 10. *& d. t.* 5. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 5.

Ita Senatores, *d. t.* 4. *l.* 1. *d. c.* 4. *n.* 11.

Ita Agriculæ, ibid. *n.* 12.

Ita quicunque privilegiati, ibid. *n.* 6. *&* 12.

Si clericus in aliena Diœceſi adminiſtrationem ſuſceperit, ibid. conveniri poteſt, & ad ibidem remittendum eſt à ſuo ordinario, ibid. *n.* 13. *&* 14.

Si laicus adminiſtrationem aliquam coram Judice Eccleſiaſtico, ibid. conveniri poteſt, ibid. *n.* 15. *&* 16. ubi exempla, & coram quibus Judicibus ratio capelarum, confraternitatum, & hoſpitalium reddi debet, *& n.* 39. *Cum ſeqq.* ubi varia inpuncto.

Si laicus coram Judice Eccleſiaſtico tutelam, vel curam clerici ſuſcipiat ibidem pro rationibus conveniri poteſt, ibid. *n.* 17. *& n.* 52. ubi de laico curiæ Eccleſiaſticæ notario, *& n.* 63. ubi de adminiſtratore cauſæ piæ, ſeu eleemoſinæ, vel alicujus rei Eccleſiaſticæ.

Adminiſtratores bonorum publicorum, civitatis, & opidi, conſiliique ubi rationes reddere debeant? Ibid. *n.* 21. 22. *&* 23.

Judices, & officiales ubi de officio rationem reddere debeant? Ibid. *n.* 24.

Quid ſi aliqua adminiſtratio per plures provincias, vel loca plura facta ſit? Ibid. *n.* 25.

Tutor, curator, procurator, vel inſtitor negotia aliena in curia gerentes, ibidem conveniri poſſunt, licèt in curia non reperiantur, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 7. *n.* 12.

Si rationes denuo expurgandæ ſint, in loco adminiſtrationis etiam revidendæ ſunt, ſed expenſis petentis, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 26.

Si pacto in principio adminiſtrationis inito conventum ſit, ut coram certo Judice ratio redderetur, ibidem dari debet, cum hujuſmodi pactum validum ſit, *t.* 4. *l.* 1. *d. c.* 4. *n.* 27. *& n.* 56.

Ita ſi poſtea conventum ſit, ibid. *n.* 30.

Sed pacto non obſtante, tutor, vel curator coram Judice tutelam, vel curam deſcernente rationem reddere debent, quia de forma legis eſt, ibid. *n.* 28. *& n.* 57.

Si à lege, vel regimine certus Judex, vel tribunal, ad rationes reddendas deſignatur, ibidem reddi debent, ibid. *n.* 29. ubi exempla *& n.* 57.

Si adminiſtrator pulſatus fuerit, ut rationes in loco adminiſtrationis reddat, reddere recuſavit, & in mora conſtitutus fuerit, alibi conveniri poteſt, ibid. *n.* 32. *&* 33.

Executor teſtamenti quo in loco rationes reddere debeat? Ibid. *n.* 34.

Conſuetudine præſcribi poteſt, ut coram certo Judice rationes dentur, & tunc forum adminiſtrationis ceſſat, ibid. *n.* 35.

Ratio Cappellæ diverſo loco erectæ ubi reddi debeat, ibid. *n.* 38. Remiſſivè.

Privilegium reddendi rationes in loco adminiſtrationis privilegio pupillorum potentiùs eſt, ibid. *n.* 37. *&* 38. *& t.* 5. *l. unic. c.* 6. *à n.* 10.

Scholaris, ut talis rationes reddere obligatus, coram Judice ſcholaſticorum rationes reddere debet, licèt tempore rationis jam ſcholaris

ris non ſit, ibid. *n.* 54. *d. c.* 4. *t.* 4. *l.* 1.
Ita miles, coram Judice militari, ibid. *d.n.* 54.
In loco adminiſtrationis adminiſtrator concurſus rationem reddere debet, niſi alibi conveniri patiatur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 23.
Debitor in cauſa cenſus privilegium fori electionis habet, ut de nullitate cenſus agant, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 146. *&* 148.
Ita coram ſuo Judice debitor cenſus citare dominum ad cenſus extinctionem, & quare? Ibid. *n.* 119.
Contra quas perſonas debitor cenſus privilegio fori uti poſſit, latè, ibid. *à n.* 150. *uſq. ad finem*, ubi multa de præferentia privilegiorum, inter ſe, in materia fori.
Minor impugnans laudum, ſeu tranſactionem reſtitutionis remedio in foro rei conveniendi, & non in foro rei ſitæ reſtitutionem petere debet, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 96. Vid. *Reſtitutio.*
Apud Judices quos poſtulatio contra tutores ſuſpectos intentari debeat? *t.* 3. *l.* 8. *c.* 4. *n.* 1. *&* 2. *Cum ſeqq.* & Vid. *Suſpectus.*
Orphani ſive actores, ſive rei ſint coram Judices Orphanorum convenire, & conveniri debent, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 85. *&* *t.* 5. *l. unic. c.* 1. *n.* 2. *& ſeqq.*
Ita adulti patre deſtitutio, *d. c.* 1. *n.* 3.
Vel patrem in perpetuum exilium habentes, ibid. *n.* 4.
Vel ex alio capite in utilem, ibid. *d. n.* 4.
Ita habentes curatores, ibid. *n.* 5.
Ita abſentes in loco incerto, ibid. *n.* 6.
An minores ſolum matre carentes? Ibid. *n.* 7.
Quid quando coram conſervatorem Brittanorũ conveniuntur? Ibid. *n.* 8. *&* *d. l. c.* 2. *n.* 34. *&* 35. ubi de aliis privilegiatis, *&* *n.* 50.
Intra quodnam tempus ætatis minor Judicem eligere poſſit, ibid. *n.* 9. *d. c.* 1. *t.* 5. *l. unic.*
Quid quando orphanus hæres eſt illius, qui forum renuntiavit? Ibid. *n.* 10.
Quid quando tanquam hæres convenitur? *t.* 5. *l. unic. c.* 2. *n.* 3. *&* 4.
An ante Judicem Indiæ, & Minæ conveniri pro naulis poſſint? Ibid. *n.* 11. *d. c.* 1. *&* *d. t. &* *l. c.* 2. *n.* 23.
An privilegium fori habeant contra monetarios, & officiales ſeptem domuum, qui eodem privilegio fruuntur, ibid. *n.* 12.
An minor uxoratus abſque licentia Judicis? Ibid. *n.* 15.
Quid ſi minor duos Judices Orphanorum habeat, ibid. *n.* 17.
Quid ſi minor factus maior, quo ad rationes? Ibid. *n.* 16.
Et quid in aliis cauſis, *d. t. & l. c.* 2. *n.* 52. ubi impetrante veniam, vel uxorato de Judicis licentia.
An minor in executionibus contra patrem cæptis declinare poſſit? Ibid. *n.* 18. *d. c.* 1.
Quid in actione ſpolii? Ibid. *n.* 19. *&* *d. t. &* *l. c.* 2. *n.* 21.
An maiores dum emancipati, vel uxorati non fuerent declinare poſſint ad Judicem Orphanorum, ibid. *n.* 20. *&* *n.* 42. *d. c.* 1.
An poſt concluſum in cauſa minor declinare poſſit? Ibid. *n.* 21.
An in cauſa, in qua conſors minor fuerit, ibid. *n.* 22. *& ſeqq.*
An minor, ſeu tutor alterius Judicis juriſdictionem prorogare poſſint? Ibid. *à n.* 29. *&* 32. *Cum ſeqq.* ubi prorogatione tacita, vel expreſſa.
Quid in minore ſcholaſtico? Ibid. *n.* 40.
Quid ſi minor adverſus in alio Regno comorantes debitores? Ibid. *n.* 41.
An Orphanus inventus, & conventus in loco contractus declinare poſſit? *t.* 5. *l. unic. c.* 2. *n.* 1. ubi de foro contractus.
An conventus ratione rei ſitæ? Ibid. *n.* 2.
De foro defuncti? Ibid. *n.* 3. *&* 4.
An in reconventione minor, vel quilibet alius declinare poſſit? Ibid. *n.* 6. *&* 7. *Cum ſeqq.*
An in cauſis criminalibus? Ibid. *n* 12. *Cum ſeqq.*
An in cauſis injuriarum? Ibid. *n.* 14.
An quando venit tanquam tertius? Ibid. *n.* 16. *&* *d. t. c.* 5. *à n.* 1.
Vel vocatus ad defendendam litem? Ibid. *n.* 17. *Cum ſeqq.* ubi quando vocati alii declinare poſſint?
An in cauſis ad judicium Portuum Siccorum pertinentibus? Ibid. *n.* 22.
An in cauſis ad judicium coronæ ſpectantibus? Ibid. *n.* 24.
An in cauſis ad proviſorem capellarum ſpectantibus? Ibid. *n.* 25.
An in cauſis fiſcalibus? Ibid. *n.* 26.
An in cauſis reſiduorum? Ibid. *n.* 27.
An in cauſis concurſus creditorum, & compromiſſi? Ibid. *n.* 28.
An in fæudalibus? Ibid. *n.* 29.
An in reſtituendo depoſito, vel ſequeſtro, ibid. *n.* 30. *&* *d. t. &* *l. c.* 6. *à n.* 35.
An in cauſis contra ſcholaſticos, ibid. *à n.* 36. ubi de privilegio fori ſcholaſticorum, & ſimilium.
An in cauſis contra milites? Ibid. *à n.* 40. ubi de privilegio fori militum.
An in cauſis cum Senatoribus? Ibid. *n.* 42. *&* 43. *Cum ſeqq.* ubi de privilegio fori ſenatorum.
An in cauſis cum conſiliariis tribunalium hujus Regni, & aliis ſimilibus officialibus numeratis, ibid. *à n.* 46.
An adverſus alios ſimile, vel potentius privilegium habentes? Ibid. *à n.* 50.
An contra familiares Sancti Officii, ibid. *n.* 49.
An in cauſis ad ædiles pertinentibus, ibid. *n.* 51.
Quid in minore mercatore? Ibid. *n.* 53. *&* 54.
Quid in minore tutore, vel curatore carente? Ibid. *n.* 55.

Quid

Quid in cauſis ſperitualibus ? Ibid. *n.* 56.
Inventarium, & diviſio apud quem Judicem fieri debeant ? Ibid. *à n.* 57.
Et Vid. *Diviſio*, & *Inventarium*.
Diviſiones factæ coram Judice ordinario an ibidem, vel coram Judice Orphanorum emmendari debeant, ſi pendente cauſa minores adſint ? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 17. *n.* 6. 7. & 8. ubi quando partitiones annullantur, & denuo fieri jubentur.
In quo foro hæredes conveniendi ſunt ? Vid. *Hæres* verſ. *quo ad agendum*.
In quo loco, & coram quo Judice ſonegatorum actio agenda ſit ? Vid. *Actio*.
Liquidatio ubi fieri debeat ? Vid. *Liquidatio*.
Minores, vel ſimiles quando privilegio avocandi ad curiam habeant ? Vid. *Privilegium*.
Non opponens exceptionem incompetentiæ ſibi præjudicat juriſdictionem prorogando, *t.* 5. *l. unic. c.* 1. *n.* 34.
Vid. *Depoſitarius*, *Judex*, *Juriſdictio*, *Legatum*, *Libellus*, & *Renuntiatio*.

FRATER.

Conjunctio fraterna non ſolum naturalis eſt, ſed etiam divina, & politica, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 12. *n.* 30.
Calamitoſum eſt fratribus carere, ibid. *n.* 31.
De amore, concordia, & odio fratrum, remiſſivè, ibid. *n.* 31.
Frater fratrem accuſare poteſt ſi ſuam, vel ſuorum injuriam proſequatur, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 4. *n.* 23.
Frater quando fratres, aut ſorores alere teneatur ? Vid. *Alimenta*.
Frater bona dividendo an fideicommiſſum renuntiare videatur ? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 2. *n.* 9. & 16.
Frater ſciens, & tacens rem communem vendi à fratre, an ſibi præjudicet ? Ibid. *n.* 10. & 17. *Cum ſeqq.*
Frater quando ratione alterius fratris privilegium electionis, & variationis fori habeat ? *t.* 5. *l. unic. c.* 4. *n.* 25. & 26.
Frater quando fratris tutor eſſe debeat ? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 7. *Per tot.* & Vid. *Tutela*, in verſ. *Fiduciaria*.
Tutor datus fratribus quando eſſe deſinat, ex eo, quod frater unus ad maiorem ætatem pervenit ? *t.* 3. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 27. & 28.
Frater adminiſtrans bona communia fratruum ſive uti tutor, curator, vel jure fraternitatis rationem reddere tenetur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 1. & *d. t. l.* 1. *c.* 2. *n.* 11. & 12. & *d. l.* 1. *c.* 1. *n.* 23. & 33. ubi remiſſivè.
Quando uti tutor, vel curator adminiſtrat rationem reddere tenetur eodem modo, & eadem forma, qua cæteri tutores, & curatores præſtare tenentur ; ibid. *d. t.* 4. *l.* 6. *c.* 1. *à n.* 2. ubi latè de qua culpa, & ad quid teneatur.
Quando uti adminiſtrator, ibid. *à n.* 7. ubi latè declaratur de qua culpa teneatur, & an adverſus cum juramento locus ſit, & alia hujuſmodi.
Frater adminiſtrans in dolo eſt, quando tutorem aut curatorem fratribus non petit, & ad quid ob id teneatur ? Ibid. *n.* 10.
Frater tanquam tutor expendens quas expenſas repetat ? Ibid. *n.* 11. & *n.* 21. & 22.
Et quando factas tanquam caſalis caput ? Ibid. *n.* 12. & 13.
Et quando tanquam adminiſtrator ? Ibid. *n.* 23. & 24. & 25. & 38.
Quid in factis poſt mortem fratris ? Ibid. *n.* 39.
An vigeſſimam, ſeu aliquod ſalarium habere poſſit ? Ibid. *n.* 14. & Vid. *Decima*, & *Salarium*.
Frater tutor acquirens pecunia pupilli, huic acquirit, ibid. *n.* 16.
Si tamen tutor non ſit ſibi acquirit, ibid. *n.* 17. 18. & 19. *d. t.* 4. *l.* 6. *c.* 1. & *t.* 2. *l.* 6. *c.* 11. *à n.* 41. ubi ad quid teneatur.
Vid *Acquiſita*, & *Emptio*.
Frater nec tacite, nec expreſſè cum fratribus minoribus ſocietatem contrahere poteſt, *d. t.* 4. *l.* 6 *c.* 1. *n.* 21. & 22. & quando poſſit ? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 21.
Frater tutor, vel curator ſemper rationem reddere tenetur licèt non adminiſtraverit, ibid. *n.* 26. *d. t.* 4. *l.* 6. *c.* 1.
Secus ſi non fuerit tutor, nec adminiſtraverit, vel quando duo fratres ambo adminiſtrallent, licèt unus magis, alter minus, ibid. *n.* 26. & 27.
Ratio à fratre tutore, vel curatore non præſumitur reddita, etiamſi probet ad diviſionem perveniſſe, & in ea per decem annos ſtitiſſe, ibid. *n.* 28.
Secus tamen ſi tantum adminiſtrator fuerit, ibid. *n.* 29. & 30. *Cum ſeqq.* & *n.* 4. & *d. t. l.* 1. *c.* 1. *n.* 33.
De legitima, & de ejus fructibus frater rationem reddere debet, licèt fructus percepti non fuerint, vel bona fide conſumpti, ibid. *à n.* 34. *d. t.* 4. *l.* 6. *c.* 1.
Si legitima in quantitate conſiſtat de uſuris rationem reddere debet, etiam nulla data petitione, aut mora, ibid. *n.* 37.
Vid. *Uſura*.
Frater pro reſiduo non ſoluto rationis an carcerari poſſit ? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 4. *n.* 22.
Et Vid. *Carcer*.
Tota condemnatio pro aliquo delicto imputanda eſt fratri, qui comiſit, & hoc in ſua ſorte imputandum, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 84.
Vid. *Communicatio*.

FRATER.

In ſucceſſione poſt deſcendentes, & aſcendentes quo ad ſucceſſionem defuncti ſine liberis, vel aſcendentibus, fratres utroque latere conjuncti primum locum obſtinent, & diviſionem petere poſſunt, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 2. & 4.
Fratres utroque latere, attento jure civili, ſunt ſecundo gradu, ibid. *n.* 3.

Cæteros

Cæteros transversales excludunt, ibid. *n.* 5.
Fratres utrinque conjuncti præferuntur, sive mares, sivè fœminæ, ibid. *n.* 8.
Utrinque conjuncti fratres excludunt ex uno tantum parente conjunctos, ibid. *n.* 10.
Etiam quando testator habens fratres utrinque conjunctos, & alios ex uno latere tantum, fratres nomine appellativo instituit, vel eis legavit, aut fideicomissum reliquit, quia tantum veniunt utrinque conjuncti, ibid. *n.* 11. & 12. hoc intelligitur, *n.* 17. & 18.
Et instituens fratres suos hæredes, filii fratrum mortuorum instituti non intelliguntur, ibid. *n.* 15.
Maior affectio versatur circa fratres utrinque conjunctos, ibid. *n.* 16.
Indistinctè tamen veniunt fratres utrinque conjuncti, & ex uno tantum latere, in substitutione fideicomissaria à patre facta ad quam filios suos vocavit, ibid. *n.* 19. *Cum seqq. & d. t. 2. l. 5. c. 10. a n. 62.* & Vid. *Substitutio vulgaris.*
Ita institutione vulgari, vel pupillari à patre facta, ibid. *n.* 24. *d. t. 2. l. 4. c. 1.*
Nisi testator expressè re, & verbis utrinque conjunctos conjungit, ibid. *n.* 23. & 25.
Si filius utrinque conjunctus hæreditatem patris repudiaverit pars repudiata fratribus utrinque conjunctis, & consanguineis accrescit, ibid. *n.* 26. Vid. *Jus Accrescendi.*
Licèt ex statuto, vel consuetudine peculiari masculus fœminam, frater sororem ab hæreditate removeat, nihil ominus fœmina, & soror utrinque conjuncta masculum, & fratrem ex uno tantum latere conjunctum excludit, ibid. *n.* 27. & 28.
Ita succedunt utrinque conjuncti, nulla differentia inter emancipatos, vel suos, quia hodiè tantum jus, & necessitudo sanguinis attenditur, ibid. *n.* 29. & 30. & *t. 3. l. 2. c. 7. n. 5.*
Nullaque datur differentia, inter legitimos, & legitimatos per subsequens matrimonium, ibid. *n.* 31. & 32. *d. t. 2. l. 4. c. 1.*
Dicta circa fratres legitimos procedunt etiam in fratribus naturalibus: cum duplex vinculum fortius sit simplici, ibid. *n.* 33. *Cum seqq.*
Adoptati ab ascendentibus excluduntur à fratribus naturalibus, & legitimis utrinque conjunctis, ibid. *n.* 36.
Etiam agnati, & cognati, Religiosi succedere possunt, ibid. *n.* 37. & 38.
Filii etiam germani fratris, seu sororis prædefuncti unà cum ipsis fratribus, & sororibus jure repræsentationis succedunt, ibid. *n.* 39. & *seqq.* quod est speciale inter collatarales, *d. l. c. 5. n.* 26. & 27.
Quod ampliatur ut in omnibus bonis tam maternis, quam paternis succedant, ibid. *n.* 42. *d. t. 2. l. 4. c. 1.*
Et in retractu consanguinali excludentes conjunctos ex uno tantum latere, ibid. *n.* 43.
Itaque excludunt omnes, quos pater excluderet, si vivus esset, cum per repræsentationem succedant, *n.* 44. *Cum seqq.*
Multòque fortiùs excludunt filios fratris ex uno tantum latere conjuncti, ibid. *n.* 47. & 48. quod est speciale inter transversales, *d. l. c. 5. n.* 28.
Excludunt etiam agnatos, & cognatos in eodem gradu secum existentes, quia hi etiam excluduntur à fratribus consanguineis, & uterinis, ibid. *n.* 49. *d. c. 1. t. 2. l. 4.* quod ibi limitatur, *n.* 50. ubi quando testamentum per quærellam rescisum est.
Concurrentes cum fratribus non in capita, sed in stirpes succedunt, ibid. *n.* 51.
Filii fratrum etiam legitimorum per subsequens matrimonium admittuntur, ibid. *n.* 52.
Et excludunt fratres naturales ex uno tantum latere, ibid. *n.* 53.
Prædicta etiam locum habent quando agitur de successione avulculi naturalis tantum, ibid. *n.* 54.
Per viam maternam conjuncti jure cognationis sive proximitatis ad mutuam successionem vocantur, non ita respectu lineæ paternæ quod intelligo quando sunt tantum naturales, ibid. *n.* 55. & 56. & *adde n.* 68. *Cum seqq.*
Neque datur differentia, unde bona pervenere, ibid. *n.* 57.
Quid in feudis, & maioratibus? Vid. *Feudum, & Maioratus.*
Quid in bonis Regiæ coronæ? Vid. *Corana* ubi, etiam de cappellis coronæ.
Quando per statutum, vel testatorem agnati cognatis præferuntur frater consanguineus non excluditur à germano, ibid. *n.* 67.
Fratres sperituales, inter se non succedunt, ibid. *n.* 71. & 72. & quare, ibid. *n.* 71. & 72.
Fratres legitimati per rescriptum, vel oblationem curiæ, naturalibus, & spuriis, aut similibus non succedunt, ibid. *n.* 73.
Dicta de fratribus utrinque conjunctis, & de eorum filiis, ultra eos non procedunt, ibid. *n.* 75.
Frater utrinque conjunctus non excludit fratrem ex uno latere in bonis communis nepotes, id est, sobrinus, ibid. *n.* 78. & 75. in fine, & quare, *n.* 76.
Duplex vinculum non semper attendendum est, ibid. *n.* 77.

FRATRES EX UNO TANTUM
Latere conjuncti.

Post fratres ex utroque parente conjunctos, & eorum filios ad divisionem bonorum admittuntur fratres, & sorores defuncti cum preferentia cæterorum agnatorum, & cognatorum, *t. 2. l. 4. c. 2. n.* 1.
Sivè sint masculi, sivè fœminæ, ibid. *n.* 2.

Filii etiam prædefunctorum jure repræſentationis ſuccedunt, ibid. *n.* 3. *Cum ſeqq.*
Sed hujuſmodi filii non in capita, ſed in ſtripes ſuccedunt, ibid. *n.* 6. *Cum ſeqq.* quod ſpeciale eſt in collateralibus *d. l. c.* 5. *n.* 29.
Patruum defuncti avunculum, materteram, & amitam hujuſmodi fratres, & eorum filii excludunt, & quare, ibid. *n.* 9. & 10. *d. t.* 2. *l.* 4. *c.* 2. *& d. l. c.* 5. *n.* 25. ubi hypotheſis datur.
Nepotes etiam fratruum ex utroque latere conjunctorum excludunt, cum repræſentatio ultra filios non procedat in linea collaterali, ibid. *n.* 11.
Quid in fratribus adoptivis, ſeu adrogatis? Ibid. *n.* 12. *Cum ſeqq.*
Naturales ex parte matris unà cum legitimis ſuccedunt, ibid. *n.* 15. & 16.
Ita etiam ſpurii ex eàdem matre, ibid. *n.* 17. & 18.
Et licèt mater illuſtris ſit, & reſpectu ejus in ſucceſſibiles, & quare? Ibid. *n.* 20. & 21.
Quid in naturalibus ex parte patris tantum conjunctis? Ibid. *n.* 22. *Cum ſeqq.*
Quid in ſpuriis ex parte patris? Ibid. *n.* 25. & 26.
Quid in incæſtuoſis, utroque jure attento? Ibid. *n.* 27. *Cum ſeqq.*
Quid in legitimatis per oblationem curiæ, ſeu reſcriptum Principis? Ibid. *n.* 30. & 31.
Alii caſus, in quibus fratres inter ſe non ſuccedunt, traduntur, ibid. *n.* 32. *uſq. in fin.*
Patruus præfertur conſobrino defuncti patrueli in ſucceſſione ſobrini, licèt patruus ex uno tantum latere ſit conjunctus? Ibid. *n.* 42.
An facienda ſit diſtinctio bonorum ex parte patris, & ex parte matris, quando concurrunt fratres ex una parte conſanguinei, & ex altera uterini ad diviſionem fratris defuncti, pro utràque parte diſputatur, & tandem affirmativè reſolvitur? Ibid. *n.* 41. & *d. l.* 4. *c.* 3. *à n.* 1. *uſq. ad n.* 17. ubi varias rationes præſtat.
Eadem diſtinctio facienda eſt etiam inter filios eorum fratrum, ibid. *n.* 18. *d. t.* 2. *l.* 4. *c.* 3.
Ita quando diviſio fit inter patruos, & alios ſuperiores tranſverſales, ibid. *n.* 19. & 20. ubi contrarium tanquam veriùs.
Procedit etiam inter fratres legitimos, & naturales, & inter legitimatos tantum, ibid. *n.* 21.
Faciendaque eſt eadem ſeparatio etiam circa bona indiviſibilia puta maioratus, ſeu fideicomiſſi familiæ relicti, ibid. *n.* 23. *Cum ſeqq.*
Facienda tamen tantum eſt de bonis à paterna linea quæſitis, vel materna aſcendente, non collaterali, ibid. *n.* 33.
Hujuſmodi diſtinctio tanquam odioſa potiùs coarctanda, quam extendenda, ibid. *n.* 34.
Unde non ſervatur inter alios collaterales, & quare? Ibid. *n.* 35. & 36.
Ad capellaneam conſanguineus uterino præfertur, *n.* 42.
Quid in emphyteuſi? Vid. *Emphyteuſis.*
Quid in maioratu? Vid. *Maioratus.*

FRATER QUO AD QUERELAM teſtamenti fratris.

Proximior ex agnatis, & cognatis in ſucceſſione præfertur, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 6.
Proximus dicitur, quem nemo antecedit, ibid. *n.* 7.
Agnationis, & cognationis defferentia, *de jure Autenticor.* ſublata fuit, & ita indifferenter agnati, ſeu cognati ſecundum gradus prioritatem ſuccedunt, ibid. *n.* 9.
Fratres, ſeu ſorores contra teſtamentum fratris diviſionem petere nequeunt, cum querelare non poſſint, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 1. & 2.
Si tamen perſona turpis à fratre inſtituatur, frater teſtamentum quærelare poteſt, ibid. *n.* 3.
Quæ autem ſint perſonæ turpes, aut infames? Declarantur, ibid. *n.* 4. *Cum ſeqq.* & ſequentes ſunt. *Aleator, ſeu luſor, Apoſtata, Caupo, eorumque famuli, Concubinarius, Condemnatus actione injuriarum, Chriſtiana ad judaiſmum, vel ad ſimile, Ebrius, Excomunicatus, Exiſtens in peccato mortali, vel diſcedens à Religione, Fur, Habens duas uxores, Leno, Meretrix, Mullio, Sacrilegus, Servus, Sodomita, Spurius, Uſurarius.*
In totum rumpitur teſtamentum etiam ultra legitimam, perſonæ turpi inſtitutam, ibid. *n.* 18.
Et quanvis aliquid fratri fuerit relictum legati nomine, vel quocunque alio titulo, ibid. *n.* 19.
Et licèt legitima tota fratri titulo inſtitutionis relicta ſit, & licèt etiam aliquid ultra legitimam relinquatur, ibid. *n.* 20. & 21.
Rupto teſtamento, in hoc caſu hæres ad legata, & fideicomiſſa non tenetur, ibid. *n.* 22.
Licèt in tali teſtamento clauſula codicillaris adſit, fideicomiſſum non debetur, ibid. *n.* 23.
Ut frater rumpat teſtamentum ſufficit, quod una qualitas ex tribus concurrat in hærede ſcripto, puta, quod ſit infamis, vel turpis, vel quod levi macula notetur, ibid. *n.* 24.
Ad intentum ſufficit, quod perſona inſtituta ex uno ex quatuor modis ſit turpis, infamis, vel inhoneſta, quod latiùs explicatur, ibid. *n.* 25.
Arbitrio Judicis relinquitur, quæ ſit perſona turpis, ibid. *n.* 26.
Judex tamen in hoc caſu pronior eſſe debet, ut contra teſtamentum judicet, ibid. *n.* 27.
Frater an teneatur, & quando fratrem inſtituere, utroque foro attento, ibid. *n.* 28 *Cum ſeqq.*
Frater excluditur per ſubſtitutum pupillarem, licèt turpis ſit, ibid. *n.* 34.
Frater uterinus teſtamentum querelare nequit, etiam perſona turpi inſtituta, ibid. *n.* 35.
Conſobrini etiam tantum teſtamentum rumpere nequeunt, ſed rupto à fratre unà concurrunt, ibid. *n.* 36. & 37.
Frater ita vilis, turpis, aut infamis, ſicut inſti-

tutus teſtamentum querelare nequit, ibid. *n.* 38. *Cum ſeqq.* ubi quando inſtituens turpis eſt.
Si perſona turpis, aliàs fratri inſtituenti ſucceſſura erat, teſtamentum querelare nequit, ibid. *n.* 43. & 44.
Ita quando teſtator eſt miles, ſeu clericus circa bona caſtrenſia, vel quaſi, ſecus de aliis; ſed Author contrarium ſequitur, ibid. *n.* 45.
Si cum perſona turpi, honeſta inſtituatur, pro parte turpis tantum teſtamentum querelatur, & ſi turpis repudiat hæredibus inſtitutis, & non fratri accedit, ibid. *n.* 46. & 47.
Ceſſat quærela, quando ſervus inſtituitur, & ejus dominus capax eſt, cum capacitas ſervi à perſona domini reguletur, ibid. *n.* 48.
Si frater, ſeu ſoror adverſus fratrem teſtatorem ingrati fuiſſent, teſtamentum querelare non poſſunt, ibid. *n.* 49.
Quæ autem ſint ingratitudinis cauſa declarantur, ibid. *n.* 50. ubi quod non eſt neceſſe eas in teſtamento exprimere.
Virgo amoris aſtro percita amanti copiam ſui faciens meretrix non eſt, nec turpis, ut querelæ locus ſit, ibid. *n.* 51.
Ita mulier matrimonio conjuncta, licèt meretrix ſit, ibid. *n.* 52.
Ita ſpurii virtutibus illuſtrati, & decorati, ibid. *n.* 53.
Ita naturales vitæ honeſtæ, ibid. *n.* 55.
Ita legitimati, *n.* 56.
Probitas autem vitæ non prodeſt natis ex damnato legibus coitu, ibid. *n.* 54.
Si turpis, aut infamis occaſione moris depravati, vel modi vivendi tempore mortis teſtatoris emendatus fuerit, ceſſat querela, & ita etiam non nocet turpitudo, ſeu infamia ſuperveniens poſt morte, ibid *n.* 57. *Cum ſeqq.*
Revocato igitur teſtamento per quærelam fratres ad diviſionem veniunt tanquam ab inteſtato ſuccedentes, ibid. *n.* 60.

CÆTERI COLLATERALES.

Deficientibus fratribus, & eorum filiis, ſucceſſio abinteſtato devolvitur ad proximiores in gradu cum defuncto, qui petere poſſunt diviſionem, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 1. & 2.
Qui vicinior, & proximior eſt ſanguine, ita eſt hæreditati, ibid. *n.* 3.
Fratres tam utrinque conjuncti, quam conſanguinei, aut uterini tantum pupillariter ſubſtituti à patre, alii fratri æqualiter concurrunt, & ſuccedunt ex pupillari, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 53.
Fratres utrinque conjunctos, aut unum ex uno tantum latere an parentes ſubſtituere debeant in exemplari ſubſtitutione deſcendenti facta, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 60. *Cum ſeqq.*
Et Vid. *Subſtitutio Exemplaris.*
Et ſi multi pares in gradu ſunt, pari jure gaudent, & inter eos non cadit præcipuum. ibid. *d. n.* 3. *d. t.* 2. *l.* 4. *c.* 7.
Jura plures cognatos in eodem gradu exiſtentes vocantia, vocatio intelligitur, ſecundum numerum perſonarum ad æquales portiones facta eſſe, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 14.
Proximior in gradu intentionem ſuam fundatam habet, *d. c.* 7. *n.* 4.
Et tacitam voluntatem defuncti, ibid. *n.* 5.
Et uti magis dilectus à defuncto, ibid. *n.* 6.
Gradus, & conſanguinitas quomodo computandi, & probandi, & quibuſmodis? Vid. *Gradus.*
Qui autem ſint proximi poſt fratres, & filios eorum? Declarantur, ibid. *n.* 70.
Qui poſt hos? Ibid. *n.* 71.
Et qui ſint ſequentes? Ibid. *n.* 72. *Cum ſeqq.*
Proximus in gradu remotiorem excludit, & pares æqualiter admittuntur ſecundum numerum perſonarum, nulla data differentia, ſed ſola cognatione attenta, ubi traduntur exempla, *n.* 75. *Cum ſeqq.* ubi etiam quod agnatio non attenditur, imò cognatus proximus agnatum remotiorem excludit.
Succedunt in capita, & non in ſtirpes, ibid. *n.* 83.
Mulieres etiam proximiores, viros ulteriores excludunt, ibid. *n.* 84.
Suitas etiam non attenditur, ibid. *n.* 86.
Monachi etiam, vel Moniales bonorum capaces non excluduntur, ibid. *n.* 88.
Nulla datur differentia inter collaterales ſuperiores, & inferiores, de quo datur exemplum, ibid. *n.* 89.
Nullaque datur repræſentatio ultra fratres, & eorum filios, ibid. *n.* 90.
Quid, data duplicitate vinculi? Ibid. *n.* 91. & 92.
Nulla datur diſtinctio bonorum, ibid. *n.* 93. & 94. ubi datur exemplum.
Tranſverſales etiam ſolo vinculo naturali ex matre conjuncti ſibi invicem ſuccedunt, ibid. *n.* 95. & Vid. *Filius naturalis.*
Item in ſpuriis, ibid. *n.* 96. & 97. & Vid. *Filius Spurius.*
Quod mater illuſtris fuerit nihil obſtat, ibid. *n.* 98.
Ita legitimati per ſubſequens matrimonium, ibid. *n.* 99. & Vid. *Filius legitimatus per ſubſequens matrimonium.*
Quid in adoptivis? Ibid. *n.* 100. & 101. & 104. & Vid. *Filius adoptivus.*
Quid in adrogatis? Ibid. *n.* 102. & 103.
Quid in legitimatis per reſcriptum, reſpectu agnatorum? Ibid. *n.* 105. *Cum ſeqq.*
Cognati an ſuccedant in feudis, dato agnato etiam remoto, ibid. *n.* 107.
Ultra decimum gradum neque agnati, neque cognati admittuntur, ibid. *n.* 108. *Cum ſeqq.* ubi ad contraria reſpondetur.
Per ſtatutum cognati ob agnatorum favorem excludi poſſunt, ibid. *n.* 113.
Cognatus remotior admittitur ſi proximior in-

capax ſit, vel hæreditatem repudiet, aut renuntiet, ibid. *n.* 114.
Si patruus hæreditatem repudiaverit, ejus filius non admittitur cum filiis fratrum defuncti, ibid. *n.* 115.
Quando fratres ab hæreditate fratris excluduntur, multo fortius cæteri agnati, ſeu cognati excluſi remanent, ibid. *n.* 116.
Cum concedendum non ſit remotioribus, quod propinquioribus denegatur, ibid. *n.* 117.
Ex damnato coitu pro geniti collaterales, quando inter ſe ſuccedant? Ibid. *n.* 118. *Cum ſeqq.*
Et Vid. *Filius ſpurius.*
Ad bona damnatorum, excepto crimine læſæ Mageſtatis humanæ, ſeu Divinæ ad tertium tantum gradum admittuntur, ibid. *n.* 121.
Et Vid. *Indignus.*
Vid. *Gradus.*

FRAUS.

Fraudibus via non eſt aparienda, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 26. *&* *l.* 3. *c.* 5. *n.* 22.
Diſpoſitiones omnes in fraudem factas, lex irritas reddit, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 23.
Fraus ſemper cenſetur exceptus, negotium inficit, & nunquam renunciatus per quæcunque verba generalia, ibid. *n.* 24. *Cum ſeqq.*
Fraus cum ſit deficilis probationis, conjecturis probatur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 37. *&* 38.
Fraus quando in donatione, vel in venditione fraus præſumatur, & quibus conjecturis probetur, ibid. *d. c.* 8. *à n.* 36. *Cum ſeqq.* ubi *n.* 44. *&* 45. quid favore fiſci, & Vid. *Donatio.*
In contractibus onerosis requiritur fraus ex parte utriuſque contrahentis, ſine quo contractus reſcindi nequit, ſecus in contractibus lucrativis, ibid. *n.* 44. *Cum ſeqq.*
Ex fraude ex parte alienantis, non præſumitur fraus ex parte ementis, ibid. *n.* 47.
Fraus non præſumitur in faciente actum licitum, ſeu indifferentem, ibid. *n.* 67.
Ubi materia eſt ſuſpecta de fraude, & ſimulatione inſpiciendum eſt quis ex contrahentibus fructus præcepit, ibid. *n.* 58.
Cauſa etiam, quæ movit ad alienationem inſpicienda eſt, ibid. *n.* 60.
Ad removendam ſimulationem ficta traditio per clauſulam conſtituti non prodeſt, ibid. *n.* 57.
Adverſus de conſuetudine fraudulentos, pro ut ſunt Hæbrei minor fraudis probatio concludit, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 104.
Fraudis probatio fieri ſufficit ſecundum legum præſumptiones, & communiter accidentia; ibid. *n.* 107.
Delictum per ſe ſolum ſufficiens fraudis probatio non eſt, ibid. *n.* 108.
Sed requiritur quod ille, in quem alienatio facta fraudis conſcius fuiſſet, ibid. *n.* 109.
Simulatio conjecturis probatur, ibid. *n.* 118. & per teſtes deponentes de communi ſtilo ſimulandi, ibid. *d. n.* 109.
Plures conjecturæ ſimulationis; ibid. *n.* 117. *Cum ſeqq.*
Adverſus neophytos minores conjecturæ fraudis ſufficiunt, ibid. *n.* 120.
Fraus in actu ultimæ voluntatis an præſumatur, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 6. *à n.* 24.
Vid. *Dolus.*

FRUCTUS.

Omnis res fructifera produxiſſe fructus præſumitur, dum adminiſtrator contrarium non probat, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 26.
Hominis etiam fructus ſunt, ut opera pupillorum, adultorum, æſtimatio damni, jus vindicandi necem, & alia delicta, & ludum, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 10. *à n.* 29.
Servorum etiam fructus ſunt, opera, ſcilicet, vel ſalarium ex illa acquiſitum, & omnia per illos acquiſita, veluti legatum, hæreditas, donatio, & partus ancillarum, ibid. *n.* 33. *& ſeqq.*
Animalium etiam fructus ſunt, puta, mercedes pro uſu illorum, lac, lana, corium, caro, ſtercora, columbi, & columbaria, apes, & alvearia, ibid. *à n.* 37.
Et etiam fœtus, & fœtus de fœtibus, & quomodo computandi, & omnerandi ſint de eis adminiſtratores? Latè, ibid. *à n.* 42. ubi de adminiſtratoribus gregis, quomodo teneatur, & & quid veniat in condemnatione gregis, & Vid. *Fœtus.*
Appellatione fructuum quid veniat? Ibid. *d. t.* 4. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 50.
Arbores etiam fructus gignunt, & quales ſint? Ibid. *à n.* 61.
Domus etiam, balneum, apotheca, ſtatio, & ſimiles ædificii fructus producunt, ibid. *n.* 62. 63. *&* 64. ubi an tutor ſimul cum pupillo domum habitans onerandus ſit de penſione pro rata?
Miſſio in poſſeſſionem ex cauſa damni infecti domus ruinoſæ infructu eſt, ibid. *n.* 65. *&* 66.
Fructus aquæ etiam dari poſſunt, ibid. *à n.* 67. ubi multæ quæſtiones aquarum, & Vid. *Aqua.*
Fructus maris etiam ſunt, & quales? Ibid. *n.* 75.
Mobiles res etiam fructus producere poſſunt, ibid. *n.* 76.
Ita mercatura, & alia negotia, ibid. *n.* 77. *&* 78.
Ita navis, & ſimilia, ibid. *n* 79.
Jus etiam patronatus, & ſimilia jura fructus producunt, ibid. *à n.* 80.
Ita pecunia, ibid. *n.* 83.
Fructus alii ſunt percepti, de quibus tenetur tutor, curator, procurator, negotiorum geſtor, & quicunque adminiſtrator; & qui ſint, & quando percepti dicantur, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 10. *à n.* 1.
Fructus eſſe perceptos, & eorum quantitas quomodo probetur, ibid. *n.* 7. *&* 8.

Poſſeſſor

Poſſeſſor bonæ fidei quando fructus percepti, conſumpti, vel ſtantes ſuos faciat, vel non, & correſtituere teneatur, tum in judicio particulari, tum univerſali? *t.* 2. *l.* 3. *c.* 7. *à n.* 73. ubi latè.
Fructus alii ſtantes dicuntur, & qui hi ſint? Ibid. *n.* 9. *d. t.* 4. *l.* 2. *c.* 10. *& t.* 2. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 6. *&* 91.
Pars rei dicuntur, cum ipſa re veniunt, & ejus naturam induunt, appellatione immobilium veniunt, ibid. *d. n.* 9. *t.* 4. *l.* 2. *c.* 10.
Prohibitio vendendi rem an fructus comprehendat? ibid. *d. n.* 9. *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 30. ubi de tutore perpetuo fructus vendente.
Devocans rem in ſui fraudem alienatam fructus pendentes revocat, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 50.
Quid in minore rem ſuam ſine decreto alienatam vendicante, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 55.
Fructus conſumpti qui dicantur, & quando ſtare præſumantur, vel non, & intra quod tempus, *t.* 4. *l.* 2. *d. c.* 10. *n.* 10. 11. *&* 12. *& d. t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 33.
Fructus quando in remedio læſionis veniant, & à quo tempore? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 4. *n.* 62.
Pro fructibus conſumptis obligatio ad æſtimationem ſolvendam ſuccedit, *t.* 4. *l.* 2. *d. c.* 10. *n.* 13.
Quomodo eorum æſtimatio fiat, & alia inpuncto? Ibid. *à n.* 14. ubi quid in poſſeſſore bonæ, vel malæ fidei, & quando ad fructus in ſpecie condemnandus ſit?
Et Vid. *Æſtimatio.*
An annullata ſubhaſtatione veniant fructus, & quales? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 17. *à n.* 15. ubi de titulo revocato.
Alii fructus percipiendi dicuntur, & qui hi ſint? *d. t.* 4. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 22. *& ſeqq.*
Ad fructus percipiendos ille tenetur, qui ad intereſſe tenebatur, ibid. *n.* 23.
Et poſſeſſor malæ fidei, ibid. *n.* 23. *& n.* 1.
Et poſſeſſor ſine titulo, ibid. *n.* 24.
Tutor, & curator etiam poſt finitam tutelam, ſi rem deteneant, ibid. *n.* 25.
Et dum ratio reddita non eſt. ibid. *n.* 26.
Ita adminiſtrator rerum pupilli vivens in communione, ibid. *n.* 27.
Ita ſpoliator, ibid. *d. n.* 27.
Ita creditor ex pacto pignus poſſidens, ibid. *d. n.* 27.
Fructus nanque ſortem principalem diminuunt, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 12. *& t.* 2. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 7.
Vid. *Creditor.*
Quid in creditore dotis? Vid. Infra.
Fructuum percipiendorum quantitas quomodo probetur, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 28. & Vid. *Liquidatio.*
Fructus dominum ſequuntur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 11.
Fructus quando hæreditatem augeant, vel hæredis fiant, & creditoribus cedant, ut ex eis debita ſua ſolvantur, ſi hæres cum inventario adeat, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 121. *Cum ſeqq. & c.* 10. *d. l.* 2. *n.* 26. *& d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 24. *& t.* 4. *l.* 5. *c.* 10. *à n.* 7.
De quibus fructibus caſalis caput rationem reddere teneatur, & quibus? Vid. *Caput caſalis,* ubi de cohærede.
Fructus bonorum defuncti, de cujus diviſione agitur, uſque ad illam percepti, & collecti, ſeu ſtantes ad judicium familiæ erciſcundæ pertinent, & inter cohæredes veniunt, ut cætera bona, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 2.
Licèt mere naturales ſint? Ibid. *n.* 3. ubi qui naturales ſint?
Vel induſtriales, & quales ſint? Ibid. *n.* 4.
Vel civiles, & quales ſint? Ibid. *n.* 5.
Ita veniunt fructus maioratus in vita poſſeſſoris efuncti percepti, vel civiles quotidie provenientes, & qui hi ſint; declaratur, *d. t.* 2. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 6. 7. 9. 11. *&* 29. *& d. t.* 2. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 87.
Quid ſi fructus tempore mortis defuncti per colonos percepti ſint? *t.* 2. *d. l.* 3. *c.* 7. *n.* 27. *&* 28.
Sed fructus pendentes ad ſucceſſorem pertinent, ibid. *n.* 8. *&* 9.
Quid ſi maioratus ob melioramenta ab hærede retineatur, ibid. *n.* 22. *&* 23.
Fructus etiam bona fide percepti dividendi ſunt, ibid. *n.* 12.
Licèt non petantur, ibid. *n.* 13.
Quid quando unus cohæredum totam domum communem habitaverit? Ibid. *n.* 16. *&* 17.
Fructus bonorum Regiæ Coronæ quando ad diviſionem pertineant? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 7. *n.* 93. *&* 94.
Et quando fructus comendatii, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 14. *&* 15.
Et quando fructus beneficiorum, capellaniarum, vel aliarum præbendarum, vel per mortem, vel renuntiationem poſſeſſorum; Ibid. *à n.* 30. *& à n.* 47.
Et quando penſio Eccleſiaſtica? Ibid. *n.* 33.
Et quando fructus uſusfructus per mortem uſusfructuarii, ibid. *à n.* 34. ubi quando percepti dicantur, & quod hæres petere non poſſunt fructus ab alio perceptos, quos uſusfructuarius non petivit, nec ipſe uſusfructuarius agere poteſt conditione furtiva adverſus tertium, qui bona fide eos à fure accepit.
Fructus ante apprænſionem uſusfructuarii non dicuntur ab ipſo percepti, nec ad ejus hæredes pertinent, ibid. *n.* 37. *&* 38.
Nec ad hæredes tranſmittit, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 39.
Penſiones, præſtationes, redditus, quomodo, & quando inter hæredes uſusfructuarii dividantur, ibid. *n.* 39. *&* 40. *t.* 2. *l.* 3. *c.* 7. ubi quod penſio pro fructibus ſolvenda ſubrogata eorum loco, illorum naturam ſapit.
Et quomodo fructus civiles dividendi inter uſusfructuarii hæredes? Ibid. *n.* 42.
Ad uſusfructuarii hæredes tantum pertinent

fructus collecti pro rata eorum, qui colliguntur, & non pro rata temporis, ibid. *n.* 41.
Fructus emphyteusis collecti, & stantes tempore mortis emphyteutæ an dividendi sint, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 126. *& d. t.* 2. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 18. *Cum seqq.* ubi quando ad dominum pertineant.
Et quid si emphyteuta locans statim pensionem recipit, & postea fructibus pendentibus moritur, *t.* 2. *l.* 3. *d. c.* 7. *n.* 21.
Quid quando hæres emphyteusim ob meliramenta retinet, ibid. *n.* 22. *&* 23.
Quid de fructibus pendentibus, reversa emphyteusi ad dominum ob comissum? Ibid. *n.* 24. *&* 25. ubi de fructibus melioramentorum in tali casu.
Quid de fructibus pendentibus emphyteusis non hæreditariæ, ibid. *n.* 26.
Quid quando emphyteusis possessor moritur, fructibus jam per se, vel per colonos suos perceptis, ibid. *n.* 27. *&* 28.
Quando fructus ad divisionem non veniunt semper veniunt expensæ in collendis agris factæ, ibid. *n.* 49. *&* 43.
Fructus percepti ex re hæreditaria ab uno cohærede in divisione considerandi sunt, ut inter omnes æqualitas servetur, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 23.
Fructus percepti à possessore bonæ fidei quando ipsi, & eorum hæredibus acquirantur, ut ad divisionem pertineant? *t.* 2. *l.* 3. *c.* 7. *à n.* 73. ubi de fructibus perceptis post litem contestatam, *& t.* 3. *l.* 6. *c.* 44. *n.* 116. ubi de spoliatore, & possessore malæ fidei.
Fructus ante diem percepti, & inter hæredes divisi, ab istisque consumpti non veniunt, licèt locupletiores facti sint, ibid. *n.* 87. *d. t.* 2. *l.* 3. *c.* 7.
Quid de perceptis à possessore bonæ fidei in judicio universali familiæ erciscundæ; ibid. *n.* 92. *&* 93.
Possessor hæreditatis condemnatus quos fructus restituere debeat, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 144. *& seqq.*
Licèt divisio revocetur fructus ad hæredes pertinent, & non veniunt postea in divisione facienda, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 96. *& d. t. l.* 8. *c.* 17. *n.* 5.
Fructus bonorum vinculatorum feudalium, capellæ inter conjuges, matrimonio celebrato juxta jus Regium, communicantur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 40.
Ita fructus commendæ, ibid. *n.* 42.
Et quando fructus maioratus, fundi, aut emphyteusis, quæ mater, vel pater constante matrimonio renuntiavit? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 16. *n.* 6.
Fructus tamen dotis non comunicantur, non dato pacto de super lucratis communicandis, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 11. *n.* 13.
Vid. *Communicatio.*
Quommodo fructus dividendi sunt inter hæredes mariti, & ejus uxorem, & è contra, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 44. *Cum seqq.*
Et quando fructus bonorum Regiæ coronæ? Ibid. *n.* 48. *&* 49.
Et quando fructus feudi? Ibid. *n.* 50.
Et quando fructus rei emptæ, & nondum traditæ ad divisionem pertineant? Ibid. *n.* 51. *Cum seqq. & à n.* 60. *Cum seqq.* ubi quando fructus ad emptorem pertineant, vel non? Et Vid. *Emptio.*
Fructus dotis à marito percepti, matrimonio constante ad maritum pertinent, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 11. *n.* 1.
Licèt onera matrimonii excedant, ibid. *n.* 2.
Si uxorem à se separatam sine ejus culpa alat excessum fructuum maritus suum facit, sicut de suo alere tenetur, si non sufficiant, ibid. *n.* 3. *&* 4.
Ita suas facit usuras maritus ejus pecuniæ, quæ ante matrimonium debita sub usuris uxori per maritum erat, in dotemque ab uxore conversa fuit, ibid. *n.* 5.
Nec valet pactum, per quod maritus fructus non lucretur, onera matrimonii sustinendo, ibid. *n.* 8. *&* 9. ubi temperatur.
Si gener usuras dotis solutæ debeat compensationem objicere potest cum usuris dotis non solutæ, & quando? Ibid. *n.* 10.
Licèt dos à marito ob inopiam petatur, semper fructus ei pertinent, ibid. *n.* 11. *&* *n.* 12.
In fructibus hujusmodi executio pro debitis mariti, vel communis fieri potest, & quando? Ibid. *n.* 14 *&* 15. & latè *à n.* 45. & Vid. *Executio.*
Maritus etiam putativus onera matrimonii sustinens fructus lucratur, ibid. *n.* 16. ubi declaratur.
Fœtus etiam animalium marito pertinent, ibid. *n.* 17.
Et quando sylva cœdua? Ibid. *n.* 18. *Cum seqq.* ubi de fructibus sylvæ cæduæ, & similium.
Et an sylva non cædua? Ibid. *à n.* 35.
Et quando lapides marmora, creta, plumbum, cuprum, aureum, argentum, vel aliud metallum? Ibid. *à n.* 23.
Et quando fructus civiles? Ibid. *à n.* 26.
An, & quando hæreditas, vel legatum servo dotali relictum? Ibid. *n.* 27. *&* 28.
Fructus dotis an maritus vendere, locare, aut gratis concedere possit, ibid. *n.* 29. *Cum seqq.* ubi an mulier præferenda sit?
Ut maritus fructus dotis suos faciat matrimonium contractum esse debet, ipsius onera sustinere, & dotem solutam esse, *d. t.* 2. *l.* 7. *c.* 11. *n.* 6. 7. 32. 33. *&* 34.
Licèt ante matrimonium dos tradita sit, ibid. *n.* 36.
Et licèt culpa uxoris onera non sustineat, ibid. *n.* 37.
Vel cum culpa illius extra domum uxor habitat; ibid. *n.* 38.
Et quid si uxor post traductionem in domum viri, in domum patris redeat per aliquod tempus recreationis causa? Ibid. *n.* 39.

Maritus

Maritus fructus ſuos non facit habitans ſimul cum uxore in domo patris onera matrimonii ſuſtinentis, ibid. *n.* 40.

Nec quando maritus domum uxoris ingreditur, in qua onera matrimonii non ſuſtinet, ibid. *n.* 41.

Fructus poſt matrimonium ſolutum percepti cum rebus dotalibus uxori, ſeu ejus hæredibus reſtitui debent, & pro rata temporis, quo onera matrimonii ſatisfacta fuere, dividendi, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 12. *n.* 3. *& n.* 7. ubi quando filii relinquuntur.

Vel matrimonium morte uxoris, vel mariti diſolvatur, ibid. *n.* 4. *&* 5.

Et quid in diſoluto matrimonio per divortium, ibid. *n.* 6.

Et quid de partubus pecudum non natis, vel lana non tenſa, ibid. *n.* 8.

Quid quando matrimonium per annum, & menſem ſolum duravit, & mulier ſecum attulit in dotem vineas, oliveta, aut fundum, ex quibus duas novitates collectæ fuiſſent? Ibid. *a n.* 9.

Et quid ſi vineæ bis in anno uno novitatem producant? Ibid. *n.* 13.

Et quid ſi matrimonii tempore vineæ vindemia facta eſſet, & poſtea altera vindemia retardata, matrimonium diſſolvatur? Ibid. *n.* 14. *&* 15.

Quid ſi maritus fundum coluerit, & ante vindemiam moriatur? Ibid. *n.* 16.

Et quid ſi maritus locaverit ad partem, vel certa quantitate fructuum percipiendorum ex ipſo fundo? Ibid. *n.* 17.

Fructus ſtantes dividendi inter maritum, & uxoris hæredes quomodo æſtimandi? Ibid. *n.* 19.

Et quid ſi mortuo viro, cum ejus hæredibus uxor habitaverit? Ibid. *n.* 20. *&* 21.

Fructus noviſſimi anni quomodo dividēdi? Ibid. *à n.* 22. *uſq. ad fin.* ubi remiſſivè multa de fructib.

Fructus an reſtituendi ſint in actione rei vindicationis à muliere intentata ob alienationem à marito factam ſine ejus conſenſu? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 7. *& à n.* 67. *Cum ſeqq.*

Dos quando ex fructibus augeatur? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 10. *à n.* 1. *Cum ſeqq. & d. t.* 2. *l.* 7. *c.* 11. *n.* 9. Vid. *Dos.*

Si mulier, ſoluto matrimonio, incumbat pignori in bonis mariti, fructus interim percepti dotis ſortem non extenuant; *t.* 2. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 20. *& t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 38. *& t.* 4. *l.* 7. *c.* 4. *n.* 2. Vid. *Dos, & Uxor.*

Fructus rerum paraphernalium maritus ſuos non facit, niſi mulier ſine dote nupta ſit, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 11. *n.* 42. *& t.* 2. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 38.

Quando autem maritus fructus rerum paraphernalium reſtituere teneatur, vel non? Latè per caſus declaratur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 17. *Cum ſeqq. & n.* 33.

Vid. *Diviſio, & Maritus.*

Fructus beneficii Eccleſiaſtici ad filium ſpectantes, & à patre adminiſtrati, & conſumpti, an tanquam debitum reſtituendi ſint? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 225.

Fructus quando hæredibus ſub conditione, debeantur? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 11.

Fructus rei legatæ quando ad legatarium, vel hæredem pertineant? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *à n.* 125. *& c.* 10. *d. l. n.* 27. ubi de emolumentis, *& d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 162. *Cum ſeqq.* ubi varios caſus invenies, *& t.* 4. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 12.

Quid reſpectu uſuræ pecuniæ legatæ? *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 178.

Quid circa fructus civiles? Ibid. *n.* 179.

Quid in cenſu legato? Ibid. *n.* 180.

Quid in penſionibus rerum locatarum legatarum? *t.* 2. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 56. *&* 57.

Legatarius immiſſus ob contumaciam hæredis an fructus ſuos faciat? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 24.

Fructus fideicommiſſi ad cauſam piam à quo die debeantur? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 9. *n.* 60.

Vid. *Fideicommiſſum.*

Quando, & quales fructus per fideicomiſſariam ſubſtitutionem reſtituendi ſint? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 93. *& à n.* 173.

Vid. *Subſtitutio fideicommiſſaria.*

Et quales veniant per ſubſtitutionem militarem? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 16. *n.* 15.

Et Vid. *Hæres gravatus*, ubi de quibus fructibus rationem reddere teneatur.

Adminiſtrator frumentum, oleum, vinum, & ſimilia ad menſuram recipiens, quæ in fine officii non deprehenduntur ſubtraxiſſe præſumitur; *t.* 4. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 30.

Adminiſtrator concurſus de quibus fructibus rationem reddere teneatur? Vid. *Adminiſtrator.*

Caput caſalis de quibus? Vid. *Caput caſalis.*

Commodatarius de quibus? Vid. *Commodatum.*

Depoſitarius, de quibus? Vid. *Depoſitum.*

De quibus ſequeſtrarius? Vid. *Sequeſtrum.*

De quibus tutor, curator, ſeu quicunque alius adminiſtrator, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 10. *Per tot.*

Uxor, filia, vel neptis ex primo decreto miſſa cauſa legatorum ſervandorum fructus loco alimentorum lucrantur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 34.

Ita miſſus ex Carboniano edicto, ibid. *n.* 35.

Ita mulier prægnans, ibid. *n.* 36.

Ita creditor dotis, ibid. *n.* 36. *&* 43.

Uſura fructus excedere non poteſt, ibid. *n.* 14.

Fructus quando cum meliorationibus compenſentur? *t.* 2. *l.* 3. *c.* 8. *à n.* 95. *& n.* 108.

Fructus quomodo liquidandi, & qui in condemnatione veniant, vel non? Vid. *Æſtimatio, & Liquidatio.*

FUGA.

Suſpectus de fuga, quis ſit, quomodo probetur, & quando incarcerari poſſit? Vid. *Carcer.*

FUNUS.

Funeris expenſæ, & veſtes lugubres ex comuni

ni acervo bonorum hæreditatis mortuo uno ex conjugibus deducendæ ſunt, *t. 2. l. 6. c. 6. à n. 6.*
Sed contrarium verius, ibid. *n. 23. & ſeqq.*
Expenſa funeris ſocii omnium bonorum de communi acervo ſocietatis deducenda eſt, ibid. *n. 7.*
Contrarium, ibid. *à n. 26. & n. 36.*
An facta in funere filii unius ex ſociis? Ibid. *n. 8. & 38.*
Expenſa funeris ante omnia credita deducenda eſt, & cum præferentia actioni hypothecariæ, legatis, & dote, ibid. *n. 13. Cum ſeqq. & n. 42. & à n. 58. & n. 90.* & Vid. *Præferentia.*
Quid in expenſis infirmitatis? Ibid. *à n. 17. & n. 43. & t. 2. l. 7. c. 16. n. 64.*
Maritus an, & quando teneatur ad expenſas funeris uxoris, vel è contra? Ibid. *à n. 20. & 33. 44. & 45. & 62. d. c. 6. & t. 2. l. 7. c. 16. n. 87.*
Expenſa funeris filiorum an legitimas minuere poſſit? Ibid. *n. 28. & 29. & 55. d. t. 2. l. 6. c. 6.*
Expenſa funeris à ſucceſſore univerſali, vel quotæ ſolvenda eſt, & non à ſucceſſore certæ partis, ibid. *n. 35.*
Funeris expenſa quando ex tertia deducenda ſit. ibid. *à n. 48.*
Funeris expenſa facta contra præceptum teſtatoris an privilegium habeat? Ibid. *n. 67.*
Funeris expenſa quæ comprehendat? Latè, ibid. *à n. 70. uſq. ad n. 81.* ubi quomodo faciendæ.
Et quæ non veniant? Ibid. *à n. 87.*
Quando defunctus ab inteſtato moritur an Judex funus, & ſuffragia fieri decernere poſſit, & ad id hæredes cogere? Ibid. *n. 82. & ſeqq. & d. t. 2. l. 2. c. 14. à n. 49.* & Vid. *Diviſio.*
Funeris expenſa in Regno Caſtellæ unde deducenda? *t. 2. l. 6. d. c. 6. n. 51. & 90.*
An teſtator pro funeris expenſa ultra tertiam teſtari poſſit? ibid. *à n. 91.*
Funeris expenſa antequam dividantur acquæſtus ſolvenda eſt, *t. 2. l. 7. c. 16. n. 63.*
Vid. *Expenſæ.*

FURIOSUS, FUROR.

Quis furioſus dicatur? *t. 3. l. 4. c. 3. n. 8.*
Furioſus ſenſu, & intelectu caret, & ita ſuis rebus ſupereſſe non poſſunt, ibid. *n. 9. & t. 3. l. 5. c. 10. n. 5.*
Furioſus nec voluntatem, nec conſenſum, nec ſcientiam, nec animum, nec affectionem habet, *d. t. 3. l. 5. c. 10. n. 5. & t. 3. l. 4. c. 3. n. 15.*
Furioſus ſimilis eſt infanti, ibid. *d. n. 5. d. c. 10.*
Diſpoſita de infante, & minoribus in furioſo, locum habent, ubi differentia non traditur, ibid. *n. 3. & 8.*
Et cum omnibus privilegiis, *d. t. 3. l. 6. c. 27. n. 20.*
Furioſus contrahere nequit, & maximè qui tutorem habet, ibid. *d. n. 3. & n. 7. c. 10. & d. t. 3. l. 4. c. 3. n. 11.*
Matrimonium contrahere nequit, ibid. *d. c. 3. n. 13. & d. c. 10. n. 6.*
Nec naturaliter obligatur, ibid. *d. c. 10. n. 6. & d. t. 3. d. l. 4. c. 3. n. 11.*
De commodato non tenetur, niſi quatenus locupletior factus fuerit, *t. 4. l. 7. c. 2. n. 22.*
An in judicio eſſe poſſit? *t. 3. l. 4. c. 3. n. 15. & d. t. l. 5. c. 10. n. 3. & 8.*
Furioſus profitendo religionem non obligatur, ibid. *d. c. 10. n. 6.*
Excomunicationem non incurrit, ibid. *d. n. 6.*
Nec irregularitatem, ibid. *d. n. 6.*
A' pœna temporali excuſatur, ibid. *d. n. 6.* ubi quod doli capax mitus punitur.
Pro delicto non punitur, *d. t. 3. l. 4. c. 3. n. 12.*
Et quando puniatur, & quid in delicto ante furorem commiſſo? *t. 3. l. 5. c. 10. à n. 30. & ſeqq.*
Teſtamentum facere nequit, *t. 3. l. 4. d. c. 3. n. 10.* & Vid. *Teſtamentum*, ubi multa de furore invenies.
Furioſus phreneticus, mentecaptus fori electionem habent, ibid. *n. 15. & t. 5. l. unic. c. 3. n. 33. & 34.* ubi de factuo, & lunatico.
Species furoris numerantur, *d. t. 3. l. 4. c. 3. n. 16. Cum ſeqq.*
Furioſus nemo præſumitur, niſi probetur, ibid. *n. 20. Cum ſeqq.*
Quomodo probetur? Vid. *Teſtamentum, & t. 5. l. unic. c. 3. n. 33.*
Acta geſta à patiente dilucida intervalla, quo tempore, facta præſumantur? Ibid. *n. 33.*
Furioſo ipſo jure adminiſtratio interdicitur, ibid. *n. 70.*
Furioſo æquiparantur mentecaptus, fatuus, & demens, *t. 1. l. 5. c. 10. n. 9.*
Furioſus obligatur ſine curatore in caſibus, in quibus obligatio ex re oritur, ibid. *n. 29.*
Ita quando in judicio ſtat, vel contrahit, curatore authore, ibid. *n. 31.*
Ita mentecaptus phreneticus, & dæmoniniacus, ibid. *n. 32.*
Furioſo, mentecapto, & ſimilibus beneficium reſtitutionis in integrum competit, eodemmodo, quo minoribus, ibid. *à n. 44. & n. 52.*
An quadrienium ipſis currat, & quando hæredibus ſuis? Ibid. *à n. 47.*
Furioſus, mentecaptus, phreneticus, fatuus, & ſimiles Judices, vel arbitri eſſe non poſſunt, ibid. *n. 51.*
Furioſo filio pater in teſtamento tutor dari poteſt, *t. 3. l. 1. c. 3. n. 6. & d. t. d. l. 5. c. 10. n. 56.* ubi de ſimilibus furioſo.
Filius tamen patri furioſo, vel aſcendenti alio tutor dare in teſtamento non poteſt, ibid. *d. c. 10. n. 56.*
Extraneus furioſum inſtituens, ei tutorem an dare poſſit? Ibid. *d. n. 56.*
Inventaria de bonis ad furioſos, & ſimiles pertinentibus

tinentibus ad Judicem Orphanorum ſpectant, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 60. *& d. t. l.* 4. *c.* 3. *n.* 26. & Vid. *Inventarium.*
Furioſi, & ſimiles de juriſdictione Judicis Orphanorum ſunt, ibid. *n.* 1.
Furioſo curator dandus eſt, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 7.
Uſque ad pubertatem tutor dandus, poſt pubertatem curator, *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 59. ubi de mentecapto, & ſimilibus.
Magiſtratus dare tutorem, vel curatorem differens ad damna tenetur, *d. t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 19.
Sine inquiſitione, & pleniſſima cognitione, & citatione non datur furioſo, & ſimili tutor, vel curator, ibid. *n.* 20. *Cum ſeqq. & n.* 117. *&* 118.
Furioſo in poteſtate patris exiſtenti curator non datur, ſed pater legitimus adminiſtrator eſt, & ſi furioſus ſui juris ſit, ei pater curator dabitur, qui inventarium facere tenetur, jurare, & ſatiſdare, ibid. *à n.* 24. *Cum ſeqq.*
Furioſi uxurati, mulier ejus curatrix erit, ibid. *n.* 28.
Et an everſo uxoris furioſæ maritus curator eſſe poſſit? Ibid. *n.* 29. *&* 30.
Curator furioſo datus habenti dilucida intervalla, curator eſſe non deſinit tempore, quo ille ſanæ mentis fuerit, ſed exercitium non competit, & ſuperveniente furore, iterum curator omnibus retro actis, licèt ſanæ mentis tempore factis authoritatem ſuam interponit, ibid. *n.* 31.
Pupillo, qui furore inceperit, curator dandus non eſt, ſi jam tutorem habeat, ſecus ſi eo caret, ibid. *n.* 32.
Mentecaptis, & dementibus curator dandus eſt, ibid. *n.* 35.
Furioſo, & ſimilibus curator dandus, etiam invitis, & nemine petente, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 44.
Demens, ſtultus, & phraneticus qui ſint? Ibid. *n.* 36. *d. t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *& t.* 5. *l. unic. c.* 3. *n.* 34
Curator furioſi plenam adminiſtrationem habet, & omnia facere poteſt, quæ curator, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 87.
Curator furioſi in judicio eſſe poteſt, omnes contractus, & actus celebrare, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 3.
Curator furioſi ſolus citandus eſt, ibid. *n.* 32.
Curator furioſi, & ſimilium quid facere tenentur, traditur, ibid. *n.* 42. *&* 43.
Si curator furioſi hæreditatem adeat nomine furioſi in ſuſpenſo aditio ſtat, ut ſi reſipiſcat adita maneat, & ad furioſum cum fructibus pertineat, & ſi non reſtituatur, hæreditas pertinet hæredibus ab inteſtato ſucceſſuris teſtatori, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 31. *n.* 13. *&* 18. *&* 19.
Furioſus tutor dativus dari nequit, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 44.
An in teſtamento dari poſſit? Vid. *Tutor* in verſ. *Teſtamentarius.*
Circa alienationem bonorum furioſi, & ſimilium locum habent ea, quæ de bonis minorum dicta ſunt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 46.
Cum furioſo, mentecapto, & ſimilibus an tranſigi poſſit? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 42.
Vid. *Exhæredatio, Fiſcus, Indignus, & Teſtamentum.*

FURTUM.

Contra adminiſtratorem quando furti nomine agi poſſit, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 19. *&* 20. *&* 21.
Quid quando pecunias commiſcit, ibid. *n.* 18.
Velamen adminiſtrationis an furtum temperet, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 1. *à n.* 38. Vid. *Adminiſtrator.*
Commodatarius, creditor, depoſitarius, executor teſtamenti, fullo, ſarcinator utentes re aliis modis, quàm illis, quibus eis data, furtum committunt, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 156. *& d. t. l.* 4. *c.* 10. *à n.* 20. *& t.* 4. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 9. ubi de depoſitario.
Actio furti quando adverſus depoſitarium arcæ orphanorum, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 46. ubi de Judice, & ſcriba.
Debitor fugiens, ſui ipſius furtum committere videtur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 29.
Famulus quando pro mercede aliquid domini retinere poſſit, aut furtum faciat? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *n.* 164. *&* 165.
Procurator civitatis poſt redditas rationes pecunias in ſuos uſus proprios convertens furtum committit, & tanquam fur puniri debet, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 38. *& à n.* 41.
Recipiens pecunias, & in uſus proprios convertens quando de furto teneatur? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 1. *à n.* 44.
Notarius, vel ſcriba in actis abſque diſtributione ſcribens ſpeciem furti committit, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *n.* 177.
Tutor, ſeu curator rem pupilli intercipiens, propriè loquendo fur non eſt, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 12.
Corporaliter tamen puniuntur, ibid. *n.* 14.
Si tamen dolo malo, & animo furandi res interceperit, actione furti tenetur, ibid. *à n.* 22. ubi declaratur, & an actione de diſtrahendis rationibus teneatur.
Et an conditione furtiva, ibid. *n.* 23.
Quid ſi plures tutores rem pupilli furati ſint? ibid. *à n.* 25.
Quid ſi pecunias pupilli cum ſuis ante rationes commiſcerit? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 18.
Actio furti, an actione tutelæ intentata perimatur? *t.* 4. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 35.
In corporalia contractari nequeat? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 40.
Artifex de furto in materia ſibi ad opus data facto tenetur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 11. *n.* 44.
De furto commiſſo in navi, vel ſtabulo? Vid. *Nauta.*
Uſusfructuarius quando de furto teneatur? Vid. *Uſusfructus.*

In

In actione furti an totum duplum pœna sit? Vid. *Duplum.*

G

GABELLA.

AN ex divisione debeatur, vel non? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 23. *Per tot. & t.* 3. *l.* 7. *c.* 17. *n.* 9. ubi etiam quando extraneus licitator gabellam debeat?
Ex promissione de vendendo non debetur, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 12. *n.* 33.
Ex venditione rerum pro exequendis piis causis non debetur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 155.
Nullitas gabellæ non solutæ à quo allegari possit? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 18. *n.* 29.
Minor dolo fraudans gabellam non restituitur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 253.

GENUS.

Genus perire nequit, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 37.

GRADUS.

Gradus non producens effectum successionis non attenditur, imò est impertinens, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 33.
Sed gradus tam proximus, quam remotus est declarãdus pro dispensatione matrimoniali consequenda, ibid. *n.* 36.
Respectu successionis numerantur, secundum jus civile, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 7.
Item in successione maioratus, ibid. *n.* 8.
Sanguinis proximitas individualiter, specificè, & non genericè per gradus distinctos probanda est ab eo, qui maioratum, vel hæreditatem prætendit. ibid. *n.* 9. *Cum seqq.*
Et quomodo testes deponere debent circa gradum, & consanguinitatem, ibid. *n.* 14. *Cum seqq.* ubi de consanguinitate probanda in antiquis maioratibus, & fideicomissis?
Ex quibus consanguinitas probetur, vel ex libris historiarum, & similibus? Ibid. *n.* 24. *Cum seqq.*
Computatio graduum à qua persona fieri debeat, tum respectu maioratus, tum respectu fideicomissi? Ibid. *n.* 39. *Cum seqq.* ubi quid jure nostro attento.
Proximitas cum ultimo possessore maioratus ex via institutoris probanda est, ibid. *n.* 46.
Gradus non attenditur in successione maioratus, quando quis in meliori linea non est, ibid. *n.* 47.
Sexus ita non attenditur, nisi in gradu, ibid. *n.* 48.
Ita ætas non attenditur, nisi in sexu, ibid. *n.* 49.
Gradus non est quærendus nisi in linea, ibid. *n.* 56.
Quomodo gradus computandi sunt, quando simul pater, & filius in ruina, pugna, naufragio, aut incendio mortui sunt, & quis eorum præsumatur priùs mori? Per casus resolvitur, ibid. *n.* 62. *Cum seqq.* ubi quid in maioratibus, & emphyteusibus; ubi etiam respectu filii apud hostes captivi.
Gradus respectu Monachi an computandi sint à tempore professionis, vel mortis naturalis, ibid. *n.* 695. & Vid. *Monachus.*
Proximus in gradu proximus in successione est, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 22.
Pares in gradu pares in successione, ibid. *n.* 8.
An ita in tutela; Vid. *Tutor* vers. *quo ad prælationem.*
Vid. *Frater, & Vinculum.*

GRAVATUS.

De hærede gravato Vid. *Hæres* in vers. *Gravatus, & Transmissio.*
Vid. *Onus.*

GREX

Grex ex quibus capitibus constituatur, quæ appellatione gregis veniant, quomodo ejus ususfructus finiatur, & multa alia in materia? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 45. *Cum seqq.*
Grege, seu pecude in dotem inæstimato dato, ejus periculum, & commodum ad mulierem spectat, si vero æstimatus traditus ad maritum attinet, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 9. & 10.
Sed dato inæstimato maritus ex fœtibus gregem manutenere tenetur, substituens inde mortuorum loco, aliàs ad æstimationem deficientium tenetur, ibid. *n.* 11. *Cum seqq.* ubi alia.
Grege dato à patre pupilli ad certum lucrum, si tutor, vel curator gregem non recuperaverit, ad ejus valorem, & interesse tenetur, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 48.
Condemnatione de restituendo grege facta, quomodo capita, seu grex liquidandus erit? Vid. *Liquidatio.*
De fœtibus gregis, Vid. *Fœtus.*
Vid. *Ususfructus, & Societas.*

GUBERNIUM, GUBERNARE.

Gubernare se ipsum deficilimum est, alios impossibile, *r.* 1. *n.* 18.
Ex gubernio humilium reipublicæ damna resultant, & quæ, *r.* 1. *n.* 50. 51. & 52. ubi etiam quarè.
Gubernium publicum, authoritas, potentia, & sapientia facile reddunt, *r.* 1. *n.* 54.

H

HABILITATIO.

HAbilitandi sunt hæredes ut pro debitis defuncti exequi possint, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 43.
In judicio summario quando habilitatio hæredum requiratur, ibid. *n.* 46. & 47. & *t.* 4. *l.* 8. *c.* 10. *n.* 7.
Si hæres administratoris rationes petat, vel ab eo petantur habilitatio præcedere debet, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 10. *n.* 1.
In causa coram Principe vertente etiam habilitatio necessaria est, ibid. *n.* 8.
Et in judiciis executivis, ibid. *d. n.* 8.
Et data habilitatione hæredum ad executionem proceditur, ibid. *n.* 9.

Pro-

Proceſſus ſine habilitatione magis nullus eſt, quam alius, ibid. *n.* 2.
Exceptio illegitimitatis nulla lege, vel ſtatuto ſublata cenſetur, ibid. *n.* 3.
Etiam poſt tres ſententias conformes opponi poteſt, ibid. *n.* 4.
Judexque eam ex officio opponere poteſt, ibid. *n.* 5.
Hæc exceptio litis ingreſſum impedit, ibid. *n.* 6.
Habilitas agentis in omni actu requiritur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 7. *n.* 2.
Ad hæredem inſtantia ſuper interdictis intentatis circa poſſeſſiones tranſit, licèt poſſeſſio non tranſeat; *t.* 3. *l.* 6. *c.* 42. *n.* 20.
Vid. *Hæres.*

HABITATIO, HABITANS.

In confinio duarum parochiarum cujus parochianus ſit, & quando utriuſque, l. 1. 3. 31. 32. & 37.
Habitans in confinio duorum Epiſcopatuum ab utroque Epiſcopo ordinari poteſt, ibid. *n.* 38.
Maritus poteſt habitare domus relicta mulieri, vel è contra, celebrato matrimonio, juxta jus commune, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 60. 145. & 146.
Habitationis appellatione quæ contineantur? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 15. *n.* 11.
Tutor habitans domum communem an ad penſiones teneatur, vel habitans cum pupillo in domo ejus? Vid. *Fructus, & Ratio.*

HÆREDITAS.

Hæreditas quid ſit? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 29.
Hæreditas non dicitur, niſi ære alieno deducto, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 20.
Hæreditas opulenta præſumitur, & qui contrarium probare teneantur? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 107. & 108.
Hæreditas adeo proprium patrimonium hæredis ſit, ibid. *n.* 124.
Hæreditas per occultationem rerum particularium minui poteſt, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 64.
Hæreditas licèt ſit quid univerſale augeri, vel minui poteſt, ibid. *d. n.* 64.
Hæreditas tunc delata dicitur, quando adeundo conſequi poteſt, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 4.
Hæreditas ſuis hæredibus ipſo jure acquiritur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 38. & 43.
Infanti, furioſo, ſeu mentecapto non acquiritur, ibid. *n.* 38.
Hæreditas quando ab inteſtato peti poſſit? Vid. *Latè, t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. *Per tot.* & Vid. *Diviſio.*

HÆREDITAS JACENS.

Hæreditas jacens reputatur ea, quæ cum beneficio inventarii adita fuit, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 6.
Hæreditas jacens perſonam defuncti cum omnibus privilegiis etiam perſonalibus repræſentat, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 3.
Hæreditas jacens dicitur toto tempore, quo inventarium conficitur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 7.
An quando filii adſunt, hæreditas jacens dicatur? Ibid. *n.* 6.
Hæreditas jacens in quo differat ab hæreditate vacua? Ibid. *n.* 11.
Hæreditas jacens contrahere nequit, neque eſſe in judicio, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 27.
Hæreditas jacens poſſidere dicitur, & adverſus eam ſpolium committi poteſt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 42. *n.* 25.
Hæreditas jacens pupillo æquiparatur, & fori electionem habet, *t.* 5, *l. unic. c.* 3. *n.* 25.
Hæreditati jacenti curator dandus eſt, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 2. ubi *Per tot.* & de ejus poteſtate, & adminiſtratione, & *t.* 1. *l.* 4. *c.* 5. *à n.* 1. ubi quæ ad id præcedere debeant?
Hujuſmodi curator cautionem præſtare debet, niſi dives ſit, ibid. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 12. & 13.
Et quomodo obligare bona debeat? Ibid. *n.* 15.
Et quæ promittere? Ibid. *n.* 16.
Et quid ejus fideijuſſor? Ibid. *n.* 17.
Inventarium conficere tenetur, ibid. *n.* 18.
Niſi ad unum tantum effectum, vel litem detur, ibid. *n.* 19.
Et coram quo Judice inventarium faciendum ſit? Ibid. *n.* 37.
Quid quando ad defendenda bona datur, ibid. *n.* 20.
Ex quibus perſonis eligendus ſit? Ibid. *n.* 42. & Vid. *Curator.*
Curator hæreditatis jacentis bona vindicat, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 66.
Bona ſine Judicis interventu vendere nequit, *t.* 1. *l.* 4. *d. c.* 5. *n.* 39.
Quas actiones movere poſſit, & quibus conveniri? Ibid. *n.* 40.
Ex qua culpa teneatur? Ibid. *n.* 41.

HÆREDITAS NON ADITA.

Hæreditate non adita, legata, & libertates corruunt, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 38. & 43.
Vid. *Legatum, Hæres, & Indignus.*

HÆRES.

Quo ad inſtitutionem.

Hæres quatuor modis inſtitui poteſt, & quales ſint, & aliqui eorum effectus? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 8. *à n.* 1. *Cum ſeqq.*
Inſtitutio hæredis de genere permiſſorum eſt, & ideo omnes regulariter, ſi prohibiti non inveniantur, inſtitui poſſunt, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 1. & 2.
Beata virgo, omnes Sancti Dei, Eccleſia, Venerabile Conſilium, & quando conſeantur inſtituti? Ibid. *n.* 3. *Cum ſeqq.*
Monaſteria, confraternitates, Hoſpitalia, cæteraque pia loca, etſi Eccleſiaſtica ſint, bona immobilia intra annum, & diem vendant, ibid. *n.* 8. & 9.
Civitates, & municipia, dummodo hoſtium non ſint, ibid. *n.* 10. & 11.
Imperator, & alii in dignitate poſiti, dummodo cauſa litis non ſit, ibid. *n.* 12. & *c.* 7. *n.* 158. *d. t.* 2. *l.* 5.

Fiſcus, & potentior, ibid. *n.* 13. *d. c.6.t.2.l.5.*
Pauperes, captivi, incerti, ibid. *n.* 14. *&* 15. ubi de alia cauſa pia, *n.* 52.
Collegia licita, & permiſſa, ibid. *n.* 16.
Etiam qui teſtamentum facere non poſſunt, inſtitui valent, ut ſunt, filiusfamilias, furioſus, mutus, ſurdus, prodigus, poſthumus, infans, ſervus, ibid. *n.* 18. 19. *&* 20.
Extranei etiam, & ignoti inſtitui poſſunt, ibid. *n.* 20. *&* 22. *& t.* 3. *l.* 2. *c.* 13. *n.* 3.
Servus, & quis ſervus? Latè declaratur, ibid. *n.* 23. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 6. *Cum ſeqq.* ubi de uxore ſervi, & ejus filiis.
Sæculares, clerici, & Religioſi inſtitui etiam poſſunt, nec valet ſtatutum clericos, & Religioſos ad hoc excludens. ibid. *n.* 32. *&* 33.
Maioratus tamen Eccleſiæ, monaſteriis, aut Religionibus relinqui nequit, nec inſtitui, ut ſemper vadant de clerico in clericum, ibid. *n.* 34. *&* 35.
Tum Provinciales, tum exteri inſtitui poſſunt, dummodo bona coronæ non ſint, ibid. *n.* 36. *Cum ſeqq.* ubi quis exterus remiſſivè.
Poſthumi, & naſcituri inſtitui poſſunt, ibid. *n.* 39.
Filius, ſeu filia hæreditatem renuntians, etiam cum juramento, ibid. *n.* 40.
Et filia per ſtatutum excluſa, ibid. *n.* 41.
Et qui antea fuit exhæredatus, ibid. *n.* 42.
Excomunicatus, ibid. *n.* 43.
Et Vid. *Indignus.*
Tutor etiam à ſuo minore inſtitui poteſt, cum utramque ſuſſeſſionem capere poteſt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 28. 34. *&* 40.
Cælibes, orbi, & ſolitarii, ibid. *n.* 44. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 6.
Vidua intra annum luctus nubens, ibid. *n.* 45.
Non ſolum unus homo, ſed plures in infinitum inſtitui poſſunt, ibid. *n.* 47. *& ſeqq.* ubi quod receptum eſt, quòd civibus generaliter, & indiſtinctè inſtitutis, ipſi civitati relictum videri; & quod ſacerdotibus relictum, templo deberi.
Inſtitutio hæredis non ſolum verbis expræſſis, ſed etiam tacitè fieri cenſetur, ibid. *n.* 53.
Quo ad inſtitutionem hæredis in ejus favorem verba non ſtrictè, ſed latè, & benignè interpetranda ſunt, ibid. *n.* 54.
Ex quibus autem verbis inſtitutio facta cenſeatur? Latè traditur, ibid. per multos caſus, *à n.* 55. *Cum ſeqq.* ubi de poſitis in conditione, de inſtitutione cum relatione ad aliud inſtrumentum, chartam, & codicillum, *& n.* 159.
Hæredes in teſtamento nuncupativo palam nuncupari debet, ibid. *n.* 66.
De inſtitutione hæredis per ſigna, & nota quando valeat, vel non? Ibid. *n.* 67. *Cum ſeqq. & n.* 83. *Cum ſeqq.* ubi plures caſus invenies circa formam diſponendi per nutum.
De inſtitutione ad interrogationem alterius? Ibid. *n.* 71. *& c.* 7. *à n.* 80. *Cum ſeqq. d. t.* 2. *l.* 5.
An filius poſitus in conditione cenſeatur inſtitutus, vel non? Ibid. *n.* 72. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 6.
Inſtitutio hæredis de caſu ad caſum extenſionem admittit, quando eadem datur ratio, de quo aliqui caſus referuntur, ibid. *n.* 73. *Cum ſeqq.*
Inſtitutio verbis directis, imperativis, obliquis, & inflexis, ſeu communibus fieri poteſt, & quæ hæc verba ſint? Ibid. *n.* 79. *Cum ſeqq.* ubi de verbo *Volo*, & verbo *Relinquo*, & verbo *Lego.*
Inſtitutio an fieri poſſit verbis contumelioſis, & quando? Ibid. *n.* 99. *&* 100. *& c.* 7, *à n.* 151. *Cum ſeqq, d. t.* 2. *l.* 5.
Qui autem ſint, qui inſtitui non poſſint, ſequentes ſunt? Apoſtata, Hæreticus, Deportatus, Damnatus in metallum, Incæſtuoſus, & alii de quibus remiſſivè, ibid. *n.* 101. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 6.
Perſona incerta, & quando dicatur incerta, aut certificari poſſit, ut valeat inſtitutio? Ibid. *n.* 102. *Cum ſeqq.* ubi plures caſus invenies, & conjecturas, per quas certificatio fieri poſſit.
Et quid in facta in captivorum, & pauperum favorem? Ibid. *n.* 116.
Peregrini, condemnati ad triremes, vel ad perpetuo remigandum, reus criminis læſæ Mageſtatis humanæ, & filii eorum percutientes cardinalem, damnati ad mortem naturalem, preſcripti, baniti, damnati ob carmen, ſeu famoſum libellum, vir, & uxor inter ſe, inter quos matrimonium conſiſtere non poteſt, inſtitui nequeunt, ibid. *n.* 117.
Qui incapax non extitit tribus temporibus, ſcilicèt, facti teſtamenti, mortis teſtatoris, & aditæ hæreditatis, inſtitui nequit, neque ejus inſtitutio valet, ibid. *n.* 118.
Inſtitutio, in qua error in corpore inſtituti intervenit non valet, & quando valeat, vel non tum cum errore perſonæ inſtituti, tum cum errore in materia, vel nomine rei ratione communi, tum cum errore in nomine proprio, vel appelativo, tum errore in quantitate, tum cum errore in præparatione, tum cum errore in aliqua qualitate, cauſa finali, aut impulſiva, aut cum errore in conſanguinitate, vel affinitate, tum cum errore in falſa cauſa latè declaratur per caſus, ibid. *n.* 119. *Cum ſeqq.* ubi de errore notarii.
Quid quando inſtitutio cum falſa demonſtratione facta eſt? Ibid. *n.* 141. *Cum ſeqq.*
Inſtitutio non valet facta de rebus alienis, nec de rebus prohibitis alienari, nec de bonis feudalibus, nec de re propria hæredis, nec hæc inſtitutio extenditur ad bona propria teſtatoris, ibid. *n.* 144. *&* 145. & Vid. *c.* 7. *d. t.* 2. *l.* 5. *n.* 143. *&* 144. *& t.* 2. *l.* 8. *c.* 20. *n.* 23. *Cum ſeqq.*

Inſtitutio tamen hæredis de re aliena, ut tanquam legatum valere poteſt, ſi alius hæres teſtatoris ſit, ibid. *n.* 145. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 6.
Alii caſus, in quibus inſtitutio hæredis non valet, remiſſivè referuntur, ibid. *n.* 146.
Inſtitutio collata in arbitrium alterius, an valeat, vel non, & quando, ibid. *n.* 147. *Cum ſeqq.* ubi quid in favorem cauſæ piæ, *&* *n.* 70. *&* *t.* 1. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 13. *&* 14.
Inſtitutio hæredis facta ſub ſpe reciprocæ voluntatis, aut alicujus lucri, ſivè captandæ teſtatoris, hæreditatis, an, & quando valeat, vel non? Per caſus traditur, ibid. *n.* 15. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 6. *Cum ſeqq.* ubi quid in favorem cauſæ piæ.
Concubina an ex teſtamento amaſii, vel è contra aliquid capere poſſit? Remiſſivè, ibid. *n.* 160.
Tutor an inſtitui poſſit à pupillo facto pubere? Ibid. *n.* 161. *&* 162.
Advocatus inſtitui poteſt à cliente; Ibid. *n.* 53. *Cum ſeqq.*
Similiter Medicus ab ægroto, ibid. *n.* 164. *&* 165.
Pater licèt filiam ſpuriam inſtituere nequeat generum tamen poteſt, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 55. & Vid. *Filius Spurius.*
Inſtitutio hæredis eſt neceſſaria ad validitatem teſtamenti, & in quibus teſtamentis? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 141.
Inſtitutio recta intentione fieri debet, & quando dicatur recta intentio deficere? Ibid. *n.* 145. *Cum ſeqq.*
Inſtitutio hæredis nomine pœnæ facta olim non valebat, ibid. *n.* 150.

INSTITUTUS IN RE CERTA.

Inſtitutus in re certa, dato cohærede, non eſt hæres, nec inventarium conficere tenetur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 9. *n.* 1. 10. *&* 11. *&* *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *à n.* 64. *Cum ſeqq.* ubi plura de inſtituto in re certa, etiam ſi filius ſit.
Nec ad onera hæreditaria tenetur, ibid. *n.* 2. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 9.
Similiter legatarius bonorum mobilium, & immobilium, ibid. *n.* 12.
Similiter inſtitutus in quota bonorum, quia non differt ab inſtituto in re certa, & quando hoc locum habeat, vel non, ibid. *n.* 15. 16. 17. 18. 19. *&* *ſeqq.* *&* *d. t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *à n.* 64.
Sed inſtitutus in re certa ſine cohærede inventarium conficere, & ad debita hæreditaria tenetur, ibid. *n.* 3. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 9.
Quid ſi plures in re certa inſtituti ſint? Ibid. *n.* 4.
Quando hæreditas non eſt ſolvendo, etiam inſtitutus in re certa in ſubſidium tenetur, ibid. *n.* 20.
Inſtitutus in re certa inventarium conficere tenetur, repudiante hærede inſtituto hæreditatem, ibid. *n.* 6.
Idem in inſtituto in re certa totius hæreditatis, licèt teſtator dicat, quod tali re ſit contentus, & amplius petere non poſſit, ibid. *n.* 8.

HÆRES INSTITUTUS SUB Conditione.

Hæres extraneus ſub conditione inſtitui poteſt, tam caſuali, mixta, quam poteſtativa, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 1.
Hæres pendente conditione hæreditatem adire nequit, ibid. *n.* 3.
Pendente conditione hæres non tenetur conficere inventarium, nec debita hæreditaria ſolvere, ibid. *n.* 5.
Inſtitutus poſt mortem uſusfructuarii an pure, an ſub conditione inſtitutus dicatur, & ſtatim adire poſſit? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 35. *&* 39.
Impleta conditione, additaque hæreditate hæres tenetur inventarium conficere, & debita hæreditaria ſolvere, ibid. *n.* 7. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 10.
Habeturque, ac ſi à principio purè fuiſſet inſtitutus, ibid. *n.* 8.
Hæres purè inſtitutus pro parte, & pro parte ſub conditione, nullo dato cohærede, tenetur conficere inventarium, debitaque perſolvere, ibid. *n.* 9.
Niſi in parte, in qua fuit ſub conditione inſtitutus, vulgarem ſubſtitutum habet, ibid. *n.* 10.
Hæres ſub conditione inſtitutus, cui fuit conceſſa bonorum poſſeſſio ſecundum tabulas, tanquam curator bonorum inventarium conficere, ac debita ſolvere tenetur, ibid. *n.* 11.
Duobus inſtitutis, unus purè, alter ſub conditione, ille, & non iſte inventarium conficere, & debita perſolvere tenetur, ibid. *n.* 12.
De hærede inſtituto ſub conditione, & gravato, ut non nubat, vel cum aliqua nubat? Vid. *Conditio.*
De hærede inſtituto de die, vel ad diem, ſeu à certo, vel ad certum tempus? Vid. *Dies.*

HÆRES, PENDENTE TERMINO ad deliberandum, vel inventarium conficiendum.

Termino pendente ad deliberandum hæres à creditoribus, & legatariis moleſtari nequit, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 28. *&* 47.
Quo in caſu exercitium actionis ſuſpenditur ipſo jure, non currit tamen præſcriptio adverſus creditores, & legatarios, ibid. *n.* 29.
Conveniri tamen poteſt hæres pro reſpicientibus animam teſtatoris, vel pro relictis piis cauſis, ibid. *n.* 30. *&* 31. *&* 61.
Quid in actione reali? Ibid. *n.* 32.
Quid in creditoribus liquidis, ſi cauſa diſcutionis introducta fuerit? Ibid. *n.* 33.
Cautela *Cæpol.* in hac materia reprobatur, ibid. *n.* 34. de qua *n.* 58.
Ex promiſſione nova facta creditoribus per hæredem poſt additionem, conveniri poteſt, ter-

mino inventarii pendente, ibid. *n.* 59.
Et etiam pro usuris per defunctum extortis, ibid. *n.* 60. & 66.
Et pro restitutione rerum ablatarum, ibid. *n.* 62. & 63.
Et pro legatis piis? Ibid. *n.* 63.
Expensas funeris etiam solvere tenetur, termino pendente, ibid. *n.* 69.
Et ad solutionem medicinarum, ibid. *n.* 70.
Et etiam alimenta, ibid. *n.* 71.
Et quando? Ibid. *n.* 73. ubi quo ad alimenta præterita.
Quando hæreditas opulenta est, an teneatur hæres, pendente termino? Ibid. *n.* 74.
An hodie habeat jus deliberandi locum? Vid. *Jus deliberandi.*
An teneatur usuras promissas per defunctum etiam cum juramento solvere, non petita à juramento absolutione? Ibid. *n.* 64. & 65.
An sicut hæres conveniri non potest, ita etiam convenire non valeat? Ibid. *n.* 35. & *seqq.*
Intra terminum conveniens reconveniri potest, nisi ex necessitate agat, ibid. *n.* 38. & 39.
Terminum ad deliberandum petens in solidum creditoribus tenetur, licèt inventarium conficiat, sed falsidiam detrahit, quam amittit, non confecto inventario, ibid. *n.* 42. 43. & 44. *l.* 3. *d. t.* 1. *c.* 3. *n.* 9.
Pendente tempore trium mensium, vel anni quando hæreditas, vel maior pars illius extra domicilium hæredis est, hîc non potest conveniri ab hæredibus, vel legatariis, ibid. *n.* 46. *d. t.* 1. *l.* 1. *c.* 2.
Nec intra novenium luctus, vel nuptiarum, ibid. *n.* 48. & 49.
Hæreditatis bona, pendente termino ad deliberandum, penes hæredem illum petentem esse debent, ibid. *n.* 45.
Licèt Judex tempus ad faciendum inventarium restringat, hæres adhuc non tenetur, nisi toto elapso, ibid. *n.* 53.
Contrarium, 55.
A' creditore executionem paratam habente, vel ex statuto, vel per obligationem cameralem hæres conveniri nequit, licèt executio contra defunctum relaxata esset, illo termino pendente, ibid. *n.* 51. & 52.

HÆRES INVENTARIUM NON Conficiens.

Hæres non conficiens inventarium ultra vires hæreditatis tenetur tam suus, quam extraneus, tam maior, quam minor, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 1. & 18. & *l.* 3. *c.* 4. *n.* 13. *d. t.* 1.
An hoc procedat de jure cononico? Ibid. *n.* 2. & 4. *d. c.* 11.
Quid in foro conscientiæ? Ibid. *n.* 5. 8. 9. 15. 16. & 17.
Hæres non conficiens inventarium an dolosus præsumatur, ac fur, & an in eum jur etur, in litem? Ibid. *n.* 30. & 31. & *l.* 3. *c.* 4. *n.* 7. *d. t.* 1. & *d. t.* 1. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 7. & 8.
An teneatur debita Ecclesiæ solvere, si hæreditas non est solvendo, eamque adeat sine inventario? Ibid. *n.* 32. 33.
Quid de ascendentibus, & descendentibus, & collacteralibus bona damnatorum capientibus? Ibid. *n.* 62.
Quid si creditores, & legatarii confiteantur non esse in hæreditate alia bona? Ibid. *n.* 65.
An hi conscii de patrimonio defuncti in foro conscientiæ petere possint? Ibid. *n.* 74.
Quid in aliunde constet non esse alia bona? Ibid. *n.* 70.
Hæres illius, qui ad id solum, quod facere poterat tenebatur an ultra vires teneatur, non confecto inventario, ibid. *n.* 77. *usq. ad n.* 84.
Hæres in plus teneri non debet, quam defunctus, ibid. *n.* 78.
Hæres non conficiens inventarium ex hac culpa punitur, ibid. *n.* 80.
Et est præsumptio, quod bona hæreditatis surripuit, ibid. *n.* 83.
Hæres habens privilegium ne ultra id, quod facere potest, conveniatur, ultra vires hæreditatis non tenetur, licèt inventarium non conficiat, ibid. *n.* 86.
Hæres pro ad implendis votis realibus defuncti, an ultra vires teneatur? Ibid. *n.* 87.
An teneatur ad vota personalia? Ibid. *n.* 88.
An hæres miræ bonitatis, & sanitatis ultra vires teneatur? Ibid. *n.* 88. & 90.
An ultra vires teneatur, quando ex dispositione legis, vel testatoris obligatio restricta est ad vires patrimonii? Ibid. *n.* 91.
An teneatur ultra vires legatariis, quando testator jussit legata solvi de bonis suis? Ibid. *n.* 93.
An teneatur quando una res in hæreditate tantum invenitur? Ibid. *n.* 94.
Et quando hæreditas est certa? Ibid. *n.* 95.
Et quando status hæreditatis certus est? Ibid. *n.* 96.
Et quando testator vires patrimonii sui declarat? Ibid. *n.* 97.
Quid quando plus expenderet in inventarii confectione, quam ipsa hæreditas valet? Ibid. *n.* 98. & 99.
Quid quando dolo creditorum, & legatariorum inductus fuit ad adeundum? Ibid. *n.* 101.
Et quando coactè adivit? *n.* 102. & 103.
Quid, dato statuto penes tolente ob non confectionem inventarii? Ibid. *n.* 106.
Hæres transigens cum legitimo successore ultra vires tenetur, si inventarium non conficiat? Ibid. *n.* 108.
Dum hæreditas non est adita, hæres ultra vires non tenetur, ibid. *n.* 109.
Adiens per errorem hæreditatem ultra vires non tenetur? Ibid. *n.* 110.

Quid

Quid ſi obligatio defuncti nulla eſt? Ibid. *n.* 115. *& n.* 118. *& ſeqq.*
Quando defunctus obligavit ſe ſolum taxativè, hæres non tenetur ultra vires, licèt inventarium non conficiat? Ibid. *n.* 128.
An de portione ſibi accreſcente inventarium facere teneatur? Ibid. *n.* 141. *& d. t. l.* 2. *c.* 13. *n.* 11.
Qui de novo hæreditatem adit ob reſtitutionem minoris adverſus hæreditatis aditionem, inventarium facere tenetur, ibid. *n.* 143. *d. t.* 1. *l.* 2. *c.* 11.
Ex non confectione inventarii in capite primi hæredis neceſſitas debendi ultra vires redundat, ibid. *n.* 147.
Quid de hærede, vel ſucceſſore emphyteuſis? Vid. *Succeſſor.*
Hæres in proprietate opponere poteſt uxori uſufructuariæ inventarium ab ipſa confectum, ne ultra vires teneatur? Ibid. *n.* 144.
Hæres non conficiens inventarium hæreditatem adeundo actiones, quas contra defunctum habebat non conſervat, & jure ſuo cadit, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 1. *&* 13. 14. *&* 30. *& l.* 3. *d. t. c.* 4. *n.* 4. 10. *&* 13.
Et omne, quod ei debetur actione perſonali amittit, non quod actione hypothecaria, & reivindicatione debetur, *t.* 1. *l.* 2. *c,* 10. *n.* 2. *&* 17. *& d. t. l.* 3. *c.* 1. *n.* 6.
Hæres purus præſumitur ſubtrahere bona hæreditatis, & non fideicomiſſarius, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 39.
Hæres in deducenda falcidia, etiam inventario non confecto, omne æs alienum deducit, & quod ei tempore mortis debebatur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 32. *&* 33.
Hæres non conficiens inventarium non ſolum debita creditoribus, & legata legatariis, ſed etiam legitimas filiis ſolvere tenetur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 45.
Creditores hæredis, qui hæreditatem ſine inventario adivit, ſeparationem bonorum ipſius hæredis petere non poſſunt, nec ipſe hæres, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 10. *n.* 31. *& ſeqq.*
Sed patronus ſucceſſor ſui liberti, qui hæreditatem oneroſam ſine inventario adit ſeparationem petere poteſt, ibid. *n.* 33.
Vid. *Creditor.*

HÆRES BENEFICIATUS.

Hæres cum beneficio inventarii hæreditatem adiens uſque ad quantitatem illius, & non ultra tenetur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 1.
Et hæres eſſe non videtur, ibid. *n.* 3.
Incolumis omnis damni ſervatur, ibid. *n.* 4.
In eo ſtatu eſt, ac ſi hæreditatem non adiviſſet, ibid. *n.* 2.
De bonis propriis debita hæreditaria ſolvere non tenetur, ibid. *n.* 5.
Etiam ſi agatur de debito dotis, ibid. *n.* 9.
Potiùs adminiſtrator hæreditatis, quam hæres reputatur, ibid. *n.* 7.
Et idem procedit in hærede hæredis, ibid. *n.* 8.
Et hæres inventarium faciens intentionem fundatam habet, ne alia bona ſint, ibid. *n.* 10. *&* 11.
Dummodò legitimè confectum ſit, ibid. *n.* 12.
Ad inſtantiam tamen creditorum jurare compellitur, quod alia bona non ſint, *n.* 13.
Hæres poſt ſententiam an defendi poſſit exceptione inventarii? Ibid. *n.* 15. *Cum ſeqq.*
An teneatur hæres ex proprio, quando bona hæreditaria poſt aditionem perierunt, & quando? Ibid. *n.* 26. 28. *&* 29.
Hæres, ut beneficio inventarii gaudeat, illud ſolemniter factum oſtendere tenetur cum ipſis bonis, ibid. *n.* 85. *& t.* 1. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 7. *&* 8. *& d. t. l.* 2. *c.* 9. *n.* 58.
Neque per teſtes probare illud ſufficit, niſi deperditum fuerit, ibid. *n.* 86. *&* 87. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *& d. l.* 1. *c.* 2. *n.* 7. *&* 8.
Omniaque bona hæreditatis eſſe conſumpta oſtendere tenetur, rationemque de omnibus reddere, ibid. *n.* 88. 89. *&* 90. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 8.
Et an ſufficiat redditio rationum facta cum uno ex creditoribus, ibid. *n.* 91. *&* 92. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 8.
Hæres beneficiatus de nominibus, debitorum non exactis rationem reddere non tenetur, ibid. *n.* 94.
Credita hæreditaria exigere non tenetur, hîc dommodo ejus culpa in exigibilia facta non ſint, & quando ejus culpa facta dicantur? Ibid. *n.* 95. 96. *&* 97.
Quæ debita ab hærede ſoluta in ratione computanda? Ibid. *n.* 93.
Hæres beneficiatus res apud tertios poſſeſſores exiſtentes reivindicare non tenetur, ibid. *n.* 98.
Hæres hujuſmodi etiam à vexationibus nudi facti liberatur, ibid. *n.* 99.
De pæcunia, quæ parum ante mortem defuncti apud illum erat, rationem reddere non tenetur, ibid. *n.* 100.
Quid de mobilibus non ſolidæ materiæ in quibus præſumptio conſumptionis datur? Ibid. *n.* 101. 102. *&* 103.
Quid in fructibus perceptis rerum hæreditatis; an ex eis debita ſolvere teneatur? Ibid. *n.* 104. 105. *&* 106. *& t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 121. *Cum ſeqq.*
Hæres beneficiatus quomodo creditoribus primò venientibus ſolvere poſſit? Vid. *Solutio.*
De ſucceſſore maioratus, & ſimul hærede? Vid. *Succeſſor.*
Quando de ſtatu hæreditatis aliunde conſtat, hæres rationes reddere non tenetur, ibid. *n.* 119. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 8.
Hæres conficiens inventarium actiones ſuas cõſervat, & diverſa perſona reputatur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 10. *à n.* 12. *& l.* 3. *c.* 4. *n.* 5.

Sed

Sed non, ut aliis præferatur, ibid. *d. c.* 4. *n.* 9.
An sibi ipsi solvere possit, vel in solutum rem applicare, & an ad lucrandos fructus? *t.* 1. *l.* 2. *d. c.* 10. *a n.* 18.
An petere possit à Judice bonorum separationẽ, & sibi applicationem? Ibid. *n.* 14.
An in una re debitum suum retrahere possit? Ibid. *n.* 46.
Bona hæredis beneficiati obligata à testatore pro legato relicto obligata non manent, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 141. *&* 142.
Hæres beneficiatus potest se oponere executioni tanquam tertius, & illam impedit, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 22. *&* 23.
Et Vid. *Tertius.*
Inventarium hæredis, in quo differat ab inventario tutoris? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 1. *à n.* 132. ubi alia.

HÆRES QUANDO INVENTARII beneficio carere, vel non dubitatur?

An hæres promitens solvere nomine proprio debita hæreditaria, vel legata sibi præjudicet, quo ad beneficium inventarii? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 11. *à n.* 1. *usq. ad n.* 23. *Cum seqq.*
Hæres beneficio inventarii, quo ad proprias obligationes non juvatur, ibid. *n.* 3.
Nec hæres conventus nomine proprio, ibid. *n.* 6.
Quanvis hæres promittat solvere omnia debita, & legata beneficio inventarii juvatur, ibid. *n.* 34.
Beneficium inventarii cum promissione ipsa hæredis compatitur, ibid. *n.* 33.
Quando hæres pro debito defuncti incarcerari possit, licèt inventarium factum sit? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *à n.* 53. *usq. ad* 57.
Hæres, qui fecit inventarium an de portione sibi accrescente teneatur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 141. *& d. l. c.* 13. *n.* 11.
Licèt hæres simpliciter testamentum approbet, beneficio inventarii juvatur, ibid. *n.* 35. *t.* 1. *l.* 3. *c.* 11.
Hæres beneficiatus nomine hæreditario promittens debita hæreditaria, & legata solvere sibi, quo ad beneficium inventarii non nocet, ibid. *n.* 39.
Etiam si in solidum solvere promittat, ibid. *n.* 40.
Contrarium, *n.* 41.
Neque sibi nocet promittendo cum renuntiatione omnium jurium, & legis auxilii, ibid. *n.* 43.
Contrarium, *n.* 47.
Hæres non juvatur beneficio inventarii, quando sub obligatione suæ personæ, & suorum bonorum solvere promisit, ibid. *n.* 48. 49.
Contrarium, & verius, ibid. *n.* 50. *&* 51.
Hæres promittens creditoribus, & legatariis eos indemnes servare beneficio inventarii non juvatur, ibid. *n.* 52.
Et multò magis quando tali beneficio expræsse renunciavit, ibid. *n.* 53.
Quid si cum juramento solvere promittat? Ibid. *n.* 56. *&* 60.
Promittens solvere creditoribus, aut legatariis certam quantitatem beneficio inventarii non juvatur, ibid. *n.* 69. *&* 76.
Similiter si promittat integrũ solvere, ibid. *n.* 70.
Hæres promittens certum debitum solvere, an beneficio inventarii juvetur? Ibid. *n.* 77. *&* 78.
Hæres promittens certum debitum solvere cum protestatione de se non obligando, animo novandi, nec renunciandi beneficio inventarii, ultra vires non tenetur, ibid. *n.* 80.
Hæres beneficiatus promittens simpliciter certum legatum, vel debitum solvere, ultra vires non tenetur, ibid. *n.* 82.
Sed an prædicta promissio ex certa scientia, vel per errorem facta præsumatur, disputatur, *à n.* 85. & pro una parte resolvitur, *n.* 93. & quod potiùs error præsumatur, resolvitur, *n.* 95. *Cum seqq.* maximè accedente justa causa credendi bona hæreditaria esse pinguiora, vel si hæres promittens sit, mulier, rusticus, minor, & miles, ut ibid. *n.* 99. *&* 101.
Et iterum hæc resolutio confirmatur, *n.* 103. 104. *&* 105.
Promittens certum debitum, seu legatum coactè solvere, ultra vires non tenetur, ibid. *n.* 111.
Et licèt validè promittat præstare non debitum, vel legatum, hæc promissio non extenditur ad alios, ibid. *n.* 112. *&* 125.
Et si legatum nullum solvere promittat ad solutionem alterius obligatum non manet, ibid. *n.* 129.
Quoties promissio solvendi ab hærede beneficiato facta compatibilis fuit cum beneficio inventarii, intra vires illius hæreditatis intelligenda est, ibid. *n.* 116.
Et quoties hæres beneficiatus ex sua promissione ultra vires hæreditatis tenetur, ex hac promissione cum illo agendum est, & non cum actione ex contractu gesto cum defuncto, nec ex testamento, ibid. *n.* 117.
An teneatur ad usuras per defunctum extortas, licèt inventarium conficiat? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 67. *&* 68.
An bona hæredis hypothecata, & obligata maneant pro debito, vel legato defuncti sive conficiat inventarium, vel non? Vid. *Hypotheca.*

Quo ad agendum, & conveniendum.

Inter hæredes ipso jure actio, & obligatio dividitur, ut unusquisque pro portione tantum, pro qua hæres est conveniri, vel agere possit, sivè inventarium conficiant, vel non conficiant, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 1.
Licèt testator jubeat, vel hæredes inter se conveniant, ut unus tantum debita solvat, creditor omnes convenire potest, vel illum si velit, ibid. *n.* 3. *&* 4. *&* 52. *&* 53. *&* *t.* 2. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 17.

Licèt

Licèt in diviſione hæreditatis, ut ſolet, bona uni adjudicentur, ut debita ſolvat; creditor omnes convenire poteſt, ibid, *n.* 5. *d. t.* 1. *l.* 2. *c.* 12.
Obligatio etiam dividitur, licèt defunctus in ſolidum obligatus eſſet, ibid. *n.* 6.
Et quanvis per inſtrumentum paratam executionem habens, & licèt in eo adjectum eſſet, ut liceret creditori, quemlibet hæredum in ſolidum convenire, ibid. *n.* 7.
Cohæredes conventi à filio pro ſua legitima proportione ſua tantum tenentur, etiam ſtante ſtatuto, quod tertii poſſeſſores pro legitima conveniantur, ibid. *n.* 10. & 11.
Idem debito dotali dicendum eſt, ibid. *n.* 12. *Cum ſeqq.*
Licèt cohæres factus ſit non ſolvendo idem dicendum eſt, ibid. *n.* 22.
Et etiam in foro conſcientiæ, ibid. *n.* 24.
Non tamen favore animæ defuncti, ibid. *n.* 25.
Cohæres etiam prælegatarius, pro portione tantum hæreditaria tenetur, ibid. *n.* 26. & 27.
Quid in cohærede ad cujus favorem fuit inſtitutus maioratus? Ibid. *n.* 28.
Quid favore fiſci, Eccleſiæ, & alimentorum? Vid. *In ſuis locis.*
Quid in actione hypothecaria? Ibid. *n.* 36. 37. & 39.
Quid in actione reali? Ibid. *n.* 38.
Quid quando certa res, ſeu certum corpus, etiam per actionem perſonalem petitur,? Ibid. *n.* 41.
Quid pro penſionibus annuis? Ibid. *n.* 42. *Cum ſeqq.*
Quid pro onere reali? Ibid. *n.* 45.
Quid pro ſolutione canonis emphyteuſis? Ibid. *n.* 46.
Quid quando teſtator hæredem oneravit, ut totum debitum ſolveret? Ibid. *n.* 54. & 55.
Quid quando ex pacto inter cohæredes, quod unus eorum ſolvat debitum? Ibid. *n.* 51.
Cohæres totum debitum ſolvens, ab aliis cohæredibus repetere poteſt, ibid. *n.* 40.
Quid contra hæredem mendacem? Ibid. *n.* 56.
Quid quando agitur de ſolvendo intereſſe ſubrogato loco facti in dividuis? Ibid. *n.* 57.
Quid quando maior pars creditorum hæredi alias non adituro partem debiti remittit? Ibid. *n.* 61.
Quid quando debitum individuum eſſet, puta legatum, ſtipulatio operis faciendi, inſulæque fabricandæ? Ibid. *n.* 63.
Hæredes diverſi fori, in quo conveniendi ſint? Ibid. *n.* 64. & 65.
Quando cauſa dividua eſt, ubi conveniendi? Ibid. *n.* 66.
An hæres poſſit conveniri in loco, ubi maior pars hæreditatis inveniatur? Ibid. *n.* 68.
An in foro, cui ſe ſubmiſit teſtator? Ibid. *n.* 70. & Vid. *Forum.*
An hæres citatus requirere poſſit, ut alii cohæredes prius citentur, & interim ſuſpendatur cauſa? Affirmativè, ibid. *n.* 72.
Sed non habet locum in actione perſonali, ibid. *n.* 73.
Et ſi taceat in ſolidum condemnandus eſt, ibid. *n.* 74.
Debita, & credita minima hæredi uni, ut exigat, vel ſolvat Judex adjudicare poteſt, ibid. *n.* 59.
Hæres an via executiva conveniri poſſit? Vid. *Executio*, verſ. *Via Executiva.*
Quilibet cohæredum pro parte ſua agere poteſt, ibid. *n.* 75.
Et non tantum nomine ſuo, ſed etiam cohæredum, ſeu conſortium, data cautione de rato, licèt cohæredes, vel conſortes litem non conteſtent, ibid. *n.* 77. & 78.
Quod non habet locum de jure noſtri Regni, ibid. *n.* 79.
Licèt cohæres, conſors, & conjunctus, præſtita cautione, agere poſſint, ſine mandato, attamen ſolutionem prætendere nequeunt, ſed tantum ut debitor pæcuniam deponat, ibid. *n.* 81. & 82.
An debitor ab uno hæredum conventus ſine ceſſione cohæredum, in ſolidum de eorum juribus opponere poſſit? Ibid. *n.* 83.
Pro re individua cohæres, ſeu conſors in ſolidum agere poteſt, ibid. *n.* 86. 94. & 95.
Et an alteri præjudicium inferat? Ibid. *n.* 100.
Quid in pluribus dominis directis? Ibid. *n.* 87.
Quid in pacto de retrovendendo? Vid. *Retrahere.*
Quidquid ſit in cenſu? Vid. *Cenſus.*
Geſta à cohærede ſine mandato invalida ſunt, ibid. *n.* 103.
Hæreditas duobus delata ab uno in ſolidum peti poteſt, ibid. *n.* 107.

HÆRES VENDITOR HÆREDITATES, & ejus Emptor.

Hæres vendens hæreditatem inventarium facere tenetur, & ad debita defuncti ſolvenda adſtrictus manet, licèt emptor ſolvere promittat, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 1. 2. & 3. 9. & 12.
Sed venditor ſolvens ab emptore repetit, ibid. *n.* 33.
Hæres hæreditatem vendens non definit hæres eſſe, ibid. *n.* 4. & *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 9. *n.* 26.
Et ſi venditor hæreditatem inventarium non conficiat ultra vires obligatur, licèt cum pacto conficiendi inventarium vendat, ibid. *n.* 7. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 7.
Venditor hæreditatis ad præſtanda alimenta tenetur, & non emptor, ibid. *n.* 11.
Vendens cum inventario hæreditatem 10. valentem, pro 100. pro 10 tantum tenetur, ibid. *n.* 8. & *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 94.

Si cum pacto de ſolvendo creditoribus vendat, emptorem cogere poteſt, ut ſolvat, *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 10.
Creditores emptorem ſine ceſſione cogere non poſſunt, licèt emptor debita ſolvere promittat, ibid. *n.* 13. *&* 15.
Niſi venditor non ſolvendo exiſtat, ibid. *n.* 14.
Quid quando emptor creditoribus ſolvere promittit, eorum nomine ſtipulante, & acceptante notario, ibid. *n.* 22.
Et an eorum acceptatio, & ratificatio requiratur? Ibid. *n.* 24. *Cum ſeqq.*
Quid ſi actio cameralis ſit? Ibid. *n.* 23.
Si creditores emptorem conveniant, aut ad venditorem reddire poſſint, & eis ſuccurratur, ſi emptor ſolvendo non ſit? Ibid. *à n.* 31.
Si hæreditas proximiori ab inteſtato ceſſa eſſet, an adverſus hunc creditores agere poſſint? Ibid. *n.* 13. *&* 15.

HÆRES CONTRAVENIENS.

An hæres declarationem defuncti aſſerentis talia bona in hæreditate eſſe impugnare poſſit? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 34. *Cum ſeqq.*
An alienationem, vel factum defuncti impugnare poſſit, vel non, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 4. *à n.* 34. *Cum ſeqq. & d. t. l.* 2. *c.* 9. *n.* 9. & remiſſivè, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 124. *& d. t. l.* 3. *c.* 12. *n.* 10. *& à n.* 140. *& t.* 2. *l.* 8 *c.* 20. *n.* 5. *&* 23.
Et quando actum geſtum in fraudem hæredis? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 143.
Si creditor à debitore inſtituatur an prohibitioni alienationis quod ad ſuum ſtare teneatur? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 10. *à n.* 28. *& à n.* 36.
An hæres quo ad res proprias prohibitioni teſtatoris ſtare teneatur? Ibid. *n.* 29.
An contraveniens tanquam indignus privetur? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 31.
An obligationi nullæ defuncti contravenire poſſit? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 116. *&* 118.
Et quando obligatio lege impediente non tenet, licèt inventarium factum non ſit? Ibid. *n.* 119.
Quid quando obligatio defuncti nulla eſt, favore publico? Ibid. *n.* 120.
Quid ſi juramento valata ſit? Ibid. *n.* 121. *&* 122.
An hæres hæredis contra factum defuncti venire poſſit? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *à n.* 139.

HÆRES GRAVATUS.

Teſtator hæredem inſtitutum gravere poteſt legatis. & fideicommiſſis, quod dubio caret, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 3. *&* 4.
Ita hæredem, quem exemplariter ſubſtituit, & ei bona cum onere maioratus relinquere poteſt, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 44. *&* 45. *& à n.* 65.
Hæres gravatus omnia mobilia reperta in hæreditate defuncti, cujuſcunque generis ſint reſtituere tenetur, ſi de univerſa hæreditate reſtituenda rogatus ſit, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 55. *& t.* 1. *l.* 3. *c.* 2. *Per tot. & t.* 4. *l.* 7. *c.* 8. *n.* 3. Niſi culpa hæredis pereant, ibid. *n.* 56. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 13.
Hæres gravatus, quam culpam præſtare teneatur? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 8. *n.* 6.
Hæres gravatus ad periculum mancipiorum, animalium, & utenſilium, ſi abſque ejus culpa lata, vel levi, ante diem cedentem in ejus ſervitio pereant, vel deteriora reddantur, non tenetur, ibid. *n.* 57. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 13.
Periculum nanque, & augmentum ad fideicommiſſarium pertinet, ibid. *n.* 58.
Vid. *Periculum.*
Gravatus reſtituere quidquid tempore mortis exhæreditate ſupererit ad quid teneatur? Ibid. *à n.* 86. *Cum ſeqq.*
An teneatur res emptas ex rebus alienatis reſtituere, vel ipſas res ſi iterum eas acquirat, vel pretium illarum, ſi extat? Ibid. *à n.* 91. *& t.* 4. *l.* 7. *c.* 8. *n.* 8. *Cum ſeqq. & n.* 40. *&* 41.
Quæ bona reſtituere teneatur? *t.* 2. *l.* 5. *d. c.* 13. *à n.* 149.
Bona, & jura hæredis in reſtitutionem non veniunt, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 34.
Siquis poſt teſtamentum legitimè confectum codicillos faciat, quibus alium hæredem inſtituat, huic inſtitutus in teſtamento hæreditatem reſtituere tenetur, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 18. *n.* 7.
Ita tenentur hæredes ab inteſtato, ſi teſtamento non facto, hæredem in codicillos inſtituat, ibid. *n.* 8.
Hæres gravatus maius jus habet, quam uſusfructuarius, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 8. *n.* 14.
Ut verus dominus dicitur, ibid. *n.* 15.
Maiorem curam, quam tutor, vel curator, habere debet, ibid. *n.* 13.
Gravatus, poſt ejus mortem hæreditatem reſtituere ipſe, & non fideicommiſſarius debita defuncti præſolvere tenetur, & ſi non ſolvat, ejus hæres tenetur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 2. *&* 3.
Et debita ab eo ſoluta tempore reſtitutionis deducere poteſt ibid *n.* 3. *& t.* 4. *l.* 7. *c.* 8. *à n.* 23.
Et in debitis ſolutis fructus imputare non tenetur, etiam teſtatoris præcepto ſtante, ibid. *n.* 4. 23. *&* 26. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 2. *& t.* 4. *l.* 7. *c.* 8. *à n.* 26. *& d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *à n.* 104.
Debita etiam propria, ſi inventarium conficiat, deducere poteſt, & etiam inventario non confecto, ibid. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 5. *&* 27. *& t.* 1. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 35. *& d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 3. *&* 12. *& t.* 4. *l.* 7. *c.* 8. *n.* 30.
Quando autem hæres gravatus ſolvere teneatur, ſi aliqua res hæreditaria apud ſe remanſit, ibid. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 8. 9. *&* 10.
Hæres gravatus purè, vel ſub conditione, vel à die dum hæreditatem non reſtituit à creditoribus conveniri valet, ibid. *n.* 13. 18. *&* 19.
Et ad debita ſolvenda bona hæreditaria vendere poteſt, ibid. *n.* 14. 21. *&* 22. ubi de ſolutione dotis.

Hæres gravatus onera perpetua, & realia bonorum ſolvere tenetur pro eo tempore, quo bona poſſedit, poſtea verò fideicommiſſarius, ibid. *n.* 15. *&* 16.
Quid de intereſſe pendens tempore reſtitutionis faciendæ ? Ibid. *n.* 17.
Hæres gravatus meliorationes, quas fecit, repetere poteſt, ibid. *n.* 28.
De rebus peremptis ſine ejus dolo, aut lata culpa non tenetur, ibid. *n.* 29.
An ad inventarium conficiendum à fideicommiſſario cogi poſſit ? Ibid. *n.* 6.
Si inventarium non conficiat creditoribus, & legatariis in ſolidum tenetur ? Ibid. *à n.* 39.
An ita fideicommiſſario, & an huic adverſus eum juramentum in litem deferatur ? Ibid. *à n.* 37. Vid. *Juramentum.*
An inventarium factum agravato pro ſit fideicõmiſſario ? Ibid. *n.* 36.
An ad adeandam hæreditatem à fideicommiſſario, & legatariis cogi poſſit ? Ibid. *à n.* 30.
Vid. *Aditio.*
Et an in hoc caſu ad legata ab eo relicta cogi poſſit ? Ibid. *n.* 34.
An cautionem præſtare teneatur, & pro quibus bonis, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 8. *n.* 7.
Et Vid. *Cautio.*
Hæres gravatus fideicommiſſario rationem reddere tenetur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 47. *&* *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *à n.* 20. *&* *t.* 4. *l.* 7. *c.* 8. *n.* 1. *&* 2.
Et etiam defunctibus extantibus mortis tempore teſtatoris rationem reddere debet, *t.* 4. *l.* 7. *d. c.* 8. *n.* 2.
Et de perceptis poſt mortem teſtatoris, ante hæreditatem aditam, ibid. *n.* 4.
Et dependentibus tempore reſtitutionis fideicommiſſi, ibid. *n.* 5.
De quibus fructibus rationem reddere non debet, & ſuos faciat ? Ibid. *à n.* 16.
An de nominibus debitorum rationem reddere teneatur ? Ibid. *à n.* 11.
An fructus in quartam trebelianicam, vel ſtatutariam, aut legitimam imputare teneatur? Ibid. *à n.* 43. ubi de filio, filia, & extraneo gravato.
Gravatus reſtituere poſt mortem ſuam, ante non tenetur, nec poteſt, dato tertii præjudicio, ita gravatus poſt diem, antea non tenetur, *t.* 4. *l.* 7. *d. c.* 8. *n.* 42.
Hæres gravatus in rationibus expenſas deducere poteſt, nec cum fructibus compenſare, tenetur, ibid. *n.* 30. *&* 31.
Ut eſt legatariis ſolutum, ibid. *n.* 31.
Expenſa infirmitatis, funeris defuncti juxta regionis morem factæ, ibid. *n.* 32. *&* 33.
Ita expenſum in conficiendo inventarium, teſtamentum publicando, & fructus colligendo, ibid. *n.* 33.
Pro litibus intuendis bonis, ibid. *n.* 34.
In melioramentis, ibid *n.* 35.
In ſolvendis dotibus maternis ipſi gravato debitis, ibid. *n.* 36.
In ſolvenda dote uxori defuncti debita, ibid. *n.* 37.
In ſolvendo lucro dotis, ibid. *n.* 38.
In ſolvenda legitima, & falſidia, ibid. *d. n.* 38.
Et cæteræ expenſæ, quæ omnibus adminiſtratoribus bonificantur, ibid. *n.* 39.
Et Vid. *Expenſæ.*
Vid. *Acquiſita Fideicommiſſum, Fructus, Inventarium, Partus, Quarta, Ratio, & Subſtitutio* in verſ. *Fideicommiſſaria, & Uſusfructuarius.*

HÆRES QUO AD RATIONES.

Hæres adminiſtrans hæreditatem cæteris cohæredibus, creditoribus, legatariis, & fideicommiſſariis rationes reddere tenetur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 19. *& ſeqq.*
Hæredes tamen adminiſtratoris de dolo, & culpa defuncti non tenentur, nec adverſus eos habet locum juramentum in litem, nec eddere inventarium à prædeceſſore omiſſum, ibid. *n.* 72. *Cum ſeqq.* ubi quod jurare teneatur inventarium, aut librum ad ſe non perveniſſe, de quo Vid. *Aditio, & Liber.*
Hæredes tamen tutoris alius vè adminiſtratoris rationes præſtare tenentur, & per eandem actionem, qua tenebantur prædeceſſores, nec excuſantur, ſi prædeceſſores proteſtaſſent ſe rationes ſemel examinatas, amplius non reddituros, ibid. *n.* 68. *& ſeqq. & n.* 71. declaratur.
Hæres tutor, aut ſociorum, ſeu negotiorum geſtor quando teneantur actionibus, quibus ſui anteceſſores tenebantur ? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 35.
Et Vid. *Actio, & Negotiorum Geſtor.*
Hæres ex proprio nomine tenetur, quando non implevit à defuncto cæpta, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 11. *Cum ſeqq.* ubi datur exemplum in tutela, in ſocietate, in mandato, aut in quolibet negotio.
Hæres vendens hæreditatem exceſſivo pretio ob ſtultitiam emptoris cohæredibus de pretio juſto ſolum tenetur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 94. *&* *t.* 1. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 8.
De acquiſitis providentia ſua creditoribus, aut legatariis non tenetur, ibid. *n.* 95. *d. t.* 4. *l.* 6. *c.* 2.
Ita non tenetur de parte à creditoribus remiſſa, ibid. *n.* 96.
Hæres an exequi poſſit, & quomodo ſententia lata contra adminiſtratorem, cujus hæres eſt? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 10. *n.* 1. *& ſeqq.*
Hæres adminiſtratorum in ſolidum rationes reddere tenentur, pro partibus tamen condemnantur, ibid. *n.* 35.
Quam culpam hæredes in rationibus præſtare teneantur, vel non ? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 71.
Et Vid. *Culpa, & Dolus.*
Hæredes Judicum quatenus teneantur, & quomodo pro damnis ab ipſis Judicibus factis ? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 10. *à n.* 35. & Vid. *Judex.*

DE HÆREDE GENERALIA.

Hæredes anomali qui dicantur, & an inventarium conficere teneantur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 61.

Hæredes in contractibus etiam conditionalibus contemplati consentur, secus in ultimis voluntatibus, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 58.

Appellatione hæredum quando extranei veniant? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *à n.* 21.

Appellatione hæredis inodiosis hæres hæredis non venit, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 22.

In pace, vel promissione de non offendendo hæredes in infinitum non veniunt, licèt hæredum mentio fieret, ibid. *n.* 23.

In favorabilibus non veniunt heredes hæredis quando hæres verbis taxativis vocatus fuit, nisi eadem ratio rigeret, vel de onere perpetuo ageretur, ibid. *n.* 24. 25. *&* 26.

Semel hæres nunquam definit esse hæres, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 5.

Hæres cum defuncto una, eademque persona censetur cum suis qualitatibus, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 5.

Cum sua causa, & vitiis, & qualitatibus, ibid. *n.* 45. *&* *d. t. l.* 3. *c.* 8. *n.* 51.

Et ita possidere censetur, *t.* 1. *l.* 2. *d. c.* 8. *n.* 50.

Personam defuncti repræsentat in jure formato activè, & passivè tempore mortis illius, *t.* 1. *l.* 2. *d. c.* 9. *n.* 4.

Secus in jure non formato, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 117.

Etsi pro parte hæres sit, pro parte repræsentat, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 50. *&* *d. l. c.* 12. *n.* 2.

Persona defuncti non solum per primos, & secundos, sed etiam usque ad millesimum repræsentatur, ibid. *n.* 18.

Hæres hæredis hæres primi testatoris dicitur, ibid. *n.* 18.

Ex persona hæredis obligatio defuncti non mutatur, *t.* 1. *l.* 2. *d. c.* 9. *n.* 42.

Sed melioris conditionis, quam defuncti esse nequit, ibid. *n.* 8.

Vid. *Solutio.*

Sed deterioris conditionis esse non debet, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 79.

An suo privilegio particulari conventus uti possit? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 54.

Hæres sive secus, & necessarius, sive extraneus, & quota institutus defuncti debita solvere tenetur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 3. *&* *à n.* 59.

Et adeundo hæreditatem cum creditoribus, & legatariis quasi contrahit, & obligationem, & factum testatoris ratificare, ibid. *n.* 8. *&* 10. *&* *d. t. l.* 3. *c.* 12. *n.* 9. *&* *d. t. l.* 2. *c.* 10. *n.* 31.

In hæredem transeunt omnes obligationes competentes contra defunctum, quod testator prohibere nequit, *t.* 1. *l.* 2. *d. c.* 9. *n.* 6. *&* 7.

Actio etiam personalis in hæredem ex aditione oritur, ibid. *n.* 13.

Et etiam hypothecaria in bonis ipsius hæredis, si inventariũ non conficiat, ibid. *n.* 14. si bona hæredis à testatore, pro ut potest, obligata essent.

Hæres etiam transmittentis hæreditatem creditoribus transmittentis, & legatariis solvere tenetur, quidquid sit in succedente jure propriæ vocationis, ibid. *n.* 15.

Hæres etiam hæredis, hujus, & primi testatoris debita solvere tenetur, ibid. *n.* 16.

Ad onusque injunctum primis hæredibus, ad ulteriores transit, ibid. *n.* 17.

Hæres etiam debita Ecclesiastica solvere tenentur, ibid. *n.* 26.

Hæredesque beneficiati pensiones decursas, & non solutas solvere tenentur, licèt onus reale essent, ibid. *n.* 27.

Quod limitatur, ibid. *n.* 29. *&* 30. *&* 31.

Et Vid. *Successor.*

An hæres ad alimenta, & dotes teneatur? Vid. *Alimenta, & Dos.*

An habelitandi prius sint? Vid. *Habelitatio.*

Qui loco hæredum succedunt debita defuncti solvere tenentur, ibid. *n.* 120.

Quod hæres sibi ipsi sit obligatus, impossibile est, ibid. *n.* 7. *&* *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 4.

Hæres institutus in testamento minus solemne promittens testatori illius voluntatem adimplere, an ex tali promissione teneatur? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 11. *à n.* 124.

An hæres in foro conscientiæ legata in testamento minus solemni relicta solvere teneatur, & quid si legata pia sint? Ibid. *n.* 132.

Quid si partem legati solvat, vel totum scienter solvens an repetere possit, vel totum solvere teneatur? Ibid. *n.* 130. *&* 131.

Hæres rem legatam ab omni hypotheca, & onere liberare tenetur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 61. *&* 70.

Et quid quando testator ignoravit fundum, verem legatam esse censuatam? Ibid. *n.* 91. ubi de persona conjuncta, amica, vel causa piai

An hæreditas, & legata inter conjuges communicentur? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 8. *n.* 79.

Hæredes ignari, & parum instructi censentur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 21.

Contra hæredes actio in factum non transit hæredibus tamen competit, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 26.

Et Vid. *Actio.*

Quando adversus hæredes juramentum locum habeat? Vid. *Juramentum.*

HÆRETICUS.

An dominium ipso jure amittat, administratioque retineat, usque ad sententiam? Disputatur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 9. *à n.* 77.

Hæreticus dominium saltem irrevocabile non habet; ibid. *n.* 96.

Hæretici usque ad sententiam criminis declaratoriam à possessione bonorum non deturbantur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 9.

Filii hæreticorum an incapaces successionis sint? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 85. *Cum seqq.* & Vid. verb. *Indignus.*

Hæres

Hæreditas delata hæretico, vel simili ad quos pertineat, ibid. *n.* 91. *Cum seqq.*
Et Vid. *Fiscus.*
De hæresi tanquam suspectus condemnatus bona non amittit, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 4. *n.* 31.
Hæretici, eorum factores, defensores, credentes, & receptatores incapaces successionis sunt, tum ab intestato, tum ex testamento, licèt à milite instituantur, eosque instituentes pœna excomunicationis afficiuntur, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 13. *Cum seqq.*
Hæreticus testare non potest, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 20.
Vid. *Confiscatio, Crimen, & Judæus.*

HYPOTHECA, ET PIGNUS.

Hypotheca, & pignus quid sit, in quo inter se differant, & de quibus bonis contrahi possit? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 6. *n.* 1.
Pignoris definitio, & in quas species dividatur? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 5. *à n.* 2.
Per pignus dominium non avocatur, sed tantum nuda possessio, ibid. *n.* 3. *d. c.* 6. *& d. c.* 5. *n.* 8.
Et non tantum civilis, sed etiam naturalis possessio, ibid. *n.* 8.
Dominium, & hypotheca simul consistere non possunt, nisi duæ personæ simul considerentur, de quo datur exemplum in possessore maioratus, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 17. *&* 18.
Qui alienare non possunt, hypothecare nequeunt, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 14. *& à n.* 86. ubi declaratur.
Bona minoris hypothecari non possunt sine interventu tutoris, vel curatoris, & Judicis decreto, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 96.
Bona minoris in domum conductam illata quando hypothecata maneant? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 57. *&* 58. *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 75.
Nec pro observantia contractus, licèt ad eum celebrandum licentiam habeat, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 15.
Et quid ejus tutor? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 19. *&* 20. *& d. l. c.* 2. *n.* 12. *& n.* 75. *&* 78. *& d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 12.
An ex causa dotis constituendæ, vel recipiendæ? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 17. *à n.* 77.
An minor emens, vel vendens rem ipsam pro solutione pretii obligari, & hypothecari possit? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 8. *n.* 12. *&* 17.
Res communis hypothecari non potest, nisi pro portione quam quis in ea habet, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 32.
Ita res cummunis ab uno ex condominis creditori in pignus tradi nequit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 31.
Pater an bona filiorum hypothecari possit? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 76.
Ex communi sententia bona hæredis pro debito defuncti, nec obligata, nec hypothecata censentur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 1.
Nec etiam favore dotis, ibid. *n.* 2.
Sed fallit quando testator hæredis bona expressè obligavit, & hypothecavit, ibid. *n.* 3. *&* 4.
Licèt aliis contrarium dicant, ibid. *d. n.n.*
Bona hæredis veniunt in hypotheca posita per defunctum, stante obligatione camerali, ibid. *n.* 11. sed non compræhendit bona hæredis hæredis, ibid. *n.* 12.
Bona hæredis non censentur obligata, quanvis testator se, & hæredes suos obligat, ibid. *n.* 13.
Nec similiter si dicat se ipsum obligare adjiciendum dictionem, & cætera ibid. 14.
Quid quando defunctus se ipsum, & hæredes, & omnia, & singula bona obligaverit, ibid. *n.* 15.
Bona hæredis non præsumuntur hypothecata, ibid. *n.* 16.
An hæres simpliciter hæreditatem adiens videatur ratificasse hypothecam factam de propriis bonis à defuncto, ignorans dictum onus? Ibid. *n.* 18. 19. *&* 20.
Bona hæredis hæredis testator hypothecare potest, dummodo expræssè hoc fiat, ibid. *n.* 21.
Favore piæ causæ, etiam bona secundi hæredis hypothecata censentur, ibid. *n.* 27.
Et favore alimentorum, licèt alimenta relicta personæ certæ sint, sive debeantur dispositione legis, sivè Judicis, sivè hominis, ibid. *n.* 28. 29. *&* 30.
Administratoris bona pro administratione tacitè hypothecata manent à die administrationis, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 71. *&* 72. *& t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 77. *& t.* 3. *l.* 6. *c.* 27. *n.* 25.
Hypotheca fixa in bonis administratoris à die susceptæ officii incipit, ibid. *n.* 76. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 10.
Quid quando administrator consequutus est liberationem priorum annorum, & in officio perseverat? Ibid. *n.* 77.
Bona etiam administratorum pro mala administratione substituti obligata manent, & quando? Ibid. *n.* 85. *&* 91.
Bona administratoris concursus hypothecata manent, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 33. Vid. *Administrator.*
Fiscus, & dos pari passu ambulant quo ad privilegium hypothecæ, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 151.
Qui hypothecam habeant, & illius privilegium? Vid. *Præferentia.*
Fiscus ex suis contractibus hypothecam habet, & privilegium in hypothecaria, & in personali actione, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 98. *&* 105.
Hujusmodi hypotheca, & prælatio in fisci cessionarium transit, ibid. *n.* 110.
Et in eum, qui pro debitore fisci solvit, ibid. *n.* 111.
Fiscus habet hypothecam in mercibus generaliter à debitore obligatis, ibid. *n.* 121.
Sed hæc hypotheca facultatem alienandi merces non tolit, favore comercii, secus est in aliis rebus, ibid. *n.* 122.

Pignus quando in re aliena consistat ? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 232.
Hypotheca, & pignus renovata censentur in societate renovata, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 11. *n.* 4.
Sed non cum pignoribus datis à tertio, ibid. *n.* 32.
Pascici nequit, quod bona mariti pro dote uxoris non sint obligata, hoc nanque privilegium inductum à lege favore dotis mulier renunciare non potest, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 59. & 60.
Et Vid. *Pactum.*
Pro bonis paraphernalibus mulier tacitam hypothecam habet in bonis mariti, si tacitè, vel expressè in iis bonis administrationem habuerit sed hujusmodi hypotheca sine prælatione est, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 14. & 15.
Uxor ratione suæ hypothecæ dotalis, confiscatis bonis mariti, potest impedire devastationem, & demolitionem domus viri faciendam, nisi prius satisfacta fuerit de dote, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 7. *n.* 21.
Hypotheca pro dote quando incipiat ? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *à n.* 73. & *t.* 2. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 19.
Hypotheca, quæ pro dote competit, ad usuras extenditur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 119.
Maritus tacitam hypothecam habet contra promittentem sibi dotem non solutam, vel solutam, sed evicta m, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 66.
In rebus invectis, & illatis in domum, prædium, molendinum, furnum, navem, vehiculum, locatores hypothecam habent, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 12. *à n.* 25. & *à n.* 38. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 117.
In legatis, & fideicommissis tacita hypotheca datur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 7.
Pro alimentis tacita hypotheca contrahitur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 40.
Bona executoris testamenti á die susceptæ administrationis pro mala administratione tacitè hyothecata manent, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 4.
Et Vid. *Testamentarius.*
Pro nauli mercede hypotheca in mercibus datur, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 57. & Vid. *Nauta.*
Bona tutoris, & curatoris pro gestis, & non gestis pupillo, vel adulto à lege tacitè hypothecata sunt, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *à n.* 70. & *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 48. & *d. t. l.* 6. *c.* 27. *n.* 1. & *t.* 4. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 11.
Licèt tutor, vel curator non administraverint, *t.* 3. *d. l.* 6. *c.* 27. *n.* 2. quod limitatur, *n.* 47.
Et licèt inventarium non fuerit, vel solemnia non servaverit, ibid. *n.* 3.
Quæ hypotheca extenditur etiam ad ea quæ ob negligentiam obnoxia fuerint, ibid. *n.* 4.
Ita bona patris tutoris, vel curatoris, vel administratoris, ibid. *n.* 5. & *d. t.* 3. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 22. & 23.
Ita in bonis matris, & an bona secundi mariti, si ante rationes redditas ad secunda vota transivit ? Ibid. *à n.* 6. & *t.* 2. *l.* 6. *c.* 4. & *d. t.* 3. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 37. & 38.
An dos etiam obligata censeatur ? *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 27. *n.* 10. & 28. *Ubi alia loca demonstrantur.*
An dos in tali casu retineri possit ? Ibid. *n.* 35. & 36. & Vid. *Dos.*
Bona etiam gerentis pro tutore, vel curatore obligata censentur cum omnibus privilegiis, ibid. *n.* 11. & *t.* 4. *l.* 4. *c.* 9. *n.* 29.
Ita bona curatoris ad lites, ibid. *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 27. *n.* 12.
Ita in bonis fautorum, seu institutorum datorum à tutore, vel curatore, ibid. *n.* 13.
Secus in datis à Judice, ibid. *n.* 14.
Ita in bonis fideijussorum, ibid. *n.* 15.
Prædicta, & dicenda procedunt respectu furiosi, & similium, ibid. *n.* 19. & 20.
Quando hæc hypotheca incipiat ? Ibid. *n.* 18. & *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *à n.* 76.
Quæ bona comprehendat ? Ibid. *n.* 17.
An ad tertios transeat ? Ibid. *n.* 16. & 27.
An ad hæredes ? Ibid. *à n.* 23. & 32. ubi pro quibus bonis ? & *n.* 37.
Quibus in hac hypotheca præferatur ? Ibid. *à n.* 21. & Vid. *Præferentia.*
Ad quid extendatur ? Ibid. *à n.* 26.
Sed non datur hypotheca quando quis tanquam amicus bona minoris administravit, ibid. *n.* 33.
Nec in bonis actoris, seu procuratoris à Judice dati in loco tutoris, vel curatoris, ibid. *n.* 34.
Nec in bonis emptis per hæredes tutoris ex pecunia hæreditatis, ibid. *n.* 37.
An in bonis magistratus, si adversus eum subsidiaria actione agatur ? Ibid. *n.* 38. & *n.* 45. & *d. t.* 3. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 44.
Et quando in bonis tutoris ventri dati ? Ibid. *n.* 39. & Vid. *Venter.*
An in bonis curatoris absentis ? Ibid. *n.* 42.
Privilegium hujus hypothecæ an ad hæredes pupilli transferatur ? Ibid. *à n.* 40.
An bona minoris ipsi tutori, vel curatori hypothecata sint ? Ibid. *n.* 43. & 44.
Si mulier tutelam non acceptavit hypotheca non datur, ibid. *n.* 46.
Hypotheca alienationem bonorum tutori, vel curatori non impedit, ibid. *n.* 48. & 49.
Nec præscriptionem, ibid. *n.* 50.
An, electo uno expluribus tutoribus, detur hypotheca in omnium bonis ? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 30. & 31.
An minor adversus tertio agi possit, absque excussione ? Negativè, *t.* 3. *l.* 6. *d. c.* 27. *à n.* 51. & Vid. *Excussio.*
An ad favorem minoris in emptione census hypotheca dari possit ? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 83. & 84.
An eligentium depositarium arcæ ad deponendas pecunias orphanorum hypothecata maneant, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 7.
Hypotheca aditione hæreditatis per hæredem fideicommisso gravatum non tollitur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 9.

Pignus, & hypotheca non tollitur, nisi creditori solutum sit, ibid. *n.* 10.
Creditor detinens bona debitoris ex causa pignoris de eis rationem reddere debet, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 8. *&* 9.
Et etiam de fructibus, qui sortem principalem deminuunt, nisi debitum licitè fructiferum sit, licèt usuræ fructus excedere non possint, ibid. *à n.* 10. *Cum seqq.* ubi omnes quæstiones in materia invenies, *& d. l. c.* 6. *&* c. 7. & Vid. *Creditor.*
Hypotheca, & pignus quando in cessionarium transeant? *t.* 4. *l.* 4. *c.* 4. *à n.* 26. *& c.* 5. *d. l. n.* 4. *&* 5.
Vid. *Præferentia.*

HISTORIA.

Historiarum lectio pueris commendatur, & ex quibus libris? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 14. *n.* 15. *& seqq.*

HOMAGIUM.

Nobilibus, quos vocamus de cota de armas, homagium non competit, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 23.

HOMICIDIUM.

De homicida sui ipsius, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 4. *n.* 2. *Cum seqq.*
Necare gladio, vel veneno, aut fame idem est, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 140.
Maritus uxorem ægrotantem, eam necare censetur, ibid. *n.* 141.

HOMO HUMANA NATURA.

Inter omnia animalia homo moribus varius, & voluntate diversus est, *r.* 1. *n.* 13.
In Rectores suos magis, quam ullum pecus in pastorem secum insurgit, ibid.
Inter homines nihil tutum, *r.* 1. *n.* 22.
Neminem illustrem sine æmulo populus sinit, ibid. *n.* 23.
Homines bona magis augere, quam minuere, vel amittere cupiunt, ibid *n.* 48.
Velox ad audiendum, tardus ad loquendum esse debet, *r.* 2. *n.* 286.
Homines facilè credunt, quod volunt, *r.* 3. *n.* 101.
Humana natura, non ex se, sed ex facto nostro potiùs ad vitia, quam ad virtutes proclivis est, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 106.
Non ideo est quis deterior, quod inferior sit, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 6.
Homines plus sperant in facultatibus suis, quam in ipsis est, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 100.
Homines in re propria sæpè falluntur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 211.
Per quodnam tempus vivere homo præsumatur? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 90. *Cum seqq. & t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 3.
Secundum ordinem naturæ descendentes vivere præsumuntur amplius, quam ascendentes, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 30.
Defectus naturales nec statutum nec jus tolere potest, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 26. *&* 27.
Homo naturali quodam instinctu præmia amat, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *n.* 8.
Homines ad dissentiendum faciles sunt, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 18.
Plures segnius negotia commissa gerunt, ibid. *n.* 18.
Ita administratio in plures commissa negligentiùs procuratur, ibid. *n.* 17.
Homo non ita liber nascitur, ut sibi solus nascatur, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 5.
Homo nobilissimus animal est, & omnium creaturarum pretiosissimum, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 42.
Homo liber in comercio non est, ibid. *d. n.* 42.
Quando ad serviendum cogendus est? Ibid. *à n.* 42.
Vid. *Locatio operarum.*
Homo exercitatione fit bonus, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 14. *n.* 21.

HONOR, VIRTUS.

Verus honor, est virtus propria, *r.* 1. *n.* 59. *&* 60.
Propria virtute decoratus, parentum opprobriis non decoloratur, *r.* 1. *n.* 58.

HORREUM.

Horrea publica in qua Provincia hujus Regni in usu sint? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 12. *n.* 1.
Horreum publicum quantas claves habere debeat, & penès quem? Ibid. *n.* 3. *&* 4.
Ejus depositarius rationes singulis annis præstare debet, nisi maius tempus per consuetudinem, vel regimen præfinitum sit, ibid. *n.* 2.
Depositarius hujusmodi duos libros habere debet, unum ad introitus, alterum ad exitus, ibid. *n.* 5. *&* 6.
Nihil recipere potest, vel expendere absque superioris mandato, & quin in libris scriptum sit, aliàs ad duplum tenetur, ibid. *n.* 7. *&* 8. *&* 9.
Frumentum privatorum sub pœna commissi in horreo recipi nequit, ibid. *n.* 10.
Depositarius etiam de incrementis onerari debet, licèt frumentum in horreo crescere non solet, sed descrescere, ibid. *n.* 11. *&* 22.
Horrei frumentum, vel pecunia à depositario in proprios usus converti nequit, sub pœnis, de quibus, ibid. *n.* 12. *&* 13.
Depositarius compensatione uti nequit, ibid. *n.* 14.
An teneatur de damno ex pluvia, vel alia causa contingente, & de qua culpa? Ibid. *n.* 15. 16. *&* *n.* 23. ubi de casu fortuito.
Depositarius si frumentum corrumpat, quibus pœnis puniatur? Ibid. *n.* 17. *&* 18. ubi modos corrumpendi declarantur.
An teneantur de debitis horreo debitis non exactis, & an agere possint? Ibid. *n.* 19. *& seqq.*
Depositarius horrei salarium habere debet, ibid. *n.* 16.
Vid. *Depositarius.*

HOSPITALE.

Hospitalia, contraternitates Ecclesiasticæ bona immobilia sibi provenientia ex testamento, intra annum vendere tenentur, aliàs ad coro-

nam

nam pertinent, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 9. & 33. *Cum seqq.*
Hospitale Rectori ejus succedit nec à fisco excluditur, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 56.
Ita expositis succedit, ibid. *n.* 57.
Sed conjugi succedenti in defectu consanguineorum non præfertur, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 5. 6. & 81.
Hospitale institui potest, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 8. & 9.
Hospitalarius, sive Orphanotrofus rationem reddere tenetur, cui, & quando? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 32. & *d. t. l.* 7. *c.* 10. *n.* 26.
Contra hospitale minor privilegio avocandi non utitur, *t.* 5. *l. unic. c.* 5. *n.* 46.
Vid. *Testamentum.*

I

JACTARE.

JActare bona sua nemo præsumitur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 27. & *d. t. l.* 3. *c.* 11. *n.* 96.
Vid. *Donatio.*

IDENTITAS.

De identitate actionis, rei, & causæ? Vid. *Exceptio.*

IDONEUS.

Idoneitatis præsumptio de se ipso, superbiæ filia est, *t.* 1. *n.* 36.
Qui idoneus non est, conditionem meliorem non offert, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 18.

IGNORANTIA.

Ignorantia triplex, & quæ sint species? *t.* 2. *n.* 75.
Ignorantia Judicem non liberat, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 2.
Sivè juris, sivè facti sit, ibid. *n.* 4.
Dummodo factum, seu jus non sit obscurum, ibid. *n.* 5. & *d. t. l.* 2. *c.* 11. *n.* 52.
In muliere, maximè puella ignorantia præsumitur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 67.
Ignorantia juris nec mulieri, nec rustico prodest, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 5.
Maximè in iis, quæ juris naturalis sunt, & rationem naturalem lædunt, ibid. *n.* 6.
Ignorantia juris, vel facti in aquiliana stipulatione effectum impedit, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 23. & 24.
Sed milites excusantur, ibid. *n.* 21. *d. c.* 5. *t.* 1. *l.* 3.
Gesta mariti mulier scire præsumitur, ibid. *n.* 27.
In facto consanguinei non præsumitur, ibid. *n.* 28
Ignorare non est vitium, sed natura, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 94.
Juris ignorantia clericos non excusat, ibid. *n.* 88.
Ignorans, & imprudens dicitur minor usque ad 25. annos, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 188. & 190.
Succedens in jure alterius ignorans præsumitur, ibid. *n.* 189.
Et in integrum restituitur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 27. *n.* 50.
Ignorans negligere non dicitur, nec delinquiri, nec dolum committere, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 32. *n.* 5.
Consanguineus, domesticus, vicinus ignorare aliquem esse furiosum, mentecaptum, pupillum, vel similem, non præsumuntur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 16. *n.* 8.
Hæres probabilem ignorantiam gestorum à defuncto habere censetur, sed se ignorare jurare tenetur, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 108. & 109.
Ignorantia præsumptionibus probatur; *t.* 4. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 44.
In contrahente ignorantia præsumitur; *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 58.
Thesaurarii publici, vel similes ignorantia regiminis, seu mandati, excusari non possunt, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 17. *n.* 7.
Ignorantia ejus, qui investigare tenetur, non excusat; ibid. *n.* 8.
Ignorantia legum, & conditionum præposituræ creditores non excusat, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 69.
Tutor, vel curator ad hoc, ut evitet expensas litium injustarum ignorantiam probare tenetur, cum in dubio animus calumniandi præsumatur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 20. *n.* 36.

IMMUNITAS.

An gaudeat obligatus ad rationes confugiens ad Ecclesiam? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 26. & *c.* 8. *n.* 21. & 56. ubi de suspecto, & ad Ecclesiam fugiens sine bonis, sine libris, aut cum illis.

IMPLEMENTUM.

Jussus adimpleri usque ad certum tempus, intra illud adimplere tenetur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 167.
Vid. *Exceptio.*

IMPOSSIBILE.

Impossibile reputatur quod pendet à voluntate Principis, & quando? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 10. 97. & 98.
Valdè difficile impossibile reputatur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 186.

INCENDIUM.

Conductor habens ignem contra pactum de incendio, vel fenum habens contra pactionem, de incendio etiam fortuitò tenetur, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 34.
Non solum ignem fornaci subjiciens, sed etiam negligenter villam custodiens de incendio tenetur; Ibid. *n.* 36.
Incendium in navi contingens cui præjudicet, Vid. *Nauta.*

INCERTITUDO.

Incertitudo vitiat nominationem executoris testamentarii incerti, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 116. & 123.
Similiter dationem tutoris incertam, ibid. *n.* 117.
Et institutionem incertam, ibid. *n.* 118. & Vid. *Hæres*, vers. *quo ad institutionem.*
Et libertatem, ibid. *n.* 119.
Et quando legatum? Ibid. *n.* 121.
Et quando dotem? Ibid. *n.* 122.
Incertitudo, quæ postea certificanda venit, non vitiat, ibid. *n.* 120.
Incertitudo eventus multa admittit, quæ aliàs admittenda non erant, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 10. *Cum seqq.*
Vid. *Certus*, & *Dispositio.*

INCIDENS.

In executione ipſius pars eſt, & naturam, & formam non mutat, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 14.

Quæ de novo emergunt novo conſilio indigent, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 7. *n.* 11.

De reſtitutione incidenter Judex cauſæ cognoſcere poteſt, *t.* 5. *l. unic. c.* 1. *n.* 24. ubi alia exempla de quæſtione incidente invenies, & Vid. *Juriſdictio.*

INCOMPATIBILITAS.

Non datur in actu, ſed in habitu, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 89. ubi exemplum invenies.

INCORPORATIO.

Diffinitur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 25.

Ab inventario valdè differt, ibid. *n.* 24.

INDIGNUS, INCAPAX.

Indignus quis ſit? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 6.

Et quis incapax? Ibid.

De indignitate nemo agere, vel excipere poteſt, niſi fiſcus, ibid. *n.* 3.

Indignus ſuccedit, & acquirit, ſed incapax ipſo jure repellitur, ibid. *n.* 5.

Indignus actionem teſtamenti habet, gradum conſtituit, facitque deficere conditionem, *Si ſine liberis*, ibid. *n.* 11.

Contrarium tamen in incapace procedit, ibid. *n.* 6. & 12.

Indignus, & incapax eſt, quem teſtator declaravit indignum in teſtamento, vel codicillo, vel in alia præfecta diſpoſitione, ibid. *n.* 99.

Quando hæreditas indigno auferatur à fiſco? Vid. *Fiſcus.*

Incapaces in duplici differentia ſunt, ſcilicet, ſimpliciter, & ſecundum quid; & qui hi ſint? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 1. & 2.

Incapax ſecundum quid eſt ſervus accuſatus de adulterio cum domina, à qua inſtitui nequit, pendente accuſatione, ibid. *n.* 3.

Ab alio tamen ſicut quilibet alienus ſervus inſtitui poteſt, ibid. *n.* 4.

Contrahentes inceſtas nuptias, nec ex teſtamento, nec ab inteſtato ſucceſſores habere poſſunt, ibid. *n.* 5. *Cum ſeqq.* ubi multa in puncto traduntur.

Spurii etiam, ſecundum quid incapaces ſunt, ibid. *n.* 13.

Et manu propria ſibi ſcribentes aliquid in teſtamento alterius, ibid. *n.* 14. quod ampliatur, & limitatur, & limitatur, ibid. *à n.* 15. *uſq. ad n.* 31.

Incapax etiam ſecundum quid eſt ille, quem lex communis, aut municipalis incapacem, conſtituit, ibid. *n.* 32.

Et ille, qui per teſtatorem ab ejus ſucceſſione repellitur, ibid. *n.* 33.

Incapax reſpectu ſucceſſionis alicujus teſtatoris gradum non facit, lineam non conſtituit, & pro mortuo habetur, ibid. *n.* 34.

An capacitas ſuperveniens noceat tertio jus quæſitum habenti? Ibid. *n.* 35.

An incapacitas ſuperveniens poſt acquiſitionem noceat? Ibid. *n.* 37. & 38.

Incapacitas an ad deſcendentes incapacis extendatur? Per caſus reſolvitur, *n.* 40. *Cum ſeqq.* ubi *n.* 40. & 41. agitur de eo caſu quando quis excluditur ob ingratitudinem; & *n.* 42. de caſu, quando quis excluditur ob aliquam rationem, quæ militat in omnibus ſucceſſoribus.

Quando ratio incapacitatis in diſpoſitione non eſt expreſſa. diſpoſitio ex identitate non extenditur, ibid. *n.* 43.

Quando ratio eſt generalis diſpoſitio ad alios caſus, qui ſub ratione veniunt, ampliatur, licèt diſpoſitio pœnalis, & correctoria ſit, ibid. *n.* 44. & 45. & *n.* 48.

Si ratio adjecta eſt verbis teſtatoris limitatis, non datur extenſio, ibid. *n.* 47.

An ſint incapaces ſucceſſionis maioratus Vid. *Maioratus.*

Quid quando quis à teſtatore excluditur ob aliquam rationem, ſeu cauſam, quæ ceſſat, ibid. *n.* 52.

Incapacitas ex uno capite non officit, ut quis ex alio capite ſuccedat, ibid. *n.* 53.

Incapaces ſucceſſionis ſunt fratres minoris Ordinis Sancti Franciſci, qui bona neque in communi poſſidere poſſunt, ibid. *n.* 57.

Quod extèditur ad legata particularia, ibid. *n.* 58.

Neque æſtimatio debetur monaſterio incapaci, ibid. *n.* 59.

Hujuſmodi Monachi à Religione expulſi adhuc incapaces acquirendi manent, ibid. *n.* 60.

Et quibus in hoc caſu acquirant? Ibid. *n.* 61.

Quid ſi profeſſio nulla judicetur? Ibid. *n.* 62.

Et Vid. *Monachus.*

Quid in aliis Religioſis mendicãtibus? Ibid. *n.* 64.

Quid in Patribus ſocietatis Jeſu, & in carmelitis, & aliis? Ibid. *n.* 65. *Cum ſeqq.*

Neque etiam inſtitui poſſunt cum onere hæreditatem reſtituendi alicui tertio, ibid. *n.* 70.

Fratres tertiæ Ordinis Divi Franciſci capaces ſucceſſionis ſunt, ibid. *n.* 71.

Ita omnes moniales etiam Divi Franciſci, ibid. *n.* 72. & 73.

Ita Novitii dum profeſſionem non emittunt, & hac ſecuta, quibus devolvatur? Ibid. *n.* 74. & 76.

Eccleſiæ fratrum minorum hæredes inſtitui, & legata capere poſſunt, & quare? *n.* 79. & 80. Contrarium *n.* 81.

Circa verò alimenta modica, & pro una vice incapacitas non procedit, ibid. *n.* 82.

Neque in anniverſariis relictis pro miſſis dicendis, ibid. *n.* 83.

Neque in iis, quæ per eſcem, & potum conſumuntur, ibid. *n.* 84.

Incapaces divisionem bonorum, nec ex testamento, nec ab intestato petere valent, imò sequentibus locus aperitur, ibid. *n.* 56.
Filii Orthodoxi hæreticorum an incapaces sint? Ibid. *n.* 85. *Cum seqq.*
Quid in filiis rei criminis læsæ Magestatis divinæ, atque humanæ? Ibid. *n.* 89.
Quid in ipsis hæreticis, & reis criminis læsæ Magestatis? Ibid. *n.* 90.
Et Vid. *Hæreticus, & Fiscus; & Maioratus.*
Quid in deportatis tum jure communi, tum jure nostro attento? Ibid. *n.* 98. *&* 99.
Quid in damnatis ad triremes, utroque jure attento? Ibid. *n.* 100. *Cum seqq.* ubi de alimentis.
Quid circa servos pœnæ? Ibid. *n.* 103. *Cum seqq.*
Quis, attento jure nostro Regio servus pœnæ sit? Ibid. *n.* 104.
Condemnatus ad mortem quando, & quomodo testare possit, nostro jure etiam attento? Ibid. *n.* 105. *Cum seqq.* & Vid. Infra.
Excomunicatus an incapax successionis sit? Ibid. *n.* 109.
An captivi? *n.* 110. *Cum seqq. & l.* 2. *t.* 2. *c.* 5. *n.* 87.
An baniti? *n.* 112. *&* 113. *d. t.* 2. *l.* 2. *c.* 3.
An incertæ personæ, vel causæ piæ? Ibid. *n.* 114. *Cum seqq.*
Capacitas succedendi in hæredibus extraneis, aut in suis quibus temporibus, & in quibus casibus requiratur? Ibid. *n.* 118. *Cum seqq.*
Transfugæ an incapaces successionis sint? Ibid. *n.* 123.
Assassinus incapax est successionis, ibid. *n.* 125.
Ejus bona fiunt primi occupantis, ibid. *d. n.* 125.
A' quolibet privato impunè occidi potest, ibid. *n.* 126.
Dignitates, honores, ac officia amittit; eis relictum ad substitutum, seu successores ab intestato pertinet, ibid. *n.* 127.
Multi autem incapaces numerantur, ibid. *n.* 128. *Cum seqq.*
Parricida quando incapax sit? Ibid. *n.* 132.
Civitates hostium, communitas Judæorum, vel aliorum infidelium incapaces sunt, ibid. *n.* 133.
Collegium illicitum, ibid. *n.* 134.
An ejus personæ? Ibid. *n.* 135.
Filiæ incapaces, filiorum appellatione non veniunt, nec in eorum numero computantur ad ullum juris effectum, ibid. *n.* 136.
Quando incapacitas noceat in successione maioratus? Vid. *Maioratus.*
Regulariter descendentes usque in infinitum, & ascendentes à divisione bonorum ascendentium, vel descendentium non excluduntur ob illorum delicta, seu incapacitatem, imò bona damnatorum ascendentibus, & descendentibus usque in infinitum debentur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 4. *n.* 1.
Quod procedit etiam si ille, cujus bona veniunt confiscanda se occidat, ibid. *n.* 2.
Quando autem bona occidentis se ipsum fisco pertineant, vel non? Multipliciter declaratur, ibid. *n.* 3. *Cum seqq.* ubi aliqua de cadavere suspendendo, vel non.
Ex bonis confiscatis an deducenda sit legitima descendentium, seu ascendentium, alimenta, & dotes? Traditur, & ampliatur, ibid. *n.* 16. *Cum seqq.*
Sed limitatur in crimine hæresis, ibid. *n.* 28. *Cum seqq.*
Et in crimine læsæ Magestatis humanæ, ibid. *n.* 32. *Cum seqq.*
Damnatus ad mortem habens filios inter eos testari potest, & meliorationes facere, excepto crimine læsæ Magestatis divinæ, seu humanæ quia tunc nec ad pias causas testari valet, ibid. *n.* 36. *&* 37.
Regula procedit etiam in clericis filios habentibus, quo ad bona profectitia, ibid. *n.* 39.
Procedit etiam licèt Judex in sententia expræssé bona publicaverit, in casu, in quo publicanda erant in pœnæ consequentiã, ibid. *n.* 40.
An descendentes, vel ascendentes excludantur à bonis acquisitis post crimen comissum ante sententiam? Ibid. *n.* 41 *&* 42.
Crimen, seu delictum patris, licèt læsæ Magestatis Divinæ, seu humanæ sit, filio non nocet quoad bona maioratus, seu fideicomissi, ibid. *n.* 43. quod declaratur, *n. seqq.*
An, & quando noceat in bonis Regiæ coronæ? Ibid. *n.* 44. *Cum seqq.*
An crimen comissum à monacho monasterio noceat? Vid. *Monachus.*
Delictum patris, seu ascendentis an noceat successoribus quo ad emphyteusim? Ibid. *n.* 52.
Multi tamen sunt casus, in quibus delictum patris filiis nocet, quo ad successionem, & divisionem, qui recensentur, ibid. *n.* 53. *Cum seqq.*
Parentes, vel ascendentes baniti quando incapaces fiant succedendi descendentibus? *t.* 2. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 21. quod declaratur, *n.* 23. *&* *n.* 25. *Cum seqq.* ubi de restituto à Principe, & de postliminium reverso.
Confiscatio non reddit condemnatum incapacem, ibid. *n.* 24.
An pater cæterique ascendentes ob delictum descendentium priventur legitima de bonis eorum? Vid. *Pater.*
Infans ob non redimendum captum ab hostibus successione non privatur, nisi maior 18. annorum sit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 65.
Beneficio testatoris indignus est, qui ejus onus negligit, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 12. *& d. t. l.* 5. *c.* 3. *n.* 89.
Nisi testator etiam sine onere relicturus semper esset, ibid. *n.* 90.
Si hæres, vel legatarius educationem filiorum testatoris

teſtatoris ſibi injunctam recuſet, legato, vel hæreditate privatur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 3. *à n.* 88. ubi declaratur.
Recuſans curam ſibi relicta perdit, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 25.
Tutelam recuſantes an, & quando hæreditatem, vel legatum amittant? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *à n.* 34. ubi quæſtiones invenies, *& d. t.* 3. *l.* 3. *c.* 15. *Per tot.* ubi latè, ubi cui applicetur, & an tertio noceat?
Et quando ob non petitum tutorem? Latè, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 8. *Per tot.* ubi ampliationes, & limitationes invenies, & quæſtiones inpuncto.
Et quando mater convocans ad ſecundas nuptias, non petito tutore? *t.* 3. *l.* 3. *c.* 9. *Per tot. & c.* 10. *Per tot.*
Et Vid. *Mater, & Pater.*
Et Vid. *Curator.*
Qui libertatem tergiverſatus eſt ſucceſſione privatur, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 37. *&* 38.
Impugnans teſtamentum relicto privatur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 15.
Niſi tanquam tutor, vel curator alterius impugnaſſet, ſicut teſtamentum tanquam tutor, vel curator approbans ſibi non præjudicat, ibid. *n.* 13. *&* 14.

INDIVIDUUM.

Adminiſtrationes quando individuæ, aut dividuæ ex mente contrahentium ſint? Et quid in dubio? *t.* 4. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 19. *Cum ſeqq.*
Quando negotium unum, & in ſeparatum dicatur? Ibid. *n.* 27. *Cum ſeqq.*
Inter matrem, & filium duplex patrimonium eſt, & duplex adminiſtratio, ibid. *n.* 33.
Res dividua quando ex mente contrahentium individua fiat? Ibid. *n.* 38.
Introitus, & exitus quando diverſi, aut individui ſint? Ibid. *n.* 43. *&* 45. *& l.* 8. *c.* 7. *n.* 54. *& ſeqq.* ubi declaratur.
Individua cauſa, ſeu connexa, quæ ſit? *t.* 5. *l. unic. c.* 4. *à n.* 15.
Imò individua privilegium ad conſortes litis extenditur, ibid. *n.* 15. ubi de privilegio avocandi.
Vid. *Diviſio.*

INDUCIÆ.

Inducis conceſſis ad tempus, eo finito, nova libelli incipiendi occaſio non videtur; *t.* 4. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 46.

INDUSTRIA.

Induſtria ſua nemini debet eſſe damnoſa, imò utilis, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *n.* 80. *& ſeqq.* & Vid. *Salarium.*

INFAMIA, INFAMIS.

Pactionibus contraveniens infamia notatur, & actione competenti privatur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 18. *n.* 45.
Tutor remotus à tutela, quia contra voluntatem matris, & ſimilium datus fuit, infamia non notatur, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 34.
Quando remotio à tutela infamiam irroget? *t.* 3. *l.* 8. *c.* 2. *n.* 36. *& d. l. c.* 5. *à n.* 11. *Cum ſeqq.*
Infami, nec tutores, nec curatores dari poſſunt, ibid. *d. c.* 4. *n.* 66. ubi quis infamis dicatur? Remiſſivè.
Infamis an advocatus eſſe poſſit, & an pro pupillo? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 102. *&* 103.
Infamiæ pœna magna eſt, & reſpectu virorum honeſtorum pro pœna corporali, & mortis habetur, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 14.
Honeſtioribus, & nobilioribus hominibus infamiæ pœna ſatis gravis ruputatur, ibid. *n.* 29.

INFANS.

Infans quis ſit, ejus definitio? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 5.
Infantis nullæ ſunt operæ, ibid. *n.* 7.
Nullus conſenſus, ibid. *n.* 8.
Quidquid vidit, ignorat, ibid. *n.* 9. *&* *n.* 21.
Infans parum à furioſo diſtat, ibid. *n.* 10.
Infans per ſe nullum actum, ut contractum facere poteſt, ibid. *n.* 6.
Nec cum authoritate tutoris ſe alteri obligari, vel alterum ſibi, ibid. *n.* 11. *&* *n.* 20. ubi de infantiæ proximo.
Nec naturaliter obligatur, ibid. *n.* 30.
Nec cum authoritate tutoris maioratum inſtituere, ibid. *n.* 12.
Nec citari, vel convenire, vel conveniri in judicio, ſed ejus tutor convenire, vel conveniri poteſt, ibid. *n.* 13. *& d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 51.
Etiam in ſpiritualibus infans Judicem adire nequit, *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 14. ubi quod acta nomine tutoris fabricari debent.
Neque etiam in judicio cum fideijuſſore audiendus eſt, & ſi de facto audiatur, neque judicium tenet, nec fideijuſſor obligatur, ibid. *n.* 15. *&* 16.
Sed tutor, & non curator dandus eſt, aliàs acta nulla ſunt, ibid. *n.* 18.
Nec aliquem criminaliter infans accuſare poteſt, ſed ejus tutor audiendus eſt, ibid. *n.* 19. ubi etiam de minore, niſi ſuam, ſuorum ve injuriam proſequatur.
Infans compromittere non poteſt, ſed ſi fideijuſores præſtet, hi ad pœnam obligantur, ibid. *n.* 17.
Delictum committere non poteſt nec pro eo conveniri, nec ejus tutor, ibid. *n.* 20.
Infans doli capax non eſt, ibid. *n.* 21.
Nec auxilio reſtitutionis indiget, ſed ipſo jure à crimine iſentus dicitur, ibid. *n.* 22.
Etiam ſi dolum commiſerit, ibid. *n.* 23.
Infans terreri nequit, nec ferula cædi, ibid. *n.* 24.
Sententia etiam in favorem infantis, deficiente tutore, valida non eſt, ibid. *n.* 25.
Infans nec ſtipulare, nec promittere, etiam tutore authore, poteſt, ibid. *n.* 26. ubi declaratur.

Sed utilitatis causa receptum est, stipulari potest, *t. 3. l. 6. c. 42. n. 99.*
Nec hæreditatem adire, vel bonorum possessionem petere, sed tutor utilitatis causa id efficere potest, ibid. *n. 27. d. t. 3. l. 5. c. 5.*
Contrarium, *n. 41.* ubi de restitutione ex Trebelliano.
Infans ad emphyteusim, maioratum, capellam, vel quid simile nominare nequit, nec ad beneficia, vel officia præsentare, ibid. *n. 28.* ubi quod à tutore facienda sunt.
Contrarium, *t. 3. l. 6. c. 18. n. 5.* Vid. *Præsentatio.*
Infans feudum, aut emphyteusim acquirere nequit, *t. 3. l. 5. c. 7. n. 52.*
Infans an pacem delicti facere possit? Vid. *Venia.*
Infans etiam unius diei masculus ordinari potest, & ordines sacros, & eorum charateres recipi, si baptisatus fuerit, licèt promovens puniatur, *t. 3. d. l. 5. c. 5. n. 31.*
Sic ordinatus Capellaniæ laicalis erectæ sine authoritate ordinarii capax est, & pensionis, ibid. *n. 32.*
Infans, authore tutore, usucapere potest, & pupillus tutore authore possidere incipere, ibid. *n. 33.*
Ita infans, & dominium acquirere, & possessionem jocalium, ibid. *n. 35. & n. 41. & d. t. l. 6. c. 42. n. 96. & 98.*
Infans si fari potest, tutore authore, pro hærede se gerere valet, ibid. *n. 34. d. t. 3. l. 5. c. 5.*
Infanti donari potest, & an in eo donatio remuneratoria verificari possit? Ibid. *n. 36. & 37.*
Infans de concilio esse potest, & de prioribus potest coronari Rex, ibid. *n. 38.*
Miles fieri potest, ibid. *n. 39.*
Ei dignitas, & beneficium Ecclesiasticum conferre, ibid. *n. 40.*
Emancipari etiam potest, ibid. *d. n. 40.*
Infans factus ex contractu, vel actu locupletior in tantum tenebitur, ibid. *n. 42.*
Infans licèt pro repræsaliis capi non possit, ejus bona capi possunt, ibid. *n. 43.*
Infans consuetudine legatur, ibid. *n. 44.*
Et rem suam salvam fore stipulare potest quocunque modo balbutire possit ibid. *n. 45.*
Pupillus, pupilla ve fari potentes, authoritate tutoris, & sine illa possessionem maioratus capere possunt, ibid. *n. 46.*
Infans apud quem educari, & à quo ali debet, *t. 3. l. 5. c. 2. Per tot.* & Vid. *Educatio.*
Puellæ infantes ante septimum annum complectum nec etiam educationis causa in monasteria monialium recipi possunt, *d. t. 3. l. 5. c. 5. n. 47.*
Sed etiam masculi, & infantiæ proximi in monasteria introire possunt, secus pubertati proximi, ibid. *n. 54.*
Infantes ante septenium sacramentum confirmationis suscipere non debent, ibid. *n. 48.*
Nec missas audire tenentur, ibid. *n. 49.*
Nec diebus prohibitis à carnibus abstinere, ibid. *n. 50.*
Nec præcepto confessionis obligantur, ibid. *n. 51.*
Nec possunt esse patres spirituales ad Baptismum, confirmationem, vel matrimonium, secus post, ibid. *n. 53.*
Sacramentum extremæ unctionis recipere possunt, ibid. *n. 54.*
Infans succedens maioratui an ad onus annexandi tertiam teneatur? Ibid. *n. 55.*
Et ad cætera onera maioratus tenetur, ibid. *n. 56.*
Infans ex quasi contractu obligatur, ibid. *n. 57. & d. l. 5. c. 6. n. 44.*
Privilegia triginta concessa minoribus referuntur, *d. t. 3. l. 5. c. 5. n. 58. Cum seqq.* & sequentes sunt.
Judex nemine petente ex motu proprio restitutionem concedere potest, ibid. *n. 59.*
Et advocatum, & procuratorem dare, ibid. *n. 60.*
Fæmina etiam pro minore comparere potest, & opponere, ibid. *n. 61.*
Licèt nemo admittatur ad excipiendum, vel probandum quod sibi non interest, favore tamen minoris admittitur, ibid. *n. 62.*
Minori plus tempore petenti induciæ non duplicantur, ibid. *n. 63.*
Ex gestione negotiorum non tenetur, nisi quatenus locupletior factus fuerit, ibid. *n. 64.*
Non privatur successione ob negligentiam non redimendi captum ab hostibus, nisi maior 18. ann. sit, ibid. *n. 65.*
Minor sine tutore juramentum deferre non potest, ibid. *n. 66.*
Præjurium non incurrit in foro extreno, secus in interno si doli capax sit, ibid. *n. 67.*
De evictione sine denuntiatione agit, ibid. *n. 68.*
Ejus domus ob crimen falsæ monetæ ibi fabricatæ non confiscatur, ibid. *n. 69.*
Infans non punitur, ibid. *n. 70.*
Partem quam ipse velit minor eligere potest, in divisionibus, ibid. *n. 71.*
In omnibus casibus, in quibus appellare non potest, restitutionem petere valet, ibid. *n. 72.*
Feudum non perdit, ob non promissam fidelitatem, ibid. *n. 73.*
Nec ob homagium intra annum non promissum feudum amittit, ibid. *n. 74.*
Minor vendens rem sine solemnitatibus dominium retinet, & nihilominus emptoris damno periculum rei cedit, ibid. *n. 75.*
In derrogatione privilegiorum privilegia minorum derogata non censentur, ibid. *n. 76.*
Quando agitur de hæreditate contra minorem causa dormit, donec maior fiat, ibid. *n. 77.*
Minor ante 18. annum complectum non comprehenditur in mandato Regis jubentis, ut de

de quolibet domo unus ad bellum vadat, ibid. *n.* 78.
Minor pœna falsi non punitur, ibid. *n.* 79.
Bona immobilia sine decreto alienare nequit, ibid. *n.* 80.
Non probans quod sibi utile est, restituitur, ibid. *n.* 81.
Et contra voluntarium compromissum restituitur, ibid. *n.* 82.
Ita minor fideijubens, ibid. *n.* 83.
Et adversus hæreditatem damnosam, ibid. *n.* 84.
Et contra sententiam latam, ibid. *n.* 85.
Et adversus dotem à tutore cõstitutam, ibid. *n.* 86.
Et contra juramentum, ibid. *n.* 87.
Meliorem suam conditionem facere potest, sed non deteriorem, ibid. *n.* 88.
In pubes nec authore patre obligatur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 11.
Vid. *Authoritas, Curator, Minor, Pupillus, Restitutio, & Tutor.*

INFIRMITAS.

Vid. *Morbus.*

INGENIA.

Vid. *Mos.*

INGRATITUDO.

Manifesta ingratitudo est beneficium accipere, & legem beneficii contemnere, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 125.
Contra ingratos nulla lex est, nec sufficeret, & quare? *t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 15.

INIMICITIA, INIMICUS.

Inimicus semper contra eum, quem odio habet, machinatur, & contra affines suos, *t.* 3. *l.* 5. *n.* 31. & 32.
Unusquisque tenetur ab insidiis inimici, & circunspectus incidere, ibid. *n.* 32.
Inimico credendum non est, nec illi confidendum, ibid. *d. n.* 32.
Ab inimico reconsiliato cavendum est, cujus sermo nunquam amicus putatur, ibid. *d. n.* 32.
Ab inimicis separandum est, ibid. *d. n.* 32.
Nihil interest an ex insidiis, an aperto marte pugnetur, ibid. *d. n.* 32.
Inimicis parentum orphani in locatum dari non debent, ibid. *n.* 30.
Inimicus tutor pupilli, vel parentum tanquam suspectus removendus est, & quare? *t.* 3. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 21. & *seqq.*
Nec inimico fratris pupillus tradi debet, ibid. *n.* 23.
Inimicum inimico in commodare velle suspicio est, ibid. *u.* 22.

INJURIA.

De injuriis factis nobilibus, vulgo *Fidalgos de linhagem*, Judex per se solum cognoscit, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 22.
Injuria vi aut fraude fit, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 55.
Injuriarum actione tenetur, qui idoneum fideijussorem recusat, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 17.
Tutor an remittere possit injuriam pupillo factam? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 23. *n.* 31.
An minor pacem facere? Ibid. *n.* 32. & Vid. *Venia.*
Et pacem faciendo filius, seu vindictam hæreditatem patris adire non censetur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 25. *n.* 19. & 20.
Allegans tutorem suspectum, & non probans injuriarum actione non tenetur, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 30. & 31.
Orphanos offendens Deo, & Regi injuriam infert, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 10. *n.* 6.

INNOCENS, INNOCENTIA.

Nequitia, & non innocentia magis invenitur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 6.

INSINUATIO

Donatio excessiva ad validitatem insinuatione indiget, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 109.
Donatio remuneratoria insinuatione non indiget intra valorem meritorum, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 78.
Donatio mutua seu reciproca insinuatione non indiget, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 14. *n.* 72. & 73.
Donatio ut confirmari possit, insinuatione indiget, aliàs solum intra legis quantitatem valet, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 69. & *t.* 2. *l.* 2. *c.* 14. *n.* 86.
An dos insinuatione indigeat? Vid. *Dos.*
Renuntiatio proprii juris, cum donatio sit, insinuationem requirit, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 14. *n.* 17.

INSTANTIA.

Instantia alia civilis, alia criminalis dicitur, & quorum finis sit? *t.* 3. *l.* 8. *c.* 4. *n.* 17.
Instantia civilis intra trienium finienda est, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 16. *n.* 6.
Quando tempus currat? Vid. *Terminus.*
Si res post litem contestatam pereat, instantia non perit, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 4. *n.* 52.
De instantia excusationis tutorum, Vid. *Excusatio.*
Vid. *Lis.*

INSTITOR, COMPLEMENTARIUS, Conresponsalis, Factor.

Institor etiam vocatus factor, seu complementarius, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 28.
Institor quis sit, & in quo à factore differat? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 74.
In quibus conveniant? Ibid. *n.* 76.
Factor quis sit? Ibid. *n.* 75.
Institor tacitè constitutus qualis sit? Ibid. *n.* 70. & 71. & *d. t. l.* 7. *c.* 9. *n.* 45. & *seqq.*
In quibus casibus institor, tacitus dominum obliget? Ibid. *n.* 72. & 73. *d. t.* 4. *l.* 5. *c.* 8.
Institores, factores, complementarii, & conresponsales actione mandati tenentur rationes reddere, ibid. *n.* 35. & *d. t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 31. & *d. t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 1.
Institoris materia per regulas mandatarii resolvitur, & dicta de institoribus ad alios administratores trahuntur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 50. & *d. t. l.* 7. *c.* 9. *n.* 1.

Proponentibus, & non aliis inſtitores rationes reddere tenentur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 38. *& d. t. l.* 7. *c.* 9. *n.* 22.
An uni ex pluribus proponentibus? *d. l.* 7. *c.* 9. *n.* 22. 24. *& n.* 43.
Ita tenentur eis qui ratam habuere propoſitionem? Ibid. *n.* 39. *d. t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *& d. t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 26.
Quando quis cenſeatur ratam habere propoſitionem? Ibid. *n.* 39. *d. c.* 8. *l.* 5. *& d. t.* 4. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 8. 29. *&* 30. *& d. t. l.* 7. *c.* 9. *à n.* 44.
Deputanti rationes reddere tenentur, *t.* 4. *l.* 4. *d. c.* 1. *n.* 9. *&* 29.
An pupillus, ſeu adultus aut alius dominus adminiſtrationis cogere poſſit inſtitores à tutore, vel curatore, aut alio, ad rationes reddendas? *t.* 4. *d. l.* 4. *c.* 1. *d. n.* 8. 29. *&* 30. *& d. t. l.* 5. *c.* 8. *n.* 40.
An particeps ſocietatis, vel ſocius ſocii? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 48. *&* 49.
An inſtitores nomine inſtitorio contrahentes poſſint à contrahentibus conveniri, ut factum præſtandi rationes ipſis contrahentibus patiantur? Per caſus reſolvitur, *d. t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *à n.* 41.
Inſtitor, factor, curator, tutor, procurator quando finito officio teneantur contrahentibus cum eis, vel non? *d. t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 44. *&* 45. *& d. t.* 4. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 13. *& d. l.* 7. *c.* 9. *n.* 55. *&* 56. *& ſeqq.*
Licèt inſtitor, factor, & ſimiles alieno nomine gerentes finito officio conveniri non poſſint à contrahentibus conveniri, eos tamen proponentes, ſeu eligentes conveniri poſſunt, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 46.
Proponentis actione inſtitoria tenentur contrahentibus cum inſtitoribus, ibid. *n.* 36. *&* 37. ubi quod nihil refert quod ipſe dominus proponat, vel alius ſuo nomine jus proponendi habens, ibid. *n.* 36. *&* 37.
Unde dicatur actio inſtitoria, an conveniat cum exercitoria? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 3. *& ſeqq.* ubi *à n.* 12. in quibus differant?
Ad quid, & in quibus caſibus proponens teneatur? Ibid. *à n.* 47. *d. t.* 4. *l.* 5. *c.* 8.
Et Vid. *Proponens.*
Si inſtitor decoxerit, mandatum revocatum cenſetur, ibid. *n.* 63. ubi quando quis decoctus dicatur?
Inſtitor contrahens contra formam præpoſitionis dominum non obligat, ſicut ſocius ſocium non obligat contrahens contra capitula ſocietatis, ibid. *n.* 64.
An nomine proprio, an nomine inſtitorio inſtitor contrahere dicatur? Ibid. *n.* 68. *& ſeqq.*
Quid quando cum valdè amico contraxit? Ibid. *n.* 69.
Inſtitor qui eſſe poſſint? Ibid. *n.* 80. *& d. t. l.* 7. *c.* 9. *n.* 4. *& à n.* 33. ubi de uxore filiofamilias, ſervo, & aliis.
Unius negotii plures ſocii in diverſis provinciis adminiſtrantibus ad invitem inſtitores dicuntur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 43.
Inſtitor in quo differat à procuratore? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 18, *&* 19.
Habita fide de pretio vendere poſſunt, ibid. *n.* 19.
Inſtitor præpoſitus negotiatione particulari aliam exercere nequit dominum obligando, ibid. *n.* 50.
Inſtitor an teneatur rationes reddere ei, qui ad negotiandum pecuniam tradit alterius nomine? Ibid. *n.* 53. *&* 54.
Inſtitor ſine mandato quando mutuum accipere poſſit, vel non? Ibid. *n.* 38. *&* 39.
Vid *Mutuum.*
Quo in tempore inſtitor, & ſimiles rationes reddere debent? *d. t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 31.
De qua culpa teneantur? Ibid. *n.* 29. *&* 30. ubi de dolo.
Et de quibus rationem reddere debeant? Ibid. *n.* 37. *& ſeqq. &* 51. ubi de geſtis; ex quibus dominus non obligatur.
An teneatur de factis, & non factis per ſuos ſubſtitutos? Ibid. *n.* 40.
Et Vid. *Subrogans.*
Si plures in ſolidum præpoſiti fuerint abſque diſtinctione, unuſquiſque in ſolidum rationes reddere tenetur, ibid. *n.* 21.
Sed inſtitor non gerens non tenetur, niſi prius gerentibus excuſſis, ibid. *n.* 52. ubi limitationes aliæ generales dantur.
Actio adverſus inſtitores, & eis competens ad hæredes, & in hæredes tranſit, ibid. *n.* 32.
Si ratio uni ex proponentibus ſine colluſione data fuerit, aliis inſtitor reddere non tenetur, ibid. *n.* 25.
Inſtitor unus ab alio rationem petere nequit, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 50.
Factores ad colligendos fructus ex mutuo dominum non obligant, niſi in utilitatem verſum fuiſſe probetur, ibid. *n.* 58. *d. t.* 4. *l.* 7. *c.* 9.
Inſtitores capitulorum, epiſcopoum, vel univerſitatis ad quid teneantur? Ibid. *n.* 59.
Inſtitores à præponentibus ſalarium accipere debent, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 14.
Commiſſarii mandatarii ſunt, & aliquando negotiorum geſtores, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 12. *n.* 29.
Commiſſarii omnes hodie de generalia ſtilo mercantili ſalarium habere debent, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 109.
Et quale ſit? Vid. *Salarium.*
Dicta de inſtitoribus in complementariis, & conreſponſalibus procedunt, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 60.
Vid. *Mutuum, Nauta, Præponens, & Socius.*

INSTRUMENTUM.

Inſtrumentum locum, annum, menſem, & diem continere debet, aliàs non valet, nec probat, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 7. *n.* 2. *&* 6.

Sed

Sed ſcriptura privata prædicta non requirit, ibid. *n.* 10.
Quid in teſtamento ? Vid. *Teſtamentum.*
Prioritas inſtrumentorum eodem die confectorum, quomodo cognoſcatur? Vid. *Præferentia.*
Inſtrumentum publicum rem claram, manifeſtam, probationem probatam facit, lexque dicitur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 19.
Per inſtrumentum veritas abſque ullo examine probatur, ibid. *n.* 20.
Ita probat ſive ab actore, ſive à reo producatur, tum favoris, tum præjudicii reſpectu, ibid. *n.* 21.
Ubi caſus inſtrumenti datur diſputandum non eſt, ibid. *n.* 22. *&* 91.
Caſum legis ad favorem illud habentis inſtrumentum inducit, ibid. *n.* 92.
Inſtrumentum de teſtu dicitur, id eſt, quod in ſe habet, ex ipſo comprobatur, ibid. *n.* 93.
Inſtrumentum vim definitionis, & ſententiæ habet, ibid. *n.* 94.
Inſtrumentum operatur, quod debitor pro condemnato habeatur, ibid. *n.* 95.
Inſtrumentum nullum ab obſervantia validitatem recipit, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 23.
De predito inſtrumento, & ejus nota per teſtes contractum probari poteſt, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 114. *&* *t.* 2. *l.* 7. *c.* 16. *à n.* 6. ubi quæ requirantur ad reformationem inſtrumenti deperditi.
Tenor inſtrumenti ſolùm perdictum notarii illud conficientis non probatur, *t.* 4. *d. l.* 5. *c.* 3. *n.* 115.
Quod à notario omiſſum fuerit per errorem, vel oblivionem per teſtes ſuppleri poteſt, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 256.
Inſtrumento publico quando non indigeatur ? *t.* 4. *d. l.* 5. *c.* 3. *à n.* 99. *&* *ſeqq.*
Inſtrumentum dotis an ante diviſionem executioni demandari poſſit ? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 16. *n.* 90.
Inſtrumenta bonorum, & jurium hæreditatis apud hæredem, & non apud uſufructuarium manere debent, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 73.
Et apud inventariantem, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 127.
Quando inſtrumenta, aut alias ſcripturas tutor reſtituere debeat, tanquam reſiduum rationum, & quando tradita præſumantur ? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 16. *à n.* 15.
Vid. *Falſitas, Liber, Probatio, & Scriptura.*

INTENSIO.

Intentio operantium non extenditur ad caſum non cogitatum, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 104.

INTERDICTUM.

Interdictum Eccleſiaſticum ad tempus ſuſpenſum, eo finito, vires reaſſumit, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 47.
Si pupillus vel minor à ſua poſſeſſione ſpoliati fuerint, ante omnia reſtituendi ſunt, & id curare debent tutores, & curatores, per regulam, quod ſpoliatus ante omnia reſtituendus eſt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 44. *n.* 1. ubi *n. ſeqq.* ampliatur, & limitatur multifarie, *&* *d. t. l.* 6. *c.* 43. *n.* 25.
Pro quaſi poſſeſſione interdictum unde vi competit, ibid. *n.* 5. *&* *ſeqq.* *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 44.
Dicta de aliis remediis poſſeſſoriis locum in ſpolio habent, & quare ? Ibid. *à n.* 5. *Cum ſeqq.*
Agens interdicto unde vi ſuæ poſſeſſionis titulum exhibere non tenetur, ibid. *n.* 11.
Niſi in beneficialibus agatur, ibid. *n.* 86.
Interdictum competit etiam pro ſpolio à Judice illato, ibid. *à n.* 12. ubi quomodo de eo agi oportet, *&* *à n.* 117. ubi de ſpoliato à Principe, & ibi declaratur.
Interdictum competit, ſi res à condemnato auferatur intra decem dies, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 4. *n.* 37.
Minor, & filiusfamilias abſque tutore, & patre hoc interdictum intentare poſſunt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 45. *n.* 15. *&* 16.
Adverſus quos interdictum intentari poſſit? Ibid. *n.* 17. *&* 18. *&* *n.* 22. ubi quod violentus poſſeſſore, & clandeſtinus à pari procedunt, *&* *n.* 36. *&* 37. ubi de legatariis, & fideicomiſſariis capientes poſſeſſionem propria authoritate, *&* *n.* 90. ubi de tertio, & de procuratore.
Exceptio criminis quando in hoc interdicto adverſus agentem opponi poſſit ? Ibid. *à n.* 19.
Nec exceptio dominii opponi poteſt, ibid. *n.* 24.
Unde fur, & prædo reſtituitur, ibid. *n.* 25. *&* *d. l.* *&* *t. c.* 43. *à n.* 44. ubi declaratur.
Uſusfructuarius, etiam interdicto agere poſſunt, ibid. *n.* 26. *d. l.* 6. *t.* 3. *c.* 44.
An creditori hypothecarii ? Ibid. *n.* 27.
An emphyteutæ, & vaſſalo ? Ibid. *n.* 28. *&* *ſeqq.* *&* 104. *&* *ſeqq.*
Quando ratione civilis poſſeſſionis interdictum competat ? Ibid. *n.* 29. *&* *ſeqq.*
An ratione poſſeſſionis ex vi clauſulæ, conſtituti ? Ibid. *n.* 32. *&* *ſeqq.* *&* *n.* 93.
Et an ratione poſſeſſionis, ex vi ſtatuti illam transferentis, ibid. *n.* 38. *&* *d. l. c.* 42. *n.* 14.
Et an ratione poſſeſſionis ab alio acquiſitæ? Ibid. *n.* 39. *d. c.* 44. *t.* 3. *l.* 6. ubi de acquiſita à cohærede nomine cohæredum.
An pro juribus in corporalibus ? Ibid. *n.* 41. *&* *n.* 103.
An exceptio nullitatis tituli interdictum impediat ? Ibid. *à n.* 46.
Colonis, ſeu inquilinis quando competat? Ibid. *n.* 42. *&* *ſeqq.* ubi de officio nobile Judicis.
An exceptio ſimulationis, ſolutionis aut implementi allegari poſſit ? Ibid. *n.* 50.
An exceptio reconventionis ? Ibid. *n.* 51.
An compenſationis ? Ibid. *n.* 52.
An extinctionis crediti, & debiti? Ibid. *à n.* 53.
An exceptio dominii in continenti probandæ ? ibid. *à n.* 84.

An juramenti exceptio ? Ibid. *à n.* 107.
An exceptio contra inſtrumenta ? Ibid. *n.* 57.
An contra teſtes ? Ibid. *n.* 58. *&* 59.
An exceptio erroris ? Ibid. *n.* 56.
An reſtitutio in integrum admittatur? Ibid. *n.* 60.
Interdictum etiam minori competit quando res ſua ei aufertur per tranſactionem ſine debitis ſolemnitatibus factam, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 83.
Interdictum competit etiam domino rei ſequeſtratæ, niſi tempore ſequeſtri poſſeſſio vacua eſſet, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 9. *n.* 30.
Et tutori, ſi mortuo pupillo, ſpolietur, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 13.
An ex poſſeſſione defuncti interdicta hæredibus, & ſucceſſoribus competant ? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 42. *n.* 6.
An inſtantia cæpta cum defuncto ſuper poſſeſſione ad hæredes tranſeat ? Ibid. *n.* 20.
An pro interdicto defuncto competenti hæredes experire poſſint ? Ibid. *n.* 21.
An ſucceſſori in Epiſcopatum, vel alterius dignitatis competat interdictum ratione poſſeſſionis ab anteceſſore adeptæ ? Ibid. *n.* 22. *& ſeqq.*
An contra hæreditatem jacentem ſpolium committatur ? Ibid. *n.* 25.
Qua ſpoliatus probare debeat, ut vincat, aliàs ſententia nulla erit ? Ibid. *n.* 67. *&* 68. *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 44.
Quibus modis ſpolium probetur, ibid. *n.* 99.
An reſtituatur ſi paſſus ſit probationes fieri de dominio ? Ibid. *n.* 69.
Interdictum non competit pro poſſeſſione habita ab eo, qui non proprio, ſed alieno nomine poſſidet, ibid. *à n.* 70. *& ſeqq.* ubi exempla.
Ceſſat interdictum ſi adverſus poſſeſſionem jura, brevia, & decreta Apoſtolica reſiſtant, ibid. *n.* 76. *&* 115. ubi declaratur.
Vel quando poſſeſſio ex gratia, vel jure familiaritatis habita fuerit, ibid. *n.* 77.
Vel quando poſſeſſorium cum petitorio mixturam habet, ibid. *n.* 78.
Ita quando culpa, ſeu facto proprio à poſſeſſione cecidit, ibid. *n.* 79.
An quando notorie conſtat de dominio ceſſet, & quando notoriè conſtari dicatur ? Ibid. *à n.* 80. *& d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 43. *à n.* 44.
An quando agitur de re, quæ ſine periculo recuperari non poteſt ? Ibid. *n.* 83. *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 44.
Si tempus, & locus ſpolii non exprimitur, interdictum ceſſat, ibid. *n.* 87.
Ita quando probatur, tertium eſſe in poſſeſſione eo tempore, quo ſpoliatus poſſidere prætendit, quia in hoc caſu non eſt de jure tertii allegare, ibid. *n.* 91. *&* 92.
Ita quando agitur de reſtitutione uxoris viro, data ſævitia, ibid. *n.* 94.
Ita quando tutor propria authoritate recuperat puellam à manibus matris ad ſecunda vota tranſeuntis, ibid. *n.* 23.
Ita quando poſſeſſio turbida fuerit, ibid. *à n.* 96. ubi quomodo poſſeſſio probetur? Et Vid. *Poſſeſſio.*
Ita quando poſſeſſio, vel quaſi acquiſita fuerit ſub conditione adhuc non exiſtente, ibid. *n.* 100.
Ita quando attentata fuerit, ibid. *n.* 101. *&* 102. ubi declaratur.
Ita quando datur juxta cauſa non continuandæ ſolutionis, ibid. *n.* 103. ubi multæ allegantur.
An tertius impediat reſtitutionem ſpolii ? Ibid. *n.* 120. *& ſeqq.* ubi quomodo admittendus ?
Alieno nomine poſſidens interdicto caret, ibid. *n.* 27.
De ſpolio intra annum, & diem à die ſpolii agi debet, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 42. *n.* 20. *& d. l. c.* 44. *n.* 35. *& n.* 41. *& n.* 88.
Pupillus, & minor adverſus lapſum anni reſtituitur, ibid. *d. c.* 44. *n.* 66.
Pro juribus in corporalibus currit à die denegatæ reſtitutionis, *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 44. *n.* 41. *&* 89. *& d. l. & t. c.* 43. *n.* 20.
In interdicto qui fructus veniant, & à quo tempore, ibid. *n.* 8. *Cum ſeqq. & n.* 116. *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 44.
Ante reſtitutionem omnimodam actioni ordinariæ ſpoliatus reſpondere non tenetur, imò in pacifica poſſeſſione manſceri ſunt per tantum temporis ſpatium per quantum ſpolium duravit, ibid. *n.* 14.
Coram quo Judice de ſpolio agi debet, ibid. *n.* 64. *&* 65. ubi etiam de minore agente.
Vid. *Manutentio, Poſſeſſio, Retentio, Spolium.*

INTERDICTUM SALVIANUM.

Utile interdictum Salvianum competit, cui competit actio hypothecaria, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 158.
Salvianum interdictum an detur creditoribus habentibus bona ſui debitoris obligata? Ibid. *n.* 159. *&* 160.
An contra quemlibet bonorum obligatorum poſſeſſorem ? Ibid. *n.* 161.
An contra ſingularem poſſeſſorem titulo poſſidentem ? Ibid. *n.* 162.
Exceptio altioris indaginis non admittitur in judicio Salviani interdicti, ibid. *n.* 154.
An admittatur exceptio excuſſionis? Ibid. *n.* 151. *Cum ſeqq.*
An competat pro legitima ? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 142.

INTERESSE.

Intereſſe quomodo definiatur ? *t.* 4. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 2.
Duplex eſt, aliud lucri ceſſantis, aliud damni emergentis, ibid. *n.* 3.
Noſtra intereſt quantum nobis abeſt, quantumque lucrari potuimus, ibid. *n.* 4.
Intereſſe damni emergentis quale ſit ? Ibid. *n.* 5.
Ejus exempla ſunt, cum carens pecunia res ſuas viliori pretio vendere cogitur, ut ſuis creditoribus ſatisfaciat, ibid. *d. n.* 5.

Vel

Vel ſi ædes, vel ſimile ædificium prolapſum, & caſum, vel ejus ruinam ex defectu pecuniæ ſolutæ reficere quis non poteſt, ibid. *n.* 6.
Ita quando venditor tradit rem ſine pretio ſoluto, & emptor eſt in mora, quo caſu quantitas fructuum damnum erit, ibid. *n.* 7. & Vid. *Emptio.*
Similiter quando emptor tradit pretium, & venditorem non tradit, ibid. *n.* 8.
Et quando tutor repudiavit legatum pupillo relictum, vel bonorum poſſeſſionem delatam, ibid. *n.* 9. & 10. ubi quod renuntiare nequit ſine ſolemnitatibus neceſſariis ad alienationem.
Vel quando tutor abſtinuit temerè, & inconſultò ab hæreditate paterna, ibid. *n.* 11.
Vel quia tutor res, quæ ſervando ſervari non poſſunt, non vendidit, vel ſine ſolemnitatibus vendit, ibid. *n.* 14. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 36. & *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. & 3. *Per tot.* & *t.* 4. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 41.
Vel quia non locavit res locandas, ibid. *d. t.* 4. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 14.
Si tutor vel curator modum, vel conditionem adjectam pupillo, ſeu minori adimplere non curaverint, ad intereſſe tenentur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 19.
Et ad intereſſe agere, vel ad reſtitutionem in integrum, in electione pupilli, ſeu minoris eſt, Ibid. *n.* 22. & 23.
Ita tutor, vel curator ad intereſſe tenetur, ſi adverſus moram reſtitutionem non petierint, ibid. *n.* 36.
Ita quando pecunias ad honeſtum lucrum apud nos idoneum depoſuerint, ibid. *n.* 42. & 43. ubi declaratur.
Ita quando contutorem, vel concuratorem ſuſpectos non poſtulaverint, ibid. *n.* 44.
Ita ad intereſſe tenetur tutor quando contractum nullum celebravit, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 50.
Ita tenetur quando aliquid fecit, vel omiſit, per quod patrimonium pupilli deminutionem paſſum fuit, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 14.
Et omnibus caſibus tenetur tutor de damno emergenti, in quibus debitor creditori tenetur, ibid. *n.* 15.
Si tutor, vel curatores pupilli non tradant, juramentum in litem affectionis deferetur, quo prævia Judicis taxatione, æſtimatio quanti plurimi probatur, ibid. *n.* 25.
Vid. *Æſtimatio, & Juramentum.*
Tutor, & curator falſis excuſationibus à tutela, & cura utens quando de intereſſe teneantur? *t.* 3. *l.* 3. *c.* 14. *Per tot.*
Tutor amittens poſſeſſionem bonorum pupilli ad intereſſe tenetur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 43. *n.* 15.
Ita tenetur quando pecunias in arca non collocavit, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 19. *Cum ſeqq.*
Ita tenetur propter hoc Judex, & Proviſor, ibid. *n.* 18.
Tenetur etiam tutor ad intereſſe pro his, quæ exigere neglexit, ſi liquida eſſent, ibid. *n.* 22. ubi alia loca aſſignantur, & *n.* 27. & *ſeqq.*
Tutor in uſus proprios pecunias pupillares convertens maximis uſuris ſubjicitur, ibid. *n.* 23.
Ad quas uſuras teneatur hodiè? Ibid. *à n.* 40.
Vel quando creditor ob non ſolutam pecuniam, ob moram debitoris, uſuras, vel cambia, pœnam, aut cenſus ſolvit, *t.* 4. *d. l.* 2. *c.* 11. *n.* 12.
Vel non emit ſuis temporibus neceſſaria ad victum, & veſtitum, & familiæ ſuæ, & poſtea maiori pretio emit, ibid. *n.* 13. ubi de aliis caſibus, remiſſivè.
Intereſſe lucri ceſſantis quale ſit, ibid. *d. t.* 4. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 16.
Ejus exempla ſunt quando tutor hæreditatem delatam pupillo repudiavit, ibid. *d. n.* 16.
Vid. *Aditio.*
Vel quando tutor reliquatus non fuit, quod minor de curatore provideretur, ibid. *n.* 17.
Ita hæres tutoris, ibid. *n.* 18.
Vel quia reliqua non ſolvit, ibid. *d. n.* 18. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 21. ubi etiam de hærede.
Vel quod ſuis pupillis debet non ſolvit, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 22. *n.* 15.
Vel quia tutor pecuniis, quas penès ſe habebat, data occaſione prædia non comparavit, ibid. *n.* 19. & *n.* 102. *d. t.* 4. *l.* 2. *c.* 11. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 25. & 26. ubi quando prædia non idonea comparavit, vel à ſuſpecto, & *c.* 7. *à n.* 10. Vid. *Emptio.*
Vel cenſum non emit, ibid. *n.* 19. & *n.* 102. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *à n.* 3.
Et Vid. *Cenſus.*
An hodie ceſſet in tutore neceſſitas collocandi pupillares pecunias? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 41.
Vel necavit ſervum pupilli hæredem inſtitutum, antequam hæreditatem adiret, quo caſu de ſervi, & hæreditatis æſtimatione tenetur, ibid. *n.* 20. *d. t.* 4. *l.* 2. *n.* 11.
Cum in actione tutelæ omne lucrum omiſſum, & damnum emergens veniat, ibid. *n.* 1.
Tutor tenetur de omni lucro quod pupillus habere poterat, ſi tutor non fueret, quod facere, non deberet, vel non omitteret, quod omittere non deberet, ibid. *n.* 21.
Et tenetur de intereſſe pupilli in omnibus caſibus, in quibus debitor creditori tenetur, ibid. *n.* 22.
Intereſſe in extrinſecum, & in intrinſecum dividitur, *t.* 4. *l.* 2. *d. c.* 11. *n.* 23.
Intrinſecum in valore rei conſiſtit, ibid. *d. n.* 23.
Valor rei variabilis eſt, ibid. *d. n.* 23.
Intereſſe intrinſecum contingere poteſt, quando, debitore in mora exiſtente; res deterior fit, quo caſu ad æſtimationem tempore moræ tenetur, ibid. *n.* 24. ubi quando res melior fit, & Vid. *Æſtimatio.*

Ex-

Extrinsecum interesse quale sit, & in quo consistat? Et quod per juramentum in litem probatur, ibid. *n.* 26. & 27.

Interesse damni emergentis debetur ab moram debitoris sive creditor solitus sit negotiari, vel non, ibid. *n.* 28.

Interesse lucri cessantis non debetur ob moram debitoris, nisi creditor negotiari solitus sit, ibid. *n.* 29.

Quæ probanda sunt ad interesse damni emergentis? Ibid. *d. n.* 29.

Et quæ ad interesse lucri cessantis? Ibid. *n.* 30. 31. 32. 33. 34. ubi de solita negotiatione, & quod lucrum verè, & realiter cessavit, & quæstiones inpuncto.

Et *n.* 35. *Cum seqq.* ubi de eodem, & an necessarium sit probare, quod creditor mercator sit, ubi invenies multa circa probationem interesse, & lucri cessationis, & *n.* 99. 100. & 101.

Et *n.* 39. ubi quod lucrum sit in potentia proxima.

Et *n.* 40. ubi quod lucrum cessavit ex causa pecuniæ non habitæ.

Et *n.* 41. ubi de quantitate lucri à creditore petenda.

Et *n.* 42. ubi quod probatio facienda sit per testes deponentes etiam non interrogatos de ratione dicti sui.

Interesse legitimè probandum est, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 123.

An juramentum in suplementum probationis admittendum? *t.* 4. *d. l.* 2. *c.* 11. *n.* 43. ubi negat.

Interesse quantitas an per juramentum in litem probetur, & à Judice taxari possit? Ibid. *n.* 44. & *d. t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 123. & 125.

Vid. *Liquidatio*, & *Juramentum*.

Quæ quantitas hodie pro justo interesse reputetur, & quid inter mercatores? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 64. & 65.

Quando interesse lucri cessantis, vel damni emergentis debitum est ex contractibus inominatis, prævia Judicis taxatione per juramentum in litem damni passi, sicut in contractibus bonæ fidei, & stricti juris, probari potest, *t.* 4. *d. l.* 2. *c.* 11. *n.* 45.

Juramento damnum passi non creditur, super illatione damni; sed tantum super quantitate, ibid. *n.* 46.

Interesse an respectu fructuum à principio taxari possit? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 11. *n.* 3.

Sine mora nullum interesse nec ratione damni, nec ratione lucri debetur, etiam stante pacto, ut citra moram debeatur, *t.* 4. *l.* 2. *d. c.* 11. *n.* 47. & 48.

Et Vid. *Mora*.

In obligationibus facti post moram ex natura obligationis, obligatio ad interesse succedit. ibid. *n.* 61.

Et quando in obligationibus dandi? Ibid. *à n.* 62.

Venditor frumenti morosus in tradendo ad dānum servorum fame morientium non tenetur, ibid. *d. n.* 62.

Et quid si in obligationibus ultra moram interpellatio adsit, ibid. *à n.* 64.

Vid. *Interpellatio*.

In omnibus obligationibus, in quibus ultra moram dolus adversarii concurrit, omne damnum refici debet, ibid. *n.* 67.

Ita qui dolo, injuria, seu malificio damnum dedit, ibid. *n.* 68.

In maleficio, sive dolo rei conventi ratio interesse extrinseci, etiam pro frumento, vino, oleo, tigno, vestibus, & similibus habetur, ibid, *n.* 69.

In delictis omne interesse venit, ibid. *n.* 70.

Damnum à principio prævisum, vel in pactum deductum, si contingat, refici debet, ibid. *n.* 71.

Imó, & ante moram pascici potest, ut creditor indemnis conservetur ab usuris, quas ipse solvit, ibid. *n.* 72.

Pactum de solvendo interesse post moram valet, etiam non expressa quantitate, quia pascicens tenetur ad eam, quæ probabitur, ibid. *n.* 73.

An, & inter quos valeat pactum de præstanda certa quantitate interesse? Ibid. *n.* 74.

Si creditor debitori damnum denuntiet, & contingat, reficiendum est, ibid. *n.* 75.

Si interesse lucri cessantis debeatur, an primæ, & sequentium negotiationum debeatur? Ibid. *à n.* 76. *usq. ad* 80.

An valeat pactum, ut juramento creditoris super interesse stetur? Ibid. *n.* 81. & 2.

An, & quando interesse alterius interesse debeatur? Ibid. *n.* 83. 84. & 85. & *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *à n.* 92. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 36. *à n.* 12. ubi de tutore.

An pascici possit interesse lucri prævisi, etiam citra moram? *t.* 4. *d. l.* 2. *c.* 11. *n.* 86. & 87.

An mutuam interesse ultra sortem recipere possit? Ibid. *n.* 88. *Cum seqq.* ubi etiam quando mutuanti interesse intrinsecum debeatur.

Requisitis non probatis nec tutor, nec quilibet alius de interesse tenetur, ibid. *n.* 102.

Si tutor, vel alius administrator in reddendis rationibus in mora fit, ad interesse tenetur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 49.

Sed oblans rationes, & minorem judicialiter requirens, ut cum authoritate curatoris recipiat rationes, non tenetur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 94. & *d. l. c.* 9. *n.* 4.

Ita quando quis paratum se offert rationes reddere, ibid. *d. c.* 9. *n.* 9.

Non exhibens cum teneatur de interesse juramento liquidando tenetur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 22.

Nisi facto tertii irremovibili impediatur, ibid. *d. n.* 22.

Sine dolo alienans ad interesse non tenetur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 108.

Pro-

Procurator pecunias domini fœnerans uſuras domini reſtituere tenetur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 28.
Vid. *Procurator.*
Negotiorum geſtor quando teneatur? Vid. *Negotiorum Geſtor.*
Theſaurarius quando? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 11. *n.* 26. & Vid. *Theſaurarius.*
Depoſitarius quando? Vid. *Depoſitum.*
Commodatarius quando? Vid. *Commodatum.*
Locator conductorem impediens re conducta uti etiam ad intereſſe tenetur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 11. *n.* 2.
Et Vid. *Locatio.*
Ad intereſſe lucri ceſſantis, & damni emergentis ſocius tenetur, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 2. & 3. & Vid. *Societas.*
Quid de jure canonico circa intereſſe, & uſuras diſpoſitum ſit? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 120.
Vid. *Damnum, Interpellatio, Mora, Tutor, & Uſura.*

INTERPELLATIO.

Ultra moram per lapſum temporis ſi interpellatio adſit, in omnibus obligationibus damnum debetur, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 64.
An unica interpellatio ſufficiat, judicialis, vel extrajudicialis? Ibid. *n.* 65. & 66.
Interpellatio judicialis minorem in dolo præſumpto conſtituit, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 184.
Quando in mora interpellatio conſiſtat? *t.* 4. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 66.
Interpellatio non requiritur in matre nubente, non petito tutore, ad hoc ut ſucceſſione privetur, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 9. *n.* 49.
Lex pro homine interpellat, ibid. *d. n.* 49.
Tempus à lege, vel ab homine conſtitutum in rationibus reddendi pro homine interpellat, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 94.
Interpellatus non dicitur, ſine oſtenſione inſtrumenti, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 157.
Interpellatio requiritur ad hoc, ut tutor recuſans tutelam legatum amittat, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 15. *n.* 28.
Et in eo, qui abſque actione judiciali, ſed tantum officio Judicis ad aliquid tenetur, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 66.
Quando interpellatio procuratoris debitorem in mora conſtituat? *t.* 4. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 56.
Ad hoc, ut pecunia debita minori ſolvenda ſit cum uſuris, interpellatio non requiritur, niſi ab alio minore debita ſit, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 22. *n.* 66. & 67.
Vid. *Mora, & Ratio.*

INTESTATUS.

Vid. *Teſtamentum.*

INTROITUS, ET EXITUS.

Quando individui ſint? Vid. *Individuum, & Conexa, & Diverſitas.*

INVENTA.

Bona inventa, ut ſunt animalia, gemmæ, lapilli, & theſauri communicantur inter conjuges, celebrato matrimonio juxta jus Regni, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 54.
Vid. *Communicatio.*

INVENTARIUM GENERALE.

Inventarium unde dirivetur? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 2.
A' jure codicis fuit inventum, ibid. *n.* 3.
Ab quas rationes introductum, & quæ ſint? Ibid. *n.* 4. *uſq. ad* 8. & *l.* 3. *c.* 3. *n.* 13. & 14.
In ejus confectione animæ favor vertitur, *d. l.* 3. *c.* 3. *n.* 58.
In ſimplex, & ſolemne dividitur, ibid. *n.* 12. *d. t.* 1. *l.* 1. *c.* 1.
Duobus modis diffinitur, ibid. *n.* 13. & *d. t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 8.
A' deſcriptione differt, tam in nomine, quam in ſolemnitate, ſed in fine conveniunt, ibid. *n.* 14. *uſq. ad* 17. *d. t.* 1. *l.* 1. *c.* 1.
Ab annotatione differt, ibid. *n.* 21.
Et ab incorporatione, ibid. *n.* 24.
Inventaria, & rationes à pari procedunt, ibid. *n.* 39.
Et rationum inventarium caput eſt, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 2.
De inventario ad deſcriptionem argumentum valet, ibid. *n.* 42. *d. t.* 1. *l.* 1. *c.* 1.
D.D. de inventario tractantes referuntur, ibid. *n.* 1.
Ejus beneficium valdè comendatur, ibid. *n.* 10.
An à decreto conficiendi inventarium detur appellatio? Vid. *Appellatio.*
Inventarium allegans probare debet, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 149.
Et non ſufficit indicare notarium, penes quem confectum fuit, ibid. *n.* 150.
Inventarium per teſtes probari an poſſit, & quando? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 86. & *t.* 4. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 4. ubi de aliis probationibus.
Caput caſalis inventarium ſolemniter factum præſtare tenetur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 2.
Inventarium facere, vel minus ricte facere paria ſunt, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 2. & 7.
Inventarium nulliter factum non prodeſt, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 82.
Quando dicatur non legitimè factum? Ibid. *n.* 84.
Inventarium, ut proſit, non eſt neceſſe, quod tempore additionis dicatur, cum beneficio inventarii addiri, dummodo intra tempus conficiatur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 14.
Inventaria, & partitiones uſque ad 100. annos cuſtodienda ſunt, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 72.

INVENTARIUM QUO AD JUDICEM, & Scribam.

Inventarium fieri debet à Judice domicilii defuncti, licèt in alio loco deceſſerit, *t.* 1. *l.* 1. *n.* 1. & 3. *c.* 3.
Et licèt ſenator ſit cohæres, familiaris vè Sancti

Officii, aut monetarius, qui ad ſuos Judices inventarium advocare nequeunt, ibid. *n.* 2.
Inventarium Judicis foranei, & aliorum munus judicandi habentium ad Judicem proprii domicilii pertinent, ibid. *n.* 6.
Inventarium ſcholaſtici ad ſui domicilii Judicem pertinet, ibid. *n.* 9.
Inventarium beneficiati ad Judicem loci, ubi eſt beneficium, ibid. *n.* 14.
Inventarium militum ad Judicem domicilii, & non militiæ, ibid. *n.* 18.
Inventarium uxoris ad Judicem loci domicilii mariti, & quando? Ibid. *n.* 23.
Inventarium per obitum viri pertinet ad Judicem, qui prius per obitum uxoris inventarium fecerit, & vice verſa, quanvis ſuperſtes in alterius territorio vixerit, & ibi deceſſerit, ibid. *n.* 28.
Inventarium dependens à primo fieri debet coram Judice, ubi primum factum fuit, licèt minores adſint, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 78. *&* 83.
Et ſi primum coram Judice Orphanorum factum ſit, adeundem pertinet ſecundum, licèt maiores adſint, ibid. *à n.* 79.
Secundum inventarium ad ſcribam primi tanquam dependens pertinet, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 3. *n.* 28.
Ita etiam inventarium quo ad ſcribam non mutatur, ſi per Regiam delegationem alii Judici commiſſum ſit, ibid. *n.* 30. *&* *d. t. l.* 4. *c.* 14. *n.* 159. *&* 160.
Vid. Infra in verſ. *Quo ad ſolemnitates.*
Inventarium, ejus, qui duo domicilia habet, ad Judicem domicilii, in quo deceſſit pertinet, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 3. *n.* 24.
Et ſi extra domicilia pereat perventioni locus eſt, ibid. *n.* 25.
Inventarium commorantis in confinio duorum deſtrictorum, ad quem pertineat? Ibid. *à n.* 31. *Cum ſeqq.*
Licèt res hæreditariæ in diverſis locis, & territoriis ſint, unum tantum inventarium in loco domicilii fieri debet, ibid. *n.* 1. 39. 40. *&* 41.
An tutor, vel hæres plura inventaria conficere poſſint? Ibid. *n.* 42.
Toties quoties hæreditas, vel quota illius ad Orphanos, ſeu minores pertinet, inventarium cõpetit Judici Orphanorum, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 2. *&* 6.
Sive ex teſtamento, ſivè ab inteſtato proveniat, ibid. *d. n.* 2. *&* 8.
Sive defunctus ſit pater, mater, vel alius aſcendens, tam paternus, quam maternus, ibid. *n.* 3. 4. *&* 5.
Sive filius legitimus, ſive naturalis ex patre plebeo, aut nepos, ibid. *n.* 7. *&* 8.
Sufficit ad hoc, quod minor ſit ſubſtitutus, ibid. *n.* 9.
Vel inſtitutus in re certa, nullo dato cohærede, vel ex die, ſeu ad diem inſtitutus, ibid. *n.* 10. 11. *&* 12.
Et quando eſt uſufructuarius omnium bonorum, vel executor teſtamenti, aut maioratus ſucceſſor, ibid. *n.* 13. 14. *&* 15.
Aut hæres gravatus ad reſtituendum fideicomiſſum, ibid. *n.* 16.
Vel fuerit hæres clerici tam ex teſtamento, quam ab inteſtato, ibid. *n.* 17.
Idem quando hæredes fuerint epiſcopi, vel alterius prælati exempti, ibid. *n.* 18. *Cum ſeqq.*
Inventarium clerici, cujus hæres eſt laicus ad Judicem ſæcularem pertinet, ibid. *n.* 23. quod declaratur, *n.* 30. *Cum ſeqq.*
Inventarium non requiritur ut teſtamentum publicetur, ibid. *n.* 36.
Quando inventarium ad Judicem ſecularem pertineat, hærede clerico inſtituto? Ibid. *n.* 37. *&* 38.
Quid quando clerici alius clericus hæres eſt? Ibid. *n.* 39.
Quid quando clericus, & laicus ſimul hæredes ſunt? Ibid. *n.* 41. *&* *ſeqq.* ubi ad contraria reſpondetur, *&* *n.* 51. ſub diſtinctione reſolvitur, quæ diſtinctio declaratur, *n.* 52.
Inventarium bonorum clerici ad Eccleſiam pertinentium à Judice laico fieri non debet, ibid. *n.* 53.
Monachus, aut monialis habens fratres minores, quo ad inventarium coram Judice Orphanorum reſpondet, ibid. *n.* 57.
Quid quando mortuo patre, vel matre remanet ſolus novitius, vel novitia? Ibid. *n.* 58. *&* 59.
De bonis à laico relictis ad cappellam inventarium à quo Judice fieri debeat? Ibid. *n.* 60.
Quid quando ſola anima hæres inſtituta eſt? Ibid. *n.* 61.
Quid quando ad favorem perſonarum Eccleſiaſticarum teſtatus eſt? Ibid. *n.* 62.
Quid quando pia cauſa non exempta inſtituitur, ſeu locus pius? Ibid. *n.* 63.
Quid quando ad pias cauſas indifinitè teſtatus eſt? Ibid. *n.* 64.
Et inventarium bonorum patris, vel matris ad ſecundas nuptias convolantium, nec non filiorum relictis fratribus minoribus, & parentibus in ſecundis nuptiis? Ibid. *n.* 78.
Ad Judicem Ordinarium ſpectant omnia inventaria, quæ ex jure aperto ad Judicem Orphanorum non pertinent, ibid. *n.* 107. *&* *ſeqq.* *&* *t.* 5. *l. unic. c.* 2. *à n.* 57.
Bonorum abſentium inventarium quando ad Ordinarium pertineat? Ibid. *n.* 161. *&* 162. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 14.
Et ad quem Judicem? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 38.
Inventarium quando ad Quæſtorem captivorum pertineat? Ibid. *n.* 163. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 14.
Inventarium bonorum vaccantium ad Ordinarium pertinet, ibid. *n.* 164.
Inventarium furioſi, prodigi, & ſimilium ad Judicem

cem Orphanorum pertinet, ibid. *n.* 165. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 60.
Quid quando minor est institutus in quota bonorum? Ibid. *n.* 152. *Cum seqq. d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 14.
Quid quando minor institutus est, & parentes habeat? *t.* 5. *l. unic. c.* 2. *à n.* 57.
An minor declinare possit à Judice Orphanorum quo ad divisionem, & inventarium? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 3. *n.* 13. & *l.* 4. *c.* 14. & *t.* 5. *l. unic. c.* 6. *n.* 9. ubi alia loca demonstrantur.
Vid. *Judex*, *Jurisdictio*.

Qui inventarium facere teneantur; & intra quod tempus?

Judex Orphanorum post obitum defuncti intra mensem inventarium facere tenetur, à quo non excusatur per ignorantiam obitus, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 1. & 2. & *d. t. l.* 4. *c.* 14. *n.* 1. ubi *n.* 168. & 169. ad id admonetur, pluribus locis sacræ paginæ adductis.
Et non conficiens officio privatur, *d. c.* 14. *n.* 94.
Et Vid. *Negligentia*.
Non obstante lite etiam coram Judice Ecclesiastico, vel appellatione pendente, inventarium facere debet, & ad sequestrum procedere, *d. c.* 14. *n.* 77. & 93.
Pater, vel mater intra quod tempus facere teneantur, & qua pœna? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 6. & 7. & *d. t. l.* 4. *c.* 13. *Per tot.* & Vid. *Pater*.
Hæres præsens intra spatium trium mensium inventarium consumare tenetur, licèt non sit inchoatum intra mensem, ibid. *n.* 9. & 10. & *d. t. l.* 4. *c.* 1. *n.* 137.
Inventarium hæres tenetur facere, licèt tempus ad deliberandum petat, *d. t.* 1. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 45. & 57.
Omnis administrator, curator, fiscus, hæres, Prælatus, & tutor, inventarium conficere tenentur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 1. & *t.* 3. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 1. ubi de administratore.
De inventario administratoris, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 16. *Per tot.* & Vid. *Administrator*.
Curator hæreditatis jacentis an, & quando inventarium cõficere teneatur? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 5. *Per tot.*
An curator absentis, aut ventris? *t.* 4. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 15.
An curator bonorum? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 22.
An curator ad litem datus? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 90.
An gerens quasi curator? *t.* 4. *l.* 4. *c.* 9. *n.* 30.
An curator furiosi, licèt pater sit? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *à n.* 26.
Vid. *Curator*.
Fiscus an, & quando inventarium conficere debeat? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 9. *Per tot.*
Hæredes anomali an inventarium conficere teneantur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 61. ubi quales sint.
Hæres gravatus an, & quando, & quibus solemnitatibus inventarium conficere teneatur? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 1. & 3.
Hæres cohæredi inventarium facere non tenetur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 21.
Sed cohæres inventarium conficere volens audiendus. est, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 95.
An hæres, pendente conditione, inventarium conficere, & debita hæreditaria solvere teneatur? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 5.
Quid impleta conditione, & addita hæreditate? Ibid. *n.* 7.
Quid si hæres pure institutus sit in parte, & in parte sub conditione, nullo dato cohærede? Ibid. *n.* 9.
An hæres jure transmissionis succedens inventarium conficere teneatur? *t.* 2. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 11.
Prælatus an, & quando inventarium conficere teneatur? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 3. & 4. *Per tot.*
Et Vid. *Episcopus*.
Tutor an, & quando? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 1. *Per tot.* & Vid. *Tutor*.
Intra quod tempus inventarium tutor facere teneatur? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 18.
An extra judicium inventarium facere possit, & qualem fidem faciat? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 27.
Gerens quasi tutor inventarium facere tenetur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 9. *n.* 30.
Debitor cedens bonis quando inventarium, & quomodo conficere debet, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 11. & 12. & Vid. *Cessio*. & *Debitor*.
Et quando Donatarius? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8, & Vid. *Donatio*.
Quando executor testamenti? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. & Vid. *Testamentarius*.
Successor maioratus quando? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. & Vid. *Maioratus*, & *Successor*.
Ususfructuarius quando, & fideicommissarius? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 2. & Vid. *Fideicomissum*, & *Ususfructus*.
Quicunque ad rationes obligatus inventarium facere tenetur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 3.
Servientes Regibus inventarium facere tenentur, ibid. *n.* 98.
Inventarium primi mariti uxor secundo nupta, absque licentia secundi facere potest, quod tamen secundo marito non præjudicat, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 49. & 50.
Creditores inventarium confici requirere possunt, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 30.
Quis præferendus sit ad conficiendum inventarium, & an cæteri supplere possint? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 13. *n.* 24. & 25.
An mulier hæres mariti provisionem anni luctus amittat, aut fructus bonorum viri non faciat suos ob non confectum inventarium? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *à n.* 130.
An amittat beneficium manendi in capite, & possessione casalis? Ibid. *à n.* 133.
Terminus faciendi inventarium an prorogari possit, & quando currat? Vid. *Terminus*.

INVENTARIUM, IN QUIBUS casibus non faciendum:

Inventarium testator remittere potest, cum tu-

tori, tum hæredi, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 1. 18. & *l.* 4. *c.* 1. *n.* 140. *d. t.* 1.
Similiter fideicomiſſario, uſufructuario, & ſucceſſori maioratus inventarium remittere poteſt, ibid. *n.* 21. 22. & 24. *d. t.* 1. *l.* 1. *c.* 5.
Creditores, & legatarii inventarium remittere poſſunt, ad quod ſufficit maior pars, ibid. *n.* 22. & 23.
Princeps etiam remittere poteſt cum præjudicio creditorum, & legatariorum, ibid. *n.* 36.
Judex etiam remittere poteſt ſi pupillo expediat, ibid. *n.* 3.
Non obſtante remiſſione teſtatoris Judex ex juſta cauſa facere poteſt inventarium, ibid. *n.* 4.
De jure noſtro datis minoribus ſemper inventarium fieri debet non obſtante remiſſione teſtatoris, ibid. *n.* 10. & 21.
Voluntas conjecturalis ſufficit, ut inventarium remiſſum cenſeatur, ibid. *n.* 9.
Aliquando tamen inventarium non fit propter paupertatem, & plus expenſum, quam utile, quod totum Judicis arbitrio relinquitur, ibid. *n.* 13. *Cum ſeqq.*
Remiſſio inventarii à teſtatore creditoribus non nocet, quibus inventario non confecto tenetur hæres in ſolidum, etiam ante ſententiam, legatariis verò poſt, ibid. *n.* 19. & 20. & *l.* 2. *c.* 11. *n.* 91. *d. t.* 1.

Quo ad ſolemnitates.

An ad inventarium faciendum citatio requiratur? Vid. *Citatio.*
An requiratur ſignum crucis in principio inventarii eſſe appoſitum? Diſputatur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 7. *n.* 1. *Cum ſeqq.*
Requiſita ad confectionem inventarii de ejus forma ſunt, ibid. *n.* 3.
In confectione inventarii conſuetudo loci ubi conficitur ſervanda eſt, ibid. *n.* 8. & 9.
Solemnitates de jure communi in confectione inventarii per ſtatutum, vel conſuetudinem remitti poſſunt, ibid. *n.* 10.
An in confectione inventarii Judicis præſentia neceſſaria ſit, diſputatur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 1. *Cum ſeqq.* & *d. t. l.* 1. *c.* 6. *n.* 11. 27. ubi an ſolum cum notario?
Et Vid. *Juramentum.*
Quæ bona in inventario ſcribenda ſint, traditur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 1. *Cum ſeqq.* & Vid. *Bona.*
Inventarium non facere vel minus rictè facere paria ſunt, ibid. *n.* 2. & 7.
Inventarium an ſubſcribendum ſit ab eo, qui bona in eo dat? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 4. *n.* 1. 2. & 3. ubi, utroque jure attento, & *n.* 21.
Inventarium abſque ſigno perfecto ab uno incepto, ab alio finito validum eſt, ibid. *n.* 12.
Manu hæredis inventarium ſcriptum, & non ſubſcriptum non tenet, ibid. *n.* 15.
Si hæres ſcribere neſciat per tabellionem, ſeu procuratorem ſubſcribere debet, ibid. *n.* 16. & 17. quod declaratur, *n.* 18.
Subſcribens pro hærede poſitas res in inventario declarare non tenetur; Ibid. *n.* 19.
Teſtium in inventario aſſiſtentium ſubſcriptio neceſſaria non eſt, ibid. *n.* 22.
De jure communi ad conficiendum inventarium duo notarii deſiderabantur, quod praxis non admiſit, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 1. & 2. & 77. 78.
Inventarium voce intellegibili coram partibus, & teſtibus à notario legendum eſt, ibid. *n.* 3.
In dubio lectum præſumitur, ibid. *n.* 31.
Notarii ſignum eſt de ſubſtantia inventarii, ibid. *n.* 33.
Similiter ſubſcriptio neceſſaria eſt, ibid. *n.* 34.
Originale inventarii manu notarii ſcribendum eſt, & non ſufficit ejus ſubſcriptio, ibid. *n.* 35. & 36. & 67. & 68. ubi quando plures ſcribæ fuerint.
Omnia per ordinem notarius in inventario ſcribere debet, ibid. *n.* 3.
Non debent unam rem pro alia ſupponere, ibid. *n.* 18.
Vid. *Notarius.*
Inventarium an uno contextu fieri debeat, an in pluribus chartulis fieri poſſit? Ibid. *n.* 80. *t.* 1. *l.* 2. *c.* 5.
Pro forma inventarii præſentia teſtium requiruntur; ad quid, & quod eſſe debent? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 1. & 2.
Quæ hæredem cognoſcere debent, ibid. *n.* 3.
Et fæminæ eſſe poſſunt, ibid. *n.* 5.
Præſentes corporaliter, & actualiter eſſe debent, ibid. *n.* 11.
Cæcus autem teſtis eſſe non poteſt in inventario, ibid. *n.* 14. & 53.
Teſtes in inventario non probant exiſtente in medio pariete, vel cortina, ibid. *n.* 16.
Quid ſi teſtes inventarii illud contradicunt, ibid. *n.* 34. *Cum ſeqq.*
Ad inventarium teſtes rogati non requiruntur, ibid. *n.* 52.
De ſtylo noſtri Regni teſtes in inventario non requiruntur, ibid. *n.* 54.
Neque etiam in inventariis fiſci Sanctæ Inquiſitionis, ibid. *d. n.*
Inventarium apud nos, ut hæres ejus beneficio fruatur ſufficit, ut ab eo ſit ſcriptum, & ſubſcriptum, & poſtea adhibito juramento Tabellioni tradat, ibid. *n.* 55.
Locus, annus, menſis, & dies, in quibus inventarium confectum fuit, in eo ponendi ſunt, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 7. *n.* 1.
Ad hoc ut hæres probet inventarium intra tempus confectum fuiſſe, ibid. *n.* 3.
Aliàs inventarium non prodeſt, ibid. *n.* 5.
An confundantur actiones ipſo jure, vel quo ad effectum, ibid. *n.* 41. & 42.

INVENTARIUM QUO AD EJUS Effectus.

Quos effectus inventarii confectio, producat, quæ vè damna illius omissio secum trahat? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 15. *n.* 1.

Septuaginta effectus inventarii traduntur remissivè, ibid. *n.* 2. ubi est primus, quod hæres, qui inventarium confecit, ultra vires hæreditatis non tenetur, ibid.

Effectus II. quod hæres retinet, ibid. *n.* 3.

Effectus III. est, quòd hæres solvens, quod est in bonis, ipso jure liberatur, ibid. *n.* 4.

Effectus IV. est, quòd hæres solvere potest rè, vel pretium, ibid. *n.* 5.

Effectus V. quod hæres ante omnia retinet funeris expensas, ibid. *n.* 6.

Effectus VI. quod actio hæredis contra defunctum non confunditur, ibid. *n.* 7. *& d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 142. ubi de actione reivindicationis.

Effectus VII. quod inventarium retorquet onus probandi in dicentem res esse plures, ibid. *n.* 8. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 15.

Effectus VIII. quod hæres intra tempus inventarii non potest conveniri à creditoribus hæreditariis, vel legatariis; quia inventarium est loco juris deliberandi, ibid. *n.* 9. *& t.* 2. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 106.

Effectus IX. quod hæres per inventarium consequitur omnia commoda juris deliberandi, ibid. *n.* 10. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 15.

Effectus X. quod hæres superatus in petitorio, ac possessorio non patitur juramentum in litem, ibid. *n.* 11.

Effectus XI. quod hæres faciens inventarium, non tenetur reddere rationem fideicomissario universali, ibid. *n.* 12.

Effectus XII. quod hæres faciens inventarium non solvit de suo, filio defuncti legitimam, sed filius agit contra legatarios etiam pæcuniarios, ibid. *n.* 13.

Effectus XIII. quod filius hæres patris cum invẽtario legitimã retinere, & ducere potest in una re, secus ubi non est inventarium, ibid. *n.* 14.

Effectus XIV. quod hæres facere volens inventarium, interim cogi non potest, nec addire, nec repudiare, aliter secus est, ibid. *n.* 15.

Effectus XV. quod hæres, quando non vult dare in solutum res hæreditarias, potest illas vendere, ibid. *n.* 16.

Effectus XVI. quod hæres vendens non tenetur emptori de evictione, ibid. *n.* 17.

Effectus XVII. quod hæres convenire potest debitores hæreditarios, quorum nomina, quantitates, & res debitæ in inventario continentur, ibid. *n.* 18.

Effectus XVIII. quod hæres non tenetur exigere nomina hæreditaria absque eo, quod sibi damnum afferat, ibid. *n.* 19.

Effectus XIX. quod hæres non tenetur ad damna post mortem defuncti contingentia, quod secus, si non conficiat inventarium, ibid. *n.* 20.

Hæres quanvis beneficiatus, contingente hujusmodi fatalitate non retinebit falsidiam integram, quam retinuisset, si res non periissent, ibid. *n.* 21.

Effectus XX. quod incrementa post mortem contingentia prosint hæredi beneficiato, sed an verum sit? Ibid. *n.* 22.

Effectus XXI. quod hæres beneficiatus non potest capi propter debita hæreditaria, ibid. *n.* 23.

Effectus XXII. quod hæres beneficiatus paratus solvere, quod est in bonis, potest à creditoribus, & legatariis petere, ut liberetur, ibid. *n.* 24.

Effectus XXIII. quod hæres beneficiatus retinens feudum non hæreditarium de fructibus non tenetur satisfacere, secus si non faciat inventarium, ibid. *n.* 25.

Effectus XXIV. quod hæres beneficiatus demittens prædium ad tributa ejusdem non tenetur, ibid. *n.* 26.

Effectus XXV. quod filius cum inventario faciliùs revocavit, quam sine illo, ibid. *n.* 27.

Effectus XXVI. quod hæres beneficiatus potest evitare circuitus judiciorum tradendo bona sine læsione, & diminutione, sua culpa contingente, ibid. *n.* 28.

Effectus XXVII. quod hæres beneficiatus succedit in privilegio defuncti; sed contrarium veriùs, ibid. *n.* 29.

Effectus XXVIII. quod hæres beneficiatus non cogitur stare in prædio rustico, seu urbano, de quo erat defunctus conductor, seu inquilinus, nisi hæres maneat in prædio eo tempore, quod de jure sufficiat ad præsumendam reconductionem, ibid. *n.* 30.

Effectus XXIX. quod filia beneficiata dotem retinet, seu deducit de bonis paternis, si ex aliis bonis spes est, quod satisfaciat creditoribus, ibid. *n.* 31.

Effectus XXX. quod maritus hæres beneficiatus uxoris dotem salvam habet, quam ex statuto, pacto, vel consuetudine lucrari debet, secus in inventario non confecto, quia adeundo sine illa se compensavisse censetur, ibid. *n.* 32.

Effectus XXXI. quod hæredi beneficiato non obstat scientia defuncti ad præscribendum; quia successor singularis ex beneficio inventarii reputatur, ibid. *n.* 33.

Effectus XXXII. quod hæres beneficiatus possidens rem alienam illam præscribit, si dominus certioratus, & citatus ad confectionem inventarii non veniat, quod tamen verum non putamus; quia cum mala fide præscriptio non procedit, ibid. *n.* 34. quod intelligi debet de hærede ignorante rem esse alienam; ibid.

Effectus XXXIII. quod creditor chyrographarius

rius ſuccedens cum inventario debitori, & alterius creditoris hypothecarii poteſt illum hypothecarium citari facere, atque ita rem hypothecatam capere in ſolutum, ibid. *n.* 35.

Effectus XXXIV. quod hæres beneficiatus poteſt vendere, ut ſolvit legata: & credita in præjudicium uſufructuarii univerſalis, quod ſecus eſt non confecto inventario, ſaltem quo ad legatarios, ibid. *n.* 36.

Effectus XXXV. quod hæres beneficiatus liberatur ab omni promiſſione, quam defunctus feciſſet de ſe ipſo, vel de rebus, aut perſona ſui hæredis, ibid. *n.* 37.

Effectus XXXVI. quod hæres beneficiatus cedens jus hæreditatis uſufructuario univerſali transfert onus legatorum, & æris alieni omninò in ipſum uſufructuarium, ſtatimque cautionem utendi, fruendi arbitrio boni viri, & ſolvendi æſtimationem rerum conſumptibilium deſcriptarum in inventario incuntanter recipere poteſt, ibid. *n.* 38.

Effectus XXXVII. quod hæres beneficiatus reſtituens *ex Trebell.* quo ad damnoſa confeſtim ſe exonerat, quaſi nunquam fuerit hæres, ibid. *n.* 29.

Effectus XXXVIII. quod hæres beneficiatus vendens hæreditatem transfert omnia onera in emptorem, in tantum, quod ipſe, invito emptore, non poteſt ſolvere legatariis, & creditoribus, ibid. *n.* 40.

Effectus XXXIX. quod hæres beneficiatus cedens bonis non teneatur ſervare ſolemnitates, quæ requiruntur in ceſſione debitoris principalis, ibid. *n.* 41.

Effectus XL. quod hæres beneficiatus evitat infamiam, ſi creditores hæreditarii bona vendant; quia nomine defuncti, & non hæredis venduntur, ibid. *n.* 42.

Effectus XLI. quod hæres beneficiatus non tenetur de evictione, ſi res, vel legata, vel data in ſolutum evincatur; ibid. *n.* 43.

Effectus XLII. quod hæres beneficiatus, ſi nolit in hæreditate perſiſtere, non cogitur ſatisdare legatorum, ſeu fideicomiſſorum nomine, ibid. *n.* 44.

Effectus XLIII. quod hæres beneficiatus tanquam ſuſpectus non cogitur ſatisdare, licèt bona ſint exigua, quod ſecus eſt, ſi non conficiat inventarium, ibid. *n.* 45.

Effectus XLIV. quod hæres beneficiatus, cui correus eſt, non poteſt conveniri ad ſolidum. neque ex ſua perſona, neque ex perſona defuncti, quia habet inventarium, ſecus tamen nullo facto. ibid. *n.* 46.

Effectus XLV. quod hæres ſtatim faciens inventarium impedit uxorem defuncti nè maneat in poſſeſſione domus, & rerum mariti pro conſervatione ſuæ dotis, ibid. *n.* 47. ubi remiſſivè.

Effectus XLVI. quod quando bona hæredis delinquentis confiſcantur intra tempus inventarii, vel jam facto inventario, bona hæreditaria non confiſcantur: quia hæreditas non addita ſub confiſcatione non cadit, ibid. *n.* 48. remiſſivè.

Effectus XLVII. quando hæres beneficiatus, quo ad ſuum præjudicium dominus non efficitur, etiam hæreditate addita, ibid. *n.* 49.

Effectus XLVIII. quod minor adiens cum inventario non indiget reſtitutione; quia inventarium eſt loco reſtitutionis, unde ſequitur, quod minor ſolus ſine tutore, vel curatore hæreditatem cum invẽtario addire poterit, cum hoc ei non ſit damnoſum, ibid. *n.* 50.

Effectus XXXXIX. quod hæres beneficiatus non poteſt interrogari an hæres, & pro qua parte ſit? Ibid. *n.* 51.

Effectus L. quod tam hæres beneficiatus, quam unus ex creditoribus hæreditatis priùs petens, & accipiens ſecuri manent; quod ſecus eſt, non confecto inventario, ibid. *n.* 52.

Effectus LI. quod tam hæres, quam legatarius ex pluribus primò veniens, & accipiens ſecuri manent; ſecus autem non confecto inventario, ibid. *n.* 53.

Effectus LII. quod emptor, qui emit ab hærede cum inventario confeſtim ſecurus manet, ibid. *n.* 54.

Effectus LIII. quod confecto inventario poſſunt creditores convenire legatarios non ſolum actione hypothecaria, ſed conditione indebiti, aliter verò inventario non confecto, niſi quando hæres non fuiſſet ſolvendo, vel hypothecam haberet, ibid. *n.* 55.

Effectus LIV. quod beneficium inventarii facit ut intra tempus nonaginta dierum, vel anni, non currat contra creditores hæreditarios præſcriptio, ibid. *n.* 56.

Effectus LV. quod inventarium facit, quod fideicomiſſarius ſublevetur ab onere probandi res fuiſſe teſtatoris, ibid. *n.* 57.

Effectus LVI. quod creditores hæreditarii, & legatarii non patiuntur moram excuſſionis, quoniam eo ipſo, quod hæres ſolvit ad finem bonorum, poſſit retrahere ab illis, quibus hæres ſolvit, vel alienavit res hæreditatis; quia inventarium eſt adinſtar Judicis pronuncians debitorem non eſſe ſolvendo, alioquin non facto inventario priùs deberet minuatim excutere ipſum hæredem, quam retrahere ab illis, quod eis hæres ſolvit, ibid. *n.* 58.

Effectus LVII. quod creditores creditorum, & legatariorum redarguent eoſdem mendatio ex inſpicione inventarii; præterea iiſdem condemnatis poſſet actor in executione rei judicatæ interdicere hæredi, ne ſolvat illis, ſed & ſequeſtratio maximè eis urgentibus ad inopiam

piam permittetur,& ſi non ſint alia bona,quæ capiantur, ibid. *n.* 59.
Effectus LVIII. quod quanvis regula ſit, quod hæres, & defunctus reputentur una, eademque perſona; attamen fallit facto inventario, quia hæres tunc duas ſuſtinet perſonas ſuam, & defuncti, ibid. *n.* 60.
Effectus LIX. quod licèt regula ſit, quod hæres ſuccedit in univerſum jus defuncti, fallit per inventarium, cum ſine damno hæres omninò conſervetur, ibid. *n.* 61.
Effectus LX. quod quanvis regula ſit,quod hæres adeundo cenſetur contrahere, fallit per inventarium, per quod cenſetur non adiviſſe, & reponitur in priſtino ſtatu, ibid. *n.*62.
Effectus LXI. quod quanvis regula ſit,quod hæres non poteſt venire contra factum defuncti, fallit in hærede beneficiato, quatenus iſte damnificaretur, non quatenus lucri faceret, ibid. *n.* 63.
Effectus LXII. quod quanvis regula ſit, quod ſimul hæres, non poteſt definere eſſe hæres, fallit in hærede beneficiato quo ad damna, ibid. *n.* 64.
Effectus LXIII. quod quanvis ſit regula, quod qui non habet in ære, luat in corpore, fallit in hærede beneficiato, ibid. *n.* 65.
Effectus LXIV. quod quanvis ſit regula, quod hæres utitur jure defuncti, fallit in hærede beneficiato quo ad forum; quia non poteſt conveniri à legatariis, & fideicomiſſariis in loco domicilii defuncti, ibid. *n.* 66.
Effectus LXV. quod quanvis ſit regula, quod non poteſt eſſe melioris conditionis ſucceſſor, quam author, fallit in hærede beneficiato, qui capi non poteſt per debita defuncti, quanvis ipſe defunctus capi potuiſſet, ibid. *n.* 67.
Effectus LXVI. quod quanvis ſit regula, quod hæres tenetur ultra vires hæreditatis, quanvis illam adeat cum proteſtatione, quod nullum tempus ei currat ad conficiendum inventarium, & proteſtatio in his rebus, quæ pendent à juris diſpoſitione nihil operetur, cum cogimus legis obedire, inventario tamen facto intra terminum legis ultra vires non tenetur, ibid. *n.* 68. & 69.
Effectus LXVII. quod creditor debitori ſuccedens ſine inventario actiones ſuas confundit, quanvis in contrarium proteſtatus ſit, ſecus ſi cum inventario, ibid. *d. t.*1.*l.*4.*c.*15.*n.*70.
Quando plures ſunt hæredes, inventario non confecto,actiones tantum pro parte,qua quis hæres eſt confunduntur, *t.* 1. *l.* 2.*c.*10.*n.* 49.
An confundantur ipſo jure,vel quo ad effectum? Ibid. *n.* 41. & 42.
An actio naturalis confundantur? Ibid. *n.* 43.
Et an compenſatio? Ibid. *d. n.* & 44.
Et an actio ex delicto? Ibid. *n.* 45. & 46.
Effectus LXVIII. eſt, quo ex inventario ætates filiorum probantur, *t.* 1. *d. l.* 4. *c.* 15. *n.* 71.
Effectus LXIX. eſt quod inventarium probat bona omnia in eo deſcripta defuncti eſſe, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 1. & *t.* 2. *l.* 8. *c.* 2. *n.* 6. & *t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 56. & *c.* 9. *n.* 25.
Contra tutorem, & contra quemcunque, qui inventarium fecit, ibid. *n.* 2. *d. t.* 1. *l.* 1.*c.*4.
Et quare? Ibid. *n.* 8.
Sed non contra tertium, ibid. *n.* 3. & 22.
Et quare? Ibid. *n.* 23.
An admittatur ad probandum contrarium? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 2. *n.* 7. & *t.* 1. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 5. & *t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 56. & *c.* 9. *n.* 25. ubi de inventario tutoris.
Scribens in inventario bona ſua ſine proteſtatione, illa donare cenſetur, *t.* 1. *l.* 1.*d.c.*4.*n.*4.
Licèt proteſtationem faciat, quod ſi bona non ponenda poſuerit, pro non poſitis habeantur, ibid. *n.* 6.
Niſi ut incerta ſcribantur, ibid. *n.* 7.
Cautela, inpuncto traditur, ibid. *n.* 10.
Sed ſi res ſuas in inventario ſcribens, ſuas ſtatim eſſe proteſtavit, ſibi non nocet,nec quando immobilia inventario dedit, ibid. *n.* 11. & 13.
Vel quando per inſpectionem occularem contrarium pateret, ibid. *n.* 14. & 21.
Vel ſi conficiens minor eſſet, ibid. *n.* 16.
Vel docto errore, ibid. *n.* 17.
Vel ſi per juridica inſtrumenta, ibid. *n.* 20.
Effectus LXX. eſt quod ex inventario præſumptio reſultat, alia bona non eſſe, adverſus quod probatio admittitur, ibid. *n.* 30. & 31.
An beneficium inventarii ex occultatione bonorum amittatur, vel nullum reddatur, falcidia amittatur? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 3. 6. 10. & 128. & 129.
Denegans bona in inventario fur præſumitur, & tutorem ſuſpectum reddit, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *à n.* 131. & *t.* 3. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 36.
Effectus LXXI. ex inventario bonorum delinquentium eſt, quod nunquam in rem judicatam tranſeat, nec tertiis poſſeſſoribus noceat, ibid. *n.* 27. *t.* 1. *l.* 1. *d. c.* 4.
Effectus LXXII. eſt quod hæres adminiſtratoris, etiam reddituum regalium, inventario confecto,ultra vires non tenetur,niſi hæres continuens adminiſtrationem, ex ſua adminiſtratione condemnatus fuiſſet, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 10. *à n.* 12.
Effectus LXXIII. eſt quod inventarium etiam in mixtis obligationibus prodeſt, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 72. & 73.
Effectus LXXIV. eſt quod inventarium jus excipienti præſtat, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 13. *n.* 1. 2. & 5.
Beneficium inventarii licèt hæres præſervet,ne in

in damno sit, non tamen debet esse in perniciem creditorum, nec ut in eorum damnum hæres locupletetur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 102. & 122. & *d. l. c.* 10. *n.* 20.
Unde hæredem debitorem defuncti non liberat, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 40.
Nec fideijussor debitori principali succedens liberatur, ibid. *n.* 47. & 48.
Nec hæredem negantem esse talem, inventarium liberat, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 56. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 18. *n.* 36.
In quibus casibus beneficium inventarii non prodest? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *à n.* 143.
Et Vid. *Hæres.*
Ascendens, collaterales, & descendentes, damnatorum bona capientes ex beneficio *authentic. bona damnator. cod. de bon. damnat.* sine inventario ultra vires non tenentur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 62.
Res, Princeps, pater, tutor addiens hæreditatem nomine pupilli an ultra vires teneantur? Ibid. *n.* 63.
Si creditores, & legatarii fateantur in hæreditate non esse alia bona, hæres, etiam inventario non confecto, ultra vires non tenetur, ibid. *n.* 65.
Creditores, & legatarii an conscii de deficientia bonorum in conscientia petere possint? Ibid. *n.* 74.
In supremis Judicibus, & tribunalibus omissio inventarii non nocet, si de veritate aliunde constet, ibid. *n.* 104. & 105.
Vid. supra in vers. *Generale.*
An beneficium inventarii testator prohibere possit? Vid. *Additio.*
An per statutum? Vid. *Statutum.*

INVENTARIUM UNIUS QUO ad alios.

Inventarium ab uno hærede facto, an aliis hæredibus proficiat affirmativè resolvitur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 13. *n.* 1. 2. & 5. & *d. l. c.* 11. *à n.* 53. ubi alia.
Inventarium etiam per procuratorem factum unius, cæteris prodest, ibid. *n.* 6. *d. t.* 1. *l.* 2. *c.* 13.
An requiratur speciale mandatum in procuratore ad faciendum inventarium? Ibid.
Inventarium pupilli substituto pupillari prodest, ibid. *n.* 7.
Factum ab institutum sub conditione, qui petivit bonorum possessionem ei prodest, si postea conditio vereficetur, ibid. *n.* 8.
Factum ab instituto hæreditatem non addeunte, substituto vulgari prodest, ibid. *n.* 9.
Beneficium inventarii sine cessione transit, ibid.
Factum ab hærede gravato, fideicomissario prodest, ibid. *n.* 10. & *l.* 3. *c.* 2. *n.* 36. *d. t.* 1.
Tutoris inventarium pupillo prodest, si factum fuit cum solemnitatibus, quibus hæres facere debebat, ibid. *n.* 12. *d. t.* 1. *l.* 2. *c.* 13.
Hæredis inventarium uxori prodest, ibid. *n.* 13. & *d. t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 137.
An inventarium cessionarii hæredi profit, & è contra? Ibid. *n.* 14. 15. & 17. *d. t.* 1. *l.* 2. *c.* 13.
Beneficium, seu privilegium inventarii personale est, & an cedi possit? Ibid. *n.* 16.
Et an transmissibile sit, ibid. *n.* 18.
An inventarium emptoris hæreditatis hæredi prosit? Ibid. *n.* 19. & 20.
Usufructuarii hæredi prodest, ibid. *n.* 22.
An factum à defuncto parum ante mortem hæredi proficiat? Ibid. *n.* 20. & 21.
Inventarium factum ab hærede in vita defuncti an post mortem defuncti ipsi profit? Ibid. *n.* 26.
Vid. *Bona, Divisio, Hæres, Jurisdictio Judex, & Tutor.*

INVIDIA.

Remedium contra invidiam profert Author; *t.* 3. *l.* 8. *c.* 10. *n.* 24.

IRA.

Vid. *Odium.*

JUDÆUS, SIVE CHRISTIANUS NOVUS.

Christiani novi infideles sunt, & inimici christianorum veteranorum, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 91.
Regulariter perversi, ac pravorum morum sunt, ibid. *n.* 93.
Eorum amicitia non est tuta, ibid. *n.* 94.
Ingrati, & legum contemptores divinarum, ibid. *n.* 95.
Sunt viri sine consilio, ibid. *n.* 97.
Cupidi, & avari bonorum alienorum, ibid. *n.* 99.
Omni nobilitate carent, ibid. *n.* 101.
Bona occultare solent, ibid. *n.* 102.
Læsæ majestatis Divinæ rei omnia machinantur ad fiscum fraudandum, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 9. *n.* 102.
Et hæc præsumptio in materia probationis concludit, ibid. *n.* 103.
Maximè in contractibus, & debitis contractis cum personis ejusdem nationis, ibid. *n.* 105.
Filii naturales christianorum novorum eis succebiles sunt, licèt patres, & avi in possessione nobilitatis per mille annos sint, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 3. *n.* 69. & *l.* 5. *c.* 18. *n.* 19. *Cum seqq.* ubi alia multa contra Judæos invenies.
Multa adversus hæbreos, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 143. *Cum seqq.*
Primogenitus judæi an in bonis coronæ succedat? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 96.
Judæus, Hæreticus, fidei aliquam jurisdictionem habere non possunt, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 30.
An exhæredari possint? Vid. *Exhæredatio, & filius.*
An tutores dari possint? *t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 12. 13. & 71.
An mater judæa tutrix filiæ dari possit, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 33.
Judæus dolosus judæo doloso nihil oponere potest, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 7.

JUDEX.

Judex unde dicatur, quomodo diffiniatur, in quas

quas ſpecies dividatur, & quæ iſtæ ſint? *r.* 2. *n.* 1. *& ſeqq. & t.* 5. *l. unic. c.* 20. *n.* 5.
Judicum, & Magiſtratuum magna eſt authoritas, ibid. *n.* 2. *& 7. d. r.* 2.
In judicando locum, & vices Dei tenent, ibidem.
Dii vocantur, ibid. *n.* 8.
Sacerdotes appellantur, membra, & partes corporis Principis reputantur, ibid. *n.* 9. *&* 10.
Tutela publica, ſtellæ fulgentes, beatique ſunt, officium ſuum piè, rectèque exercentes, ibid. *n.* 11. *Cum ſeqq.*
Deum imitari debent, ibid. *n.* 14.
Vires ſuas examinare debent, priuſquam munus accipiant, & ſi ſe cognoſcant inſufficientes ad munus, illud dimittere tenentur, aliàs injuſtè agunt, & ad damna tenentur, ibid. *à n.* 15.
Cuſtodes juſtitiæ, & legum obſervatiſſimi eſſe debent, ibid. *n.* 19.
Rectam intentionem habere debent, ibid. 54.
Eorum officium non initio, ſed fine penſandum, ibid. *n.* 57.
Labores ſuos ad Deum tanquam ſcopum, & finem dirigere debent, ibid. *n.* 58.
In omnibus ſuis operibus ante oculos Deum apponere debent, ibid. *n.* 59.
Juſtitiam adminiſtrantes ſiniſtra intentione mortaliter peccant, ibid. *n.* 64.
In cauſis expediendis deligentes eſſe debent, ibid. *n.* 65.
In Judice requiritur deligentia, & negligentia reprobatur, ibid. *n.* 66.
Judex bonus cauſas pauperum non differt, ibid. *n.* 69.
Triplici ex capite in Judice negligentia oritur, ibid. *n.* 70.
Id eſt, quando juſtitiam facere non vult, ibid. *n.* 71.
Et ex imperitia, ob quam tenetur, ibid. *n.* 72.
Scire tenetur quæ ad ſuum officium pertinent, ibid. *n.* 73.
Aliàs ſe excuſare debet, ſubpœna peccati mortalis, & reſtitutione damni, ibid. *n.* 74.
Judices procedentes cum ignorantia ad quid teneantur in utroque foro? Ibid. *n.* 76. 77. *&* 79. *&* 83. 84. 85.
Et quando ex diſidia, & quæ iſta fit, & quotuplex? Ibid. *n.* 85. 86. 89. *uſq. ad* 93. *&* 94.
An excuſentur Judices peritos conſulendo, ibid. *n.* 78. *&* 115.
Sufficit ſcire quæ communiter homines ſui ſtatus ſcire ſolent, ibid. *n.* 81.
Quam deligentiam adhibere debeant? Ibid. *n.* 80. *&* 88.
Vigilare, ac labore tenentur nulli labori parcendo, ſed totiis ſtudiis ſuæ profeſſionis tradendo, *d. r.* 2. *n.* 87. 95. *&* 96.
Inconſultè, & temerè cauſas decidentes tuti non ſunt, parteſque audire debent, aliter datur arrogantia, & ſtultitia reprehenſibilis, & nulliter ſententias proferunt, præcipitataque Judicum voluntas noverca juſtitiæ appellatur, ibid. *n.* 98. *Cum ſeqq.*
Maturo conſilio ex allegatis, & probatis ſententias ferre debent, ibid. *n.* 103.
Melius eſt piè judicare, quam temerè judicare, & potiùs in tempore peccare, quam in jure, ibid. *n.* 104.
Veritatem cum dubitatione inquirere debent, cum ita magis in lucem veniat veritas, ibid. *n.* 105. *&* 107. 108. *&* 109.
Ponderare cauſas, & non numerare, ibid. *n.* 106.
Summo ſtudio, atque deligentia laborare debent, de ſingulis dubitando, ibid. *n,* 111. *&* 113.
Pertinaces eſſe non debent, ibid. *n.* 122.
Cum pertinaci non eſt diſputandum, ibid. *n.* 125.
Exemplares eſſe debent, ibid. *n.* 128. *&* 130.
Populorum ſpecula ſunt, ibid. *n.* 129.
Judex eſt lex loquens, ibid. *n.* 131.
Exiſtentes in peccato mortali alium condemnando peccant ſecundum multos DD. ibid. *n.* 134.
Plecti non debent interceſſionibus potentium, ibid *n.* 142.
Inexorabiles eſſe non debent, ibid. *n.* 145.
Fortitudinem habere debent ad reſiſtendum potentibus, aliter peccant officium acceptando, imò potiùs dimittere tenentur, ibid. *n.* 147. 150. *&* 151. 149.
Rogantes Judices fortitudine carentes injuſte peccant, & ad reſtitutionem tenentur, ibid. *n.* 148.
Judices fortitudinem cum prudentia, & cauſa temperare debent, ibid. *n.* 152. *&* 153.
Non debent eſſe partiales, ſed æquales, ibid. *n.* 164. *&* 165.
In judicio perſonam pauperis, vel divitis accipere non debent, ibid. *n.* 166. 167.
Familiares eſſe non debent, ibid. *n.* 169.
Ab ſcribis, & officialibus ſuis maximè ſe cavere debent, ibid. *n.* 70.
Judicis officium paternum eſt, ibid. *n.* 184.
Quo animo punire debeant? Ibid. *n.* 185.
Non quia peccatum, ſed ne peccetur, punire debent, ibid. *n.* 186.
Judicium ſuum dulcedine temperare debet, ibid. *n.* 187.
Et obſervare quid debeant, ibid. *n.* 188.
Cauſas innocendi, & non puniendi quærere debent, quia vitia, & non perſonæ damnanda ſunt, ibid. *n.* 189.
Manſueti, & non irati, & quomodo manſueti erunt, ibid. *n.* 190. *&* 191.
Animum ſuum vultu detegere non debent, *d. r.* 2. *n.* 198.

A' cupiditate, & avaritia fugere debent, ibid. *n.* 205.
Munera Judices à partibus recipere non debent, quod eſt prohibitum, & quando ea recipere valeant, & à quibus, quæ, & alia inpuncto, ibid. *n.* 207. 208. 213. 214. 216. 217. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. & 236. & *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *n.* 20. & 21. ubi etiam de officialibus.
Judices ferme æterna præmia pro temporalibus relinquunt, *d. r.* 2. *n.* 209. & 210.
Pauperum domus plerunque evertunt, ut ſuas conſtruant, ibid. *n.* 211.
Judicibus ſaluberrimum conſilium datur, ut ditiſſimi ſint, ibid. *n.* 212.
Non debet eſſe ſurdus, nec mutus, ſed maneus aut cæcus, ibid. *n.* 218.
In audiendo facilis ſe præbeat, omnia deſideria libenter audiens, ibid. *n.* 219. & 220.
Omnium credulus eſſe non debet, ſed affabilis, & urbanus, ibid. *n.* 221. & 222.
Imperio ſuo moderatiùs utens, modo tamen, ut jura Regiminis non ſolvantur, ibid. *n.* 223. & 224.
Cum officio tumeſcere non debet, ibid. *n.* 226.
Cauſas, & non perſonas reſpicere debet, ibid. *n.* 227.
Patientiam habere debet, ibid. *n.* 43.
Poſiti ſunt ad ſagitam, tanquam ſignum, & ſcopus, ibid. *n.* 247.
Crudelem Judicem putat latro in patibulo ſuſpenſus, ibid. *n.* 249.
Honerantur à multis, eos odio proſequentibus, ibid. *n.* 251. & 252.
Judices vexantur obtrectatione, & detractione, quod contemnendum eſt, & quare? Ibid. *n.* 251. 253. 268. *uſq. ad* 272.
Judices multos adverſarios habent, ideo adverſus eos non admittitur niſi multitudo teſtium, ibid. *n.* 276.
Judices concordes eſſe debent, ibid. *n.* 277.
Injurias officii vindicare debent, & proprias ferre, ibid. 273.
Deus judicantium opera perſcrutabitur, *r.* 1. *n.* 30.
Judex in dubio quomodo ſe habere debet ad judicandum, *r.* 3. *n.* 64. & 65. & Vid. *Conſcientia, & Opinio.*
Quomodo in dubiis opinionibus ſe gerant, & quam opinionem ſequi debeant? Vid. *Opinio.*
Alia requiſita quæ habere debent? Remiſſivè, ibid. *n.* 121.
Quales eſſe debeant, & præcipuè Orphanorum, ibid. *n.* 122.
Orphanorum Judices quales eſſe debeant? Ibid. *n.* 122.
Et quia non ſunt ita lachrimatur, ibid. *n.* 123.
Eos rogat Author, ibid. *n.* 124.
Judex eſt conveniendus in loco domicilii, non in loco officii, ex ratione ejus, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 3. *n.* 8.
Judices diſcordantes quomodo ad concordiam reducendi ſint? Remiſſivè, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 1. 2. *n.* 37.
De legibus judicare non debet, ſed ſecundum leges, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 9. *n.* 75.
Judex contra leges, conſtitutiones, aut more judicare non poteſt, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 15.
Bonus Judex quid facere debeat? Ibid. *n.* 16.
Judex in inquirendis reis pro maleficiis puniendis, eos blanditiis inducere non poteſt, unde execratur factum cujuſdam Judicis ita procedentis, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 24.
Nemo poteſt eſſe Judex in cauſa propria, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 33.
Judex Ordinarius habet intentionem fundatam contra omnes in ſuo territorio degentes, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 107.
Judices, ſivè inferiores, ſive ſuperiores intra terminos ſuæ juriſdictionis ſe continere debent, ibid. *n.* 110. & 111.
Judex Ordinarius procedere poteſt contra Delegatum, etiam Principis, excedentem ſuam juriſdictionem, ibid. *n.* 112. & 113.
Niſi intra terminos ſuæ delegationis delinquat, ibid. *n.* 114.
Judex, cujus juriſdictio declinatur, cognoſcit, an ſua juriſdictio ſit? Ibid. *n.* 120. vel ſit Ordinarius, vel Delegatus, aut ſentiat commodum ſportularum, vel non, ibid. *n.* 121.
Quid ſi contentio ſit inter duos Judices? Vid. *Juriſdictio.*
Et quando Princeps adeundus ſit? Vid. *Princeps.*
Privativus Judex quibuſcunque Judicibus, etiam maioribus, inhibere poteſt, ibid. *n.* 148.
Trahitque omnes ad ſe cauſas, in quibus perſonæ, de quibus eſt Judex inter ſe habent, ibid. *n.* 157.
Pro Judice quando præſumendum ſit, vel non? *t.* 2. *l.* 3. *c.* 9. *n.* 43. & 44.
Judex quomodo in obſcuris, & dubiis ſe gerere debeat? Vid. *Obſcura.*
Judex partes invitare poteſt ad concordiam, & ſi ab earum confeſſionibus veritatem facti compererit, ad deciſionem juris ſummarie devenire poteſt, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 20. *n.* 20. & 21.
Judex, & officiales exercentes officium ad Principem pertinentem, ab illo ſalarium accipere debent, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *n.* 8. & Vid. *Salarium.*
Judex officium dimittere nequit prætextu ſalarii, nec à Principe pertendi, ut augeatur, nec propria authoritate ultra ſalarium taxatum aliquid extorquere, ibid. *n.* 23. & *ſeqq.* ubi declaratur.
Judex ob factum ſuorum anteceſſorum à dolo, culpa, & pœna excuſatur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *n.* 111.
Et nullo modo redarguendi ſunt, ibid. *n.* 112.
Judici, & officiales temporali cum ſubdito contrahere prohibitum eſt, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 21.

Judex in ſe ipſum juriſdictionem non habet, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 26.
Judex abſentium perſonarum defectum ſupplet, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 15.
Hodie favor Judices plus valet, quam lex in codice, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 73. & *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 20. *n.* 13. ubi *à n.* 4. multa circa judices.
Judex regulariter officium ſuum impertire, nemine petente, non tenetur, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 13. & *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 56.
Imo nequit, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 32. ubi declaratur.
Judex delicta inquirere poteſt, ubi acculator deeſt, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 21.
Quid in Judice Orphanorum? Vid. Infra.
Et Vid. *Officium Judicis.*
Judices, & magiſtratus non ſolum pro ſe, ſed etiam pro ſuis officialibus rationem reddere tenentur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 55.
Judex præparantis, Judex præparati eſt, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 43.
Judex ſemper ad reum abſolvendum proclivior eſſe debet, maximè ſi probationem actoris reus offuſcet, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 63. & 64.
Quid inter mercatores? Vid. *Mercator.*
Judices in arbitrariis Sydicandi non ſunt, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 60.
Virilis animi, & non mulieris judicare eſt, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 70.
Judex quando executionem excedere dicatur? Vid. *Executio.*
Judex quando incidenter cognoſcere poſſit de quæſtione, de qua principaliter cognoſcere non poterat? *t.* 3. *l.* 8. *c.* 4. *n.* 15. & 16. & *t.* 5. *l. unic. c.* 1. *à n.* 23.
Vid. *Incidens.*
Judex poſt declinatoriam fori exceptionem procedere nequit, ejus nanque manus ligatæ ſunt, recuſato æquiparatur, per eum geſta nulla ſunt, *t.* 5. *l. unic. c.* 4. *n.* 13. & 14.
De Judicum pœnis, & præmiis? *t.* 3. *l.* 8. *c.* 10. *Per tot.*

JUDEX DELEGATUS.

Judex delegatus quis ſit? *t.* 5. *l. unic. c.* 20. *n.* 5.
Minor 20. annorum Judex delegatus dari poteſt, vel de partium conſenſu, vel à Principe, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 107.
Judex delegatus in cauſa delegata ordinario dignior, ac maior eſt, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 124.
Quando Princeps cauſam, inventarium, & partitiones committens juriſdictionem delegatum faciat, vel ordinariam excitaſſe dicatur? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 33. *& ſeqq. & d. l. c.* 25. *à n.* 102. ubi an ſalararium habere debeat, & Vid. *Salarium.*
Judex delegatus ſubdelegare nequit, ubi induſtria, & perſonæ integritas electa eſt, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 11. *n.* 78. & *d. t. l.* 4. *c.* 6. *n.* 126.
Judicibus delegatis diſcordantibus, ſervanda eſt forma mandati ejus, qui juriſdictionem commiſit, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 38.
Judex delegatus quando ab ordinario puniri poſſit? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *à n.* 112.
Vid. *Juriſdictio.*

JUDEX ECCLESIASTICUS.

An vim faciat procedendo contra confraternitates laicorum ad reddendas rationes, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 20.
Et an contra regulares pro reddenda ratione alicujus ultimæ voluntatis? Ibid. *n.* 21.
Et quando ad coronam recurſus pertineat ab Eccleſiaſtico petente rationes? Ibid. *n.* 22.
Vid. *Recurſus.*

JUDEX ORPHANORUM.

Formidabile eſt ejus officium, *t.* 3. *n.* 25.
Eligendus magna cum cura, ibid. *n.* 26.
Apud Deum plus merebunt, quam prædicatores, ſi officium ſuum expleverint, ibid. *n.* 17.
Et Deum retributorem habent, ibid. *n.* 18.
Judicum Orphanorum munus omnium munerum reipublicæ periculoſiſſimum eſt, patres Orphanorum, defenſoreſque viduarum eſſe debent, ibid. *n.* 20. & *t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 12.
Et complectam ætatem 30. annorum, ibid. *n.* 22. *d. t.* 3.
Et quare? Ibid. *n.* 23.
Aliàs privandus eſt ſine ſpe reſtitutionis, ſi ante complectam illam ætatem ſubeat munus, ibid. *n.* 28.
Uxorati eſſe debent, ſicut quicunque alii Judices, cum ſoluti periculo expoſiti ſint, & damna inde ſequuntur, punirique debent ſi rem væneream cum partibus habuerint, graviuſque Judices Orphanorum, ibid. *n.* 29. *uſq. ad* 36.
Ab uxoribus ſuis imperari non debent, aliàs ex factis uxorum tenentur, & conjunctorum, tum civiliter, tum criminaliter, ad quod requiritur ſcientia, & patientia, ibid. *n.* 38. 42. 43. & 44.
Soluti Judices caveant, ne propter mulieres aliquid injuſtum agant, ibid. *n.* 45.
Suorum ſcribarum vitas ſcrutari debent, & maximè Orphanorum Judices, ibid. *n.* 47. & 50.
Aliàs de eorum malè factis, tum in comittendo, tum in ommittendo, utroque foro, tenentur, ſive ſciverint, ſivè ignoraverint eorum facta, ibid. *n.* 48. & 49.
Oblivio Judicum carpitur ſanguinis lachrimis, monenturque ad defenſionem, protectionemque Orphanorum, ibid. *n.* 53. & 54.
Judex Orphanorum Judex ordinarius eſt, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 109.
Ut Judices Orphanorum trienales, ac literati eſſent, petitum fuit in curiis, ſed denegatum, & quare? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *n.* 43.
Judex Orphanorum partitiones per ſe facere debet, & non aliis committere, aliàs ad damnum tenetur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *à n.* 189.
Et Vid. *Diviſio.*

Judex ex officio minori advocatum, & procuratorem dare debet, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 60.
Et reſtitutionem concedere, ibid. *n.* 59.
Judex ex officio tutorem dare tenetur, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 12.
Judex curatorem dare differens ad damna tenetur, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 19.
Se tamen Judex tutorem dare nequit, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 25. *&* 26.
Judex quid facere debeat circa confirmandos tutores, & curatores? Vid. *Confirmatio.*
Judex Orphanorum ob non petitam ſatiſdationem à tutoribus an teneatur pupillo, & minori quando, & quomodo? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 10. *Per tot. & t.* 4. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 10. ubi quando poſt tutores, curatores, & fideijuſſores, eorumque hæredes teneatur? *& t.* 3. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 24.
Judex quid facere debeat in Orphanorum educatione? Vid. *Educatio.*
Et quid circa locationem operarum Orphanorum, Vid. *Locatio* verſ. *quo ad operas.*
Judex negligens in locandis bonis minorum ad damna tenetur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 152.
Quid circa officia ab Orphanis diſcenda? Vid. *Artificium, & Scientia.*
Et ſi negligens fuerit in hoc ad damna juramento liquidanda tenetur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 3. *à n.* 32.
Quid circa alimenta pupillis, ſeu adultis præſtanda? Vid. *Alimenta.*
Quid in collocandis Orphanis in matrimonium, & quando cum eis matrimonium contrahere poſſit? Vid. *Matrimonium.*
Quid circa dotes conſtituendas? Vid. *Dos.*
Quid circa authoritatem à tutore, vel curatore præſtandam? Vid. *Authoritas.*
Quid circa alienationes bonorum minorum? Vid. *Alienatio.*
An emere poſſint res minorum? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 16. *& d. t. l.* 5. *c.* 12. *n.* 29. & Vid. *Subhaſtatio.*
Quid circa ſuſpectos tutores? Vid. *Suſpectus.*
Judex ex officio tutores, & curatores cogere poteſt ad rationes reddendas, aliàs ad damnum reſartiendum tenetur? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 10.
Vid. *Proviſor.*
Et negligentes in exigendo, vel revidendo computa rationis à miniſtro ſubalterno, ſtatutis temporibus, pro illo tenentur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 63.
Judex Orphanorum, quos Judices deprecare poſſit? *t.* 5. *l. unic. c.* 1. *n.* 13.
Judex Orphanorum ratione continentiæ cognoſcere poteſt de omni cauſa, in qua Orphanus litis conſors fuerit, ibid. *n.* 22. *& ſeqq.* ubi *n.* 28. de re individua.
An juriſdictio Judicis Orphanorum prorogari poſſit? Ibid. *n.* 30. *& ſeqq.*
Judex Orphanorum an cauſas avocare poſſit? Ibid. *n.* 32. *& ſeqq.*
De quibus cauſis cognoſcat, etiam poſtquam Orphani emãcipati fuerint? Ibid. *n.* 42. *& c.* 2. *n.* 61.
Vid. *Forum, & Juriſdictio.*

JUDICIUM.

Judicium humanum quibus pervertatur? *r.* 2. *n.* 176.
Humanum judicium ad diſſentiendum facilè eſt, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 1.
Unde hoc procedat? Ibid. *n.* 2. *&* 3.
Alterius judicium omninò ſequi aliquem cogere injuſtum eſt, ibid. *n.* 16.
Judicium ſuum nemo deponere poteſt, ſtante in contrarium ratione evidenti, & convincenti, ibid. *n.* 17.
Judicium quid ſit, de quibus perſonis conſtat? *t.* 5. *l. unic. c.* 20. *n.* 3. *& ſeqq.*
In judicio communi condemnatio, vel abſolutio communis eſſe debet, aliàs ſententia nulla eſt, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 36.
Petitiones mutuæ unum judicium conſtituunt, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 1. *n.* 39. *& ſeqq.*
In judiciis quaſi contrahitur, *t.* 3. *l.* 4 *c.* 4. *n.* 35.
Quid, & quantum veniat in judicium ad hoc, ut exceptio rei judicatæ locum habeat? *t.* 4. *l.* 3. *c.* 9. *Per tot.*
Judicium rationis tam petenti, quam danti commune eſt, in eo uterque creditor, vel debitor apparere poteſt, in quo Judex utrunque condemnare debet, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 35. 52. 60. 61. *&* 63.
Judicium rationis ſummarium eſt, ubi quæſtiones de facto altiorem indaginem requirentes non deciduntur, juris tamen indeciſæ relinquendæ non ſunt, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 60.
Judicium rationis diverſum, & ſeparatum eſt à judicio condemnante rationes reddere, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 52.
In hoc judicio agens quid certum non petit, ibid. *n.* 39.
Vid. *Fructus, & Liquidatio.*
Judicium cæptum cum defuncto ſuper remediis poſſeſſoriis in hæredes trãſit, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 42. *n.* 20.
Minor in judicio eſſe nequit, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 10. *& c.* 10. *n.* 3. *& l.* 6. *c.* 15. *n.* 32. *&* 3.
Aliàs ſententia non valet, ibid. *n.* 2. *d. c.* 5. *& d. c.* 15. *n.* 33. ubi de ſententia lata in favorem minoris.
Limitatur in cauſis, in quibus minor pro maiori habetur, ut ſunt ſperituales, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *à n.* 4. ubi an pater, ſeu conjunctus ſine mandato admittatur?
Et Vid. *Minor.*
Quid in minore uxorato, vel veniam ætatis habente? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 4. *Per tot.*
Et Vid. *Minor.*
Quid in furioſo, & ſimilibus? Vid. *Aleator. Amor, Furioſus, Prodigus, & Surdus.*
Et Vid. *Infans, & Pupillus.*
Judicium ſuper hæreditatem contra minorem dormit, & uſque quo? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 77.

Curator an ſolus in judicio eſſe poſſit ? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 68.

JURAMENTUM.

Contra ſuſceptionem juramenti à magiſtractibus præſtiti lacrimatur Author, *t.* 1. *n.* 41.

Juramentum ad inventarium conficiendum ab ipſo Judice, ſeu de ejus commiſſione præſtandum eſt, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 6. & 8.

Juramentum apud nos de forma inventarii eſt, ibid. *n.* 7.

Juramentum hujuſmodi aſſumendum eſt per perſonam, quæ inventario bona dare tenetur, & non poteſt aſſumi per procuratorem, ibid. *n.* 15.

In quibus caſibus juramentum per procuratorem aſſumi poteſt, remiſſivè, ibid. *n.* 13. & 14.

Teſtis jurare non poteſt per procuratorem, ibid. *n.* 15.

Promittens teſtimonio alicujus ſtare, intelligitur de teſtimonio jurato, ibid. *n.* 27. Vid. *Æſtimatio, & Peritiæ.*

Electus à populo ad certum officium jurans in ejus ingreſſu, amplius in relationibus ſingulis jurare non tenetur, ibid. *n.* 23.

Ille, qui aliquid in conſcientiam ſuam declarandum committit, jurare tenetur, ibid. *n.* 26.

Quid in creditore, quid in nuncio; quid in accuſatore ? Ibid. *d. n.*

Juramenti virtus quando ad hæredes tranſeat, vel cum defuncto extinguatur ? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 121. & 122. & *t.* 2. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 19.

Quando juramentum actum nullum firmet? Ibid. *n.* 123. *d. t.* 1. *l.* 2. *c.* 11.

Juramentum operatur, quod obligatio cum effectu intelligatur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 57.

Vim continuæ interpellationis juramentum habet, & debitorem in mora conſtituit, ibid. *n.* 59.

Juramentum non tollit exceptionem, quæ illi contraria non eſt, ibid. *n.* 61. & 62.

Juramentum ſequitur actus naturam, ſuper quo interponitur, ibid. *n.* 63. & *t.* 2. *l.* 8. *c.* 19. *n.* 15.

Naturam contractus non immutat, nec obligationis effectum auget, ſed ſolum fortius ligat, ibid. *n.* 64. & *t.* 2. *l.* 8. *c.* 19. *n.* 15.

Locum tantum habet in caſu, de quo cogitatum fuit, ibid. *n.* 65. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 11.

Juramentum non trahitur, niſi ad illos caſus, ad quos renuntiatio non jurata traheretur, ibid. *n.* 66.

Juramentum interpetratur, ut minus jurantem obliget, ibid. *n.* 67.

Juramentum ad alterationem contractus non adjungitur, ſed ad faciliorem illius exitus, ibid. *n.* 68.

Juramentum vim clauſulæ ex certa ſcientia habet, ibid. *n.* 57.

Errorem allegare, impedit, ibid. *n.* 108.

Et quando errorem non excludat ? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 19. *n.* 15. & 16. ubi an abſolutio neceſſaria ſit ? & *n.* 17.

Juramentum ſervandum eſt, ubi ſine ſalutis æternæ diſpendio ſervari poteſt, ibid. *n.* 128. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 11.

Juramentum an ignorantiam ſuppleat ? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 19. *n.* 18. & 19.

Juramentum actui, cui interponitur, rebus addit, & effectus informes ſupplet, non autem conſenſum, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 38.

Ad non cogitata non extenditur, ibid. *n.* 39.

Læſionem ænormiſſimam non continet, unde ejus abſolutio neceſſaria non eſt, ibid. *n.* 55.

Mors vim juramenti habet, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 44.

Juramenti exceptio quando reſtitutionem ſpolii impediat ? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 44. *à n.* 107.

Minor in judicio jurare cogitur, & juramento obligatur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 49.

An contra tranſactionem juratam venire poſſit ? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 63. & *ſeqq.*

Quæ ætas ad jurandum requiratur, ibid. *n.* 110. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 8.

An minor, an curator de calumnia jurare teneatur ? Ibid. *à n.* 109. & *t.* 5. *l. unic. c.* 13. *n.* 2. & *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 64.

Juramentum calumniæ quo in tempore locum habeat ? *t.* 5. *l. unic. c.* 20. *n.* 25.

An tutor plurium minorum inter ſe contendentium de calumnia pro omnibus jurare poſſit ? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 16.

Quid in depoſitionibus ? Ibid. *à n.* 113. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. & *t.* 5. *l. unic. c.* 14.

Quid in interrogatoriis in cauſa criminali? Ibid. *à n.* 43.

Quid in juramento ſuppletorio ? Ibid. *n.* 117. & 118. & *t.* 5. *l. unic. c.* 13. *n.* 3.

Prodigus jurare non poteſt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 18. *n.* 20.

Juramentum licèt nullum eſt obſervandum, aliàs præjurium incurritur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 44. *n.* 108.

Minor an præjurium incurrat ? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 67. & *c.* 6. *d. l. n.* 24.

Jurans ſervare regimen, & non ſervans quando crimen præjurii incurrat ? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 7. 8. 9. & 11.

Ad abſolutionem à juramento petendam partis citatio neceſſaria non eſt, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 56.

Appellatione pendente ſuper abſolutione à juramento renuntians in judicio an pro reciſione renuntiationis in judicio ſtare poſſit ? *t.* 2. *l.* 8. *d. c.* 5. *n.* 57.

Pupillus ſponſalia cum juramento promittens relaxationem petere poteſt, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 10.

Juramentum filiifamilias, & minorum, pater, tutor, & curator irritare poſſint ? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 18. *Per tot.*

JURAMENTUM DECISORIUM.

Juramentum deciſorium quid ſit, quando locum habeat, quibus, & à quibus deferatur ? Latè,

tè, *t. 4. l. 3. c. 10. Per tot.* ubi aliæ quæstiones invenies.

Pupillus jurare non cogitur, nec ei referri potest, *t. 3. l. 5. c. 5. n. 35. & 36. & t. 3. l. 6. c. 14. n. 43. & 44.*

Nec minor curatore carens juramentum deferre potest, *t. 3. l. 5. c. 7. n. 69.*

An juramentum decisivum minor, aut ejus tutor, seu curator subire cogatur? *t. 3. l. 5. c. 8. n. 116. & t. 3. l. 6. c. 14. n. 43. & 44.*

Expendens jurare cogitur de animo suo in expendendo, si ita accipiens expensas petat, *t. 3. l. 5. c. 16. n. 23.*

Tutor, vel curator juramentum adversario pupilli quando deferre possint, vel non? *t. 3. l. 6. c. 14. n. 23. 29. & seqq.*

Et si juramentum deferant, ubi deferendum non erat, contra eos in litem juratur, ibid. *n.* 28.

Vid. Infra *Sub juramento in litem.*

JURAMENTUM IN LITEM.

Triplex est juramentum in litem, veritatis, scilicet, seu veræ æstimationis, affectionis, & juramentum super interesse, & extra rem, ibid. *n.* 98. ubi quid sit juramentum veritatis, seu veræ æstimationis?

Juramentum affectionis quid sit? *t. 1. l. 4. c. 1. n.* 98. seu aliàs 100.

Quid per id præstetur? Ibid. *n.* 101. seu aliàs 98. *& t. 4. l. 2. c. 11. n. 26. & 27.* ubi de extrinseco interesse.

Quæ requirantur, ut hoc juramentum deferatur? Ibid. *n.* 102. seu aliàs 100. *d. t. 1. l. 4. c. 1.*

Juramentum super interesse quale sit? Ibid. *n.* 103.

Juramëtum in litem à decisivo differt, ibid. *n.* 104.

Quia in litem à Judice defertur, decisivum à parte, ibid.

In litem semper defertur actori, decisivum actori, & aliquando reo, ibid. 105. ubi de juramento in supplementum probationis.

Per juramentum in litem, quod, & quantum debeatur deciditur, per decisivum an debeatur? ibid. *n.* 106.

In litem, nisi ex dolo, & contumacia defertur, quod non requiritur in decisivo, ibid. *n.* 107.

In litem non præstatur ubi solum Judicis officiũ imploratur, decisivum ex Judicis officio datur, ibid. *n.* 108.

In litem præstatur tantum, deficiente probatione, ex dolo adversarii, decisivum, etiam si deferens suam intentionem probare possit, ibid. *n.* 109.

Ex juramento decisivo actio, & exceptio oritur, ex juramento in litem tantum officium Judicis producitur, ibid. 110.

In juramento in litem quantitas restringi, vel in totum anihilari potest non ita in decisivo, ibid. *n.* 111.

In decisivo tantum quæritur an juratum fuerit, & adversus id nulla probatio admittitur, quod declaratur, ibid.

Juramentum in litem invicto non confertur, decisivum verò aliquando ibid. *n.* 112.

Adversus juramentum in litem tam affectionis, & veritatis quam interesse probatio in contrarium admittitur, ibid. *n.* 113. *& t. 4. l. 8. c. 1. n. 58.* ubi quando nova instrumenta adsunt.

A'delatione juramenti in litem an appellatio admittatur, & à denegatione juramenti? Ibid. *n.* 111. *& 116. d. t. 1. l. 4. c. 1.*

Judex appellationis aliud juramentum non defert, sed tantum præstitum moderare potest, ibid. *n.* 115.

Juramentum in litem ob dolum conventi habet locum in actionibus bonæ fidei, etiam cessante difficultate probationis, ibid. *n.* 117.

In hujusmodi actionibus etiam ob solam moram præstatur juramentum, quod explicatur, ibid. *d. n.*

In feudalibus causis pro damnis, & interesse præstatur, ibid. *d. n.*

In actione finium regundorum, ibid. *d. n.*

In contractibus innominatis, & in aliis actionibus bonæ fidei, & stricti juris, & arbitrariis juramento in litem interesse debitum probatur, ibid. *d. n. & t. 4. l. 2. c. 11. n. 45.*

Vid. Infra.

In redhibitoria, & aliis de quibus, *n.* 118. *d. t. 1. l. 4. c. 1.*

Quando detur in actionibus bonæ fidei contrariis? Ibid. *n.* 119.

Quando in actionibus stricti juris? Ibid. *n.* 120.

Juramentum in litem tam contra occultantem in inventario, quam in descriptione locum habet, *t. 1. l. 2. c. 5. n. 16.*

An juretur in litem adversus hæredem non conficientem inventarium? *t. 1. l. 2. c. 11. n. 30. & 31.*

An deferatur adversus eos, qui nomine pupilli hæreditatem adeunt? Ibid. *n.* 64.

Fideicomissarius contra hæredem gravatum an in litem jurare possit? *t. 1. l. 3. c. 2. n. 37. & 38. & l. 4. c. 2. n. 7. & 8.*

In litem juratur contra hæredem, etiam beneficiatum, non ostendentem res in inventario contentas ad illarum valorem probandum, *t. 1. l. 3. c. 8. n. 120.*

Et contra repudiantem hæreditatem post receptas res hæreditarias, sine inventario, & post petitum tempus ad deliberandum, ibid. *n.* 121.

Si tutor non conficiat inventarium, nec rationem, nec libros, adversus eum in litem juratur, *t. 1. l. 4. c. 1. n. 17. & t. 4. l. 4. c. 7. n. 30.*

Juratur etiam si post susceptam tutelam inventarium conficiat, ibid. *n.* 24. *d. t. 1. l. 4. c. 1.*

Idem si in culpa, etiam levi fuerit, ibid. *n.* 25. *& t. 4. l. 4. c. 13. n. 19.* ubi de lata culpa, & curatore, *& t. 4. l. 2. c. 12. n. 17.*

Et

Et ſi ſine ſolemnitatibus, & cauſa alienaverit, ibid. *n.* 26. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 1.
Et quando ante decretam tutelam adminiſtraverit, ibid. *n.* 27.
Et quando poſt remotionem à tutela adminiſtraverit, ibid. *n.* 28.
Et quando pæcunias pupilli in negotio non conſueto poſuerit, ibid. *n.* 30.
Et quando cum propriis rationibus pupillis, rationes miſcuerit, vel bona pupilli in ſuos uſus converterit, vel dilapidaverit, quo caſu ultra juramentum incarceratur, ibid. *n.* 31.
Juratur etiam quando libri, vel inventaria multum defectuoſa, confuſa inordinata ſunt, ibid. *n.* 33.
Vel quando de mendacio convencitur, ibid. *n.* 34.
Et quando in libro expenſas, & non recepta ponit, ibid. *n.* 36.
Et quando negligens fuerit in exigendo debita pupilli, tam ab extraneis, quam à ſe ipſo, ibid. *n.* 37. & *n.* 40.
Et quando ædificia, muroſque ruinam minantes, non reparavit, agros pupilli non collit, & ejus pæcunias in emptionem prædiorum non convertit, ibid.
Et quando pupillares pæcunias inutiliter per dolum impendit, ibid. *n.* 38.
Et quando abſque inventario damnoſam pro pupillo adierit hæreditatem, ibid. *d. n.* 38.
Et quando rem magni alienaverit, modifica ſufficiente, ibid. *n.* 39.
Et quando indebitum ſolvit, vel juramentum adverſario defert, probationem habens, vel quando proprio nomine, vel pupilli emit, & aliis in caſibus, ibid. *n.* 40.
Et quando impuberem inſtruere non curavit; ibid. *n.* 41.
Et quando lites cæptas non proſequutus fuit, ibid. *d. n.*
Juratur etiam contra tutorem tempore ſuſceptæ tutela pauper, & poſtea dives, & è contra pupillus hoc tempore pauper, cum in illo dives eſſet, ibid. *n.* 42.
Et quando præſumatur dives factus ex bonis pupilli? Ibid. *n.* 45.
Juramentum hoc in litem præſtatur contra tutricem aviam, fratres, ſeu ſorores inventarium non conficientes, vel non rictè, ibid. *n.* 60. & *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 12. Vid. *Frater.*
Contra tutores doloſos conjunctos, vel non conjunctos, ibid. *n.* 61. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 1.
Et contra occultantes bona in inventario, ibid. *n.* 62.
Contra pro tutores, & procuratores, ibid. *n.* 63.
Et contra omnes alienorum negotiorum adminiſtratores inventarium non facientes, ſi illi facere tenebantur, ibid. *n.* 64. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 1. & *t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 70. ubi quando librum, & inventarium non exhibent.
Et adverſus merè privatum habentum officium cum adminiſtratione, ibid. *n.* 65.
Contra coadjutores tutoris, & quocunque, qui per ſe, & non periculo alterius gerunt, ibid. *n.* 66.
Datur etiam contra Eccleſiaſticos, ibid. *n.* 67.
Et contra prælatos inventarium non conficientes, ibid. *n.* 68.
Contra minorem doloſum, ibid. *n.* 69.
Et contra Imperatores, Reges, ac Principes, ibid. *n.* 70.
Contra viduam occultantem bona mariti in fraudem creditorum, ibid. *n.* 71.
Qualis ſcientia in creditoribus ſufficiat, ad hoc juramentum ſubeundum? Ibid. *n.* 72.
Contra hæredes tutorum, & curatorum, & cæterorum adminiſtratorum, ibid. *n.* 73. ſi lis cum defuncto conteſtata fuiſſet, & quando in hoc caſu conteſtata requiratur? Ibid. *n.* 74. & 75. & *t.* 4. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 30. ubi declaratur, & *d. t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 72.
Contra ſpoliantem pro damnis, & expenſis datur juramentum in litem, ibid. *n.* 76. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 1. ubi de intereſſe.
Quocunque modo ſpoliatio ſit, ibid. *n.* 77.
Et contra injuriantem, ibid. *n.* 78.
Et contra doloſè ſe facientem procuratorem; ibid. *n.* 79.
Et quando contra procuratorem bonorum civitatis? Vid. *Civitas.*
Contra notarium dolum comittentem, ibid. *d. n.* 79.
Contra Judicem doloſè ſe agentem in adminiſtranda juſtitia, ibid. *d. n.* 79.
Contra caupones, muliones, & nautas pro rebus ibi impoſitis, ibid. *n.* 80. ſi illis, vel illorum mulieribus, aut famulis tradantur, quòd intelligitur, & declaratur, ibid. *n.* 81. & 82.
Contra lacerantes, vel ſurripientes, ſcripturas in litem juratur, ibid. *n.* 84.
Et contra illas non exhibentes, ſi ex officio illas cuſtodire debent, ibid. *n.* 85.
Et contra comburentes ſegetes, ibid. *n.* 86.
Contra invaſorem mobilium, & immobilium, prædonem, & occupatorem, & contra plures alios, ibid. *n.* 87. *ex hoc n. uſq. in fin. cap. error innumerando intervenit.*
Et contra vendentem rem litigioſam, expillantem hæreditatem jacentem, inventorem crumenæ, ſtrupatorem virginis, calumniatorem in judicio, debitores moroſos, marito pro intereſſe dotis, ibid. *n.* 88.
Contra depoſitarium non reſtituentem depoſitum in ſpeciè, quod declaratur, ibid. *n.* 89. & *n.* 96.
Vid. *Depoſitum.*
Contra pignorantem tradentem pignus unum pro alio, ibid. *d. n.* 87.

Contra utentem pignore, ibid. *d. n.*
Contra impedientem aliquem juramentum dare, ibid. *d. n.*
Contra negantes poſſeſſiones in facto proprio de mendacio convictos, ibid.
Contra frangentem fidem ad intereſſe, ibid. *d. n.*
Contra frabricantem, vel falſificantem falſas ſcripturas, ibid. *d. n.*
Contra falſum deponentem, ibid. *d. n.*
Contra omnes aliena negotia gerentes, ut tutores, curatores, Theſaurarios, factores, camparios, Caſtaldos, Publicanos, Hoſpitalarios, Datiarios, pro tutores, & hujuſmodi, qui librum rationum, & inventarium facere tenentur, ſi non fecerint, vel inordinatè, & confuſè, ibid. *n.* 90.
Contra quemcunque damnum doloſè inferentem, ibidem.
Contra conductorem dolo malo rem non reſtituentem, pro damnis, expenſis, & intereſſe, ibid. *n.* 91.
Contra locatorem, ſi rem locatam alteri vendidit ſine juſta cauſa, ibid. *n.* 92.
Contra malæ fidei poſſeſſorem, qui dolo poſſidere deſinit, ibid. *n.* 93.
Contra moroſum, ſi convento tempore animalia non reſtituit, ibid. *n.* 94. ſeu aliàs 92.
Contra complices, & fautores damni illati, pro ut contra principales, ibid. *d. n.*
Contra condemnatum ad factum, ad quod præſciſè tenetur, ſi creditor hoc maluerit, ibid.
Contra ſubtrahentem probationes, & facultatem probandi, eam vè difficilè reddentem, ibid. *d. n.*
Et quando contra contumacem? Ibid. *d. n.*
Contra milites dolum, vel violentiam inferentes, ibid. *d. n.*
Contra amoventes dolo malo terminos fundorum, ibid. *d. n.*
Contra virum pro bonis, in ejus domum per uxorem delatis, ibid.
Et contra fures, probato furto, ibid. *n.* 95. ſeu aliàs 93.
Contra auxiliantem cuſtodem, commodatarium, & depoſitarium rei furatæ ad probandam quantitatem, & rei valorem prævia juris taxatione, ibid. *n.* 96. ſeu aliàs 95.
Contra ſcienter recipientem in debita, ibid. *d. n.* 96.
Contra factum promiſſum non implentem à Judice præſtari juſſum, ſi judici non paruerit, in litem veritatis, & affectionis juramentum datur, ibid. *n.* 97.
Et quando contra fideijuſſorem de judicato ſolvendo? Ibid. *d. n.*
Et quando contra repræſalia facientem, ibid. *d. n.* 97. ſeu aliàs 95.
Et contra non tradentem rem, pro fructibus rei non traditæ, ibid. *d. n.*
Et quando, & ad quid contra vulnerantem? Ibid. *d. n.*
Et contra non parentem Judicis præcepto, ibid. *d. n.*
Contra tutorem inventarium, vel repertorium non exhibentem juramentum in litem defertur, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 3. 64. & 65. & *t.* 4. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 47. & 48. ubi ad quid juramentum extendatur? & *n.* 49. & 50. de taxatione à Judice facienda?
Et quando contra hæredes? *t.* 4. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 31.
Vel quando rationes in forma non exhibet, ibid. *n.* 64. & 65. *d. t.* 4. *l.* 2. *c.* 8.
Contra tutorem, vel curatorem bona pupilli non tradentes juramentum in litem affectionis locum habet, quo prævia Judicis taxatione, æſtimatio quanti plurimi probatur, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 25.
Contra tutores inſtrumenta pupilli non reſtituentes in litem juratur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 30.
Contra tutorem de dolo ſuſpectum, remiſſione non obſtante, juramentum in litem defertur, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 13.
Contra tutorem in debitum ſolventem ad damnum, & intereſſe juramentum in litem defertur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 21.
Contra tutorem in litem juratur ob lœſionem in tranſactione intervenientem, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 24.
Si tutor, dolo vero, vel præſumpto probato aliquid non faciendum fecit, vel non omittendum omiſit. damnum, & lucrum ceſſans per juramentum in litem probatur, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 11.
Juramentum in litem contra matrem adminiſtrantem bona filiorum poſt tranſitum ad ſecundas nuptias, defertur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 29.
Et contra matrem ob non petitum tutorem, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 35.
Vel inventarium non facientem, vel non ritè, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 60.
Juramentum in litem contra matrem tutricem locum habet, ſicut contra quemlibet tutorem, vel curatorem, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 14. & *d. t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 8.
Sed contra patrem filio juramentum in litem non defertur, ibid. *n.* 12. *d. t.* 4. *l.* 5. *c.* 11. & *d. t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 5.
Contra ſocium quando juramentum in litem locum habeat? *t.* 4. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 11.
Et quando contra procuratorem ad probandum lucrum ceſſans, vel damnum emergens? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *à n.* 123.
Contra Judicem negligens in tradendis Orphanis ad officia diſcenda juratur in litem ad damna liquidanda, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 32. & 33.
Contra theſaurarios quando in litem juretur? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 11. *n.* 31.

Contra ementes,& vendentes res minorum absque debitis solemnitatibus juramentum in litem defertur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 17. *n.* 30.
Adversus usumfructuarium inventarium non conficientem,vel in eo omnia bona non scribentem in litem juratur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 7. *&* 8.
Et quando adversus hæredem gravatum, fideicommissarium universalem gravatum inventarium non conficientem ? Ibid. *n.* 9.
Quando adversus uxorem in litem jurari possit ob amotionem bonorum mariti ? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 94.
Juramentum non defertur patienti damnificationem ex dolo præsumpto, quod explicatur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 129.
In quibus casibus juramentum in litem cesset ? Ibid. *à n.* 121. *Cum seqq.*
Juramentum in litem non defertur,nisi benè informato de re, super qua jurandum est, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 46. *&* 54.
Quibus deferatur ? Ibid. *à n.* 122.
Defertur hæredibus benè informatis, & quando benè informati dicantur, & præsumantur? Ibid. *n.* 47.
Qui informati dicantur, & unde informari possint ? Ibid. *à n.* 122.
Negotiorum gestori, & procuratori benè informato defertur, ibid. *n.* 48.
Et cessionario benè informato, ibid. *n.* 49.
Similiter successoribus in dignitate benè informatis, ibid. *n.* 50.
Et procuratoribus fiscalibus benè informatis, ibid. *n.* 51.
Sine dolo, vel culpa lata non juratur in litem, ibid. *n.* 52.
Neque ubi probatio aliter fieri potest,ibid *n.* 53.
Non defertur nisi à Judice cum citatione partis, *n.* 55. *&* 56.
Requiritur quod ille, cui defertur, præsumptionem non habeat contra se, ibid. *n.* 57.
Deferendum est post litem contestatam ante conclusionem in causa, ibid. *n.* 58.
Habilitas requiritur illius, cui defertur; impubes,furiosus,& similes jurare nequeunt, ibid. *n.* 59.
Juramentum in litem quomodo fiat contra eum, qui rationes reddere tenentur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 40. ubi remissivè.
Juramentum in litem non est præstandum nisi prævia Judicis taxatione, & qua forma taxari debeat, & quibus attentis ? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 49. *&* 50. *&* *t.* 4. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 44.
Ad probandum lucrum cessans juramentum in supplementum non defertur, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 43.
Factis tamen probationibus de interesse Judex, officio ejus implorato,quantitatem taxare potest,& juramentum super ea deferre,ibid.*n.*44.
Interesse lucri cessantis, seu damni emergentis debitum ex contractibus innominatis, prævia Judicis taxatione, per juramentum in litem probari potest, Ibid. *n.* 45.
Ita in contractibus bonæ fidei, & stricti juris, ibid. *n.* 45.
Illatio damni per juramentum non probatur,sed damni quantitas, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 46.
Damnum datum commissione, vel ommissione ex culpa lata procedentibus per juramentum in litem probatur, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 17.
Liquidatio quomodo per juramentum fiat ? Vid. *Liquidatio.*

JURISDICTIO.

Jurisdictio quid sit ? *t.* 5. *l. unic. c.* 1. *n.* 1.
Jurisdictio Judicis Orphanorum privativa est, à qua nullus declinare potest, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 18. *Cum seqq.*
Ita jurisdictio provisoris, ibid. *n.* 20.
An utriusque jurisdictio prorogari possit ? *t.* 1. *l.* 8. *c.* 3. *à n.* 12. *&* *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *à n.* 75. *&* *t.* 5. *l. unic. c.* 1. *n.* 30.
Jurisdictio Judicum Orphanorum in Curia Ulissiponensi per parochias, & plateas divisa est, & unus Judex in alterius jurisdictione se intromittere non potest, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 3. *n.* 27.
Judex Orphanorum jurisdictionem habet in causis Orphanorum tum in agendo, quam in defendendo, *t.* 5. *l. unic. c.* 1. *n.* 2.
Jurisdictio Judicis Orphanorum ad quas personas, causas, & casus extendatur ? *d. t.* 5. *l. unic. à n.* 2. *&* *seqq.* *&* *t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 1. *&* 60. *&* *d. t.* 3. *l.* 8. *c.* 4. *Per tot.* *&* *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 17. *n.* 43.
In quibus casibus cesset? *d. t.* 5. *l. unic. c.* 3. *Per tot.*
Quando ratione continentiæ causæ, connexitatis, incidentiæ, & individuitatis jurisdictio Judicis Orphanorum extendatur ? *t.* 5. *l. unic. c.* 1. *n.* 22. *&* *seqq.* *&* *t.* 3. *l.* 8. *c.* 4. *Per tot.*
An Orphani, & similes jurisdictionem Judicum Orphanorum renuntiare possint, & alterius Judicis prorogare ? Ibid. *à n.* 29.
Judices Orphanorum an causas avocare possint? Ibid. *à n.* 32.
Jurisdictio in causa suspecti tutoris ad quem pertineat ? *t.* 3. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 39. *&* 40.
Vid. *Actio* in vers. *Tutelæ, & Forum.*
Jurisdictio Ecclesiastica secularis superior,& dignior est, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 96. *&* 113.
Sed devolutio jurisdictionis non datur de potestate Ecclesiastica ad secularem, vel è contra, Ibid. *n.* 94.
Et Vid. *Negligentia.*
Quæstione incidente super jurisdictione inter secularem, & Ecclesiasticum Judicem, hîc de illa cognoscit, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 43.
Judex secularis non est competens ad cognoscendum de bonis temporalibus clericorum, ibid.*n.*49.

Judex privativus in casibus sibi competentibus privativè Ordinario Judici præfertur, ibid. *n.* 87.
Duobus Judicibus secularibus, uno Ordinario, altero Delegato contendentibus, Delegatus cognoscit, an sua jurisdictio sit? Ibid. *n.* 123.
Paribus Judicibus Delegatis secularibus contendentibus, quis adeundus sit? Ibid. *n.* 125. & 126.
Quid si duo Judices Ordinarii inter se contendant? Ibid. *n.* 128.
Inter Judices æqualis jurisdictionis præventio jurisdictionis locum habet, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 92.
Per citationem præventa jurisdictio est, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 3. *n.* 16.
Jurisdictio quando dicatur delegata, vel ordinaria excitata? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *n.* 102.
Materia competentiarum jurisdictionum frequens, intrincata, & deficilis est, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 119.
Nefas est, & peccatum mortale, delictumque alienam jurisdictionem perturbare, ibid. *n.* 115. & 116.
Omnibus Judicibus sive Ordinariis, sive Delegatis licitum est suam jurisdictionem defendere, ibid. *n.* 117. & 118.
An sua jurisdictio sit Judex, à quo declinatur, cognoscit, ibid. *n.* 120. & 121.
Quid quando inter Judicis contentio est? Ibid. *à n.* 122.
Jurisdictio limitata ad certas personas, aut causas, quando de consensu partium prorogari possit? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 3. *à n.* 12. & *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *à n.* 75. & *t.* 5. *l. unic. c.* 1. *à n.* 30.
Per litis contestationem pars jurisdictionem prorogasse censetur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 3. *à n.* 22. *Cum seqq.* ubi declaratur?
Judex civilis quando de causa criminali cognoscere possit, & è contra? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *à n.* 91. & *t.* 5. *l. unic. c.* 1. *à n.* 24. & *t.* 3. *l.* 8. *c.* 4. *Per tot.*
Quod à principio jurisdictio fundata sit, sufficit, *t.* 5. *l. unic. c.* 4. *n.* 28.
Causa commissa canonico, qui postea canonicus esse definit, jurisdictio non cessat, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 4. *n.* 41.
Judex ab officio non removetur ob superveniente cæcitatem, ibid. *n.* 42.
Mulier jurisdictionem exercere nequit, aliquando tamen potest, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 27. & 28.
Hæreticus, judæus, inimicus fidei, & servus jurisdictionem exercere non possunt, ibid. *n.* 26. 29. & 30.
Jurisdictio consuetudine acquiritur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 24. & 25.
Jurisdictio inquirendi de mortuo jacenti in confinio duorum territoriorum ad quem pertineat? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 3. *n.* 34.
Condominus non potest mutare locum in quo semper jurisdictio exercita fuit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 22.
Condominus sine altero jurisdictionem exercere non potest, ibid. *n.* 24.
Jurisdictio quando ad divisionem pertineat, quomodo dividatur, cui spectet officiales decretare, an semel divisa iterum dividatur? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 24. & *seqq.*

JUS, JURA.

Appellatione juris quæ veniant? *t.* 4. *l.* 3. *c.* 9. *n.* 6.
Jus subtilitatibus subvertendum non est, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 18.
Jus nostri Regni apud nos jus nobis commune est, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 6.
Jure nostro Lusitano deficiente, & stilo, ad jus commune recurrendum est, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 95. & *t.* 2. *l.* 4. *c.* 3. *à n.* 12.
Eoque jure deficiente, stilo, aut communi ad quam opinionem recurrendum? *d. t.* 2. *l.* 4. *c.* 3. *à n.* 12.
An ad jus Regni vicinioris recurrendum sit? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 95. & *t.* 2. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 17.
Omnis recessus à jure communi odiosus, & regressus favorabilis est, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 107.
Matrimonio celebrato per dotem, & arrhas casus omissus in dispositione juris communis, & non in nostro, manet, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 9.
Jus tertii quando allegare liceat, vel non? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 84. 85. & *t.* 2. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 4. & *d. t.* 2. *l.* 8. *c.* 13. *n.* 40.
Nemo in sua causa jus sibi dicere potest, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *n.* 157.
Quando jus plura respicit, si illo in uno, vel in pluribus utatur, jus in totum quo ad alia conservatur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 13. *n.* 43.
Unusquisque ex cohæredibus jus habet in omnibus bonis, & ad partem tam in bonis infimæ, quam bonæ conditionis, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 21. *n.* 9.
Facilius præjudicatur in jure quærendo, quam in jure quæsito, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 4. *n.* 35.
Jus superveniens post judicium cæptum maximè executivum, executionem non impedit, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 26.
Jus accrescendi est quædam tacita substitutio, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 40.
Vincitur à jure transmissionis, ibid. *n.* 42.
Non habet locum nisi portio penitus deficiat, *d. n.* 42.
Jus accrescendi habet locum, tum in successionibus ab intestato, tum ex testamento, & quare? Ejusque virtute divisio peti potest, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 1. *Cum seqq.*
Jus accrescendi testator prohibere nequit, & in quibus locum habeat, ejus prohibitio? Ibid. *n.* 5. *Cum seqq.* ubi de legatis, & fideicomissis.
Addeunti competit, etiam invito, & quare? Ibid. *n.* 9. ubi *n.* 10. *Cum seqq.* limitatur, & declaratur.
Jus accrescendi habet locum inconjunctione legali,

gali, per quam plures ſimul ad eandem rem à lege vocantur, ibid. *n.* 20. ubi *n.* 21. *Cum ſeqq.* declarantur modi, quibus conjunctio legalis contingere poteſt, & dantur exempla.
Jus accreſcendi operatur ſecundum portiones hæreditarias, ibid. *n.* 26.
Habetque locum in legitima, ibid. *n.* 27.
Ex conjunctione legali quando detur in legatis? Ibid. *n.* 28. & 29.
Jus accreſcendi ad hæredes tranſmittitur, ibid. *n.* 30.
Etiam ab inſtituto in re certa, mortuo poſt agnitam rem, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 9. *n.* 7.
Habetque locum in conjunctione verbali teſtamentaria hominis in hæreditatibus, ibid. *n.* 31. *Cum ſeqq. d. t.* 2. *l.* 4. *c.* 11. ubi quid in legatis? Et dantur exempla, & *n.* 47.
Ita in conjunctione reali teſtamentaria hominis, ibid. *n.* 34. ubi quid in legatis?
Legatarii an dicantur re conjuncti, ſi duobus, vel pluribus eadem quantitas legetur? Per caſus reſolvitur, ibid. *n.* 37. *Cum ſeqq.*
Jus accreſcendi locum habet diſpoſitione teſtamentaria inter conjunctos re, & verbis, tam in hæreditatibus, quam in legatis, ibid. *n.* 45. & 46. ubi exemplum.
In re conjunctis locus eſt juri accreſcendi, ibid. *n.* 48.
Et inter cohæredes, licèt non conjuncti, nulla facta ſubſtitutione, ibid. *n.* 39.
Et inter conjunctos in donationibus cauſa mortis, ibid. *n.* 50.
Et inter inſtitutum univerſaliter, & inſtitutum in re certa, ibid. *n.* 51.
Et inter ſubſtitutos quomodolibet conjunctos, licèt alter ſubſtitutus eſſet in re certa, ibid. *n.* 52. & 53.
Et in feudo ex pacto, & providentia à Principe conceſſo, *n.* 54. & Vid. *n.* 80.
Habetque locum ad hoc, ut quis in totum liber ſit, ibid. *n.* 55.
Et bonorum poſſeſſionibus, tum ſecundum tabulas, tum contra, ibid. *n.* 56.
In quærella inofficioſi teſtamenti, ibid. *n.* 57.
In fideicomiſſis particularibus, ſeu univerſalibus, ibid. *n.* 58. *Cum ſeqq.* ubi declaratur.
Ita quando uni relicta eſt proprietas, alteri uſusfructus omnium bonorum, qui duo re conjuncti dicantur, ibid. *n.* 61.
Et etiam in uſufructu, in quo etiam datur jus non decreſcendi, & quando? Ibid. *n.* 62.
Habetque locum in portionibus deficientibus per conjuncti mortem naturalem, & civilem, aut propter inimicitias ſupervenientes, in portionibus invalidis, & ſub conditione relictis, vel perſonis incertis ſi deficiant, & in portionibus pro non ſcriptis, & in portionibus eorum, qui cum capaces eſſent poſtea monaſterium incapax bonorum ingrediuntur, ibid. *n.* 63. & 64.
Habetque locum in emphyteuſi, ibid. *n.* 65. & Vid. *n.* 80.
Et inter melioratos per contractum inter vivos, & inter eos, quibus à teſtatore relicta eſt tertia bonorum, quando non fuerit tradita poſſeſſio, ſed per mortem confirmata, ibid. *n.* 66.
Ceſſat jus accreſcendi quando teſtator reliquit filiabus ſuis ducator mille pro qualibet earum in cauſam dotis; quia uſus fuit verbo diſtributivo, quod ſecus eſſet ſi deſtributivo non uteretur, ibid. *n.* 67. & 68.
Ceſſatque quando teſtator limitativè diſponit, ibid. *n.* 69. & 70. & quando in legatis, aut fideicomiſſis, etiam univerſalibus teſtator expræſſè, aut tacitè prohibuit, ibid. *n.* 71.
Ceſſatque in emolumento contra voluntatem teſtatoris conſecuto, ibid. *n.* 72.
Et quando portio vacat ope exceptionis, ibid. *n.* 73.
Et in capionibus cauſa mortis, ibid. *n.* 74.
Ceſſatque in contractibus, & quando in eis admittatur jus accreſcendi? Ibid. *n.* 75. *Cum ſeqq.*
In inſtitutione, ſeu legato de rebus alienis facto ceſſat, ibid. *n.* 79.
Ceſſatque in jure patronatus, ibid. *n.* 80.
Et quando eadem res à diverſis hæredibus nominatim legatur, ibid. *n.* 81.
Et in vocatis ad res omninò diverſas, ibid. *n.* 82.
Et quando pluribus aliquid relictum eſt in ali-alimentorum cauſa, ibid. *n.* 83. *Cum ſeqq.* ubi ampliatur, & declaratur.
Ceſſat etiam in caſu, quo diverſo jure ſuccedítur, ibid. *n.* 91.
Et inter hæredem, & fideicomiſſarium, ibid. *n.* 92.
Et quando res relicta acceptata eſt ab utràque parte, ibid. *n.* 93.
Et quando eadem res diverſo teſtamento relinquitur, & quando milles facit unum teſtamentum ad caſtrenſia, aliud ad paganica, ibid. *n.* 94. & 95.
Niſi cenſura juris duo teſtamenta pro uno habeantur, ut eſt teſtamentum patris, & pupili, quia tunc datur jus accreſcendi, ibid. *n.* 96.
Datur etiam de teſtamento ad codicillum, ibid. *n.* 97.
Ceſſat etiam ſecundum aliquos in fideicomiſſaria ſubſtitutione, ibid. *n.* 98.
Et quando extat ſtatutum fœminas propter maſculos excludens, ibid. *n.* 99.
Et quando legatarius, cujus portio deficit, & qui non admittitur, ad partem, & admitti ſperatur aliquo retentionis, & actionis, ſive æquitatis jure, de quo datur exemplum, ibid. *n.* 100.
Non habet locum, & ceſſat per ſubſtitutionem factam partis, quod limitatur, ampliatur, & declaratur, ibid. *n.* 101. *Cum ſeqq.*

Ceſſat etiam in portione, qua quis ſibi in teſtamento ſubſcribit, ibid. *n.* 109.

Et in portione relicta ei, qui in metalo damnatus eſt, in acquiſitis jure ſpeciali; in teſtamento militis; in portione ejus, qui tunc temporis mortuus eſt, ibid. *n.* 110.

An portio deficiens accreſcat, cum onere, vel ſine illo affirmativè reſolvitur, ibid. *n.* 111. & 112. ubi quid in legato remiſſivè?

Portio accreſcens dividitur ſecundum hæreditatis portionem in qua uniſque hæres inſtitutus eſt, ut in ordinario ſecundum portionem, in qua conjunctus inſtituitur, & in extra ordinario ſecundum portionem, in qua cohæres eſt, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 1.

Conjunctus abſque dubio præfertur disjunctis, & ſeparatis, ibid. *n.* 2.

Et conjunctus ex conjunctione hominis præfertur conjunctis ex legali copula, ibid. *n.* 3.

Magis conjũctus cæteris præfertur, ibid. *n.* 5. & 6.

Quomodo autem in praxi diviſio hæc virtute juris accreſcendi facienda ſit per caſus diſtinctos reſolvitur, ibid. *n.* 7. *Cum ſeqq.* ubi etiam exempla in oſtendenda conjunctione præponuntur.

Legata profana relicta in teſtamento minus ſolemni in quo pia cauſa inſtituitur, an huic accreſcant, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 9. *n.* 69. & 70.

Jus accreſcendi an in contractu conductionis locum habeat? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 171. & 172.

Pars hæreditatis vacans dividenda eſt, pro rata inter inſtitutos in quota hæreditatis, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 9. *n.* 5.

Legatario hæreditas non accreſcit, etiam non inſtituto hærede, ibid. *n.* 21.

Quando hæreditas accreſcat, vel non inſtituto in re certa? Ibid. *n.* 22. & 23. & *t.* 2. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 51.

An venditori, aut emptori hæreditatis accreſcat? Ibid. *n.* 24. & 25. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 9.

Portio portioni accreſcit, ibid. *n.* 27.

Cui accreſcat legatum relictum teſtamentario, ſi munus non acceptet? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 52. & Vid. *Indignus.*

Si unus ex filiis utrinque conjunctis habens filios nepotes defuncti, ejus repudiet hæreditatem, tunc portio repudiata filiis ſuis non cedit, ſed inter fratres, etiam uterinos dividitur, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 24.

JUS DELIBERANDI.

An per remedium inventarii jus deliberandi ſublatum ſit? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 75. & *t.* 2. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 61.

Ad deliberandum quodnam tempus elargiatur, ibid. *n.* 76. *d. t.* 1. *l.* 1. *c.* 2. & *t.* 2. *l.* 4. *c.* 15 *n.* 70.

Vid. *Inventarium, Terminus, & Tranſmiſſio.*

JUS PATRONATUS.

Jus patronatus per maritum acquiſitum, matrimonio conſtante, quando inter conjuges communicetur? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 8. *n.* 68. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 17. *n.* 8. Vid. *Communicatio.*

Vid. *Patronus.*

De jure præſentandi? Vid. *Præſentatio.*

JURA.

Jura, & actiones quando in legato veniant? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 75. & 88.

Et Vid. *Legatum.*

Jura perſonalia perſonam non egrediuntur, nec ad hæredes tranſmittuntur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 9. *a n.* 42.

Vid. *Diviſio, & Bona.*

Jura, & actiones, etiam ſine ceſſione, inter conjuges communicantur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 38.

Jura loquentia de tutoribus alios adminiſtratores comprehendit, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 26.

Vid. *Adminiſtrator.*

Jura etiam, vulgo *dinheiro à juro*, tutores, vel curatores ſine ſolemnitatibus alienare non poſſunt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 21.

Apud nos juſtum pretium jurium, vulgo *do dinheiro a razaõ de juro*, quale ſit? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 64. Vid. *Cenſus.*

JUSTITIA.

Juſtitia omnibus rebus valentior, & robuſtior eſt, *r.* 2. *n.* 20.

Juſtitiæ præceptum diſtributivum de ipſius naturalis legis ratione intrinſeca eſt, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 2.

Aliquando juſtitiæ forum in utilitatis forum convertitur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 20. *n.* 5.

L

LABOR.

LAbor omnia vincit, *r.* 2. *n.* 112.

Sine ſpe præmii, quanvis levis, gravis fit, *r.* 3. *n.* 25. in fine.

Laboribus alienis defatigatus propriis expenſis vivere non debet, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *n.* 5.

Laboris præmium ſolatium eſt, ibid. *n.* 6. Vid. *Salarium.*

Homo ad laborandum naſcitur, omneſque laborare debemus, & quare? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 12. *a n.* 37.

LAC.

Multa de lactis qualitatibus, Vid. *Educatio.*

An in fructu ſit, & reſtituendum veniat? Vid. *Fructus.*

LOESIO.

Lœſio enormis quæ ſit? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 4. *n.* 54. *Cum ſeqq.*

Quæ enormiſſima? Ibid. *n.* 58.

Quæ quantitas in minore ſufficiat, ut lœſus dicatur? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 181. ubi de locatione operarum minoris.

Maioribus, vel minoribus ultra dimidium juſti pretii lœſis ſubvenitur ad reſciſionem contractus, vel ſupplementum juſti prætii, *t.* 3. *l.* 7. *d. c.* 4. *n.* 5.

Vel

Vel lœsi sint in contractu emptionis, vel venditionis, licèt subhasta fiat, cum per subhastationem lœsio non excluditur, ibid. *n.* 6. & *t.* 1. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 32.

Licèt verum rei valorem tempore venditionis sciant contrahentes, quia donare non censentur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 11. *à n.* 102. & *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 4. *n.* 30.

Ita in contractu permutationis, vel similibus bonæ fidei, *t.* 3. *l.* 7. *d. c.* 4. *n.* 7.

Ita in voluntaria, vel necessaria venditione, ibid. *n.* 8. & *n.* 32. & 33.

An in venditione per procuratorem facta? Ibid. *n.* 24. & 25.

An in venditione cum pacto de retro? Ibid. *n.* 27.

Quando in feudo, vel emphyteusi? Ibid. *n.* 9. & 10.

Quando in censu? Ibid. *n.* 11.

An in datione in solutum tum judiciali tum extrajudiciali? Ibid. *n.* 12.

An in contractibus innominatis? Ibid. *n.* 13.

An in contractibus stricti juris? Ibid. *n.* 14.

An in transactione? Ibid. *n.* 15. & 16. ubi quomodo lœsio alleganda, & probanda? & *t.* 4. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 33. ubi etiam de enormissima lœsione? Vid. *Transactio.*

An in æstimatione rerum dotalium? *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 4. *n.* 17.

An in nimia constitutione dotis ab uxore, vel à fratre? Ibid. *n.* 18.

An in renuntiatione hæreditatis ascendentium, vel descendentium? Ibid. *n.* 19.

Et Vid. *Renuntiatio.*

An in divisione hæreditatis? Ibid. *d. n.* 19. & *t.* 2. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 1. & *seqq.*

An postquam chartam divisionis extraxerit, de lœsione conqueri valeat? Ibid. *d. c.* 5. *n.* 3.

An postquam Judex divisionem approbasset? Ibid. *d. c.* 5. *à n.* 4.

An quando divisio per sortes facta fuisset? Ibid. *à n.* 8.

Et quid si minor fuerit? Ibid. *à n.* 14.

Quæ lœsio sufficiat in divisionibus? Ibid. *à n.* 17. & *à n.* 23.

Lœsionis remedium per approbationem æstimationis non excluditur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 1. *c.* 31.

An exceptio lœsionis divisionis executionem suspendat? Ibid. *à n.* 21. & 22. *d. t.* 2. *l.* 8. *c.* 5.

Intra quod tempus lœsio alleganda sit adversus divisiones? Ibid. *à n.* 23.

Quæ lœsio in divisionibus contingens per appellationem mederi possint? Ibid. *n.* 25.

Et quæ per restitutionem in integrum? Ibid. *n.* 26. & 27.

Quando, & quibus clausulis lœsio in divisione renuntiata dicatur? Ibid. *à n.* 28. *usq. ad fin.* ubi latè.

An competat cohæredi scienti periculum evictionis adesse? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 18. *n.* 29.

Lœsio dolosa minima sufficit, ibid. *n.* 51. *d. t.* 2. *l.* 8. *c.* 5.

Quando in lœsione componenda electio lædenti competat, ibid. *n.* 60. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 4. *à n.* 59. ubi qui fructus, & à quo tempore restituendi sint?

An lœsionis remedium in emptione, venditione, vel locatione rerum, quæ ex futuro pendent eventu locum habeat? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 4. *n.* 20. ubi exempla, & *à n.* 39.

An in locatione operarum? Ibid. *n.* 29. ubi etiam de herbarum locatione, & *n.* 37. ubi de fabris, & architectis, & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 10. *à n.* 177. ubi multa.

An in assecurationibus mercium per mare, vel loca periculosa? Ibid. *n.* 21.

An in pacto, ut alter certa quantitate accepta, alteri alere teneatur? Ibid. *n.* 22.

An in accepto pro fideijubendo, vel bona hypothecando? Ibid. *n.* 23.

An in constitutione pensionis in aliquo beneficio? Ibid. *n.* 26.

An in permutatione beneficii? Ibid. *n.* 31.

An creditoribus venditoris hoc remedium competat? Ibid. *n.* 28.

An consensus contrahentium geminatus lœsionem auferat? Ibid. *n.* 31. & 32.

An per renuntiationem? Ibid. *n.* 34. *Cum seqq.*

Lœsio enormissima renuntiare nemo præsumitur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 11.

Quid si juramentum interveniat? Ibid. *n.* 12. & *t.* 3. *l.* 7. *d. c.* 4. *n.* 57.

Renuntiato omni legum auxilio lœsio enormis, vel enormissima excepta censetur, etiam si juramentum interveniat, ibid. *n.* 29. & 30. & *t.* 2. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 55.

In contractu donationis lœsio locum non habet? *t.* 3. *l.* 7. *d. c.* 4. *n.* 42.

An in venditione plurium rerum similium? Ibid. *n.* 43.

An in locatione fructus alicujus prædii pluribus annis simul pro eodem pretio? Ibid. *n.* 44.

An in renuntiatione hæreditatis, aut legati, vel in eorum acceptatione? Ibid. *n.* 45.

An in venditione pro pretio à testatore taxato? Ibid. *n.* 46.

An in renuntiatione lucrorum, matrimonio constante, per mulierem facta? Ibid. *n.* 47.

An re perempta lœsionis remedio locus fit? Ibid. *à n.* 49.

Quando adversus tertium agi possit? Ibid. *n.* 64. & 65.

De lœsione in liberatione interveniente? Vid. *Liberatio*, & *Quietatio.*

De interveniente in acceptilatione? Vid. *Acceptilatio.*

Quando ob lœsionem à laudo, vel sententia arbitraria acceptata recedatur? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 30.

Intra quod tempus actio pro lœsione agi possit? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 1. *à n.* 39. *& t.* 2. *l.* 8. *c.* 5. *n.*23. *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 4. *à n.* 63.
Quid si minor fuerit? Ibid. *d. c.* 4. *n.* 66.
Vid. *Renuntiatio*, *& Restitutio.*

LASCIVIA.

Semper ab omnibus nationibus fuit punita, & quare? *r.* 3. *n.* 46.

LAUDATUS.

Laudatus, seu vocatus in judicium ad aliquem defendendum an exceptione declinatoria fori uti possit? *t.* 5. *l. unic. c.* 2. *à n.*17. *& c.* 6. *à n.* 17.

LAUDEMIUM.

Laudemium quid sit? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 26. *n.* 1.
An ex divisione debeatur? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 8. *à n.* 118. *& d. t.* 2. *l.* 8. *c.* 26. *Per tot.*
An ex emphyteusi in dotem æstimata data debeatur? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 137. *&* 138.
Laudemium in contractu census pascici nequit, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 85.

LAUS.

Laudari nemo elegantiori carmine potest, quam improborum risu, *r.* 2. *n.* 266.

LEGATUM, LEGATARIUS.

Legata, & fideicommissa exæquata sunt, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 54. *& t.* 2. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 3.4. *&* 5. *& t.* 2. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 58.
Hæc exæquatio quomodo procedat? *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 6. *&* 7.
Unusquisque legare potest, pro ut sibi videbitur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 161.
Legatum per epistolam relinqui potest, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 48.
Institutio in codicillo facta quando uti legatum valeat? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 17. *n.* 21. 22. *&* 23.
Legata integra debentur, si hæres inventarium non conficiat, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 7.
An non facto inventario, substitutus teneatur legata relicta præstare, licèt postea illud non conficiat? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 13. *n.* 23.
Legata, inventario facto, ultra vires hæreditatis non debentur, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 147.
Nec quando legatarius dolo legatariorum ad adeundum inductus fuit, *t.* 1. *l.*2. *c.*11. *n.*103.
Nec quando testator jussit legata solvi de bonis suis, ibid. *n.* 93.
Relictum alicui tertio si certam puellam ducat, non debetur, puella Religionem ingrediente, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 20. *n.* 88.
Vid. *Conditio.*
Legatum puellæ relictum in tempus, quo ipsa nupserit ab ipsa peti potest ubi primum ad ætatem nubilem pervenerit, ibid. *n.* 155.
Legatum relictum pro puellis maritandis, jam nuptis præstari nequit, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.*250.
Nisi relictum sit certæ puellæ? Ibid. *n.* 251.
Vel nisi mulier protestata sit, se velle matrimonium contrahere, & jus suum conservare, ibid. *n.* 252.
Quibus cessantibus legatum pro maritandis puellis nuptis non debetur, ibid. *n.* 253.
Sed debetur viduis volentibus ad secunda vota transire, ibid. *n.* 254.
Virginibus relictum, viduis non debetur, ibid. *n.* 255.
An legatum relictum pro primogenita maritanda, ista mortua, an præstari possit secundæ? Ibid. *n.* 256. *&* 257.
Legatum relictum pro virginibus maritandis, si numerus non est determinatus, quomodo reguletur? Ibid. *n.* 259.
Relictum pro Orphanis maritandis quando habentibus patrem præstandum sit? Ibid. *n.*260.
Concurrentibus Orphanis duabus, una utroque patre orbata, altera uno tantum, quæ præferatur? Ibid. *n.* 263.
Legatum Orphanis relictum patribus orbatis debetur licèt matrem habeant, *r.* 3. *n.* 3.
Quid in expositis, ibid. *n.* 264. *&* 265. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 20.
Relictum pro maritandis Orphanis alicujus oppidi Orphanas territorii ejusdem oppidi comprehendit, ibid. *n.* 266. quod declaratur, ibid. *n.* 267.
Relictum legatum puellis alicujus oppidi an extendatur ad illas, quæ ibi domicilium habuerint, & quæ domiciliariæ dicatur? Ibid. *n.* 268. *Cum seqq.*
Legatum pro maritandis virginibus quando dari possit ei, quæ pro Virgine habetur, & ab ea tuta conscientia accipi? Ibid. *n.*272. *&* 273.
Relictum viduis, habentibus vitam cælibem dari potest, ibid. *n.* 274.
Legatum pro dote relictum ingredientem Religionem dari debetur, ibid. *n.* 275.
Similiter relictum, ut viduitatem servet, ingredienti religionem debetur, ibid. *n.* 276.
Legatum pro maritandis puellis indifinitè relictum, ingredientibus religionem non præstatur, ibid. *n.* 277. *& d. t.* 1. *l.* 3. *c.*10. *n.*86.
An legatum relictum pro maritandis certis puellis modale, aut condicionale sit? Ibid. *n.*278. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 20.
Legatum sic relictum à persona, quæ legitimam debet, purum est; nisi ultra legitimam legasset, quia tunc legantis verba attenduntur, ibid. *n.* 279. *&* 180.
Quando testator dicit, *Lego pro dote, vel pro matrimonio*, legatum conditionale est, ibid. *n.* 281.
Generaliter relictum legatum pro maritandis puellis conditionale est, ibid. *n.* 282.
Legatum ad præparatoria nuptiarum relictum solvendum est, præstita cautione, de restituendo, matrimonio non sequuto, ibid. *n.* 283.

Legatum

Legatum pertinet ad ſubſtitutum ſi puella ſemel nubere recuſaverit, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 130.
Legatum relictum ſub conditione ducendi certam mulierem abſque ſpe reſtitutionis amittit, qui illam ducere recuſavit, ibid. *n.* 131.
Lagatum pro virginibus maritandis, an commutari poſſit? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 87.
Eadem res pluribus legata ad partes viriles, inter eos dividitur, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 12.
Legata, & fideicommiſſa tum pura, tum conditionalia quando tranſmittantur, vel non, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 9. *n.* 40. *Cum ſeqq. & n.* 55. *Cum ſeqq.* ubi latè, & Vid. *Tranſmiſſio.*
In legato, ſeu fideicommiſſo particulari à die mortis teſtatoris, dies cedit quo ad tranſmiſſionem, ibid. *n.* 45.
Et quo ad obligationem à die additæ hæreditatis, ibid. *n.* 46.
Legata, & fideicommiſſa conditionalia, purificata conditione, pura manent, ibid. *n.* 51.
De legato, ſeu fideicommiſſo, aut hæreditate relictis cum clauſula, *ex nunc, pro tunc*, ibid. *n.* 75. & 76.
Legata, & fideicommiſſa quando per jus accreſcendi devolvantur, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 11. *à n.* 35.
Et Vid. *Jus accreſcendi.*
Quomodo in judicio diviſorio ſeparanda.
Legata quando minuantur ob æs alienum, & ob naturale debitum? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 27. & *t.* 1. *l.* 2. *c.* 13. *n.* 15. *Cum ſeqq.*
Et pro rata extenuantur, *d. t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 27. & *t.* 1. *l.* 3. *c.* 20. *n.* 316.
Licèt legata ſpeciei ſint, *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 20. *n.* 317.
Nec ſolvuntur ſecundum ordinem ſcripturæ, ibid. *n.* 319.
Minutis legatis ipſorum onera minuenda ſunt, ibid. *n.* 320.
Legata etiam minuentia legitimas debitas minuenda ſunt, licèt pia ſint, vel ad exonerationem conſcientiæ, vel libertatis favore relicta, ibid. *à n.* 322.
Legatarius adverſus alios legatarios per conditionem indebiti agere poteſt, ſi integra legata acceperunt, ibid. *n.* 321.
Legatum ſalarii legitimæ præfertur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *à n.* 122.
Legata ſoluta præſumuntur ex fructibus hæreditatis, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 26.
In quo loco legatum peti, & ſolvi debeat? Remiſſivè, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 67.
Legatum relictum tutori, ſeu curatori, pro tutori, vel pro curatori non debetur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 9, *n.* 37.
In legato facto ſi rationes reddiderit quid contineatur? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 17. *n.* 27.
Quid quando libertas relinquitur ſub conditione reddendarum rationum? ibid. *n.* 28.
Legatum factum tutori de omni eo, in quo ipſe ratione tutelæ condemnari contingeret, hæredi tutoris non prodeſt, & quare? *t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 96. ubi *& ſeqq.* an legata liberatione ad reddendis rationibus, lata culpa, vel dolus remiſſus cenſeatur? Et alia in puncto.
Æſtimatio alicujus rei legatæ, ipſa perempta; abſque culpa hæredis non debetur, ibid. *n.* 32. & *t.* 2. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 143.
Uſufructu legato alicujus rei, ipſa perempta, non debetur, ibid. *n.* 33. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 8.
Idem ſi forma rei notabiliter mutetur, ibid. *n.* 34.
Res acceſſoria legata cum altera principali, ac perempta, illa non debetur, ibid. *n.* 35.
Res legatæ ad tria corpora reducuntur, quæ corpora exemplificantur, ibid. *n.* 37. 38. & 39.
Et quando res legata illorum corporum perempta, non debeatur, traditur? Ibid. *n.* 40. 42. 44. & 47.
Bove legato perempto, corium, & caro quando debeatur? Ibid. *n.* 41. & 42.
Domo legata deſtructa, area quando debeatur? Ibid. *n.* 43. & 44.
Quid in legato quadrigæ? Ibid. *n.* 48. & 49.
Vid. *Grex.*
Fructus rei legatæ, & emolumenta, & augmentum quando ad legatarium pertineant? Vid. *Fructus, & Augmentum.*
Legatum relictum ex fructibus certi fundi non debetur, ſi fructus non gerat, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 30. & 31. ubi intelligitur.
Legatum certæ ſpeciei duobus legatariis pro parte à teſtatore poſtea declaranda, ſi non declaretur, æquis partibus dividitur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 20. *n.* 142.
Legatum uni pauperi relictum an inter duos dividi poſſit, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 238. Vid. *Teſtamentarius.*
Dos legata ſine expreſſione quantitatis quomodo præſtanda, ibid. *n.* 258.
Dos legata inter alia in teſtamento, an diminuenda ſit, ſi in codicillis clauſulativa diminutiva legatorum appoſita fuerit? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 103.
Vid. *Dos, & Alimenta.*
Licèt in legando certam ſummam in dubio de minima intelligatur, favore dotis de maiori ſumma intelligitur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 101.
Licèt legatum ex certo tempore relictum antea non debeatur, favore dotis tamen relictæ pauperi ante tempus peti poteſt, ibid. *n.* 111.
Legata caducata, invalida, inutilia, aut debita ex teſtamento alterius an in reſtitutione fideicommiſſi veniant? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 143. & 150.
An legata inter conjuges communicetur? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 8. *n.* 79. Vid. *Communicatio.*
Legatum ſervo dotali an marito, vel mulieri acquiratur? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 11. *à n.* 27.

Legatum a quo commutari possit? Vid. *Voluntas.*
Legata in divisione absque legitimarum læsione separanda sunt juxta modum à testatore dispositum, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 1. & 2.
Ita fideicommissa, & quare? Ibid. *n.* 3. 4. & 5.
Nec ex rebus legatis legitima deducenda est, ibid. *n.* 9. & 10. ubi quando hoc cessat?
Legata sunt separanda in specie, & non in æstimatione, licèt alimenta legata sint, ibid. *n.* 8. & *seqq.*
Nec legatum speciei, in pecunia solvi potest, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 110.
Quota etiam bonorum legata in rebus est deducenda, ibid. *n.* 12. & *n.* 13. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 3. ubi contrarium de jure cummuni.
Legatum tamen in æstimatione debetur in sequentibus casibus.
Si datur inhabilitas possidendi immobilia, ibid. *n.* 14.
Vel incapacitas capiendi rem legatam, ibid. *n.* 15.
Vel dificultas datur emendi rem alienam legatam, cujus legatum regulariter in æstimationem resolvitur, ibid. *n.* 16. & 17.
Ita si legata fuerit res pupilli, vel minoris, ibid. *n.* 18.
Vel res aliena dotalis legata sit, ibid. *n.* 19.
Vel Ecclesiæ sit, ibid. *n.* 20.
Vel restitutioni subjecta, ibid. *n.* 21.
Vel quando testator necessitate coactus rem legatum alienaverit, ibid. *n.* 22.
Legata valida deducenda sunt relicta in testamento invalido ex causa præteritionis, vel exhæredationis invalidæ, ibid. *n.* 23. *Cum seqq.*
Si tamen in illo testamento nullus hæres instituatur, nec legata debentur, ibid. *n.* 27.
Nec legatum filio relictum valet, quando filius præteritus testamentum rumpit, ibid. *n.* 29.
Similiter legata non valent, quando filius sivè natus, sivè posthumus ignoranter præteritus est, ibid. *n.* 30.
Legatum in testamento fratris, personæ turpi instituta, an valeat? Ibid. *n.* 31. ubi quid quando pater, seu mater præteriti sunt? & *d. t.* 2. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 22. Vid. Infra.
Legata unà cum fructibus, & augmento, seu deminutione solvenda sunt, ibid. *n.* 32. *Cum seqq. d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 3.
Et Vid. *Fructus*, & *Augmentum.*
Legata non debentur, hæreditate non addita, quanvis de jure Hispanico contrarium sit, ibid. *n.* 35. & 36. & *t.* 3. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 8. & *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 173.
In aliquibus tamen casibus legata valent, licèt hæreditas non adeatur, qui casus referuntur, ibid. *n.* 37. *Cum seqq. d. t.* 2. *l.* 3. *c.* 5.
Legata etiam separanda; hæreditate addita abinstituto, cum legata relicta abinstituto repetita censeantur à substituto.
Quando verò legata repetita censeantur à substituto, vel non, per casus declaratur, ibid. *n.* 48. *Cum seqq.* & *d. t.* 2. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 67.
Legata sunt deducenda attento tempore conditi testamenti, ita ut bona futura in legato non compræhendantur, ibid. *n.* 55. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 3.
Quod etiam procedit in contractibus, ibid. *n.* 56.
Quando autem legatum compræhendat bona futura, vel non, latè per casus declaratur, ibid. *n.* 58. *Cum seqq.* ubi latè, & etiam an, & quando actiones, juraque in legato veniant, & *t.* 1. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 51. ubi de legato immobilium, & mobilium, an jura veniant?
In legato mobilium quid veniat? Ibid. *n.* 77. *Cum seqq. d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 3.
Quid in legato domus? Ibid. *n.* 81. *Cum seqq.*
Quid in legato vestium? Ibid. *n.* 93. *Cum seqq.*
Legata etiam de rebus alienis separanda sunt, & solvenda ad eorum æstimationem, ibid. *n.* 100. & 101.
Quando autem debeatur legatum de re aliena, vel non? Satis declaratur, ibid. *n.* 108. *Cum seqq.* ubi etiam de re, qua testator tantum partem habet, & *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 164.
Legatum de rebus hæredis valet, ibid. *n.* 102. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 3.
Si rem obligatam testator legaverit, hæres liberam tradere tenetur, & quando? Ibid. *n.* 103.
Quando testator legaverit rem suam quasi alienam, vel hæredis valet, ibid. *n.* 106. & 107.
Si legatarius rei alienæ, ejusdem dominus fiat, vivo testatore, ex causa onerosa adhuc subsistit, secus si lucrativa, ibid. *n.* 104. & 105.
Si testator rem legatarii ipsi legaverit, legatum non debetur, nec quo ad æstimationem, ibid. *n.* 115.
Nec debetur, si res legata extra comercium sit, vel judæo, hæretico Christianus mancipium legaverit, ibid. *n.* 116.
Legata etiam conditionalia separanda sunt in divisione, ibid. *n.* 117.
Ita relicta omnibus, cum quibus testamenti factio est activa, vel passiva, ibid. *n.* 118.
Legatum tamen alimentorum etiam incapacibus debetur, deportato, & spuriis, ibid. *n.* 119. & 120.
Legatarius quando eligere debeat, quando hanc potestatem habeat, & quomodo ea uti debeat? Ibid. *n.* 121. *Cum seqq.* ubi concurrentibus duobus, vel pluribus legatariis electionem habentibus, quis prius eligere debeat?
Quando testator non habet res, quas generaliter legavit, legatum non debetur, nec ejus æstimatio, ibid. *n.* 124.
Quod in alternativis electio sit debitoris, in contractibus, & non in legatis procedit, ibid. *n.* 128.
Legatum quantitatis similis in eodem testamento pluriès relictum semel tantum debetur, & quando

& quando procedat, vel non ? Ibid. *n.* 129. *Cum ſeqq.*
Legata filio naſcituro relicto, ſi plures naſcantur, quid faciendum ? Ibid. *n.* 136.
In legatis obſcuris minimum debetur, cum ſtrictè interpetrari debeat legatum, niſi ex conjecturata mente defuncti aliud colligatur, aut pium ſit ? Ibid. *n.* 137. & 139.
Legata non debentur quando duo teſtamenta uno die facta ſunt, & in eis diverſi hæredes ſunt ſcripti, & quod priùs, aut poſterius ſit neſcitur, ibid. *n.* 140.
Quæ ultra modum alimentorum ſpuriis legantur non valent, ibid. *n.* 151.
Et Vid. *Filius Spurius.*
Legata perſonis incertis non valent, & quando valeant, ibid. *n.* 152. *Cum ſeqq.* Vid. *Incertitudo.*
Et an debeatur quando teſtator à ſe declarandum relinquit ? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 20. *n.* 140. & 141.
Legatum alieno, libero arbitrio, comiſſum non valet, niſi ſit libertatis, vel alio modo pium, ibid. *n.* 155. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 3.
Res legata, alienata ex cauſa voluntaria per teſtatorem legatum evaneſcit, ibid. *n.* 156.
Et quibus aliis modis legatum cenſeatur ademptum, vel non, latè declaratur, ibid. *n.* 157. *Cum ſeqq.* & *t.* 2. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 36.
Legata libertate, & ſervo poſtea alienato, ſi iterum redimatur, ex legato libertas conſequitur, ibid. *n.* 162. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 3.
Legata magna non debentur quando teſtator poſtea liberos ſuſceperit, aliter de parvis dicendum, ibid. *n.* 169.
Legata relicta pro certa cauſa non debentur, quando teſtator ob eandem cauſam legatario in vita tradiderit, quod exemplificatur, ibid. *n.* 170. & 171. *Cum ſeqq.*
Legata relicta quando ob inimicitias ſupervenientes cenſeantur adempta, vel non ? Latè, ibid. *n.* 172. *Cum ſeqq.*
Legata revocata expreſſè à teſtatore in teſtamento, vel codicillo, vel coram duobus teſtibus omni exceptione maioribus non debentur, ibid. *n.* 183. *Cum ſeqq.* & *t.* 2. *l.* 5 *c.* 17. *n.* 28. ubi an in codicillis dari, vel adimi directè poſſit ?
Per verba generalia, & abſoluta teſtator legatum adimere poteſt, ſed in generali ademptione legatum alimentorum non venit, ibid. *n.* 186. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 3.
Legata etiam non debentur quando teſtator mutavit formam rei legatæ, vel eam deſtruxit, vel ex ea nova ſpecies conformata eſt, de quibus dantur exempla, ibid. *n.* 188. *Cum ſeqq.* ubi declaratur.
Neque etiam legata debentur cum lœſione legitimarum, aut quartæ falcidiæ, quæ hæredi ſcripto debetur, ibid. *n.* 192.
Legata valent etiam in teſtamento nullo ratione præteritionis, *t.* 2 *l.* 5. *c.* 4. *n.* 98. & 99.
Tum particularia, tum univerſalia, ibid. *n.* 100. *Cum ſeqq.*
Et etiam libertatis legatum, ibid. *n.* 101.
Quid quando ignoranter filius præteritus eſt ? ibid. *n.* 105.
Sed non debentur legata turpibus perſonis relicta, ibid. *n.* 104.
Vid. ſupra.
Legatum tum particulare, tum univerſale nutu relinqui poteſt, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 88. & 89. & *d. l.* 5. *c.* 18. *n.* 55. ubi de fideicommiſſis.
Legatum olim pœnæ nomine relictum inutile erat, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 149.
Turpia legata pro non ſcriptis habentur, ibid. *n.* 153. & 154.
Legata extraneis relicta in teſtamento inter liberos an valida ſint ? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 27.
Prælegata quando veniant, vel non in ſubſtitutione vulgari quo ad reſtitutionem, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 141. *Cum ſeqq.*
Et Vid. *Subſtitutio vulgaris.*
Quid in inſtitutione pupillari, *d. l.* 5. *c.* 11. *n.* 7.
Et Vid. *Subſtitutio pupillaris* : quid in ſubſtitutione fideicommiſſaria, *d. l.* 5. *c.* 13. *n.* 144. *Cum ſeqq.* quid in ſubſtitutione militari, *d. l.* 5. *c.* 16. *n.* 16.
Quanvis mulier remittat omnia legata, ſibi facta per virum tanquam ſibi ſoluta, legatum dotis prælegatæ non venit, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 16.
Legatum relictum non cenſetur animo compenſandi, niſi expreſſè dictum fuerit, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 38.
Nec cum dote compenſari poteſt legatum uxori à viro, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 16. *n.* 30.
Nec cum mediate bonorum ſuper lucratorum mulieri competente, ibid. *n.* 29.
Legatum Judici, vel officialibus an animo compenſandi cum ſalario relictum ſit ? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *à n.* 118. ubi etiam de legato famulo.
Legatum factum creditori, à debitore animo compenſandi cum debito relictum præſumitur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 20.
Vid. *Teſtamentum*, & *Tranſmiſſio.*

LEGATA PIA.

Legata pia ſtrictè non intelligenda ſunt, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 137. & 139.
Legata pia an, hæreditate non adita, debeantur ? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 54. & 55. & *t.* 2. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 31.
Legatum Eccleſiæ relictum à quolibet hæredum in ſolidum peti poteſt, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 35.
De legato relicto cauſæ piæ, quantitate non declarata ? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 20. *n.* 343.
Legata pia commiſſa arbitrio alicujus an debeantur ? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 155.
Legata pia quando in revocatione comprehendatur ? Ibid. *n.* 187.

Legata pia an incertitudo vitiet ? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 116.
Legata pia ab inſtituto relicta, an à ſubſtituto repetita cenſeantur ? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 9. *n.* 73.
Legata pia ſtatim exequenda ſunt, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 20. *n.* 291.
Et à quo tempore debeantur, & eorum fructus? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *à n.* 170.
Legata pia an minuantur, ſi bona non ſufficiant? Ibid. *n.* 318. & 322. *Cum ſeqq. d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 20.
An defalcanda ſit pro funeris expenſis, ſi bona tertiæ non ſufficiant ? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 6. *n.* 9.
Multa de legatis piis ? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 9. *à n.* 65. *Per tot.* & Vid. *Teſtamentum* in verſ. *ad pia*, Vid. *Codicillus.*

LEGATARIUS.

In legatarium actiones active, & paſſive non tranſeunt, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 28.
Legatarius ad debita defuncti non tenetur ? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 66. & *l.* 4. *c.* 8. *n.* 15.
Legatarius debitorem non repræſentat, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 9. *n.* 14.
Vid. *Hæres in re certa inſtitutus.*
Legatarius, cui relictus fundus fuit cum obligatione præſtandi annuam penſionem, uſque ad concurrentem quantitatem fructuum tenetur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 40.
Legatarius non ſit dominus rei legatæ ante aditam hæreditatem, nec antea ſervus legatus ei acquirit, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 168. & *t.* 2. *l.* 4. *c.* 9. *n.* 55.
Licèt legatarius à morte teſtatoris dominus rei legatæ ſit, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 144.
Quid de jure Caſtellæ ? *t.* 1. *l.* 3. *d. c.* 8. *n.* 173.
A quo tempore fructus legati legatario debeantur ? Ibid. *à n.* 163. & Vid. *Augmentum*, & *Fructus.*
Hæres moroſus ad fructus legati tenetur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 35. *n.* 41.
Legatarius legatum acceptans cum onere acceptare cenſetur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *à n.* 125. ubi declaratur.
Legatarius excuſans ſe ab educatione minorum, cum qua à teſtatore oneratus fuit, an legatum amittat ? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 3. *à n.* 88.
An teſtamentarius ob non acceptationem legatum amittat, & cui acreſcat ? Vid. *Teſtamentarius.*
An, & quando tutor legatum amittat ob recuſationem à tutela ? Vid. *Excuſatio.*
An unus ex legatariis in re conjunctus totum legatum petere poſſit ? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 106.
Legatarius adverſus cæteros collegatarios integra legata acceptantes, conditione indebiti agere poteſt, ſi bona ad omnia non ſufficiant, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 20. *n.* 321.
Legatarius teſtamentum impugnans legatum amittit, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 148.
Ita advocando contra teſtamentum, ibid. *n.* 149.
Niſi tanquam tutor pro minore impugnet, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 14.
Ita adſcribens ſibi in teſtamento legata, ibid. *n.* 130. & *t.* 2. *l.* 5. *c.* 3.
Vid. *Adſcribens.*
Legatarius ſi propria authoritate legatum capiat, illud amittit, quanvis hæres hæreditatis poſſeſſionem adeptus non ſit, niſi juſſus teſtatoris adſit, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 22. & *t.* 2. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 141. & 142. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 44. *n.* 36. & 37.
Legatarius ob contumaciam hæredis immiſſus in poſſeſſionem bonorum an de fructibus rationem reddere teneatur ? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 24. & 34.
An in poſſeſſionem rerum pupillarium mitti poſſit cauſa ſervandorum legatorum, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 82. ubi *n.* 128. an res legata ſine decreto à tutore tradi poſſit ? & *n.* 86.

LEGITIMA.

Non debetur filio, niſi ſatisfactis priùs creditoribus, & ære alieno deducto, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 60.
Legitima dicitur quota bonorum, & non hæreditatis, ibid. *n.* 70.
Succeſſor legitimè particularis, & non univerſalis dicitur, ſi alius hæres inſtitutus ſit, ibid. *n.* 71. *Cum ſeqq.*
Vid. *Filius.*
Legitima an perdatur ob non confectum inventarium ? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 4. 5. & 8. 14. & 16. & 17. 18. & 19. & *c.* 4. *n.* 14. *d. l.* 3.
Legitima non amittitur, niſi in caſibus à jure expreſſis, ibid. *n.* 9. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 1.
Legitima magis eſt debita filiis, quam patronis, ibid. *n.* 12.
Patronus inventarium non conficiens legitimam non amittit ? Ibid. *n.* 11.
Filius non amittit legitimam ex neglecto præcepto patris, ibid. *n.* 13.
Legitima ipſo jure debetur de corporibus hæreditatis, ibid. *n.* 15.
Per generalem approbationem teſtamenti legitimè quis renuntiare non cenſetur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 36.
Contrarium, *n.* 37.
Legitima an per confiſcationem amittatur? Vid. *Fiſcus* ?
An legitima in vita patris à filio peti poſſit ? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 5. *Per tot.* & *d. t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 33. Vid. *Diviſio*, & *Pater*, & Vid. Infra.
An legitima in vita patris confiſcari poſſit, *t.* 2. *l.* 2. *d. c.* 5. *n.* 16. *Cum ſeqq.*
Si legitima à patre filio in vita aſſignetur, auctis facultatibus an filius ampliùs prætendere poſſit, & quo in tempore ? Ibid. *n.* 83, & 84. & *d. t. l.* 2. *c.* 13. *n.* 33. & 34. & 35.
Filius pro conſequenda legitima octo actiones de jure habet, & quæ ſint ? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 1.

Revo-

Revocatoriam habet adversus immensam donationem, ibid. *n.* 2.
Licet remuneratoria sit donatio, nisi pro meritis actio civilis competat, ibid. *n.* 3.
Et etiam adversus arrharum promissionem, ibid. *n.* 4.
Et adversus renuntiationem, vel remissionem, ibid. *n.* 5.
Et adversus confessionem factam ad favorem filii de debito, seu solutione, & an favorem extranei, licèt juramentum interveniat, ibid. *n.* 6. *Cum seqq.*
Et etiam adversus alienationem fraudulentes factam, ibid. *n.* 11.
Et etiam adversus contractus, nulla data fraude, etiam adversus tertios possessores, ibid. *n.* 12. & 13.
Et adversus alienationes factas ob ludum, vel luxuriam, quod explicatur, ibid. *n.* 14. *Cum seqq.* ubi quando ludus dicatur licitus, vel illicitus.
Et licèt filius hæres patris sit actione revocatoria ut potest, ibid. *n.* 18.
Et licèt pater donationem juraverit, ibid. *n.* 19.
Et licèt donatio à principio inofficiosa non esset, *n.* 20. & 21.
Et quid si tempore mortis inofficiosa existat, quæ à principio non erat? Ibid. *n.* 29. & 30. & 31.
Pluribus donationibus inofficiosis stantibus adversus ultimam priùs agi debet, ac incipiendum est, ibid. *n.* 22.
Et quando adversus dotem, & ejus fructus? Ibid. *n.* 23. & 24.
Sed in vita patris neque iste, neque filius revocatoria agere potest, ibid. *n.* 26. & 26.
An dos, constante matrimonio, revocari possit? Ibid. *n.* 27. & 28.
An in totum, vel in partem donatio, seu dos inofficiosa revocetur? Cum distinctione resolvitur, ibid. *n.* 32. *Cum seqq.*
Remedium, *L. final. cod. de dict. Div. Adrian.* filiis cæterisque hæredibus institutis competit ad petendam immissionem rerum penes defunctum tempore ejus mortis existentium? Ibid. *n.* 35.
Quibus competit ex quocunque testamento valido, ostenso ejus originali, vel transumpto, & etiam ex testamento nuncupativo, ibid. *n.* 36.
Et non solum adversus primum possessorem, sed adversus tertium, ibid. *n.* 37.
In quo remedio non admittitur possessor cum petitorio, sed tantum in actu separato, ibid. *n.* 38.
Et fructus restituuntur à die indebitæ occupationis, ibid. *n.* 39.
Competit etiam adversus clericum in judicio seculari, ibid. *n.* 40.
Et pro confirmanda possessione, ibid. *n.* 41.
Quando, & quomodo quis in hoc remedio legitimus contradictor sit? Ibid. *n.* 42. *usq. ad n.* 69. ubi multi casus, & quæstiones in hac materia resolvuntur.
Quid quando contradictor venit per viam exceptionis? Similiter per casus distinctos resolvitur, ibid. *à n.* 70. *usq. ad* 78.
Quid quando venit tanquam possessor, non tamen fuit citatus, & titulum habet? Similiter per casus resolvitur, ibid. *n.* 79. *Cum seqq.* ubi de multis exceptionibus tum falsitatis, tum nullitatis, aut proprietatis incontinenti probatæ.
Quid si veniat cum titulo tantum? Similiter per casus resolvitur, ibid. *n.* 88. *Cum seqq.*
Quid quando venit cum titulo, & possessione, vivo testatore, obtentis? Ibid. *n.* 94. *Cum seqq.*
Quid quando allegat titulum, & possessionem, mortuo testatore, obtentum? Ibid. *n.* 98. *Cum seqq.*
Quid quando possessionem, vivo testatore, ademptam allegat, titulum verò, eo mortuo? Similiter per casus resolvitur, ibid. *n.* 108. *Cum seqq.*
Et quid quando titulum, vivente testatore, acquisitum allegat, possessionem verò, eo mortuo? Ibid. *n.* 100. *Cum seqq.*
Et quando competat hoc remedium pro emphyteusi, & an dominus legitimus contradictor sit? Ibid. *n.* 117. *Cum seqq.*
Et an fideicommissario competit? Ibid. *n.* 123. & 124.
Quid in hoc judicio contradictor sit in sensu communi, & an sententia cum uno lata, aliis præjudicet? Ibid. *n.* 125. Vid. *Remedium.*
Pro supplemento legitimæ conditio ex lege competit, quæ non præscribitur, nisi spatio 30. annorum, & ad quoscunque hæredes transmittitur, ibid. *n.* 126. *Cum seqq.*
Etiam pro tota legitima consequenda competit, & pro rejiciendo gravamine ab ea, ibid. *n.* 129. & 130.
Et an, & quando contra tertium legatarios, & fideicomissarios? Ibid. *n.* 131. *Cum seqq.*
Legitima, vel ejus supplementum quando in renuntiatione comprehendatur? Ibid. *n.* 134. *Cum seqq.* Vid. *Filius.*
Ex testamento actio competit pro legitima consequenda adversus hæredem, & non contra tertios, ibid. *n.* 141.
Hypothecaria actio, & interdictum Salvianum tantum filio pro legitima competit, quando relicta est in testamento, ibid. *n.* 142.
Petitio hæreditatis quibus competat, & adversus quos? Ibid. *n.* 143. *Cum seqq.*
Et quando filio actio familiæ erciscundæ competat, & adversus quos? Ibid. *n.* 157. *Cum seqq.*
Et Vid. *Actio.*

Si filius legitimam à patre datam consumat,an, & quando ad patrem regressum habeat ? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 200. *Cum seqq. & c.* 13. *Per tot.*

Quomodo, & in quibus rebus assignanda ? Vid. *Divisio.*

Pater, aut mater an legitimam in pecunia assignare possint ? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 14. *n.* 26.

An, & quando in una re parentes filiis legitimam assignare possint ? Ibid. *n.* 27. 28. ubi quod pater potest cui ex filiis velit gratificare, salva tamen aliis legitima, *& t.* 2. *l.* 5. *c.* 1. *n.* 81. ubi alia loca referuntur.

De legitima parentibus debita Vid. *Pater.*

Humanitas non patitur, ut parentes filio,&hæreditate careant, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 23.

Legitima à natura, & jure debita titulo institutionis, & sine onere relinquenda est filiis, & parentibus, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 1. *n.* 1. 2. *&* 3. *& t.* 1. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 10.

Unde à legitima rejiciuntur conditiones potestativæ, ibid. *n.* 4. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 1.

Portio legitimæ aucta ab statuto gravari nequit, nisi statutum exprimat, ibid. *n.* 5. *& 6.*

Legitima per statutum minui potest, at in totum nequit, ibid. *n.* 7. nec favore piæ causæ legitima impediri, aut gravari potest,ibid.*n.*8.

Nec alimentorum favore, ibid. *n.* 9.

Nec miles gravare potest, & quare? Ibid.*n.*10.

Testamentum militis quo ad castrensia non subjacet quærellæ, ibid. *n.* 11.

An onus reciprocum apponi possit in legitima ? Ibid. *n.* 12.13.*&*14. ubi de fideicommisso reciproco.

Ob libertates legitima non minuitur, ibid. *n.* 15. *&* 16.

Licèt filius in maiori portione institutus hæreditatem adeat, adhuc legitimam sine onere deducere potest, ibid. *n.* 17. *&* 18.

Etiam in legitima voluntaria, quæ est, quando statutum disponit,quod filia sit contenta re,vel quantitate sibi per patrem relicta, conditio, seu gravamen imponi nequit, ibid. *n.* 19.

Licèt filius in tota hæreditate instituatur, quo ad legitimam gravamen rejicitur, etiamsi adeundo dispositionem patris approbaverit, ibid. *n.* 20.

Unde etiam in prædicta hypothesi ususfructus legatus omnium bonorum quo ad legitimam non valet, ibid. *n.* 21.

Ita si uxor relicta sit domina, & usufructuaria, quo casu tantum alimenta habere debet,ibid. *n.* 22.

Ita si filius universaliter cum conditione,& substitutione instituatur, conditio rejicitur etiam quo ad alia bona, si substitutum non habet, ibid. *n.* 23.

Dos etiam loco legitimæ succedens gravare nequit, ibid. *n.* 24. *&* 25. *& n.* 53.

Conditio *Si sine liberis decesserit*, etiam à legitima rejicitur, ibid. *n.* 26.

Ita in dote, ibid. *d. n.* 25.

Debitum etiam à patre filio cum legitima compensari nequit, licèt pater jubeat, & filius adeat, ibid. *n.* 27.

Gravamen etiam, quod plus non petat non valet, licèt filius acceptet,& quietet hæredem absque ulla protestatione, ibid. *n.* 28.

Legitimam integram habere debet, licèt testamentum patris approbasset acceptando relictum, ibid. *n.* 29.

Filio nec quidem prædium habens vicinum petulantem, molestum, aut rixosum loco legitimæ assignari potest, nec bona extra Regna existentia, aut in loco non tuto, aut adeo longinquiori, ibid. *n.* 30.

Si adsit dubium an dispositio, onus, seu gravamen importet, rejicitur, ibid. *n.* 31. ubi quod legitima favorabilis est.

Filius sub conditione gravatus non solum legitimam, sed etiam Trebellianicam,& sic duas quartas detrahere potest, licèt pater imputare mandasset, vel quod fructus imputarentur, vel utranque quartam detrahi prohibuisset, ibid. *n.* 32.

Rejicitur gravamen licèt filius simpliciter adeat, & se immiscat, ibid. *n.* 33.

Et quanvis perpetuò taceat,& non contradicat, ibid. *n.* 34.

Jus detrahendi,& exonerandi legitimam ad hæredes extraneos transmittitur, ibid.*n.*35.hoc intellige, *n.* 71. *&* 73.

Et Vid. *Transmissio.*

Onus perpetuæ communionis non valet in legitima, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 1.*n.*39.*& d.l.*5.*c.*1.*n.*36.

Onus etiam fideicommissi etiam in contractu instituti à legitima removetur, ibid.*n.* 37.*&* 38. 51. *&* 52. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 1. ubi declaratur.

Ita conditio si nupserit, ibid. *n.* 39.

Dicta supra procedunt etiam respectu ascendentium, & cæterorum, quibus debetur legitima, quæ gravari non potest, ibid. *n.* 40.

Legitima tamen gravari potest in seqq. scilicet, quando onus filii utilitatem respicit,ibid.*n.*41.

Et quando prælegatum relinquitur cum conditione expressa, quod filius prælegatum acceptavit, ibid. *n.* 42.

Et quando filius gravatur, & indefectum conditionis rictè, & cum causa exhæredatur, ibid. *n.* 43. *&* 44.

Et quando pater,vel mater gravat filium ne intra certam ætatem,vel tempus legitimam alienet, ibid. *n.* 45. ubi declaratur.

Si filius repudiat hæreditatem gravatam cum gravamine transit ad substitutum, & cohæredem, & quare ? Ibid.*n.*46.*Cum seqq.*ubi quod filius rogatus ut legitimam restituat, cogi potest

teſt ad adeundum, & reſtituendum.
Onus ſubſtitutionis vulgaris valet in legitima, ibid. *n.* 49.
Ita ſubſtitutio pupillaris, ibid. *n.* 50.
Et Vid. *Subſtitutio.*
Et quando fideicommiſſaria ſubſtitutio? Ibid. *n.* 51. *&* 52.
Regia facultate legitima gravari poteſt, ibid. *n.* 54.
Legitima maioratui ſubjici nequit, niſi cum Proviſione Regia, ibid. *n.* 55. *&* 56. *&* *n.* 68. ubi declaratur.
Filius an conſentire poſſit in gravamine exhæredationi, ſeu præteritioni, & quomodo conſentire debet, & an ſufficiat tacitus conſenſus, per plures caſus diſtinctos reſolvitur? Ibid. *n.* 57. *uſq. ad n.* 69.
Si filius conſentiat patri maioratum facienti in legitima, an dicatur filius inſtituens, & pro debito ipſius filii executio fieri poſſit in legitima? Ibid. *n.* 70.
Valet gravamen, ſi filius cum juramento teſtamentum patris approbaverit, ibid. *n.* 72. *&* *d. t.* 2. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 97.
Filius conſentiens gravamini in legitima, ut maioratus fiat, licèt minor, non reſtituitur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 234.
Et Vid. *Renuntiatio.*
Hæres filii gravati gravamen impugnare non poteſt, quando vivens filius, adita hæreditate, non impugnavit, ibid. *n.* 74. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 1.
Si filius ultra legitimam gravatur reſtituere, vel legitimam, vel fructus ultra legitimam perceptos, filius adiens hæreditatem legitimam deducere nequit, ſi fructus percepti ad legitimæ quantitatem aſcendant, ibid. *n.* 75.
Ita quando filius expreſſè gravatus approbavit omnia, & ſingula in teſtamento diſpoſita, & approbatio facta eſt in omnibus, & per omnia, vel in ſingulis ſuis partibus, ibid *n.* 76.
A' legitima dibita aſcendentibus non rejicitur gravamen, quando tranſierunt ad ſecundas nuptias, & ſuperſunt filii prioris matrimonii, ibid. *n.* 77.
Quando filia filii dotata eſt ab avo, an in legitima gravari poſſit? Ibid. *n.* 77. *&* *t.* 2. *l.* 2. *c.* 11. *à n.* 43.
In eo, quod eſt ultra plus legitimam valet gravamen, ibid. *n.* 78. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 1.
Onera tamen, quæ antea jam erant in bonis, & ex natura actus proveniunt, in legitima valent, ibid. *n.* 79.
Conditio in legitima in totum non vitiat teſtamentum, niſi fuerit conditio turpis, vel impoſſibilis, tamen quo ad extraneos conditio rejicitur, abſque nullitate teſtamenti, ibid. *n.* 80.
Legitima repudiata amplius legitima non dicitur, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 1. *n.* 47.
Legitima cauſæ piæ præfertur, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 2. *n.* 7.
Inſtitutionis titulo tum filiis, tum filiabus relinquenda eſt, aliàs teſtamentum nullum ratione præteritionis eſt, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 1. 2. *&* 3.
Licèt teſtamentum inter liberos condatur, ibid. *n.* 4.
Vel habeat clauſulam codicilarem, vel generalem omni meliori modo, vel quanvis in vita legitima aſſignetur, titulo ſubſtitutionis, vel fideicommiſſi univerſalis relicta ſit, aut quando ſtatuto alterata ſit, ibid. *n.* 5. *Cum ſeqq.*
Sed dubitatur an idem procedat in teſtamento ad pias cauſas, vel ab ingrediente ad Religionem? Ibid. *n.* 47. *&* 48.
Legitima an veniat in reſtitutione fideicommiſſi univerſalis? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 149. *Cum ſeqq.*
Et an in ſubſtitutione militari, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 16. *n.* 9. *Cum ſeqq.*
Non procedit verò in legitima fratrum, ibid. *n.* 49.
Et ſufficit ut in aliqua portione inſtituatur, ibid. *n.* 50.
Vel quod teſtator dicat ſe velle teſtamentum ſuum extendi dictamine ſapientis alicujus, & hic adjecerit titulum inſtitutionis, ibid. *n.* 51. ubi, *&* *n.* 52. *Cum ſeqq.* aliàs limitationes quærite ubi etiam jure noſtro attento.
Inſtitutionis titulus an præſumatur in re certa loco legitimæ relicta? Per caſus diſtinctos reſolvitur, ibid. *n.* 62. *Cum ſeqq.*
Maritus ex bonis legitimarum filiorum primi thori, quæ ſecum ad ſecundum attulit debita ſolvere, uxore invita, poteſt, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 29.

LEGITIMATIO.

Jus legitimandi de regalibus eſt, & ſoli Principi competit, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 1.
An in legitimatione citatio venientium ab inteſtato requiratur? Ibid. *n.* 21. 22. 25. *&* 26.
Quid quando pater jam mortuus eſt? Ibid. *n.* 23. *&* 24.
Princeps in legitimatione jus alteri quæſitum auferre nequit, niſi cum juſta cauſa lœſionem ſatisfaciens, ibid. *n.* 27. *Cum ſeqq.*
Et an legitimare poſſit poſt mortem patris cum præjudicio cognatorum, ex non præordinata patris voluntate, quibus jam hæreditas, aut maioratus acquiſitus eſt? Ibid. *n.* 30. *Cum ſeqq.*
An, & quando legitimatio filii poſt mortem patris conceſſa conſanguineis reſpectu hæreditatis delatæ noceat, vel non? Ibid. *n.* 33. *Cum ſeqq.* ubi, & quibus clauſulis nocere poſſit, vel non?
An legitimatio revocetur per ſupervenientiam liberorum ex legitimo, & vero matrimonio, ibid. *n.* 41.
Per ſubſequentem legitimationem donatio non revocatur, ibid. *n.* 45. *Cum ſeqq.*

An, & quando legitimatus per reſcriptum Principis in bonis allodialibus, in maioratibus, & ſimilibus? Vid. *Maioratus.*
Quæ qualitates, & circunſtantiæ narrandæ ſint in ſupplica, ut legitimatio impetretur, quas clauſulas habere debet legitimatio, quando obrepticia, & ſubrepticia, vel valida judicetur? Ibid. *n.* 71. *Cum ſeqq.*
Legitimatio à Principe ſæculari facta ad ſpiritualia non extenditur, ibid. *n.* 85.
Quando ad emphyteuſim Eccleſiaſticam? Ibid. *n.* 86. *&* 87.
An ad jus patronatus? Ibid. *n.* 88. *&* 89.
Quando ad comendas? Ibid. *n.* 90.
Princeps in legitimatione clauſulas contra diſpoſitionem juris naturalis apponere nequit, ibid. *n.* 92. *Cum ſeqq.*
Princeps ſæcularis filios clerici, etiam clericos ad civilia, & ſucceſſionem legitimare poteſt, ibid. *n.* 95.
Per legitimationem, utroque jure attento, legitimatus capax ſit omnium privilegiorum, & beneficiorum ſicut legitimi, & naturales, ibid. *n.* 96.
Nobilitate parentum gaudet, jure noſtro attento, ibid. *&* *n.* 97.
Ut legitimatio valeat, de filiatione conſtare debet, ibid. *n.* 100. *Cum ſeqq.* ubi an ſufficiat filiationis poſſeſſio, & aſſertio patris.
Legitimatio pro filiis futuris concedi nequit, pro conceptis tamen poteſt, ibid. *n.* 104.
An Princeps filium ſuum legitimare poſſit? Ibid. *n.* 105. *&* 106.
Legitimatio ſemel conceſſa revocari nequit, poteſt tamen iterum cum maiori largitate concedi, ibid. *n.* 107. *&* 108.
Facta in articulo mortis, *In ſubſtituti fraudem præſumitur*, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 8. & Vid. *Filius legitimatus per ſubſequens matrimonium.*
Quando legitimati fiant per ſubſequens matrimonium? Vid. *Filius legitimatus per ſubſequens.*
An ſummus Pontifex poſſit legitimare ſpurios, quo ad temporalia in terris alterius Principis ſupremi? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 87. Vid. *In fine.*
Vid. *Filius legitimatus per Principis reſcriptum.*

LEX

Qui legem imperare jubet, Deum imperare vult, *r.* 2. *n.* 21.
Lex nullo affectu rapitur, ac movetur, ibid. *n.* 22.
Parum prodeſt ubi executores deficiunt, ibid. *n.* 23.
De legibus non eſt judicandum, ſed ſecundum leges, ibid. *n.* 25.
Cuſtodiendæ ſunt, licèt cælum ruat, dummodo juſtæ ſint, ibid. *n.* 26.
Non ratio in lege quærenda eſt, ſed authoritas, ex legum executione prompta tota ſalus, & felicitas reipublicæ pendet, ibid. *n.* 28.
Ubi magiſtratus legibus obediunt, & magiſtratui cives, ibi felicitas, ibid. *n.* 29.
Condere multas leges, quæ non ſervantur, & nullas condere idem eſt, ibid. *n.* 30.
Legum obſervantia præ oculis habenda, ibid. *n.* 31.
Legum ſuprema eſt authoritas, ibid. *n.* 32.
Leges non ſervantes, Deum, Principem, & partem offendunt, ibid. *n.* 34. *&* *t.* 1. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 7.
Et ad reſtitutionem damni tenentur, *d. r.* 2. *n.* 35.
Et criminaliter puniri poſſunt, ibid. *n.* 36.
Leges patriæ, tanquam alii Dii obſervandæ, ibid. *n.* 42.
Legis, vel hominis diſpoſitio de Orphanis loquens comprehendit habentibus patres inutiles, & quare? *r.* 3. *n.* 5. *&* 6.
Lex indiſtinctè aliquid cogere faciens, ſervanda eſt indiſtinctè, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 11.
Ut non habeat locum in teſtamento teſtator efficere nequit, ibid. *n.* 12.
Lex pœnalis eſt reſtringenda, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 18.
Sed dura ſervanda eſt, ibid. *n.* 19. *&* *c.* 8. *n.* 12. *d. c.* 6.
Ubi legis caſus eſt, diſputatio ceſſat, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 7. *n.* 16. *&* *c.* 8. *n.* 9. *&* *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 198. *&* *r.* 2. *n.* 24. *&* *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 22.
Fruſtra legis auxilium invocat, qui in eam committit, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 82. *&* *t.* 1. *l.* 1. *c.* 11. *n.* 81.
Leges divinas contemnens, humanas non ſervat, ibid. *n.* 96.
Legis ratio magis attenditur, quam dictum, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 5.
Ratio legis ubi eſt, eadem juris diſpoſitio eſt, ibid. *n.* 4.
Quod lex non expreſſit, nos velle non debemus, ibid. *n.* 134.
Nec quod non dicit, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 18.
Lex nova antiquam corrigere non cenſetur, niſi expreſſè, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 11. *n.* 12. *&* *t.* 2. *l.* 8. *c.* 12. *n.* 10. ubi declaratur.
Lex intelligenda eſt, ut minus juri communi deroget, ibid. *n.* 73. *d. t.* 1. *l.* 1. *c.* 11. *n.* 73.
Tunc ſapiuntur leges, & ex illis fructus decerpuntur, quando ad praxim rediguntur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 60.
In ſcholis leges degladiuntur, in Palatiis digeruntur, ibid. *n.* 61.
Lex à ſe ipſa, vel ab alio juris principio limitatur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 40.
Legis limitatio unde ſummenda? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 17.
Ex legibus fit, quod ex ſententia legum fit, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 10.
Leges non dedignantur ſacros canones immittare, & è converſo, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 3
Lex nitens in falſa præſumptione non obligat in foro interno, ibid. *n.* 7.
Sed juſta in foro interno obligat, ibid. *n.* 11.
Et quando ad mortale obliget, ibid. *n.* 12.
Lex ſemper juſta præſumitur, ibid. *n.* 10.

Quæ ratione caret injusta est, ibid. *n.* 14.
Erubescit lex quando aliquid contra æquitatem disponit, ibid. *n.* 13.
Cessante ratione lex cessat, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 69.
Dispositio legis in duabus causis, seu rationibus fundata, una cessante, altera remanente, quando ipsa cesset? Ibid. *n.* 72. *& t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *n.* 53.
Indefinita à lege prolata universali æquipollent, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 7.
Leges, quæ mutatæ non reperiuntur, servandæ sunt, ibid. *n.* 16.
Ut legum correctio evitetur omnis interpetratio facienda est, ibid. *n.* 17.
In materia privativa quod expressa lege cautum non est, privationem non inducit, ibid. *n.* 19.
Sine lege loquens erubescere debet, ibid. *n.* 20.
Cui verba legis non conveniunt, ejus dispositio non convenit, ibid. *n.* 31.
Legem quærere ubi est ratio naturalis infirmitas intellectus est, ibid. *n.* 44.
Leges nihil frusta faciunt, nec sillabam superfluam habere censentur, ibid. *n.* 55
Leges semper casum magis dubium decidere intelliguntur, ibid. *n.* 56.
Jura generaliter loquentia, generaliter sunt intelligenda, ibid. *n.* 53.
Per provisionem hominis cessat provisio legis, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 165. *& t.* 2. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 38. *& t.* 2. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 4. *&* 27. *& t.* 3. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 18. *& t.* 3. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 41.
Lex si limitationem voluisset expressisset, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 16.
Legis beneficium, quam privilegium fortius est præcipuè ob bonum publicum introductum, ibid. *n.* 25.
Sanctorum dicta pro legibus habentur, ibid. *n.* 26.
Lex in casu dubio amplianda, ibid. *n.* 27.
Omnes casus comprehendere non potest, comprehendi tamen ubi datur eadem ratio, vel maior, ibid. *n.* 32.
Lex correctoria juris ob bonorum publicum extensionem recipit, ibid. *n.* 33.
Sed aliàs non extenditur, ibid. *n.* 47.
Legis finis anima, & vita est, cessante fine, lex cessat, ibid. *n.* 43.
Aliqua de legis Castellæ notantur, ibid. *n.* 4. 15. 44. 45. *&* 54.
Lex, seu statutum habentia minores pro maioribus quomodo intelligantur? Ibid. *d. c.* 4. *Per tot.*
Lex velle non censetur, quod non exprimit, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 37.
Lege primo prohibente, deinde pœnam statuente, non solum pœnam incurritur, sed etiam actus nullus est, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 17. *n.* 45.

LEX EXTRAVAGANS.

Extravagans refertur per quam Judex confiscatorum Sancti Officii inquirunt ex officio contra occultantes bona in inventario confiscatorum, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 107.
Refertur Extravagans, per quam in materia confiscationis factæ per Sanctam Inquisitionem jus canonicum servatur, ibid. *n.* 159.
Lex Extravagans tutelam Principum decernens refertur, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 8. *sub n.* 16.
Lex Extravagans super census constituendos refertur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 73.
Altera fori electionem censuum debitoribus indulgens, ibid. *sub n.* 146.

LIBELLUS.

Libellus quid sit? *t.* 5. *l. unic. c.* 20. *n.* 16. *&* 17.
Libelli formam, & naturam Judex mutare nequit, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 32.
In libello quantitas fructuum quomodo articulari, & probari debeat? *l.* 2. *c.* 10. *n.* 28.
Et quomodo de eorum pretio? Ibid. *n.* 95.
In libello quomodo de culpa articulari debeat? Disce, *ex t.* 4. *l.* 2. *c.* 12. *à n.* 24.
Mandatarius pro diversis negotiis in diversis libellis agere potest, reo invicto; *t.* 4. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 26.
Sed pro una summa in contractu comprehensa, in diversis libellis agere nemo potest, ibid. *n.* 27.
Articuli quomodo formandi, & quales admittendi? Vid. *Allegatio.*
Minor, seu ejus tutor, vel curator quando libellum, refectis expensis, vel non refectis, mutare possint? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 43. *&* 44.
Libelli contestatio quid sit? *t.* 5. *l. unic. c.* 20. *n.* 23. *&* 24.
Vid. *Contestatio, Judicium, & Lis.*

LIBERALITAS.

Liberalitas non est, ubi liberalitas datur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 23. *n.* 17.

LIBERATIO.

Liberatio plena quæ sit, & ejus effectus? *t.* 4. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 14.
Et quæ plenior, & ejus effectus? Ibid. *n.* 15.
Quæ pleniſſima, & ejus effectus? Ibid. *n.* 16.
Quæ apud acta, & per publicum instrumentum? Ibid. *n.* 17.
Tutor, curator, socius, vel quilibet alius administrator, rationibus datis, & revisis, & reliquis restitutis liberationem consequentes, si iterum ad rationes vocantur, exceptione defensionis se defendere possunt, *t.* 4. *l.* 3. *d. c.* 6. *n.* 1.
De liberatione danda tutori, rationibus redditis? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 8.
De ejus instrumento, & quibus clausulis concedenda? Ibid. *n.* 91. *&* 135.
Si solus gerens liberationem consecutus fuerit, etiam non gerentes liberati existunt, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 2. *& d. t.* 4. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 8.

Ita è converſo ſi liberatio facta non gerenti fuerit ? Ibid. *n.* 3. *d. t.* 4. *l.* 3. *c.* 6.

Liberatio uni ex tutoribus per acceptilationem facta alteris prodeſt, ibid. *n.* 4. ubi declaratur.

Ita liberatio facta uni ex correis debendi, ibid. *n.* 5. *&* 6. *&* *d. t.* 4. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 16. ubi declaratur.

Vid. *Correus*, *&* *Renuntiatio.*

Prædicta procedunt, licèt rationes inter domeſticos parietes præſtitæ ſint, & quare, & quando ? Ibid. *d. t.* 4. *l.* 3. *c.* 6. *à n.* 7.

Tutor, curator, vel quilibet alius adminiſtrator ſolvens dominium cogi poteſt, ut ei liberationem, ſeu quietationem præſtet, ibid. *n.* 18.

Quietationem tamen generalem peti nequit, cum generalis quietatio captioſa ſit, milleque periculis, ac difficultatibus ſubjecta, ibid. *n.* 19.

Liberatio facta per unum ex ſociis per acceptilationem communem debitorem liberat, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 12.

Liberatio realis collata in perſonam fideijuſſoris principali prodeſt, ſi correi debendi ſint, ſecus ſi non fuerint, ibid. *n.* 15.

Liberatio facta à marito uxori de non faciendo inventario, & ratione non reddenda adminiſtrationis, quid contineat ? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 37. *&* *d. t. l.* 3. *c.* 5. *n.* 27. ubi de liberatione tutrici filiorum legata.

Liberatio alicui legata ab infirmo, præſertim, peſte laborante, favorabilis eſt, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 43.

Liberatio an legata cenſeatur, ſi minor in teſtamento juſſit, ne à tutore ratio tutelæ petatur? Ibid. *n.* 12.

Liberatio cum clauſula, *Omni meliori modo*, per ſtipulationem aquilianam facta cenſetur, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 10.

Liberatio diviſione facta rerum ſocietatis, & lucrorum, cum taciturnitate ſociorum per decennium, præſumitur, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 13.

Liberatio doloſa nihil prodeſt, ibid. *n.* 21. *Cum ſeqq.* ubi quæſtiones in puncto, *&* *n.* 48.

Liberatio à dolo legata non cenſetur, quanvis verbis ampliſſimis legata ſit, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 29. *&* *n.* 32. ubi declaratur, *&* *n.* 43. *&* *t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *à n.* 100.

Liberatio, ſeu quietatio generalis, etiam cum juramento, & Judicis decreto reviſionem rationis non tollit, & reliqua doloſè retenta, ibid. *n.* 27. *d. c.* 6.

Si de aſſeveratione falſi, aut retentione boni conſtat, liberatio invalida eſt, ibid. *n.* 28.

Ita quando de reliquorum retentione conſtat, quo caſu liberatio dolo extorta præſumitur, ibid. *n.* 29.

Ita liberatio quibuſque clauſulis facta, ſi ratio reddita non apparuerit, ibid. *n.* 30. ubi quod confeſſio reddita rationis non ſufficiat.

Ut quietatio tutori valida ſit ratio reddita de receptis ſigilatim, & diſtinctè eſſe oportet, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 17. *Per tot.*

Ita liberatio non prodeſt, ſi conſtat, quod tutor, aut curator pecunias ſui pupilli in ſuam utilitatem converſus eſt, *d. t.* 4. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 31.

Liberatio quo ad bona penes tutorem exiſtentia non prodeſt, nec quo ad non ſcripta in inventario, ibid. *n.* 32.

Liberatio dolo, fraude, vel errore intervenientе non prodeſt, ibid. *n.* 33.

Ita quando ratio legitimè reddita non fuerit, vel cum nullitate reddita, ibid. *n.* 35. *&* 36.

Ita liberatio rationis libro non viſo, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 26. *&* 27. ubi de libris, & rationibus intrincatis.

Debito pro parte à tutore ſoluto fideijuſſor ſolum pro parte liberatur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 31.

Pupillus abſque tutore debitorem ſuum liberare nequit, nec actionem remittere, quærere tamen poteſt, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 3.

Curator minoris donationem, liberationem, & confeſſionem factam in illius favorem acceptare poteſt, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 23.

Tutor, curator vè quando liberationes, & quietationes præſtare poſſint, & de eorum effectibus ? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 26. *Per tot.* *&* *t.* 4. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 58. ubi de liberatione facta primo, à ſecundo tutore, *&* *t.* 3. *l.* 6. *c.* 14. *n.* 30. ubi de liberandis vaſſalis, ſeu caſtri hominibus.

Liberatio reſpectu unius pupilli, quo ad tutelam fratris, cujus liberans extitit, hæres non operatur, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 36.

Liberatio etiam generalis tantum ad adminiſtrationes, de quibus actum, extenditur, & non ultra, ibid. *n.* 37. *&* *ſeqq.*

Liberatio ex mente, & partium intentione reſtringitur, & limitatur, ibid. *n.* 40. *&* 41.

Quando cogitata, & non cogitata comprehendat? Ibid. *n.* 42.

Ad ignorata, & dubitata non extenditur, nec ad bona pupilli, quæ ſuperſunt, ibid. *n.* 43. *&* 44. *&* *d. t.* 4. *l.* 8. *c.* 17. *n.* 4.

Liberatio ad tempus, poſt tempus non liberat, *t.* 4. *d. l.* 3. *c.* 6. *n.* 45. *&* *ſeqq.*

Liberatio, cum læſione enormiſſima non prodeſt, ibid. *n.* 48.

Liberationis ratificatio quid operetur? Ibid. *n.* 49.

Liberatio generalis ad debitum nondum quæſitum non extenditur, ibid. *n.* 56. *&* 59.

Nec debitum ignoratum, ibid. *n.* 59.

Liberatio generalis ad ea, quæ vendicari poſſunt non prodeſt, ibid. *n.* 57.

Liberatio facta ab adulto in Religionem profeſſuro quomodo, & qua forma facienda, ut tutori, & curatori proficiat? Ibid. *n.* 61. *&* *ſeqq.* & latè, *d. t.* 4. *l.* 8. *c.* 17. *Per tot.*

Contra

Contra liberationem minor reſtitui poteſt, & ejus hæredes, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 50. *& ſeqq.*
Liberatio quando per verba pro reſiduo, vulgo, *de reſto* conſequatur? Ibid. *n.* 55.
Ex duabus liberationibus ejuſdem ſummæ diverſis temporibus factis, bina ſolutio præſumatur, & conditio indebiti competat? *t.* 4. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 53. *& ſeqq.*
Et Vid. *Solutio.*
Liberatio ex curſu temporis cauſata eundem effectum ſortitur, quam liberatio per ſolutionem, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 86.
Vid. *Solutio, Remiſſio, & Renuntiatio.*

LIBERI.

Liberorum appellatione propriè nepotes, & alii deſcendentes continentur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 28. *& t.* 3. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 22. *& 23.*
Liberorum appellatione maſculi, & fœminæ continentur, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 7.
Fœmineo vocabulo maſculi contineri res mali exempli eſt, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 7.
Unde ancillis legatis maſculi non debentur, ibid. *n.* 8.

LIBERTAS.

Libertas ſervo data poſt hæreſis delictum commiſſum tanquam in fraudem revocatur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 123. *& t.* 2. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 110.
Libertates non debentur, hæreditate non addita, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 54.
Legatum libertatis relictum cum hæres fuerit 25. annorum, non evaneſcit, moriente hærede, ante dictam ætatem, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 157.
Quando favore libertatis conditio mixta, vel caſualis pro impleta habeatur? Ibid. *n.* 118. *& 145.*
Relicta cenſetur ſervo, ſi executor teſtamenti nominetur ad ea, quæ juris ſunt, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 19. *& 20.*
Servus conſequitur libertatem, quando minor recuſat adimplere conditionem, ſub qua ei relicta eſt libertas, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 134.
Libertas competit ſervo à domino expoſito, & non alito in infirmitate à domino, per quod etiam patronus jus patronatus amittit, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 7. *n.* 59. *& 60.*
Sed non remanet liber, ſi captus in carceribus à domino non defendatur, ibid. *n.* 61.
De ſtatu perſonæ an, & quando poſt quinquenium poſt illius mortem quæri poſſit? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 16. *Cum ſeqq.*
Servo dotali æſtimato maritus ſi ſolvendo ſit, libertatem dare poteſt, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 13. *n.* 42.
Libertas nec dari, nec adimi poteſt in codicillis, niſi teſtamento confirmentur, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 17. *n.* 17.
An pereant codicilli in legato libertatis, aut piæ cauſæ, relicto, quæ per exiſtentiam ſui hæredis confirmantur? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 18. *n.* 95. *& 96.*
Legatum à marito ſcriptum in teſtamento alterius, & uxori relictum, ipſimet marito, etiam acquiritur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 57.
Legatum libertatis non evaneſcit, ſi ſervus venditus iterum redimatur, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 162.
Libertatis legatum an conſervetur in teſtamento ob præteritionem irrito? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 101.
Libertas per epiſtolam relinqui poteſt, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 50.
Vid. *Legatum, & Servus.*

LIBER.

Liber adminiſtrationis quid ſit? *t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 4.
Libri in quadruplici differentia ſunt, ibid. *n.* 5.
Primæ claſis libri facti ſunt ab illis, qui ratione officii puplici confiſcere tenentur, quibus libris plenè credendum eſt, ibid. *n.* 6. *& 7. & t.* 4. *l.* 8. *c.* 15. *n.* 15.
Sic tabellionibus, notariis, maſſariis, ſcribis, gabellariis, theſaurariis, & ſimilibus, publica authoritate, deputatis creditur quo ad ea, quæ in libris, authoritate publica, ſcribunt; etiam contra tertium, ibid. *n.* 8. *d. t.* 4. *l.* 2. *c.* 8.
Theſaurarius publicus libro edere tenetur, & qua forma conficere debet, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 11. *n.* 30.
Quid in libro alicujus monaſterii, ibid. *n.* 9. *d. t.* 4. *l.* 2. *c.* 8.
Quid in libro cenſualis terragiorum, tam Prælatorum, quam capitulorum, vel dominorum particularium, quibus ſolutiones ſcriptæ ſunt, & de aliis libris, ibid. *n.* 9.
Omnes prædicti, & eorum hæredes omnibus intereſſe habentibus edere tenentur, non ſemel, ſed toties, quoties opus fuerit, ibid. *à n.* 10.
Ex libro depoſitarii publicæ annonæ an probatio reſultet, ut executio fieri poſſit? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 7. *n.* 5. *& 6.*
Libri publici, publica authoritate, confecti inter publica inſtrumenta habentur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 23.
Ex libro Baptiſmi ætas probatur, ibid. *n.* 24.
Ex libro defunctorum mors, ibid. *n.* 25.
Ex libro gabellæ, ſeu tributi, ejus ſolutio, ibid. *n.* 26.
Ex libro matriculæ ſcholaſticus, & miles annos probat, ibid. *n.* 27.
Ex libro æſtimi, ſeu caſtrati, valor, dominium, & poſſeſſio, & redditus bonorum minorum probatur, ibid. *n.* 28.
Liber ſcribæ navis ad quæ probationem faciat? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 41.
De libris procuratoris bonorum civitatis? Vid. *Civitas.*
De libris conficiendis circa introitus, & exitus in arcam Orphanorum, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 6. *à n.* 11.
Libri ſecundæ differentiæ, ſeu claſis ſunt facti ab iis, qui publicam artem, ſeu officium exercent, ſed non publica authoritate, ut ſunt, mercatores, campſores, & bancheriis, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 8. *n.* 14.

De quibus libris multa, remissivè, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 30. 49. & 62.
Hujusmodi libris tum pro scribente, tum contra, ubi ita consuetudine receptum fuerit, ut Italiæ, & Germaniæ, *t.* 4. *l.* 2. *d. c.* 8. *n.* 15.
Statuto stante, ut libris mercatorum credatur, plena fides adhibenda est, ibid *n.* 16.
In curia mercatorum libri rationum plenè probant, si debitam formam habeant, ibid. *n.* 18.
Ita in parvis parcelis, si mercator vir fide dignus fuerit, ibid. *n.* 19.
Et quando fides libris rationum mercatoris adhibenda sit? Ibid. *n.* 25. & *seqq.*
Confessio mercatoris in suo libro contra eum probat, etiam si, debitore absente, facta sit, secus autem contra tertium absentem, ibid. *n.* 28.
Liber rationis inter socios tum pro scribente, tum contra, plenè probat, dummodo verò similia contineat, ibid. *n.* 20. & *seqq.* de fide libri societatis? Remissivè, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 63.
Socius libros legitimè confectos ostendere tenetur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 4.
Ita ejus hæres, & hujus hæredes, ibid. *n.* 5.
Liber institorum, & factorum contra dominum præponentem probat, si requisita, de quibus ibi habeat, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 49. & *t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 2.
An probet contra consocios, & 3. ibid. *d. c.* 9. *n.* 2. & *d. c.* 1. *n.* 12.
Liber factoris an, & contra quos, & quatenus expensas probet, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 77. & 79.
Liber rationis continens plura capitula connexa, quæ commodè separari non possunt, quorum aliqua pro scribente, aliqua contra, si acceptentur quæ contra scribentem sunt, probat, quæ pro se, quod tamen Judicis arbitrio committitur, *t.* 4. *d. l.* 2. *c.* 8. *n.* 23.
Ita quando plura continens, quarum aliqua probata, & vera sunt, ibid. *n.* 24.
Libros accipiens quando eos approbare censeatur, ut contradicere non possit, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 9. *à n.* 12.
Adjuvans se libris, quando eis pro se stare teneatur etiam contra se, ibid. *n.* 13. & 14.
Ratione connexitatis etiam minor se juvare nequit, libro administrationis, nisi illum contra se admittat; ita in separatis, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 7. *à n.* 56. ubi intelligitur.
Omnes prædicti in secunda specie librorum, quando ad rationes reddendas tenentur, inventarium, codicem, seu librum edere tenentur, *t.* 4. *l.* 2. *d. c.* 8. *n.* 29. & *seqq.* ubi quæstiones in puncto, & Vid. *Editio*, & Vid. Infra.
Libro rationis creditur quando ita in pactum deductum fuerit, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 17. & 77.
De libris dominorum contra rusticos? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 56.
Liber patroni navis an, & quando, in quibus, & adversus quos probet, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 32. & *seqq.*
Tertia differentia librorum est eorum, qui conficiunt, & scribunt suas rationes in libris privatis, quibus nulla fides adhibenda est, nec cum juramento supletorio, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 40.
Libri privatæ personæ, scripturæ privatæ sunt, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 55.
Et tantum contra scribentem, & non contra tertium probant, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 24. & *t.* 4. *l.* 8. *c.* 15. *à n.* 12. ubi declaratur.
Liber administrationis contra eum probat, licèt legaliter factus non sit, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 79. & *seqq.* ubi an per eum fructus liquidentur? & *t.* 4. *l.* 8. *c.* 15. *n.* 11.
Simplex calculum, & folium manu propria exaratum contra scribentem probat, ibid. *n.* 81.
Liber rationis defuncti pro scribente non probat, sed contra eum benè probat, nisi solum pro memoria scribentis detentus sit, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 40. & 41.
Libri absque ordine, sed tantum memoriæ conservandæ causa, nihil probant, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 63.
Et tantum probant, quantum extrajudicialis confessio, ibid. *n.* 64.
Quando autem liber defuncti simiplene probet, & quibus requisitis? *t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 43. & *seqq.* ubi *n.* 46. & 47. de libro fratris bona minoris, administrantis?
Quando prædicti libri exhibendi sint, & quibus? Ibid. *n.* 48.
Ex libris debitorum Regis, & maximè confiscatorum judæorum executivè procedi nequit adversus ibi assertos debitores, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 25.
Quarta species, seu clasis librorum est eorum, qui alicujus bona administrant, quibus creditur in præjudicium scribentium, non verò in commodum, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 49. ubi declaratur.
Omnes administratores libros conficere tenentur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 117. & *t.* 4. *l.* 7. *c.* 8. *n.* 31. & 32.
Et si plures administrationes gerat libros separatos utriusque conficere tenetur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 43.
Unum librum introitus, & alterum exitus facere tenetur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 12. *n.* 6. & *l.* 7. *c.* 1. *n.* 29. & 30.
Ita negotiorum gestor, nec ad se purgandum jurare permittitur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 6.
Ita administrator massariæ pecudum, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 111. ubi qua forma conficiendus liber.
Tutor, curatorque libros rationum conficere tenentur, *t. l.* 4. *c.* 1. *n.* 16.
De requisitis libri rationum, eo conficiendo, & qua forma? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 28. & *n.* 125. & 126. & *t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *à n.* 51. & *t.* 4. *l.* 8. *c.* 15. *n.* 9.
Tutor, curator, socius, & similes libros edere tenen-

tenentur, & calculatoribus tradere, *d. t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *à n.* 57. *& t.* 1. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 19.
Administrator libros, & cætera necessaria in locum administrationis defferre tenetur, suis expensis, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 5.
Et si recusent executivè adversus eos proceditur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 47.
Et in litem juratur, *d. t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 64. *& 65.*
Etiam post redditas rationes libros edere tenentur, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 14. *n.* 43.
Et in revisionibus rationum, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 15. *n.* 8.
An liber rationis in loco domicilii peti possit? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 36.
Hæres administratoris an, & quando libros exhibere teneatur? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *à n.* 72. *& t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 72.
Apud nos libri in usu non sunt, nec tutor, aut curator eos conficere tenetur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 24. *& t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 74. *& t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 85. ubi de quolibet administratore.
Libris hujusmodi tutorum, & similium quatenus credatur? *t.* 4. *l.* 2. *d. c.* 8. *à n.* 66. *& t.* 4. *l.* 8. *c.* 15. *à n.* 10.
Hæres beneficiatus librum conficere tenetur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 116.
Sed si ratio hæreditatis sine libris reddi potest, illis non indiget, ibid. *n.* 118.
Institores, & factores mercatorum, *vulgo caxeiros*, quando libros conficere teneantur, & rationes reddere? *t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 75. *&* 76.
Liber magistralis qualis sit quantum probet, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 15.
Creditor missus ex primo decreto an librum conficere teneatur? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 6. *n.* 17.
An creditor pignoris, & hypothecæ? Ibid. *n.* 17. *&* 18.
An administrator concursus? Vid. *Administrator.*
Tutor, curator, alius vè administrator dum rationes non præstant partitas librorum erroneas emendare possunt, statuto non obstante imponente pœnas contra apponentem in libris partitas, nos veras, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 23.

LICITATIO.

Licitatio quid sit, & qui licitatores dicantur? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 2. *&* 3.
Per licitationem jus succurrit hæredibus adversus æstimationes, ibid. *n.* 1.
Licitationi locus est inter habentes rem, vel hæreditatem communem, præcipuè quando res commodam divisionem non patitur, vel indivisibilis est, ibid. *n.* 4. *&* 5.
Præfinitum rei indivisibilis prætium ab æstimatoribus, à quolibet socio, vel cohærede augeri potest, & offerri statim post factam taxationem, ibid. *n.* 6.
Sine licitatione non sunt audiendi, qui rem pluris esse contendunt, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 22.
Licitatio non solum hæredibus, sed etiam creditoribus, & legatariis utilis est, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 7.
Sufficit, quod unus hæres dicat rem valere maius pretium, id offerens, vel in suam partem recipere non dubitans, ibid. *d. n.* 7.
Licitatio etiam inter socios locum habet, ibid. *n.* 8.
Extraneus etiam licitator admittitur, ibid. *d. n.* 8.
Quando socius, vel cohæres justum pretium rei offert statim numerando, extraneus licitator non admittitur plus justo pretio animosè offerens, ibid. *n.* 9. *&* 11.
Animosior licitator non admittitur ad impediendam adjudicationem consorti fieri, ibid. *n.* 10.
Animosa licitatio socii, seu cohæredis in præjudicium alterius socii, seu cohæredis admittitur, dummodo licitans in suam sortem paratus sit recipere, ibid. *n.* 13.
Quando extraneus licitator admittatur? Ibid. *n.* 12. *& n.* 46.
Licitatio non admittitur in re, in qua cohæres, seu consocius maiorem partem habet, ibid. *n.* 14.
Etiam in re divisibili licitatio admittitur, ibid. *n.* 15.
Licitanti, & offerenti maius pretium statim solvendum, quando præferatur ei, qui maius pretium offerens, sed non statim solvens? Ibid. *n.* 16.
Nova licitatio quando admittatur? Ibid. *n.* 17.
In rebus etiam ad collationem venientibus licitatio admittitur, ibid. *n.* 19.
Quando licitatio non fit in omni re, vel duabus uno prætio æstimatis licitatio non admittitur, ibid. *n.* 21.
Licitatio facta calore iracundiæ, vel ob æmulationem non admittitur, & si admittatur nulla est, Judexque ex officio eam rejicire debet, ibid. *n.* 27. *Cum seqq.*
Post factam divisionem licitatio non admittitur, ibid. *n.* 30.
Si pretia rerum hæredibus, vel consociis notificata fuerint, antequam dividirentur, illis tacentibus post divisionem licitationi non est locus, ibid. *n.* 42.
Quid in hoc casu de minore dicendum sit? Ibid. *n.* 44. *&* 45.
Quid si novus licitator post subhastationem perfectam appareat? Vid. *Subhastatio.*
Et Vid. *Divisio.*
Licitatio etiam in bonis dotalis ad collationem venientibus locum habet, & in bonis electis à testatore ad tertiam, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 33.
De licitatione circa locationem operarum? Vid. *Locatio*, in vers. *Operarum.*
Licitator non liberatur se secundum plus licitans solvendo non est, vel non idoneus, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 6.

LIMITATA.

Limitata cauſa, limitatum producit effectum; *t.* 4. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 45.

LINGUA.

Lingua mala omnibus membris peior, bona nobilior, *R.* 2. *n.* 254.

Linguæ vulnera maiora, quam gladii, ibid. *n.* 255.

LINEA.

Parentes ſecundam lineam ſucceſſionis conſtituunt, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 1.

Tertia linea eſt inter tranſverſales, vel collaterales, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 1. *Cum ſeqq.*

In ſucceſſione maioratus linea primo inſpicienda eſt, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 52.

Linea ultimi ſucceſſoris prius attenditur, nec de una ad aliam tranſitus fit, ibid. *n.* 53. *&* *n.* 61.

Qui eſt in meliori linea, attento ſtipite, proximior dicitur, ibid. *n.* 57.

Repræſentatio non eſt quærenda, niſi in linea, ibid. *n.* 58. *&* 59.

Vid. *Gradus, & Maioratus.*

LIQUIDATIO.

Abſque liquidatione executio fieri nequit, & ſi de facto procedatur nullitati locus eſt, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 5. *&* *n.* 6. *&* *d. t. l.* 8. *c.* 8. *n.* 1. *&* *ſeqq.* ubi rationes præſtantur.

Et illiquidi exceptio in eiſdem actis admittitur, ibid. *c.* 8. *n.* 7.

Illiquidum paratam executionem non habet, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 23.

Liquidi executio propter illiquidum non retardatur, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 12. *&* *d. l.* 8. *c.* 9. *n.* 62.

Sententia in parte liquida, & in parte illiquida, pro liquido executioni mandatur, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 8. *n.* 13.

Liquidandum de proximo pro liquido habetur, ibid. *n.* 16. *&* 17. *&* *t.* 2. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 22.

Liquidatio ſufficit eſſe facta intra executionis tempora, *t.* 4. *d. l.* 8. *c.* 8. *n.* 15.

Compenſatio intra quod tempus liquidanda? Ibid. *n.* 18. *&* *ſeqq.*

Intra quod tempus liquidatio fieri debeat? Ibid. *à n.* 20.

Liquidatio, vel per articulos, vel per arbitros fieri debet, & quando hi modi praticari debeant? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 1. *Cum ſeqq.* *&* *à n.* 85. *&* *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 127. ubi quando teſtes diſcordes fuerint, *&* *d. t.* 4. *l.* 8. *c.* 8. *n.* 30. *&* *ſeqq.*

Et quando per juramentum? *d. t.* 4. *l.* 8. *c.* 9 *n.* 84.

Ad judicium liquidationis nova citatio requiritur, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 9. *&* *n.* 45.

Coram quo Judice fieri debeat, & an recuſari poſſit, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 9. *à n.* 5.

Coram Judice fieri debet, & non licèt parte in vita privatim facere, ibid. *n.* 46.

Ad formandos articulos liquidationis copia actorum indulgetur, ſed actor ad eos formandos non compellitur, quod in reo ſecus erit, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 10. *&* 11.

Qui articuli in liquidatione admittantur, & quales tum ex parte actoris, tum rei? Ibid. *à n.* 16. *&* *à n.* 34. ubi varias exceptiones, quibus reus uti poteſt, invenies.

Liquidatio privilegium executivum ſicut ſententia habet, ibid. *n.* 13.

Liquidatio retrotrahitur, & idem cum præcedenti cenſetur, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 76.

Incidens in executione ſententiæ pars ipſius eſt, ejus naturam, & ſubſtantiam non mutat, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 14.

Liquidatio moras non patitur, ibid. *n.* 15.

Dilationes quæ aſſignandæ ad probationes faciendas? Ibid. *n.* 48. *&* 49.

In liquidationis judicio leviores probationes ſufficiunt, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 126.

Et quæ probationes ſufficiant? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 9. *à n.* 50.

In liquidatione fructuum duplex illiquiditas datur, quæ ſint, & quomodo liquidentur, & quando ad id arbitri aſſumendi ſint, & an adverſus eorum arbitramentum partes aliquid allegare, & probare poſſint? Ibid. *à n.* 53. *&* *n.* 79. *&* *t.* 4. *l.* 8. *c.* 1. *à n.* 22. *&* *t.* 3. *l.* 7. *c.* 17. *n.* 31. *&* 32.

Quomodo in negotiis ſocialibus, & in aſſecurationum materia? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 55. *&* 56.

Aliæ quamplurimæ illiquiditates, & incertitudines notantur, & modi liquidandi afferuntur, ibid. *à n.* 57. *Cum ſeqq.* ubi videri poteſt.

An, & quando appellatio in hoc judicio admittatur, & in quo effectu? *t.* 4 *l.* 8. *c.* 8. *n.* 30. *Cum ſeqq.* *&* *d. l. c.* 9. *à n.* 95.

Quibus remediis adverſus arbitramenta ſuccurri poſſit? Ibid. *d. c.* 8. *à n.* 31. ubi quæſtiones inpuncto.

Charta diviſionis liquidatione non indiget, & quare? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 8. *n.* 6.

An dotis inſtrumentum? Ibid. *n.* 19.

Bona imobilia in inventario deſcripta quomodo liquidanda, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 5.

Liquidationem ſententiæ quando curatore facere poſſit? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 75.

LIS, ET INSTANTIA.

Litibus via aperienda non eſt, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 29.

Per litis conteſtationem nova oritur obligatio, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 135.

Litis conteſtatio quid ſit quando de ſubſtantia ſit, in quibus cauſis locum habeat? *t.* 5. *l. unic. c.* 20. *n.* 23. *&* 24.

Inſtantia litis activæ, & paſſivæ in hæredes tranſit, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 9. *n.* 9.

Sed inſtantia non tranſit in fiſcum, ibid. *n.* 4. *&* 9.

Si lis ſuper matrimonio, & ejus bonis agatur alibi, quam in domicilio mariti, legibus ejus domicilii terminanda, & reſolvenda eſt, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 12.

Et

Et quid quando ab alio, quam ab uxore dos constituitur ? Ibid. *n.* 18. & Vid. *Dos.*

Per litis contestationem jurisdictio prorogatur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 22. *Cum seqq.* ubi quomodo procedat ?

Letigium divisionem non impedit, nec alienationem necessariam, & an ex causa dotis, aut studii ? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 24. *Per tot.*

Inter patrem, & filium nulla lis esse potest, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 13.

An ratione dotis ? Vid. *Dos.*

Quando, & in quibus casibus tutores, & curatores lites movere, sustinere, ac defendere adstricti sint, sub quibus periculis, & pœnis? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 20. *Per tot.* ubi multa circa lites, & eorum incommoda invenies.

Sed tutor, aut curator non admittitur in litibus minorum, quando illius commodum, vel damnum ipsos tutores tangit, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 4.

In causis ordinariis, seu summariis minorum tutor, & curator dandus est, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 2.

In litibus minorum ordo judicialis servandus est, pro ut in litibus maiorum servatur, *t.* 5. *l. unic. c.* 20. *n.* 1.

Lite pendente, nihil innovandum est, nec possessionis rei controversæ privari, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 5. *& seqq. & t.* 5. *l. unic. c.* 20. *n.* 44.

LITERÆ.

Literas cambii scribens non liberatur, donec illæ solutæ non fuerint, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 36.

Literas cambii acceptans simpliciter obligatur, ibid. *n.* 37.

Vid. *Cambium.*

De literis præcatoriis, Vid. *Citatio.*

LOCATIO, ET CONDUCTIO.

Locatio quid sit, ejus definitio, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 1.

Locatio ad longum tempus quæ sit? Ibid. *n.* 153.

Colonia perpetua apud nos præscriptione acquiri nequit, nec in hoc Regno datur, ibid. *n.* 182. & 183.

Adultus curatorem habens locare, vel conducere nequit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 26.

Tutores, & curatores utroque jure, Judicis authoritate locare minorum bona tenentur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 2.

Etiam sine minoris interventu, ibid. *n.* 3.

Ita curatrix, seu tutrix, etiam si statutum prohibens contrahare sine certis solemnitatibus adsit, ibid. *n.* 4.

Etiam post pubertatem minorum ante redditam rationem, & confirmationem habitam in curatorem tutor locare tenetur, ibid. *n.* 5.

Et ante confectionem inventarii quo ad utilitatem minorum, secus quo ad damnum, ibid. *n.* 6.

Unus ex pluribus tutoribus, vel curatoribus locare potest, si contrarium cautum non sit, ibid. *n.* 7.

Sed hujusmodi locatio subhasta publica fieri debet, ibid. *n.* 176. *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 17. *à n.* 25.

Hujusmodi locationibus minor, finita tutela, seu cura stare tenetur, nisi ad longum tempus fiat, vel extra consuetudinem regionis, ibid. *n.* 8. *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 10.

Res mobiles, semoventes, servitutes, res corporales, & incorporales, & cætera, quæ locari non prohibentur, tutores locare tenentur, ibid. *n.* 9.

Ita animalia minorum cum pactis, & conditionibus, de quibus remissivè, ibid. *n.* 10. *& t.* 2. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 24.

Quibus pactis animalia locari possint ? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 13. *à n.* 39.

Ita servorum operas, ibid. *n.* 11. *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 10.

Ita res communes inter ipsos minores, & alios, ibid. *n.* 12.

An socius vel cohæres præferendus sit, & quis eorum ? Ibid. *d. n.* 12. *& t.* 2. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 18. *& seqq. & t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 45.

An, & quando invito socio, & de consensu maiores partis res communis locari possit ? *t.* 2. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 18. *& t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 44.

Res emptas à minoribus tutor etiam locare tenetur, cum emptor colono venditoris stare non teneatur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 13.

Nisi conductio ad longum tempus sit, ibid. *n.* 14.

Vel conductor fisci, ibid. *n.* 15.

Vel res pro observantia contractus hypothecata sit, nisi emptor conductori interesse solvat, vel conductor simpliciter rei cedat, ibid. *n.* 16.

Ut conductor conservetur, hypotheca generalis sufficit, ibid. *d. n.* 16.

Quid si emptor rem locatam esse sciebat ? Ibid. *n.* 17.

Si venditor jura coloni reservavit, conductor manutenendus est, ibid. *n.* 18.

Ita si juramentum de observantia contractus adesset, ibid, *n.* 19.

Vel quando pensio anticipatè soluta esset, ibid, *n.* 20. ubi contrarium.

Ita quando venditor jus exigendi pensionem debitam à colono in emptorem transtuliffet, ibid. *n.* 21.

Vel quando locator rem non alienare conductori promisit, ibid. *n.* 22.

Vel quando emptor aliquo modo tacitè, vel expressè tum ante, tum post emptionem approbasset locationem, ibid. *n.* 23.

Ita pro illo anno, quo colonus expensas fecit, nisi ei solvantur, cum interesse, ibid. *n.* 24. *& 25. & à n.* 149. ubi declaratur.

Res etiam minoribus legata tutor locare tenetur, cum legatario locationi stare non teneatur, nisi legatum salvo jure coloni factum esset, ibid. *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 26.

Ita fideicommissarius tum universalis, tum particularis, ibid. *n.* 27. ubi contrarium.

Ita

Ita uſusfructuarius, cum limitationibus de quibus emptor, ibid. *n.* 28. & 29.
Uſurarius tamen ſtare tenetur, ibid. *n.* 30.
Ita uſusfructuarius univerſalis, ibid. *n.* 31.
Et fideicommiſſarius univerſalis quo ad conductorem teſtatoris, ſecus quo ad colonum hæredis gravati, ibid. *n.* 27.
Si penſiones bonorum locatorum compræhenſæ ſint in conceſſione uſusfructuarius colono ſtare tenetur, ibid. *n.* 32.
Ita ſi penſiones exigere cæperit, ibid. *n.* 33.
Si uſusfructus cum proprietate minorum conſolidetur, tutor locare tenetur, quia proprietarius colono uſusfructuarii ſtare adſtrictus non eſt, ibid. *n.* 34. ubi, & *nn. ſeqq.* limitationes invenies.
An uſusfructuarius locando cum præferentia aliorum proprietariorum admittere teneatur? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 11. *n.* 30.
Ita res maioratus in quo minor ſuccedit, tutor locare tenetur, cum ſucceſſor maioratus colono ſtare non teneatur, niſi maioratus per donationem factus ſit, quo ad colonos ab inſtitutore antea factos, ibid. *n.* 40. & 41. *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 10.
Ita emphyteuſis tutor locare tenetur, ſi dominium utile cum directo conſolidetur, quo caſu dominus colonis ſtare non teneatur, ibid. *n.* 42. ubi ſimiliter in feudo.
Ita quando per emphyteuſim, vel feudum bona acquirunt, cum emphyteuta colonis à domino poſitis, ſtare non teneatur, ibid. *n.* 43.
Niſi emphyteuſis à fiſco, vel Eccleſia accepta ſit, ibid. *n.* 43. & 44. ubi etiam de feudo.
Succeſſor emphyteuſis, vel feudi non hæreditarii colonis ſui anteceſſoris ſtare non tenetur, ibid. *n.* 45.
Niſi ex cauſa voluntaria ſuccedat, ibid. *n.* 46.
Bona etiam beneficialia, & ſimilia tutor locare tenetur, cum in iis minor colonis ſtare non teneatur, ibid. *n.* 47.
Ita Prælatus, Rector, Canonicus, Prior, Abbas, vel alius quicunque beneficiatus, ibid. *n.* 48.
Vel per obitum, vel per optionem ſuccedant, aut per reſignationem, tranſlationem, aut regreſſum, etiam ſi nomine Eccleſiæ locatio facta eſſet, ibid. *à n.* 50.
Ita commendatarii, ſivè perpetui, ſive ad tempus, cujuſcunque ordinis ſint, ibid. *n.* 49.
Limitationes proximarum concluſionum, ibid. invenies, *à n.* 54.
An perſentiam ſuccedens colonis ſtare teneatur, & tutor locare adſtrictus ſit? Ibid. *n.* 59.
An filius tantum in legitima ſuccedens? Ibid. *n.* 60.
An ſucceſſor particularis partiario colono ſtare teneatur? Ibid. *n.* 61. & 62.
An officia tutor locare teneatur? Ibid. *n.* 63.
Tutor bona minorum perſonis non prohibitis à jure locare tenetur, ibid. *n.* 64.
Perſonæ ad conducendum jure prohibita recenſentur, ibid. *n.* 65. & *ſeqq. uſq. ad n.* 75.
Curator poteſt conducere domum pro colligendis fructibus minorum, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 85.
Tutor, & curator ſibi bona minorum conducere nequit, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 14. *n.* 7.
Pater an bona filiorum locare poſſit? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 75. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 143. & 144.
Et Vid. *Pater.*
Legitimus adminiſtrator locare poteſt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 145.
Tutor tamen colonos à donante poſitos expellere non poteſt, quia minor titulo donationis ſuccedens eis ſtare tenetur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 128.
Ita quando tanquam hæres rem ex pacto redemit, cum ex pacto redimens rem à ſe venditam colono ſtare teneatur, ibid. *n.* 129.
Ita colono à marito poſito in bonis dotalibus, matrimonio ſoluto ſtare tenentur, ſicut mulier tenetur, & maritus colono à muliere facto, niſi ultra decennium, vel in fraudem, vel ultra conſuetudinem locatio, facta ſit, vel intereſſe colono ſolvere velint, ibid. *à n.* 130. & *t.* 2. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 19. & *t.* 2. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 52.
Ita in colonis bonorum paraphernalium, *t.* 3. *d. l.* 7. *c.* 10. *n.* 132.
Maritus fructus dotis locare poteſt, & an mulier in conductione præferri debeat, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 11. *à n.* 29.
Ita quando minor tantum emptor fructuum fuerit, cum emptor fructuum colonis ſtare teneatur, ſecus uſusfructus emptor, ibid. *n.* 135. & 136. *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 10.
Ita res, in quibus minores tanquam coloni, & inquilini generales, locare non poſſunt, cum conductor generalis colono ſtare teneatur, ibid. *n.* 137. & 138.
Nec bona pignori data, durante locatione creditorum, cum creditor colono à debitore facto ſtare teneatur, ibid. *n.* 140. & *t.* 4. *l.* 6. *c.* 6. *n.* 19.
Licèt ex ſecundo decreto à Judice in poſſeſſionem miſſus ſit, ibid. *n.* 141. *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 10.
Creditor rem ſibi pignoratam locare tenetur, aliàs ad fructus adſtrictus erit, ibid. *n.* 142.
Ita res pignori datas, & à minoribus redemptas locare non poſſunt, locatione à creditore facta durante, cum debitor pignus luens colonis à creditoribus factis ſtare teneatur, ibid. *n.* 139.
Minores etiam colonis à patre factis tanquam bonorum legitimo adminiſtratore ſtare tenentur, niſi ad longum tempus ſint, ibid. *n.* 143. & 144.
Vid. *Pater.*

Ita locationibus à tutoribus antecedentibus legitimè factis ſtare tenentur, ibid. *n.* 145.
Locationi factæ ab uno ex adminiſtratoribus, quando alii ſtare teneantur, vel non? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 27.
Ita hæres locationi ſtare tenetur, & tutor hujuſmodi bona, in quibus jure hæreditario minor ſuccedit, locare nequit, durante locatione ab anteceſſore facta, ibid. *n.* 146. *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 10.
Licèt locatio à procuratore teſtatoris facta eſſet cum legitimo mandato, ibid. *n.* 147.
Tutor ad longum tempus locare non poteſt, ibid. *n.* 150. *Cum ſeqq.* ubi declaratur, quæ ad longum tempus locatio ſit, & an una vel plures locationes ſint? *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 31.
Per quodnam tempus locare poſſint? Ibid. *à n.* 160. *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 10.
Ad decennium tutor, vel curator locare non poſſunt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 14. *n.* 19.
Bona extra territorium Judicis quomodo locanda ſint? Ibid. *n.* 152. *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 10.
Locatio duobus factis de eàdem re quis eorum præferatur? Latè declaratur, *t.* 3. *l.* 7. *d. c.* 10. *à n.* 162. *Cum ſeqq.*
An per mortem unius ex pluribus conductoribus locatio finiatur, vel jus accreſcendi detur? Ibid. *n.* 171. *&* 172.
Quando locatio cum ſocietate mixta ad hæredes tranſeat? Ibid. *n.* 184. *&* 185.
Et quando tranſeat? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 25. *&* 26. ubi de colono partiario.
In locationibus læſionis remedium locum habet, quod ampliatur, & declaratur læſio ſufficiens minoris reſpectu, ibid. *à n.* 177. *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 10.
Finita locatione, tutores, & curatores, colonos, & inquilinos Judicis authoritate expellere poteſt, *t.* 3. *d. l.* 7. *c.* 10. *n.* 76.
An colonus antiquus novo præferatur? Ibid. *n.* 77. ubi an à ſententia expulſionis appellari poſſit, *& n.* 148.
Ita expellere debent colonos ob penſionem non ſolutam licèt pactum de non expellendo cum certa pœna adſit, vel tantum pro parte non ſolvat, ibid. *à n.* 78. ubi quæſtiones in puncto invenies.
Quando tutor, vel alius ex nova cauſa indigentiæ uſus locatæ rei colonum, & inquilinum expellere poſſit? Ibid. *à n.* 86. ubi in puncto quæſtiones.
Et quando propter refectionem domus? Ibid. *n.* 100. *& ſeqq.*
Et quando ob malum uſum? Ibid. *à n.* 108. *& ſeqq. & t.* 4. *l.* 7. *c.* 7. *n.* 28.
Conductor, finita locatione, rem reſtituere tenetur, & quibus actionibus ad id cogendus eſſe poſſit? Ibid. *à n.* 120. *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 10. *& t.* 4. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 1. *& n.* 23. *&* 28. *& à n.* 30. ubi etiam pœnis.
Ut conductor expelli poſſit, prius locatio probanda eſt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 174.
Si conductor meliorationis expenſas habuerit, expelli nequit niſi prius de eis ſatisfactis, ibid. *n.* 173.
Tutor ſicut quilibet locator pro poſſeſſione exigendi penſiones rei locatæ manutentio competit, ibid. *n.* 116.
Vid. *Manutentio.*
Et in bonis invectis, & illatis hypothecam, ibid. *n.* 117. & Vid. *Hypotheca.*
Penſiones tutor recipere poſſunt, ibid. *n.* 118.
Et locationes renovare quando poſſint, & tacita reconductio detur? Ibid. *n.* 119.
Reconductio tacita an ex ſola patientia detur, quando ſcriptura opus eſt? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 28.
Reconductio tacita cum omnibus qualitatibus, pœnis, & pignoribus primæ facta cenſetur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 11. *n.* 3.
Locator rem liberam ad uſum tradere tenetur, aliàs ad intereſſe, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 2.
Locator de culpa lata, levi, & de dolo tenetur, ibid. *n.* 16.
Conductor contra formam contractus ſeminare nequit, & ad quid teneatur? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 8.
Seminare nequit in loco, quo anno antecedenti erat, ibid. *n.* 8.
Conductor de dolo, lata culpa, & levi tenetur, ibid. *n.* 16.
Quando de culpa leviſſima, caſu furtuito, & incendio teneatur? Ibid. *n.* 34. *& ſeqq.*
Uti pater bonus familia reconducta uti debet, & omnia ſuo tempore facere, ibid. *n.* 17.
Laboratoribus imperitis curam committere non debet, ibid. *n.* 19.
Plura capita in vitibus, quam parſit, admittere non debet, ibid. *n.* 20.
Sepes, & ſpinas negligere non debet, ibid. *n.* 21.
Conductor non tenetur niſi ad mercedem conventam, & in ejus defectum adſolitam, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 175.
Ad mercedem tenetur, finita locatione, & ad totam, etiam quando ob malum uſum locatæ rei locatio finitur, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 23. *&* 28. ubi declaratur quo tempore penſio ſolvi debeat?
Et aliquando ultra mercedem conventam tenetur, ſi ultra formam contractus re locata uſus fuerit, ibid. *n.* 24.
Si conductor ſine juſta cauſa domum, vel fundum locatum deſerat, ſtatim locator pro mercede agere poteſt, ibid. *n.* 29.
Conductor quando exceptione non ad implementi ſe defendere poſſit? Ibid. *à n.* 40.
Conductor quando pro expulſione ei injuſtè facta remedio recuperandæ, vel officio Judicis uti poſſit, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 44. *à n.* 42. ubi etiam de tutore.

Con-

Conductor partiarius de fructibus rationem reddere tenetur, & à domino prohiberi potest, ne, eo insscio, fructus colligat, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 11.

Et tempore colectionis dominus famulum mittere potest, ne fraudetur, ibid. *n.* 12.

Colonus partiarius de fructibus ex nova plantatione rationem reddere debet, licèt locatio simpliciter facta absque arborum mentione esset, ibid. *n.* 13. *&* 14.

An fructus ad domum domini affere teneatur? Ibid. *n.* 15.

Conductores fisci, Reipublicæ, vel privati correi debendi sunt, & unus in solidum tenetur, si à principio æquæ contraxere, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 58.

Ita quando unus pro se, & personis nominandis conduxit, nominatione secuta, ibid. *n.* 59.

Quibus in casibus proprii socii non sunt, sed dubia per regulas locationis deriguntur, ad hæredesque contractus transit, ibid. *n.* 60.

Conductores redditiuum regalium an à tutela immunes sint? Vid. *Excusatio.*

Vid. *Casus*, *&* *Culpa.*

Locatio fructuum futurorum quando facta dicatur, vel potius venditio? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 11. *à n.* 11.

Locatio ad plures annos an una, vel plures dicatur, ibid. *n.* 26.

Conductor sublocare potest, & quando non? Ibid. *à n.* 18.

Vid. *Nauta.*

LOCATIO QUO AD REMISSIONEM Pensionis.

Tutor remissionem pensionis facere potest, & tenetur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 115. *&* *d. t.* *&* *l. c.* 11. *n.* 1. *&* *t.* 4. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 10.

Sed cum Judicis authoritate, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 11. *n.* 117.

Tutor, seu quilibet locator pensionem remittere debet, & ad interesse amplius tenetur, si ipsius facto impeditur, vel deterioratur, ibid. *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 11. *n.* 2. *&* *n.* 79. *&* 80. ubi declaratur.

Ita quando facto tertii, cui locator resistere poterat, ibid. *n.* 3.

Licèt stipulatio adsit, aut cameralis obligatio, ibid. *n.* 4. *&* 5.

Prædicta in locatione ad longum tempus procedunt, ibid. *n.* 6.

Ita in contractu locationis pro certa quantitate fructuum, ibid. *n.* 8. *&* 9. ubi de remissione ob damnum notabile.

Ita quando locatio ad mensuram fit, ibid. *n.* 10. ubi declaratur.

Et quando in fructibus futuris, ibid. *à n.* 11. ubi declaratur quando de fructibus futuris locatio, vel venditio facta dicatur?

Remissio etiam mercedis à subconductore peti potest, ibid. *à n.* 18.

In omni casu impediente fructuum perceptionem remissio fieri potest, ibid. *n.* 21. ubi species impedimenti numerantur.

Ita quando statuto tempore, integros fructus in contractu deductos conductor percipere non potest, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 13. *à n.* 37.

Damnum intolerabile quale sit, Judicis arbitrio relinquitur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 11. *n.* 22. *&* 23. *&* 24. ubi quomodo arbitrandum sit? *&* *n. seqq.*

In rebus quotidie utilitatem afferentibus quomodo damnum arbitrandum sit? Ibid. *d. n.* 24.

In locatione ad plures annos ob sterilitatem in uno remissio fieri debet, quin alii anni spectandi sint, ibid. *n.* 25. *&* 26. *&* *n.* 52. *Cum seqq.* ubi satis declaratur.

Ad remissionem faciendam, quantitas pensionis, & perceptionis quomodo attendenda? Ibid. *à n.* 27. ubi etiam quando ubertas attendenda, *&* *n.* 47. *Cum seqq.*

Quid si pactum de remissione facienda adsit? Ibid. *n.* 34.

Etiam in locationibus fructuum civilium remissio locum habet, ibid. *n.* 36.

Nisi aliqui conductori imputari possit, ibid. *n.* 37.

Et etiam in publicanis, & gabellariis, ibid. *n.* 38.

Propter læmures, & nocturnas illusiones remissio fieri inquilino debet, ibid. *n.* 39.

Et in omnibus casibus, in quibus conductor à contractu recedere potest, ibid. *n.* 40.

Et in omni casu, in quo licitè locator à contractu recedere potest, ibid. *n.* 41.

Ita quando conductor ad usus destinatum uti impeditur, quanvis ad alios uti possit, ibid. *n.* 45.

Conductor, ut remissio fiat, per viam compensationis excipere potest, vel per actionem ex conducto, vel conditionem indebiti, ibid. *n.* 35. ubi de locatore indebitè remittente.

Conductor quando casum supervenientem domino denuntiare debeat, ad remissionem consequendam? Ibid. *n.* 46.

Et quando sterelitatem denuntiare debeat? Ibid. *n.* 47. *&* 48.

Quando propter ubertatem remissioni locus non sit? Ibid. *n.* 30. *&* 51. *&* *seqq.*

Ob fructus malæ qualitatis remissioni locus non est, ibid. *n.* 60.

An in censibus remissio fiat? Ibid. *n.* 61. ubi negativè.

An conductori decimam Deo non solventi? Ibid. *n.* 62.

An propter naturalem sterilitatem? Ibid. *n.* 63.

Propter quod conductor in rebus propriis passus fuit remissio non fit, ibid. *n.* 64.

An de consuetudine remissio deneganda sit? Ibid. *n.* 65. *&* 66.

An propter casum solitum? Ibid. *n.* 67.

An propter damnum in fructibus collectis datum? Ibid. *n.* 68. *&* *seqq.* ubi latè declaratur.

An

An propter damnum in fæno, & palia recondita contingens, ibid. *n.* 78.
An in contractu livellario, vel permutationis? Ibid. *n.* 81. & 82.
An quando tempore contractus casus eminebat? Ibid. *n.* 83. & 84.
An in locatione perpetua? Ibid. *n.* 85.
Quid quando damnum ex culpa conductoris processit? Ibid. *n.* 86. 87. & 88.
Quando conductori molendini? Ibid. *n.* 89.
An colono partiario? Ibid. *à n.* 90.
An conductori operarum, ibid. *n.* 42.
Quid quando pactum de non remittendo adsit, ibid. *à n.* 92. & *seqq.* ubi latè declaratur qui casus in pacto comprehensi sint, vel non?
Damnum quomodo à conductore probari debeat? Ibid. *n.* 113.
An ob vini mutationem, vel vinearum vitium remissio facienda sit? Ibid. *n.* 114. ubi alia in puncto.
Ob malum usum conductoris remissio non fit, imò ad damna tenetur, ibid. *n.* 115. & 116. ubi aliqua de malo usu dantur.
An pensi ob ubertatem superveniens augeri possit? Ibid. *à n.* 118.

LOCATIO OPERARUM.

Locator operarum de operis locatis rationes reddere tenetur, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 1.
Conductor, seu locator operarum aliquam rem vehendam suscipiens, de ea rationem reddere tenetur, ibid. *n.* 3.
Et si dolo, culpa lata, vel levi perempta, vel deteriorata sit, de ejus pretio tenetur, ibid. *d. n.* 3.
Veluti quando via recta consueta, & magis tuta derelicta aliam egressus est, & propter ripam fluminis, in quo mulio cecidit merces madefactæ sint, ibid. *n.* 4.
Ita non faciens id, quod mulio diligens faceret, ibid. *n.* 5. ubi declaratur.
Ita si suscipiens vehendas merces personæ minus fidæ, vel alteri, quam ei, de quo dominus mercium censerat, tradat, ibid. *n.* 6.
Ita tenetur de mercibus madefactis, si eas tempore hyhemali vehit, cum eas vehendas tempore verno susciperet, ibid. *n.* 7.
Et quando merces vehendas suscipiens, eas non vehit, vel pro parte id non faciat, ad damnum teneatur? Ibid. *n.* 9.
Vitium, seu damnum operis locati cujus periculo cedat? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 11. *n.* 43.
Si operarii de vitio teneantur prius magister, conveniendus est, si non adsint principaliores; & si omnes æqui sunt, omnes tenentur, ibid. *d. n.* 43.
Artifex de furto materiæ sibi traditæ tenetur, ibid. *n.* 44.
An in locatione operarum remissio fiat? Ibid. *n.* 42.
Locans operas suas in perpetuum, seu ad vitam suam an teneatur præcisè, vel interesse solvendo liberetur? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 29.
Contrahentes in locatione, & conductione operarum consuetudine conformare censentur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 60.
Tutor, & curator Judicem adire debet, ut operas pupillorum, pupillarum vè 7. annos habentium loco, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 12. *à n.* 1.
Locatio de operibus minorum non in foro publico, sed in Judicis domo fieri debet, præconiis prius per forum, & plateas emissis, ibid. *n.* 3. & 4.
Plus licitanti tradendus est pupillus, vel pupilla, ad quod per capturam licitans, & ejus hæres cogi potest, nec alius meliorem conditionem offerens post subhastationem admittendus est, ibid. *n.* 5. & 6.
De conductione publicum instrumentum fieri debet, si salarium summam legis ascendat, aliàs terminus per Orphanorum notarium sufficiet, ibid. *n.* 7.
Conductor fideijussores præstare debet, nisi dives sit, adversus quos fideijussores executivè proceditur, ibid. *n.* 8.
Si tutores de hujusmodi locatione curam non habeant, salarium arbitrio boni viri taxandum solvere debent, ibid. *n.* 9. & 10.
Quibus pœnis subjiciatur ille, qui operibus Orphanorum sine tutoris, & Judicis authoritate, utitur? Ibid. *à n.* 11. ubi alia in puncto; & *à n.* 85.
Quid finita prima locatione, sine nova, servitio Orphanorum conductores utantur? Ibid. *à n.* 87.
Quibus personis Orphani locandi sint, & qui in locatione præferendi, & quando præferentiæ locus sit? Ibid. *à n.* 16. & *seqq.* ubi etiam de educanti Orphanum ante septenium.
An Orphanus conductorem elegens audiendus sit? Ibid. 38.
An Judex, aut scriba Orphanis uti possint, & quando hoc eis licitum sit, vel non? Ibid. *à n.* 26. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 14. *n.* 2.
Quibus personis Orphani locandi non sint? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 30. & *seqq.*
Orphani ad serviendum licitanti cogendi sunt, ibid. *n.* 36. & 37. ubi rationes præstantur.
An Orphani divites ad serviendum cogi possint? Ibid. *à n.* 40.
An Orphanis licitum sit à conductoribus divertere, & quibus ex causibus? Ibid. *à n.* 45. ubi alia in puncto, & obiter de famulis divertentibus multa traduntur, & Vid. *Famulus.*
Quæ causæ divertendi justæ sint? Ibid. *à n.* 46.
Si sine causa aufugiant ad quid conductori teneantur, & an hi eos recipere iterum adstricti sint? Ibid. *à n.* 52. ubi etiam de famulis.

Ad quid conductor ſine cauſa ejiciens Orphanos, ſeu famulos conductos, ante tempus locationis finitum teneatur? Ibid. *à n.* 57.
Quid ſi caſu fortuito ſine culpa alterius, puta infirmitate, operæ præſtari nequeant an ſalarium vincere poſſint? Ibid. *à n.* 58. ubi etiam an ad expenſas infirmitatis teneantur?
Quid ſi à ſervitio domini de ejus licentia abfuerint? Ibid. *à n.* 62.
Qua mercede operæ Orphanorum locandæ ſint? Ibid. *n.* 65.
Per quodnam tempus? Ibid. *n.* 66.
Intra quod tempus ſalarium exigendum ſit, & quo tempore præſcribatur? Ibid. *à n.* 67.
Vid. *Artificium*, *Præſcriptio*, *& Salarium*.
Locupletare cum jactura aliena contra jus naturale eſt, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 2. *n.* 3.
Bonæ fidei poſſeſſor indubiò locupletior non dicitur, nec præſumitur, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 6.
Maritus etiam ex bonis paraphernalibus, & eorum fructibus locupletior non præſumitur, ſed ab uxore probandum eſt, ibid. *n.* 5. *& t.* 2. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 23.
Pupillus indebitum recipiens tenetur ſi locupletior factus eſt, cùm locupletior fieri nequeat jactura alterius interveniente, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 7. *n.* 11. *Infans*, *Minor*, *& Pupillus*.

LOQUELA.

Loquela unumquemque manifeſtum facit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 6.

LUCRUM.

Vid. *Damnum*, *& Intereſſe*.

LUDUM.

An expenſæ à marito factæ in ludendo, & meritricando communicentur? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 54. & Vid. *Expenſæ*.
Vid. *Aleator*.

LUNATICUS.

Lunaticus quis ſit? *t.* 5. *l. unic. c.* 3. *à n.* 34.
Privilegium ad curiam avocandi cauſas habet, ibid. *d. nn.*

LUXURIA.

Luxurioſè, mulieri viventi curator dandus eſt, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 79.
Vid. *Curator*, *& Mulier*.

M

BEATISSIMA VIRGO MARIA.

Beatiſſima virgo Maria, Sancta Sanctorum, & Mater miſerorum eſt, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 10. *n.* 25.
Advocatrix omnium peccatorum eſt, & uti talis eis ſuccurre tenetur, ibid. *n.* 26.
Mater ſpiritualis omnium eſt, tanquam talis filiis ſubvenire tenetur, ibid. *n.* 27.
Regina omnium eſt, uti talis ſubvenire tenetur, ibid. *n.* 28.
Ditiſſima gratiarum omnium eſt, & uti talis pauperibus ſubvenire debet. ibid. *n.* 29.
Nobliſſima inter omnes eſt, uti talis legem ſibi conſtituit, ut tanquam debitrix beneficiorum, ea ſucceſſivè elargiri teneatur, ibid. *n.* 30.
Patrona omnium eſt, Hevæ damna reparatrix nos iterum ad libertatem reducens, & uti patrona nos defendere tenetur, ibid. *n.* 31.
Ita tanquam tutrix omnis humani generis, & Chriſtianorum maxima, ibid. *n.* 32.
Ita tanquam propter nos Redemptoris mater habens Dei maternitatem, & nos propter eam Dei filiationem, ibid. *n.* 33.
Beatiſſimam Dei Genitricem propter labores ſuos, Author præcat, ibid. *n.* 34.

MAGISTRATUS.

Eos eſt, qua hominum genia probantur, *R.* 1 *n.* 13.
Ad magiſtratum quærendus ille, qui ad acceptandum cogendus eſt, ibid. *n.* 34.
Magiſtratibus humilibus reverentia non facilè à civibus defertur, rediculique judicantur, ibid. *n.* 56.
Viles, & egeni principem agere nequeunt, ibid. *n.* 55.
Sed aliquando nobilibus præferuntur, ibid. *n.* 57. 77. *& 78.*
In magiſtratibus non tantum amor, ſed etiam potentia requiritur, ibid. *n.* 65.
Vid. *Judex*.

MAIORATUS.

Maioratus in codicillis inſtitui poteſt, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 18. *n.* 67. ubi ad contraria reſpondetur.
Maioratus in teſtamento inſtitutus in codicillo adimi nequit, niſi codicillus in teſtamento confirmetur, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 17. *n.* 24.
Pater facultatem à Rege impetrans, ut in teſtamento maioratum inſtituere poſſit, eum in codicillo condere valet, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 18. *n.* 70.
Maioratus inſtitutus in teſtamento ob præteritionem invalido, ex clauſula codicillari in tertia ſuſtinetur, ibid. *n.* 71.
Maioratus per epiſtolam conſtitui poteſt, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 37.
An maioratus inter liberos inſtitui poſſit cum iis tantum ſolemnitatibus, cum quibus inter eos teſtari valet, ut extraneos comprehendere poſſit, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 2. *à n.* 17. ubi alias quæſtiones à puncto dependentes invenies.
Maioratus an de legitima filiorum aliquando inſtitui poſſit? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 1. *à n.* 55.
An filius minor conſentiens in legitima maioratus conſtitui, reſtituatur? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 234.
An de tertia inſtituens bona aſſignare poſſit? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 2. *à n.* 16.
Maioratus an per ſcripturam dotalem per obligatum ad dotandum, vel extraneum, aut patrem inſtitui poſſit? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 4. *à n.* 18.
An ab ipſiſmet futuris conjugibus de omnibus ſuis

ſuis bonis maioratus inſtitui poſſit? Ibid. *à n.* 28.
Maioratus inſtitutus ad favorem certi matrimonii, & ejus liberorum, quando eo non ſecuto, ſine liberis revocabilis, vel irrevocabilis maneat, ibid. *à n.* 122.
Infans nec de authoritate tutoris maioratum inſtituere nequit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 12.
Minor curatore carens maioratum inſtituere poteſt tam in teſtamento, quam in contractu, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 14.
Habens tamen curatorem, ſine illo, & Judicis decreto conſtituere nequit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 7.
Maioratus ad favorem Eccleſiæ, vel Monaſterii, aut Religionis inſtitui nequit, aliàs ad coronam pertinet, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 6. *à n.* 9. & 33.
Ita quod de clerico in clericum vadat inſtitui non poteſt, ibid. *d. loco.*
Maioratus ex bonis ſecundi matrimonii, ad favorem filiorum primi inſtitui nequit, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 45.
Maioratus quando in meliorationibus in rebus alterius maioratus factis conſtitui poſſit? *t.* 2. *l.* 3. *c.* 8. *à n.* 30. ubi quod indubio melioratio inſeparabilis, ut maioratui acquiratur, facta præſumitur, & ita in feudo.
Materia maioratus à jure civili incognita fuit, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 1.
Maioratus, & fideicommiſſa eiſdem regulis currunt, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 7. *n.* 1. & *d. t. l.* 5. *c.* 18. *n.* 67.
Maioratus indubio juxta regulas juris inſtitutus cenſetur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 18.
Maioratus inſtituentis intentio eſt, ut familia ſua decoretur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 38.
Maioratus verbum de ſui natura omnes conſanguineos comprehendit, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 56.
Et quando omnes de familia comprehendere poſſit? *t.* 2. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 29. & 38.
Maioratu inſtituto, ad favorem familiæ hæredes conſanguinei vocati cenſentur, nec ex vocationibus ſpecialibus reſtringitur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 55.
Quales ſint conjecturæ, quibus bona maioratus eſſe probentur? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *à n.* 92.
Maioratus quando perpetuus, vel temporalis cenſeatur? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 58. & 59.
Temporalis maioratus eſt, quando quis eum inſtituit cum alienationis prohibitione, & oneris impoſitione in perpetuum, ſimpliciter deſcendentes ſuos ad ſucceſſionem vocavit, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 14. *à n.* 26.
Ex prohibitione de non alienando, an maioratus in perpetuum fiat? *t.* 2. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 39. & 40.
An onus in perpetuum maioratum inducat? Ibid. *n.* 41.
Pro conſervatione maioratus, & pro conſanguineis inſtitutoris magis, quam pro hæredibus ultimi poſſeſſoris indubio judicandum eſt, ibid. *à n.* 30. *Cum ſeqq.*
Succeſſio maioratus ex perſona inſtitutoris regulatur, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 3. *n.* 40.
Non jure hæreditario, ſed jure ſanguinis defertur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 49.
Ad ſucceſſionem maioratus voluntas teſtatoris prima lex eſt, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 60.
Maioratus ſucceſſio nec per momentum in pendenti eſſe poteſt, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 36. & 37.
Habilitas, ſeu proximitas tempore mortis ultimi poſſeſſoris maioratus ita inſpicitur, ut ſi poſtea alius capax adhuc proximior fiat, primo acquirenti non officiat, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 36. quod multipliciter ibi declaratur, & limitatur, *à n.* 137.
Reſtitutus à Principe quando ad maioratum delatum tempore, quo incapax erat, regreſſum habere poſſit, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 35.
Habilitas ſuccedendi tempore delatæ ſucceſſionis conſideratur, præcedente, vel ſequente non attenta, ibid. *n.* 38.
Succeſſio maioratus an, & quando poſthumis, aut nondum natis, vel non conceptis tranſmittatur, vel non? *t.* 2. *l.* 4. *c.* 9. *à n.* 20. *Cum ſeqq.* & *t.* 4. *l.* 4. *c.* 12. *à n.* 30. & 45. ubi cui poſſeſſio tradatur?
Succeſſio maioratus per profeſſionem novitii in Religione incapaci ad eos devolvitur, ad quos pertineret, ſi profeſſus naturaliter deceſſiſſet, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 76. & *t.* 2. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 62. ubi etiam de fideicommiſſo.
Sed ante profeſſionem novitius à maioratu non excluditur, ibid. *n.* 75. *d. t.* 2. *l.* 2. *c.* 3.
Renuntiatio maioratus an ſaltem quo ad fructus renuntiatario proſit pro vita monachi renuntiantis antequam Religionem incapacem profidendi ingrediatur, vel ad ſequentem legitimũ ſucceſſorem deferatur? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 10. *à n.* 103.
An deferatur monacho profeſſo in Religione incapaci tempore, quo Epiſcopus erat, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 77. & 78.
Monachi, & clerici quando à maioratus ſucceſſione excluſi cenſeantur? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 10. *à n.* 61.
In maioratibus frater utrinque conjunctus non excludit fratrem conſanguineum natu maiorem in maioratu à patre proveniente, ita nec uterinum in maioratu à matre proveniente, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 60.
In maioratus ſucceſſione ejus origo, & pars, à qua proveniat conſideratur, ibid. *n.* 61.
Concurrentibus conſanguineis ex parte tantum patris, & conſanguineis ex parte tantum matris ad ſucceſſionem maioratus, aut fideicommiſſi familiæ relicti, quis eorum præferatur, & an ſeparatio bonorum, à quo procedunt, fieri debeat, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 23. *Cum ſeqq.*
Quid in maioratu inſtituto in eãdem charta à marito ſimul cum uxore? Ibid. *n.* 29. *Cum ſeqq.* ubi varii caſus deciduntur.

In concurſu conſanguineorum ad maioratum, præferuntur potiùs conſanguinei ex parte patris, quam ex parte matris, niſi hi proximiores ſint ultimo poſſeſſori, & de ſanguine inſtitutoris, ibid. *n.* 37. & 38.

Filii primi matrimonii præferuntur filiis ſecundi matrimonii, niſi ex primo filii maſculi non adſint, & ex ſecundo ſic, ibid. *n.* 39. & *ſeqq.* ubi idem de emphyteuſi, & cappellaria.

In ſucceſſione maioratus duplex vinculum non attenditur, ita in emphyteuſi, & in feudo, niſi feuda adinſtar allodialium ſint, & quare? *t.* 2. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 39. 42. & 44.

Conſanguineis æquales gradu, linea, & ſexu exiſtentibus præfertur qui maior eſt ætate, ibid. *n.* 40.

Etſi etiam ætate pares ſint ſucceſſio ſorte derimenda eſt, ibid. *n.* 41.

Carens qualitatibus ab inſtitutore requiſitis incapax, & excluſus remanet, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 126.

In maioratu agnationis non admittuntur fœminæ, nec ex fœminis deſcendentes maſculi, ibid. *n.* 130.

Sed non ſtantibus maſculis fœmina admittitur, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 169.

In maioratu agnationis maſculus etiam remotior alterius lineæ, fœminas proximiores, & eorum filios excludit, ibid. *n.* 131. *d. t.* 2. *l.* 4. *c.* 5.

Indubio potiùs præſumitur maioratus maſculinitatis, quam agnationis, ibid. *n.* 132.

In maioratu maſculinitatis maſculus remotior ejuſdem lineæ fœminam excludit, ac per conſequens ejus matrem, ibid. *n.* 133.

In maioratu maſculinitatis de una linea ad alteram non fit ſaltus dum exiſtunt maſculi, quanvis deſcendentes ex fœmina, ibid. *n.* 134.

Pluribus fratribus relictis uſufructuariis, & poſt mortem ipſorum maioratus inſtitutus, quis in eo ſuccedat, quando inſtitutor ordinavit, quod ſuccedat nepos, qui eſſet maior ex parte inſtitutoris? Ibid. *n.* 49.

In ſucceſſione maioratus quatuor qualitates inſpici debent, ſcilicet linea, gradus, ſexus, & ætas, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 50.

Non eſt curandum de gradu, niſi in ipſa linea, ibid. *n.* 51.

Qui ſunt magis conjuncti poſſeſſoris ultimi, cæteris præferuntur, ibid. *n.* 53.

Sexus attenditur inter eos qui ſunt ejuſdem lineæ, & gradus, & inter pares gradu, linea, & ſexu maior natu præfertur, & ita is, qui maiorem natu repræſentat cum in meliori linea ſit, ibid. *n.* 54. & 60.

Unde aliquando proximior eſt in ſanguine ultimo poſſeſſori, qui in meliori linea non eſt, ideo excluſus remanet, ibid. *n.* 55.

Fœminæ regulariter non excluduntur per maſculum alterius gradus, ibid. *n.* 85.

Vid. *Gradus*, & *Linea*.

In materia ſucceſſionis maioratus appellatione deſcentium non veniunt tranſverſales, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 37.

Corona quando ſuccedat in maioratu? Vid. *Corona*, ubi eos, qui coronam excludunt invenies.

Renuntiatio maioratus in alterius favorem an ſucceſſoribus renuntiantis noceat, vel non? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 48.

Et an ipſe renuntians poſt renuntiaturii mortem admittatur, an ad ſequentem maioratus devolvatur? Ibid. *à n.* 49.

Occidens maioratus poſſeſſorem an, & ejus filius à ſucceſſione maioratus privetur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 28. *Cum ſeqq.*

An admittatur pater ad ſucceſſionem maioratus per mortem filii vacantis? Ibid. *n.* 34. & *d. t.* 2. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 62.

Vid. *Fiſcus*, & *Contraveniens*.

Quando teſtator incapaces reddit ſucceſſionis maioratus inhabiles ad generandum, qui ad id ſunt impotentes, & nuptias contrahere non poſſunt, excluduntur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 49.

Si inſtitutor ſurdum, mutum, & ſimiles à ſucceſſione maioratus excludant, omnes habentes eandem incapacitatem excluſi remanent, & ad ſequentem ſucceſſio devolvitur, ibid. *n.* 50. & 51.

Ex vocatione ſecundi geniti primus genitus, & ejus linea non excluditur, imo admittitur, deficiente ſecundi geniti linea, ibid. *n.* 54.

Quando quis invenitur vocatus, & admiſſus excluſionis cauſa non attenditur, ibid. *n.* 55.

Ex vocatione unius filius naturalis, aut ſpurii teſtator alios admittere non cenſetur, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 170.

Quando filii naturales, aut ſpurii ſuccedere poſſint, vel non? *t.* 2. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 65. ubi quod coronam excludunt, & Vid. *Filius* in verſ. *Naturalis*, & *Spurius*.

Natura maioratus eſt ut ſi in aliquo ordo prævertatur, non ideo in cæteris inmutetur, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 171.

Filius hæretici an in maioratu à patre ante hæreſim inſtituto ſuccedat? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 97. de filio primogenito judæi, & Vid. *Indignus*.

De maioratibus judæorum, ſeu Chriſtianorum novorum? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 7. *n.* 40. *Cum ſeqq.*

Confiſcatis bonis unius ex conjugibus maioratus ab innocente poſſeſſus, nec quo ad fructus confiſcatur, ibid. *n.* 39.

Vid. *Confiſcatio*, & *Fiſcus*.

Poſſeſſore maioratus abſente per 20. annos ſucceſſio legitimo ſucceſſori defertur, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 8. *n.* 37.

Maioratus bona indiviſibilia ſunt, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 2.

Alienarique nequeunt, ibid. *n.* 4.

Neque valet pactum de maioratu dividendo inter filios, ibid. *n.* 5.

Si

Si ſucceſſor maioratus bona illius dividi patiatur, tanquam libera, non præjudicat, ibid. *n.* 6.
Et ita dividi nequit, licèt teſtator per verbum copulativum plures vocet, ibid. *n.* 7.
In quo caſu omnes non ſuccedunt, ut de natura maioratus ſit, eſſe individuus, ibid. *n.* 8.
Unde ſuccedit in ſolidum primus nominatus, ibid. *n.* 9.
Licèt vocetur Didacus cum Joanne, bona maioratus dividi nequeunt, ſed Didacus in ſolidum ſuccedit, ibid. *n.* 11.
Quid ſi in vocatis cadat ordo affectionis, & charitatis, aut neceſſitatis? Ibid. *n.* 12. *Cum ſeqq.*
Quid quando quis tertiam ſuam filiis relinquit cum declaratione, ut per mortem aliquorum alteris veniat, & per mortem ultimi in maioratu maneat? Ibid. *n.* 15. & 16. ubi quando non tenetur gravatus reſtituere in tali caſu ſi cum liberis deceſſerit?
Dividi etiam nequit, licèt inſtitutio non appareat, ibid. *n.* 17.
Prohibitio de non alienando filiis facta an poſſit comprehendi nepotes? Ibid. *n.* 19. *Cum ſeqq.*
Et an facta hæredibus, eorum hæredes comprehendat? Ibid. *n.* 22. *Cum ſeqq.*
An hujuſmodi prohibitio uno gradu facta cæteros comprehendat, vel non? Per caſus reſolvitur? Ibid. *n.* 25. *Cum ſeqq.*
Bona prohibita alienari extra familiam intra quartam generationem extra familiam indiviſibilia ſunt, ibid. *n.* 35.
An in tali caſu bona dividi poſſint inter hæredes abinteſtato ſuccedentes? Cum diſtinctione reſolvitur, ibid. *n.* 36. & 37. ubi an bona in tali caſu diviſibilia, vel indiviſibilia maneant?
Hujuſmodi bona prohibita alienari extra familiam, ſemel alienata intra eam liberè diviſibilia manent, ibid. *n.* 38.
Bona maioratus diviſa ſucceſſor reivindicare poteſt, etiam in vita ipſius dividentes, ſi prohibitio expreſſa fuit, ibid. *n.* 34. & 40.
Si proximior negligens fuerit in vindicanda re ſic diviſa, aut alienata, ſequens poteſt eum requirere, interpolare, & ei terminum aſſignare intra quod reivindicet, quo tranſacto, ſequens reivindicare poteſt, ibid. *n.* 41.
Princeps an, & quando concedere poſſit facultatem dividendi, aut alienandi bona maioratus? Ibid. *n.* 42. *Cum ſeqq.*
Sed deficientibus vocatis, per mortem ultimi bona maioratus libera remanent apud ejus hæredes, inter quos dividi poſſunt, ibid. *n.* 47.
Procedit tamen attento jure communi, non tamen conſuetudine noſtri Regni attenta, juxta quam maioratus bona, deficientibus vocatis, ad Regem devolvuntur, & quare? Ibid. *n.* 48. *Cum ſeqq.*
Conſuetudo hæc potiùs reſtringenda, & non amplianda, ibid. *n.* 52.
Caſus, in quibus locum non habeat dicta conſuetudo, referuntur, ibid. *d. n.* 52. *& ſeqq.*
Prohibita alienatione, an, & quando diviſio prohibita cenſeatur? Ibid. *n.* 60.
Prohibitio alienationis perſonaliter facta quando diviſionem contineat, vel non? Ibid. *n.* 61. *Cum ſeqq.*
Quid quando datur prohibitio realis, & quæ iſta ſit? Ibid. *n.* 65.
In maioratu inſtituto ſimul à marito, & uxore quando dividatur, vel non, inter conſanguineos utriuſque? Ibid. *n.* 66. *Cum ſeqq.*
Quando colligitur teſtatorem voluiſſe bona in duos vocatos dividere, inter eos diviſio fit, ibid. *n.* 71.
Quid quando uno impetu, & egreſſu duo naſcuntur pueri, & dubitatur quis eorum priùs naſceretur, vel certum ex aliquo ſigno eſt, an in hoc caſu maioratus, ſeu ejus commoditas dividatur, vel non? Ibid. *n.* 72. *Cum ſeqq.*
Quid quando dantur plures maioratus incompatibiles, an tunc dividendi ſint, vel non inter filios ultimi poſſeſſoris? Ibid. *n.* 88. *Cum ſeqq.* ubi latè declaratur, qui maioratus incompatibiles ſint, & multa alia in hoc puncto.
Facultas obligandi bona maioratus pro dotis reſtitutione, vel ſolutione ad uſuras extenditur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 121.
Obligans maioratum intra tempus deſtinatum illum redimere tenetur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 21.
Bona per ſpatium 40. ann. tanquam maioratus poſſeſſa ad diviſionem non pertinent, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 40.
Poſſeſſor maioratus uti duplex perſona conſideratur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 18.
In maioratu ſuccedens ex quaſi contractu obligatur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 57.
Hæres quando ex bonis maioratus debita ſolvere teneatur? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 28. & 29. & Vid. *Succeſſor.*
An inventarium facere teneatur? Vid. *Succeſſor.*
Maioratus poſſeſſor redimens cenſum quando ſibi acquiratur, & adverſus quos agere poſſit? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 14. *& ſeqq. & n.* 23.
Ad quæ alimenta poſſeſſor maioratus teneatur? Vid. *Alimenta.*
Gravatus in maioratu aliquam ducere, ea mortua, maioratum non amittit, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 123.
Quando conditio mixta in maioratibus pro impleta habeatur? Ibid. *à n.* 121.
De obligatione annexandi tertiam ad multas quæſtiones? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 2. *à n.* 41.
Ad onus annexandi tertiam infans tenetur ſicut ad cætera onera matrimonii, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 55. & 56. & *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 32. *n.* 7.
Si certa quantitas ad augendum maioratum à lege, vel ab homine determinata non ſit qualis eſſe debeat? *t.* 3. *l.* 5. *d. c.* 5. *n.* 57.

Ultimus maioratus poſſeſſor, attento ſtilo hujus Regni adminiſtratorem nominare nequit, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 9. *n.* 17.
Nec poſſeſſor ab ultimo poſſeſſore maioratus inveſtitus tuendus eſt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 43. *à n.* 74.
Maioratus nominationis cum facultate alternativa nominandi filium, aut filiam quomodo nominatio fieri poſſit, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 7. *n.* 26. *Cum ſeqq.* ubi aliæ quæſtiones in puncto.
In maioratu nominationis, ſi poſſeſſor non nominet quomodo ſucceſſio deferatur? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 73. *&* 75. ubi etiam de feudo.
An hæres in maioratu nominationis, ſeu electionis electus, aut nominatus cenſeatur? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 53.
Infans ad maioratum nominare nequit, ejus tamen tutor poteſt, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 28.
Pupillus tamen nominare poteſt, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 45.
Si pater nomine pupilli filii maioratum nominet, nominationem revocari poteſt per filium ad annos, in quibus nominare poteſt, præveniente, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 18. *n.* 23.
De repræſentatione circa ſucceſſionem maioratus? Vid. *Repræſentatio.*

MALITIA, MALUS.

Sibi malus neutiquam bonus, *R.* 1. *n.* 63.
Malevoli animi deteriores fiunt rogati, *R.* 2. *n.* 146.
Non vetans mala, cum vetare teneatur, peccare jubet, ibid. *n.* 197.
Semel malus in eodem genere mali, ſemper præſumitur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 104.
Ubi malitia radices egit, deficilis exitus eſt, ibid. *n.* 105.
Ad malum non attenditur quando intra limites Juſtitiæ proceditur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 109.
Nimia cautela malitia arguit, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 49.
Ad faciendum malum non eſt ſequenda turba, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 143.
Malum, quod minus fuerit, melius eſt, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 7.

MANDATUM.

Mandatum per epiſtolam fieri poteſt, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 42. *&* *d. t. l.* 6. *c.* 2. *n.* 84.
Mandatum, & ejus acceptatio per inſtrumenta, acta publica, confeſſionem, teſtes, & præſumptiones probatur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 80. *& ſeqq.*
Mandatum ad judicia, & ad negotia utriuſque partis conſenſum requirentia per publicum inſtrumentum probari debet, ibid. *n.* 81.
Et literis eorum, quibus fides adhibetur ſicut publicis inſtrumentis, ibid. *n.* 83.
Ad negotia verò extrajudicialia, & quæ tantum à voluntate mandantis dependunt, inſtrumento publico opus non eſt, ibid. *n.* 82.
Exortans officio mandatoris non fungitur, nec alium laudans, ut cum eo contrahatur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 5. *&* 6.
Mandatarius actione mandati conveniri ad rationes præſtandas poteſt, & mandantem, ut rationes acceptet, convenire poteſt, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 9.
Quibus rationes reddere debeat, & quem ad eas recipiendas convenire? *t.* 4. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 29.
Mandatarius duo negotia inter ſe diverſa adminiſtrans, pro utràque diverſo libello, reo invito, agere poteſt, ibid. *n.* 26.
Mandans actione directa agere poteſt, licèt tanquam tutor circa rem pupilli mandaſſet, ibid. *n.* 24. ubi de contraria actione adverſus tutorem mandantem, & quæ actio pupillo competat?
Mandatum cum libera quando curator habere cenſeatur? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 53.
Aliquem mittens ad agendum, vel defendendum, abſque ſatisdatione de rato, vel judicato conveniri poteſt, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 9.
Mandatores, & ſimiles quando exceptionem diviſionis habeant? Vid. *Exceptio* in verſ. *Diviſionis.*
Mandatum ſuſcipere nemo compelitur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 35.
Sed procurator recipiens mandatum acceptare cenſetur, niſi alia daretur ratio, ibid. *n.* 44. *&* 46.
Urgente neceſſitate, officium procuratoris quis accipere cogitur, ibid. *n.* 55.
In quibus caſibus de jure mandatum ſpeciale requiratur? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 70. *&* *t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 48. ubi de tranſactione.
Generalitas mandati cum libera, & plena, quomodo intelligatur, & quid operetur? Ibid. *n.* 68. *&* 69. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 10.
Mandatum non finitur, nec ſolvitur, morte ignorata, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 95.
Licèt uxor marito bona paraphernalia, vel eorum inſtrumenta tradat, donatio non præſumitur, ſed tantum mandatum de adminiſtrando, quo ad libitum ab uxore revocari poteſt, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 8. *&* 9.
Si inſtitor, ſeu præpoſitus decoxerit mandatum revocatum cenſetur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 63. ubi quando quis decoctus dicatur?
Mandatum quando à domino revocatum cenſeatur? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 25.
Vid. *Adminiſtrator, & Procurator.*

MANSUETUDO.

Quid ſit? *R.* 2. *n.* 195.
Quomodo cum rigore miſcenda ſit? Ibid. *n.* 196.

MANUTENTIO.

Tutores, & curatores in tuenda, & manutenenda poſſeſſione minoribus, & pupillis ſuis vigilantes eſſe debent, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 43. *n.* 1. *& ſeqq.* ubi ratio aſſignatur, & commoda poſſeſſionis recenſentur.
Etiam manu armata, & amicis convocatis, pro-

pria

pria authoritate poſſeſſionem minorum,& pupillorum defendere poſſunt, ſi de facto turbentur, dummodo poſſeſſio clara, & pacifica ſit, & in continenti fiat, aliiſque acquiſitis, de quibus ibi, concurrentibus, ibid. *n.* 10. *&* 11.

Tutor facultatem transferendi poſſeſſiones pupilli non habet, & ſi de facto contra fiat,minori per remedium reintegrandæ ſuccurritur, ibid. *à n.* 11.

Si tutores poſſeſſionem minorum non retineant ad intereſſe tenentur, ibid. *à n.* 15.

Et ſi non potuerint,remedia poſſeſſoria intentare debent, veluti interdicta, ut poſſidetis,vel utrobique, ibid. *n.* 25.

Interdictum uti poſſidetis competit ei, qui poſſeſſionem legitimam habet, ibid. *n.* 26.

Et ei,qui authoritate Judicis poſſidet,ibid.*n.*27.

Et qui pro authoritate poſſidet,ibid.*n.*28.*&ſeqq.* ubi contra quos, & ex qua poſſeſſione comperat, & quomodo probanda? *& à n.* 56.ubi poſſeſſionis multa exempla afferuntur.

Ad quod titulum poſſeſſionis oſtenderi non debet, ibid. *n.* 36.

Nec exceptio dominii, tituli, vel non jure poſſeſſionis, vel alium petitorium concernens, etiam incontinenti probata admittitur, ibid. *à n.* 37. *Cum ſeqq.* ubi declaratur, *& à n.* 60.

Prarocho quando pro decimis manutentio competat? Ibid. *n.* 55.

De poſſeſſione ex cauſa liberali, gratuita, aut familiari? Ibid. *à n.* 63.

Remedium manutentionis non competit eis,qui ſe pro ſpoliatis habuere, unde cautè tutores advertere debent,ne pro ſpoliatis ſe habeant, ſed ſimul hoc remedium, cum reintegratione ſpolii intentare debent, ibid. *n.* 58.

Tutor, curator, adminiſtrator, ſeu recipiens, rem ab alio cum onere reſtituendi nomine alterius poſſident, quem impediri non poſſunt, nec adverſus eos manuteneri, ibid. *n.* 66.

Nomine tamen eorum, pro quibus poſſident, adverſus alios manutenendi ſunt, ibid. *n.*67. ubi exemplum de teſtamenti executore.

Minori pro rebus indebito, & nullitate alienatis manutentio competit, ibid. *n.* 68.

Et tutori pupillo mortuo, ibid. *n.* 68. *&* 77.

Contra turbantes nomine alterius competit,ibid. *n.* 70.

Quid Judex facere debet, ſi duo inter ſe de poſſeſſione contendant? Ibid. *n.* 69.

Timens ſe ſpoliari quomodo ſe tueri poſſit, & quo remedio uti valeat? Ibid. *n.* 72.

Inveſtitus ab ultimo maioratus poſſeſſore,an manutenendus ſit? Ibid. *n.* 74.

In judicio manutentionis minor legitimam perſonam habet in judicio ſtandi, abſque curatore, & procuratorem conſtituere poteſt, ibid. *n.* 75. *&* 76.

Tutoribus, & curatoribus, cæteriſque adminiſtratoribus quando manutentio competat, tum ante, tum poſt rationes redditas? *t.* 4. *l.* 5.*c.* 7. *Per tot.*

An devoluta emphyteuſi hæredes manutenendi ſint, vel dominus propria authoritate poſſeſſionem capere poſſit? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 44. *n.* 30. *&* 104. *Cum ſeqq.*

Manutentio etiam pro quaſi poſſeſſione exigendi penſiones rei locatæ competit, *t.* 3. *l.* 7.*c.* 10. *n.* 116.

Negotiorum geſtor manutentionem non habet, & quare? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 99.

Creditor poſſidens hypothecam,vel pignus, donec ſatisfactus non fuerit manutenendus eſt, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 6. *n.* 6. *Cum ſeqq.*

Creditor poſſidens bona conſignata, ſi à debitore perturbetur manutentionem habet, *t.* 4.*l.* 6. *c.* 7. *n.* 15. *Cum ſeqq. & n.*32.ubi quod habet remedium capitis reintegrandæ.

An viduæ manutentio,& retentio pro dote, pro extra dotalibus,augmento, ac donatione propter nuptias competat? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 4. *n.* 4.

Vid. *Interdictum*, *Poſſeſſio*, *Remedium*, *Retentio*, *& Spolium.*

MARITUS.

Maritus non uxori, ſed è contra viro uxor ſubjicitur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 47.

An uxor maritum ſequi debeat? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 8. *à n.* 72.

An maritus ſecundum pacta nuptialia in aliquo loco habitare teneatur? Ibid. *à n.* 72.

Et Vid. *Pactum.*

Inter conjuges omnis vitæ conſortium, divini, & humani juris communicatio eſt, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 4.

An ſi uxor Regina aut Marchioniſa ſit, maritus Rex, aut Marchio appellari poſſit? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 82.

Acquiſita per uſuram, furtum, rapinam, aut ex alia cauſa inter maritum, & uxorem non communicantur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 106.

Vid. *Communicatio.*

Maritus dominium, & adminiſtrationem omnium bonorum independenter ab uxore habet, vel matrimonium ſecundum jus commune, vel noſtrum Regium,contractum ſit, exceptis caſibus à jure expreſſis, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 1. 2. *&* 3. *& d. l. c.* 3. *n.* 26. *& t.* 2. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 68. *& t.* 2. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 38. *& d. t.* 2. *l.* 7. *c.* 7. *n.* 27.

Vid. *Adminiſtratio*, *& Adminiſtrator.*

Maritus ſine conſenſu uxoris bona immobilia alienare nequit, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 4.

Qui conſenſus expreſſus eſſe debet, ibid. *n.* 5.

Et per publicum inſtrumentum probatum, ibid. *n.* 45.

Nec poſt obitum viri conſenſus ſufficit,ibid.*n.*46.

Tem-

Tempore factionis ſcripturæ conſenſus adhiberi ſufficit, ibid. *n.* 69.
Et in mandato de vendendo, ibid. *n.* 77.
Etiam ex poſt facto præſtari poteſt, ibid. *n.* 78.
Per epiſtolam, aut per nuntium præſtari poteſt, ibid. *n.* 79.
An ex diuturnitate temporis præſumatur? Ibid. *n.* 5. & 44.
Quid ſi mulier alienationi acquieſcit, ibid. *n.* 80. & 81.
Quid ſi mulier furioſa, aut incapax conſenſum præſtandi ſit? Ibid. *n.* 83.
Quid ſi mulier irrationabiliter conſenſum præſtare recuſat? Ibid. *n.* 84.
Alienata ſine ejus conſenſu mulier revindicare, abſque prætii refuſione, poteſt, ibid. *n.* 7.
Refundere tamen pretium tenetur ſi tantum pactum de vendendo detur, ibid. *n.* 67.
Ita quando in utilitatem uxoris converſum fuit, ibid. *n.* 70.
Quæ verſio ab emptore probanda eſt, ibid. *n.* 71.
Ita quando emptor ignoranter contraxit, ibid. *n.* 72. & 73. ubi declaratur.
Et quando emptor expreſſe de pretio ſibi reſtituendo cavit, ibid. *n.* 74.
Emptor melioramenta, & expenſas ad fructus facta non amittit, ibid. *n.* 75. & 76. ubi declaratur.
Mulier ad hujuſmodi reivindicationem conſenſu viri habere debet, ibid. *n.* 102. ubi declaratur.
Mulier etiam mariti hæres alienationem ſine ejus conſenſu impugnare poteſt, ibid. *n.* 82.
Officium maritus vendere, aut renuntiare, ſine conſenſu uxoris poteſt, ibid. *n.* 85.
Ita res donata, aut legata marito ea conditione, ut etiam contradicente uxore, de illis diſponere poſſit, ibid. *n.* 98. & 99.
Ita etiam poterit uxor ſibi ita donata, aut legata, ibid. *n.* 100.
Similiter uterque conjux abſque alterius conſenſu alienare poſſunt bona, quando judicio Eccleſiæ ſeparati fuere, ibid. *n.* 101.
Si maritus aliqua bona acquiſivit cum pacto de retro, illa ſine uxoris conſenſu diſtrahere poteſt, ibid. *n.* 64.
Hæreditatem etiam repudiare poteſt, ibid. *n.* 65. Vid. *Additio.*
Maritus hæres abſque conſenſu uxoris vendere poteſt rem, quam defunctus vendere promiſerat, ibid. *n.* 66.
Maritus etiam ſine conſenſu uxoris permutare nequit, ibid. *n.* 8. & 9.
Nec tranſactionem facere de rebus immobilibus, ibid. *n.* 10. & 37.
Nec dividere, ibid. *n.* 11. & 12.
Nec de vendendo promittere, ibid. *n.* 13.
Nec hypothecare, ibid. *n.* 14. 86. & 87. ubi declaratur.
Nec in ſolutum dare, ibid. *n.* 15.
Nec in præjudicium uxoris confiteri, ibid. *n.* 16.
Nec etiam diſtrahere, ibid. *n.* 17. & 18.
Nec ultra decennium locare, ibid. *n.* 19.
Nec donare, ibid. *a n.* 58.
Annuos etiam redditus alienare nequit, ibid. *n.* 20. & 21.
Nec actiones ad immobilia, ibid. *n.* 22.
Nec pecuniam ad emptiones prædiorum deſtinatam, ibid. *n.* 23. & 24.
Nec pecuniam an banchis campſorum poſitam, ibid. *n.* 25. & 26.
Nec cenſum redimibilem, ibid. *n.* 27. & 28.
Nec naves, ibid. *n.* 29. & 30.
Nec bona dotalia, etiam de conſenſu uxoris vendere poteſt, ibid. *à n.* 31.
Nec ipſa uxor de conſenſu viri, ibid. *n.* 33.
Hujuſmodi alienata etiam cum juramento mulier revindicare poteſt, ibid. *n.* 34. & 35.
Cum licentia mariti, ibid. *n.* 36.
Qua denegata ad Regem, ſeu Judicem recurrere poteſt, ibid. *n.* 49. & 50.
Nec ad longum tempus locare, ibid. *n.* 38.
Uxor etiam alienare nequit in tempus, quo matrimonium ſolutum ſit, ibid. *n.* 39.
Tum poſt, tum ante matrimonium conſumatum alienatio prohibita eſt, ibid. *n.* 40.
Quocunque modo matrimonium contractum ſit, ibid. *n.* 40. & *ſeqq.*
Maritus an locationi facta ab uxore ante conſtitutionem dotis ſtare teneatur? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 133. & 134. & Vid. *Locatio.*
Si res dotales æſtimatæ datæ ſint, ea æſtimatione, quæ emptionem facit, maritus alienare poteſt, immobilia tamen cum uxoris conſenſu, ibid. *n.* 88. & *ſeqq. d. t.* 2. *l.* 6. *c.* 2.
Vel quando res in genere ſuo functionem recipiunt, ibid. *n.* 91.
Si mulier animo decipiendi emptorem bona non eſſe dotalia aſſerit, allenatio valet, ibid. *n.* 92.
Ita quando allenatio utilis fuerit, ibid. *n.* 93.
Ita quando alienatio juramento uxoris firmata fuerit, ibid. *n.* 94.
Ita quando alienatio ex cauſa neceſſaria facta fuerit, ibid. *à n.* 95. ubi quæ cauſæ alienationis juſtæ ſint, & *d. t.* 2. *l.* 6. *c.* 3. *à n.* 29.
Maritus de pœna promiſſa in caſu, quo mulier alienationi non conſentiat, non tenetur, *t.* 2. *d. l.* 6. *c.* 2. *n.* 47.
Nec fideijuſſio tenet, ibid. *n.* 48.
Vir, aut uxor ſine conſenſu utriuſque in judicio ſuper rebus immobilibus litigare poſſunt, ibid. *n.* 51.
Ita ſuper annuis redditibus, aut emphyteuſi, ibid. *n.* 52.
Vel in litibus ſuper poſſeſſoriis, vel violentis, ibid. *n.* 53.
Nec licentia viri tacita ſufficit, aut præſumitur, ut

ut mulier in judicio esse possit, ibid. *n.* 54.
Ad revendicandam rem mobilem seu immobilem à marito concubinæ suæ datam uxor per se in judicio absque viri consensu stare potest, ibid. *n.* 102.
Matrimonio judicio Ecclesiæ separato, maritus sine uxore super immobilibus esse potest, ibid. *n.* 103.
Ita quando mulier extra provinciam absens est, ibid. *n.* 106.
Ita quando socerum convenit, ut dotem promissam in immobilibus tradat, ibid. *n.* 107.
Ita commendatarius vir super commendis, ibid. *n.* 108. *&* 109.
Ita quando mulier præstandi consensum capax non est, ibid. *n.* 112.
Si mulier injustè consensum neget Judex suplere potest, ibid. *n.* 110.
Consensus mulieris quocunque tempore accedat judicium convalidabit, ibid. *n.* 104. *&* 105. ubi quod mulier ratificare non cogitur.
Si consensus utriusque deficiat, sententia in favorem lata valida est, ibid. *n.* 111.
Maritus in executione sententiæ consensum uxoris non indiget, ibid. *n.* 113.
Mulier sine viri consensu alienare nequit; ibid. *n.* 53.
Nec donare, ibid. *n.* 58. *& seqq.*
Nec eleemosinam facere, nisi parva sit, ibid. *n.* 56.
Nec contrahere, ibid. *n.* 57.
Nisi apposita sit alicui officio, marito sciente, & patiente, ibid. *n.* 120.
Ita si contractus, aut Judicem marito utile sit, ibid. *n.* 121.
Vel quando mulier communi opinione vidua reputabatur, ibid. *n.* 122.
Vid. *Contractus.*
Ita mulier in judicio esse non potest, sine consensu mariti, nisi absens fuerit absentia duratura, quo casu agere, & contrahere potest, ibid. *n.* 114.
Vel quando maritus furiosus, vel banitus fuerit, ibid. *n.* 115.
Ita quando pro libertate mariti agit, vel pro eo à carceribus redimendo, ibid. *n.* 116.
Vel quando mulier in causis possessoriis agit, ibid. *n.* 117.
Vel agens actionibus tempore perituris, marito absente, ibid. *n.* 118.
Vel perparatoria judicii exercet, ibid. *n.* 119.
Maritus, & uxor absque consensu alterius ad maioratus, seu emphyteuses eligere, & nominare possunt, ibid. *n.* 123. *&* 124.
Maritus beneficia, officia juris patronati in dotem data præsentare potest, & uxori præfertur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 53. *& t.* 3. *l.* 6. *c.* 17. *à n.* 6.
An Regina regni proprietaria, aut maritus præsentare debeat? Ibid. *d. c.* 17. *à n.* 6.
Vid. *Præsentatio.*
Maritus veterem formam edificii mutare potest, etiam invita uxore, dummodo dolus, & culpa lata absit, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 72. *&* 74.
Uxor invito marito fundum colere nequit, nec domum habitare, quanvis ad id destinata prædia sint, ibid. *n.* 75.
Maritus approbare creditur, quod non improbat, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 96.
Maritus ex propria pecunia acquisiviisse censetur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 8. *n.* 56.
Vid. *Acquisitio.*
Maritus male consumens lucra mortaliter peccat, sed restituere non tenetur, ibid. *n.* 118.
Marito exigenti dotem à tertio promissore non obstat exceptio, quod ad inopiam vergat, si cautionem offerat, vel petat, ut apud tertium idoneum dos deponatur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 103.
Uxor sub tutela viri est, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 167.
Maritus an tutor, aut curator uxoris esse possit? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 162. *& d. t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 44. *& d. t. l.* 4. *c.* 3. *n.* 29. *&* 30.
Maritus, vel sponsus de præsenti personæ priviligiatæ eodem electionis, & variationis privilegio quando gaudeat? *t.* 5. *l. unic. c.* 4. *n.* 21.
Uxor, vel vidua an privilegio mariti gaudeat? Vid. *Privilegium, & Uxor.*
Bona paraphernalia quæ sint? Vid. *Bona.*
In duas species dividuntur, quarum prima est quando paraphernalia marito conceduntur in administrationem, pro quibus ipse agere sine mandato uxoris potest, quia ex sola traditione procurator factus est, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 3.
Secunda species est quando hujusmodi bona sub administratione, & dominio uxoris extra dotem retinentur, ibid. *n.* 4.
Pro quibus maritus agere nequit, nec se, prohibente uxore intromittere, ibid. *n.* 5.
Illa tamen consentiente liberè administrare potest, ibid. *n.* 5.
Uxor administrationem de hujusmodi bonis concedens tacitè, vel expressè ad libitum revocare potest, ibid. *n.* 6.
Quando hujusmodi administrationem uxor concedere videatur marito? Ibid. *n.* 8. *&* 9.
A' marito, vel à quolibet hujusmodi bona possidente uxor, etiam constante matrimonio, revocare potest, ibid. *n.* 10.
Alia de potestate mariti, vel uxoris circa hujusmodi bona, aut eorum fructus, quando eos maritus suos faciat, vel de iis rationem reddere debeat, ibid. *d. t.* 2. *l.* 7. *c.* 13. *Per tot. & t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 15. *&* 16. *& d. t.* 4. *l.* 7. *c.* 3. *Per tot.*
Et Vid. *Fructus.*
Maritus, aut uxor regulariter matrimonio constante divisionem petere non possunt, *t.* 2. *d. l.* 6. *c.* 7. *n.* 1. *& seqq. & d. t. & l. c.* 8. *à n.* 1.
Sed confiscatis bonis unius ex conjugibus alter

divisionem petere potest, *t. 2. d. l. 6. c. 7. n. 6. & seqq.*
Ita confiscatis bonis mariti ob crimen læsæ Majestatis tum Divinæ, tum Humanæ uxor dotem, & medietatem lucrorum petere potest, ibid. *n. 7. & seqq. & t. 2. d. l. 6. c. 8. à n. 46. & à n. 81.*
Devastationemque bonorum mariti ob delictum impedire potest, ibid. *n. 21. & 22. d. t. 2. l. 6. c. 7.*
Et Vid. *Communicatio, Confiscatio, Divisio, Divortium, Mulier, & Uxor.*
Si unus ex conjugibus de licentia alterius Religionem ingressus professus fiat, divisio peti potest, *t. 2. d. l. 6. c. 8. n. 37.*
Quid si ordines sacros suscipiat? Ibid. *à n. 38.*
Et quando in casu divortii? Ibid. *à n. 40. & 66. & seqq.*
Et quando ob nullitatem matrimonii? Ibid. *à n. 44.*
Et quando propter adulterium, ibid. *n. 50. & seqq.* & Vid. *Divortium.*
Quando ob deportationem? Ibid. *à n. 79.*
Quando ob delegationem criminalem, vulgò *alçada*, ibid. *à n. 84.*
Quando ob captivitatem? Ibid. *n. 86. & 87.*
Quando ob inopiam viri? Ibid. *à n. 88.*
Et Vid. *Dos.*
Matrimonio per mortem dissoluto superstes conjux divisionem petere potest, *t. 2. l. 7. c. 9. n. 6. & 7.*
Maritus sine inventario hæreditatem uxoris adiens lucrum dotis detrahere potest, si mater uxoris legitimam petat, *t. 1. l. 3. c. 4. n. 2.*
Quid circa hoc respectu uxoris? Vid. *Uxor.*
Maritus promittens exequi testamentum uxoris, & è contra non videtur promittere ultra vires hæreditatis, *t. 1. l. 3. c. 11. n. 18.*
Maritus non potest repetere expensas factas pro colligendis fructibus suis factis, *t. 1. l. 4. c. 2. n. 95.*
Maritus uxorem insepultam, & è contra relinquere non debet aliàs ignominiosum est, *t. 4. l. 4. c. 7. n. 35.*
Maritus an possit absque uxoris consensu ex bonis communibus filiam communem dotare, negativè resolvitur, *t. 2. l. 2. c. 14. n. 31. Cum seqq.*
An in nostro Regno uterque conjux dotare teneatur? *t. 2. l. 6. c. 3. n. 18. & seqq.* & Vid. *Dos.*
Maritus quare fructus suos faciat? *t. 2. l. 3. c. 7. n. 46.*
Et Vid. *Fructus.*
Deficientibus descendentibus, vel ascendentibus in infinitum, & propinquis, collateralibus usque ad decimum gradum inclusivè, vir succedit uxori, & è contra, *t. 2. l. 4. c. 13. n. 1. Cum seqq.*
Conjux in successione defuncti omnes consanguineos alios excludit, & fiscum, & socium liberalis donationis Principis, & collegium, curiam, & Hospitale, in quo defunctus ille fuit, & filios naturales viri, ibid. *n. 5. & 6.* nisi naturales successibiles sint, ibid. *n. 67.*
Ita sponsus succedit sponsæ, & è contra quod secus est de jure nostro Regio, ibid. *n. 7. & 8. & 35. & 36.*
Et licèt matrimonium non sit consumatum, ibid. *n. 9.*
Et licèt conjux sine dote contraxisset, & præmoriens dives fuisset, vel ambo pauperes essent, ibid. *n. 10. & 11.* ubi etiam declaratur quomodo succedat conjux unà cum filiis, quando matrimonium contractum fuit in forma juris communis, quod ampliatur per varios casus, ibidem *à n. 12. usq. ad 34.* qui observandi sunt ex jure nostro attento, matrimonio contracto in forma juris, ut declaratur, *d. n. 10.* etiam *n. 61. & 62.* & pro limitationibus, *à n. 71. Cum seqq.*
Ut successioni hujusmodi sit locus matrimonium debet esse justum, & legitimum secundum præscriptum modum à jure canonico, ibid. *n. 37. & 38.*
Cessat in matrimonio putativo, ibid. *n. 39.*
Et matrimonium usque ad mortem durare debet, & apud nòs simultanea cohabitatio, ibid. *n. 40. Cum seqq.*
Innocens tamen conjux separationis thori, alteri succedit, ibid. *n. 43. Cum seqq.* ubi dantur exempla.
Cessat etiam successio, si maritus uxorem sine justa causa à domo expellit, & è contra, quo casu etiam perditur dos, & similia, ut ibid. *n. 49.*
Ita quando eam interficit, vel è contra, ibid. *n. 50.*
Ita quando maritus uxori de alimentis non providet, ibid. *n. 51. & 52.*
Ita si egrotam deseruit, aut medicum non adhibuit, vel adhibuit imperitum, vel de necessariis destituit, ibid. *n. 53.*
Uxor à successione mariti removetur in omnibus casibus, in quibus alimenta ei denegantur, ibid. *n. 54. & 55. & 56.*
In feudis, in emphyteusi de pacto, & providentia, & libera nominationis in maioratibus nec in bonis Regiæ Coronæ, nec in aliis, quæ jure hæreditario non deferuntur ad invicem non succedunt, ibid. *n. 57. Cum seqq.*
Si pactum adsit inter conjuges circa successionem, hæc secundum illud regulanda est, ibid. *n. 61. & 62.*
Sicut regulanda erit per statum, vel consuetudinem in aliquo loco receptum, priusquam ad jus commune recurratur, ibid. *n. 63. Cum seqq.*
Secluditur successio per confiscationem ob crimen

men læſæ Mageſtatis Divinæ, ſeu humanæ, vel aliud ſimile delictum, ob quod confiſcatio ipſo jure imponitur? Ibid. *n.* 66.
Hæc ſucceſſio de jure prætorio eſt, & intra centum dies peti debet, ibid. *n.* 68. *Cum ſeqq.*
Inceſtuoſus maritus, vel inceſtuoſa uxor an ſtatim ſibi invicem ſuccedant, & fiſcum excludant? Contra fiſcum reſolvitur, ibid. *n.* 79. & 80.
Ita contra Hoſpitale, in quo maritus, aut uxor expoſiti fuere, ibid. *n.* 81.
Fiſcus ex titulo confiſcationis an excludat mulierē à quarta, ſeu à portione filiali? Ibid. *n.* 82.

MASCULUS.

Maſculi fœmineo vocabulo non comprehenduntur, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 7.
Ancilis legatis maſculi non debentur, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 6. *à n.* 8.
Vid. *Educatio.*

MATER.

Mater certa eſt, ad cujus filiationem probandam præſumptiones non ſufficiunt, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 5. & 6.
Filii partes viſcerum matrum dicuntur, ibid. *n.* 9.
Matris affectus omnes affectus vincit, quod reſpectu omnium filiorum tum naturalium, tum legitimorum præſumitur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 60.
Patres in amore excellunt, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 4. & *n.* 10.
Filiis conjunctiores ſunt, ibid. *n.* 7. & 8.
Quædam tamen mater jam fuit, quæ pecunia à ſubſtituto accepta partum medicamentis abegit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 13.
Mater non præſumitur, quæ in amore filii non exuat, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 11.
Mater an, & quando filios lactare teneatur, & intra quod tempus? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 2. *Per tot.*
Vid. *Educatio, & Lac.*
Quando apud ſe educare filios, debeat, vel non? Vid. *Educatio.*
Mater quando alere teneatur, vel alenda ſit, & quando alimenta præſtita repetere poſſit? Vid. *Alimenta, & Expenſæ.*
Mater dives filiam pauperem aliundè dotem non habentem dotare tenetur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 33. & 34. & Vid. *Dos.*
Mater etiam uſufructuaria omnium bonorum inventarium facere tenetur, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 10.
Mater inventarium non faciens quas pœnas incurrat? *t.* 3. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 5. & 6. & *t.* 1. *l.* 4. *c.* 13.
Et Vid. *Inventarium, & Pœna.*
Mater nomine ventris poſſeſſionem capere poteſt, & manutenenda venit, aliquibus requiſitis concurrentibus, aliàs ſucceſſione privabitur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 33. & *ſeqq.*
Et exiſtens in poſſeſſione eam alteri tradere nequit, aliàs ad omne damnum tenetur, ibid. *n.* 36.
Vid. *Venter.*
Matris honeſtæ teſtimonium à liberis repuinequit, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 9.
An, & quando mater filiis ſuis in teſtamento tutorem dare poſſit? Vid. *Tutor* in verſ. *Teſtamentarius.*
Tutor à matre nominatus omnibus præfertur, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 29.
Mater, vel avia, ſi velint tutrices filiorum eſſe poſſunt, cujus tutela anomala dicitur, ibid. *n.* 13. & 14.
Mater, vel avia, aut proavia cujuſqunque ſpeciei ſint tutrices eſſe poſſunt, ibid. *n.* 17.
Et omnibus aliis dativis, & legitimis tutoribus præferuntur, ibid. *n.* 18.
Licèt minores ſint, ibid. *n.* 19.
Vel in poteſtate patris conſtitutæ, ibid. *n.* 27.
Et licèt filiorum debitrix aut creditrix ſit, ibid. *n.* 22. & 23. & *d. t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 51. & 52. ubi etiam de avia, & proavia.
Mater concurrens cum avo paterno, huic præfertur, *t.* 3. *l.* 3. *d. c.* 5. *n.* 20.
Et aviæ, & iſta proaviæ, ibid. *n.* 26.
Et omnibus aliis aſcendentibus, & collacteralibus, ibid. *n.* 31.
Et mater naturalis patri præfertur, ibid. *n.* 24.
Sed contrarium, ibid. *n.* 25.
Mater ad tutelam admittitur, quanvis per ſtatutum à ſucceſſione filii excludatur, ibid. *n.* 21.
Mater poſſidens bona filii abſentis omnibus præfertur, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 11.
Mater, & avia ut tutrices eſſe poſſint prius beneficium veleani, & ſecundas nuptias renuntiare debent, & ſatiſdationem offerre, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 16. & 17.
Matre, & avia non citata, nec in mora exiſtente alteri tutela comittere non debet, ibid. *n.* 28.
Et ante confectionem inventarii adminiſtrare valent, ibid. *n.* 30.
Mater tamen, aut avia invitæ tutelam accipere non coguntur, ibid. *n.* 32. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 16. *n.* 48.
Ita mater filii furioſi, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 8.
Mater, vel avia judæa tutrix eſſe non poteſt, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 33.
Mater tutelam non petens intra 4. menſes excluditur, ibid. *n.* 34.
Ita mater impudica, quæ etiam à tutela removetur, ibid. *n.* 35.
Etiamſi ad meliorem vitam redierit tutelam non recuperat, ibid. *n.* 37.
Niſi in ſubſidium deficientibus omnibus tutoribus, ibid. *n.* 38.
Quæ ad intentum impudica dicatur? Ibid. *n.* 36.
Mater tamen vivens turpiter teſtamenti executrix eſſe deſinit, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 40. & 46.
De matre adultera filia diſcere nequit, niſi damnum, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 56.
Mater in omnibus actionibus coram filiis ſe honeſtè portare debet, ibid. *n.* 55.
Et non ſolum verbis, ſed etiam exemplis filia ſe docere debet, ibid. *d. n.* 55.

Matris honor eſt filias pudicas habere, & filiarum impudicitia matris impudicitiam arguit, ibid. *d. n.* 55.

Mater adultera an à tutore filiorum accuſari poſſit? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 25. *n.* 24. *&* 25.

Mater tutrix eſſe nequit quando pater eam à tutela privavit, alium dando tutorem, *t.* 3. *d. l.* 3. *c.* 5. *n.* 42. *&* *d. t. &* *l. c.* 4. *n.* 35.

Quid ſi maritus teſtamentum, in quo matrem tutricem nominabat, diluat? Ibid. *n.* 43.

Mater ſecundo nubens ad tutelam non admittitur, imò ab ea removetur, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 6. *Per tot.* ubi de ſponſalibus, & de ſtupro, & ſimilibus.

Nec penes eam pupillus educari debet, ibid. *n.* 13. *&* *t.* 3. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 25. ubi quod etiam in locatione operarum non præfertur, Vid. *Educatio, & Locatio.*

Imò tutor propria authoritate è manibus matris ad ſecunda vota tranſiens puellam eripere poteſt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 44. *n.* 23.

An vidua iterum facta ad tutelam admittatur? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 9. *n.* 5. *&* *t.* 3. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 42. *&* *t.* 3. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 8.

Quid ſi matrimonium prohibitum contrahat, ibid. *n.* 15. *d. t.* 3. *l.* 3. *c.* 9.

Mater novis maritis non ſolum res filiorum, ſed etiam vitam eorum plerunque addicunt, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 44.

De multis pœnis, & quæſtionibus quando mater, avia, aut pater ad ſecundas nuptias tranſeunt? *t.* 3. *l.* 3. *c.* 6. *Per tot.* & Vid. *Pœna, & Pater.*

Mater, vel avia ad ſecundas nuptias tranſientes, antea tutorem filiis ſuis petere tenentur, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 3. *& ſeqq.* ubi quæſtiones invenies.

Et quibus pœnis ita non petentes puniantur, in quibus caſibus locum habeant, vel non? Latè, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 8. *&* 9. *Per tot.* ubi tanquam hujus indicis parte invenietis, *&* *d. t.* 3. *l.* 3. *c.* 10. ubi an propter paupertatem excuſetur? Et an in matre naturali locum habeant?

Curatorem non petens non punitur, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 16.

Quid ſi mater ſecundo nubat non reddita ratione, & reliquato non ſoluto? *t.* 3. *l.* 3. *c.* 9. *n.* 1. *&* 33. *Cum ſeqq. &* *t.* 4. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 16.

Mater tutorem non petens poteſtatem ſubſtituendi filio furioſo non amittit, ibid. *n.* 26. *d. t.* 3. *l.* 3. *c.* 9.

Mater tutorem petens an, & quando tanquam fideijuſſor teneatur? *t.* 4. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 8. *& ſeqq.*

Quid in aliis poſtulantibus? Vid. *Fidejuſſor.*

Mater tutrix debet pecunias pupilli in emptionem convertere, aliàs de intereſſe tenetur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 46.

Vid. *Emptio, & Pecunia.*

Mater tutrix, ſeu curatrix, vel aliquo modo bona filiorum adminiſtrans rationem reddere tenetur, ſicut quilibet adminiſtrator, aut curator, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 100. ubi ex quibus adminiſtratio probetur, *&* *d. t. l.* 1. *c.* 2. *n.* 6. *&* 7. *&* *t.* 4. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 13. ubi alia loca indicantur.

De rationibus non excuſatur pro tempore quo in monaſterio voluntariè ſtetit, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 101. *&* *d. l. &* *t. c.* 2. *n.* 6. *&* 7.

Quid ſi nobilis, & vidua ſit proviſionemque Regiam habeat? Ibid. *d. c.* 2. *n.* 87. *&* *t.* 4. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 15.

Ad quid ſit hujuſmodi proviſio neceſſaria? *t.* 3. *l.* 3. *c.* 5. *à n.* 39.

Qui virtute proviſionis hujuſmodi facere poſſit? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 16. *n.* 47. *&* 49.

An penes ſe filios habere poſſit, abſque obligatione ſalaria ſolvendi? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 15.

Contra matrem tutricem juramentum in litem, ſicut contra cæteros tutores, & curatores datur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 14.

Et Vid. *Juramentum.*

Sed contra matrem exquiſita ratio locum non habet, ibid. *d. n.* 14.

De confeſſione matris, Vid. *Confeſſio.*

Mater tutrix, ſeu curatrix an vigeſſimam fructuum in bonis filiorum habeat? Vid. *Decima.*

An pro debito tutelæ carcerari poſſit, Vid. *Carcer.*

An dotis reſtitutio per exceptionem non redditæ rationis impediatur? Vid. *Dos.*

Mater tutrix procuratorem in cauſis filiorum conſtituere poteſt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 19. *n.* 15.

Vid. *Procurator.*

Mater tutrix ſibi dotem conſtituere nequit, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 22. *n.* 43.

Vid. *Solutio.*

MATRIMONIUM.

Adverſus vagas libidines medicamentum eſt, *R.* 3. *n.* 32. *&* 33.

Princeps non poteſt compellere ſubditos ad contrahendum cum certa perſona, niſi bono communi expediret, vel in donatione bonorum Regiæ coranæ hanc conditionem apponat, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 10. 62. 63. *&* 64.

Matrimonium putativum quid ſit, & ejus effectus, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 8. *Cum ſeqq. &* *t.* 3. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 53. & quæ requirantur, *d. l.* 1. *c.* 4. *n.* 39. *Cum ſeqq.*

Matrimonium clandeſtinum quid ſit, & ejus effectus? Ibid. *n.* 25. *Cum ſeqq. d. t.* 2. *l.* 1. *c.* 2.

De jure civili matrimonium inter ſervos conſiſtere non poterat, neque inter ſervum, & liberum, ſecus de jure canonico, cujus diſpoſitio in hac materia ſervanda eſt, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 3. *n.* 44. *&* 45.

Papa quando diſpenſare poteſt in radice matrimonii, quæ ad hoc requirantur, quando hoc facere cenſeatur, & qui effectus reſultent? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 87. *uſq. ad* 177.

Matri-

Matrimonium ratum non consumatum per professionem factam in Religionem dissolvitur, *t. 2. l. 1. c. 6. n. 98.*

Quando consumatum dicatur adhoc, ut communicatio bonorum detur? *t. 2. l. 1. c. 11. n. 91. & 92.*

Copula carnalis quomodo in hoc casu probetur? Ibid. *n. 93.*

Matrimonium habetur pro consumato, si per maritum non stetit, sed per uxorem, quin eam cognosceret, ibid. *n. 94.*

Ob bonum publicum non attenditur libertas matrimonii, quod per accidens, & in consequentiam infringatur, *t. 2. l. 2. c. 1. n. 156.*

Bona non sunt de substantia matrimonii, & circa accidentia nec sæcularis disponere potest, ibid. *d. n. 156.*

Dupliciter in nostro Regno matrimonium contrahitur, vel sine ullo pacto, vel cum illo, primo modo omnia bona communicantur, sicut communicantur corpora, & quare? *t. 2. l. 1. c. 1. n. 3. Cum seqq. & l. 7. c. 8. n. 1.* & de qua communicatione, Vid. *Communio.*

Matrimonium etiam expræssa conjugum voluntate quo ad vinculum non dissolvitur, nisi per mortem, *t. 2. l. 6. c. 8. n. 16. & 17.*

An propter excomunicationem? Ibid. *n. 23. Cum seqq.*

An per ingressum Religionis, votum, ob sacros Ordines susceptos? Ibid. *n. 33. Cum seqq.* ubi an mulier maritum retrahere possit, ut sibi debitum reddat, ubi etiam de consensu mulieris?

An ob machinationem mortis alterius? Ibid. *n. 40. Cum seqq.* alios casus Vid. *Divortium.*

Propter furorem, vel affinitatem supervenientem non subvertitur *t. 2. l. 7. c. 4. n. 39.*

Matrimonium quando censeatur, contractum secundum consuetudinem juris communis, aut Regni? *t. 2. l. 7. c. 15. Per tot.*

Matrimonio contracto secundum jus commune, eoque soluto, quomodo divisio facienda sit? Vid. *Divisio.*

Bona non communicantur inter conjuges quando, constante jam matrimonio, pacto expresso, redirent ad contractum dotis, & arrharum, *t. 2. l. 6. c. 1. n. 147.*

Jus nostrum non impedit, ut matrimonia contrahantur juxta jus commune, *t. 2. l. 6. c. 1. n. 16. & 17.*

De matrimonio contracto, ut non extantibus liberis, bona dotalia sint, an etiam in casu, quo filii existant, dotalia judicentur? *t. 2. l. 7. c. 5. n. 10. & d. t. & l. c. 15. n. 22. & 27. & 28.* Vid. *Divortium, Dos, & Pactum.*

Matrimonium, & prolis in bonum publicum sunt, *t. 3. l. 4. c. 4. n. 28.*

Privilegia, seu beneficia ad favorem uxurantium introducta, an in bonum publicum sint, & latè interpetranda, ibid. *n. 4. 9. 14. 20. 21. 42. 44. & 50. & Per tot.*

Pubes curatore carens matrimonium contrahere potest, *t. 3. l. 5. c. 7. n. 12.*

Ità etiam curatorem habens si 14. annos vel fœmina 12. habeat, *t. 3. l. 5. c. 8. n. 62. & 63.*

Impubes verò non nisi malitia ætatem suppleat, ibid. *n. 13. d. c. 7. & t. 3. l. 4. c. 3. n. 147. & t. 3. l. 5. c. 8. n. 62. & 63.*

Mulieres citius in matrimonio collocare expedit, quod officium Judicis Orphanorum, & tutorum est, *t. 3. l. 5. c. 17. n. 1. & 2.*

In quo Judices, & tutores prudenter se gere debent minores non jungendo cum personis prohibitis, ibid. *n. 3.*

Licèt libertas matrimonii impedire nequeat, modificari tamen potest ratione certarum personarum, locorum, & temporis, ibid. *n. 3. & 4.* ubi quid Princeps possit? *& n. 25. & seqq.*

Tutor, vel curator de jure civili, nec ejus filius, aut nepos cum pupilla matrimonium contrahere potest, licèt jure canonico posset, ibid. *n. 5. & 6. & 24. & d. t. 3. l. 4. c. 10. n. 72. & d. t. 3. l. 6. c. 14. n. 3.*

Contractum tamen non vitiatur, sed tutor punitur, ibid. *d. t. 3. l. 5. c. 17. n. 7.*

Pater etiam, aut frater tutoris contrahere non possunt, ibid. *n. 11.*

Sed si testator in testamento contrarium ordenasset, impune contrahere possunt, ibid. *n. 12. & n. 24.*

Vel si pater puellam desponsasset, ibid. *d. n. 12.*

Ita avus tutor, aut curator neptem nepoti ex altero filio in matrimonio collocare potest, ibid. *n. 13.*

Vel postquam tutor rationes reddit, & quadrienium ad restitutionem translatum esset, ibid. *n. 14.*

Alii casus, in quibus tutor pupillam ducere possit? Ibid. *à n. 15.*

Tutor etiam pupillam adultam in uxorem tradere nequit illi, qui ad rationem ipsi pupillæ obligatus est, ibid. *n. 23.*

Nisi pater contrarium disponeret, ibid. *n. 24.*

Nec cum judicibus Orphanorum tum forensibus, tum illiteratis, vel aliis quibuscunque magistratibus temporalibus pupillam in matrimonio collocare non debent, & si aliter fiat etiam Judices puniuntur, ibid. *à n. 25.*

Nec cum filiis, aut Judicum nepotibus, ibid. *n. 28.*

Judices temporales, nec se, nec filios suos in provinciis suis matrimonium contrahere possunt, ibid. *à n. 25.*

Filias tamen in matrimonio ibi collocare possunt, ibid. *n. 29.* ubi etiam de neptibus.

Quando Judex in loco suæ jurisdictionis matrimonium contrahere possit? Ibid. *n. 30.*

An

An ſponſalia contrahere poſſit ? Ibid. *n.* 33.
Tutor ſine authoritate Judicis Orphanum, aut Orphanam matrimonio tradere non poteſt, & ſub quibus pœnis ſi aliter fiat ? Ibid. *n.* 31.
Quid ſi matrimonium invalidum ſit, vel ſponſalia tantum contrahant ? Ibid. *n.* 32. *&* 33.
Quando Judicis authoritas neceſſaria non ſit ? Ibid. *à n.* 34.
Quid Judex inquirere debeat, ut licentia ad matrimonium contrahendum concedat ? Ibid. *à n.* 50. *& ſeqq.*
Siquis alius præter tutorem aut curatorem minorem ad contrahendum matrimonium induxerit, ac deceperit, ad quid teneatur? Ibid. *à n.* 38.
Et qui ſi per ſe minor 20. annis matrimonium contrahat, quibus pœnis ſubjiciatur ? Ibid. *n.* 41. *& ſeqq.*
Quam pœnam incurrat maior minorem curatorem habentem in uxorem ducens ? Ibid. *à n.* 42. *& ſeqq.* ubi ampliationes invenies.
De dote conſtituenda à tutore, & Judice pro puella in matrimonio collocanda ? Ibid. *à n.* 61. & Vid. *Dos.*
Vid. *Sponſalia, & Pactum.*

MEDICUS.

Æquè delinquit omittendo medicinas utiles, atque dando malas, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 144.
An cum infirmo contrahere poſſit, ab eo inſtitui hæres ? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 163. *Cum ſeqq.* Vid. *Contractus, & Teſtamentum.*
Durante infirmitate, prohibitum eſt medico, cum infirmo contrahere, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 18.

MELIORAMENTA.

Melioramenta reſarcire tenentur fratres dotata afferenti bona meliorata ad collationem, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 11. *n.* 64.
Melioramenta in bonis Regiæ coronæ quando, & quomodo dividi poſſunt inter hæredes ? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 7. *n.* 77. *Cum ſeqq & l.* 3. *c.* 8. *n.* 12.
Melioramenta facta in emphyteuſi dividenda ſunt, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 117.
Melioramenta ad diviſionem ſpectant, ſive ſit inter deſcendentes, ſivè tranſverſales, cæteroſque hæredes, cum bona propria ſint facientis ea melioramenta, & poſt illius mortis ad hæredes pertinent, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 2.
Quod etiam in factis in rebus alienis procedit dummodo impenſæ, & melioramenta utilia ſint, ibid. *n.* 3.
Quanvis expendens, ſeu meliorans poſſeſſor malæ fidei ſit, ibid. *n.* 4.
Licèt nanque poſſeſſor malæ fidei melioramenta in re aliena non faciat ſua, tamen impenſas repetere poteſt, ibid. *n.* 5. de quo Vid. *Expenſæ.*
Et quando melioramenta neceſſaria ? Ibid. *n.* 82. *Cum ſeqq.* ubi de aliis inpuncto.
Re meliorata perempta, melioranti non ſuccurritur, etiam ſi poſſeſſor bonæ fidei ſit, niſi dominus ſit, vel in judicio univerſali familiæ erciſcund; ſeu petitionis hæreditatis, ibid. *n.* 8. *Cum ſeqq.*
Melioramenta in bonis emphyteuſis facta in diviſionem veniunt, quod ampliatur, ibid. *à n.* 13. *uſq. ad n.* 20.
Et limitatur, ibid. *n.* 15. *& à n.* 21. *uſq. ad* 28.
Pro melioramentis retentio competit, ibid. *n.* 20.
Ita melioramenta in maioratibus facta ad diviſionem pertinent, ibid. *n.* 29.
Licèt inſeparabilia, & intrinſeca ſint, ibid. *n.* 32.
Et competit retentio, executio impeditur, & melioramentorum exceptio in propriis actibus admittitur, uxori etiam meliorantis retentio competit ? Ibid. *n.* 34. *&* 35.
Retentio ſolum in re meliorata competit, ibid. *n.* 36.
Quando in melioramentis meliorans maioratum conſtituere poſſit ? Cum diſtinctione reſolvitur, ibid. *n.* 30. *&* 31.
In meliorationibus an executio fieri poſſit? Ibid. *n.* 33.
In quibus caſibus melioramenta facta à poſſeſſore maioratus ad diviſionem non pertineant ? Ibid. *n.* 37. *Cum ſeqq.* ubi de ſpoliante, & denuntiatione facta nè meliorationes fiant.
Et quando veniant melioramenta in rebus dotalibus facta ? Ibid. *n.* 40.
Et quando ab uſufructuario ? Ibid. *n.* 41. *& t.* 1. *l.* 4. *c.* 2.
Et Vid. *Uſusfructuarius.*
Et quando, ab Epiſcopo, Prælato, clerico, aut beneficiato ? Ibid. *n.* 42. *d. t.* 2. *l.* 3. *c.* 8.
Quando, à depoſitario ? Ibid. *n.* 43.
Quando ab hærede de reſtituendo gravato? Ibid. *n.* 44.
Quando ab emptore re vendita avocata ? Ibid. *n.* 45.
Quando à conductore, inquilino, ſeu colono? Ibid. *n.* 46. *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 73. ubi quod expelli non poſſunt.
Quando à poſſeſſore virtute adjudicationis, ſeu ſubhaſtationis nullæ ? Ibid. *n.* 47. *d. t.* 2. *l.* 3. *c.* 8.
Quando ab hærede ? *n.* 48.
Quando ab habente rem communem? Ibid. *n.* 49.
Quando à tutore, adminiſtratore, aut negotiorum geſtore, & procuratore ? Ibid. *n.* 50.
Quando à divite, Ibid. *n.* 51.
Quando à ſocio ? Ibid. *n.* 52.
Quando à creditore ? Ibid. *n.* 53.
Et expendente in paſcendis alienis animalibus, & expendente, & meliorante fundum oneri Miſſarum ſubjecto ? Ibid. *n.* 54. *&* 55.
Meliorationes ſemel diviſæ, jam amplius à ſequentibus poſſeſſoribus non dividuntur, nec eorum pretium prætendi poteſt, ibid. *n.* 56.

Valor melioramentorum quomodo consideratur, & secundum quod tempus attendatur? Ibid. *n.* 57. *Cum seqq.* ubi quod sunt solvenda respectu minoris valoris.
Melioramenta naturalia in divisionem non veniunt, ibid. *n.* 60.
Quæ melioramenta industrialia sint? Ibid. *n.* 61.
Alia sunt negativa, quæ consistunt in sola cultura agri, alia positiva, quæ consistunt in plantationibus arborum, ibid. *n.* 62.
Negativa ratione expensi in colendo agrum antea incultum, solvuntur: positiva ratione expensarum in plantando, & creando; ita ut non restituatur quantum arbores tempore restitutionis valent, ibid. *n.* 63.
Meliorationes voluntariæ in vito domino non solvuntur, sed solum abrasionem permittere debet, ibid. *n.* 64.
Quæ sint voluntariæ? Ibid. *n.* 65. *Cum seqq.* ubi exempla afferuntur, & ubi etiam declaratur quando solvi debeant?
Nec solvuntur, nec in divisionem veniunt, eaque possessor de jure facere debet, de quo exempla afferuntur, ibid. *n.* 72. *Cum seqq.*
Sed facta ad perpetuam rei utilitatem solvenda sunt? De quo exempla, ibid. *n.* 76.
Ita facta in reficiendo ædificio sine culpa collapso, ibid. *n.* 77.
Ita obligationes utiles quatenus rem fructuosiorem reddunt, & quæ hæ sint? Ibid. *n.* 77. & 78.
An in expensis utilibus electio competat domino, aut permittendi abrasionem, aut solvere? Ibid. *n.* 79. *Cum seqq.* ubi de domino paupere.
Meliorationes factæ colligendorum fructuum gratia quando solvendæ, aut non? Ibid. *n.* 85. & 86. & *t.* 2. *l.* 8. *c.* 10. *à n.* 23.
Ut attendantur peti debent, ac probari, & quibus modis probentur, quibus testibus, & an per arbitros? Ibid. *n.* 87. *Cum seqq.*
Melioramenta an, & quando compensari debeant cum fructibus? Ibid. *n.* 95. *Cum seqq.*
Fructus meliorationum nunquam in compensationem veniunt, & quare? Ibid. *n.* 98. & 99.
Meliorationum retentio an, & quando per depositum evitetur, & quando sine illo, & an habeat locum cautio fideijussoria, & an depositum factum melioranti tradi debeat? Ibid. *n.* 100. *Cum seqq.*
An restituta re meliorata actio competat ad repetendas res melioratas? Ibid. *n.* 106. & 107.
Retinens rem melioratam ob meliorationes non solutas, quos fructus interim perceptos compensare debeat? Ibid. *n.* 108.
Mulier ratione meliorationum in capite casalis, & bonorum alienorum possessione manet, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 12. *n.* 23.
Minor ad restitutionem melioramentorum tenetur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 92.
An exceptione melioramentorum executio divisionis chartæ impediri possit? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 10. *à n.* 1. & *Per tot.*
Executio sententiæ per exceptionem melioramentorum impeditur, ibid. *n.* 3.
Vid. *Manutentio, & Retentio.*

MEMORIA, OBLIVIO.

Memoria hominis labilis, & fragilis est, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 52.
Inconstans, ac infirma est, ibid. *n.* 54.
Omnium habere memoriam, & penitus in nihilo peccare potius divinitatis, quam humanitatis est, ibid. *n.* 53.
In factis, dictisque arduis, & horrendis oblivio nunquam præsumitur, ibid. *n.* 57.
Nec in facto proprio nisi post 10. annos, ibid. *n.* 58.
Aliquando verò post bienium oblivio præsumitur, ibid. *n.* 59.
In sene infirmo, vel multis negotiis implicato per annum, mensem, vel diem oblivio præsumitur, attenta qualitate negotii, & personæ, ibid. *n.* 60.
Aliquando unus dies sufficit, ibid. *n.* 61.
Aliquando Judicis arbitrio relinquitur, ibid. *n.* 57.
Nemo salutis æternæ immemor præsumitur, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 49. & *d. l. c.* 6. *n.* 25.

MENDACIUM, MENDAX.

Pœnæ mendacii quæ sint? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 35.
Mendacium est si christianum dicere, & operas Christi non facere, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 154.
Impuberes ad mentiendum faciles sunt, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 30.
Minor mendaciter se maiorem dicens restitutione non gaudet, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 18. *n.* 30. & 31. & 37.
Mulier asserens bona non esse dotalia ad aliquem decipiendum actione caret, ibid. *n.* 32.
Hæres negans talem esse beneficio inventarii non juvatur, ibid. *n.* 33. & *t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 56. & Vid. *Hæres, & Inventarium.*
Debitor dubitum negans beneficio cessionis non juvatur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 18. *n.* 34. & *t.* 1. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 46. Vid. *Cessio.*
Nobilis ignobilem dicens nobilitatis privilegio caret, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 18. *n.* 35. & Vid. *Nobilis.*
Possessor negans possessionem, ejus commodis privatur, ibid. *n.* 36. & *t.* 2. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 56. & Vid. *Possessor.*
Vid. *Negans.*

MEENSURA.

Debitor frumenti ad mensuram, juxta mensuram loci contractus, non traditionis tenetur, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 100.

MENTECAPTUS.

Vid. *Furiosus.*

MERCATOR, MERCATURA.

Mercatores qui sint? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 65. & *t.* 5. *l. unic. c.* 5. *n.* 28.
Mercatores, & omnes alii, qui gabelas solvunt de

de emptionibus, & venditionibus rationem reddere tenentur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 53.
Mercatori dicenti se furtum, ruinam, naufragium passum fuisse, an credatur? *t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 22. ubi negativè, & quod intra annum dotali damno fidem facere debet.
Mercaturam tutor nomine pupilli exerceri non tenetur, sed exercens pupillo acquirit, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 78. Vid. *Acquisita.*
Ex percepto tamen testatoris ad negotiandum obligatus esse potest, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 11.
Mercatura, & comercium quintum elementum Reipublicæ est, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 12. & *t.* 4. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 69.
Sivè terrestia, sive maritima utilissima reipublicæ, & favenda sint, ibid. *n.* 13. *d. t.* 4. *l.* 3. *c.* 1. & *d. t. l.* 8. *c.* 1. *n.* 69.
Mercator, licèt immobilia non possideat, an carcerari possit? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 54.
Ars negotiandi magis ex ipso rerum usu, quam ex vicioso studio comparatur, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 149.
Quæ de favore reorum tradita sunt inter mercatores maximè procedunt, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 65.
Causæ mercatorum de plano, & æquo, remotis apicibus, & subtilitatibus juris tractari debent, ibid. *n.* 66.
Ad eorum judicium remitti debent, ibid. *n.* 67. & *t.* 4. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 54.
Atestationibus extra judicialibus mercatorum standum est, ibid. *n.* 68. *d. t.* 4. *l.* 8. *c.* 1. ubi declaratur.
Chirographis mercatorum mercaturam respicientibus creditur, & per assignationem decem dierum in eis procedi potest, licèt legis summa excedatur, ibid. *n.* 70.
Ita de consuetudine mercatorum chirographa etiam negotium non respicientia, ibid. *n.* 73. & 74.
Mercatorum puncti, lineæ, & cifræ pro instrumentis habentur, in quibus rigor juris non adhibetur, sed sola veritate inspecta, proceditur, ibid. *n.* 70. & 71.
Minor, seu pupillus ex percepto testatoris mercaturam communi nomine exercere potest, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 12. & 13.
Minori mercatori restitutio qua tali denegatur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 188. & *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 45. *n.* 36. & *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 134.
Nec privilegium fori habet, *t.* 5. *l. unic.* c. 2. *n.* 53.
An contra mercatorem privilegium electionis fori competat? *t.* 5. *l. unic. c.* 5. *n.* 27.
Minor mercator de mutuo sub usuris tenetur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 45. *n.* 33.
An Judex minori ad mercaturam summam pecuniæ tradere possit? Ibid. *n.* 27.
Minor mercator super mercatura transigere potest, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 38.

MERETRIX.

Meretrix an privilegium fori electionis habeat, & adversus eam competat? *t.* 5. *l. unic. c.* 5. *n.* 24. & 25.
Meretrix quæ sit? Ibid. *d. n.* 24.
Vid. *Mulier.*

METUS.

Est contrarius voluntati, & libertati, *t.* 2. *l.* 5. 7. *n.* 13.
An testamentum metu factum sit nullum? Ibid. *n.* 18. *Cum seqq.* ubi plures casus invenies, in quibus intervenire metus dicitur; & ibi etiam invenies metum reverentialem, & metum maritalem, & super hoc quæstiones.
Metus est dificilis probationis, quot, & quibus testibus probetur, & an ex confessione testatoris? Ibid. *n.* 61. *Cum seqq.*
Vid. *Protestatio.*

MILES.

Qui tanquam milites habeantur? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 88. 89. & 100.
Privilegio militum Marchiones, & Comites gaudent, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 11. *n.* 67.
Infans miles fieri potest, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 39.
Sed minor 18. ann. in mandato Regis, ut ex unaquàque domo unus ad bellum vadat, non comprehenditur, ibid. *n.* 78.
Pupillus minor miles ante pubertatem fieri non potest, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 26.
Milites ignorantia juris excusantur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 21.
Milites, & quales tutores esse possint? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *à n.* 99. ubi de veteranis, dimissis, & in Sacro Palatio militantibus, & de militibus multa obiter notantur.
Hæreditatem addiens sine inventario ultra vires tenetur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 45.
Miles tam ex die certo, quam usque ad diem hæredem instituere potest, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 149.
An patrem exheredare possint? Vid. *Pater, & exhæredatio.*
De testamento militari? Vid. *Testamentum militare.*
De substitutione militari? Vid. *Substitutio militaris.*
Miles in codicillis hæreditatem directè dare, & adimere potest, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 17. *n.* 27.
An contrahat domicilium animum manendi non habens? Vid. *Domicilium.*
Miles coram suo Judice pro gestis rationem reddere debet, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 54.
Contra milites an minor privilegium fori habeat? *t.* 5. *l. unic. c.* 2. *n.* 40.
Nec persona miserabilis? *d. t.* 5. *l. unic. c.* 6. *n.* 4. & *n.* 22.
Milites privilegio fori renuntiare non possunt, *t.* 5. *l. unic. c.* 2. *n.* 41.
Milites ante sententiam, seu executionem debitorem

bitorem ſui debitoris convenire poteſt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 7. *n.* 21.

MINIMA, PARUM, NIHIL.

Minima non ſunt in conſideratione, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 36.

Nihil, & parum æquiparantur, ibid.

Ex modica tranſgreſſione nemo punitur, ibid. *n.* 36.

Parum tranſgrediens non vituperatur, ibid. *n.* 37.

Minimum non comprehenditur in ſtatuto generaliter, & indiffinitè loquente, ibid. *n.* 36.

A minimis etiam ad docendum, vel diſcendum incipiendum eſt, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 14. *n.* 17.

MINOR.

Minores infirmi judicii ſunt, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 33.

Minor dicitur non tantum pupillus, ſed etiam impubes, & Infans, & omnes utriuſque ſexus uſque ad 25. annos completos, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 1.

Uſque ad 25. annos imprudens præſumitur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 190.

Minor prudens, & ſagax quando dicatur, ibid. *n.* 178.

Minor mitius puniendus eſt, ibid. *n.* 191.

Pubertati proximus quando deportari poſſit? *t.* 3. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 20.

Minor ſine proviſione relinquendus non eſt, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 21.

Minoribus 25. annis puberibus curatores dantur, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 1. & *d. t. l.* 5. *c.* 9. *n.* 1. & *d. t. l.* 4. *c.* 2. *à n.* 5.

Impuberibus etiam aliquando curator datur, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 4.

Minor pubes de jure communi plenam adminiſtrationem rerum ſuarum habebat, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 5. & 6. ubi quid apud nos.

An minor invitus curatorem accipere debeat? Vid. *Curator*, in verſ. *Quibus dari poſſit.*

Minores litigantes inviti curatores recipiunt, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 15.

Sed minori actori non datur, niſi eum petat, ibid. *n.* 16.

Contrarium, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 103.

Minori curator dandus, quando rationes dantur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 8. & *d. t.* 4. *l.* 2. *c* 5. *n.* 19.

Minori etiam abſenti, & contumaci curator dandus, ne acta illuſoria fiant, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 55. & *d. t. l.* 5. *c.* 8. *n.* 35.

Minor quando contumax fiat? *t.* 3. *l.* 4 *c.* 10. *n.* 14.

MINOR CURATOREM HABENS.

Minor curatorem habens pupillo, & prodigo comparatur, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 2. & *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 1. ubi quod hæc comparatio ad actus viventium procedat.

Nullum contractum, aut obligationem in ſui præjudicium contrahere poteſt, ibid. *d. l.* 5. *c.* 8. *à n.* 2. & *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 107. & *d. t. l.* 3. *c.* 10. *n.* 3. & *t.* 3. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 53. & *t.* 6. *l.* 6. *c.* 7. *n.* 19. & *ſeqq.*

Cum per adjunctum curatorem minori adminiſtratio adempta ſit, ibid. *n.* 3. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 8.

In judicio nec activè, aut paſſivè ſtare poſſunt, ibid. *n.* 4. & *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 3. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 6. *n.* 25.

Nec actor ei reſpondere tenetur, *d. c.* 8. *n.* 48.

Tum in cauſis civilibus, tum criminalibus, tum Eccleſiaſticis, tum beneficialibus, ſive actor, ſive reus ſit, *t.* 3. *l.* 5. *d. c.* 8. *n.* 32. & 33.

Et aliter acta geſta in præjudicium minoris nulla ſunt, ibid. *n.* 34. & *à n.* 46. ubi declaratur, & *t.* 3. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 40. Vid. *Nullitas, & Sententia.*

Nec ad alimenta petenda, niſi periculum detur, in mora, ibid. *n.* 36. & 37. *d. l.* 5. *c.* 8. ubi de minore curatore carente, & *n.* 74.

An coram arbitris ſtare poſſit? Ibid. *n.* 38.

An juriſdictionem prorogare? Ibid. *n.* 38.

An procuratorem conſtituere? Ibid. *n.* 49. & *à n.* 85. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 7. *n.* 21.

Vid. *Procurator.*

Minor tutore authore in judicio tum civili, tum criminali, ſeculari, vel Eccleſiaſtico eſſe poteſt, ibid. *n.* 50. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 8.

Meliorem tamen ſuam conditionem faciens in judicio ſine tutore eſſe poteſt, ibid. *n.* 51.

Ita in omnibus cauſis, in quibus pro maiori habetur, ibid. *n.* 69. & *t.* 5. *l. unic. c.* 11. *n.* 2.

Ita quando ad diviſionem provocatur, ſed ſolus provocare nequit, ibid. *n.* 71. & 72. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 8.

Ita quando de thoro violato agit, ibid. *n.* 73.

Vel de libero homine exhibendo, ibid. *n.* 74.

Vel de venia ætatis impetranda, ibid. *n.* 75.

Ita in caſtrenſibus, vel quaſi, ibid. *n.* 77.

Vel quando cum juramento ſe maiorem affirmavit, dolo adverſarii ſecluſo, vel ſimplicitate minoris, ibid. *n.* 76.

Ita in beneficialibus, ibid. *n.* 78. ubi quare, & *n.* 81.

Vel in cauſis ſpiritualibus, & ab eis dependentibus, ibid. *n.* 79. & 80. ubi an reſtituatur, & *n.* 81.

Ita in matrimonialibus, ibid. *n.* 81. & 82. ubi an reſtituatur.

Vel quando ſummariè agitur de plano, & ſine judicii figura, ibid. *n.* 82.

Ita in executivis, liquidatione excepta, ibid. *n.* 83. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 43. *n.* 76.

Et in ſpolii cauſa, ibid. *n.* 84. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 8.

Ita in cauſa de retinenda, & manutenenda poſſeſſione, ibid. *à n.* 85. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 43. *n.* 75. & *d. l. c.* 44. *n.* 15.

Et quid ſi in hujuſmodi cauſis conveniatur? Ibid. *n.* 90. *d. c.* 8.

Minor per ſe, vel per procuratorem, curatorem ſuſpectum accuſare poteſt, ibid. *n.* 97.

Minor ſimul, cum curatore citandus eſt, ibid. *n.* 95. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 7. *à n.* 49.

Vid. *Citatio.*

Si ſententia nulla juſta appareat, minor non auditur, ibid. *n.* 92. *&* 93. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 8.
Minor falſis allegationibus circumventus falſitate detecta ſententiam ipſo jure nullam dicere poteſt, abſque teſtitutionis indigentia, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 14. *n.* 3.
An, & quando de calumnia jurare teneatur? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *à n.* 109. *& t.* 5. *l. unic. c.* 13. *Per tot.* ubi de aliis juramentis.
Vid. *Juramentum.*
Vid. *Judicium*, *Nullitas*, *& Sententia.*
Minor curatorem habens nec cauſa mortis donare poteſt, ibid. *n.* 5. *& 6.*
Nec donare inter vivos, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 7. *& d. l. c.* 6. *n.* 24.
Vid. *Donatio.*
Nec maioratum per contractum inſtituere, etiam cum curatore, ibid. *n.* 7. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 28.
Vid. *Maioratus.*
Nec authoritatem, ſeu licentiam, ut emphyteuſim alienare poſſit, quæ cum tutore ſolum concedere poteſt, & ad id curator requirendus, ibid. *n.* 8. *& 9. d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. ubi quid in minore.
Nec emphyteuſim conſtituere, ibid. *n.* 27.
Vid. *Emphyteuſis.*
Nec aliquem de feudo inveſtire, niſi cum juramento, ibid. *n.* 10.
Vid. *Feudum.*
Nec bona caſtrenſia, aut quaſi caſtrenſia alienare, ibid. *n.* 11.
Vid. *Alienatio.*
Neque etiam cum curatore ad emphyteuſim nominare ſtatim dominium transferendo, ibid. *n.* 12. ubi quid in pupillo.
Nec emphyteuſim renuntiare, ibid. *n.* 21.
Et Vid. *Emphyteuſim.*
An cum fiſco, vel Principe contrahere poſſit? Ibid. *n.* 13. *& 14. & 16.*
Minor curatorem habens, & licentiam ad locandum, vel alienandum ſtabilia hypothecam pro obſervantia contractus facere nequit, ibid. *n.* 15.
Vid. *Hypotheca.*
Nec dotem promittere, niſi ex cauſa neceſſaria, ibid. *n.* 17. *& t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 11.
An ſibi conſtituere dotem poſſit, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 13.
Recipiens dotem ſine curatore obligatur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 68.
Vid. *Dos*, *& Matrimonium.*
Nec poſſeſſionem alienare, licèt eam acquirere poſſit, ibid. *n.* 18. *& à n.* 85. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *& t.* 3. *l.* 6. *c.* 44. *n.* 3. ubi de maiore infante.
Vid. *Poſſeſſio.*
Nec hæreditatem adire, vel repudiare, ibid. *n.* 19. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 8.
Vid. *Additio.*
Nec actionem cedere, ibid. *n.* 20.
Nec ſe obligare in contractu ab obligatione anteceſſoris dependenti, ibid. *n.* 22.
Nec ex mutuo tenetur, ibid. *n.* 23.
Vid. *Mutuum.*
Nec ex ludo, ibid. *n.* 24.
Nec ex fideijuſſione, ibid. *n.* 25.
An pro procuratore in judicio fidejubere poſſit? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 7. *n.* 23.
Nec locare, aut conducere poteſt, ibid. *n.* 26. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 8.
Ei lis denuntiare non poteſt, ibid. *n.* 27.
Quid ſi extra patriam contrahat? Ibid. *n.* 28. *& 29.*
Quid ſi cum altero minore contrahat, vel cum pia cauſa? Ibid. *n.* 30. *& 31.*
Nec juramentum adverſario deferre, ibid. *n.* 37.
Minor, & non tutor, aut curator jurare debet, ibid. *n.* 116. *& 117. & 118.*
Vid. *Juramentum.*
Nec in judicio confeſſionem facere, ibid. *à n.* 39. *& t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *à n.* 42. ubi latè.
Quid in negatione in judicio facta? *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 42.
An in examine curator interyenire perſonaliter debeat? Ibid. *n.* 34. *& ſeqq. & t.* 3. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 28.
Vid. *Confeſſio*, *Curator*, *Juramentum*, *& Poſitio.*
Nec, civiliter minor ſine curatore contrahens obligatur, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 12.
An, & quando ex adminiſtratione teneatur? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 67. *& 68. & t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 52. *& 64. & t.* 4. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 8.
Minor, tutore authore, poteſt gerere omnes contractus, per quos ad alienationem immobilium, vel mobilium, quæ ſervando ſervari poſſunt, non deveniatur, ibid. *n.* 50. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 8.
Ita ſine tutore quando ſuam conditionem meliorem facit, ibid. *n.* 51. *& 57.* ubi de pupillo, *& t.* 3. *l.* 6. *c.* 6. *n.* 1. *& 2.*
Vel factus locupletior fuerit, quo caſu civiliter, & efficaciter obligatur, ibid. *n.* 52. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. ubi idem de pupillo, *& t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 12.
Qui locupletionem probare debeat? Ibid. *n.* 53. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 8.
Ita obligatur quando ex re obligatio oritur, puta, in accipiendo emphyteuſim, tamen ſi læſus fuerit reſtituitur, ibid. *n.* 58. *& 59.* & Vid. *Emphyteuſis.*
Ita in quaſi contractibus obligatur, ibid. *d. n.* 59.
Ita quando minor contractus juraverit, ibid. *n.* 61. *& d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 7.
Quando matrimonium contrahere poſſint? Ibid. *n.* 62. *& 63. d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 8.
Vid. *Matrimonium.*
An teſtamentum, aut codicillum facere poſſint, & curatorem hæredem inſtituere, ibid. *n.* 64. *& d. t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 93. *& t.* 2. *l.* 5. *c.* 5. *à n.* 16.
Et Vid. *Teſtamentum.*

Minor ſine curatore ſepulturam eligere poteſt, *t. 3. l. 6. c. 16. n. 4.*
Vid. *Sepultura.*
Quid circa jus patronatus, beneficia, & officia? *t. 3. l. 5. d. c. 8. n. 56. & 66. & d. t. l. 5. c. 6. n. 45. & d. l. c. 7. à n. 36. & t. 3. l. 6. c. 6. n. 41.* & Vid. *Officium, & Præſentatio.*
Beneficium acceptare, & reſignare ſine tutore poteſt, ibid. *n. 79. d. t. 3. l. 5. c. 8. & t. 3. l. 6. c. 6. n. 41. & 42. & l. 6. c. 23. n. 12.*
Vid. *Renuntiatio.*
Minor ſine curatore obligari poteſt ex obligatione conſuetudinaria, & ſtatutaria, *t. 3. l. 5. c. 8. n. 67. & d. l. c. 7. n. 75.*
Mulctari, ac excomunicari poteſt, ſi contumax, & doli capax ſit, ibid. *n. 68. d. t. 3. l. 5. c. 8.*
Minor habens juriſdictione ſine tutore auditorem nominare poteſt, ibid. *n. 66.* in fine.
In omnibus caſibus, in quibus pro maiore habetur, contrahere poteſt, ibid. *n. 69.*
In voto ad inſtar maioris habetur, ibid. *n. 70.*
Et quid ſi curatorem abſentem habeat? Ibid. *n. 104.*
Minor in delictis obligatur, ibid. *n. 100. & 101.*
An contra eum abſentem procedi poſſit, ibid. *à n. 120.* & Vid. *Abſens.*
Ita pro patre à carceribus redimendo, ibid. *n. 105.*
Ad ſe liberandum curatore non indiget, ibid. *n. 106.*
Minor nec etiam de authoritate tutoris alienare poteſt, ibid. *n. 102. & t. 3. l. 6. c. 2. n. 6. & d. l. 6. c. 6. n. 3.*
Durante cura an minor alienationem revocare poſſit? *t. 3. l. 4. c. 10. n. 46.*
Quid ſi minor pro maiori reputabatur? *t. 3. l. 5. d. c. 8. n. 119.*
Vid. *Alienatio.*
Minor à tutela excuſatur, *t. 3. l. 3. c. 3. n. 18.*
Et ab omnibus publicis muneribus, ibid. *n. 19.*
Minor nec etiam de authoritate curatoris tutor eſſe poteſt, *t. 3. l. 5. c. 8. n. 103.*
Minor 20. annis de conſenſu partium, vel à Principe Judex delegatus dari poteſt, ibid. *n. 107. & t. 3. l. 5. c. 7. n. 34.*
Minor 16. annum habens in quacunque Religione profiteri poteſt, & ex profeſſione obligatur, abſque reſtitutionis ſpe, ibid. *n. 108. d. t. 3. l. 5. c. 8.*
An renuntiare in tali caſu bona, & jura poſſit? *t. 3. l. 5. c. 7. à n. 71. & t. 4. l. 8. c. 17. Per tot.* Vid. *Novitius, & Renuntiatio.*
Minor licèt curatorem habens ad tributa, & collectas, & ratione feudi tenetur, ibid. *n. 122. & 123. d. t. 3. l. 5. c. 8.*
Geſta à pupillo, ſeu minore, tutore, vel curatore authore valida ſunt, *t. 3. l. 6. c. 2. n. 1.*
Licèt minoris, vel pupilli conditio deterior fieret, niſi reſtituatur, ibid. *n. 2. & 3.*
Debitorem delegare poſſunt, ibid. *n. 4.*
Servum manumittere non poſſunt, niſi probata cauſa, ibid. *n. 5. & t. 3. l. 6. c. 6. n. 3.*
Cum ipſo curatore, ejus patre, filio uxore, & ſervo contrahere non poſſunt, ibid. *n. 8. & 9. d. t. 3. l. 6. c. 2.*
Ita quando negotium ad liberationem minoris tendit, ibid. *n. 10.*
Sed ad arguendum teſtamentum in quo curator datus eſt, hic authoritatem præſtare poteſt, ibid. *n. 11.*
Authoritas curatoris nihil valet, ſi juſtus curator non ſit, vel lis ſuper teſtamento, in quo datus, pendeat, ibid. *n. 23.*
Ita quando remotus curator eſt, ibid. *n. 24.*
Ita quando perperam authoritas tutoris adhibita eſt, ibid. *n. 25.*
Minor ſine curatore pecuniam credere, nec debitas ſolvere poteſt, *t. 3. l. 6. c. 6. n. 4. & c. 7. n. 20.* ubi contrarium.
Nec commodato obligari, ibid. *n. 5. d. t. 3. l. 6. c. 6.*
Nec opus novum nuntiare, ibid. *n. 6.*
Societatem quando contrahere poſſint, & ex ea obligentur, ibid. *à n. 29.*
Vid. *Societas.*
Minor curatorem habens an magiſtrum navi præponens teneatur? *t. 4. l. 7. c. 6. n. 22.*
Vid. *Nauta.*
Minor ſi maiorem ſe fingat, an obligetur? *t. 3. l. 7. c. 18. à n. 30.*
Vid. *Mendacium.*
Contractum ſine curatore nullum minor cum curatore approbare poteſt, *t. 3. l. 5. c. 8. n. 54. & ſeqq.*
Minor maior factus contractum ratificans obligatus, vel tacitè, vel expreſſè ratificet, ibid. *n. 60. & t. 3. l. 5. c. 11. & 136.*
Vid. *Ratificatio, & Reclamatio.*
Minor coram quo Judice convenire, vel conveniri poſſit, *t. 5. l. unic. c. 1. & 2. Per tot.*
Et Vid. *Forum, & Privilegium.*
Minor curatorem habens an carcerari poſſit, *t. 3. l. 4. c. 10. n. 17. & 18.*
Vid. *Carcer.*
Et ad negotia procurator eſſe poteſt, ſi 17. annum habeat, *t. 3. l. 5. c. 7. n. 31.*

MINOR CURATORE CARENS.

Minor maſculus decimo quartò anno complecto pubes fit, fœmina verò decimo ſecundò, quæ plenam pubertatem decimo quartò anno implecto conſequitur, maſculus poſt decimum octavum, *t. 3. l. 5. c. 7. n. 1.*
Et Vid. *Ætas, & Alimenta.*
Pubes curatorem non habens in pluribus à pupillo diſtat, quia tanquam pater familias omne contractum gerere poteſt, & ex illo obligatur, ibid. *n. 3. 5. & 6. & n. 18.*

In judicio tamen pubes curatore carens esse nequit, ibid. *n.* 6.
Nisi super contractu jurato lis mota sit, ibid. *n.* 10.
Et quando possit, vel non possit? Ibid. *à n.* 20. & Vid. supra de minore curatorem habente.
Pubes sub juramento contrahens multò fortius obligatur, ibid. *n.* 7. & 8. ubi an restituatur, & *n.* 9.
Donare causa mortis, & testamentum facere potest, absque dependentia tutoris, ibid. *n.* 11.
Vid. supra, quæ de minore curatorem habente dicta sunt, & Vid. *Testamentum.*
Ita matrimonium contrahere potest, ibid. *n.* 12. & 13. & Vid. *Matrimonium.*
Maioratum instituere tum in testamento, tum in contractu, ibid. *n.* 14.
Vid. *Maioratus.*
Hereditatem addire, vel repudiare, ibid. *n.* 15. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 31. *n.* 21. ubi de legato, & *t.* 2. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 30. & 31. ubi Vid. *Additio.*
Et pro debito carcerari, ibid. *d. n.* 15. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 7.
Vid. *Carcer.*
Pubes ex facultate patris, sine Judicis decreto bona etiam immobilia alienare potest, licèt facultas ex testamento nullo veniat, dummodo facultatem non excedat, ibid. *n.* 16. & 17.
An procurator, & nomine alterius in judicio esse possit? Ibid. *à n.* 29. ubi etiam an ad negotia?
Tanquam unus de collegio, seu universitate procuratorem constituere potest, ibid. *n.* 40.
An mercaturam exercere possit, & quatenus teneatur, & an in judicio esse possit pro mercatura, ibid. *n.* 33.
Vid. *Mercator.*
Quid si cum Principe contrahat? Ibid. *n.* 34.
Pubes contrahendo meliorem suam conditionem facere potest, ibid. *n.* 35.
Quæ beneficia acceptare possit, & in qua ætate? Ibid. *n.* 36. & 37.
An præsentare possit? Ibid. *n.* 38.
Vid. *Præsentatio.*
An scripturam suam recognoscere, ibid. *n.* 39.
Si dilicta committat puniendus est, & qua pœna? Ibid. *n.* 41. & 42. & *seqq.*
Immobilia, vel mobilia, quæ servari possunt, sine Judicis decreto, & authoritate curatoris alienare non potest, ibid. *n.* 45. & *seqq.* ubi quando possit vel non? & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *à n.* 22.
Licèt à Principe ad contrahendum habilis factus sit? Ibid. *n.* 57.
Et quid si Princeps fuerit? Ibid. *n.* 56. *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 7.
An ad favorem, alterius minoris? Ibid. *n.* 58. & Vid. *Alienatio.*
An solus adultus citari possit? Ibid. *à n.* 49.
Et Vid. *Citatio.*
Si instrumentum non edat, an à causa cadat? Ibid. *n.* 60. & *seqq.*
An quando de mendacio convincitur? Ibid. *n.* 62.
Et quando promissa non servat, ibid. *n.* 63.
An Judex, aut arbiter fieri possit? Ibid. *à n.* 64.
An Episcopi vicarius? Ibid. *n.* 65.
An merces ad creditum recipiens teneatur? Ibid. *n.* 66.
An, & quando bona aliena administrat ad rationes teneatur, & quando, ibid. *à n.* 67. & 74. *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 52. & 64. ubi de publica administratione, & *l.* 6. *c.* 3. *n.* 8.
Vid. *Nauta.*
Minor curatore carens juramentum deferre nequit, *t.* 3. *l.* 5. *d. c.* 7. *n.* 69.
Minor si in Religionem ingredi velit quas renuntiationes facere potest, & an eas revocare valeat? Ibid. *à n.* 71. & *t.* 4. *l.* 8. *c.* 17. *Per tot.* & Vid. *Novitius*, & *Renuntiatio.*
Quid in obligationibus statutariis, & ex præcepto testatoris, ibid. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 75.
Alia de minore curatore carente, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 12. *à n.* 12.

MINOR UXORATUS, VEL ÆTATIS Veniam habens.

Minores 25. annis maior autem 17. si uxoratus est, in judicio activo, & passivo stare possunt absque curatore, bonaque sua regere, ac gubernare, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 2. & *seqq.* ubi an administrari debeat, & *n.* 39. & 54. & ferè *Per tot.* ubi alia de minoribus uxoratis invenies, quo ad contractus, alienationes, judicia, & privilegia, & *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 9. *Per tot.* & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 29. & *d. t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 42.
Et Vid. *Alienatio.*
Minores uxorati à cura liberantur, ibid. *n.* 54. *d. c.* 4. & *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 9. *n.* 2. & 3.
Minores veniam ætatis impetrantes in judicio sine curatore esse possunt, ibid. *n.* 34. *d. t.* 3. *l.* 4. *c.* 4.
De minore sine Judicis licencia matrimonium contrahentis, Vid. *Matrimonium.*
Minor uxoratus, vel veniam habens quid circa contractus, & judicia facere possit, vel non? *d. t.* 3. *l.* 4. *c.* 4. *Per tot.* & *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 9. *Per tot.*
Vid. *Venia.*
Quando restitui possint, sicut cæteri minores, Vid. *Restitutio.*

MINOR QUATENUS EX FACTO Curatoris obligetur, & agere possint?

Minor gesta per curatorem rata habere debet, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 42.
Ex facto curatoris actio in minorem utilis competit, & ei eadem acquiritur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 15. *n.* 3.
Cum curator legitimus administrator sit, ibid. *n.* 3.
Minor agere potest pro locatione à curatore facta, ibid. *n.* 5. & 6.
Et ex constituto, ibid. *n.* 7.
Ex emptione ex pecunia minoris facta, ibid. *n.* 8.
Ex credito de minoris pecunia, ibid. *n.* 9.

Minor

Minor nomina à tutoribus facta vel in totum approbare, vel reprobare debet, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 36.
Et quando generaliter in rebus minoris, hujus nomine contraxerit, ibid. *n.* 10. *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 15.
Et ex judicato in minoris favorem, ibid. *n.* 11.
Minor tenetur ex pecunia nomine suo curatori credita, ibid. *n.* 13.
Vid. *Mutuum.*
Ita quando curator negotia minoris utiliter gesserit, ibid. *n.* 15.
Ita quando curatoris mandato negotia minoris gesta sunt, ibid. *n.* 16.
Quatenus ex judicato teneatur? Ibid. *n.* 17. *& seqq.*
Adversus minorem quando executio dirigatur, ibid. *à n.* 23. ubi, & quando adversus curatorem? Et Vid. *Executio.*
Et quatenus ex dolo tutoris? Ibid. *à n.* 20. *& t.* 6. *l.* 6. *c.* 37. *n.* 14.
Et Vid. *Dolus.*
Quatenus ex contractu, & curatoris delicto obligentur? Ibid. *à n.* 25. *& t.* 3. *l.* 6. *c.* 15. ubi de judicio.
Vid. *Expensæ, & Lis.*
Quatenus curator teneatur? Ibid. *à n.* 29.
Vid. *Infans, Minor, & Pupillus.*
Cum tibi aliquid non inventum sub verbis, Infans, Minor, Orphanus, & Pupillus occurrerit, sub cæteris Indicis verbis quære.

MISERABILIS.

Reputatur patrem inutilem habens, *R.* 3. *n.* 8.
Miserabilium personarum sublevare gravamina rectissimi Judicis est, ibid. *n.* 52.
Persona magis est, quam res, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 7.
Miserabiles personæ censum solventes pro nullitate ejus fori electionem habent licèt actores sint, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 146. *& seqq.* ubi declaratur adversus quos locum habeat, vel non?
Miserabiles qui sint? Ibid. *n.* 150.
In concursu miserabilium qui miserabilior est præfertur, ibid. *n.* 153.
De privilegio miserabilium personarum latè, *t.* 5. *l. unic. c.* 4. *& 5. Per tot.*
Et Vid. *Privilegium.*

MISSA.

Missa dicenda in quo loco sit? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 10. *à n.* 16.
Ejus eleemosina à quo taxanda, & solvenda, si non fuerit designata, vel cursu temporis tenuis fiat? Ibid. *n.* 18.
Missarum certitudo quomodo debeat? Ibid. *n.* 21.

MODUS.

In omnibus rebus mos est servandus, *R.* 2. *n.* 199.
Modi impossibiles ab ultimis voluntatibus rejiciuntur, nisi aliquem finem honestum respiciant, vel animæ favorem, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 93. *& 94.*
Triplici modo modus considerari potest, & qui sint? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 153. *& 154.*

MOLENDINUM.

Habens molendinum commune, frumentum ulla detractione ibi molere potest, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 26.
In præjudicium, & detrimentum molendini superioris alicujus pupilli aliud fieri nequit, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 74.

MONACHUS.

Habitus monachum non facit, sed professio, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 87.
Monachus annuos redditus habere potest, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 61.
Similiter peculium nutu prælati amovibile, ibid. *n.* 62.
Quæ licentia justa esse debet, ibid. *n.* 63.
Et si subditi licentia prælati ad usus illicitos utantur graviter peccant, ibid. *n.* 64.
Monachus, & monialis alimentorum capaces sunt, ibid. *n.* 65.
Monachis alimenta danda non sunt, ut seculari more vivant, ibid. *n.* 66.
Religio alere monachos tenetur, ibid. *n.* 67.
Vid. *Alimenta.*
Vid. *Inventarium quo ad Judicem.*
An Equites Militenses, & trium Ordinum verè Religiosi sint? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 103. *Cum seqq.*
Monachus tanquam incorrigibilis expulsus an admittatur ad bona renuntiata ante ingressum? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 52.
Quid si ob morbum gallicum ejiciatur? Ibid. *n.* 53. *& seqq.*
Post quinquenium de nullitate, vel validitate professionis agi nequit, ibid. *n.* 54.
Ubi agitanda est quæstio de nullitate professionis? Ibid. *n.* 55.
Et cum assistentia ex definitorum expulsio fieri debet, ibid. *n.* 56.
Ob morbum gallicum professio nulla non est, ibid. *n.* 57.
Nec prætextu statuti Religionis non confirmatæ, ibid. *n.* 58.
In causa nullitatis professionis interesse habentes non citantur, ibid. *n.* 59.
Si post quinquenium à S. P. dispensatio impetretur de nullitate agi potest, ibid. *n.* 60.
Multa alia circa hoc quinquenium, ibid. *n.* 67. *& seqq.* & Vid. *Majoratus.*
De renuntiatione ab ingrediente religionem facta an, & quando valida sit? Ibid. *n.* 76. *& seqq. & t.* 4. *l.* 8. *c.* 17. *Per tot.* & Vid. *Novitius.*
Quando prætextu Religionis revocari possit? Ibid. *n.* 87. *d. t.* 2. *l.* 1. *c.* 10.
Et tandem multæ aliæ quæstiones circa hujusmodi renunciationes, ibid. pertractantur.
Monachus translatus de incapace Religione ad capacem possidendi an bona renunciata recuperet? Ibid. *n.* 105.

Per

Per translationem bona delata recuperat ad utilitatem secundæ religionis, ibid. *n.* 106.
Qui Monachi capaces, vel incapaces sint acquirendi tum ex testamento, tum abintestato? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 57. *Cum seqq.*
Quid in Monacho facto Episcopo? Ibid. *n.* 78.
An anullata professione Monasterium dotem restituere debet, licèt contrarium in pactum deductum esset, ibid. *n.* 63.
Crimen hæresis, vel læsæ Magestatis humanæ commissum à Monacho, monasterio nocet ad hoc, ut maioratus commoditates, quas monasterium ex persona monachi capiebat, confiscentur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 4. *n.* 51.
Successio maioratus quando conservetur, vel non apud Monasterium in vita monachi? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 8. *Cum seqq.*
An, & quando quis agere possit, ut successor maioratus, vivente possessore declaretur? Ibid. *n.* 88. *&* 89.
Monasterium loco filii non habetur, nisi in casibus à jure expræssis, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 17.
An pater sit hæres filii Religiosi? Vid. *Pater.*
Monachus professus in Religione sivè capaci, sivè incapaci testamentum antea factum revocare nequit, nec favore filiorum, aut monasterii, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 225. *&* 226. *&* *l.* 5. *c.* 5. *n.* 90. ubi 105. *Cum seqq.* quid inter ascendentes, & descendentes? Et Vid. *Testamentum, &* *l.* 5. *c.* 5. *à n.* 84. *Cum seqq.*
Monachi retinent jura sanguinis, ut fratribus abintestato succedant, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 38.
Secuta professione in Religioni incapaci possidendi, statim devolvitur successio maioratus, quia ad professum pertinebat, ita etiam successio aliorum bonorum, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 61. *&* 62. *&* *l.* 5. *c.* 15. *n.* 66. *&* 67. ubi quid in tertii præjudicium.
Patres societatis Jesu an testamentum facere possint? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 101.
Monasterium an, & quando substitutum excludat? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 9. *n.* 49. *Cum seqq.* hoc repete in verbo *Substitutus.*
Monasterium substitutum vulgarem an excludat? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 159.
Et Vid. *Substitutio vulgaris.*
Per professionem in Religione an statim debeatur fideicommissum etiam in præjudicium tertii? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 15. *n.* 66. *&* 67.
Facultas à Summo Pontifice Monacho ad testandum, concessa, ad codicillos extenditur, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 18. *n.* 35.
Societas non censetur renovata cum Monacho, cui interdictum est regulariter, contractus celebrare, & societatem; *t.* 2. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 15.
Monachus inter filios bona, eis tutorem dare nequit, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 27.
Monachus nullo modo tutor esse potest, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 158.
Nec dativus, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 44. ubi de regularibus, & de aliis Religiosis.
Monachus monasterio sine ejus mandato possessionem acquirere potest, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 42. *n.* 39.
Monachi, conversi ad Religionem, tertiari, eremite privilegio avocandi ad curiam habent, nec contra eos orphani, aut miserabilis persona privilegio avocandi utitur, *t.* 5. *l. unic. c.* 5. *à n.* 52.

MONASTERIUM.

Vid. *Monachus.*

MONETA.

Monetæ deterioratio ad quem pertineat? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 86. *&* 87. *&* 93. *&* *seqq.*
An administratori concursus? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 29.
Illi, quibus prohibitum est pecuniis uti ad diminutionem monetæ non tenentur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 11. *n.* 57.
Monetæ penes tutorem existentis periculum ad tutorem pertinet, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 37. *n.* 13.
Sed si in arca orphanorum existat, eorum periculo est, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 49.
Vid. *Periculum.*

MONETARIUS.

Monetarii, & officiales septem domuum, vulgò *das sete casas*, eisdem privilegiis gaudent, *t.* 5. *l. unic. c.* 1. *n.* 12.
An coram Judicibus orphanorum ab orphanis conveniri possint? Ibid. *d. n.* 12. *&* *d. l. c.* 6. *n.* 5.

MONIALES.

Recipi cum dote an de jure, seu de consuetudine sit? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 17. *n.* 15. *&* 16. ubi quando dos augeri possit, & multa de renuntiatione bonorum ante Religionis ingressum.
Vid. *Novitius.*
Si minor sororem pauperem dotare tenetur ad nubendum, ita ut monialis efficiatur tenetur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 17. *n.* 89.
Contra moniales, conversas in Religionem tertiarias orphanus, aut persona miserabilis privilegio avocandi ad curiam non utitur, cum prædictæ eodem privilegio utantur, *t.* 5. *l. unic. c.* 5. *à n.* 53.

MORA.

In mora est obligatus ad rationes reddendas certo tempore si in illo non reddet, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 61. & Vid. *Tutor.*
Debitor tritici, vini, & olei solvendi extra domicilium quando in mora constituatur, vel non? *t.* 4. *l.* 2. *c.* 10. *à n.* 54. *&* *t.* 4. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 110. *&* 111. ubi de mora in eligendo quod solvere velit.
Et quid quando labor ad transportandam speciem debitam, requirebatur? Ibid. *n.* 55. *d. t.* 4. *l.* 1. *c.* 2.
Interpellatio procuratoris quando debitorem in mora constituat? Ibid. *n.* 56.
Mora una regularis, altera irregularis est, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 49. *&* 51.

Morosus damnum subit, lucrum non sentit, ibid. *n.* 50.
Mora regularis interpellatione indiget, ibid. *n.* 51.
An sine petitione contrahatur? Ibid. *n.* 52.
Mora quando per diei lapsum contrahatur? Ibid. *n.* 53. & 54.
Quid in contractu conditionali? Ibid. *n.* 55.
Quid in obligatione jurata, vel dotis causa? Ibid. *n.* 56.
Quid in obligatione facti? Ibid. *n.* 57.
Quid in obligatione favorem Ecclesiæ respiciente? Ibid. *n.* 58.
Quid in minorum favorem? Ibid. *n.* 59.
Minor an in mora constituatur? Ibid. *n.* 60.
Per oblationem factam, etiam pupillo, præsente tutore, mora purgatur, ibid. *n.* 98.
Per interpelationem minori factam in mora non constituitur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 6. *n.* 10.
De interesse, vel damno debito ex moræ causa Vid. *Damnum*, & *Interesse*.
In mora debitor per juramentum constituitur, & de inferitu tenetur, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 43.
Mora sua unicuique nocere debet; *t.* 4. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 23.
Mora thesaurarii re ipsa inducitur, ex eo quod non solvitur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 11. *n.* 27.
In mora non est exceptionem non implementi habens, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 44.
Pupillo sine tutore non solvens in mora non constituitur, nec usuras debet, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 22. *n.* 58. & *seqq.* ubi declaratur.
Multa in jure sine Judicis decreto fieri prohibentur, quæ ob moræ periculum tutoribus, & curatoribus fieri non denegantur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 17. *n.* 37.
Conductor re integra pensionem offerens moram purgat, ut expelli ex hoc capite nequeat, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 84.
Mora defuncti ad hæredem, etiam minorem transit, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 53.
Hæres gravatus quando in mora restituendi fideicommissum dicatur, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 13. *à n.* 192.

MORBUS, MORBOSI, SEU INFIRMI.

Adversam valetudinem patientes, ut suis rebus superesse non possint, à tutela excusantur, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 137. & 139.
Nisi temporanea infirmitas sit? Ibid. *n.* 140.
Quod Judicis arbitrio remanet, ibid. *n.* 141.
Invicti ad testimonium dicendum venire non coguntur, ibid. *n.* 138.
Ante litem contestatam uti testes in domo sua examinari possunt, ibid. *n.* 138.
Quando pauperibus æquiparentur? Ibid. *d. n.* 138.
Morbus à quo probandus? Ibid. *n.* 138. & *t.* 5. *l. unic. c.* 5. *n.* 23.
Morbosi qui sint? Ibid. *n.* 139. & 141. *d. t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. & *t.* 5. *l. unic. d. c.* 5. *à n.* 23.
An privilegio variationis, & electionis fori gaudeant? Ibid. *n.* 138. *d. c.* 2. *t.* 3. *l.* 2. & *t.* 5. *l. unic. d. c.* 5. *n.* 23.

MORS.

Mors omnia solvit, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 9. *n.* 1.
Omnia delicta extinguit, ibid. *n.* 2. & *t.* 3. *l.* 8. *c.* 2. *n.* 26.
Concedentis beneplacitum morte expirat, ibid. *n.* 3. *d. t.* 2. *l.* 6. *c.* 9.
Similiter mandatum morte mandantis? Ibid. *n.* 4.
Vid. *Mandatum*.
Ita matrimonium, etiam quo ad vinculum, ibid. *n.* 6.
Et si maritus miraculosè resuscitatus fuerit ad conjugem superstitem redire non tenetur, ibid. *n.* 24. imò cum alia matrimonium contrahere poterit, in Religionem intrare, sacrosque ordines suscipere.
Ita beneficiatus miraculosè resuscitatus beneficium non recuperat, ibid. *n.* 25.
Ita Monachus ad Monasterium redire non tenetur, ibid. *n.* 26.
Condemnatus ad mortem resurgens miraculosè pœnam non patitur, ibid. *n.* 27.
Mors ex libro defunctorum probatur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 25.
Mors non parum fidei scripturis mortuorum addit, cum mors vim juramenti obtineat, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 44.
Quis mortem probare teneatur? *t.* 2. *l.* 4. *c.* 7. *à n.* 62.
Quis ex duobus in naufragio, aut incendio, seu bello prius mortuus præsumatur? Per casus declaratur, *d. t.* 2. *l.* 4. *c.* 7. *à n.* 62.
Vid. *Gradus*.

MOS.

Mores paremptum cum semine in filios transeunt, *R.* 1. *n.* 46. & 47. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 9.
Mores cum furtuna mutari non debent, *R.* 2. *n.* 225.
Ingenia puerorum tanquam agri sunt, ex quibus respublica fructus colligit, & sic interest, ut diligentissimè colantur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 1. *n.* 5.
Mores boni, & ingenia bona teneris ætatibus altius, & facilius imprimuntur, ibid. *n.* 13. & *d. l. c.* 4. *n.* 3. ubi multa circa hoc annotantur.
Mores puerorum à primo vitæ exordio componendi sunt, *t.* 3. *d. l.* 5. *c.* 1. *n.* 19. & *seqq.*
Ad id de disciplina exhortandi sunt, *t.* 5. *l.* 5. *c.* 14. *n.* 22.
Ex operibus, & studiis puerorum, eorum ingenia cognoscentur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 7.
Quorum genia à tutoribus, & Judicibus cognoscenda sunt, ut eos edoceant eam artem, ad quam aptiores sunt, & quare? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 14. *n.* 9.
De moribus potius, quam de bonis curandum est, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 27.

Boni mores, pluſquam divitiæ operantur, ibid. *n.* 28.
Morum nobilitas plus eſt, quam generis, ibid. *n.* 29.
Morum damna maiora ſunt, quam rerum temporalium, ibid. *n.* 30.
Melius eſt oculum perdere, quam bonos mores, & famam, ibid. *n.* 31.
Apud quos boni mores periclitari poſſunt, pupilli educandi non ſunt, ibid. *d.n.*31. *& ſeqq.*

MULIER.

Mulieres avariſſimæ ſunt, *R.* 3. *n.* 41.
Eis poteſtas danda non eſt, *R.* 3. *n.* 40.
A mulieribus quiſque ſe coſtodire debet, ibid. *d. n.* 40.
Imperium obtinere, & maritos imperantes imperare paria ſunt, *d. R.* 3. *n.* 39.
Mulier de ſua natura mendax, ac falax eſt, perjura, mutabilis, & doloſa, *t.* 1. *l.*2. *c.*6. *n.*10.
Mulieris judicium, & conſilium fragile, & falax eſt, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 3.
Mulier de iis rebus eſt, quæ ſervando ſervari non poſſunt, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 17. *n.* 1.
Mulieris appellatione puella viri potens continetur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 235.
Mulierum pauperum appellatione, quæ veniant? Ibid. *n.* 232.
Mulieris animi judicare, non eſt, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 3.
Ad Judice tutrix dari nequit, *t.* 3. *l.* 3. *c.*5. *n.*1.
A tutela legitima excuſatur, *t.* 3. *l.* 2. *c.*2. *n.*20.
Licèt agnata ſit, *d. t.* 3. *l.* 2. *c.* 4. *n.* 3. *&* 4.
Vel patrona, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 3.
Quæcunque mulier tutrix honoraria eſſe poteſt, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 45. *&* 46. ubi quæ honoraria tutrix ſit?
Fœmina per maritum tutelas exercere poteſt, ibid. *n.* 47.
An teſtis eſſe poſſit? Vid. *Teſtis.*
An in inventario? Vid. *Inventarium.*
Fœminis non magis ſuccurritur, quam aliis, niſi in caſibus à jure expreſſis, *t.* 1. *l.*3. *c.*5. *n.*7.
In omnibus pro forma inductis, vel rigorem judiciorum concernentibus, non juvantur, ibid. *n.* 8.
Hæreditatem addiens ſine inventario ultra vires tenetur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 46.
Mulier per falaciam ad alterum decipiendum, bona non eſſe dotalia aſſerenti non ſuccurritur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 18. *n.* 32.
An adverſus talem additionem reſtituatur? Ibid. *n.* 47. *& ſeqq. & d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 2.
Mulier minor reſtituitur in omni caſu, quo regulariter minores reſtituantur, *t.* 1. *l.* 3. *c.*5. *n.* 3. *&* 4.
Vid. *Ignorantia, Reſtitutio, & Uxor.*
Mulier non admittitur ad producendos alios teſteſt poſt atteſtationes publicatas, ibid. *n.* 9.
Mulier feudum intra annum, & diem non petens, illud amittit, ibid. *n.* 10.
Mulier an peritos conſulere teneatur? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 10. *&* 13.
An bonis cedere poſſit? Vid. *Ceſſio.*
Mulier exercitrix magiſtrum proponens ad reddendas rationes tenetur, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 6. *n.*18.
Quo in caſu valleano non juvatur, ibid. *n.* 19.
Mulier fidejubendo valleano juvatur, *t.* 2. *l.*7. *c.* 1. *n.* 28.
Mulier pro debito civili an incarceretur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 4. *à n.* 22. ubi de bona occultante in inventario, *& t.* 2. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 64.
Quid dotis favore? Vid. *Dos.*
Et Vid. *Carcer.*
Mulieres orphanæ ad quæ edocendæ ſint? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 31.
Mulieri luxurioſè viventi curator dandus eſt, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 20.
Hujus curatoris poteſtas, ibid. *n.* 43.
Mulier ſui honoris, & famæ prodiga, multò magis bonorum ſuorum erit, ibid. *n.* 21.
Vid. *Uxor.*

MULIO.

Vid. *Caupo.*

MUNUS MUNICIPES.

Municipes dicuntur, qui munera civilia capiunt, *R.* 1. *n.* 2.
Munus tripliciter in jure ſumitur, & quomodo? Ibid. *n.* 1.
Pro officio ſumitur in hoc opere, ibid. *n.* 2.
Aliud eſt publicum, aliud privatum, & de publico Author agit, ibid. *n.* 3.
Quatenus officium publicum deſcribatur? Ibid. *n.* 4.
Munera reipublicæ ſubire periculoſum eſt, ibid. *n.* 5.
Non eſſe deſideranda, ſed timenda, ac fugienda, pluribus exemplis demonſtratur, ibid. *n.* 6. *Cum ſeqq.*
Munera reipublicæ ſubens, omnium linguis exponitur, ibid. *n.* 21.
Munera ſubens libertatem amittit, ibid. *n.* 28.
Publici muneris poſſeſſio inſtabilis eſt, ibid. *n.*27.
Munera publica multi recuſarunt, ibid. *n.* 31.
Ambientes ea non admittendi, ibid. *n.* 32.
Cum eo ipſo ſe indignos reddunt, ibid. *n.* 35.
Juvantes ſe ope magnatum, & potentium ad munera conſequenda indigni fiunt, ibid. *n.* 37.
Nobiles, & non humiles, & plebei ad munera ſunt eligendi, ibid. *n.* 45. *&* 60.
In defectu nobilium admittuntur, ibid. *n.* 61.
Et quare illis humilibus ad munera publica liberum oſtium non aperitur, ibid. *&* *n.* 62.
Ad munera experti non expertis præferuntur, & quare, ibid. *à n.* 81. *uſq. ad* 92.
Singula munera ſingulis diſtribuenda ſunt, ut unus magiſtratus unam ſolam dignitatem exerceat, ibid. *n.*93.

Per

Per rationes de quibus, ibid. *n.* 94. *usq. ad* 99.
Ad munera publica officiis apti eligendi sunt, & quare, ibid. *à n.* 100. *usq. ad* 106.
Sapientiores in muneribus publicis præferendi sunt, & quare, *R.* 1. *n.* 107. *usq. ad* 118.
Unde juvenes non sunt admittendi, ibid. *n.* 119.
Et quare? Ibid. *usq. ad* 136.
Domicilarii non sunt elegendi ad regendam civitatem ubi domicilarii sunt, & quare? *R.* 1. *n.* 137. *usq. ad* 148.
Constantes eligendi sunt, & quarè? Ibid. *à n.* 149. *usq. ad* 151.
Et eloquentes, & quare? Ibid. *à n.* 152. *usq. ad* 165.
Corpore spatiosi, & quare? Ibid. *à n.* 166. *usq. ad* 173.
Et timentes Deum, & quare? Ibid. *à n.* 174. *usq. ad* 178.
Et firmi in Religione, & quare? Ibid. *à n.* 179. *usq. ad* 186.
Munera publica subeuntes affectibus servire non debent, *R.* 2. *n.* 175.
Munus, quod non est publicum nemo acceptare cogitur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 39.
Sed post susceptum illud explere cogitur, ibid. *n.* 40.
Ad munus publicum subeundum regulariter quis compellitur, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 4.
A personalibus pupillus excusatur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 25.
De excusatione à muneribus publicis? Vid. *Excusatio.*

MUTUS.

Muto, Surdo, mente capto, fatuo, dementi, franetico, prodigo, & similibus, à Judice Orphanorum curator dandus, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 44.
Vid. *Surdus.*

MUTUUM.

Tutor pro rugentibus necessitatibus pecunias sub usuris, & cambiis accipere potest, puta si nimium pupillo expediat pecunias esse solutas, & ad evitandum æs alienum urgens, vel damnum, aut pupilli decoctionem, aut quia ex facto prædecessoris obligatio erat, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 45. *n.* 1. & 2.
Ita ipse minor pecuniam sub usuris, & cambiis accipere potest in casibus, de quibus, ibid. *n.* 9. & *seqq.* ubi mutuanti retentio conceditur.
Nisi minor curatorem haberet, vel talis esset, cui administratio bonorum interdicta esset, ibid. *n.* 12. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 23.
Pupillus non obligatur ex confessione tutoris susceptæ pecuniæ ad cambium, mutuum, vel sub usuris, nisi de vera numeratione, aut versione in rem ipsius pupilli constet, ibid. *n.* 13. & *seqq. d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 45. ubi ratio traditur, & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 14. *n.* 22.
Et Vid. *Confessio.*
Mutuanti legitimè tutori opponi nequit, quod pecunia in utilitatem pupilli versa non fuit, ibid. *à n.* 16. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 55. ubi declaratur.
Minor quando censui obligetur? Ibid. *à n.* 19. & Vid. *Census.*
Pupillus mutuum accipere, vel dare nequit sine tutoris authoritate, sed accipiente bona fide consumente mutuum reconciliatur, ibid. *n.* 28.
Et contra mutuatarium pro pecunia mutuata agere potest, ibid. *n.* 29.
Prædicta de furioso, & fatuo dicenda sunt, qui de mutuo non tenentur, nisi in suam utilitatem versum esse probetur, ibid. *n.* 30.
Filiusfamilias utriusque sexus tum clericus, tum laicus de mutuo non tenetur, & quando teneatur? Ibid. *à n.* 30.
An adversus mutuum minor restituatur? Ibid. *à n.* 34. & Vid. *Restitutio.*
Onus probandi versionem mutui in utilitatem minoris cui incumbat? Latè, ibid. *à n.* 38.
Et Vid. *Utilitas.*
Prælatus pro necessitatibus Ecclesiæ reparandis pecunias sub cambio, & usuris summere potest, ibid. *n.* 3.
Ita Monasterii æconomi? Ibid. *n.* 4.
Ita socius, ibid. *n.* 5.
Ita institor negotiationi, vel navi præposito, ibid. *n.* 6. & *t.* 4. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 75. & *seqq.* & *t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 38. & 39.
Et Vid. *Nauta.*
Ita negotiorum gestor, *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 45. *n.* 7.
Ita aliquando procurator? Ibid. *n.* 8. & *t.* 4. *l.* 6. *c.* 3. *Per tot.*
Et Vid. *Procurator.*
An mutuanti Prælato, Oeconono, vel alii onus versionis pecuniæ incumbat? *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 45. *à n.* 16.
Factores præpositi ad fructus colligendos ex mutuo dominum non obligant, nisi in utilitatem versum fuisse probetur, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 59.

N

NATIO

NAtio unanimis, licèt minima vinci nequit, *R.* 2. *n.* 279.

NATURA.

Natura rei indubio mutata non præsumitur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 38.
Natura nihil amat, quod ab honestate absit, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 2. *n.* 5.

NATURALIS.

Vid. *Filius* in vers. *Naturalis.*

NAUTA, NAVIS, MAGISTER Naulum, &c.

Nauta, seu Magister navis quis sit, & in quo à cæteris institoribus differat, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *à n.* 17.
Magister, seu patronus navis ad reddendas rationes tenetur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 27. & *d. t. l.* 7. *c.* 5. *n.* 1.

Et de illatis, & invectis in navem non excusatur, licèt sine dolo, culpa lata, levi, aut leviſſima perierint, *d. t.* 4. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 2.

Et de periculo penetrantis undæ tenetur, ita ut apud nos non valeat navarchus conſenſum impetrare, ut ſalvo magiſtro damnum penetrantis undæ domini, & conſignatarii pro rata ſuſtineant, ibid. *n.* 3. *&* 4.

De damno à muribus facto tenetur, ibid. *n.* 5.

Licèt per cuſtodes navis recipiat tenetur dummodo receptio probetur per modos, de quibus, ibid. *n.* 6. *& ſeqq. &* à *n.* 37. & Vid. Infra.

Ita magiſter ratium, lintrariarum, cumbalarum, & navicularum tenetur, ibid. *n.* 10.

De incluſis etiam in ciſta, vel capſaſi ſigillata tradita ſit ut facilè aperiri non poſſit, magiſter tenetur, ſi cirtam, vel fardelum apertum reddant, quo caſu juramento ſtatur, ibid. *n.* 11. *&* *t.* 1. *l.* 4. *c.* 1. à *n.* 78. *ſeu* 80.

An de minore pondere capſarum ſaceharorum teneatur? Ibid. *n.* 12. *d. t.* 4. *l.* 7. *c.* 5.

De mercibus, cæteriſque in litore à magiſtro receptis per cuſtodes ab eo ad id deſignatos, tenetur, ibid. *n.* 13.

Et pro receptis habitis, ibid. *d. n.* 13.

De damno etiam dato in mercibus in portu exoneratis, antequam domino tradantur, tenetur, ibid. *n.* 14.

Secus poſt traditionem factam dominis, vel conſignatariis, vel in horreis à Principe, vel ejus miniſtris deſignatis, ibid. *n.* 15.

De quacunque re, vel merce, quam ſalvam fore magiſter navis recipit, & de omnibus, quæ mercibus accedunt, uti veſtimenta, & cætera ad uſum quotidianum deſtinata rationem reddere tenetur, ibid. *n.* 16.

Et de rebus alienis quando inferentis intereſt, eas ſalvas eſſe, ibid. *n.* 17.

Maximè dominus in petendo non concurrens, ibid. *n.* 18.

Et quid ſi concurrat? Ibid. *n.* 20.

Quid quando inferens ſervus, aut Monachus, aut deportatus eſt? Ibid. *n.* 19.

De immiſſis in navi, quanvis ei non aſſignatæ, neque traditæ ſint, dummodo ſciens, & patiens, etiam magiſter tenetur, ibid. *n.* 21.

Ex facto, & culpa nautarum, navarchorum, præpoſitorum, & viatorum in ſolidum magiſter tenetur nec peculium, aut noxam tradendo liberatur, ibid. *n.* 22. *&* 23.

Sive dolo, culpa lata, levi, vel leviſſima, & etiam ſi gratis navigaverit, vel res ſint, de quibus nullum nautum, aut vectura debeatur, de iis rationem reddere tenetur, ibid. *n.* 24.

In navibus tectis etiam de damno ex à qua pluvia tenetur, ibid. *n.* 27.

Et ſimiliter de recepto qui alterius magiſtri, ſivè nautæ res ſalvas fore receperit, tenetur, ibid. *n.* 28.

Quando de tranſlatione in alteram navim teneatur? Ibid. à *n.* 29. *&* à *n.* 62. *&* *d. t.* 4. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 35.

De incendio, & furto tenetur, & quando non? Ibid. *n.* 32. *&* 33. *d. t.* 4. *l.* 7. *c.* 5. *&* *n.* 34.

Et magiſtro furti actio datur, & etiam domino contra furem, ibid. *n.* 35.

De furto etiam commiſſo à ſervo, quo utitur, ipſimet domino ſervi tenetur, licèt poſtea magiſter contra dominum ſervi noxali actione agere poſſit, ibid. *n.* 36.

Conſignatio, vel mercium illatio non ſolum per publicum inſtrumentum probari poteſt, ſed etiam teſtibus, ibid. *n.* 37.

Vel per apocham magiſtri, quæ ſolum contra magiſtrum profecit, non contra tertium, adverſus quem nec dominum, aut poſſeſſionem probat, ibid. *n.* 38.

Quæ apocha publicum inſtrumentum non eſt, nec in ea clauſula renuntiationis fori, procuræ, aut mandati citationis tenet, ibid. *n.* 39.

Nec etiam contra magiſtrum extra negotiationis caſum probat, ibid. *n.* 40.

Conſignatio, & illatio etiam per librum ſcribæ navis, qui fidem facit, probatur, ibid. *n.* 41.

Liber patroni navis quam fidem faciat, & adverſus quos? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. à *n.* 32.

Magiſter de caſu fortuito non tenetur, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 59. *& ſeqq.* ubi exempla.

Niſi culpa procedat caſum, vel vetito tempore navigaſſet, litora de via ſectatus fuiſſet, ſi navem integram non præſtiterit, vel conjuncturis ſuis non benè refecerit, ſi plus juſto oneraſſet, loca non tuta navigaſſet, ſi illicitis inſigniis in navi uſus eſſet, illicitas, & vetitas merces induxiſſet, & alia ibi aſſerta, ibid. à *n.* 61.

Vel niſi magiſter caſus fortuitos in ſe, ampliori mercede recepta, ſuſceperit, ibid. *n.* 69.

Caſus fortuitus à magiſtro probandus eſt in loco naufragii, ſeu caſus fortuiti, etiam parte non citata, ibid. *n.* 64. *&* 65.

Ita in quocunque alio loco etiam remotiſſimo, & parte non citata, ſi ibi non ſit, probatio fieri poteſt, non ſolum intra annum, ſed etiam poſt, ibid. *n.* 66. *&* 67.

Hæc exceptio naufraugii à Judice ſupplenda eſt, ibid. *n.* 68.

Si magiſter merces recipiendo prædixerit, ut res ſuas unuſquiſque ſervaret, & vectores expreſſè vel tacitè conſenſerint, de damno non tenetur, niſi culpa ipſius magiſtri accidiſſet, ibid. *n.* 70. *&* 71.

De damno dato extra navim in mercibus nondum receptis in litore, vel poſt traditas legitimè non tenetur, ibid. *n.* 72.

Nec de damno nautarum ad invicem, vel intereſſe facto, niſi aliquis ex nautis ſimul mercator ſit, ibid. *n.* 73.

Magiſter

Magiſter navis de receptis in navi tanquam alicujus amicus non tenetur, licèt aliis ordinariis actionibus teneatur, ibid. *n.* 74.
Magiſter, officio finito, an teneatur? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 6. *à n.* 14. *& t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 10.
Magiſtri mandatum an mandantis morte extinguatur? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 18.
Ex pluribus magiſtris unus alio rationem de eo, quod præponenti debetur, rationem petere nequit abſque ſpeciali mandato, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 50.
Magiſtri, & patroni navium ad præſtandum factum rationis domino navis eos præponenti actione mandati compelluntur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 28.
Si ſine mandato expreſſo, vel tacito navis gubernio ſe præpoſuere negotiorum geſtorum actione tenentur, ibid. *d. n.* 28.
Ad præſtandum factum rationis contrahentibus cum illis exercitoria actione tenentur, ibid. *d. n.* 28.
Ita ſingulis participibus tenentur, ibid. *n.* 29.
Actio exercitoria contrahentibus cum magiſtro vel patrono navis, vel contra exercitorem, qui magiſtrum navi præpoſuit datur, quo caſu prætoria eſt, ibid. *n.* 30.
Vel datur contra ipſum magiſtrum, ſeu navis patronum, & tunc civilis, & directa actio eſt, ibid. *n.* 30.
Exercitori, ſeu domino navis præponenti patronum, ſeu magiſtrum actio exercitoria non datur adverſus contrahentes cum magiſtro, ſed actio mandati, vel locati ſi merces intervenerit, niſi ſuum à magiſtro ſeu patrono conſequi non poſſit, ibid. *n.* 31. *& t.* 4. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 52.
Quid ſi cum magiſtro exercitor concurrat adverſus contrahentes cum magiſtro, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 6. *à n.* 53. ubi an ſequeſtrum fieri poſſit?
Tum exercitor, tum magiſter de culpa lata, levi, & leviſſima tenentur, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 15.
Dominus navis, ſeu exercitor magiſtrum navis præponens ad reddendam rationem tenetur, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 1.
Ita is qui à domino navim ad tempus, ſeu in perpetuum per averſionem conduxit, & generaliter is, ad quem obventiones, & redditus navis proveniunt, ibid. *n.* 2.
Sive fur, ſive bonæ, aut malæ fidei poſſeſſor ſit, ibid. *n.* 3. & 4.
Sive uſusfructuarius ſit, ibid. *d. n.* 4.
Quando dominus per averſionem navem locavit de eo, quod conducens fuit non tenetur, ibid. *n.* 5.
Ita mercator, qui pro uno viagio navem per averſionem à domino conduxit de eo, quod magiſter, quem non præpoſuit, fuit, non tenetur, ſed dominus præponens, ibid. *n.* 6.
Dominus navis, illam à bonæ fidei poſſeſſore vindicans cum fructibus, rationem reddere tenetur ex perſona magiſtri à bonæ fidei poſſeſſore præpoſiti, & nautarum mercatoribus, & vectoribus de furto, & damno ab ipſis dato dummodo contra magiſtrum, & nautas actiones cedant, ibid. *n.* 7.
Secus tamen erit quando à malæ fidei poſſeſſore vindicavit, quo caſu malæ fidei poſſeſſor tenetur, ibid. *n.* 8.
De omnibus, de quibus magiſter tenetur, ipſe dominus navis præponens tenetur, ibid. *n.* 9.
Nec neceſſaria eſt prius magiſtri excuſſio, ibid. *n.* 10. *& ſeqq.*
Licèt magiſtri expreſſè fideijuſſor eſſet, ibid. *n.* 11.
Et licèt jam lis cum magiſtro penderet, ibid. *n.* 15.
Quid fideijuſſio expreſſè facta operetur? Ibid. *n.* 12.
Sed ſententia contra magiſtrum in bonis exercitoris exequi debet, ibid. *n.* 96.
Mulier etiam exercitrix magiſtrum præponens tenetur, nec velleano juvatur, ibid. *n.* 18. *&* 19.
Ita pupillus qui cum tutoris authoritate navem exercet, & magiſtrum præpoſuit, & ita minor, ibid. *n.* 20. *&* 21.
Et quatenus teneantur, vel reſtitui poſſint, ibid. *à n.* 23. *& ſeqq.*
Ita tutor, aut curator ſine pupillo, aut minore præponens, ibid. *n.* 22.
Pupillus, & minor navem exercere non poſſunt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 6. *n.* 11.
Exercitor etiam pro præpoſitis à magiſtro, eo ignorante tenetur, ibid. *n.* 28. *d. t.* 4. *l.* 7. *c.* 6.
Licèt exercitor magiſtro alium ſubſtituere prohibuerit, ibid. *n.* 29.
Quo in caſu actio exercitori adverſus magiſtrum datur, abſque excuſſione ſubſtituti, ibid. *à n.* 30.
Niſi exercitor ſciens ſubſtituti præpoſituræ ſtatim non contradixerit, ibid. *n.* 33.
Filiusfamilias exercens de voluntate patris, & iſte tenetur in ſolidum, abſque excuſſionis præcedentia, ibid. *n.* 34. *&* 35.
Si plures exercitores ſint unuſquiſque in ſolidũ tenetur ſalvo jure contra cæteros, ibid. *n.* 36.
Ita quando plures magiſtros præponunt, ibid. *n.* 37.
Secus ſi ipſemet exercitores per ſe navem exerceant, quo caſu pro rata tenentur, ibid. *n.* 38.
Exercitor navem cedendo non liberatur, ibid. *n.* 39.
Ita inſtitorem præponens, ibid. *d. n.* 39.
Pluribus magiſtris præpoſitis exercitor ex facto cujuſcunque tenetur, ibid. *n.* 40. *&* *n.* 46.
Ita quando plures inſtitores præponuntur, ibid. *n.* 42.
Licèt tempore geſtionis alter ex magiſtris contradicat, ibid. *n.* 43.
Niſi, præpoſiti ſint, ut unus ſine aliis non agat, ibid.

ibid. *n.* 73. & 74. ubi ſublimitatur, ſi in contrarium mercatorum ſtilus adſit.
Et licèt diverſis temporibus præpoſiti ſint, niſi expreſſè cæteri revocentur tenetur, ibid. *n.* 44.
Nec excuſſione gerentis opus eſt, ibid. *n.* 46.
Nec præoccupatione illius alter liberatur, ibid. *n.* 48.
Exercitor navis tenetur etiam de iis, quæ magiſter, vel nautæ per ſe, vel per alios eorum juſſu non neceſſario, ſed injuſto metu in mare levandæ navis cauſa dejicerunt, ibid. *n.* 55.
Vel quando jactus ex nimia oneratione procedit, ibid. *n.* 56.
Quando de jactu non teneatur? Ibid. *n.* 93.
Et pro damnis ex culpa magiſtri cauſatis, veluti ſi vetita, & minus idonea tempeſtate navigaverit, aut ultra pactum temporis, ibid. *n.* 57.
Vel ob commiſſum propter non ſolutum vectigal, ſeu portorium, ibid. *n.* 58.
Ita tenetur de omnibus debitis, quæ magiſter pro reficienda navi, & pro omnibus ad navigandum neceſſariis, contraxit, vel ſub cambiis, vel uſuris, aut vulgò, *a riſco*, exceptis navibus in Indiam euntibus, & redeuntibus, ibid. *n.* 59. & 60.
Sed neceſſe eſt ut mutuum ad id expreſſè factum eſſe dicatur, licèt mutuans deverſione curare non teneatur, ibid. *n.* 75. & 76.
Et quando non teneatur ob naufragium, ibid. *à n.* 87. & *n. ſeqq.* & 100.
Sed quando pecunia neceſſaria non eſt, vel proficere non poteſt, de mutuo non tenetur, ibid. 77. & *à n.* 84.
Quid quando dominus ſe omnia miniſtraſſe dixerit? Ibid. *n.* 78.
Et de damno, quod navis aliam rumpendo fecit, ibid. *n.* 61. quod ibi declaratur, *d. t.* 4. *l.* 7. *c.* 5.
Ita de damno dato in piſcatorum rectibus, ibid. *n.* 62.
Condominus navis cæteris condominis rationem reddere tenetur, ibid. *n.* 63. & 64.
Et quatenus condominis teneatur? Ibid. *à n.* 91.
Condominus navis ſi expenſas in ea factas intra 4. menſes non ſolverit dominium amittit, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 34.
Dominus magiſtrum non proponens de damno commiſſo non tenetur, *t.* 4. *d. l.* 7. *c.* 6. *n.* 65.
Niſi expreſſè, vel tacitè in magiſtro conſentiat, ibid. *d. n.* 65.
Pro contractibus factis cum nautis non tenetur, ibid. *n.* 66.
Licèt abſente magiſtro unus ex nautis, aliis imperare rogatus ſit, ibid. *n.* 67.
Nec pro contractibus à magiſtro contractis extra legem præpoſituræ, ibid. *n.* 68. & *ſeqq.* ubi declaratur.
Nec de eo, quod ultra conductionem vehendarum mercium magiſter fuit, veluti ſi commiſſionem accipiat, ibid. *n.* 79.
Nec ad pœnas magiſtris criminaliter impoſitas, ibid. *n.* 80.
Nec de facto extra navim facto, vel de re in ea non onerata, ibid. *n.* 81.
Nec de caſu furtuito, ibid. *n.* 82. & *à n.* 95. ubi quando teneatur.
Nec de furto quando dominus rei furatæ cuſtodiam appoſuit, ibid. *n.* 83. ubi ita de furto in hoſpitio facto.
Nec tenetur de caſibus in quibus magiſter non tenetur, ibid. *n.* 94.
An, & quando unus ex dominis repetere poſſit ab eis expenſas factas in navi antequam magiſter rationes reddat? Ibid. *n.* 97. & 98.
Magiſter aliquid in navi gratis recipere non videtur, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 25.
Res, quarum naulum non debetur, ſunt veſtimenta eſculenta, & cætera quæ ad uſum quotidianum in navi immittuntur, ibid. *n.* 26.
Debitor nauli ad juramentum petentes abſque judiciali depoſito non auditur, ibid. *n.* 42.
In quibus caſibus depoſitum pro naulo locum habeat? Ibid. *à n.* 43. & *ſeqq.* ubi de cæteris quæſtionibus in puncto.
In quibus caſibus locum non habeat? Ibid. *à n.* 75. ubi quæſtiones in puncto.
Si primum depoſitum pro naulo pereat novum faciendum eſt, ibid. *n.* 53.
Ita ſi alius creditor deponentis in depoſito executionem faciat, ibid. *n.* 54.
Contra nautam privilegium avocandi ad curiam an competat? *t.* 5. *l. unic. c.* 5. *n.* 32.
Navis inter immobilia numeratur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 23. & *ſeqq.* ubi conſequentias invenies.
Vid. *Inſtitor*, & *Factor.*

NEGATIVA, NEGATIO.

Allegationes negativæ per inventarium probantur? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 8.
Negativa à quo probanda? Ibid. *n.* 9. remiſſivè.
Negativa remanet ſub regula nullius probationis, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 148.
Negatio qualitatis hæredis, vel cohæredis quando diviſionem impediat? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 158. *Cum ſeqq.*
Vid. *Confeſſio*, & *Mendacium.*

NEGLIGENTIA.

Procuratoris Regii Principi non nocet, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 152.
Negligentia ex natura ſua juriſdictionis eſt devolutiva, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 85.
Judex ſæcularis an ſupplere poſſit negligentiam Judicis Eccleſiaſtici? Ibid. *n.* 86. & 110.
Quid de conſuetudine? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 72.
Et quid facere debeat antequam negligentiam ſuppleat? Ibid. *n.* 114. & *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6.
Negligentia unius aliis nocere non debet, ibid. *n.* 115.

Negligentia Episcopi, & Archiepiscopi à quo supplenda sit? Ibid. *n.* 94.
Negligentiam supplere in executione testamentorum non est contra concordiam inter Ecclesiasticum statum, & sæcularem factam, ibid. *n.* 108.
Negligentia per se sola est delictum in quolibet officiali officium exercenti cum administratione, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 49. *& d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 95.
Delictum negligentiæ, & omissionis quomodo in Judicibus puniatur, ibid. *n.* 50.
Magis punitur Judex negligens, quam malè judicans, ibid. *n.* 51. *d. c.* 10.
Et ad omnia damna ex negligentia sua tenentur, ibid. *d. n.* 50 *&* 51.
Magistratus, & Decuriones loco suo alium substituentes de culpa, & negligentia tenentur, ibid. *n.* 87.
Idem in beneficiato æconomum ponenti, ibid. *n.* 88.
Idem in depositario mutuum, vel depositum alii tradente, ibid. *n.* 89.
Idem in civitate Decuriones faciente, quia de eorum facto tenetur, ibid. *n.* 90.
Idem de Ecclesia, quæ facto suorum administratorum gravatur, ibid.
Hæc omnia declarantur, ibid. *n.* 91.
Negligentes executionem pœnarum adversus non conficientes inventarium mortaliter peccant, & ad restitutionem tenentur, quando illas ex officio executioni mandare tenentur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 97. *&* 98.
Negligentia inferioris à superiore suppletur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 70.
Episcopus propter negligentiam privari potest, *t.* 1. *l.* 4. *d. c.* 14. *n.* 96.
Similiter Abbates, & Priores monasterii, ibid. *n.* 97.
Sed priùs requiritur monitio, ibid. *n.* 98.
Dummodo omissio, & negligentia committatur in casibus à jure expræssis, ibid. *n.* 99. *&* 100.
Et Vid. *Condemnatus, Culpa, & Judex.*
An negligentia compensetur cum deligentia? Vid. *Compensatio, & Culpa.*

NEGOTIORUM GESTOR, NEGOTIUM.

Negotiorum gestor ei, cujus negotia gessit rationem reddere debet, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 41. *& d. t. l.* 6. *c.* 3. *n.* 2. *& n.* 56. *& d. t. l.* 1. *c.* 2. *n.* 26. *&* 27. ubi quod librum rationis edere tenetur, *& d. c.* 3. *n.* 99. de quo Vid. *Editio, & Liber, & t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *à n.* 1. *& à n.* 10.
Hæredibus etiam domini rationes reddere tenetur, *d. t.* 4. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 56.
Licèt negotiorum gestor voluntarius sit, & qualis iste sit? *d. t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 11. *&* 12. ubi plures numerantur. *& d. t.* 4. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 3.
Vel necessarius sit, & quis iste sit, ibid. *d. c.* 8. *n.* 10. *& d. c.* 3. *n.* 4.
Ita quasi necessarius, & quis sit? Ibid. *d. c.* 3. *n.* 5. *&* 6. ubi de tutore dato à patre posthumo, qui postea non editus fuit, & de tutoribus falsis.
Ita mulier alterius absentis negotia gerens, ibid. *n.* 7.
Ita minor quatenus locupletior factus est, ibid. *n.* 8.
Ita gerentes negotium apud hostes existentium, ibid. *n.* 9.
Vel hæreditatis jacentis, ibid. *n.* 10.
Ita pater filii emancipati res à se donatas administrans, ibid. *n.* 11.
Ita negotium commune secum gerens, ibid. *n.* 12.
Gerens commune secum negotium expensas utiles, & necessarias in communi lite à condomino repetit, ibid. *n.* 13.
Cautionem præstans damni infecti à condomino repetit, quod pro eo expositi, ibid. *n.* 14.
Vid. *Cautio.*
Ita vendens rem communem, si condominus ratum habet, pretium solvere tenetur, ibid. *n.* 15.
Vid. *Emptio.*
Non interest quod negotium ad aliquem principaliter, vel in consequentiam pertineat, veluti si nomine tutoris, curatoris, vel procuratoris res pupillares minoris, vel principalis domini administrantur, ibid. *n.* 16.
Sive per se, sive per alium gerat, ibid. *n.* 17.
Sive in judicio, sive extra, ibid. *n.* 18.
Siquis negotium alienum putans suum gesserit ad rationes etiam tenetur, ibid. *n.* 19. *& n.* 26. *& seqq.* ubi exempla.
Ita si Petri putans esse Pauli, ibid. *n.* 20.
Ita si negotium Didaci, & Antonii ignoranter, vel sciens gesserit, ibid. *n.* 21.
Ita si fideijussor imperitia lapsus debitum ad quod non tenebatur solverit, pignoraque à creditore susceperit, ibid. *n.* 20.
Ita si mandatis negotia sua alterius mandavit, quo casu etiam gerens tenetur, ibid. *n.* 22.
Negotium alterius adhunc effectum quale dicatur? Ibid. *à n.* 23. *& n.* 29. *&* 30. ubi exempla.
Quando per ratihabitionem negotium gestum alterius esse dicatur? Ibid. *n.* 31. *& seqq.* ubi exempla, *& n.* 71. *&* 72.
Effectus ratificationis, ut dominus expensas solvere teneatur? Ibid. *n.* 71. *&* 72.
An dominus à gestore ad approbandum, vel improbandum cogi possit, ibid. *n.* 33. *& t.* 3. *l.* 7. *c. ult.*
Gerens negotia filii, vel servi contemplatione patris, vel domini, hi peculiari actione gestori tenentur, si amicitia filii, aut servi, & eorum contemplatione, obliqua actione peculiari pater, & dominus tenentur, ibid. *n.* 34. *& n.* 59. *& à n.* 78. *& seqq.* ubi declaratur.
Negotiorum gestor de dolo, culpa lata, & levi

vi tenetur, ibid. *n.* 37. & *n.* 51. & *seqq.* ubi exempla culpæ.
Si aliquis negotia gesturus non esset, & dominus passurus damnum erat, de dolo, & lata culpa negotiorum gestor tantum tenetur, ibid. *n.* 38.
Quando de leviſſima teneatur, & casu furtuito? Ibid. *à n.* 39.
Vid. *Culpa, & Dolus.*
Quando de non gestis etiã teneatur? Ibid. *à n.* 45.
De rebus administratis, ibid. *n.* 50.
De fructibus etiam, & de perceptis ex negotio rationem reddere debet, ibid. *n.* 51. & *seqq.*
Vid. *Fructus.*
Quando de acquisitis teneatur, vel non? Ibid. *à n.* 97. Vid. *Acquisitio.*
De interesse lucri cessantis, & damni emergentis tenetur, ibid. *n.* 55.
Et malè administratis, ibid. *n.* 52. & *seqq.*
Etiam non finita administratione tenetur ad rationes præstandas, ibid. *n.* 99.
Quid si plures gestores sint? Ibid. *d. n.* 99.
Hæredes etiam negotiorum gestorum rationes reddere tenentur, sed de lata culpa, & de dolo tantum tenentur, nisi de proprio gesto conveniantur, ibid. *n.* 35. & *n.* 57.
Si voluntariè à defuncto incepta impleantur, eodem modo tenentur, ibid. *n.* 36.
Ita si cum defuncto lis contestata esset, ibid. *d. n.* 36.
Si coactè, & necessariò incepta impleant de dolo tantum, & culpa tenentur, ibid. *d. n.* 36.
Ex quasi contractu negotiorum gestorum actio directa competit domino rei gestæ adversus gerentem, in qua etiam negligentia venit, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 13.
Altera actio contraria ipsi gestori contra dominum competit ad præstandum quidquid ratione gestionis ille utiliter expendit, vel amisit, ibid. *n.* 14. & *d. t.* 4. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 60. & *seqq.* & *à n.* 73. ubi exempla.
Negotium utiliter gestum quando factum dicatur? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 3. ubi exempla, per quæ optimè declaratur.
Per hanc actionem contrariam dominus rationes accipere tenetur, *t.* 4. *l.* 6. *d. c.* 3. *n.* 60.
Et quando cogi non possit? Ibid. *à n.* 87.
Quid si gestor servus, vel filiusfamilias sit? Ibid. *n.* 86.
Quid si domini prohibitio adsit? Ibid. *à n.* 89.
Quatenus dominus teneatur, si gestor sui lucri, & non domini causa gessisset? Ibid. *n.* 81.
Quid si plures domini sint? Ibid. *n.* 82.
Quid si alius gesturus erat, ibid. *n.* 93.
An gerens lucrum cessans, vel damnum emergens à domino consequi possit? Ibid. *n.* 82.
An negligentia negotiorum gestoris cum deligentia compensari possit? *t.* 4. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 94. Vid. *Compensatio.*
Ut rationes petantur gestio probari debet, ad quod testes sufficiunt, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 83.
Quando summariè per assignationem decem dierum conveniri possit? Ibid. *n.* 101.
Gestor liberatione, remissione, transactione, aquiliana stipulatione, sententia, juramento, solutione, præscriptione, quando liberetur? Ibid. *n.* 84. & 85.
Dominus non tenetur si inutiliter expensum non est, ibid. *n.* 94.
Nec quando pietatis gestor gessit, nisi animus repetendi probaverit, vel protestatus esset, ibid. *n.* 95. & 96. ubi de gestore gerens negotia aliena putans esse filii, sororis, vel amici.
An manutentionem habeat negotiorum gestor, *n.* 99.
Dominus an de mutuo à negotiorum gestore facto teneatur? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 45. *n.* 7.
Vid. *Expensæ.*

NEPOS.

Aliter filii, aliter nepotes appellantur, inspecto usu communi loquendi, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 18.
Nisi ex conjecturis disponentis aliud appareat, ibid. *n.* 19.
Vel essemus in dispositione legis, ibid. *n.* 20. & quare?
Appellationem tamen liberorum nepotes veniunt, ibid. *n.* 21. & 22.
Nepotibus quando censeatur tutor datus, cum filiis datur? Vid. *Tutor.* in vers. *Quibus verbis datur.*
Vid. *Filius.*

NEQUITIA.

Vid. *Innocens.*

NOBILIS, NOBILITAS.

Nobiles plus obtinent, plusque amittere timent, *R.* 1. *n.* 48.
Semper ad munera publica eligendi, & quare? Ibid. *n.* 49. & 54.
Quadam necessitate coguntur, ne ab antiquioribus probitate degenerent, ibid. *n.* 53.
Nobilitas per se sola non attenditur, ibid. *n.* 57.
Nobiles, & Magnates omnia ad suum libitum facta volunt, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 167.
Naturalis an gaudeat nobilitate parentum? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 3. *n.* 20.
Quid si pater plebeus, & mater nobilis? Ibid. *n.* 85. & 86.
Nobilitas tam naturalis, quam acquisita per exercitium officii mechanici amittitur, ibid. *n.* 60.
Agricola an, & quando nobilis efficiatur, & conservetur? Ibid. *n.* 71. *Cum seqq.* & Vid. *Agricola.*
Pro divitias nobilitas acquiritur; & qui appellatione agricularum veniant? Ibid. *n.* 74.
Nobilitas quid sit? Ibid. *n.* 77.
Nemo præsumitur nobilis nisi probetur, ibid. *n.* 75.
Nobilitas ab allegante probari debet, ibid. *n.* 78.

Quibus actibus, & quibus signis, testibusque probetur? Ibid. *n.* 79. *Cum seqq.*
Uxor mariti nobilitate gaudet, & insigniis vidua uti potest, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 83.
Nobilitas ab statuto requisita qualis esse debeat? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 242.
Nobilis an, & quando carcerari possit? Vid. *Carcer.*
A quibus muneribus nobilis excusetur? Vid. *Excusatio.*
Nobilis ignobilem se dicens nobilitatis privilegio non utitur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 18. *n.* 35. & Vid. *Mendacium.*

NOTARIUS.

Notarius instrumentum inventarii simulatum conficiens, non describens in eo omnia bona punitur, & infamis fit, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 3.
Verum furtum committit ad sui commodi bona occultans, ibid. *n.* 8.
Et adversus eum in litem juratur, ibid. *n.* 10.
Scribarum orphanorum mores regulares referuntur, ibid. *n.* 11.
Notarius, Tabelio aliquid instrumento malitiosè addens, vel subtrahens in pœnam falsi incidit, ibid. *n.* 12.
Punitur etiam Notarius, adversus quem in litem juratur, si prædicta faciat, ibid. *n.* 14. *Cum seqq.*
Notarius obscurè scribens, ita quod intelligi, ac legi non potest ad interesse obligatur, ibid. *n.* 19.
Notarius inventarium conscribere tenetur cum omnibus solemnitatibus consuetis, ibid. *n.* 2.
Notarius personam inventariantis, aliosque contrahentes cognoscere debet, ibid. *n.* 25.
Non antea sed tempore contractus sufficit, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 75.
Nomina contrahentium cum suis qualitatibus, officiis, & dignitatibus exprimere debent, ibid. *n.* 26. *d. t.* 1. *l.* 2. *c.* 5.
Notarius ad inventarium, & ad quemcunque alium actum rogatus accedere debet, ibid. *n.* 27. *&* 28. *& n.* 69.
Indubio rogatus præsumitur, ibid. *n.* 29.
Instrumentum coram partibus, & testibus voce intelligibili legere debent, ibid. *n.* 30.
Sed indubio lectum præsumitur, & contrarium asserens probare tenetur, ibid. *n.* 31.
Pro notario præsumptio est, quod omnia fecit, quæ ratione officii facere debebat, ibid. *n.* 32.
Notarii signum de substantia cujuscunque instrumenti est, ibid. *n.* 33.
Idem de subscriptione dicendum est, ibid. *n.* 34.
Notarius quodcunque instrumentũ in hoc Regno manu propria scribere tenetur, ibid. *n.* 35.
Notarius unus non potest facere ea, quæ ad alium spectat, aliàs gesta corruunt, fidemque non faciunt, ibid. *n.* 43. *Cum seqq.*
Notarii officium nec de consensu partium prorogabile est, ibid. *n.* 46.
Per notarios Ecclesiasticos gesta apud seculares Judices invalida sunt, ibid. *n.* 47.
Notarius Apostolicus in terra Principis secularis, & in causis, negotiisque secularibus, instrumenta facere nequeunt, ibid. *n.* 48.
Notarii orphanorum, & alii usque ad quod tempus instrumenta, inventaria, partitiones, aliosque processus servare teneantur? Ibid. *n.* 70. *Cum seqq.*
Scribæ potiùs, quam Judices causas judicant, ibid. *n.* 73.
Boni notarii magno pretio habendi sunt, mali magno supplicio puniendi, ibid. *n.* 74.
Mores notarii Lamponis referuntur, ejusque plures esse discipulos suspicatur, ibid. *n.* 75. *& 76.*
Vid. *Distributio*, ubi quando Judex notarium mutare possit?
Quando notario, & similibus credatur? Vid. *Confessio.*
Notarius æquè punitur addens, vel supprimens vero? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 143.
Notarius minorem æstimationem bonorum faciens circa bona pupilli, tanquam fidejussor tenetur, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 15. *n.* 18.
Conficiens instrumentum imperfectum damnum contrahentibus resarcire tenetur, ibid. *n.* 19.
Ommittens solemnitates solitas tenetur tanquam in dolo, ibid. *n.* 20.
Dolosus ad damna juramento passi liquidanda, tenetur, ibid. *n.* 21. *& 22.*
Notarius de mandato alterius obligationem Petri recipiens, de nihilo tenetur, si alius se Petrum fingat, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 74.
Notarius, seu scriba depositi horrei publici introitus, & exitus scribere debet, aliàs ad duplum tenetur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 12. *n.* 8. *& 9.*
Quid facere debeat in rationibus summendis? Vid. *Ratio.*
A quo letigante, & quomodo expensas petere possit? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 13. *n.* 25.
Vid. *Salarium.*
Notarii; vel alii officiales justitiæ quando bona minorum locare possint? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 66. *& seqq.* Vid. *Emptio, & Locatio.*
An conveniri debeant coram Judicem Orphanorum si orphanus actor fuerit? *t.* 5. *l. unic. c.* 1. *n.* 12.
Inventarii scriba qualis esse debeat? Vid. *Inventarium.*

NOTORIUM.

Unde, & ex quibus notorium esse dicatur? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 44. *à n.* 81.

NOVATIO, DELEGATIO.

Novatio in voluntariam, & necessariam dividitur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 1. *& t.* 4. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 1.
Ejus generica definitio, ibid. *d. n.* 1. *t.* 2. *l.* 8. *c.* 9.
Ex novatione prima obligatio extinguitur, &

in

in aliam transfertur, unde prima exequi nequit, ibid. *n.* 2.
Licèt protestatio de non novando adsit, quod intelligitur quando ex secundo contractu incompatibilitas, & contrarietas cum primo non resultat, secus si compatibilitas non detur, ibid. *n.* 4. *&* 5.
Ex novatio chartæ divisionis executio suspenditur, ibid. *n.* 2. *&* 3.
Licèt novatio expressa non sit, quando scilicet secundus contractus cum primo incompatibilis est, quo casu datur novatio, ibid. *n.* 6. *&* 7. *&* 32. *&* 33.
Et cujuscunque sententiæ executio suspenditur, ibid. *n.* 9.
Sed in continenti intra triduum probari debet, ibid. *n.* 39.
Aliquando publica scriptura opus est, ibid. *n.* 40. *&* *t.* 3. *l.* 6. *c.* 13. *n.* 9. ubi, quod testibus probatur scriptura deperdita.
Et fideijussor novatione facta liberatur, ibid. *n.* 8.
Et dotis privilegium extinguitur, si post divortium dos in stipulatum deducatur, ibid. *n.* 10.
Et actio tutela extinguitur, & ejus privilegium, ibid. *n.* 10. *&* *t.* 4. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 1. ubi declaratur quando hæc novatio teneat, & alia inpuncto.
Novatio facta in judicio non innovat, sed auget, *t.* 2. *d. l.* 8. *c.* 9. *n.* 22. ubi alii effectus.
Quibus modis novatio fieri possit? Ibid. *à n.* 23. ubi alia inpuncto.
Alios casus, in quibus novatio facta non dicitur invenies, ibid. *à n.* 29.
An per literas cambii novatio fiat? Ibid. *à n.* 36.
An per stipulationem pœnalem? Ibid. *n.* 31.
Quanda novatio ad fideijussorem, hypothecas, & pignus extendatur? Ibid. *n.* 34. *&* 35.
Per transactionem novatio fit, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 67.
Nec per delegationem debitoris minor potest alienare census personales, vulgo, *dinheiro a razaõ de juro*, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 23.
Ex nova promissione hæredis prima obligatio novatur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 6.
Novatio hodiè non inducitur, nisi expræssè fiat, ibid. *n.* 30. *&* *t.* 2. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 21.
Ex conjecturis urgentibus, & gravibus, præspicuis, & vehementibus etiam hodiè novatio præsumitur, ibid. *d. c.* 11. *n.* 31. *&* 32. *&* *t.* 2. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 7. *&* 20. *&* 21. & exempla supra ostendunt.
Nemo præsumitur animo novandi promissionem legalem se obligare voluisse, ibid. *n.* 15. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 11.
Delegatio quid sit, quæ concurrere debeant, ut executionem suspendat, & debitorem liberet? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 11. *& seqq. &* *d. t. l.* 8. *c.* 11.
In quo à novatione differat? Ibid. *n.* 18. *&* 19. *d. c.* 9. *& seqq. d. t.* 2. *l.* 8. *c.* 9.
Per delegationem executio divisionis chartæ suspenditur, ibid. *n.* 11.

NOVERCA.

Vid. *Vitricus.*

NOVITAS.

Discordiam, ac odium parit, *R.* 2. *n.* 40. *&* 41.

NOVITIUS.

Novitius an sine solemnitatibus Consilii Tridentini tutorem liberare possit? *t.* 4. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 60. *&* *d. t. l.* 8. *c.* 17. *à n.* 18.
In contractibus onerosis, vel necessariis solemnitatibus diti Consilii non indiget, ibid. *n.* 62. *d. c.* 6. *&* *d. c.* 17. *n.* 23. *&* *n.* 8.
Sed tantum in lucrativis, ibid. *d. n.* 62.
In donatione remuneratoria, nec in renuntiatione necessaria, nec ad testandum, codicillandum, vel donandum causa mortis, solemnitatibus Consilii indiget, ibid. *n.* 63. *&* 64. *d. t.* 4. *l.* 3. *c.* 6.
Novitius eisdem privilegiis gaudet, quibus professi, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 59.
Novitiæ moniales an cum dote accipi licitum sit, & quando, & à quibus augeri possit? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 17. *n.* 15.
De solemnitatibus in contractibus factis per ingressuros in Religionem, & de intellectu, *Conc. Trid. sess.* 25. *de regularib. c.* 16. *c.* 4. *l.* 8. *d. c.* 17. *Per tot.*
An indigeat authoritate tutoris, & Judicis decreto? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 71. *&* *c.* 11. *d. l. n.* 244. ubi etiam quod non restituatur, licèt læsio daretur.
Contra novitium privilegium ad curiam avocandi non datur, *t.* 5. *l. unic. c.* 5. *n.* 54.

NULLITAS.

Nullitas sententiæ ex decem capitibus provenit, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 3. ubi capita declarantur.
Nullitas exactis apparens datur, quando sententia contra absentem non citatum, nec contumacem profertur, ibid. *n.* 4. *&* 5. *&* *n.* 67. & Vid. *Absens.*
Ita lata contra pupillum, vel adultum, vel contra minorem 25. ann. in judicio existentem sine tutoris, vel curatoris authoritate, ibid. *n.* 6. ubi de divisione inter prædictos facta.
Acta gesta cum minore si curatore, in præjudicium minoris nulla sunt, sive curatorem habeat, vel non, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 4. *&* *d. l. c.* 3. *n.* 103.
Si sententia pro pupillo, vel adulto lata fuerit, valida erit, *d. t.* 2. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 7.
A pupillo gesta absque tutoris authoritate an semper irrita sint? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 7. *Per tot.* & Vid. *Pupillus.*
Ita divisio facta inter patrem, & filiumfamilias sine curatore nulla erit si pater pars in divisione fuerit, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 31. *&* *t.* 2. *l.* 3. *c.* 11. *à n.* 9. *&* *l.* 8. *c.* 3. *n.* 8. *&* *n.* 69. ubi de

de ſententia, & diviſione contra filiumfamilias ſine conſenſu, & authoritate patris in judicio comparentem.
Ita quando fuerit facta, vel ſententia lata à non competente Judice, *t.* 2. *l.* 8. *d. c.* 3. *n.* 9. ubi *& ſeqq.* declaratur, & temperatur.
Diviſio facta à proviſore nulla judicatur, ibid. *n.* 23. *&* 24.
Ita ſententia, vel diviſio facta à ſervo Judice, qui pro libero communiter toleratus, & reputatus non erat, ibid. *n.* 26.
Ita à muliere, ibid. *n.* 27.
Niſi Regina ſit, vel in conſequentiam alicujus dignitatis juriſdictionem habeat, ibid. *n.* 28.
Ita erit nulla ſententia, vel diviſio facta ab hæretico, vel judæo, vel alio fidei inimico, ibid. *n.* 29. *&* 30.
Ita ſententia lata à Judice ſeculari ſuper re Eccleſiaſtica, vel è contra, ibid. *n.* 31.
Ita lata, vel diviſio facta contra legem expreſſam, vel conſtitutionem, aut conſuetudinem legitimè præſcriptam, ibid. *n.* 32. *&* 33.
Niſi ſolum data ſit contra jus cohæredis, conſocii, vel litigatoris, quo caſu ſolum per exceptionem annullanda venit, ibid. *n.* 53.
Ita quando contra aliam ſententiam validam ſecunda lata fuerit, ibid. *n.* 34.
Ita quando diviſio, vel ſententia commiſſa pluribus ab uno tantum profertur, ibid. *n.* 35.
Ita quando extra terminum à Principe datum ſententia lata fuit, niſi partes prorogaſſent terminum, ibid. *n.* 36. *&* 37.
Ita contra mortuum, ibid. *n.* 38.
Ita quando ſententia impoſſibile aliquid continet, ibid. *n.* 39.
Ita lata die feriato in honorem Dei, etiam de conſenſu partium, ibid. *n.* 40.
Et quando per os, vel ſcripturam alterius nulla ſit? Ibid. *à n.* 41.
Et quando quia ſine ſcriptis data fuit? Ibid. *n.* 44.
Lata à Judice corrupto nulla eſt, ibid. *n.* 45.
Ita ex falſa probatione, ibid. *n.* 46.
Quid in ſententia, vel diviſione denocte facta? Ibid. *n.* 56.
Quid quando per gratiam, amorem, aut odium? Ibid. *n.* 57.
Quid quando præcipitanter, & nimia feſtinatione lata fuerit? Ibid. *n.* 58.
Quid quando cum falſo procuratore? Ibid. *n.* 59.
Et quid in lata ſub conditione de futuro? Ibid. *n.* 60.
Et quando juramentum calumniæ bis petitum, & non præſtitum fuit? Ibid. *n.* 62.
Et quid quando Judex per literas ſubreptitias, vel obreptitias impetratus fuit? Ibid. *n.* 63. *& ſeqq.*
Et quid de ſententia, vel diviſione ſine proceſſu? Ibid. *n.* 66.
Nullitas etiam ex notoria injuſtitia, & iniquitate reſultat, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 4. *n.* 8. *& ſeqq.* ubi de hac nullitate ſatis, & quando ſententia notoriè injuſta dicatur, vel diviſio erroneè, iniquè, aut in æqualiter facta.
Si lex primo prohibuit, deinde pœnam ſtatuit, actus nullus eſt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 17. *n.* 45.
Geſta appellatione pendente quando nulla ſint? Vid. *Attentatum.*
Et recuſatione pendente, Vid. *Recuſatio.*
Nullitati nullæ non defertur, licèt ex defectu citationis proveniat, niſi ſimul allegetur, error, læſio, vel juſta gravaminis cauſa, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 70. *&* 71. *& d. t. l.* 3. *c.* 9. *n.* 67. *& ſeqq.*
Actus nullus nullum effectum parit, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 7. *n.* 4.
Condemnatus ad rationes præſtandas an de nullitate allegare poſſit? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 3. *n.* 9. *&* 10. ubi declaratur.
Prohibitus appellare regulariter de nullitate allegare non prohibetur, ibid. *n.* 10.
Omnia geſta à tutore ante ſatiſdationem nulla ſunt, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 25. *& ſeqq.* ubi declaratur.
Contractus initi nomine pupilli per protutores, vel procuratores ipſo jure nulli ſunt, & reſtitutione non indigetur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 9. *n.* 38.
Omnes contractus nulli cum minore celebrati in ſuſpenſo manent ante approbationem minoris, quo invito, contrahens recedere nequit, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 18. *n.* 1. *&* 13.
Imò minore volente actus validus erit, ibid. *n.* 10.
Ita contrahens cum Eccleſia ſine ſolemnitatibus, ibid. *n.* 2.
Nullitas in favorem minoris, & Eccleſia introducta eſt, ibid. *n.* 3.
Ita ſolemnitates in contractibus, ibid. *n.* 17.
Ita ſolus minor, aut Eccleſia eam allegare poteſt, ibid. *n.* 4.
Et non contrahens etiam ante judicium, vel actum conſumatum, ibid. *n.* 14. *&* 15. ubi declaratur, & quare, *n.* 26. *& ſeqq.*
Nullitas ſolum ab eo, in cujus favorem introducta fuit allegari poteſt, & locum non habet, niſi ille velit, ibid. *d. n.* 4. *&* 5.
Et ſi non eſt, in cujus favorem introducta fuit actus nullus à valido non diſſert, ibid. *n.* 8.
Unde contractus bonæ fidei dolo initus ſuſtinetur, ſi ille cui dolus commiſſus, velit, ibid. *n.* 6.
Emphyteuta Eccleſiæ de nullitate opponere nequit dicens aſſenſum appoſtolicum impetractum non fuiſſe, quia hoc ſolum Prælatus dicere poterit, ibid. *n.* 9.
Ita validi eorum actus celebrati cum illis, quibus interdicta adminiſtratio bonorum eſt, dum hi ad nullitatē non proclamaverint, ibid. *n.* 11.
Niſi ſit cum perſona, in qua intellectus deficit, quia tunc omninò inutilis erit, ibid. *n.* 12.
In facultate minoris, vel Eccleſiæ eſt contractum

ctum nullum approbare, vel annullare, non obſtante regula, quod ratificatio ſubſequens non retrotrahatur ad tempus contractus, quia procedit, quando actus omninò nullus eſt, ut nullo modo valere poſſit, ibid. *n.* 16. *& ſeqq.*

Minor tamen, aut Eccleſia à contrahentibus compelli poſſunt, ut ſolemniter declarent an ſtare, vel recedere à contractu velint, ibid. *n.* 20.

Pupillus tamen ad declarandum cogi non poteſt, ibid. *n.* 22.

In declaratione eadem ſolemnitas adhibenda eſt, quæ à principio intervenire debebat, ibid. *n.* 21

Si nullitas ipſo jure ſit, & jus reſiſtat tunc à contrahente cum minore, vel Eccleſia allegari poteſt, ibid. *n.* 23. *& n.* 29.

Quando jus reſiſtere dicatur? Ibid. *n.* 24.

Non ſolum minor de nullitate contractus dicere poteſt, ſed etiam ejus hæres, ibid. *n.* 25.

Niſi minor ſe maiorem fingat, ibid. *n.* 30.

Nullitas gabellæ non ſolutæ à quo alleganda? Ibid. *n.* 29.

Qui de nullitate dicere non poſſint, ob eorum culpa? Ibid. *à n.* 31. *& 40. & ſeqq.*

Tutor, curator minoris, vel furioſi, ejuſque hæres venditionem à ſe ipſo factam abſque decreto impugnare non poteſt, ibid. *n.* 40.

Tutor prædium pupilli abſque decreto alienans, atque actione tutelæ æſtimationem pupillo ſolvens vindicare eum nequit, ibid. *n.* 41.

Ita quando ab eo alienata ad eum perveniunt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 33. *n.* 5.

Alienatio prædii minoris ſine decreto facta non eſt ſimpliciter nulla, ſed minore volente, ibid. *n.* 42. *d. c.* 18. *l.* 7. *t.* 3.

Nemo adverſus propria pacta, & conſenſum venire nequit, ibid. *à n.* 43.

Vid. *Citatio, Infans, & Minor, & Ratificatio.*

NUNTIATIO.

Tutor, vel curator tutorio, aut curatorio nomine novum opus nuntiare debent, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 26. *n.* 27.

NUPTIÆ.

Appellatione nuptiarum ſecundarum tertiæ, & deinceps veniunt, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 7.

De pœna matris ſecundo nubentis? Vid. *Mater, Pater, & Pœna.*

O

OBEDIENTIA, OBEDIRE.

MElius obeditur remiſſius imperanti, *R.* 2. *n.* 192.

An Judex inferior obedire teneatur ſuperiori jubenti judicare ſecundum minus probabilem opinionem? Vid. *Opinio.*

Deo magis obedire oportet, quam homini iniquum percipienti, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 4. *n.* 5.

OBLIGATIO.

Obligatio ex contractibus taxativis quando ad hæredes tranſeant, vel non? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 129. *&* 130. *& n.* 135.

Quid in obligationibus facti? Ibid. *n.* 131.

Obligatio non tranſit ad hæredes quando ſic actum eſt, ibid. *n.* 136.

Nemo ſibi obligare poteſt, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 3.

Nemo ſe velle in plus obligare præſumitur, quam obligatus ſit, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 16. *& t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 43.

Et Vid. *Promiſſio.*

Quando duæ ſunt obligationes paris poteſtatis, altera per alteram conſumi nequit, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 18.

Debitum ſortis, & reddituum, una tantum obligatione contractum dicitur ab initio, licèt quo ad uſuras, & penſiones obligatio fuiſſet ſucceſſiva, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 5.

In quibus obligationibus veniat damnum emergens, vel lucrum ceſſans, & quando intereſſe ſuccedat? Vid. *Intereſſe.*

Obligatio relativa ſecundum relatum attenditur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 45.

Obligans ſe facere de futuro non obligatur quando facienda in ſuo poſſe non conſiſtunt, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 54.

Obligatio perſonalis ex quaſi contractu oritur ut in acceptante beneficium penſione gravatum, & in matre bona filiorum ad eorum ſuſtentationem exemplificatur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 16. *n.* 49. *&* 50.

Nemo ex alterius facto, ſeu contractu obligatur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 15. *n.* 1.

Nec alteri ex contractu alterius alteri actio, ſeu obligatio quæritur, ibid. *n.* 2.

Sed favore pupilli, & minoris aliquando fallit, ibid. *n.* 3. *& ſeqq.*

Licèt quis non obligetur ex contractu alieno nomine ab ipſo facto, tamen ſi agat, & contractum à ſe initum oppugnet ex jure ſibi poſtea quæſito, exceptione doli repellitur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 18. *n.* 43.

OBLIVIO.

Oblivio etiam in facto proprio ultra decendium præſumitur, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 81.

OBSCURA.

In obſcuris inſpiciendum quod plerunque fit, & veroſimilius eſt, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 103. *& t.* 3. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 3.

Obſcurum dicitur quod intelligi nequit, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 21.

Paria ſunt nihil dicere, atque dicere ut intelligi nequeat, ibid. *n.* 20.

Dubium, quod probabile dicatur, Judicis arbitrio relinquitur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 106.

Dubium non probabile nihil relevat, ibid. *n.* 137.

Dubitationes introducendæ non ſunt, ubi verba

ba illas non recipiunt, ibid. *n.* 138.
Superior, qui in hac materia adeundus est, Princeps est, ibid. *n.* 130.
Solus Deus perscrutator est occultorũ, unde non facta nos latere dicuntur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 10. *n.* & 3.
Dubium aliud est in jure, aliud est in facto, & quomodo in utroque Judex se habere debeat? declaratur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 20. *n.* 16. *Cum seqq.*
Obscuritas domino administrationis imputatur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 79.
In obscuris pro reo judicandum est, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 43. *n.* 5.

OBSERVANTIA.

Observantia mentem, & voluntatem contrahentium declarat, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 23. & *l.* 6. *c.* 1. *n.* 30.
Instrumentum, seu testamentum nullum ab observantia validitatem recepit, ibid. *d. c.* 8. *n.* 23.
Observantia leges, & statuta interpetratur, *d. t.* 4. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 31.
Divisiones invalidas confirmat, ibid. *n.* 32.
Per observantiam divisiones esse factas probatur, ibid. *n.* 33.
Per observantiam actus omnes solemnitates interveniisse probatur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 13. *n.* 11.
Observantia duplex est una interpetrativa, alia dispositiva, & hæc minus favenda, ibid. *n.* 13.
Observantia interpetrativa præscriptionem non requirit, sed per duos actus inducitur etiam minori decem annorum spatio, ibid. *n.* 12.

ODIUM, IRA.

Ab odio tanquam ab hoste maligno fugiendum, *R.* 2. *n.* 181.
Justitiæ oculos claudit, ibid.
Cum odio administrantes justitiam quando peccent? *R.* ibid. *n.* 182.
Banitum occidens ex odio, & inimicitia particulari puniendus est, ibid. *n.* 183.
Ab ira etiam cavere debemus, ibid. *n.* 184.
Odium, inveterata est ira, quæ impedit decernere verum, ibid.
Odium præsumitur in eum, qui alium condemnavit, ibid. *n.* 250.

OFFERENDI JUS.

Fiscus in omnibus casibus in quibus succumbit, jus offerendi habet, resque obligatas, vendere potest, & satisfactis creditoribus potiora jura habentibus, residuum sibi applicare, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 115. & 116.
Privatus etiam creditor jus offerendi habet usque ad 30. annos, quod explicatur, ibid. *n.* 116. & 117.

OFFICIUM JUDICIS.

Officium Judicis quid sit? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 1.
In nobile, & mercenarium dividitur, ibid. *n.* 2.
Utrunque diffinitur, ibid. *n.* 3. & 4.
Mercenarium officium Judex impartiri nequit, nisi petenti, ibid. *n.* 4.
Ex officio testes jam productos Judex examinare potest, & nemine petenti, novis probationibus viam aperire, ibid. *n.* 5.
Interrogatoria omissa supplere, ibid. *n.* 6.
Juramentum in supplementum probationis parti non petenti deferre, ibid. *n.* 7.
Omni remedio excluso, Judicis officii imploratio excluса non censetur, ibid. *n.* 8. ubi alia remissivè.
Debile tamen remedium est, & nullam obligationem præsupponit, sed solum æquitate nititur contra juris rigorem, ibid. *n.* 9.
Ad Judicis officium pertinet, arbitramenta arbitratorum ad boni viri arbitrium reducere, magis æquitatem, quam statuti rigorem sequendo, ibid. *n.* 9. & *seqq.*
Quando Judicis officium renunciari possit? Ibid. *n.* 20.
Omni remedio per statum prohibito, Judicis officium non censeatur prohibitum, nisi expræssè prohibeatur, ibid. *n.* 28. & 29. ubi adintentum in puncto multa referuntur.
Judicis officium misericorditer implorandum est, ibid. *n.* 29.
Ubi actio defecit, Judicis officium locum habet, ibid. *n.* 30.
Officium Judicis competere incipit, quando alia remedia deficiunt, ibid. *n.* 32.
Quando actione renunciata officium Judicis renunciatum censeatur, & eum implorare possit, excluسus ab exceptionibus per renuntiationem? Ibid. *n.* 33. & 34.
Judicis officium prorogabile est, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 46.
Ad officium Judicis spectat in divisione alterum alteri ad certam pecuniam condemnare, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 26.
Adulti officium Judicis implorare possunt ad tutores suos suspectos postulare, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 34.

OFFICIA, OFFICIALIS.

Officium suum nemini debet esse damnosum, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 26. & *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 76.
Errans in officio suo, artificio, seu professione ad damnum partis tenetur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 23. & 24.
Officium concessum cum obligatione ducendi aliquam, an debeatur ipsa requisita, & renuente, & quando hæc conditio pro impleta habeatur? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 126. & *seqq.*
Officia, & dignitates ut plurimum malis artibus acquiruntur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 144.
Officialis obligatus præstare cautionem ad officium serviendum, eam non præstans suspenditur, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 58.
An communicentur officia, quæ solent, & possunt vendi? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 8. *n.* 42. & *n.* 66. & Vid. *Communicatio*, Vid. *Collatio.*
Judici, & officiali temporali cum subditis contrahere prohibitum est, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 21. Vid. *Matrimonium.*

Consuetudo officialem excusat, dum consuetum adimplet, quo casu nulla culpa, ei argui potest, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 84.
Gerens officium publicum, & in eo delinquens, ad idem admitti nequit, licèt Principis rescriptum offerat, quia subreptitium censetur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 11. *n.* 39.
Qui officiales justitiæ à tutela excusentur, & à qua immunes sint? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *à n.* 111. & Vid. *Senator.*
Officiales, vulgo *das sete casas*, quod privilegium habeant, & an coram Judicis orphanorum conveniri possint? *t.* 5. *l. unic. c.* 1. *n.* 12.
Licèt tutor per se, & minor de ejus authoritate officia, & dignitates exercere possint, hoc apud nos non servatur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 18. *n.* 1. & *l.* 7. *c.* 10. *n.* 6.
Per Regem tamen, aut Palatinum Senatum, vel alium providentur, minoritate durante, ibid. *n.* 3. *d. c.* 18.
Nec curatores, aut tutores præsentare possunt, nisi ad id concessionem habuerint, ibid. *n.* 4. & Vid. *t.* 3. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 63.
Serventuarii tertiam partem redditus secundum æstimationem, an Chancellaria solvere tenentur, ibid. *d. n.* 4. *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 18.
Minor officii renuntiationem sibi factam acceptare potest, ibid. *n.* 13.
Ad quæ beneficia, & officia pupilli, & adulti capaces sint? Remissivè, ibid. *n.* 5. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 6. *n.* 41. & 42. ubi quod beneficium acceptare potest absque tutoris, vel curatoris authoritate.
Et quæ ætas requiratur ad id, & ad pensiones, ibid. *n.* 6. *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 18.
Quæ ad Ecclesiasticos ordines? Ibid. *n.* 10.
Quæ ad ingressum, & professionem in Religionem? Ibid. *n.* 11.
Vid. *Notarius.*
De officiis ab orphanis discendis, Vid. *Artificium.*

OMNIS.

Non omnibus omnia placent, sed singula singulis, *R.* 1. *n.* 16.
Omnibus placere nihil magis dificile, *R.* 1. *n.* 17.
Non omne licitum, honestum est, *R.* 1. *n.* 33.
Omnibus magis, quam singulis creditur, *R.* 2. *n.* 258.

ONUS, ONERARE.

Onus reale gravat pro ut unusquisque possidet, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 45.
Onerare possumus, quem honoramus, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 32. & *seqq.*
Onus imponi potest in fideicommisso reciproco, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 1. *n.* 13.
Vid. *Munus*, & *Gravatus.*
Onus, seu gravamen legitimæ impositum an transeat ad substitutum, vel cohæredem? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 1. *n.* 46. & 47.
Et Vid. *Legitima.*
Onus personæ cohærens ad alium non transit, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 3.
Onus negligens beneficio testatoris indignus est, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 12.

OPERÆ.

De locatione operarum? Vid. *Locatio*, ubi multa.

OPINIO.

Quæ dicatur communis? *R.* 3. *n.* 75.
Qui DD. eam faciant? Ibid. *n.* 76. *usq. ad* 80.
Quando unius D. opinio communis sit? Ibid. *n.* 80. *usq. ad* 84.
Quæ opinio probabilior sit? Ibid. *n.* 68.
Probabilitas maior unde deducatur? Ibid. *n.* 69.
Relicta probabiliori opinione secundum opinionem minus probabilem Judex judicare non debet, ibid. *n.* 67.
Formato certo judicio de probabilioritate intrinseca unius opinionis opposita non est sequenda, quanvis multitudine, & præstantia Authorum prævaleat, ibid. *n.* 70.
Deficiente judicio de probabilioritate intrinseca ad extrinsecam recurrendum est, ibid. *n.* 72.
Opinione probabiliori deficiente ad communem recurrendum, ibid. *n.* 73.
Communis opinio pro lege habetur, & ab ea recedens ignarus est, ibid. *n.* 74.
In medio duarum opinionum æquè probabilium, existens quid facere debeat, & pro quibus indubio judicandum est? Ibid. *n.* 85. *usq. ad* 120.
Plura de opinione, tum pro Reo, tum pro causa favorabili, tum in pari dubio, tum in criminalibus, invenies, ibidem, & Vid. *Doctor.*
Opinionem minus probabilem in judicando sequi relicta probabiliori, condemnatum est à Summo Pontifice Innocentio II. *t.* 1. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 25.
Sed Judex judicium certum formans de probabilitate unius partis non potest sequi oppositam, quanvis hæc multitudine, & præstantia DD. prævaleat, ibid. *n.* 26.
Nec Judex suum judicium, alieno subjicere potest, nisi non sit certus, sed opinetur opinionem suam probabiliorem esse, ibid. *n.* 27.
Quid si superior superiori Judici jubeat, ut jus dicat secundum minus probabilem opinionem? Ibid. *n.* 28.
Opinio antiqua modernæ preferenda est, si dubitatur qualis sit verior, ibid. *n.* 68.
Quando contra propriam sententiam operari licitum sit? Ibid. *n.* 18.
Opinio non quia multorum, sed quia bona sequenda est, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 19. & 20.
Opinio non tam ex numero opinantium, quam ex pondere rationis judicanda est, ibid. *n.* 20.
Indubio magis sequenda quæ Ecclesiæ favet, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 44.
Sequenda, quam consuetudo amplexa fuit, ibid. *n.* 50.

ORDINATIONES.
EX LIB. I.
Ord. lib. 1. tit. 87. intelligitur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 17. *à n.* 47.
Ord. d. tit. §. 13. intelligitur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 7. *&* 23. *& seqq.*
Ord. d. tit. §. 16. interpetratur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 12.
Ord. lib. 1. tit. 88. §. 17. cum Ord. lib. 4. tit. 34. conciliata affertur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 30.
Ord. lib. 1. tit. 88. §. 27. & §. 28. *t.* 3. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 9. 20. *&* 21.
Ord. lib. 1. tit. 94. intelligitur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 17. *à n.* 26.
Ex Senat. Palatin. Regim.
§. 3. cum §. 112. intelligitur, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 41.
EX LIB. III.
Ord. lib. 3. tit. 15. §. 1. intelligitur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 42. *&* 46.
Ord. lib. 3. tit. 41. §. 8. extenditur, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 2.
Ord. lib. 3. tit. 59. multipliciter declaratur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *à n.* 98. *& l.* 6. *c.* 3. *n.* 83.
Ord. d. tit. 59. *&* 60. *t.* 3. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 7.
Ord. lib. 3. tit. 86. §. 3. limitatur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 12.
EX LIB. IV.
Ord. lib. 4. tit. 32. latè declaratur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 12. *à n.* 67.
Ord. lib. 4. tit. 34. intelligitur, ibid. *à n.* 55. *& c.* 13. *d. t.* 3. *l.* 5. *n.* 30.
Ord. lib. 4. tit. 36. §. 4. intelligitur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 82.
Ord. lib. 4. tit. 42. intelligitur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *à n.* 125.
Ord. lib. 4. tit. 47. & §. 1. intelligitur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 7. *à n.* 15.
Ord. lib. 4. tit. 48. ampliatur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 14. *à n.* 31. *& t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 125. *& seqq.*
Ord. lib. 4. tit. 86. §. 2. intelligitur, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 18. *n.* 50.
Ord. lib. 4. tit. 93. extenditur, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 55.
Ord. lib. 4. tit. 94. intelligitur, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 8.
Ord. lib. 4. tit. 95. & §. 1. intelligitur, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 43. *& t.* 4. *l.* 5. *c.* 10. *à n.* 24.
Ord. lib. 4. tit. 46. §. 7. *&* 8. intelligitur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 164. *& seqq.*
Ord. d. tit. §. 18. intelligitur, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 16.
Ord. d. tit. §. 22. intelligitur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 2. *n.* 15. *& c.* 10. *n.* 1. *&* 4. *& c.* 12. *n.* 7.
Ord. lib. 4. tit. 97. §. 4. intelligitur, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 2. *n.* 39. *&* 40.
Ord. lib. 4. tit. 97. §. 4. intelligitur, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 2. *n.* 39. *&* 40.
Ord. lib. 4. d. tit. 97. §. 22. intelligitur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 108. *& seqq.*
Ord. lib. 4. tit. 100. & §. 1. intelligitur, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 6. *à n.* 29. *& c.* 7. *à n.* 40.
EX LIB. V.
Ord. lib. 5. tit. 6. §. 15. intelligitur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 64.
Ord. lib. 5. tit. 72. infine princip. intelligitur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *n.* 114.
Ordinationes juri communi conformes, idem derrogare non præsumitur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 7. *n.* 27.
Ordinatio nova secundum antiquam intelligitur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 111.
ORDO.
Ordo scripturæ quando voluntatis, & successionis ordinem desinit, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 7. *n.* 27. *Cum seqq.*
Quibus ordinibus minor capax sit? Vid. *Officium.*
ORPHANUS.
Græca est dictio, *R.* 3. *n.* 1.
Diffinitur, & ille est, qui patre caret, ibid. *n.* 2.
Orphani etiam dicuntur, qui patres, & matres inutiles habent, ibid. *n.* 4.
Orphani impropriè appellantur dementes, furiosi, & similes, ibid. *n.* 11.
Orphanorum cura commendat sacra pagina, & Sancti Patres, ibid. *n.* 13. *&* 14. *& t.* 3. *l.* 8. *c.* 10. *Per tot.* ubi præmia, & pœnæ referuntur.
Particulares Judices de jure nostro orphani habent, *R.* 3. *n.* 16.
Personæ, & bona orphanorum certis Judicibus committuntur, qui de omnibus rationem reddere tenentur, *R.* 3. *n.* 21.
Indubio orphanis favendum est, *R.* 3. *n.* 51.
Quatenus aliis injuria non inferatur, *R.* 3. *n.* 55.
Appellatione orphanorum, & mulierum pauperum, qui veniant? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 234.
Exposita appellatione orphanorum venit, ibid. *n.* 264.
Sed in concursu orphanæ expositæ præfertur, ibid. *n.* 265.
Et Vid. *Legatum.*
De alendis orphanis, Vid. *Alimenta, & Educatio.*
De colocandis in matrimonio, Vid. *Dos, Matrimonium, & Sponsalia.*
De officiis, & scientiis ab orphanis discendis, Vid. *Artificium, & Scientia.*
Quando ad serviendum eorum operæ locandæ sint? Vid. *Locatio.*
Quando privilegium avocandi causas ad curiam habeant, vel non? Latè, *t.* 5. *l. unic. c.* 1. 2. 3. 4. 5. *& 6. Per tot.* & Vid. *Privilegium*, in vers. *Avocandi.*
ORPHANOTROPHUS.
Vid. *Hospitale.*

P

PACTUM.
PActum per epistolam missivam fieri potest, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 41.
Nudo pacto nemo efficaciter obligatur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 7.
Quid in dote? Vid. *Dos.*
Pacta omnia legi non repugnantia custodienda sunt, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 4. *n.* 1. *& d. l. c.* 5. *n.* 1. *& d. l.* 7. *c.* 8. *n.* 12. *& c.* 16. *à n.* 1. *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 8. *n.* 1.
Pacta servare humanæ fidei est, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 33.

Nec

Nec contra pacta ſua quilibet, venire poteſt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 18. *n.* 44.
Pactum de ſtando aſſertioni alterius dejurata intelligitur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 72.
Nec revocari poteſt, niſi notabilis mutatio ſtatus detur, ibid. *n.* 74.
Aliquando ſimplex aſſertio ſufficit, ſi ita in pactum deductum ſit, ibid. *n.* 75. *&* 76. ubi declaratur.
Hoc tamen pactum in receptione tutelæ, ſeu curæ fieri nequit, ibid. *n.* 77.
Pactum, ut creditor, lapſo tempore non admonito debitore, pecunias ſub intereſſe capiat, fieri poteſt, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 92.
Pactum ſuper intereſſe an à principio validum ſit? Vid. *Intereſſe.*
Quibus pactis ſocietas contrahi poſſit? Vid. *Societas.*
Quibus pactis cenſus conſtitui poſſit? Vid. *Cenſus.*
Et cum quibus tutores? Ibid. *à n.* 81.
Tutores, & curatores pactũ de non petendo facere non poſſunt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 24. *n.* 1. *& c.* 14. *d. l. n.* 20.
Licèt mandatum generaliſſimum habeant? Ibid. *n.* 2. *d. c.* 24.
Vel conceſſionem, ut omnia facere poſſint, ibid. *n.* 3.
Et quando poſſint? Ibid. *à n.* 7. *& d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 14. *n.* 20.
Tutor, vel curator emere, vel vendere res pupilli, ſeu minoris de interventu Judicis cum pacto de retro, quod in jure validum eſt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 8. *n.* 2.
Quo caſu ſine decreto retrovendere poſſunt, ibid. *n.* 15.
An ita minor pactum de retro apponere poſſit? Ibid. *à n.* 16.
Et cum pacto legis commiſſoriæ, ibid. *n.* 3.
Pactum, ut res pignori data empta maneat quando validum ſit? Ibid. *n.* 3. *&* 4.
Ita emere, vel vendere poſſunt, cum pacto, ut ſi aliquis infra certum tempus meliorem offerat, res inempta ſit, quia hoc pactum validum in jure eſt, ibid. *n.* 5.
Ita pactum, ut periculum rei vendita ante traditionem ad venditorem ſpectet, ibid. *n.* 6.
Ita pactum, ut non ſoluto pretio tempore convento arrha reddatur, & res pro non empta habeatur ibid. *n.* 7.
Ita pactum, ut ſi pretium intra duos menſes ſolutum non ſit, res inempta ſit, ibid. *n.* 8.
Ita pactum, ut res ad emptorem revertatur, ſi reſiduum pretii intra certum tempus non ſolvatur, ibid. *n.* 9.
Ita pactum, ut res empta ad certam perſonam, vel perſonas, aut Eccleſiam non veniat, ibid. *n.* 10.
Ita pactum, ut ſervus venditus exportetur, & ad locum, vel civitatem non revertatur, ibid. *n.* 11.
Ita pactum ut res empta pro pretio hypothecata maneat? Ibid. *n.* 12. *& t.* 2. *l.* 4. *c.* 12. *à n.* 77.
An minor per ſe emens an hujuſmodi pactum apponere poſſit, & valeat? *d. c.* 8. *n.* 17.
Ita pacta pænalia quando apponi ſolita eſſent, *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 8. *n.* 13.
An pactum de non alienando? Ibid. *n.* 14.
Et Vid. *Alienatio.*
Pacta ex intervallo tutores, vel curatores apponere non poſſunt, ibid. *n.* 16. ubi *n.* 18. ubi alia in puncto.
Pactum inter contrahentes, ut quis rem propria authoritate ingrediatur, validum eſt, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 152.
Tutor pactum de ſtando creditoris dicto ſuper damna, & expenſas facere nequit, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 14. *n.* 11.
Cum quibus pactis tranſactio fieri poſſit, & ſuper quibus? Vid. *Tranſactio.*
Pacta perſonalia ad hæredes non tranſeunt, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 133.
Ad quid, quando pactum reale, vel perſonale dicatur? Ibid.
Pactum de hæreditate viventis non valet, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 121.
Pactum de non ſuccedendo quando valeat, vel non? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 10. *Per tot.*
Et Vid. *Filius.*
De pacto de ſuccedendo agitur, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 11. *n.* 1. *Cum ſeqq.*
Pactum de aliquo inſtituendo non valet, nec ejus virtute diviſio peti poteſt, ibid. *n.* 3.
Bonis moribus adverſatur, ibid. *n.* 4.
Libertatem liberã teſtandi impedit, ibid. *n.* 4. *&* 6.
Occaſionem captandæ mortis alienæ præſtat, ibid. *n.* 4.
Ex eo non oritur civilis obligatio, ibid. *n.* 7.
Contra jus Divinum, naturale, & civile eſt, ibid. *n.* 8.
Per ſtatutum, vel conſuetudinem validari nequit, ibid. *n.* 9. *Cum ſeqq.*
Nec juramento confirmatur, ibid. *n.* 12.
Et quid jure canonico, ibid. *n.* 38.
Non ſolum de univerſa hæreditate, ſed neque de quota poſſeſſionis valet, ibid. *n.* 13. *&* 14.
Neque etiam de re particulari, ibid. *n.* 15. *&* 16. *&* 30. ubi de dote dividenda.
Neque etiam in favorem matrimonii, cum favor liberi arbitrii potior ſit, ibid. *n.* 17. *&* 18. *& d. t.* 2. *l.* 2. *c.* 14. *n.* 74. *&* 75. *& t.* 2. *l.* 7. *c.* 4. *n.* 128. *& ſeqq.* ubi latè.
Neque etiam in tali caſu intereſſe debetur, ibid. *n.* 19. *d. t.* 2. *l.* 1. *c.* 11.
Declaratur tamen, ibid. *n.* 20.
Pactum etiam hujuſmodi reciprocum, & juratum non valet, ibid. *n.* 21. *&* 22.
Neque etiam inter filios reſpectu ſucceſſionis patris, vel matris ad eorum, quorum proxima eſt mors, ibid. *n.* 23. Neque

Neque etiam inter aſcendentes reſpectu ſucceſſionis deſcendentium, ibid. *n.* 24.
Neque in favorem piæ cauſæ ſuper hæreditate tertiæ perſonæ viventis, Ibid. *n.* 25. & 26. quod declaratur, ibid. *n.* 27.
Neque etiam valet hujuſmodi pactum, ſi pro eo propria bona obligata ſint, ibid. *n.* 29.
Neque quando pœnalis adjicitur, etiam in tabulis nuptialibus, laudo arbitratorum, ſeu in tranſactione, ibid. *n.* 31.
Et licèt conceptum ſit per modum permiſſionis, ſeu donationis, ibid. *n.* 32.
Pactum de invicem ſuccedendo non habet vim ultimæ voluntatis, neque poſt mortem collatum colore donationis cauſa mortis ſubſiſtit, ibid. *n.* 33.
Si de facto hæreditas ad pacientem proveniat, illa privatur. & fiſco applicatur, ibid. *n.* 34. & Vid. *Fiſcus.*
Et Vid. *Filius.*
Hujuſmodi tamen pactum valet, interveniente conſenſu ejus, de cujus hæreditate agitur, qui conſenſum revocare poteſt pacto incontrarium non obſtante, & an ſufficiat tacitus vel ſuperveniens, quomodo probetur, & quando præſumatur, & alia inpuncto? Ibid. *n.* 39. *Cum ſeqq.*
Valetque inter conjuges in caſu, quòd liberi non extent cum inter eos non præſumatur periculum, & deſiderium mortis alterius, ibid. *n.* 52. *Cum ſeqq. & t.* 2. *l.* 7. *c.* 4. *à n.* 128. *& ſeqq.*
Valetque inter milites, concurrentibus requiſitis, de quibus, ibid. *n.* 55. *Cum ſeqq.* quod declaratur, ibid. *n.* 59. & 60. *d. t.* 2. *l.* 1. *c.* 11.
Valet etiam circa hæreditatem perſonæ defunctæ, ſeu incertæ, ibid. *n.* 61.
Et valet pactum faciendi filium hæredem naſciturum, ibid. *n.* 62.
Quid in pacto de donatione, ſtipulatione, hypotheca, ſeu quovis alio contractu facto circa hæreditatem tertiæ perſonæ viventis? Ibid. *n.* 64. & 65.
Valet pactum reciprocum inter Marchiones, & Comites, ibid. *n.* 66.
Pactum factum à filio cum creditoribus patris, ut poſt mortem ejus minus ſolvatur, ibid. *n.* 68.
Et inter Principes poteſtatem condendæ legis habentes, ibid. *n.* 69.
Et ad favorem filii legitimati, ibid. *n.* 70.
Valet etiam pactum de quocunque fideicomiſſo, & maioratu, etiam in vita poſſeſſoris, ſine ejus conſenſu, ibid. *n.* 71. quod declaratur, ibid. *n.* 72.
Similiter etiam valet ſuper bonis Regiæ coronæ, ibid. *n.* 73.
Valet etiam pactum de lucranda dote, *n.* 74. quod ampliatur multis in caſibus, ibid. *n.* 81. *uſq. ad n.* 91. & Vid. Infra.
Et limitatur, ibid. *n.* 95. *uſq. ad* 106.
Valet etiam pactum quando fit in executionem, & conſequentiam alterius pacti, ibid. *n.* 107.
Et inter patrem, & filium celebratum ſaltem invim teſtamenti, ſeu ultimæ voluntatis, ſi in eàdem voluntate pater perſiſtat uſque ad mortem, *n.* 108.
Et quando agitur de hæreditate conſervanda, ibid. *n.* 109.
Valet etiam pactum, per quod remittatur ingratitudo filii, & ei jus ſuccedendi ſalvum ſit, ibid. *n.* 110.
Non valet tamen de ingratitudine futura, ibid. *n.* 111.
Nec de dolo, ac malitia futura, etiam cum juramento, ibid. *n.* 113.
Pactum relactum ad rem ex natura ſua variabilem, non alterat commutabilitatem provenientem ex natura rei, ibid. *n.* 112.
Pactum de non ſuccedendo factum à filia non nocet nepotibus, præmoriente illa, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 22.
Pactum initum inter patrem, & filios de futura ſucceſſione in bonis patris inutiliter an in vim ultimæ voluntatis, & teſtamenti paterni inter liberos ſuſtineatur? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 31.

PACTA NUPTIALIA.

An, & quando, & pactum, & quomodo valeat pactum, quod mulier non teneatur ad debita contracta, conſtante matrimonio? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 21.
An, & quomodo valeat pactum in capitibus matrimonialibus ut vir teneatur habitare in certo loco, vel in domo uxoris? Ibid. *n.* 73. & *t.* 2. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 46.
Pacta dotalia obſervanda ſunt, & ſecundum ea diviſio facienda eſt, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 4. *n.* 1. & 2.
Pacta dotalia inter dotantem, & dotatam, vel inter ipſos futuros ſponſos contrahi poſſunt, ibid. *n.* 3.
Et in noſtro Regno liberum eſt quocunque pacto, matrimonium contrahere, *t.* 2. *l.* 6 *c.* 4. *n.* 16.
Dos conſtitui poteſt illis pactis, & conditionibus, & modis donantibus bene viſis, cum in donatione omni pacta per donantem, maximè extraneum apponi poſſunt, ibid. *n.* 4. & 50. *d. t.* 2. *l.* 7. *c.* 4. & *d. l.* 7. *c.* 6. *à n.* 49.
Extraneus dotans liberalitatem exercet, ibid. *n.* 6. *d. t.* 2. *l.* 7. *c.* 4.
Pactum de non alienando apponi poteſt ipſis dotatis, ita à donante Eccleſiæ, & etiam ut in redemptionem captivorum, vel aliam neceſſariam cauſam alienari non poſſint, ibid. *n.* 7. 8. & 9. & 13.
Hujuſmodi prohibitio alienandi valet etiam apponi per patrem dantem rem filiæ jam nuptæ ſecundum conſuetudinem Regni, quo caſu res ita donata dotalis fit, ibid. *n.* 10. & 11.

Res,

Res, ſeu dos data, & conſtituta ea lege, ut alienari non poſſit, quantumcunque neceſſitas urgeat alienari non poteſt, ibid. *n.* 12. 13. & 14. ubi ratio.

Contrarium, ibid. *n.* 16. & *ſeqq.*

Pactum, ut de bonis dotatis maioratus conſtitutus maneat, an validum ſit? Latè, ibid. *à n.* 18. *Cum ſeqq.* ubi ad contraria reſpondetur.

Quid ſi matrimonium non ſequatur? Ibid. *n.* 122. & 123.

Dotans pactum, ut, ſoluto matrimonio abſque liberis, dos ſibi revertatur, apponi poteſt, ibid. *n.* 47. & *t.* 2. *d. l.* 7. *c.* 6. *n.* 49. & *ſeqq.*

Vel etiam in caſu, quo filii extent, ibid. *n.* 48. & *c.* 4. ubi etiam ut ſuis hæredibus reſtituatur paciſci poteſt; & loquitur de dotante extraneo, & *t.* 2. *d. l.* 7. *c.* 6. *à n.* 49.

Vel quod poſt decem annos, vel certum tempus dos dotanti, & ſuis hæredibus reſtituatur, ibid. *n.* 49. *d. t.* 2 *l.* 7. *c.* 4.

Inter patrem, & filiam pactum valet, ut ſoluto matrimonio ſibi dos reſtituatur, licèt dos ſit infra, vel ſupra legitimam, ibid. *n.* 51.

Sed abſque dubio procedit in exceſſum legitimæ, ibid. *n.* 52.

Pater tamen dotem gravare nequit, ut ſuis hæredibus, reſtituatur, & quare? Ibid. *n.* 53. & 54. & *d. t.* & *l.* 7. *c.* 6. *n.* 48.

Neque quando dos conſtituta, vel relicta eſt in teſtamento, intra quantitatem legitimæ, ſecus ultra quantitatem, ibid. *n.* 55. & 56. *d. t.* 2. *l.* 7. *c.* 4.

Nec quo ad quantitatem infra legitimam, relictis liberis ex matrimonio, cujus reſpectu dos conſtituta fuit, ibid. *n.* 57.

Pactum initum cum patre filiam dotante, ut ea mortua in matrimonio dos retineatur à marito nulla facta liberorum mentione, validum eſt, ſive liberi extent, vel non, ibid. *n.* 58.

Pactum de meliorando in tertio, & in quinto in Regno Caſtellæ, & in tertia in noſtro Regno validum eſt, ibid. *n.* 59.

Ita ut promittens diſponere non poteſt, & ſi aliter fiat, irritum ſit, ibid. *n.* 60.

Pactum de obtinendis omnibus bonis patris, ſub conditione, ſi pater, & ejus filius ſine liberis decedat, validum eſt, & quare, ibid. *n.* 61. *Cum ſeqq.* ubi multa in dotis favorem.

Pactum per ſocerum cum genero factum, ut dos matrimonio conſtante non petatur, validum eſt, ibid. *n.* 67.

Sed tantum in vita ſoceri valet, ibid. *n.* 68.

Inter fratrem, & ſocerum pactum valet, ut dos à fratre data, matrimonio ſoluto ſine liberis, vel cum illis, ad fratrem revertatur, ibid. *n.* 69. & 70.

Sed non ita erit quando frater de bonis paternis dotat, licèt ſoror invita conqueſta non ſit, quia ejus hæredes de nullitate dicere poſſunt, niſi ſoror tali pacto conſenſum adjecerit, ibid. *n.* 70. & *ſeqq.*

Pactum quod mortua filia ſine liberis dos redeat ad dotantem extraneum, hæredibus paciſcentis proficit, eo ante filiam defuncto, quanvis pactum abſque hæredum mentione confectum ſit, ibid. *n.* 74.

Quod certa bona pro dote obligata non ſint, valet, ibid. *n.* 75.

Pactum factum de dote reſtituenda, quocunque modo mulier nupta eſſe deſierit, ſecuta deportatione, vereficatur, & in reſtitutione, quæ fit ob paupertatem, matrimonio conſtante, ibid. *n.* 76.

Pactum reciprocum de certa portione hæreditatis cum ſocietate legali inter conjuges incompatibilis non eſt, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 33.

Pacta tamen, & modi, ſeu gravamina in ipſo dotandi actu apponi debent, aliàs inutilia ſunt, *t.* 2. *d. l.* 7. *c.* 4. *n.* 77.

Ita poſt promiſſionem de dotando ſimpliciter factam apponi non poſſunt, ibid. *n.* 78.

Nec in continenti poſt dotem perfectam apponi poſſunt, ibid. *n.* 79.

Nec expreſſè revocare donationem, nec tacitè per rerum conſumptionem, ibid. *n.* 80.

Ita pater dotem filiæ promittens poſtea declarare nequit, quod de bonis maternis eam promiſerit, cum promiſſio de propriis præſumatur, ibid. *n.* 81. & 82.

Et Vid. *Dos.*

Nec dotator in teſtamento conditiones novas, onera, aut pacta adjicere poteſt, niſi dotatam hæredem inſtituerit, ibid. *n.* 83.

Dotem tamen obſcuram declarare poteſt, ut exemplum, quod diſponens de maſculis diſpoſuiſſe cenſeatur, ibid. *n.* 84. 85. & 86.

Ita revocare, vel declarare, vel modos apponere, & conditiones poteſt, quam ad id poteſtas dotans reſervaverit, ibid. *n.* 87. & 88.

Ita quando dos inofficioſa fuerit, vel quando dotator poſt primam maiorem ſummam dotaverit, ibid. *n.* 89.

Pactum, ut maritus conſtante matrimonio fructus non lucretur, nec ſuos faciat, non valet, & quare? Ibid. *n.* 90. & 91. & *t.* 2. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 68. & 69. ubi limitatur, & *d. t.* 2. *l.* 7. *c.* 11. *n.* 8. & Vid. *Fructus.*

Nec, ut maritus, fructus recipiens, onera matrimonii non ſuſtineat, ibid. *n.* 92. *d. t.* 2. *l.* 7. *c.* 4. & *d. l. c.* 5. *n.* 70. & 71. ubi etiam quando mulier nullam ſecum affert dotem.

Nec, ut uxorem non alat fructus recipiendo, ibid. *n.* 93. & 94. *d. t.* 2. *l.* 7. *c.* 4.

Niſi mulier aliundè, unde alat ſe, habeat, ibid. *n.* 95.

Pactum, ut propter impenſas neceſſarias non agatur, non valet, ibid. *n.* 96. & *d. t. l.* 4. *c.* 5. *n.* 64.

5. *n.* 64. & 65. ubi quod poſt divortium pactum hoc valet.
Pactum, quod ſocer filiam alat, & uſuras dotis genero ſolvat, non valet, ibid. *n.* 97. & 98. *d. t.* 2. *l.* 7. *c.* 4.
Niſi alia onera matrimonii marito incumberent, ibid. *n.* 99.
Pactum, ut maritus uxorem de adulterio accuſare nequeat, non tenet, & quare, ibid. *n.* 100. & 101.
Nec pactum, ut per mortem mariti dos ejus hæredibus ſolvatur, ibid. *n.* 102.
Licèt extraneus dotans ſit, ibid. *n.* 105.
Nec pater mulieris paſciſci poteſt, ut viro præmortuo liberis exiſtentibus, pars dotis pro liberis retineatur, ibid. *n.* 103.
Nec pactum, quod, viva muliere, dos ad alium pertineat, ibid. *n.* 104.
Pactum initum cum filia, quod ſua dote contenta in bonis paternis non ſuccedat, non valet, niſi juramento firmatum ſit, ibid. *n.* 106.
Nec pacta contra bonos mores, aut leges prohibitivas, ibid. *n.* 107. & 108.
Pactum quod bona mulieris poſt ejus mortem ad maritum pertineant, vel è contra non valet, licèt dos ab extraneo conſtituta ſit, ea conditione, ut bona mulieris ſibi, aut alii pertineant, ibid. *n.* 109.
Nec pactum per quod mulier in totum, vel in partem indotata redderetur, vel ſuæ dotis conditio deterior efficeretur, ibid. *n.* 110.
Pacta dotalia, & contractus corruunt, matrimonio non ſecuto, quæ conditio ſemper intelligitur, ibid. *n.* 111. & 112.
Licèt matrimonium non ſequatur, abſque culpa ejus, cui dos facta fuit, ibid. *n.* 113.
Vel quia alter, vel noluit, vel moritur, ibid. *n.* 113.
Quid ſi dos in teſtamento relicta fuerit? Ibid. *n.* 114. & 117. & 118.
Licèt traditio facta ſit contractus corruit, ibid. *n.* 115.
Sive dos à patre, vel ab extraneo facta ſit, ibid. *n.* 116.
Licèt dotans non revocare juraverit, ibid. *n.* 119.
Quid ſi matrimonium ſequatur, ſed poſtea nullum declaratum ſit? Ibid. *n.* 120. & 121.
Si dos conſtituta, vel relicta fuit ad favorem incerti matrimonii, vel ex cauſa impulſiva, quæ indubio, potius quam finalis præſumitur, tunc dos debetur licèt matrimonium non ſequatur, ibid. *n.* 124. & 125.
Ita quando dos fit, vel relinquitur pietatis intuitu etiam ad certum matrimonium, ibid. *n.* 126.
Vel quando dotator, etiam matrimonio non ſecuto, dotaturus eſſet, ibid. *n.* 127.
Pactum de futura ſucceſſione quando inter conjuges valeat, ibid. *à n.* 128. & *t.* 1. *l.* 1. *c.* 11. *n.* 17. & 18. & *à n.* 52. & *d. t.* 2. *l.* 2. *c.* 14. *n.* 74. & 75. & *t.* 2. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 3. & 4. & *ſeqq.* & Vid. Infra.
Inter ipſos contrahentes matrimonium in hoc Regno licitum eſt omnia pacta, & conditiones, quas voluerint, opponere, niſi jure expreſſo prohibeantur, ibid. *n.* 1. 2. & 3.
Pactum inter conjuges de reciproca ſucceſſione valet, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 11. *n.* 52. & *ſeqq.* & *d. t.* 2. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 4. & 82. & *t.* 2. *l.* 2. *c.* 14. *n.* 74. & 75.
Nec hujuſmodi pactum revocari poteſt, *t.* 2. *l.* 7. *d. c.* 5. *n.* 5.
Pactum, ut etiam ſtantibus liberis mulier dotem ſuam auferre poſſit, & non detur communicatio, valet, ibid. *n.* 6. & 7.
Et pactum quod in caſu filiorum exiſtentium tempore ſoluti matrimonii dos communicetur, & incontrario, ut non communicetur, ibid. *n.* 8. ubi quod ita Autor matrimonium contraxit.
Et pactum quod bona dotalia ſint, caſu, quo filii non naſcantur, quibus natis, bona communicentur, ibid. *n.* 10. & 11.
Contrarium, *l.* 3. *c.* 15. *n.* 27.
Ipſi conjuges pacta obſervare tenentur, licèt uxor præſens tempore facti inſtrumenti nec per ſe, nec per alium eſſet, quia mulier contrahendo cum effectu matrimonium approbare cenſetur, quæ ejus nomine in capitulis matrimonialibus ſcripta ſunt, & acceptare ea confidens de iis, qui pro ea intervenerunt, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 12. & 13.
Contrarium, *n.* 79.
Pactum, ut vir ex fructibus rerum dotalium creditoribus mulieris ſatisfaciat, validum eſt, ibid. *n.* 14.
Et pactum de reſtituenda dote mulieri in caſu ceſſationis alimentorum, ibid. *n.* 15.
Et pactum cum ſecundo viro, ut filii naſcituri certam partem dotis lucrentur, an validum ſit? Ibid. *n.* 16. & *ſeqq.*
Pactum, ut externi anni fructus dotis nondum percepti mulieris ſint, valet, ibid. *n.* 20.
Et pactum, ut ſoluto matrimonio propria authoritate poſſeſſionem rerum dotalium ingredi poſſit, etiam ſi ab aliis, quam mariti hæredibus poſſeſſa ſint, dummodo conſtituti clauſula, in inſtrumento dotali appoſita ſit, ibid. *n.* 21. & *ſeqq.*
Et pactum, ut filius primogenitus in quibuſdam bonis particularibus ſuccedat, ibid. *n.* 24. & 25.
Vel in univerſalibus aliquibus, ibid. *n.* 27. & 28. ubi declaratur.
Et pactum quod dos promiſſa periculo mariti, vel è contrario ſit, ibid. *n.* 26.
Et pactum quod emphyteuſis, aut maioratus liberæ nominationis maneat ex nunc nominata ad favorem primogeniti, aut ejus, quem

declaraverit habens nominandi facultatem, ibid. *n.* 29. *& ſeqq.* ubi multa.

An revocabilis ſit? Latè diſputans reſolvit negativè ad contraria reſpondendo,& cautelam tradens, ut opinionum ſententiæ evitentur, ibid. *n.* 37.

Pactum, ut tota bona mulier in dotem tradat, valet, ibid. *n.* 47. *& ſeqq. & d. t.* 2. *l.* 7. *c.* 4. *c.* 4. *n.* 61. *& ſeqq.*

Indubio tota bona in dotem contuliſſe præſumitur, ibid. *d. c.* 5. *n.* 48.

An mulier ſe ipſam dotare compelli poſſit? Ibid. *n.* 49.

Pactum, ut longiori die dos reſtituatur, non valet, ibid. *à n.* 50. *& ſeqq.* ubi declaratur.

Mulier paciſci poteſt, ut in continenti ſoluto matrimonio dos redatur, ibid. *n.* 55.

Ita extraneus, licèt alii contrarium dicant, ibid. *n.* 56.

Pactum, ut aliquid pro intereſſe mulieri ſolvatur, dum dos non reſtituitur, non valet, ibid. *n.* 57.

Nec pactum de fructibus pignoris recipiendis, & in dotem non computandis, ibid. *n.* 58.

Nec, ut bona mariti pro dote hypothecata non ſint, ibid. *n.* 59. *&* 60. ubi ratio.

Nec pactum, ut in rebus dotalibus maritus tantum dolum præſtet, ibid. *n.* 61. *& ſeqq.* ubi quod de lata, & levi culpa tenetur.

Nec pactum, ut de moribus non agatur, vel plus, vel minus exigatur, ibid. *n.* 66. *&* 67. ubi ratio.

Nec pactum, quod ex pecunia, quæ ſolutionis tempore in uſu ſit, reddatur, ſi cauſa dotis, & conditio mulieris deterior fiat, ibid. *n.* 72. *&* 77

Et Vid. *Dos.*

Pactum inter ſocerum, & generum, ut filia, quæ nubebat, æqualiter cum filio hæres eſſe debeat, an validum, ſit, & an ſocer de dolo teneatur? Ibid. *à n.* 74.

Pactum quo maritus retrocedit donationem donanti ex cauſa certi matrimonii, aut fructuum rerum donatarum non valet in præjudicium uxoris futuræ, & filiorum, ibid. *n.* 80.

Pactum, quo parentes filiis non ſuccedant an validum ſit, ibid. *à n.* 81.

An uſumfructum in bonis filiorum prohibere in capitulis matrimonialibus poſſint? Ibid. *a n.* 83.

Pactum de lucro dotis licèt contra jus ſit, ei tamen jus non reſiſtit, & inter futuros conjuges validum eſt, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 1. *& ſeqq. & d. t.* 2. *l.* 1. *c.* 11. *à n.* 74.

Intra quam partem fieri poſſit, & quid apud nos? Ibid. *d. t.* 2. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 3. *&* 4.

Pactum hujuſmodi locum habet, licèt uxor ſuperſtitibus filiis moriatur, cum per ſupervenientiam liberorum non revocetur, ibid. *n.* 5. *&* 6.

Licèt divortium fiat, ibid. *n.* 7. *&* 8.

Et quid ſi conventum ſit pro filiis ſecundi matrimonii? Ibid. *à n.* 9. ubi declaratur, & quando filiis ſecundi matrimonii plus, quam ſecundi relinqui poſſit?

Quid ſi maritus, ſimul cum uxore in ruina, vel naufragio periiſſet? Ibid. *n.* 14.

An in dote promiſſa pactum hujuſmodi valeat? Ibid. *n.* 15.

Quid ſi uxor in monaſterium ingreſſa eſſet? Ibid. *à n.* 16.

Quid ſi moriatur, antequam à viro cognita eſſet? Ibid. *n.* 19.

An in augmento dotis locum habeat, ibid. *n.* 20.

Quid ſi liberè ante dotem datam, aut actam procreati fuerint, quando conventum fuit, quod dos data, vel pars ob liberos retineatur? Ibid. *n.* 21.

Pactum etiam locum habet, quando pater dotem dederit, & pactus fuerit, ut mortua in matrimonio filia, dos apud maritum maneret, ibid. *n.* 22.

Si inter patrem puellæ, & generum conventum fuerit, ut matrimonio ſine liberis ſoluto, defuncta filia, dos patri reſtituatur, actum intelligitur, ut liberis ſuperſtitibus, defuncta, dos retineri debeat, ibid. *n.* 23. *&* 24.

Et ſi conventum, ut filia defuncta habente ſuperſtitem anniculum filium, dos ad virum pertineat, actum intelligitur, ut ſi vivente patre, filius obiiſſet, vir dotis portionem retineret, & ſi mulier ſimul cum filio in naufragio periiſſet vir partem dotis retinere debet, ibid. *n.* 25. *&* 26.

Si conventum, ut liberorum nomine dos retineatur, nepotum quoque nomine retineri poteſt, ibid. *n.* 27. *&* 28.

In dote putativa lucrum dotis locum non habet, ſed maritus per actionem de dolo, vel exceptionem tantumdem conſequi poteſt, ibid. *n.* 29. *&* 30.

Lucrum dotis non lucratur ſi vir uxorem occidat licèt in adulterio deprehendat, ibid. *n.* 31. *&* 32.

Vel quando mulier ex notabili culpa viri mortua eſt, puta medicum non adhibens, vel imperitum, ibid. *n.* 33.

Nec de jure communi ſortitur effectum, ſi à marito donatio propter nuptias uxori conſtituta non ſit, ibid. *n.* 34. *& ſeqq.*

Nec hujuſmodi pactum in conjuges jam conſtante matrimonio valet, ibid. *n.* 37. *&* 38. ubi contrarium verius.

An pactum de lucrando feudo, vel emphyteuſi valeat? *n.* 39. *&* 40.

An hujuſmodi pactum de lucranda dote, matrimonio conſtante, renuntiari poſſit? Ibid. *n.* 41. *&* 42.

Hære-

Hæredibus mariti non debetur, ſi ante uxorem præmoriatur, ibid. *n.* 44. *& ſeqq.* ubi licèt pactum ita expreſſum, & juratum eſſet.
Quid ſi extraneus dotans fuerit? Ibid. *à n.* 49.
Vid. *Dos.*
De pactis nuptialibus circa donationes ante nuptias, propter nuptias, & arrhas? Vid. *Arrhæ.*
De pactis nuptialibus circa futuros aquæſtus, ſeu acquiſita? Vid. *Communicatio.*
De pactis circa adminiſtrationem, periculum, & commodum rerum dotalium? Vid. *Adminiſtratio*, & verb. *Augmentum.*
De pactis nuptialibus circa fructus ante matrimonium collectos? Vid. *Dos.*
De pactis nuptialibus circa fructus conſtante matrimonio? Vid. *Fructus.*
De pactis circa fructus perceptos poſt ſolutum matrimonium? Vid. *Fructus.*
De pactis nuptialibus circa bona paraphernalia? Vid. *Bona.*
De pactis, ſeu donationibus inter virum, & uxorem? Vid. *Donatio.*
Debita, damna, & expenſæ, quæ cauſa communionis proveniunt, communicantur inter conjuges, & imputantur communi acervo, quanvis conjuges pactum contrarium faciant, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 6.
De ſocietate prima finita, remanet conjux cum eàdem libertate apponendi pacta circa communicationem bonorum, quæ habebat ante contractum matrimonium, *t.* 2. *l.*6.*c.*7.*n.*49.

PAPA.

Papa leges ſuas revocare poteſt, *t.* 2. *l.* 1. *c.*4. *n.* 101.
Jus tamen divinum, ſeu naturale diſpenſare nequit, ibid. *n.* 102.
Vid. *Matrimonium.*

PAR, IMPAR.

De jure naturæ omnes pares naſcuntur, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 3. *n.* 76.
Par in parem imperium non habet, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 129.
Nullum habere hæredem, vel incapacem, non idoneum, aut repudiantem habere paria ſunt, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 8. 10. *&* 12.

PAROCHUS.

Parochus patrono Eccleſiæ rationes reddere tenetur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 37. & Vid. *Vicarius & Coadjutor.*

PARRACIDA.

Vid. *Indignus.*

PARTITOR, ET PARTITIO.

Vid. *Æſtimatio*, *& Diviſio.*

PARTUS.

Ancilarum partus ad quæſtum conjugalem, an pertineant, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 16. *Cum ſeqq.*
Quid in fœtibus gregis? Ibid. *n.* 11. *Cum ſeqq. & t.* 2. *l.* 7. *c.* 12. *n.* 8.
Partus ancilarum an in reſtitutionem fideicommiſſi univerſalis veniat? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 179.
Ex partu ancilarum decima, vel vigeſſima non debetur tutori, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 90.
Partus ancilarum in reſtitutionem depoſiti veniunt, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 8.
Partus ancilarum ad eum attinet, ad quem mater pertinet, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 40.
Et licèt ancilarum partus in fructu non ſint ad dominum pertinent, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 36.
Partus ancilarum æſtimatarum ad maritum pertinet, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 135. *&* 136. ubi ſecus ſi æſtimata non darentur.
Et Vid. *Dos.*
Quando ad emptorem fœtus pertineant? Vid *Emptio.*
Vid. *Fructus*, *& Grex.*

PASCUA.

Concedens alicui ſervitutem paſcendi in proprio fundo, non prohibetur pecora propria in eodem fundo paſcere, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 38.
Jus paſcendi dividi poteſt; ibid. *n.* 54.
Univerſitatis paſcua inter cives, & dominos dividi debent modo ibi aſſerto, ibid. *n.* 55.
Si omnibus non ſufficiant, dominus præfertur, ibid. *n.* 56.

PASTOR.

Caprarius condemnatus ad reſtitutionem ovium, an de earum morte in executione opponere poſſit? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 38.
Vid. *Culpa*, *& Cuſtos.*

PATER, ET MATER.

Pater, & filius una, eademque perſona cenſentur, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 4.
Pater in filio perpetuatur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 10.
Amor æqualis in patre erga filios an conſideretur? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 32.
Vid. *Mater.*
Naturalis ſtimulus urget patrem, ut pro filiis cogitet, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 43.
Parentes de præſidio filiorum poſt mortem ſuam cogitare debent, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 5.
Pater filiis rectè conſulere præſumitur, ibid. *n.* 3.
Nemo quam pater acuratius pro filiis proſpicere poteſt, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 10.
Pater poſteritati ſuæ certo judicio cavere debet, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 24.
Parentes non ſolum, de neceſſariis ſaluti temporali, ſed etiam ſpirituali provideri tenentur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 1.
Et primis in fide eos inſtruere debent, vel per ſe, vel per alios ad id idoneos, ibid. *à n.* 3. *& ſeqq.* ubi quæ in primis diſcenda ſunt narrantur.
Parentes in conſcientia curare tenentur, ut filii ſcientiam, & liberales diſciplinas, quibus cæteri ejuſdem conditionis ſolent erudiri, ad diſcant, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 14. *n.* 1.

Pater præsentibus filiis, se in omnibus actionibus honestè se gerere debet, *t. 3. l. 5. c. 3. n. 55.*
Patris voluntas in educatione præfertur, & quando Judex ab ea recedere possit? *t. 3. l. 5. c. 3. à n. 8.*
Pater transiens ad secundas nuptias an educatione filiorum privetur? Ibid. *à n. 46.*
Vid. *Educatio.*
De obligatione alendi filios? Vid. *Alimenta.*
Pater quando juramenta filiorum irritare possit? Vid. *Juramentum.*
Quando vota? Vid. *Votum.*
An filios religioni offerre? Vid. *Votum.*
An pro filio sepulturam eligere possit? *t. 3. l. 6. c. 16. n. 6. & 7.*
An hæreditas delata filio, hoc renuente adire valeat, & aliquando adire cogatur, *t. 2. l. 1. c. 12. à n. 68. & t. 3. l. 6. c. 31. n. 8.* & Vid. *Aditio.*
Pater se pro filio obligare cogi nequit, *t. 2. l. 7. c. 1. n. 77.*
Pater ex contractu, vel debito filii non tenetur, *t. 4. l. 3. c. 2. n. 10.*
Pater in vita, an, & quando cogatur solvere condemnationem filio, seu descendenti factam ob crimen? *t. 2. l. 2. c. 5. n. 14. & seqq.* ubi etiam an legitima filii in patris vita confiscetur.
Pater pro filiofamilias tutore fideijubere debet, si necesse sit, *t. 3. l. 2. c. 9. n. 39.*
Non tamen tenetur de dolo per eum post emancipationem commisso, ibid. *n. 40. & t. 4. l. 2. c. 3. n. 13.*
Pater pro filio tutori non tenetur nisi de peculio, & de in rem verso, nisi pater tutelam filii agnoverit, *t. 4. l. 3. c. 2. à n. 9. & d. t. l. 4. c. 8. n. 11.* ubi quando pater pro filio intercessit pro filio contutore, quovis alio volente eum suspectum facere, *& d. t. 4. l. 2. c. 3. à n. 10.*
Intra vires peculii, & deversione rei pro filio negotiorum gestore tenetur, *t. 4. l. 6. c. 3. n. 58. & 78. & seqq.*
Vel si patre consentiente, vel ipso sciente, & patiente filius administret, quo casu pater tenetur, & ita quando filius bona patris in domo administrat, quo casu mandatum præsumitur, *t. 4. l. 7. c. 9. n. 34.*
Pater, si de ejus voluntate filius navis exercitor sit, in solidum tenetur, nulla excussione præcedente, *t. 4. l. 7. c. 6. n. 34. & 35.*
Pater Judicis per actionem subsidiariam quando pro filio teneatur? *t. 3. l. 2. c. 10. n. 39.*
Pater potest filium etiam renuentem magistro tradere, & ipsum obligare, *t. 3. l. 5. c. 13. n. 11.*
Vid. *Filiusfamilias.*
Pater legitimus administrator est bonorum filiorum in ejus potestate existentium etiam invitorum, *t. 3. l. 2. c. 1. n. 4.*
Pater an transigere possit pro filio cum decreto, vel sine illo, & quando? *t. 3. l. 2. c. 1. à n. 11.*
An, & quando sine decreto, vel cum illo bona filiorum alienare possit? Ibid. *n. 18.* ubi multa in puncto, *& n. 73. & 74.* ubi an ipsum filium pignorare, vendere, & permutare possit, *& n. 83. & seqq. & t. 3. l. 7. c. 2. n. 15. & 16.*
Quid in bonis, in quibus pater usumfructum non habet? Ibid. *n. 29. d. t. 3. l. 2. c. 1.*
Pater an pro filio cujuscunque ætatis sit procuratorem constituere possit? Ibid. *n. 60. & 78. & t. 2. l. 3. c. 9. n. 27.*
Pater an in judicio activè, & passivè pro filio etiam invito stare possit, & quando, & ita quando filius invito patre, vel sine ejus consensu stare possit? *d. t. 2. l. 3. c. 9. n. 27. & d. t. 3. l. 2. c. 1. n. 61. & seqq.*
Quando patris consensus requiritur, tacitus sufficit, ibid. *n. 70. d. t. 3. l. 2. c. 1.*
An ratificatio sufficiat, ibid. *n. 71.*
Et sententia pro filio lata valet, sine consensu patris, ibid. *n. 72.*
An, & intra quod tempus bona filiorum locare possit? Ibid. *n. 75. & t. 3. l. 7. c. 10. à n. 143.* ubi an filius colono stare teneatur?
An possit hypothecam usumfructum, vel servitutem constituere? Ibid. *n. 76. & 77. & n. 87. & 88. d. t. 3. l. 2. c. 1.*
An debitorem nomina exigere, & debitores sibi solventes liberare? Ibid. *n. 78.*
Vid. *Solutio.*
An restitutionem in integrum postulare? Ibid. *n. 79.*
An compromittere possit? Ibid. *n. 85.*
An filio possessionem acquirere possit? *t. 3. l. 6. c. 42. n. 8.*
An, & quando pro filio donare possit? *t. 3. l. 7. c. 13. n. 48.*
Pater, & mater ex causa filii privilegiati an fori electionem, & variationem habeant, *t. 5. l. unic. c. 4. n. 22.*
Pater quando ob numerum filiorum à muneribus excusetur, & qui filii ad id sufficiant; & alia inpuncto? *t. 3. l. 2. c. 2. à n. 39.*
Pater legitimus usufructuarius legata solvere tenetur, & pro eis in judicium vocari potest, *t. 1. l. 4. c. 2. n. 97.*
Pater creditoribus suis ex fructibus usufructus bonorum filii solvere nequit, si aliunde non habeat, ut filium alere possit, imo ipse filius solutionem impugnare possunt, *t. 3. l. 2. c. 1. n. 89.*
Vid. *Usufructus.*
Pater est legitimus administrator filii furiosi in sua potestate constituti, *t. 3. l. 4. c. 3. n. 29.*
Quo casu administrationem non amittit per transitum ad secunda vota, *t. 3. l. 3. c. 9. n. 20.*

Pater ſecundo nubens an adminiſtrator legitimus eſſe deſinat, vel tutela filiorum privetur, *t. 3. l. 3. c. 6. à n. 33. & d. l. c. 9. n. 19. & d. t. 3. l. 5. c. 3. à n. 46.*

Pater tanquam ſuſpectus ab adminiſtratione removetur, quo caſu curator filiis minoribus datur, *t. 3. l. 2. c. 1. n. 86. & t. 3. l. 8. c. 2. n. 38. & ſeqq. & d. t. 3. l. 8. c. 5. n. 36,*

Pater filios, filias ve impuberes emancipans, eorum tutor legitimus eſt, *t. 3. l. 2. c. 6. n. 1.*

Et ad omnia tenetur, de quibus cæteri tutores tenentur, ibid. *n. 26.*

Quando filios emancipare teneatur, vel eos invitos poſſit? Vid. *Emancipatio.*

Pater ad tutelam filiorum vocatus an ſe excuſare poſſit? Vid. *Excuſatio.*

Pater filii emancipati legitimus adminiſtrator non eſt, *t. 3. l. 2. c. 1. n. 81.*

Nec de bonis, quorum uſumfructum non habet, ibid. *n. 82.*

PATER, MATER.

Pater de bonis filii, in quibus uſumfructum habet, deſcriptionem facere debet, & in conſcientia, & quomodo, *t. 1. l. 1. c. 1. n. 18. & 19. & t. 3. l. 2. c. 1. n. 5. & d. t. 3. l. 3. c. 10. n. 7.*

Inventarium tamen facere tenetur ſi præverſæ conditionis eſſet, vel periculum dilapidationis ſubeſſet, vel de fraude ſuſpectus in alienando, vel ad ſecunda vota convolando, *t. 3. l. 2. c. 1. n. 7. & 8.*

Ita ſi filius emancipatus ſit, ibid. *n. 9.*

Ita mater uſusfructuaria relicta omnium bonorum, ibid. *n. 20.*

In noſtro Luſitaniæ Regno pater inventarium facere tenetur, ibid. *n. 6.*

Et de bonis filii adventitiis, *t. 1. l. 4. c. 13. n. 94. & 65.* ubi pœnæ numerantur.

Pater, vel mater intra quod tempus inventarium conficere teneantur, *t. 1. l. 4. d. c. 13. n. 1.*

Quas pœnas incurrunt non conficientes, ibid. *& n. 2. 94. & 95. & t. 3. l. 3. c. 10. à n. 3. & t. 2. l. 3. c. 1. n. 74.* ubi de alio aſcendente.

Ad quos caſus pœnæ extendantur? Ibid. *n. 3. d. t. 1. l. 4. c. 13.*

In quibus caſibus ceſſent, ibid. *n. 4.*

Et an neceſſaria ſit ſententia condemnatoria, vel declaratoria? Ibid. *n. 5. Cum ſeqq.*

Citatioque partis omninò requiritur, ibid. *n. 7.*

Pater non conficiens inventarium intra duos menſes à morte mulieris uſumfructum amittit, *n. 11.* remiſſivè? *t. 3. l. 3. c. 10. n. 7.*

Niſi à judicio matris habeat? ibid. *n. 21.*

Quid quando bona occultat? Ibid. *n. 12. & 13.*

Filii hanc pœnã an remittere poſſint? Ibid. *n. 14.*

Pater tranſiens ad ſecunda vota de conſenſu filiorum, inventarium de bonis filii præmortui facere non tenetur, ibid. *n. 15.*

Mater ſecundo nubens inventarium conficere tenetur de bonis, quæ ſibi à filio primi matrimonii per ſucceſſionem obvenerunt, ibid. *n. 17.*

Niſi filii ætate maiores hoc remittant, vel in ſecundis nuptiis conſentiant, ibid. *n. 18.*

Pœna parentis non confecientis inventarium ad favorem minorum, & non maiorum impoſita fuit, ibid. *n. 19.*

Pater ante ſententiam declaratoriam fructus reſtituere non tenetur, ibid. *n. 22.*

Pater, vel mater non conficiens inventarium intra terminum legis ſucceſſione filiorum privatur, ibid. *n. 23.*

Pater, vel mater non conficiens inventarium tutores eſſe nequeunt, *d. t. 1. l. 4. c. 13. n. 72.*

An pater adminiſtratione privetur ob non confectum inventarium, ſicut à ſucceſſione, & uſufructu privatur? Ibid. *à n. 73. & ſeqq.* ubi quæ bona adminiſtrare poſſit, vel non.

Mater non faciens inventarium de hæreditate adventitia filio delata, à tutela removetur, ibid. *n. 96.*

Pater, vel mater inventarium non faciens ob impedimentum an liberentur? Ibid. *n. 54.*

An reſtituantur ſi minores fuerint? Ibid. *à n. 55.*

Parentes ob non confectum inventarium hæreditatis, quæ aliundè filiis provenit, pœnas non incurrunt, ibid. *n. 93.*

Minores, facti maiores, an poſſint ad pœnas agere contra parentes, ibid. *n. 99. & 102.*

An filii tacentes uſque ad maiorem ætatem parentibus remittere pœnas videantur? Ibid. *n. 101.*

Ante ſententiam declaratoriam ad pœnas non tenentur, ibid. *n. 100. & 104.*

Qui admittantur, quando pater, aut mater à ſucceſſione filii privatur, *t. 1. d. l. 4. c. 13. n. 70.*

Pater legitimus adminiſtrator rationem negotiorum ab eo geſtorum reddere non tenetur, *t. 3. l. 2. c. 1. n. 57. & t. 4. l. 5. c. 11. n. 1.*

Sed de proprietate bonorum rationem reddere debet, *t. 4. d. l. 5. c. 11. n. 2.*

Si pater à tertio filium inſtituente tutor, vel curator nominetur legitimus adminiſtrator eſt, nec rationes reddere tenetur, ibid. *n. 19.*

Si tamen bona filiorum non tanquam legitimus adminiſtrator adminiſtrat, tunc rationem reddere debet, puta de caſtrenſibus, vel quaſi, vel de eis, in quibus uſumfructum non habet, & ita de bonis filii emancipati, & ita de eorum fructibus, *t. 3. l. 2. c. 1. n. 58. & d. t. l. 3. c. 10. ſub n. 7. & t. 4. l. 1. c. 2. n. 5. & d. t. 4. l. 5. c. 11. n. 3. & 4. & 10.*

Pater rationem reddere tenetur ſi res à ſe donatas filio emancipato adminiſtraverit, *t. 4. l. 6. c. 3. n. 11.*

In omnibus caſibus, in quibus pater tutor, aut curator eſt filiorum rationem reddere debet ſicut

cut quilibet tutor, aut curator, *t.* 3. 4. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 1. *&* 6. *& t.* 4. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 11.
Juramentum tamen in litem locum non habet contra patrem, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 5. *& d. t. l.* 5. *c.* 11. *n.* 12. & Vid. *Juramentum.*
Mater adminiſtrans bona filii quando, & quomodo rationes reddere teneatur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 6. *& ſeqq. & d. t. l.* 5. *c.* 11. *à n.* 13. & Vid. *Mater.*
Ita quilibet aſcendens bona quocunque titulo adminiſtrans deſcendentium rationem reddere tenetur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 8.
Pater adminiſtrans redditus beneficii ad filium ſpectantes quando de eis rationem reddere debeat, & quomodo latè? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 12. *à n.* 225.
Pater tutor quando vigeſſimam fructuum habeat? Vid. *Decima.*
Quas expenſas repetere poſſit? Vid. *Expenſæ.*
Quando uſumfructum habeat, vel non? Vid. *Uſusfructus.*
An, & quando pater, & quibus filiis tutorem dare poſſit? Vid. *Tutor* in verſ. *Teſtamentarius.*
Pater etiam in teſtamento curatorem apud nos dare poteſt, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 1.
Patre captivo apud hoſtes filiis curator dandus eſt, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 4.
An in noſtro Regno dos ab utroque conjuge debeatur? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 3. *à n.* 18. & Vid. *Dos.*
Pater in vita an diviſionem inter filios facere poſſit, & legitimam aſſignare, & factam revocare? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 5. *à n.* 42.
Quid ſi monaſterium ingrediatur, & ibi profiteatur? Ibid. *n.* 13. *&* 45. *& ſeqq.*
Et Vid. *Diviſio.*
Pater, aut mater ſcienter cum impedimento matrimonium contrahens an jura legitimi parentis habeat, & filiis ſuccedat traditur, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 14.
Pater an à ſucceſſione filii excludatur per pactum de non ſuccedendo? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 120. *&* 121. *& d. t.* 2. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 29. *&* 30.
Parentum, aut aliorum aſcendentium æqualis eſt ſucceſſio cum ſucceſſione deſcendentium, & in omnibus ferè æquiparatur, & ad paria judicatur, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 2.
Unde parentibus pro legitima adverſus filiorum teſtamentum quærellæ inofficioſi competit, ibid. *n.* 3.
Parentibus legitima debetur eodem jure, quo deſcendentibus, ibid. *n.* 4.
Ad ſupplementum ſicut deſcendentes agere poſſunt, ibid. *n.* 5.
Quod, & legitima à die mortis deſcendentium debetur unà cum fructibus, & ex omnibus bonis, ibid. *n.* 6. *Cum ſeqq.*
Item etiam debetur ex alienationibus titulis lucrativis factis, etiam piæ cauſæ ex donationibus, ibid. *n.* 10. *&* 11. *& n.* 86.
Aucta legitima deſcendentibus, eodem modo aucta aſcendentibus cenſetur, ibid. *n.* 12.
Iiſdem regulis gubernatur legitima aſcendentium, quibus deſcendentium, niſi contrarium deciſum appareat, ibid. *n.* 13. *&* 14.
Et titulo inſtitutionis relinqui debet, ibid. *n.* 15.
Eiſque debetur legitima à deſcendentibus profeſſis in Religione capaci bona habendi de bonis, quibus monaſterium ingreſſi ſunt, ibid. *n.* 16.
Licèt deſcendentes clerici ſint, legitima aſcendentibus debetur, ibid. *n.* 18.
Et adverſus teſtamentum filii militis, vel clerici de bonis caſtrenſibus, ſeu quaſi teſtantium, & parentes exhæredantium quærellare poſſunt, ibid. *n.* 19. *Cum ſeqq.* ſed quod tantum in dicta hypotheſi legitimam ſibi debitam petere poterunt, ibid. *n.* 21.
Statuta parentes à legitima excludentia ſunt iniqua contra naturalem rationem, & humanitatem, ibid. *n.* 22. *&* 23.
Quare legitima parentibus debita nec per facultatem à Principe liberam alicui teſtanti conceſſam, nec per ſtatutum, nec per privilegium tolli poteſt, aut ſublata cenſetur, ibid. *n.* 24. *Cum ſeqq.*
Abſque onere legitima patri relinquenda eſt, ibid. *n.* 31.
Prædicta procedunt etiam reſpectu filiorum emancipatorum, omni differentia inter emancipatos, & ſuos ſublata, ibid. *n.* 32. *&* 33.
Pater non ſolum ſuccedit in proprietate bonorum, ſed etiam in uſufructu bonorum, de quibus filius teſtari poteſt, ibid. *n.* 34. *&* 35. ubi contrarium.
Etiam aſcendentibus fœminis legitima debetur, differentia de jure antiquo ſublata, ibid. *n.* 36.
Fratribus, ſeu ſororibus defuncti præferuntur, eoſque excludunt, ibid. *n.* 37. ſed contrarium de jure communi, ibid. *n.* 67.
Deficientibus parentibus primi gradus avus, & avia, & cæteri ordine ſucceſſivo ſuccedunt; nulla differentia apud nos, à quo bona prævenerunt, ibid *n.* 38. *& n.* 85.
Succedunt in bonis filiorum, non obſtante renuntiatione in præjudicium ſuorum parentum facta, ibid. *n.* 39.
Et etiam ſi filii ſtatim poſt nativitatem moriantur, ibid. *n.* 40. *& n.* 56. *&* 57. ubi de natis etiam in duodecimo menſe, vel ultra.
Quid in parentibus adoptivis, ibid. *n.* 41. *Cum ſeqq.* ubi alia remiſſivè.
Quid in parentibus matrimonio putativo copulatis? Ibid. *n.* 44. *& n.* 54. *&* 55.
Quid in aſcendentibus naturalibus? Ibid. *n.* 45.
Quid quando deſcendens legitimatur ad ſuccedendum parentibus, an etiam hi ſucceſſibiles, & legitimati maneant ad ſuccedendum aſcendentibus? Ibid. *n.* 46. *& d. l.* 3. *c.* 3 *n.* 3.
Et Vid. *Statutum.*

Filiis tamen ſpuriis, & deſcendentibus non ſuccedunt, ibid. *n.* 48. *d. t.* 2. *l.* 3. *c.* 1.
Nec quando privilegium habent teſtandi nulla legitima parentibus relicta, ibid. *n.* 49. juncto, *n.* 42. *Cum ſeqq.*
Nec in proprietate migrantes ad ſecundas nuptias, ibid. *n.* 50. Vid. *Supra.*
Mater luxurioſè vivens intra annum luctus à ſucceſſione filii privatur, ibid. *n.* 51. & 52.
Idem in patre, ſed contrarium verius, ibid. *n.* 53.
Quid in bonis feudalibus, & commendis, Regiæ coronæ? Ibid. *n.* 58. *Cum ſeqq.*
Quid in bonis maioratus, & emphyteuſis? Ibid. *n.* 62.
Quid quando filius, & ejus uxor pactum reciprocum fecerunt de ſuccedendo alter alteri morienti in bonis ſuis, an in hoc caſu parentes excludantur? Ibid. *n.* 63. & 64.
Parentes tamen non dicuntur domini bonorum filiorum adhuc viventium, ibid. *n.* 65.
Quo ad ſolemnitates teſtamenti in quo parentes inſtituuntur Vid. *Teſtamentum.*
Quid pater gravatus deducere poſſit? Ibid. *n.* 68. Vid. *Exhæredatio.*
In parentibus gravatis non intelligitur conditio, *Si ſine liberis*, ibid. *n.* 73.
Ita filium exponentes, vel pro derelicto habentes, ibid. *n.* 76. & 77. Vid. *Alimenta, & Quarta, & quærella.*
Aliæ differentiæ inter ſucceſſionem aſcendendentium, & deſcendentium? Remiſſivè, Ibid. *n.* 96. *Cum ſeqq.*
In quibus caſibus deſcendentes aſcendentibus ſuccedere non poſſunt, ita è converſo aſcendentis deſcendentibus quia ſucceſſio reciproca eſt ſi à jure contrarium non inveniatur expreſſum, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 39. & 40. & *c.* 3. *n.* 1. & 2.
Ex bonis filii confiſcati legitima patri debetur, cæteriſque aſcendentibus, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 4. *Cum ſeqq.*
Quid in peculio? Vid. *Peculium.*
Alia, ibid. *n.* 49. & *d. t.* 2. *l.* 2. *c.* 4. *Per tot.*
Mater an maneat excluſa à ſucceſſione filii abinteſtati quando ſtatutum proximis agnatis defert? *t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 14. & 15.
Quomodo, & quando hæreditas deſcendentium inter aſcendentes dividi debeat? *t.* 2. *l.* 3. *c.* 12. *à n.* 1. *uſque ad in finem*, ubi de pluribus aſcendentibus intervenientibus an in capita, & in ſtirpes ſuccedant, & an differentia bonorum fiat, à quo procedant, & qui præferantur?
Mater illuſtris non ſuccedit filiis ſpuriis, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 19. & Vid. *Filius*, in verſ. *Spurius.*
Et Vid. *Subſtitutio exemplaris.*
Mater teſtatoris an excludat ſubſtitutum vulgarem? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 78. *Cum ſeqq.*
Et Vid. *Subſtitutio vulgaris.*
Mater pupilli an ſubſtitutum pupillarem excludat à legitima? Latè? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 18. *Cum ſeqq.*
Et Vid. *Subſtitutio pupillaris.*
Et quid in ſubſtitutione pupillari contenta in reciproca, aut in compendioſa? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 14. *n.* 54. & *c.* 15. *à n.* 24.
Quid in ſubſtitutione exemplari? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 10. *Cum ſeqq.*
Quid in ſubſtitutione militari? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 16. *n.* 11.
Vid. *Diviſio*, & *Exhæredatio.*
Mater ſecundo nubens filiis primi matrimonii reſervare tenetur bona, quæ ex ſubſtantia mariti ei obvenerunt, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 16.
Mater ſecundo nubens etiam poſt annum luctus quo ad proprietatem ſucceſſione filiorum primi matrimonii privatur, ibid. *n.* 27.
Idem de patre dicendum eſt, *n.* 28. ſed fructus ad eoſdem pertinent.
Parentes ſecundo nubentes donata uni contemplatione alterius, filiis primi matrimonii reſervare tenentur, ibid. *n.* 30.
Quando dicantur donata uni contemplatione alterius, ibid. *n.* 31.
Arrhas tamen habitas à primo marito reſervare non tenetur, ibid. *n.* 31. contrarium, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 8. *n.* 21.
Mater ſecundo nubens reſervare tenetur filiis ſecundi matrimonii lucrum à lege, ſeu conſuetudine ſibi delatum, ibid. *n.* 32. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 13.
Non tenentur tamen reſervare partem in lucris habitis in ſecundo matrimonio, ibid. *n.* 33.
Ea tamen, quæ habet, mater ex ſubſtitutione pupilari, reſervare tenetur, ibid. *n.* 34. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 13.
Mater tranſiens ad ſecundas nuptias an poſſit plus relinquere filiis ſecundi matrimonii, quam primi, *n.* 35. & 36. & *t.* 2. *l.* 7. *c.* 6. *à n.* 9.
Mater ſecundo nubens non amittit proprietatem remunerationis ſibi à marito factæ, ibid. *n.* 37. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 13.
Nec reſervare tenetur acquiſita titulo oneroſo, ibid. *n.* 38.
Nec fructus, qui ex paterna ſubſtantia fuerunt, ibid. *n.* 39. quod limitatur, *n.* 40.
Mulier ſecundo nubens quomodo dotem viro conſtituere poteſt? Ibid. *n.* 41.
Lucrum dotis à patre lucratum filiis ejuſdem matrimonii reſervare tenetur ſi ad ſecundas nuptias tranſit, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 11. *n.* 78.
Licèt filii renuntiaſſent etiam cum juramento bonis parentum non extenditur renuntiatio ad bona, quæ à lege filiis primi matrimonii reſervantur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 47.
Nec renunciata cenſentur per acceptationem legati à parente relicti cum onere plus non petendi, ibid. *n.* 48.

Mater binuba tenetur reſervare quartam, quam habuit ex bonis primi mariti, ibid. *n.* 49.
Non tamen tertiam bonorum, quam filius fratri, cui ipſe ſucceſſit, reliquit, ibid. *n.* 50.
Nec tenentur reſtituere uſumfructum talium bonorum in vita ſua, licèt filii uxorati ſint, ibid. *n.* 46.
Pater ſuccedens filiæ dotatæ ab ipſo cum matre medietatem reſervare tenetur, ibid. *n.* 51.
Mulier poſt mortem viri luxioſè vivens incurrit pœnas ſecundò nubentium, ibid. *n.* 53. & Vid. *Infra.*
Parentes ſecundò nubentes poſſunt accipere hæreditatem ex teſtamento filii primi matrimonii, quam reſervare non tenentur, & quare, ibid. *n.* 59. 60. & 61.
Secundò nubens non privatur bonis, quæ filius aliundè habuit, ibid. *n.* 62.
Pater, aut mater bis nupti tertias nuptias non contrahentes bona unius ex filiis ſecundi matrimonii aliis filiis ejuſdem matrimonii reſervare non tenentur, imo inter omnes filios per mortem communis parentis æqualiter dividuntur, & quare? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 14. *n.* 55.
Hujuſmodi reſervatio nondum locum habet in caſibus à jure expreſſis, ibid. *n.* 57.
Pœnæ ſecundo nubentium an in favorem nepotum procedant, & reſpectu avi, ſeu aviæ? Ibid. *n.* 59. & 66.
Filii ſi viva matre, non ſunt conquæſti de tranſitu ad ſecunda vota, morientes an transferant hoc jus in hæredes? Ibid. *n.* 60. *Cum ſeqq.*
An, & quando conſenſus filiorum ſufficiat ad relevandam pœnam bis nubentium? Ibid. *n.* 63. 64. 65. & 68.
Quid quando filii ex ſecundo matrimonio ſine deſcendentibus mortui ſunt, vel incapaces ſucceſſionis exiſtunt? Ibid. *n.* 67.
An mulier tranſiens ad ſecunda vota intra annum luctus proprietatem non ſolum, ſed etiam uſumfructum amittat? Ibid. *n.* 92. & 93.
Quæ ſint bona reſervanda à patre, vel à matre ad ſecundas nuptias tranſeuntibus? Ibid. *n.* 87. *Cum ſeqq.*
Quæ autem pœnæ hodie binubentium ſublatæ ſint? Ibid. *n.* 90. & 91.
Mater ſecundo nubens an amittat legatum annuum à marito relictum donec ipſa in viduitate permanſerit, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 30.
Parentes ad ſecunda vota convolantes an exemplariter ſubſtituere poſſint? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 20.
Mater intra annum filio impuberi tutorem non petens vel ſecundo nubens non petito tutore, inventario non facto, rationibus tutelæ non redditis, & reliquato non ſoluto quas pœnas, incurrat, quando eas evitet, vel non, & alia inpuncto? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 24. 25. & *à n.* 63. *uſq. ad* 69. & *t.* 3. *l.* 3. *c.* 7. *à n.* 1. *uſq. ad n.* 8. & *d. l. c.* 8. *n.* 2. *Cum ſeqq.* & *d. l. c.* 9. *Per tot.* & *c.* 10. *Per tot.* & *t.* 2. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 50. Vid. *Mater.*

PATIENTIA.

Potiſſima pars juſtitiæ eſt, *R.* 2. *n.* 244.
Patientes injurias propter juſtitiam beati ſunt, ibid. *n.* 246.
Neceſſaria eſt patientia ad partes audiendas, & calumnias ferendas, ibid. *n.* 245.
Non ferre non eſt viri, licèt non ſentire mala non ſit hominis, ibid. *n.* 263.

PATRIA POTESTAS.

Filii legitimi ſub patria poteſtate non ſunt, niſi naturales plebeorum ſint, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 17. & 18. & *t.* 2. *l.* 1. *c.* 3. *n.* 51.
Quid in legitimatis per reſcriptum Principis? Vid. *Filius legitimatus per reſcriptum.*
Amittitur propter hæreſim, & omnia emulumenta ex illa provenientia, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 74. & 75.
Patria poteſtas extinguitur per profeſſionem in Religione, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 70. quod intellige cum diſtinctione de qua, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 15.
Quid ſi pater religioſus fiat? *t.* 5. *l. unic. c.* 3. *n.* 31.
In dignitate conſtitutus quomodo à patria poteſtate liberetur? *d. c.* 8. *n.* 19.
Et quomodo per matrimonium à filiofamilias celebratum in noſtro Regno? Ibid. *n.* 17. & 18. & *t.* 2. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 6. & *t.* 3. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 50. & *ſeqq.* ubi de putativo, & ſpirituali matrimonio.
Quid ſi pupillus uxoratus ſit? *t.* 5. *l. unic. c.* 3. *n.* 30.
Quid ſi patrem negligentem habeat? Ibid. *n.* 31.
Filia per matrimonium de jure noſtro à patria poteſtate, liberatur; *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 50.
In adoptionem dati non liberantur, ibid. *n.* 52.
Solvitur per capitis mediam diminutionem, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 4. *n.* 10.
Per emancipationem tollitur, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 16.
Emancipatus invitus ad patriam poteſtatem non reddit, ibid. *n.* 17.
Nec filius emancipationi renuntiare poteſt, ibid. *n.* 19.
Filia exiens per matrimonium à patria poteſtate, vidua facta ad illam non reddit, ibid. *n.* 20.
Ob ingratitudinem ad patriam poteſtatem revocatur, ibid. *n.* 21.

PATRIMONIUM.

Per aditionem patrimonium teſtatoris, & hæredis confunditur, & unum fit, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 10. *n.* 10.
Quando creditores ſeparationem petere poſſint? Vid. *Creditor.*
Sed hæreditas adita jam patrimonium defuncti non eſt, ſed hæredis, cujus conditionem ſequitur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 27. & 28.
Vid. *Diverſitas.*

PATRONUS, PATRONATUS.

RegesHyſpaniæ patroni ſunt omnium Eccleſiarum

rum cathedralium, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 7. *& c.* 14. *n.* 21.
Patronatus Regiæ coronæ dividi, nec alienari non potest, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 7. *n.* 22. *&* 23. ubi de individuitate, & successione remissivè.
Jus patronatus quando ad divisionem pertineat, & in venditione veniat? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 20. *Cum seqq.*
An in confiscatione à Judice laico facta veniat? ibid. *n.* 23.
Jus patronatus libertorum, vel Ecclesiasticum an in restitutione fideicommissi universalis veniat? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 158. *Cum seqq.*
Vid. *Substitutio fideicommissaria.*
An in substitutione militari? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 16. *n.* 9. *Cum seqq.* ubi de jure sepulcrorum.
Patronatus jus per epistolam celebrari potest, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 52.
An maritus officia, & beneficia juris patronatus in dotem dati, cum præferentia uxori præsentare possit? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 53.
Vid. *Præsentatio.*
Filius patroni in utero remanens pro patrono habetur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 48.

PATRONUS.

Patronus, an, & quibus tutorem nominare possit in testamento? Vid. *Tutor.*
Patronus in successione præfertur, & in tutela, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 23. *& d. c.* 5. *n.* 2. Vid. *Tutela.*
Libertorum hæreditas abintestato morientium ad patronos, liberosque eorum spectat, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 1. *&* 2.
Patrono successori sui liberti, qui hæreditatem onerosam adit, permissum est petere, ut bona liberti ab aliis separentur, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 10. *n.* 33.
Patronus tutor an de suspecto accusari possit? *t.* 3. *l.* 8. *c.* 2. *n.* 4. 31. *&* 32. *& c.* 5. *n.* 19.
De patrono navis? Vid. *Nauta.*

PATRUUS.

Administrans bona communia inter se, ac nepotem ex fratre, si nepoti rationem non reddit, facto, & culpa ipsius nepotis, an hæredes patrui de negotio ignari, & non edocti, rationem reddere teneantur? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 31.
Administrans bona sobrinorum, vel aliquod negotium ad rationes tenetur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 13.
Et ita quilibet collateralis, ibid. *n.* 14.
Patruus an, & quando tutorem nominare possit? Vid. *Tutor.*

PAUPER, PAUPERTAS.

Tutor ob paupertatem non satisdans removetur sine infamia, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 57. ubi quod nec admittendus.
Sed si fidelis est ob paupertatem removeri nequit, curator tamen locuplex adjungendus est, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 2. *n.* 30.
Pauper, an privilegium avocandi ad curiam habeat? Vid. *Privilegium.*
Vid. *Dives.*

PAX.

Vid. *Venia.*

PÆDAGOGUS, PRÆCEPTOR.

Recipientes pecunias à patre, vel ab alio, ut aliquem, & se alat rationem reddere tenetur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 33. *&* 34. ubi declaratur.

POENA.

Occultare bona in inventario delictum est, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 49.
Qui dolosè omisit scribere ad duplum rei omissæ tenetur, ibid. *n.* 5. *&* 129. & falsidiam amittit, ibid.
Ad quod non sufficit dolus præsumptus, sed requiritur verus, ibid. *n.* 14. *&* 15.
Qualis sit dolus verus, & qualis præsumptus? Vid. *Dolus.*
Requiritur etiam, quod sciens, & prudens bona occultet, ibid. *n.* 21.
Et quod bona occultata penes defunctum esse tempore mortis, ibid. *n.* 22. *&* 44.
Non sufficitque parum post mortem esse penes hæredem, ibid. *n.* 46.
A' quo facienda est hæc probatio? Ibid. *n.* 45.
Ab hac pœna ignorantia, & quælibet justa causa excusat, ibid. *n.* 39.
Quando mulier, rusticus, miles, minor, & maior, ab hac pœna excusentur? Ibid. *n.* 40. 41. 42. *&* 43.
Et quando quis per oblivionem excusetur? Ibid. *n.* 51.
Et quando excusetur bona inventario dans cum protestatione addendi? Ibid. *n.* 53. *Cum seqq.*
Quid, quando ad invicem concurrunt conjecturæ pro occultatione, & è contra? Ibid. *n.* 71. *Cum seqq.*
Occultans dolo protestatione non defenditur, ibid. *n.* 69. *&* 70.
Quando verò occultatio committatur? *n.* 50.
De hac pœna, & præmio denunciantis circa bona, quæ in inventario confiscatorum Sancti Officii praxis refertur, & impugnatur, ibid. *n.* 66.
Et quomodo denuntiantes illa puniendi sint, si non probent? Ibid. *n.* 68.
Ab hac pœna dupli non liberatur, licèt occultans bona scribenda offerat ante litem contestatam, ibid. *n.* 81.
Nec transactio ad bona occultata extenditur, ibid. *n.* 83.
Dotatus tempore divisionis occultans bona dotata ad collationem malitiosè in pœnam occultationis incurrit, ibid. *n.* 85.
Bona occultata unà cum fructibus restituenda veniunt, ibid. *n.* 86.
Interpellatus ut talia bona specificè narrata in inventario describat, si omittat, in hanc pœnam incidit, licèt minor sit, cum in vero dolo constituatur, ibid. *n.* 87. *&* 88.

Probatio occultationis bonorum difficilis probationis eſt, ibid. *n.* 108.
Sed contra Chriſtianos novos in hoc caſu debiliores conjecturæ, & præſumptiones ſufficiunt, & quare? Ibid. *n.* 90. *uſq. ad* 107.
Contra occultantes bona in inventario confiſcatorum adeſt lex noviſſima per quam Judex fiſcalis inquirit toties, quotiès viſum fuerit, ibid. *n.* 107.
Per teſtes de auditu occultatio bonorum probatur, ibid. *n.* 109. *uſq. ad* 121.
Quid ſi occultatio probetur; quantitas, numerus, aut pondus non probetur? Ibid. *n.* 125. & 127.
Tutor non incidit in pœnam dupli, ſi ad commodum pupilli occultat, ibid. *n.* 131.
Per famulum occultantem bona in inventario ſine conſenſu domini, hic ad pœnam dupli non tenetur, ibid. *n.* 136.
Ita de procuratore occultante ſine conſenſu conſtituentis dicendum, ibid. *n.* 137.
Ut hæc pœna incurratur requiritur quod quis faciat inventarium tanquam hæres, ibid. *n.* 138.
Faciens tanquam poſſeſſor, & caſalis caput non incurrit, niſi in damnum minorum occultet, ibid. *n.* 139. & 140.
Hæc pœna ipſo jure non incurritur, ſed ſententia condemnatoria requiritur, ibid. *n.* 141.
Maritus bona occultans in inventario uxoris, ad inſtantiam ejus hæredum non incarceratur, ibid. *n.* 164.
Occultata bona an per libellum, an per impedimenta, & an per Judicis officium peti debeant? Ibid. *n.* 161. & 167.
An hæc actio præſcribatur? Vid. *Præſcriptio.*
Coram quo Judice intentanda, & cætera Vid. *Actio.*
Si per ſummariam informationem conſtet, bona fiſco eſſe occultata, ea ſequeſtrantur, & reus ordinariè auditur, ibid. *n.* 165.
Pœna occultationis ceſſat, ubi quis bona inventario dare non tenetur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 110.
Hujuſmodi pœna habet locum contra tutorem, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 22.
Quas pœnas incurrant parentes non conficientes inventarium, Vid. *Pater.*
Et quas pœnas bis nubentes? Ibid. & Vid. *Mater.*
Pœnæ injuſtè poſitæ à Judice uni ex conjugibus, & impenſæ cogente Judice factæ de communi acervo ſolvendæ ſunt, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 45.
Pro alterius delicto, nemo puniri poteſt, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 7. *n.* 5.
Pœna tantum authores delicti tenere debet, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 45.
Tutor pupillum in pœnam cadere facere nequit, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 14. *n.* 8.
Et tutor, vel curator pœnalem exceptionem allegans ipſe, & non minor puniri debet, ibid. *n.* 9.
Minor pacem rumpendo an in pœnam incidat? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 25. *n.* 26.
Qua puniantur non petentes tutores? *t.* 3. *l.* 3. *c.* 8. *Per tot.* & Vid. *Mater, & Pater.*
Pœna tutoris, vel alius in contrahendo matrimonio cum minoribus, Vid. *Matrimonium, & Dos.*
Non habens in ære licèt in corpore, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 17. *n.* 40. & Vid. *Condemnatio.*
In pari delicto parem imponere pœnam convenit, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 16.
Pœna delicto commenſurari debet, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 12.
Ad pœnam corporalem culpa lata dolo non æquiparatur, ibid. *n.* 15.

POENITENS.

Contra publicè pœnitentem privilegium avocandi non competit, *t.* 5. *l. unic. c.* 5. *n.* 51.

PECULIUM.

Peculium adventitium ob delictum filii non confiſcatur, nec quo ad proprietatem, nec quo ad uſumfructum, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 8.
Quid ſi pater filio licentiam dederit de illo liberè diſponendi? Ibid. *n.* 11. & 12.
Quid ſi pater non habeat uſumfructum? Ibid. *n.* 13. *Cum ſeqq.* ubi *n.* 16. agitur de caſu, quo pater ultra carentiam uſusfructus, ſpe uſusfructus etiam caret.
Quid in crimine læſæ Mageſtatis Divinæ, ſeu humanæ? Ibid. *n.* 17. & 18.
Quid ſtante conſuetudine, ſeu ſtatuto in contrarium, & an in noſtro Regno adſit? Ibid. *n.* 19.
Filius non poteſt contrahendo patri in peculio præjudicare, ibid. *n.* 9.
Ita etiam nec delinquendo, ibid. *n.* 10.
Peculium profectitium an ob delictum filii confiſcetur, & ejus fructus? Ibid. *n.* 20. & 22.
Quid ſi pater dictum peculium filio conceſſiſſet cum facultate illud donandi, & diſſipandi? Ibid. *n.* 23.
Quid in crimine læſæ Mageſtatis Divinæ, ſeu humanæ? Ibid. *n.* 24.
Quid quando filiusfamilias Judex factus dans tutorem pupillo, & non curans illum ſatisdare? Ibid. *n.* 25.
Quid in his, quæ ad rempublicam principaliter pertinent? Ibid. *n.* 26.
Peculium profectitium pleno jure cum proprietate, & uſufructu ad patrem pertinet, ibid. *n.* 21.
Delictum patris an filio noceat in peculio profectitio? Ibid. *n.* 43. ubi negativè, & ampliatur, *n.* 46. & 47. ubi de crimine per quod patria poteſtas amittitur, & crimine læſæ Mageſtatis Divinæ, ſeu humanæ.
Filius in peculio profectitio adminiſtrationem habet, à qua privari nequit, ibid. *n.* 44.
Peculium caſtrenſe, ſeu quaſi, an, & quando ob delictum filii in damnum patris veniat confiſcandum, vel non? Ibid. *n.* 27. *Cum ſeqq.*

Et

Et an per ingreſſum, & profeſſionem in Religione filius patri in peculio prejudicet? Ibid. *n.* 37.
An ob delictum patris peculium adventitium confiſcetur, vel ejus uſusfructus, & quid jure noſtro Regio? ibid. *n.* 38. *Cum ſeqq.*
Et quid in peculio caſtrenſi, ſeu quaſi? ibid. *n.* 48.
Filiusfamilias de peculio caſtrenſi, vel quaſi teſtari poteſt, relicta legitima patri, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 64.
Et Vid. *Teſtamentum.*
Bona acquiſita ex induſtria, arte, ſcientia, & peritia ad caſtrenſe peculium, ſeu quaſi pertinet, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 8. *n.* 101.
Vid. *Bona.*
Minor ſuper caſtrenſi peculio, vel quaſi in judicio eſſe poteſt, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 77. ubi an reſtituatur, & Vid. *Reſtitutio.*

PECUNIA.

Hodie pecunia, & non jus vincit, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 20. *n.* 10.
Pecunia publica pro operibus publicis deſtinata ad aliud applicari nequit, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 32. *& ſeqq.*
Hujuſmodi pecunia valde privilegiata eſt, ibid. *n.* 41.
Vid. *Depoſitum.*
Pecunia ad emptionem prædiorum deſtinata inter immobilia numeratur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 24.
Quando inter immobilia numeretur? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 54.
Item pecunia in banchis campſorum poſita, ibid. *n.* 26. *d. t.* 2. *l.* 6. *c.* 2.
In quibus alienatio prohibita eſt marito abſque uxoris conſenſu, ibid. *n.* 23. *&* 25.
Pecunia inter res, quæ ſervando ſervari non poſſunt, numeratur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 4.
Licèt aliquando ſine decreto alienari non poſſit, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 54.
Pecunia orphanorum in arcam mittenda, & inde ad emenda prædia, & ſimilia deducenda eſt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 1.
Et quibus pactis tutor emere poteſt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *à n.* 78. 81. 92. *& ſeqq.*
De qua pecunia cuſtodes uti nequeunt, niſi ad id, ad quod deſtinata eſt, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *à n.* 16. *& d. c.* 6. *n.* 10. ubi de pœnis.
Ita mittenda eſt pecunia à tutore, vel curatore debita, aliàs ad damna, & intereſſe tenetur, & ad pœnas, de quibus, *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 6. *à n.* 18.
Si tutor pecunias pupillares in uſus proprios convertat ad uſuras maximas tenetur, ibid. *n.* 23. *& d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 13. *& ſeqq.*
Niſi palam mutuam pecuniam accipiat, *d. c.* 9. *n.* 13.
Sed hodie ad has uſuras non tenetur, ſed ad intereſſe damni emergentis, aut lucri ceſſantis, ibid. *n.* 40. *d. c.* 6. Vid. *Uſura.*
Tutor pecunias pupillares penes ſe habere nequit, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 14. *n.* 6.
Pecunia pupillaris ad lucrum honeſtum danda non eſt, niſi prædia emenda non extent, *t.* 3. *l.* 7. *d. c.* 6. *n.* 35.
Nec ad ſocietatem danda, nec quando modica pecunia eſt, ibid. *n.* 36.
Nec ad lucrum illicitum, nec ad alia ibi declarata, *d. c.* 6. *n.* 37.
Nec quando perſonæ, quibus danda, idoneæ non ſunt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 7.
Et quid ſi tutor ſuas pecunias; & non pupillares collocaverit? Ibid. *n.* 38. *&* 39. *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 6.
Si redditus prædiorum pupillo ſufficiant ejus pecuniam fœnerari tutor non tenetur, nec ad alendum pupillũ, niſi licito fœnore, ibid. *n.* 42.
Neceſſitas collocandi pecunias pupillares, & ad uſuras in deſuetudinem abit, ibid. *n.* 41. quod ibi explicatur, & declaratur.
Et quid hodie Judex de pecuniis pupillaribus facere debeat? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 13. *à n.* 29.
Tutor pecunias pupillo legatas exigere debet, aliàs tenetur, ibid. *n.* 27. *& ſeqq. d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 6.
Pecunia pupillaris penes tutorem exiſtens, ejus periculo cedit, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 37. *n.* 11. *& ſeqq.* & Vid. *Moneta, & Periculum.*
Pecunia an minori mercatori tradenda ſit? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 45. *n.* 27. & Vid. *Mercator.*
Res emptæ à tutore ex qua pecunia emptæ præſumantur, & quibus acquirantur? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 7. *Per tot.* & Vid. *Acquiſitio, & Emptio.*
Tutor cum pecuniis pupillaribus negotia faciens lucrum pupillo refundere tenetur, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 26.

PENSIO.

Poſſeſſio exigendi penſionem, vel ſimilem exactionem ex ſolis ſolutionibus à defuncto factis in hæredem, & ſucceſſorem tranſit, licèt hæres, vel ſucceſſor nunquam ſolviſſet, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 42. *n.* 27. *&* 28. ubi de cenſu, & annua re cognitione, & annuo canone.
Ita contra hæredem beneficiatum intra hæreditatis vires, ibid. *d. n.* 28.
Ita contra ſucceſſores in Epiſcopatu, dignitate, beneficio, ſeu officio, ibid. *n.* 29.
Et contra quemlibet ſingularem poſſeſſorem quocunque titulo ſuccedentem, ibid. *n.* 30.
Et contra fidejuſſorem uti principalem obligatum ex ſolutionibus à principale debitore factis, ibid. *n.* 31.
Et è contra, ibid. *n.* 32.
Ex ſolutione ab emphyteuta, ſeu feudatario facta contra dominum directum non proceditur poſt devolutionem, ibid. *n.* 33.
Ad manutentionem exigendi penſionem titulus non requiritur, nec exceptio nullitatis attenditur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 44. *n.* 45. *&* 46.
Vid. *Fructus, & Minor.*

PERFECTUM.

Ex duobus inperfectis unum perfectum non fit, *t. 3. l. 3. c. 13. n. 9.*

Vid. *Bonus, & Malitia.*

PERICULUM.

Ubi maius intenditur, ibi pleniùs conſulendum, *R. 3. n. 37.*

Peric ulum abſque culpa cohæredum eveniens circ a res ſibi in partitionibus adjudicatas, durante cauſa, ſuper validitate diviſionis, non cedit damno cohæredum, ſed damno hæreditatis, ſi poſtea novæ diviſiones fieri jubentur, *t. 2. l. 8. c. 17. n. 3. & 4.*

Hæres gravatus non tenetur præſtare periculum mancipiorum, animalium, & utenſilium; ſi abſque ejus culpa lata, vel levi ante diem in ejus ſervitio pereant, vel deteriora reddantur, *t. 2. l. 5. c. 13. n. 57. & 58.*

Utens animalibus, vel alia re communi ad uſum deſtinatum conſorti non tenetur, ſi res ſine culpa pereat, *t. 3. l. 5. c. 4. n. 34.*

Periculum pecuniæ ad ſocietatem poſitæ ad quem pertineat, vel pertinere poſſit? *t. 3. l. 7. c. 13. à n. 36.*

Vid. *Societas.*

Suo nomine contra hens, ſuo periculo contrahit, *t. 4. l. 6. c. 4. n. 79.*

De periculo contingente circa rem conſignatam, an debitori, ſeu creditori contingat? *t. 4. l. 6. c. 7. n. 6. Cum ſeqq.*

Et quando contingat in nomine ceſſo? Vid. *Ceſſio.*

Periculum decoctionis depoſitarii pecuniæ ex voluntate litigantium ad victorem pertinet, *t. 4. l. 6. c. 8. n. 30.* quod *n. 44.* declaratur.

Et ita mutationis monetæ; ibid. *n. 31.*

Quod in depoſito confeſſato non procedit, ibid. *n. 32.*

Et periculum monetæ ad quem pertineat? Ibid. *n. 86. & 87. 93. & 94. & n. 96. Cum ſeqq. & l. 6. c. 10. n. 29. d. t. 4.* Vid. *Depoſitum.*

Et Vid. *Adminiſtrator*, ubi de periculo rei in concurſu poſitæ.

De periculo mercium in navi? Vid. *Nauta.*

De periculo rei emptæ. Vid. *Emptio.*

Adminiſtrator non vendens quæ ſervari nequeunt, vel animalia ſuperflua de periculo tenetur; *t. 4. l. 8. c. 15. n. 30.*

Periculum tutelæ, ſeu curæ ad tutores, & curatores ſpectat à die, ex quo eſſe datos ſciunt, *t. 3. l. 6. c. 34. n. 1.*

Ad quod citatio non requiritur, ſed ſufficit, quod ſciat, ibid. *n. 2. & d. t. 3. l. 4. c. 9. à n. 4.* ubi quomodo ſcientia probetur, & præſumitur, & Vid. *Scientia.*

Nec excuſatur ſi contutores ſuos ſpectet, ibid. *n. 3. d. t. 3. l. 6. c. 34.*

Minor tamen ſcientiam probare debet, niſi contra tutores ſcientiæ conjectura adſit, ibid. *n. 4.*

Et tutor excuſatur ſi intra tempora excuſationem proponat, ibid. *n. 5.*

Dummodo in excuſatione obtineat, ibid. *n. 6.*

Si probabili errore ductus tutor ſe excuſatum putaverit, à periculo excuſari poterit, ibid. *n. 7.*

Inutiliter datus excuſatur à periculo, niſi ſe in adminiſtratione immiſceat, ibid. *n. 8. & 9. & d. t. & l. c. 39. n. 11.*

Tutor datus in teſtamento ſub conditione, ea pendente, ad periculum non tenetur, ibid. *n. 10. d. t. 3. l. 6. c. 34.*

Hodie antequam tutela decernatur tutor de periculo non tenetur, ibid. *n. 11. & t. 3. l. 4. c. 9. Per tot.* ubi Vid. multa hûc pertinentia.

Periculum adminiſtrationis apud tutorem durat uſque quo in curatorem transferatur, ad quem curatorem petendum tutores pupillos ſuos admonere debent, ibid. *d. t. 3. l. 6. c. 34. n. 12. & 13. & t. 3. l. 8. c. 6. n. 5.* ubi de curatoribus tutoribus adjunctis.

Si tutor, vel curator aliquem à poſſeſſione ſua privaverint ſuo periculo, & non minoris eſt, *t. 3. l. 6. c. 42. n. 101. & 102.*

Periculum omnium rerum pupillorum, & minorum regulariter ad tutores, & curatores ſpectat, *t. 3. l. 6. c. 37. n. 1.*

Et rerum, quæ poſt tutelam acceptam pervenerunt, ibid. *n. 2.*

Licèt pro hujuſmodi bonis peculiaris curator detur, ibid. *n. 6.*

Et bonorum extra territorium exiſtentium, niſi ad eorum adminiſtrationem curatorem dari curaverit, ibid. *n. 4. 5. & 8.*

Tutor, vel curator patrimonio ſupervenienti datus de periculo anteriori non tenetur, ibid. *n. 7.*

Si à principio certorum bonorum curator datus eſt, & poſtea damnum in aliis rebus periculum contingerit, de eo curator non tenetur, ibid. *n. 9.*

Ita quando quis ad bona materna, vel augmentum ſuperveniens datus eſt, qui de periculo in aliis non tenetur, ibid. *n. 10.*

Periculum pecuniæ apud tutores, vel curatores exiſtentis, eorum eſt, & quare? Ibid. *n. 11. & 12.*

Ita ſi pecuniæ valor diminuatur, ibid. *n. 13.*

Si in mora mittendi in arca fuerint, ibid. *d. n. 13.*

Sed ſi augeatur minoris augmentum erit, ibid. *n. 13.*

Vid. *Moneta, & Pecunia.*

Periculum nominis non exacti quando ad tutorem pertineat? *t. 3. l. 8. c. 9. n. 29. & 34.*

In quibus caſibus tutor, vel curator à periculo tutelæ, ſeu curæ excuſentur? *t. 3. l. 6. c. 39. Per tot.* unde accipite.

Quando unus ex pluribus tutoribus in ſolidum

de

de periculo teneatur ? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 38. *Per tot.* & Vid. *Correus.*
Qui præter tutores, & curatores ad periculum tutelæ, seu curæ teneantur ? accipe, *ex d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 40. *Per tot.*
Vid. *Augmentum, Commodum, Damnum, & Interesse.*

PERITUS, PERITIA.

Quando sub juramento deponere tenentur, & quando non, & sub qua forma ? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 18. *Cum seqq. & c.* 12. *n.* 44. *d. l.* 1. *& t.* 4. *l.* 5. *c.* 9. *à n.* 26.
Attestantibus de rebus ad suum officium pertinentibus creditur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 44. *& t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 40.
Et unico standum est in loco ubi unus tantum invenitur, ibid. *n.* 45. *t.* 1. *l.* 1. *c.* 12.
Quid si periti inter se discordent, quibus credendum sit ? Per diversos casus resolvitur, ibid. *n.* 46. *usq. ad* 55. ubi de Medicis; Chyrurgis, Theologis, & similibus.
Peritissimus aliquando à rudioribus relinquitur, & è converso opinio unius, & forsan deterioris hominis potest plures, & doctos superare, ibid. *n.* 6.
Pro peritis præsumitur, & onus probandi in contrarium asserentes transfertur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 24. *& 25.*
Peritiores consulere quando quis dicatur potuisse ? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 52.
Ad calculandas rationes calculatores eligendi sunt, quando de publico electi non sunt, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 9. *n.* 1.
In eligendis forma statuti si adest observanda erit, ibid. *n.* 2.
Si statutum duos eligere jubeat unus non sufficit, & etiam extra locum quærendus est, ibid. *n.* 3.
Quando unus sufficiat ? Ibid. *à n.* 6.
Statuto deficiente, juxta consuetudinem introductam eligendi sunt, ibid. *n.* 4.
Statuto, & consuetudine, deficiente, à partibus duo periti eligendi sunt, ibid. *n.* 5. *& n.* 9.
Nisi in uno se partes concordent, si tantum de ipsarum interesse agatur, ibid. *n.* 6.
Si agatur de interesse publico, vel aliorum, quam ipsarum partium tunc Judex peritos eligit, ibid. *n.* 10.
Ita si partes in eligendo contumaces sint, ibid. *n.* 11.
Si de publico deputati sint electio Judicis cessat, ibid. *d. n.* 11.
Peritis electis discordantibus in essentialibus, contractus circa tertium eligendum, partibus non concordantibus, circa tertium eligendum contractus resolvitur, ibid. *n.* 12.
Et quando ad tertium eligendum procedendum sit, per casus declaratur, ibid. *n.* 13.
Discordantibus in accidentibus contractus, vel in judicialibus ad tertium devenitur, quem partes eligunt, vel illis nolentibus, aut discordantibus Judex, ibid. *n.* 14.
Praxis circa tertium nominandum, ibid. *n.* 32.
Calculatores semper periti respectu illius rei, ad quam eliguntur, esse debent, ibid. *n.* 15. *& t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 39.
Peritus in unàquaque arte accipiendus est secundum speciem artis, & non secundum genus, ibid. *n.* 16. *&* 17. *d. t.* 4. *l.* 5. *c.* 9. ubi declaratur.
Peritus in molendino non probat in iis, quæ super molendino ad fabrum murarium pertinent, ibid. *n.* 18.
In subalternis inferior non probat in iis, quæ superiori pertinent, ibid. *n.* 19.
Ad probandum valorem ædificiorum architeti, & non fabri adhibendi sunt, ibid. *d. n.* 19.
Ad rationes mercatoris mercatores eligendi sunt, ibid. *n.* 20.
Ad rationes magistri navis, alius navis magister, ibid. *d. n.* 20.
Tutoris, vel curatoris, alius tutor, vel curator, ibid. *d. n.* 20.
Socii alius, qui similis societatis socius fuerit, ibid. *d. n.* 20.
Institoris alius ejusdem speciei institor, ibid. *d. n.* 20.
Infamis calculator esse potest, ibid. *n.* 21.
Periti an ad acceptandum cogi possint ? Ibid. *à n.* 22. ubi quibus pœnis ?
An ad damna teneantur, si in mora sint, ibid. *n.* 24.
Potestas calculatorum qualis sit quatenus continere vel extendere debeat ? *t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *à n.* 41. *&* 50. ubi alia de peritis, *& t.* 4. *l.* 5. *c.* 9. *à n.* 29. *& t.* 1. *l.* 2. *c.* 1. *à n.* 8. *& c.* 11. *&* 12.
Cætera Vid. *Æstimatio, Arbiter, & Scientia.*

PERJURIUM.

Vid. *Juramentum.*

PERMISSUM.

Vid. *Concessum.*

PERMUTATIO.

Læsio ultra dimidium etiam in contractu permutationis locum habet, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 4. *n.* 7.
Tutor nec etiam titulo permutationis ex bonis minoris acquirere potest, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 6.
Tutor sine solemnitatibus, etiam in evidenti utilitate bona minorum permutare non potest, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 6.

PERSONA.

Quæ turpis dicatur ? Vid. *Frater.*
Quando una persona duarum vices gerere possit ? Vid. *Unus.*

PERSUASOR.

Vid. *Consilium.*

PESTIS.

Vitandæ pesti curatores dantur; *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 115.
Vid. *Curator, & Testamentum.*

PIGNUS.

Pignus quid sit, & in quo ab hypotheca differat? *t. 4. l. 6. c. 6. n. 1.*

Fructus rei datæ in pignus creditoris lucro non cedunt, sed in sortem principalem imputandi sunt, *t. 2. l. 7. c. 2. à n. 7. & t. 4. l. 6. c. 6. à n. 2. & t. 4. l. 7. c. 4. Per tot.*

Quid in dote? *t. 2. l. 7. c. 2. à n. 10.*

Vid. *Dos.*

Quid mulier retinens bona mariti ex causa dotis facere possit ad evitandam extinctionem sortis propter fructus? *t. 4. l. 7. c. 4. n. 10.*

Vid. *Creditor, Fructus, & Hypotheca.*

PLUS.

Minori plus petenti in tempore inducię non plicantur, *t. 3. l. 5. c. 5. n. 63.*

Contra bis petentem pœna non intrat, nisi effectum exactionis sequatur, *t. 4. l. 5. c. 6. n. 26.*

Regula quòd cui plus licèt, & quod minus est licere, non procedit, ut Judicis decretum ad alienanda bona minoris extendatur, *t. 3. l. 7. c. 3. n. 38.*

POSITIO.

Creditores, & legatarii an cogi possint de positionibus factis de confessione eorum, quòd bona hæreditaria non sufficiunt, *t. 1. l. 2. c. 11. n. 75. & 76.*

Ad positionibus respondendum sine curatore pupillus cogi nequit, *t. 3. l. 5. c. 6. n. 40.*

Ubi adultus confessionem in judicio criminali facturus, vel torquendus est, curator dandus, non ut assistat, sed ut minorem instruat ad actum, aliàs nullitas datur, *t. 3. l. 5. c. 7. n. 28. & t. 3. l. 5. c. 8. n. 44. & seqq. & à n. 96. & à n. 113.* ubi multa de positionibus invenies, *& t. 5. l. unic. c. 14. Per tot.*

Positio ante testium publicationem petenda, & facienda est, *t. 5. l. unic. c. 20. n. 31.*

Vid. *Confessio, Juramentum, & Minor.*

POSSESSIO, POSSESSOR.

Possessio quid sit? *t. 3. l. 6. c. 42. n. 1.*

Possessio civilis quæ sit, quo usque duret, & quando amittatur? *t. 3. l. 6. c. 43. à n. 16.*

Licèt omnia jura activa, & passiva in hæredem transeant possessio non transit, sine nova apprehensione licèt hæres suus sit, ibid. *n. 2. & 3. d. t. 3. l. 6. c. 42.*

Tum corporalium, tum incorporalium rerum, ibid. *n. 4.*

Contrarium in incorporalibus, ibid. *n. 17.* ubi exempla.

Nec in quemcunque successorem quocunque titulo succedentem, ibid. *n. 5.*

Nec ad successorem in Episcopatu, Dignitate, Ecclesia, Canonico, Officio, Beneficio, & similibus, ibid. *n. 7. & 22. & 23.* ubi declaratur.

Nec in successorem maioratus, feudi, & emphyteusi, fideicommissi, aut capellæ, ibid. *n. 8.*

Nec in eum, cujus nomine, absque ejusdem mandato, capta fuit, Ibid. *n. 9.*

Licèt capiens ad lites mandatum habeat, aut conjunctus amicus pater, aut frater sit, vel mandatum cum libera habeat, ibid. *n. 10. & seqq.*

Mandatum ad possessionem capiendam saltem cum clausula generali capiendi possessionem adesse debet, ibid. *n. 14.*

Nisi, re integra, ratam habeat ille, cujus nomine possessio capta fuit, ibid. *n. 26. & n. 105. 106.* ubi declaratur.

Qui autem sine mandato, vel ratihabitione alteri possessionem acquirere possint? Ibid. *à n. 34* ubi de tutore, matre ventris nomine, servo, filiofamilias, patre, monacho executore testamenti, hærede, episcopo, & ejus procuratore ad favorem piarum causarum, uxore, marito, socio, & omnibus à lege mandatum habentibus, *& t. 3. l. 5. c. 8. n. 88. & t. 3. l. 6. c. 44. n. 2.*

Ex possessione defuncti regulariter hæredi, seu successori remedia possessoria non competunt, ibid. *n. 6. d. t. 3. l. 6. c. 42.*

Judicium tamen cæptum cum ipso defuncto super remedio possessorio transit, ibid. *n. 20.*

Ita interdictum, quod defuncto competebat, dummodo intra tempus, quod ipsi defuncto restabat, intentetur, ibid. *n. 21.*

Possessio in hæredem transfertur absque apprehensione, & remedia possessoria competunt, si adsit statutum, per quod possessio defuncti in hæredem continuata intelligatur, ibid. *n. 14.*

Ad pupillum, seu adultum manentem in domo ejus, cujus hæres est, possessio transit, si non supersit conjux, qui in capite, & possessione casalis, maneat, ibid. *n. 15.*

Possessio in hæredem transit quando ad favorem defuncti constitutum pro eo, & ejus hæredibus factum fuit, ibid. *n. 16.*

Vid. *Transmissio.*

Possessio bonorum Ecclesiæ penes quem sit? Ibid. *n. 23.* ubi etiam de rebus communitatis,

Quid in hæreditate jacenti? Ibid. *n. 24. & 25.*

Jus alteri acquisitum ex possessione, vel quasi contra defunctum acquisita in hæredem, & successorem transit, ibid. *a n. 27.* ubi exempla, veluti exigendi pensionem, & similia.

Vid. *Pensio.*

Tutores, & curatores totis viribus debent pupillis suis possessionem acquirere, & eos investire in possessione bonorum ad illos ex quovis titulo pertinentium, & ad id omnia remedia possessoria intentare, *t. 3. d. l. 6. c. 42. n. 1. & 14. & à n. 42.*

Quando tamen jura resistunt possessionem capere non debent, ibid. *à n. 91.*

Nec alios indebitè à possessione sua privari, quo casu eorum, & non minorum præjudicium erit, ibid. *à n. 101.*

Vid. *Acquisitio.*

Posse-

Poſſeſſio prior juſtior præſumitur, & poſterior turbativa, & violenta, licèt prima civilis ſit, poſterior naturalis, ibid. *n.* 43.
Licèt prima tantum ſpatio unius horæ momenti, aut puncti antiquior ſit, ibid. *n.* 44.
Vel unam horam contineat, altera non, licèt eodem die captæ ſint, ibid. *n.* 45.
Prioritas poſſeſſionis in beneficialibus præfertur, & multò magis quando ſecunda verè clandeſtina eſt, vel per vim ſeu de facto habita, aut ſolum inſtrumentalis, ibid. *n.* 46. ubi alia inter primam, & ſecundam poſſeſſionem notantur.
Prioritas poſſeſſionis quando, & in quibus caſibus non attendatur? Ibid. *à n.* 47.
Inter contendentes ſuper poſſeſſione quis præferatur? Ibid. *à n.* 57.
Vid. *Præferentia.*
Quibus modis poſſeſſio acquiratur, vel acquiſita dicatur, & probetur? Ibid. *à n.* 63. ubi de modis fictis, & *t.* 2. *l.* 7. *c.* 14. *à n.* 57. ubi de donatione, inter virum, & uxorem, & *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 43. *à n.* 34. & *d. l.* 6. *c.* 44. *à n.* 71. & *à n.* 97.
Ex libro æſtimi, ſeu caſtri poſſeſſio probatur, ibid. *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 42. *n.* 86. & *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 28.
Vid. *Clauſula.*
De poſſeſſione capta contra jus reſiſtens? *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 42. *à n.* 91.
Infans an poſſeſſionem ſine tutore acquirere poſſit, & tutore authore poſſidere, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 35. & 46. ubi de poſſeſſione maioratus, & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 42. *à n.* 96. & *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 6. *à n.* 28.
Infantis, & pupilli poſſeſſio, etiam eo mortuo apud tutorem reſidet, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 43. *n.* 77. & *t.* 3. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 13. ubi quod reſtituatur ſi ſpolietur.
Quid in pupillo? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *à n.* 84. & *d. l. c.* 8. *à n.* 86. ubi de adulto curatorem habente, & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 44. *n.* 2. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 16. *n.* 32.
Vid. *Infans*, & *Pupillus.*
Venter quando in poſſeſſionem mittendus? *t.* 3. *l.* 6. *d. c.* 42. *n.* 100.
Et Vid. *Mater, Poſthumus*, & *Venter.*
Curator bonorum abſentis, quando poſſeſſionem capere poſſit? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 54.
Poſſeſſio contra plures acquirenda non quæritur, ſi unus contradicat, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 17.
In adminiſtratorem concurſus an transferatur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 38.
An ex ſequeſtro amittatur, & in ſequeſtrarium tranſeat? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 40.
Vid. *Sequeſtrum.*
Poſſeſſio quando amittatur? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 43. *à n.* 16.
Poſſeſſor ab onere probandi relevatur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 43. *n.* 2.
Onus probandi in adverſarium tranſit, quo non probante reus abſolvitur, ibid. *n.* 3.
Licèt injuſtum poſſeſſorem eſſe conſtiteret, ibid. *n.* 4.
Vel in obſcuro ſit, ibid. *n.* 5.
In pari turpitudine poſſidentis melior conditio eſt, ibid. *n.* 6.
A' fruitione, & fructuum præceptione ante ſententiam privandus non eſt, ibid. *n.* 8.
Niſi poſſeſſorem ſe neget, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 18. *n.* 36. & *t.* 3. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 6.
Sed tutor ſuſpectus ante ſententiam privatur, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 7.
Poſſidentes beati dicuntur, ibid. *n.* 9. *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 43.
Manu armata, & amicis convocatis poſſeſſionem ſuam defendere poſſunt, & ita tutores, & curatores, ibid. *n.* 10. & 11. ubi declaratur.
An jure, vel injuria quis poſſideat, non quæritur, quia de facto diſputatur, ibid. *n.* 42. & 43.
Nemo poſſeſſionis ſuæ, titulum exhibere tenetur, ibid. *n.* 7.
Et quando teneatur? Ibid. *à n.* 47. & 62.
Et Vid. *Editio.*
Poſſidens, jus ſuum tueri videtur, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 44.
Poſſeſſor præſumitur dominus, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 5.
Poſſeſſor, à quo evincitur hæreditas ſumptus factos in infirmitate, & funere defuncti, meliorationes, & ſolutum creditoribus hæreditariis, hæreditario nomine, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 105. & 156.
Quos fructus reſtituat? Ibid. *n.* 145. & 146.
Quomodo poſſeſſor bonæ fidei, vel malæ ad fructus teneatur? Vid. *Fructus.*
Et qua æſtimatione? Vid. *Æſtimatio.*
Poſſeſſor bonæ fidei indubio locupletior non præſumitur, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 6.
Vid. *Locupletare.*
Spoliator an bonæ fidei præſumatur? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 44. *n.* 9.
Adultus curatorem habens poſſeſſionem ſuam in alium transferre, ſine ſolemnitatibus, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 18. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 42. ubi de poſſeſſione nuda.
Ita nec tutor, aut curator, & alia tranſlata minori remedia poſſeſſoria competunt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 43. *n.* 12. & *ſeqq.*
Tutor poſſidens pro pupillo, ſeu minori poſſidere cenſetur, & per actum fictum in eum poſſeſſionem transferre, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 2. & 3. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 43. *n.* 66. ubi de curatore, & alio adminiſtratore.
Ex cauſa damni infecti, legatorum ſervandorum cauſa, vel ſimili quis in poſſeſſionem rerum pupillarium mitti poteſt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 28.
Vid. *Interdictum, Manutentio, Retentio*, & *Spolium.*

POSTLIMINIUM.

Vid. *Reſtitutio.*

POSTHUMUS.

An poſthumo teſtamento tutor dari poſſit? Vid. *Tutor teſtamentarius.*
Qui in utero ſunt pro natis quo ad utilia habentur, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 9. & *c.* 6. *n.* 10. & *l.* 5. *c.* 6. *n.* 93. *d. t.* 3.

Poſthu-

Posthumi appellatione jam nati non veniunt, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 12.
Impropriè dicuntur qui post testamentum paternum nascuntur, ibid. *n.* 13.

POSTHUMUS.

Posthumo præterito in testamento patris, institutus addire nequit, donec exitus videatur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 28.
Et si cum aliquo instituatur, institutus, nisi quartam partem, petere non potest, ibid. *n.* 29.
Indubio tres ex uno partu edendi præsumuntur, ibid. *n.* 29.
Si masculo nascituro maioratus competat, curator in possessionem mittitur, quia cum favore posthumi attendatur, quod illi utilius fuerit, masculus edendus præsumitur, ibid. *n.* 30. & 31.
Posthumo legitimæ hæreditates deferuntur, ibid. *n.* 43.
Nec romotior in gradu cum cautione de restituendo nascituro admititur, ibid. *n.* 44.
Quod etiam habet locum in bonis maioratus, seu fideicommissi, ibid. *n.* 45.
Quid si posthumo concurrant pares in gradu? Ibid. *n.* 46.
Quid si post mortem testatoris concipiatur, vel post transactos decem menses nascatur? Ibid. *n.* 47.
Posthumus filius patroni in utero remanens, pro patrono habetur, ibid. *n.* 48.
Vid. *Filius*, & *Hæres*.

PORTIO.

Vid. *Divisio*.

POTUS.

Appellatione potus quæ veniant? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 15. *n.* 9.

PRAXIS, PRACTICA, THEORICA.

Habere theoricam sine practica parum prodest, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 67.
Per theoricam videmus, per practicam gustamus, ibid. *n.* 66.
Theorica à practica distat, sicut tactus à visu intellectuali, ibid. *n.* 65.
A' practica recedendum non est, ibid. *n.* 58.
Vera legis interpetratio à practica sumitur, ibid. *n.* 59.
Vid. *Stylus*.

PRÆCARIUM.

Ad libitum concedentis præcarium revocari potest, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 11.
Quæ de commodato dicta sunt ad præcarium accomodanda, ibid. *n.* 21.

PRÆFERENTIA.

Fiscus præfertur creditoribus in bonis, quæ in commissum inciderunt, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 12. & *seqq.*
An fiscus, vel pars præferatur, quando reus utrique solvere non potest? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 112.
Vid. Infra.
Pars petens ex contractu, vel quasi fisco peteti ex delicto præfertur, ibid. *n.* 113.
Creditor antecessionem præfertur creditori post cessionem, si hypothecam habeat, ibid. *n.* 133.
Nisi posterior creditor fiscus sit, ibid. *n.* 134. quod non procedit quando primus creditor privilegiatus est, ibid. *n.* 135.
Possessor non tenetur probare prioritatem suæ emptionis factæ eodem die, quo debitor vendens alteri obligavit, ibid. *n.* 139.
Et etiam si Episcopo agat, ibid. *n.* 140.
Probatio prioritatis, & posterioritatis temporis quomodo fieri debeat? Ibid. *n.* 141.
Concurrentibus duobus instrumentis eodem die confectis, præfertur illud, quod cum expressione horæ confectum fuit, cum præsumatur priùs factum, ibid. *n.* 142.
Quod procedit etiam in duabus provisionibus, & in omnibus actionibus ejusdem generis, ibid. *n.* 143.
Et in testamentis eodem die confectis, ibid. *n.* 144
Et in possessionibus eàdem die captis, ibid. *n.* 145.
Et in præcedentiis, & in præventione quo ad jurisdictionem Judicum, ibid. *n.* 146.
Ex ordine scripturæ prioritas probatur, de quo exemplum, ibid. *n.* 147.
Prædicta procedunt inter privatas personas, secus inter privatam personam, & privilegiatam, quia tunc pro ista prioritas præsumitur, ibid. *n.* 148.
Fiscus concurrens cum alio privilegiato in casu dubio prioritatis, præfertur ei, si ex causa onerosa agat, secus si ex lucrativa, ibid. *n.* 153.
Similiter præfertur quando in casu dubio ambo ex eàdem causa concurrunt, licèt privatus in possessione sit, ibid. *n.* 154. & 155.
Præveniens in possessione, regulariter præfertur, ibid. *n.* 156.
Creditores ejusdem juris concurrentes in casu dubio pro rata admittuntur, ibid. *n.* 157.
Idem procedit in creditoribus æquali jure privilegiatis, ibid. *n.* 158.
Et in creditoribus hypothecariis ejusdem temporis, ibid. *n.* 159.
Nisi unus sit in possessione rei, & non constet de prioritate horæ, vel momenti, ibid. *n.* 160.
Quid in obligatione facti? Ibid. *n.* 157.
Quid quando creditor probat diem suæ obligationis, & possessor non probat diem suæ possessionis, ibid. *n.* 161.
Ad concursum citandi sunt creditores, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 41.
In concursu creditorum quomodo causæ tractandæ sint? Ibid. *n.* 42.
In concursu creditorum super bonis decoctorum non habet locum, *Ord. lib.* 3. *tit.* 91. sed regula illa, qui prior est tempore, potior est in jure, ibid. *n.* 43.
Formato concursu omnes creditores jus æquale habent,

habent, imò vigilantia eis non prodeſt, nec præocupatio jus tribuit, ibid. *n.* 44.
Extra caſus concurſus, qui prior pignorationem fecerit, aliis præfertur, ibid. *n.* 45. *&* *n.* 132.
Et quando præferatur? Ibid. *à n.* 132.
Creditor hypothecarius prior in tempore in concurſu præfertur aliis hypothecariis, & perſonalibus creditoribus, etiam in tempore prioribus præfertur, ibid. *n.* 47.
Creditor conditionalis quando præferatur? Ibid. *n.* 48. *Cum ſeqq.*
Creditores habentes hypothecam privilegiatam præferuntur, ut eſt parochus, ſeu Rector Eccleſiæ pro premiciis, & decimis, ibid. *n.* 51.
Et Eccleſia in bonis ſui adminiſtratoris, ibid. *n.* 52.
Expendens in funere defuncti, in infirmitate, in publicatione teſtamenti, & in confectione inventarii, ibid. *n.* 53. *&* *t.* 2. *l.* 6. *c.* 6. *à n.* 13. *&* *à n.* 42.
Et impendens in redemptionem debitoris captivi, ibid. *n.* 54. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 12.
Et Magiſtratus, Judices, Doctores legentes, & Advocati pro ſalariis, & ſportulis, ibid. *n.* 55. *&* *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *n.* 134.
Ita legatum ſalarii legitimæ præfertur, ibid. *d. c.* 25. *à n.* 122.
Operarius circa conſervationem bonorum, ibid. *n.* 56. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 12.
Famulus laborans cujus induſtria patrimonium auctum fuit, *n.* 57.
An factores, ibid. *n.* 57. *&* 58.
Curator bonorum decoctoris pro expenſis, ibid. *n.* 59.
In vendicationibus concurſus non eſt locus, nec *Ord. lib.* 3. *tit.* 91. quia reivendicatio eſt ſuper omnes actiones tum perſonales, tum hypothecarias, ibid. *n.* 80. *&* 81.
Quando venditor habita fide de pretio vendens præferatur? Ibid. *n.* 82.
Quis præferatur quando dominus rem emptori tradit cum reſervatione dominii, donec ei pretium ſolvatur, & emptor dum pendet ſolutio ab alio mutuam pæcuniam accepit pro ejuſdem rei emptione pacto adjecto quod res ſit ſpecialiter obligata, ibid. *n.* 83.
An mulier præferatur in antephato, quod eſt dactum ratione defiorationis, & amiſſæ virginitatis, ibid. *n.* 86. ubi etiam quam hypothecam pro illo habeat.
An præferatur in alimentis, & quam hypothecam habeat? Ibid. *n.* 87.
Fiſcus præfertur omnibus creditoribus tacitam hypothecam habentibus tantum, ibid. *n.* 93.
Et maximè pro tributis, & collectis, ibid. *n.* 94.
Et in bonis adminiſtrantis victigalia, ibid. *n.* 95.
Et quando præferatur uxoribus, & filiis, *n.* 96. *&* 97.
Fiſcus præfertur omnibus creditoribus chyrografariis etiam anterioribus, ibid. *n.* 99. *&* 106.
Fiſcus hypothecam expreſſam habens licèt poſterior præfertur creditori tacitam habenti, ſicut dos præfertur, ibid. *n.* 100.
Inter fiſcum, & alios creditores concurrentes ex eàdem cauſa ſervanda eſt regula qui prior, ibid. *n.* 101. quod declaratur, ibid. *n.* 102. *Cum ſeqq.*
Quando fiſcus præfertur in bonis, etiam in eorum fructibus præfertur, ibid. *n.* 104.
Fiſcus agens non tenetur probare hypothecam ſuam, nec bona eſſe debitoris, quod ſecus eſt in privato, ibid. *n.* 107.
Hypotheca, & prælatio in fiſci ceſſionarium tranſeunt, ibid. *n.* 110.
Et in eum, qui pro debitore fiſci ſolvit, ibid. *n.* 111.
Semper eſt potior cauſa fiſci, quando alius contrahit cum privato ſub eàdem re ſine hypotheca, & cum fiſco, ibid. *n.* 114.
Vid. *Offerendi Jus.*
Fiſcus præfertur in re, ſeu pecunia depoſita, non obſignata creditoribus actione perſonali agentibus, *n.* 118.
Alius caſus, in quo fiſcus præfertur, ſingularis refertur, ibid. *n.* 119.
Quando res depoſita exiſtit, deponens omnibus præfertur etiam fiſco, ibid. *n.* 120.
Qui ſint creditores quartæ ſpeciei, ut in concurſu attendantur? Ibid. *n.* 123.
Habentes expreſſam hypothecam præferuntur habentibus tacitam non privilegiatam? *n.* 124.
Habentes tacitam hypotecam privilegiatam, qui ſint, & quando præferantur? Ibid. *n.* 125. ubi de locatore, & penſionario.
Qui meliorationes fecit habet tacitam hypothecam, & præfertur in eis omnibus creditoribus, ibid. *n.* 126.
Perſonales creditores quomodo præferantur, & qui ſint? Ibid. *n.* 127.
Dantur etiam creditores mixti, & quales ſint? Ibid. *n.* 128.
Creditores in concurſu juxta ſuorum gradum, & prærogativam præferuntur, etiam quo ad bona poſt inventarium palam facta, ibid. *n.* 129.
Licèt in concurſu decoctorum ſuper bonis quando habeatur ratio ſententiæ, & pignorationis declaratur, ibid. *n.* 130.
Quando menſis fallentiæ debitorum currere incipiat? Ibid. *n.* 231.
Creditores pæcuniam quando avocare poſſint? *n.* 135.
Rem tamen nunquam avocare poſſunt, ibid. *d. n.* 135.

PRÆFERENTIA.

Mulier præferentiam habet creditoribus ex tempore anterioribus, pro rebus dotalibus, ſoluto matrimonio, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 4.

Non ſolum præfertur cæteris creditoribus in actione perſonali, verum etiam in hypothecaria, ibid. *n.* 14.

Licèt confeſſio facta ſit in inſtrumento à viro, uxore abſente, ex tali confeſſione mulier prælationem non habet, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 117. *& t.* 1. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 87.

Mulier an habeat prælationem reſpectu creditorum, anteriorum expreſſam hypothecam habentium ſuper bonis quæſitis per debitorem poſt hypothecam dotis contractam? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 136. *&* 137. *& d. l.* 4. *c.* 12. *n.* 69. *&* 70. ubi de hypotheca privilegiata.

Prioritatem poſſeſſionis quis probare debeat? Ibid. *n.* 138. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 11.

Prioritas ſcripturæ an pro fiſco, an pro dote præſumatur? Ibid. *n.* 149. *&* 150. ubi ſi fiſcus in poſſeſſione reperiatur.

Dos ſolvenda eſt cum præferentia quorumcunque creditorum anteriorum ſive privilegium habentium, ſive hypothecam tacitam, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 60.

Et in dote regula, *Ord. lib.* 3. *tit.* 91. locum non habet, ibid. *n.* 61.

Ita etiam dotis augmentum præfertur, ibid. *n.* 62.

Ejus intereſſe, & uſuræ, ibid. *n.* 63.

Et bona paraphernalia à marito adminiſtrata, ibid. *n.* 64.

An medietas bonorum acquiſitorum matrimonio conſtante? Ibid. *n.* 65.

An pro arrhis, & quam hypothecam pro illis habeat? Ibid. *n.* 84. *&* 85.

Privilegium præferentiæ dotis an ad hæredem tranſeat? Ibid. *n.* 66. *&* 67.

An ad ceſſionarium? Ibid. *n.* 68.

Dos anteriori doti non præfertur, ibid. *n.* 71. *& t.* 2. *l.* 7. *c.* 16. *à n.* 34.

Nec creditori mutuanti ad refectionem domus, ſi res refecta tempore concurſus ſic inveniatur, ibid. *n.* 72. *&* 73. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 12.

An mutuanti pro emptione rei cum pacto, ut ipſa res pro ſolutione obligata maneat? Ibid. *à n.* 74. ubi alia notantur.

An vendenti habita fide de pretio cum eodem pacto, ibid. *à n.* 77. ubi alios caſus notantur.

An mulier luxurioſè, & pompoſè vivens prælationem habeat? Ibid. *n.* 88.

An mulier hæretica? Ibid. *n.* 90.

An ſterilis, & quinquagenaria? Ibid. *n.* 91. *&* 92.

An in matrimonio putativo prælatio detur? Ibid. *n.* 89.

Mulier non præfertur in conductione bonorum dotalium, quam maritus facere poteſt, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 11. *n.* 30.

Pupillus, & minor præfertur in bonis tutoris, & curatoris creditoribus poſterioribus etiam expreſſam hypothecam habentibus, licèt fiſcus ſit, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 27. *n.* 21.

Et non tantum in bonis quæſitis ante expreſſam hypothecam fiſci, ſed etiam in bonis poſt illam quæſitis, ibid. *n.* 22. *& t.* 1. *l.* 4. *c.* 11. *à n.* 135.

Sed prælationem non habet contra realem hypothecam habentes, *t.* 3. *d. l.* 6. *c.* 27. *n.* 41.

Quid reſpectu bonorum magiſtratus? Ibid. *n.* 45.

Vid. *Hypotheca.*

Creditores legatariis, & fideicommiſſariis præferuntur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 30.

Adminiſtrator concurſus pro quibus expenſis præferatur? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 19. *& d. t. l.* 6. *c.* 10. *n.* 32. *&* 48.

An pro naulo præferentia detur? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 58. Vid. *Nauta.*

In fraudem creditorum ſponſus ſponſæ jocalia magni valoris donare non poteſt, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 110. Vid. *Creditor.*

Vid. *Hypotheca.*

PRÆJUDICIUM.

Præjudicialia pupillo tutoribus prohibentur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 14. *n.* 34.

PRÆLATUS.

Quando teneatur cum intereſſe ad nomina debitorum debito tempore non exacta, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 57. *& t.* 3. *l.* 6. *c.* 22. *n.* 14.

Prælatus delinquens doloſè tenetur de ſuo ſolvere, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 85.

Ita patiens res Eccleſiæ præſcribi, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 22. *n.* 14.

Archidiaconus, ſeu quilibet prælatus inferior Eccleſias ſubditas viſitans rationes ordinario reddere tenetur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 36.

Vid. *Viſitator.*

Prælatus pecunias cambio, vel ſub uſuris pro Eccleſiæ urgentibus neceſſitatibus capere poteſt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 45. *n.* 3.

PRÆLEGATUM.

Vid. *Legatum.*

PRÆPONENS.

Præpoſitio, ſeu præpoſitura expreſſè, vel tacitè fit, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 44.

Expreſſè fit, ſi aliquis negotiationi præpoſitus ſit, dato ei ordine, expreſſaque authoritate illam negotiationem exercendi nomine unius, vel plurium, faciendique omnia ad id neceſſaria, per verba expreſſa, vel per ſcripturam, ibid. *d. n.* 44. *& d. t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 70.

Tacitè fit, ſi quis publicè pro inſtitore alicujus negotiationis ſe gerat, domino ſciente, & patiente, ibid. *n.* 45. *d. t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *& d. t. l.* 5. *c.* 8. *n.* 71.

Præponens per ſe ipſum adminiſtrare cenſetur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 31. *& d. t. l.* 5. *c.* 5. *n.* 15. *&* 16. ubi intelligitur, & limitatur.

Curator, tutor, ſocius, ſeu quicunque alius adminiſtrator inſtitores, & factores præponentes, pro eis rationem reddere tenentur, *t.* 1. *l.* 4.

l. 4. *c.* 10. *à n.* 78. ubi de adminiſtratoribus tum publicis, tum particularibus, tutoribus, navicularíis publicis, magiſtris navium, magiſtratibus, decurionibus, beneficiatis, & aliis, *& t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 31. *& d. t.* 4. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 1. *& 2. & 4.*

Præponentes pro inſtitoribus tenentur, *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *à n.* 78. *& d. t.* 4. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 2. *& d. t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 46.

Et de dolo, culpa lata, & levi, ibid. *d. t.* 4. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 3. *& d. l. c.* 13. *n.* 58.

Et quatenus teneantur ex dolo, & culpa? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 16.

Vid. *Culpa.*

Si per communem factorem ſocietas adminiſtrata fuerit, iſte aliis ſociis rationem reddere tenetur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 5. *& d. t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 41. *& ſeqq.*

Tutor, vel curator ſe defendere non poteſt petendo quod à factoribus, & inſtitoribus ratio petatur, *t.* 4. *d. l.* 4. *c.* 1. *n.* 6.

Niſi tutor, vel curator de jure factorem eligere poſſet, & illum elegit, cujus opera pater uſus fuit, vel de conſilio propinquorum pupilli, vel eum qui communiter pro deligentiſſimo, & fideliſſimo reputatus erat, quo caſu tutor licèt rationem pro eo reddere teneatur, non tenetur ſi factor cum pecuniis pupillaribus aufugerit, ibid. *d. n.* 6. *& 7.*

Pupillus tamen factores cogere poteſt, ibid. *n.* 8.

Si inſtitor ſocietati præpoſitus fuit ex conſenſu tacito, vel expreſſo omnium ſociorum præponens non tenetur, licèt ex ſuaſionibus ſuis inſtitor, ſeu factor deputatus eſſet, ibid. *n.* 10. *& ſeqq.*

Præponens de facto præpoſiti circa id, quod ille facere erat ſolitus, tenetur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 47.

Et de facto circa omne id, quod præpoſitionem, & electionem ſubſequitur, ibid. *n.* 48.

De damnis, & intereſſe, & eorum periculo, ibid. *n.* 49.

De defectibus præpoſiti, ſi neglexerit ſtatutis temporibus recidere illi computa, ibid. *n.* 50.

Et ratione contractus in loco ejus contractionis reſpondere tenentur, ibid. *n.* 51.

Et in foro conſcientiæ tenentur reſtituere vendita ab inſtitore ultra taxam, ibid. *n.* 52.

Et ſocius præponens in ſolidum tenetur, licèt in parva quantitate ſocius ſit, ibid. *n.* 53.

Ex confeſſione inſtitoris tenentur, ibid. *n.* 54.

Et ex contractu geſto per pueros, qui per civitatem mittuntur ad vendendas res ad ornatum hominum, vel mulierem, ibid. *d. n.* 54. *& d. t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 4.

Et ex contractu in fraudem facto, ibid. *n.* 55. *d. l.* 5. *c.* 8.

Plures præponentes in ſolidum, ſinguli in ſolidum tenentur, & ita ſervum communem præponentes, *& t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 7.

Ita unus ex præponentibus inſtitorem ad rationes reddendas cogere poteſt, ibid. *n.* 24.

Tacitè præponens, etiam obligatur ex contractibus inſtitoris, ibid. *n.* 27. *& t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 71. *& 72.*

Si uxor à marito præponatur hic obligatur, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 33.

Ita filiusfamilias patrem, ibid. *n.* 34. ubi quando mandatum habere cenſeatur?

Ita ſervus dominum, ibid. *n.* 35.

An, & quando hæredes præponentium teneantur? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 53. *& d. t. l.* 7. *c.* 9. *n.* 8. *& 32.*

An præpoſitura ſeu præpoſitio morte finiatur? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 27. *& d. t. l.* 5. *c.* 8. *n.* 53.

Præponens non tenetur, ſi inſtitor culpoſus fuerit, vel extra ſpheram, & cauſam officii, cui extitit, deliquerit, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 56.

Quando excuſetur ſi perſonam, quæ communiter bona, & idonea habetur, præponat? Ibid. *à n.* 57. ubi latè.

Si creditor præpoſitum eſſe ignoret, dominus non obligatur, ibid. *n.* 61.

Sed creditoris juramento non creditur ſuper cognitionem præpoſiti, ibid. *n.* 62.

Quid ſi inſtitor decoxerit? Ibid. *n.* 63. ubi quando decoctus dicatur?

Et quid quando contra formam præpoſitionis, & capitula contraxit? Ibid. *n.* 64. *& 65.*

Et quando ſuper re non pertinente ad negotium contraxit? Ibid. *n.* 66. *& 67.* ubi de depoſitum recipiente.

Et quid quando factor, inſtitor, curator, tutor, ſocius, vel alius adminiſtrator ſuo proprio nomine contraxit? Ibid. *à n.* 68. ubi quando proprio nomine contraxiſſe dicatur? *& d. t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 57.

Inſtitor, ſeu factor tacitus quando præponentem obliget? *d. t.* 4. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 77. *& d. t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *à n.* 71.

An præponens teneatur de ſubſtitutis à præpoſito præpoſitis, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 6. *à n.* 28. *& 67. & d. t. & l.* 7. *c.* 9. *à n.* 12. ubi datur differentia inter præponentem ad negotia navalia, & præponentem ad terreſtria.

An, & quatenus teneatur præponens, ſi alicui pecuniam tradiderit, ut ſuo proprio nomine præpoſitus contrahat? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 56. *& ſeqq.*

Præponenti quando actio detur contra contrahentes cum præpoſito? *t.* 4. *l.* 7. *d. c.* 9. *n.* 9.

Vid. *Inſtitor, & Nauta.*

PRÆSCRIPTIO.

Præſcriptio quid ſit? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 13. *n.* 1.

Uſucapio quid? Ibid. *n.* 2.

Præſcriptio ad tuendam innocentiam introducta fuit, & non ad defendendam hominum malitiam, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 144.

Exceptio præſcriptionis peremptoria eſt, & ante contrarietatem opponenda erit, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 13. *n.* 3. *& 14.*

In quo tempore alleganda ſi adverſus diviſionem opponatur ? Ibid. *n.* 4. *&* 11. *Cum ſeqq.*
Diviſio an præſcribatur ? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 42.
Quando poſt diviſionem factam præſcriptio allegari poſſit ? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 13. *n.* 15. *& ſeqq.*
An Judex præſcriptionem ſupplere poſſit, & agentem ad diviſionem repellere? Ibid. *n.* 38. *& t.* 3. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 73.
Tertius non habens cauſam à præſcribente præſcriptionem adverſus dominum vindicantem opponere nequit, ibid. *n.* 39. *&* 40. *d. t.* 2. *l.* 8. *c.* 13.
Jus adeundi 30. annorum ſpatio præſcribitur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 13. *n.* 5.
Sive per actionem petitionis, ſive per familiæ erciſcundæ agatur ſive filius ſit, ſive extraneus, ibid. *n.* 6. *&* 7.
Niſi minor ſit; ibid. *n.* 8.
Vel filius ex alio capite venire poſſit? Ibid. *n.* 10.
Ita jus petendi ſuplementum legitimæ conditione ex lege 30. annis præſcribitur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 127.
Via executiva 30. annis præſcribitur licèt debitor debiti ſcientiam habeat, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 13. *n.* 19. 20. *& ſoqq.*
Et debitum præſcribitur ſi debitor in bona fide eſt, licèt poſt præſcriptionem mala fides ſuperveniat, ibid. *n.* 21. *& ſeqq.*
Si eſt in mala fide non præſcribit debitum, licèt via executiva præſcribatur, ibid. *à n.* 24.
Quando debitor cum ſcientia debiti præſcribere poſſit ? Ibid. *à n.* 28.
Cum mala fide nullo tempore præſcribitur, ibid. *à n.* 24. *& t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 144. *& t.* 3. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 75.
Mala fide poſſidere delictum eſt, & grave furibus, raptoribus, & ſimilibus, *d. t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 145. *&* 146.
Modi quibus bona fides probatur ? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 74.
Vid. *Bona fides.*
Sed in jure quærendo cum ſcientia debiti præſcribitur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 13. *n.* 29. *&* 32.
Exempla in cohærede ſciens legitimam filiis debere, ſed quia non petitur tanquam jus quærendum ipſa legitima habetur, ibid. *n.* 30.
Et hæres contra legatarium legatum non petens, ibid. *n.* 31. ibid. *n.* 32.
Et cohæres contra alios cohæredes non adeuntes, ibid. *n.* 33. *& ſeqq.*
Sed poſt diviſionem factam cohæres præſcribere nequit, cum in mala fide ſit, ibid. *n.* 36. *&* 37.
Quæ præſcriptio contra famulos circa ſalarium admittatur quando currat, & aliæ quæſtiones ſuper hoc ? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 12. *à n.* 67. ubi de orphanis ſervientibus.
De præſcriptione ſalarii officialium juſtitiæ? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *à n.* 185.
Præſcriptio non currit adverſus creditores, & legatarios, pendente termino ad conficiendum inventarium, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 29.
Actio ad petenda bona occultata in inventario, & illorum duplam, nullo tempore, præſcribitur ab ipſo occultante ob malam fidem, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 149.
Bona confiſcatorum in inventario occultata an præſcribi poſſint, & intra quod tempus? Reſolvitur, ibid. *n.* 147. *Cum ſeqq.*
Vectigalia poſt quinquenium revindicari non poſſunt, ibid. *n.* 148.
Poſt quinquenium à morte ſervorum ad fiſcum pertinentium, de eorum ſtatu non quæſtionatur, ut bona ab ipſis tempore mortis relictis ad fiſcum pertineant ſi in poſſeſſione libertatis moriantur, ibid. *n.* 149. *&* 150.
Jus auferendi ab indignis quinquenio præſcribitur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 112.
An, & quando ſuper ſtatu perſonæ quæri poſſit poſt quinquenium illius mortis, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 16. *Cum ſeqq.*
Præſcriptio adverſus Papam non currit, niſi quadragenaria, ibid. *n.* 157.
Actio naturalis præſcriptione non tolitur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 31.
Præſcriptio inchoari poteſt ab hærede fide bona poſſidente, licèt defunctus malam fidem haberet, & ſi bonam fidem haberet, hæres poteſt continuare præſcriptionem, licèt malam fidem ex ſua perſona haberet, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 52.
Præſcriptio ex actu facultativo, & voluntario non datur, ibid. *t.* 2. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 43.
Contra legem non admittitur præſcriptio, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 128.
Qualitas bonorum præſcribi poteſt per tempus immemoriale, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 15. *&* 16.
Si poſt denuntiationem factam coronæ, ſucceſſor etiam malæ fidei, per quadrienium poſſideat, tutus eſt præſcriptione, niſi denuntiator cum poſſeſſore prævaricatus fuiſſet, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 71. *&* 72.
Præſcriptio decem, vel 20. annorum contra res prohibitas alienari non currit, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 16. *n.* 20.
Reivendicatio, & actio hypothecaria competit mulieri, ſoluto matrimonio, pro rebus dotalibus, neque ei currit ulla præſcriptio antequam agere poſſit, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 4. *&* 5. *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 16. *n.* 21.
Actio de dote præſcribitur ſpatio 30. annorum à die, quo agi potuit, ſoluto matrimonio, vel viro vergente ad inopiam, ibid. *n.* 25. *d. t.* 2. *l.* 7. *c.* 3.
Contra donationem propter nuptias, & arrhas, conſtante matrimonio, nulla currit præſcriptio, eo tamen ſoluto, incipit currere, & 30. annorum

norum præſcribitur actio ad illas petendas, ibid. *n.* 26.
In bonis paraphernalibus uxoris currit præſcriptio, etiam conſtante matrimonio, ibid. *n.* 27.
Res pupilli non, niſi ſpatio 30. annorum præſcribitur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 16. *n.* 1.
Et decem annorum, vel viginti non ſufficit, ibid. *n.* 2.
Quæ contra adultum non currit, ibid. *n.* 20.
Quando incipiat, & an currat cæpta cum defuncto adverſus minores, & pupillos? Ibid. *n.* 3. & 4. & 18. & *ſeqq.* & *n.* 25. & *t.* 2. *l.* 8. *c.* 13. *n.* 8. & 9.
Qui ad hunc effectum pupillis æquiparentur, ibid. *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 5. & 6. ubi de furioſo, mentecapto, ſive decrepito, fatuo, demoniaco.
Et quid in ventre? Ibid. *d. n.* 6.
Ut præſcriptio triginta annorum adverſus pupillos detur titulus validus, bona fides, & ignorantia in præſcribente requiritur, ibid. *n.* 7. & *à n.* 33. ubi explicatur, & exemplificatur.
Quæ ignorantia in conſanguineo, domeſtico, vel vicino non præſumitur, ibid. *n.* 8.
An emens rem à minore ſine decreto præſcribere poſſit? Ibid. *à n.* 33.
Et quid ſi res aliena eſſet? Ibid. *n.* 35.
Quid ſi res minoris à tertio inſcio eſſe minoris comparentur ab alio? Ibid. *n.* 36.
Præſcriptio tamen judicialis, puta, ad appellandum tempus, appellationem proſequendam, & ſimilia adverſus pupillos, minores, Eccleſiam, & ſimiles currit, ibid. *à n.* 9. & *ſeqq.*
Ita præſcriptio conventionalis, puta ad redimendum, quæ etiam contra hæreditatem jacentem currit, ibid. *n.* 13. & 14.
Ita terminus ad apponendam exceptionem dotis non numeratæ ſeu terminus in ultima voluntate apoſitus à teſtatore, & tempus datus in prima inſtantia, ibid. *n.* 15. & *ſeqq.*
Ita tempus ad petendam bonorum poſſeſſionem currit, ibid. *n.* 22.
Et ad petendam inveſtituram, & renovationem emphyteuſis, ibid. *n.* 22. & *ſeqq.*
Præſcriptio contra minorem currit in lucro captando, ibid. *n.* 26.
Actio tutelæ quandiu præſcribatur? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 51. ubi remiſſivè, & *d. t.* 4. *l.* 2. *c.* 6. *Per tot.* ubi latè, & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 9. *à n.* 82.
Actione tutelæ præſcripta à reddendis rationibus actor liberatur, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 39. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 9. *à n.* 82. ubi multa de præſcriptione.
Actio hypothecaria quanto tempore præſcribatur? *t.* 4. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 9. & *ſeqq.* & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 27. *n.* 50.
An minor adverſus præſcriptionem reſtituatur? Vid. *Reſtitutio.*
Infans, furioſus, & ſimiles an præſcribere poſſint? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 33. & *d. t. l.* 7. *c.* 16. *à n.* 27.
Si currente cauſa cum falſo tutore, pupillus præſcriptionem impleat, agens ad tempus actionis amiſſæ, reſtituitur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 3.
Ita quando verus tutor authoritatem præſtare non poterat, ibid. *n.* 4. & Vid. *Reſtitutio.*
Actio in factum quanto tempore præſcribatur? Ibid. *n.* 26.
Frater per quodnam tempus redditionem rationis præſcribatur? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 40.
Depoſitarius quando præſcribat? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 8. *à n.* 104. ubi de retinente penes ſe inſtrumentum.
Sequeſtrarius rem ſequeſtratam an præſcribere poſſit, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 9. *n.* 28.
Theſaurarius debitum fiſcale præſcribit 40. annis, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 11. *n.* 60.
Hæres uſusfructuarii an adverſus proprietarium præſcribere poſſit? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 7. *n.* 52.
Ultra triginta annos teſtamentarius rationem reddere non tenetur niſi tractum ſucceſſivum executio habeat, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 12. & 13.
Error quanto tempore præſcribatur? Vid. *Error.*
Licèt negotiorum geſtor, vel alius adminiſtrator præſcriptione 30. annorum à reddendis rationibus excuſetur, rem adminiſtrationis, quam penes ſe habent, mala fide, hoc tempore non præſcribunt, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 85.
Obligatio ſolvendi oneris annui quanto tempore præſcribatur? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 96.
Et quid in obligatione ſolvendi cenſum? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 144.
Jus coloniæ an in hoc Regno præſcribi poſſit? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 183.
Actione per præſcriptionem ſublata, retentio non denegatur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 82.
Curator uſucapiones interrumpere poteſt, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 90.
Solutio partis debiti præſcriptionem in reſiduo interrumpit, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 13. *n.* 41. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 77.
Ita debiti confeſſio, ibid. *n.* 43. *d. c.* 13. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 76.
Differentia inter interruptionem judicialem, & extrajudicialem? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 79.

PRÆSENTATIO.

Præſentatio per epiſtolam fieri poteſt, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 51.
Se ipſum patronus ad beneficium præſentare nequit, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 30.
Maritus an præſentare poſſit ratione juris patronatus mulieri competenti, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 17. *n.* 6. & *t.* 2. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 53.
Vid. *Maritus.*
Et quid in marito Reginæ uxurato? *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 17. *n.* 7.
An adminiſtrator concurſus præſentare poſſit? *t.* 3. *l.* 6. *d. c.* 17. *n.* 3. & *t.* 4. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 37.

An

An ſequeſter? *d. t. 3. l. 6. c. 17. n. 3. & t. 4. l. 6. c. 9. n. 16.*
An curatori hæreditatis jacentis ? *t. 3. l. 6. c. 17. n. 3.* ubi de depoſitario, & æconomo, *& t. 4. l. 6. c. 10. n. 37. & d. t. 3. l. 4. c. 3. n. 35.*
An curator furioſi, vel ſimilis ? *t. 3. l. 6. c. 17. n. 2. & t. 3. l. 5. c. 10. n. 36.*
An infans, impubes, & eorum tutor ? *t. 3. l. 5. c. 5. n. 28. & d. t. 3. l. 6. c. 17. n. 1. 3. 5.*
An pupillus, *t. 3. l. 5. c. 6. n. 45. & d. l. c. 7. n. 38. & d. t. 3. l. 6. c. 17. n. 4.*
An ejus tutor ? Ibid. *d. c. 17. n. 3.*
Si pupillus præſentationem faciat, & tutor alteram, qualis præferatur ? Ibid. *n. 9.*
An adultus curatorem habens ? *t. 3. l. 5. c. 8. n. 65.*
An adultus curatore carens ? *t. 3. l. 5. c. 7. n. 38.*
Poſſeſſio defuncti de præſentando an in hæredes tranſeat ? *t. 3. l. 6. c. 42. n. 19.*

PRÆSUMPTIO.

Juris, & jure eſt ex inventario reſultans, quòd bona ibi ſcripta defuncti eſſe, *t. 1. l. 1. c. 4. n. 5.*
Quæ probatio admittatur contra præſumptionem ? Ibid. *n. 12.* remiſſivè.
Probatio ocularis inſpectionis contra probationem juris, & jure admittitur, ibid. *n. 14. & 20.*
Erroris probatio præſumptionem juris, & jure excludit, ibid. *n. 18.*
Admittitur etiam probatio per teſtes valdè legales, ibid. *n. 19.*
Et per inſtrumenta, ibid. *n. 20.*
Et per notorium, *t. 1. l. 2. c. 11. n. 100.*
Et per confeſſionem partis, ibid. *n. 66.*
Præſumptiones in pari numero, & qualitate concurrentes in rei favorem præferuntur, *t. 1. l. 1. c. 9. n. 72. & 73.*
Fortiores ſemper æquali numero judicantur pro reo, ibid. *d. n. 72. & 74.*
Pro reo ſunt benigniores, pro delicto rigoroſæ, ibid. *n. 74.*
Pro reo in ratione naturali fundantur, ſcilicet, ut unuſquiſque præſumatur bonus, ibid. *n. 75.*
Præſumptiones in ratione naturali fundatæ vincunt fundatas in ratione civili, ibid. *n. 76.*
Præſumptiones maiores numero, & vigore vincunt maiores numero, ibid. *n. 78.*
Minores numero vigore tamen maiores præferuntur maioribus numero tantum, ibid. *n. 78.*
Præſumptiones ad invicem contrariæ æqualis numeri unæ affirmativæ, alteræ negativæ, hæc præferuntur, ibid. *n. 79.*
Speciales etiam numero pauciores generales tollunt, ibid. *n. 80.*
Ad commodum inimici nemo præſumitur fidelis, Ibid. *n. 92.*
Contra avaros, & cupidos alienorum valdè præſumitur, ibid. *n. 100.*
Præſumptio juris, & jure probationem in contrarium transfert, *t. 1. l. 2. c. 11. n. 66.*
Liquidiſſima dicitur probatio, *t. 2. l. 2. c. 9. n. 3. & 4.*
Habens juris præſumptionem pro ſe intenſionem ſuam probatam habet, & in adverſarium onus probandi transfert, *t. 1. l. 3. c. 12. n. 84. & t. 2. l. 2. c. 9. n. 4.*
Contra præſumptionem juris tutores, & curatores ſuam bonam fidem probare poſſunt, *t. 4. l. 4. c. 13. n. 70.*
Petitio rationum dilata injuſta præſumitur, *t. 4. l. 6. c. 2. n. 88.*

PRÆTERITIO.

Vid. *Exhæredatio.*

PRECES.

Potentium mandato æquiparantur, *R. 2. n. 143.*
Fruſtra precibus imploratur, quod à jure communi conceditur, *t. 3. l. 3. c. 5. n. 40.*

PRETIUM, ET VALOR.

Pretium vel naturale, vel legitimum eſt, & quales ſint ? *t. 1. l. 1. c. 11. n. 17. & 19.*
Vel eſt ſupremum, medium, vel infimum, ibid. *n. 20.*
Intra horum latitudinem partes ſe ipſos decipere poſſunt, ibid. *n. 21.*
Quæ quantitas exceſſus illa pretia conſtituant ? Ibid. *n. 22.*
Juſto pretio præſumitur res in ſubhaſtatione à Judice facta vendita, ibid. *n. 32.*
Emptor decipi, vel decipere poteſt in juſta rei æſtimatione, ibid. *n. 33.*
Pretium quando mutatum præſumatur ? Ibid. *n. 34. & 38. & 40.*
Secundum temporis ubertatem, vel ſterilitatem quotidiè mutatur, ibid. *n. 35.*
Pretio expreſſo unius temporis, ad aliud non infertur, ibid. *n. 36.*
Immobilia non ſunt æſtimanda ex ſcripturis emptionis, & venditionis, ibid. *n. 37. & 39.*
Prætium in indiviſibili non conſiſtit, ibid. *n. 46.*
Periculum amittendi rem, ejus pretium diminuit, ibid. *n. 53.*
Valor rei per teſtes de credulitate, & de auditu quando probetur ? Ibid. *à n. 54. & ſeqq.*
De quo tempore deponere debent, & intelligantur deponere ? Ibid. *n. 45. & ſeqq.*
Vid. *Æſtimatio.*
Res expoſita inſidiis, & invaſionibus inimici etiam tempore pacis minus valet, ibid. *n. 52.*
Pretium medium juſtum præſumitur, *t. 1. l. 1. c. 12. n. 35.*
Teſtes diſcordantes in prætio rei quam fidem faciant ? Ibid. *n. 39.*
Si inter hæredes, & creditores controvertatur an emptor rei hæreditatis juſtum pretium offerat, creditores juſtum eſſe probare tenentur, *t. 1. l. 2. c. 9. n. 106.*
Pretio rei æqualitas ſervatur, *t. 2. l. 2. c. 13. n. 7.*
In univerſalibus pretium loco rei ſuccedit, ſed

non

non habet locum invita parte, ibid. *n.* 8. & 14.
Juſtum pretium cenſus quale ſit ? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *à n.* 61. & Vid. *Cenſus.*
De pretio teſtes deponentes quomodo deponere debent, ut probent ? *t.* 4. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 97.
Vid. *Æſtimatio.*
Et libro Eſtimi, ſeu Caſtrati pretium probari poteſt, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 28.
Circa pretium rerum ſocialium dicto ſocii vendentis ſtandum eſt, niſi contrarium probetur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 52.
Neque literæ ſocii, in quibus carius vendere de futuro ſperare affirmavit, ſocius obſtant, ibid. *n.* 53.
In eodem die diverſitas in pretio datur, ibid. *n.* 55.
Quo pretio bona eſtimanda ſint? Vid. *Liquidatio, & Æſtimatio.*
Secundum varietatem temporis varietas etiam in pretio notatur, & quare ? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 70. & 71.

PRIMUS PILUS.

Qui ſint hodie, an à tutela liberentur ? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 123. & *ſeqq.*
Vid. *Theſaurarius.*

PRINCEPS.

Princeps meliora deſiderat, *R.* 1. *n.* 43.
A' conſiliariis, & proceribus decipitur, ibid. *d. n.* 43.
Principum miſerum ſtatum eſt, & quare ? Ibid. *n.* 44.
Conſulendus eſt ſi civitas pactionibus diviſa ſit, *R.* 2. *n.* 168.
Ut Principes orphanis, & viduis de bonis Judicibus provideant Author exorat, *R.* 3. *n.* 125.
Principes ſæculares in Hyſpania, & in aliis Regnis habent bona confiſcata per fiſcum Sanctæ Inquiſitionis ex gratia, & conceſſione Pontificia tanquam Delegati, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 156.
Gratia Principis ſemper intelligitur facta ſine præjudicio tertii, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 31.
Princeps uti poteſt beneficio inventarii, ſed ei verecundum eſt, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 97.
Rex ob negligentiam à Regno privari poteſt, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 147.
Princeps compellens ſubditos ad mutuandam pæcuniam, ad damna emergentia, & lucra ceſſantia tenetur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 9. *n.* 70.
Princeps non eſt adeundus, niſi ſuper rebus præcipuis, & maximis, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 126.
Ubi juris eſt remedium Princeps non eſt conſulendus, ibid. *n.* 127.
Nec conſulendus in quæſtione facti, ſed juris gravis, ibid. *n.* 136.
Nec in caſu jam deciſo in Senatu, ibid. *n.* 140.
Non eſt conſulendus, niſi præcedente inhibitione, ibid. *n.* 147.
Inferioribus Judicibus, in aliquibus caſibus Principem conſulere licitum eſt, ibid. *n.* 135.
Solus Princeps conſulendus ubi legis intellectus non eſt, vel lege, vel conſuetudine interpetratus, ibid. 132.
Solus Princeps ſua beneficia, & reſcripta impetrare valet, ibid. *n.* 131.
Princeps eſt fons omnium juriſdictionum, ibid. *n.* 133.
Et habet intentionem fundatam in omnibus dictionibus, & Regnis ſuis, ibid. *n.* 134.
Princeps in omnibus conceſſionibus, & diſpoſitionibus comprehendere non cenſetur id, de quo ſi interrogaretur in particulari, illud exciperet, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 46. & 47.
Reſpectu juris naturalis inferior eſt, ibid. *n.* 93.
Confirmare non poteſt contra jus naturale, ibid. *n.* 94.
An per legitimationem tertio præjudicare poſſit, & velle cenſeatur ? Vid. *Legitimatus per Reſcriptum, & Legitimatio.*
Princeps an poſſit concedere facultatem dividendi bona maioratus, ſeu fideicommiſſi, ea reſcindere, & alias qualcunque diſpoſitiones teſtamentarias abrogare, teſtamenta, & teſtamentarias diſpoſitiones tollere, immutare, & alia ſimilia facere? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 42. *Cum ſeqq.*
Princeps omnes aperire vias tenetur, quibus ſubditi meliùs in pace conſerventur, & claudere omnes, qui rixoſè vivere poſſunt, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 9.
Et ſpectat in ſuis principatibus juſtitiam adminiſtrare, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *n.* 9.
Et gratis, ibid. *n.* 37. & *ſeqq.* ubi declaratur.
Ideo Judices appellantur, ibid. *n.* 10.
Et ob hanc cauſam utilitates juriſdictionales, & tributa recipiunt, ibid. *n.* 11.
Princeps adultus curatorem non recipit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 70.
Princeps pupillos uti pupillas occulorum ſuorum cuſtodire, & ſervare indemnes ſolet, ut verus Judex, & pater, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 6.
Et Vid. *Rex.*
Princeps, nec ejus tutor contra jus diſpenſare poteſt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 14. *n.* 31.
Vid. *Rex.*

PRIORITAS.

Vid. *Præferentia.*

PRIVATIO.

Privatio habitum, & potentiam ſupponit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 38.
Non debet removeri, qui ſine culpa non facit quod debet, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 87.
Vid. *Prohibitio.*

PRIVILEGIUM.

Privilegium perſonale regulariter ad hæredes non tranſit, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 84. *Cum ſeqq.*
Privilegium ne quis conveniatur ultra quam facere poteſt, eſt perſonale, & ad hæredes non tranſit, ibid.

Quando privilegium ſit reale, vel perſonale ? Ibid. remiſſivè.

Ceſſat privilegium, quando extinguitur perſona ob quam bona privilegiata erant, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 29.

Privilegium pupillo competens in actione tutelæ ad hæredes non tranſmittitur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 27. *n.* 40.

Privilegia realia, & perſonalia quando in ceſſionarium tranſeat ? *t.* 4. *l.* 4. *c.* 4. *à n.* 21.

Vid. Infra in verſ. *Privilegium avocandi.*

An privilegia mariti communicentur uxori ? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 46. ubi de reſtitutione.

Vid. Infra *in d.* verſ. *avocandi.*

Privilegium exemptionis ab ordinaria juriſdictione ab allegante probari debet, *t.* 1. *l.* 4. *n.* 108.

Privilegiũ alicui teſtandi à Principe conceſſum quomodo intelligatur ? *t.* 2. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 25. & 27.

Privilegium ſemper intelligi, ut nemini damnum, aut præjudicium fiat, ibid. *n.* 28.

Per unum actum contrarium quis non perdit privilegium in aliis quando effectum reiterabilem habet, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 10.

Privilegium habens contra plura per actum contrarium in uno, illud in aliis non perdit, ibid. *n.* 11.

Vid. *Renuntiatio.*

Privilegia ut potè contra jus commune ſtrictiſſimi juris ſunt, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 3.

Sed privilegium, ſeu beneficium à Principe ob bonum publicum conceſſum latè interpetrandum, ibid. *n.* 4.

Ita favore uxurantium ſtatuta, ibid. *d. n.* 4.

Beneficium, ſeu privilegium, quod nihil prodeſt ſtoci faciendum, ibid. *n.* 41. & 42.

Privilegium aliquid operari debet præter jus commune, vel contra, ibid. *nn.* 41. & 42.

Privilegium, ſeu ſtatutum conceſſum beneficium aliàs priviligiato competens non tollit, ibid. *n.* 46.

Privilegia ad favorem minorum introducta declarantur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *à n.* 59. ubi vide.

In generali derogatione privilegiorum minorum derogata non cenſentur, ibid. *n.* 76.

Privilegia conceſſa minoribus ad furioſos, mentecaptos, & ſimiles extenduntur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 27. *n.* 20.

Privilegiatus non gaudet privilegio contra pariter privilegiatos, *t.* 5. *l. unic. c.* 2. *n.* 31. & 32. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 149.

Niſi aliqua cauſa rationabilis pro uno, vel duplex privilegium detur, *t.* 5. *l. unic. c.* 6. *n.* 8. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 172.

Vel niſi privilegium potentius altero ſit, quia potentius præfertur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 154.

Vel quando bonum commune datur, quia uno minus communi præfertur, ibid. *n.* 155.

Ita quando favore Eccleſiæ directo vertitur; quo caſu doti favore præfertur, ibid. *n.* 156.

Vel quando privilegiatus de damno vitando agit, quia præfertur agenti de lucro captando, ibid. *n.* 157.

Ita quando una Reſpublica de damno vitando puta, de retinenda poſſeſſione agit, altera verò de acquirẽdo, & lucro captando, ibid. *n.* 158.

Intra plures privilegiatos magis privilegiatus præfertur, ibid. *n.* 159.

Ita locus magis pius minus pio præfertur, ibid. *n.* 160.

Ita quando privilegiatus ex cauſa favorabiliori privilegium habet, ibid. *n.* 161.

Vel quando pro uno maior ratio eſt, ibid. *n.* 162.

Vel maior utilitas detur, ibid. *n.* 163.

Vel quando alterum privilegium minus juri communi, deroget, ibid. *n.* 164.

Ita quando quis Judicem de jure communi competentem eligit, ibid. *n.* 165.

Privilegium perſonam reſpiciens potentius eſt, reſpiente cauſam, ſeu locum, ibid. *n.* 166. & 169. & 170.

Ita negativũ potentius eſt affirmativo, ibid. *n.* 167.

Fœminis conceſſum potentius conceſſo maſculis, niſi maſculus minor ſit, ibid. *n.* 168.

Ita favorabile odioſo præfertur, ibid. *n.* 171.

Ita dignitius, & benignius, ibid. *d. n.* 171.

Ita privilegium legis privilegio hominis præfertur, ibid. *n.* 172.

Ita naturale accidentali, ibid. *n.* 173.

Ita privilegium ætati conceſſum privilegio abſentiæ, ibid. *d. n.* 173.

PRIVILEGIUM AVOCANDI ad curiam, ſeu electionis, & fori variationis.

Orphani vel rei, vel actores coram Judice Orphanorum convenire, vel conveniri ſolum poſſunt, *t.* 5. *l. unic. c.* 1. *n.* 2.

Ita pupilli matre carentes, ibid. *n.* 7.

Ita adulti patre deſtitutos, ibid. *n.* 3.

Vel patrem exulem, vel alio titulo inutilem habentes, ibid. *n.* 4.

Ita maiores curatores habentes, ibid. *n.* 5.

Ita maiores dum emancipati, aut uxorati non ſint, ibid. *n.* 20.

Secus ſi emancipati, aut uxorati, *d. t.* & *l. c.* 2. *n.* 52.

Ita abſentes in loco incerto, & ob abſentiam curatores habentes, ibid. *n.* 6. *d. c.* 1.

Pupilli, & adulti an coram Britanorum Conſervatore reſpondere teneantur ? Ibid. *n.* 8. & *d. t.* & *l. c.* 2. *n.* 50.

Impubes pupillus, vel pupilla, etiam contra viduam Judicem eligere poſſunt, ibid. *n.* 9. *d. c.* 1.

Secus ſi puberes ſint, ibid. *d. n.* 9.

Licèt pater forum renuntiaſſet, vel is, cujus Orphanus hæres eſt, adverſarios ſuos ad Judicem Orphanorum trahere poteſt, ibid. *n.* 10. & *d. t.* & *l. c.* 2. *à n.* 3. & *c.* 6. *n.* 13. ubi contrarium in lite conteſtata.

Nec

Nec minor aliorum Judicum jurisdictionem prorogare non possunt, ibid. *à n.* 29. *d. t.* 5. *l. unic. c.* 1.
Etiam profectibus orphani coram Judice Indiæ, & Minæ respondere non tenentur, ibid. *n.* 11.
Contrarium, *d. t. & l. c.* 2. *n.* 23.
Orphani etiam actores coram Judice orphanorum monetarios, & officiales septem domuum, vulgo, *das sete casas* convenire possunt, ibid. *n.* 12.
Contrarium quo ad monetarios, *d. t.* 5. *& l. c.* 6. *n.* 4.
Orphanus etiam in loco ubi sunt Judex ordinarius, & Orphanorum Judex, coram hoc solum conveniri potest, ibid. *n.* 14. *d. c.* 1.
Etiam minor uxoratus absque Judicis licentia ad eum declinare potest, ibid. *n.* 15,
Licèt maiores sint per matrimonium, vel per gratiam adhuc Judex Orphanorum cognoscit de rationibus tutorum, ibid. *n.* 16.
Et circa traditionem bonorum, & malum tutorum, & curatorum regimen, ibid. *n.* 42.
Si Orphanus duos Judices Orphanorum habeat, alter domicilii, alter inventarii, quem maluerit eligere potest, ibid. *n.* 17.
An executionibus contra patrem cæptis Orphanus declinare potest, ibid. *n.* 18.
Contrarium, *d. l. & t.* 5. *c.* 2. *n.* 33.
Et actionem spolii coram uno ex Judicibus Orphanorum intentare, licèt inventarii, aut divisionis Judex non fuisset, *d. t.* 5. *l. unic. c.* 1. *n.* 19.
Nisi ipse ob spolium à se commisso conveniatur, *d. t. & l. c.* 2. *n.* 21. ubi declaratur, *& n.* 51. ubi etiam de custodia.
Etiam post conclusum in causa Orphanus declinare potest, ibid. *n.* 21. *d. t.* 5. *l. unic. c.* 1.
An Judex Orphanorum causas avocare possit? *t.* 5. *l. unic. d. c.* 1. *à n.* 32.
Et etiam in causa in qua Orphanus litis consors fuerit, ne continentiæ causa dividatur, ibid. *à n.* 22.
Si Orphanus scholasticus sit coram quo Judice convenire, vel conveniri possit? Ibid. *n.* 40. *& d. t. & l. c.* 2. *n.* 36. *& seqq.*
Et quid si in alio Regno adversarios habeat? Ibid. *n.* 41. *d. t.* 5. *l. unic. c.* 1.
Orphanus in loco contractus, si ibi invenitur, privilegio non obstante convenitur, *t.* 5. *l. unic. c.* 2. *n.* 1.
Ita inventus in loco rei sitæ, ibid. *n.* 2.
In foro tamen rei conveniendi, & non in foro rei sitæ minor laudum, & transactionem impugnare debet, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *à n.* 96.
Ita in loco administrationis defuncti, ibid. *n.* 5. *d. t.* 5. *l. unic. c.* 1.
Ita in causa reconventionis declinare nequit, ibid. *n.* 6. *& seqq.*
Ita in criminalibus ad Judicem Orphanorum declinare nequit, ibid. *à n.* 12. ubi declaratur.
Ita quando tanquam tertius in judicio comparet, ibid. *n.* 16.
Ita quando ad authoriam, seu defendendam causam vocatur, ibid. *n.* 17. *& seqq. & d. t. & l. c.* 6. *n.* 17. *& seqq.*
Nisi nominetur à possidente alieno nomine, ibid. *n.* 19. *&* 20. *d. c.* 1. *& d. c.* 6. *n.* 18.
Vel ab emphyteuta, seu feudatario in pertinentibus ad dominium directum, ibid. *n.* 20. *d. c.* 1. *& d. c.* 6. *n.* 19.
Citatus ad Siccorum Portuum judicium declinare nequit, ibid. *n.* 22.
Nec citatus in judicio coronæ, ibid. *n.* 24.
Aut ordinum? Ibid. *d. n.* 24.
Aut capellarum judicio, ibid. *n.* 25.
Ita in causis fiscalibus, ibid. *n.* 26. *& d. l. unic. t.* 5. *c.* 6. *n.* 25.
Ita in judicio residuorum, ibid. *d. c.* 2. *n.* 27. *& d. c.* 6. *à n.* 59.
Nec in causis concursus præferentiæ, aut compromissi, *d. c.* 2. *n.* 28.
Ita in causis feudalibus, ibid. *n.* 29. *& d. t.* 5. *l. unic. c.* 6. *n.* 29.
Vel quando agitur de restituendo depositio, vel sequestro, *d. c.* 2. *n.* 30. *&* 51. *& c.* 6. *n.* 35.
Minor, seu Orphanus coram suo Judice Orphanorum Gallos, Batavos, Britanos, & Hispanos, qui privilegio suo renuntiare non possunt, convenire nequeunt, ibid. *d. c.* 2. *n.* 34. *&* 35.
Nisi in causis inventarii, aut partitionum, ibid. *d. n.* 34. *&* 35. ubi contrarium judicatum.
Nec etiam miles convenire possunt, ibid. *n.* 40. *&* 41. ubi quod milites privilegio suo renuntiare non possunt.
Nec senatores, ibid. *à n.* 42. ubi multa de Senatoribus, *& d. t. & l. c.* 6. *n.* 2.
Vid. *Senator.*
Nec consiliarios Tribunalium hujus Regni, ibid. *n.* 46. *d. c.* 2.
Nec officiales domus Regiæ, ibid. *d. n.* 46.
Nec officiales provinciæ Brasilicæ, Basilicæ Regiæ aut ratiocinorum Regiorum, ibid. *n.* 47. *&* 48. ubi quod privilegio suo renuntiare non possunt.
Nec familiares Sancti Officii, ibid. *n.* 49.
Nec omnes habentes par, aut potentius privilegium, quo casu actor rei forum sequitur, ibid. *n.* 50.
In causis multarum, & ad ædiles pertinentibus Orphanus declinare nequit, ibid. *n.* 51.
Ita in causis mercaturæ, ubi minor mercator fuerit, ibid. *n.* 53. *&* 54.
Nec in causis spiritualibus, aut Ecclesiasticis, ibid. *n.* 56.
An minor curatore carens declinare possit? Ibid. *n.* 55.

Pupillus, & Orphanus quatenus impubes ſunt privilegium ad curiam avocandi cauſas tum activè, tum paſſivè habent, *t. 5. l. unic. c. 3. n. 1. & R. 3. n. 2. & 15.*

Licèt minor dives ſit, ibid. *d. t. 5. c. 3. n. 2.*

Ita vidua, ibid. *n. 3. & d. t. & l. c. 5. n. 20. & 21.* ubi, quæ ad intentum vidua dicatur.

Etiam in lite cum marito cæpta, & etiam poſt in cauſa concluſum, *d. t. & l. c. 4. n. 40.*

Et licèt naturalis tantum, aut ſpurius ſit, ibid. *n. 4. d. c. 3.*

Licèt lis in pubertate finiatur, ibid. *n. 5.*

Et licèt ex diſpenſatione doctor factus ſit, ibid. *n. 6.*

Vel matrimonium, aut ſponſalia contrahat, ibid. *n. 7. & n. 14. & n. 29. & ſeqq.*

Et licèt malitia ætatem ſuppleat, ibid. *n. 8.*

Et licèt conveniatur in cauſa à patre conteſtata, ibid. *n. 11.*

Ita patrem inutilem habens, ibid. *n. 13. & R. 3. n. 7.*

Vel habens patrem Religioſum, aut negligentem, ibid. *d. c. 3. n. 15. & n. 31.*

Sed habens patrem hoc privilegio non gaudet, ibid. *n. 12.*

Ita in poteſtatem avi recaſurus, ibid. *n. 9.*

Ita pupillus hæbreus, ibid. *n. 10.*

Orphanus tanquam miſerabilis perſona hoc privilegio avocandi habet, ibid. *à n. 16.* ubi qui ſit Orphanus.

Et miſerabiles perſonæ, ibid. *n. 17. & t. 3. l. 7. c. 9. à n. 146.* ubi deſolventes cenſum.

Ita prodigus, cui adminiſtratio prohibita eſt, ibid. *n. 20. & 21. d. t. 5. l. unic. c. 3.*

Ita avari, quibus adminiſtratio adempta fuit, ibid. *n. 22.*

Ita ſenex, ibid. *n. 23. & 24.* & Vid. *Senex.*

Ita hæreditas jacens, ibid. *n. 25.*

Ita amore captus, ibid. *n. 26.*

Vid. *Amor.*

Ita demoniacus, ibid. *n. 27.*

Ita venter, ibid. *n. 28.* ubi contrarium.

Ita virgo etiam ætate major, licèt in poteſtate patris, aut avi ſit, ibid. *n. 32.*

Ita furioſi, mentecapti, phrenetici, ibid. *n. 33.*

Ita fatuus, ibid. *n. 34.*

Ita lunaticus, ibid. *n. 35. & 36.*

Ita ebrius, ibid. *n. 36.*

Ita omnes, qui ſub cura, & adminiſtratione aliorum ſunt, ibid. *n. 37.*

Omnes, qui per curatores, & tutores reguntur, licèt in noſtro Regno Judicem privativum habeant, ſcilicet, Orphanorum Judicem, hoc omiſſo ad prætorem curialem cauſas avocare poſſunt, licèt actores, vel rei ſint, ibid. *n. 38. & 39.*

Licet cauſa delegata reperiatur, niſi in delegatione privilegium derogatum ſit, ibid. *n. 40.*

Et etiam in præjudicium terrarum dominorum, & Baronum juriſdictionem habentium inhabitantes in loco ſui dominii, ibid. *n. 41.*

Et in præjudicium habentium juriſdictionem cum clauſula, *Pro ut melius, & plenius prædeceſſores tenuerunt*, licèt pateat, eos habuiſſe juriſdictionem contra perſonas miſerabiles, ibid. *n. 42.*

Et licèt amplum privilegium habeant etiam cum clauſula, *motu proprio*, *d. t. 5. & l. unic. c. 4. n. 33. & 34.*

Et licèt in cauſa ad modum belli procedatur, ibid. *d. c. 3. n. 43.*

Et licèt quis juriſdictionem habeat cum derogatione privilegii, ſi ſuſpicio ſit reum puniturum non eſſe, nec juſtitiam facere, ibid. *n. 44. & 45.*

Vel licèt juriſdictio committatur, quacunque lege contrarium diſponente non obſtante, ibid. *n. 46.*

Vel quibuſcunque privilegiis non obſtantibus, ibid. *n. 47. & d. t. 5. l. unic. c. 4. n. 35. & 36. & c. 6. n. 40. & ſeqq.* ubi limitationes invenies.

Et licèt quis in poſſeſſione ſit cognoſcendi contra miſerabiles perſonas, nullo privilegio exhibito, ibid. *n. 48. d. c. 3.*

Miſerabiles naturales, & illegitimi agentes pro injuria, ſeu nece alicujus de genere, etiam hoc privilegium avocandi habent, ibid. *n. 49.*

Etiam pro furto in propriis bonis facto, ibid. *n. 51.*

Et licèt petitum ſit aliquid à Judice, coram quo privilegiatus conventus fuit, proteſtatione de reſervatione privilegii non præcedente, ibid. *n. 50.*

Et etiam in cauſis introductis coram Judice nundinarum, *d. t 5. l. unic. c. 4. n. 1.*

Et hoc privilegium renuntiari non poteſt, & licèt renuntiari poſſit, ſemper in dubio non præſumitur, maximè ſi renuntiatio facta ſit à non certiorato de beneficio, ibid. *n. 2. 3. 4. & 5.*

Imò poſt juratam renuntiationem electio, ſeu variatio fori admittitur, quando poſt illam factam novæ perhorreſcentiæ cauſa ſupervenit, ibid. *n. 6.*

Niſi jurare nequeat, *d. t. & l. c. 6. n. 51.*

Super quo juramento partis ſtatur, ibid. *n. 12. d. c. 4.*

Quod juramentum per procuratorem præſtari poteſt, nec contra id probatio in contrarium admittitur, *d. t. & l. c. 6. à n. 51.*

Electio fori non ceſſat, quando poſt illam factam privilegium derogatorium ſupervenit, ibid. *n. 7.*

Declinatoria fori ante ingreſſum judicii opponi debet, ſed electio fori à privilegiatis renuntiari non valentibus in quacunque parte litis opponi poteſt, ibid. *n. 8. & 9.*

Sive per ſe, ſive per tutores, curatores, & procuratores litigent, ibid. *n. 10.*

Sive in prima, sive in secunda instantia, ibid. *n.* 11
Licèt cautionem de judicio sisti, stando, vel judicato solvendo, aut expensarum cautionem dedisset, ibid. *n.* 42. & 43.
Vel sportulas, aut cautionem deparendo mandatis dedisset ibid. *n.* 45. & 46.
Aut copiam libelli periisset, ibid. *n.* 44.
Vel procuratorem constituisset, ibid. *n.* 47.
Post electionem factam Judex aliquid innovare nequit, ibid. *n.* 13. & 14.
Electionis privilegium ad lites consortes extenditur, *d. t.* 5. *l. unic. c.* 4. *n.* 15.
Et ad causas connexas, ibid. 16. & *seqq.*
Et ad uxores miserabilium personarum, ibid. *n.* 19.
Et ad sponsum de præsenti, ibid. *n.* 20. & 21. ubi declaratur.
Et ad patrem, & matrem, ibid. *n.* 22.
Et ad filios, ibid. *n.* 23. & 24.
Et ad fratrem, ibid. *n.* 25. & 26.
Licèt causa introducta in curia causa privilegii cesset, privilegium non cessat, ut causa transmittatur, ibid. *n.* 27. & *seqq.* ubi comprobatur.
Ita vidua non perdit, si postea nubat, ibid. *n.* 31.
Privilegium hoc avocandi competit, licèt sua culpa miserabiles facti sint, ibid. *n.* 32.
Licèt jurisdictio primarum, secundarum vè causarum cum derogatione privilegiorum, prout in concessione, & privilegio talis personæ continetur, in qua sit expressa derogatio beneficii avocandi, concessa sit, ibid. *n.* 37.
Hujusmodi electio tum in civilibus, tum in criminalibus locum habet, ibid. *n.* 38.
Licèt miserabilitatis causa, pendente lite, superveniat, ibid. *n.* 39.
Et licèt ex jure cesso ex causa etiam lucrativa, fraude non interveniente, agatur, ibid. *n.* 41.
Contrarium, *d. t.* & *l. c.* 6. *n.* 49. & 50.
Et licèt privilegiatus contumax fuisset, ibid. *n.* 48. *d. c.* 4.
Vel obligatus cum clausula, *Ut ubique convenire possit*, ibid. *n.* 49.
Et licèt miserabiles personæ divites essent, ibid. *n.* 50.
Privilegium avocandi cessat, quando privilegiatus in judicio tanquam tertius comparet, & quare, *t.* 3. *l. unic. c.* 5. *à n.* 1. & *d. t.* & *l. c.* 2. *à n.* 16. ubi declaratur.
Ita quando causa defatigandi collitigantes agit, & quare? Ibid. *d. c.* 5. *à n.* 9.
Ita quando miserabilis persona ex offensione sibi casualiter facta agit, ibid. *n.* 12.
Ita in casibus, in quibus Judex specialis deputatus est, ibid. *n.* 13. ubi exemplificatur in Judice conservatore actis serici, vel lanæ.
Nec etiam adversus par jus habentes, & eodem modo privilegiatos, *t.* 5. *l. unic. c.* 2. *n.* 31. & 32. & *d. t.* & *l. c.* 5. *n.* 14. & *seqq.* ubi exemplificatur, in fisco contra fiscum, scholi, contra alium, filiofamilias contra alium, Ecclesia contra aliam, & *d. t.* & *l. c.* 6. *n.* 6. & *seqq.* ubi declaratur, & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *à n.* 150. ubi latè.
Ita orphanus, & pupillus contra viduam non utitur privilegio avocandi, licèt vidua patrem habeat, ibid. *d. t.* 5. *l. unic. c.* 5. *n.* 19.
Nisi maritum interficeret, vel causam morti dederit, malitiosè, ibid. *n.* 20.
Nec contra leprosum, cæcum, mutum, surdum, membris mutilatum, vel alium perpetuo laborantem, qui eodem privilegio fruuntur, ibid. *n.* 22. & 23.
Nec contra meretricem, quæ eodem privilegio gaudet, ibid. *n.* 24. & 25. ubi quis sit meretrix.
Nec contra scholarem, ibid. *n.* 26. & *d. t.* & *l. c.* 6. *n.* 3.
Nec contra mercatorem dum est in mercimoniis ibid. *n.* 27. & 28. ubi quis mercator sit.
Nec contra universitatem quæ eodem privilegio gaudet, ibid. *n.* 29. 30. & 31. ubi quæ universitas dicatur.
Nec contra agricolas non sagaces, ibid. *n.* 32.
Nec contra nautam pro rebus nauticis, ibid. *n.* 33.
Nec contra peregrinum, & advenam, ibid. *n.* 34. & 35. ubi quis peregrinus.
Nec contra captum ab hostibus, ibid. *n.* 36.
Nec contra pauperem, ibid. *n.* 37.
Nec contra damnatum ad carceres, ibid. *n.* 38.
Aut ad triremes, ibid. *n.* 39.
Nec contra delegatum, aut deportatum, ibid. *n.* 40.
Nec contra decoctum, ibid. *n.* 41.
Nec contra noviter ad fidem conversos, ibid. *n.* 42.
Nec contra Ecclesiam, ibid. *n.* 43.
Nec contra piam causam ibid. *n.* 44. ibi quæ pia causa.
Neque contra Hospitale, ibid. *n.* 46.
Nec contra conservatorem puellarum secularium, ibid. *n.* 47.
Aut contra confraternitates, ibid. *n.* 48.
Nec contra montem pietatis, & Domus Misericordiæ, ibid. *n.* 49. ubi mons pietatis, quid sit?
Nec contra scholam literarum, seu seminarium, ibid. *n.* 50.
Nec contra publicè pœnitentem, ibid. *n.* 51.
Nec contra Monachum, Monialem, aut Novitium, ibid. *à n.* 52.
Nec contra oblatũ alicui monasterio, ibid. *n.* 55.
Nec contra conversum, seu conversam alicujus Religionis, ibid. *n.* 56.
An contra tertiarios, aut eremitas? Ibid. *à n.* 57.
Nec contra familiares Sancti Officii, *d. t.* 5. *l. unic. c.* 6. *n.* 1.
Nec contra Senatores, ibid. *n.* 2.
Nec contra milites, ibid. *n.* 4. & 22.
An in causa partitionum, & inventarii judicio

privilegium avocandi habeat, ibid. *n.* 9. & *t.* 1. *l.* 1. *c.* 3. *n.* 13. & *d. t. l.* 4. *c.* 14. & *t.* 2. *l.* 8. *c.* 3. *à n.* 9.

Ita quando de reddenda ratione tutelæ, seu curæ, vel alterius administrationis agitur, *d. t.* 5. *l. unic. c.* 6. *n.* 10.

Nisi miserabiles personæ in loco administrationis justitiam consequi non soleant, ibid. *n.* 11.

Vel nisi ratio contra plures tutores, & eorum hæredes petatur, ibid. *n.* 12.

In causis quinquenalis, dilationis privilegio avocandi non habent, *t.* 5. *l. unic. d. c.* 6. *n.* 14.

Nec quando agitur de re cognoscenda apocha, nisi post recognitionem, aut negationem, ibid. *n.* 15.

Nec quando in loco contractus convenitur, ibid. *n.* 16.

Nec quando ad defensionem causæ vocatur, ibid. *à n.* 17. ubi declaratur.

Nec in causis regiorum officialium, ibid. *n.* 21.

Nec in causis salarii advocatorum, vel procuratorum, ibid. *n.* 23.

Nec in citatione super tenore instrumenti, ibid. *n.* 24.

Nec in causis fiscalibus ibid. *n.* 25.

Nec in causis parvi momenti, ibid. *n.* 26.

Nec in executivis, aut summariis, ibid. *n.* 27.

Ita in feudalibus, ibid. *n.* 29. & 30.

Ita in obligationibus in forma cameræ, ibid. *n.* 31.

Ita in reconventione, ibid. *n.* 32. & Vid. supra.

Excomunicatus privilegio avocandi non habet, ibid. *n.* 20.

Ita quando miserabilis persona litigare vult in eo foro, cujus jurisdictio eorum nomine exercetur, ibid. *n.* 33.

Ita qualis vertitur cum curialibus Regiarum audientiarum, seu Senatuum Ulyssiponensium, & Portuensium.

Vel quando agitur de restituendo depósito, vel sequestro, ibid. *n.* 35.

Ita quando miserabilis persona possidet bona vigore decreti, si aliquo modo contra decretum opponatur, ibid. *n.* 36.

Vel ubi lis contra familiares, & cominsales Regis actu servientes vertitur, ibid. *n.* 37. & 38.

Vel quando persona miserabilis judæa, vel infidelis est, ibid. *n.* 39.

Nec in causis spolii, ibid. *n.* 43. & Vid. supra.

Nec in crimine affanii, ibid. *n.* 44.

Nec in offensione casuali, vel ejus culpa lata præcedente,

Si reus apud suum Judicem domicilii à pari privilegiato conveniatur an declinare possit? Ibid. *n.* 54. & 55. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. 165.

An fidejussores miserabilium privilegium habeant? Ibid. *n.* 48. *d. t.* 5. *l. unic. c.* 6.

Miserabilis persona prius qualitatem miserabilitatis summariè probare debet, ut privilegio avocandi gaudeat, ibid. *n.* 46.

In concursu miserabilium personarum, qui miserabilior est præfertur, ibid. *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 153.

Vid. *Actio*, *Forum*, *Jurisdictio*, *Minor*, *Orphanus*, *Pauper*, *Senator*, & *Senex*.

PROBATIO.

Quæ resultet ex inventario? Vid. *Inventarium*.

Quæ contra probationem juris, & jure admittatur? Vid. *Præsumptio*.

Probatione oculari nulla valentior est, omnes alias ipsa probationes superat, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 15. & 21. & *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 12. & 13.

Nunquam excluśa censetur, ibid. *d. c.* 3. *n.* 14. & 15.

Testamentum contra tertium non probat, ibid. *n.* 22. *d. t.* 1. *l.* 1. *c.* 4.

Ea sola probatio requiritur, quæ secundum naturam actus fieri potest, qui paucos testes dat, cum plures dare possit, in eum præsumitur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 110. & 120.

Quæ fiunt occultæ per inditia, & præsumptiones probantur, ibid. *n.* 122.

Nemo testes quærit ad delinquendum, ibid. *n.* 123

Si veritas aliter sciri non potest, nisi per testes inhabiles, ea admittuntur, ibid. *n.* 124.

Quæ dicantur probationis difficilis? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 11. *n.* 57.

Vid. Infra.

Non probat hoc esse, quod ab hoc facilè contingit abesse, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 40.

Concurrente dificultate probandi quantitatem rei amissæ in odium delinquentis statur juramento petitoris, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 99.

Probatio fieri potest per testes de eo, quod à notario per errorem, vel oblivionem omissum fuit, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 156.

Libri cujuscunque administratoris quando probent? Vid. *Liber*.

Quando dicto administratoris stetur, vel parti, vel unico testi? *t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 17.

Et quando mercatori pecuniam accipienti ad lucrum dicenti sustinuisse furtum, ruinam, naufragium? Ibid. *n.* 22.

Culpa quomodo probetur? Vid. *Culpa*.

Casus furtuitus quomodo probetur? Vid. *Casus*.

In casibus facilis probationis evidentiam loci, seu testes probatio fieri potest de casu furtuitu absque citatione partis, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 55.

In casibus dificilis probationis probatio, per conjecturas fit, ibid. *n.* 56.

Probatio contra juramentum quando admittatur, vel non? *t.* 4. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 14. *Cum seqq.*

Suscipiens onus probandi probare tenetur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 39.

Ita ad judicium provocans, ibid. *n.* 40.

Nisi intentionem suam in jure fundatam habeat, ibid. *n.* 41.

Expensæ quomodo probentur? Vid. *Expensa*.

Probatio per inſtrumenta probatio probata eſt, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 19. Vid. *Inſtrumentum.*
Ætas quomodo probetur ? Vid. *Ætas.*
Pretium Vid. *Pretium.*
Scriptura privata ? Vid. *Scriptura.*
Mors ? Vid. *Mors.*
Solutio ? Vid. *Solutio.*
Literæ miſſivæ quam probationem faciant? Vid. *Scriptura.*
Quantitas, vel ſumma quomodo probetur? Vid. *Quantitas.*
Probatio per teſtes non admittitur, ubi opus eſt inſtrumento publico, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 98. ubi *n.* 99. *& ſeqq.* caſus ſpecificantur in quibus inſtrumento publico opus non eſt.
Inſtrumentum deperditum quomodo probetur ? Vid. *Inſtrumentum.*
Probatio ex inventario reſultans præſumptiva eſt, alias probationis non excludens, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 4.
Partitiones extrajudicialiter factæ, ſicut quælibet acta judicialia abſque inſtrumento non probantur ? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 33.
Receptio mercium in navi quomodo probetur? Vid. *Nauta.*
Dicenti, & non neganti probare incumbit, cum actore non probante reus abſolvitur, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 29.
Probatio in liquidatione, quæ ſufficiat, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 9. *à n.* 50. & Vid. *Liquidatio.*
Poſſeſſio quomodo probetur ? Vid. *Poſſeſſio*, & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 42. *à n.* 57. *& d. t. & l. c.* 44. *à n.* 98.
Quæ probationes faciant hiſtoriarum libri ? *t.* 2. *l.* 4. *c.* 7. *à n.* 24.
Quæ probatio in facto antiquo admittatur, ibid. *à n.* 21. ubi quod factum antiquum.
Conſanguinitas quomodo probetur ? ibid. *à n.* 9. Vid. *Conſanguinitas, & Gradus.*
Plures imperfectæ probationes junctæ perfectam faciunt, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 13. *n.* 8.
Ad probandum non admittitur ille, cujus non intereſt, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 62. ſed favore minoris fallit, ibid.
De probatione dotis? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 2. *à n.* 67. *Cum ſeqq.*

PROCURATOR.

Procurator quis ſit, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 2.
Nomen procuratoris generale eſt, comprehendens eos, quibus aliqua negotia judicialia, aut extrajudicialia committuntur, ibid. *n.* 3. & 4.
Etiam mandatum à lege, vel ab homine, vel à Judice habentes comprehendit, ibid. *n.* 10. *& ſeqq.* ubi declarantur.
Procurator multis modis conſtituitur, tum generaliter, tum ſpecialiter, ibid. *n.* 5. *& ſeqq.*
Mandatum ſpeciale quid ſit ? Ibid. *n.* 12.
Mandatum tum ad judicialia, tum ad extrajudicialia quomodo probetur ? Ibid. *à n.* 80.
Pupillus procurator eſſe nequit, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 14.
Nec ad negotia, ibid. *d. n.* 14.
Minor curatorem habens, vel non, tanquam procurator alterius in judicio eſſe nequit ante 25. annum, niſi graduatus ſit in Univerſitate Conimbricenſi, nec judicium in ejus præjudicium valet, licèt in præjudicium conſtituentis teneat, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 29. & 30.
Ad allegandam tamen abſentiam alicujus in judicio eſſe poteſt, *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 31.
Pubes tamen maior 17. annis, etiam curatorem habens ad negotia procurator eſſe poteſt, ibid. *n.* 32.
Minor 25. annis ſub tutela, vel cura, tum ad negotia, tum ad judicia procuratorem conſtituere nequit, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 19. *n.* 1. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 49. & *d. t. l.* 6. *c.* 7. *n.* 21.
Si tamen conſtituat, & ſententia pro minore lata fuerit, ſententia valida erit, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 7. *n.* 22.
Sed curatore carens ad negotia procuratorem conſtituere poteſt, ibid. *n.* 2. *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 19. & *d. c.* 8. *n.* 49.
Minor de collegio, aut Univerſitate, tanquam unus procuratorem, aut Syndicum conſtituere poteſt, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 40.
Pupillus, ſeu adultus, authore tutore, vel curatore, tum ante, tum poſt litem conteſtatam procuratorem conſtituere poſſunt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 19. *n.* 11. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 49.
Et procurator ita conſtitutus à ſolo tutore, vel curatore revocari nequit, ibid. *n.* 12. *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 19.
In quibus caſibus minor procuratorem conſtituere poſſit ? Remiſſivè, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 19. *n.* 22. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 9. *à n.* 89. & *d. t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 7. & *t.* 5. *l. unic. c.* 10. *Per tot.* & *c.* 11. *n.* 2.
An, & quando tutor, aut curator procuratorem conſtituere poſſit, vel non ? Ibid. *à n.* 3. *d. c.* 19. & *à n.* 13. ubi de poteſtate hujuſmodi procuratoris, & *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 27. & 70. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 127. & *t.* 5. *l. unic. c.* 10. *Per tot.*
Surdus, & Mutus quando procuratorem conſtituere poſſint ? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 39. & 40.
An pater pro filio procuratorem conſtituere poſſit ? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 60. Vid. *Pater.*
In omnibus cauſis, & negotiis procurator adhiberi poteſt, niſi prohibitum inveniatur, expreſſè, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 1.
Tum actor, tum reus per procuratorem in judicio eſſe poſſunt, *t.* 5. *l. unic. c.* 20. *n.* 12.
Per procuratorem tutores peti poſſunt, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 28.
Sed tutor per procuratorem, ſine ſpeciali mandato, excuſari nequit, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 24.
Tutor de ſuſpecto accuſatus criminaliter per procuratorem ſe defendere nequit, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 2. *n.* 15.

Et procurator ad accuſandum non admittitur, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 9.
Emancipatio per procuratorem fieri non poteſt, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 14.
An poſſeſſio capi? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 42. *n.* 13.
Et Vid. *Poſſeſſio.*
An reſtitutio peti? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 144. ubi de conſanguineis, & aliis.
An rationes reddi, vel peti per procuratorem poſſint? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 1. *Per tot. & d. t. l.* 8. *c.* 1. *à n.* 10.
Judex tamen jubere poteſt, ut principalis, uti magis inſtructus ad judicium veniat? *d. t.* 4. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 4.
Ita quando procurator rixoſus, aut clamoroſus fuerit, ibid. *n.* 6.
Procurator jurare non debet, niſi ſpeciale mandatum habeat, quod cum libera non ſufficit, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 27.
Et Vid. *Juramentum.*
Procurator cum libera an confiteri valeat, & mandatum excedere? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 7. & 8.
Vid. *Confeſſio.*
Procurator ad liquidationem ſententiæ, & executionem citari poteſt, maximè principali abſente, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 11.
Procurator ad reddendas rationes capellarum, & ad onera miſſarum adimplenda citari poteſt, ibid. *n.* 10.
Procuratoribus ad dominos conſulendum terminus concedendus eſt, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 19.
Unus ex pluribus procuratoribus, alio contradicente contrahere non poteſt, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 7. *n.* 43. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 21.
Niſi in ſolidum conſtituti ſint, quod indubio præſumitur, *t.* 3. *l.* 7. *d. c.* 15. *n.* 20. & 22.
Generaliter conſtituti unus ab alio an rationes, & debita exigere poſſit? Ibid. *n.* 50. *d. t.* 4. *l.* 6. *c.* 7. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 35. *n.* 50. ubi de contutore.
Procurator generale etiam cum libera, & plena facere nequit eos actus, in quibus ſpeciale mandatum requiritur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 16.
Vid. *Mandatum.*
De procuratore bonorum civitatis? Vid. *Civitas.*
Procurator duas perſonas repreſentat, & ejus obligationes diverſæ eſſe poſſunt, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 29.
Procurator cum mandante una perſona cenſetur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 54.
Procurator tam ad negotia, quam ad lites rationes reddere tenetur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 28. & *d. t. l.* 5. *c.* 8. *n.* 9. & *d. t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 8.
Secundum formam accepti, & data mandati rationes reddere tenentur, *d. t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 6. & 7.
Procurator excedens mandatum à lege, ab homine, vel à Judice datum, ſive cum libera, ſive ſpeciale, domino ad damna, & intereſſe tenetur, ibid. *n.* 13. & *ſeqq.*
Niſi dominum de exceſſu certioravit, & dominus non reclamaverit, quo caſu domino præjudicat, ibid. *n.* 14. & 15.
Si procurator manus apponat ad caſus, in quibus mandatum ſpeciale requiritur, & exinde dominus præjudicium habeat, ad damna, & intereſſe tenetur, ibid. *n.* 16.
Procurator ad certum negotium, & certam litem, ſeu cauſam diverſo negotio, liti, ſeu cauſæ apponens manus domino ad damnum, & intereſſe, tenetur, ibid. *n.* 17.
Ita conſtitutus ad contrahendum, ſi antequam contrahat dominum non certioravit, ut de ſtylo tenetur de conditionibus, & qualitatibus contractus, ibid. *d. n.* 17.
Ita procurator actum reiterans, quia per primum actum ejus poteſtas expiravit, ibid. *n.* 18.
Niſi non conſtiterit, quod primus actus in vim ejuſdem mandati, initus fuerit, ibid. *n.* 19.
Vel niſi mandatum ad recipiendas pecunias cambii datum ſit, quod durat uſque intentioni conſtituentis ſatisfactum fuerit, ibid. *n.* 20.
Si mandatum ſit ad litem prima inſtantia finitus, & ſi ſecundam inſtantiam proſecutus fuerit domino ad damna, & intereſſe tenetur, ibid. *n.* 21.
Niſi mandatum habile ſit ad ambas inſtantias comprehendendum, ibid. *n.* 22.
Conſtitutus ad vendendum ſi ſibi vendat, ad damna, & intereſſe tenetur, ibid. *n.* 23.
Ita poſt venditionem factam eam revocet, ibid. *n.* 24.
Ita conſtitutus ad fructus recipiendos, ſi ſortem recipiat, ibid. *n.* 25.
Procurator invitus mandatum recipere non tenetur, ibid. *n.* 26.
Sed poſt mandatum acceptum non implens, ad damna, & intereſſe fructus, & litis expenſas, & ejus hæres tenetur, ibid. *n.* 27.
Procurator ad inveſtiendas pecunias, ſi data occaſione non fecerit, ad fructus, & intereſſe tenetur, maximè ubi in proprios uſus convertit, ibid. *n.* 28. & 29. & *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *à n.* 16.
Niſi probaverit deligentias, & occaſionis defectum, *d. t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 30.
Quando non teneatur de hujuſmodi inveſtimento? Ibid. *n.* 106. & 107.
Si procurator non adimpleat quæ vi mandati virtualiter continentur; ad damna, & intereſſe tenetur, puta conſtitutus ad locandum, ſi penſiones non exigat, ibid. *n.* 31.
Vel ſi conſtitus ad vendendum pretium non exigat, ibid. *n.* 32. & 33.
Procurator tenetur etiam de iis, quæ non fuit veroſimiliter in mandato contentis, ibid. *n.* 34.
Mandatum extenditur ad caſum, in quo ſi mandans interrogatus fuiſſet, idem veroſimiliter dixiſſet, ibid. *n.* 35.

Procurator ad agendum datus dominum in reconventione defendere tenetur, ibid. *n.* 36.
Datus ad agendum, ad defendendum etiam datus censetur, licèt expressum non sit, ibid. *n.* 37.
Datus ut confestim agat, datus ut postea agat censetur, ibid. *n.* 38.
Datus sine præfinitione temporis, datus intelligitur, ut pro suo arbitratu vel statim agat, vel ex intervallo, ibid. *n.* 39.
Constitutus ut res duas petat alteram post unam petere potest, ibid. *n.* 40.
Constitutus ad omnes causas, etiam ad futuras datus censetur, ibid. *n.* 41.
Ut conditionem meliorem, & non deteriorem reddat datus intellegitur, ibid. *n.* 42.
Non dicitur excedere si excessus in utilitatem domini tendat, ibid. *n.* 43.
Necessaria pro actu expediendo facere potest, ibid. *n.* 44.
Constitutus pro liberando principali à maioribus usuris pecunias sub usuris à se ipso recipere potest, ibid. *n.* 45.
Mandatum ad annexa, & connexa intelligitur, ibid. *d. n.* 45.
Procurator de commissis, vel neglectis dolo, culpa lata, vel levi tenetur, sive in omittendo, sive in comittendo consistat, ibid. *n.* 46.
Vid. *Culpa.*
Quam deligentiam præstare debeat? Ibid. *n.* 47. & 48.
Mandatarius non agens quod agendum suscepit in dolo est, ibid. *n.* 124.
Dicta de tutoribus, & curatoribus de dolo, vel culpa de procuratore dicenda sunt, ibid. *n.* 49.
Procurator contractum nullum celebrans tenetur, ad damna, & interesse, ibid. *n.* 50. & 51.
Et de debitis non exactis tenetur si ad exigendum constitutus sit, ibid. *n.* 52.
De gestis non gerendis, & non gestis gerendis tenetur, ibid. *n.* 53.
De factis post mandatum clandestinè revocatum etiam tenetur, ibid. *n.* 54.
Procurator revocatus clandestinè contrahens dominum obligat, ibid. *d. n.* 54. & 57. & *seqq.*
Et solutio ei facta valet, ibid. *à n.* 59. & Vid. *Solutio.*
Et contrahens cum procuratore deversione pecuniæ ad dominum curare non tenetur, ibid. *n.* 56.
Si procurator executivè à debitore exigat, ita executivè rationē reddere tenetur, ibid. *n.* 65.
De substitutis à procuratore hic rationem reddere tenetur, ibid. *n.* 66.
Procurator cessans à domino cogi potest ut expediat, ibid. *n.* 67.
Excedens mandatum, ut custodiat, & observet, cogi potest, ibid. *n.* 68.
Et mandato finito, ut omne ex eo recipiens, etiam per inscientiam Judicis restituat, ibid. *n.* 69.
Et ut quæsitas actiones cedat, ibid. *n.* 70.
Ut damnum datum per negligentiam, dolum, & collusionem resarciat, ibid. *n.* 71.
Procurator pecunias domini fœnori dans usuras domini restituere tenetur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 28. & *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 99.
An de rebus emptis ex pecunia domini rationem reddere teneatur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 90. & *seqq.* & *à n.* 120.
An de lucris ex ipsa pecunia? Ibid. *à n.* 93. & *à n.* 120.
An de interesse teneatur? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *à n.* 92. & *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *à n.* 120.
Quid si procurator ad vendendum certo pretio plus vendat? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 95.
Vid. *Acquisitio, Damnum, Fructus, & Interesse, & Usura.*
Procurator ad emendum agrum, vel annuum redditum ad quid teneatur? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 121. & 122.
Dominus procuratori expensas, sumptus, & omne, pro domino errogatum solvere tenetur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 72.
Licèt negotio finem procurator adhibere non potuisset, ibid. *n.* 73.
Dummodo bona fide expensum sit, & non profusè, & non necessario, ibid. *n.* 74.
Sed expensum pro delicto procuratoris dominus solvere non tenetur, ibid. *d. n.* 74.
Etiam expensum sine mandato, si verosimiliter dominus expensurus esset per actionem negotiorum gestorum procurator habere debet, ibid. *n.* 74.
Et omne, quod procuratoris interest, ne damno ex officio suo afficiatur, ibid. *n.* 75. & 76.
Et salarium, ibid. *n.* 78.
Procurator dum satisfactus non fuerit retentionem habet, ibid. *n.* 77.
Procurator de iis, quæ ratione mandati obscuri non fecit, non tenentur, ibid. *n.* 79.
Nec quando ratio remissa fuit, ibid. *n.* 87. ubi de modis liberandi.
Et Vid. *Liberatio.*
Vel quando actio præscripta fuit, ibid. *d. n.* 87.
Vid. *Præscriptio.*
Petitio rationis post mortem administratores, & ejus primi hæredis injusta præsumitur, ibid. *n.* 88.
Procurator duas administrationes suscipiens quando conjunctim, vel separatim rationes reddere teneatur, ibid. *n.* 109. & 113. & 114.
Nec ex calculo unius libri sine calculo alterius condemnari debet, ibid. *n.* 110. & Vid. *Administrator.*
An debita unius administrationis cum credito alterius

alterius compensari debeat ? Ibid. *n.* 111. & & 112. & *seqq.*
Vid. *Compensatio.*
Procurator dominum cogere potest ut alterius administrationis rationes recipiat, sine præjudicio rationis petitæ, ibid. *n.* 115.
In calculo etiam de damno emergenti, & de lucro cessante ratio haberi debet, ibid. *n.* 125.
Procurator in rem propriam rationem reddere non tenetur, & quare ? Ibid. *n.* 116.
Nec revocari potest, ibid. *n.* 117.
Nec per mortem constituentis expirat, ibid. *n.* 118
Et sententia lata contra procuratorem in rem propriam adversus eum exequitur, ibid. *n.* 119
Vid. *Executio.*
Procurator solum de rebus ex administratione obventis, datis, & acceptis rationem reddere tenetur, ibid. *n.* 89.
Ut ad rationes reddendas cogatur administratio probari debet, ibid. *n.* 86. ubi quomodo probanda ?
Durante administratione rationes reddere non tenetur, sed ea finita, ibid. *n.* 101.
Procuratoris ad tempus, eo elapso, administratio expirat, ibid. *n.* 102.
Et simpliciter datus ad libitum à domino revocari potest, ibid. *d. n.* 102.
Quousque hujusmodi mandatum duret ? Ibid. *n.* 103.
Morte mandantis mandatum revocatur, ibid. *n.* 104.
Ita mandatarii morte, ibid. *d. n.* 105.
Nisi res integra non sit, quo casu hæres procuratoris finire debet, si à mandante inhibitus non sit, ibid. *n.* 105.
Mandatum quomodo expresse, vel tacitè revocetur ? Remissivè, Ibid. *d. n.* 102.
Procurator constitutus à tutore, seu curatore post litem contestatam morte tutoris, vel curatoris, vel alio modo tutela finita non expirat, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 19. *n.* 20.
Ex quibus causis procurator revocari possit ? *t.* 3. *l.* 8. *c.* 1. *à n.* 66.
Et quando revocatus præsumatur ? Ibid. *n.* 72.
De exceptionibus adversus procuratores ? *t.* 5. *l. unic. c.* 20. *n.* 13.
Procurator proprio nomine obligetur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 30. *n.* 16. & *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 45.
Vid. *Contractus*, & *Actus.*
Procurator proprio nomine obligatur si mandatum excedat, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 33. *n.* 9.
Vid. *Administrator*, & *Mandatum.*
Procurator, seu quasi curator quis sit ? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 9. *Per tot.* Vid. *Curator.*

PRODIGUS.

Prodigis curator dandus est, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 61. & *seqq.* ubi quis prodigus sit, & *t.* 5. *l. unic. c.* 3. *n.* 21.
Ex inquisitione prodigo administratio interdicitur, nisi prodigus notorius sit, ibid. *n.* 70. & 75. *d. t.* 3. *l.* 4. *c.* 3.
An citatio requiratur ? Ibid. *n.* 71. in fine.
De jurisdictione Judicis Orphanorum est, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 1.
Et Vid. *Jurisdictio.*
Prodigo competunt omni privilegia minoribus competentia, ibid. *n.* 2. & 3. & *d. t. l.* 6. *c.* 27. *n.* 20. & *d. t. l.* 7. *c.* 2. *n.* 46. & *c.* 16. *n.* 5. & 6.
Et privilegium avocandi causas ad curiam, *t.* 5. *l. unic. c.* 3. *n.* 20.
Prodigus, & similis curatorem habens contrahere nequit, nec in judicio stare, circa quod de minoribus dictum est, praticatur, si ratio differentiæ non concurrat, *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 3. *n.* 18. & 19. & *d. t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *à n.* 61.
Nec cum juramento contractus firmantur, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 67.
Furioso æquiparatur, *t.* 3. *l.* 4. *d. c.* 3. *n.* 64. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 18. *n.* 17.
Prodigus pupillo æquiparatur, *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 19. & *n.* 41. & *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 65. ubi declaratur.
Testamentum, nec codicillum etiam ad pias causas facere potest, ibid. *n.* 19. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 18. *n.* 19. ubi quod in testamento testes esse non possunt.
Nec promittere, aut donare, *t.* 3. *l.* 4. *c. n.* 68.
Et licèt prodigus se contrahendo non obliget, contrahentes secum obligat, ibid. *n.* 41. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 10.
Prodigus curatore carens contrahendo obligatur, ibid. *d. n.* 41.
Lex inhabilitat prodigos, ut viles censeantur, judicio, & discriptione carent, & eorum nullus sensus est, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 19. *à n.* 15.
Etiam curatorem habens meliorem conditionem facere potest, ibid. *d. n.* 41. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 10.
Prodigus Judex, vel arbiter esse non potest, ibid. *n.* 51.
Prodigi curator quid facere possit ? Ibid. *à n.* 42.
Prodigus in integrum restituitur, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 69. & *d. t. l.* 5. *c.* 10. *à n.* 45.
Etiam in contractibus ante interdictionem factis, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 71.
Vid. *Restitutio.*
Prodigus an censeatur per dationem curatoris ? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 49.
Prodigus licèt ad bonos mores se recipiat, sine decreto administrationem non recuperat, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 72.
Nec post interdictionem contractus ab eo gesti valent, licèt injustè facta sit, ibid. *n.* 73 & 74.
Prodigus nobilis, & præpotens quid facere possit ? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 18. *n.* 14.
Cum prodigo transigi nequit, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 43.

PROHIBITIO.

In re communi melior est conditio prohibentis *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 40.

Prohibitio à jure de voluntario, & non neceſſario actu intelligitur, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 61. & 8. *c.* 17. *n.* 23. *d. t.* 4.
In pari cauſa conditio prohibentis melior eſt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 9.
Prohibito conſequenti, antecedens prohibitum cenſetur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 37.
Privatus maioribus, & magis neceſſariis, minoribus gaudere non debet, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 56.
Quod ante legis prohibitionem factum eſt, pœnam non meretur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 4. *n.* 46.
Prohibito uno remedio, aliud prohibitum non eſt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 18. *n.* 38.
Quod ex officio prohibere debeo, ipſum committere non poſſum, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 5.
Vid. *Conceſſum.*

PROMISSIO, PROMITTENS.

Promittens aliquid ſolvere intelligitur quatenus de jure teneatur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 16. & *t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 43.
Promiſſio in ſolidum, omni diminutione rejecta, integritatem ſignificat, ibid. *n.* 42. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 11.
Beneficio gaudens, nè conveniatur ultra quam facere poteſt, promittens integrum ſolvere illo non gaudet, ibid. *n.* 73.
An promiſſio facta cum juramento ex certa ſcientia facta præſumatur? Ibid. *n.* 106.
Eadem quantitas pluribus promiſſa pro numero perſonarum inter eas dividitur, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 11.
Promiſſio obligandi pro dote bona fideicommiſſi ad uſuras extenditur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 120.
Scribens non obligatur ad ea, quæ ſcripſit facienda de futuro, quando in ſuo poſſe non eſt, ſed tantum ad ea, quæ de præterito facta ſcripſit, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 54.
Promiſſio, cui lex reſiſtit, nihil officit, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 8.
Nec quando de novo cauſa emergit, ibid. *n.* 9.
Promiſſio inſtituendi maioratum, ſeu nominandi filium in emphyteuſi, ſeu maioratu, idem eſt, ac inſtitutio, ſeu nominatio, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 34.
Contrarium? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 12. *n.* 35.
An promiſſio facta in capitulis matrimonialibus de nominando ad emphyteuſim filium naſciturum, ſit revocabilis? Diſputatur, & reſolvitur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 5. *à n.* 36. *Cum ſeqq.*

PROMISSIO.

Promiſſio de vendendo quid ſit? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 12. *n.* 31.
Ex ea nullum jus reale competit ſed tantum actio perſonalis, ibid. *n.* 32.
Ex ea gabella non debetur, ibid. *n.* 33.
Promiſſio collata in meram promittentis voluntatem non valet, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 21.
Quid in dote? Vid. *Dos.*
Quando quantitas promiſſa confertur in arbitrium alterius, & ille nollit, vel non poſſit arbitrari, extinguitur diſpoſitio, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 23.
Et Vid. *Dos.*
In promittendo certam ſummam numorum in dubio intelligitur promiſſio de minimo, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 101.
Promiſſio non eſt idem, atque id quod promittitur, ibid. 134. ubi exemplificatur.
Et favore dotis? Vid. *Dos.*

PROPHETA.

Nemo propheta ſine honore, niſi in patria ſua, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 10. *n.* 12. & 13.
Nemo propheta in patria, ibid. *d. n.* 13.

PROROGATIO.

Vid. *Juriſdictio.*

PROTESTATIO.

Proteſtatio nihil aliud eſt quam teſtatio juris acquirendi, conſervandi, damni vè repellendi, cauſa facta, proteſtationem indemnem reddens ubi contra jus facta non eſt, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 2. *n.* 29.
Jus proteſtantis conſervat, ibid. *n.* 65. & *t.* 1. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 81. & *t.* 2. *l.* 8. *c.* 2. *n.* 27.
Proteſtatio animum removet, *d. l.* 3. *c.* 11. *d. n.* 81.
Proteſtatio dolum excludit, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 63.
Proteſtatio an neceſſaria ſit ad metus probationem? Ibid. *n.* 44. & 45.
Proteſtatio jus erroris in rationibus conſervat, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 13.

PROVINCIA.

Provincia Tranſtagana omnium provinciarum Hiſpaniarum Regina eſt; *t.* 4. *l.* 6. *c.* 12. *n.* 1.

PROVISOR.

Proviſor non poteſt ſe intromittere in confectione inventarii, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 67.
Nec partitiones facere, ibid. *n.* 68. & *t.* 2. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 23. & 24.
In aliquibus ſuperior Judicibus Orphanorum eſt, *t.* 1. *l.* 4. *d. c.* 14. *n.* 69.
In aliquibus juriſdictionem Judicis Orphanorum ſupplet, ibid. *n.* 71.
Sed contrarium de conſuetudine, ibid. *n.* 72.
Et Vid. *Negligentia.*
Non eſt abſolutè ſuperior, ſed ſecundum quid? Ibid. *n.* 73.
In aliquibus caſibus contra Judices Orphanorum procedit Proviſor, ſed non contra Judices literatos, ibid. *n.* 74. & 75. & 76.
Juriſdictio Proviſoris an prorogari poſſit, aut ab ea declinare? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 20.
Et Vid. *Juriſdictio.*
Proviſor rationes reddere tenetur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 45.
Proviſor provinciæ rationes ſumere debet ex bonis conciliorum tertiam Regi debentibus, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 22.

De bonis autem, ex quibus tertia non debetur, rationes ſummere non poſſunt, ibid. *n.* 23.
A' quibus confraternitatibus rationes petere poſſit? Ibid. *n.* 48. *& ſeqq.*
Adminiſtratores capellarum cogere nequit, ut rationes reddant extra locum, ubi cappellæ ſitæ ſunt, nec proviſor ad eas ſummendas tenetur ire extra eundem locum, ibid. 50.
Proviſor rationes petere debet à tutoribus, & curatoribus, ſi Judex negligens fuerit, aliàs ad omne damnum tenetur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 11. *&* 12.
Proviſor arcam Orphanorum viſitare tenetur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 17.
Proviſor in Judicum ſubſidium ob non datum tutorem tenetur, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 31.
Vid. *Judex.*

PUBLICATIO.

Publicatio bonorum quid ſit? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 23.
Vid. *Teſtamentum* in verſ. *ad pia.*

PUER.

Pueres agri ſunt, ex quibus reſpublica fructus colligit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 1. *n.* 5. *& ſeqq.* ubi alia notantur.
Arbores ſunt pueri, ibid. *n.* 6.
De eorum educatione? Vid. *Educatio.*
De eorum moribus, & ingenio? Vid. *Mos.*
Peiora juvenes facilè præcepta audiunt, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 34.
Vid. *Locatio* in verſ. *Operarum.*
Puella poſt 24. annum implectum ſine diſpenſatione in monaſterio eſſe nequit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 81.

PUPILLUS.

Pupillus quis ſit, & qui infantiæ, aut pubertati proximus dicatur? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 1, 2. *&* 3. *& l.* 6. *d. t.* 3. *c.* 11. *n.* 19. *&* 20. *&* *t.* 3. *l.* 6. *c.* 12. *n.* 7. *&* 8.
Pupillorum utilitas magis quam ſcriptura teſtamenti ſequenda eſt, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 22. *& d. t. l.* 5. *c.* 3. *n.* 4.
Et pupillorum favore multa contra jus ſummum recipiuntur, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 38.
Vid. *Utilitas.*
Quod favore pupillorum introductum eſt, in eorum detrimentum redundare nequit, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 25.
Pupillus, durante pupillari ætate, vicinus civitatis non dicitur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 54.
Curator pupillo ad litem, quam habet cum tutore, datur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 27.
Pupillo forenſi, & non ſubdito dari poteſt, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 91.
Infamis ſi ſit tutor an pro pupillo advocare poſſit? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 103.
Pupillus ubi educari debeat? Vid. *Educatio.*
Pupillus quo ad perſonas, & mores tutori ſubjectus eſt, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 29.
A' quibus alendus? Vid. *Alimenta.*
Pupillus pubertati proximus aliquem intellectum habet, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 23.
Et doli capax eſſe poteſt, ibid. *d. n.* 23.
Et ſi juramentum non obſervat perjurus dicitur, ibid. *n.* 24.
Vid. *Juramentum.*
Pupillus ſive infantia, ſive pubertati proximus, etiam ſine tutore, meliorem ſibi conditionem facere poteſt, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 4. *& d. t. l.* 6. *c.* 6. *n.* 1. *&* 40. *& d. t. l.* 6. *c.* 11. *n.* 9.
In quo caſu utili actione convenitur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 11. *n.* 10.
Deteriorem verò conditionem, ſine tutore facere nequeunt, ibid. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 4. *& d. t. l.* 6. *c.* 6. *n.* 2.
Prædicta in omnibus contractibus procedit, ibid. *n.* 5.
Pupillus ex nullo contractu ſine tutore obligatur, & quare? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 6. *n.* 18. *&* 19.
Pupillus ſine tutore contrahens licèt ſe non obliget ſecum contrahentes obligat, & in ejus poteſtate eſt, vel contractum cum authoritate tutoris, & Judicis decreto approbare, vel ab eo reſilire, ibid. *n.* 6. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 6.
Et contrahens cum pupillo reſilere nequit, imò ejus pubertatem ſpectare debet, ut illum obligare poſſit ad declarandum an contractui ſtare velit, ibid. *n.* 7. *&* 8.
Licèt pupillus pubertati proximus contractum obſervare juret, non tenetur, ibid. *n.* 9.
Pupillus etiam tutore carens nullum contractum aut actum gerere poteſt, ex quo deterior fiat, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 4.
Quando ad ſponſalia teneatur? Vid. *Sponſalia.*
Pupillus an exhæredari poſſit? Ibid. *à n.* 21.
Vid. *Exhæredatio.*
Pupillus uſque ad pubertatem complectam ad onera perſonalia non tenetur, ibid. *n.* 25.
Nec miles fieri poteſt, ibid. *n.* 26.
Uſque ad 21. annum jejunare non tenetur, ibid. *n.* 26. *&* *n.* 68.
Nec magiſtratum ſubire, aut publicam adminiſtrationem poteſt, niſi de Principis abſoluta poteſtate, ibid. *n.* 27. *&* *n.* 56. *& ſeqq.* ubi declaratur?
Nec tutor, aut curator fieri poteſt, ibid. *n.* 33.
Nec ſepulturam eligere, ibid. *d. n.* 33.
Ad onera tamen patrimonialia tenentur, *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *d. n.* 27.
Et tertiam tertiæ maioratui annexare, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 32. *n.* 7.
Pupillus ipſi tutori ratione adminiſtrationis obligatur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 7. *n.* 7.
Et ex quaſi contractibus, ibid. *n.* 8.
Quando in cenſuras pupillus incurrat? Ibid. *n.* 31. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 6.
Vid. *Excomunicatio.*

An confiteri poſſit, juramentum deferre, vel ſubire cogatur, aut depoſitionibus reſpondere? Ibid. *à n.* 35.
Fidelitatem facere ob feudum conceſſum non tenetur, ibid. *n.* 55.
Vid. *Confeſſio, Juramentum, & Poſitio.*
An per ſe conditionem implere poſſit? Ibid. *n.* 37. *& t.* 3. *l.* 6. *c.* 32. *Per tot.*
Vid. *Conditio.*
An pro debito capi? Ibid. *n.* 38. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 6.
Vid. *Carcer.*
Si pupillus agit ex contractu, ſine tutoris authoritate facto, fidem in eo datam præſtare cogitur, *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 42.
Ita quando locupletior factus eſt, ibid. *n.* 43. *& d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 11. *n.* 14. *& d. l. c.* 7. *n.* 6. 10. *&* 11.
Pupillus ad favorem negotiorum geſtorem quo ad impenſum quatenus locupletior factus eſt, ſolum tenetur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 75.
Et pupillus gerens quatenus locupletior tenetur, ibid. *n.* 8.
Melioramenta neceſſaria ſolvere tenetur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 11. *n.* 15.
Et de commodato non tenentur, niſi quatenus locupletior factus, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 22.
Pupillus navis exercitor an, & quatenus teneatur? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 21. *& ſeqq.*
Quando ex re obligatio naſcitur pupillus etiam infans ſine tutore tenetur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 44.
Quando locupletior dicatur pupillus, & quis id probare teneatur? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 11. *n.* 16. *& ſeqq.*
Pupillus ad emphyteuſim maioratum, capellam, vel officium nominare poteſt ſine tutore, imò à tutore nominato à pupillo nominatus præfertur, ibid. *n.* 45. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *& t.* 3. *l.* 6. *c.* 18. *n.* 21.
Vid. *Præſentatio.*
An ſine tutore poſſeſſionem capere poſſit? Ibid. *n.* 84. *ſeqq.*
Pupillo adjecto ſolutioni rectè ſolvitur, *t.* 3. *d. l.* 5. *c.* 6. *n.* 88.
An ipſe ſolvere poſſit? Vid. *Solutio.*
An ob ingreſſum religionis bona, & hæreditatis renuntiare poſſint? Ibid. *n.* 94.
Vid. *Renuntiatio.*
Geſta à pupillo, authore tutore, valida ſunt, licèt conditio pupilli deterior fiat, ſed reſtituuntur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 2. *à n.* 1. *& d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 50. *& t.* 3. *l.* 6. *c.* 8 *n.* 9. *& d. l. c.* 10. *n.* 1.
Debitorem, tutore authore, delegare poſſunt ſecus ſine illa, ibid. *n.* 4. *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 2. *& d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 6. *n.* 26.
Geſta à minore, authore, tutore quando valida ſint, vel non? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 2. *Per tot. & d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 1. *&* 2.
In quibus caſibus, ſeu negotiis authoritas tutoris neceſſaria ſit, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 6. *Per tot. & d. l. c.* 7. *Per tot. & t.* 4. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 3. *& t.* 3. *l.* 6. *c.* 12. *à n.* 6. *& d. l. c.* 31. *à n.* 14.
A pupillo geſta ſine tutoris authoritate an ſemper irrita ſint? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 7. *Per tot.*
Pupillus perſonaliter per tutorem, etiam camerali obligatione obligari poteſt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 30.
Ad quid curator ad litem pupillum obligare poſſit? Ibid. *n.* 31.
Ex facto tutoris pupillus obligatur, & alios obligatos habet, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 15. *n.* 1. 2. *&* 3. *Cum ſeqq.*
Unde ex locatione facta à tutore pupillus ex locato agere poteſt, ibid. *n.* 6.
Et ex conſtitutore à tutore facto, ibid. *n.* 7.
Ita ſi tutor pecunias pupilli crediderit, ibid. *n.* 9.
Vel rem cum pecunia pupillari emerit, ibid. *n.* 8.
Ita quando tutor in rebus pupillaribus nomine pupilli utiliter contraxerit, ibid. *n.* 10.
Ita ſi tutor nomine pupilli agat, & victoriam obtinuerit, quo caſu pupillus ex judicio aget, ibid. *n.* 11.
Et è contrario pupillus tenetur, ibid. *n.* 18.
Sententia lata contra tutorem in quibus bonis exequi poſſit? Ibid. *n.* 18. *&* 19. *& à n.* 23.
Vid. *Executio.*
Ita pupillus tenetur quando tutori pecunia nomine pupilli utiliter credita fuerit, ibid. *n.* 12. *&* 13. *& t.* 3. *l.* 6. *c.* 45. *n.* 13. Vid. *Mutuum.*
Vel quando tutor nomine pupilli caverit, ibid. *n.* 14. *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 15.
Vel ſi bona fide negotia geſſerit, ibid. *n.* 15.
Vel quando mandato tutoris negotia pupilli geſta fuerint, quo caſu geſtori minor tenetur, ibid. *n.* 16.
An ex dolo tutoris teneatur? Ibid. *à n.* 20.
Vid. *Dolus.*
An tutor etiam aliquando teneatur in contractibus à ſe geſtis? Ibid. *à n.* 29.
Ex facto tutoris falſi iſte, & non pupillus tenetur, *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 30. *& t.* 3. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 28.
Vel quando non eſt juſtus tutor, pendente, ſcilicet, lite, ſuper teſtamento, in quo datus eſt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 23.
Ita ex facto tutoris non legitimè conſtituti, ibid. *n.* 31. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 15.
Vel quando tutor remotus eſt, *t.* 3. *l. c.* 2. *n.* 24.
Vel quando inutiliter datus eſt, ibid. *n.* 26.
Vel quando non ſatisfecit, ibid. *n.* 27.
Vel quando perperam authoritas data eſt, ibid. *n.* 25.
Pupillus an teſtis in judicio eſſe poſſit? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *à n.* 17. *&* 64. & Vid. *Teſtis.*
Pupillus ſine tutore primam tonſuram, & reliquos ordines minores recipere valet, ibid. *n.* 28. *& n.* 82.
Et officium divinum recitare tenetur, ſi ex diſpenſatione beneficium habeat? Ibid. *n.* 83.
Et in capellis fundatis abſque Epiſcopi authoritate provideri, ibid. *n.* 29.
Pupillus habens 12. annos dignitates perſona-

tus ac officia, quibus animarum cura non eſt annexa obtinere poteſt, ibid. *n.* 30.
Vocem in capitulo habere nequit, ibid. *n.* 51. & 72.
Niſi ſubdiaconus ſit? Ibid. *n.* 72.
An 16. annum in Religione profiteri nequit, ibid. *n.* 58.
Ante 17. annum doctorari nequit, ibid. *n.* 59.
Senator, Regius conſiliarius fieri nequit, ibid. *n.* 63.
Nec ſcholaſticorum Rector, ibid. *d. n.* 63.
Subdiaconus fieri ante incæptum 22. annum fieri nequit, ibid. *n.* 69.
Nec canonicus, ſecluſa diſpenſatione, ibid. *n.* 70.
Diaconus niſi poſt incæptum 23. annum, ibid. *n.* 73. & 78.
Nec præsbiter ante 25. annum incæptum, ibid. *n.* 76.
Pupillus dignitatem, cui animarum cura annexa ſit, ante 22. annum incæptum habere nequit, ibid. *n.* 71.
Beneficia, Parochiam, vel curam animarum habentia obtinere nequit, ibid. *n.* 77. & 78.
Ante 25. annum decurio eſſe nequit, ibid. *n.* 79.
Nec Tabellio, ibid. *n.* 80.
Nec puella in monaſterio eſſe poteſt poſt 25. annum implectum, ibid. *n.* 81.
Pupillus quando advocare poſſit, vel eſſe procurator? Ibid. *n.* 60. & 61.
Vid. *Advocatus, & Procurator.*
Quando veniam impetrare? Ibid. *n.* 62.
Quando ſe venundare ad participandum pretio? *t.* 3. *d. l.* 5. *c.* 6. *n.* 67.
An creditori ſuo addici? Ibid. *n.* 64.
An contrahere ſine reſtitutionis beneficio? Ibid. *n.* 75.
Quando liberam adminiſtrationem ſuam habere? Ibid. *n.* 74.
Vid. *Adminiſtratio, Reſtitutio, & Venia.*
An voto teneatur? *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 87. & Vid. *Votum.*
Nec cauſa mortis donare poteſt, etiam tutoris authoritate, ibid. *n.* 52. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 7.
Vid. *Donatio.*
Pupillus, nec etiam cum tutore, ſine Judicis decreto ante vigeſſimum annum incæptum ſervum manumittere, poteſt, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 66. & *d. t. l.* 6. *c.* 2. *n.* 5. & *d. l. c.* 6. *n.* 3.
Nec rem alienare, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 6. & Vid. *Alienatio d. l. c.* 6. *n.* 3.
Pupillus ante pubertatem teſtamentum facere nequit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 32.
Sed in prima hora pubertatis rectè teſtari poteſt, ibid. *n.* 89.
Si pupillus malitiam ætatem ſupplentem habeat, bona ſua cum juramento donare poteſt, cum conditione, *Si in pupillari ætate deceſſerit*, ibid. *n.* 90.
Vid. *Teſtamentum.*
Pupillus etiam pubertati proximus ſine tutoris authoritate in judicio eſſe nequit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 13. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 5. & *d. t. l.* 6. *c.* 6. *n.* 25.
Et ſi de facto admiſſus ſit in judicio, vel ejus procurator ſententia contra eum lata nulla erit, prolata tamen in ejus favorem valida, *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 14.
Nec pupillus, aut ejus procurator citandus eſt, ſed ejus tutor, ibid. *n.* 15. & 16. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 13. & *d. l. c.* 7. *à n.* 44. & *d. l. c.* 8. *à n.* 94. & *t.* 5. *l. unic. c.* 8. & 9.
Adultus etiam ſine curatore, nec curator ſine adulto in judicio eſſe poſſunt; ibid. *n.* 50. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 5.
Ad petendum tutorem pupillus in judicio eſſe poteſt, *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 39.
An tutorem de ſuſpecto accuſare poſſit? Ibid. *n.* 53. & *t.* 3. *l.* 8. *c.* 3. *à n.* 27.
Vid. *Suſpectus.*
An procuratorem conſtituere poſſit? Vid. *Procurator.*
Quando in judicio eſſe poſſit, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 35. & 36. & *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *Per tot.* & *c.* 7. & 8.
Et Vid. *Minor.*
Pupillus an delinquere poſſit quando, & quomodo puniendus, & quibus pœnis? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 46. & *ſeqq.*
An pacem facere poſſit? Vid. *Venia.*
Jura pupilli intacta ſervare melius eſt, quam poſt vulneratam cauſam medelam quærere, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 9. *n.* 13.
Ita utilius erit quod minor non contraxiſſet, ibid. *n.* 14.
Pupillus infantiæ proximus, nec ejus fidejuſſor naturaliter obligatur, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 39.
Et quando naturaliter obligetur, vel non? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 11. *Per tot.*
An pro dotibus ſororum obligari poſſit? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 17. *n.* 88.
An poſſeſſionem capere, & poſſidere pupillus poſſit? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 16. *à n.* 28. & Vid. *Poſſeſſio.*
Vid. *Aditio, Alienatio, Authoritas, Ætas, Curator, Forum, Infans, Minor, Privilegium & Tutor.*

Q

QUALITAS.

QUæ eſt fundamentum agentis ab ipſo probari debet, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 85. & 86. & *t.* 4. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 27. ubi latè de qualitate requeſita in aliquo actu.

Duabus qualitatibus in una perſona concurrentibus, quarum quælibet per ſe poteſt operari ſuum effectum, tunc una, alteri non derogat, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 5. & *ſeqq.* ubi exempla.

Qualitatibus in juramento expreſſis ſtandum eſt, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 12.

QUÆRELLA.

Filii injuſtè exhæredati quærellam non præparatam tranſmittunt, parentes verò non, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 82. *&* 83.

Vid. *Donatio, Dos, Filius, Frater, Legitima, Pater, & Tranſmiſſio.*

QUÆSTOR.

Vid. *Theſaurarius.*

QUANTITAS.

Quantitatis appellatione omnia pondere, numero, & menſura conſiſtentia veniunt, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 9. *n.* 5.

Quantitas, ſeu ſumma magna, vel parva quæ ſit? Certa regula terminari nequit, ſed Judicis arbitrio relinquitur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 60. *&* 61. addo ſumma.

Vid. *Summa.*

QUARTA FALCIDIA, SEU Trebellianica.

Trebellianica eſt quota hæreditatis, & non bonorum, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 9.

Unde hæres gravatus Trebellianicam deducens pro illa parte ad debita hæreditaria tenetur, ibid. *n.* 8.

Hæres coactè gravatus hæreditatem adiens, Trebellianicam non deducit, ibid. *n.* 31. *& c.* 3. *n.* 27. *d. t.* 1. *l.* 3.

Trebellianica an amittatur ob non confectum inventarium diſputatur, & reſolvitur? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 3. 15. *& n.* 23.24.25.26.27. *Cum ſeqq.* ubi ad contraria reſpondetur.

Hæres non faciens inventarium falcidiam amittit, ibid. *n.* 5.

Falcidia, & Trebellianica æquiparantur, ibid. *n.* 11.

Sed diſpoſitum circa falcidiam, circa Trebellianicam diſpoſitum non invenitur, ibid. *n.* 30.

Æquiparatio falcidiæ, & Trebellianicæ quo ad ea, quæ proveniunt ex teſtamento procedit, non ad ea, quæ ab extrinſeco proveniunt, ibid. *n.* 36.

Adverſus pias cauſas, & creditores quarta Trebellianica non deducitur, ibid. *n.* 38.

Quid ſi locus pius alteri reſtituere gravatus ſit? *t.* 3. *l.* 7 *c.* 9. *n.* 160.

Sicut non citans legatarios perdit falcidiam, ita non citans fideicommiſſarios Trebellianicam, ibid. *n.* 62. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 3.

Teſtator hæredi gravato an Trebellianicam vetare poſſit? Ibid. *n.* 66. *& t.* 2. *l.* 5. *c.* 17. *n.* 12. *&* 13.

An liberis primi gradus Trebellianicam prohibere poſſit, ibid. *n.* 67. *&* 68. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 3.

An liberi primi gradus Trebellianicam, & falcidiam ſimul deducere poſſint, ibid. *n.* 69. *& t.* 2. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 68. ubi quid in patre gravato.

Quando teſtator hæredi gravato inventarium remiſit, Trebellianica non amittitur, ibid. *n.* 65. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 3.

Fructus in Trebellianicam non imputantur, in falcidiam verò ſic, ibid. *n.* 70. *& t.* 2. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 78. ubi quid in parentibus gravatis, *& t.* 4. *l.* 7. *c.* 8. *à n.* 43. ubi latè, & Vid. *Fideicommiſſum.*

Hæres ſubtrahens res hæreditarias beneficio legis falcidiæ privatur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 21.

Promittens ſolvere legata juribus detrahendi falcidiam renunciare non cenſetur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 14. & quando non? Ibid. *n.* 72.

Subſtitutio pupillaris an fideicommiſſariam comprehendat, & tunc quartæ Trebellianicæ detractioni locus ſit? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 71. *Cum ſeqq.*

Hujuſmodi quarta Trebellianica quando deduci poſſit per gravatum ſubſtitutione fideicommiſſaria? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 196. *&* 197.

Ex legato dotis falcidia non detrahitur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 105.

Vid. *Legitima, Subſtitutio, & Teſtamentum.*

QUIETATIO.

Quietatio generalis ignoratâ non extenditur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 36.

Vid. *Liberatio.*

QUOTA.

Quota hæreditatis pro quota bonorum promiſcuè ſumitur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 153.

Legitima non eſt quota hæreditatis, ſed bonorum, ibid. *n.* 155.

Minor habet commodum, ut quota à ſuo Judice aſſignetur, ibid. *n.* 156.

R

RATIFICATIO, ET RATIHABITIO.

RAtificationis, & ratihabitionis ea eſt natura, ut mandato comparetur, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 63.

Ratificans minor maior factus à reſtitutione excluditur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 12. *n.* 32.

Nemo actum nullum ratificare cenſetur, niſi nullitatem ſciat, ibid. *n.* 33. *& t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 136. ubi de minore facto maiore.

Quando tacita ratificatio inducatur? Ibid. *n.* 34. *& t.* 2. *l.* 8. *c.* 12. *& d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 136. ubi de minore maiore facto.

Impubes pubes factus omne id factum intra impubertatem ratificare poteſt, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 6.

Donationem ratificare poteſt tacitè, vel expreſſè, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 14. *n.* 41.

Et alienationem, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 99.

Ratificatio alienationis expreſſè verbis fieri poteſt, *t.* 3. *l.* 7. *d. c.* 2. *n.* 100.

Vel facto, puta ſolvendo, vel ſolutionem recipiendo, aut annuos redditus, vel fructus præcipiendo, ibid. *n.* 101.

Vel tacitè fieri poteſt, puta quando alienatio eſt ipſo jure valida, per lapſum quadrienii à tempore legitimæ ætatis ratificatur, ſi adverſus

ſus eam reſtitutio ex alia cauſa peti potuiſſet, ibid. *n.* 102.
Si alienatio eſt nulla tacita ratificatio inducitur in contractibus oneroſis per quinquenium, ibid. *n.* 103.
In lucrativis per decennium inter præſentes, & vicennium inter abſentes poſtquam 26. annum minor attigit, ibid. *d. n.* 3.
Sed dicta tacita ratificatio tantum locum habet quando minor authoritate tutoris, vel curatoris vendit, vel quando eo præſente, & volente, tutor, aut curator vendit, aut quando minor ſine tutore, vel curatore conſtituto vendit, nec ætatis veniam impetravit; & quando minor per ſe vendit, & veniam impetravit, ibid. *à n.* 104. *& ſeqq.*
Non habet tamen locum ratificatio quando tutor ſolus, vel curator rem minoris, non ut minoris, ſed uti propriam alienavit, ibid. *n.* 109
Nec quando tutor, vel curator cum ipſo minore contraxit, ibid. *n.* 110.
Nec quando minor habens curatorem ſine eo contraxit, ibid. *n.* 111.
Nec quando contractus etiam vitio lœſionis laborat, ibid. *n.* 112.
Nec quando maior factus nullitatem ignorat, vel de modo dubitat, ibid. *n.* 113.
Nec quando minor intra quinquenium, vel decennium declarat ſe nolle ratum habere, licèt extrajudicialiter hoc emptori, donatario, vel Judici, ſi pars non appareat, aut honeſtis perſonis, ſi potentiam partis perhorreſcat, diceret, ibid. *n.* 114.
Et hæc reclamatio tantum in contractibus ultro, citroque obligatoriis neceſſaria eſt, ibid. *n.* 115.
Nec ratificatio tacita locum habet, quando contractus ſimulatus, & pignoratitius eſt, ibid. *n.* 116.
Nec quando dolus verus, vel præſumptus, aut metus adſit, ibid. *n.* 117.
Quid jure Canonico attento? Ibid. *n.* 118.
Quid in cenſu? Ibid. *n.* 119.
Quid quando contractus ex alia cauſa nullus eſt? Ibid. *n.* 120.
Vid. *Alienatio, & Emptio.*
Minor maior factus ſocietatem ratam habere poteſt, ejus verò hæres nequit, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 22. *& 23.*
An, ſocietate finita, ratificare poſſit? Ibid. *d. n.* 23.
Vid. *Nullitas.*
Ratificatio non roborat ratificatum, quando hoc vitioſum eſt, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 49.
Per ratihabitionem noſtrum negotium facimus, quod ad nos non ſpectabat, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 71.

RATIO.

Naturalis ſola ad rectè gubernandum non ſufficit, *R.* 2. *n.* 110.
Ratio omnes imperare debet, ibid. *n.* 200.
Regere, & non regi, aliàs damna ſequuntur, & quæ? Ibid. *n.* 201. *&* 202.
Ratio ubi eſt eadem, ibi eadem juris diſpoſitio datur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 4. *& t.* 2. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 22. *& t.* 3. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 88.
Naturalis vim, & robur legis habet, ibid. *n.* 45. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 3.
Ubi naturalem habemus, legem poſitivam, quærere non debemus, ibid. *n.* 46.
Ubi eadem determinationis ratio eſt, eadem determinatio cenſeri debet, ibid. *n.* 63.
Ratio ubi nulla diverſa datur, jus diverſum ſtatui nequit, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 8.
Rationes quid ſint? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 12.
In decreto de reddendis rationibus nullum damnum adminiſtratoris conſideratur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 3. *n.* 3.
Ratione pendente, quis debitor ſit incertum eſt, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 4. *& d. t. l.* 5. *c.* 6. *n.* 47.
Nec ante redditas rationes adminiſtrator debitor dici poteſt, licèt debitum confiteatur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 4. *& à n.* 27.
Et Vid. *Confeſſio.*
Imò in rationibus debitum quale, & quantum conſtare debet, ibid. *d. t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 49.
Ex calculatione rationis adminiſtrator creditor, & dominus debitor apparere poteſt, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 3. *n.* 4.
Ideo tum uni, tum alteri ratio reddere utilis eſt, ibid. *n.* 5.
An dominus petens, vel acceptans rationes condemnari poſſit ſi debitor apparuerit, & an ad id reconventio neceſſaria ſit? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 5. *à n.* 26. *& d. t. l.* 5. *c.* 1. *n.* 37. *& t.* 4. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 45.
Rationes individuæ ſunt, & quid contineant, *d. t.* 4. *l.* 1. *c.* 5. *à n.* 26. *& d. t. l.* 2. *c.* 9. *n.* 5.
Vid. *Judicium.*
Ratione pendente tutorem, vel alium adminiſtratorem compellere incivile eſt, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 10.
Ratio bona fide danda eſt, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 12. *& d. t. l.* 7. *c.* 3. *n.* 1.
Judicium rationis ſummarium eſt, ibid. *n.* 60. *d. c.* 1. ubi quæ quæſtiones dicendæ ſint?
Ratio intrincata ratio non eſt, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 27.
Ratio an peti, vel reddi per procuratorem poſſit? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 10. *Per tot. & d. t. l.* 8. *c.* 1. *n.* 5. *&* 10. *&* 11.
Petentibus tutoribus, vel curatoribus ſalarium exceptio non redditæ rationis obſtat, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 105.
Vid. *Salarium.*
Sententia aliquem ad rationes reddendas condénans quid contineat? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 16. *n.* 6. *& ſeqq.*
Et quid præceptum teſtatoris rationes reddere jubentis, ibid. *n.* 9. *& d. l. c.* 17. *à n.* 27. ubi de legato ſi rationes reddiderit.

Ratio in fole danda non eſt, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 17. *n.* 25.
Rationis computum individuum eſt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 38. *n.* 33.
Omnis ille, cujus intereſt, quod rationes reddantur, eas petere poteſt, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 1.
Impubes proximus pubertati, & minor à ſuis tutoribus, & curatoribus ratione petere poſſunt, *t.* 4. *d. l.* 1. *c.* 5. *n.* 4. *&* *n.* 21. ubi de minore à poteſtate tutoris liberato.
Et etiam quilibet de pupillo, ibid. *n.* 5.
Quilibet etiam de populo rationes publicas ſine mandato petere poteſt, ſi inimicus non ſit, ibid. *à n.* 6. ubi quod etiam erroris allegare poſſit, *& d. t.* 4. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 7.
Judex etiam ex officio tutores, & curatores ad rationes compellere poteſt, aliàs ad damna tenetur, ibid. *n.* 9. *& ſeqq.*
Et Vid. *Judex.*
Ita proviſor, ſi Judex negligens fuerit, ibid. *n.* 11. *&* 12. & Vid. *Proviſor.*
Tutor etiam honorarius tutores adminiſtrantes cogere ad rationes poteſt, ibid. *à n.* 13. ubi declaratur.
An contutor à contutore rationes petere poſſit? Ibid. *n.* 15. *&* 16. *&* *t.* 4. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 1. 10. *&* 11. *&* *t.* 3. *l.* 6. *c.* 20. *n.* 41.
Socius à ſocio rationes petere poteſt, tum per actionem, tum per exceptionem, *Tu non reddidiſti*, ibid. *n.* 17. *& ſeqq. d. t.* 4. *l.* 1. *c.* 5.
Vid. *Adminiſtrator, & Socius.*
Quilibet de geſtis à ſe in rebus alienis rationem reddere tenetur, omni jure attento, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 2. *& ſeqq.*
Adminiſtrator quilibet quocunque nomine dictus rationem reddere tenetur, *t.* 4. *l.* 1. *d. c.* 1. *n.* 39. *& d. l. c.* 2. *n.* 5. 30. 45. *& à n.* 60.
Adminiſtrator concurſus, citatis creditoribus rationem reddere tenetur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 26.
Vid. *Adminiſtrator.*
Capitulum, ſede vacante, adminiſtrans, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 35.
Vid. *Capitulum.*
Caſalis caput, *d. t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 18.
Antequam partitiones fiant caput caſalis rationes reddere tenetur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 22.
Vid. *Caput caſalis.*
Confraternitas, *t.* 4. *l.* 1. *d. c.* 2. *n.* 50.
Vid. *Confraternitas.*
Creditor bona debitoris ſui adminiſtrans, ibid. *n.* 46. *& ſeqq. & t.* 4. *l.* 6. *c.* 6. *&* 7. *Per tot.*
Vid. *Creditor.*
Curator abſentis, ibid. *n.* 78. *d. t.* 4. *l.* 1. *c.* 2.
Vid. *Abſens, & Curator.*
Decurio, & ſimiles, ibid. *n.* 38.
Vid. *Decurio.*
Depoſitarius bonorum conſilii, & civitatis Vid. *Civitas.*
Depoſitarii horrei publici, Vid. *Horreum.*
Et Vid. *Depoſitarius.*
Epiſcopus, *t.* 4. *l.* 1. *d. c.* 2. *n.* 50.
Vid. *Epiſcopus.*
Filius bona patris, vel matris adminiſtrans, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *à n.* 10.
Vid. *Filius.*
Frater bona fratrum pro indiviſo adminiſtrans, ibid. *à n.* 11.
Et Vid. *Frater.*
Hæredes curatorum, tutorum, ſociorum, & aliorum, *t.* 4. *l.* 1. *d. c.* 2. *à n.* 19. *&* 68. *& t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 38. ubi quomodo onerandi?
Vid. *Actio, & Hæres.*
Hoſpitalarius, vel ſimilis, ibid. *n.* 32. *d. c.* 2.
Inſtitor, factor, & præpoſitus, ibid. *à n.* 31.
Vid. *Inſtitor, Præponens, & Correſponſalis.*
Judex quando? Ibid. *n.* 55. *&* 63.
Vid. *Judex.*
Mater tutrix, vel alio modo bona filiorum adminiſtrans, ibid. *à n.* 6. *&* 87.
Vid. *Mater.*
Maritus quando? Ibid. *à n.* 15.
Vid. *Maritus.*
Mercator quando? Ibid. *n.* 53.
Vid. *Mercator.*
Minor quando? Ibid. *n.* 52.
Negotiorum geſtor, ibid. *à n.* 26.
Vid. *Negotiorum geſtor.*
Pædagogus, & præceptor, *d. t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 33. *&* 34.
Vid. *Pædagogus, & Præceptor.*
Parochus, ibid. *n.* 37.
Vid. *Parochus, & Vicarius.*
Pater tutor, vel curator filii, ſeu quilibet aſcendens, ibid. *n.* 5. *&* 8.
Vid. *Pater.*
Patruus, vel ſimilis, ibid. *à n.* 13.
Vid. *Patruus.*
Prælatus, ibid. *n.* 36.
Procurator tum ad negotia, tum ad lites, ibid. *à n.* 28.
Promittens rationes reddere, ibid. *n.* 50.
Protutor, ſeu procurator, id eſt, quaſi tutor, vel quaſi curator, *d. t.* 4. *l.* 4. *c.* 9. *n.* 30.
Vid. *Curator.*
Proviſor, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 44.
Vid. *Proviſor.*
Sequeſter, *d. t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 41.
Vid. *Sequeſtrum.*
Servus negotia domini adminiſtrans. ibid. *n.* 29.
Vid. *Emptio, & Servus.*
Socius adminiſtrans, *t.* 4. *d. l.* 1. *c.* 2. *n.* 25.
Vid. *Socius.*
Syndicum, ibid. *n.* 51.
Vid. *Syndicus.*
Theſaurarii, vel receptor, ibid. *n.* 39. 40. *&* 45.
Vid. *Theſaurarius.*
Teſtamentarius, ibid. *n.* 23. ubi de executore ſententiarum.

Vid. *Executio*, & *Teſtamentarius*.
Uſusfructuarius, *t.* 4. *l.* 1. *d. c.* 2. *n.* 49.
Vid. *Uſusfructuarius*.
Uxor quando? Ibid. *n.* 17.
Vid. *Dos*, & *Uxor*.
Nullus adminiſtrator ante finitam adminiſtrationem rationem reddere tenetur, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 61. & *t.* 4. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 5. & *t.* 3. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 8. & *t.* 4. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 12.
Jure communi ante finitam tutelam, vel curam ratio peti nequit, licèt tanquam ſuſpecto tutori curator adjunctus eſſet, & quare? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 1. & *ſeqq.* & *d. t.* 4. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 1. & *t.* 3. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 8.
Contrarium de jure noſtro Regio, ſecundum quod tutores, & curatores dativi de bienio in bienium, legitimi, & teſtamentarii de quadrienio, in quadrienium rationes reddere tenentur, ibid. *à n.* 6. & *ſeqq. d. t.* 4. *l.* 1. *c.* 6. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 24. & 25.
Et citius rationes, reddere debent, ſi de novo aliqua cauſa emergat, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 9. ubi cauſas remiſſivè referuntur.
Et quando tutor, vel curator bona minoris ſtabilia vendere intenderit, ibid. *n.* 15.
Et quando mater tutrix ad ſecundas nuptias tranſire vult, ibid. *n.* 15. & *t.* 3. *l.* 3. *c.* 10. *Per tot.*
Alios caſus Vid. *d. t.* 4. *l.* 2. *c.* 5. *Per tot.*
Et Vid. *Actio*.
Et Judex ex officio rationes petere in prædictis caſibus, & aliis tenetur, aliàs eſt in culpa, & tenetur, *t.* 4. *d. l.* 1. *c.* 6. *n.* 16. & *ſeqq.*
Ita ſocius rationem reddere tenetur ſi inimicitia, per quam ſocietas finitur, ſuperveniat, *d. t.* 4. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 20.
Licèt ante finitam adminiſtrationem ratio peti nequeat, per modum tamen balanci peti poteſt, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *à n.* 25.
Obligatus ad rationes, etiam nemine petente, petere debet, ut ab eo exigantur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 57. & *d. l. c.* 5. *n.* 2. & *c.* 6. *n.* 19. *d. t.* 4.
Et ſi certo tempore reddere tenetur, eo tranſacto, in mora eſt, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 61.
Sed apud nos tutores, & curatores rationibus ſe offerre non tenentur, ibid. *n.* 92. & *ſeqq.*
Obligatus ad rationes dominum cogere poteſt, ut rationes accipiat, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 3. ubi ratio aſſignatur, & *t.* 4. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 19. & *d. t. l.* 4. *c.* 1. *n.* 28. & *d. t. l.* 5. *c.* 1. *n.* 34. & 35.
Et per actionem ſummariam, ſi ita ad reddendas obligatus conveniri poſſet, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 1. *n.* 36.
Quomodo contra dominos nolentes rationes accipere procedatur? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 9. *à n.* 1. & *ſeqq.* & *t.* 4. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 50. & 51. ubi quod recipere, vel remittere tenetur.
An ob id tutor alimenta denegare poſſit minori nolenti rationes accipere, aut bona, vel pecuniam retinere poſſit? Ibid. *à n.* 5.
Ratio pro reddita habetur quando per eum, cui reddenda, ſtetit quo minus redderetur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 22. & *d. t. l.* 1. *c.* 2. *n.* 78.
Petitio rationis dilata poſt mortem adminiſtratoris, & illius primi hæredis injuſta præſumitur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 88.
Rationes mortuorum multis periculis expoſitæ ſunt, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 37.
Obligatus ad rationes ad ſacros ordines, nec ad beneficium admittitur, nec ad ingreſſum Religionis, & ſi de facto admittatur ad priſtinum ſtatum revocatur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 16. 17. 18. & 19.
An immunitate gaudeat? Vid. *Immunitas*.
Condemnato ad mortem ad rationes obligato, ejus executio ſuſpenditur donec rationes præſtet, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 59.
Quo in loco, & apud quem Judicem ratio reddenda eſt, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 14.
Vid. *Actio*, *Forum*, & *Juriſdictio*.
Ad rationes obligatus an citandus ſit, vel non? Vid. *Citatio*.
Ratio ab adminiſtratoribus reipublicæ in libris ſine citatione ſumitur, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 97.
Adminiſtrator, curator, vel tutor dolo, fraude, vel colluſione rationes reddere ſubterfugiens per viam multæ ad eas præſtandas cogendi ſunt, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 52.
Quomodo contra contumaces citatos non comparentes ad rationes reddendas procedendum ſit? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 1. 2. 57. 50. 52. & 53.
Quando via executiva obligatus ad rationes reddendas conveniendus ſit, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *Per tot.* & *d. t. l.* 8. *c.* 1. *n.* 2. & 3. & Vid. *Executio*, *Curator*, & *Actio*.
Obligatus ad rationes quando exceptione acceptilationis ſe defendere poſſit? Vid. *Acceptilatio*.
Quando cedendarum exceptione? Vid. *Exceptio* verſ. *Cedendarum*.
Quando conſuetudinis? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 5.
Quando diviſionis exceptione? Vid. *Exceſſio* verſ. *Diviſionis*.
Quando jus jurandi exceptione? Vid. *Juramentum*.
Quando exceptione liberationis, vel remiſſionis? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 11. & 12. & 13.
Vid. *Liberatio*, & *Remiſſio*.
Quando exceptione novationis? Vid. *Novatio*.
Quando ordinis? Vid. *Exceptio*, verſ. *Ordinis*, & *Præponens*.
Præſcriptionis? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 91. ubi de procuratore concilii.
Et Vid. *Præſcriptio*.
Quando exceptione rei judicatæ? Vid. *Exceptio rei judicatæ*.
Quando ſolutionis? Vid. *Solutio*.
Quando exceptione tranſactionis? Vid. *Tranſactio*.

Si plures administrationes sint, de quibus ratio redditur an seperatim, an conjunctim reddi debeat? *t.* 4. *l.* 4. *c.* 1. *à n.* 16. *& seqq.*
An à decreto de rationibus reddendis appellari possit? Vid. *Appellatio.*
Judex in rationibus scrupulosus esse non debet, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 67. *& t.* 4. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 36.
Cum administratore, curatore, & tutore in rationibus nimis durè agendum non est, maximè data sanguinis conjunctione, ibid. *n.* 66. *& 71. d. c.* 8. *& t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 78. *& d. t. l.* 8. *c.* 1. *n.* 37.
Ita de administratore annonæ idem dicendum est, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 12. *n.* 22.
Ita inter dominum administrationis, & hæredes administratoris, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 38.
Ita quando administratio antiqua est, & dominus in ea petenda morosus, ibid. *n.* 39.
Condemnato administratore ad reddendas rationes citatur ut intra 24. horas eas præstet, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 1.
Tutor, & curator, & alii, qui ex natura suæ obligationis in judicio factæ executivè cogi valent, absque sententia similiter ad rationes præstandas coguntur, ibid. *n.* 2. *& 3. & d. t. l.* 5. *c.* 6. *Per tot.*
Et Vid. *Executio.*
Quando administratores ultrò se offerunt, citatione opus non est, *d. t.* 4. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 3.
Scriba rationum quid facere debeat, ibid. *n.* 4.
Calculatores an summendi sint, vel non? Ibid. *à n.* 6. ubi de eorum potestate, *& t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 39. *& seqq.*
Et Vid. *Calculator.*
Si plures tutores, vel administratores sint, an unus sine aliis rationem reddere possit, & ad id conveniri? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 38. *à n.* 32.
Rationum caput inventarium est, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 2.
Unde rationes reddens libros rationum legitimè confectos edere tenetur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 62. *& d. t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 63. *& t.* 4. *l.* 8. *c.* 1. *à n.* 13. *& à n.* 46.
Quando inventarium, & libros edere non teneatur? *t.* 4. *d. l.* 1. *c.* 2. *à n.* 90. *& d. t. l.* 5. *c.* 3. *n.* 85. *& 86. & t.* 4. *l.* 8. *c.* 1. *à n.* 58.
Vid. *Editio, & Inventarium.*
Ratio ex libris alicujus societatis sine aliis expungi nequit, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 32. *& t.* 4. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 16. ubi generaliter.
Ratio in fole exhibenbenda non est, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 63.
Et quando ob non exhibitum librum juramento in litem locus sit? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 1. *à n.* 46. ubi de libris confusis intrincatis, & mutilatis, Vid. *Juramentum.*
Vid. *Editio, & Liber.*
A troitibus, & receptis ratio incipienda est, & quales sint? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 17. *&* 18. ubi de damno dato, & lucro amisso.
An sufficiat tutori, vel curatori indicare ubi bona sita sunt, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 18.
Solum de bonis in inventario, & libris scriptis, vel confessatis ratio reddi debet, salvo jure pactium, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 59. *& d. t. l.* 8. *c.* 16. *à n.* 9.
Quod servus pupilli percepit, vel ad eum pervenit, vel per ipsum stetit quo minus perveniret ad favorem tutoris in rationem venit, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 14.
An teneatur de iis, quæ ad manus non pervenerunt? *t.* 4. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 2. *& 26.*
Deinde administrator demoventibus, & semoventibus cum damno, onerandus est, ibid. *n.* 20. *& d. t. l.* 8. *c.* 16. *à n.* 9.
Deinde fructibus perceptis, vel percipiendis, ibid. *n.* 21. *& 26. d. t.* 4. *l.* 8. *c.* 1.
Et Vid. *Fructus.*
Et quid si redditus, & fructus à Judice pro alimentis taxati sint, & pupillus dicat omnes expensos non esse? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 97.
Fructus quomodo liquidandi, ibid. *à n.* 22. *d. t.* 4. *l.* 8. *c.* 1.
Vid. *Liquidatio.*
Deinde de nominibus debitorum exactis, vel non onerandus est, ibid. *à n.* 29. *& d. t. l.* 8. *c.* 16. *n.* 25. 26. *& 27.*
Et Vid. *Tutor.*
Et de non investimentis pecuniæ, ibid. *n.* 30.
Vid. *Pecunia.*
Quando de damnis, & interesse, seu usuris? Ibid. *n.* 31. *& 32.*
Vid. *Damnum, Interesse, & Usura.*
Quando de culpa onerandus sit? Ibid. *à n.* 33. *&* 44. & Vid. *Culpa.*
De gestis, & non gestis ratio sumenda est, ibid. *n.* 12.
De rebus peremptis, con[illegible]nptis, & deterioratis onerandus est, ibid. *n.* 43.
Vid. *Augmentum, & Periculum.*
Facto calculo accepti, faciendus est calculus expensi, ibid. *n.* 36. *& seqq.* & Vid. *Expensæ.*
Facto calculo quid Judex facere debeat? Ibid. *n.* 45. *& à n.* 60. *Cum seqq.* ubi an partes audiri debeat antequam rationes confirmet.
Data copia de calculatione, & ratiociniis an acceptari pro parte possit, & quando approbatio inducatur? *t.* 4. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 13.
Rationes extrajudicialiter fieri possunt, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 7. *& seqq. & d. t. l.* 6. *c.* 1. *à n.* 27. *& d. t.* 4. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 1.
Si partes rationes esse factas fateantur, sed benè factas negant terminum, Judex assignare debet, ut contra calculum dicant, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 8.
Et quando esse factas testibus probentur? Ibid. *n.* 15.

Probato calculo extrajudiciali, quibus exceptionibus partes eum impugnare poſſint? Ibid. *n.* 17. *& d. t. l.* 3. *c.* 6. *n.* 10. *& ſeqq.*
Ratio extrajudicialis quando exequi poſſit? *t.* 4. *l.* 3. *c.* 6. *a n.* 10.
Vid. *Executio.*
An à ſententia confirmante rationes judiciales, vel extrajudiciales appellatio detur? Vid. *Appellatio.*
Sententia rationes confirmans impediri poteſt, cum exceptionibus compenſationis, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 7. *Per tot.*
Et Vid. *Compenſatio.*
Erroris, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 5. *& 6. Per tot.*
Et Vid. *Error.*
Illiquidi, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 8. *Per tot.*
Vid. *Liquidatio.*
Solutionis, Vid. *Solutio.*
Tutor, curator, ſeu quicunque adminiſtrator poſt rationes diſpunctas, illud, in quo reliquati fuerint reſtituere tenentur, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 16. *n.* 1. *& ſeqq.*
Aliàs in dolo eſt, ibid. *n.* 3.
Et interim rationes non reddidiſſet cenſetur, ibid. *à n.* 5. & quare, *n.* 6. *& ſeqq. & t.* 3. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 11.
An teneatur ad uſuras, & uſurarum uſuras ſi reliquatum non reſtituat? *t.* 4. *l.* 8. *d. c.* 16. *à n.* 21. *& ſeqq.*
Res in inventario ſcriptas, quæ ſtare præſumuntur, tutor, vel alius adminiſtrator, reſtituere debet, abſque retentione, vel ulla compenſatione, *t.* 4. *l.* 8. *d. c.* 16. *n.* 9. *& ſeqq.*
Quid ſi conſumptibiles, & corruptibiles ſint? Ibid. *n.* 12. *& ſeqq.*
Inſtrumenta, & ſcripturas reſtituere tenetur, & quales in reſtitutionem veniant? Ibid. *à n.* 15. ubi alia in puncto.
Quid ſi reliquorum reſtitutio remiſſa ſit tacitè, vel expreſſè, ad tempus, vel in perpetuum, Ibid. *n.* 28.
Pro debito rationum an debitor capi poſſit? Vid. *Carcer.*
Ratio an, & quando, & quomodo revidenda? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 14. *&* 15. *Per tot.* ubi multa alia de rationibus invenies.
Ratio ſemel reddita amplius reddenda non eſt, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *à n.* 73. *& t.* 4. *l.* 3. *c.* 6. *Per tot. & d. t.* 4. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 29. *&* 30. ubi de teſtamentario, *& d. t. l.* 8. *c.* 5. *n.* 12. *&* 13. ubi de errore, *& d. t.* 4. *l.* 8. *c.* 14. *n.* 1.
Et quando repetenda à teſtamentario? *t.* 4. *d. l.* 7. *c.* 10. *n.* 29. *&* 30. *& d. t. l.* 8. *c.* 5. *n.* 12. *&* 13.
Ita data ratione uni ex præponentibus ſine colluſione amplius aliis reddere non cogitur, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 25.
Ratio quando reddita præſumatur? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 16. *n.* 18. 19. *&* 20.
Qui ad expenſas rationum teneatur? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 13. *Per tot.* & Vid. *Expenſæ.*
Adminiſtrator unius rei, quæ nec redditus, nec expenſas habet rationes reddere non tenetur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 83.
Ita quando non expedit ei cujus bona adminiſtrantur, quod inventaria, & libri rationum conficiantur, ibid. *n.* 84.
Ita nec fidejuſſor, ibid. *n.* 85.
Ita quando ceſſat cauſa, ob quam rationes introductæ fuere, ibid. *n.* 86. ubi exempla, & de matre nobili.
Ita uſusfructuarius de fructibus ad ſe pertinentibus, ibid. *n.* 88.
Ita poſſidens aliena jure antichreſeos, ibid. *n.* 89.
Ita poſſidens per ſpatium 40. annorum ſine ſolutione oneris, etiam pii, ibid. *n.* 96.
De acquiſitis per uſuras, latrocinia, & ſimilia à jure prohibita adminiſtrator quilibet rationem reddere non tenetur, ibid. *n.* 100.
Ita non tenetur hæres abſentis quando bona pleno jure acquirunt, ibid. *n.* 101.
Vid. *Abſens.*
Rationes reddere non tenetur, qui ex facto ſui adverſarii reddere nequit, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 5. *à n.* 22. ubi exempla.
Nec ille, qui ſolum pro communi commodo, & utilitate adminiſtravit pietate, vel ſimili cauſa, abſque eo quo deputatus eſſet, ibid. *n.* 25.
Ratio petenti reddi non debet, ſi petens prius eam non offerat de à ſe adminiſtratis, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 91. *& d. t. l.* 1. *c.* 5. *à n.* 17.
Vid. *Tutor*, & cætera in ſuis locis quærite.

RECEPTOR.

Receptor omnis, rationes reddere tenetur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 45. Vid. *Proviſor.*
Vid. *Theſaurarius.*

RECLAMATIO.

Reclamatio quomodo fieri poſſit, & in quibus caſibus neceſſaria ſit? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *à n.* 114.
Vid. *Ratificatio.*

RECOGNITIO.

Recognitio vim confeſſionis habet, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 8.
Vid. *Executio.*

RECONVENTIO.

In judicio rationum neceſſaria non eſt, ut petens rationes condemnetur ſi debitor appareat? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 45. *& l.* 5. *c.* 1. *n.* 38. *d. t.* 4.
Reconventio tacita reſultat ex narratione facti, ex quo quis venit, in judicium, ibid. *n.* 49. *d. t.* 4. *l.* 1. *c.* 5.
An contra tutorem agentem nomine pupilli reconventio intentari poſſit, pro eo quod ipſe tutor debet? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 100.
Reconventio, in quo differat, vel conveniat cum exceptione ne cauſæ continentiæ dividatur? *t.* 5. *l. unic. c.* 1. *n.* 27.

In

In reconventione actor Judicem recusare, vel declinare nequit, *t.* 5. *l. unic. c.* 2. *n.* 6. *&* 7. *& seqq.* ubi aliqua de reconventione, *& d. t.* 5. *c.* 6. *n.* 32.
Reconventionis judicium incidens est, ibid. *n.* 10. *d. c.* 2.
Reconventio quo tempore offerri debeat? *t.* 5. *l. unic. c.* 20. *n.* 20.
Vid. *Exceptio.*

RECURSUS.

Recursus ad coronam competit, si Judex Ecclesiasticus se intromittat in electione, seu administratione, vel in rationibus confraternitatum, sine facultate Ecclesiastica erectarum, vel in rationibus capellarum, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 41. *&* 49. *& d. l. c.* 1. *n.* 20. 21. *&* 22.
Vel quando in rationibus summendis à confraternitate domuum Misericordiarum, vel alterius loci sub protectione Regia constituti se intromittit, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 25.
Vid. *Corona, & Judex Ecclesiasticus.*

RECUSATIO.

Recusatio quid sit? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 15. *n.* 1.
Recusatio, & appellatio apari procedunt, ibid. *n.* 8
Recusatio per clausulam, *appellatione remota*, sublata non censetur, ibid. *n.* 2.
Nec per statutum appellationem tollens, ibid. *n.* 3.
Licèt generaliter tale statutum omnes exceptiones auferat, ibid. *n.* 4.
Et si statutum tollat de recusatione frivola intelligitur, ibid. *n.* 10.
Et ita intelligitur commisso Principis cum clausula, *recusatione remota*, ibid. *n.* 11.
Durum est coram Judice suspecto litigare, ibid. *n.* 6.
Judices tum ordinarii, tum delegati, tum inferiores, tum superiores, & omnes Judices recusari possunt, ibid. *à n.* 13. *& seqq.*
Item Judex duelli, ibid. *n.* 12.
Ita executor mixtus, ibid. *n.* 14.
Executor tamen merus recusari nequit, ibid. *n.* 38
Uno ex duobus Judicibus recusatus socius etiam judicare nequit, ibid. *n.* 18.
Cæcus Judex factus recusari potest, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 10.
Actor reconventus Judicem recusare nequit, *t.* 5. *l. unic. c.* 2. *n.* 7.
Recusatio antequam judicium inchoactus opponenda est, & antequam partitiones fiant, aliàs in Judicem consentire videtur, *t.* 2. *d. l.* 8. *c.* 15. *n.* 25. *&* 26. 34. *&* 35.
Quando consentire dicatur, ibid. *n.* 31.
Data tamen causa nova, vel noviter in notitiam veniens recusatio opponi potest, ibid. *n.* 27.
Etiam post conclusum in causa, ibid. *n.* 28.
Et post sententiam etiam Judicis mortui ad eam annullandam, ibid. *n.* 29. *&* 30.
Omnia post recusationem gesta ex capite attentati nulla declaranda sunt, ibid. *n.* 7.
Et quare? Ibid. *n.* 23. *&* 24.
Et etiam post appellationem, appellatione deserta, recusans nullitatem allegare potest, ibid. *n.* 16.
Et etiam quando causa recusationis probata non esset, dummodo talis esset, quæ si probaretur, legitima foret, ibid. *n.* 17.
Et licèt Judex persona valdè religiosa, & vitæ timoratæ esset, ibid. *n.* 20.
Et quando sententia ad relationem Judicis recusati lata esset, ibid. *n.* 21. *&* 22.
Quid si Judex recusatus adjunctum assumpserit? ibid. *n.* 32. 33. *&* 51.
Quid quando Judex recusationem rejicit? Ibid. *n.* 34.
Quid in Judice delegationis, vulgo, *no caso de Alçada*, ibid. *n.* 37.
Quid quando recusationem non procedere judicatum fuit? Ibid. *n.* 39.
Quid postquam terminus 45. dierum lapsus fuit, ibid. *à n.* 40. ubi an post illum recusatio judicari possit? Et quando terminus currat?
Quid in gestis antequam cautio deponatur, & qui deponere teneantur? Ibid. *à n.* 44.
Quid in gestis antequam arbitri eligantur? Ibid. *n.* 47. *& seqq.*
An Judex superior sententiam Judicis recusati confirmare possit? Ibid. *n.* 49.

REDDITUS.

Annui inter immobilia numerantur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 20. *&* 21. *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 17. *n.* 23.

REFERENS RELATUM.

Confessio, seu obligatio relativa secundum relatum attendetur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 45.
Referens non probat, nisi de relato constet, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 71.

REGNUM.

Regnum non dividitur, licèt duo uno impetu, & ingressu nascantur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 85.
Neque in tali casu Rex Regnum dividere potest, *d. l. c.* 7. *n.* 42. *&* 47.
Provinciæ tamen noviter quæsitæ à Rege dividi possunt; *d. c.* 7. *n.* 44.

REGULA.

Regulam pro se habens, intentionem fundatam habet, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 13.
Regulæ standum est, dum limitatio evidenter non apparet, ibid. *n.* 14. *& t.* 2. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 4.
A' regula receditur aliquando, ut dispositio valeat, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 85.
Propter quod, unum quodque tale, & illud magis, regula borcardica est, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 7. *n.* 76.
Sententia, vel charta divisionis à regula, quod exceptio compensationis in continenti probata impediat ejus executionem, nullo jure excipitur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 7. *n.* 4.

RELATIO.

Principi facienda per Senatum Pallatinum eſt, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 151.

RELEGATUS, INTERDICTUS.

Vid. *Exul.*

REMEDIUM.

Remedium, *L. fin. cod. de edict. Divi Adrian. tollend.* quando competat, quibus, & adverſus quos? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 35. *Cum ſeqq.* & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 28. *Per tot.*

Et Vid. *Legitima.*

Ubi, & coram quo Judice miſſio in poſſeſſionem peti debeat hujus edicti virtute? *t.* 2. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 20. *Cum ſeqq.*

An competat pro recuperanda poſſeſſione emphyteuſis? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 44. *n.* 105.

Vid. *Legitima.*

REMISSIO.

Actio tutelæ ſemel remiſſa amplius non competit, & agenti exceptio remiſſionis obſtat, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 1.

Remiſſio hujuſmodi vel in teſtamento, vel partium conventione fieri poteſt, ibid. *n.* 2.

Obligatus ad reddendas rationes, eas reddere tenetur, licèt tutor, vel curator à teſtatore à quo fuit datus in teſtamento, à tali obligatione liberetur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *à n.* 307. & *t.* 4. *d. l.* 3. *c.* 5. *n.* 3.

Ita tenetur, licèt omne, in quo condemnari contingiſſet, legatum eſſet, quo caſu ſolum de negletis, & dolo præſumpto commiſſis non tenetur, ibid. *d. t.* 4. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 4.

Hujuſmodi remiſſio minus obſtat, quo ad rationes bonorum legitimæ, ibid. *n.* 5. & *n.* 42. ubi declaratur, & an ad uſuras pupillares teneatur.

Nec dolus, & multò minus futurus, & reſtitutio reliquorum in tali remiſſione comprehenditur, ſed tantum exacta rationum redditio remiſſa cẽſetur, ibid. *n.* 6. 7. 8. 15. & *à n.* 19. & *n.* 26.

Licèt reliqua remiſſa expreſſè eſſent, quo caſu tantum de conſumptis intelligi debet, ibid. *n.* 8. & 26.

Licèt matri tutrici remiſſio facta eſſet, ibid. *n.* 27.

Niſi liberatio patris filio relicta eſſet, ibid. *n.* 26.

Remiſſio geſta ante inventarium, & adminiſtrationem decretam non comprehendit, ibid. *n.* 9.

Per verba, quod tutor, curator, vel adminiſtrator, non vexetur, ratio remiſſa non cenſetur, ſed tantum ne injuſtè moleſtetur, ibid. *n.* 10.

In præjudicium ſucceſſoris non hæredis obligatus ad rationes non liberatur, ſi teſtator dicat ſibi redditam eſſe rationem, ibid. *n.* 11.

Remiſſione non obſtante tutor propter dolum ſuſpectus poſtulari poteſt, bid. *n.* 12.

Et contra eum in litem juratur, ibid. *n.* 13.

Nullo pacto ratio remitti poteſt, ibid. *n.* 17.

Liberatus à reddenda ratione per pactum, & conventionem, adhuc eam reddere tenetur, quia ſolum ab exactiſſima, anxia, & ſtricta rationum redditione liberatus intelligitur, ibid. *n.* 14.

Et reliqua reſtituere tenetur, ibid. *n.* 14. & 15.

Ita tenetur licèt minor cum decreto Judicis tutorem liberaſſet afferens rationes ſibi redditas fuiſſe, ibid. *n.* 16.

Et ita quando minor liberavit tutorem, ibid. *n.* 18.

Nec dolus remiſſus cenſetur, ibid. *n.* 15. & *n.* 19. & *ſeqq.* & *à n.* 29.

Et Vid. *Dolus.*

Nec quando tutor antea exegit, accepit, & habuit, ibid. *n.* 23.

Nec quod teſtatoris nomine credit, ibid. *n.* 24.

Nec reſtitutio librorum, ibid. *n.* 25.

Nec culpa lata remiſſa cenſetur, ibid. *n.* 32.

Levis tamen remiſſa cenſetur, ibid. *n.* 42.

Nec ea, quæ tutor in inventario ponere omiſſit, ibid. *n.* 34.

Et ea, quæ Judex arbitratus fuerit, ibid. *n.* 28.

Nec ea, ad quæ actio reivindicationis competit, ibid. *n.* 37.

Remiſſio facta tutori ad hæredes ejus non extenditur, ibid. *n.* 33.

Remiſſio rationis non obſtat ſi obligatus poſtea pacto, vel tacitè per aliquos actus ibi aſſertos ſe ad reddendas adſtringit, ibid. *n.* 35. & 36.

Si tamen liberatio ab adulto tutori relicta fuerit in teſtamento, tutor rationem reddere non tenetur, ibid. *n.* 38.

Ita quando obligatio reddendæ rationis præſcripta fuerit, ibid. *n.* 39.

Et Vid. *Præſcriptio.*

Ita quando teſtator hæredem gravavit reſtituere tutori quidquid ipſe tutor reſtituere cogatur, & eum à redditione rationum liberare, ibid. *n.* 40.

Quo caſu dolus verus remiſſus adhuc non cenſetur, ibid. *d. n.* 40.

Ita quando remiſſio adminiſtrationem præteritam reſpicit, & expreſſè facta fuit, quo caſu tantum dolus præſumptus, & non verus remiſſus cenſetur, ibid. *n.* 41.

Ita quando omne, in quo tutor reliquatus fuerit, ligatum fuerit, maximè ſi adminiſtrator mater, patruus, aut ſocer fuerit, quo caſu etiam dolus remiſſus cenſetur, ibid. *n.* 43.

Ita quando adminiſtrator liberatus fuit cum libera facultate de fructibus diſponendi, & privatione contra hæredes in caſu moleſtiarum, ibid. *n.* 44. ubi declaratur.

Quid quando pupillus maior factus, vel dominus adminiſtrationis obligationem reddendæ rationis per donationem remiſit, ibid. *n.* 45. & 46.

Quid quando creditor debitori inſtrumentum debiti

debiti tradit, ibid. *n.* 49. *& seqq.* ubi quando duo debitores sunt.
Et quid quando conjunctio sanguinis, diuturnitas temporis, sæpe calculata ratio concurrit? Ibid. *n.* 51.
Vid. *Solutio.*
Creditor sortem recipiens, quando usuras remittere censeatur? Ibid. *n.* 47. & 48.
Vid. *Liberatio, & Renuntiatio.*
Remissio pensionis quando conductori facienda sit? Vid. *Locatio.*

RENOVATIO.

Vid. *Emphyteusis.*

RENUNTIATIO.

Renuntiatio quid sit? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 1. *& seqq.*
Renuntiationes, quæ ex consuetudine notariorum apponuntur strictè interpretari debent, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 19.
Renuntiatio lœsionis ænormissimæ de stilo notariorum apponitur, ibid. *n.* 17.
Ad quid extendatur renuntiatio facta circa juris remedia in æstimationibus, seu arbitramentis æstimatorum, partitorum, & calculatorum? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 20.
Si defunctus beneficium, *Auth. hoc si debitor cod. de solut.* renuntiet, eo ejus hæres uti nequit, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 93.
Renuntiatio defuncti hæredes lædit, quando, & quomodo remissivè? *d. t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 67.
Renuntiatio fori quomodo, & quando fieri debeat? Ibid. *n.* 71.
Privilegio unicuique competenti renunciare quis non censetur, nisi hoc expræssè declaret, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 10.
Vid. Infra.
Per actum compatibilem cum reservatione propriorum jurium renuntiatio non inducitur, ibid. *n.* 11.
Renuntiatio non arguitur nisi expræssè actum sit, vel ex actu, quo disputare contigit, necessariò inferatur, ibid. *n.* 12. & 13.
Ad incognita non extenditur, *t.* 2. *l.* 8. *n.* 35.
Beneficio, ne teneatur ultra quam facere potest renuntiare non censetur promittens solvere, ibid. *n.* 21. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 11.
Renuntiatio proprii juris indubio non censetur, ibid. *n.* 26. & *t.* 2. *l.* 8. *c.* 2. *n.* 18.
Renuntiatio proprii juris donationem sapit, ibid. *n.* 27. & *n.* 97. *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 11.
Ut renuntiationis præsumptio elidatur omnis alia summenda est interpetratio, ibid. *n.* 28. & *t.* 2. *l.* 8. *c.* 18. *n.* 23.
Ex generali, & indifinita promissione renuntiatio non concluditur, ibid. *n.* 29. *d. t.* 1 *l.* 3. *c.* 11.
Renuntiatio est strictissimi juris, ibid. *n.* 44.
Et interpetranda, ut quantum possibile fuerit, ut minus renuncianti noceat, ibid. *n.* 45.
Renuntiatio læsiva ipso jure valet, sed venit rescindenda, ibid. *n.* 46.
Unicuique est liberum favori pro se introducto renuntiare, ibid. *n.* 54.
Si renuntiatio contineat lœsionem ænormem venit rescindenda, si ænormissimam nulla declaranda, ibid. *n.* 55.
Socius, & donans an renuntiare possint privilegio, ut non teneantur ultra quam facere possunt? Ibid. *n.* 75.
Renuntiatio juris ad alium non extenditur, ibid. *n.* 113.
Renuntiare videtur juri suo non utens, cum possit, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 83.
Renuntiatio jurata non extenditur ad bona, quæ à lege filiis primi matrimonii reservantur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 47.
Privilegium in favorem matrimonii introductum ut filii per subsequens legitimentur, neque hi, neque parentes renuntiare possunt, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 20.
Filius an renuntiare possit hæreditatem paternam, vel maternam, & legitimam? Vid. *Filius, & Legitima.*
Hæres renuntiantis fideicommisso ad illud aspirare nequit, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 97.
Renuntians juribus suis fideicommisso ad se spectanti quando renuntiare videatur? ibid. *n.* 98. & 99.
Et quando fideicommisso paterno? Ibid. *n.* 100.
Et Vid. *Monachus.*
Renuntiatio ultra personas contemplatas non extenditur? Ibid. *n.* 111.
Secus si fuerit realis, & facta ab ingressis in monasterium, ibid. *n.* 112. & 113.
Fratres fideicommissum dividentes an renuntiare videantur? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 2. *n.* 9. & 16.
Remittens alteri omne jus præsens, & futurum ex testamento, vel abintestatò, vel quodcunque aliud jus, læsionem renuntiare non censetur, licèt juramentum adsit? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 34. 37. & 38.
In scientibus valet renuntiatio generalis, quanvis in individuo non fuerit facta remissio juris tum ex testamento, tum abintestatò, tum ex fideicommisso, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 41.
Quid quando datur lœsio ænormissima? Ibid. *n.* 43. & 44.
Et quando datur dolus? Ibid. *n.* 45. *Cum seqq.*
Quid quando dantur nimiæ persuasiones? Ibid. *n.* 50. *Cum seqq.*
Et quando metus? Ibid. *n.* 58.
Et quando minores sunt renunciantes? Ibid. *n.* 59.
Quid si adsit juramentum in renuntiatione? Ibid. *n.* 55. *Cum seqq.* Vid. *Læsio.*
Recusationis renuntiatio de præterito, & non de futuro fieri potest, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 15. *n.* 35. & 36.
Plura de renuntiatione invenies sub verbo *Evictio.*
Conjux an lucrata, & acquisita, matrimonio constante

tante, renuntiare possit ? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 18. & 19. & 20.

An bona lucrata, constante matrimonio, communicentur, renuntiatione facta, ante matrimonium ? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 8. *n.* 96. *Cum seqq.*

An conjux in præjudicium alterius fructus maioratus, feudi, aut emphyteusis renuntiare possit ? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 16. *n.* 60.

An conjux minor in capitulis matrimonialibus quartam ei debitam in bonis mariti, & alia renuntiare possit, & an adversus eas renuntiationes restituatur ? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 236. & 237.

Lœsio an renuntiare possit ? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 4. *à n.* 34.

Vid. *Lœsio.*

Cuilibet privilegio suo renuntiare licitum est, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 8.

Tutoris tamen, & ignotis excusationibus quis renuntiare non censetur ; ibid. *n.* 10.

Puella, seu pubes etiam post ingressum in Religionem, & ante susceptionem habitus renuntiare potest, sine solemnitatibus *Concil. Trid. t.* 4. *l.* 8. *c.* 17. *Per tot. & t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 94.

Et an authoritate curatoris, aut tutoris indigeat hujusmodi renuntians, *d. l.* 5. *c.* 7. *n.* 71. Vid. Infra.

De renuntiatione scribam hîc, *ex t.* 3. *l.* 6. *c.* 23. *Per tot.*

Non valet pactum, quod maritus non possit accusare uxorem ob adulterium futurum, quia agitur de renuntiatione publici juris, quam maritus facere non potest, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 4. *n.* 101.

Mulier renuntiare non potest privilegio à lege inducto favore dotis, *d. t. & l. c.* 5. *n.* 60.

Maritus potest pœnitere, & renuntiare uxori illud pactum lucrandæ dotis, etiam constante matrimonio, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 41. & quare, ibid. *n.* 41.

Dotem promissam ad favorem mulieris, quocunque tempore maritus remittere potest, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 14. *n.* 40. & 41, & Vid. *Dos.*

Renuntiatio per stipulationem aquilianam facta omnem spem renuntiante aufert, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 8.

Exceptio ordinis, divisionis, & cædendarum an renuntiari possit, & quando censeatur ? Vid. *Exceptio.*

Renuntiatio facta ab ingressuro in Religionem, qua forma fieri debeat ? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 17. *Per tot.*

Renuntiatio facta, non inspectis, & cognitis instrumentis, super quibus contrahitur, nulla est, ibid. *n.* 3. quod declaratur, *n.* 9. *Cum seqq.*

Quando in hujusmodi renuntiationibus lœsio considerari possit ? Ibid. *n.* 5. & 12. *Cum seqq.*

Quæ bona in hac renuntiatione veniant ? Ibid. *n.* 13. *Cum seqq.*

Legi prohibitoriæ renuntiari non potest, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 76.

Tutores, sive curatores nec renuntiare, nec remittere, aut prorogare possunt, sine debitis solemnitatibus, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 23. *n.* 1. & *d. l.* 6. *c.* 24. *à n.* 4. & *d. l. c.* 38. *n.* 36. ubi an unus ex pluribus tutoribus terminum solutionis prorogare possit ?

Et remissio debiti liquidi, etiam cum decreto Judicis minori non nocet, ibid. *n.* 2. *d. c.* 23.

Cum debitum liquidum remittere non possint, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 14. *n.* 18.

Sive per scripturam, sive per sententiam debitum liquidum fit, *d. c.* 23. *n.* 3.

Nec matri rationes remittere, ibid. *à n.* 16. *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 14.

Licèt tutores, & curatores liberam administrationem habeant, *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 23. *n.* 4.

Nec debitum illiquidum quando de facili liquidari potest, ibid. *n.* 7. & *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 85. & 86. ubi etiam de prælato.

Licèt debitum minimum sit, ibid. *n.* 8. *d. c.* 23. & *d. c.* 15. *n.* 85. & 86.

Nec jus reddimendi retractus, vel actionem renuntiare possunt, ibid. *n.* 9.

Et si tempus labi permittant, de suo solvent, ibid. *n.* 10.

Nec exceptiones tum dilatorias, tum peremptorias renuntiare possunt ? Ibid. *n.* 5. 6. & 11. & *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 14. *n.* 19.

Nec hæreditates, aut legata, *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 23. *n.* 11. & *t.* 4. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 10.

Nec pactum de retrovendendo, nec solutionem prorogare, ibid. *n.* 13. *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 23.

Nec officium renuntiare possunt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 35.

Quid si mutua remissio, seu renuntiatio esset ? Ibid. *n.* 14.

Quid quando debitum intrincatum, & illiquidum ? Ibid. *n.* 15.

Quid si probationes deficiant ? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 87.

Vel de jure minoris dubitet ? Ibid. *d. n.* 87.

Quid si renuntiatio necessaria esset ? Ibid. *n.* 16. & 17. & 22. *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 23.

Vel inopia debitoris extiterit ? Ibid. *n.* 18. & 19.

Vel quando impensa maior esset ? Ibid. *n.* 21.

An actiones uriri tutor, vel curator impedire valeat ? Ibid. *n.* 20.

An commissum renuntient canonem recipiendo ? Ibid. *n.* 23.

Quid quando tutor potestatem donandi haberet ? Ibid. *n.* 24.

An renuntiatio animo novandi fieri possint ? Ibid. *n.* 25. *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 23.

Quid si tutor de rato caveant ? ibid. *n.* 26.

Quid quando renuntiatio utilis foret ? Ibid. *n.* 28.

Aliquando dilationem debitoribus concedere possunt, ibid. *n.* 29.

Quid in remissione pro ex oneratione conscientiæ ? Ibid. *n.* 30. & *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 88.

Quid in debito usurario ? Ibid. *d. c.* 15. *d. n.* 88.

An

An injuriam, seu offensam pupillo factam renuntiare possint? Ibid. *n.* 31. *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 23.
Quid in pace facienda facere possint? Ibid. *n.* 32.
An tutores, & curatores Principum, & Illustrium renuntiare possint? Ibid. *n.* 27.
Minor 14. annis beneficio Ecclesiastico renuntiare potest, ibid. *n.* 12. *& t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 79.
Restitutionem in integrum minor renuntiare nequit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 122.
Vid. *Restitutio.*
Renuntiatio donatio est, & insinuationem requirit, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 14. *n.* 17. *& t.* 1. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 97.
Filius liberatus à patria potestate per emancipationem, an huic juri renuntiare possit, & in patriam potestatem iterum reddire? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 19. ubi etiam de liberto.
An privilegium miserabilibus personis concessum renuntiari possit? *t.* 5. *l. unic. c.* 4. *à n.* 2. ubi alia.
Vid. *Liberatio, Remissio, & Transactio.*

REPETITIO.

Datum tutori, vel curatori ad tutelam acceptandam tanquam turpiter datum repetitur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 4.
Vid. *Curator, & Tutor.*

REPLICA.

Vid. *Allegatio.*

REPRÆSENTATIO.

Quid sit repræsentatio, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 1.
Ex quibus causis repræsentatio introducta fuit? Ibid. *n.* 3. *Cum seqq.*
Divisio jure repræsentationis peti potest, ibid. *n.* 2.
Repræsentationis jure tam masculis, quam fœminis successio devolvitur, ibid. *n.* 9.
Cum gradu qualitatem sexus repræsentatio tribuit, ibid. *n.* 10. quod intelligi, *ex n.* 125. *Cum seqq.*
Descendentibus datur in infinitum tam respectu patris, quam respectu matris etiam abintestatò, ibid. *n.* 11. 12. *&* 14. *& d. t.* 2. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 50.
Et appellatione ulteriorum omnes descendentes in infinitum comprænhenduntur, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 51.
Tum ad successionem bonorum allodialium, tum etiam maioratus, & fideicommissum, *t.* 2. *l.* 4. *d. c.* 6. *n.* 13. *&* 14. *& à n.* 27.
In ordine repræsentationis est filius, seu descendens respectu ascendentium, ibid. *n.* 15.
Filius incapax an ejus patrem repræsentare possit? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 39.
In adoptivis legitimatis, emancipatis, naturalibus, spuriis, filiis speritualibus aliquando etiam datur repræsentatio, *d. t.* 2. *l.* 4. *c.* 6. *à n.* 16.
Descendentes jure repræsentationis succedunt, ascendentes verò non, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 84.
Descendens jure repræsentationis ex propria persona, & non ex persona patris succedit, *t.* 2. *l.* 4. *d. c.* 6. *n.* 21.
Inter transversales datur etiam repræsentatio usque ad filios fratrum, ibid. *n.* 25. & quando ultra, *n.* 118. *Cum seqq. & t.* 2. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 75. Vid. *Frater.*
Quando jure repræsentationis veniunt, hæreditas in stripes, & non in capita dividitur, ibid. *n.* 26. *d. t.* 2. *l.* 4. *c.* 6. datur exemplum, *n.* 35. & ad contrarium respondetur, ibid. *n.* 36.
In maioratibus datur etiam repræsentatio, ibid. *n.* 27. quod ampliatur, *à n.* 38. *Cum seqq.*
Et limitatur, *n.* 46. *Cum seqq.* & Vid. *n.* 78. 79. & 80. ubi quod nepos præfertur patruo in successione individua.
Et an detur in infinitum in successione maioratus instituti à transversali? Latè per casus distinctos disputatur, & resolvitur, jure nostro etiam attento? Ibid. *n.* 28. *& seqq. & à n.* 120. *&* 121. 122. *Cum seqq.*
In bonis individuis de sua natura repræsentatio datur, ibid. *n.* 37.
In successione Regnorum sivè deferatur jure hæreditario, sivè jure sanguinis locus est repræsentationi, ibid. *n.* 50. *&* 51.
In quibus emphyteusibus repræsentatio locum habeat? Ibid. *n.* 52. *Cum seqq.*
Quando in feudis? Ibid. *n.* 56. *&* 57. Vid. *n.* 81.
Quando in fideicommissis latè per multos casus? Ibid. *n.* 58. *Cum seqq. & n.* 122. *Cum seqq.*
Datur etiam repræsentatio quando testator consanguineos simpliciter vocat, ibid. *n.* 75.
Repræsentio non solum in successione intestati, sed etiam ex testamento locum habet, ibid. *n.* 76. *&* 77.
Si testator instituit fratres suos hæredes non datur repræsentatio ad hoc ut filii fratrum mortuorum veniant, ibid. *n.* 81. *&* 82.
Repræsentatio non habet locum nisi in casibus à jure expræssis, ibid. *n.* 83.
Indubiò contra repræsentationem judicandum, ibid. *n.* 84. quod declaratur, ibid. *n.* 85.
In linea ascendentium non datur repræsentatio, ibid. *n.* 86.
Nec in contractibus, ibid. *n.* 87. *&* 90.
Repræsentatio est privilegium, ideoque est strictissimi juris, ibid. *n.* 89.
In jure patronatus, tum Ecclesiastici, tum secularis an detur repræsentatio? Ibid. *n.* 91. *Cum seqq.*
In retractu non datur repræsentatio, ibid. *n.* 94.
Quid in bonis Regiæ coronæ? Ibid. *n.* 95. *Cum seqq.* ubi de mortuis in bello, seu ratione belli quando per gloriam vivere censeantur.
Quid in cappellaniis? Ibid. *n.* 114. *Cum seqq.*
In successione statuaria non datur repræsentatio, ibid. *n.* 117.
Conjecturæ ad excludendam repræsentationem claræ esse debent, ibid. *n.* 123.
Et quæ sufficiant? Ibid. *n.* 124.

Quando

Quando quis caret qualitatibus ab institutore requisitis repræsentare nequit, nec quando incapax, aut exclusus est, ibid. *n.* 125. *Cum seqq.*

Repræsentatio à jure transmissionis differt, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 66.

Vid. *Linea.*

RESIDUUM.

Ex eleemosinis confraternitatibus oblatis Provisori residuum debetur, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 13. *n.* 39.

Residuum quando debeatur? Ibid. *n.* 41. *&* 42. ubi etiam quando non debeatur.

Ad residuum quomodo cumulus fieri debeat? Ibid. *n.* 40.

De residuis rationum? Vid. *Ratio.*

RESISTENTIA.

An adversus Judicem sententiam nullam, aut injustam proferentem resisti possit? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 4. *n.* 6.

Judici exequenti sententiam, appellatine pendente, impune resisti potest, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 14. *n.* 24.

Officialibus petentibus salarium indebitè resistere potest, sed melius est ab hoc abstinere, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *n.* 183. *&* 184.

RESPUBLICA.

Reipublicæ tractandæ ars, artium appellatur, *R.* 1. *n.* 15.

Nullaque doctrina maior est, ibid. *n.* 14.

Reipublicæ singularis magestas accedit, tum à nobilibus gubernatur, ibid. *n.* 53.

Reipublicæ interest ut multis procreatis ex legitimo matrimonio augeatur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 27.

Vid. *Voluntas.*

Respublica per negligentiam unius anni non amittit legatum ad certamina relictum, nec ad substitutum devolvitur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 168.

Reipublicæ interest, ne quis sua re male utatur, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 63.

Quid reipublicæ intersit ex bona puerorum educatione, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 1. *Per tot. & d. l. c.* 3. *n.* 86.

Reipublicæ interest bona minorum conservari, & quare? *t.* 3. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 2.

Reipublicæ oportet quòd officiales divites sint, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 14.

RES.

Rei appellatione corpus, quantitas, & jus intelligitur, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 9. *n.* 3. & Vid. *Exceptio.*

Una res an ex pluribus causis deberi, vel acquiri possit? Ibid. *n.* 20.

Res eadem quando bis debeatur? *t.* 2. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 17.

Una eademque res diverso jure censeri nequit, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 8.

Sed diversis respectibus diverso jure censetur, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 4.

Res quando hæreditaria censeatur? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 149.

Res omnis deficili ad suam naturam revertitur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 111.

Res transit cum suo onere in quemcunque possessorem, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 149. Vid. *Hypotheca, & Onus.*

Res perit suo domino, eaque perempta debitor liberatur, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 145. *&* 146.

Vid. *Augmentum, Debitor, & Periculum.*

Et Vid. *Bona.*

RESTITUTIO.

Restitutio quid sit? *t.* 2. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 26. *& d. t. l.* 8. *c.* 12. *n.* 1. *& t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 230.

Quæ ex gratia fit, quæ ex justitia, & quæ differentia inter illas? Ibid. *à n.* 29. *d. t.* 2. *l.* 3. *c.* 2.

Per restitutionem minoribus subvenitur, quandoque maioribus ex justa causa, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 12. *n.* 2. *& t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 116.

Per restitutionem non consequitur nisi illud, quod lœsio abstulit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 230.

Et interpetranda est, ut neutra pars indebitè capietur, ibid. *n.* 231.

Quare introducta? *t.* 3. *l.* 8. *c.* 10. *n.* 4.

Restitutio concessa minoribus, quam absentibus concessa favorabilior est, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 113.

Restitutio non denegatur, nisi expressè denegata à jure inveniatur, ibid. *n.* 122. *& d. l. c.* 13. *n.* 36. *& t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 111. *&* 175. *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 133.

Indubiò potius concedenda, quam deneganda *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 112.

Licèt statum, vel lex exceptionem tollat, nullitatem, appellationem, vel aliud quemcunque remedium ordinarium, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 12. *n.* 12. *& t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 175. *&* 176.

Minor restituitur quanvis contra tutores, aut curatores regressum habeat, quod in minoris electione est, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 150. *&* 151. *& d. t. l.* 2. *c.* 11. *n.* 21. *&* 22. ubi declaratur, *& d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 53. *& seqq.* ubi de restitutione ex clausula generali.

Restitutio minoribus utriusque sexus usque ad 25. annos complectos competit ad omnes actus gestos cum authoritate tutoris, vel curatoris, tum in contractibus, tum in judiciis tum in ultimis voluntatibus, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 2. *& d. t. l.* 7. *c.* 3. *à n.* 47. *& d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 102. *& d. l. c.* 9. *n.* 15. *& seqq. & d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 9.

Adversus alienationem, si detur lœsio non solum contra primum, sed etiam adversus secundum emptorem, ad quem res pervenit, ibid. *n.* 3. *&* 4. *d. c.* 11. *t.* 3. *l.* 5. *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 49. *& n.* 136. *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *à n.* 58.

Quid si res prohibita alienari sit, & alius in hoc casu vocatus? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 249.

Licèt lœsio in damno mediocro consistat, vel in eo, quod fides de pretio habita fuit, vel quod minori vendere non expediebat, puta res maiorum, vel quando lœsio postea supervenit, ibid. *n.* 5. *& n.* 171. *&* 172. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *& d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 7. *n.* 24.

Vel

Vel ſi pretium rei venditæ perdiderit, vel malè comſumpſerit, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 50.
Vel quovis modo lædantur, *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 5. *à n.* 49.
Vel quando tempore non opportuno bona vendita ſunt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 66.
Quando minor pretium cum uſuris reſtituere minor teneatur? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 189. *&* 191.
Et melioramenta reſtituere tenetur, ibid. 191.
Adverſus emptionem etiam reſtituitur, ſi læſus ſit, quo caſu res cum fructibus, & pretium cum uſuris reſtituitur, ibid. *n.* 6. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *&* *n.* 192.
Emens molendinum, vel res malos vicinos habens, eo ipſo læſus dicitur, & reſtituitur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 39. *&* 40. *&* *d. l.* 7. *c.* 7. *n.* 24. *&* 25. ubi de malo loco, ubi res exiſtit.
Similiter adverſus locationem, & conductionem reſtituitur, ibid. *n.* 7. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 11.
Ad quod læſio in ſexta parte ſufficit, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 181.
Et contra permutationem, ibid. *n.* 8. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 11.
Et adverſus venditionem, vel emptionem neglectam, & quando? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 7. *à n.* 22.
Et contra ſocietatem, ibid. *n.* 9. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *&* *t.* 3. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 27.
Et contra emphyteuſim acceptam, vel datam, ibid. *n.* 10. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 11.
Et contra cenſum, ibid. *n.* 11. *&* *t.* 3. *l.* 6. *c.* 45. *à n.* 19.
Et contra donationem, ibid. *n.* 12. *&* *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *&* *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 59. ubi de donatione facta de conſenſu patris, *&* *t.* 3. *l.* 7. *c.* 14. *n.* 51. *&* 52. ubi de remuneratoria.
Niſi donatio propter nuptias congrua ſit, ibid. *n.* 12. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 11.
Et contra conſtitutionem dotis, ibid. *n.* 13. *&* *t.* 3. *l.* 5. *c.* 17. *n.* 74.
Licèt à tutore conſtituta ſit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 86. *&* *d. c.* 17. *n.* 74.
An adverſus renuntiationes quartæ in bonis mariti, vel in capitulis matrimonialibus factis, ibid. *n.* 236. *&* 237. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 11.
Et contra donationem propter nuptias vel promiſſionem arrharum, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 7. *n.* 93. *&* *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 14. *&* *t.* 3. *l.* 7. *c.* 14. *n.* 50. *&* 51.
Et adverſus mutuum, *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 15. *&* *t.* 3. *l.* 6. *c.* 45. *à n.* 34. *&* *ſeqq.* ubi declaratur, & limitatur.
Pecuniam tamen, & lucrum ex ea proveniens, quatenus locupletior factus eſt, reſtituere tenetur, ibid. *n.* 193. *&* 194. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. & Vid. *Mutuum.*
Adverſus commodatum, ibid. *n.* 16. *&* *t.* 4. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 23.
Adverſus depoſitum, ibid. *d. n.* 16. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 11.
Adverſus pignoris, vel hypothecam, & ejus diſtractionem, ibid. *d. n.* 16.
Et quando adverſus mandatum tum acceptum, tum datum? *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *à n.* 17.
Et quando adverſus fideijuſſionem, tum factam, tum acceptam? Ibid. *à n.* 22. *&* *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 83.
Sed debitor principalis non liberatur, ibid. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 206.
Adverſus delegationem, vel novationem reſtituitur, ibid. *n.* 25. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 11.
Et adverſus acceptilationem, ibid. *d. n.* 25.
Sed debitori quoque actio reſtituenda eſt, ibid. *n.* 196.
Et adverſus liberationem, ibid. *d. n.* 25. *&* *t.* 4. *l.* 3. *c.* 6. *à n.* 50.
Et adverſus ſtipulationem, ibid. *d. n.* 25. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 11.
Et adverſus contractum literarum, ibid. *d. n.* 25.
Adverſus adoptionem de ſe, vel à ſe factam, ibid. *n.* 26. *&* 105. ubi de arrogatione.
Ita contra emancipationem, ibid. *d. n.* 26.
Et quando adverſus ſolutionem ſibi, vel à ſe factam, vel à tutore, & curatore? *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *à n.* 27. *&* *t.* 3. *l.* 6. *c.* 22. *n.* 19. *&* *ſeqq.*
Si in ſolutum prædium dederit, & reſtituatur, prædium unà cum fructibus reſtituendum eſt, vel cum uſuris compenſandum ſi ex debito uſuræ debentur, ibid. *n.* 205. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 11.
Et adverſus tranſactionem, etiam ſententia confirmatam licèt juramentum interveniat, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 12. *&* *ſeqq.* *&* *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 62. *&* *ſeqq.* *&* *n.* 195. ubi quod adverſarius etiam reſtituendus eſt, *&* *t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 23. *&* 24. *&* *à n.* 70. *&* *n.* 97.
Niſi tranſactio ſit ſuper pacem ob delictum, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 184. Vid. *Tranſactio.*
An adverſus tranſactionem non acceptatam? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 39.
Etiam quando minor poſt pubertatem declarat ſe contractui ſtare, vel è contra, reſtituitur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 8.
Minor etiam reſtituitur adverſus quaſi contractus, *t.* 3. *l.* 5. *d. c.* 11. *n.* 36. ubi quaſi contractus referuntur.
Adverſus hæreditatis additionem etiam reſtituitur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *à n.* 19. *&* *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 84. *&* *t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 131. ubi declaratur, *&* *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 84. *&* *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 31. *à n.* 10. ubi multa?
Licèt Doctor ſit, ibid. *n.* 10. *d. t.* 1. *l.* 2. *c.* 11.
Licèt poſt 25. annum complectum hæreditas non ſolvendo appareat, ibid. *n.* 27.
Et licèt maior factus ratificaſſet, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 18.
Et licèt pater, tutor, aut curator hæreditatem nomine pupilli adeant, vel repudient, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 55. *&* 56.
Quid minor pro læſione probare debeat adverſus additionem reſtitutionem petens, *d. t.* 1. *l.* 2. *d. c.* 11. *n.* 19.

Ad quam reſtitutionem petendam creditores citare debet, ibid. *n.* 20.

Licèt minor recurſus adverſus tutores habeat, etiam adverſus additionem reſtituitur, ibid. *n.* 21.

Sed omne quod ex hæreditate ad eum pervenit ſi locupletior factus fuit reſtituere tenetur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 203.

An ſolutiones factæ, libertates datæ, vel alia geſta revocentur? Ibid. *n.* 204.

Uxor non conficiens inventarium, repudiato contractu, ante nuptiale an adverſus hæreditatem reſtitui poſſit? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 1. 2. 16. 19. 23. 26. & 32.

Adverſus repudiationem hæreditatis minor reſtituitur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 116. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 84. & *à n.* 199. ubi alia inpuncto, & an ſervus libertactus libereſſe deſinet?

Et adverſus renuntiationes hæreditatis, legati, ſeu fideicommiſſi, niſi fideicommiſſo, reciproco, unà cum fratribus renuntiatum fuerit, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 11. *Per tot.* & *d. t.* 2. *l.* 8. *c.* 18. *n.* 82. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 91.

Et adverſus agnitionem, vel non agnitionem poſſeſſionum bonorum, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 85.

Et adverſus reſtitutionem hæreditatis acceptæ ex Trebellianica, vel è contra, ibid. *n.* 86.

Et contra repudiationem, vel optionem, & electionem legati, ibid. *n.* 87. 93. & 94.

Et adverſus legatum ſub conditione factum, repudiatum eveniente conditione, ibid. *n.* 88.

Et adverſus electionem quærellæ inofficioſi teſtamenti, ibid. *n.* 92.

Et adverſus alienationem relictorum ſub amiſſionis pœna, ibid. *n.* 89.

An adverſus conditionem, modum, & præceptum teſtatoris non ſervatum minor reſtituatur? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *à n.* 112. & *à n.* 194. ubi plures caſus dantur, & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 32. *n.* 3.

Minor ſi non emancipetur intra tempus à matre hac conditione eum inſtituente, reſtituitur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 113.

Minor ſi facto ſuo indignus fiat, reſtituitur, ibid. *n.* 117.

Et ſemper impeditus dicitur, ibid. *n.* 118.

Minor contra præceptum teſtatoris reſtituitur quando illud ſine dolo neglexit, vel impugnavit, ibid. *à n.* 169. ubi quando minor dolo prædicta facere cenſeatur.

Quando nubens contra præceptum teſtatoris reſtituatur, vel non? Ibid. *à n.* 131. & *à n.* 148.

Minor prudens, & ſagax adverſus teſtatoris præceptum ab eo impugnatum, vel neglectum non reſtituitur, ibid. *n.* 178.

Ceſſante tamen prudentia, vel ſcientia, ſeu data ignorantia, vel ſimplicitate reſtituitur, ibid. *n.* 146. 180. 181. 182. & 183.

Adverſus conſenſum in Judicem ſuſpectum datum, vel contra ſuſpicionem non allegatam à ſe, vel à tutore, ſeu curatore reſtituitur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 37.

Et Senatorum etiam in expeditione exiſtentem recuſare poteſt, ibid. *n.* 38.

Adverſus ceſſionem actionis reſtituitur, ibid. *n.* 39

Et adverſus ſententiam in qua pro confeſſo habetur, quia citatus comparere noluit, ibid. *n.* 40.

Et quando contra contumaciam? Ibid. *n.* 41 & *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 186. ubi de ficta contumacia.

Adverſus præſcriptionem actionis læſionis, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 4. *n.* 66.

Adverſus electionem unius actionis, & omiſſionē alterius reſtituitur, ibid. *n.* 42. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 11.

Adverſus præſcriptionem actionis tutelæ, ſeu hypothecariæ, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 6. 11. & 12.

An ad agendum poſt annum in recuperandæ remedio? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 135.

Et adverſus libellum male conceptum abſque expenſarum refuſione, quod tutori, ſeu curatori non permittitur, ibid. *n.* 43. & 44. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 11.

Adverſus omiſſionem exceptionis declinatoriæ, & quando? Ibid. 45. & 46.

Vel aliarum exceptionum tum dilatoriarum, tum peremptoriarum, ibid. *à n.* 47. ubi exceptiones referuntur.

Et contra non oppoſitam reconventionem, ibid. *n.* 50.

Adverſus omiſſam litis conteſtationem, ibid. *n.* 51

Adverſus malè conceptas, vel propoſitas poſitiones, & articulos in ſui præjudicium, ibid. *n.* 52.

Adverſus reſponſionem male factam articulis in civilibus, poſitionibus, in criminalibus, ibid. *n.* 53.

Adverſus non data interrogatoria, ibid. *n.* 54.

Adverſus rogationem factam perperam in judicio, ibid. *n.* 55.

Adverſus omiſſam contrarietatem, vel alios articulos, ibid. *n.* 56.

Et quomodo adverſus dilationes? Ibid. *n.* 56.

Et adverſus confeſſionem judicialem in articulis vel per terminum etiam cum aſſiſtentia curatoris, ibid. *n.* 57.

Adverſus confeſſionem factam, vel omiſſam in poſitionibus, ibid. *n.* 58.

Adverſus delationem juramenti, adverſario temerè delati, ibid. *n.* 59. & *t.* 4. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 94.

Et quando adverſus juramentum minori delatum? ibid. *n.* 60. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. & *t.* 4. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 94. & *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 117.

Veniens ad aſſiſtendum ſive actori, ſive reo adverſus antea geſta non reſtituitur, niſi poſt ſententiam veniat, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 233.

Adverſus probationem omiſſam tum in civilibus, tum in criminalibus, ibid. *n.* 65. & *ſeqq.* & *n.* 71.

n. 71. & 74. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. & *n.* 182. ubi de via ſummaria decem dierum, & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 132. ubi declaratur.
Etiam poſt ſententias publicatas, ibid. *n.* 71.
Quæ quidem reſtitutio adverſario prodeſt, & eo invito minor renuntiare nequit, ibid. *n.* 66. & *ſeqq.*
Sed non reſtituitur adverſus probationes omiſſas à procuratore per ſe cum juramento conſtituto, ibid. *n.* 238.
Et adverſus lapſum tempus ad opponendum contra teſtes, ibid. *n.* 22.
Adverſus recognitionem ſcripturæ abſque authoritate tutoris factam, ibid. *n.* 73.
Et adverſus allegationis de jure ommiſſionem, ibid. *n.* 74. & 75.
Et quando non probat, quod ſibi utile eſt, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 81.
Et adverſus ſententiam in rem judicatam, tranſactam, ſive definitivam, ſive interlocutoriam à quocunque Judice prolata, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 12. *n.* 17. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. 76. & *t.* 4. *l.* 3. *c.* 9. *n.* 49. & *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 85.
Etiam ex inſtrumentis de novo repertis, *t.* 3. *d. l.* 5. *c.* 11. *n.* 95.
Et adverſus à Principe latam ſententiam, *d. t.* 2. *l.* 8. *c.* 12. *n.* 15.
Et contractus ſententias conformes, ibid. *n.* 14. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 130. ubi declaratur.
Licèt ſententia prolata ſit in maioritatis tempore, ex proceſſu tempore minoritatis fabricato, ibid. *n.* 19. & 20. & *t.* 2. *l.* 8. *c.* 12. & *t.* 1. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 35. & 36.
Et adverſus ſententiam diviſionum, ibid. *n.* 3. & 4. & à *n.* 7. *d. t.* 2. *l.* 8. *c.* 12. ubi ad contraria reſpondetur.
Ad quod ſufficit ſi nomina debitorum minori adjudicentur, pro quibus litigare neceſſè habeat, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 77.
Vel ex lœſione æſtimationis, ibid. *n.* 78.
Adverſus ſententiam latam contra patrem etiam ex inſtrumentis, denuò repertis reſtitutio non datur, ibid. *n.* 239.
Nec adverſus ſententiam latam in ſummariſſimo poſſeſſorio, ibid. *n.* 240.
Reſtitutio executionem ſententiæ ſuſpendit, *t.* 2. *d. l.* 8. *c.* 12. *n.* 5. & 13. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 83. & *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 127.
Licèt executio petatur tempore maioritatis dummodo minor intra quadrienium ſit, ibid. *n.* 20. *d. t.* 2. *l.* 8. *c.* 12.
Et quando contra hæredes minorum exequetur, ibid. *n.* 18. *in fin.*
Sententiæ verò Principis executio non ſuſpenditur, ibid. *n.* 16.
Ita quando reſtitutio malitioſè petitur, ibid. *n.* 21.
Quando malitioſè reſtitutio peti dicatur? Ibid. *n.* 22.
Ita dum impedimenta reſtitutionis non recipiuntur, ibid. *n.* 25.
Ita quando reſtitutio evidens non eſt, ſed altiorem indaginem requirit, ibid. *n.* 26. & 27.
Ita quando a marito reſpectu uxoris ſuæ reſtitutio petitur, ibid. *n.* 28.
Vid. Infra.
Ita quando lœſio, & minoritas non probatur, ibid. *n.* 30. & 31.
Vid. Infra.
Ita quando minor maior factus ratificavit, ibid. *n.* 32. & *ſeqq.* ubi declaratur, & alia, & in puncto, & Vid. *Ratificatio.*
Diviſio irritè facta per minorem de novo facta cenſetur, quando poſt ætatem maiorem longo tempore bona poſſidendo tacuit niſi intra quadrienium reſtitutionem petat, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 18. & 19.
Ita reſpectu minoris veniam ætatis impetrantis, ibid. *n.* 35. Vid. Infra.
Ita quando minor ſe maiorem fingit, ibid. *n.* 36. & 37. ubi declaratur, & Vid. Infra.
Ita reſpectu minoris doctoris, vel advocati, ibid. *n.* 38. & Vid. *Doctor.*
Ita minoris reſpectu, qui cum fratribus bona diviſit, & maior factus in diviſione percipiendo rei fructus perſeveravit, ibid. *n.* 39.
Vel quando maior factus fratre, vel cohæredes ad obſervantiam diviſiones coegit, ibid. *n.* 40.
Quid ſi reſtitutio poſt executionem peractam petatur? Ibid. *n.* 29. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 197.
Quid ſi ſententia plura capitula contineat, & in omnibus non lædatur? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 198.
Quando minor appellare non poteſt, reſtitutionem petere valet, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 72. & *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 18. *n.* 38. & 39.
Adverſus appellationem omiſſam minor lœſus reſtituitur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 79.
Et adverſus appellationem non ſequutam, & lapſus fatalium, ibid. *n.* 80. & 81.
Et adverſus peremptionem inſtantiæ, ibid. *n.* 82. ubi quandiu inſtantia perimatur?
Adverſus inſtantiam lapſam in cauſa appellationis ad concilium civitatis interpoſitæ non reſtituitur, ibid. *n.* 235.
Et ad alegandam reviſionem poſt duos menſes, reſtituitur, ibid. *n.* 96.
Ad alleganda impedimenta in executione poſt ſex dierum ſpatium, ibid. *n.* 98.
Et ad opponenda ſecunda impedimenta in Cancellaria, ibid. *n.* 99.
Licèt impedimenta prima ex reſtitutione addidiſſet, *n.* 148.
Et minor aſſiſtens in Cancellaria per reſtitutionem exceptiones infringentes ſententiam allegare poteſt, quod pars principalis nequit, ibid. *n.* 100.
Minor etiam adverſus ſubhaſtationem reſtituitur,

ad quod lœsio in sexta parte sufficit, *t. 3. l. 7. n. 46.*
Vid. *Subhastatio.*
Minor adversus confessiones factas à tutore, vel curatore restituitur, *t. 3. l. 6. c. 6. n. 8.*
Et adversus promissionem cum juramento factam, *t. 1. l. 3. c. 11. n. 109.*
Et adversus legis præcepta, *t. 1. l. 4. c. 7. n. 119.*
Et adversus commissum ob non solutum vectigal, *t. 1. l. 4. c. 7. n. 123. & t. 3. l. 5. c. 11. n. 106. & t. 3. l. 7. c. 12. n. 10. & seqq.*
Nisi emphyteusis à maiore accepta sit, *d. t. 3. l. 5. c. 11. n. 155.*
Adversus non petitam renovationem, & investituram, *t. 3. l. 5. c. 11. n. 109. & t. 3. l. 7. c. 12. à n. 10.*
An adversus commissum remissum? *t. 3. l. 7. c. 12. n. 9.*
Adversus clausulam depositariam à se, vel tutore, aut curatore positam, *t. 3. d. l. 5. c. 11. n. 97.*
Adversus lapsum tempus conventionale, vel legale, ibid. *n. 101.*
Adversus lapsum temporis ad retrahendam præstiti, ibid. *n. 102.*
Et adversus lapsum temporis ad objiciendam exceptionem non numeratæ pecuniæ, vel dotis. ibid. *n. 103.*
Adversus pactum addictionis in diem, vel siquis licitatus fuerit, ibid. *n. 104.*
Adversus non servatum pactum non implectam conditionem, vel non factum opus, ibid. *n. 108.*
An adversus inventarium omissum, & an cæteris cohæredibus proficiat? *t. 1. l. 2. c. 11. n. 125. & seqq. & d. l. c. 12. n. 108. & t. 3. l. 7. c. 16. n. 12.*
An, & quando adversus alios terminos tum legales, judiciales, tum conventionales? *t. 3. l. 7. c. 16. à n. 9.* ubi alia multa de restitutione.
An adversus præsumptionem juris, & jure restituatur? *t. 1. l. 3. c. 5. n. 15. & t. 3. l. 5. c. 11. n. 107.*
Et adversus omnia gesta tempore minoris ætatis, nisi ratum habeant, *t. 3. l. 7. c. 3. n. 62.*
Et adversus præscriptionem complectam, dum in utero erant, ibid. *n. 65.*
Adversus præscriptionem, *t. 3. l. 5. c. 11. n. 64. & t. 3. l. 7. c. 16. à n. 18.*
Vid. *Præscriptio.*
Et adversus compromissum ibid. *n. 61. d. t. 3. l. 5. c. 11. & t. 3. l. 5. c. 5. n. 82.*
Minor lœsus restituitur, sive lœsus sit ob suam facilitatem, vel negligentiam tantum, sive ob dolum, vel caliditatem adversarii sui, etiam nulla collusione interveniente, *t. 3. l. 5. c. 11. n. 117. & 118. & d. t. l. 7. c. 3. n. 50. & 51.*
Sive in omittendo, sive in comittendo lædantur, *d. t. 3. l. 7. c. 3. n. 52.*
Non solum propter damnum, sed etiam propter lucrum, ibid. *n. 53.*
Etiam si dolus adversarii non probetur, dummodo captos esse ostendant, ibid. *n. 54.*
Sive minores, patres familias, sive filiifamilias sint, ibid. *n. 60.*
Sive sint industrioſi, sive non, ibid. *n. 63.*
Sive juris periti sint, vel non, ibid. *n. 64. & t. 2. l. 8. c. 12. n. 38.*
Quanvis prudens, & sagax, *t. 1. l. 4. c. 7. n. 187.*
Ad concedendam restitutionem ignorantia, vel imprudentia sufficit, & quælibet causa etiam fatua, & bestialis, ibid. *n. 192. & 196.*
Ignorantia datur, quoties scientia non probatur, ibid. *n. 188.*
Et imprudentia usque ad 25. annos præsumitur, ibid. *n. 190.*
Imo data ignorantia restitutio ex clausula generali sufficit, ibid. *n. 193.*
An, & quando minor adversus dolum verum, præsumptum, vel delictum restituatur, vel non? *t. 1. l. 1. c. 9. n. 89. & t. 1. l. 4. c. 7. n. 121. 128. 184. 185. 187. & 188. & t. 3. l. 5. c. 11. n. 110. & 181. & n. 213. & 214. & d. t. 3. l. 7. c. 3. n. 84. & seqq.*
Quando in processu criminali, in quo accusat, vel accusatur, minor restituatur? *t. 3. l. 5. c. 11. n. 181. & n. 187. & n. 24.*
Minor adversus concordiam omissam restituitur, ibid. *n. 185.*
Minor curatore carens, & contrahens etiam restituitur, *t. 3. l. 4. c. 3. n. 107. & d. t. 3. l. 5. c. 7. n. 46.*
Quid si cum juramento se obligavit, aut restitutionis beneficium renuntiavit? Ibid. *n. 89. 47. & 48. d. t. 3. l. 5. c. 7.*
Minor adversus pacem validè constitutam non ristituitur, *t. 3. l. 6. c. 25. n. 7.*
Minor adversus veniam ætatis impetractam restitui potest, *t. 3. l. 4. c. 3. n. 107.*
An habentibus ætatis veniam, vel minoribus uxoratis restitutio denegetur, & quid proficiat. *t. 2. l. 8. c. 2. n. 28. 35. & t. 3. l. 4. c. 4. n. 20. & seqq. & t. 1. l. 3. c. 5. n. 37. & t. 3. l. 5. c. 11. n. 127. & 128. & d. l. c. 9. & d. t. 3. l. 8. c. 8. Per tot. & d. t. 3. l. 7. c. 3. n. 104. & seqq. & n. 160. & t. 3. l. 5. c. 9. n. 17.*
Vid. *Mulier.*
Matri minori ob non petitum tutorem restitutio conceditur, *t. 3. l. 3. c. 8. n. 4. & d. l. c. 9. n. 22. & d. l. c. 10. n. 18.*
An restitutio concessa uxori marito proficiat, vel è contra, *t. 1. l. 2. c. 12. n. 108. & 109.*
Restitutio minoribus concessa ad hæredes transit, & consortibus prodest, *t. 2. l. 8. c. 12. n. 18. & t. 3. l. 5. c. 11. n. 114. & à n. 161. & n. 227. & 228.* ubi declaratur, & de socio agitur.
Patri administranti filiorum bona restitutio conceditur, sicut, filio ipsi, *t. 3. l. 2. c. 1. n. 59. & 79.*
Fidejussoribus minorum non datur restitutio, nisi

si adversarii dolo fidejussor interceſſiſſet, vel niſi damnum creditori non ſequatur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 159. *&* 160.
Ei, cujus negotium minor geſſit, non datur, ibid. *n.* 163.
Niſi minor ei beneficium reſtitutionis cedere poſſit, ibid. *n.* 164. ubi declaratur, & quod reſtitutio vendi poſſit; *&* *n.* 248.
Reſtitutio concedenda non eſt, niſi petatur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 141.
Quibus clauſulis petita cenſeatur, vel non? Ibid. *n.* 142. *& ſeqq.*
A' quo peti poſſit? Ibid. *n.* 118. 119. 144. *&* 145. *& t.* 5. *l. unic. c.* 17. *Per tot.*
Reſtitutio denegatur, ſi minor maior factus eam renuntiaverit, ibid. *n.* 120. *&* 121. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 11.
Quid quando in minori ætate renuntiavit, cum juramento, vel ſine illo? Ibid. *n.* 122. *&* 123. *&* 245.
Quando ſuper jure quærendo reſtitutioni renuntiavit, reſtitutio denegatur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 125.
Nec quando actus nullus eſt reſtitutio datur, ibid. *n.* 124. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 129.
Et quando remedium ordinarium ſubeſt, ibid. *n.* 125. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 11.
Niſi reſtitutio pinguior ſit, ibid. *d. n.* 125.
Nec quando læſionis actio intentavit, ibid. *n.* 252.
Nec quando appellari, vel ſupplicari poſſit, ibid. *n.* 126.
Niſi reſtitutionis remedium pinguius ſit, ibid. *d. n.* 126.
Quando alterum remedium reſtitutionem tollat? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *à* 117.
Minor ætas probanda eſt, ut reſtitutio detur, ibid. *n.* 216. *&* 217. ubi quomodo probetur? *&* *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *à n.* 150. & Vid. *Ætas.*
Reſtitutio denegatur ſi læſio non adſit, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 12. *n.* 30. *& t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 218. 219. *&* 220. ubi declaratur, *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *à n.* 150. quæ læſio ſufficiat, & quo tempore intervenire debet.
Licèt aliquando ſufficiat eam allegare, ibid. *n.* 31. *d. t.* 2. *l.* 8. *c.* 12. *& d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 152.
Ita non comperit quando læſio caſu furtuito contingit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 128.
Ita quando læſio verſatur adeſſe, vel non eſſe, ibid. *n.* 129. ubi de reciproca renuntiatione, *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 126. *&* 127. ubi declaratur.
Et quotieſcunque lucrum, & damnum contingibilia ſunt, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 5. *à n.* 14.
Nec contra votum reſtituitur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 18. *n.* 9.
Nec quando minor falci mendacio ſe maiorem dixit, ut alium contrahendum ſecum inducat, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 130. *& d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 92.
Et maximè ſub juramento ſe maiorem dicens, ibid. *n.* 131. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *& n.* 133. *& d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 97. *& ſeqq.*
Secus ſi cum adverſarii dolo, ibid. *n.* 132. *& d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 95.
Vel niſi per errorem minor hoc faciat, *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 93.
Vel quando contrahens cum minore; hunc minorem eſſe ſciat, ibid. *n.* 94.
Vel ſi uſtriuſque dolus concurrat, ibid. *n.* 96.
Quid ſi minor non corporaliter, ſed verbotenus juraverit ſe maiorem eſſe, *t.* 3. *l.* 5. *d. c.* 11. *n.* 134.
Nec contra juramentum, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 97. *&* 98. *&* 99. ubi declaratur.
Nec quando maior factus raptum habuit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 135. *&* *n.* 136. ubi quando ratificaſſe cenſeatur? *&* *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 113. *& d. l. c.* 2. *n.* 98. *& ſeqq.*
Niſi adverſarii dolo ad ratificandum inductus ſit, *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 137.
Minori edificanti poſt renuntiationem factam reſtitutio denegatur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 138.
Niſi reſtitutio petat adverſus non præſtitam cautionem ad hoc, ut demolitio non fiat, ibid. *n.* 139.
Reſtitutio ex læſione orta ex contractu, vel judicio, aut alio quocunque actu geſto ab alio, cujus hæres fuit, vel alio titulo ſuccedit, denegatur, ibid. *n.* 140.
Niſi læſio tractum ſucceſſivum habeat, ibid. *d. n.* 140.
Adverſus geſta per procuratorem hæreditatis jacentis reſtitutio denegatur, ibid. *n.* 154.
Nec ex læſione contractus à patre facti licèt ſolutionis tempus in minoris ætatis tempus, patre mortuo, incidat, ibid. *n.* 156.
Minor an reſtituatur ratione damni ex affectione, quam in re habet? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 171. *&* 172.
Adverſus culpam, ſeu moram tutores in materia juris patronatus minor non reſtituitur, ibid. *n.* 173.
Nec quando unà cum patronis indignum præſentat, ibid. *n.* 174.
Minori patrem roganti, ut potius ſororem, quam ipſum ad emphyteuſim nominet, reſtitutio denegatur, ibid. *n.* 177.
Niſi minor jam à patre nominatus eſſet, ibid. *n.* 178.
Vel niſi minor emphyteuſim habens ad eam in vita nominavit, etiam cum reſervatione uſusfructus, ibid. *d. n.* 178.
In beneficialibus ſi alteri collatio facta ſit, non reſtituitur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 137.
Nec reſtituitur adverſus beneficii curati reſignationem, ibid. *n.* 179. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 11.
Secus ſi beneficium curatum non eſſet, ibid. *d. n.* 179.

Nec adverſus teſtamentum reſtituitur, ibid. *n.* 180.
Nec adverſus tutelam acceptam doloſè, ibid. *n.* 183.
Si actus cæptus in minori ætate, in maiori tamen perfectus ſit abſque dependentia ejus, quo in minori ætate actum fuit, minor non reſtituitur, ibid. *n.* 186.
Minori mercatori an competat? Ibid. *n.* 188. *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 134. *& t.* 5. *l. unic. c.* 2. *n.* 54.
Adverſus reſtitutionem fideicommiſſi reſtitutio non datur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 188. *& n.* 208. ubi declaratur.
Nec adverſus legatorum ſolutionem ex teſtamento imperfecto relictorum, ibid. *d. n.* 188.
Nec adverſus reſtitutionem falſidiæ non deductæ, ibid. *d. n.* 188.
Nec adverſus unam expluribus rebus ſimul venditis, ibid. *d. n.* 188.
Nec adverſus Regni conſuetudinem, ibid. *d. n.* 188. *&* 250.
Nec contra legum ſtatuta, ibid. *n.* 250.
Nec adverſus tempus conventionale, ibid. *n.* 188.
Vid. *Supra.*
Nec adverſus ea, quæ juris rigorem concernunt, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 50.
Nec adverſus caſum furtuitum, veluti ſi prudenter, & circunſpectè negotia ſua inſtituerit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 207. *& d. t. l.* 7. *c.* 3. *n.* 107. *&* 108.
Niſi mala ab adverſario damni cauſa oſtendatur, *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 109.
Adverſus ſponſalia, & matrimonia, licèt non conſumata non reſtituitur minor, ibid. *n.* 100. *& d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 209.
Adverſus tamen ſponſalia de futuro, & adverſus acta proceſſus judiciarii, & ſententiam matrimonialem reſtituitur, *t.* 3. *l.* 5. *d. c.* 11. *n.* 210. *& d. l. c.* 8. *n.* 82,
In ſpiritualibus non reſtituitur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 100. *& t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 212. *& d. l. c.* 8. *n.* 79. *&* 80.
Sed ſi læſus fuerit in proceſſu, ſeu actibus judicialibus a reſtitutione non excluditur, *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 80.
Nec adverſus ingreſſum, & profeſſionem in Religione, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 211.
Niſi dolo, vel metu gravi inductus ſit, ibid. *d. n.* 211.
Nec adverſus donationes, ſeu renuntiationes bonorum factas ob ingreſſum Religionis, licèt læſio enormiſſima detur, ibid. *n.* 244. *& t.* 2. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 87.
Minor approbatus ad publicum officium, ſeu publicam artem, veluti tabelio, & Judex, non reſtituitur adverſus ea, quæ ad officium ſeu artem ſpectant, ibid. *n.* 215. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 11.
Nec adverſus executionem pacti, ibid. *n.* 241.
Nec adverſus alienationem rei emphyteuticæ, ſi requiſitus intra tempus ſtatutum illam emere neglexerit, ibid. *n.* 242.
Nec adverſus pœnam impoſitam cedentibus potentioribus, ibid. *n.* 243.
Nec adverſus pactum, aut contractum, ſeu renuntiationem de jure quærendo de futuro, ibid. *n.* 246.
Nec adverſus gravamen legitimæ ejus conſenſu impoſitum, ut maioratus fieret, ibid. *n.* 234.
Contra, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 31. *n.* 17.
Nec quando ſe ad participandum pretium vendidit, ibid. *n.* 251. ubi contrarium.
Quid quando gabellam fraudat, aut frumentum contra ſtatutum extrahit? Ibid. *n.* 253.
Minor pro parte reſtitui volens non auditur, ibid. *n.* 232.
Minor ſervus non reſtituitur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 67.
Niſi captus, vel læſus fuerit, cui fideicommiſſaria libertas debebatur, ibid. *n.* 68.
Vel niſi à domino inſtitutus damnoſam hæreditatem adeat, ibid. *n.* 69.
Vel niſi minor poſtquam geſſiſſet, in ſervitutem redactus eſſet, ibid. *n.* 70.
Filius minor in rem patris, vel ejus juſſu contrahens non reſtituitur, ibid. *n.* 71.
Niſi filio acquiratur, ibid. *n.* 72.
Vel ſi fidejubeat pro extraneo, ibid. *n.* 73.
Vel lædetur in legato, quod ejus perſonæ cohæret, ibid. *n.* 74.
Vel circa peculium caſtrenſe læſus ſit, ibid. *n.* 75.
Contrarium, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 77.
Vel quando ipſe filius pro contractu ex juſſu patris facto proprio nomine conveniatur, ibid. *n.* 76. *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 76.
Si minor non ſuo, ſed nomine alieno contraxit, puta procuratorio, non reſtituitur, ibid. *n.* 77.
Niſi minor damnum paſſurus ſit, ibid. *n.* 78.
Vel niſi ſponte negotiis intervenit, ibid. *n.* 79.
Vel quando pro alio interceſſerit, ibid. *n.* 80.
Vel niſi dominus mandans minor, procurator autem maior, ibid. *n.* 81.
Si contractus cum minore factus inciderit in tempus, quo maior efficitur, reſtitutio non datur, ibid. *n.* 82.
Niſi hoc dolo adverſarii factum ſit, ibid. *n.* 83.
Contra libertatem ſemel datam, vel manumiſſionem reſtitutio non datur, ibid. *n.* 101.
Niſi Princeps ex magna cauſa minorem reſtituendum decreverit, ibid. *n.* 102.
Vel niſi ante 20. annos, cauſa non cognita, fuerit, ibid. *d. n.* 102.
Contra venditionem pignoris à creditore, vel Judice factam reſtitutio ceſſat, ibid. *n.* 103.
Niſi magno detrimento afficiatur, ibid. *d. n.* 103.
Minor adverſus factum non reſtituitur, ibid. *n.* 110.
Nec quando juri communi uſus eſt, ibid. *n.* 110. *&* 112.

& 112. ubi quod non capitur, qui jure publico uſus eſt.
Nec contra præſcriptionem reddibitoriæ, & quanto minoris, contra trienalis inſtantiæ curſum, contra tempus inventarii conficiendi, contra tempus, cujus initii memoria non eſtat, contra æquitatem, contra jus naturale, vel quaſi extra tempus ſtatuti, ſi ſtatuto, ætas abbrevietur, ibid. *n.* 122.
Nec quando agit de lucro captando cum alterius damno, aut injuria, ibid. *n.* 123.
Nec contra impedimentum, quod removeri poterat, ibid. *n.* 124.
Nec adverſus actus cum Principe, ejus vè authoritate geſtos, ibid. *n.* 128.
Nec contra jus alteri acquiſitum, ibid. *n.* 131.
Nec contra pactum reſolutivum juratum, ibid. *d. n.* 131.
An reſtitutio contra parentes, & patronos detur, vel non? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 157. & 158.
Et quando adverſus minorem, ſeu alium eodem beneficio, & privilegio gaudentem? Ibid. *à n.* 165. & *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 16. ubi contra fiſcum.
Reſtitutio ſemel petita, & conceſſa, vel denegata amplius peti nequit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 146. & *d. t. l.* 7. *c.* 3. *n.* 114.
Niſi novæ cauſæ, aut defenſiones ſuperveniant, quia tunc ſæpius peti, & concedi poteſt, ibid. *d. c.* 11. *n.* 147. & 148. & *d. c.* 3. *n.* 115.
Adverſus reſtitutionem per ſententiam denegatam reſtitutio non datur, *t.* 3. *l.* 5. *d. c.* 11. *n.* 149. & *ſeqq.* ubi quænam novæ cauſæ ſint?
Sed à ſententia reſtitutionem denegante appellatio datur, & ad id reſtitutio conceditur, ibid. *n.* 151.
Minor reſtitutione conceſſa utens, poſtea in contrarium reſtitui nequit, ſed ea uti non cogitur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 116.
Reſtitutio peti debet intra quadrienium poſt legitimam ætatem, aliàs denegatur, *t.* 3. *l.* 5. *d. c.* 11. *n.* 152. & 224. & *d. t. l.* 7. *c.* 3. *n.* 47. & 138. & *t.* 2. *l.* 8. *c.* 12. *n.* 20.
Quod quadrienium probabiliter ignoranti non currit, *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 141.
Nec quando partium conſenſu prorogatum fuit, ibid. *n.* 142.
Nec adverſus lœſionem enormem, ibid. *n.* 143. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 4. *n.* 3.
Aut enormiſſimam, ibid. *n.* 144. *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 3.
Aut dolum, ibid. *d. n.* 144.
Nec in beneficialibus, ibid. *n.* 145.
Adverſus Eccleſiam à die contractus, ſeu lœſionis currit, ibid. *n.* 139.
Sed non currit, vivente Prælato, qui alienavit, ibid. *n.* 146.
Contra lapſum quadrienii Eccleſia non reſtituitur, ibid. *n.* 140.
Dum durat juriſdictio Judicis, de cujus ſententia reſtitutio petitur, quadrienium non currit, ibid. *n.* 147.
Nec quando ante quadrienium lis conteſtata fuit, ibid. *n.* 148. & 149.
Et ulterius quando quadrienium currat, vel non? *t.* 3. *l.* 5. *d. c.* 11. *n.* 153. & *t.* 2. *l.* 8. *c.* 12. *n.* 20. & *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 9. *n.* 7. & *ſeqq.* ubi de uxoratis, vel veniam impetrantibus.
Quid in furioſis, & ſimilibus, vel eorum hæredibus? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 47. & *ſeqq.*
Reſtitutio non conceditur, niſi cauſa cognita, & citatis iis, quibus intereſt, *t.* 3. *l.* 5. *d. c.* 11. *n.* 221. & *ſeqq.*
Coram Judice competente peti debet, & quis competens ſit? Ibid. *n.* 225. & 226. & *t.* 5. *l. unic. c.* 1. *n.* 24.
Fatuis, fræneticis, furioſis, dæmoniacis, mentecaptis, prodigis, ſenibus deliris, & omnibus, quibus bonorum adminiſtratio interdicta eſt, & procuratores regnntur reſtitutio competit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 115. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 45. & *ſeqq.*
Quæ reſtitutio ejuſdem naturæ eſt, & privilegii, cujus eſt quæ minoribus conceditur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *à n.* 45. & 52.
Et Eccleſiis, capitulis alicujus Eccleſiæ, hoſpitalibus, locis piis, militibus, ruſticis, & abſentibus, & fiſco, ibid. *n.* 116. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. & *t.* 4. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 40. ubi de confraternitatibus, authoritate Epiſcopi erecta.
Secus tamen erecta ſine authoritate ordinarii, *d. t.* 4. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 45.
An maior adverſus hæreditatis additionem, data ignorantia, reſtituatur, & quando? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 23. & 24. & *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 17. & *d. l.* 3. *c.* 11. *n.* 193.
Quando reſtitutio maioribus ex capite ignorantiæ concedatur, vel non? Ibid. *n.* 25. & 26. & *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. & *d. t.* 1. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 28.
Et quando ex capite lœſionis, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 18. *n.* 19. & 30.
Maior etiam ex juſta cauſa reſtituitur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 110.
An ob inſtrumenta reperta maior contra ſententiam reſtituatur? *t.* 4. *l.* 3. *c.* 9. *n.* 46.
Maior cum falſo tutore, aut curatore contrahens an reſtituatur? *t.* 4. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 1. & *à n.* 13.
Ruſticus an reſtituatur, & quando, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 31. & 32.
Banitus, ſeu alius quicunque reſtitutus an, & quando capax ſucceſſionis maneat, priſtinum ſtatum recuperet, bona, & hæreditates antea, vel poſtea delatas? *t.* 2. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 25. & *ſeqq.*
Per reſtitutionem fringitur quis ſervum non fuiſſe, nec bona perdidiſſe, ibid. *n.* 28.
Ita poſt liminium reverſus, ibid. *n.* 27.

RESUSCITATUS.

Vid. *Mors.*

RETENTIO.

Retentio per viam regulæ prohibita eſt à jure, & quare? *t. 2. l. 8. c. 25. n. 156. & 157.*

Sed facilius, quam compenſatio admittitur, *t. 2. l. 8. c. 10. n. 6.*

Et prohibita compenſatione retentio prohibita non dicitur, ibid. *d. n. 6.*

Retentio facilius, quam actio conceditur, ibid. *n. 10.*

Nec ſublata actio, retentio ſublata cenſetur, quæ favorabilior eſt, *t. 3. l. 5. c. 12. n. 82.*

Excluſus à petendo à retinendo excluſus non eſt, ibid. *n. 11. d. t. 2. l. 8. c. 10.*

Quanvis nudo pacto à jure civili actio non detur, retentio tamen datur, ibid. *n. 12.*

Retentio adeo favorabilis eſt, ut etiam in executione ſententiæ opponi poſſit, ibid. *n. 7.*

Et in ſingularem ſucceſſorem tranſit, ibid. *n. 8.*

Rigorem obligationis cameralis retardat, ibid. *n. 9.*

Si datio inſolutum nulla eſt, retentio datur, donec debitum perſolvatur, ibid. *n. 13.*

Et datum pro debito putativo pro vero retineri poteſt, ibid. *n. 14.*

Quando pro uno debito res obligata pro alio retineri poſſit, ibid. *n. 15.*

Pro melioramentis, & expenſis utiliter factis in rebus hæreditatis cohæredi retentio detur, vel non? *t. 2. l. 8. d. c. 10. n. 5. & ſeqq.*

Vid. *Melioramenta.*

Retentio competit ei, qui ut negotiorum geſtor ex ſua pecunia pignus debitoris abſentis liberavit, ibid. *n. 16.*

Et ei qui ſervum, vel equum curavit, aut pavit, ibid. *n. 17.*

Et hoſpiti, qui alicui alimenta præſtitit, ibid. *n. 18.*

Et creditori, cui aliqua res aliena, domino ſciente, hypothecata fuit, ibid. *n. 19.*

Et venditori, donec pretium rei venditæ ſibi ſolvatur, ibid. *n. 21.*

Et creditori in bonis ſui debitoris, ab illo poſſeſſis, ibid. *n. 22.*

Et mulieri in bonis mariti, donec illi dos ſolvatur, ibid. *n. 20.*

Differentia circa reſtitutionem dotis? *t. 4. l. 7. c. 4. n. 8.*

Et Vid. *Dos.*

Quando marito, vel ejus hæredibus retentio in bonis dotalibus competat, vel non? *t. 2. l. 7. c. 3. à n. 33.*

An pro debito tutelæ? *t. 3. l. 6. c. 27. n. 35. & 36.*

Non amittitur ob additionem hæreditatis non confecto inventario, *l. 3. t. 1. c. 4. n. 2.*

Scribens librum eum retinere poteſt, donec ei ſalarium ſolvatur, *t. 2. l. 8. c. 25. n. 158.*

Judex, aut officialis an ob ſalaria pactitionis proceſſus, & inſtrumenta retinere poſſit? Ibid. *à n. 154.*

Nauta tamen merces retinere poteſt, donec ei ſalarium ſolvatur, ibid. *n. 159.*

Ita ſurtos, & ſarcinator veſtem, & quicunque artifex, ibid. *n. 160.*

Ita depoſitarius, ibid. *n. 161.*

Caprarius, ſeu cuſtos pecudum, aut fructuum, ibid. *n. 162.*

Ita exactor, ibid. *n. 163.*

Ita famulus pro ſua mercede, ibid. *n. 164.*

Dummodo res à domino non abducat, quia furtum erit, ibid. *n. 165.*

Retentio per additionem hæreditatis, inventario non confecto, non amittitur, *t. 1. l. 3. c. 4. n. 2.*

Dominus, bona penes ſe exiſtentia ſui adminiſtratoris rationem reddere recuſantis, retinere poteſt, *t. 4. l. 1. c. 8. n. 44.*

Tutor quando retinere poſſit, ex eo quod minor rationes recipere nolit? *t. 4. l. 1. c. 9. n. 5. Cum ſeqq.*

Pro expenſis utiliter factis retentio competit, *t. 4. l. 5. c. 2. n. 28.*

Pro prætentione ſalarii retentio competit in pecuniis abſque metu uſurarum, licèt poſtea pertenſio detegatur injuſta, *t. 4. l. 5. c. 5. n. 54.*

De retentione ſcribam hîc, *ex l. 5. c. 7. Per tot.*

Retentio procuratori competit dum ſatisfactus non fuerit, *t. 4. l. 6. c. 2. n. 77.*

An minori in bonis tutoris, donec rationes reddat, retentio competat? *t. 4. l. 1. c. 1. n. 15.*

An tutoribus, curatoribus, cæteriſque adminiſtratoribus retentio bonorum ſuæ adminiſtrationis, tum ante, tum poſt rationes redditas competat, vel non? *t. 4. l. 5. c. 7. Per tot. & d. t. l. 1. c. 1. n. 42. & d. t. l. 5. c. 6. n. 17.*

Quando minori mutuanti retentio concedatur? *t. 3. l. 6. c. 45. n. 11.*

Vid. *Manutentio.*

RETRACTUS.

Si plures res pro uno pretio vendantur, omnes, & non ſingulas quis retrahere poteſt, *t. 1. l. 2. c. 3. n. 23.*

Hæres redimere nequit, ſi per pactum ſolus venditor redimere poterat, *t. 1. l. 2. c. 11. n. 134.*

An unus ex pluribus hæredibus venditoris cum pacto de retro rem in totum retrahere poſſit, vel pro parte, & quid quando unus ex pluribus venditoribus id poſſit, vel non? *t. 1. l. 2. c. 12. n. 88. 89. & 90.*

Vid. *Subhaſtatio.*

REVISIO.

Reviſio non conceditur, ſi injuſtitia notoria non adſit, *t. 4. l. 1. c. 5. n. 34.*

An tutor reviſionem pro minore petere poſſit, & teneatur? *t. 5. l. unic. c. 18. n. 7.*

REUS.

Quando jura partium ſunt obſcura, potius favendus eſt reus, quam actor, *t. 2. l. 7. c. 1. n. 107. & t. 3. l. 6. c. 45. n. 5.*

Quid

Quid in dote? Vid. *Dos.*
Reus pluribus exceptionibus uti non prohibetur, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 14.
Reus quis dicatur? *t.* 5. *l. unic. c.* 20. *n.* 10.
Conveniens dominum census pro ejus extinctione tanquam reus habetur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 119.
Semper in dubio judicandum pro reo est, maximè si reus actoris probationem offuscet, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 63. *&* 64.
Reus in judicio per procuratorem esse potest, *t.* 5. *l. unic. c.* 20. *n.* 12.
Reus quando exceptiones opponere possit? *t.* 5. *l. unic. c.* 20. *n.* 9. *& seqq.*

REX, REGINA.

Rex filio successori tutores dare potest, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 19.
Per quos regnum gubernatur, & quando eos non dat, quis tutor sit? Et quid in nostro regno? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 8. *à n.* 14.
In testamento declarare potest, cui regnum post ipsius mortem pertineat, ibid. *n.* 20. *d. t.* 3. *l.* 1. *c.* 4.
Dummodo jura non mutet; ibid. *n.* 21.
Principi impuberi an tutor dandus, & à quibus? *t.* 3. *l.* 3. *c.* 3. *à n.* 27. ubi *& seqq* quid de jure nostro regio.
Reginæ olim specialiter concessum erat filiorum tutelæ postulare, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 3.
Regi puberi curator non datur, nisi volenti, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 7.
Rex Infans coronari potest, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 38.
Cætera de tutela, seu cura Regis? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 29. *Per tot.*
An tutor Principis donare possit? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 14. *n.* 27. *& seqq.*
Rex quid circa matrimonium suorum subditorum statuere possit? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 17. *n.* 4.
Rex curam Orphanorum, & miserabilium personarum habere debet, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 12. *& c.* 10. *n.* 2. *&* 10.
An Regina regni proprietaria beneficia, & officia præsentare possit? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 17. *n.* 7.
Et qui facere possit? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 29. *Per tot.* ubi aliqua de regno.
Vid. *Princeps.*

RUSTICUS.

Rusticus adiens hæreditatem sine inventario ultra vires tenetur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 46.
An, & quando restituatur? Ibid. *à n.* 47. *usq. ad* 52.
An peritos consulere teneatur? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 11. *&* 13.
An eum juris ignorantia excuset? Vid. *Ignorantia.*
An, & quando à tutela excusetur? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 147. *Cum seqq.*
An electionem, & variationem fori habeat? Ibid. *n.* 149. in fine.

S

SACRAMENTUM.

QUibus Sacramentis infans capax sit? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *à n.* 48.
Et quibus pupillus? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *à n.* 28. *& d. l.* 5. *c.* 8. *n.* 66.
Vid. *Infans, Ordo, Pupillus.*

SALARIUM.

Salarium quid sit? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *n.* 3. *&* 4. ubi, quod omnis labor præmium optat.
Salarium Judicum, & officialium pro condendis inventariis quale? Ibid. *n.* 2. *& à n.* 64. ubi de consuetudine in Curia Ulysiponensi, *& n.* 203.
Unde deducendum? Ibid. *n.* 40. *& seqq. & n.* 204.
Judices, & officiales exercentes officium ad Principem spectante, ab ipso Principe salarium consequi debent, ibid. *n.* 8. *& seqq.*
Salarium officialibus constituendum non solum pro ipsorum sustentatione sufficiens, sed ut ex eo quotanis aliqua summa reponi possit, qua senectuti consulant, ibid. *n.* 12.
Et quare? Ibid. *à n.* 13.
An Judex, & officialis sibi jus dicere possint, quando salarium minus sufficiens habent? Ibid. *n.* 15. *& seqq.*
Acceptans munus pro quo salarium certum taxatum est, pro eo obligatur, ibid. *n.* 18. *&* 19. *& seqq.*
Unde à partibus, nec etiam finito officio aliqui accipere possunt Judices, & officiales, ibid. *à n.* 20.
Quid si salarium postea insufficiens evadat? Ibid. *à n.* 25.
Senatoribus salarium auctum fuit, sed non aliis Judicibus, ac officialibus quod tanquam à ratione alienum ploratur, ibid. *à n.* 28.
Judicibus foraneis unde salarium solvi debeat? Ibid. *à n.* 34.
A' quibus eis assignaturas solvi debeant? Ibid. *n.* 36. *& seqq.*
Judices Orphanorum proprietarii an, & quale salarium habeant? Ibid. *à n.* 41.
Si à lege salarium difinitum non sit, salarium à consuetudine introductum debetur, ibid. *n.* 58. *&* 59.
Cum quo salario locantes, & conducentes operas se conformare censentur, ibid. *n.* 60.
Unde salarium prædecessoris successori debetur, ibid. *n.* 61.
Quid si consuetudo variabilis sit? Ibid. *n.* 62. *&* 63.
Si consuetudo deficiat, tunc Judices, & officiales cum partibus convenire possunt, ibid. *n.* 66.
Quomodo salarium conventum probandum sit? Ibid. *n.* 67.
An Judici Orphanorum, & aliorum officialibus

ſalarium itineris debeatur,& quales dies computandi ſunt, quomodo numerandi, & aliæ quæſtiones inpuncto ? Ibid. *à n.*68.*&* *à n.*93. *&* *à n.* 192. *&* 205. *&* 206.

An, & quando quis duo ſalaria conſequi poſſit, & quid apud nos ? Ibid. *à n.* 85. *&* *n.* 215.

Judex, cui aliquid ultra ſuum munus committitur, an ſalarium habere debeat ? Ibid.*n.*93. *&* *ſeqq.*

Judex,& officiales Orphanorum à quolibet cohæredum ſalarium integrum exigere poſſunt, maximè ſi cæteri vel ſolvendo non ſunt, vel abſentes,aut non facilis exactionis, ibid.*n.*99.

An, & quando ſportulas à partibus ferre poſſint? Ibid. *à n.* 100.

An oſculenta,& poculenta,& xenia?Ibid.*n.*101.

An Judex, & officiales ſalarium à lege taxatum excedere poſſint, ſi per conſuetudinem auctum ſit, & quando talis conſuetudo vigere poſſit, & ad quid ? Ibid. *à n.* 109.ubi de conſuetudine anteceſſorum.

Si Judices, & officiales excedant, eis reſiſti poteſt, quod Author non laudat, ibid. *n.* 183. *&* 184.

An per legatum Judici, & officialibus relictum ſalarii compenſatio inducatur ? Ibid.*à n.*118. ubi etiam de præferentia hujuſmodi legati,& quando ita expreſſè relictum fuit.

Judicibus, & officialibus ſalarium debetur, licèt à lege, conſuetudine, vel partibus taxatum non ſit, ibid. *n.* 130. *&* 131.

In ſalarium Judicum, & officialium ſequeſtrum, vel executio fieri poteſt, ibid. *n.* 132.*&*133.

Pro ſalario prælatio competit omnibus aliis creditoribus, ibid. *n.* 134.

Vid. *Præferentia.*

Salarium non debetur antequam inventarium, & diviſiones conficiant, ibid. *n.* 135.

Licèt pauperes ſint, ibid. *n.* 138.

Nec ita convenire poſſunt, ibid. *n.* 140.

Salaria, vulgò, *Ordenados*,quo in tempore ſolvi debeant, & ad hæredes tranſmittantur, utroque jure attento ? Ibid. *à n.* 141.

Salarium non à die electionis, ſed à die exercitii debetur, ibid. *n.* 145.

Judices, & officiales infirmi quæ ſalaria vincere poſſint ? Ibid. *n.*73. *&* *à n.* 146.

Et quæ abſentes ? Ibid. *n.* 149. *&* 150.

Et quæ ſuſpenſi,& an ad intereſſe agere poſſint, ſi abſoluti ſint ? Ibid. *n.* 151. *&* *ſeqq.*

An Judex, aut officiales inventaria, & diviſiones, aut acta proceſſus pro ſalario retinere poſſint ? Ibid. *à n.* 154.

Salarium non debetur notariis, & ſcribis ſcribentibus in proceſſu aliqua ſine Judicis mandato, quod facere non poſſunt, *d. t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *n.* 166. *&* 167.

Neque de iis, quæ ad proceſſum non pertinent, licèt Judex mandaverit, adverſus quem regreſſum habebit, ibid. *à n.* 168. ubi quando ſententias, & diviſionum chartas extrahere poſſint ?

Et Vid. *Officialis, & Sententia.*

Scribentibus abſque diſtributione ſalarium non debetur, niſi hoc juſſu Judicis faciant, ibid. *n.* 177. *&* *ſeqq.* ubi an acta nulla ſint.

Nec ſcribentibus ultra neceſſarium, de hoc ſalarium debetur, ibid. *n.* 180.

Nec errantibus, & ſolutum repetere partes poſſunt, ibid. *n.* 181. *&* 182.

Vid. *Error.*

Nec quando ſalarium præſcriptum fuerit, niſi per viam compenſationis opponatur, ibid. *à n.* 185. ubi quandiù præſcribatur.

Vid. *Præſcriptio.*

Judici alteri diviſiones committendo ſalarium non debetur, ibid. *n.* 189. *&* *ſeqq.*ubi adverſus Judicem ita procedentem Author invehit.

Ex diviſione tertiæ ſalarium non debetur, *t.* 2. *d. l.* 8. *c.* 25. *n.* 199. *&* 200.

An ex ſecunda diviſione facta ex bonis, quæ in prima diviſa fuere, ſalarium debeatur ? Ibid. *n.* 201. *&* 202.

Si bona ad ſolvendum creditoribus ſeparentur, & nihil dividendum ſupereſt, an ſalarium debeatur ? Ibid. *n.* 207. *&* 208.

Quæ ſalaria Judices fiſcales, & ordinarii, aut arbitri diviſiones facientes habere debeant ? Ibid. *à n.* 209.

An arbiter maius ſalarium convenire poſſit?Ibid. *à n.* 212.

Quanvis Proviſor revideat, vel rationes ſumat pro pluribus annis plura ſalaria de bonis concilii ferre non poteſt, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 100.

An debeatur pro ſumendis rationibus publicis, vel privatis ex officio per Regium Diploma? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 13. *n.* 29.

Salarium pro ſumendis rationibus quale ſit? *t.*4. *l.* 8. *c.* 13. *n.* 33.

Et quale Proviſor pro reviſione ? Ibid. *n.* 34.

Et quale pro ſumendis rationibus ab executore teſtamenti,à poſſeſſoribus capellarum,confraternitatum,& aliorum locorum ? Ibid.*à n.*35.

An filio laboranti in re patris ſalarium debeatur? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 12. *à n.* 192. *&* *t.* 4. *l.* 5. *c.*12. *n.* 18. ubi de filio adminiſtratore, & curatore, *&* *t.* 4. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 26. *&* 27.

Quid ſi proteſtaverit ? *t.* 4. *l.* 5. *d. c.* 12. *n.* 19.

Quid ſi filius illegitimus fuerit ? Ibid. *d. n.* 19.

Quid ſi bonorum matris adminiſtrator ſit ? Ibid. *n.* 18. *&* *t.* 4. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 26. *&* 27.

Quid ſi patri, & novercæ ſerviat ? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 180.

Quid ſi matri, & vitrico ſerviat ? Ibid. *n.* 181.

An adminiſtratoribus ſalarium debeatur ? *t.* 4.*l.* 5. *c.* 4. *n.* 22. *&* *ſeqq.*

Omni

Omni adminiſtratori ſalarium debetur, licèt domini culpa non adminiſtraverit, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 6.
Quid ſi adminiſtrator in parte benè, & in parte malè gerat? Ibid. *n.* 35. *& d. t.* 4. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 32.
Quibus depoſitariis ſalarium debeatur? Ibid. *n.* 100. *&* 101. ubi quale ſalarium ſit?
Quale depoſitario horrei publici? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 12. *n.* 16.
An ſequeſtrario, & quale? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 9. *n.* 19. *&* 20.
An adminiſtratori concurſus? Vid. *Adminiſtrator. & Decima.*
Coadjuctori Epiſcopi, Regis, & Ducis an debeatur? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 33.
De ſtylo mercantili omnibus commiſſariis ſalarium debetur, & quale ſit? Per ſeriem oſtenditur, *t.* 4. *l.* 5. *d. c.* 5. *à n.* 109.
Salarium corritagii debetur, ſive venditio fiat, vel non, ibid. *n.* 110.
Tutoribus, & curatoribus quando, & pro quibus ſalarium debeatur, an conſtitui, & quibus poſſit? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 4. *Per tot. & d. l. c.* 5. *n.* 35.
An tutori, vel curatori putativo? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 14. *&* 15.
Et Vid. *Frater.*
An curatori certæ rei? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 95.
An factoribus tutorum ſalarium debeatur, & conſtitui poſſit, ibid. *n.* 13. *& d. t. l.* 6. *c.* 10. *n.* 14.
An tutor procuratori ſalarium conſtituere poſſit? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 34.
Vid. *Decima.*
De ſolito locare operas adminiſtrante an ſalarium debeatur? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 24.
Quid ſi mandatum à domino tacitè, vel expreſſè revocatum ſit? Ibid. *n.* 25.
Quid quando obſequium domino debet? Ibid. *n.* 28. ubi de liberto, & uxore.
An amicus arctiſſimus adminiſtrans? Ibid. *n.* 29.
An ſocius adminiſtrans? Ibid. *n.* 30.
An creditor bona debitoris adminiſtrans? Ibid. *n.* 31.
Tutoribus, & curatoribus, cæteriſque adminiſtratoribus ſalarium petentibus exceptio non redditæ rationis obſtat, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 33. *& d. l. c.* 5. *n.* 105. *&* 106. ubi declaratur.
De ſalario magiſtro pupillorum ſolvendo quæſtiones? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 13. *à n.* 18.
Salaria alimentis æquiparantur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *n.* 48. *&* 54.
De reſtituendo ſalario cautio non datur, ibid. *à n.* 54.
Salarium an augeri poſſit labore aucto? *t.* 2. *l.* 8. *d. c.* 25. *à n.* 93. ubi de medico aucta familia, & de furnario, & de mulitori.
Contra ſalarium compenſatio non admittitur, ibid. *n.* 108.
Quid in alimentante minori, ſeu pupillo? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 16. *n.* 25.
Vid. *Compenſatio.*
An ſalarium per legatum compenſetur? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *n.* 118. *Cum ſeqq.* ubi multa inpuncto.
Salarium non debetur, ſi neque à lege, vel conſuetudine definitum ſit, nec à partibus conventum, ibid. *n.* 129. *&* 130.
Salarium operæ non debetur, antequam opera perficiatur, *t.* 2. *d. l.* 8. *c.* 25. *n.* 136.
Pauperibus tamen operariis aliquando ſalarium in principio debetur, ibid. *n.* 137.
Ita quando conventum ſic fuerit, ibid. *n.* 139.
An fabri, aut ſimiles pro ſalario retentionem habeant? *d. t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *à n.* 158. ubi de ſcribente librum, de nauta, de Sutore, ſarcinatore, depoſitario, caprario, ſeu cuſtode pecudum, exactore, & famulo.
Vid. *Retentio.*
Salarium turpiter receptum dicitur, quando quis gratis facere tenetur, & ſolutum repeti per conditionem ob turpem cauſam poteſt, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 4. *&* 5. ubi de tutore.
De ſalario deficientia, Vid. *Famulus, Locatio operarum*, & utrobique invenies alia de præſcriptione ſalarii, & de famulo fugiente?
Vid. *Decima.*
De appellatione in cauſis ſalarii? Vid. *Salarium.*
An in cauſis ſalarii electio, & variatio fori admittatur? *t.* 5. *l. unic. c.* 6. *n.* 23.

SATISDATIO.

Tutores, & curatores legitimi, & dativi antequam adminiſtrationem ſuſcipiant, ſatiſdare tenentur, ſive cautionem præſtare rem pupilli ſalvam fore, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 1. *& d. t.* 3. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 1. *& à n.* 24.
An geſta ante ſatiſdationem nulla ſint, & quando antea adminiſtrare poſſint? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 9. *à n.* 24. Vid. *Nullitas, & Tutor.*
Et ſatiſdationem non præſtans ad legitimam tutelam non admittitur, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 30.
Tutela ſine vinculo ſatiſdationis non continetur, ibid. *n.* 31.
Satiſdatio dari de officio Judicis eſt, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 2.
Si Judex ſatiſdationem dari non curaverit tenetur, quando, & quomodo? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 10. *Per tot.*
Et Vid. *Judex.*
Curator ad lites etiam ſatiſdare tenetur, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 16. *& t.* 3. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 19.
Ita curator abſentis, & ventris, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 15.
Ita curator ad certas res datus, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 19.
An, & quando mater, & avia ſatiſdare teneatur? *t.* 3. *l.* 1. *c.* 7. *n.* 6. *&* 7. *& d. t. l.* 2. *c.* 9. *n.* 32.
An pater? *d. t.* 3. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 34. *&* 52.
An patronus? Ibid. *n.* 33. *&* 45. *&* 52.
An tutores, & curatores illuſtrium? Ibid. *n.* 4.
An illuſtres tutores? Ibid. *n.* 50.
An tutor honeſtus, & bonæ vitæ? Ibid. *n.* 44.
An dives? Ibid. *n.* 47. *&* 48.
An pauper? Ibid. *n.* 37. *&* *n.* 53. *Cum ſeqq.*
Et Vid. *Pauper.*

An, & quando teſtamentarii ? *t.* 3. *l.* 1. *c.* 7. *à n.* 2. *& d. l. c.* 8. *n.* 8. *&* 11. *& t.* 3. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 43. *& t.* 3. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 3.
An unus tutor alteri ſatiſdationem petere poſſit? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 3. 37. *&* 38.
Et ille, qui ſatiſdationem præſtavit, in gerendo præfertur, ibid. *n.* 35.
An teſtator ſatiſdationem remittere poſſit ? Ibid. *n.* 46.
An de conſuetudine remitti poſſit ? Ibid. *n.* 51.
Tum pupillus, tum quilibet ſatiſdationem petere poteſt, ibid. *n.* 20.
Etiam nemine petente dari debet, ibid. *n.* 21.
Non intereſt à quo Judice tutor datus ſit ? Ibid. *n.* 22.
Per fidejuſſores ſatiſdatio fit, *t.* 3. *l.* 2. *d. c.* 9. *n.* 2.
Quales fidejuſſores eſſe debeant ? Ibid. *n.* 6.
Quales eſſe non poſſunt ? Ibid. *à n.* 8.
Foro, & privilegiis renuntiare debent, ibid. *n.* 7.
Qui fidejuſſorem idoneum præſtare non teneantur ? Ibid. *n.* 18.
Quando iterum fidejuſſores dandi ſint? Ibid. *n.* 23.
Fidejuſſorem præſtare recuſans incarceratur, ibid. *n.* 36.
Pater pro filio fidejubere cogitur, & ad quid teneatur ? Ibid. *n.* 39. *&* 40.
Patientes ſe ſcribi in actis tanquam fidejuſſores tenentur, ibid. *n.* 41.
Cautio juratoria non ſufficit, ibid. *n.* 5.
Satiſdatio tutoris, ejus propoſitum, & malevolum non mutat, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 2. *n.* 10.
Satiſdatio pro dote conſervanda à marito nec dari, nec exigi poteſt, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 6.
Vid. *Cautio, & Dos.*
Obligatus præſtare fidejuſſorem ad aliquod officium exercendum, ſi eam præſtare non poteſt, excluditur, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 58.
An tutor pro pupillo ſatiſdare poſſit ? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 20. *n.* 47. *& ſeqq. & t.* 5. *l. unic. c.* 15. *à n.* 1.

SCHOLASTICUS.

An domicilium contrahant in loco domicilii ? Vid. *Domicilium.*
Licèt minor ſit, ad ſuum conſervatorem declinare nequit in cauſis, vel rebus ad inventarium pertinentibus, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 3. *n.* 13. *& t.* 5. *l. unic. c.* 2. *n.* 36. Vid. Infra.
An ſcholaſtici à tutela excuſentur ? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 94. *& ſeqq.* ubi de iis, qui privilegio ſcholaſticorum gaudent.
An magiſtri pueros docentes ? Ibid. *n.* 97.
An Profeſſores Geometriæ, Matheſis, Arithmeticæ, Pœticæ, & Muſæ ? Ibid. *n.* 98.
Vid. *Excuſatio.*
Scholaſticus mercator coram quo Judice conveniendus ? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 54.
Coram quo Judice conveniendi ſint? *t.* 5. *l. unic. c.* 2. *à n.* 37. ubi de pœnis adverſus eos coram alio Judice convenientes.
An privilegio fori renuntiare poſſint? Ibid. *n.* 37. *&* 38.
Quid in magiſtris ? Ibid. *n.* 39.
Privilegium avocandi ad curiam adverſus ſcholaſticos non datur, ibid. *n.* 36. *& d. l. c.* 6. *n.* 3.
Privilegium ſcholaris ceſſat contra alium, *t.* 5. *l. unic. c.* 5. *n.* 16.

SCIENTIA.

Scire tenentur omnes quæ ad ſuum officium pertinent, *R.* 2. *n.* 73.
Aliàs ab officio excuſare ſe debent ſub pœna peccati mortalis, & reſtitutione damni, ibid. *n.* 74.
Scire omnia moraliter, impoſſibile eſt, ibid. *n.* 82.
Literarum ſtudium comparatur cibo, qui quotidiè repetendus eſt, ibid. *n.* 97.
Sapiens eſt, cum ſapientibus tractans, ibid. *n.* 121.
Sapientis eſt mutare conſilium, ibid. *n.* 123.
Scire, & ſcire debere, paria ſunt, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 3. *& t.* 4. *l.* 6. *c.* 11. *n.* 8.
Scientia probatur conjecturis, & præſumptionibus, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. 23. *& l.* 4. *c.* 7. *n.* 174. *& t.* 4. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 44. Vid. Infra.
Bellandi peritiam docet, qui ſæpè militat, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 63.
Scire leges non eſt verba earum tenere, ſed vim, ac poteſtatem intelligere, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 12.
Cui aſſiſtit melior ſcientiæ præſumptio, magis creditur, ibid. *n.* 27.
Sapientium doctrina mens imperitorum, & ruſticorum illuminatur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 12.
Scientia facultatum inter affines, & conjunctos an præſumatur, Ibid. *n.* 30. *&* 31.
Scientia præſumitur in actionibus commodum afferentibus, & favorabilibus, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 28.
Jura ſcire omnes præſumuntur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 86.
Scientia eſt dificilis probationis, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 172.
Adimplens unum ex contentis in teſtamento, totius teſtamenti ſcientiam habere præſumitur, ibid. *n.* 175.
Partem diſpoſitionis ſciens totam ſcire judicatur, ibid. *n.* 176.
Scientia quomodo probetur in minore ? ibid. *n.* 171. *Cum ſeqq.*
Sciens, & prudens in vero dolo dicitur, ſivè impugnando, ſivè negligendo, ibid. *n.* 179.
Scire omnes homines deſiderant, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 1.
An ſcientia tutoris, & curatoris pupillo noceat? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 101.
Quæ ſcientia requiratur, ut liberatio, ſeu quietatio liberet ? *t.* 4. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 42.
De ſcientiis humanis, ſeu liberalibus deſciplinis, quas orphani nobiles ſcituri ſunt ? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 14. *Per tot.* ubi invenies.

SCRIPTURA.

Privata à parte recognita publicæ comparatur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 30.

Ad

Ad quod ſolum ſubſcriptio ſufficit, ibid. *n.* 31.
Facta tamen memoriæ cauſa, vel à parte non recognita pro ſe non probat, ibid. *n.* 32.
Niſi teſtibus, vel adminiculis aliis coadjuvetur, ibid. *n.* 33.
Epiſtolæ miſſivæ appellatione ſcripturarum privatarum veniant, ibid. *n.* 34. ubi, quando obligationem inducant, contractum conficiant, & quid in literis cambialibus, aut commiſſiones continentibus?
Litera miſſivæ abſenti miſſæ per debitorem debitum confitentem probant eo modo, quo extrajudicialis confeſſio parte præſente facta, ibid. *d. n.* 35.
Secus verò quando tertio mituntur, ibid. *n.* 36.
Per epiſtolam maioratus inſtitui poteſt, ibid. *n.* 37.
Emptio, & venditio per epiſtolam celebrari poteſt, ibid. *n.* 38.
Societas iniri, ibid. *n.* 39.
Locatio, & condutio, ibid. *n.* 40.
Et depoſitum, *d. n.* 40.
Ceſſio jurium, & actionum, ibid. *n.* 41.
Inter vivos donatio, & pactum *d. n.* 41.
Et mandatum, ibid. *n.* 42.
Conſtitutumque, ibid. *n.* 43.
Compromiſſum, ibid. *n.* 44.
Emphyteuſis, ibid. *n.* 45.
Et feudum relinqui, ibid. *n.* 46.
Hereditatem addire, & recuſare, ibid. *n.* 47.
Fideicommiſſum relinqui, & legatum, ibid. *n.* 48.
Codicilum celebrare, ibid. *n.* 49.
Libertas relinqui, ibid. *n.* 50.
Præſentatio fieri, ibid. *n.* 51.
Jus Patronatus, conſenſus, & ſponſalia celebrare, ibid. *n.* 52.
Per epiſtolam conſanguinitas non probatur, ibid. *n.* 54.
Apocha magiſtri contra tertium, nec dominium, nec poſſeſſionem probat, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 38. Vid. *Nauta.*
De ſcriptura mercatorum, Vid. *Mercator.*
An delegatio per teſtes probari poſſit, vel ſcriptura opus ſit? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 13. *n.* 5.
An, & quando dos per ſcripturam publicam, vel privatam probari, vel conſtitui poſſit? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 2. *à n.* 86. *& t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 30. ubi de alias remiſſivè.
Proviſio ad probandum dotem per teſtes facilè conceditur, *t.* 2. *d. l.* 7. *c.* 2. *n.* 87.
Quæ proviſio ad teſtes ante ejus conceſſionem interrogatos, extenditur, ibid. *n.* 88.
An apochæ à domino adminiſtrationis ſubſcriptæ tantum, & negatæ fidem faciant? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 15. *n.* 63. *& ſeqq.* ubi plura de ſubſcribente, an legiſſe præſumatur, & an deceptionem probare teneatur.
Vid. *Subſcriptio.*
De eo, qui tradit folia alba à ſe ſubſcripta? Ibid. *n.* 70. *&* 71.
An ſcriptura per teſtes recognita deponentes denota manu ſcribentis, probet? Ibid. *n.* 67. *& ſeqq.*
An minor ſcripturam ſuam in judicio recognoſcere poſſit? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 39.
Nullus contractus apud nos probari poteſt, niſi per publicam ſcripturam, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 59.
Vid. *Antidata, Inſtrumentum, & Teſtes.*

SEMINARIUM.

Contra ſeminarium, vel ſcholam literarum privilegium avocandi miſerabiles, & orphani non habent, *t.* 5. *l. unic. c.* 5. *n.* 50.

SECRETUM.

Secretum juſtitiæ cuſtodiendum eſt, *R.* 2. *n.* 284.
Sapientis eſt id ſervare, ſtulti aperire, ibid. *n.* 285.
Pluribus commiſſum ſervari non poteſt, ibid. *n.* 287.
Officialibus aperiendum non eſt, niſi in extremis, ibid. *n.* 290.
Secretum, ſanum conſilium, & fidei datæ obſervatio, Romani Imperii ædificatores fuere, ibid. *n.* 288.

SENATOR.

Forum declinare poteſt conventus pro bonis occultatis in inventario, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 169.
Quid in inventario? Vid. *Inventarium.*
Senatores Palatini juriſdictionem ſuam, ultra caſus contentos in ſuo regimine, extendere nequeunt, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 112.
Senatores Palatini, & ſimiles ſuperiores mandantes tutores dare, quando teneantur, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 49. *& ſeqq.*
Senator à tutela excuſatur, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 106.
Ita ſenator jubilatus, vel apoſentatus, qui eiſdem privilegiis utitur, ibid. *n.* 108.
Ita tantum togam abſque exercitio habentes, ibid. *n.* 109.
Ita conſiliarii Principum ibid. *n.* 107.
An alii munus judicandi habentes? Ibid. *à n.* 110. *& ſeqq.*
An liberti, famuli, coloni, & agriculæ ſenatorum, & eorum uxorum? Ibid. *à n.* 172.
De privilegio fori ſenatoris, & iis qui eodem privilegio gaudent? *t.* 5. *l. unic. c.* 2. *à n.* 42. ubi alia, *& d. t.* 5. *l. unic. c.* 6. *n.* 2. *&* 34.

SENEX, SENECTUS.

Senex quis dicatur? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 13. *& t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 15. *& t.* 5. *l. unic. c.* 3. *n.* 24.
Perſona miſerabilis dicitur? Ibid. *d. n.* 13. *d. c.* 2.
Adverſarios ſuos ad curiam citari poſſit, ibid. *n.* 14. *& t.* 5. *l. unic. c.* 3. *n.* 23.
Extra domum ſuam jurare non tenetur, *t.* 3. *d. l.* 2. *c.* 2. *n.* 15.
A' ſervitiis perſonalibus excuſus eſt, ibid. *n.* 16.
Ac à jejunio, ibid. *d. n.* 16.
Et ab officio decurionatus, ibid. *n.* 17.
An à quocunque ſacerdote abſolvi poſſit? Ibid. *n.* 13.
Octogenarius ob non petitum tutorem ſucceſ-

sione non privatur, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 89.
An restitutione gaudeat? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 55.
Seni delito curator datur, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 85. *& t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 15. ubi de ejus curatore potestate.
De privilegiis senium? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 17. *& t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *à n.* 14.
An à tutela excusentur? Ibid. *d. n.* 17. *d. c.* 2.
Senioribus magis creditur, quam junioribus, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 55.
Plus valet umbra senis, quam gladius, & eloquentia juvenis, ibid. *n.* 57.
Senectus infirmitas morti proxima est, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 12.
Vid. *Excusatio.*

SENTENTIA.

An secundum acta, & probata, an secundum Judicis conscientiam proferenda sit? Resolvitur? *R.* 3. *n.* 60. *& t.* 2. *l.* 8. *c.* 4. *n.* 15.
Tot capita, tot sententiæ, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 3.
Lauda arbitrorum, sententiæ non dicuntur, ibid. *n.* 8.
Sententia senatus ab inferioribus Judicibus sequenda est, & quando possint? Ibid. *n.* 19. 20. *&* 21.
Sententiæ, aliquando in gradu appellationis in peiùs reformantur, quia non melius pronunciat, qui noviissimus sententiam tulit, ibid. *n.* 23. *&* 24.
Sententia legibus, & non exemplis proferenda est, excepto Principe, ibid. *n.* 22. *&* 24.
Unius, & deterioris sententia aliquando aliorum superare potest, *R.* 2. *n.* 118.
Sententia lata pro cohærede, vel consorte alteri prodest, contra verò non nocet, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 101.
Sententia pro uno lata, quando alteri noceat, vel prosit? Ibid. *& n.* 102. *& t.* 2. *l.* 8. *c.* 2. *à n.* 52. *& t.* 4. *l.* 3. *c.* 9. *n.* 34. *&* 35.
In dubio sequenda quæ animæ magis favet, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 59.
Sententia lata contra tutorem inventarium non conficientem pupillo non nocet, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 3.
Sententia declaratoria criminis ad tempus commissionis ita retrotrahitur, ac si statim tempore delicti prolata esset, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 9. *n.* 79. *& d. l. c.* 13. *n.* 104.
Sententia senatus nobis speculum est ad immittandum, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 141.
Sententia etiam Principis sine citatione nulla est, licèt in favorem non citati lata sit, sed hoc solum non prodest, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 30. *Cum seqq. &* 34. *&* 64.
Contumax adversus sententiam adhuc non transactam per Chancelariam, licèt audiatur, executionem non impedit, item in causa divisionis, in sententia lata in actione decem dierum, & in sententia lata in possessorio, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 46. *Cum seqq.*
Sententia facit de albo nigrum, & è contra, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 3. *n.* 48.
De non ente ens, de indebito debitum, ibid. *n.* 49.
Per eam cessat omnis disputatio, finis litibus imponitur, ut ulterius quis non audiatur, ibid. *n.* 50. *&* 51.
Semel lata sententia, causa per illam supita immutari nequit, nisi à Principe supremo, ibid. *n.* 52.
Sententia semper præsumitur justa, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 4. *n.* 7.
Licèt processus non appareat, omnia requisita habere præsumitur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 13. *n.* 4. *&* 6.
Sententia quando nulla, aut injusta sit? Vid. *Nullitas.*
Sententias, aut chartas divisiones extrahi nequeunt ab scribis, nisi partibus petentibus, & termino ad id facientibus, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *à n.* 169. ubi Author contra Judices, & officiales invehit.
Sententia notoriè injusta executioni non datur, *R.* 2. *n.* 163.
Sententia nulla, sed justa confirmari potest, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 93. ubi de lata contra minorem.
Ad rationes condemnans interlocutoria est; *t.* 4. *l.* 1. *c.* 3. *n.* 2.
In annexis, & connexis sententia utrunque decidens ferri debet, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 37.
Data super connexis, & annexis libello conformis est, ibid. *n.* 38.
In judicio ratiotinii lata, tum contra dantem, tum contra petentem executionem paratam habet, ibid. *n.* 41.
Sententia in principali lata connexis perjudicat, ibid. *n.* 43. declaratur, *n.* 54.
In sententia judicari debet quod ex natura petiti venit, licèt in libello non petatur, *n.* 48.
Sententia rationes reddere jubens, quam formam in eis reddendis decernere censeatur? Ibid. *n.* 50.
Sententia ultra petitum ferri nequit, ibid. *n.* 55. & ampliatur, *n.* 56. *Cum seqq.* & limitatur, *n.* 59. *Cum seqq.* ubi Vid.
Conformis libello esse debet, ibid. *n.* 32.
Sententia ad tempus suspensa, eo finito, renovatione non indiget, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 47.
Mens Judicis in sententia, & ejus verba ad persecuta referuntur, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 9. *n.* 23.
Ambigua sententia ex libello, & partium intentione declaranda venit, ibid. *n.* 23.
In una sententia mutuæ petitiones terminari debent, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 1. *n.* 40.
Ad quæ extendatur? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 9. *à n.* 17. & Vid. *Liquidatio.*
Sententia adversus fidejussores administratorum quando exequi possit? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 11. *Per tot.*

Lata

Lata contra fidejussorem an contra principalem exequi possint ? Ibid. *n.* 14. Vid. *Fidejussor.*
Sententia lata in judicio rationis an contra tertios possidentes bona tutorum, & curatorum, vel alterius administratoris exequi possit, vel non ? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 12. *Per tot.*
Sententia lata contra procuratorem in rem suam adversus eum exequitur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 119.
Donec sententia lata in rationibus per Chancelariam non transit, ejus virtute ad capturam non proceditur, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 4. *n.* 35.
Omnis sententia regulariter in Chancelaria impediri potest, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 1. *& seqq.* ubi de differentia inter hunc modum, & impediendi in executione.
Lata pro filio litigante sine consensu patris valet, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 72.
Lata ex falsis probationibus, allegationibus, & instrumentis ipso jure retractatur, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 14. *n.* 2. *& n.* 6.
Quid si minor allegationibus falsis eis conventus fuerit ? Ibid. *n.* 3.
Lata contra minorem indefensum est nulla, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 2. *& l.* 5. *c.* 6. *n.* 14. ubi declaratur.
Ita sententia lata contra Ecclesiam indefensam legitimo defensore carentem, ibid. *n.* 17. *d. t.* 3. *l.* 4. *c.* 5.
Sententia contra minorem curatore carentem, prolata, nulla est, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 23. *& t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 4. & declaratur usque, *ad n.* 10.
Lata tamen ad favorem minoris valet, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 7. *n.* 22. ubi de minore procuratorem ad litem constituente.
Si minor sine curatore indefensus sit, sententia, & processus nullus est, & nulla restitutione indiget, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 46. *& t.* 3. *l.* 6. *c.* 20. *n.* 26. ubi quod contra tutorem, vel curatorem non defendentes exequitur.
Quid si curator in aliqua parte judicii comparuerit ? Ibid. *n.* 47. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 8.
Lata ad ejus favorem valet, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 15. *n.* 34. ubi de pupillo sine tutore litigante, vel cum tutore illegitimo.
Sententia quando proferenda ? *t.* 5. *l. unic. c.* 20. *n.* 35.
Vid. *Exceptio, Executio, Judicium, Nullitas, & Procurator.*

SEPARATA.

Separatorum diversa est ratio, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 9.

SEPULTURA.

Maritus, & contra uxorem sepelire debet, & quando ? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 35. & Vid. *Successor.*
Propinquior consanguineus consanguineum pauperem sepelire tenetur ; ibid. *n.* 40.
Donatarius donatorem inopem sepelire tenetur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 167.
Occidens se ipsum quando sepultura Ecclesiastica careat, vel non ? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 4. *n.* 8. *Cum seqq.* ubi de suspenso, vel suffocato invento, vel ex turri dejecto.
Pupillus sepulturam eligere nequit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 33.
Quænam ætas ad id requiratur ? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 16. *n.* 3.
Quid in pupillo, cui malitia ætatem suplet ? Ibid.
An adultus ? Ibid. *n.* 5.
An tutor ? Ibid. *n.* 1. *& 6. & n.* 7.
An tutor pro adulto ? Ibid. *n.* 8.
An pater, ibid. *d. n.* 1. *& 6. & n.* 7.
Quid si propriam sepulturam habeat ? Ibid. *n.* 9.
An cadaver impedire possit, ne sepelietur ? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 6. *n.* 64.
An jus sepulchrorum in substitutum transeat ? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 16. *n.* 9.
Vid. *Funus.*

SEQUENTIA.

Secundum præcedentia intelligi debent, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 33. *& t.* 5. *l. unic. c.* 2. *n.* 60.
Generalitas sequens secundum præcedentia declarari, & restringi debet, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 39. ubi de quietatione.
In sequentia præcedentia influunt, *t.* 5. *l. unic. c.* 2. *n.* 60.

SEQUESTRUM, SEQUESTRARIUS.

Sequestrum quid sit, quomodo definiatur ? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 9. *n.* 1. *& 2.*
Quid à deposito differat ? Ibid. *n.* 1. *&* 8. ubi in quibus differat ?
In voluntarium dividitur, & quale sit ? Ibid. *n.* 3.
Et in necessarium, & quale ? Ibid. *n.* 4.
Voluntarium omni tempore, & casu permissum est, ibid. *n.* 5.
Necessarium est prohibitum, fieri nequit, nisi ex causa legitima, & in casibus à jure expræssis, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 28. *& t.* 4. *l.* 6. *c.* 9. *n.* 6. *&* 7. ubi quando permissum.
Præcipuè ex causa necessaria possessionem non adimit, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 13.
An voluntarium ? *t.* 4 *l.* 6. *c.* 9. *n.* 8. *& n.* 28. *& seqq.*
Transiens per locum obiter cum equo, vel alia re mobili ibi conveniri nequit, sed sequestrari potest res, si dominus dicat esse subtractas, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 9.
An, & quando sequestrum fieri potest ob divisiones retardatas ? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 12. *à n.* 52.
An in salario judicum, & officialium fieri possit ? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *n.* 132.
Ad sequestrum bonorum procedere potest Provisor contra contumaces in reddendis rationibus, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 55.
Ita adversus contumaces in dividenda hæreditate ad sequestrum proceditur, ibid. *d. n.* 55.
Tutor, curator, seu quilibet alius administrator ex causa reddendarum actionum etiam fiscalium an stari non possint, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 34.
Ante rationem redditam sequestrum contra socium administrantem non relaxatur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 65. Vid. *Carcer.*

Do-

Dominus navis quando ſequeſtrum fieri requirere poſſit ? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 54.
Sequeſtrarius ſive publicus, ſive particularis rationes reddere tenetur de bonis ſequeſtratis, & eorum fructibus, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 41. & *t.* 4. *l.* 6. *c.* 9. *à n.* 9.
Aliàs incarceratur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 59.
Vid. *Carcer.*
Et qua actione ? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 86.
Coram quo Judice ? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 9. *n.* 21. & 22.
De ejus officio, poteſtate, ac obligatione, & de aliis circa ſequeſtrum, & ſequeſtrarium ? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 9. *à n.* 10. & *ſeqq.* ubi etiam de areſto, & de culpa ſequeſtrarii.
An præſentare poſſit ad officia, & beneficia ? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 17. *n.* 3. & *t.* 4. *l.* 6. *c.* 9. *n.* 16.
Quas expenſas repetat, & qua actione ? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 9. *n.* 31. & *ſeqq.* & *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 83.

SERMO.

Sermones extrajudiciales plerunque fiunt ad amicorum complacentiam, vel ad inimicorum odium, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 116.
In generali ſermone perſona loquentis non comprehenditur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 18. *n.* 22.

SERVITUS.

A patre in bonis filiorum conſtitui nequit, durare tamen poteſt, dum uſusfructus durat, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 87.
In re communi non poteſt imponi ſervitus, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 21.
Servitus communis aquæ per horas dividi poteſt, ibid. *n.* 52.
Data communione alicujus uſus, ſervitutis ve, diviſio fieri poteſt, ibid. *n.* 59. & *t.* 2. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 33.
Tutor nec ſuper rem immobilem ſervitutem imponere, aut remittere poteſt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 11.

SERVUS.

Servus jure civili nullam perſonam habet, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 26. ubi an cum ſervo novatio fieri debeat.
An dari tutor in titulo poſſit ? Vid. *Tutor teſtamentarius.*
Servis impuberibus tutor non datur, ſed litigantibus de ſtatu ſuo datur, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 45. & *ſeqq.* & *d. t. l.* 4. *c.* 3. *n.* 95.
Servus tutor dari dativus nequit, *d. l.* 3. *c.* 4. *n.* 64.
Servus domino poſſeſſionem acquirere poteſt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 42. *n.* 36.
Servus negotia domini adminiſtrans rationem reddere tenetur, & ſi vendatur antequam rationem reddiderit emptor compelli poteſt, ut illum domino revendat ad hoc, ut ſibi rationem præſtet, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 29.
Servus negotia gerens aliena an teneatur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 59. ibid. *n.* 86. ubi an dominium adminiſtrationis cogere poſſit, ut rationes accipiat ?
Servus dominum præponentem obligat, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 35.
Vid. *Libertas, & Communio.*

SOCIETAS, ET SOCII.

Societas quid ſit ? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 1.
Societas expreſſè, vel tacitè contrahi poteſt, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 11. *n.* 37. & 38. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 15.
Et ita renovari, ibid. *d. t.* 2. *l.* 6. *c.* 11. *n.* 37.
Societas conſenſu expreſſo, verbis, ſtipulatione, vel facto contrahitur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 43.
Per epiſtolam celebrari poteſt, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 49.
Quinque requiſita requiruntur, ut ſocietas licita, & valida ſit, prima, ſcilicet, ut in negotiatione licita fundetur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 30.
Secunda, ut ſinguli aliquid in communi conferat, ſive pecuniam, ſive operam, aut induſtriam, ibid. *n.* 31.
Tertia, ut æqualitas ſervetur inter ſocios, tum reſpectu lucri, tum damni, & expenſarum, ibid. *à n.* 32. ubi declaratur.
Quarta, ut ſors, ſeu pecunia periculo conferentis ſolum ſubjaceat, niſi aliter juſtum conventum ſit, quod declaratur, ibid. *n.* 36. & 37.
Quinta, ut pacta, & fides data ſerventur, ibid. *n.* 38.
Societas omnium bonorum coiri poteſt cum eis, qui æqualia bona non habent, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 35.
Societas quid facti eſt, non præſumitur, niſi probetur *t.* 2. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 5.
Quibus modis, & conjecturis probetur ? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *à n.* 16. ubi exempla, & *d. t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 3. & *ſeqq.*
Societas ſine communione eſſe nequit, ſed non è contra, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 15.
Societas animalium, ſeu gregis quomodo fieri poſſit, vel non, ut juſta, vel injuſta dicatur ? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 27. & 28. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 13. *à n.* 39. ubi latè, & quomodo animalia minorum ad ſocietatem ponenda ?
Tot ſunt merces, tot ſocietates ſunt, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 36.
Inter proponentes inſtitutorem communi nomine, ſocietas contracta præſumitur, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 42.
Socius aliam ſocietatem cum aliis contrahere non prohibetur, niſi pactum incontrarium adſit, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 86.
Bona communicata in ſocietate omnium bonorum, tum ad dominium, tum ad poſſeſſionem, periculum, & commodum communicantur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 36. & 37.
Jura, & actiones abſque ceſſione inter ſocios omnium bonorum communicantur, ibid. *n.* 39.
Fructus bonorum vinculatorum, regiæ coronæ, feudi, & ſimilium communicantur, ibid. *n.* 41. in fine.
Et fructus commendæ Ordinum melitarium, ibid. *n.* 43.

Et

Et melioramenta, ibid. *n.* 49.
Et bona caſtrenſia in bello quæſita, ſeu quaſi caſtrenſia, ibid. *n.* 51. & 53.
Et omnia bona etiam futura ex quocunque titulo, tum oneroſo, tum lucrativo, legata, hæreditates, donata, & ſimilia, ibid. *n.* 64. & *ſeqq.* ubi declaratur, & *n.* 91. & *ſeqq.* & *t.* 2. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 7.
An hæreditas paterna? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 19.
An immunitas, & privilegium? Ibid. *n.* 71. & *ſeqq.* & *à n.* 84. *d. t.* 2. *l.* 6. *c.* 1.
In ſocietate omnium bonorum tacita quæ communicentur? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 13. 14. & 15.
In ſocietate omnium bonorum an acquiſita per filios veniant? Ibid. *n.* 16. & *ſeqq.*
Quando acquiſita poſt ſocietatem finitam communicentur vel non? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 75. & 76.
An acquiſita contra formulam capitulorum? Ibid. *n.* 77. & 78.
An acquiſita nomine proprio, & quando? Ibid. *n.* 79. 80. & 81.
An acquiſita cum pecunia ſocietatis, vel ex altera ſocietate? Ibid. *à n.* 84. & *ſeqq.*
An acquiſita ex re ad ſocietatem non pertinente? Ibid. *n.* 82. & 83.
In ſocietate etiam omnium bonorum turpiter, & injuſtè acquiſita non veniunt, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 29. & 30. & *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 98.
Sed ſi turpiter acquiſita licitè retineantur, communicantur, ibid. *n.* 31. *d. t.* 2. *l.* 6. *c.* 1.
Si ſocius de furto participet ad quid teneatur? Ibid. *n.* 106. & *ſeqq.*
An acquiſita poſt mortem unius ex ſociis? Ibid. *n.* 162. & *ſeqq.* & *t.* 4. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 40. & *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *à n.* 87.
Quid quando ſocius altero invito periculo ſe expoſuit? Ibid. *n.* 172. *d. t.* 2. *l.* 6. *c.* 1.
In ſocietate omnium bonorum omnia debita, damna, & expenſæ communicantur, & ſocietati imputantur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 2.
Vid. Infra.
Etiam ſi à ſocietatis cauſa non proveniant, dummodo ortum à culpa, vel dolo ſocii non habeant, ibid. *n.* 5.
Nec aliter ſocietas omnium bonorum dari poteſt, ibid. *n.* 8.
An alimenta filiis pro alendis errogata, ibid. *à n.* 10. ubi etiam de uxore.
An expẽſæ in ſtudio cum filiis factæ? Ibid. *à n.* 14.
An pro doctorandis filiis? Ibid. *à n.* 18.
An dotes filiarum? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 3. *à n.* 1. & *ſeqq.* & *n.* 35. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 109. & 110.
An pro conſequenda marito dignitate? Ibid. *à n.* 24. & *t.* 2. *l.* 6. *c.* 5.
An factæ devotionis cauſa? Ibid. *n.* 27. & *ſeqq.* ubi de expenſum pro animæ ſalute.
An omne expenſum citra dolum, & culpam ſociorum? Ibid. *n.* 28.
An expenſum in filiorum nuptiis? Ibid. *n.* 32. & 33. & *ſeqq.*
An damum à latronibus datum, ſeu ex naufragio? Ibid. *n.* 34.
An damnum ex mala Judicis ſententia? Ibid. *n.* 45. & *ſeqq.*
An expenſum pro redimendo à captivis ſocius? Ibid. *n.* 36. & *ſeqq.*
An expenſum in donationibus remuneratoriis, & eleemoſinis? Ibid. *à n.* 50.
An expenſum in infirmitate ſocii? Ibid. *n.* 77. & *ſeqq.*
An expenſum pro delicto? Ibid. *à n.* 79.
Quid ſi delictum occaſione ſocietatis commiſſum ſit? Ibid. *n.* 87.
Quid in pœnis ob contumaciam? Ibid. *n.* 88.
Quid in expenſis in conviviis, & non neceſſariis? Ibid. *n.* 90. & *ſeqq.*
Quid in damnis ex dolo provenientibus? Ibid. *n.* 104. & *ſeqq.* ubi de ſocio pecuniam extra uſum deſtinatum ponente.
Vel ex culpa provenientibus? Ibid. *à n.* 113. & *ſeqq.* ubi exempla culpæ.
Et Vid. *Culpa.*
An expenſæ funeris ſocii? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 6. *n.* 6. 7. 26. 27. & 36.
An expenſæ funeris filii ſocii? Ibid. *n.* 8. & 38. & 39.
Vid. *Funus.*
Expenſæ, quæ ortum à ſocietate habent, ex ipſa deduci debent, *t.* 6. *l.* 6. *c.* 6. *n.* 11.
An factæ poſt ſocietatem finitam? Ibid. *n.* 25. & 40.
Socius nolens pro ſua parte impenſum ſolvere an partem amittat? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 47.
Quæ bona communicentur, vel non inter ſocios tum in prima, tum in ſecunda? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 11. *à n.* 46. & *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 50. & 51.
Societas omnium bonorum conſenſu ſociorum diſſolvitur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 2. & 15.
Non tamen conjugalis ſocietas, ibid. *n.* 1. & *ſeqq.* & 16.
Et renuntiatione, ibid. *n.* 2.
Sed non conjugalis ſocietas, ibid. *n.* 3.
Quando renuntiari poſſit, an per procuratorem, & quæ inpuncto? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 11. *à n.* 23.
Societas etiam per venditionem omnium bonorum ad inſtantiam creditorum diſſolvitur, ibid. *n.* 4. *d. t.* 2. *l.* 6. *c.* 8.
Non ſi conjugalis ſocietas, ibid. *n.* 5.
Et per decoctionem unius ex ſociis, juncta bonorum ceſſione, ibid. *n.* 6. & *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 45.
Societate una decocta, altera decocta non dicitur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 36. & *ſeqq.* ubi, an creditores unius ſocietatis, alterius bona obligata habeant?
Societas per venditionem rerum, ad quas contracta fuit extinguitur, ſed non ita conjugalis,

lis, ibid. *n.* 8. & 9. *d. t.* 2. *l.* 6. *c.* 8.
Et per rerum ſocialium extinctionem, ſed non ita ſocietas conjugalis, ibid. *n.* 10. & 11.
Et tacita contrahentium voluntate, non verò conjugalis, ibid. *n.* 12. & 13. & 14.
An per excommunicationem? Ibid. *à n.* 23.
Delicto ſocii, ex quo bona confiſcanda veniunt, etiam invito ſocio ſocietas, ſive omnium bonorum, ſive particularis ſolvitur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 7. *n.* 1. & *ſeqq.* & *t.* 2. *l.* 6. *c.* 8. *à n.* 47.
Si tamen conjuges ſocietatem bonorum continuare velint, continuare poſſunt, ibid. *n.* 48. *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 7.
Societas an per profeſſionem in Religionem? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 32. & *ſeqq.*
An per capitis deminutionem? Ibid. *n.* 79. & 80.
Morte ſocietas ſolvitur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 6. *n.* 24. & *d. l. c.* 9. *n.* 5.
Sive naturalis ſive violenta ſit, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 9. *n.* 9.
An ad hæredes tranſeat? Ibid. *n.* 10. & *ſeqq.* & *t.* 4. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 12. & *ſeqq.* & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 184. & 185.
Quid in lucro? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 40. & 41.
An ad id pactum valeat? Ibid. *à n.* 10. *t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 98.
Quomodo hujuſmodi pactum intelligatur? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 9. *n.* 14.
Quid ſi juramentum adſit? Ibid. *n.* 28. & 29.
Quid ſi ſocietas ad tempus certum, vel in perpetuum contracta ſit? Ibid. *n.* 19.
Quid ſi fideijuſſor datus fuiſſet? Ibid. *n.* 30.
An teſtator jubere poſſit ſocietatem inter hæredes continuari? Ibid. *à n.* 32.
An intimatio mortis requiratur? Ibid. *n.* 20. & *ſeqq.*
Quid in ſocietate vectigalium, & ſimilium? Ibid. *à n.* 34. & *t.* 4. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 60. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 184. & 185.
Quid ſi ſocietas cum conductione complicata ſit, & quando compilata cenſeatur? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 13. *à n.* 49.
Quid ſi aliquid cæptum fuit, ignorata ſocii morte? Ibid. *n.* 41. *d. t.* 2. *l.* 6. *c.* 9.
Quid in cæpto ante mortem? Ibid. *à n.* 42. ubi de mandato, & *t.* 4. *l.* 4. *c.* 7. *à n.* 12.
Quid in actionibus à ſocietate provenientibus? Ibid. *n.* 31. & *t.* 2. *l.* 6. *c.* 9.
Aliquando ſocietas nondum finita diſſolvitur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 14.
In quibus caſibus à ſocietate recedi poſſit? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 11. *à n.* 20. ubi de rexa ſociorum, & *t.* 4. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 14. & 20. & *t.* 4. *l.* 6. *c.* 12. *n.* 24. ubi quod à ſocietate frumenti, ante venditionem illius recedi non poſſit, & *t.* 4. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 57. & *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 27.
An pactum de non recedendo à ſocietate validum ſit? Ibid *n.* 27.
Si minor à ſocietate diſcedat, curator dandus ad id eſt, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 91.
Societas quibus modis finiatur? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 87.
Societas indubio renovata non cenſetur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 4. & 5.
Nec cum perſonis ſenſu carentibus, uti infantes, furioſus, & ſimiles, renovata cenſetur, ibid. *n.* 6.
Ita cum perſonis à jure contrahere prohibitis, uti minores, mulieres, monachi, moniales, & ſervi, ibid. *n.* 6. & 14. & 15. & *n.* 23. ubi de muliere nupta.
Ita cum ebriis, & ſimilibus aſſertis, ibid. *n.* 10. & 11. ubi declaratur.
Quid in muto, & ſurdo? Ibid. *n.* 12. & 13.
An cum hæreticis, & ſarracenis? Ibid. *n.* 16.
An inter medicum, & infirmum? ibid. *n.* 18.
An inter advocatum, & clientulum? ibid. *n.* 19.
An cum incarcerato? Ibid. *n.* 20.
An inter Judicem, officiales, & ſubditum? Ibid. *n.* 21.
An cum filiofamilias? Ibid. *n.* 22.
An ſocietas renovata cenſeatur, quando forma primæ ſocietatis mutatur? Ibid. *n.* 24.
An renovata cenſeatur, ſi ſocius in fine anni rationes non petit, quando eas petere ſolebat? Ibid. *n.* 25.
Quid ſi aliquid implendum implectum non fuerit? Ibid. *n.* 26. & 27.
Quid quando ſcriptura requiritur, Ibid. *n.* 28.
Quid ſi hæreditatem pro indiviſo poſſideatur? Ibid. *n.* 30.
Et quid quando ſocietas à bonis communibus originem non ſumit, ibid. *n.* 29.
An ex actibus affirmativis, vel negativis ſocietas renovata cenſeatur? Ibid. *n.* 31.
Et quando actus ad aliud applicari poſſint? Ibid. *n.* 32. & *ſeqq.*
An ex conjecturis? Ibid. *n.* 40. & 41. & *ſeqq.*
An ex habitatione fratrum in communi ſocietas renovata cenſeatur? Ibid. *n.* 38.
An ex habitatione filiorum cum matre? Ibid. *n.* 39. & *t.* 3, *l.* 5. *c.* 16. *n.* 51.
Quæ requiſita concurrere debeant, ut ſocietas renovata cenſeatur? Ibid. *n.* 37. & *à n.* 44. ubi exempla, *d. t.* 2. *l.* 6. *c.* 10.
Societas expreſſè renovari poteſt, ibid. *n.* 42.
Quando renovata dicatur per exempla traditur, ibid. *à n.* 44. & *ſeqq.*
Pupillus, ſeu minor ſine tutoris, aut curatoris authoritate ſocietatem contrahere non poſſunt, nec inter illos renovata cenſetur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 10. *à n.* 6. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 6. *n.* 29. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 5. & 6. & *t.* 4. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 8. ubi alia, & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 14. *n.* 13.
Sive tacita, ſive expreſſa ſocietas ſit, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 6. *d. n.* 29.
Quid ſi ſocietas in commodum eorum contrata fuerit? *d. t.* 2. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 9. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 13. *d. n.* 6.
An curatore carens? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 14. & 15.

Inter

Inter pupillum minorem, & curatorem, aut tutorem ſocietas contrahi nequit, etiam de utilitate pupilli ageretur, nec inter ipſos renovata cenſetur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 17. *& d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 30. *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 1. *&* 4.

In quibus caſibus ſocietas inter minorem, & tutorem, aut curatorem contrahi poſſit? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 6. *à n.* 31. *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 13. *à n.* 7. ubi etiam, in quibus caſibus renovata cenſeatur, inter ipſos, & alios? *& t.* 4. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 8.

Quid quando ſocietas cum conductionis contractus complicata eſt? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 49. *& ſeqq.*

An tutore authore minor, ſeu pupillus ſocietatem contrahere poſſit, tum particularem, tum generalem, ſeu omnium bonorum, tum tacitè, tum expreſſè? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 25. *& ſeqq. & t.* 3. *l.* 6. *c.* 14. *n.* 13. ubi etiam an diſſolvi?

Renovata ſocietas, cum omnibus qualitatibus primæ cenſetur, & pro ut primæ bona, ita ſecunda dividenda veniunt, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 11. *n.* 1. *&* 2.

An cum eiſdem pœnis, & pignoribus renovata cenſeatur? Ibid. *n.* 3. *&* 4. *&* 30.

Sed non cum pignoribus à tertio datis, ibid. *n.* 32

An cum juramento? Ibid. *n.* 31.

An cum fidejuſſoribus? Ibid. *n.* 33.

Si prima abſque temporis præfinitione contracta fuit, ita ſecunda renovata cenſetur, ibid. *n.* 5.

Si ad certum tempus contracta fuit, ad idem renovata cenſetur, ibid. *n.* 6. *& ſeqq.* ubi declaratur.

Quid ſi renovata ſit inter conjugem, & hæredes? Ibid. *n.* 34. *&* 35.

Quid ſi ſocietas morte diſſoluta ſit ante tempus finitum? Ibid. *n.* 7.

Quid ſi ad beneplacitum prima contracta fuiſſet? ibid. *n.* 12. *&* 34.

An cum eodem inſtrumento? Ibid. *n.* 10. *&* 11.

Societas renovata, uti prima renuntiatione intempeſtiva diſſolvi nequit, ibid. *n.* 13. *& ſeqq.* ubi alia inpuncto.

In quibus caſibus à ſocietate renovata diſcedi poſſit? Ibid. *à n.* 20.

An pactum de non recedendo in perpetuum à ſocietate renovata validum ſit? Ibid. *n.* 27.

Quæ communicentur inter conjugem ſuperſtitem, & hæredes defuncti in ſocietate renovata? Ibid. *n.* 28. *&* 29.

Si ſocietas novis pactis renovata ſit, per hæc regulanda erit, ibid. *n.* 36. *& ſeqq.*

Socius regulariter altero invito nihil facere poteſt, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 68.

Sed proteſtatione non obſtante ſocius facere poteſt actum, quem alius ſocius de jure prohibere non poterat, ibid. *n.* 67.

Socius invito ſocio molendinum, domum, turrem, vel aliam rem in melius commutare nequit, ibid. *n.* 70.

Nec veterem formam ædificii mutare, ibid. *n.* 71.

Quando rem reficere, vel funeſtram in domo, vel muro communi apperire, ibid. *n.* 73. *&* 74.

An domum communem habitare? Ibid. *n.* 75. *& t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 46.

An ad diviſionem venire, & proprium habere? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 1. *&* 2.

Socius in re communi pro indiviſo, quaſi totius dominus reputatur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 12. *n.* 62.

Socius omnium bonorum plus parte ſua abſque voluntate alterius alienare nequit, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 59.

An debitores ſocietatis per acceptilationem liberare poſſit? Vid. *Acceptilatio.*

An in ſolidum debitores ſocietatis convenire poſſit? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 12. *à n.* 96. *& t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 22. *& t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 41.

An extrajudicialiter petere poſſit? Ibid. *d. c.* 9. *n.* 23

Empto frumento, & aliis rebus communi nomine, ut communi periculo iterum vendantur, non poteſt unus impedire venditionem, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4.

Poteſt quis uti re communi ad uſum deſtinatum, ſocio invito, etiam ſi prohibenti noceat, ibid. *n.* 28. *& t.* 2. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 66. *& ſeqq. & n.* 75.

Commune negotium geri poteſt, ſi gerentis interſit, etiam ſi ad conſocium nulla redundet utilitas, ibid. *n.* 29. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 4.

In re communi poteſt quis facere, quod condomino non nocet, & illi prodeſt, etiam invito domino, ibid. *n.* 30.

Habentes fundum communem, ſi unus culturam deſideret, alter contrarium velit, præferendus eſt, qui pro cultura arguet, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 37. *& t.* 2. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 67.

Socius, & condominus præferuntur in emptione rei communis pro eodem pretio, ibid. *n.* 43. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 12. ubi de locatione.

Habitans domum communem non tenetur ſolvere mercedem, niſi domus ſit ſolita locari, vel ſit conſtitutus in mora, vel impediat ſolvere, vel detur contraria conventio, ibid. *n.* 46. *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 4.

Socius nolens pro ſua parte impenſum ſolvere intra 4. menſium ſpatium, ſuam partem amittet, ibid. *n.* 47.

Socii invicem mandatum habere cenſentur ad debita exigenda, & ad ea, quæ ſocietati expediunt, non ad præjudicialia, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 40. *&* 41.

Socius contrahens contra formam capitulorum ſocios non obligat, licèt cum eo contrahens capitula ignoraſſet, ibid. *n.* 78. *& t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 64. *& ſeqq.*

Socius contrahens ſuper re ad ſocietatem non pertinentem ſocios non obligat, & quando obliget? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 66. *& t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 82. *& ſeqq.*

Socius aſſumptus à ſocio ſocietatis ſocius non eſt, nec contra ſocios eum non admittentes actionem habet, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 24. *&* 25.

Socius unus altero invito naturam ſocietatis mutare nequit, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 26.

An juramentum debitori communi defferre poſſit? Vid. *Juramentum.*

Socius quando ſolvere, vel illi ſolvi poſſit? Vid. *Solutio.*

Socius an, & quando beneficio, *ne egeat*, gaudere poſſit, & illud renuntiari? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 58. *&* 75. *& t.* 4. *l.* 8. *c.* 4. *n.* 28. *& ſeqq.* Vid. *Beneficium ne egeat, & Carcer.*

Socius non præſtans operam, ad quam tenebatur, de damno tenetur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 76.

Socius ratione creditorum ultra capitale an teneatur? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 88.

Socius quando pro capitali conveniri poſſit tum ante, tum poſt rationes redditas? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 45. *&* 112. *& t.* 4. *l.* 1. *c.* 6. *à n.* 13. *& d. t. l.* 2. *c.* 9. *n.* 7. *&* 8. *& l.* 6. *c.* 4. *à n.* 65.

An ſocius contra ſocium ſequeſtrum peti poſſit? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 39. *& d. t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 65.

Confeſſio certi debiti à ſocio facta cum promiſſione ſolvendi ante redditas rationes, quam vim, & qualitates habeat, & quid ſi juramentum adſit? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 27. *& ſeqq.*

An ſocius incarcerari poſſit? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 39. Et Vid. *Carcer.*

An adverſus ſocium executivè procedi poſſit? Vid. *Executio.*

An beneficium ordinis habeat? *t.* 4. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 42. *&* 43.

Socius quando ſalarium pertendere poſſit? Vid. *Salarium.*

Quando retentionem habeat? Vid. *Retentio.*

Quomodo lucra, & damna dividantur inter fratres, & ſocios? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 9. *à n.* 41. *& t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *à n.* 96. ubi caſus, & exempla invenies.

Quando contra ſocium juramentum in litem locum habeat? Vid. *Juramentum.*

Negligentia ſocii an cum ejus diligentia compenſetur? *t.* 4. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 39. *&* 41. Vid. *Compenſatio.*

De ſocio in navi? Vid. *Nauta.*

Socius adminiſtrans ſocietatem, tum omnium bonorum, tum particularem, quocunque modo contractam alteris ſociis, & participibus rationem reddere, & reliqua tum ſolvere tenetur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 27. *&* 44. *&* 112. *& d. t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 25. *& d. t. l.* 5. *c.* 8. *n.* 15. ubi de actione, pro ſocio, *& t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *à n.* 1.

Si plures ſocii inſolidum adminiſtraverint, inſolidum rationes reddere tenentur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 30.

Quid ſi omnes adminiſtraverint in eodem, vel diverſo loco, pari formiter, vel informiter? Ibid. *n.* 32. *& ſeqq.*

Quid ſi plures ſocietates contractæ ſint an una ratio ſufficiat? Ibid. *n.* 34. *& ſeqq. & t.* 2. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 18. *&* 19.

Quando ex debitis non exactis rationem reddere teneatur, vel non? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 39. *& ſeqq.*

Quæ debita in calculo recipienda ſint, vel non? Ibid. *n.* 42. *& ſeqq.* ubi quando ſocii inſolidum obligentur, vel non, & quando ad invicem præpoſiti dicantur? *& t.* 4. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 40. *& t.* 1. *l.* 2. *c.* 12 *à n.* 96.

Quando cambia, & uſuræ recipiendæ ſint? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *à n.* 46. ubi quando ſocius pecuniam ſub cambiis, & uſuris ſummere poſſit? *& t.* 3. *l.* 6. *c.* 45. *n.* 5.

Quando ſocius ſub uſuris pecuniam propriam ſocietati in mutuum dare poſſit? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 118.

Quando circa pretium rerum ſocietatis venditarum ſocii dito ſtandum ſit? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *à n.* 52.

Quando de culpa, vel dolo, aut caſu furtuito onerandus ſocius ſit, vel non? Ibid. *à n.* 57. Vid. *Culpa, Dolus, & Caſus.*

Socius quando de damno teneatur? Vid. *Damnum.*

Quæ expenſæ in calculo recipiendæ ſint, vel non? *t.* 4. *d. l.* 6. *c.* 4. *à n.* 60. Vid. ſupra. Et Vid. *Expenſa.*

Socius quando teneatur, vel non pro factoribus, ſeu præpoſitis? *t.* 4. *l.* 4. *c.* 1. *à n.* 10. *& d. l. c.* 7. *n.* 12. 40. *&* 41. *& d. t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 29. *& l.* 5. *d. t.* 4. *c.* 8. *n.* 27. Vid. *Proponens.*

Quilibet ex ſociis à factoribus rationes petere poteſt, & cum aliis acceptum an comunicare teneatur, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 12.

Socius quo tempore rationes petere poſſit? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 24. *& ſeqq.* Et Vid. *Ratio.*

Quando ſocius, vel ejus hæres libros exhibere teneatur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 112. *& d. t. l.* 6. *d. c.* 4. *n.* 4. *& ſeqq.* Et Vid. *Liber.*

Socius quando de intereſſe, & ejus intereſſe teneatur? *d. t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *à n.* 92. Et Vid. *Intereſſe, & Uſura.*

Ut rationibus locus ſit ſocietas probari debet, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 73.

Socius de quibus rationem reddere non teneatur, & quæ in calculo recipiendæ non ſint? *t.* 4. *l.* 6. *d. c.* 4. *à n.* 74. *& ſeqq.*

Socius de acquiſitis poſt mortem quando hæredibus rationem reddere teneatur? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 40.

Socii non administrantes ad invicem rationem reddere non tenentur, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 42. *& t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 26.
Socius petens rationes à socio repelli potest, exceptione tu non reddidisti, & non implevisti pro parte tua, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 17. *&* 24. 19. *&* 62. *& t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 91.
Socius socii solum hunc ad rationes obligare potest, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 21.
Socius semel rationes reddens, dolo, vel fraude secluso, amplius non tenetur, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 50.
Si socius in testamento declaret, socium suum tantum decem sibi debere ad amplius non tenetur, nec error calculi allegari potest, quod declaratur, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 6. *à n.* 15.
Vid. *Actio, Communio, & Ratio.*

SOLEMNITAS.

Solemnitas alicujus actus ea debet esse loci, in quo actus, vel contractus celebratus, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 49. *Cum seqq.*
Solemnitas inventarii? Vid. *Inventarium quo ad solemnitates.*
Solemnitas testamenti Vid. *Testamentum.*
Solemnitas necessaria in ipso actu intervenire debet, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 2.
Per decretum Judicis omnia solemniter facta præsumuntur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 4. *n.* 21. *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 27. *& seqq.* ubi limitationes traduntur.
De solemnitate authoritatis tutoris, vel curatoris? Vid. *Authoritas.*
De solemnitatibus in alienationibus servandis? Vid. *Alienatio quo ad solemnitates.*
De solemnitatibus in locatione bonorum, & operarum minorum? Vid. *Locatio.*
De solemnitatibus in transactione? Vid. *Transactio.*
In subhastationibus? Vid. *Subhastatio.*
An in declarationibus pro validitate contractus eadem solemnitas requiratur? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 18. *n.* 21. *&* 22.
In actibus, & contractibus antiquis omnis solemnitas intervenire præsumitur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 13. *n.* 2.
Requisita ad alienationem spatio triginta annorum interveniisse præsumitur, Ibid. *n.* 8.
Solemnitas quando adhibita præsumatur? Ibid. *n.* 14. *& t.* 4. *l.* 6. *c.* 1. *à n.* 31. Vid. *Decretum.*
Vid. *Nullitas.*

SOLUTIO.

Solutio quid sit? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 1.
Solutione ejus, quod debetur, omnis obligatio solvitur, ibid. *n.* 2.
Vel obligatio ex contractu quocunque, vel delicto descendat, ibid. *n.* 4. *& seqq.*
Ipso jure obligationem tollit, tum civilem, tum naturalem, ibid. *n.* 7. *&* 8.
Sive solutio à debitore, sive ab alio fiat, quod creditoris non interest, ibid. *n.* 9. *& seqq.*
Et licèt debitore invito solutio fiat obligatio tollitur, ibid. *n.* 16. *&* 17.
Vel debitore ignorante, ibid. *n.* 19.
Vel creditore invito, quod limitatur, ibid. *n.* 20. *& seqq.*
An solvens pro alio, adversum eum actionem habeat? Ibid. *n.* 18. *&* 29. *& t.* 4. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 24.
Obligationes etiam accessoriæ extinguuntur, ibid. *n.* 23. *d. t.* 2. *l.* 8. *c.* 6. ubi exempla in fidejussoribus, mandatoribus, & sponsoribus.
Ita pignora, & hypotheca, ibid. *n.* 25.
Ita à fructibus, & interesse, ibid. *n.* 43.
Ita principalis liberatur, si fidejussor solvat, ibid. *n.* 26. *& seqq.*
Ita correus debendi, per solutionem factam ab altero, ibid. *n.* 32.
Vel quando facta uni ex duobus correis credendi quia omne correi debendi liberantur, ibid. *n.* 32.
Vel facta ab uno ex tutoribus, vel curatoribus? *t.* 4. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 1.
Creditor recipiens solutionem pro sua rata ab uno ex pluribus correis insolidum obligatis, quando sibi præjudicet, ne possit insolidum amplius petere? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 33. *& seqq.*
Solutio antequam debiti dies cedat, obligationem etiam tollit, ibid. *n.* 29. *&* 30.
Debitor certæ quantitatis, ea soluta, amplius non tenetur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 77.
Aliud pro alio creditore invito solvi nequit, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 77. *& t.* 2. *l.* 8. *c.* 6. *à n.* 63. ubi limitationes, & quod pignus æqua idoneum pro alio subrogari possit?
An data impossibilitate solvendi in pecuniam an ita obligatus præstando stabilia liberetur? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 90. *&* 91. *& t.* 2. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 36.
An creditor in solutum pignus accipere cogatur, & rem à Judice æstimatam? *t.* 1, *l.* 2. *c.* 9. *n.* 78. *& n.* 104.
Per rem in solutam datam debitor liberatur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 13. *n.* 27.
Hæres in pecunia solvere tenetur, quando ita defunctus obligatus erat, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 76. *& n.* 90. *& seqq.*
Quid si defunctus ita in pecunia solvi jussisset? Ibid. *n.* 111. *&* 113.
Hæres beneficio inventarii gaudens creditoribus solvere potest in bonis hæreditariis, si in hæreditate pecunia non extet, ibid. *n.* 92. *&* 95. *& seqq.* ubi de debito privilegiato.
Et præstando bona hæreditaria æstimata executionem impedit, ibid. *n.* 94. *&* 95. *&* 99. ubi quæ concurrere debeant?
Et creditores cogere potest, ut in solutum credita defuncti accipiant, & illa à debitoribus exigant, nisi hæreditas opulenta sit, Ibid. *n.* 100. *&* 101.
Et quando opulenta est, requiritur, ut emptor justum

juſtum pretium offerens, ſine evictionis promiſſione, inveniatur, ibid. *n.* 103.
Hæres beneficiatus emptorem non inveniens bona hæreditaria creditoribus in ſolutum dare poteſt, Ibid. *n.* 109.
Quando emptor rei hæreditatis, non inveniri dicatur? Ibid. *n.* 103. & 104.
Creditores tamen res in ſolutum recipere, non coguntur, niſi hæreditariæ ſint, ibid. *n.* 118.
Quando hæres debita defuncti ex fructibus rerum hæreditatis ſolvere teneatur? Ibid. *à n.* 121.
Debitor tritici in ſpecie, vel alius ſpeciei in pecunia ſolvere nequit, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 84.
Vinum vetus debens, novum ſolvere nequit, ibid. *n.* 85.
Debens ſpeciem in genere ſolvere nequit, ibid. *n.* 86.
Vid. *Æſtimatio, & Liquidatio.*
Solutio an fieri debeat inſpecto monetæ valore tempore obligationis, ſeu ſolutionis? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 82. & 83. & *t.* 2. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 85.
Solutio fieri poteſt in pecunia, quam de proximo minuenda eſſe notum eſt, ibid. *à n.* 87. *d. t.* 2. *l.* 2. *c.* 9.
Solutio facta præſumitur in illa moneta, in qua fieri debebat, ibid. *n.* 81.
Vid. *Moneta.*
Solutio pro parte fieri, invito creditore, nequit, quod in cohærede fallit, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 8. & *t.* 2. *l.* 8. *c.* 6. *à n.* 81. ubi limitationes.
Hæres beneficiatus quando poſſit ſolvere creditoribus primò venientibus cum cautione, vel ſine illa, de mandato Judicis, vel ſine illo, de ſcientia, vel ignorantia aliorum creditorum? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 75. 78. 79. & 80. 81. & 107. & *ſeqq.*
Quid in hærede ſuper hæreditatem controverſiam patiente? Ibid. *n.* 114. & 115.
Quid in obligato inter vires peculii? Ibid. *n.* 76.
Decoctor, & ejus fidejuſſor quibus creditoribus bona in ſolutionem applicare poſſint? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 131.
Adminiſtrator quando ante tempus ſolvere poſſit? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 94.
Quomodo ſolvere debeat? Ibid. *n.* 92.
Quomodo concurſus adminiſtrator? Vid. *Adminiſtrator.*
Quomodo adminiſtrator fiſci? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 22. & *t.* 4. *l.* 6. *c.* 11. *à n.* 15.
Adminiſtrator, ſeu quilibet alius officialis quando ſibi ſolvere poſſit? *t.* 4. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 110.
Quando ſibi ſolvi præſumatur? Ibid. *n.* 134.
De ſolutionibus ab adminiſtratoribus factis in calculo recipiendis? Ibid. *n.* 74.
Adminiſtratores ſolent ſolutiones retardare, & ad quid? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 22.
Solutio facta contra regimen nulla eſt, ita facta ſine circumſtantiis, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 5. & *t.* 4. *l.* 6. *c.* 11. *n.* 15. & 16. & *n.* 25. ubi exempla.
Si illegitimo modo facta theſaurario ſit, hic prius excutiendus eſt, *d. t.* 4. *l.* 6. *c.* 11. *n.* 25.
Vid. *Adminiſtrator.*
Curator ad bona diſtrahenda, ut creditoribus ſolvat, quibus ſolvere debeat? *t.* 4. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 12.
An curator abſentis? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 71.
Caſalis caput an creditoribus hæreditatis ſolvere poſſit? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 17.
An depoſitarius? Vid. *Depoſitum.*
An capſerius? Vid. *Capſerius.*
Solutio facta à commiſſario cum vendendi poteſtate, legitima eſt, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 137.
Solutio facienda eſt ei, cui debetur, aliàs non tenet, nec liberat? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 84.
Quid in ſolutione facta uni ex ſociis vel correis? *t.* 2. *d. l.* 8. *c.* 6. *n.* 86. & *t.* 4. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 13. & *ſeqq.* ubi quando aliis debitoribus proſit? & *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 39. & 40.
Et Vid. ſupra.
Quid in ſolutione facta creditori, creditoris, ibid. *d. n.* 86.
Quid in ſolutione facta mandatum generale habenti, *d. n.* 86.
Vel cui mandata eſt generalis bonorum adminiſtratio, vel procuratori, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 86. & *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 59. & *t.* 4. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 68. & 70.
Vel facta de Judicis mandato? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 100. & *ſeqq. t.* 2. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 86.
Quid in facta curatori minoris? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 86. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 22. *n.* 3. 18. & *à n.* 22. & *à n.* 51. ubi multa de ſolutione facienda minoribus, & tutoribus, aut curatoribus, & *t.* 3. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 118.
Vel curatori furioſi? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 97.
Vel putativo tutori, vel curatori? *t.* 4. *l.* 4. *c.* 9. *n.* 43. & *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 64. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 22. *n.* 32. & *ſeqq.* & *à n.* 51.
Vel minori juſſu Judicis? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 44. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 22.
Vel pupillo ſolutioni adjecto? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 88. & 24.
Vel facta alicui, ante ejus bonorum confiſcationem, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 87.
Vel facta famulo creditoris, ſeu nuntio? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 88. & *t.* 4. *l.* 3. *c.* 11. *à n.* 3. ubi latè per caſus, & *t.* 4. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 73.
Vel patri legitimo adminiſtratori? *t.* 2. *l.* 8. *d. c.* 6. *n.* 89.
Vel Judici, aut apparitori? *t.* 4. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 14.
Vel poſſeſſori alicujus maioratus? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 2. *n.* 58.
Vel ei, qui communiter, & palam pro perſona idonea reputabatur? Ibid. *n.* 60.
Vel exactori civitatis revocato? Ibid. *n.* 61.
Vel prælato intruſo? Ibid. *n.* 62.
Vel ei, qui exigere ſolitus erat? Ibid. *n.* 63.

Vel miniſtro annonæ ita reputato ? Ibid. *n.* 64.
Vel illi, qui literis intercepit,& ſe finxit nominatum illis literis ? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 69.
Vel ſolvens vigore literarum credentialium ? Ibid. *n.* 71.
Vel ſolvens quando literæ veræ fiunt, ſed girata falſa ? Ibid. *n.* 72.
Solutiones factæ domino adminiſtrationis minori, vel jam maiori facto an,& quando in calculo recipiendæ ſint ? *t.* 4. *l.* 8.*c.*15. *à n.* 43.
Ut ſolutio liberet, actualis,& realis eſſe debet, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 61.
Niſi creditor renuat, & debitor deponat Judicis authoritate, ibid. *n.* 62.
Et quod irrevocabiliter ſolvatur, ibid. *n.* 80.
Ut ſolvens ad id idoneus ſit, ibid. *n.* 85.
An minor ſolvere poſſit ? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 6. *n.* 4. & 8. & *d. l. c.* 7. *n.* 16. 17. & 20. ubi etiam de pupillo, & *d. l. c.* 11. *n.* 2.
Ut ſolutio ad domum creditoris fiat ; *t.* 2. *l.* 8.*c.* 6. *n.* 85.
Quo in loco depoſitum ſolvendum ? Vid. *Depoſitum.*
An tutor ſolvere poſſit ? *t.* 3.*l.*6.*c.*14.*n.*17.&28.
Et res minorum in ſolutum dare?*t.*3.*l.*7.*c.*2.*n.*16.
Duobus contendentibus inter ſe debitor pecuniam deponendo liberatur, *t.* 1. *l.*8.*c.*6.*n.*37.
Deponere, conſignare, oblare,non eſt ſolvere, neque ab uſuris liberat, niſi debitor creditori interpellet Judiciſque authoritate pecuniam debitam deponat, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 22.*n.*33.
Datio in ſolutum quæ ſit, & quando facta dicatur ? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 6. *à n.* 11.ubi aliqua inpuncto, & Vid. *Conſignatio, & Creditor.*
Nemo ad ſolvendum in foro poli ultra vires tenetur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 9.
Quando non habens in bonis, in corpore ſolvat ? Vid. *Condemnatio.*
Solvere promittens quatenus de jure tenetur intelligitur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 43.
Solutio ſummæ confeſſatæ, præcedente ſolidatione alicujus computi ſpecialis,aliorum prætextu pendentium non retardatur, *t.* 4.*l.*5.*c.* 6. *n.* 30.
De ſolutione reſidui ? Vid. *Ratio.*
Solutionem objiciens an intentionem fateri videatur ? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 7. *à n.* 62. ubi quid in allegante compenſationem.
Solutio eſt quid facti, non præſumitur,niſi probetur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 48.
Solutio per ſcripturas, quietantias,& teſtes probatur, ibid. *n.* 49.
Et per confeſſionem creditoris, ibid. *d. n.* 49.
Solutio confeſſata quibus præjudicet, vel non? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 5. & *ſeqq.*
Vid. *Confeſſio.*
Et per juramentum probatur, *t.* 2.*l.*8.*c.*6.*n.*49.
Solutio ex libro gabellæ,ſeu tributi probatur,*t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.*26.
Conjecturis, & præſumptionibus ſolutio probatur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 50.
Veluti ex diuturnitate temporis, & quando ? *d. t.* 2. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 51. & *t.* 1. *l.*1.*c.*10.*n.*22.
Vid. *Creditor.*
Vel ex indigentia, vel opulentia creditoris, & debitoris ? *t.* 2. *l.* 8. *d. c.* 6. *n.* 52.
Vel ex promptitudine debitoris, & creditoris deligentia ? *d. t.* 2. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 53.
Vel ex adminiſtratione, quam creditor, in bonis debitoris habuit ? Ibid. *d. t.* 2. *l.* 8. *c.*6.*n.* 55. & *t.* 4. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 134.
Et Vid. ſupra.
Et quando penes debitorem inſtrumentum debiti invenitur ? *t.* 2. *l.* 8. *d. c.* 6. *n.* 56. & *t.* 4. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 49. & 50.
Vid. *Remiſſio.*
Et quando ex præſcriptione ? Ibid. *n.* 57. *d. t.* 2. *l.* 8. *c.* 6.
Et quando ex conjunctione ſanguinis, & calculata ratione ? Ibid. *n.*58.& *t.*4.*l.*3.*c.*5.*n.*51.
Quando ex annotatione in libro debitoris, *d. t.* 2. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 59.
Et quando creditor de tempore, quo facta dicitur, vel paulo poſt,expendit pecuniam ejus quantitatis, cujus erat ſoluta, ibid. *n.* 60.
An, & quando habens tres apochas ſolutionum trium annorum continuorum ſolutionem præteritorum probet ? *t.*4.*l.*2.*c.*10.*n.*101. & *ſeqq.*
Liberatio,ſeu ſolutio pro reſto an ſolutionem toti debiti probet ? *t.* 4. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 55. & *t.* 2. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 45. & 46. & *t.* 4. *l.* 2. *c.* 11.*n.*2.
Creditor, cui debentur ducenta, ſi dixerit centum ſibi deberi quando ſibi præjudicet, vel non ? *t.* 4. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 15.
Quid quando debitor creditori dixerit,*Ecce centum quæ tibi debeo*, & creditor accepit ? Ibid. *n.* 16.
Solutio in quam cauſam facta præſumatur, & quando prius ad uſuras ? *t.* 2. *l.* 8. *c.*6.*à n.*38. & *t.* 4. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 49. & *t.* 2. *l.* 7. *c.*2.*n.*39. & 40. ubi de recepto per generum à ſocero.
An, & quando ex duabus liberationibus diverſis temporibus factis bis ſolutio præſumatur, ut repetitioni locus ſit ? *t.* 4. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 53. & 54. & latè, *t.* 4. *l.* 8. *c.*15.*à n.*44. ubi quæ inpuncto, & de duabus confeſſionibus.
Teſtes deponentes diverſo modo ſuper ſolutione quomodo ad concordiam reducendi ſint?*t.* 4. *l.* 8. *c.* 15. *n.* 53.
Maritus, conſtante matrimonio, ſolvens, de acquiſitis ſolviſſe an præſumatur?*t.*2.*l.*6.*c.*4.*n.*21
Solvens nulla coactione adhibita,invitus ſolvere quando dicatur ? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 17. *n.* 21.
Solutio ſaltem apparenter probata executionem ſententiæ impedit, & chartæ diviſionis executionem, *t.* 2. *l.*8.*c.*6.*n.*1.& 2.&*d.l.c.*7.*n.*6.
Et per inſtrumentum probata continenti effectus clauſulæ

clauſulæ depoſitariæ impedit, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 79.
Et fiſcalem executionem, ibid. *n.* 80.
Solutionis exceptio per ſtatutum omnes exceptiones rejiciens, rejecta non cenſetur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 3.
Vid. *Acceptilatio, Confeſſio, & Remiſſio.*

SPADO.

Tutor dativus eſſe poteſt, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 14.

SPECIALIA.

Non ſunt multiplicanda, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 16.
Specialia generalibus inſunt, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 4. 36.
Ad alios caſus, & perſonas non extenduntur, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 2. *n.* 7.

SPES.

Spes habens cauſam de præterito, vel de præſenti conſiderabilis eſt, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 174.
De ſpe certa judicatur idem, quod de jure realiter competenti, ibid. *n.* 175.
Spes certa æſtimationem recepit, ibid. *n.* 176.
Vendi, & in contractum deduci poteſt, ibid. *n.* 177
Et in ea locum læſio habet, ibid. *n.* 178.
Donari poteſt, ibid. *n.* 179.
Et hypothecari, ibid. *d. n.*
Spes ſuccedendi ex teſtamento, vel abinteſtato certa non eſt, ibid. *à n.* 180.
An, & quando bona, quæ acquiri ſperantur inter, virum, & uxorem communicentur? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. *à n.* 173.

SPOLIUM.

De ſpolio agere nequit, qui culpa ſua à poſſeſſione ceciderit, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 99.
Tutor, curator, & quicunque adminiſtrator finita adminiſtratione non reſtituens actione ſpolii conveniri poteſt, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 31.
Alieno nomine retinens rem, & reſtituere recuſans ſpoliare dicitur, ibid. *n.* 32.
Tutor an actione ſpolii, ad certum debitum conveniri poſſit ante redditas rationes? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 113. *& l.* 2. *c.* 5. *n.* 25.
Interdictum pro ſpolio quando competat, & pro quibus bonis viduæ caſalis capiti remanenti, & quid probare teneatur? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 23. *Cum ſeqq. & t.* 2. *l.* 6. *c.* 12. *à n.* 19. *& à* 33. ubi de quolibet cohærede in capite caſalis remanente.
Si ſocius ſpoliati ſit re communi unus totam rem recuperare poteſt, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 36.
Spolium in quibus caſibus dari poſſit? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 43. *à n.* 20.
Spoliatione probata, ipſa probatio ſufficit pro liquidatione uſque ad veroſimilem quantitatem; *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 126. *&* 127. ubi quomodo Judex ſe gerere debeat?
Coram quo Judice de ſpolio agi poſſit, & an in cauſis ſpolii electio fori competat minoribus, vel perſonis miſerabilibus? *t.* 5. *l. unic. c.* 1. *n.* 19. *& c.* 2. *n.* 21. *& c.* 6. *n.* 43.
Spolium magis, quam cæteris interdictis, privilegiatum eſt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 44. *n.* 6.
Quod in cæteris prædicatur, in hoc locum habet, ibid. *n.* 7.
Per eum reſtitutio fit, uſque ad minimum obolum cum fructibus præceptis, & præcipiendis, ibid. *n.* 8.
Niſi ſpoliator poſſeſſor bonæ fidei eſſet, ibid. *n.* 9. *&* 10.
Adverſus ſpolium à Judice factum quomodo agendum? Ibid. *n.* 13. *& ſeqq.*
Antequam reſtitutio fiat, & antequam tranſeat tantum temporis, poſt reſtitutionem, quantum ſpolium duravit, ſpoliatus petitorio reſpondere non tenetur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 44. *n.* 14.
Exceptio ſpolii contra violentum poſſeſſorem objici poteſt, quando violentia eſt vera, ſecus in quaſi violentia? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 13.
Quando in cauſis ſpolii minor in judicio eſſe poſſit? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 84. *&* 85. *&* 90.
Vid. *Minor, & Procurator.*
Vid. *Interdictum, Manutentio, Poſſeſſio, & Retentio.*

SPONSUS, SPONSALIA.

Sponſus expenſæ tutor datus excuſatur, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 165.
Curator tamen dari poteſt, ibid. *n.* 166.
Sponſus, & ſponſa de præſenti mariti, & uxoris appellatione veniunt, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 22.
Diſpoſita in marito, & uxore ad eos extenditur, ibid. *n.* 23.
Forum ſponſi ſponſa ſortitur, ibid. *n.* 24.
Sponſa de præſenti cum alio rem habens adulterium committit, ibid. *n.* 25.
Actio amotarum rerum contra ſponſam locum habet, ibid. *n.* 26.
Sponſa ubi educari, & apud quos debeat, ac deceat? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 3. *à n.* 81. *Cum ſeqq.*
An ſponſus privilegio variationis fori ſponſæ competenti, vel è contra uti poſſit? *t.* 5. *l. unic. c.* 4. *à n.* 20.
Pupillus etiam pubertati proximus vel per ſe, vel cum tutore ſponſalia contrahens, adveniente pubertate an, & quando reſilere impune poſſit, vel non? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 10. *& ſeqq.*
An cum eo contrahens reſilere poſſit? Ibid. *n.* 11.
Quæ ætas ad ſponſalia celebranda requiratur; Ibid. *n.* 12.
An tutor pro pupillis, vel cum illis ſponſalia contrahere poſſit, vel non, & quæſtiones inpuncto? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 17. *à n.* 8. *& ſeqq.*
Vid. *Matrimonium.*

SPORTULÆ.

Vid. *Salarium.*

STATUTUM.

Statuti, & teſtamenti poteſtas regulariter æqualis eſt, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 27.
Per ſtatutum diſponi poteſt, quòd hæres ſine beneficio inventarii hæreditatem adeat, ibid. *n.* 26.

De

De ſtatuto ad teſtamentum valet argumentum, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 241.
Statutum requirens nobilitatem, de qua intelligatur? Ibid. *n.* 242.
Statutum parentes à ſucceſſione filiorum repelens eſt iniquum contra rationem naturalem, & humanitatem, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 22. & 23.
Permitens ſtatutum filiofamilias teſtari intelligitur ſalvo jure patris in legitima, & uſufructu, ibid. *n.* 26.
Defectus à natura proveniens per ſtatutum tolli non poteſt, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 26.
Statutum ſecundum jus commune interpetrandum eſt, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 28.
Statutum excludens filias à ſucceſſione patris, validum eſt, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 54.
Statutum generaliter loquens non comprehendit cauſam dotis, quando dos in illo caſu, reperitur ſpecialiter privilegiata, ibid. *n.* 120.
Statutum loquens de curatoribus ad tutores non trahitur, ſi datur diverſa ratio, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 30. & 31. Vid. *Curator.*
De ſtatuto in favorem uxorantium an ſit extendendum, & alia inpuncto? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 4. 28. & 46.

STERILITAS.

Quomodo ea teſtes deponere debent, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 11. *n.* 47.
Vid. *Locatio* in verſ. *quo ad remiſſionem*, ubi de ubertate?

STIPULATIO.

Alteri per alterum ſtipulari nequit, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 114. & 122.
Sed filius patri promittens ejus debitum ſolvere poſt mortem, ſecluſo metu reverentiali, & læſione in foro conſcientiæ obligatur, ibid. *n.* 125.
Teſtator poteſt ſtipulari pro hærede, & pro legatario, ibid. *n.* 126.
Debitor creditori ſuo ſtipulari poteſt, ibid. *n.* 127.
Vid. *Acquiſita.*
Tacita ſtipulatio hodie ſubintelligitur, & fingitur dos per ſtipulationem, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 9.
Vid. *Dos.*
Aſcendens per lineam maternam ſtipulari non poteſt, & obligationem quærere ſuo deſcendenti, ſed favore dotis talis ſtipulatio valida eſt, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 82. & 83.
Tutor, curator, & eorum filius pupillo ſtipulari poſſunt non tantum durante, ſed etiam finita tutela, & ita ipſe pupillus ſibi, & tutori, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 13. & 14.
Vid. *Obligatio.*

STUPRUM.

Corpus delicti ſtupri per obſtratrices probatur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 44.
Tutor matrem ſui pupilli de adulterio etiam ad lucrandam dotem, nec de ſtupro poſt viduitatem commiſſum ad lucrandum legatum, accuſare poſſit, ſed pupillo facto adulto, id reſervandum eſt, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 25. *n.* 24. 25.

STYLUS, ET USUS.

Legitimus cuſtodiendus, *R.* 2. *n.* 37.
Stili ſenatus diſpoſitiones juris communis vincunt, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 7. *n.* 18.
Vid. *Doctor*, & *Conſuetudo.*
Quæ requirantur ad inducendum ſtylum, ſeu conſuetudinem, quando probandus, & quibus requiſitis? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 7. *n.* 22. *uſq. ad* 31.
Stilus curiæ ſervandus eſt, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 20.
Uſus opinionum utilis eſt, & mirabili quadam divina providentia ſuſtinetur in Eccleſia, ibid. *n.* 29.
Plus valet uſus ſine doctrina, quam doctrina ſine uſu, ibid. *n.* 64.
Sine uſu Medici, Judices, & ſimiles benè operari non poſſunt, ibid. *n.* 62.
In dandis, & impugnandis rationibus refertur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 87.
Praxis petendi rationes, quæ eſſe debeat? *t.* 4. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 90.
Vid. *Ratio.*
Stylus particularis uniformis, & obſervatus generali prævalet, ſi corruptela non ſit, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 90.
Stylus inter mercatores, inter ipſos ſervandus eſt, ibid. *n.* 89. & *t.* 4. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 74. & 90.

SUBHASTATIO.

Subhaſtatio quid ſit? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 17. *n.* 1.
In venditione bonorum minoris, vel pupilli requiritur, ibid. *n.* 2. 10. & *ſeqq.* & à *n.* 22. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 51. & 122. & *d. l.* 7. *c.* 3. *n.* 41.
Et in locationibus ſive perpetuis, ſive temporalibus, ibid. *n.* 25. & 26.
Et in bonis Eccleſiæ, templorum, Hoſpitalium, & omnium priorum locorum, ibid. *n.* 3.
Et in diſtractione bonorum patrimonialium Principis, ibid. *n.* 4.
Et in executione facienda pro implemento ultimæ voluntatis, ibid. *n.* 5.
Et in venditione bonorum debitoris pro ſatisfaciendis creditoribus, ibid. *n.* 7.
Quæ bona prius ſubhaſtanda ſint? Ibid. *n.* 40. & 41. & *ſeqq.* ubi de forma apud nos, & *t.* 5. *l. unic. c.* 20. *n.* 41.
Vel bonorum abſentium, ibid. *n.* 8. *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 17.
Vel rerum hæreditatis quando ipſæ dividi non poſſunt, ibid. *n.* 8. & 9. ubi an gabella debeatur.
Quæ requiſita procedere debeant ſubhaſtationem rerum minorum? Ibid. *n.* 12. ubi de tempore præconiorum.
An requiſitis deficientibus ſubhaſtatio nulla ſit? Ibid. *n.* 15. & à *n.* 42.
Annullata ſubhaſtatione quales fructus reſtituendi ſint, & à quo tempore? Ibid. *n.* 16. & *ſeqq.*
Vid. *Fructus.*

Subhaſtatio facta in gratiam ſcribæ, vel amicorum ſuorum pretio minori reſcinditur, & officialis mulctatur, ibid. *n.* 20.

An in ſubhaſtationibus uſus, & conſuetudo obſervari debeant, & an de conſuetudine ſubhaſtatio neceſſaria non ſit? Ibid *à n.* 27.

In quibus caſibus in venditione minorum ſubhaſtatio non requiratur? Ibid. *n.* 27. 34. 35. 36. 37. *& ſeqq.*

Subhaſtatio facta habita fide de pretio nulla eſt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 50.

Subhaſtatione perfecta novus licitator excluditur, licèt per momentum poſt extinctam candelam ſuperveniat, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 31. *&* 32.

Et quare? Ibid. *n.* 33. *&* 34.

Neque aliud in favorem fiſci admittitur, neque in favorem minorum, niſi notoriè læſio in 6. parte appareat, ibid. *n.* 35. *Cum ſeqq. & t.* 3. *l.* 7. *c.* 17. *n.* 46.

Dolo tamen facta ſubhaſtatio retractatur, ibid. *n.* 39. *d. t.* 1. *l.* 2. *c.* 3.

Retractatur etiam ſi impedimentum appareat, vel aliud in re ſubhaſtata, vel letigioſa inveniatur, ibid. *n.* 40.

Quando in foro primus licitator per ſecundum liberetur? Ibid. *n.* 41.

Subhaſtatione facta, an debitor luere poſſit debitum offerendo, ad rem redimendam? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 44. *Cum ſeqq.*

Ante ſubhaſtationem pignus additum non dicitur, nec dominium transfertur, nec alienatio perfecta dicitur, ibid. *n.* 45. *Cum ſeqq.*

Pignoris venditio potius à Judice, & à creditoribus, quam à debitore facta dicitur? Ibid. *n.* 48.

Bona ſubhaſtata voluntariè ponens pœnitere poteſt, quod ſecus eſt in neceſſaria, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 12. *n.* 21.

Subhaſtatio extrajudicialis à perſona privata facta non obligat, niſi poſt inſtrumentum de ea factum, ibid. *n.* 36.

Subhaſtatio, ſi negetur, non præſumitur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 3. *n.* 42.

SUBROGATUS.

Subrogatus ejus naturam ſapit, in cujus locum ſubrogatur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 25. *n.* 106. *&* 213. *&* 214. *& t.* 2. *l.* 7. *c.* 7. *n.* 23.

Vid. *Præponens.*

SUBSCRIPTIO.

Subſcriptio aliàs invalidam ſcripturam validat, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 4. *n.* 6.

Per ſubſcriptionem omnia in inſtrumento contenta fatentur, ibid. *n.* 20.

Appoſitio ſigilli ſubſcriptionem non ſupplet, ibid. *n.* 11.

Per ſubſcriptionem tota ſcriptura manus ſubſcribentis ſcripta cenſetur, ibid. *n.* 4.

Subſcriptio non ſufficit ubi ſcriptio requiritur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 36.

Vid. *Scriptura.*

SUBSTITUTIO, SUBSTITUTUM.

Quælibet ſubſtitutio conditionalis appellatur, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 45.

Per dationem ſubſtituti extranei quando ſuitas amittatur? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 15. *& t.* 2. *l.* 4. *c.* 8. *à n.* 55. *& t.* 3. *l.* 6. *c.* 31. *n.* 22. *& ſeqq.*

Vid. *Tranſmiſſio, & Suitas.*

Profeſſus dividens inter filios, vulgariter eis ad invicem ſubſtituere poteſt, non verò pupillariter, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 48.

SUBSTITUTIO VULGARIS.

Ejus diffinitio? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 2.

Ejus virtute deficientibus inſtitutis, ſuccedunt ſubſtituti, & diviſionem petere poſſunt, ibid. *n.* 1. *&* 2.

Quod procedit etiam in vulgari, tacita, & mixta, ibid. *n.* 3.

Et quoties inſtitutus hæreditatem addire non vult, vel non poteſt, ibid. *n.* 4. vel hæreditatem repudiet, quanvis poſtea in integrum reſtitui poſſit, vel filius ſuus intra trienium abſtentionem revocet, quo in caſu an ſubſtitutus excludatur? Ibid. *n.* 5. 29. *&* 30. 108. *&* 109. *& d. t.* 2. *l.* 1. *c.* 12. *à n.* 11.

An ſervus minoris ſubſtitutus, factuſque hæres neceſſarius per repudiationem minoris, deſinat hæres, & libereſſe, ſi minor adverſus abſtentionem reſtituatur? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 201. *&* 202.

Quid ſi ſervus, filiusfamilias, vel Monachus hæreditatem addire nolint? Ibid. *n.* 6. *Cum ſeqq. d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 10.

Inſtitutio vulgaris tacita, continetur in pupillari expreſſa, & ejus virtute diviſio peti poteſt, ibid. *n.* 11. *Cum ſeqq.* ubi latè ampliatur, & limitatur hæc concluſio cum quæſtionibus ad eam attinentibus.

Inſtitutio vulgaris tacitè comprehenditur in exemplari expreſſa, ibid. *n.* 27.

Sed non comprehenditur in fideicommiſſaria, ibid. *n.* 28.

Si ſubſtitutio fiat per verba, *Si hæres non erit*, non ſolum caſum voluntatis, ſed etiam impotentiæ comprehendit, ibid. *n.* 31. *Cum ſeqq.* ubi quid inſtitutione fideicommiſſaria; quid ad favorem piæ cauſæ; quid in maioratibus, an in his in uno caſu ad alium, & an de una perſona ad aliam ſubſtitutio extendatur.

Quod utrumque caſum comprehendat ſubſtitutio per verba, *Si hæres non erit*, declaratur, ſeu limitatur, ibid. *à n.* 35. *Cum ſeqq.*

Subſtitutio, ſeu ſubſtitutionis conditio concepta expreſſè in caſu voluntatis, an comprehendat etiam caſum impotentiæ? Ibid. *n.* 40. *Cum ſeqq.*

An facta poſthumo naſcituro comprehendat caſum, quo ille natus non ſit, aut caſum mortis ante additam hæreditatem, aut caſum ejus repu-

repudiationis, & hoc etiam procedat in vulgari compræhenſa in compendioſa, aut in pupillari? Ibid. *n.* 45. *Cum ſeqq.*

Quid ſi filius inſtituatur, & ſi is vivo teſtatore morietur, titius ſubſtituatur, an ſubſtitutus admittatur, mortuo filio, poſt teſtatorem, hæreditate non addita? Ibid. *n.* 48. *Cum ſeqq.* ubi ſimiles caſus invenies, & quando mater cohæres pupilli fuerit?

Quid quando ſubſtitutio fit hæredi inſtituto ſub conditione in defectum conditionis, & conditio eveniat poſt mortem inſtituti? Ibid. *n.* 52. ubi exemplo punitur.

Quid quando facta fuit poſthumis naſcituris, & unus tantum naſcatur, & ſi concurrat mater poſthumi nati, aut alia perſona magis delecta quam ſubſtituto? Ibid. *n.* 53. & 54.

Per ſubſtitutionem vulgarem teſtatori, & non inſtituto ſucceditur, ibid. *n.* 55.

Quanvis ſubſtitutio vulgaris expræſſa, tacitam pupillarem contineat, dummodo filius hæreditatem repudiet, vel ſe abſtineat, nam ſi immiſceat tunc pupillo ſubſtitutus ſuccedit, ibid. *n.* 56. & 57. & 58.

Subſtitutio vulgaris, an poſſit fieri, in legitima debita liberis, vel aſcendentibus? Ibid. *n.* 59. & 60. & *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 1. *à n.* 49. & *ſeqq.* ubi de aliis ſubſtitutionibus.

Subſtitutio facta in re certa an, & quando ad omnia bona trahatur? Ibid. *n.* 61. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 10.

Pluribus fratribus vulgariter à patre ſubſtitutis, an, & quando veniant, vel non utrinque conjuncti, ex uno tantum latere excluſis? Ibid. *n.* 62. *Cum ſeqq.* ubi quid in vulgari, tacita, & in jure accreſcendi? Et Vid. *Fratres.*

Sed ſi frater inſtituto hæredi fratres ſubſtituat, an veniant utrinque conjuncti ſolum, vel etiam ex uno tantum latere, latè per hypotheſes diverſas reſolvitur? Ibid. *n.* 68. *Cum ſeqq.*

Et mater teſtatoris prædicto caſu ſubſtitutum excludat, vel non? Ibid. *n.* 78. & 79.

Vulgaris ſubſtitutio expræſſè puberi facta continet, & inducit tacitam pupillarem, & hujus virtute ſubſtitutus ſuccedit pupillo, ſed impuberi hæredi cum effectu intra ætatem pupillarem mortuo; & quando hoc procedat, vel non, materque pupilli excludatur, vel non? Latè, ibid. *n.* 80. *Cum ſeqq.* ubi varios caſus circa hoc invenies.

Aliquando teſtamentum vires accipit à ſubſtitutione, quod virtute inſtitutionis valere non poterat, & quando hoc locum habeat, vel non? Ibid. *n.* 94. *Cum ſeqq.*

Et Vid. *Fratres.*

Subſtitutio eſt quædam vocatio conditionalis, ibid. *n.* 102. & 103.

Unde inſtituto acquirente hæreditatem ſubſtitutio evaneſcit, ibid. *n.* 101.

Subſtitutus non admittitur ante implementum conditionis, ibid. *n.* 105.

Vulgaris ſubſtitutus ut admittatur probare debet hæredem primo gradu inſtitutum morte, repudiatione, vel quavis alia ratione ab hæreditate excluſum fuiſſe, ibid. *n.* 106.

Per repudiationem primi gradus, ſubſtitutio purificatur, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 74.

Subſtitutus excluditur ſi hæres ſcriptus de jure tantum prætorio hæreditatem addeat, ibid. *n.* 110. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 10.

Quando additione unius ex inſtitutis ſubſtitutio evaneſcat? Ibid. *n.* 111. & 112.

Quando per exiſtentiam ſui hæredis ſubſtitutus excludatur, vel non? Ibid. *n.* 113. *Cum ſeqq.* ubi per caſus reſolvitur.

An ſubſtitutus excludatur per liberos poſtea ſuſceptos à filiis teſtatoris, quibus ſubſtitutus fuit? Ibid. *n.* 117. *Cum ſeqq.*

Per agnoſcionem legatarii an, & quando extinguatur ſubſtitutio facta in legatis? Ibid. *n.* 121. *Cum ſeqq.* ubi quid in uſufructu legato?

Si filius à primo gradu præteritus, & à ſecundo exhæredatus approbavit primum gradum volens, ut ex eo poſſit inſtitutus petere bonorum poſſeſſionem ſecundum tabulas, pro ut de jure prætorio conceditur, an hoc ſufficiens ſit, ut ſubſtitutus excludatur, vel non? Ibid. *n.* 124. & 125.

Si inſtitutus hæreditatem addiens conditioni, ſeu modo, quo ei relicta fuit hæreditas non paruerit, an ſubſtitutus excludatur, vel non, & quando? Ibid. *n.* 126. *Cum ſeqq.* & *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *à n.* 164.

Subſtitutio vulgaris additione hæreditatis extincta in fideicommiſſariam non convertitur, licèt adhibita fuerit clauſula codicillaris, ibid. *n.* 130. & 131. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 10.

Vulgaris tacita ſicut pupillaris expræſſa per emancipationem filii expirat, niſi pater coactè emanciparet? Ibid. *n.* 132. & 133.

Vulgaris compræhenſa ſub expræſſa pupillari facta cum præfinitione temporis brevioris quam pupillaris ætatis an expiret, illo tempore elapſo? Ibid. *n.* 134. *Cum ſeqq.* ubi quid ſi pupillaris facta fuerit ſine præfinitione temporis, vel in longius tempus, quam pupillaris ætatis?

Quando hæres gravatus de reſtituenda hæreditate à fideicommiſſario cogitur, ut hæreditatem addeat, pro ut cogi poteſt, ſubſtitutio extinguitur, ibid. *n.* 138.

Fideicommiſſum ab inſtituto relictum an, & quando cenſeatur repetitum? Ibid. *n.* 139. & 140.

Subſtitutio vulgaris ad prælegata non trahitur, ibid. *n.* 141.

Et quando hoc fallat? Ibid. *n.* 142. *Cum ſeqq.*

Subſtitutio non valet quoties in teſtamento non inveniuntur ſolemnitates omnes, quæ in inſtitutione requiruntur, ibid. *n.* 147.

Nec valet in codicillis facta, neque ibi adimi poteſt, ibid. *n.* 148. *& t.* 2. *l.* 5. *c.* 17. *n.* 19. *& d. l. c.* 18. *n.* 13. ubi an in fideicommiſſariam convertatur.

Nec valet facta à perſona extranea in teſtamento inter liberos minus ſolemni, nec ex intervallo facta poſt teſtamentum perfectum, nec tanquam ut novum teſtamentum, & ſecundum? Ibid. *n.* 150. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 10.

Si notarius per errorem ſubſtitutionem omiſerit in teſtamento clauſo pro omiſſa habetur? Ibid. *n.* 153.

Sed in nuncupativo facta probatur per eoſdem teſtes, per quos inſtitutio probatur, ibid. *n.* 153.

Quid in fideicommiſſaria? Vid. *Subſtitutio fideicommiſſaria.*

Extinguitur ſubſtitutio quanvis teſtator inſtituerit hominem liberum, putans eſſe ſervum, & iſte hæreditatem adierit, abſque eo, quòd teneatur dividere hæreditatem inter ſe, & dominum putativum, ſicut dividitur æqualiter inter ſubſtitutum, & dominum ſervi adeuntem, quando teſtator ſervum inſtituit putans eſſe ſui juris, ibid. *n.* 155. *Cum ſeqq.*

Ita extinguitur ſubſtitutio abſque onere dividendi quando teſtator inſtituit quem putabat, eſſe ſui juris, qui tamen Monachus erat, & Monaſterium hæreditatem adiit, ibid. *n.* 159.

Extinguitur etiam ſubſtitutio vulgaris non ſolum ex teſtamento, ſed etiam abinteſtato in caſu, quo pater inſtitueret filium ſpurium, qui mortuo patre legitimaretur, ibid. *n.* 160.

Extinguitur etiam, adita hæreditate, per inſtitutum filiumfamilias, quem teſtator eſſe ſui juris exiſtimabat abſque eo quod hæreditas dividatur, ibid. *n.* 161. *&* 162.

Et quando, teſtatore vivente, ſubſtitutus moritur, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 69.

Qui paſſivam ſubſtitutionem non habet, ſubſtitui nequit, ibid. *n.* 163. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 2.

Subſtitutio vulgaris quando comprehendatur in ſubſtitutione breviloqua, aut compendioſa? Vid. *Subſtitutio compendioſa, & breviloqua.*

Subſtitutio vulgaris juri accreſcendi præfertur, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 9. *n.* 29.

Et potentior eſt, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 39.

SUBSTITUTIO PUPILLARIS.

Virtute etiam ſubſtitutionis pupillaris jure factæ poteſt ſubſtitutus diviſionem petere inſtituto deficiente, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 2.

Regula nanque eſt, quòd poteſt teſtator libero impuberi ſub ſua poteſtate conſtituto, & in alterius poteſtatem poſt mortem ſuam non recaſuro hæredem inſtituere, qui ipſi impuberi ſuccedat, ibid. *n.* 3.

Subſtitutus pupillaris tum expreſſè, tum tacitè verè, & propriè hæres pupilli eſt, ibid. *n.* 4. *&* 5.

Et licèt in re certa, vel quota facta eſſet, ibid. *n.* 6.

Et prælegata etiam pupillo conſequitur, ibid. *n.* 7

Bonaque per pupillum alienata aliquando reivendicare poteſt, ibid. *n.* 8. *&* 9.

Filius ſpurius à patre ſubſtitui poteſt, licèt inſtitui nequeat, ab ipſo, ibid. *n.* 10.

Ita pater nobilis naturalem ſubſtituere poteſt filiis legitimis, ibid. *n.* 11.

An pater profeſſus? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 48.

Subſtitutus pupillaris ſuccedit in omnibus bonis pupilli licèt ſubſtitutus ſit filius ſpurius, aut alia perſona turpis patris ſubſtituentis, ibid. *n.* 12. *&* 13. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 11.

Neque ſubſtitutus petere poteſt ſeparationem bonorum repudiando hæreditatem, ſeu bona, quæ à patre pupillo obvenerunt, & acceptando tantum quæ pupillus aliunde habuit, ibid. *n.* 14.

Subſtitutus an ex perſona pupilli reſtitutionem adverſus imiſtionem, qua pupillus hæreditati paternæ ſe immiſcuit, petere valeat? Ibid. *n.* 15. *&* 16.

Subſtitutus pupillaris matrem, alioſque excludit, ibid. *n.* 17.

An ſubſtitutus matrem etiam in legitima excludat? Pro utràque parte diſputatur, & ſequuta negativa per varios caſus limitatur, ibid. *n.* 18. *Cum ſeqq.*

Pia cauſa ſubſtituta an matrem excludat? Ibid. *n.* 38.

Subſtitutus pupillaris non ſolum fit hæres pupilli, ſed, & neceſſarius patris, ibid. *n.* 42.

Pluribus datus tam in portione ultimi, quam etiam primi quatenus ad ultimum pervenit, ſuccedit, ibid. *n.* 44. *Cum ſeqq.* ubi hoc ampliatur, & declaratur, & ibi quando adeſſet mater, vel frater utrinque conjunctus?

Quando plures ſubſtituti pupillariter non fuerint etiam inſtituti, pro partibus æqualibus pupillo ſuccedunt, ſi teſtator partes non aſſignavit, ibid. *n.* 51.

Si verò inſtituti fuerint ſuccedent pro eiſdem partibus, ex quibus inſtituti fuerint, ibid. *n.* 52. & Vid. *t.* 2. *l.* 5. *c.* 20.

Fratres tam utrinque conjuncti, quam conſanguinei, aut uterini à patre pupillariter inſtituti alio fratri æqualiter concurrunt abſque diſtinctione bonorum, ibid. *n.* 53. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 11.

Subſtitutus pupillaris pluribus impuberibus datus ſeparatim cuilibet eorum ſuccedit, ibid. *n.* 54.

Ita quando ſubſtitutio ſit modo diſtributivo, ibid. *n.* 55.

Ita quando fuerit facta per nomen particulare, ibid. *n.* 56.

Ita

Ita quando facta fuerit alternativè, ibid. *n.* 57.
Ita quando fuerit facta pluribus simpliciter copulativè, seu conjunctim, ibid. *n.* 58.
Nisi persona superfit, quæ magis testatoris delicta præsumatur; pro ut omnes conclusiones prædictæ intelliguntur, ubi in iisdem locis videbis, & an extendatur ad substitutionem fideicommissariam, aut vulgarem? Ibid. *n.* 59.
Qui autem sint, qui in prædicto casu substitutum excludant, vel non? Ibid. *n.* 60. *Cum seqq.* ubi etiam quando pia causa substituta fuerit?
Substitutus admittitur, & si conditio eveniat in persona ultimo decendentis, quia videlicèt, primus decessit pubes, & solus ultimus impubes decessit, nisi ille, qui mortuus est filios relinquat, quia excludunt substitutum, si iste non sit ex liberis testatoris, ibid. *n.* 68. & 69.
Admittitur etiam quando pupillaris substitutio valere non potest, jure directo? Ibid. *n.* 70.
Et Vid. *Substitutio fideicommissaria.*
Substitutio puberi verbis directis facta sub expressa conditione, *Si in pupillari hæreditate decesserit*, an valeat jure fideicommissi? Per casus resolvitur? Ibid. *n.* 71. *Cum seqq.*
Quando in tali casu restituenda veniat hæreditas, & à Trebelianicæ locus sit? Ibid. *n.* 74.
Filius in judicio collactionis, & divisionis nec conferre tenetur in legitimam acquisitam ex pupillari substitutione, exemplari, vulgari, reciproca, vel fideicommissaria, ibid. *n.* 75 & 76.
Substitutio pupillaris fieri nequit, nisi illi, qui in potestate testatoris est, ibid. *n.* 77. & *n.* 102.
Et quòd tempore mortis sit, sufficit? Ibid. *n.* 78.
An filio naturali substitui possit, & quando utroque jure attento? Ibid. *n.* 79. *Cum seqq.*
An resolvatur in fideicommissum? Ibid. *n.* 83.
An filio legitimato adoptivo, vel arrogato? Ibid. *n.* 87.
Filio emancipato pupillariter substitui nequit, ibid. *n.* 84.
Mater pupillariter substituere nequit, sed in vim fideicommissi valet, ibid. *n.* 85. & 86.
Ut substitutio pupillaris valeat, ille cui substituitur, filius, nepos, aut alius descendens substituentis esse debet, ibid. *n.* 88.
Sicut etiam debet esse impubes, masculus, scilicet 14. annorum minor, fœmina verò 12. ibid. 89.
Licèt statutum adsit, per quod minores viginti quinque annorum testari nequeant, quo casu pupillariter facta exemplariter benè valet, ibid. *n.* 90. & 91.
Miles filiis suis tam puberibus, quam impuberibus pupillariter substituere potest, ibid. *n.* 92.
Ut pupillaris substitutio extinguatur sufficit quod impubes ultimum diem temporis impubertatis attingat? Ibid. *n.* 93.
Ut substitutio valeat requiritur, quòd ille, cui substituitur, per mortem substituentis sui juris maneat, & recasurus non sit in potestatem alterius, ut est nepos etiam naturalis plebeorum in nostro Regno, ibid. *n.* 94. & 96.
Nisi testator miles sit, ibid. *n.* 95.
Ut substitutio valeat requiritur quòd substituens sibi testamentum faciat, & hæredem instituat, ibid. *n.* 97. *Cum seqq.* ubi de quæstionibus in puncto, & quid in milite?
Ut sustitutio valeat requiritur quòd hæreditas patris adeatur, ibid. *n.* 104.
Nisi testator miles sit, ibid. *n.* 105.
Vel pia causa substituta, ibid. *n.* 106.
Et quando institutus omissa causa testamenti abintestatò possideret? Ibid. *n.* 107. & 108.
Substitutio evanescit, vel reviviscit quotiès patria potestas extinguitur, vel reviviscit, ibid. *n.* 103.
Substitutio ut valeat requiritur quòd filius non sit præteritus dummodo ex præteritione testamentum rumpat? Ibid. *n.* 109. & 110. & *t.* 2. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 26. & *d. l. c.* 4. *n.* 103. ubi etiam de casu exhæredationis.
Quando autem in tali casu valere possit substitutio, vel non, utroque jure attento? Latè declaratur, ibid. *n.* 111. *Cum seqq. d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 11.
Ubi de vulgari substitutione, in pupillari expressa contenta, & de pupillari tacita in vulgari expressa comprehensa?
Substitutio pupillaris an fieri possit filio exhæredato, tum de jure novo, tum de jure antiquo? Ibid. *n.* 120. *Cum seqq.* & *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 26. & *d. l. c.* 4. *n.* 103.
Si pater substituens ad mortem naturalem, vel civilem damnetur per condemnationem reddatur intestabilis, vel si deportatus fuerit, aut in servitutem redactus substitutio expirat, ibid. *n.* 132. *Cum seqq. d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 11.
Item si maior viginti annis ad participandum de pretio se venundare passus sit, ibid. *n.* 126.
Item quando testamentum rumpitur per agnastionem posthumi ignoranter præteriti, ibid. *n.* 127.
Ita quando testator aliud testamentum validum fecit, ibid. *n.* 128.
Pupillaris substitutio etiam revocatur, si testator in Religionem succedendi capacem ingrediatur, & in ea profiteatur, ibid. *n.* 129.
Si substitutus tempore mortis pupilli capax non reperitur substitutio evanescit, ibid. *n.* 130. & 131. ubi quòd non est necessaria capacitas quando testator obiit.
Ita evanescit quando substitutus impugnat testamentum principale per contra tabulas, sivè obtineat, sivè succumbat, quanvis obtinens à bonis testatoris non excludatur, ibid. *n.* 132. & 133.
Ita quando ante pupillum moritur substitutus, quia

quia nec ſpes ſuccedendi ad hæredes tranſmittitur, quod eſt regulare in cæteris ſubſtitutionibus, ibid. *n.* 134. & 135.

Sed ſi ſubſtitutus etiam inſtitutus fuit, & hæreditatem adivit ex inſtitutione ſpem ſuccedendi ex ſubſtitutione ad ſuos hæredes tranſmittit, etiamſi ante pupillum moriatur, & quare? Ibid. *n.* 136. & 137.

Quod procedit etiam in pupillari tacita comprehenſa ſub vulgari expreſſa, ibid. *n.* 138.

Etſi pupillus paternam hæreditatem repudiaverit, ibid. *n.* 139.

Et quando pupillus fuerit exhæredatus, & quando poſt mortem pupilli ſuperſunt alii ſubſtituti, qui etiam fuerunt inſtituti, & patri hæredes extiterunt, ibid. *n.* 40.

Pupillo ad pubertatem perveniente, ſubſtitutio evaneſcit, ibid. *n.* 141.

An præſumatur mortuus intra pupillarem ætatem? Ibid. *n.* 142. & 143.

Per emancipationem, per adoptionem, per deportationem, per condemnationem, per nativitatem filiorum ante pubertatem an ſubſtitutio evaneſcat, vel non? Ibid. *n.* 144. *Cum ſeqq.*

Et quando per ingreſſum in Religionem pupilli? Ibid. *n.* 149. & 150.

Facta ſub conditione, ea deficiente, expirat, ibid. *n.* 151. & 152.

Subſtitutus pupillaris factus etiam tutor admittatur ſi tutelam non acceptavit? Ibid. *n.* 153. & *t.* 3. *l.* 3. *c.* 15. *n.* 21.

Ut locus ſit ſubſtituto, an præſumatur patrem, & filium ſimul periiſſe, vel quem eorum prius in eodem naufragio, ruina, vel incendio? Ibid. *n.* 154. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 11.

Pupillaris ſubſtitutus probare debet, pupillum intra impubertatem deceſſiſſe, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 107.

An ſubſtitutus pupillaris excludatur ab emphyteuſi, ſi minor ad eam nominaverit? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 18. *à n.* 21.

An per tranſmiſſionem excludatur? Vid. *Tranſmiſſio.*

Subſtitutum pupillarem an teſtator gravare poſſit cum legatis & fideicommiſſis? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 44. & 45. & 65. *Cum ſeqq.*

Subſtitutio pupillaris quando comprehendatur in ſubſtitutione reciproca, aut compendioſa, Vid. *Subſtitutio reciproca, & ſubſtitutio compendioſa.*

SUBSTITUTIO EXEMPLARIS.

Subſtitutio exemplaris humanitatis intuitu introducta fuit ab Imperatore Juſtiniano, & jure noſtro admiſſa, per quam parentes liberis ſuis etiam puberibus, mentecaptis, vel alio ſimili morbo laborantibus, propter quod teſtari non poſſunt, hæredibus inſtitutis, legitimaque portione ipſis relicta, certas perſonas in caſu, quo hæredes erunt, & in furore deceſſerint, ſubſtituere poſſunt; & virtute hujus ſubſtitutionis ſubſtitutus diviſionem petere poteſt, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 1. 2. & 3.

Hæc ſubſtitutio tacita etiam continetur in vulgari expreſſa in pupillari, ſive is, cui facta fuit vulgaris, vel pupillaris tempore conditi teſtamenti ſit mentecaptus, vel non, ibid. *n.* 4.

Subſtitutus exemplaris omnia bona mentecapti capit eodem modo, quo ſubſtitutus pupillaris, ibid. *n.* 5.

Exemplaris expreſſa, tacitam vulgarem continet, & ſubſtitutus capit, quanvis mentecaptus hæres non ſit, ibid. *n.* 6. & 7.

Ita quando mentecaptus fuit hæres patris, & ante pubertatem deceſſit, quia exemplaris expreſſa pupillarem tacitam inducit, ibid. *n.* 8. & 9.

An ſubſtitutus exemplaris matrem etiam excludat, vel non? Ibid. *n.* 10. & 11.

Hæc ſubſtitutio fieri poteſt à parentibus utriuſque ſexus, & ab aliis aſcendentibus liberis ſuis, ſed patre præveniente in ſubſtituendo jam cæteris ſubſtituere non poſſunt, ibid. *n.* 12. *Cum ſeqq.* ubi alia inpuncto, & *t.* 2. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 87.

Filius patri exemplariter ſubſtituere an poſſit? *t.* 2. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 87.

Parentes etiam turpes, ſi teſtamentum facere poſſunt, ſubſtituere etiam valent, ibid. *n.* 18. & 19. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 12.

Parentes etiam ad ſecundas nuptias convolantes filiis etiam primi matrimonii ſubſtituere poſſunt? Ibid. *n.* 20. & 21. *d. c.* 12. & *ſeqq.* ubi alia inpuncto, & *t.* 3. *l.* 3. *c.* 9. *n.* 26.

Materque etiam filio in poteſtate patris exiſtenti ſubſtituere valet, ibid. *n.* 24. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 12.

Ita extraneus, quæ in fideicommiſſariam convertitur, ibid. *n.* 25.

Ita quanvis ille, cui facta eſt per mortem ſubſtituentis, reincidat in alterius poteſtatem, dummodò ſit extra illam, quando è vita deceſſerit, ibid. *n.* 26.

Et quanvis liberi non ſint in poteſtate ſubſtituentis, unde legitimatis arrogatis, ſeu adoptivis fieri poteſt, ibid. *n.* 27. & 28.

Et quando filiis naturalibus tantum, ex coitu damnato, vel ſimilibus? Ibid. *n.* 29. *Cum ſeqq.*

Prodigo, cui adminiſtratio bonorum interdicta eſt, ſubſtitui poteſt exemplariter, ibid. *n.* 33. & 34.

Ita phrenetico perpetua pherneſi laborante, ibid. *n.* 35.

Et quando fatuo? Ibid. *n.* 26.

Et quando furioſo? Ibid. *n.* 37. & 38. & *n.* 51.

Et quando mutuo, & ſurdo? Ibid. *n.* 39. & *ſeqq.*

Quod ille, cui hoc modo ſubſtituitur, impubes, vel

vel pubes sit, nihil obstat, ibid. *n.* 42.
An pater possit substituere exemplariter filio existenti in potestate? Ibid. *n.* 43.
Substituens an gravare possit hæredem, quem exemplariter, vel pupillariter substituit legatis, & cum fideicommissis, vel ei bona relinquere cum onere maioratus? Ibid. *n.* 44. & 45. & *n.* 65. *Cum seqq.* ubi alia inpuncto.
Hujusmodi substituens sibi etiam testamentum facere debet, aliàs substitutio non valet, licèt miles sit substituens, ibid. *n.* 46.
An necesse sit, quòd pater hoc modo substituens filium, cui substituit, instituat, & an exhæredatio sufficiat? Ibid. *n.* 47. *Cum seqq.* ubi alia inpuncto.
Ut hujusmodi substitutio valeat, necesse est, quòd hæreditas substituentis addita sit, ibid. *n.* 52. ubi alia inpuncto.
Si ille, cui substituitur, priùs moriatur, quam substituens, substitutio evanescit, ibid. *n.* 53.
Substitutio facta simul ab utroque parente eidem filio, an utriusque substituentis mors requiratur? Ibid. *n.* 54.
Si descendens perpetuo morbo laborans descendentes habeat, qui non sint substituti exemplaris substitutio non valet, ibid. *n.* 55. & 56. & 57. & 58. ubi naturalibus, spuriis, & similibus.
An ex hujusmodi descendentibus, mentecapti, substituens unum substituere possit, cæteros præterire, aut exhæredare? Ibid. *n.* 59.
Pater, aut mater filios substituens, an hujus fratres substituere teneatur, & quos, si alii sint utrinque conjuncti, alii verò ex uno tantum latere? Sub distinctione resolvitur, ibid. *n.* 60. & 61.
Utrum si furioso, vel simili essent exemplariter substituti, duo ejus fratres, & unus eorum relictis filiis moreretur, supreſtite ipso furioso, filii fratris defuncti concurrant cum patruo superstite in successione furiosi? Negativè resolvitur, ibid. *n.* 62.
Consobrinus furiosi exemplariter substitui necesse non est, ibid. *d. n.* 62.
Si fratres etiam mentecapti sint, an substituendi? Ibid. *n.* 63.
Sed omissio substituendi prædictos fratres testamentum solum annullat quo ad substitutionem? Ibid. *n.* 64.
Pater substituendo exemplariter filio matrem habenti, an teneatur illam substituere saltem in legitima? Ibid. *n.* 71.
Ingrediens monasterium etiam post professionem eum substituere non tenetur, ibid. *n.* 72.
Parentes se ipsos exemplariter substituere non possunt, ibid. *n.* 73.
Substitutio exemplaris finitur eisdem ferè causis, quibus pupillaris extinguitur, ibid. *n.* 74.
Excepto casu pubertatis, & casu quo exeatur à patria potestate, ibid. *n.* 75.
Ex parte testatoris substituentis substitutio expirat, si deportetur, vel si ejus testamentum rumpatur, ut quærela, vel præteritione posthumi, vel hæreditate non addita, ibid. *n.* 76. *Cum seqq.*
Ex persona substituti, si incapax sit tempore conditionis existentis, ibid. *n.* 79.
Ita substitutio conditionalis conditione non existente, ibid. *n.* 80. *Cum seqq.* ubi quæstiones inpuncto.
Extinguitur etiam, si ille, cui substituitur, deportetur, Ibid. *n.* 84.
Ita etiam expirat si tutor, vel alius morbus, cujus ratione fuit facta substitutio, cessat, ibid. *n.* 85.
An substitutio convalescat si morbus superveniat? Cum distinctione resolvitur, ibid. *n.* 86. *Cum seqq.*
Substitutio exemplaris naturam pupillaris induit, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 70.
Quando comprehendatur in compendiosa, seu breviloqua? Vid. *Substitutio compendiosa*, & *Substitutio reciproca.*

SUBSTITUTIO FIDEICOMMISSARIA.

Substitutus fideicommissarius jure talis substitutionis in jure divisionis est admittendus, ut accipiat vel totam hæreditatem, vel partem pro ut à testatore fuerit honoratus, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 2.
Substitutio fideicommissaria fieri potest à testatore, quia testator gravare potest hæredem, ut hæreditatem, vel totam, vel partem illius alteri restituat, & ita gravatus tenetur, ibid. *n.* 3. & 4.
Quibuscunque verbis tum præceptivis, tum precariis, tum desiderii expræssivis fieri potest, ibid. *n.* 5. *Cum seqq.*
Quia in fideicommissis sola voluntas expectatur. ibid. *n.* 8.
Et quando per verba enunciativa? Ibid. *n.* 9. *Cum seqq.*
Non tamen per verba consilium denotantia, ibid. *n.* 11.
An per nutus? Ibid. *n.* 12.
An per conjecturas, & quales? Ibid. *n.* 13. & 14.
Etiam ab hæredibus abintestatò fideicommissum relinqui potest, ibid. *n.* 15. & 16.
Fideicommissaria substitutio omissa in testamento per quinque testes probari potest, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 154.
An valeat in testamento nullo ratione præteritionis, vel exhæredationis? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 26. & *d. l. c.* 4. *n.* 103.
Fideicommissum relinqui potest ab omnibus iis, qui jure testari possunt, & ab omnibus, qui pro aliis testari possunt, quia pro illis etiam fidei-

fideicommittere valent, *t.2.l.5.c.13.n.17.& 18.*
An oporteat, ut tam tempore mortis, quam tempore, quo fideicommittunt, factionem teſtamenti activam habeant? Ibid. *n.* 19.
Quòd fideicommiſſum relinquatur ab omnibus, quibus teſtator vel dat, vel non adimit, ſufficit, ut valeat, dummodo non amplius relinquatur, quam datum, vel non adèmptum, ibid. *n.* 20. *&* 21.
Fideicommiſſarius an, & quando, & in quibus caſibus hæredem gravatum cogere poſſit, vel non, ut hæreditatem adeat, & ei reſtituat latè per caſus reſolvitur, ibid. *n.*22. *Cum ſeqq.* ubi ad ſaturiatem invenies quæſtiones in puncto, etiam reſpectu ſervi, Monachi, & ſimilium.
Reſtitutio fideicommiſſi, quæ eſſe debeat, & quæ ſufficiens ſit, quando ipſo jure tranſeat ejus actio, & quibus fideicommiſſariis ipſo jure acquiratur? Ibid. *n.* 42. *Cum ſeqq.*
Fideicommiſſi reſtitutio fieri debet ab ipſo hærede etiam minori, niſi reſtitutio ipſius minoris tutori eſſet facienda, ibid. *n.* 51.*&* 52.
Ita facienda eſt à curatore furioſi, & infantis quando tales gravati ſunt, ibid. *n.* 53.
Fideicommiſſario ipſi facienda eſt reſtitutio, qui ſi fuerit infans, vel furioſus per curatorem capere debet, & ſi maior infante per ſe, & curatorem, ibid. *n.* 54.
Gravatus univerſaliter omnia bona reſtituere debet cujuſcunque generis ſint, ſi tempore reſtitutionis extent, ibid. *n.* 55.
Niſi pereant abſque culpa hæredis gravati, ibid. *n.* 56.
Et Vid. *Periculum.*
An teneatur reſtituere mobilia, quæ uſu conſumuntur, ut triticum, vinum, & oleum, quæ erant in hæreditate tempore mortis? Ibid. *n.* 59. *Cum ſeqq.*
Per hanc ſubſtitutionem veniunt quæ hæres gravatus aſſecutus eſt per vulgarem ſubſtitutionem cohærede nolente, aut non valente addire, & quæ per jus accreſcendi, & quæ ex directa militari, & quæ habuit ex ſubſtitutione fideicommiſſaria, aut ex ſubſtitutione pupillari, vel quando teſtator expreſſè, aut verbis æquipollentibus ſubſtitutum pupillarem gravavit, ut bona pupilli reſtitueret, vel quando ſubſtitutio pupillaris præceſſit, & poſtea ſecuta eſt fideicommiſſaria, vel quando hæres addivit coactus, ibid. *n.* 62. *Cum ſeqq.* ubi declaratur.
Bona fideicommiſſi an alienari poſſit, & quando, & in quibus caſibus? Ibid. *n.* 71. *&* 72. ubi quòd neque hypothecari, neque in pignus ſubjici, ibid. *n.* 73. *&* 74. ubi an pro debitis teſtatoris, ibid. *n.* 75. 76. 77. *&* 78. an pro debitis, vel neceſſitate ipſius hæredis gravati, ibid. *n.* 79. an pro creditis, quibus teſtator erat obſtrictus, ibid. *n.* 80. 81. *&* 82. an permutari poſſint, ibid. *n.* 83. quando res tempore eſſent perituræ, vel deteriores eſſent efficiendæ, ibid. *n.* 84. *&* 85. quando teſtator alienationem indulſit, ibid. *n.* 94. Quid quando tam hæres, quam emptor ignorent rem eſſe ſubjectam fideicommiſſo? Ibid. *n.* 95. *&* 96. ubi quid quando filius, ſeu deſcendens teſtatoris aliundè non habet ſufficientia, ex quibus ſe, & familiam ſuam alat? ubi etiam de filio ſpurio?
An pro redimendo gravato captivo, vel deſcendente à teſtatore? Ibid. *n.* 97.
An pro impenſis neceſſariis ad ſtudium gravati? Ibid. *n.* 98.
An pro dotandis filiabus tum ad matrimonium carnale, tum ad matrimonium ſpirituale, tum ad primam dotem, tum ad ſecundam, ſivè fideicommiſſarius ſit extraneus, ſivè filius teſtatoris frater gravati, ſive pro feſtivalibus, & aliis expenſis nuptialibus, & an ad dotandas neptes, aut filiam jam nuptam indota, vel cum parva dote? Ibid. *n.* 99. *Cum ſeqq.*
Et quid ſi cauſa pia ſubſtituta fuerit? Ibid. *n.*108.
Et quid ſi bona relicta fuerint cum vinculo maioratus? Ibid. *n.* 109.*&* 110. ubi de maioratu inſtituto per contractum.
Et quid quando fideicommiſſum fuerit conſtitutum per matrem, vel alium aſcendentem maternum, quando bona paterna ad dotem conſtituendam ſufficiunt? Ibid. *n.* 111.
Quid quando pater gravatus tempore mortis poſſidet bona, quæ alienavit pro dote filiæ conſtituenda? Ibid. *n.* 112.
Et quid quando filia gravata fideicommiſſo conſumpſiſſet legitimam, & trebelianicam, quæ ſufficerent ad congruam ejus dotem? Et quid ſi pater hoc modo conſumpſit? Ibid. *n.* 113. *&* 114.
Si hujuſmodi dos, cum qua filia fuit dotata ex bonis fideicommiſſi, ſoluto matrimonio ad patrem revertatur ex pacto, an in reſtitutionem veniat? Ibid. *n.* 115.
Quid quando mulier ſe ipſam legitimè dotavit ex bonis fideicommiſſi, quo fuit gravata, & mortuo viro bona illa reperiantur penes ipſam, nec extant aliqui ejus liberi, an bona veniant reſtituenda? Ibid. *n.* 116. *&* 117.
Quid quando fideicommiſſum fuit conſtitutum à deſcendente perſonæ gravatæ, & à perſona extranea? Ibid. *n.* 118. *Cum ſeqq.* ubi alia in puncto.
An in fideicommiſſo à tranſverſali conſtituto locum habeat dicta permiſſio alienandi ex cauſa dotis? Ibid. *n.* 121. *&* 122.
Non obſtante prohibitione alienationis bonorum fideicommiſſi poteſt filius teſtatoris ad reſti-

restituendam dotem obligatus bona fideicommissi alienare, quando non habet legitimam, vel alia bona libera ad id sufficientia, quod ampliatur, & limitatur per quæstiones inpuncto ubi etiam quid in aliis fideicommissis? Ibid. *n.* 123. *usq. ad n.* 135.

Gravatus restituere quidquid tempori mortis ex hæreditate super erit tantummodo quartam partem fideicommissario reservare tenetur, ibid. *n.* 86.

An hac quarta excepta gravatus reliqua bona alienare possit ad libitum? Ibid. *n.* 87.

Et etiam an per viam testamenti alienare possit? Ibid. *n.* 88. *&* 89.

Et si nihil alienavit an ejus hæredes retinere possint, an restituere teneantur detracta Trebellianica? Ibid. *n.* 90.

Si hæres gravatus ex rebus alienatis alias comparavit, eas restituere teneatur, vel ipsas res si iterum eas acquirat, vel pretium illarum si extat? Ibid. *n.* 91. *&* 92.

Fructus stantes tempore mortis gravati quando restituendi? Ibid. *n.* 93. *& àn.* 195.

Vid. *Fructus.*

Si hæreditas fideicommittentis non addeatur fideicommissum evanescit, ibid. *n.* 136.

Ita si fideicommissarius ante mortem testatoris moriatur, vel post prius quam dies fideicommissi cedat, ibid. *n.* 137.

Nisi conditio sit, quæ necessariò, seu tacitè per legem, aut ex natura rei inest, ibid. *n.* 138. & Vid. *Conditio.*

Vel quando testator voluisset, ut fideicommissum transmitteretur, ibid. *n.* 139.

Et Vid. *Transmissio.*

Vel quando conditio vivo fideicommissario pro non impleta habetur, ibid. *n.* 140.

Vel quando fideicommissum relictum est in tempus, quo hæres fuerit certæ ætatis, ibid. *n.* 141.

Et Vid. *Fideicommissum.*

Gravatus non tenetur restituere ea, quæ expendit in solvendis debitis, & oneribus hæreditariis, ibid. *n.* 142.

Et Vid. *Ususfructuarius.*

Nec restituere tenetur legata caducata invalida, aut inutilia, quando testator post facta illa legata dicat: *Cætera bona restituat, vel salvis prædictis legatis, vel ex certis legatis*, ibid. *n.* 143.

Nec tenetur restituere sequentia, scilicet, prælegata, ibid. *n.* 144. *Cum seqq.* ubi declaratur.

Nec bona ad eum alio jure, & quam hæreditario præventa, ibid. *n.* 147.

Nec filius gravatus legitimam, quanvis institutus in maiori portione? Ibid. *n.* 148. *&* 149. *& t.* 2. *l.* 5. *c.* 1. *à n.* 49.

Nec legata, aut fideicommissa debita gravato à testatore ex alterius testamento, ibid. *n.* 150. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 13.

Nec uxor gravata dotem, quam subtrahere potest, quanvis maritus dotem, & alia ei prælegasset? Ibid. *n.* 151. *&* 152.

Nec donata à testatore, quanvis donatio morte fuisset confirmata, ibid. *n.* 153.

Nec feudum, aut maioratus, aut emphyteusis, quæ hæreditaria non sit, quanvis ex pacto, & providentia, & fideicommissarius aliquis de comprehensis in investitura sit, vel sit mixta, & fideicommissarius extraneus, ibid. *n.* 154. 155. *&* 156.

Neque ea, quæ gravatus obtinuit de bonis testatoris ex titulo inter vivos, licèt invalido dummodo probatus sit per sententiam, ibid. *n.* 157.

Nec ea, quæ ad eum præveniunt, quia hæres est, ut sunt jus patronatus libertorum, & jus patronatus Ecclesiastici, Dignitates, Prærogativæ, honores, Insignia, armorum delationes, & hujusmodi, ibid. *n.* 158. *Cum seqq.*

Ita nec acquisita post additam hæreditatem ex ipsis bonis hæreditariis antequam esset in mora restituendi quando testator aliud non disposuerit, ibid. *n.* 161.

Unde nec quæ servi hæreditarii post additionem stipulati sunt, nec hæreditatem, quæ jubente hærede per servos addita fuit, licèt hæres coactus fuerit addire, ibid. *n.* 162. *&* 163.

Et alia, de quibus, ibid. *n.* 164. *usq. ad n.* 172.

Fructus quando in restitutionem veniant, vel non? Ibid. *n.* 173. *usq. ad n.* 195. ubi de partubus ancillarum, & de fructibus pendentibus tempore mortis testatoris, & hæreditatis jacentis, & præceptis post additam hæreditatem.

Hæres gravatus restituendo quando dicatur morosus in id faciendo? Ibid. *n.* 192. *Cum seqq.*

Et Vid. *Mora.*

An quartam partem deducere possit ex fideicommisso universali? Ibid. *n.* 196. *&* 197.

Sua debita, & expensas deducere potest absque compensatione fructuum, ibid. *n.* 198. *&* 199.

Et Vid. *Usufructuarius.*

Conditio, *Si sine liberis decesserit*, quando tacitè intelligatur, & quando non, quando intelligatur impleta, vel non, qui filii, & loco illorum comprehendantur, vel non? Latè traditur, ibid. *à n.* 200. *usq. ad fin. cap. & t.* 1. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 9. *& t.* 2. *l.* 5. *c.* 9. *n.* 49. *&* 55. ubi de monasterio, & ingrediente in Religionem mortis tempore.

Fideicommissaria institutio non expirat per deportationem hæredis gravati, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 146.

Fideicommissaria quando comprehendatur in substitutione reciproca, aut in compendiosa? Vid. *Substitutio reciproca, & Substitutio, compendiosa.*

SUBSTITUTIO RECIPROCA, SEU Breviloqua.

Hæc ſubſtitutio rarò fit in noſtro Regno, *t.2.l. 5. c. 14. n. 1.*

Per eam ſubſtitutus poſt diviſionem petere quando per ſubſtitutionem, quæ pluribus hæredibus inſtitutis, vel exhæredatis facta, in alterius defectum eſt ſubſtitutus, aliquando ex jure vulgaris, aliquando jure pupillaris, aliquando jure exemplaris, aliquando jure fideicommiſſaria; quia omnes has ſubſtitutiones reciproca, vel breviloqua comprehendit ſecundum qualitatem hæredum, ibid. *n.2. 3. & 4.*

Ex conjecturis colligitur, ibid. *n. 5.*

Quando in ea vulgaris comprehendatur, vel non? Ibid. *n. 6. Cum ſeqq.* ubi de ſubſtitutione facta in codicilis.

Quando in ea contineatur pupillaris, vel non? ibid. 11. *Cum ſeqq.*

Quando in ea contineatur exemplaris? Ibid. *n. 25. Cum ſeqq.*

Quando in ea contineatur fideicommiſſaria vel non? Ibid. *n. 29. Cum ſeqq.*

An hujuſmodi ſubſtitutio fideicommiſſaria contenta in reciproca facta impuberibus pubertate finiatur? Per caſus reſolvitur, ibid. *n. 36.*

Subſtitutio reciproca facta inter inæqualiter, vel diverſo modo inſtitutos quomodo intelligenda, quo ad partes hæreditatis in diviſione? Latè declaratur, ibid. *n. 39. Cum ſeqq.*

Per pupillarem contentam in reciproca mater excluditur, ibid. *n. 54.*

Subſtitutio reciproca quibus modis finiatur? Remiſſivè, ibid. *n. 55.*

SUBSTITUTIO COMPENDIOSA.

Quæ ſit? *t. 2. l. 5. c. 15. n. 1.*

Ejus virtute diviſio peti poteſt, ibid.

Omnes alias ſubſtitutiones comprehendit, ibid. *n. 2.*

A' quibus fieri poteſt, & quibus verbis, ibid. *d. n. 2. & n. 16. Cum ſeqq. & n. 21. Cum ſeqq. & n. 47. Cum ſeqq.* & ferè *Per tot. & n. 61.*

Quando in ea comprehendatur vulgaris, vel non? Ibid. *n. 3. Cum ſeqq. & n. 18. 19. & 20. & 53. Cum ſeqq.*

Et quando comprehendatur in ea pupillaris, vel non? Ibid. *n. 11. Cum ſeqq. & n. 21. Cum ſeqq.* ubi an mater excludatur à legitima?

Et quando in ea comprehendatur, vel non fideicommiſſaria? Ibid. *n. 16. & 17. 39. Cum ſeqq.* ubi latè, *& n. 53. Cum ſeqq.*

Et quid quando ſubſtitutio facta ſit in re certa, vel quota bonorum, aut hæreditatis? Ibid. *n. 20.* & latè, *n. 26. Cum ſeqq.*

Quid quando cauſa pia ſubſtituta eſt? Ibid. *n. 51. & 52.*

Quid in ſubſtitutione compendioſa facta per militem, vel per alium privilegio militari gaudentem? Ibid. *n. 60.*

Subſtitutio compendioſa quibus modis finiatur & quando? Ibid. *n. 62. Cum ſeqq.*

Fideicommiſſum an debeatur à tempore, quo hæres gravatus profitetur in Religione incapaci ſuccedendi, & cum præjudicio tertii, an à tempore mortis? Ibid. *n. 66. & 67.*

Vid. *Dies, Monaſterium.*

SUBSTITUTIO, SEU SUBSTITUTUS Militaris.

Subſtitutio militaris quæ ſit? *t. 2. l. 5. c. 16. n. 1.*

Ejus virtute diviſio peti poteſt, ibid. *n. 2.*

Miles ex privilegio hæredem uſque ad certum tempus inſtituere poteſt, & deinde alium inſtituere, ibid. *n. 3.*

Multò fortiùs miles ſubſtituit in caſu, quo hæres non erit, ibid. *n. 4.*

Et ita cum verbis fideicommiſſariis, ibid. *n. 5.*

Et non ſolum verbis ſpecificis, ſed etiam verbis communibus, ibid. *n. 6.*

Per militarem ſubſtitutionem teſtatori militi, & non hæredi inſtituto ſucceditur, ibid. *n. 7. & 8.*

Per eam tranſit jus patronatus Eccleſiaſtici, & libertorum, & jura ſepulchrorum, ibid. *n. 9. & 10.*

Et filio gravato, legitima non detrahitur, licèt mater ſit in medio, ibid. *n. 11.*

Quando miles jure militari teſtari poſſit, & quæ ad id requirantur? Ibid. *n. 12. Cum ſeqq.*

Vid. *Teſtamentum militare.*

Fructus quando veniant reſtituendi fideicommiſſario militari? Ibid. *n. 15.*

Hujuſmodi ſubſtitutus prælegata non capit, ibid. *n. 16.*

Caducata ſubſtitutione militari bona militis ad quem pertineant? Ibid. *n. 17.*

Conditio, *Si ſine liberis* an intelligatur in filio, deſcendenti de inſtituto gravato? Ibid. *n. 18. Cum ſeqq.* ubi quando hujuſmodi teſtator præferre voluiſſet ſubſtitutum liberis gravati.

Quando jure ſubſtitutionis directæ vulgaris ex compendioſa facta impuberi per militem, vel alium privilegio militari gaudentem diviſio peti poſſit? *t. 2. l. 5. c. 15. n. 60.*

Miles an ſubſtituere poſſit non faciens ſibi teſtamentum? *t. 2. l. 5. c. 12. n. 46.*

Miles liberis ſuis tam impuberibus, quam puberibus pupillariter ſubſtituere poteſt, *t. 2. l. 5. c. 11. n. 92.*

Et licèt filius gravatus in poteſtatem alterius recaſurus ſit? Ibid. *n. 95.*

Vid. *Eccleſia, Fideicommiſſarius, Gravatus, Hæres, Monaſterium, Uſusfructus, Uſusfructuarius.*

SUCCESSIO, SUCCESSOR.

Succeſſio non jure curatorio, ſed hæreditatis devolvitur, *t. 4. l. 4. c. 12. n. 14.*

Quid in maioratu? Vid. *Maioratus.*

Succeſſor in beneficio penſiones decurſas tempore ante ſucceſſoris ſolvere tenetur, ſed ab hærede anteceſſoris eas repetere poteſt, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 28.

Succeſſor emphyteuſis emptæ, aut melioratæ à defuncto debita illius ſolvere tenetur, ſi alius hæres ſolvendo non ſit, ibid. *n.* 119. *& c.* 11. *n.* 140. *&* 139. *d. t.* 1. *l.* 2. *c.* 11.

Sed ſucceſſor emphyteuſis hæreditariæ ad debita tenetur, *d. c.* 11. *n.* 138.

Succeſſor maioratus, & ſimul hæres quando bona à defuncto alienata reivindicare poſſit? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 122. *uſq. ad n.* 141.

Succeſſor Epiſcopatus an ſolvere teneatur debita anteceſſoris? Diſputatur, & reſolvitur affirmativè, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 12. 17. *&* 18.

Succeſſor anteceſſorem non repræſentat, ibid. *n.* 14.

Hæres tamen beneficiati, & non ſucceſſor ad debita illius tenetur, ibid. *n.* 16.

Intra tamen vires ſpolii, etiam inventario non confecto ſucceſſor Epiſcopatus tantum ſolvere tenetur, ibid. *n.* 19.

Debita, quæ ſucceſſor Epiſcopatus ſolvere tenetur, declarantur, ibid. *n.* 20. 21. 22. 23. 24. 26. 30. 31. 32. *&* 35.

Quæ autem debita non teneatur ſolvere declarantur, ibid. *n.* 25. 36. 37. 38. *&* 39. *&* 41.

Mutuans pæcuniam Prælato ad eam repetendam à ſucceſſore tenetur probare verſam fuiſſe in utilitatem Eccleſiæ, ibid. *n.* 27. à quo onere liberatur, ſi ſimul Prælato, & capitulo mutuet, ibid. *n.* 29.

Succeſſor maioratus inventarium conficere tenetur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 1.

Aliàs ſi ſimul hæres eſt inſolidum tenetur, ibid. *n.* 3.

Succeſſor tantum requiſitus ab immediato ſucceſſore inventarium conficere tenetur, niſi remiſſum fuerit ab inſtitutore ſucceſſoribus, ibid. *n.* 4.

Rarò contigit, quod hoc inventarium conficiatur, ſed damna inde orientia recenſentur, ibid. *n.* 5.

Succeſſor tenetur ad debita contracta per inſtitorem tam ante, quam poſt inſtitutum, ibid. *n.* 6. *&* 7.

Prius tamen bona libera capi debent, ibid. *n.* 6.

Si verò per contractum maioratum inſtituatur ad debita poſt inſtitutionem non tenetur, ibid. *n.* 7.

Tenetur pro debitis ad utilitatem, & neceſſitatem maioratus contractis, ibid. *n.* 10.

Utilitas debet eſſe perpetua, ibid. *n.* 11.

Reſpicereque debet ipſius maioratus conſervationem, ibid. *n.* 12.

Debitaque procedere debent ex cauſa neceſſaria, non ex voluntaria, aliàs ſolum pro rata utilitatis ſolvi debent, ibid. *n.* 13.

Succeſſor maioratus ad redimendum cenſum à fundatore, ſeu cum diplomata regio ſuper bonis maioratus impoſitum poteſt alium cenſum conſtituere abſque regia proviſione, ibid. *n.* 14.

Et bona maioratus obligare ad obligationem anteceſſoris redimendam pro dote cum regia facultate impoſita poteſt, non verò ad uſuras dotis non ſolutæ, ad quod proviſio regia non extenditur, ibid. *n.* 15.

Succeſſor hujuſmodi pro cenſu ex ſuo redempto poteſt ceſſionem conſequi adverſus bona maioratus, ut ſibi obligata maneant, ibid. *n.* 16.

In continenti tamen hanc ceſſionem petere debet, ſecus ſi ex intervallo, ibid. *n.* 18. *&* 19. & Vid. *Maioratus.*

Succeſſor non tenetur ad debita contracta pro neceſſitatibus anteceſſoris, ibid. *n.* 24.

Nec pro litium expenſis, ibid. *n.* 25.

Niſi cum facultate regia contracta fuerint, ibid. *n.* 26.

Quæ quidem facultas de perſona ad perſonam, nec de uno ad alium caſum non extenditur, ibid. *n.* 27.

Succeſſor tenetur ad expenſas funeris inſtituentis ſi bona libera non relinquat, ibid. *n.* 28. *&* 29.

Et ad eaſdem expenſas ultimi poſſeſſoris, ſi bona libera non relinquat, quo caſu ad hæredem pertinent, ibid. *n.* 31. 32. 33. 34. *&* 35. per rationes, de quibus, ibid. *n.* 37. *& ſeqq.*

Succeſſor in beneficio tenetur anteceſſorem inopem ſepelire, ibid. *n.* 41.

Alii, qui anteceſſores ſepelire coguntur, ibid. *n.* 42.

Sed in iis caſibus ſolum ad expenſas neceſſarias tenentur, ibid. *n.* 43. Vid. *Sepultura.*

Succeſſor tenetur ad onera perpetua ipſius maioratus, Ibid. *n.* 44.

Et pro diverſis temporibus anteceſſoris, niſi creditor negligens fuiſſet in exigendo, ibid. *n.* 45. *&* 46.

Succeſſor maioratus quos alere teneatur? Vid. *Alimenta.*

Succeſſor maioratus inſtituti ab aſcendente tenetur ſolvere debita contracta ab anteceſſore ad ſe, & familiam ſuam alendam, quando bona non relinquit; & quid apud nos? Ibid. *n.* 93. *&* 94.

Quid in ſucceſſore bonorum Regiæ coronæ? Ibid. *n.* 95.

Succeſſor in Regno an ad debita teneatur? Ibid. *n.* 96.

Quid de ſucceſſore feudi ex pacto, & providentia? Ibid. *n.* 98.

Succeſſor maioratus tenetur implere conditiones, & modos, quibus maioratus inſtitutus fuit, ibid. *n.* 111.

Succeſſor quando locationibus anteceſſoris ſtare teneatur ? Vid. *Locatio.*

SUFFRAGIA.

An in diviſione facienda de bonis inteſtati aliquid ad ſuffragia pro defuncti anima erogandum deduci poſſit ? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 14. *à n.* 49. *& t.* 2. *l.* 6. *c.* 6. *àn.* 82. ubi multa inpuncto, Vid. *Diviſio.*

Vid. *Funus.*

SICITAS.

Beneficium abſtentionis ſicitatem non tollit, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 50. ubi intellegitur.

Vid. *Subſtitutio, & Tranſmiſſio.*

SUMMA.

In maiori minor continetur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 34.

Teſtibus deponentibus de diverſis ſummis, quibus credendum ſit ? Ibid. *n.* 40. 41. 42. *&* 43. *& t.* 4. *l.* 8. *c.* 8. *n.* 29.

Vid. *Liquidatio, & Teſtis.*

SUPERIOR.

Cum rogat, mandat, *R.* 2. *n.* 144.

Superioribus unuſquiſque obedire tenetur, ibid. *n.* 155.

Et eorum præceptis juſtis, aut dubiis, ibid. *n.* 157. *&* 158.

Sed non præcepto injuſto, & peccaminoſo, aut ſcandalum, vel abſurdum continenti, aut peccatum etiam væniale, ibid. *n.* 159. 160. *&* 162.

Vel quando ſuperior poteſtatem excedit, ibid. *n.* 161.

Superiores inferiores inobedientes punire poſſunt, ibid. *n.* 156.

Superiores ſapientiores præſumuntur, licèt non ita ſit, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 145.

De illorum meritis nobis ambigere non licèt, ibid. *n.* 146.

Subditi rales, quales Rectores, *R.* 2. *n.* 136.

SUPPOSITIO.

Suppoſitio conjecturas probatur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 80.

Et per verſatos in loco illo, unde ſuppoſitus dicitur, ibid. *n.* 81.

SURDUS, ET MUTUS

Surdi, & muti in triplici differentia ſunt, & quæ ſint ? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 35. *& ſeqq.*

Surdus, & mutus teſtamento tutores dari nequeunt, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 2.

Si dati fuerint removeri debent, ibid. *n.* 3.

Sive tantum ſit mutus, ſive ſurdus tantum, ſive ex accidenti, ſive ex natura, ibid. *n.* 4.

Ita nec executores teſtamenti eſſe poſſunt, ibid. *n.* 5. Vid. *Teſtamentarius.*

Nec dativus tutor eſſe poteſt, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 44.

Nec Judex eſſe poteſt, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 6. *& t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 51.

Nec arbitri, *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 51.

Quid de ſurdo, vel muto aliquid audiente, vel loquente ? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 7.

Mutis, & ſurdis quando curator dandus ? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *à n.* 37. *& t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 44.

An, & quando contrahere poſſint ? *d. t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *à n.* 40. ubi multa de ſurdis, & mutis, *& t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *à n.* 35.

Curator ſurdi, & muti quid facere poſſit ? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 36. *& ſeqq.*

Surdi, & muti de juriſdictione Judicis Orphanorum ſunt, ibid. *n.* 1. *& n.* 16.

Privilegiis minoribus conceſſis gaudēt, ibid. *n.* 2.

An in judicio ſtare poſſint ? Ibid. *n.* 17.

An accuſare ? Ibid. *n.* 40.

Surdus, & mutus infantibus, pupillo, furioſo comparantur, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 38. *&* 39. *& d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 17.

An matrimonium contrahere poſſint ? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 39.

An eis reſtitutio competat, & quomodo adverſus eos quadrienium currat ? Ibid. *à n.* 45.

An cum ſurdis tranſigi poſſit ? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 45.

Vid. *Privilegium, & Teſtamentum.*

SUSPECTUS, SUSPICIO.

Suſpectus tutor, ſeu curator quis dicatur, & quibus de cauſis ? *t.* 3. *l.* 8. *c.* 1. *Per tot. & t.* 3. *l.* 6. *c.* 20. *à n.* 22.

Curator revocari poteſt ex omnibus cauſis, ex quibus procurator poteſt, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 28. *& ſeqq. & t.* 3. *l.* 8. *c.* 1. *n.* 65. *& ſeqq.*

Tutores, curatoreſque deſides ac negligentes, tanquam ſuſpecti removendi ſunt, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 6.

Remiſſione non obſtante tutor de dolo ſuſpectum poſtulari poteſt, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 12.

Qui tutores, & quales de ſuſpecto dari poſſint ? *t.* 3. *l.* 8. *c.* 2. *Per tot.*

Quid ſuſpecto accuſare poſſint ? *t.* 3. *l.* 8. *c.* 3. *Per tot. & t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 57. ubi de pupillo.

An, & quando à contutore ? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 16. *& t.* 4. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 2. *& t.* 3. *l* 8. *c.* 3. *n.* 3.

An minor ? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 97. *& t.* 3. *l.* 8. *c.* 3. *à n.* 3.

Coram quo Judice de ſuſpecto agi poſſit ? *t.* 3. *l.* 8. *c.* 4. *Per tot.*

Effectus accuſationis de ſuſpecto ? *t.* 3. *l.* 8. *c.* 5. *Per tot.*

Tutor ſuſpectus tanquam remotus futuri temporis periculum timere non debet, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 39. *n.* 5.

Sola ſuſpicio alicujus mali operatur, ac ſi caſus accidiſſet, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 70.

SYLVA, CÆDUA.

Habentes ſylvam communem, ſi unus vult, ut cædatur, & ligna vendantur, alter in contrarium urgeat, iſte præferendus eſt, qui, & ſolus pro ſua parte cædere non prohibetur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 35.

SYNDICUS.

Syndicus rationem reddere tenetur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 51.

Univer-

Universitatis, reddita rationem administratorum, & liberatione obtenta, non apparente lœsione, iterum rationes reddere non cogitur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 7.

Syndicus, seu æconomus Monasterii eandem potestatem habet, quam Prælatus, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 45. *n.* 4. & 5.

T

TABELLIO.

Vid. *Notarius*, & *Officialis*.

TACENS, TACITURNITAS.

Tacere labor minus est, nullaque maior virtus. *R.* 2. *n.* 291.

Tacenda loqui culpa est, nullaque maior, *R.* 2. *n.* 292.

Taciturnitas in executione ad pias causas pro acceptatione expræsla habetur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 42.

Taciti, & expræssi idem est judicium, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 68. Vid. *Exclusio.*

Frater sciens, & tacens fratrem rem vendere an sibi præjudicet? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 2. *à n.* 10.

Cohæres sciens, & tacens rem suam dividi an sibi præjudicet? Ibid. *à n.* 17. & *à n.* 32. ubi multa de taciturnitate.

Tacens Judici loqui videtur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 19. ubi, *à n.* 13. multa de consensu tacito.

Vid. *Consensus.*

Tacens creditor, debitori dicenti, *Ecce centum*, quæ tibi debeo, & recipiens sibi non perjudicat, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 16.

TEMPUS.

Multa necessaria invenit, & corrigit, *R.* 2. *n.* 47.

Etiam venustissima initium habuere, *R.* 2. *n.* 49.

Adeundi, vel inventarium conficiendi, Vid. *Terminus.*

Tempus ab eo probari debet, qui in eo se fundat, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 7. *n.* 4.

Tempus longum quodnam dicatur? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 10. *à n.* 154.

TERMINUS.

Intra quem faciendum inventarium? Vid. *Inventarium.*

A' Judice prorogari nequit, sicut terminus peremptorius à lege destinatus. *t.* 1. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 11.

Nec abreviari, ibid. *n.* 54.

Et quando tempus à lege datum ampliare, vel limitare possit? Remissive, ibid.

Sed à Rege prorogatio consequi valet, ibid. *n.* 12.

Nec restitutio adversus lapsum ex clausula generali non admittitur, ibid. *n.* 13.

Ægroto, & impedito currit, quando impedimentum removeri potest secundum aliquos, ibid. *n.* 14. & 15.

Fideicommissario ante restitutam hæreditatem non currit, ibid. *n.* 16.

Neque hæredi, nisi à die obtentæ realis possessionis bonorum, ibid. *d. n.*

Neque currit dum lis pendet super bonis, nisi lis affectata fuerit, ibid. *n.* 17.

Terminus conficiendi inventarii non currit, nisi à die scientiæ, vel adeptæ hæreditatis secundum aliquos, ibid. *n.* 24. & 25.

Hæredi petenti terminum ad deliberandum tempus non currit, nisi malitiosè petat, 26. & 27.

Sed in hoc casu beneficio inventarii non gaudet, ibid. *n.* 42.

Terminus conficiendi inventarium non currit intra novem dies luctus, vel nuptiarum, ibid. *n.* 50.

An, & quando hæres termino pendente inventarii conficiendi, vel deliberandi conveniri valeat à creditoribus? Vid. *Hæres.*

Terminus adeundi hæreditatem an à defunto abreviari possit? Ibid. *n.* 54. & *t.* 2. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 62. ubi quòd ad instantiam creditorum Judex abbreviare possit ipsum terminum à testatore datum.

Vid. *Additio.*

Intra quem terminum lis excusationis finienda Vid. *Excusatio*, & *Instantia.*

Terminus unius anni datus delinquentibus, qui chartas securitatis habent, non currit si per adversarium steterit impedimentum, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 16. *n.* 10.

Terminus instantiæ non currit parti culpa vacanti, ibid. *n.* 9.

A' die impetratæ veniæ quadrienium currit, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *à n.* 131. & *l.* 5. *c.* 9. *n.* 7. 10. *d. t.* 3. & *d. t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *à n.* 47. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *à n.* 152. & utrobique de aliis, quibus restitutio competit, Vid. *Restitutio.*

Terminus in continenti qui dicatur? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 44. *n.* 85.

De termino domino census assignando, ut pecuniam pro redimendo census accipiat? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 9. *n.* 124. & 125. ubi alia inpuncto.

TERTIA BONORUM.

Donationes factæ filiis quando ex tertia deducendæ? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 206.

Tertia quo tempore elligi possit pro dote, vel donatione propter nuptias? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 13. *n.* 45.

Apud nos habens descendentes, vel ascendentes duas partes sui patrimonii in tribus æquè divisi descendentibus, vel ascendentibus reservare tenetur, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 2. *l.* 1.

Unde solum de tertia testari potest, quæ in divisione est deducenda, & adjudicanda modo à testatore dispositio, ibid. 2. & 3.

Neque etiam in favorem piæ causæ ultra tertiam testari potest, & quare? Ibid. *n.* 4. *Cum seqq.*

In tertia imputanda est donatio inofficiosa, ibid. *n.* 8.

Et impensum pro cappellania perpetua, vel alio opere publico, etiam factum in vita defuncti, ibid. *n.* 9.

Donatio facta de omni tertia in vita non valet, tanquam omni bonorum, quanvis aliquid valdè modicum reservaret, vel portionem sufficientem inter liberos, vel quando statim in instrumento donationis de reservatis disposuit, quia in omnibus his casibus donatio de tertia non valet, ibid. *n.* 10. *Cum seqq.*

De tertia maioratum instituere potest, & ad hoc bona assignare, licèt filii reniteant, ibid. *n.* 16. *&* 17. intellige, *ut n.* 32. *&* 33.

Quibus solemnitatibus de tertia disponere debeat collige? ibi, *ex n.* 18. *Cum seqq.*

Tertia tamen hæc de consuetudine potest esse medietas bonorum, ut apud nos observatur in Episcopatu Egitanensi, & Portalegrensi, ibid. *n.* 27. *Cum seqq.*

Eodem modo tertia de consuetudine diminui potest, ibid. *n.* 31.

Ut testator de tertia in favorem extranei disponat, solemnitas in testamento requiritur, unde si tantum cum solemnitate solum sufficiente ad favorem liberorum testetur inter eos, solum ad eorum favorem de tertia disponere valet, vel titulo institutionis, vel titulo legati, ibid. *n.* 34. *Cum seqq.*

Si tertia validè donata sit solum de reservata quantitate liberè testari potest, ibid. *n.* 37.

Tertia non consideratur respectu temporis, quo testator voluerit, sed tempore mortis, ibid. *n.* 38.

Æstimatio tertiæ bonorum causa dotis facienda est respectu temporis mortis, & non tempore donationis, quanvis donator expræssè dixisset donare tertiam omnium bonorum, quæ de præsenti habebat, ibid. *n.* 39. *&* 40.

Sed de tertia testator disponere nequit, si aliquem maioratum possideat cum obligatione ei annexandi tertiam, ibid. *n.* 41.

Quando autem obligatio annexandi tertiam sit valida, & an possit valere de omni tertia, an dividenda, aut cum maioratu annexanda sit, quando quis duos maioratus possidet cum ea obligatione? Ibid. *n.* 42. *Cum seqq.* ubi Author descendentes suos monet de susceptione aliquorum maioratuum, qui ad eos aliquando pervenire possunt.

Tertia tantummodo deducenda est ex bonis, quæ testator tempore mortis habet, & postea coacervationi bonorum adjungendæ sunt dotes, ibid. *n.* 48.

Legata quomodo separanda? Vid. *Legata.*

Circa tertiam apud nos idem asserendum est, quod apud Hispanos de tertio, aut quinto dicitur, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 25.

Pactum factum in scriptura dotali de meliorando in tertio, valet, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 4. *n.* 59.

TERTIUS.

Adversus tertium possessorem executivè non est procedendum, sine cognitione causæ, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 29.

Neque ad sequestrum proceditur ex eo solum, quòd possideant bona in inventario delinquentium scripta, si tempore inventarii illa possideant, ibid. *n.* 28.

Tanquam tertius cohæres impedire potest executionem factam in bonis hæreditatis indivisæ ex confessione facta de debito à cohærede, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 30. & Vid. *Hæres beneficiatus.*

Tertius quando, & cohæres tanquam tertius executionem chartæ divisionis impedire possit? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 2. *Per tot. & t.* 2. *l.* 6. *c.* 12. *n.* 61. utrobique multa de tertio, *& t.* 4. *l.* 8. *c.* 12. *Per tot.* ubi quæ inpuncto de tertio executionem impediente ad saturitatem invenies.

An minor ad assistendum veniens ad antea in processu acta restituatur? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* *n.* 233.

An fori electionem habeat? *t.* 5. *l. unic. c.* 2. *n.* 16. *& d. t. c.* 5. *à n.* 1. *& seqq.* ubi de aliis tertiis an forum declinare possint?

De tertio veniente ad causam? *t.* 5. *l. unic. c.* 20. *n.* 26. *&* 27.

Tertius an habeat actionem tutelæ? Et quando adversus administratorem agere possit, vel non? *t.* 4. *l.* 2. *c.* 4. *n.* 14. *&* 15.

Creditor habens, & possidens fructus consignatos executionem ab altero creditore factam tanquam tertius impedire potest, nisi cessio à mercatore proximo decoctioni facta fuerit, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 7. *n.* 31. *&* 34.

Tertius quando restitutionem depositi impedire valeat? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 21.

Quando restitutionem spolii? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 44. *à n.* 120.

An, & quando tertius ex alterius contractu, vel actu obligetur, & actionem acquirat? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 15. *Per tot.*

Vid. *Obligatio, Minor, & Pupillus.*

TESTAMENTARIUS.

Executor testamenti universalis, sivè testamentarius, sivè dativus inventarium conficere tenetur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 1. *&* 29.

Et quando non teneatur? Ibid. *n.* 27. 28. 31. *&* 32.

Sufficit, quòd unus ex testamentariis insolidum datis inventarium conficiat, ibid. *n.* 30.

Coram quo Judice faciendum sit, si executor Ecclesiasticus sit? Ibid. *n.* 23. 24. *&* 25. *&* 26. *& t.* 4. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 11.

Quibus solemnitatibus hoc inventarium faciendum sit? Ibid. *n.* 2. *&* 4.

Executor universalis nullo dato cohærede loco hæredis habetur, ibid. *n.* 3. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 6.

Non tenetur ultra vires, si inventarium non conficiat, ibid. *n.* 5.

Neque adversus eum in litem juratur, ibid. *n.* 6.

Cardinales, Archiepiscopi, & Episcopi, exe-

cutores

cutores esse possunt, & inventarium confi-
cere tenentur, ibid. *n.* 7.
Similiter Abbates, & cæteri prælati, ibid. *n.* 8.
Monachi de licencia superiorum, sine qua ges-
tum minimè valet, ibid. *n.* 9. & 10.
Regiosi tamen Divi Francisci executores esse
non possunt, nisi tantum ad consilium, ibid.
n. 33.
Laici etiam quo ad res spirituales in nudo mi-
nisterio consistentes executores esse possunt,
ibid. *n.* 11.
Fœminæ, ibid. *n.* 12.
Sed mulier à marito relicta, ubi primum nup-
serit jus exequendi an amittat? Ibid. *n.* 13. &
t. 3. *l.* 6. *c.* 9. *n.* 40. & 46. ubi de luxuriosè
vivente.
Minores etiam nominari possunt executores
testamentarii, ibid. *n.* 14. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 6.
Excommunicatus, sed à Judice repellitur, ibid.
n. 15.
Tabelliones in eodem testamento à se conscrip-
to nominari possunt executores, ibid. *n.* 16.
Banniti etiam ad ea, quæ facti sunt, ibid. *n.* 17.
Spurii etiam à patre nominari possunt, ibid. *n.* 18.
Servi etiam ad ea, quæ facti sunt, ibid. *n.* 19.
& 20. ubi libertatem consequuntur si ad ea,
quæ juris sunt executores nominentur.
Muti, & surdi in aliquibus casibus executores
nominari possunt, ibid. *n.* 21. Vid. *Surdus.*
Capitula, & collegia approbata executores no-
minari possunt, ibid. *n.* 22.
Hoc munus executoris privatum est, ibid. *n.* 38.
An ad id acceptandum nominatus compelli
possit? Negativè resolvitur, ibid. *n.* 34.
Sed post susceptum tacitè, vel expressè illud
explere cogitur, ibid. *n.* 40. & 41.
Ex quibus videatur executor acceptare? Ibid.
n. 42. 43. & 46.
Hujusmodi executor non acceptans executio-
nem relictum à testatore amittit, ibid. *n.* 47.
& quando non amittat? Ibid. *n.* 48. & 49.
Privatio ista ipso jure non incurritur, sed sen-
tentia condemnatoria requiritur maximè stan-
te testamentario in possessione relicti, ibid. *n.*
50. & 51.
Ad quem pertineat hujusmodi legatum amissum?
Ibid. *n.* 52.
Religiosus executor à suo superiore acceptare
compellitur, & post acceptationem à Judice
executionis testamenti compellitur, ibid. *n.* 53.
Si nullus executor reperiatur acceptans à Judi-
ce compelli potest, ibid. *n.* 54.
Executio testamentorum, urgente necessitate,
causa pia est, pro qua admittitur quilibet de-
populo, ibid. *n.* 57.
Et pro hac executione Judex ex officio proce-
dere potest, ibid. *n.* 58.
Sicut Judex secularis Ecclesiasticum cogere
nequit, ut hoc munus acceptet, ita Eccle-
siasticus sæcularem cogere nequit, nisi post
susceptam executionem, ibid. *n.* 60.
Pluribus executoribus insolidum nominatis, qui-
libet exequendi potestatem habet, ibid. *n.* 61.
Et quilibet tenetur voluntatem defuncti exequi,
ibid. *n.* 62.
Quid si aliqui contradicant? Ibid. *n.* 62. & 63.
& *t.* 4. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 43.
Quid si capitulo collegialiter congregato exe-
cutio commissa fuerit? Ibid. *n* 64. *d. t.* 4. *l.* 1. *c.* 6.
In dubio executio insolidum data non præsu-
mitur, ibid. *n.* 66.
Quando plures sunt nominati simpliciter, unus
sine aliis exequi non potest, quod declaratur,
& limitatur, ibid. *n.* 66. 67. 68. 69. 70. & 71.
Discordantibus executoribus in pari numero,
clerici præferuntur, & masculi fœminis, ibid.
n. 72. & 73.
Si in pari numero, & qualitate discordent ad
hæredem recurrendum est, & hoc deficien-
te ad Judicem, ibid. *n.* 75.
Si pauperes eligere debeant præfertur executor
qui consanguineos testatoris eligit, ibid.
n. 74.
Executio testamenti ad hæredem spectat, si nul-
lus executor à testatore nominetur, ibid. *n.* 76.
Ad quem Judicem executio testamenti perti-
neat, ibid. *n.* 77.
In nostro Regno divisa est per concordiam in-
ter Ecclesiasticum, & sæcularem, ibid. *n.* 78.
Qua concordia supposita Judex Ecclesiasticus
se intromittere nequit in executione piorum,
quæ ad secularem pertinent, concordiæ vi,
aliàs vim committit, ibid. *n.* 79. & 80.
Eadem concordia supposita quæritur an Judex
Ecclesiasticus possit supplere negligentiam
sæculoris, aut è contra, supplere possit? Pro
utràque parte disputatur, & resolvitur, ibid.
à n. 81. *usq. ad n.* 97.
Executio testamenti est mixti fori, ibid. *n.* 82.
Non est differenda, ibid. *n.* 85.
Ejus retardatio est contra bonum publicum, ibid.
n. 87.
Concordia in hac materia facta est contractus,
ibid. *n.* 91.
Ob bonorum publicum introducta, unde faci-
lè evertenda non est, ibid. *n.* 93.
Per eam jurisdictio Ecclesiastica, & sæcularis
distincta fuere, ibid. *n.* 95.
Sed strictissimi juris est, ibid. *n.* 98.
Casus in ea non provisus extra manet, ibid. *n.* 100
Casus in ea expressus ad omissum non extendi-
tur, ibid. *n.* 102.
Imò inverosimile est, quod casus negligentiæ
in ea comprehensus esset, ibid. *n.* 103.
Executor aliquando à Judice datus, ibid. *n.* 124.
Licèt testamentum nullus esse dicatur, & ad quid?
Ibid. *n.* 138. Exe-

Executor officium ſuum alteri delegare non poteſt, niſi in 11. caſibus relatis, ibid. *n.* 125. *&* 127.

Quæ actiones executoribus competant, & quæ adverſus illos, ibid. *n.* 128. 129. *Cum ſeqq. uſq. ad n.* 138. ubi multa digna notantur circa poteſtatem executionis in agendo, & ſolvendo, & implorando Judicis officium.

An poſſeſſionem acquirere poſſit? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 42. *n.* 40.

Quando procuratorem conſtituere poſſit? Ibid. *n.* 139. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 6.

An poſſit propria authoritate bona defuncti occupare ad implendum ejus teſtamentum, & quando? Ibid. *n.* 140. *&* 150.

An executor particularis vendere poſſit bona teſtatoris? Ibid. *n.* 141.

Quid ſi ei à teſtatore facultas vendendi conceſſa ſit, quomodo ea uti debet, quo in loco vendere, & quibus ſolemnitatibus? Ibid. *&* *n.* 142. *&* 146. Vid. *Subhaſtatio.*

Pretium in utilitatem ſuam convertere nequit, ibid. *n.* 143.

Nec rem magnam pro parva quantitate diſtrahere, ibid. *n.* 144.

Nec vendere habita fide de pretio, ibid. *n.* 145.

Non debet prius immobilia vendere, ibid. *n.* 149.

Sibi emere nequit, niſi palam emat, ibid. *n.* 147. *&* 148. *&* *t.* 3. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 17.

Ei conceſſa venditione omnia ad vendendum neceſſaria conceſſa intelliguntur, ibid. *n.* 151. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 6.

Non poteſt permutare, nec in ſolutum dare, niſi prævia licentia teſtatoris, ibid. *n.* 153.

Executor vendens ſine facultate teſtatoris de evictione tenetur, ibid. *n.* 154.

Diſpoſitiones teſtatoris commutare nequeunt, & maximè quando in ſpecifica forma impleri poſſunt, ibid. *n.* 157. *&* 158. *&* *t.* 4. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 6. *&* *ſeqq.* ubi declaratur.

Nec de licentia Epiſcopi commutare poſſunt, ibid. *n.* 162. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 6.

Executor an, & quando poſſit diem deſignatum à teſtatore pro diſtributione inter aliquas perſonas facienda prævenire? Cum diſtinctione caſuum declaratur, ibid. *n.* 191. *uſq. ad n.* 197.

Ante tempus à teſtatore deſignatum an poſſit executor eligere pauperes? Ibid. *n.* 198.

Inter quos pauperes? Ibid. *n.* 198.

Inter quos pauperes, & quomodo executor poſſit diſtribuere relicta ad pauperes, quos eligere, quos præferre, & ex quo loco eligere debeat? Ibid. *n.* 199. 200. 202. 203. 204. 205. *&* 206.

Ad executorem, & non ad Epiſcopum hæc electio pertinet, ibid. *n.* 201.

Sed à quo voluntas teſtatoris commutari poſſit, & in quibus caſibus locum habeat commutatio? Vid. *Voluntas.*

Executores uſum rei legatæ in alium diverſum mutantes furtum impropriè committunt, ibid. *n.* 159.

Et crimen peculatus incurrunt, pœnamque deportationis, ibid. *n.* 160.

Et quidquid in alios uſus conſumunt, contrectare cenſentur, crimen incurrunt, ad reſtitutionemque tenentur per carcerem, & ſimiles coactiones, privilegio nobilitatis non obſtante, ibid. *n.* 161.

Executor, cui electio pauperum committitur quando ſe ipſum eligere poteſt, filios ſuos, & conſanguineos? Ibid. *n.* 207. 208. 209. 210. *&* 212.

Si plures ſint executores poteſt unus ab alio recipere eleemoſinam, ibid. *n.* 213.

Monachus executor ſuo monaſterio eleemoſinam applicare poteſt, licèt ei teſtator aliud legatum reliquiſſet, ibid. *n.* 214. *&* 215.

Executor relictus ad diſtribuendum inter conſanguineos teſtatoris quos eligere debeat, & quos præferre? Ibid. *n.* 216. 218. *&* 219.

Et qui in hoc caſu appellatione conſanguineorum nomine veniant? Ibid. *n.* 220.

An filium ſpurium teſtatoris nominare poſſit? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 82.

Executor pauperes eligere nequit quando relinquitur pauperioribus, ibid. *n.* 221. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 6.

Non tamen ad reſtitutionem tenetur ſi pauperes eligat, relictis pauperioribus, ibid. *n.* 222.

Relictis pauperioribus pauperes eligere poteſt, ſi ei electio liberè relicta fuit, ibid. *n.* 223.

Appellatione pauperum, qui veniant? Ibid. *n.* 224. *Cum ſeqq.* Vid. *Dives.*

Et nomine Orphanorum, & mulierum pauperum? Ibid. *n.* 234. *Cum ſeqq.*

Si executori libera diſtributio conceſſa fuit, uni tantum legatum an applicari poſſit, & quando? Ibid. *n.* 236. *&* 237.

Et quando legatum uni pauperi relictum inter duos diſtribui poſſit? Ibid. *n.* 238.

Et quando poſſit legatum præſtare uni ad certum tempus, ut poſt illud alteri reſtituat? Ibid. *n.* 239.

An, & quando poſſit pauperes inimicos teſtatoris eligere? Ibid. *n.* 240.

An inter pauperes ejuſdem meriti, & indigentiæ inæqualiter diſtribuere poſſit? Ibid. *n.* 243.

Et an legatum certo pauperi relictum, qui mortuus ſit, alteri præſtari poſſit? Ibid. *n.* 244.

Quid ſi diſtributurus, antequam diſtribuat, moriatur? Ibid. *n.* 245.

Quid ſi teſtator certas perſonas deſinat, inter quas diſtribuendum? Ibid. *n.* 246.

Facta electione pauperum executor variare nequit; & quando poſſit variare? Ibid. *n.* 247. *&* 249.

Legatum certis perſonis relictum appellativo modo

modo designatis quando ad alias extendatur? Vid. *Legatum.*
Intra quod tempus executor testamentum exequi teneatur tum in foro interno, tum externo, & quomodo tempus currere incipiat, & quando non currat, & quomodo à Judice coangustari possit, & quando executor de deligentia sua doceri debeat? Ibid. *à n.* 284. *usq. ad* 294. *& t.* 4. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 5. *& n.* 10. ubi de suspecto, *& t.* 3. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 37.
Quas pœnas pati debet testamentum non exequens? Ibid. *n.* 295. 296. *&* 297. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *& d. t.* 4. *d. c.* 10. *l.* 4. *n.* 5.
Testamentarius à prædictis pœnis liberatur, si ante citationem testamentum executioni mandavit, licèt post tempus à lege difinitum, ibid. *n.* 200. *&* 298.
Quando executores sunt hæredes servandum est jus commune, ibid. *n.* 299.
Jus exequendi per negligentiam ad quos Judices devolvatur? Ibid. *n.* 300.
Et quando non devolvatur? Ibid. *n.* 302. *&* 303.
An testator devolutionem prohibere possit in casu negligentiæ? Ibid. *n.* 306.
Pœna executorum negligentium sententia declaratoria indiget, ibid. *n.* 304.
Tanto inclementius adversus contemptores ultimarum voluntatum agitur, tanto sanctius defunctorum vota venerantur? Ibid. *n.* 301.
In quibus casibus executoris officium expiret? Ibid. *n.* 305.
Tenentur rationem præstare de receptis, & expensis, ibid. *n.* 309. *& t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 23. *&* 309. *& d. t. l.* 7. *c.* 10. *n.* 1.
A' quibus rationibus liberare nequit testator, nisi expræssè dixerit executori relinquere quidquid expendere omiserit, ibid. *n.* 307. *&* 308. *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *& t.* 4. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 12. ubi declaratur.
Circa minima eis juramento statur, ibid. *n.* 310. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 6.
Rationem reddere non tenetur de commissis à testatore secreto exequendis, ibid. *n.* 311. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *& t.* 4. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 14.
Sed hæc commissio non est credenda, nisi de ea plenè constet, vel persona sit talis, quæ omnem malam suspicionem excludat, ibid. *n.* 312. *&* 313. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 6.
Quid si ex testamento constet de commissione? Ibid. *n.* 314.
Si aliquid fraudis appareat, tali commissione non obstante rationem reddere tenetur, ibid. *n.* 315.
In rationibus quando testamentarius onerandus de dolo, vel culpa sit? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 2.
An de damno, & interesse pro non investienda pecunia, juxta testatoris præceptum? Ibid. *n.* 3.
De iis, quæ ad manus suas non pervenere rationem reddere non tenetur, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 15.
Nec de peremptis sine dolo, aut culpa, ibid. *d. n.* 15.
Coram quo Judice ratio reddi debeat? Ibid. *n.* 11. *&* 28.
Coram quo loco ratio reddi debeat? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 34.
An reddita coram incompetenti executorem liberet? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 14. *n.* 45. *&* 46.
Qui testamentarii rationes reddere non teneantur? *t.* 4. *l.* 7. *d. c.* 10. *n.* 22. *& seqq.*
Legatum missarum ubi, & quomodo implendum? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 10. *à n.* 16.
Et Vid. *Missa.*
Testamentarius semel reddens rationes quando liberetur? Ibid. *n.* 29.
Quando reddere dicatur? Ibid. *n.* 30. *& seqq.*
Ante rationes si eas offerat, exequi nequit, ibid. *n.* 34.
An, & quando in propriis bonis exequi possit? Ibid. *n.* 35. *& t.* 4. *l.* 8. *c.* 12. *Per tot.*
Quando exceptione divisionis se defendere possit? Vid. *Exceptio.*
Testamentarii bona à die susceptæ administrationis pro ea obligata sunt, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 4.
Quando vigessimam habeat? Vid. *Decima, & Salarium.*

TESTAMENTUM.

Testamentum quid sit? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 13.
Ex alieno arbitrio pendere nequit, ibid. *n.* 14. *&* 15.
In minima sui parte imperfectum non valet, ibid. *n.* 16.
Factio testamenti de genere permissorum est, omnesque facere testamentum possunt, si expresse prohibiti non inveniantur, & ab eorum testamento hæreditas capi potest, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 1. *Cum seqq.* ubi referuntur qui testamentum facere possunt, & sequentes sunt.
Masculi, & fœminæ pubertatem excedentes, licèt curatorem habeant
Ægroti, licèt perturbati ob acerbitatem morbi, vel instantis mortis, ibid. 11. *&* 12.
Balbutiens, quanvis ad interrogata respondens per verbum, *Sic, vel non*, dummodo sana mens coligatur, ibid. *n.* 13. *Cum seqq.* ubi etiam de semimortuo, *& t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. *à n.* 30. *& t.* 2. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 80. *& seqq.*
Manu carens, ibid. *n.* 17. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 5.
Eunuchi, ibid *n.* 18.
Excomunicatus, ibid. *n.* 19.
An infames? Ibid. *n.* 20.
Et quando mutus, aut surdus? Ibid. *n.* 21. *&* 22.
Stupidiares, imperiti, & simplices, ibid. *n.* 23. Vid. Infra.
Princeps, ibid. *n.* 24. *Cum seqq.* ubi de solemnitatibus testamenti Principis, & ejus, in quo Princeps instituitur.
Clericus parentes habens, vel non, & quando

poſſit, & de ſolemnitatibus ejus teſtamenti? Ibid. *n.* 28. *Cum ſeqq.*
Legatus romanus, ibid. *n.* 34.
Socius omnium bonorum, ibid. *n.* 35.
Delegatus in inſulam, aut interdictus, ibid. *n.* 36. & 37.
Delinquens, & quando? Ibid. *n.* 39. *Cum ſeqq.* ubi de condemnato ad mortem.
Peregrini, & advenæ, & quibus ſolemnitatibus? Ibid. *n.* 48. *Cum ſeqq.*
Exiſtens apud Mauros, ſeu Turcos in libertate, & quibus ſolemnitatibus, Ibid. *n.* 55. *Cum ſeqq.*
Paganus, ibid. *n.* 58.
Verbum inteſtatus minus propriè accipitur pro his, qui teſtamentum facere non poſſunt, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 12.
Ut ſunt pupillus, furioſus, prodigus, & qui de jure factionem teſtamenti activè non habent, ibid. *n.* 13. & *t.* 2. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 75. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 36. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 18. *n.* 19. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 32. & 89.
Quid ſi furor poſt teſtamentum ſuperveniat? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 4. *n.* 40.
Ita minor maſculus quatuordecim annorum, & fœmina 12. annorum, ibid. *n.* 16. & 17. *d. t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. & *d. t. l.* 5. *c.* 5. *n.* 75. ubi de Infante, & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 64. & *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 147. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 14. *n.* 15. & *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 16. *n.* 5. & *t.* 6. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 76. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 89. & *t.* 3. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 11. & *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 26. & 59. ubi quando datio curatoris factionem teſtamenti impediat?
Teſtamentum impuberis, licèt decedat pubes, vel ad pias cauſas teſtetur, vel miles fiat non convaleſcit, ibid. *n.* 18. & 19. *d. t.* 2. *l.* 3. *c.* 5.
Teſtamentum factum in favorem curatoris an nullum ſit? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 93.
Licèt malitia ſuppleat ætatem, ibid. *n.* 20. *d. t.* 2. *l.* 3. *c.* 5.
Sed per legem conſuetudinem vel Principis privilegium proximus pubertati, & illi quibus malitia ſupplet ætatem teſtari poſſunt, ibid. *n.* 21.
Furioſus teſtamentum condere non poteſt, nec ad pias cauſas, nec in contrarium ſtatum valet, ibid. *n.* 22. *Cum ſeqq.*
Nec factum in furore valet, ſi poſtea compos factus fuerit, ibid. *n.* 24.
Nec valet cæptum in ſanitate, ibid. *n.* 28.
Ita de mentecapto, & quocunque homine patiente defectum judicii, mentiſque ſinceritatis, ibid. *n.* 29.
Sed teſtamentum factum tempore, quo furor intermiſſus eſt valet, ibid. *n.* 33.
Ita quando poſt factum teſtamentum furor ſupervenerit, ibid. *n.* 39.
Furor, delucida, & intervalla an præſumantur? Quibus teſtibus probentur? An præferantur teſtes deponentes de ſana mente? Ibid. *n.* 34. *Cum ſeqq.*
Furoris ſigna quæ ſint? Ibid. *n.* 37.
Quid quando teſtamentum bene diſpoſitum, & ordinatum invenitur? Ibid. *n.* 38.
Prodigus teſtamentum facere nequit, ibid. *n.* 40. & 41.
Nec inter liberos, nec ad pias cauſas hujuſmodi prodigus, cui bonorum adminiſtratio interdicta eſt teſtari valet, ibid. *n.* 43. & 44.
Quid in muliere vidua, cui bona auferuntur, tanquam à prodiga, & curatori traduntur? Ibid. *n.* 42.
Teſtamentum prodigi quando valeat? Ibid. *n.* 45. *Cum ſeqq.*
Filiusfamilias teſtamentum facere nequit, ibid. *n.* 48. & *t.* 2. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 75.
Nec de peculio profectitio, ſeu adventitio, ibid. *n.* 49. *d. t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. & *t.* 2. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 14.
Licèt pater non habeat in adventitiis uſumfructum, ibid. *n.* 50. *d. t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. & *t.* 2. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 14.
Nec ad pias cauſas, & an cum conſenſu patris? Ibid. *n.* 51. & 52. *d.* 2. *l.* 3. *c.* 5.
Nec etiam de conſenſu patris, ibid. *n.* 53.
Quid in filio ingrediente religionem? Ibid. *n.* 54.
Inutileque eſt teſtamentum, licèt poſtea factus ſuæ poteſtatis deceſſerit, *n.* 55. & 56. ubi quid ſi aliud approbaverit.
Et licèt filius ſit 100. annorum, ibid. *n.* 57.
Quid in filia nupta, attento utroque jure? Ibid. *n.* 58. & 59.
Nec codicillum, neque legata filiusfamilias relinquere poteſt, ibid. *n.* 60.
Plures caſus, in quibus filiusfamilias teſtari poteſt, ibid. *n.* 71. *uſq. ad* 76. ubi de filio Equiti, ſeu clerico, & *t.* 2. *l.* 3. *c.* 1. ubi de bonis caſtrenſibus, vel quaſi.
Filiusfamilias in caſibus, in quibus teſtari poteſt, patrem exhæredare nequit, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 19. & *ſeqq.*
An teſtari de annuis reditibus, vulgo, *jxros, tenças, ou habitos* poſſit? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 151.
Captus ab hoſtibus an, & quando teſtamentum facere non poſſit? Et quando ejus teſtamentum infirmetur, & convaleſcat, aliæque multæ quæſtiones ſuper hoc, & de detento à latronibus, & de extante apud hoſtes, vel obſes? Ibid. *n.* 77. *Cum ſeqq. d. t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. & *t.* 2. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 75.
Mutus, & ſurdus an, & quando teſtamentum facere poſſint, vel non, aliæque quæſtiones ſuper hoc? Ibid. *n.* 89. *Cum ſeqq. d. t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. & *t.* 2. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 75. & *n.* 21. & 22.
Cæcus an, & quando, & quomodo teſtari poſſit? ibid. *n.* 103. *Cum ſeqq. d. t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. & *t.* 2. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 75. & *d. l.* 5. *c.* 18. *n.* 44.
Uſurarius manifeſtus, Judæi, & infideles an, &

& quando teſtari poſſint, vel non? Ibid. *n.* 107. *Cum ſeqq.* ubi multa circa invenies, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. *&* *t.* 2. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 75.
Expulſus à regno an, & quando teſtari poſſit? Ibid. *n.* 120. *d.t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. *&* *t.* 2. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 75.
Condemnatus an, & quando teſtamentum facere poſſit, & inſtitui? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 98. *& ſeqq. & d. l. c.* 4. *n.* 36. *&* 37. *&* *t.* 2. *l.* 5. *c.* 5. *a n.* 78.
Vid. *Condemnatio, & Indignus.*
Multi alii, qui teſtari non poſſunt, neque inſtitui?
Vid. *Indignus.*
Uxor an ſine licentia viri teſtari poſſit? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 50.
Facultas, aut privilegium, ſeu ſtatutum alicui teſtandi conceſſum quomodo inteligatur? *t.* 2. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 24. *& ſeqq.*
An Ebrius? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 75.
Epiſcopus, ſeu clericus de bonis intuitu Eccleſiæ acquiſitis, ibid. *n.* 76. *&* 77. & Vid. *Epiſcopus, & Clericus.*
Scribens ſe hæredem in teſtamento, ibid. *n.* 78.
Servus nec de licentia domini, nec ad pias cauſas, nec fideicommittere poteſt, ibid. *n.* 80. *Cum ſeqq.*
Monachus licèt factus ſit Epiſcopus nec ad pias cauſas, nec mutare, nec revocare teſtamentum antea factum, nec de rebus alterius, & licèt adſit conſuetudo in contrarium, ibid. *n.* 84. *Cum ſeqq.*
Et Vid. *Monachus.*
Quando autem Monachus teſtari poſſit? Ibid. *n.* 100. *Cum ſeqq.*
Equites tamen trium ordinum militarium teſtari poſſunt, ibid. *n.* 102.
Quid in clericis conventualibus? Ibid. *n.* 104. Remiſſivè.
Quid in Equitibus militenſibus, ibid. *n.* 103.
Inceſtas nuptias contrahens, ibid. *n.* 108.
Vid. *Indignus.*
Reus criminis læſæ Mageſtatis, Divinæ, ſeu humanæ, ibid. *n.* 108.
Vid. *Indignus.*
Reus criminis repetundarum nondum condemnatus, ibid. *n.* 108.
Dubitans, ſeu errans de ſtatu ſuo, ibid. *n.* 108.
Capiens cardinalem opem, aut conſilium dans, ut percutiatur, ibid. *n.* 108.
Deportatus, ibid. *n.* 111. ubi declaratur.
Banitus, ibid. *n.* 111. ubi declaratur.
Et Vid. *Indignus.*
In omnibus dictis caſibus hæreditas ex teſtamento capi nequit, nec ex teſtamento ejus, qui factionem activam teſtamenti non habet, ibid. *n.* 112.
Teſtamentum non præſumitur, imò quis in dubio inteſtatus deceſſiſſe præſumitur, nec hæreditatem abinteſtatò petens, id probare tenetur, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 1.
Quibuſmodis quis inteſtatus mori dicatur? Ibid. *à n.* 5. *& ſeqq.*
Abuſivè inteſtatus deceſſiſſe dicitur, qui teſtamentum facere non poteſt, ibid. *n.* 11.
Teſtamentum, in quo ſolemnitas juris omittitur nullum eſt, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 121. *& ſeqq.*
Ita quando deficit ſolemnitas intrinſeca ſcripturæ, quæ pro ſolemnitate intrinſeca in teſtamento requiritur, ibid. *n.* 124. *&* 125. *&* *t.* 2. *l.* 2. *c.* 4. *n.* 15.
Non intereſt tamen à quo ſcribatur, ſi à juſſu teſtatoris fiat, ibid. *n.* 126. *d.t.* 2. *l.* 7. *c.* 4. *n.* 8.
Neque in qua materia? Ibid. *n.* 127. *d.t.* 2. *l.* 3. *c.* 5.
Neque in quo idiomate, ſeu lingoa? Ibid. *n.* 128.
Neque quibus verbis concæptum ſit, multis, aut paucis? Ibid. *n.* 129. *&* 130.
Nec oratio imperfecta nocet, dummodo voluntas appareat, ibid. *n.* 131.
Ita quo ordine ſcriptum ſit? Ibid. *n.* 132.
Ita an uno, vel pluribus diebus, dummodo unico contextu ſubſcribatur, & teſtes adhibeantur, ibid. *n.* 133.
Etiam non intereſt ut plures in eàdem charta teſtentur, ibid. *n.* 34. nec in uno vel in pluribus codicibus ſcribatur, dummodo ad formam competentem redacti ſint, ibid. *n.* 135. *&* 136.
Non intereſt, ut totum teſtamentum ante ſolemnia abſolvi debeat, nam ſiquis poſt perfectum teſtamentum idem adſcriptum ſit, illud non valet, niſi de voluntate teſtatoris nihil mutatum ſit, ſed id quod obſcurum ſolummodo erat declaratum, vel error emendatus, ibid. *n.* 137. *&* 138.
Irritum eſt teſtamentum, ſi notis, & inductibus implicitis ſcriptum ſit, ibid. *n.* 139.
Teſtamentum tamen factum notis inuſitatis valet, ibid. *&* *n.* 139.
Quid in milite, & teſtamento ad pias? Ibid. *n.* 140.
An valeat legatum ſcriptum per arithmeticam, ſeu cifras, ibid. *n.* 141.
Irritum eſt teſtamentum, quando oratio teſtatoris dubia, & perplexa adeſt, ibid. *n.* 142.
Ita quando errorem ſubſtantialem habet, ibid. *n.* 143.
Ita quando aliquid eſt ſcriptum ſine juſſu teſtatoris, ibid. *n.* 144.
Ita quando teſtes neceſſarii deficiunt, & quod ſint neceſſarii? Ibid. *n.* 148. *&* 149.
Vid. Infra.
Ita quando teſtamentum non fuit ſcriptum, vel ſubſcriptum à teſtatore, vel in caſu impotentiæ, vel ignorantiæ teſtis deficit, qui pro teſtatore ſcribat cum declaratione, quod juſſu, & præce teſtatoris teſtamentum ſubſcribit, ibid. *n.* 150. *&* *t.* 2. *l.* 2. *c.* 4. *n.* 9.

Ita quando in teſtamento clauſo inſtrumentum approbationis deficit, aut quando in eo inſtrumento deficiunt teſtes, aut aliæ ſolemnitates neceſſariæ, ibid. *n.* 151. & 152. *d. t.* 2. *l.* 3. *c.* 5.

De ſcriptura ſubſcripta à teſtatore ac de illa facta ejus manu idem eſt judicium, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 4. *n.* 5.

Totum teſtamentum, aut inſtrumentum manu propria eſſe ſcriptum parum intereſt, niſi ſubſcriptum ſit, ibid. *n.* 7.

Validum eſt teſtamentum abſque ſigno perfecto, & cæptum ab uno, & ab alio finitum, ibid. *n.* 13.

Defectus literæ, vel ſyllabarum teſtamentum non vitiat, ibid. *n.* 14.

Teſtamentum etiam per ſcripturam publicam abſque loco, menſe, anno, & die eſt nullum, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 7. *n.* 7.

Valebit tamen ut nuncupativum, ſi in eo requiſita nuncupativi inveniantur, ibid. *n.* 8.

Quid in teſtamento facto per ſcripturam privatam ſine loco, anno, die, & menſe? Ibid. *n.* 9. & 11.

In teſtamento nuncupativo tempore mortis facto, loco, anno, die, & menſe opus non eſt, ibid. *n.* 12.

Locus etiam non requiritur in teſtamento ad pias cauſas? Ibid. *n.* 13.

Et an requiratur temporis declaratio in teſtamento ad pias? Ibid. *n.* 14. & 15.

Quid in teſtamento inter liberos? Ibid. *n.* 14. & 18.

Nemo pro parte teſtatus, & pro parte inteſtatus mori poteſt, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 79. & *t.* 2. *l.* 5. *c.* 9. *n.* 14. & 15. ubi de cauſa pia.

Solemnitas loci, in quo teſtator ſufficit, licèt teſtator forenſis ſit, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 86.

An relicta in teſtamento minus ſolemni in foro animæ debeantur? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 140.

Irritum teſtamentum eſt, in quo hæredis inſtitutio deficit, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 145. & 146. & *t.* 2. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 141.

Vid. *Teſtamentum ad pia.*

Aliquando teſtamentum non valens ex inſtitutione, ex ſubſtitutione valet, & quando hoc ſit? Latè, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 10. *à n.* 94. Vid. *Subſtitutio vulgaris.*

Ita quando inſtituuntur, qui inſtitui non poſſunt, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 147.

Vid. *Indignus.*

Qui inſtituendi, aut exhæredandi ſint? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 142.

Vid. *Hæres quo ad inſtitutionem.*

Teſtamentum, in quo pater filios injuſtè exhæredat, vel præteriit, per quærelam inofficioſi, vel per bonorum poſſeſſionem contra tabulas irritum efficitur, & locus eſt ſucceſſioni abinteſtatò, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. *à n.* 121. & 179.

An, & quando teſtamentum ob defectum inſtitutionis filiorum, & ſimilium nullum irritum vè ſit? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 2. & *ſeqq.* & *à n.* 468. *uſq. ad* 98.

Nullitas ratione præteritionis ad quid extendatur? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 119. & *t.* 2. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 98.

In vita patris filius quærelæ inofficioſi, vel juri dicendi nullum renuntiare nequit, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 133. & 135.

Poſtea verò ſic, ibid. *n.* 136.

Teſtamentum nullum ob exhæredationem, vel præteritionem injuſtam valet, vilio volente, ibid. *n.* 137.

Quid ſi in teſtamento filii pater præteritus ſit? *t.* 2. *l.* 3. *n.* 89.

Vid. *Exhæredatio.*

Diviſio peti poteſt abinteſtatò quando quis cum teſtamento moritur, quod ex poſt facto rumpitur, irritum vè ſit, cum in hoc caſu pro nullo habeatur, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 181. & 182.

Rumpitur teſtamentum agnatione ſui hæredis, ſeu nativitate poſthumi præteriti, ibid. *n.* 183.

Ita quando hæres ſuus naſcitur poſt conditum teſtamentum, ibid. *n.* 184.

Non ſolum quo ad inſtitutionem, ſed etiam quo ad omnia in teſtamento contenta, ibid. *n.* 185.

Licèt poſthumus illicò decedat; & quid ſi vivo patre moriatur? Ibid. *n.* 186. *Cum ſeqq.*

Præteritione nepotis quando teſtamentum rumpatur, & ne rumpetur, quid avus facere poſſit? Ibid. *n.* 189. & 190.

Per poſthumum abortivum ante; vel poſt tempus natum teſtamentum non rumpitur, ibid. *n.* 191.

Per capitis diminutionem teſtamentum infirmatur, aliis modis remiſſivè, ibid. *n.* 192.

Ita teſtamentum damnati ad mortem civilem, vel naturalem cujus hæreditas abinteſtatò petenda, ibid. *n.* 193. & *d. t.* 2. *c.* 4. *l.* 2. *c.* 4. *n.* 36. & 37.

Item deportato, cui aqua, & ignis interdictus eſt, ibid. *n.* 194. *d. t.* 2. *l.* 3. *c.* 5.

Item arrogato, ibid. *n.* 195. *d. t.* 2. *l.* 3. *c.* 5.

Hæreditas abinteſtatò defertur, quando quis teſtamentum initio jure fecit, quod poſtea revocavit, vel ex eo nemo hæres exiſtit, ibid. *n.* 196.

Quomodo autem, & quando per contrariam voluntatem teſtator teſtamentum à ſe conditum revocare poſſit, ſecundum non faciens declaratur? Ibid. *n.* 197. *Cum ſeqq.*

Cancellatio teſtamenti in dubio quando à teſtatore, vel ab alio facta cenſeatur? Ibid. *n.* 207. & 208.

Quid ſi teſtator duobus teſtamentis confectis eodem tempore, & ejuſdem tenoris, unum rumperit, aut in parte ſubſtantiali oblitaverit? Ibid. *n.* 209.

Quid

Quid ſi teſtator confecto teſtamento nuncupativo tranſumptum rumpat, originale apud nottarium remanente? Ibid. *n.* 210. *&* 211.

Quid ſi ſecundum teſtamentum cancelaverit, vel fregerit, primo remanente? Ibid. *n.* 212.

Per ſecundum teſtamentum legitimè factum, primum revocatur? Ibid. *n.* 213. *&* *t.* 1. *l.* 2. *c.* 7. *n.* 16.

Juramento non obſtante teſtator teſtamentum revocare poteſt, licèt Princeps promiſſionem juratam confirmaſſet, ibid. *n.* 214. *&* 315. *d.* *t.* 2. *l.* 3. *c.* 5.

Teſtamentum à duobus, vel pluribus factum ſe ad invicem inſtitutibus ab uno quoque ſuperſtite revocari poteſt, ibid. *n.* 216.

Per teſtamentum minus ſolemne inter liberos factum, vel militis, vel ad pias cauſas primum ſolemne revocatur, ibid. *n.* 217.

Per ſecundum irritum etiam primum revocatur, ibid. *n.* 218.

Et quando per ſecundum ſub conditione de præterito, vel præſenti de jure, aut facto impoſſibili, aut conditione de futuro? Ibid. *n.* 219.

Per ſecundum teſtamentum quinque teſtibus factum, in quo venientes abinteſtatò inſtituuntur, revocatur primum, ubi extraneus erat inſtitutus, ibid. *n.* 220.

Revocatur per ſecundum quanvis in primo teſtator dicat, ut nullum poſtea factum valeat cum teſtibus, vel abſque citatione hæredum in primo ſcriptorum, vel niſi ab eo ſubſcriptum ſit coram ſeptem teſtibus? Ibid. *n.* 221.

Licètque teſtator ſub certa pœna promittat non revocare, revocare poteſt, prædicta nanque pœna etiam favore piæ cauſæ non valet, ibid. *n.* 222. *&* 223.

Per ſecundum teſtamentum nullum primum non revocatur, ibid. *n.* 224.

Poſtquam quis eſt profeſſus in Religione, ſivè capaci, ſive incapaci teſtamentum antea factum revocare non poteſt, nec favore filiorum, aut monaſterii, ibid. *n.* 225. *&* 226. *&* *t.* 2. *l.* 5. *c.* 5. *à n.* 84. *Cum ſeqq.* & Vid. *Monachus.*

Si primum teſtamentum clauſulam ſpecificam derrogatoriam ſecundi habeat, quomodo primum revocari poſſit, quæ ſint hujuſmodi clauſulæ? Quandoque non ſit neceſſe de clauſula menſionem facere? Ibid. *n.* 227. *uſq. ad* 250. ubi circa hoc multæ quæſtiones deciduntur, ac lucidè declarantur.

Sunt aliqua teſtamenta, quæ licèt non habeant expreſſè clauſulam derrogatoriam ſequentium tacitam illam continent, & quæ hæc ſint? Ibid. *n.* 251. *Cum ſeqq.*

Per teſtes probari poteſt teſtatorem clauſulam derrogatoriam revocaſſe, ibid. *n.* 255.

Omiſſum per errorem, vel oblivionem à nottario per teſtes probari poteſt, ibid. *n.* 256.

Teſtator coram tribus teſtibus, vel apud acta Judicis declarare poteſt, ſe nolle teſtamentum valere, ſi decenium tranſactum ſit à die conditi teſtamenti, ibid. *n.* 257.

Si hæreditas addita non ſit, teſtamentum corruit, reducitur ad cauſam inteſtati, diviſioque abinteſtatò petenda venit, ibid. *n.* 258. *&* 259. *d.* *t.* 2. *l.* 3. *c.* 5.

Nec legata, nec libertates debentur, ibid. *n.* 260.

Ita quando hæres ſcriptus in teſtamento ante teſtatorem moritur, quia tunc nullum eſt, & caducat, ibid. *n.* 261. *&* 262.

Et quando legata pia, vel profana in hoc caſu debeantur, aut fideicommiſſa? Ibid. *n.* 263. *&* 264.

Raſura, cancelario, vel ſimilis macula, delectio, ſeu aditio quando teſtamentum annullet? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 162. *&* *ſeqq.*

Teſtamentum voluntate imperfectum non valet, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 8. *&* *ſeqq.* ubi latè exempla dantur quando teſtamentum voluntate imperfectum dicatur? Et quid reſpectu cauſæ piæ, liberorum, & ſimilium Vid. Infra, *&* *t.* 2. *l.* 5. *c.* 9.

An, & quando teſtator ad unam ſpeciem teſtamenti ſe reſtringiſſe dicatur, ad ut per aliam ſpeciem teſtamentum non valeat? Ibid. *à n.* 95. *&* *ſeqq.* *d.* *t.* 2. *l.* 5. *c.* 7.

Teſtamentum metu factum an nullum, & validum ſit? Diſputatur, & an actionem habeat, & adverſus quem illi, quos teſtator facere, hæredes volebat? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 7. *à n.* 12.

Hæreditas tamen fiſco applicatur, ibid. *n.* 20. *Cum ſeqq.*

Qui autem metus ſufficiens ſit, ad hoc ut teſtamentum metu factum eſſe dicatur, & an ſufficiat reverentialis, & quando? Latè, ibid. *n.* 24. *Cum ſeqq.* ubi etiam attenditur ſexus qualitatis.

Quid ſi teſtator tantum tempus vixerit poſt metum illatum, ut teſtamentum ſi voluiſſet mutare poſſet? *n.* 46. *Cum ſeqq.*

Præceptum, & ſimplex juſſus Regis, Principis, aut alterius ſuperioris, an, & quando metum inferat? Ibid. *n.* 40.

Metus non ſolum illatus teſtatori, ſed etiam teſtatoris intuitu ſufficit, ibid. *n.* 41. *Cum ſeqq.* ubi dantur exempla.

Derelictus in infirmitate dicitur metum patiens, ſicut ille, cui medicus non adhibetur, ibid. *n.* 50.

Minæ etiam mariti reſpectu uxoris ſufficiunt? Ibid. *n.* 51.

Teſtamentum ſponte factum præſumitur, dum contrarium non probatur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 81.

Teſtamentum dolo factum, an nullum ſit ipſo jure, an veniat reſcindendum ad favorem fiſci,

ci, & in quibus casibus,& quando dolo testator inducitur, ut aliquem non instituat,testamentum non revocet ? Ibid.*n.*69. *Cum seqq. d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 7.

Et dolo inductus testator non præsumitur, ibid. *n.* 75.

Quid in testamento blanditiis, dulci sermone, verborum lenociniis, lachrimis, donis, vel precibus condito ? Ibid. *n.* 76. *&* 77.

Quid in testamento instigationibus, suasionibus, solicitationibus, flagitationibus, sugestionibus, & petitionibus alterius?Ibid.*n.*78.*&* 79.

Quid in testamento facto ad interrogationem alterius, ibid. *n.* 80. *& seqq.* ubi etiam de codicillis.

Vid. *Hæres quo ad institutionem.*

Quid si tutor testatorem volentem pupillum instituere inducat ad se instituendum,vel ad revocandum testamentum ? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 14. *n.* 26. *&* 27. *& d.l.* 6. *c.* 30. *n.* 4. 7. *&* 12.

An minorem inducere possit ad eum instituendum ? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 30. *n.* 4. *&* 7. *&* 12. *& t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 93.

Vid. *Indignus.*

Testamentum carens testibus à jure requisitis nullum est, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 148.*&* 149.ubi quot necessarii sint ? *& t.* 2. *l.* 5. *c.* 7. *n.*100.

Qui in testamento testes esse possint ? *t.* 2. *l.* 5. *d. c.* 7. *n.* 101.

Qui non possint ? Ibid. *n.* 100.

Testes inhabiles testator approbare nequit, ibid. *n.* 102.

An uno teste inhabile interveniente testamentum nullum sit ? Ibid. *n.* 103.

Quo in tempore testes habiles esse debeant?Ibid. *n.* 104. *Cum seqq.*

Quot testes requirantur ad probationẽ testamenti, & eorum, quæ circa testamentum versantur in defectum aliarum probationum,latè per conclusiones,& causas resolvitur?Ibid.*n.*110. *& seqq.* ubi Vid.

An testium numerus requiratur ad substantiam an ad probationem ? Ibid. *n.* 139.

Testamentum coram Principe,vel apud acta Judicis quot testes requirat ? *t.* 2. *l.* 5.*c.*8.*n.*47. *&* 48.

Quid in testamento clerici ? Ibid. *n.* 49.

Attento jure nostro triplici modo testamentum fieri potest, quæ sint, quomodo, & quæ requisita requirant ? *t.* 2. *l.* 3. *c.* 5.*à n.* 172.

De testamento nuncupativo, & ejus solemnitatibus ? *t.* 2.*l.* 3. *c.* 5. *n.* 153. *& seqq. & t.* 2. *l.* 5. *c.* 8. *à n.* 78.

In eo hæres palam nominari debet,ibid.*à n.*153. *d. t.* 2. *l.* 3. *c.* 5.

Si testamentum in scriptis valere nequit, potest uti nuncupativum valere, si necessaria requisita adsint, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 7. *n.* 8.

In testamento nuncupativo temporis declaratio opus non est, ibid. *n.* 12.

Insinuatio testamenti clerici coram quo Judice facienda ? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 35.

Inventarium non requiritur, ut testamentum publicetur, ibid. *n.* 36.

Nemo cum duobus testamentis mori potest,*t.*2.*l.* 5. *c.* 12. *n.* 14.

Si duo contraria inveniantur, & de proprietate utriusque non constet, nulla sunt, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 7. *n.* 16. *&* 21. *Cum seqq. & t.* 2. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 140.

Quid quando dua testamenta ad pia contraria inveniuntur, de quorum prioritate non constat ? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 7. *à n.* 19.

Quid quando dua testamenta absque prioritate inveniuntur, & in utroque plura legata pia inveniuntur ? Ibid. *à n.* 24. *& seqq.*

Quid si unus tantum ex testamentis ad pia sit ? Ibid. *n.* 17.

TESTAMENTUM PRIVILEGIATUM

Ratione loci, & temporis.

Testamentum in rure factum valet quanvis omnes testes literati non sint dummodo literati pro illiteratis subscribant, *t.* 2. *l.* 5. *c.*8.*n.*50.

Et quibuscunque testibus de jure nostro Regio, licèt antea per *Ord.* antiquam tres testes sufficerent, ibid. *n.* 51. *&* 52.

Sivè rusticus per nuncupationem, sivè per scripturam disponat, ibid. *n.* 53.

Sivè per scripturam apertam, sive clausulam, dummodo omnes testes in testamento clauso subscribant per se ipsos, ibid. *n.* 54.

An forenses in tali testamento testes esse possint? Ibid. *n.* 55.

Ut rusticanus privilegio gaudeat non interest quòd testetur in proprio, vel alieno territorio, ibid. *n.* 56.

Qui autem sint, qui hoc privilegio rusticano gaudeant ? Declarantur, ibid. *n.* 57. *&* 58.

Quid si rusticus post factum testamentum in civitatem se transferat, & ibi per multos annos vivat ? Ibid. *n.* 59. *&* 60.

Qui autem sit locus infræquens, ut in eo testes facilè non esse repertos præsumatur ? Ibid.*n.* 61. *Cum seqq.*

Qui autem possunt esse testes in testamento rusticano ? Ibid. *n.* 64. *Cum seqq.*

De solemnitatibus in testamento mari facto?Ibid. *n.* 67. *&* 68.

De solemnitatibus in testamento à tempore pestis condito, & quæstionibus circa hunc testamentum etiam circa testes,& eorum rogitum? ibid. *n.* 69. *Cum seqq.*

Quid in testamento condito tempore mortis naturalis attento jure canonico, & nostro Regio, quod apud nos nuncupativum vocatur ? Ibid.*n.*78. *Cum seqq.*ubi quæstiones invenies circa

circa teſtamentum nuncupativum.
Quid in teſtamento facto tempore mortis civilis ob ingreſſum Religionis, ibid. *n.* 84. & 85.
TESTAMENTUM AD PIA.
In teſtamento ad pias cauſas ſolemnitates ad teſtandum jure ordinario introductæ remiſſæ ſunt, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 9. *n.* 1.
Valet cum duobus teſtibus, ibid. *n.* 2.
Licèt rogati non ſint, ibid. *n.* 3.
Mulieres ſufficiunt ad teſtes, ibid. *n.* 4.
Teſtes de ſubſtantia teſtamenti non ſunt, ſed ad probationem, ibid. *n.* 5.
Non eſt neceſſe quòd teſtes habeant qualitates juris civilis, ſed ſufficit quòd ſecundum jus gentium, ibid. *n.* 6. & 7.
Unde cappellanus alicujus Hoſpitalis integer teſtis eſt ad probandum Hoſpitale fuiſſe hæredem ſcriptum: ita ſimiliter duo Religioſi ad favorem ſui monaſterii, ibid. *n.* 8. & 9. & 10.
Charta etiam ſcripta, vel ſubſcripta à teſtatore ſine ullis teſtibus ſufficit, dummodo conſtet à ſe eſſe ſcripta, vel ſubſcripta, modo quo dictum remanet teſtamento inter liberos, ibid. *n.* 11. & 12.
Factum eſſe ſolis ſignis ſufficit, ibid. *n.* 13.
Pro parte teſtatus, & pro parte inteſtatus ad favorem piæ cauſæ quis mori poteſt, ibid. *n.* 14. & 15.
Cum juris ſolemnitas de jure poſitivo tantum ſit, ibid. *d. n.* 15.
Captatoria voluntas valet ad favorem piæ cauſæ, ibid. *n.* 16.
Et hæredis inſtitutio alterius voluntati committi poteſt, ibid. *n.* 17.
Additio hæreditatis non requiritur, ut legata pia debeantur, & per quam actionem petantur, ibid. *n.* 18. & 19.
Valet etiam licèt titulo legati legitima filio relinquetur, ibid. *n.* 20.
Publicatio ut ſolēnitas non requiritur, ibid. *n.* 21.
Valet etiam factum ligatis notis, & abbreviationibus, ibid. *n.* 22.
Et quanvis uno contextu non fiat, ibid. *n.* 23.
Et licèt in eo locus, vel tempus omitetur, ibid. *n.* 24. & 25. & *t. l.* 2. *c.* 7. *n.* 14. & 15. & *n.* 13.
Et licèt certus hæres inſtitutus non ſit, vel detur generalis inſtitutio pauperis, ibid. *n.* 26. & 27. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 9. & *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 141.
Et Vid. *Hæres quo ad inſtitutionem.*
Valet etiam factum per verbum *ſic* ad interrogationem alterius à laborante in extremis dummodo mentis compos ſit, ibid. *n.* 28. & 29. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 9.
Per ſecundum teſtamentum minus ſolemne ad pia revocatur antea factum etiam ad pia cum ſolemnitatibus, ibid. *n.* 30.
Ad quod ſufficit cædula privata, & recognita, ibid. *n.* 31.
Revocatur etiam profanum ſolemne antea factum etiam inter liberos dummodo legitima filiis reſervetur, ioid. *n.* 32.
Teſtamentum pium revocatum non cenſetur, quanvis cancelatum inveniatur, ibid. *n.* 33. & 34. ubi declaratur.
Nec ex in ciſione lignorum, & ejus apertura revocatum cenſetur, ibid. *n.* 36. & 37. ubi declaratur.
Subſtitutio etiam facta favore piæ cauſæ valet, licèt inſtitutio corruat, ibid. *n.* 37.
Inſtitutio pupillaris ad favorem piæ cauſæ patrem excludit, licèt tacita ſit compræhenſa in vulgari, ibid. *n.* 38. & 39.
Et Vid. *Subſtitutio.*
Si cauſa pia ſubſtituatur conditio, *Si ſine liberis*, non intelligitur, ibid. *n.* 40. & 41. quod ibi declaratur.
An excludat filias ſi ſubſtituatur ſub conditione, *Si ſine liberis deceſſerit*, ibid. *n.* 42. & 43.
Cauſa pia directè ſubſtitui poteſt etiam caſu quo hæreditas addeatur, etiam teſtamento inter liberos, ſecus ſi alia cauſa pia inſtituta fuerit, ibid. *n.* 44. *Cum ſeqq*
Conditio in ſubſtitutione cauſæ piæ, *Si ſine liberis deceſſerit, ſi filios habuerit, vel ſi filios ſuſceperit*, quando vereficetur? Ibid. *n.* 47. & 48.
Et an vereficetur ſi inſtitutus religionem ingrediatur, ad hoc ut monaſterium ſubſtitutum excludat? Ibid. *n.* 49. *Cum ſeqq.* ubi quæſtiones invenies circa hoc punctum deſideratas, & inſtituto facto clerico.
Ad favorem piæ cauſæ fideicommiſſum conſequitur abſque verbali, vel reali reſtitutione quo ad jura, & actiones illam petendi, ibid. *n.* 58. & 59.
Quarta trebellianica, nec falſidia fideicommiſſo univerſali, aut legatis piæ cauſæ relictis deducitur, licèt filius ſit gravatus reſtituere bona ultra legitimam, vel alia cauſa pia? Ibid. *n.* 61. 62. & 64.
Legata pia debentur ex teſtamento minus ſolemne, licèt perſona profana hæres inſtituta ſit, ibid. *n.* 65.
Et peti poſſunt ante additam hæreditatem, & ante confectionem inventarii, & ad id agere via executiva, & in diebus feriatis, ibid. *n.* 66. & 68.
Et propria authoritate capi, ibid. *n.* 67.
Legata profana relicta inutiliter in teſtamento non ſolemni in quo cauſa pia inſtituitur, & ſimul perſona profana, an accreſcant piæ cauſæ? Ibid. *n.* 69. & 70.
Legata pia valent licèt relicta in teſtamento minus ſolemni, & invalido ad cauſam profanam condito, ibid. *n.* 71.
Ceſſio non eſt neceſſaria cauſæ piæ, ſi ei nomen debitoris legetur, aut fundus teſtatori debitus? Ibid. *n.* 72.

Legata pia ex inſtituto relicta à ſubſtituto debentur, & quando? Ibid. *n.* 73.
Legata pia relicta alicui, cum ad certam prævenerit ætatem, ſtatim debetur, ibid. *n.* 74.
Non eſt neceſſe, quòd cauſa pia cautionem Mutianam præſtet, ibid. *n.* 75. 76. & 77. ubi de paupere.
Conditio in legatis piis retrotrahitur, ibid. *n.* 79.
Legata pia relicta ſub conditione mixta, etiam non adimpleatur debentur, ibid. *n.* 80.
Legatum pro exoneratione conſcientiæ revocari nequit, & ejus confeſſio contra teſtatorem operatur, non contra creditores, aut filiorum legitimam, ibid. *n.* 81.
Legatum pium, vivo teſtatore, traditur, ex intervallo revocari nequit, ibid. *n.* 82.
Diſpoſitio autem pia quæ ſit, latè, & per exempla declaratur? Ibid. *n.* 84. *Cum ſeqq. uſq. ad n.* 96. & *à n.* 98. *Cum ſeqq.*
Relictum conſanguineo quando dicatur pium? Ibid. *n.* 96. & 97.
Et quando pro cuſtodia patriæ relictum, reparatione pontium, & murorum? Ibid. *n.* 102.
Et quando viduis, aut Orphanis relinquitur? Ibid. *n.* 114.
Et quando cauſa dotis, ſeu alimentorum? Ibid. *n.* 115. *Cum ſeqq.* ubi latè per caſus.
Relictum etiam confraternitatibus, Epiſcopis, aut Parochis an dicatur pium? Ibid. *n.* 125. & 126.
Alii caſus in quibus legata pia non cenſentur? Ibid. *n.* 127. *Cum ſeqq.*
In teſtamento ad pia an ſit neceſſaria inſtitutio hæredis? Ibid. *n.* 103. & Vid. ſupra.
Teſtamentum ex omnibus ſuis partibus non conſtat, cum teſtator ſuam voluntatem non abſolverit, ibid. *n.* 109.
Teſtamentum imperfectum ratione voluntatis, neque etiam ad pia valet; contrarium? Ibid. *n.* 104. & 110.
Quando autem teſtamentum dicatur imperfectum ratione voluntatis, & valere poſſit, vel ratione piæ cauſæ declaratur? Ibid. per caſus, ibid. *n.* 111. *Cum ſeqq.*
Ex duobus teſtamentis unum ad pia in dubio ultimum præſumitur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 7. *n.* 17.
Quid ſi ambo ad pia ſint? Ibid. *n.* 19. *Cum ſeqq.*
An impubes ad pia teſtari poſſit, & ejus teſtamentum convaleſcat? *t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 18. & 19.
An prodigus? *t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 43. & 44.
An filiusfamilias? Ibid. *n.* 51. & 52. & 53.
An teſtamentum notis inuſitatis factum ad pia valeat? *t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 140.
An legata pia debeantur, ſi vivo teſtatore hæres decedat? *t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 263. & 264.

TESTAMENTUM INTER Liberos.

Teſtamentum inter liberos conditum non indiget vulgaribus juris ſolemnitatibus, & ejus virtute diviſio in judicio peti poteſt, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 1. 2. & 3.
Duo teſtes licèt non rogati ſufficiunt, ibid. *n.* 4. & *t.* 2. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 66.
Et ſine teſtibus dummodo de voluntate defuncti conſtet, ibid. *n.* 5. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 8.
Nec pater liberis ſuis directè hæreditatem relinquere poteſt, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 17. *n.* 10.
Charta manu patris ſcripta, vel ſubſcripta, etiam ſine teſtibus valet, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 4. *n.* 15. & *t.* 2. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 6.
Dummodo conſtet illam fuiſſe ſcriptam, vel ſubſcriptam à teſtatore, & quibus modis de hoc conſtare debeat, & quæſtionibus ſuper hoc ſuſcitantibus? Ibid. *n.* 7. *d. c.* 8. *t.* 2. *l.* 5. *Cum ſeqq.* ubi etiam de caſu quando aliquis ex filiis ſcripturam eſſe patris neget?
An in hoc teſtamento neceſſaria ſit hæredis inſtitutio? Ibid. *n.* 16.
Etiam per nuncupationem, ſive voce tenus inter liberos teſtari poteſt, ibid. *n.* 17.
Dicta de patre, reſpectu matris procedunt, licèt ad ſecundas convolaverit nuptias, ibid. *n.* 18. & 19.
Et procedunt etiam reſpectu aliorum aſcendentium, *d. n.* 18.
Licèt filii ſint in poteſtate, vel extra illam, ibid. *n.* 23.
Et licèt uni magis, quam alteri relinquatur, ibid. *n.* 24.
Et licèt in dicto teſtamento alia perſona admiſceatur extranea, quia ſemper valet quo ad relicta ipſis filiis, ibid. *n.* 25.
In tali teſtamento maioratus inſtitui poteſt ad favorem filiorum, ibid. *n.* 26.
Et Vid. *Maioratus.*
An legata extraneis relicta in eo teſtamento valida ſint, vel non, fideicommiſſa, & libertates? Ibid. *n.* 27. & *t.* 2. *l.* 5. *c.* 2. *à n.* 18. ubi latè.
Et Vid. *Legatum.*
Et valet teſtamentum, licèt aliud primum adeſſet factum cum ſolemnitatibus, ibid. *n.* 28. & 29. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 8.
Et non tantum inter filios primi gradus, ſed etiam mixtim inter nepotes, ibid. *n.* 30. ubi contrarium.
Subſtitutioque pupillaris inter eos fieri poteſt, & nulla confirmatione magiſtratus indiget, ibid. *n.* 32. & 33.
Prædicta limitantur in patre deportato, uſurario manifeſto, ibid. *n.* 20. & 21.
Deſcendentes reſpectu aſcendentiũ hoc privilegio uti non poſſunt, ibid. *n.* 22. & *t.* 2. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 66
Teſtamentum imperfectum ratione voluntatis non valet, ibid. *n.* 34. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 8.
Nec quando aliquis filius eſt præteritus, ibid. *n.* 35. & *t.* 2. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 88.

Nec ſolo nutu factum, ibid. *n.* 36. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 8.
Nec cum charatheribus, ſignis, notis, ſigilis, & cifris, quæ intelligi nequeunt, ibid. *n.* 37.
Nec ſine expreſſione anni, menſis, ac diei, ibid. *n.* 38. & 39. & *t.* 1. *l.* 2. *c.* 7. *n.* 14. & 18.
Nec inter filios naturales etiam unà cum legitimis, niſi in eo, quod ex teſtamento capere poſſunt, vel quando pater plebeus eſt in noſtro Regno, ibid. *n.* 40. *Cum ſeqq. d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 8. & *t.* 2. *l.* 5. *c.* 2. *à n.* 18.
Nec mater illuſtris filios legitimos habens, niſi non ſit illuſtris, aliter enim hoc modo teſtari poteſt, ibid. *n.* 43. & 44. *d. t.* 2. *l.* 5. *c.* 8.
Si teſtamentum inter liberos nocturno tempore condatur, an luminaria, & quot accenſa requirantur? Ibid. *n.* 45. & 46.
Teſtamentum inter liberos an valeat, ſi filios ſolummodo ſubſtituat? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 163. & 164.
Prodigus inter liberos teſtari nequit, *t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 43. & 44.
Teſtamentum patris qua ſolemnitate inter liberos indigeat? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 2. *à n.* 18. & 34.

TESTAMENTUM MILITIS.

Teſtamentum revocare poſſit, & quid ſi dicat ſe velle mori abinteſtato, & ſcriptum hæredem nolle eſſe hæredem? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 17. *n.* 25.
Si impubes teſtamentum faciat, & poſtea miles fiat, an ejus teſtamentum convaleſcat? *t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 19. & 19.
An teſtamentum notis à milite factum valeat? *t.* 2. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 140.
De teſtamento militis quæſtiones? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 5. *à n.* 58.
Vid. *Conditio*, *Hæres*, *Indignus*, *Legatum*, *Legitima*, & Vid. *Voluntas.*

TESTATOR.

Teſtatoris voluntaris, & ſtatuti poteſtas æqualis eſt, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 27.
Teſtatori licitum eſt intra terminos legum ſuam diſpoſitionem ampliare, & limitare, ibid. *n.* 27.
Ne leges in ſuo teſtamento locum habeant efficere nequit, ibid. *n.* 12. & *d. t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 92. & *t.* 2. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 24.
Quas leges in ſuo teſtamento revocare poſſit? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 11. *n.* 45. & 114.
Quod à lege pervenit teſtator prohibere nequit, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 11. *n.* 5.
Voluntas, & juſſus teſtatoris non ſemper obſervatur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 7.
Maximè eveniente caſu, qui ſi notus teſtatori eſſet, non ita diſpoſuiſſet, ibid. *n.* 8.
Teſtatori licitum eſt de bonis hæredis tum inter vivos, tum in ultima voluntate diſponere, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 5.
De bonis hæredis legare, & fideicommittere, ſive ſciat, ſive hæredis eſſet ignoret, ibid. *n.* 7. & 8.
Et prohibere ne hæres res proprias alienet, ibid. *n.* 6.
An bona hæredis hypothecare poſſit? Vid. *Hypotheca.*
Teſtator in re legata plus legatarium, quam hæredem diligit, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 63.
Sed ſemper teſtator præſumitur voluiſſe hæredem gravare minus, quam fieri poteſt, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 17.
Teſtator ſemper indubio de rebus alienis teſtari non cenſetur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 20. *n.* 24.
Vid. *Hæres quo ad inſtitutionem.*
Teſtatoris præceptum nullum obſervandum non eſt, *t.* 2. *l.* 1. *n.* 25.
Teſtatoris præceptum pœna veſtitum, vel in tertii favorem nudum non eſt, ibid. *n.* 35.
Teſtator ſemper indubio ſecundum jus commune teſtari cenſetur, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 13.
Ideò cauſa teſtamenti indubio à cauſa inteſtati regullatur, ibid. *n.* 14.
Teſtator an prohibere poſſit, ne bona ad fiſcum perveniant? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 107.
Vid. *Fiſcus.*
Teſtatoris conſilium certum eſſe debet, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 103.
Recta intentio in teſtatore requiritur, quando hæc deficere dicatur? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 7. *n.* 146. & *ſeqq.*

TESTIS.

Teſtimoniorum ſincera fides non multitudo ſequenda eſt, *R.* 3. *n.* 71.
Teſtis per procuratorem jurare nequit, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 15.
Teſtes permeditatum ſermonem deponentes fidem non faciunt, niſi teſtes bonæ qualitatis ſint, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 28.
Teſtis à pœna falſi liberatur ex oblivione, ibid. *n.* 55.
Cauſa oblivionis dictum ſuum corrigere poteſt, ibid. *d. n.* 55.
Teſtes de auditu quando probent, & quibus requiſitis deponere debent, ut probent? Ibid. *n.* 109. *uſq. ad* 121.
Teſtes referens tantum probat, quantum teſtis relatus, ibid. *n.* 117.
Teſtes facilè inveniuntur, qui dicant ſic, vel ſic audiviſſe, ibid. *n.* 118.
Vid. *Probatio.*
Contra producentem teſtes de auditu ſuſpicatur, quando illas producere poterat, à quibus audivere, ibid. *n.* 115.
Teſti afferenti in articulo mortis falſum depoſuiſſe non creditur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 35.
Teſtes de valore rei atteſtantes de tempore contractus, deponere debent non de anteriori, vel poſteriori, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 11. *n.* 45. & 46.
Et ſi in articulis tempus eſt inſertum de hoc intelliguntur deponere, ibid. *n.* 48.

Teſtes ſemper videntur habere conſiderationem ad contenta in articulis, ſuper quibus deponunt, ibid. *n.* 48. *&* 49.
Per teſtes de credulitate, & de auditu valor rei probatur, ibid. *n.* 54. *&* 55.
Ubi teſtes de credulitate probant, probant etiam de auditu, ibid. *n.* 56.
Deponentibus teſtibus de diverſis ſummis? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 8. *n.* 29. Vid. *Summa.*
In pari numero teſtium, nobilioribus eſt credendum, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 43.
Diſcordantibus in pretio rei quam fidem faciant? Ibid. *n.* 39.
Nemo ſimul teſtis, atque accuſator eſſe poteſt, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 58.
Teſtes in contractibus admittuntur licèt partes non cognoſcant, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 3.
Ad arguendum Judicem negligentem in inquirendo de homicidio non eſt neceſſe, quòd ipſum cognoſcant, homicidam, aut mortuum, ibid. *n.* 4.
Edictum de teſtibus eſt prohibitorium, quare omnis teſtis eſſe poteſt, ſi à jure non prohibeatur, ibid. *n.* 6.
Fœmina an teſtis omni exceptione maior ſit? Ibid. *n.* 7. *&* 9.
Poteſt tamen eſſe teſtis in teſtamento nuncupativo, & codicilis, ibid. *n.* 8.
Teſtis formaliter, & intellectualiter præſens eſſe debet, ibid. *n.* 12. *&* 13.
Cæcus in teſtamento teſtis eſſe non poteſt, & quando teſtis eſſe poſſit in alio actu? Ibid. *n.* 14. 28. 29. *&* 53.
Teſtes an videre, & audire debeant teſtatorem? Ibid. *n.* 14. *&* 15.
Quid, quando exiſtit in medio paries, vel cortina? Ibid. *n.* 16.
In delictis de nocte commiſſis teſtes deponentes de cognitione per vocem indicium tantum faciunt, ibid. *n.* 17.
Famulus, domeſticus, ſeu familiaris teſtantis deponendo ſe audiviſſe ejus vocem non probat, ibid. *n.* 18.
Quando prædicta non procedant? Ibid. *n.* 19.
Quid dicendum de teſtibus audientibus vocem contrahentium inter vivos, exiſtente cortina, vel pariete in medio, quæſtio formatur an fidem faciat? Et DD. ſententiæ referuntur, & reſolvitur quæſtio, ibid. *n.* 20. 21. 22. 23. 25. 26. *&* 27.
Contradicentibus teſtibus omnibus teſtamentum corruit, ibid. *n.* 34.
Secus ſi plures pro illo deponant, pauciores contra, ibid, *n.* 35.
Quid ſi in pari numero ſint? Ibid. *n.* 37.
Teſtes impugnantes inventarium, vel teſtamentum quomodo deponere debeant? Ibid. *n.* 36.
Plus creditur duobus teſtibus affirmantibus, quam mille negantibus, ibid. *n.* 39.
Quando teſtis reprobans inſtrumentum adhibitus fuit extra neceſſitatem, quid? Ibid. *n.* 40.
Quid quando unus ex neceſſariis actum, vel teſtamentum impugnat? Ibid. *n.* 43. *&* 44.
Teſtes dicentes ſe non recordare non probant, ibid. *n.* 41.
Teſtes ad teſtamentum rogari debent, ibid. *n* 45.
Sed non in teſtamentis privilegiatis, ibid. *n.* 51.
Rogati præſumuntur, quando patiente teſtatore ſubſcribunt, ibid. *n.* 56.
De conſenſu teſtatoris à quocunque rogari poſſunt, ibid. *n.* 49.
Rogatio ſufficit in continenti, vel ante, vel poſt teſtamentum? Ibid. *n.* 50.
In cauſa propria nemo poteſt eſſe teſtis? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 33.
Unico, vel ipſi parti creditur quando ita pactum fuit, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 8. *n.* 17.
Teſtibus probari nequit, ubi ſcriptura publica opus eſt, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 99.
Caſus plures, in quibus teſtes admittuntur, referuntur, ibid. *à n.* 99. *Cum ſeqq.*
Pupillus proximus pubertati in gravioribus delictis ad informationem ſine juramento interrogari poteſt, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 19.
Pubes factus de ea, quæ in pupillari ætate vidit teſtis eſſe poteſt, ibid. *n.* 20.
Niſi lex, aut ſtatutum reſiſtat, ibid. *d. n.* 20.
An minor teſtis eſſe poſſit? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 101.
Sola paupertas neminem redit ſuſpectum in teſtem, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 83.
Favore dotis ſufficit unus teſtis, ſaltem conjecturis corroboratus, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 85.
Teſtes contrarii de ſolutione deponentes quomodo ad concordiam redigantur? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 15. *n.* 53.
Teſtis jurando ſibi in jure ſuo non præjudicat, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 18.
Si tutor falſas teſtes producat, minor non tenetur, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 33. *n.* 16.
An tutor, ſeu actor ad lites pro minore teſtis eſſe poſſit? *t.* 5. *l. unic. c.* 16. *Per tot.* ubi plura de teſtibus.
Vid. *Probatio*, *& Teſtamentum.*

THESAURARIUS, ET EXACTOR.

Theſaurarii qui ſint, & an depoſitarii dicantur? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 11. *n.* 2. *& ſeqq.*
Theſaurarii utriuſque domus Supplicationis, & Portuenſis, Civitatum, & Opidorum depoſitarii an dicantur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 109.
An theſaurarii per regulas depoſitarii metiantur ibid. *n.* 110.
Theſaurarii rationes reddere tenentur, & ſi plenè non reddiderint, licèt liberationem à Rege habeant iterum reddere tenentur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 39. *&* 40. *& d. t.* 4. *l.* 6. *c.* 11. *n.* 1.
Ita theſaurarii, quæſtores, vulgo, *Almoxarifes* ſecundum

ſecundum formam, & normam ipſis præſcriptam in regiminibus, generalibus,& mandato, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 11. *n.* 6. ubi de obligatione ex acceptatione officii deſcendente.
Nec ſe ignorantia regiminis excuſare poſſunt, ibid. *n.* 7. & 8.
Theſaurarii junctæ trium ſtatuum,arcæ Orphanorum, junctæ comercii, & ſimiles nullum habent miniſterium juris, vel facti circa exactionem, ſed ſolum nudum miniſterium in coſtidiendo, & conſervando, rationes reddere tenentur, ibid. *n.* 9.
Proximis theſaurariis omnes lucrum illicitum eſt, cum redoleat contrectationem rei alienæ, invito domino, ibid. *d. n.* 9. & 10. ubi de actionibus contra eos.
Et Vid. *Actio.*
Proximi theſaurarii ærarii vocantur ſuſcipere pecuniam in arca, vel ex illa extrahere non poſſunt, abſque Judicis ſpeciali decreto,ibid. *n.* 11.
Nec eis aliter ſolutio facta liberat ſolventi,ibid. *n.* 12. & 13.
Quid ſi plures theſaurarii ſint an in ſolidum teneantur,vel an unus ſolutiones accipere poſſint? *t.* 4. *d. l.* 6. *c.* 11. *à n.* 14.
Quibus theſaurariis licitum ſit acquirere intermedio tempore cumpecunia recæpta, & quibus non liceat? Ibid. *à n.* 17. *Cum ſeqq.*
Quibus liceat, vel non uti pecuniis depoſitis? Ibid. *n.* 49.
Si theſaurarius poſt rationes calculatas ſolutiones non offerat, contra eum non ſolum civiliter, ſed etiam criminaliter procedi poteſt, ibid. *n.* 23.
Et officium amittit, ſi proprietarius ſit, ſi ſerventuarius inhabilis remanet, ſi per executionem ſolvat, & ei denegatur ſecuritas,ibid. *n.* 29.
Si pecunias exactas fraudulenter,& doloſè,uſurpet, delictum peculatus committit,ibid.*n.*24.
Si ſolutiones recipiat ſine ſolemnitatibus requiſitis prius excuti debet, & in ſubſidium ad debitorem conventum recurretur, ibid.*n.*25.
Si moroſus ſit in reſtituendo pecuniam ad uſuras, & intereſſe ceſſans tenetur, ibid. *n.* 26. & 27. ubi quando mora contrahatur.
Et Vid. *Mora.*
Theſaurarii ſalarium non habentes,de quo onerandi ſint in rationibus, ibid. *n.* 28.
Theſaurarii libros conficere tenentur, & ad rationes reddendas exhibere,in forma juris conſcriptos, aliàs in litem adverſus eos juratur, ibid. *n.* 30. & 31. & *t.* 4. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 32.
Vid. *Liber.*
Quo in tempore theſaurarii rationes reddere teneantur? *d. t.* 4. *l.* 6. *c.* 11. *n.* 29.
Theſaurarii de receptis fideliter rationem reddere debent, & ſi poſt rationem redditam appareat eos quæddam dolo occultaſſe ſubjiciuntur pœnis, de quibus, ibid. *à n.*32.*Cum ſeqq.*
De his, quæ exigere tenebantur tempore ſuo, & debitis anterioribus, quando teneantur rationem reddere? Ibid. *n.* 40.
Et quando de geſtis, & non geſtis cum dolo,& culpa lata, levi, aut leviſſima? Ibid. *n.* 41.
Theſaurarii,& ſimiles an poſſint ultra receptum expendere? Ibid. *n.* 42. & 43.
Quando teneantur de pecuniis menutis? Ibid. *n.* 44.& *ſeqq.*ubi de forma qua recæptio ſcribenda eſt.
An theſaurarii teneantur rationem reddere de pecunia, & auro in eàdem ſpecie, qua receperunt? Ibid. *n.* 52. & 53.
An teneantur de mutatione munetæ?Ibid.*n.*57.
An, & quomodo plures clavarii teneantur? *n.* 54. & 55.
De qua culpa theſaurarius onerandus ſit? Ibid. *n.* 56.
In quibus caſibus theſaurarii,& ſimiles rationem reddere non teneantur? Ibid. *n.* 58. & *ſeqq.*
Quæ expenſæ theſaurariis in rationibus boni faciendæ ſint, ibid. *à n.* 61. *Cum ſeqq.*
Vid. *Expenſæ.*
Adminiſtratores publici tum regis, tum reipublicæ convicti de fraudulenta, & doloſa adminiſtratione quibus pœnis puniendi ſint? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 47. & 48.
Vid. *Arca, Civitas, Depoſitum, & Horreum.*

THESAURUS.

Inventus in prædio pupilli tutoris non fit, nec vigiſſimam habet ſed tantum dimidium rationes inventionis habere poteſt, *t.* 4. *l.* 5. *c.*5. *n.* 82. & 83.
Theſaurus inventus in fundo uſufructuario ad quem pertineat? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 7. *n.* 51.
Theſaurus inventus in fundo dotali æſtimato pertinet ad virum in totum, *t.* 2.*l.*7.*c.*9.*n.*35.
At verò inventus in fundo non æſtimato, pertinet,ad uxorem,tanquam dotis augmentum, ibid. *n.* 35.

TRADITIO.

Traditio rei donatæ à donante facta requiritur, ut, dominium in donatarium transferatur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 14. *n.* 57.
Traditio vera, vel ficta ſufficit, ibid. *n.* 58.
Clauſula conſtituti, ſeu præcarii traditionem opperatur, ibid. *n.* 59. & 60. ubi declaratur.
Si à liquido loco traditionis interveniat,ſufficit, ibid. *n.* 61.
Quæ loco traditionis ſufficiant, vel non? Ibid. *à n.* 61. ubi de donationibus inter conjuges.
Vid. *Dominium, & Donatio.*

TRANSACTIO.

Tranſactio quid ſit? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 1.

Strictiſſimi juris eſt, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 98.
Tutor Judicis decreto ſuper re dubia, & lite incerta pupilli, ſeu minoris an tranſigi poſſit? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *à n.* 3. *& n.* 8. ubi de ſolemnitatibus.
Quid ſi approbatio Principis acceſſerit, vel in loco ſtatutum de tranſactionibus, & compromiſſis adfuerit? Ibid. *n.* 11.
An bona pupilli, ſeu minoris pro obſervatione tranſactionis hypothecare, vel obligari poſſit? Ibid. *n.* 12.
Quid ſi tranſactio à tutore putativo facta fuerit? Ibid. *n.* 13. *&* 14. *&* 82.
An abſque decreto ſuper rebus mobilibus, quæ ſervari non poſſunt, tranſigere poſſit? Ibid. *n.* 15.
An ſuper ſtabilibus? Ibid. *n.* 16. *&* 83. *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 4. 5. *&* 125.
An in ſimilibus tranſactionibus pupillus, ſeu minor intervenire debeat? Ibid. *n.* 17. *&* 18.
An unus ex pluribus tutoribus tranſigere poſſit? Ibid. *n.* 19. *& ſeqq.*
An unus ex multis procuratoribus? Ibid. *n.* 20.
An, & quomodo tutor, vel curator cum pupillo, vel minore tranſigi poſſint? Ibid. *n.* 23. *&* 24.
An tutores, & curatores ſuper quæſtione tutelæ tranſigi poſſint? Ibid. *n.* 25. *& ſeqq.*
An ſuper educatione pupilli? Ibid. *n.* 27.
An pupillus maior factus cum tutore, vel curatore tranſigens actionem remittendo dolum, in adminiſtrando commiſſum remiſiſſe cenſeatur? Ibid. *n.* 28.
Et Vid. *Dolus,*
An ſtante tranſactione librorum exhibitio ceſſet? Ibid. *n.* 29.
Vid. *Editio.*
An ipſe pupillus, vel minor tranſigere poſſint, & quando? Ibid. *à n.* 30.
Quando cum ſolemnitatibus, vel ſine illis? Ibid. *à n.* 30. *& à n.* 34. *& ſeqq.*
Quid quando cum juramento tranſegit, an abſolutione indigeat, ut impugnari poſſit? Ibid. *n.* 63. *&* 64
Vid. *Juramentum.*
An minor adverſus non acceptatam tranſactionem reſtituatur? *t.* 3. *d. l.* 3. *c.* 15. *n.* 39.
Vid. *Reſtitutio.*
Qui, & cum quibus tranſigi poſſit? Ibid. *à n.* 40. *& ſeqq.* ubi de procuratore, & aliis.
An, & quando, cum quibus ſolemnitatibus tranſigi poſſit ſuper hæreditatibus, & ſucceſſionibus delatis, vel deferendis? Ibid. *n.* 49.
An pater, & quando in bonis filiis tranſigere poſſit, vel non? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 1. *à n.* 11.
Vid. *Pater.*
Tranſactio ſuper iis, quæ ex teſtamento dependunt, non valet, niſi inſpectis, & cognitis verbis teſtamenti, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 31.
An ſuper alimentis præteritis tranſigi poſſit? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 50.
An ſuper alimentis futuris? Ibid. *à n.* 51. *& ſeqq.* ubi declaratur quando, & in quibus caſibus.
An ſuper penſionibus Eccleſiaſticis? Ibid. *n.* 53.
An ſuper debito liquido? Ibid. *à n.* 85. ubi de Prælato Eccleſiæ.
An ſuper caducitate, vel commiſſo rerum emphyteuticarum tutores, & curatores tranſigere poſſint? Ibid. *n.* 74. *& ſeqq.* ubi multa de emphyteuſi, ſuper quibus tranſigi poſſit, vel non?
Si tranſactio à tutore nulla ſit minori, non ſolum reivindicatio, ſed etiam remedium poſſeſſorium competit, ibid. *n.* 83.
An ſuper juribus pupilli non dubiis tranſactio fieri poſſit? Ibid. *n.* 89.
An ſuper re dubia? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 88.
Ut tranſactio fieri poſſit res dubia eſſe debet, ibid. *n.* 90. *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 15.
Super re, de qua liſ probabiliter moveri non poteſt, fieri nequit, ibid. *n.* 91.
Neque quando finis litis certus, & indubitatus eſſet, ibid. *n.* 92.
Neque ſuper re aliqua tranſactione terminata, ibid. *n.* 93.
Neque quando verba inſtrumenti clara, & aperta eſſent, ibid. *n.* 93.
Neque ſuper juris claro articulo, ibid. *n.* 94.
Neque ſuper re jam deciſa, ibid. *n.* 95.
Tranſactio in diviſione ſcientiam requirit, ut remiſſio fieri poſſit, cum tranſactionis diviſio ſpecies ſit, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 31.
Compromiti, vel tranſigi nequit poſt juramentum delatum, niſi cum clauſula juramentum fieret, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 48.
Actio tutelæ, ſui quælibet per tranſactionem remitti poteſt, & remittentibus regreſſus non datur, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 1. *&* 2.
Viſis tamen inventariis, & libris fieri debet, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 23.
An tranſactio, ſeu pactum ad favorem unius ex tutoribus, curatoribus, ſociis, vel correis debendi facta alteris profit, & pro qua parte, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 84. *& t.* 4. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 3. *&* 4. 5. *&* 6. ubi quando cedendarum exceptio repellatur, *&* 9. *&* 10. ubi de ſociis?
Et *n.* 7. ubi an creditor jus faciendæ ceſſionis reſervare poſſit?
Et *n.* 8. ubi quando ſolvendo non eſt ille, cum quo tranſactum fuit? *&* *n.* 20. *&* *n.* 21.
Quid ſi dolus, fraus, vel enormiſſima læſio intervenerit in dicta tranſactione, vel alia quacunque? Ibid. *n.* 11. *& t.* 4. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 30. *& t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 70. *& ſeqq. & n.* 97. *& ſeqq.*
Quid ſi læſio intra dimidium, vel enormis? *t.* 4. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 12. *& ſeqq.*

Quid

Quid ſi tranſactio ex alio capite nulla ſit ? Ibid. *n.* 16.
Quid quando tranſactum fuit cum tutore, qui ſolum pro parte tenebatur ? Ibid. *n.* 17.
Quid ſi facta fueri cum uno ex tutoribus, curatoribus ſociis, aut adminiſtratoribus, qui pro deto communi tenentur, ibid. *n.* 18.
Quid quando uterque geſſiſſet ? Ibid. *n.* 19.
Quid quando tranſactio gratuita eſſet? Ibid *n.* 22.
Et quid quando ad unum tranſactio reſtricta fuiſſet ? Ibid. *n.* 23.
Quid quando ſuper una ſpecie tutela tranſactum fuit ? Ibid. *n.* 24.
Tranſactio facta per aquilianam ſtipulationem, dolo ſtante, effectum non producit, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 24.
Tranſactio an ad incognita, & ignorata extendatur ? *t.* 4. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 25. *& t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 84. *& t.* 4. *l.* 8. *c.* 17. *a n.* 9.
An fidejuſſor per tranſactionem a debitore factam cum creditore liberetur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 66.
An prima obligatio per tranſactionem extincta ſit ? Ibid. *n.* 67.
An tranſactio executionem impediat ? Ibid. *n.* 68. *&* 69. ubi quibus modis probetur.
An minores, vel maiores adverſus tranſactionem, & quando reſtitui poſſint, vel non ? Ibid. *à n.* 70. *& ſeqq. & à n.* 97. ubi coram quo judice reſtitutio petenda ? *& t.* 4. *l.* 3. *c.* 7. *à n.* 12. & utrobique de lœſione, & tranſactione cum decreto, vel juramento facta.
Lœſio quomodo æſtimanda ? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 33.
An, & quando maior, vel minor tranſactionem impugnans omnia ex illa recepta reſtituere teneatur, antequam audiatur, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. 2. 65. *& à n.* 98. *& ſeqq.*
Si per tranſactionem rationum redditio remiſſa fuit, ex qua lœſio data, tranſactio tam pro capite redditionis rationum quam pro aliis capitibus individuis reſſinditur, & minor lœſus in litem jurare poteſt, *t.* 3. *d. l.* 7. *c.* 15. *n.* 24.
An ſuper errore calculi tranſigi poſſit, & tranſactio revocari in parte, vel in totum ? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 24. *& t.* 4. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 1. *& ſeqq.* ubi de promiſſione non contraveniendi jurata, vel ſententia confirmata, & de clauſula, *Sponte, & ex certa ſcientia*, & de pacto ulterius non petendi,
An exceptio erroris calculi per tranſactionem, ſeu pactum ſuper errore calculi factum impediatur? *t.* 4. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 1. *& ſeqq. & n.* 8. *& ſeqq.*
Quid quando error expreſſus non eſt, ibid. *n.* 4.
Quid quando clarus fuerit ? Ibid. *d. n.* 4.
An erroris allegatio executionem tranſactionis impediat ? Ibid. *n.* 5. 6. *&* 7.
Quid ſi ſuper errore calculi ſententia lata fuerit ? Ibid. *n.* 9. *&* 10.
Quid in tranſactione jurata, vel facta cum clauſula, *Sincerè, & fideliter*, quæ vim juramenti habet ? Ibid. *n.* 12.
Quid in pacto quòd ſuper calculo ſtetur perpetuo confitendo libros per calculatores exploratos eſſe, data ſententia confirmante ? Ibid. *n.* 13. *&* 14. ubi quando pactum faciens minor, mulier, aut ruſticus eſſet, *& n.* 18.
Quid quando ſocius in teſtamento declarat Sempronium ejus ſocium ſibi ex reliquis ſocietatis tantum decem debere ? Ibid. *n.* 15. *& ſeqq.* ubi ſi cum declaratione juramentum adſit ?
Quid ſi tranſactio facta ſit cum minore, muliere, & ruſtico etiam cum juramento ? Ibid. *n.* 18.
Et quid quando iniquè, irritè, & doloſè extorta fuiſſet ? Ibid. *n.* 19. *& n.* 20. 21. 22 24. *&* 25. ubi etiam dato juramento & quomodo dolus probetur ? *& ſeqq.*
Quid quando libri exhibiti non eſſet, vel liber aut rationes intrincatæ ? Ibid. *n.* 26. *& ſeqq.*
Quid quando lœſio intervenit ? Ibid. *n.* 30. *& ſeqq.* ubi quæ lœſio ſufficiat ?
Lœſio quomodo æſtimanda ? Ibid. *n.* 33.
Quid quando error poſt tranſactionem ſequitur ? Ibid. *n.* 32.
Quid quando ſuper errore calculi jam detecto tranſactio ſit ? Ibid. *n.* 34.
Vid. *Acceptilatio, Correns, & Remiſſio.*

TRANSMISSIO.

Tranſmiſſio quid ſit ? *t.* 2. *l.* 4. *c.* 8. *n.* 1. *& n.* 10. *& t.* 2. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 66. *&* 67.
Bona damnatorum *Per Auth. bona damnatorum cod. de bon. proſcriptor.* reſervata aſcendentibus, & deſcendentibus, hæreditate non addita, tranſmittuntur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 4. *n.* 38.
Jus petendi ſupplementum legitimæ ad quoſcunque hæredes tranſmittitur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 128.
Hæreditas jure tranſmiſſionis tam abinteſtatò, quam ex teſtamento devolvitur, ibid. *n.* 2. *d. t.* 2. *l.* 4. *c.* 8.
Hæreditas non addita non tranſmittitur, ibid. *n.* 3.
Sed fallit tripliciter ſcilicet ex potentia ſuitatis, ex jure ſanguinis, & ex capite juris deliberandi, quæ limitationes totam materiam de tranſmiſſione hæreditatis involvunt, ibid. *n.* 4. *Cum ſeqq.*
Hæres illius, qui ex potentia ſuitatis hæreditatem tranſmittere poteſt, diviſionem petere valet, ſivè ſit hæres ex teſtamento, ſivè abinteſtatò, ibid. *n.* 9.
Succedens jure tranſmiſſionis legatariis, & creditoribus ipſius tranſmittentis tenetur, & inventarium conficere, ibid. *n.* 11.
Filius, qui eſt ſub poteſtate patris hæreditatem non aditam ad ſuum hæredem ſivè abinteſtato ſive ex teſtamento, & ad quoſcunque abſ-

que

que dubio transmittit: ita filius, qui odio patris mortis tempore in ejus potestate non est, ibid. *n.* 12. *& t.* 2. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 4.

Hæres transmittentis sivè legitimus, sivè extraneus divisionem petere potest, licèt supersint aliqui filii ejus, de cujus hæreditate agitur, qui erant hæredes transmittentis, ibid. *n.* 13. *&* 21. *d. t.* 2. *l.* 4. *c.* 8.

Et quanvis transmittens sit Monachus, dum sit in Religione capaci, ibid. *n.* 14. *&* 15.

Et quanvis transmittens ex statuto habeatur pro emancipato, ut apud nos per matrimonium, ibid. *n.* 16. *Cum seqq.*

Et quanvis transmittens in dignitate sit constitutus, ibid. *n.* 19.

Et quanvis fuisset adoptivus, dummodo ad potestatem adoptantis transiret, ibid. *n.* 20.

Hæres transmittentis ex potentia suitatis abstinendi beneficium habet, ibid. *n.* 22.

Et agere potest ad supplementum legitimæ, sicut filius transmittens, ibid. *n.* 23.

Quid quando hæreditas delata sit transmittenti de jure prætorio? Ibid. *n.* 24. *Cum seqq.*

Succedens per transmissionem privilegio prædecessoris utitur, ibid. *n.* 25.

Hæres transmittentis quando quærellam inofficiosi intentare possit? Ibid. *n.* 27. *Cum seqq.* & Vid. *n.* 90.

Et quid quando filius transmittens fuit gravatus cum aliqua conditione, an hæres transmittentis eam acceptare cogatur? Ibid. *n.* 30. *&* 31.

Hæreditas transmittitur cum eàdem qualitate, & prorogativa authoris sui, ibid. *n.* 32.

Transmissio à jure suitatis habet locum non tantum in hæreditate paterna, sed etiam in materna, & fraterna, de quo datur exemplum? Ibid. *n.* 33.

Et in hæreditate ex statuto contra jus civile delata, ibid. *n.* 34.

Transmissio habet locum etiam si transmittens esset posthumus, infans, & furiosus, ibid. *n.* 35. *Cum seqq. & t.* 3. *l.* 6. *c.* 31. *n.* 22. *& seqq.*

Et quanvis cohæres extraneus datus sit transmittenti, ibid. *n.* 39. *d. t.* 2. *l.* 4. *c.* 8.

Suitas an tollatur per dationem cohæredis extranei? Ibid. *d. n.* 39.

Transmissio per jus accrescendi, & per tacitam substitutionem non impeditur, ibid. *n.* 40. *Cum seqq.*

Quanvis transmittens hæreditatem ignoraverit eam transmitti, ibid. *n.* 43.

Cessat transmissio si filius decedat infra terminum à superiore assignatum ad declarandum an velit esse hæres, vel non, & si decedat intra terminum, reliquum temporis transmittit, ibid. *n.* 44.

Cessat transmissio, si per statum, aut per consuetudinem patriæ filius, aut filia excluſi essent, ibid. *n.* 45.

Quanvis hæreditas transmittatur, ejus tamen possessio non transmittitur, ibid. *n.* 46. *&* 47.

Cessat transmissio quando filius in vita sua repudiavit hæreditatem, vel ab ea abstinuit, & abstentionem non revocavit, ibid. *n.* 48.

Abstentionem revocare filius quando possit, & an jus revocandi transmittat? Ibid. *n.* 49. *Cum seqq.*

Transmissio jure suitatis, suitate cessante, vel per exhæredationem, vel per emancipationem, vel per alios modos, per quos, quo ad omnes juris effectus solvitur patria potestas an cesset? Ibid. *à n.* 52.

Transmissio an cesset per dationem substituti vulgaris, jusque suitatis cesset, disputatur, & resolvitur, multique casus figurantur? Ibid. *à n.* 55. *usq. ad n.* 85. ubi etiam quòd non impedit transmissio ex potentia sanguinis, & ex jure deliberandi.

Lucrum tamen delatum filiis, aut descendentibus in pœnam parentis binubentis, & inventarium non conficientis, non transmittitur ad quoscunque hæredes, nec ad monasterium, sed tantum ad descendentes, & liberos, si filii in vita sua conquæsti sunt, saltem extrajudicialiter, vel in minori ætate decessissent, aut non diù vixissent post sequutas nuptias, ibid. *n.* 86. *Cum seqq.*

Transmissio ex jure sanguinis in quo conveniat, & differat cum transmissione ex potentia suitatis? *t.* 2. *l.* 4. *c.* 9. *n.* 1. *Cum seqq.* ubi quòd transmissio ex jure sanguinis tantum ad liberos descendentes fit.

Transmissio jure sanguinis habet locum in hæreditate cujuscunque ascendentis respectu descendentium in sua potestate non habentis, ibid. *n.* 2. *& t.* 2. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 5.

Hæreditas ex potentia sanguinis in fiscum non transfertur, ibid. *n.* 3. *d. t.* 2. *l.* 4. *c.* 9.

Non transmittitur ut addita, ibid. *n.* 4.

Quòd hæreditas sit ascendentis, quòd transmittens sit descendens, & ille, ad quem transmittitur similiter de descendentibus transmittentis sit, requiritur, ibid. *n.* 5. 6. *&* 7. & Vid. *n.* 60.

Ad ascendentes, aut collaterales non transmittitur, ibid. *n.* 8. *&* 9.

Hæreditas etiam ignorata transmittitur, ibid. *n.* 10.

Virtute hujus transmissionis succedens divisionem petere potest, ibid. *n.* 11.

Transmissio hujusmodi locum habet, sivè hæreditas delata sit abinteſtatò, seu ex testamento, ibid. *n.* 12.

Sivè transmittens in potestate sit, sivè non, vel descendat ex linea paterna, vel materna, ibid. *n.* 13.

Et

Et in naturalibus tantum si succeſſibiles ſint, ibid. *n.* 14.
Ita in ſpuriis, ibid. *n.* 15.
Ita in adoptivis, ibid. *n.* 16.
Ita in hæreditate delata jure prætorio, ibid. *n.* 17.
Item in univerſali bonorum poſſeſſore abinteſtato ſuccedente de jure prætorio, ibid. *n.* 18.
Etiam ad poſthumos tranſmittitur, ibid. *n.* 19.
Non impeditur per ſubſtitutionem vulgarem, imò ei præfertur, ibid. *n.* 26. & 27. & *n.* 31.
Ita per jus accreſcendi, ibid. *n.* 28. & 29. & 30. ubi quod vincens vincentem multo fortiùs ab hoc victum, vincit.
Quærella inofficioſæ donationis etiam non præparata quando tranſmittatur? Ibid. *n.* 32. *Cum ſeqq.*
Et quando jus vendicandi bona donata, jus reſcindendi contractum ex capite læſionis, doli, aut fraudis, jus conferendi activè, & paſſivè, & beneficium reſtitutionis? Ibid. *n.* 35. *Cum ſeqq. & t.* 3. *l.* 6. *c.* 31. *n.* 12.
Vid. *Reſtitutio.*
Hæreditas tum delata ex inſtitutione, tum ex ſubſtitutione, & hæreditas fideicommiſſaria purè delata tranſmittitur, ita legatum, & fideicommiſſum, quod, & quando locum habeat, vel non, etiam dato cohærede univerſali? Ibid. *n.* 40. *Cum ſeqq. & n.* 65. *Cum ſeqq. d. t.* 2. *l.* 4. *c.* 9.
Quid in legato uſusfructus, & uſus, & habitationis? Ibid. *n.* 56.
Hæreditas delata pupillo, ſeu infanti à quocunque tranſmittitur ad patrem, ibid. *n.* 60.
Hæreditas ſub conditione relicta non tranſmittitur, neque jura conditionalia ex ultimis voluntatibus provenientia, ibid. *n.* 61. *t.* 2. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 46. & 47.
Quid quando filius, vel alius hæres ſub conditione, *Si voluerit*, inſtitutus fuerit? Ibid. *à n.* 62. *d. t.* 2. *l.* 4. *c.* 9. ubi quid quando conditio ſecundum jus pro impleta habeatur?
Quid quando duæ res legatæ ſunt alternativè, una purè, altera ſub conditione? Ibid. *n.* 71. & 72.
Jus, ſeu facultas implendi conditionem in ultimis voluntatibus non tranſmittitur, ibid. *n.* 73.
Nec legatum, aut fideicommiſſum tranſmittitur quando hæres, aut fideicommiſſarius deceſſit tempore, quo certum erat omninò extituram conditionem fieri, de quo datur exemplum ibid. *n.* 74.
Ita ceſſat tranſmiſſio quando legatum, aut hæreditas relicta eſt cum clauſula, *ex nunc protunc*, ibid. *n.* 75.
Ita licèt hæres promiſiſſet in contractu adimplere omnia legata, & fideicommiſſa contenta in teſtamento, & etiam in vim diſpoſitionis inter vivos? Ibid. *n.* 77.
Alii caſus, in quibus legata, fideicommiſſa, vel hæreditas conditionalia tranſmittantur, vel non? Ibid. *n.* 78. *Cum ſeqq.* quos ibi Vid.
Voluntas teſtatoris etiam conjecturata non tranſmiſſibile, tranſmiſſibile facit, quæ autem hæ conjecturæ eſſe debeant? Ibid. *n.* 90. *Cum ſeqq. & d. t.* 2. *l.* 4. *c.* 10.
Tranſmiſſio ex jure deliberandi, quæ requiſita expoſcat, ut locum habeat? *t.* 2. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 1. *Cum ſeqq.*
Per hanc tranſmiſſionem hæreditatem non additam intra annum decedens, tranſmittit intra reſiduum anni ad hæredes, & ſuccedens virtute hujus tranſmiſſionis diviſionem petere poteſt, ſi aliqui hæredes ſunt? Ibid. *n.* 5.
Sivè ſit abinſtentatò, ſivè ex teſtamento, ibid. *n.* 6.
Non ſolum ad primum, & ad ſuos hæredes tranſmittitur, ſed etiam ad ulteriores, & extraneos, ibid. *n.* 7. *Cum ſeqq.*
Similiter per jus accreſcendi, vel ſubſtitutionem vulgarem non impeditur? Ibid. *n.* 10.
Etiam in hæreditate delata jure prætorio locum habet, ibid. *n.* 11.
Vel ex quacunque ſubſtitutione, ibid. *n.* 12.
Cum eàdem qualitate, & prærogativa tranſmittitur, ibid. *n.* 13.
Et quando cum jure opponendi de adulterio mulieri dotem repetenti? Ibid. *n.* 14.
Et quando jus caducitatis? Ibid. *n.* 15.
Et jus petendi à Rege bona, vel quid aliud conceſſum in ſervitiorum remunerationem? Ibid. *n.* 16.
Etiam ultra annum tranſmiſſio fieri poteſt quando defunctus impetravit à Judice prorogationem aliquorum menſium, ſeu dierum ultra annum, ibid. *n.* 17.
Si defunctus hæreditatem ignoret, non tranſmittit, ibid. *n.* 18. 19. & 20. ubi declaratur.
Lucrum legale à lege delatum extra jus, & nomen hæreditatis non additum etiam in ignorantem tranſmittitur, ibid. *n.* 21.
Intra quod tempus hæc tranſmiſſio locum habeat? Declaratur, ibid. *n.* 22. & 23. ubi de aliis tranſmiſſionibus loquitur.
Hæreditas tanquam adeunda ex capite juris deliberandi tranſmittitur, ibid. *n.* 25.
Hæreditas conditionalis ante adventum conditionis non tranſmittitur, ſivè condictio ſit caſualis, ſivè mixta, ſivè poteſtativa, & quæ hæ ſint? Declarantur, ibid. *n.* 27. *Cum ſeqq.*
Subſtitutus vulgaris decedens antequam hæres decedat, vel hæreditatem repudiat, non tranſmittit, ibid. *n.* 36.
Niſi ſubſtitutio vulgaris conjuncta ſit cum jure accreſcendi, quod declaratur ibid. *n.* 37. & 38.
Idem in ſubſtitutione pupillari, ſeu alia quacunque, ibid. *n.* 40. *Cum ſeqq.*

Con-

Conditio tamen à jure reprobata transmissionem non impedit ; ibid. *n.* 49.
Contractus conditionales transmittuntur ad hæredes , & quare ? Ibid. *n.* 50. *Cum seqq.*
Filius factus hæres à patre in contractu matrimoniali hæreditatem paternam transmittit , licèt præmoriatur , vivo patre , & quid si pater in contractu matrimonii filii sui , eum instituerit , & post filium liberos ex matrimonio susceptos , & mortuo filio , & postremo ejus liberis , an hi hæreditatem avi ad matrem transmittat ? Ibid. *n.* 54.
Substitutus in contractu præmortuus transmittit , ibid. *d. n.* 54.
Ita fideicomissum in contractu , ibid. *n.* 57.
Dies incertus quando transmissionem impediat ? Ibid. *d. n.* 54.
Si frater bona donaverit alteri cum pacto, quod post ejus mortem bona donata remaneant in beneficium filiorum , & hæredum dictio donantis masculorum duntaxat , filii donantis , & ejus hæredes , an comprehendantur , saltem jure transmissionis ? Ibid. *n.* 55. *&* 56.
Si terminus anni à judice sit abreviatus ad minus spatium , post illud transmissio non fit , ibid. *n.* 58.
Hæredes extranei, & transversales defuncti tantum 100. dierum spatium ad deliberandum habent,& intra illud solum transmittunt,ibid. *n.* 61.
Ita quando testator tempus ad addeundum assignaverit , ibid. *n.* 62.
Cessat transmissio , si testator eam prohibuerit , ibid. *n.* 63.
Si institutus succesurus etiam erat abinteſtatò , & moriatur pendente nullitate testamenti , & postea testamentum nullum declaratur, hæreditatem transmittit , licèt transactus sit annus, quia utroque jure hæreditatem prosequi censetur ? Ibid. *n.* 64.
Ita quando agitur de filio præterito , qui dicebatur suppositus, & ut talis ita judicatus fuit, cum tempus addeundi non currat,quando hæreditas addiri nequit ob impedimentum quærellæ status , ibid. *n.* 165.
Transmissio , in quò à repræsentatione differat? Ibid. *n.* 66. *&* 67.
Hæreditas fraterna licet ex potentia suitatis non transmittatur , boni transmittitur ex substitutione pupillari delata , *t.* 2. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 43.
Et quando spes succedendi ad hæredes substituti transmittatur ? Ibid. *n.* 134. *Cum seqq.*
Jus petendi renovationem emphyteusis , feudi , primogenii , retractus proximiori agnato,vel consanguineo an cedi , & transmitti possit in alium remotiorem , *t.* 2. *l.* 1. *c.* 12. *n.* 79.
Facta promissione dotis in modum ultimæ voluntatis , per hæc verba , *Per mortem meam doto filiæ meæ , & liberis meis talem rem* , talis promissio est conditionalis , quæ deficit præmoriente filia absque liberis , ideoque nec transmittit , nec potest de bonis promissis testare , *t.* 2. *l.* 7. *c.* 4. *n.* 134.
Agnita bonorum possessione nomine infantis per tutorem , eo mortuo antequam loquatur ad hæredes transmittit , *t.* 3. *l.* 6. *c.* 31. *n.* 18.
Sed non ita agnita nomine furiosi , si in furore decedat , ibid. *n.* 19.

TRIBUTA , ET COLLECTA.

Tributum in quas species dividatur ? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 81.
An ususfructuarius, vel hæres ad debita tributa teneatur ? Ibid. *à n.* 79. *Cum seqq.*
Minor an ad tributa, & collectas teneatur ? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 122. *&* 123.
Causa collectarum angariarum impositionum curatores dantur , *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 113.

TURPITUDO.

Turpitudinem propriam nemo allegare potest , *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 145.
Turpis quæstus suspicio non præsumitur , *t.* 1. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 40.
Quæ sint personæ turpes ? Vid. *Fratres.*
Nullus potest alteri objicere turpitudinem,quam ipse patitur , *t.* 2. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 39.
Absurdum est alium corrigere , quod in se ipso conspici vigere , ibid. *n.* 41.

TUTELA.

Tutela quomodo definiatur ? *t.* 3. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 2.
In ordinariam , & extraordinariam dividitur , ibid. *n.* 3.
Tutela ordinaria subdivitur , ibid. *n.* 4.
Extraordinaria tutela quæ sit ? Ibid. *n.* 5.
In testamentariam , legitimam , & dativam tutela dividitur , ibid. *n.* 6.
Tutela munus publicum est , & necessarium, in quo fictus consensus datur , quanvis utilitate privatum sit , *t.* 3. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 1. *&* *t.* 4. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 5. *&* *seqq.* *&* *d. t.* 4. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 3.
Tutela quasi contractus est , *t.* 4. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 5.
Tutela onus est, quod nemo affectare præsumitur , *t.* 3. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 27. *&* *t.* 3. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 42.
Eam affectantes animum deprædandi pupillum habere præsumitur , *t.* 3. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 41. *&* 42.
Tutelam quis subire cogitur , *t.* 3. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 2.
Sivè legitima,dativa , aut testamentaria sit, ibid. *n.* 3.
Sive , tutor,& pupillus æquæ,vel disparis conditionis sit ? Ibid. *n.* 6.
Vid. *Excusatio , & Munus.*
Tutelæ munus nec sordidum , neque vile est , ibid. *n.* 11.
Tutelæ munus gratuitum esse debet , *t.* 4. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 2.
Tutelæ munus masculorum est , *t.* 3. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 2.
Munus civile est , *t.* 3. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 4. *&* *t.* 3. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 46.

A decreto tutelæ an appellare liceat? *t.* 3. *l.* 3. *c.* 17. *n.* 1.
Vid. *Appellatio, & Excusatio.*
Tutela ob quid inducta? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 163.
Tutela res ardua est, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 48.
Ejus mala gubernatio quantis periculis, & incommodis obnoxia sit? Ibid. *n.* 49. *& t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 37.
Tutela matris anomala est, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 14.
Vid. *Mater.*
Tutela individua est, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 22.
Et Judex curare debet, ne tutela per plures administretur, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 7. *n.* 13. *& d. t. l.* 2. *c.* 3. *n.* 27. *& seqq. & n.* 39. *& t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 16. ubi de dativa.
Tutela, & cura per testamentum, instrumentum, testes, & per pronuntiationem Judicis probantur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 99.
Tutela quando confirmatione indigeat? Vid. *Confirmatio.*
Recusantes tutelam quando successionem amittant? Vid. *Excusatio, & Indignus.*

TUTELA TESTAMENTARIA.

Ut tutela testamentaria subsistat quæ requisita adesse debeant? *t.* 3. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 1.
Tutelæ datio quando in vim tutelæ valere nequit, in vim administrationis valet, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 36.
Tutela data in testamento nullo ratione præteritionis, vel exhæredationis valet, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 26. *& t.* 3. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 35.
Tutela testamentaria ante additam hæreditatem, locum non habet, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 7. *&* 8. *& t.* 3. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 33.
Sed sufficit, ut hæreditas ab uno adeatur, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 34.
Tutor in testamento privilegiato dari potest, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 36.
Et in codicillis testamento confirmatis, ibid. *n.* 37.
An in testamento inter liberos? *t.* 3. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 18.

TUTELA LEGITIMA AGNATORUM, & Cognatorum.

Testamentaria tutela deficiente locus est legitimæ, quæ à lege agnatis defertur, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 1. *& t.* 3. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 1. *& d. t.* 3. *l.* 2. *c.* 4. *n.* 1.
A' lege duodecim Tabularum descendit, & ipso jure tutores fiunt sine ulla datione, aut confirmatione magistratus, ibid. *n.* 2. *d. t.* 3. *l.* 2. *c.* 1.
Tutela legitima in quinque species dividitur, scilicet, agnatorum, patronorum, parentum, fratrum, & cognatorum, ibid. *n.* 3.
De patre legitimo bonorum filii administratore? Ibid. *à n.* 4. *& seqq.*
Et Vid. *Pater.*
Ad pares in gradu pariter tutela defertur, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 27. *& seqq.*
Qui agnati admittantur ad tutelam, & an fœminæ agnatæ? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 4. *à n.* 2. *Per tot.*
An cognati, & qui ad tutelam legitimam admittantur? Et quid de jure nostro Regio? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 8. *Per tot.*
Vid. *Agnatus.*

TUTELA PATRONORUM Legitima.

Sicut hæreditas libertorum abintestato morientium ad patronos, liberosque eorum spectat, ita tutela, nisi fœmina sit, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 5. *Per tot.*

LEGITIMA PARENTUM TUTELA.

Pater emancipans filios, filias vè impuberes tutor legitimus est, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 1.
Et ad omnia tenetur, ad quæ cæteri legitimi tutores tenentur, ibid. *n.* 26.
Vid. *Pater.*

TUTELA FIDUCIARIA.

Quæ sit? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 7. *n.* 1.
Qui tutores fiduciarii sint, ibid. *n.* 2. *Per tot.*
Frater quando fratrum tutor esse debeat, & possit, ibid. *d. c.* 7. *Per tot.*
Vid. *Frater.*

TUTELA DATIVA.

Quæ sit? *t.* 3. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 4.
Ejus datio nec mixti, nec meri imperii est, ibid. *n.* 5.
Quid in his dandis Judex exquirere debeat? Ibid. *n.* 2.
Deficientibus testamentariis, & legitimis tutoribus dativi dandi sunt, ibid. *n.* 9.
Tutela finita non dicitur ante rationes redditas, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 26. *& t.* 4. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 4. *& t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 92.
Tutela usquequo duret? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 6. *& d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 20. *n.* 20. *& t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 91.
In quibus casibus non finiatur? *t.* 3. *l.* 8. *c.* 7. *Per tot.*
Quid in absente reipublicæ causæ? *t.* 4. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 14. *& seqq.*
Quibus modis finiatur? *t.* 3. *l.* 8. *c.* 6. *Per tot. & d. t. & l. c.* 2. *n.* 26.
An per matrimonium? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 9. *n.* 3.
An per mortem pupilli? *t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *n.* 93.
Vid. *Curator, & Suspectus.*
An tutela, seu cura ad hæredes transeat? *t.* 4. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 2. 12. *& seqq.*
An inchoata? Ibid.
An actio? Ibid.
Vid. *Curator, & Tutor.*

TUTOR TESTAMENTARIUS.

Testamentarii tutores cæteris præferuntur, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 3. *n.* 1.
Optimi reputantur quos pater elegit, & quare? Ibid. *n.* 2. *&* 3.
Qui testamento tutores dare possint? Ibid. *n.* 4. *& seqq. & t.* 3. *l.* 1. *c.* 5. *Per tot.*
An extraneus? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 57. *&* 58. ubi de tutoris præferentia.

Patronus quando in teſtamento tutorem dare poſſit ? *t.* 3. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 10.
Quando patruus ? Ibid. *d. n.* 10.
Quando à patre filio naturali ? Ibid. *n.* 12.
An in teſtamento inter liberos ? Ibid. *n.* 18.
An in codicillis dari, vel adimi poſſint ? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 17. *n.* 18.
Pluribus tutoribus, aut curatoribus in teſtamento datis quis eorum præferatur ? *t.* 3. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 12. *& t.* 3. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 38. ubi ad hoc cautela traditur.
Si à patre, & matre dati ſint, quis præferatur? *t.* 3. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 16.
Vid. Infra.
Qui tutores in teſtamento eſſe poſſint ? *t.* 3. *l.* 1. *c.* 4. *Per tot. & c.* 5. *Per tot.*
Quibus tutores in teſtamento dari poſſint ? *t.* 3. *l.* 1. *c.* 3. *& c.* 4. *& c.* 5. *Per tot.*
Quibus verbis tutor in teſtamento dari poſſit ? *t.* 3. *l.* 1. *c.* 6. *Per tot. & d. t.* 3. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 20.
Tutores teſtamentarii, ſeu curatores quando ſatiſdare cogantur ? Vid. *Satiſdatio.*
Teſtamentarius tutor, licèt confirmatus, dativus non dicitur, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 29.
Tutor confirmatus legitimo præfertur, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 32.

TUTOR DATIVUS.

Quibus tutores dativi dentur? *t.* 3. *l.* 3. *c.* 3. *Per tot.*
Infanti tutor, & non curator dandus, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 18.
Tutori pauperi adjunctus dandus eſt, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 37.
Tutor poſthumo datus ante nativitatem non tanquam tutor, ſed tanquam negotiorum geſtor negotia gerit, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 14.
Tutores dativi qui eſſe poſſint, vel non ? *t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *Per tot.*
An creditor pupilli, vel ejus debitor ? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 26.
Mater, avia, mulier an tutores dativi eſſe poſſint ? *t.* 3. *l.* 3. *c.* 5. *Per tot.* ubi de earum præferentia, & de quæſtionibus inpuncto, & Vid. *Mater, & Mulier.*
Quid in matre ſecundo nubens ? *t.* 3. *l.* 3. *c.* 6. *Per tot.* ubi de avia, & Vid. *Avus.*
Minor nec authoritate tutoris tutor eſſe poteſt, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 103.
A' quo Judice tutores dativi dandi ſint ? *t.* 3. *l.* 3. *c.* 2. *Per tot. & t.* 3. *l.* 8. *c.* 4. *n.* 2. *& 3.*
Qui tutores petere poſſint, & petere teneantur? *t.* 3. *l.* 3. *c.* 7. *Per tot. & t.* 3. *l.* 6. *c.* 34. *n.* 14.
Et Vid. *Agnati, Avus, & Mater.*
An pupillus tutorem petere poſſit ? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 39.
De pœnis non petentium tutorem ? *t.* 3. *l.* 3. *c.* 8. *& 9. Per tot. & t.* 3. *l.* 3. *c.* 7. *n.* 20.
Unus tutor facilius, quam plures actiones exercet, & Judex vigilare debet, ut tutela in uno exiſtat, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 7. *n.* 13. *& 14.*
Ex pluribus tutoribus qui admittendi, & præferendi ſint ? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 3. *Per tot. & t.* 3. *l.* 6. *c.* 41. *Per tot.*
In tutore magis fides, quam divitiæ requiruntur, *t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 8.
De excuſatione tutorum ? Vid. *Excuſatio.*
Falſis excuſationibus ſe excuſans ad quid teneatur ? *t.* 3. *l.* 3. *c.* 14. *Per tot.*
De confirmatione tutorum ? Vid. *Confirmatio.*
In quo tutor à curatore differat ? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 1. *Per tot.*
Vid. *Curator.*

TUTOR ANTE ADMINISTRATIONEM.

Tutor quæ prius facere debeat, antequam adminiſtret ? *t.* 3. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 5. 30. *& 31. & d. t. l.* 2. *c.* 9. *n.* 24. 25. 26. *& n.* 31. *& d. t.* 3. *l.* 4. *c.* 9. *Per tot.* ubi quæ ſtatim facere poſſit? *& t.* 5. *l. unic. c.* 12. *n.* 1.
Vid. *Curator.*
Tutor revocatus tutor non eſt, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 30.
Tutor honorarius quis ſit ? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 14. *& d. t. l.* 2. *c.* 5. *n.* 10. *& ſeqq. & t.* 3. *l.* 6. *c.* 38. *n.* 18.
Protutor quis ſit, ejus obligatio, & quæſtiones de illo ? *t.* 4. *l.* 4. *c.* 9. *Per tot. & t.* 3. *l.* 6. *c.* 4. *à n.* 22. ubi an ab eo geſta nulla ſint? *& t.* 3. *l.* 6. *c.* 40. *Per tot.*
Vid. *Actio protutelæ, & actio in factum.*

TUTOR QUO AD INVENTARIUM.

Antequam ſuſcipiat tutelam inventarium facere, ſuſcipere tenetur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 1. *& t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 10.
Ante inventarium confectum, nec agere, nec convenire poteſt, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 2.
Si ante confectum tutelam ſuſcipiat creditoribus, & legatariis pupilli inſolidum tenetur, ibid. *n.* 4.
Ante confectum inventarium adminiſtrans ut ſuſpectus removeri poteſt, ibid. *n.* 6.
Vid. *Suſpectus.*
Inventario tamen non confecto ea agere poteſt, quæ inventarium præcedunt, ibid. *n.* 7.
Intra quod tempus inventarium conficere teneatur ? Ibid. *n.* 9.
Et quibus ſolemnitatibus ? Ibid. *n.* 10.
Et non faciens cum ſolemnitatibus requiſitis in duplum punitur, ibid. *n.* 11.
Inventarium conficere debet juxta conſuetudinem, qua ſolent cæteri tutores, integrè, & perfectè id facere tenetur, ibid. *n.* 12. *& 13.*
Mobilia, & immobilia cum omni diſtinctione, declaratione, nominaque debitorum cum qualitatibus, & inſtrumentis deſcribere tenetur, ibid. *n.* 14. *& 15.*
Afferenti inventarium amiſiſſe tutori non creditur, ibid. *n.* 18.
Tutor non liberatur ab exhibendo inventario ex eo, quòd rationes ſemel reddidiſſe dicat, quanvis

quanvis liberationis inſtrumentum oſtendat, ibid. *n.* 19.
Si inventarium non facere pupillo utilius ſit, tutor facere non tenetur, ibid. *n.* 21.
Tutores, qui inventarium facere tenentur referuntur? Ibid. *n.* 23.
Dolo bona occultans ſuſpectus redditur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 130.
Vid. *Pœna.*
Quando adverſus tutorem in litem juretur? Vid. *Juramentum in litem.*
Inventarium tectoris differt ab inventario hæredis in cauſa, forma, & effectu finali? Ibid. *n.* 132. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 1.
Inventarium tutoris decretum Judicis requirit, ibid. *n.* 133.
Factum ſine decreto Judicis corruit, ibid. 134.
Citatio abſentium in eo non requiritur, ibid. *n.* 135.
Inventarium tutoris mòx fieri debet, ibid. *n.* 137.
Sub nomine proprio tutoris fit, ibid. *n.* 138.
Inventarium tutoris poteſt remitti à teſtatore, ibid. *n.* 140.
Contra inventarium tutoris probatio in contrarium non admittitur, ibid. *n.* 139.
Inventario tutoris tenores inſtrumentorum ſcribi debent, ibid. *n.* 140.
An ſcribere debeat bona ſibi empta ex pecunia pupilli, ſi pro hujus parte aliqui conſanguinei urgeant negativè reſolvitur, ibid. *n.* 142.

TUTOR QUO AD OBLIGATIONEM & poteſtatem.

Diviſionem petere debet, & quare? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 4. *à n.* 10.
Quid pro infante facere debeat, & poſſit? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *Per tot.* & Vid. *Infans.*
Pro infante convenire, & conveniri poteſt, *d. c.* 5. *n.* 13. & 14. ubi declaratur.
Pro Infante accuſare poteſt, ibid. *n.* 19.
Et Vid. *Infans.*
Quid tutor cum pupillo, vel ſine illo facere poſſit? Vid. *Pupillus.*
Tutor adulti quid facere poteſt? Vid. *Curator.*
Tutor quando citare, vel citari poſſit? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. *n.* 13. & *d. l. c.* 6. *n.* 15. & 16. & *c.* 7. *n.* 44. & *ſeqq.* & *t.* 5. *l. unic. c.* 8. *n.* 1. & *c.* 9. Vid. *Citatio.*
De tutoris obligatione circa educationem pupillorum? Vid. *Educatio.*
De tutoris obligationes circa locationem operarum Orphanorum, & ad quid ob id teneatur? Vid. *Locatio Operarum.*
De obligatione, quam tutores habent ponendi Orphanos ad officia, Vid. *Artifitium.*
De tutorum obligatione erudiendi Orphanos nobiles in humanis ſcientiis, liberalibus diſciplinis, & honeſtis artibus, Vid. *Scientia.*
De obligatione tutoris circa alimenta decernenda pupillis, ſeu adultis, Vid. *Alimenta*, ubi quæſtiones ſuper hoc invenies.
De obligatione colocandis minoribus in matrimonio, & quid facere poſſint, debeant, & ad quid teneantur? Vid. *Matrimonium, Dos, & Sponſalia.*
Tutor an poſſit irritare juramenta minorum? Vid. *Juramentum.*
An vota? Vid. *Votum.*
De authoritate tutorum, & curatorum, Vid. *Authoritas.*
Et ibi invenies quos contractus tutor cum minoribus contrahere poſſit? Vid. *Minor*, & *Pupillus.*
Tutor quæ per ſe facere non poſſunt? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 14. *Per tot.* & *d. t. l.* 6. *c.* 12.
Quando obliget pupillum minorem, & ſe? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 15. *Per tot.* Vid. *Obligatio.*
Tutor an apræſentare beneficia poſſit? Vid. *Præſentatio.*
An elligere poſſit ſepulturam? Vid. *Sepultura.*
Tutores, & curatores an officia, & dignitates minorum exercere poſſint, vel ad ea exercenda præſentare? Vid. *Officium.*
An nominare ad emphyteuſim, Vid. *Emphyteuſis.*
Tutor, & curator quando procuratorem conſtituere poſſint? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 5. & *c.* 6. & 7. *Per tot.* & *d. l. c.* 8. *n.* 49. & *d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 19. *à n.* 1. & *t.* 5. *l. unic. c.* 10. *n.* 1. & *ſeqq.* & Vid. *Procurator.*
De litibus, quas tutores movere tenentur? Vid. *Lis.*
Tutor quando debita ſolvere teneatur, & ad quid ex eo obligetur? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 22. *Per tot.*
De ſolutione facienda tutori, vel curatori? Vid. *Solutio.*
Quando debita exigere teneatur, & ſub qua pœna? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 57. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 22. & *t.* 4. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 71. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 36. *n.* 3. & *d. l.* 6. *c.* 39. *n.* 13. Vid. *Intereſſe.*
Tutor, curator an remittere, renuntiare, prorogare tempus debitoribus poſſit, vel non? Vid. *Remiſſio*, & *Renuntiatio.*
An pactum de non petendo tutor, curator facere poſſint? Vid. *Pactum*, & *locatio, quo ad penſionis remiſſionem.*
An pacem pro pupillo, ſeu minore facere poſſint? Vid. *Venia.*
Confeſſio de recepto, vel de ſimilibus à tutore factis, & à curatoribus, an minoribus noceat, & quando? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 26. *Per tot.* Vid. *Confeſſio.*
Tutor, vel curator, in quibus caſibus hypothecam in bonis ſuis, vel minorum habeat, Vid. *Hypotheca*, & *Cautio.*
Sed hypotheca non obſtante donare tutor poteſt, & teſtamentum condere, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 27. *n.* 49.
Tutor, vel curator quando remedio, ſeu edicto Divi Adriani uti poſſit? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 8. & Vid. *Remedium.*

De tutore, seu curatore Regis, Vid. *Rex.*
De obligatione, quam tutores, & curatores acquirendi habent pupillis, seu minoribus? Vid. *Acquisita, & Emptio.*
Quomodo hæreditates minoribus delatæ addire, vel repudiare possint? Vid. *Additio.*
An minores inducere possint ad testandum in sui favorem? Vid. *Indignus, & Testamentum, & Minor.*
De obligatione tutoris implendi conditiones, & modos? Vid. *Conditio.*
Tutor, aut curator accedens uti principalis in contractu per minorem celebrato ob non servatas solemnitates statuti an remaneat efficaciter obligatus, licèt obligatio sit nulla? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 33. *Per tot.*
Tutor, curator à quo tempore, vel usquequo teneatur de periculo tutelæ, seu curæ? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 34. *Per tot.* & Vid. *Periculum.*
Et quarum rerum periculum ad eos pertineat? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 37. *Per tot.* Vid. *Periculum.*
In quibus casibus, & quando de damno teneantur? *c.* 3. *d. l.* 6. *c.* 35. & Vid. *Damnum.*
De qua culpa? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 36. Vid. *Culpa,*
De quo interesse? Vid. *Interesse, & Usura.*
Pluribus tutoribus, vel curatoribus constitutis an periculum, aut damnum ad omnes insolidum pertineat? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 79. & 84. Vid. *Correus, & Actio.*
Quando à periculo excusentur? Vid. *Periculum.*
Qui præter tutores teneantur? Vid. *Periculum.*
De obligatione tutoris, vel curatoris in acquirenda possessione pupillis, & minoribus? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 42. *Per tot.* & Vid. *Possessio.*
De obligatione manutenendis suis minoribus in possessione? Vid. *Manutentio, & Possessio.*
De obligatione in recuperanda possessione minorum? Vid. *Interdictum*, & Vid. *Spolium.*
Quando tutor, possit pupillum obligare pro pecuniis mutuis sub usuris, & cambiis? Vid. *Mutuum.*
De obligatione emendi ad favorem minorum? Vid. *Emptio.*
Quando teneatur de evictione? Vid. *Evictio.*
Tutor, vel curator quam potestatem habeant circa venditionem minorum bonorum? Vid. *Alienatio.*
An tutor bona minorum emere, vel acquirere possit? Vid. *Emptio.*
Tutor quid in arca mittere debet? Vid. *Arca.*
Ad quid teneatur ratione pecuniæ pupillaris? Vid. *Pecunia.*
De rebus emptis à tutoribus, & curatoribus cum pecunia pupilli, & minorum, Vid. *Emptio, & Acquisita*, ubi de obligatione emendi.
Cum quibus pactis tutores, vel curatores res minorum emere, vel vendere possint? Vid. *Pactum.*
Quando emere censum possit, super quibus rebus, quo pretio, & quibus pactis? Vid. *Census.*
De obligatione tutoris in locandis bona minorum? Vid. *Locatio*, ubi de remissione pensionis.
De obligatione tutoris, vel curatoris dandi, vel recipiendi bona in emphyteusim, & quid circa hunc contractum facere possint? Vid. *Emphyteusis*, ubi de remissione commissi.
Quid in contractu societatis cum tutore, vel curatore, vel aliis celebrata? Vid. *Societas.*
Quid in contractu donationis? Vid. *Donatio.*
Tutores, & curatores an transactionem facere possint, vel non? Vid. *Transactio.*
Quando nullitatem contractuum à se factorum allegare possint? Vid. *Nullitas.*
De variis præceptis, quæ tutores, & curatores custodire debent? *t.* 3. *l.* 8. *c.* 9. *Per tot.*
Admonentur tutores, & curatores ut officium suum benè adimpleant, & præmia insinuantur, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 10. *Per tot.*
Tutor, & curator non admittuntur in litibus minorum, quando illos trangit commodum, vel incommodum, quia in rem suam nemo à comodare potest? *t.* 2. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 4.
Tutor an possit comunicare cum pupillo excomunicato? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 10. *n.* 96.
An contra tutorem agentem nomine pupilli possit intentari reconventio pro eo, quod debet, ipse tutor? Ibid. *n.* 100.
Infamis si sit tutor an pro pupillo advocare possit? Ibid. *n.* 103.
An tutor mercaturam pro pupillo exercere possit, & cui acquirat? *t.* 4. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 78. Vid. *Mercatura.*
An conveniri, ante redditas rationes possit, & an pro capitali? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 16. & *n.* 114.
Tutor quando propria authoritate sibi solvere possit? *t.* 4. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 110. Vid. *Solutio.*
An actione spolii conveniri possit ad certum debitum ante redditas rationes? Ibid. *n.* 113. & *l.* 2. *c.* 5. *n.* 25. *d. t.* 4.
Quatenus rationes reddere teneatur? Ibid. *n.* 116. *d. t.* 4. *l.* 1. *c.* 1.
Licèt remittatur ratio, aut confectio inventarii, semper tutor rationes reddere tenetur, & quomodo? *d. t.* 4. & *l.* 1. *c.* 2. *n.* 91.
Tutor an teneatur se offerre rationibus, & effectus hujus oblationis? Ibid. *n.* 92. & *seqq.*
An teneatur reddere rationem de tempore sui antecessoris? Ibid. *n.* 95.
Et an teneatur, si redditus, & fructus bonorum pupilli taxati sint à Judice pro educatione, & alimentis? Ibid. *n.* 97.
Tutor quando ab aliis contutoribus, rationes petere possit? Vid. *Ratio.*
Tutor, cui aliquid petitur, rationes offerens liberatur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 8. *n.* 49.
Tutor ad personam, & res pupilli fideliter regendas

gendas obligatur, & ex quaſi contractu tenetur; *t.* 4. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 5. *Cum ſeqq.*
Quando teneatur inſolidum? Vid. *Actio, & Correus.*
Quo tempore actione tutelæ conveniri poſſit? Vid. *Actio, & Ratio.*
Tutor ob reipublicæ cauſam, abſens tutor eſſe deſinit, ſed cum revertitur tutelam aſſumit, finitque tutor datus, in ejus loco, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 5. *n.* 13. *& ſeqq.*
Tutor bona pupilli diminuens, & eum hæreditate paterna abſtinens, quæ pupillo utilis erat, per creditores patris pupilli, actione negotiorum geſtorum conveniri poteſt?; Ibid. *n.* 24. Vid. *Additio.*
Tutor apud quem Judicem conveniri poſſit actione tutelæ, Vid. *Forum.*
Quando, & quibus teneatur edere libros, & inventarium, & eos conficere? Vid. *Editio, & Liber.*
Tutor conventus actione hypothecaria pro receptis, & in inventario ſcriptis adultum excludere poteſt de alia ſolutione particulari docens, abſque eo quod de tota adminiſtratione rationem reddat, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 9.
Tutor licèt actione perſonali liberatus ſit hypothecaria conveniri poteſt uſq. ad 40. annos, ibid. *n.* 8.
Quatenus de fructibus teneatur rationem reddere? Vid. *Fructus*, ubi multa de fructibus, invenies.
Et ad quam æſtimationem? Vid. *Æſtimatio.*
Solum ad ea ad manus ſuas præventa tenetur, & de illis, quæ ex culpa ſua non venere, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 9. *n.* 2. *&* 26.
Et Vid. *Actio.*
Ante rationes debitor non dicitur, nec ejus confeſſio præjudicat, aut conveniri poteſt, & quare? *d. c.* 9. *Per tot.*
Tutor, vel ejus hæres reſtitutionem impedire non poſſunt bonorum pupilli dominii exceptione, nec jure tertii, nec jure ſuperveniente, *d. c.* 9. *à n.* 19.
Tutor habitans domum cum pupillo de penſione pro rata non tenetur, niſi pupillus pauper ſit? *l.* 2. *c.* 10. *n.* 64. *& t.* 4.
Quando vigeſſimam partem fructuum habeat? Vid. *Decima.*
Quando de caſu fortuito tutor teneatur? Vid. *Caſus.*
Tutoribus pluribus ſimpliciter condemnatis ad reddendam rationem tutelæ pro rata intelligitur inſolidum, neque finita tutela unus ex tutoribus, ſine ſimul aliis rationem petere poteſt, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 17.
Tutor, vel curator ventris, qua actione teneatur? Vid. *Venter.*
Tutor adminiſtrans poſt pubertatem, qua actione teneatur? *t.* 4. *l.* 3. *c.* 4. *Per tot.*
Tutor quando remiſſione ab actione tutelæ ſe defendere poſſit? Vid. *Remiſſio.*
Quando liberatione? Vid. *Liberatio.*
Quando tranſactione? Vid. *Tranſactio.*
Quando per acceptilationem liberari poſſit? Vid. *Acceptilatio.*
Tutor quando exceptione rei judicatæ, ſe defendere poſſit? Vid. *Exceptio.*
Quando exceptione juris jurandi? Vid. *Juramentum.*
Quando exceptione ſolutionis? Vid. *Solutio.*
Quando exceptione novationis? Vid. *Novatio.*
Quando petere poſſit, ut prius inſtitores, factores, & ſimiles conveniantur? Vid. *Præponens.*
Quando exceptione ordinis? Vid. *Exceptio ordinis.*
Quando exceptione diviſionis? Vid. *Exceptio diviſionis.*
Quando exceptione cedendarum, Vid. *Exceptio cedendarum.*
Quando actus à tutore geſtus tutorio nomine factus inteligatur, vel non? *t.* 4. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 13. 21. *&* 22. *& ſeqq. & d. t. l.* 5. *c.* 8. *à n.* 44.
Finita tutela quando teneatur vel non, de eo, quod tutorio nomine geſſit, & contraxit? Ibid. *n.* 21. *& ſeqq. d. t.* 4. *l.* 4. *c.* 1.
Tutori quando actio utilis competat? Vid. *Actio utilis.*
Quando conveniri poſſit, & actione de rationibus deſtrahendis, Vid. *Actio.*
Quando actione furti, vel furtiva, Vid. *Furtum.*
Tutor ſi malè gerat extra ordinem punitur, & ſi bonis caret in corpore, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 19. *n.* 26. *&* 27.
Actio contraria quando tutori competat? Vid. *Actio.*
Quando, & quæ expenſæ ei bonifacienda ſint in rationibus? Vid. *Expenſæ.*
Quando ſalarium habeat, & ex quibus? Vid. *Salarium.*
Quando vigeſſimam, Vid. *Decima.*
Tutor quando manutentionem habeat, vel non, & ibid. bona non reſtituat? Vid. *Manutentio.*
Et quando retentionem? Vid. *Retentio.*
Tutor, aut curator pupilli, ſeu minoris, remanentis in capite caſalis, de quibus rationes præſtare teneatur? Vid. *Caput caſalis.*
Tutor ſine pupillo, vel minore magiſtrum præponens an teneatur? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 6 *n.* 22. *& ſeqq.*
Tutor, vel curator pupilli, vel minoris, cujus pater uſusfructuarius fuit quomodo rationes reddere teneatur, Vid. *Uſusfructuarius.*
Vid. *Actio, Curator, Ratio, & Sequeſtrum.*
Si plures tutores ſint, an omnium authoritas requiratur? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 5. *Per tot. & d. t.* 3. *l.* 6. *c.* 41. *Per tot.*
Quid ſi duo à teſtatore nominati ſint? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 41. *n.* 4.

Quid

Quid ſi ex pluribus uno decedat ? *t. 3. l. 8. c. 6. àn. 50.*
Tutor rem pupilli ſalvam fore præſtare debet, *t. 3. l. 6. c. 9. n. 8.*
Tutor authoritatem ſuam interponens ſolum de re pupilli intelligitur, unde nullum præjudicium ſibi parat, ibid. *n.* 10.
Tutor, ſeu quilibet alius adminiſtrator alienationi conſentiens jura ſua non amittit, ibid. *n.* 17.
Tutor authoritatem perperam interponens, vel contra pupilli commodum tenetur, ibid. *n. 6.*
Tutor non debet prætermittere, quod minoribus utilitatem afferre poterit, ibid. *n.* 5.
An tutor pro pupillo ſtipulari poſſit ? *t. 3. l. 6. c. 30. à n.* 14. & Vid. *Stipulatio.*
Tutor an puelam à matris ſecundo nubentis poteſtate, propria authoritate eripere poſſit ? *t. 3. l. 6. c. 44. n. 23.*
Tutores ſæpe ſolent nomine pupilli contractus ſimulatos facere, *t. 3. l. 6. c. 45. n.* 14.
Quod mandatum tutor, & curator à lege habeant ? *t. 3. l. 7. c. 5. n. 5. & 18.*
Curam rerum pupillorum habere debent, omniaque ad ea neceſſaria conſervanda facere poſſunt, *t. 3. l. 8. c. 3. n. 4.*
Tutor quando poſitionibus reſpondere teneatur? *t. 3. l. 5. c. 8. à n. 44. & 114. & t. 5. l. unic. c. 14.*
Vid. *Juramentum, & Poſitio.*
An teſtis pro minore eſſe poſſit ? *t. 5. l. unic. c. 16. Per tot.* Vid. *Teſtis.*
Quando reſtitutionem in integrum petere poſſit? *t. 5. l. unic. c.* 17. & Vid. *Reſtitutio.*
De obligatione, quam tutores appellandi habent à ſententia contra minores lata, executionem impedire, & aliis remediis uti ? *t. 5. l. unic. c.* 18. 19. & 20. ubi alia loca traduntur, & Vid. *Appellatio, Citatio, Judicium, & Lis.*

V

VALOR.

Vid. *Liquidatio, & Pretium.*

VENATIO.

Vid. *Fructus.*

VENIA, SEU PAX.

Pupillus, minor, tutore, ſeu curatore authore, pacem de nece patris, matris, & aliorum facere poteſt, *t. 3. l. 6. c. 25. n. 1. & d. l. 6. c. 23. n. 32.*
An decretum requiratur ? Ibid. *n. 3. & 4. d. t. 3. l. 6. c. 25. & d. t. l. 6. c. 23. n. 32.*
An pupillus maior infante ſolus ? Ibid. *n.* 2.
An tutor injuriam pupillo factam remittere poſſit cum decreto, vel ſine illo ? Ibid. *n. 5. & 6.* ubi quid ſi inventarium non fecit nec alia adimplevit ? *& n. 12. & n. 21. & d. t. 3. l. 6. c. 23. n. 31.*
An adverſus pacem validè factam reſtitutio minori competat ? Ibid. *n. 7. d. t. 3. l. 6. c. 25.*
An minor pacem non ſervans puniatur, & qua pœna ? Ibid. *n. 8. & 9. & n. 26.*
An pro infante tutor pacem facere poſſit? Ibid. *n.* 10.
An pro poſthumo ? Ibid. *n.* 11.
Quid ſi minor dedecus incurriſſet ? Ibid. *n.* 13.
Quid ſi utilius fuerit vindictam quærere ? Ibid. *n.* 14.
Quid quando ſententia contra inimicos prolata fuerit ? Ibid. *n.* 15.
An curator ſine pubere pacem facere poſſit? Ibid. *n.* 16.
An pacem ſub obligatione pœnali facere poſſint? Ibid. *n.* 17.
An patri uxorem necanti pax à filiis habita ſufficiens ſit ? Ibid. *n.* 18.
An matri maritum interficienti ? Ibid. *d. n.* 18.
An filius pacem faciendo, vel vindictam de ſepulchro violato hæreditatem adire cenſeatur, vel ad debita patris teneatur? Ibid. *n.* 19. *& ſeqq.*
Vid. *Accuſatio.*

VENTER.

Dilationem non patitur, *t. 1. l. 1. c. 2. n.* 71.
Ventri curator datur ut ventrem alat, & bona naſcituro conſerventur, ad quod curator in poſſeſſionem bonorum interim mittitur, *t. 4. l. 4. c. 12. n. 22. & 27. & t. 3. l. 4. c. 3. n. 80. & t. 3. l. 5. c. 10. n. 28.*
Curator ventri in teſtamento dari nequit, ſed datus confirmatur, donec naſcatur, quo nato, datio tenet, ibid. *n. 23. d. t. 4. l. 4. c. 12.*
Non ſolum unus, ſed duo dari poſſunt, & ad quid ? Ibid. *d. n. 23.*
Si vidua alimenta petat, creditores inſtent, aut mulier petat, curator datur, vel nemine petente, data juſta cauſa, ibid. *n.* 24.
Sed mulierem prægnantem eſſe prius conſtare debet, ibid. *n.* 26.
Ex quibus eligendus curator ? Ibid. *n.* 25.
Curator ventris, ſicut cæteri, inventarium conficere, & ſatiſdationem dare tenetur, ibid. *n.* 26.
Curator ventris in poſſeſſionem maioratus naſcituro competentis an mittatur ? Ibid. *n.* 30. *& 31. & 45.*
An nomine ventris jus retractus habeat ? Ibid. *n.* 32.
Curator ventris ex omnibus cauſis, & ad omnia, de quibus cæteri, tenetur, ibid. *n.* 40.
Curator ventris, & bonorum ſolum rerum cuſtodiam, & conſervationem habent, & poteſtatem vendendi quæ deteriores tempore futuræ ſunt, *t. 3. l. 4. c. 10. n. 39. & t. 4. l. 4. c. 12. n. 40.*
Curator ventris facere debet, ut venter in poſſeſſionem bonorum mittatur, ibid. *n. 42. & t. 3. l. 6. c. 42. n. 100.*
Mater quando nomine ventris poſſeſſionem capere

pere poſſit? Ibid. *à n.* 33. *d. t.* 4. *l.* 4. *c.* 12.
Et Vid. *Mater.*
Vid. *Abſens, Curator, Poſthumus, Partus, & Patronus.*
Cura ventris quando ceſſet? *t.* 3. *l.* 8. *c.* 8. *n.* 12. *&* 13.
Curator poſthumo datus etiam in teſtamento quando actione tutelæ teneatur, & de quibus? *t.* 4. *l.* 2. *c.* 3. *n.* 1. *& n.* 3.
Quid ſi poſthumus natus non fuerit? Ibid. *n.* 2.
Quid ſi antequam poſthumus naſcatur, remotus fuerit? Ibid. *n.* 4. *&* 5.
De curatore ventris? Remiſſivè, ibid. *n.* 6.
Quando curatori ventris actio contraria tutelæ competat? Vid. *Actio.*
Venter privilegium vocandi adverſarios ſuos ad curiam habet, *t.* 5. *l. unic. c.* 3. *n.* 28.

VERBA.

Verba, ut mentem exprimant, inventa ſunt, ut mentique, & ſententiæ loquentis inſerviant, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 11.
Quando diſpoſitionem reſtringant? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 50.
Præcedentia in ſequentia influunt, ibid. *n.* 51. *&* 52.
Generalia generaliter intelligenda ſunt, ibid. *n.* 53.
Verba, *ipſo facto, & ipſo jure,* ejuſdem ſunt effectus, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 6.
Verbum, *Erciſco*, quid ſignificet? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 1. *n.* 20.
Verbum, *Proximior*, quomodo intelligatur? *t.* 2. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 39.
Verba in contractibus naturaliter verè, non autem civiliter, & fictè intelligenda ſunt, ibid. *n.* 88.
Verba perpetuitatem denotantia ad vocatos reſtringuntur, quando maioratus inſtitutio temporalis eſt, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 43.
Verba, ſeu vocabula, *Armarium, Armentum, Chorus, Domus, Equitium, Familia, Navis, & Peculium*, ſunt univerſitates quædam, ſivè corpora ex pluribus partibus conſtantia, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 64.
Verbum, *Relinquo*, quando inſtitutionem hæredis importet, vel non? *t.* 2. *l.* 5. *c.* 4. *n.* 62. *Cum ſeqq. & c.* 6. *n.* 91. *Cum ſeqq. d. t.* 2. *l.* 5.
Verba generalia ex mente, & intentione partium reſtringuntur, & limitantur, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 40.
Ad caſum cogitatum reſtringuntur, & ultra intentionem partium non operantur, ibid. *n.* 41.
Verba mentem explicant, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 1. *n.* 42.
Verba enunciativa nihil probant, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 132.
Quid in dote? Vid. *Dos.*
Verba reſtringuntur ad id quod cogitatum eſt, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 16.
Et ſecundum modos pre portionabiles materiæ, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 12.
Quibus verbis tutela dari poteſt, & datus tutor intelligatur, & quos comprehendat? *t.* 3. *l.* 4. *c.* 4. *Per tot.* & Vid. *Tutor.*
Vid. *Obſcura.*
Verba legis latius patent, quam hominis, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 20. ubi datur ratio.
Indefinita locutio univerſali æquipolit, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 9.

VERITAS, VERUM, FICTIO.

Quando per agitationem, & oppugnationem, & altercationem clareſcat, vel amittatur? *R.* 2. *n.* 107. *&* 108. 109. *&* 126.
Veritatem inquirentes ſine dubitatione, ſimiles ſunt neſcientibus quo ire debeant, *R.* 2. *n.* 105.
Veritas invenitur facilius ſtudio ſcripturæ, quam diſputatione, *R.* 2. *n.* 127.
Veritas non eſt relinquenda, licèt ſcandalum naſcatur, *R.* 2. *n.* 267.
Omnia vincit, ac opinionibus prævalet, *R.* 3. *n.* 82.
Veritati præſumptio cedit, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 15. *& c.* 11. *n.* 67. *d. t.* 1. *l.* 2.
Veritas indaganda eſt, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 20. *&* 21.
Quærendo, diſputando facilius invenitur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 1.
Nullo indiget patrono, & ſine eloquentia defenditur, ibid. *n.* 2.
Sed quæ non defenditur, opprimitur. ibid.
Et veritas moras odit, ibid. *n.* 3.
Non ſatis eſt verum dicere, ſed oppoſitis reſpondere præſciſum eſt, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 3. *n.* 28. *& c.* 11. *n.* 24.
Veritas perfectiſſima per plurium occulos facilius invenitur, & ſecuriùs manifeſtatur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 142.
Fictio plus, quam veritas operari nequit, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 22.
Veritas per noſtrum affirmare, vel negare non mutatur, nullaque clauſula, vel acceptatio veritati præjudicare poteſt, *t.* 4. *l.* 8. *c.* 5. *n.* 26.

VEROSIMILE, ET INVERO-Simile.

Quid ſint remiſſivè? *t.* 1. *l.* 1. *c.* 10. *n.* 49.
In antiquis pro veritate veri ſimilitudo habetur, ibid. *n.* 48.
Veroſimilia diſpoſita cenſentur, ibid.
Veri ſimilitudo quos effectus producat? Ibid. *n.* 47.

VESTIS.

Veſtis appellatione quæ veniant? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 15. *n.* 10.
Quid appellatione veſtis lugubris? *t.* 2. *l.* 6. *c.* 6. *à n.* 72. Vid. *Funus.*

VIA.

Curator dandus eſt operibus, municipiis, & viis, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 111.

VIA EXECUTIVA.

Vid. *Executio.*

VICARIUS.

Vicarius etiam de bonis temporalibus, patrono rationes reddere tenetur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 43.

VICINUS.

Vicinus, vicinum cognocere cenſetur, actaque vicini ſcire præſumitur, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 30. *&* 31.

Meliorque teſtis habetur, ibid. *n.* 32.

Torquerique poteſt, ſi de facto vicini non deponat, niſi factum momentaneum, & ſucceſſivum ſit, ibid. *n.* 33.

VIDUA.

A' ſacra pagina, & à Sanctis Patribus comendatur, *R.* 3. *n.* 13. *&* 14.

Viduis privilegium conceſſum habentibus maritos inutiles competunt, *R.* 3. *n.* 9.

Virum non habere, & inutilem habere paria ſunt, *R.* 3. *n.* 10.

Indubio viduis favendum, dum aliis injuria non infertur, *R.* 3. *n.* 51. *&* 55.

Vidua dum ad ſecundas nuptias non convolat ſub præcedenti matrimonio eſſe cenſetur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 12. *n.* 1.

Et conditionem, privilegium, & honorem mariti præmortui habet, ibid. *n.* 2.

Et vidua ſenatorum, eorum privilegio retinet, ibid. *n.* 3.

Ita ſimiliter vidua ſtudioſorum, familiarium Sancti Officii, & Nobilium, ibid. *n.* 4.

Unde vidua officialium ſalariatorem Sancti Officii, tam in civilibus, quam in criminalibus privilegio fori Sanctæ Inquiſitionis gaudent dummodò caſtè, & honeſtè vivant, ibid. *n.* 5. *&* 6.

Viduæ Equitum trium ordinum militarium, & clericorum conjugatorum privilegio fori conjugatorum gaudent, ibid. *n.* 7. Vid. *Privilegium.*

Vid. *Teſtamentum.*

Vidua marito mortuo ad patriam potеſtatem non revertitur, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 20.

Vidua forum declinans, illud non perdit poſtea nubens, *t.* 5. *l. unic. c.* 4. *n.* 31.

Vid. *Privilegium avocandi.*

VINCULUM.

Duplex vinculum in diviſionis judicio attenditur ex multis juris principiis, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 1. *Cum ſeqq.*

Et Vid. *Fratres, Munus, & Qualitas.*

Unde mater duplex conſideratur in caſu, *L. ſi ita ſcriptum* 13. *deliber. & poſthum.* explicata, ibid. *n.* 8.

Ubi in diviſione perſona concurrit duplex vinculum habens cum defuncto, de cujus hæreditate agitur, in pari gradu cum aliis ad eandem hæreditatem concurrentibus, duplicem portionem ferre debet, ibid. *n.* 9.

Ita ſi Didacus v. g. tanquam nepos ex avunculo magno, & tanquam nepos ex amitta magna defuncto fuerit conjunctus, vel concurrat cum Petro, qui tanquam nepos ex avunculo magno defuncto tantum ex uno latere ſit in pari gradu conjunctus, Didacus duas portiones hæreditatis ferre debet, Petrus autem tantum tertiam, ibid. *n.* 10.

Ita quando quis concurrens bis patruelis defuncti ſit, ibid. *n.* 13.

Ita quando patruelis defuncti concurrit, & eſt filius ex patruo, ſeu avunculo, ſeu ex amitta, ſeu matertera conjunctis ex utroque latere, cum alio patrueli deſcendenti ex conjunctis tantum ex uno latere, ibid. *n.* 16.

Alia exempla afferuntur, ibid. *n.* 19. *&* 21.

Unde concurrens duplicem gradum habens ultra fratrumque filios, omninò non excludit conjunctum omninò in pari gradu, ſed tantum duplicem portionem fert, ibid. *n.* 23.

Vid. *Fratres, Jus accreſcendi, & Repræſentatio.*

Sed duplex vinculum ex uno latere tantum non attenditur, quia pro unico reputatur, ibid. *n.* 30. *&* 31. ubi limitatur in concurſu patrui, & nepotis.

Duo vincula etiam in ulteriori gradu non attenduntur, ibid. *n.* 32. *& ſeqq.* imò potiùs hæreditas proximiori defertur.

Ut duplex vinculum attendatur utrunque debet eſſe inæquali gradu cum ſuo competitore, ibid. *n.* 35.

In cappellaniis ille præfertur, qui duplex vinculum habet etiam ſi una conjunctio remotior ſit, ibid. *n.* 37. *&* 38.

Quid in maioratu, & in feudo? Vid. *Maioratus.*

Vinculum, ſeu conjunctio ex parte de cujus ſucceſſione non agitur, non attenditur, ibid. *n.* 43.

VENDICTA.

Non jure hæreditario, ſed ſanguinis defertur, *t.* 4. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 31.

VIRGO.

An privilegium avocandi ad curiam habeat? *t.* 5. *l. unic. c.* 3. *n.* 32.

VIRTUS.

Virtus ipſa ſibi ſatis præmium eſt, *R.* 2. *n.* 264. *&* *n.* 265.

Virtutes veræ ſunt divitiæ, & non argentum, vel aureum, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 1. *n.* 9.

VITA.

Vid. *Abſens, Homo, & Mors.*

VITRICUS, ET NOVERCA.

An, & quando tutor eſſe poſſit? *t.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 4. *& ſeqq.*

Noverca juvenis propter metum honeſtatis cum prævignis ſtare non tenetur, licèt teſtator mandaverit, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 63.

Vitricus privigno, vel privignæ alimenta miniſtrans an donare cenſeatur, ut repetere nequeat? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 16. *n.* 17. *&* *n.* 27. 28. *&* 29. *&* *n.* 40.

UNIO.

Unio divina eſt, diviſio dæmoniaca, *R.* 2. *n.* 282.

Facilis eſt, ubi omnium una fuerit voluntas, *R.* 2. *n.* 283.

UNIVERSITAS.

Syndico carere dicitur quæ inutilem habet, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 262.

Vid. *Civitas.*

Contra univerſitatem privilegium avocandi non competit, *t.* 5. *l. unic. c.* 5. *n.* 29.

UNUS, UNA, UNUM.

Unus idem actor, & reus ſimul eſſe non poſſunt, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 10. *n.* 3. *& t.* 2. *l.* 8. *c.* 2. *n.* 3. quod declaratur, *n.* 13.

In uno, eàdemque ſubjecto actio, & paſſio ſimul concurrere nequeunt, ibid. *n.* 5. *& 6. d. t.* 1. *l.* 2. *c.* 10. Vid. *Actio.*

In una, eàdemque perſona plura jura concurrere poſſunt, quando unus non expellit alium, ibid. *n.* 10.

Una, eàdemque perſona reſpectu diverſorum, pro pluribus, & diverſis perſonis reputatur, ibid. *n.* 11. *& t.* 2. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 3.

Unius factum, vel delictum, alterum prægravare nequit, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 49.

Unius incluſio, alterius excluſionem operatur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 4.

Unum ex duobus illatis negans, alterum affirmare cenſetur, ibid. *n.* 3.

Una perſona duas qualitates habens pro duabus perſonis reputatur, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 5. *n.* 2.

Unde exercens duas artes diverſas mechanicas ad onera, & ſtatuta utriuſque collegii obligatur, ibid. *n.* 6.

Una perſona propter artificium, vel aliam duplicem qualitatem duarum perſonarum onera ſuſtinens, etiam commoda præcipere debet, ibid. *n.* 7.

Quotieſcunque uni, eidemque una, eademque hæreditas ex duabus cauſis debetur, totièſcunque lucri multiplicatio contingere poteſt, ibid. *n.* 20.

Unus, & idem duarum perſonarum vices gerere nequit, *t.* 3. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 13.

VOCATUS, VOCATIO.

Vocati in caſu contraventionis ſubſtituti judicantur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 166.

Pluribus vocatis collectivè, ſeu copulativè, quomodo ſuccedant inter ſe, & an habeat locum diviſio, vel non, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 7. *Cum ſeqq.*

Ex vocationibus ſpecialibus generalis vocatio omninò reſtringitur, *t.* 2. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 34.

Adverſus non vocatos legitima exceptio eſt, *de te non loquitur inſtitutio*, ibid. *n.* 35.

Vocatio ſpecialis, per verbum *Maioratus*, non ampliatur, ibid. *n.* 43.

VOLUNTAS.

Voluntas captatoria in piis cauſis quando teneat? *t.* 1. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 25.

Voluntas tacita, quæ ex actu deſumitur, non extenditur ultra quam ex ipſo actu de neceſſitate inferatur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 11. *n.* 25.

Etiam ex diſpoſitione nulla voluntas teſtatoris colligitur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 47.

Voluntatem teſtatoris ſine juſta cauſa Summus Pontifex, aut Princeps Supremus commutare nequit, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 163.

An, & quando, & à quo voluntas teſtatoris commutari poſſit, & in quibus caſibus locum habeat, vel non? Ibid. *à n.* 164. *uſq. ad n.* 190. ubi, *n.* 171. ubi in quo loco Miſſæ celebrari debeant.

Commutatio non eſt facienda quando impedimentum non eſt perpetuum, ſed temporale, ibid. *n.* 190.

Ad commutationem non requiritur impoſſibilitas, ſed ſufficit difficultas magna, ibid. *n.* 185.

Voluntas ultima uſque ad mortem deambulatoria eſt, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 9.

Non adimplere voluntatem teſtatoris delictum eſt, juraque pietatis violantur, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 126. *&* 127.

Intereſt Reipublicæ ſuprema hominum judicia exequi, ibid. *n.* 129.

Voluntas teſtatorum ſequenda eſt, ſicut lepus à venatore, *t.* 2. *l.* 1. *c.* 4. *n.* 54.

Voluntates, & deſideria morientium ex arbitrio quoque viventium colliguntur, ibid. *n.* 59. Et Vid. *Excluſio.*

Veroſimilis voluntas teſtatoris quando pro expreſſa habeatur? *t.* 2. *l.* 4. *c.* 14. *n.* 30. *Cum ſeqq.* juncto, *n.* 42.

Voluntas ignorantiæ præfertur, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 6. *n.* 22.

Voluntas eſt cauſa efficiens teſtamenti, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 9. *n.* 105.

Quando aliquid quo ad voluntatem ſupereſt agendum, eo omiſſo, nihil actum intelligitur, ibid. *n.* 108.

Voluntas noviſſima ſequenda eſt, *t.* 3. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 33.

Teſtatoris tanquam lex ſervanda, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 3. *n.* 2.

Potentior eſt teſtatoris voluntas, quam favor piæ cauſæ, & religionis, cui præfertur, ibid. *n.* 3.

Quid poteſt voluntas patris circa educationem filiorum, & quando à Judice ſequenda, ibid. *à n.* 4. & Vid. *Educatio.*

Teſtator præſumitur voluiſſe voluntatem ſuam juri communi eſſe conformem, ibid. *n.* 30.

In explicanda voluntate defuncti in tenebris ambalamus, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 10. *n.* 111.

Voluntas teſtatoris alterari nequit, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 10. *n.* 6.

Nec deſtrui, ibid. *n.* 7.

Supleri tamen poteſt quando honorificentiam reſpicit, ibid. *n.* 8.

Æquum eſt ferentis onus ſuper modo ferendi voluntatem ſequi, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 12. *n.* 38.

VOTUM.

Ad vota defuncti quando hæres teneatur ? *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 87. *&* 8.

Votum Religionis à marito emissum, invita uxore, omninò nullum est, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 8. *n.* 35.

Minor adinstar maioris in voto habetur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 8. *n.* 70.

Pupillus, pupilla vé ex voto de meliori bono Deo facto obligatur, si proximus pubertati sit, secus verò infans, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 87.

Vota quando pater, tutor, & curator irritare possint ? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 18. *Per tot.* ubi multa de voto invenies.

Et Vid. *Juramentum.*

USUSFRUCTUARIUS, USUSFRUCTUS.

Tum universalis, tum particularis inventarium conficere tenetur, & quare ? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 1.

Et cum quibus solemnitatibus ? Ibid. *n.* 2.

A' testatore, nec à Principe hoc inventarium remitti nequit, ibid. *n.* 3. *&* 4.

Licèt testator pœnam privationis apponat usuifructuario inventarium conficienti, ibid. *n.* 5.

Remissio tamen à testatore operatur, ut sufficiat simplex descriptio bonorum eo modo de quo? Ibid. *n.* 6.

An adversus usumfructuarium juretur in litem ? Vid. *Juramentum in litem.*

Usufructuarius tum particularis, tum universalis propria authoritate bona capere non potest, nisi de licentia testatoris, qua interveniente, vel hæredis in mala fide non esse dicitur, ibid. *n.* 10. *&* 12.

Antequam conficiat inventarium illi proprietarius bona tradere non tenetur, ibid. *n.* 11.

Cautionem de benè utendo, & fruendo arbitrio boni viri præstare tenetur, & quare? Ibid. *n.* 13.

An hujusmodi cautio à testatore remitti possit, & quando ? Ibid. *&* *n.* 15. 17. 19. *&* 24.

Proprietarius prædictam cautionem remittere potest, ibid. *n.* 14.

Cautio non est de substantia usufructus consistentis in rebus immobilibus, ibid. *n.* 20.

Fiscus, aut pater, aut usufructuarius habens proprietatem sub conditione cautionem præstare non tenentur, ibid. *n.* 21.

Neque qui donat, usufructu reservato, dummodo in odium donatarii non dissipet, ibid. *n.* 22. *&* 23.

Usufructuarius sive particularis, sive universalis ad debita constituentis usumfructum non tenetur, ibid. *n.* 25.

Licèt testator mandaverit debita per usumfructuarium solvere, ibid. *n.* 26.

Usumfructuarius etiam universalis legatarius reputatur, ibid. *n.* 27.

Usumfructuarium omnium bonorum ad debita legantis usumfructum teneri asserentes DD. referuntur, ibid. *n.* 29.

Sed quod non teneatur maximè locum habet quando usufructus certarum rerum relictus est, & aliis in casibus de quibus ? Ibid. *n.* 30.

Vel quando concurrunt conjecturæ suadentes, testatorem voluisse debita persolvi ab hærede, de quo debita aliqua exempla afferuntur, ibid. *n.* 31.

Si usufructuarius debita de proprio solvat ab hærede repetere potest, ibid. *n.* 32.

Neque etiam expensas funeris, vel infirmitatis usufructuarius solvere tenetur, ibid. *n.* 33.

Neque etiam quando hæres instituitur post mortem usuifructuario omnium bonorum, ibid. *n.* 34.

Neque etiam quando usufructus per viam institutionis relinquitur, ibid. *n.* 40. sed contrarium, *n.* 41. quod limitatur, *n.* 42.

Neque etiam quando testator nominavit hæredem modo de quo supra institutum usumfructuarium, & institutum post illius mortem vocavit proprietarium, ibid. *n.* 43.

Neque etiam quando institutio hæredis usufructuarii ad tempus illius vitæ coarctata fuit, ibid. *n.* 44.

Neque etiam quando testator fecit prohibitionem hæredi de non molestando usumfructuarium, ibid. *n.* 45.

Nec quando testator remisit usuifructuario cautionem utendi, & fruendi, arbitrio boni viri, ibid. *n.* 46.

Nec quando ex modo disponendi, per verba de quibus ibi, voluntas testatoris colligatur, ibid. *n.* 48.

Neque etiam quando usufructus certæ partis bonorum relinquitur, ibid. *n.* 49.

Nec quando usufructus bonorum immobilium, & mobilium relinquatur in hoc casu legatarius dicatur, ibid. *n.* 50. *&* 54.

Redditus census impositi per defunctum hæres, & non usufructuarius solvere tenetur, & quare ? Ibid. *n.* 55.

Idem circa alios census, ibid. *n.* 56. contrarium, *n.* 57. ad quod respondetur, *n.* 60. *&* 61.

Usufructuarius omnia onera, quæ à re debentur agnoscere tenetur, ibid. *n.* 58.

Quod intelligitur ? Ibid. *n.* 60.

Multò minus usufructuarius conjunctus testatoris ad census tenetur, ibid. *n.* 62.

Multò minus usufructuarius tenetur ad debita, si testatoris valdè amicus fuerit, ibid. *n.* 64.

Vel quando aliter legatum usufructus inutile remaneret, ibid. *n.* 65.

Vel quando usufructus legaretur causæ piæ, ibid. *n.* 66.

Vel quando fundus censuatus alteri fuit legatus quo ad proprietatem, ibid. *n.* 69.

Neque etiam usufructuarius tenetur ad expensas necessarias ad consequendum usumfructum, ibid. *n.* 71.

Usufructuarius etiam omnium bonorum conveniri nequit à creditoribus hæreditariis, neque contra debitores hæreditarios agere potest, ibid. *n.* 72.
Apud usumfructuarium instrumenta bonorum, & jurium manere non debent, sed apud hæredem, ibid. *n.* 73.
Sed usufructuarius conveniri potest actione reali uti hypothecaria, & salviano, nec dominando proprietarium liberatur, sed hoc declaratur, ibid. *n.* 74. *&* 75.
Si usufructus relinquatur hæreditatis quotæ pro rata ad solutionem debitorum tenetur, idem quãdo testator relinquit legatario usumfructum suæ hæreditatis, sed hæc impugnantur, ibid. *n.* 76. *&* 77.
Usufructuarius solvens debita soluto usufructu ab hærede repetere potest, ibid. *n.* 76.
Usufructuarius an teneatur ad debita annua, ibid. *n.* 78.
An ad colectas, & tributa? Ibid. *n.* 79. *&* 80. 82. 83. *&* 84.
Quid ad legata annua, ibid. *n.* 86. 87. *&* 88.
Quid quando testator legavit fundum censuatum cum omnibus suis juribus, qualitatibus, & pertinentiis? Ibid. *n.* 89.
Quid quando testator ignoravit fundum, vel rem legatam esse censuatam? Ibid. *n.* 91.
Usufructuarius, sed non hæres tenetur ad expensas tutorum, & alias modicas, ibid. *n.* 92. ubi *n.* 93. in hoc puncto sub distinctione aliqua traduntur, *&* *t.* 4. *l.* 7. *c.* 7. *n.* 78.
Expensas magnas repetit usufructuarius proprietario, ibid. *n.* 96. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 2.
Tenetur etiam ad debita si ex mente testatoris proprietas legata videatur? Ibid. *n.* 98.
Et quando proprietas rei, non autem usufructus solus, relicta præsumatur? Ibid. *d. n.* 98.
Sed licèt hæres, & non usufructuarius ad debita teneatur, hæc solvenda sunt ex bonis hæreditatis, nisi ex conjecturis de contraria voluntate testatoris constet, ibid. *n.* 99. *&* 100.
Quare creditores securiùs agunt contra hæredem citato etiam hærede universali, ibid. *n.* 101.
Usufructus non censetur prohibitus, prohibita administratione, & vice versa, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 74. *&* 75.
Usufructus quotidiè instituitur, & quotidiè legatur, *t.* 2. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 122.
An extinguatur substitutio de eo facta per additionem? Ibid.
Et Vid. *Substitutio vulgaris.*
Licèt fructus communicentur inter conjuges, soluto matrimonio, usufructus pertinet ad eum, ad quem proprietas pertinet, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 8. *n.* 63.
Usufructus in dotem datus, morte dantis finitur, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 17.
Usufructus in quibus rebus constitui possit? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 7. *n.* 8.
Quibus modis constitui possit? Ibid. *à n.* 1.
Quibus modis extingatur, vel amittatur? *t.* 4. *l.* 7. *c.* 7. *à n.* 9. *& seqq.*
Quando pactum est, quod ad hæredes transeat, de primis hæredibus intelligitur, ibid. *n.* 10.
Quid si universitati, collegio, civitati, Ecclesiæ, vel simili loco relictus sit? Ibid. *n.* 11. *&* 12.
Quando per capitis diminutionem amittatur, vel non? Ibid. *à n.* 13.
Quando per peremptionem, vel mutationem rerum usufructus amittatur? Ibid. *à n.* 17. ubi quæstiones inpuncto?
An usufructus cedi possit, & quando per cessionem, vel alienationem finiatur? Ibid. *à n.* 22. *&* *à n.* 62.
An, & quando usufructus per deteriorationem amittatur? Ibid. *à n.* 27.
Quando per mortem proprietarii usufructus extinguatur? Ibid. *à n.* 47. ubi exemplum de emphyteusi, feudo, & maioratu, & similibus.
Usufructuarius quando in arca legata ædificare possit, vel alias meliorationes facere? Ibid. *à n.* 75.
Quando usufructus alteri accrescit, non finitur, ibid. *n.* 79.
An hæres usufructuarii bona præscribere possit? Ibid. *n.* 52.
Pater in bonis adventitiis usumfructum habet, secus in non adventitiis, *t.* 3. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 29. *&* 30. *&* *t.* 2. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 4.
Multa bona numerantur, in quibus pater usumfructum habet? Ibid. *à n.* 31. *d. t.* 3. *l.* 2. *c.* 1.
In præjudicium usufructus patris filius paternæ hæreditati, vel aliæ renuntiare nequit, ibid. *n.* 45.
Nec pater cavere debet, ibid. *n.* 46.
Nec rationem reddere, ibid. *n.* 46.
An bonis filii confiscatis pater usumfructum amittat? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 43. *&* *t.* 2. *l.* 2. *c.* 4. *&* *d. t.* 2. *l.* 3. *c.* 3.
Vid. *Indignus, & Pater.*
An per matrimonium sperituał usufructus amittatur? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 54.
An creditores in usufructu patris executionem facere possint, si aliundè filios alere non possit? *t.* 3. *l.* 2. *c.* 1. *n.* 47. *&* 89.
Vid. *Executio, & Creditor.*
Minor, pupillus vè usumfructum alienare non possunt, *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 37.
In multis casibus prohibetur patri usufructus, & non administratio, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 76.
Patri usufructus non acquiritur, quando ea lege sic datur, *n.* 82.
Quod mater facere nequit in legitima, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 5. *n.* 83. *&* 84.

Nec patri invito usufructus acquiritur, sed non desinit in utroque casu esse administrator, ibid. & n. 83. & 84. d. t. 1. l. 4. c. 13.
Usufructus hæreditatis, quam filius sine consensu patris adivit patri non acquiritur, ibid. n. 85.
Relicto filio usufructu, iste patri non acquiritur, n. 86.
Nec ex rebus filii à Principe gracioso conceſſis, n. 87.
Nec ex rebus, quæ ex lege deferuntur ob parentum delictum, n. 88.
Pater potest dimittere usumfructum, tam expræsse, quam tacitè absque obligatione collationis, n. 89.
Usufructus administratio patri denegatur, si filio servo relinquatur, ibid. n. 91.
Pater non habet usumfructum in beneficialibus filii, ibid. n. 92. & t. 2. l. 2. c. 12. n. 225.
Pater usumfructum non habet, quando bona filii dissipat, t. 4. l. 5. c. 11. n. 5. & 6.
Ita quando filius emancipatus, vel uxoratus fit, t. 4. l. 5. c. 11. n. 6. & t. 3. l. 2. c. 1. n. 49. & 50. 51. & seqq.
Ita quando publicatio bonorum ob hæresim datur, ibid. n. 7. d. t. 4. l. 5. c. 11.
Ita per ingressum patris in Religionem, secus per ingressum filii, ibid. n. 9. & t. 4. l. 7. c. 7. n. 16. 58. & 59.
Pater emancipans filium an semisse usumfructum retineat, & in quibus bonis? t. 3. l. 2. c. 6. n. 18.
Vir transiens ad secundas nuptias usumfructum non habet in bonis quæ filii nascituri habuerint ex substantia materna, si ita in pactum deductum sit, t. 2. l. 7. c. 5. n. 83. & 84.
Usufructuarius finito usufructo, sive usufructus per ultimam voluntatem, vel aliis modis, de quibus ibi acquisitus fuerit rationem reddere proprietario tenetur, t. 4. l. 1. c. 2. n. 49. & t. 4. l. 7. c. 7. n. 1. & seqq. ubi ampliatur, & latè limitatur.
An, & quomodo usufructuarius rationem reddere teneatur de rebus, in quibus usufructus consistebat, mutatis, vel peremptis? t. 4. l. 7. c. 7. à n. 17.
Quomodo de rebus frengibilibus, puta tritico, & similibus? Ibid. à n. 31.
Usufructuarius quando de dolo, vel culpa rationem reddere teneatur, furto, vel casu? Ibid. à n. 32. & seqq. ubi exempla quamplurima dantur, & ibid.
Vid. *Culpa*, & *Dolus*.
Quando de fructibus rationem reddere teneatur? Ibid. n. 50.
Et Vid. *Fructus*.
An de thesauro invento in fundo? Ibid. n. 51.
An de sylva cædua? Ibid. à n. 53. ubi multa de sylva cædua Vid. *Fructus*, & *Maritus*.
An de lapidibus, & similibus? Ibid. à n. 72. ubi multa de lapidibus?
An de servo fugitivo? Ibid. n. 60.
An de servo noxæ tradito? Ibid. n. 61.
An de fundo sterili facto? Ibid. n. 62.
An de mutatione dominii? Ibid. n. 63. & 64. & 65.
An de venationibus, & piscationibus? Ibid. à n. 68.
Usufructuarius an ad officia, & beneficia præsentare possit? t. 3. l. 6. c. 17. n. 3.

USURA.

Usurarum promissio per juramentum non confirmatur, t. 1. l. 1. c. 2. n. 65.
Vid. *Hæres*.
Testator non potest cavere, ut usura solvatur, t. 1. l. 3. c. 12. n. 63.
Nec in instrumento dotali caveri potest, ut uxor aliquid annuatim recipiat nomine alimentorum, donec dos eis restituta sit, nec maritus in suo testamento id jubere potest, ibid. n. 63. & 66. & t. 2. l. 7. c. 5. n. 57.
Cætera de usuris respectu dotis? t. 2. l. 7. c. 11. n. 5. 6. 10. 11. 15. 18. 64. & 65.
Vid. *Alimenta*, *Dos*, *fructus*, & *Uxor*.
Administrator quando ad usuras teneatur? Vid. *Administrator*.
Usurarius manifestus quis dicatur? t. 2. l. 3. c. 5. n. 119.
An testari possit? Vid. *Testamentum*.
An donare? Vid. *Donatio*.
Licèt quo ad usuras, & pensiones obligatio sit successiva, debitum sortis, & reddituum una tantum obligatione contractum dicitur, t. 2. l. 6. c. 4. n. 6.
Compensatio non inducitur ipso jure, nisi fiat ad impediendum cursum usurarum, t. 2. l. 8. c. 7. n. 15.
Usuræ sunt prohibitæ de jure Divino, & humano, t. 2. l. 7. c. 2. n. 35.
Quod fallit favore dotis, ibid. n. 36. & Vid. *Dos*.
Quando licitæ sint? t. 2. l. 8. c. 21. à n. 24.
Usuræ coacervatæ sortem excedere an possint, ibid. n. 44. & t. 2. l. 7. c. 2. & t. 4. l. 6. c. n. 14.
In contractibus bonæ fidei, qualis est dos, ex natura sua veniunt usuræ ob moram, t. 2. l. 7. c. 2. n. 115. & t. 2. l. 8. c. 21. à n. 11.
Ad usuras non tenetur fidejussor datus pro certa quantitate, ibid. n. 116. d. t. 2. l. 7. c. 2.
Facultas obligandi bona maioratus pro dotis restitutione, vel solutione extenditur ad usuras, ibid. n. 121.
Non valet pactum quòd socer teneatur filiam alere, & præterea usuras dotis genero solvere, t. 2. l. 7. c. 4. n. 97.
Non valet pactum, quod uxori aliquid pro interesse, dum dos illi non restituitur, soluto matrimonio, detur, t. 2. l. 4. c. 5. n. 57. & t. 1. l. 3. c. 12. n. 63. & 66.

Soluto

Soluto matrimonio uſuræ dotis non debentur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 12. *n.* 2.
An uxori aliquid ultra ſortem debeatur ratione intereſſe parapherni, ſi ſuo tempore non ſolvatur? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 13. *n.* 36. & 37.
Quando uſuræ ſine mora debeantur? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 21. *n.* 12. & *à n.* 31.
Quando oblatio ab uſuris liberet? Ibid. *à n.* 33.
Emptor an ad uſuras teneatur pretii non ſoluti, vel reſtituti, in caſu evictionis? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 21. *n.* 4. & 15.
Vid. *Emptio.*
Quid in caſu reſciſionis contractus? *t.* 3. *l.* 5. *c.* 11. *n.* 6. & *à n.* 189. & *ſeqq.* & *n.* 205. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 56. & *d. l.* 7. *c.* 4. *n.* 61. & 62.
An conductor mercedem non ſolvens? Ibid. *n.* 20. & 21. *d. t.* 2. *l.* 8. *c.* 21.
Creditor recipiens principale an uſuras, & cætera acceſſoria remittere cenſeatur? *t.* 4. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 47. & 48. & *t.* 2. *l.* 8. *c.* 6. *n.* 43.
An minori non ſolvens ad uſuras teneatur? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 22. *à n.* 58. & *d. l.* 6. *c.* 22. *à n.* 11.
Tutor negotians cum pecunia pupillari abſque mandato defuncti ad uſuras tenetur, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 1. *n.* 8. & *n.* 9.
Et Vid. *Acquiſita.*
Dans tutor pecunias ſub uſuris, quas ad inveſtimenta habebat de uſuris rationem reddere tenetur? Ibid. *n.* 13.
Quid in procuratore? Vid. *Procurator.*
Tutor, vel curator remiſſione à reddendis rationibus liberatus ad uſuras pupillares non tenetur, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 42.
Petitis uſuris, poſtea principale peti poteſt, *t.* 4. *l.* 3. *c.* 9. *n.* 10.
Negantes pæcunias pupillares habere, & denundatio convicti ad uſuras tenentur, niſi ex juſta cauſa negaverint, *t.* 4. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 16.
Ita ſi à creditoribus interpellati non ſolverint, ibid. *n.* 35. & Vid. *Culpa, & Intereſſe.*
Licèt legitima in quantitate conſiſtat, uſura ejus abſque mora, aut petitione debetur, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 37. & Vid. *Frater.*
Quid ſi in aliis rebus conſiſtat? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 21. *Per tot.* ubi multa de uſuris.
Procurator quando ad uſuras teneatur? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 21. *n.* 18. & 19.
Uſura de uſuris non debetur, & quando debeatur? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 4. *n.* 92. & *ſeqq.*
Et quando depoſitarius teneatur? *t.* 2. *l.* 8. *c.* 21. *n.* 16. & 17. Vid. *Depoſitum.*
Dominus navis quando teneatur ad uſuras mutui à magiſtro? Vid. *Nauta.*
Emens rem aliquam nomine alterius de propria pecunia pretium cum uſuris ſolvere tenetur, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 11. *n.* 23. Vid. *Emptio.*
Tutor ſi pecunias pupilli in proprios uſus convertit, vel ocioſas teneat, & in aliis caſibus, an ad uſuras, & quales teneatur, *t.* 2. *l.* 8. *c.* 21. *n.* 22. & 23. & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 36. *à n.* 11. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 6. *n.* 23. & *ſeqq.* & *n.* 40. & *ſeqq.* 44. & 48. & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 7. *n.* 14. & *d. l.* 7. *c.* 9. *à n.* 3. & *t.* 4. *l.* 8. *c.* 15. *à n.* 17. & *d. l.* 8. *c.* 16. *à n.* 22. ubi alia multa de uſuris invenies.
An tutor uſuras malè extortas ſolvere poſſit? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 22. *n.* 10.
Vid. *Damnum, & Intereſſe.*

UTILITAS, UTILE.

Utilitas publica ſemper prævalet in concurſu damni publici, & particularis, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 8. & *t.* 3. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 25. & *d. t. l.* 5. *c.* 2. *n.* 19.
Si eſt juſta, & ſecundum Dei legem præfertur Eccleſiæ favori, ibid. *n.* 89. *d. t.* 1. *l.* 4. *c.* 6.
Speritualis temporali præfertur, ibid. *n.* 90.
Utilitas publica, & privata quatuor modis conſiderari poteſt, *t.* 1. *l.* 4. *c.* 12. *n.* 46.
Ob bonum publicum plura introducta contra rationem recepta ſunt, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 4. *n.* 25.
Matrimonium, & proles ob bonum publicum introducta ſunt, ibid. *n.* 28.
Lex, vel privilegium an ob bonum publicum extendantur? Ibid. *n.* 4. 14. & 16. & *ſeqq.*
In operibus officialium, & operariorum favor, & utilitas publica datur, *t.* 3. *l.* 5. *c.* 13. *n.* 10.
Cui incūbat probatio verſionis in utilitatem minoris, vel Eccleſiæ? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 45. *n.* 17. & 35. & 38. *Cum ſeqq.* & *t.* 3. *l.* 7. *c.* 2. *n.* 57. ubi de alienatione, & *d. t.* 3. *l.* 7. *c.* 15. *n.* 99. ubi de tranſactione.
Utilitas pupilli honori conſanguinei, & patroni anteponi à Judice debet, *t.* 3. *l.* 8. *c.* 2. *n.* 34.
Utilitas, ſeu utile ex quo metiendum eſt, *t.* 4. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 64.
Utile eſt quod tempore contractus ſpeciem utilitatis habebat, licèt in aliquo caſu ſecus evenerit, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 2. *n.* 24. & *d. t. l.* 6. *c.* 3. *n.* 65.
Utile eſt inſulam fulſire, ſervum ægrotum curare licèt bonus eventus non ſequatur, *d. t.* 4. *l.* 6. *c.* 3. *n.* 66.
Utile negotium eſt, ſi à principio ita patri familias prudenti videretur, ibid. *n.* 68. & *ſeqq.* ubi exempla, & *d. t.* 4. *l.* 5. *c.* 2. *à n.* 24.
Vid. *Expenſæ.*

VULGUS, MULTITUDO.

Vulgo nihil inconſtantius, ac notabilius, *R.* 1. *n.* 19.
Multitudini placens, ſapientibus regulariter diſplicet, *R.* 1. *n.* 20.
Non quod vulgus ſequutus fuit, ſed quid optimè factum ſit, ſequendum eſt, *R.* 2. *n.* 50.

UXOR, UXORATUS.

Forum viri ſortitur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 3. *n.* 20. & *t.* 3. *l.* 3. *c.* 6. *n.* 24. Vid. *Forum.*
Ejus civitatis ſit, unde vir eſt, comprehenditur ſtatutis de civibus loquentibus, & non conti-

continetur in loquentibus de exteris, ibid. *n.* 22. & 23. *d. t.* 1. *l.* 1. *c.* 3.
Facta mariti ſcire præſumitur, *t.* 1. *l.* 1. *c.* 9. *n.* 67. & *t.* 1. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 27.
Quando amittat proviſionem anni luctus, ob non confectum inventarium, vel doloſè confectum? Vid. *Inventarium.*
An privilegium capitis caſalis amittat? Ibid. Vid. *Caput caſalis.*
Uxor relicta uſusfructuaria omnium bonorum, hæres inſtituta cenſetur cum onere reſtituendi, *t.* 1. *l.* 2. *c.* 11. *n.* 146.
Inventarium ab ipſa factum, ei ab hærede opponi poteſt, ne ultra vires teneatur, ibid. *n.* 144.
Hæreditatem mariti ſine inventario adiens an dærium ſuum invitis creditoribus deducere poſſit, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 4. *n.* 1. 3. 4. 10. 11. 12. 13. 14. 15. & 16.
Uxor hæres mariti, non confecto inventario, creditoribus, & legatariis ultra vires tenetur, neque medietatem ſuam juxta conſuetudinem noſtri regni ab hoc onere ſolvendi reſervare poteſt, ibid. *n.* 17. & 18.
Privilegium dotis non amittit etiam contra fiſcum, ſi bona in inventario occultavit, dummodo inventarium conficiat, ibid. *n.* 19.
Uxor an poſſit occultare bona mariti ad præſciſam alimoniam in præjudicium creditorum? Ibid. *n.* 26. & 27.
Bona uxoris creditoribus mariti obnoxia ſunt, ibid. *n.* 23.
Si bona mariti occultet delictum committit, & carceratur, donec bona exhibeat, ibid. *n.* 22.
Conſilii maritalis particeps, & omnium ſocia appellatur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 29.
Non faciens inventarium impedimento peſtis reſtituitur, ibid. *n.* 33. & Vid. *Reſtitutio.*
Mulier inſtituta uſufructuaria omnium bonorum, alio hærede univerſali poſt ejus mortem inſtituto, inventarium conficere tenetur, & verè hæres eſt, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 9. *n.* 9.
Uxor recipiens fructus ex bonis defuncti, illos in ſortem dotis imputare tenetur, *t.* 1. *l.* 3. *c.* 12. *n.* 65,
Uxor habet pro ſe præſumptionem, quòd præpter bona dotalia alia non habet, ibid. *n.* 82.
An ſecundò nubens executionem teſtamenti mariti amittat? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 6. *à n.* 13. Vid. *Teſtamentarius.*
Uxoratus quando in Religionem intrare poſſit? *t.* 2. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 32.
Uxor quando maritum profeſſum in Religione repetere poſſit? Ibid.
Uxor quando ob indignitatem, hæreditatem, vel relictum à marito fiſco amittat? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 2. *n.* 93.
Et Vid. *Fiſcus.*
Uxor ſciens maritum res ſuas, veluti proprias obligare, & tacens an obligetur, aut velleano adjuvari poſſit? *t.* 2. *l.* 2. *c.* 12. *n.* 231. & 233.
De jure uxoris circa bona paraphernalia? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 13. *Per tot.*
Si uxor appelletur Regina, marquioniſa, poteſt maritum appellari Rex, & marquio, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 1. *n.* 82.
Uxor in dubio potius cenſetur ex pecuniis, & rebus mariti acquirere, quam ex propriis, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 8. *n.* 57.
Et ideò maritus relevatur ab onere probandi acquiſiiſſe ex pæcunia ſua, aut induſtria, ibid. *n.* 58.
Curator filii poſiti extra patriam poteſtatem non tenetur facere inventarium quando filius eſt uxoratus cum muliere honeſta volente ſubire curam mariti, *t.* 3. *l.* 4. *c.* 3. *n.* 28.
Uxor remanens in retentione bonorum pro dote, mortuo marito creditoribus, & aliis deeiſdem bonis, eorum fructibus rationem reddere tenetur, *t.* 4. *l.* 1. *c.* 2. *n.* 17. & *l.* 7. *c.* 4. *Per tot.*
Uxor ſecundo nupta abſque licentia ſecundi mariti inventarium de bonis primi facere poteſt, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 10. *n.* 49.
Ad quod, & ad jurandum authoritate mariti non indiget, ſed huic inventarium non perjudicat, ibid. & *n.* 50.
Uxor inſtitor de conſenſu mariti, hunc obligat, *t.* 4. *l.* 7. *c.* 7. *n.* 33.
Societas cum muliere nupta renovata non cenſetur abſque mariti conſenſu, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 10. *n.* 23.
Mulier in noſtro Regno abſque conſenſu viri non obligatur, *t.* 2. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 117. & *n.* 125.
Vid. *Dos*, & *Maritus*, & *Mulier.*
Mulier exercitrix magiſtrum præponens ad reddendas rationes tenetur, *t.* 4. *l.* 5. *c.* 6. *n.* 18. & 19.
Vid. *Nauta*, & *Præponens.*
Et Vid. *Caupo.*
Uxor miſerabilium an privilegium avocandi ad curiam habeant? *t.* 5. *l. unic. c.* 4. *n.* 19.
Vid. *Privilegium.*
Mulier nupta in noſtro Regno uſque ad quam ætatem reſtituatur? *t.* 1. *l.* 4. *c.* 13. *n.* 57. & 58.
Vid. *Reſtitutio.*
Uxor radiis maritorum noblitantur, ſed non è contra, *t.* 2. *l.* 2. *c.* 14. *n.* 82. & 83.
Vid. *Nobilitas*, & *Privilegium.*
Uxor confiſcatis bonis mariti ratione ſuæ hypothecæ dotalis devaſtationem, & demolitionem domus vir impedire poteſt, dum de dote ſatisfacta non fuerit, *t.* 2. *l.* 6. *c.* 7. *n.* 21.
Uxor quando ſibi, vel marito acquirat? *t.* 2. *l.* 7. *c.* 16. *à n.* 50. ubi quæſtiones in puncto? & *t.* 3. *l.* 6. *c.* 42. *n.* 41.

Uxor,

Uxor, filia, vel neptis in poſſeſſionem bonorum miſſæ cauſa ſervandorum legatorum, an de fructibus rationem reddere teneantur? *t.* 4. *l.* 6. *c.* 5. *n.* 34.
Uxor an marito reſtituenda ſit, ſi de ſævitiis mariti agatur? *t.* 3. *l.* 6. *c.* 44. *n.* 94.
An uxor colono mariti ſtare teneatur? *t.* 3. *l.* 7. *c.* 1. *n.* 130.
Vid. *Locatio.*

FINIS,

LAUS DEO,

VIRGINIQUE MATRI.